

PROCEEDINGS OF THE 6th BENJAMITRA NETWORK

National & International Conference
on Local Wisdom and Sustainable Development

ISSUE 1

May 26th, 2016

THE FAR EASTERN UNIVERSITY

120, Mahidol Road, Muang, Chiang Mai, Thailand, 50100

www.benjamitvichakarn.org

**The 6th BENJAMITRA Network National & International Conference
on Local Wisdom and Sustainable Development**

May 26, 2016

The Far Eastern University

Chiang Mai, Thailand

Conference Opening Remarks

**by Dr. Kittiphath Suwannachin, President of The Far Eastern University, Chiang Mai,
Thailand**

The President of **the 6th BENJAMITRA Network Conference**, Distinguish guests, Ladies and gentlemen,

It is a pleasure to be here today and open the sixth BENJAMITRA Network National and International Conference on Local Wisdom and Sustainable Development. I am particularly happy to see that our conference has attracted such a large and diverse group of speakers and participants, combining intellectual brilliance with practical experience. All the relevant institutions and sectors having an interest in, and a contribution to make to our academic society are represented in this room.

I would like to express my appreciation to the conference co-organizer North Bangkok University, Thonburi University, Bangkok Suvarnabhumi University, Southeast Bangkok College, Rajapruk University Lampang Inter-Tech College and the organizing staff, who have been working behind the scenes.

This conference has evolved in a remarkable way since the early days. In its early years, this was primarily a meeting of scholars and researchers from five higher educational institutions, who get together in search of common ground. Now, however, this has become the meeting of not just those interested in Local Wisdom and Sustainable Development, but also academic advancement in our society.

It is widely regarded as the place to put forth and debate ideas about how to most effectively preserve our local wisdom and use it for sustainable development.

I want to share a little about local wisdom and sustainable development. Local wisdom, which means the body of community's knowledge, abilities, outstanding values and skills of people which is inherited from experiences preserved and transmitted through generations. The local wisdom has long been recognized from the past to present time, both at local and national levels as a common asset of the nation to help people improving their quality of lives. In Thailand, the Office of Nation Education Commission, Ministry of Education has appraised and honored the so-called "local wisdom teachers". They are regarded as an important teacher who is eligible to teach both formal and non-formal institutions. This can be regarded as a new positive paradigm shift in Thai society. This might lead to balanced and sustainable resolution of issues faced by individuals, communities and societies, and propels

the societies forward in the appropriate direction for the benefit of all members. I am pleased to say that what we do here and what we believe in, is a high and honorable calling.

I am sure that this conference will be a memorable, highly educational, and fruitful event. I hope that this conference will help you better understand the concepts of local wisdom and sustainable development. I truly value your participation and support for this conference. Thank you.

**The 6th BENJAMITRA Network National & International Conference
on Local Wisdom and Sustainable Development**

May 26, 2016

The Far Eastern University

Chiang Mai, Thailand

Opening Ceremony Report

**by Miss Walaiporn Thechasorapat, Vice President for Academic Affairs of The Far
Eastern University, Chiang Mai, Thailand**

The President of **the 6th** BENJAMITRA Network Conference,

On behalf of the conference organizing committee. I would like to report briefly about the organization of the conference.

Based on the awareness of a university's research mission to develop new body of knowledge and learning innovation for society in both basic and applied research level, seven higher educational institutions including North Bangkok University, Thonburi University, Bangkok Suvarnabhumi University, Southeast Bangkok College, Rajapruk University, The Far Eastern University and Lampang Inter-Tech College have formed an academic cooperation network known as "Benjamitra Network" on February 5, 2011. The network members aim to join hands to develop teaching and learning, student, teacher and researcher capacities, research work and research publication. This form of academic cooperation will allow the exchange of knowledge and research experience in various contexts. In addition, Benjamitra network plans to link up with other academic networks in the future. And in this year 2016, we have 3 partner organizations from abroad, that is, Lipa Community College from Philippines VNU_Ho Chi Minh City University of Science from Vietnam and Phnompenh International University from Cambodia.

Realizing these important matters, Benjamitra Network organizes "The 6th Benjamitra National and International Conference on Local Wisdoms and Sustainable Development" on May 26, 2016, having The Far Eastern University as the host institution.

The Conference Objectives are:

1) To be a place for scholars from both public and private sectors, as well as for graduate students, to publicize their research articles, academic papers and theses;

2) To create an opportunity for scholars and researchers to exchange their knowledge and views and to seek cooperation among them;

3) To promote cooperation and collaboration among the members of Benjamitra Network in improving their research and academic work.

Approximately 400 attendees of researchers, academicians, graduate students and general public have participated in this conference. 280 research articles will be presented orally and 80 will be exhibited and presented in the poster session.

On this occasion, I would like to invite the President to give an Opening remark for The 6th BENJAMITRA Network National & International Conference.

**Message from Dr. Kittiphat Suwannachin,
President of the Far Eastern University**

On behalf of The Far Eastern University, I would like to express my sincere appreciation to the Benjamitra Network's members for giving us the opportunity to host The 6th BENJAMITRA Network National and International Conference. Hopefully, this academic event would elicit the importance of research and development, as well as the quality of teaching and learning among us. Although the event had successfully ended, I hope that we keep conducting research to further academic excellent in all disciplines.

Once again, I would like to thank the conference co-organizers; Thonburi University, Bangkok Suvarnabhumi University, Southeast Bangkok College, Rajapruk University, North Bangkok University, Lampang Inter-Tech College, Phnompenh International University (Cambodia), VNU_Hochiminh City University of Science (Vietnam) and Lipa City College (Philippines), for their great academic contribution.

Besides, it will be indispensable to say thank you to our international presenters from Laos, China, Japan, Malaysia and Philippines. Last but not least, I would like to thank all staff who worked really hard. I also thank all participants for joining us in this event.

Thank you.

Dr.Kittiphat Suwannachin
President
The Far Eastern University, Chiang Mai

The 6th BENJAMITRA Network National & International Conference on Local Wisdoms and Sustainable Development

**May 26, 2016
The Far Eastern University
Chiangmai, Thailand**

Rationale

Based on their awareness of a university's research mission to develop new body of knowledge and learning innovation for society in both basic and applied research level, seven higher educational institutions including North Bangkok University, Thonburi University, Bangkok Suvarnabhumi University, Southeast Bangkok College, Rajapruk University, The Far Eastern University and Lampang Inter-Tech College have formed an academic cooperation network known as "Benjamitra Network" on February 5, 2011. The network members aim to join hands to develop teaching and learning, student, teacher and researcher capacities, research work and research publication. This form of academic cooperation will allow the exchange of knowledge and research experience in various contexts. In addition, Benjamitra network plans to link up with other academic networks in the future.

Realizing these important matters, Benjamitra Network organizes "The 6th Benjamitra National and International Conference" on May 26, 2016, having The Far Eastern University as the host institution.

Conference Objectives

1. To be a place for scholars from both public and private sectors, as well as for graduate students, to publicize their research articles, academic papers and theses;
2. To create an opportunity for scholars and researchers to exchange their knowledge and views and to seek cooperation among them;
3. To promote cooperation and collaboration among the members of Benjamitra Network in improving their research and academic work.

Target Audiences

1. Researchers and academicians
2. Graduate students
3. General public

Organizers

1. Main Organizers

The Far Eastern University, Thailand
North Bangkok University, Thailand
Thonburi University, Thailand
Rajapruk University, Thailand
Bangkok Suvarnabhumi University, Thailand
Southeast Bangkok College, Thailand
Lampang Inter-Tech College, Thailand

2. Partner organizations

Lipa Community College, Philippines
VNU_Ho Chi Minh City University of Science, Vietnam
Phnompenh International University, Cambodia

Editorial Board of the Conference Proceedings

1. Assoc. Prof. Somsak Kongtieng, Ph.D.	North Bangkok University,
Thailand
2. Asst. Prof. Wallaya Chupradist, Ph.D.	Southeast Bangkok College,
Thailand
3. Asst. Prof. Chakkraphan Ponnimit, Ph.D.	Lampang Inter-Tech College,
Thailand
4. Urairat Yamchuti, Ph.D.	Thonburi University, Thailand
5. Nithat Boonpaisarnsatit, Ph.D.	The Far Eastern University,
Thailand
6. Sarun Nakthanom, Ph.D.	Bangkok Suvarnabhumi University,
Rajapruk University, Thailand
7. Arunee Sumpaonthong, Ph.D.	Thailand
8. Prof. Luiz Antor Titton, Ph.D.	Universidade de Sao Paula, Brazil
9. Prof. David Crookball, Ph.D.	Université de Nice Sophia Antipolis,
France
10. Vinod Dumblekar, Ph.D.	Mantis Discovery ID Learning, India

ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินให้ข้อเสนอแนะบทความ

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	สังกัด
1	รองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา บุญภักดิ์	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2	รองศาสตราจารย์ ดร. ทรงศรี สรณสถาพร	มหาวิทยาลัยมหิดล
3	รองศาสตราจารย์ ดร. วิเชียร ชิวพิมาย	วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย
4	รองศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ คงเที่ยง	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
5	รองศาสตราจารย์ ดร. ณ เชียงใหม่	วิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง
6	รองศาสตราจารย์ ดร. วลัย พูลพิพัฒน์	ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
7	รองศาสตราจารย์มาบุญณย์ สุกีดา	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
8	รองศาสตราจารย์พิชาภพ พันธุ์แพ	มหาวิทยาลัยพายัพ
9	รองศาสตราจารย์ศรีวิไล พลมณี	ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
10	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เปรมพร เขมาวุฒค์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
11	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กนกนเดร เปรมปรี	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
12	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กนกนเดร เปรมปรี	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
13	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นัตยาพร เสมอใจ	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
14	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชาญวิทย์ บุญช่วย	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
15	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทัดพงษ์ อวีโรชนานนท์	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
16	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปรีดา ศรีนฤวรรณ	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
17	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภิญญาพัชญ์ นาคภิบาล	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
18	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภูษณิศา เศษเดกิง	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
19	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัฐนันท์ พงศ์วิริทธิ์ร	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
20	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ลักษณ์วาทิ บุญยศิรินันท์	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
21	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วันชัย ประเสริฐศรี	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
22	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัลยา ชูประดิษฐ์	วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
23	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิภาวดี ฑูปียะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
24	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิภาวดี ฑูปียะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
25	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกฤกษ์ ธาราพิทักษ์วงศ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
26	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สญาญ์ ชีระวิชิตระกูล	มหาวิทยาลัยบูรพา
27	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมยศ อวเกียรติ	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
28	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สำราญ ผลดี	มหาวิทยาลัยธนบุรี
29	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิทธิชัย ธรรมเสนห์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
30	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริวันทน ชัยญาณะ	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
31	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุธีรา อะทะวงษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
32	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. แสงจันทร์ กันตะบุตร	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
33	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อนุพงษ์ อินฟ้าแสง	มหาวิทยาลัยธนบุรี
34	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อุไรวรรณ หาญวงศ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
35	ผู้ช่วยศาสตราจารย์กัลยา บุรณ์ศิริจรรุ่งรัฐ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
36	ผู้ช่วยศาสตราจารย์เจษฎา ความคุ้นเคย	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	สังกัด
37	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประไพพิศ สวัสดิ์รัมย์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา
38	ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงศ์กร จันทราช	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
39	ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัลลภ นิยมานนท์	มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร
40	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สรवारณห์ เรืองกัลปวงศ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
41	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุบัต ทองอินทร์	มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร
42	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรศักดิ์ นุ่มมีศรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
43	ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรณพ เรืองกัลปวงศ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
44	นายสัตวแพทย์ ดร. เปรมปรีดี หมูวิเศษ	วิทยาลัยเทคโนโลยีเถิน
45	ดร. กาญจนันท์ภักดิ์ ปัญญาโกญ	โรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่
46	ดร. จุมพล บำรุงวงศ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
47	ดร. เฉลิมชัย วิโรจน์วรรณ	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
48	ดร. จิตติพร ทรัพย์วิเชียร	มหาวิทยาลัยธนบุรี
49	ดร. ณัฐกาญจน์ สุวรรณธารา	มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร
50	ดร. ณัฐสรวิญ ธีศิริเสริญ	กรุงเทพมหานครบริหารธุรกิจวิทยาลัย
51	ดร. ตระกูล จิตวัฒนาการ	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
52	ดร. ชีปัดย์ โสคติวรรณ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
53	ดร. นุชจรรย์ วงศ์ข้าหลวง	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
54	ดร. นิทัศน์ บุญไพศาลสถิตย์	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
55	ดร. ประทีป พิษทองกลาง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
56	ดร. ประรณนา โกวิททางกูร	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
57	ดร. ปัญญาพร ศรีชนาพันธ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง
58	ดร. ผกาพันธ์ ภูมิจิตร	มหาวิทยาลัยเกริก
59	ดร. ผลาดร สุวรรณโพธิ์	มหาวิทยาลัยบูรพา
60	ดร. พัชรวิวรรณ กิจมี	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
61	ดร. ภัทราวดี มากมี	มหาวิทยาลัยบูรพา
62	ดร. ภูมิดี วงษ์เล็ก	วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
63	ดร. ละเอียด ศิลาเน้อย	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
64	ดร. วรวิทย์ เลาหะเมธานี	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง
65	ดร. เวชิต ภาคย์พิสุทธ์	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
66	ดร. ศรีนัย นาคถนอม	มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร
67	ดร. ศรีนทร์ศรี เสริฐปัญญา	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
68	ดร. โสจักษณ์ กมลศักดิ์วิกุล	วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
69	ดร. สมชาย บุญศิริเกษ	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
70	ดร. สมศักดิ์ ตันตาศณี	มหาวิทยาลัยธนบุรี
71	ดร. สุดา เนตรสว่าง	มหาวิทยาลัยเนชั่น
72	ดร. สุพัฒน์วิ ทิพย์เจริญ	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
73	ดร. อติเรก เขียววงศ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
74	ดร. อภิญญา ศักดิ์คำศิโรรัตน์	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	สังกัด
75	ดร. อริยฉัตร ศรีศรีอุทพันธ์	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
76	ดร. อรุณ ไชยนิศย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
77	ดร. อุเทน เลาน้ำทา	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
78	ดร.ครุชา รัตนคำรงอักษร	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
79	อาจารย์ฉัตร สุขสีทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
80	อาจารย์วรรณที ลีลาเวทพงษ์	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
81	อาจารย์สิระ สมนาม	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
82	อาจารย์อริศรา เหล็กคำ	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ตารางการนำเสนอแบบบรรยาย

วันที่ 26 พฤษภาคม 2558 เวลา 13.00 – 17.00 น.

สาขา	ห้อง	ผู้ทรงคุณวุฒิประจำห้อง
สาขาศึกษาศาสตร์	ห้อง 1510 อาคาร A1 ชั้น 5	รศ.ว่าที่ รต.สกล แก้วศิริ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ อ.ดร.วชิรา เครือคำอ้าย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
สาขาศึกษาศาสตร์	ห้อง 1520 อาคาร A1 ชั้น 5	รศ.ดร.วิรัชศักดิ์ ชมพูคำ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ อ.ดร.ศศิธร อินคุ่น คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
สาขาศึกษาศาสตร์	ห้อง 1530 อาคาร A1 ชั้น 5	อ.ดร.ทัศนีย์ อารมณีกเลี้ยง คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ อ.ดร.สนิท หาจตุรัส คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
สาขาศึกษาศาสตร์	ห้อง 1540 อาคาร A1 ชั้น 5	อ.ดร.จักรปรุพห์ วิชาอักษรวิทย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ อ.ดร.รุ่งทิวา คนการณ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
สาขาศึกษาศาสตร์	ห้อง 1550 อาคาร A1 ชั้น 5	รศ.มณูญ สุติคา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ดร.พัชรีวรรณ กิจมี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
สาขาสังคมศาสตร์	ห้อง 1560 อาคาร A1 ชั้น 5	รศ.ไพรัช ตรีการศิรินนท์ รปศ. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผศ.ดร.บุศรา ลีมนรินทร์กุล คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	ห้อง 3510 อาคารวัฒนาราช นครินทร์80 ชั้น 5	อ.ดร.พาสัน ปราโมกษ์ชน คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ อ.ดร.ปวีณ เขื่อนแก้ว คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

สาขา	ห้อง	ผู้ทรงคุณวุฒิประจำห้อง
สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	ห้อง 3520 อาคารวัฒนธรรมนครินทร์ 80 ชั้น 5	อ.ดร.นมิ ดันดิหารานุกูล คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ อ.ดร.กัลยา ใจรัมย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
สาขาบัญชี	ห้อง 3530 อาคารวัฒนธรรมนครินทร์ 80 ชั้น 5	ผศ.ดร.ไชยยศ สัมฤทธิ์กุล คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ รศ.ดร.วาริพิน มงคลสมัย คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
สาขาการบัญชีและการตลาด	ห้อง 3540 อาคารวัฒนธรรมนครินทร์ 80 ชั้น 5	ผศ.ดร.กมลทิพย์ คำใจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ รศ.บุญบา อารีชัย คณะบัญชี การเงินและการธนาคาร มหาวิทยาลัยพายัพ
สาขาการตลาดและการท่องเที่ยว	ห้อง 3550 อาคารวัฒนธรรมนครินทร์ 80 ชั้น 5	ผศ.ดร.อายุส หยูเย็น คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ อ.ดร.สวิษฐา ศุภอุดมฤกษ์ ตีร์รัตน์ คณะพัฒนาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยแม่โจ้
สาขาการจัดการและการตลาด	ห้อง 3410 อาคารวัฒนธรรมนครินทร์ 80 ชั้น 4	อ.ดร.พนมพร เฉลิมวรรณ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ อ.ผศ.ธิดารัตน์ ชลประเสริฐสุข คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
สาขาการตลาด	ห้อง 3420 อาคารวัฒนธรรมนครินทร์ 80 ชั้น 4	อ.ดร.กัญญ์พัสวี กล่อมขงเจริญ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ อ.ดร.ประภัสสร วรรณสถิตย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
สาขาการตลาด	ห้อง 3430 อาคารวัฒนธรรมนครินทร์ 80 ชั้น 4	รศ.ดร.พิชาภพ พันธุ์แพ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพายัพ ผศ.ดร.ทัตพงษ์ อวีโรธนานนท์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
สาขาการตลาด	ห้อง 3450 อาคารวัฒนธรรมนครินทร์ 80 ชั้น 4	ผศ.ดร.ภัทริกา มณีพันธ์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ อ.ดร.วิญญาภัทร์ เจริญนันท์ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ เขตพื้นที่ภาคพายัพ เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลราชธานี

สาขา	ห้อง	ผู้ทรงคุณวุฒิประจำห้อง
สาขาการจัดการ	ห้อง 2540 อาคาร A 2 ชั้น 5	อ.ดร.รัฐนันท์ พงศ์วิริทธิ์ธร คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ผศ.ดร.สุภฤกษ์ ธาราพิทักษ์วงศ์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

**The 6th BENJAMITRA Network
National & International Conference on
Local Wisdom and Sustainable Development
26 May 2016
At The Far Eastern University, Chiang Mai, Thailand**

Time	Program
08.00 AM – 08.30 AM	<ul style="list-style-type: none"> • Registration
08.30 AM – 10.00 AM	<ul style="list-style-type: none"> • Welcoming speech by the President of the Far Eastern University • Opening ceremony by the presidents and executives from all participating institutions • MOU signing ceremony with international institutions <ol style="list-style-type: none"> 1. Lipa Community college (LCC), the Philippines 2. The VNU_Ho Chi Minh City University of Science, Vietnam 3. Phnompenh International University, Cambodia • Souvenir giving ceremony for the conference contributors • Awards offering ceremony <ul style="list-style-type: none"> - The Best Paper Awards - The most articles submitting institution
10.00 AM – 11.30 AM	<ul style="list-style-type: none"> • Panel Discussion on “The role of higher educational institutes on local wisdom and sustainable development” At Auditorium, Wattanaratchanakarin 80 Building
11.30 AM – 12.00 AM	<ul style="list-style-type: none"> • Poster Presentation At Lobby 3 Wattanaratchanakarin 80 Building
12.00 AM – 01.00 PM	Lunch
01.00 PM – 04.30 PM	<ul style="list-style-type: none"> • Parallel sessions of oral presentations At Wattanaratchanakarin 80 Building, 4th and 5th floor And A1 Building, 5th floor

สารบัญ

ลำดับ	ชื่อบทความ	ผู้เขียน	หน้าที่
1	กระบวนการบริหารกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มคอยอย่างาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34	พรอนันต์ เสือคลื่น พัชรวิวรรณ กิจมี	1
2	กระบวนการบริหารจัดการสำหรับมาตรฐานการเรียนรู้ร่วมกลุ่มเครือข่าย พัฒนาคุณภาพการศึกษาสันทราย 1 จังหวัดเชียงใหม่	กัญญา โพธิ์นาม พัชรวิวรรณ กิจมี	11
3	การแก้ไขปัญหาการบริการไม่จำเป็นกับบางธุรกิจ	ฉัตรยาพร เสมอใจ	22
4	การจัดการทรัพยากรโรงเรียนพักนอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอค้อยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่	กฤษณะ จันทร์ขาว พนมพร จันทร์ปัญญา	31
5	การจัดการทักษะชีวิตของนักเรียนกลุ่มชนชาติพันธุ์ ในศูนย์พัฒนา คุณภาพการศึกษา ตำบลเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	ลักขณาวิดิ กันตริ พัชรวิวรรณ กิจมี	39
6	การจัดการเรียนรู้ตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนค้อยเต่าวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 จังหวัดเชียงใหม่	เพชร ตั้งแก้ว พัชรวิวรรณ กิจมี	49
7	การจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง	ภาสกร นามมะภูนา พนมพร จันทร์ปัญญา	59
8	การจัดการสารสนเทศของโรงเรียนในเขตอำเภอเวียงแหงจังหวัดเชียงใหม่	มาศพงษ์ ทิพย์ไพบู่ พนมพร จันทร์ปัญญา	68
9	การจัดการสินค้าคงคลังด้วยวิธีการสั่งซื้อใหม่ กรณีศึกษาส่วนบริหารการจัดหาและจัดส่งกาแฟเมซอน	สหัส แสงผล	76
10	การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของโรงเรียนมัธยมกลุ่มคอยอย่างาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34	ณัฐวุฒิ กำปั่นทอง พัชรวิวรรณ กิจมี	84
11	การจัดทำคู่มือปฏิบัติงานสำหรับแผนก CONSOL : EXPORT ของบริษัท เอบีซี โลจิสติกส์ จำกัด	เอกนรี ทุมพล	94
12	การจัดทำบัญชีครัวเรือนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขต หนองแวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร	ธนวรรณ แก่งขำโลม มยุรี เกื้อสกุล อรสา อรามรัตน์	105
13	การใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับการเรียนการสอน ของโรงเรียนเซนต์โยเซฟแม่แจ่ม อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่	สุนทร ไฉ่สงนั้น พนมพร จันทร์ปัญญา	116
14	การดำเนินงานโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (PISA) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มคอยอย่างาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 34	ปญญาธิศา สมมิตร พัชรวิวรรณ กิจมี	132
15	การดำเนินงานตามมาตรฐานการเรียนรู้รวม ของโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวม จังหวัดนันทบุรี	อรทัย แสนชัย พัชรวิวรรณ กิจมี	142
16	การดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2	กิตติยา เขียวคำ พัชรวิวรรณ กิจมี	150

สารบัญ (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อบทความ	ผู้เขียน	หน้าที่
17	การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเครือข่ายสะเมิง 2 อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่	เดือนใจ สระทองน้อย พนมพร จันทรปัญญา	159
18	การดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียนในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง	รินระวี อูคร พัชรวิพรรณ กิจมี	168
19	การตลาดออนไลน์	บุญสม รัศมีโชติ	179
20	การตัดสินใจการกู้ยืมเงินของผู้ประกอบการค้าปลีก รายย่อย ในตลาดชุมชนการเคหะท่าทราย เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร	ไอริณ ศรีวิชาการ สมยศ อวเกียรติ	196
21	การตัดสินใจเรียนเสริมภาษาอังกฤษในโรงเรียนสอนเสริมภาษาอังกฤษ ของนักเรียนระดับปริญญาตรีในจังหวัดเชียงใหม่	อัญชัญ กิตติจันทร์รัตน พัชรวิพรรณ กิจมี	210
22	การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาของหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิตวิทยาลัยพลังงาน ทดแทน มหาวิทยาลัยแม่โจ้	โสภา หาญยุทธ พัชรวิพรรณ กิจมี	220
23	การเตรียมความพร้อมในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียน ในพื้นที่ศูนย์โรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนเชียงดาววิทยาคม อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	จิราวรรณ จันทรหลวง พัชรวิพรรณ กิจมี	230
24	การข้าราชการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น จังหวัดเชียงใหม่	พิชญ์สกุล พรหมรังษี พัชรวิพรรณ กิจมี	239
25	การนำการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่	กรวรรณ ฟูสีญจร พัชรวิพรรณ กิจมี	249
26	การนำแนวคิดการควบคุมภายในทางการเงินมาใช้ในการจัดการทางการเงิน ของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดนครปฐม	ธนวรรณ แฉ่งท่าโลม นิพิพชนันท์ กมลธีระวิทย์	259
27	การนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	สรศักดิ์ ไชยมงคล	270
28	การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้กับการบริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนเนินมะปรางศึกษาวิทยา อำเภอนีนมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	พัฒน์อนิษฐ์ ตระกูลอินคอม	281
29	การนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ในโรงเรียนเครือข่ายพร้าว 4 อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่	กรวัฒน์ เรืองศักดิ์ พัชรวิพรรณ กิจมี	289
30	การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่	อัญชุลี ทวีชัย พนมพร จันทรปัญญา	298
31	การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนันทบุรี	สุกัญญา วรรณละเอียด	308
32	การบริหารงานประกันคุณภาพระดับปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลเอกชนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร	อรรวรรณ เลิศแสง	320
33	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเฉพาะความพิการในจังหวัดเชียงใหม่	สุดธิดา ดิณะมาศ พนมพร จันทรปัญญา	329

สารบัญ (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อบทความ	ผู้เขียน	หน้าที่
34	การบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดกำแพงเพชร	พงษ์ศักดิ์ เพชรสถิตย์	342
35	การบริหารจัดการสู่ความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของ การทำเรือแห่งประเทศไทย ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	อนุชาติ บุญนาค	355
36	การบริหารวิชาการตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาด้านการเรียนการสอน ในทศวรรษที่สอง ของกลุ่มคอยอินทนนท์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 34	อภิวัฒน์ คนใจบุญ พัชรวิพรรณ กิจมี	366
37	การบริหารสถานศึกษาดำเนินการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มคอยอ่างขาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 34	ภานุพงษ์ แก้วอินทร์ พัชรวิพรรณ กิจมี	376
38	การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในระดับประถมศึกษา ในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง	อังสุมารินทร์ รุปงาม พัชรวิพรรณ กิจมี	386
39	การปฏิบัติการคลังสินค้าขององค์การคลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา	วันดี ฤทธิเดช ไพโรจน์ เกิดสมุทร	396
40	การประชุมวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ “เบนจามินตร้าการ” ครั้งที่ 6 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียมของผู้บริโภค ตามแนวรถไฟสายสุขุมวิท กรุงเทพมหานคร	กุลลวีร์ จีระณะภินูล	404
41	การประเมินโครงการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning มหาวิทยาลัยอินทร์ทรวงเทพ	ธรรมรัตน์ เม่งพัฒน์ ประเสริฐ ประวิติรุ่งเรือง	415
42	การประเมินผลการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบการจัดการจัดชั้นเรียน ออนไลน์ Class Start ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์	ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์	425
43	การประเมินผลโครงการสหกิจศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ในปีการศึกษา 2555	ปริศนา ตั้งมหาสวัสดิ์	440
44	การประยุกต์ใช้ภูเก็ล คลาสรูม สำหรับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการ วิเคราะห์และออกแบบระบบของนักศึกษาภาคเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยอินทร์ทรวงเทพ	อนุมาศ แสงสว่าง เฉลิมชัย วิโรจน์วรรณ	450
45	การปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของคลังสินค้า กรณีศึกษา : บริษัทตัวอย่าง	สุชาติ คชชีพ ณภาพ ชัยสุวรรณ กนกวรรณ เบ็ญจะปัก	458
46	การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง เครื่องมือช่าง วิชาความปลอดภัยใน โรงงานอุตสาหกรรม ของนักศึกษา ชั้น ปวส.1 ที่จัดการเรียนการสอนโดยการ ใช้เกม รอบรู้เรื่องเครื่องมือช่าง และสถานการณ์จำลอง “ความปลอดภัยในโรงงาน” กับการสอนแบบปกติ	มังกร หริรักษ์ เฉลิมพล ช่วยดำรงค์ เจษฎา ผาแพน	472
47	การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง เงื่อน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ได้รับการสอนโดยใช้เกม และสถานการณ์จำลองกับการสอนแบบปกติ	มนัส บุญประกอบ พัฒน์นรี กิจเจริญ อารดา เมืองฝัด	480

สารบัญ (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อบทความ	ผู้เขียน	หน้าที่
48	การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ระบบย่อยอาหาร ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยการใช้เกมและสถานการณ์จำลองกับการสอนแบบปกติ	วราภรณ์ ขอบขำ นภวรรณ แยมชุตติ	488
49	การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง รูปร่าง รูปทรง สี ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้เกมจินตภาพและสถานการณ์จำลองที่บ้านของฉันทกับการสอนแบบปกติ	เดือนจิตต์ จิตต์อริ อุมล ตั้งจิตพัฒนกุล	495
50	การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง อัตราส่วนและร้อยละ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ได้รับการสอนโดยการใช้เกมและสถานการณ์จำลองกับการสอนแบบปกติ	อุไรรัตน์ แยมชุตติ อรุณรัตน์ แผงมาพรหม มนตรี แสงหาญ	503
51	การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การวางแผน วิชาทัศนศิลป์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนฐานปัญญา ที่ได้รับการสอนโดยการใช้เกมและสถานการณ์จำลองกับการสอนแบบปกติ	พรณี นุญประกอบ นพพล ฤทธิ์ธากินันท์ ไชยพร สุวราชัย	511
52	การเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้บริการคอมพิวเตอร์ มอแล็ค กับ ซุปเปอร์เซ็นเตอร์ ในจังหวัดสมุทรสาคร	สิงห์ชัย อรุณวุฒิพงษ์ สุรศักดิ์ ประชุมเกษร ชัชชนก แยมจินดา	519
53	การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษโดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น	เกตุมณี มากมี	528
54	การพัฒนาการท่องเที่ยวทางน้ำของจังหวัดนครพนม	กฤษณา จิรวิภาวรัช	539
55	การพัฒนาเครื่องมือในการสื่อสารเรื่อง ผลเสียของยาเสพติด: กรณีศึกษาเกมกล่อง	พฤกษ์ จิรสัตยาภรณ์ จิตติพร กรีชัยเชิธร	551
56	พัฒนาตัวแบบตรวจสอบการบูรณาการเครือข่ายเฉพาะบริเวณ	จิรวินัย ดีเจริญชิตพงษ์ ชนินทร์ เอี่ยมสอาด	563
57	พัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเอกชนอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน	พัทธนันท์ รัชตะไพโรจน์ พนมพร จันทรปัญญา	574
58	พัฒนาแบบประเมินคุณภาพบัณฑิตตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยธนบุรี	ไพโรจน์ แจ่มศรี	584
59	พัฒนารูปแบบการใช้งาน โปรแกรมประเมินผลสำหรับแบบสอบถามออนไลน์	พิมพ์นารา อาจคง ยุทธวี ทองโอเอี่ยม	591
60	พัฒนาศักยภาพครูของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนครพนม	วรรณวิภา ฉลาด	599
61	พัฒนาสื่อการ์ตูนแอนิเมชัน เรื่อง “การเลือกซื้อคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์สำหรับบุคคลทั่วไป”	กฤษณะ โพธิ์ศรี	611
62	การรับรู้คำศัพท์ภาษาไทยในมณฑลยูนานของนักเรียนชาวไทยที่เรียนภาษาไทยวิทยาลัยการท่องเที่ยวและการอาชีวมณฑลยูนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน	อากาศรณ์ ดิษฐูเล็ก	621
63	การรับรู้ต่อการจัดกิจกรรมนิสิตของมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์	พัชรินทร์ กันนุช	632

สารบัญ (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อบทความ	ผู้เขียน	หน้าที่
64	การรับรู้และความเข้าใจของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี ของวิทยาลัยเซนต์ปีเตอร์สเบิร์กเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543	ณัฐชยาน์ อธิรัฐจิรัชย์	641
65	การรับรู้และความตระหนักเกี่ยวกับจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	สุดาสวรรค์ งามมงคลวงศ์	650
66	การเลือกใช้บริการตู้เติมเงินโทรศัพท์แบบหยอดเหรียญ ของประชากรในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร	ลูกคิด ชมยินดี สมยศ อวเกียรติ	660
67	การวัดทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีในเขตนิคมอุตสาหกรรมนวนคร จังหวัดปทุมธานี	มิตร ทองกาบ	668
68	การวิเคราะห์คุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มบริการสื่อและสิ่งพิมพ์	อรสา อารัมรัตน์ สุพัตรา อภิชัยมงคล	677
69	การวิเคราะห์เชิงประจักษ์ ข้อมูลทางการเงิน ของบริษัทจดทะเบียนในตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET 100	พัทธ์ธีรา จิระอุดมสาโรจน์ นิริญา ลีเฉลิมวงศ์	689
70	การศึกษาข้อมูลในการฝึกอบรมพนักงานของสถานประกอบการ เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร	กิตติอาพล สุดประเสริฐ	697
71	การศึกษาคำคิดเห็นเกี่ยวกับอาชญากรรมของพนักงานในร้านสะดวกซื้อที่เปิด ตลอด 24 ชั่วโมง	ธาวิณ เกสรสังข์ สุรทิ เหมวานิช นันทน์กัศ วงศ์อรุณ	704
72	การศึกษาคำคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจและความรู้สึกที่มีต่อ คณะรัฐศาสตร์	ธาวิณ เกสรสังข์ สุวิจ รัชต์วัฒนกุล อารีสา บุญหารรัตน์	713
73	การศึกษาคำความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้ใหญ่วัยแรงงานนอกระบบ ก่อนเข้าสู่ผู้สูงอายุ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี	สำราญ จูช่วย	722
74	การศึกษาคำความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางโจลง จังหวัดสมุทรปราการ	กาญจณี ยืนยง นิวัตต์ น้อยมณี เสาวนีย์ เลวลีย์	732
75	การศึกษาคำแตกต่างของบทขยายแสดงเวลาและสถานที่ของประโยคภาษาจีน กับภาษาไทยเพื่อใช้สอนภาษาจีนให้คนไทย	วชิรวิษณุ อธิทธีกรินทร์กุล	743
76	การศึกษาคำพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง จังหวัดสมุทรปราการ	ลัดดาวัลย์ วิสาชัย ณัฐกาญจน์ สุวรรณธรรษา ศศิธร จ้วนพันธ์	756
77	การศึกษาคำสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับราคาหลักทรัพย์บริษัทที่ จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร หมวดธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภค	วัฒนา เสรีคุณาคุณ สุนา สุทธิเกียรติ อรสา อารัมรัตน์	766

สารบัญ (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อบทความ	ผู้เขียน	หน้าที่
78	การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตามทัศนะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนมัธยมในเครือข่ายที่ 31 เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร	ภกติน สุขสุคนธ์ นิวัตต์ น้อยมณี เสาวนีย์ เลวลักษณ์	776
79	การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น โดยสมการอุปสงค์เปรียบเทียบบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยระหว่างอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร	ชนวรรณ แฉ่งชำโถม จุฬาวดี ศุภโชคนิรันดร์	786
80	การศึกษาปัญหา และสาเหตุของการจัดการเอกสารการบันทึกบัญชีของหน่วยงานราชการ	สมชาย เลิศภิรมย์สุข กานต์ระวี จงอิทธิ กมลทิพย์ พิลาวัธ	797
81	การศึกษาพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาคณะบัญชี มหาวิทยาลัยธนบุรี ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรายวิชาการบัญชีชั้นกลาง 1	ศิริวัลย์ จันทร์แก้ว	806
82	การศึกษาพฤติกรรมการเลือกใช้บริการคลินิกเสริมความงามของวัยรุ่นในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร	ศศิธร จัวนพันธ์	816
83	การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหาร มหาวิทยาลัยเอกชนกลุ่มเบญจมิตร	ปฐมพร อินทรางกูร ณ อยุธยา	824
84	การศึกษาระดับการจัดการทรัพยากรมนุษย์ของอุตสาหกรรมการผลิตในนิคมอุตสาหกรรมนวนคร	พินิจ แก้วเกษตรกรณ์	833
85	การศึกษาระบบอุปถัมภ์ในหน่วยงานราชการ	ธาวิณ เกสรสังข์ สมสดี จิตจักร พนิดา ภักดี	843
86	การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในมหาวิทยาลัยธนบุรี	อุมภาพร เกตราพร โชติ ไพโรจน์ แจ่มศรี	851
87	การศึกษาสภาพการดำเนินงานการจัดการความรู้ของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร	ภูมิตย์ วงษ์เล็ก	865
88	การศึกษาสภาพการทำงานเป็นทีมของโรงเรียนเอกชน อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	พนิดา เพ็ชรโคตร พัชรวิวรรณ กิจมี	875
89	การศึกษาสภาพการปฏิบัติตามค่านิยม 12 ประการของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร	สกาเวเดือน อนันต์ดาวพจน์ นิวัตต์ น้อยมณี จิตติมา ธีรตานนท์	884
90	การศึกษาสภาพปัจจุบันในการจัดการความเสี่ยงของกลุ่มอุตสาหกรรมปิโตรเคมี	อนันต์ ธรรมชาลัย	896
91	การส่งเสริมการค้าปลีกรม่วงน้ำดอกไม้แปรรูป ตำบลดงมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์	เจน จันทรสูกาแสน วิญญู พันธุ์โต	905
92	การสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ออนไลน์และติดตามผลการประชาสัมพันธ์ในโครงการสามสื่อเชียงใหม่	ธรรมพร หาญผจญศึก	912

สารบัญ (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อบทความ	ผู้เขียน	หน้าที่
93	การหลอมรวมเทคโนโลยีสมัยใหม่	วัฒนา เอกปมิตศิลป์ ประสงค์ อุทัย กมลวรรณ สิวงษา	923
94	การออกแบบแอปพลิเคชันแชร์รูปภาพเพื่อการสื่อสารการตลาด กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ชุมชนสมุนไพร ไพร โบว์	ศิริกาญจนา พิลาบุตร กิติพงษ์ รัตนวงศ ธีระพงษ์ มลิวัลย์	933
95	เกษตรทฤษฎีใหม่ 3 ขั้นตอนกับการสร้างความมั่นคงอย่างยั่งยืน ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงบ้านป่าเก็ดดี ต.หนองผึ้ง อ.สารภี จ.เชียงใหม่	นุชจรี ศรีอุทัย	942
96	ความคาดหวังของนักศึกษาเกี่ยวกับค่านิยม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพของอาจารย์มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ	บังอร โกศลปริญญาพันธ์ นิษรา พรสุริวงษ์ ขนิษฐา บุญนาค	951
97	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขต พระโขนงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร	ทวีพร ปทุมมา นิวัฒน์ น้อยมณี สุภาพร ธรรมศิริ	957
98	ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร	ธนาวุฒิ สร้อยแก้ว นิวัฒน์ น้อยมณี นำชัย เลวัลย์	965
99	ความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิภาพการกระทำความผิดกฎหมายจราจร และความเข้มงวดกวดขันของเจ้าหน้าที่ตำรวจ	सानิต ศิริวิศิษฐ์กุล เฉลิมชัย วิโรจน์วรรณ	973
100	ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลบ้านเก่า อำเภอบ้านทอง จังหวัดชลบุรี	พิมพ์ขวัญ แจ่มอัน	981
101	ความคิดเห็นของผู้ให้บริการต่อประสิทธิภาพผู้ให้บริการขนส่งสินค้าทางทะเล ระหว่างประเทศ กรณีบริษัทผู้ส่งออกในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร ระยะที่ 4 จังหวัดชลบุรี	ชลิลา ธนายนนท์ ไชยศ ไชยมั่นคง	991
102	ความคิดเห็นของผู้ใช้บริการรถม้าในอำเภอเมือง ลำปาง	ณัฐภัทร มุกติมาส จินตนา สุนทรธรรม	1003
103	ความคิดเห็นของพนักงานเกี่ยวกับการควบคุมการบริหารของบริษัท บางกอกคอน เทนเนอร์ ดีโป จำกัด	รุจจิรา สกุลปณชัย ไพโรจน์ เกิดสมุท	1012
104	ความคิดเห็นของพนักงานต่อกระบวนการบริหารของ บริษัท จี-เทคคูโตะ อีสเทิร์น จำกัด	ศราวุธ จิตรฐาน ไพโรจน์ เกิดสมุท	1020
105	ความคิดเห็นตามบริบทสภาพแวดล้อมของชาวจีนในอำเภอเมืองจังหวัดลำปางที่มี ต่อประเทศไทย	ประกายเดือน ผลศิลป์	1028
106	ความคิดเห็นทางการตลาดที่มีต่ออาหารสำเร็จรูปแช่แข็งของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานคร	พีระยุทธ คุ้มศักดิ์ นายระบิล กลิ่นแก้ว	1037

สารบัญ (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อบทความ	ผู้เขียน	หน้าที่
107	ความคิดเห็นส่วนประสมทางการตลาดของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์ “ลูกชิ้นปิ้ง” ในเขตเทศบาลเมืองแพร่ อำเภอเมือง จังหวัดแพร่	ธนวัฒน์ ไม้ดีบ ชูศักดิ์ อุคมศรี	1048
108	ความต้องการเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโททางการบัญชี	ศิริรัตน์ พ่วงแสงสุข	1063
109	ความต้องการความช่วยเหลือของผู้ประกอบการเพื่อสร้างความสำเร็จในการจัดการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลากับความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	อนิวัช แก้วจันทังค์	1072
110	ความต้องการใช้บริการธนาคารของบุคลากรเทศบาลตำบลแม่เมาะะ จังหวัดลำปาง	สุหทัย แสงวิชัย	1084
111	ความต้องการใช้และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครนทบุรี	สุวรรณดา ตรงต่อศักดิ์	1092
112	ความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อพิพิธภัณฑ์จังหวัดนนทบุรี	สมรศรี คำตรง	1101
113	ความต้องการที่พึงประสงค์เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักกีฬามหาวิทยาลัยราชพฤกษ์	ทิพวรรณ วงศ์มาก	1110
114	ความต้องการและความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการฝึกอบรมวิชาชีพสำหรับสมาชิก กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลแม่สะเรียง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน	พงค์ศิริ ปิตรีศน์เจริญกุล สงกรานต์ อินัน	1121
115	ความพร้อมของนักบัญชีไทยในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในเขตกรุงเทพมหานคร	วรรณภา อิมะไชย์	1129
116	ความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของนักศึกษาคณะบัญชีมหาวิทยาลัยธนบุรี	ศศิธร เบอร์เจียว สุวิมล เหลือประเสริฐ กมลวรรณ ศิริจันทร์ชื่น	1139
117	ความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของเทศบาลตำบลสะเมิงใต้ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่	จิรัฐิกา สมณา พนมพร จันทร์ปัญญา	1147
118	ความพึงพอใจของข้าราชการตำรวจ ต่อการบริหารงานและคุณลักษณะของผู้บังคับบัญชาาระดับสูงตำรวจภูธรจังหวัดระยอง	เพียงเดือน เกิดอำแพง	1158
119	ความพึงพอใจของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร	ชนัญญา रिเมื่อน นิวัตต์ น้อยมณี นำชัย เลวัลย์	1166
120	ความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิตคณะบัญชีวิทยาลัยราชพฤกษ์	พิเชษฐ ตั้งสงคีไพบูลย์	1173
121	ความพึงพอใจของบุคลากรที่มีต่อเทศบาลตำบลปางยาว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง	กนิงนิจ บุญเจริญ รำพึง เวชยันต์วุฒิ	1182
122	ความพึงพอใจของประชาชนต่อการเข้ารับบริการงานทะเบียนราษฎรณศึกษา: เทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี	นิลา ไหวงศ์ประเสริฐ	1193
123	ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศด้านผลิตภัณฑ์และบริการของบริษัท ที่พัฒนาซอฟต์แวร์ไทย ในประเทศไทย	ทวีป แสงภูติ ณัฐกาญจน์ สุวรรณธรรานเรศ ล้วนไพรินทร์	1202

สารบัญ (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อบทความ	ผู้เขียน	หน้าที่
124	ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการธนาคาร ไทยพาณิชย์สาขาตลาดสุวินทวงศ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา	สิริมา จิรกุลชัยวงศ์ ปติ พุทธิวิบูลย์ เฉลิมชัย ผู้พัฒน์	1224
125	ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการฝ่ายทะเบียนราษฎร เขตลาดกระบัง จังหวัดกรุงเทพมหานคร	ทศวรรษ มหาเรือนขวัญ ณัฐกาญจน์ สุวรรณธรา ทรงศักดิ์ วิจัยธรรมฤทธิ	1234
126	ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการศูนย์บริการรถยนต์ ในเขตพระโขนง จังหวัดกรุงเทพมหานคร	วิภาดา จรรย์ยา ณัฐกาญจน์ สุวรรณธรา ศศิธร วัฒนพันธ์	1243
127	ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการศูนย์บริการหลังการขายของศูนย์บริการรถยนต์ ในย่านศรีนครินทร์ กรุงเทพมหานคร	ณัฐรดา คล่องดี ณัฐกาญจน์ สุวรรณธรา ทรงศักดิ์ วิจัยธรรมฤทธิ	1256
128	ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการสถาบันการเงินสินเชื่อรายย่อยสาขา เดอะมอลล์งามวงศ์วาน จังหวัดนนทบุรี	ทิพมาศ ใจสะอาด ณัฐกาญจน์ สุวรรณธรา ศศิธร วัฒนพันธ์	1277
129	ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารจัดการ ของวิทยาลัยเทคโนโลยีและการจัดการ กฟผ. แม่เมาะ	พรรณวิไล จิตอริย์	1290
130	ความพึงพอใจของลูกค้า ที่มีต่อช่องทางชำระค่าไฟฟ้า ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	อรรณชัย เอมสะอาด พงศรัณย์ พลศรีเลิศ	1301
131	ความพึงพอใจในการใช้บริการร้านอาหารฟาสต์ฟู้ด (FASTFOOD) หรือ “อาหารจานด่วน” ของผู้บริการชาวไทย ในสนามบินสุวรรณภูมิ	ปุกนิภา โทพิลา สุนทรี ตรีพากย์	1311
132	ความพึงพอใจและความต้องการของชุมชนที่มีต่อ คณะบัญชี สาขาการบัญชี ศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครูภาคเหนือ จังหวัดลำพูน	รุจิรัตน์ ปาลีพัฒนสกุล พุกษา พังจิตต์ประไพ	1317
133	ความรู้ ความเข้าใจ และปัญหาในทางปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีเงินได้นิติบุคคล ของผู้ทำบัญชีใน เขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดนครปฐม	ชนวรรณ แฉ่งชำโถม	1326
134	ความรู้ ความเข้าใจ ของผู้เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดา สำนักงานสรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 21 (เขตมีนบุรี)	วิภาวดี คุณวงศ์ พนัสกร อินทา	1337
135	ความสัมพันธ์ของการเปิดรับและการรับรู้การสื่อสารการตลาด กับพฤติกรรมการป้องกันโรคมาเร็งเด้านม ของสตรีในกรุงเทพมหานคร	พวงนา ทองสะอาด	1346
136	ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ในด้านการบริหารทั่วไปของกลุ่มสหมิตรวิทยาอำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่	ศราวุธ ปัญญา พัชรวิวรรณ กิจมี	1355

สารบัญ (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อบทความ	ผู้เขียน	หน้าที่
137	ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานกับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัทนาทาชา ศรีเอชัน จำกัด	โชติกา เฟื่องใจ ไพโรจน์ เกิดสมุทร	1366
138	คำเรียกนักกีฬาที่ปรากฏในข่าวกีฬาในหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทย	ปิยะพันธุ์ วัชรานุกุล	1376
139	คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ จังหวัดระยอง	สำราญ ทองเล็ก	1385
140	คุณภาพบริการการขนส่งของบริษัท เอ เอ จำกัด	อมรรัตน์ เข็มมะลิ่ง ไชยศ ไชยมันคง	1399
141	เครื่องมือสื่อสารทางการตลาดของเครื่องคืมเพื่อสุขภาพที่มีผลต่อพฤติกรรมของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร	อมรรัตน์ หงษ์ทอง จันทราภรณ์ สีสวย	1407
142	ต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตผ้าฝ้ายลำพูน: กรณีศึกษาบ้านหนองเงือก ตำบลแม่แรง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน	กมลวรรณ ศิริจันทร์ชื่น ศศิธร เปรอร์เขียว	1418
143	ต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินของร้านเสริมสวยในเขตคอนเมืองกรุงเทพมหานคร	อุไรวรรณ ธนะรักษ์	1425
144	ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อรัฐบาลที่มาจากผลกระทบรัฐประหาร	ธาวิณ เกสรสังข์ เอกสิทธิ์ มั่นมา สุวัจ ราชวัฒน์กุล	1434
145	ทัศนคติที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของนักศึกษาสถาบันการศึกษาเอกชนในอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี	ณัฐพัชร์ คิม นิษรา พรสุริวงษ์ ยุพาภรณ์ ชูสาย	1439
146	ทัศนคติและความคาดหวัง ต่อการประกอบอาชีพผู้สอบบัญชีของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยธนบุรี	สมชาย เลิศภิรมย์สุข สิงห์ชัย อรุณวุฒิพงษ์	1447
147	เทคนิคใหม่สำหรับคำนวณหาค่าความยาวด้านที่เป็นจำนวนเต็มของรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก	อรุณทัย วงศ์ทาเครือ	1458
148	แนวทางการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของชุมชนตำบลสารภี อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่	นุชจรินทร์ วงศ์จรจิต	1468
149	แนวทางการจัดจ้างผู้ดำเนินการแทนของอุตสาหกรรมโรงแรมในประเทศไทย	โกมลณิ เกตตะพันธ์	1476
150	แนวทางการบริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 13 เพื่อเตรียมสู่ความเป็นมาตรฐานสากล	ศิริชัย ภมรศิลป์ธรรม	1486
151	แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ความได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างยั่งยืน	หรรษมน เฟื่องมาน	1496
152	บรรยากาศองค์กรของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาการศึกษากลุ่มอุดรสันติ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่	ไชยศิริ ศุภธีรารักษ์ พนมพร จันทรบัญญา	1510
153	บุคลิกภาพและความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ	สุวรรณ ชันดี นิษรา พรสุริวงษ์ ดวงพร ผกามาศ	1518

สารบัญ (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อบทความ	ผู้เขียน	หน้าที่
154	แบบจำลองวัดประสิทธิภาพการให้บริการของงานทะเบียนในสถานศึกษา โดยใช้เทคนิคสมการเชิงโครงสร้าง	สมภาร ป่อสูงเนิน	1524
155	แบบฝึกทักษะการแก้ปัญหาโจทย์ฟิสิกส์ เรื่อง การเคลื่อนที่แบบโพรเจกไทล์ ของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยรัตนนคร	ณัฐรา ธรรมเวช จิรัฐติกุล ดันสายชนินทร์	1535
156	ประสิทธิผลการสร้างพลังความสามารถของผู้ดูแลสภาพผู้สูงอายุ	นนทรี สัจจาธรรม	1545
157	ประสิทธิผลของการใช้แท็บเล็ตพีซีในการเรียนการสอนของ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรัฐบาลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานนทบุรี เขต 1	พฤกษ์ภูมิ ธีรานนุตร	1556
158	ประสิทธิภาพการจัดการความรู้ที่มีต่อคุณภาพการปฏิบัติงาน ของนักบัญชีเขตจังหวัดปทุมธานี	นพจักร ทองเรือนดี	1567
159	ปัจจัยเชิงเหตุและผลลัพธ์ของความพึงพอใจของลูกค้า: การทดสอบด้วยโมเดล TCSI ในบริบทของกิจการไฮเปอร์มาร์ท ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	อนุวัต สงสม	1577
160	ปัจจัยด้านการตลาดที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกเช่าอพาร์ทเมนท์ของผู้บริโภค ในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ	จุฑามาศ เขียวนิล สมยศ อวเกียรติ	1585
161	ปัจจัยทางการตลาดส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าผ่านร้านค้าออนไลน์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน	ปทุมวัลย์ เตโช ศุภราญนิตย์ เล็กสุทธี	1592
162	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจซื้อรถยนต์อีโคคาร์ของผู้บริโภค ในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร	นเรศ ล้วนไพรินทร์	1602
163	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำของชุมชนผ่าน ประเพณีไหว้พื้ขุนน้ำ	ชนพล บุญปลูก	1610
164	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในรายวิชาการวิเคราะห์เชิงปริมาณของนักศึกษาคณะบัญชี มหาวิทยาลัยธนบุรี	นิพิชฌน์ กมลธีระวิทย์ รุจิรัตน์ ปาลีพัฒนสกุล จิราพรรณ พูลศรีเยี่ยม	1620
165	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับเหตุผลการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นขององค์การ บริหารส่วนตำบลบ่อเงิน อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ปี 2555	วิยะดา วรานนท์วนิช	1628
166	ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการความเสี่ยงทางการเงินของผู้บริหาร ในเขตนิคมอุตสาหกรรมนวนคร จังหวัดปทุมธานี	สุกัญญา ศิริโท เอกธิปร นามวงศ์	1636
167	ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองให้บุตรหลานเรียนดนตรี ที่โรงเรียนดนตรีอักษณามิวสิก	สุมิตตา จอมวิเชียร	1647
168	ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้ามาทำงานที่นิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง ของคนต่างจังหวัด	สุภาภรณ์ จันทโชติ พัชรี ไชยแสง วราภรณ์ ธ.น.ยอด	1657

สารบัญ (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อบทความ	ผู้เขียน	หน้าที่
169	ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อโทรศัพท์มือถืออัจฉริยะ ของผู้บริโภคกลุ่มวัยรุ่น ในเขตภาคกระบี่ จังหวัดกรุงเทพมหานคร	วันวิสาข์ จันทร์ทรัพย์ ณัฐกาญจน์ สุวรรณธารา ปติ พุทธวิบูลย์	1663
170	ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ตกแต่งบ้านและของที่ระลึกที่ผลิตจากวัสดุธรรมชาติ กรณี ร้านวิชชิงเวล	เอกอุซกร งามละมัย	1677
171	ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดนนทบุรี	วันทิกา หิรัญเทศ	1685
172	ปัจจัยที่มีผลต่อการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ ของประชาชนในเขตภาคกระบี่	ปฎิภา โทพิลา ปรียาภรณ์ เมฆาวรรณ	1697
173	ปัจจัยที่มีผลต่อการพิจารณารูปแบบการลงทุนส่วนบุคคลเพื่อชีวิตหลังวัยเกษียณของพนักงานในเขตหนองแขม	วิศิษฐ์ ฤทธิบุญไชย วัฒนา เสรีคุณากุล อรสา อรามรัตน์	1703
174	ปัจจัยที่มีผลต่อการมาท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครของนักท่องเที่ยวชาวจีน	Cheng Cheng สาธินีย์ แซ่จั้น	1711
175	ปัจจัยที่มีผลต่อการรับทำบัญชีของสำนักงานบัญชีในจังหวัดปทุมธานี	วิชุดา นาคเกื้อน	1720
176	ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพในเชิงการออมของพนักงานบริษัทในเขตหนองแขม	วิศิษฐ์ ฤทธิบุญไชย วัฒนา เสรีคุณากุล สุนา สุทธิเกียรติ	1728
177	ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้ออะไหล่เครื่องสำอางของผู้บริโภคในเขตภาคกระบี่ กรุงเทพมหานคร	ศศิธร วัฒนพันธ์ ศศิณา สมเดช	1738
178	ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมของผู้มาเยือนป้อมพระจุลจอมเกล้า จังหวัดสมุทรปราการ	ภณสิทธิ์ อ้นยะ ภาวิณี อินทรมมา	1746
179	ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการเรียนกวดวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี	ยุวดี ชูจิตต์ สุริยา จันทนกุล	1752
180	ปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของวัดในเขตจังหวัดปทุมธานี	วัลภา คงพิวะ จุฬารพร พรหมสาขา ณ สกลนคร	1762
181	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้บริการขนส่งพัสดุภัณฑ์	กมลชนก เขียวแก้ว	1775
182	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างผู้ให้บริการโลจิสติกส์ทางบกในเขตคอนเมือง	ทวีพัฒน์ มุสิกะปาน	1785
183	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อกรรมธรรม์ประกันชีวิตของผู้บริโภคในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร	อมรรัตน์ บุตรราช สาธินีย์ แซ่จั้น	1795
184	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูปบนเครือข่ายออนไลน์ของกลุ่มสตรี ในเขตกรุงเทพมหานคร	สุภาภรณ์ โลกวิจิตร วิภา ว่องพูลสิน ณัฐกาญจน์ สุวรรณธารา	1804

สารบัญ (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อบทความ	ผู้เขียน	หน้าที่
185	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจย้ายหน่วยงานภายในองค์กร กรณีศึกษา การประปานครหลวง	ปณิยา อินททาศ	1815
186	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสถานีบริการน้ำมันของพนักงาน บริษัทในเขตนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ดจังหวัดระยอง	แสงจันทร์ แสงนาโก วัลลภ นิมนานนท์ ณัฐกาญจน์ สุวรรณธารา	1836
187	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้บริโภค โภคในการตัดสินใจซื้อและติดตั้งฟิล์มกรอง แสงรถยนต์ เขตพระโขนง จังหวัดกรุงเทพมหานคร	ชนมรัชดา ยศปิ่น	1849
188	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกำหนดราคาคอนโดมิเนียมในพื้นที่ กรุงเทพมหานครตอนเหนือ	ปัญญาวัฒน์ จุฑามาศ	1859
189	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการล้างรถยนต์ ของผู้บริโภคในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร	พิมพ์ธัญชนก สุทธิชนิกิตต์ สมยศ อวเกียรติ	1869
190	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อที่อยู่อาศัยประเภทบ้านเดี่ยวของผู้ซื้อ ในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร	HE JI SONG สมยศ อวเกียรติ	1879
191	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกใช้บริการซ้ำของผู้บริโภคของ ศูนย์นิสสันในเขตกรุงเทพมหานคร	อัครราช วลายุทธสวัสดิ์ วุฒิ วัชรโรคมประเสริฐ มยุรี เกื้อสกุล	1887
192	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนชีวิตหลังจบการศึกษาของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยชนบุรี	สมชาย เดชภิรมย์สุข สิงห์ชัย อรุณวุฒิพงษ์	1898
193	ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรู้ ความเข้าใจ โครงสร้างภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร และมาตรการทางภาษี ของประชาชนในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร	สุวินชา การพัชชี	1905
194	ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพด้านการจัดการโลจิสติกส์ของอุตสาหกรรมปื้มลม	วิศภพ ตรีสุวรรณ	1913
195	ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดของผู้บริโภคที่มีผลในการตัดสินใจเลือกซื้อ รถจักรยานยนต์บิ๊กไบค์	วารภรณ์ สุ่มมาตย์ ธีระรัตน์เปี่ยมสุภักพงษ์	1922
196	ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ้าไทยของคนไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร	จุฬารพ พรหมสาขา ณ สกลนคร วัลภา กงพะวะ	1933
197	ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือก ศูนย์ออกกำลังกายของพนักงานเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร	ลัดดา เทียนงาม สาธินัย แซ่ซิ่น	1946
198	ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อรถยนต์ใหม่ ในเขตเทศบาลเมืองท่าโขลง	ชูชัย ทองนวล สาธินัย แซ่ซิ่น	1956
199	ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกซื้อเครื่องสำอาง ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตของผู้บริโภคในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร	LU LINGYU สาธินัย แซ่ซิ่น	1965
200	ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้า ในห้างสรรพสินค้าของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร	อรสา หนองจอก สาธินัย แซ่ซิ่น	1973

สารบัญญ (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อบทความ	ผู้เขียน	หน้าที่
201	ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการเลือกสินค้ารถยนต์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร	วชิราพร พงษ์สวัสดิ์ สาชนิษฐ์ แซ่ซัน	1982
202	ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสำนักงานให้บริการจัดทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร	สุพัตรา อภิชัยมงคล ศศิธร โกมลหทัย สุวิมล เหลืองประเสริฐ	1998
203	ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่มีผลต่อการเลือกซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิตแบบบำนาญของประชาชน อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่	พารินทร์รัตน์ ธรรมหมั่นยอง	2007
204	ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสมาร์ตโฟนของพนักงานเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร	ฉัฐวุฒิ แสนช่าง	2017
205	ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจบริโภคอาหารแช่แข็งสำเร็จรูปของประชาชนในเขตภาคกระบี่	ปฐนิกา โทพิลา กมลทิพย์ เหมือนสุวรรณ	2025
206	ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการกำหนดตำแหน่งทางการตลาด ผลิตภัณฑ์จาก ผ้าฝ้ายทอมือ กรณีศึกษา: กลุ่มผ้าฝ้ายทอมือบ้านหนองเงือก ตำบลแม่แรง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน	ศรธาณินดี เล็กสุทธิ	2031
207	ปัญหาการจัดทำระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้าน ตำบลวังเหนือ จังหวัด ลำปาง	เกศินี เพียรเลิศ กฤษณา รัตนพฤกษ์	2042
208	ปัญหาการนำเสนอและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะของผู้ทำบัญชีในกรุงเทพมหานคร	ประภัสสร กิตติมนโรรม	2050
209	ปัญหาของผู้ทำบัญชี ในจังหวัดนนทบุรี	พรรณเพ็ญ สิทธิพัฒนา	2058
210	ปัญหาจากการปรับเปลี่ยนตำแหน่งงานของพนักงานธนาคารออมสิน สาขาเซ็นทรัลพลาซา ลำปาง	กนกพร ไชยยานนท์ จินดนา สุนทรธรรม	2068
211	ปัญหาด้านการตลาดของร้านกาแฟสด EGAT TECH COFFEE ภายในวิทยาลัยเทคโนโลยีและการจัดการ กฟผ. แม่เมาะ จังหวัดลำปาง	วันดี บุญงาม	2079
212	ปัญหาด้านการสื่อสารภายในองค์กรของบริษัทกัล เพลทติ้ง จำกัด อำเภอกะหุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร	พนัส อุณหับฉัตติ พิชาพัทธ์ งามสิน	2090
213	ปัญหาทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิคนพิการ	สหัส ไพภักดิ์	2101
214	เปรียบเทียบการเพิ่มขึ้นของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องทักษะพูดขอลบเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดหอมเกร็ด ที่ครูผู้สอนสอนโดยใช้เกมและการสอนตามปกติ	อุไรรัตน์ แยมชุตติ สมัญญา ทองรุ่ง กรเทพ ดิชขำ	2116
215	เปรียบเทียบการเพิ่มขึ้นของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง At home ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสารสาสน์ชนบุรีและโรงเรียนสารสาสน์วิเทศชนบุรี ที่ครูผู้สอนสอนโดยใช้เกมและการสอนตามปกติ	ทรงศรี สรณสถาพร ศรีบุญญา ดืออยู่ ธีรารักษ์ หมั่นโรจน์	2124
216	เปรียบเทียบการเพิ่มขึ้นของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การเคลื่อนไหวร่างกาย และการออกกำลังกาย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศึกษานารีวิทยา ที่ครูผู้สอนสอนโดยใช้เกมและการสอนตามปกติ	ไพรัช ภูณเกตุ ชวินทร์ เชื้องกราย	2133

สารบัญ (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อบทความ	ผู้เขียน	หน้าที่
217	เปรียบเทียบการเพิ่มขึ้นของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบัญชี ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาคิงส์ตัน พัทยา และวิทยาลัยเทคโนโลยีการจัดการเพชรเกษม ที่ครูผู้สอน สอนโดยการใช้เกมและการสอนตามปกติ	ไพรัช จุ่นเกตุ อุทิศย์ บุญทวี พงพิพัฒน์ ศิริรัตนากุล	2141
218	เปรียบเทียบการเพิ่มขึ้นของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง คำตรงข้าม ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนฐานปัญญา ที่ครูผู้สอนสอนโดยการใช้เกมและการสอนตามปกติ	นภวรรณ แยมชุตติ สุพัตรา จันทร์ประดิษฐ์ หทัยา บุญสุข	2150
219	เปรียบเทียบการเพิ่มขึ้นของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง เครื่องดื่มประจำชาติอาเซียน ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนาคนครประสิทธิ์ และโรงเรียนเซนต์ปีเตอร์ ที่ครูผู้สอนสอนโดยการใช้เกมและการสอนตามปกติ	มาริษา เทศปลื้ม ธัญญรัตน์ วงษ์สวัสดิ์ พรพนิต ชุ่นทรัพย์	2157
220	เปรียบเทียบการเพิ่มขึ้นของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง เทคนิคการนำเสนอ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสาครและวิทยาลัยเทคโนโลยีบางปะกงบริหารธุรกิจ ที่ครูผู้สอนสอนโดยการใช้เกมและการสอนตามปกติ	ปฐมพร อินทรางกูร ณ อยุธยา สมชาย น้อยทรัพย์ วงศกร วัชรกัธธ	2165
221	เปรียบเทียบการเพิ่มขึ้นของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ประเภทของเครื่องดนตรีไทย ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ครูผู้สอนสอนโดยการใช้เกมและการสอนตามปกติ	เฉลียว พันธุ์สีดา พีระวัฒน์ โพธิ์จำเริญ สุเมธ สุขสวัสดิ์ ภัทรริญา พรหมทอง	2174
222	เปรียบเทียบการเพิ่มขึ้นของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง รูปร่าง รูปทรง และสี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดคู์กตา ที่ครูผู้สอนสอนโดยการใช้เกมและการสอนตามปกติ	ปฐมพร อินทรางกูร ณ อยุธยา ชัชชา สามสาลี	2183
223	เปรียบเทียบการเพิ่มขึ้นของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง สมการ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ครูผู้สอนสอนโดยการใช้เกมและการสอนตามปกติ	มนัส บุญประกอบ ปณิสา สุระเสน ชุติมา ระเบียบ	2190
224	เปรียบเทียบการเพิ่มขึ้นของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง สมการบัญชี ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจสมุทรปราการที่ครูผู้สอนสอนโดยการใช้เกมและการสอนตามปกติ	อุไรรัตน์ แยมชุตติ กิตติยา จิตต์อาจหาญ	2198
225	เปรียบเทียบการเพิ่มขึ้นของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง อาชีพ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนักบุญเปโตรและวิทยาลัยนาฏศิลป์ ที่ครูผู้สอนสอนโดยการใช้เกมและการสอนตามปกติ	นิษฐ์สินี กู้ประเสริฐ สุภาพรณ ประเสริฐวงศ์ สิทธารัตน์ วิมลโนช	2206
226	เปรียบเทียบการเพิ่มขึ้นของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสินค้าอุปโภคบริโภคของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคโนโลยีบางปะกงบริหารธุรกิจ ที่ครูผู้สอนสอนโดยการใช้เกมและการสอนตามปกติ	ปฐมพร อินทรางกูร ณ อยุธยา ปานภัสติปะวรรณ กมลชนก ไช้เจริญ	2214

สารบัญ (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อบทความ	ผู้เขียน	หน้าที่
227	ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะเทคโนโลยีการประมงและทรัพยากรทางน้ำ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่	อภิวัฒน์ บัวลอย สุขอรุณ วงษ์ทิม ลัดดาวรรณ ณ ระนอง	2223
228	ผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานสหกิจศึกษา คณะบัญชี มหาวิทยาลัยชนบุรี	ศศิธร เปอร์เขียว เพ็ญญา เกศสุวรรณกนก	2237
229	พฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภคย่านน้ำสมุนไพรชนิดเพิ่มขึ้นในเขตถนนยาว	ขวัญฤที ศรีโส	2246
230	พฤติกรรมการออกกำลังกายของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครสุวรรณภูมิ	ศศิธร จ्ञวนพันธ์ ศศิณา สมเดช	2256
231	พฤติกรรมการออมและวางแผนด้านการเงินเพื่อเตรียมพร้อมวัยหลังเกษียณของพนักงาน ช่วงอายุ 40 - 60 ปี	วัฒนา เสรีคุณาคณ จุพาวดี ศุภโชคนิรันดร์ สุนา สุทธิเกียรติ	2263
232	พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย	ภณสิทธิ์ อ้นยะ พิรอร จิรสวัสดิ์	2271
233	พฤติกรรมผู้บริโภคและปัจจัยที่มีผลต่อแนวโน้มการตัดสินใจซื้อผักผลไม้ปลอดสารพิษในซูเปอร์มาร์เก็ต เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร	ปณิกา แจ่มจำรัส	2277
234	พฤติกรรมและการตัดสินใจเลือกใช้บริการซัก อบ รีดของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ วิทยาเขตสะพานใหม่	ZU JIN LING สมยศ อวเกียรติ	2287
235	พฤติกรรมและความพึงพอใจการให้บริการ ของศูนย์บริการสาธารณสุข 2 (สะพานสาม) เทศบาลนครสมุทรปราการ	วราภรณ์ ตั้งคลัง พรปวีณ์ ถาวรศักดิ์ นวภรณ์ กาละปุก	2296
236	พฤติกรรมและปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการคลินิกเสริมความงามของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร	อภิญา ดินม่วง สมยศ อวเกียรติ	2307
237	พฤติกรรมและปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสปาในเขตกรุงเทพมหานคร	พรพรรณ สุวรรณประทีป	2319
238	พฤติกรรมและปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภคต่อร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม (ร้านโชห่วย) กรณีศึกษา: อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	สุธาสินี แสงมุกดา ธีระศักดิ์ เปี่ยมสุภักพงษ์ สิริรัตน์ แสงอุทัย	2329
239	พฤติกรรมและส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการโรงพยาบาลเอกชนเขตหนองแขมและบางแค	ธีระรัตน์ เปี่ยมสุภักพงษ์	2339
240	พฤติกรรมและส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภค กรณีศึกษา : ตลาดนัดกลางคืน คลองถมสายใต้ใหม่ เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร	วีรนุช แซ่ฉิน ธีระศักดิ์ เปี่ยมสุภักพงษ์	2349
241	ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอิสลาม ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดนนทบุรี	อารีย์ นาคสุก	2360

สารบัญ (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อบทความ	ผู้เขียน	หน้าที่
242	ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนาเศรษฐกิจบ้านฮวก	อณิษฐา หาญภักดีนิยม	2368
243	ระบบช่วยค้นหาที่ว่างของลานจอดรถ	สันติ เดิมผล นพรัตน์ จันทร์โสภา วศิณ สมขลัง พชรพล สุขเกษม	2382
244	ระบบบริหารจัดการการจองสนามฟุตบอลหญ้าเทียม	ศรัณูธร มั่งมี ฉัตรชัย ยิ้มสิงห์ วีระวัฒน์ ศิริเวช ชัยวุฒิ พลอยพริ้ง	2388
245	ระบบประเมินความพึงพอใจของผู้โดยสารในการบริการของพนักงานบนรถประจำทาง ขสมก.	สันติ เดิมผล วันชัย บู่อัน เอกฉันท์ ตุ๊กศิริวิญญู กัญจน์พงษ์ อภินันทบารมี	2392
246	รูปแบบการเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเยาวชนชนเผ่ามูเซอแดงในอำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน	กัญญา สมบูรณ์	2402
247	รูปแบบกิจกรรมการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามคุณลักษณะบัณฑิตอุดมคติไทย	พรนิภา จันทร์น้อย วีระศักดิ์ ชมภูคำ ประวิติ พันผาสุก เรืองวิทย์ นนทภา	2412
248	แรงจูงใจเข้าร่วมกิจกรรมพบกลุ่มของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตลาดกระบัง	นงนาถ ทองมี นิวัฒน์ น้อยมณี สุภาพร ธรรมศิริ	2421
249	แรงจูงใจในการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิตในโรงงานนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร	ทรงศักดิ์ วิจัยธรรมฤทธิ์	2429
250	แรงจูงใจในการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการบริษัท ยามาฮาดะ (ประเทศไทย) จำกัด	สุพรรณษา ขำสอาด ไพโรจน์ เกิดสมุทร	2438
251	แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานมหาวิทยาลัย ในกำกับของรัฐบาลเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร	ณัฐกานต์ เสือไพฑูรย์ วัลลภ นิมมานนท์	2448
252	แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการบริษัท ประกันภัยไทยวิวัฒน์ จำกัด (มหาชน)	ทศพร อมรทรรค์ ไพโรจน์ เกิดสมุทร	2460
253	แรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาวิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง ปีการศึกษา 2557	ณัฐพงษ์ ศรีใจวงศ์	2470
254	แรงจูงใจและปัจจัยทางการตลาดบนเฟซบุค (Facebook) ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา	อัครเดช ศิริพงษ์วัฒนา	2483

สารบัญ (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อบทความ	ผู้เขียน	หน้าที่
255	ศึกษาการเข้าถึงและความต้องการจากกฎหมายด้าน โลจิสติกส์และการขนส่งของผู้ให้บริการ โลจิสติกส์ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร	วัชรพล วงศ์จันทร์	2494
256	ศึกษาตัวแปรที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมแนววิถีพุทธที่เกี่ยวกับ พุทธศาสนิกฯ โดยใช้เทคนิคต้นไม้ตัดสินใจ	นัศราวดี นุ่มนาค สมรภัฏ นุ่มนาค	2504
257	ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชี ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในนิคมอุตสาหกรรม เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร	วิภาวดี ถูมวงษ์ มนสันต์ มฤกษทัต	2511
258	ศึกษาปัญหาและอุปสรรคการใช้งาน โปรแกรม iScala พนักงานแผนกบัญชี บริษัท ในนิคมอุตสาหกรรมเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร	ทรงศักดิ์ วิจัยธรรมฤทธิ์	2519
259	สภาวะการณ์ของเด็กและเยาวชนในระบบโรงเรียนระดับประถมศึกษา ถึงระดับอุดมศึกษาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี 2557-2558	เพชรราวลัย ธีระวัฒน์พงศ์ จิตติมาวดี เจริญรัชต์	2529
260	สมรรถนะและความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2	วิจิต บุญสนอง	2537
261	ส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมตัดสินใจใช้บริการนวดแผนไทย ในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร	นเรศ ล้วนไพรินทร์	2547
262	ส่วนผสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการแพทย์แผนไทย กรณีศึกษาโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร จังหวัดปราจีนบุรี	ภณสิทธิ์ อ้นยะ ณัฐมล หวังปิ่น ปฐมมาวดี ปิ่นศรีทอง	2555
263	ส่วนผสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าสินค้าผ่านทางเครือข่ายสังคมออนไลน์ ของประชาชนในเขตมโนบุรี	ปญญา โทพิลา ปณิยา อินททาศ	2562
264	องค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านแจ่งคูเรือ อำเภอบัวไร่ จังหวัดเชียงใหม่	วิภากรรณ์ อุปรัตน์ปรีชา พัชรวิวรรณ กิจมี	2568
265	องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะของครูด้านการประเมินการเรียนรู้	ปิยะณัฐ กันทา น้ำผึ้ง อินทะเนตร	2578
266	อิทธิพลของส่วนประสมทางการตลาดที่มีต่อการตัดสินใจซื้อของที่ระลึก ประเภทสินค้าหัตถกรรมเพื่อจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยว	ณัฐพล เนียมแก้ว อภิไทย แก้วจรัส จารุณี ศรีบุรี	2588
267	ประสบการณ์ด้านจิตใจของมารดาผู้ป่วยเด็ก โรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลัน ที่ได้รับการปลูกถ่ายเซลล์ต้นกำเนิดเม็ดโลหิต	ประณยา โยธาประเสริฐ สุชอรุณ วงษ์ทิม นิรนาท แสนสา	2599
268	ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกซื้อข้าวไรซ์เบอร์รี่ ในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร	ยุพารักษ์ เอี่ยมวิเชียรเจริญ สาชนิษฐ์ แซ่ซุ่น	2610
269	พฤติกรรมและปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพของผู้หญิงในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร	ชุมณี มากแสง สมยศ อวเกียรติ	2618

สารบัญ (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อบทความ	ผู้เขียน	หน้าที่
270	กระบวนการผลิตซอฟต์แวร์ที่มีประสิทธิภาพของบริษัทซอฟต์แวร์เฮาส์ในจังหวัดเชียงใหม่	ศิริรัตน์ ตรงวัฒนาวุฒิ	2626
271	การค้นหาเหตุขัดข้องเพื่อใช้ในการแก้ไขระบบคอมพิวเตอร์เบื้องต้น โดยการใช้หน้าหนังกำและแบบจำลองเวกเตอร์สเปซ	นพดล สิทธิเลิศ	2634
272	การควบคุมความเร็วมอเตอร์สำหรับลดพลังงานของหอบระบายความร้อน	เอกรัตน์ นกกานต์ บัญชา เกิดมณี	2641
273	การจัดการความสูญเปล่าในกระบวนการผลิตถุงหิ้วพลาสติก กรณีศึกษา : บริษัท แสงรุ่งสยามพลาสติก จำกัด	เถลิง พลเจริญ	2651
274	การจำลองสถานการณ์การปรับปรุงการผลิตด้วยเทคนิค ECRS	สมจินต์ อักษรธรรม	2663
275	การใช้ภาษา FQL ในการพัฒนาระบบสืบค้นข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวไทยของเฟซบุ๊กแอปพลิเคชัน	สุปราณี ทัมมงคล	2674
276	การประเมินผลการใช้งานระบบติดตามภาวะการมีงานทำของบัณฑิตแบบออนไลน์ในมหาวิทยาลัยธนบุรี	ศุภลักษณ์ บาดโพธิ์	2684
277	การประยุกต์ใช้เทคนิคการควบคุมความหนาแน่นพัลส์ในการควบคุมการหลอมพลาสติกแบบเหนียวนำความร้อนความถี่สูงด้วยอินเวอร์เตอร์ชนิดเต็มคลื่น	จิระศักดิ์ วงศา จิระศักดิ์ ส่งบุญแก้ว วันชัย ทรัพย์สิงห์	2693
278	การปรับปรุงกระบวนการผลิตของแผ่นหม้อไอน้ำโดยหลักการ ECRS กรณีศึกษา บริษัท บีพี จำกัด	วิษณุตร์ ทิมาบุตร นุรฉัตร กาชูยี รศ. พรศักดิ์ อรรธวานิช	2703
279	การปรับปรุงประสิทธิภาพกระบวนการการผลิตชิ้นส่วนประตุน้ำใต้ดินขนาด 300 มิลลิเมตร โดยใช้เทคนิคการจำลองสถานการณ์ กรณีศึกษา บริษัท เอส พี เมคัลเวอร์ค จำกัด	นุชจรี แก่นละออ ธนาสิน ลีลา	2712
280	การพัฒนาเครื่องมือวัดทางไฟฟ้าด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์ สำหรับสื่อการเรียนการสอนรายวิชาการวิเคราะห์วงจรไฟฟ้า	จิระศักดิ์ วงศา บัญชา ศรีวิโรจน์ ปณต ศรีภักดิ์	2721
281	การพัฒนาต้นแบบระบบสารสนเทศสำหรับบันทึกผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องวัดหน่วยไฟฟ้า	ศุภลักษณ์ บาดโพธิ์ ชัยณรงค์ จันทร์ตุม เมธากร ทองขาวบัว	2730
282	การพัฒนาระบบการจัดการตารางสอนออนไลน์	ศิริประกาย พงศ์สุวรรณ อาทิตย์ อรศรี วีรพล ยิ้มย่อง	2737
283	การพัฒนาระบบสารสนเทศต้นแบบด้านกิจกรรมนันทศึกษา มหาวิทยาลัยธนบุรี	อรัษาวิ เจริญสุข ชัยณรงค์ จันทร์ตุม สุรโชติ วิบูลย์พันธ์	2747

สารบัญ (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อบทความ	ผู้เขียน	หน้าที่
284	การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนกระบวนการจัดการสารเคมี ในโรงงานอุตสาหกรรม	นันทวัน นาคอร่าม สิทธิศักดิ์ ทองสุข ประชาติพิทักษ์ สาริบุตร	2757
285	การพัฒนาเว็บไซต์เพื่อบริหารงานซ่อม กรณีศึกษา บริษัท Gomy Electronics Co., Ltd.	นันทวัน นาคอร่าม ดวงรัศมี แสนะวัต บุญล้น ตั้งโส	2768
286	การพัฒนาสื่อการ์ตูนแอนิเมชัน 2 มิติ เพื่อถ่ายทอดวิธีเพาะเลี้ยงปลาสลิค ในจังหวัดสมุทรปราการ	นันทรัตน์ กลิ่นหอม สุดาสวรรค์ งามมงคลวงศ์ ฉันทันท์ พินิจสถิต	2779
287	การศึกษาคุณภาพการให้บริการของกลุ่มสถานพยาบาลเอกชน	วารุณี มิลินทปัญญา อุไรรัตน์ แยมชุตติ อุบลรัตน์ ไกรรัตน์	2788
288	การศึกษาคุณสมบัติน้ำทางกายภาพเคมี และสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังขนาดใหญ่ เพื่อติดตามคุณภาพน้ำในลำธารแม่ท่าช้าง จังหวัดเชียงใหม่	ตรีศิลป์ กิรสมุทรานนท์ เดชา ทาปัญญา	2800
289	การศึกษาพฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เทคโนโลยี 4G LTE เขตกรุงเทพมหานคร	เขาวลิต จันภิรมย์	2811
290	การออกแบบโซล่าเซลล์เพื่อระบบกรองน้ำโรงเรียนบ้านทุ่งเสือโทน	บัญชา ศรีวิโรจน์ ปณต ศรีภักษ์ จิระศักดิ์ วงศา ฉัฐศักดิ์ อินทรสุวรรณ	2820
291	การออกแบบและสร้างเครื่องคัดแยกกลีบกระเทียมโดยใช้ระบบบีบทับ	สมจินต์ อักษรธรรม สุวิทย์ อมรปัติกวิน	2828
292	การออกแบบและสร้างเครื่องทดสอบรอยร้าวสูงกึ่งอัตโนมัติชำระ	วสันต์ ลีละธนาฤกษ์ กัมพล เบ้าทอง ถาวร สุ่มมาตย์ ภัทรพงศ์ สีหามัญมาก สุรพงศ์ ดอกกะจุน	2839
293	การออกแบบและสร้างเครื่องหั่นแอนกประสงค์	พิพัฒน์ เลิศโกวิทย์ บัณฑิต อินทรีย์มีศักดิ์	2846
294	เครื่องมือวัดความเอียงแบบดิจิทัลควบคุมด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์	ปณต ศรีภักษ์ จิระศักดิ์ วงศา บัญชา ศรีวิโรจน์	2857

สารบัญ (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อบทความ	ผู้เขียน	หน้าที่
295	แนวคิดการวางแผนออกกำลังกายด้วยสมาร์ทวอทซ์	สิทธิศักดิ์ ทองสุข นันทวัน นาคอร่าม บัญชา เกียมณี	2863
296	บททดลองเสนอการอธิบาย Theory of Action ของ Parsons และ A. Shils กับทฤษฎี "Practice" ของ Pierre Bourdieu : ประเด็นปัญหาของการ Modeling	สุรัชย์ ธรรมทวีทิกุล ญาณพิณีจ วชิรสุรงค์	2869
297	ผลการใช้คณิตศาสตร์ (ฟังก์ชัน-อโตมาตา) ในการเรียนปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ และคอมพิวเตอร์ ปีการศึกษา 2558	สินีภกัญญ จรูญสารทูล	2876
298	พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนผ่านเว็บกับการยอมรับนวัตกรรมการเรียนรู้ด้วย เทคโนโลยี	เสาวภา เมืองแก่น บัญชา เกียมณี อรณิชา สุทธิเป็น	2885
299	พฤติกรรมการอ่านฉลากก่อนใช้เครื่องสำอางของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยขอนแก่น	กณารักษ์ ศรีสมบูรณ์ สุนทร พันธัง	2893
300	วิเคราะห์แนวทางแก้ปัญหากระบวนการทำงานของระบบด้วย Fuzzy Miner ที่มีต่อการตัดสินใจรับนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนผ่านเว็บ	เอนก นามจันทร์ ทมนี สุขใส	2903
301	พฤติกรรมและปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้ บริการศูนย์ออกกำลังกายฟิตเนสของผู้ใช้บริการในเขตกรุงเทพมหานคร	ธีระศักดิ์ เปี่ยมสุภักพงศ์	2916
302	ความพึงพอใจของผู้รับบริการผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง	อัศวิน เสนิชัย	2926
303	ตัวแบบการพยากรณ์มูลค่าการส่งออกมะม่วงไทย	อัศวิน เสนิชัย	2933

กระบวนการบริหารกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มดอยอ่างขาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34

Administrative Process of Scout Activity of Doi Ang Khang Cluster Schools Under the Secondary Educational Service Area Office 34

นางสาวพรอนันต์ เสือกลิ่น¹, พัชรวิพรรณ กิจมี²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาอีสเทอร์น, ja_meab@hotmail.com

²อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาอีสเทอร์น, nye_nai@hotmail.com

บทคัดย่อ:

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษากระบวนการบริหารกิจกรรมลูกเสือของ โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มดอยอ่างขาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน รองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน หัวหน้างานกิจกรรมลูกเสือและผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ปีการศึกษา 2558 รวมทั้งสิ้นจำนวน 169 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการบริหารกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มดอยอ่างขาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 โดยแยกเป็นกิจกรรมลูกเสือ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกอง ด้านการบังคับบัญชาลูกเสือ ด้านการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ ด้านการเงินลูกเสือ และด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือ พบว่า โดยรวมและรายด้าน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า สถานศึกษามีการนำกระบวนการบริหารตามแนวคิดของเกรก (Gregg) มาปฏิบัติปานกลาง ทั้ง 7 ขั้นตอน คือ (1) การวินิจฉัยสั่งการ (2) การวางแผน (3) การจัดองค์การ (4) การติดต่อสื่อสาร (5) การจูงใจ (6) การประสานงาน และ (7) การประเมินผลจากการสัมภาษณ์ พบว่า ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกอง ควรมีการส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บังคับบัญชาเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มวุฒิทางลูกเสือ และแต่งตั้งผู้รับผิดชอบกิจกรรมลูกเสือที่มีทักษะ ประสิทธิภาพในการทำงาน กิจกรรมลูกเสือ ด้านการบังคับบัญชาลูกเสือ พบว่า ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนควรแต่งเครื่องแบบลูกเสือเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี และควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม เพื่อให้บังคับบัญชาลูกเสือตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง ด้านการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ พบว่า ควรเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้เพิ่มเติม เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือมากยิ่งขึ้น ด้านการเงินลูกเสือ พบว่า ควรมีการระดมเงินจากชมรมครูและผู้ปกครอง ชุมชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำงบประมาณที่ได้มา

ช่วยในการจัดกิจกรรมลูกเสือ และด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือ พบว่า ควรนำข้อเสนอแนะจากรายงานการจัดกิจกรรมลูกเสือมาทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนากิจกรรมลูกเสือต่อไป

คำสำคัญ: กระบวนการบริหาร กิจกรรมลูกเสือ

ABSTRACT:

This research aimed to investigate the administrative process of scout activity of Doi Ang Khang cluster schools under the Secondary Educational Service Area Office 34. The target group in this study included school scout directors, deputy directors of scout school, heads of scout activity and scoutmasters in the academic year 2015 numbering totally 169 people. The tools used in the research comprised 5-rating scale questionnaires analyzed by frequency, percentage, mean and standard deviation and the interviews were analyzed by content analysis. The findings were as follows: The administrative process of scout activity of Doi Ang Khang cluster schools under the Secondary Educational Service Area Office 34 divided into 5 aspects of scout activities, namely group or cluster establishment, scout commanding, scouting teaching and learning, scout finance, and scouting reporting revealed that the respondents thought as the whole picture and each aspect that the schools performed the administrative process based on Gregg' concepts at moderate level with all 7 steps consisting of (1) directing, (2) planning, (3) organizing, (4) communicating, (5) motivating, (6) coordinating and (7) evaluating. The results of interviews were as follows. The group or cluster establishment showed that the scoutmasters should be promoted and encouraged to attend trainings to enhance scouting qualifications and the people with scouting skills and experiences should be appointed to be responsible for scout activities. The scout commanding indicated that the school scout directors should wear scout uniforms to be as good models and should supervise, monitor and follow-up to make scouts realize their own roles. The scouting teaching and learning revealed that outsource guest speakers should be invited to provide additional knowledge to help the scoutmasters have much more knowledge and understanding of scouting teaching and learning. The scout finance showed that some money should be raised from teacher and parents clubs, communities or organizations concerned in order that the budget obtained could support scouting arrangement. In addition, the scouting reports indicated that the suggestions from the scouting reports should be used for doing researches to solve problems and develop scout activities in the future.

KEYWORDS: Administrative Process, Scout Activity

บทนำ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นการบูรณาการองค์ความรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองตามศักยภาพ เป็นกำลังของชาติ เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยและสร้างจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก โดยเชื่อว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และ

พัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ ต้องสร้างองค์ความรู้ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จึงจำเป็นต้องเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, 2)

กิจกรรมลูกเสือเป็นหนึ่งในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกอบรม ให้การศึกษาและพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ ศาสนา ทั้งนี้เป็นไปตามความมุ่งประสงค์ หลักการ และวิธีการ ซึ่งผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลกได้ให้ไว้ในประเทศไทยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ได้ทรงก่อตั้งกองลูกเสือขึ้น เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พุทธศักราช 2454 โดยมีการตั้งกองลูกเสือกองแรก คือ กองลูกเสือโรงเรียนมหาดเล็กหลวง (ปัจจุบันคือ โรงเรียนมหาวชิราวุธราชวิทยาลัย) นับเป็นประเทศที่สามที่มีกองลูกเสือขึ้นในโลก ปัจจุบันพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงเป็นพระประมุขของคณะลูกเสือแห่งชาติ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2552, 6, 12) ซึ่ง กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อการศึกษา ที่ได้รับการยกย่องทั่วโลก ว่า มีคุณภาพในการพัฒนาคุณภาพของเยาวชน เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาเยาวชนทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจและศีลธรรม ให้มีความรับผิดชอบ ช่วยพัฒนาสังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า เพื่อความมั่นคงของประเทศชาติ (อภิรักษ์ จันทวิมล, 2519, 4) นอกจากนี้กิจกรรมลูกเสือ ยังเป็นกิจกรรมในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี มีคุณธรรม รักและเคารพในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ รู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตาม มีความอดทน มีน้ำใจ และมีชีวิตร่วมกับบุคคลอื่น ได้อย่างมีความสุข (สุเวศ กลัปศรี, 2556, 28)

การจัดกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน โดยเฉพาะในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความสำคัญต่อนักเรียน ซึ่งกำลังอยู่ในวัยรุ่น กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมที่เน้นกระบวนการกลุ่ม ที่จะสร้างมิตรภาพระหว่างนักเรียนด้วยกัน และระหว่างนักเรียนกับครูได้อย่าง

แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น เพราะในหลักสูตรของกิจกรรมลูกเสือ นอกจากกระบวนการกลุ่มแล้วยังจัดให้มีกิจกรรมกลางแจ้งที่เน้นการปฏิบัติร่วมกัน การสร้างระเบียบวินัยจากการฝึกวิชาต่าง ๆ เช่น การเปิดประชุมกองก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ คือ การสอนให้มีระเบียบวินัยในการทำความเคารพพระลี้กถึงชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ การฝึกวิชาระเบียบแถว ทำให้ลูกเสือมีระเบียบวินัยมากยิ่งขึ้น การจัดกิจกรรมลูกเสือจึงเป็นการเตรียมเยาวชนให้มีคุณสมบัติพร้อมทั้ง 3 ด้าน คือ เป็นคนดี คนเก่ง และสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (กรมสามัญศึกษา, 2541)

ซึ่งกระบวนการที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาประสบความสำเร็จ คือ ภารกิจที่สำคัญของสถานศึกษาในการจัดการระบบการบริหารและจัดการสถานศึกษา เพื่อพัฒนา กิจกรรมลูกเสือให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ทั้งนี้ วิโรจน์ สารรัตนะ (2546, 1) กล่าวว่า การบริหารเป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ขององค์การ โดยอาศัย “หน้าที่ทางการบริหาร” ที่สำคัญ คือ การวางแผน การจัดองค์การ การนำ และการควบคุม ส่วนวิรัช นิภาวรรณ (2549, 1) กล่าวว่า การบริหารบางครั้ง เรียกว่า การบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินงานหรือปฏิบัติงานใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐและหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่เกี่ยวข้องกับคน สิ่งของและหน่วยงาน ทางด้านศิริอร ชันธหัตถ์ (2539, 44-45) ได้อธิบายกระบวนการบริหารตามแนวคิดของกูดิกและอูวิก (Gulick and Urwick, 1937) ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 7 ประการ คือ การวางแผน การจัดองค์การ การดำเนินการบริหารงานบุคคล การสั่งการ การประสานงาน การรายงานผล การปฏิบัติงาน และการบริหารงบประมาณ ขณะที่

สมยศ นาวิการ (2543, 14) ได้สรุปว่า กระบวนการในการบริหารประกอบด้วย การบริหาร 4 อย่าง ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ และการควบคุม และ เมื่อศึกษาจากทฤษฎีต่าง ๆ พบว่า มีความสอดคล้องตามแนวคิดของ Gregg (อ้างใน ภิญ โณ สาทร, 2546, 73-75) ทั้งนี้ประกอบด้วย การวินิจฉัย สั่งการ การวางแผน การจัดองค์การ การติดต่อสื่อสาร การจูงใจ การประสานงาน และการประเมินผล

โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มคอยอ่างข้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 มีทั้งหมด 5 โรงเรียน คือ โรงเรียนเชียงดาววิทยาคม โรงเรียนเวียงแหงวิทยาคม โรงเรียนอรุโณทัยวิทยาคม โรงเรียนไชยปราการ และโรงเรียนฝางชนูปถัมภ์ ได้มีการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ ซึ่งเป็นหนึ่งในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่นักเรียนทุกคนต้องเรียนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นกิจกรรมที่อยู่ในหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรแกนกลาง และจากการสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 34 (2558) ถึงการบริหารกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนในสังกัดกลุ่มคอยอ่างข้างนั้น ทำให้ทราบว่าได้มีการนำกระบวนการบริหารของเกรก (Gregg) ทั้ง 7 ขั้นตอนซึ่งประกอบด้วย (1) ขั้นตอนวินิจฉัยสั่งการ (2) ขั้นตอนการวางแผน (3) ขั้นตอนการจัดองค์การ (4) ขั้นตอนการติดต่อสื่อสาร (5) ขั้นตอนการจูงใจ (6) ขั้นตอนการประสานงานและ (7) การประเมินผล มาใช้เป็นแนวทางในการบริหารกิจกรรมลูกเสือ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 แต่ยังไม่มีการศึกษา ว่า มีการนำกระบวนการบริหารของ Gregg มาใช้ในการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนอย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับ

ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 (2558)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและศึกษากระบวนการบริหารกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มคอยอ่างข้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 ว่า มีกระบวนการบริหารกิจกรรมลูกเสืออย่างไร เพื่อนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปวางแผน ปรับปรุง กระบวนการบริหารกิจกรรมลูกเสือ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษากระบวนการบริหารกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มคอยอ่างข้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กระบวนการบริหารกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มคอยอ่างข้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้มีการเลือกกลุ่มเป้าหมายโดยเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน จำนวน 5 คน รองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนจำนวน 11 คน หัวหน้างานกิจกรรมลูกเสือจำนวน 5 คนและผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่ทำการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ ในโรงเรียนจำนวน 148 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 169 คนปีการศึกษา 2558

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการบริหารกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มคอยอ่างข้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน และการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา โดยการ จัดหมวดหมู่ นำเสนอเนื้อหาสาระในรูปความเรียง

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย สรุปได้ว่า

กระบวนการบริหารกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มคอยอย่างขาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า โดยรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.23 โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกอง พบว่ากระบวนการบริหารที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดองค์กร โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.83 และกระบวนการบริหารที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การติดต่อสื่อสาร โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.47 จากการสัมภาษณ์ พบว่าสถานศึกษามีการบริหารงานลูกเสือโรงเรียนตามระเบียบ ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ มีการจัดตั้งกลุ่ม กองลูกเสือ มีการแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือตามโครงสร้างการบริหารงานลูกเสือถูกต้องตามระเบียบของคณะลูกเสือแห่งชาติ แต่ยังไม่สมบูรณ์เพราะสถานศึกษาแต่งตั้งผู้รับผิดชอบกิจกรรมลูกเสือที่ขาดทักษะ ขาดประสบการณ์ ขาดการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล ดังนั้น ควรมีการส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บังคับบัญชาเข้ารับการศึกษาเพื่อเพิ่มวุฒิทางลูกเสือ เป็นการเพิ่มขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรได้มีทักษะ ประสบการณ์ในการทำงานกิจกรรมลูกเสือ ซึ่งจะส่งผลให้สถานศึกษาสามารถตั้งกลุ่มหรือกองได้อย่างสมบูรณ์

สำหรับด้านการบังคับบัญชาลูกเสือ พบว่ากระบวนการบริหารที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การ

ประเมินผล โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.77 และกระบวนการบริหารที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การจูงใจ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.40 จากการสัมภาษณ์ พบว่า สถานศึกษาได้มีการประชุม วางแผนเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีนโยบายให้แต่งเครื่องแบบลูกเสือเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับลูกเสือ แต่ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนและผู้บังคับบัญชาลูกเสือไม่แต่งเครื่องแบบลูกเสือ และผู้อำนวยการลูกเสือ โรงเรียนขาดการนิเทศ กำกับ ติดตาม ผู้บังคับบัญชาลูกเสือในการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนควรแต่งเครื่องแบบลูกเสือเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับลูกเสือและควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือเพื่อเฝ้าผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง

ด้านการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ พบว่ากระบวนการบริหารที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การติดต่อสื่อสาร โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.69 และกระบวนการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การประสานงาน โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.33 จากการสัมภาษณ์ พบว่าสถานศึกษาได้มีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของสถานศึกษา ผู้บังคับบัญชาลูกเสือมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ระยะสั้น และระยะยาว แต่ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนไม่เข้าร่วมในการประชุม ปรึกษาหารือ อีกทั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือขาดทักษะในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบกับสถานศึกษาไม่มีการเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้เพิ่มเติมให้กับผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ดังนั้นควรเชิญวิทยากรภายนอก มาให้ความรู้ เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือมากยิ่งขึ้น เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือต่อไป

ด้านการเงินลูกเสือ พบว่า กระบวนการบริหารที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การติดต่อสื่อสาร โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.82 และกระบวนการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การประสานงาน โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.86 จากการสัมภาษณ์ พบว่า สถานศึกษาได้มีการวางแผนในการจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมลูกเสือตามหลักสูตรของสถานศึกษา แต่ไม่ครอบคลุมกับกิจกรรมลูกเสือที่สถานศึกษาต้องจัดให้กับผู้เรียน เพราะได้รับจัดสรรงบประมาณน้อย ดังนั้นสถานศึกษาควรมีการระดมเงินจากชมรมครูและผู้ปกครอง ชุมชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำงบประมาณที่ได้มาช่วยในการจัดกิจกรรมลูกเสือและควรมีนโยบายในการจัดเก็บเงินค่าบำรุงลูกเสือให้ชัดเจน เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมลูกเสือต่อไป

ด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือ พบว่า กระบวนการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การวินิจฉัยสั่งการ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.06 และกระบวนการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การจูงใจ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.17 จากการสัมภาษณ์ พบว่า สถานศึกษามีการวางแผนให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ มีการรายงานกิจกรรมลูกเสือตามที่หลักสูตรกำหนด และมีการประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนทราบอย่างสม่ำเสมอ แต่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ยังไม่มีการนำผลจากการรายงานกิจกรรมมาทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหา ดังนั้นควรนำข้อเสนอแนะจากรายงานการจัดกิจกรรมลูกเสือมาทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนากิจกรรมลูกเสือต่อไป

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง กระบวนการบริหารกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มคอย่างาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 ผู้วิจัยมีข้อ

ค้นพบและประเด็นที่สมควรหยิบยกมาประกอบการอภิปราย ดังนี้

1. ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกอง พบว่า กระบวนการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดองค์กร เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษาจัดโครงสร้างการบริหารงานลูกเสือถูกต้องตามระเบียบของคณะลูกเสือแห่งชาติ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ในการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือในสถานศึกษายึดหลักในการจัดโครงสร้างที่สำนักงานลูกเสือแห่งชาติได้กำหนดขึ้น เป็นแนวทางในการบริหารงาน ซึ่งเป็นไปตามโครงสร้างการบริหารงานลูกเสือตามพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2507 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2530 มาตรา 17 ที่คณะลูกเสือแห่งชาติได้กำหนดให้สถานศึกษาใช้เป็นเกณฑ์ในการจัดองค์กร ซึ่งประกอบไปด้วย การตั้งกลุ่ม ตั้งกองลูกเสือ การแต่งตั้งตำแหน่งของผู้บังคับบัญชาลูกเสือ (สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, 2538, 35) ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ศิริรัช สุทธิชาติ (2557) ได้ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการบริหารกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีของผู้บริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนตำบลท่าก้อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ด้านกระบวนการบริหารกิจกรรมลูกเสือ ในส่วนตัวบ่งชี้การจัดองค์กร พบว่า ผู้บริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนตำบลท่าก้อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงรายส่วนใหญ่ ได้มีการจัดองค์กรในการบริหารกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ในสถานศึกษา โดยยึดหลักการและวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ

2. การบังคับบัญชาลูกเสือ พบว่า กระบวนการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การวางแผน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้วิชาลูกเสืออย่างถูกต้อง ชัดเจน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

ผู้อำนวยการลูกเสือ โรงเรียนมีการวางแผนร่วมกับผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามที่หลักสูตรการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือกำหนด ซึ่งเป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาแกนกลาง ชั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่กำหนดให้กิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาดและผู้บำเพ็ญประโยชน์ อยู่ในกลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, 334) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพรินทร์ สุกดิโพน (2550) ได้ศึกษาถึงการบริหารกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า ด้านการวางแผน ส่วนใหญ่มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มีการประชุมเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ภาคเรียนละ 1 ครั้ง ผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่มีการปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้อย่างสม่ำเสมอ และกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการวางแผนการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ไว้อย่างชัดเจน

3. ด้านการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ กระบวนการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การติดต่อสื่อสาร เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้อำนวยการลูกเสือ โรงเรียนและผู้บังคับบัญชาลูกเสือส่งเสริมการจัดการกิจกรรมลูกเสืออย่างสม่ำเสมอ เช่น การเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษาเล็งเห็นว่ากิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมที่ช่วยฝึกความรับผิดชอบและสร้างระเบียบวินัยให้กับผู้เรียน จึงมีนโยบายให้ผู้รับผิดชอบจัดกิจกรรมลูกเสืออย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับระเบียบข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (กรมสามัญศึกษา, 2537, 213-214)

กำหนดไว้ว่าผู้เรียนจะได้วิชาลูกเสือชั้นพิเศษ ต้องผ่านการอบรมวิชาความริเริ่ม การเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรมและสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรพลทำนุพันธ์ (2550) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือสามัญในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ มีการติดต่อสื่อสารกัน ในองค์กร และประสานงานในการจัดกิจกรรมลูกเสือต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง และมีการจัดการเข้าค่ายพักแรมให้กับลูกเสือ อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง

4. ด้านการเงินลูกเสือ พบว่า กระบวนการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การประสานงาน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้อำนวยการลูกเสือ โรงเรียนขอความร่วมมือหน่วยงานต่าง ๆ ในการสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมลูกเสือ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้อำนวยการสถานศึกษาซึ่งทำหน้าที่ผู้อำนวยการลูกเสือ โรงเรียนด้วย มักจะขอความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก มาช่วยสนับสนุนงบประมาณในการบริหารงานสถานศึกษา เพราะงบประมาณที่ได้รับจากหน่วยงานต้นสังกัดนั้นมีจำนวนไม่เพียงพอ โดยส่วนใหญ่งบประมาณที่ได้รับจากหน่วยงานภายนอกนั้น จะนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากกว่าการนำมาใช้ในกิจกรรมลูกเสือ ซึ่งในการบริหารงานนั้นผู้บริหารควรคำนึงถึงการประสานงานระหว่างหน่วยงานหรือตำแหน่งที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการติดต่อสื่อสารภายในองค์กรที่นับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง (ศิริอร ชันชัตต์, 2539, 44-45) และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ชัยวุฒิ สังข์ขาว (2549) ที่ศึกษาเรื่องแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาด้านระบบการสนับสนุนกิจกรรม

ลูกเสือ โดยภาพรวมแล้วมีปัญหาในระดับน้อย แต่เมื่อพิจารณารายชื่อแล้วพบว่า ชื่อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การสนับสนุนด้านงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ซึ่งมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

5. ด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือ พบว่า กระบวนการที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยคือ การวางแผนและการจูงใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่า ชื่อที่มีการปฏิบัติน้อยคือ ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนส่งเสริมให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือจัดทำงานวิจัยวิชาลูกเสือ เพื่อนำไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนมีภารกิจหลายด้าน จึงอาจจะขาดการนิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดกิจกรรมลูกเสือของผู้บังคับบัญชาลูกเสือ โดยเฉพาะการจัดทำงานวิจัยวิชาลูกเสือ ซึ่งผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามารถนำผลที่ได้จากการวิจัยไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาลูกเสือให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ร่วมบริหาร คือ การนิเทศติดตาม ให้คำแนะนำช่วยเหลือ ให้ขวัญกำลังใจ ส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานของโรงเรียน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เป็นที่ยอมรับของผู้รับประโยชน์จากโรงเรียนทุกฝ่าย เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ (ซัด บุญญา, 2546, 44) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ จันทะคัด (2550) ได้ศึกษา ปัจจัยการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพด้านลูกเสือภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรีเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรจัดให้มีระบบการ

นิเทศ กำกับ ติดตาม ถึงการรายงานกิจกรรมลูกเสืออย่างต่อเนื่องทุกภาคเรียนและทุกปี จัดให้มีการรายงานผลและเผยแพร่ผลการปฏิบัติงานต่อชุมชนหรือสาธารณชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบทุกปี เพื่อวิเคราะห์ความสำเร็จหรือล้มเหลว และกำหนดแนวทางการพัฒนากิจกรรมลูกเสือในปีการศึกษาต่อไป

สรุป

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่าผู้บริหารมีกระบวนการบริหารทั้ง 7 ขั้นตอนคือ (1) การวินิจฉัยสั่งการ (2) การวางแผน (3) การจัดองค์การ (4) การติดต่อสื่อสาร (5) การจูงใจ (6) การประสานงาน และ (7) การประเมินผล มาใช้ในการบริหารกิจกรรมลูกเสือทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือองค์การบังคับบัญชาลูกเสือ ด้านการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ ด้านการเงินลูกเสือและด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือ โดยมีระดับการปฏิบัติปานกลางทุกด้าน ดังนั้นควรนำเสนอผลการวิจัยครั้งนี้ต่อผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มคอบางทาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 เพื่อนำผลการวิจัยไปปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารกิจกรรมลูกเสือต่อไป ดังนั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนควรส่งเสริมให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือได้นำ กระบวนการบริหารของ Gregg ทั้ง 7 ขั้นตอน มาใช้ในกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามขั้นตอนและเป็นระบบ

1.2 ควรมีการใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและควรมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลจากการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการบริหารกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มคอยอย่างขาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 34 โดยใช้กระบวนการบริหารที่นอกเหนือจากกระบวนการบริหารของ Gregg

2.2 ควรศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพเกี่ยวกับกระบวนการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อศึกษาสภาพปัญหาความต้องการและแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการบริหารกิจกรรมลูกเสือให้มีคุณภาพต่อไปและควรมีการศึกษาเรื่อง การประเมินผลการกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มคอยอย่างขาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 34

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความกรุณาเป็นอย่างดียิ่งจากอาจารย์ ดร. พิชร์วิธรณ กิจมี อาจารย์ที่ปรึกษา จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครู โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มคอยอย่างขาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 จังหวัดเชียงใหม่ทุกท่าน ที่อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการให้สัมภาษณ์เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2533). การบริหารงานลูกเสือในโรงเรียน. เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาผู้บังคับบัญชาลูกเสือกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

ณรงค์ จันทะศักดิ์. (2550). การพัฒนารูปแบบการ

บริหารงานกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาพลื่นธุ์เขต 3.วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

กัญญา โสธร. (2546). หลักการบริหารการศึกษา.

(พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

วิรัช นิภาวรรณ. (2545). การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: โฟร์เพช.

การบริการท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: โฟร์เพช.

วิโรจน์ สารรัตน์. (2556). การวิจัยทางการบริหาร

การศึกษา. กรุงเทพฯ: หจก.ทิพย์วิสุทธิ.

ศิรัช สุทธิชาติ. (2557). กระบวนการบริหาร

กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ของผู้บริหารกลุ่ม

เครือข่ายโรงเรียนตำบลท่าก่อ อำเภอมะสรวย

จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร

มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น.

ศิริอร ชันรหัตถ์. (2547). องค์การและการจัดการ.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ.

สมยศ นาวิการ. (2543). การบริหารและพฤติกรรม

องค์การ. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ 1991.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34.

(2558). คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี

สามัญรุ่นใหญ่ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา.

เชียงใหม่: กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 34. (อัดสำเนา).

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

(2553). หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือก

โรงเรียนต้นแบบลูกเสือ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์

คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ.

(2538). ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการบริหาร
ลูกเสือแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2552). คู่มือ
ปฏิบัติงานของสำนักยุทธศาสตร์และบูรณาการ
การศึกษาที่ 1-2 และกรุงเทพมหานคร.
ราชบุรี: โรงพิมพ์ปริทัศน์ธรรมรักษ์.

สุเวศน์ กลั้วศรี.(2556). คู่มือการปฏิบัติงาน
ลูกเสือ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุ
สภาลาดพร้าว.

สุรพล ทำนุพันธ์. (2550). สภาพและปัญหาการ
บริหารกิจกรรมลูกเสือสามัญในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 1. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

อภัย จันทวิมล. (2519). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับลูกเสือ.
กรุงเทพฯ: ไพบูลย์การช่าง.

กระบวนการบริหารจัดการสำหรับมาตรฐานการเรียนรู้ร่วมกลุ่มเครือข่าย

พัฒนาคุณภาพการศึกษาชั้นทราย 1 จังหวัดเชียงใหม่

Administrative Process for Integration Education Standard of Community Development Sansai 1 in Chiang Mai Province

กัญญา โปthinam¹, พิชร์วีวรรณ กิจมี²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น,

kanya_pothinam@hotmail.com

²อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น,

nye_nai@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องกระบวนการบริหารจัดการสำหรับมาตรฐานการเรียนรู้ร่วม กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาชั้นทราย 1 จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการบริหารตามมาตรฐานด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ร่วมของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาชั้นทราย 1 จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 9 คน และครูการศึกษาพิเศษ จำนวน 8 คน ครูผู้สอน จำนวน 36 คน และพี่เลี้ยงเด็กพิการ จำนวน 6 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 59 คน ในปีการศึกษา 2558 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม มาตรฐานส่วนประมาณค่า 4 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า กระบวนการบริหารจัดการสำหรับมาตรฐานการเรียนรู้ร่วม กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาชั้นทราย 1 จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีการดำเนินงาน ซึ่งการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก กระบวนการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการประสานงาน และกระบวนการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือการประเมินผล โดยมีรายละเอียดเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์ดังนี้ ด้านการวางแผน พบว่า โรงเรียนควรมีการจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ร่วมและเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ด้านการจัดสรรทรัพยากร พบว่าโรงเรียนควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้แทนผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการเป็นกรรมการ โรงเรียนเพื่อมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้ร่วม ด้านการกระตุ้นการทำงาน พบว่า การสร้างขวัญ กำลังใจ ให้กับหน่วยงานที่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้ร่วมเพื่อเป็นแรงจูงใจในการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มความสามารถ ด้านการประสานงาน พบว่า

ควรมีการติดต่อ สื่อสาร เพื่อขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอกอย่างหลากหลายช่องทาง และด้านการประเมินผล พบว่า โรงเรียนควรมีนโยบายให้มีการประเมินผลการดำเนินงานในการบริหารจัดการเรียนร่วมเพื่อนำข้อมูลนั้นมาปรับปรุงและใช้ในการวางแผนการดำเนินงานต่อไป

คำสำคัญ : กระบวนการบริหารจัดการ มาตรฐานการเรียนร่วม

ABSTRACT

The research titled “Administrative Process for Integration Education Standard of Community Development Sansai 1 in Chiang Mai Province” aimed to investigate the administrative process for integration education standard of community development Sansai 1 in Chiang Mai Province. The sample used in this study included 9 school administrators, 8 special education teachers, 36 teachers and 6 babysitters for special needs children. The total number was 59 people in the academic year 2015. The tools used in the research were 4-rating scaled questionnaires analyzed by Arithmetic mean and standard deviation. The interviews were analyzed by content analysis. The findings were as follows

According to the administrative process for integration education standard of community development Sansai 1 in Chiang Mai Province, most respondents agreed that the overall school performances were at high level. The process with the highest mean was coordination and the process with the lowest mean was evaluation. There were some additional details from the interviews as follows. The planning showed that the schools should arrange the meeting about integration education in order that the operation could run in the same direction. The resource allocation indicated that the schools should appoint a committee of guardian representative with the needs to be a school board in order to participate in the integration education administration. The activation revealed that to build morale for agencies involving in the integration education to be as an incentive to operate tasks at full capacity. The coordination presented that the schools should communicate with outside agencies to ask for help with a variety of channels. In addition, the evaluation was found that the schools should have policies to evaluate the performance results of the integration education to use the data gained for improving and setting operation plans further.

KEYWORDS : Administrative Process, Integration Education Standard

บทนำ

ปัจจุบันการศึกษาสมัยใหม่มีความเชื่อว่าการให้เด็กพิเศษได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ จะช่วยให้เด็กเหล่านี้มีการพัฒนาการทางสมอง อารมณ์ และสังคมดีกว่าการแยกเด็กไว้ต่างหาก จึงได้มีการผลักดันให้เด็กพิเศษเข้าสู่ระบบโรงเรียนปกติให้มากที่สุด โดยยึดหลักความสามารถของแต่ละบุคคลที่มีความแตกต่างกัน จึงจำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยกันและกันอยู่ตลอดเวลา โดยเด็กที่มีความต้องการพิเศษก็เป็นส่วนหนึ่งของสังคมกระทรวงศึกษาธิการ (2552) กำหนดประเภทของคนพิการออกเป็น 9 ประเภท ได้แก่ (1) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น (2) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน (3) บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (4) บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ (5) บุคคลที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (6) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูด และภาษา (7) บุคคลที่มีปัญหาทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ (8) บุคคลออทิสติก และ (9) บุคคลพิการซ้อน โรงเรียนถือว่าเป็นหน่วยงานหนึ่งของสังคมที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาให้เด็กและเยาวชนเป็นคนดีของสังคม มีความรู้ความสามารถ คู่กับคุณธรรมและจริยธรรม สำหรับโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสันทราย 1 จังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวน ทั้งหมด 8 โรงเรียน ได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ของการจกจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษและเปิดโอกาสให้เด็กพิเศษ ได้มีโอกาสเข้ามาเรียนร่วมกับเด็กปกติเหมือนกันทุกโรงเรียน จากนั้นผู้วิจัยในฐานะที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลงานวิชาการ จึงได้ทำการ

ศึกษามาตรฐานการเรียนร่วมเพิ่มเติม พบว่ามาตรฐานการเรียนร่วมด้านที่ 3 มาตรฐานด้านการบริหารจัดการเรียนร่วม เป็นมาตรฐานที่มีความสำคัญและเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหาร เนื่องจากผู้บริหารเป็นผู้ขับเคลื่อนนโยบายให้บรรลุผล เป็นอันดับแรก ถ้าหากผู้บริหารมีกระบวนการบริหารจัดการที่ดีแล้ว ก็จะทำให้การบริหารจัดการเรียนร่วมสำหรับมาตรฐานการเรียนร่วมในด้านอื่น ๆ ดีตามไปด้วย โดย มาตรฐานด้านที่ 3 มาตรฐานด้านการบริหารจัดการเรียนร่วม มี 1 มาตรฐาน คือ ผู้บริหารบริหารจัดการเรียนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ประกอบด้วย 6 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดี และมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการเรียนร่วม ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้บริหารมีการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้บริหารมีการบริหารจัดการเรียนร่วม โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based management : SBM) ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการเรียนร่วมให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการจัดการเรียนร่วม ตัวบ่งชี้ที่ 5 สถานศึกษามีกระบวนการเปลี่ยนผ่าน (Transition) และตัวบ่งชี้ที่ 6 มีการส่งเสริม สนับสนุน ยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคลและองค์กรที่มีส่วนร่วมด้านการจัดการเรียนร่วม

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษากระบวนการบริหารจัดการสำหรับมาตรฐานการเรียนร่วมของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสันทราย 1 จังหวัดเชียงใหม่ ว่ามีโรงเรียนมีการดำเนินงานหรือไม่ อย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการบริหารตามมาตรฐานด้านการบริหาร

จัดการเรียนร่วมของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาสันทราย 1 จังหวัดเชียงใหม่ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษากระบวนการบริหารตามมาตรฐาน
ด้านการบริหารจัดการเรียนร่วมของกลุ่มเครือข่าย
พัฒนาคุณภาพการศึกษาสันทราย 1 จังหวัดเชียงใหม่

แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงศึกษาธิการ (2544, 17) ได้กล่าวว่า
การเรียนร่วมหมายถึงหมายถึง การจัดการ บริหาร
สนับสนุน ส่งเสริมครูและผู้บริหารในโรงเรียนปกติ
ให้การจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษในโรงเรียนปกติ
โดยไม่มีการแบ่งแยกว่าเด็กคนไหนปกติหรือเด็กคน
ไหนเป็นเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ ไม่คำนึงถึง
ความรุนแรงในสภาพความบกพร่องมีการจัดเตรียม
โปรแกรมการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็ก
บกพร่องทางการเรียนรู้ที่เหมาะสม ให้เด็ก
บกพร่องทางการเรียนรู้ได้เข้าเรียนร่วมในชั้นเรียน
วิชาการและกิจกรรมพิเศษเท่าที่จะเป็นไปได้ รวมถึง
การทำกิจกรรมต่างๆเช่นเดียวกับเด็กปกติ

สมาคมผู้บริหารการศึกษาของอเมริกา
(American Association of School Administrators)
เรียกย่อว่า AASA (วิโรจน์ สารรัตน์, 2542, 11)
ได้กล่าวถึงกระบวนการเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน
ไว้ 5 ประการดังนี้

1. การวางแผน (Planning) เกี่ยวข้องกับการ
เสนอปัญหาและลำดับความสำคัญของปัญหา มีการ
เสนอความต้องการ มีแนวทางและเป้าหมายในการ

ดำเนินงาน มีการตัดสินใจแก้ปัญหา รวมถึงการ
วางแผนบริหารทรัพยากรต่างๆ

2. การจัดสรรทรัพยากร (Allocation)
เกี่ยวข้องกับการบริหาร 4Ms ได้แก่ คน (Man) เงิน
(Money) วัสดุ อุปกรณ์ (Material) และการจัดการ
(Management) เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงาน
ตามแผนที่วางไว้

3. การกระตุ้นการทำงาน (Stimulation)
เกี่ยวกับการสร้างขวัญกำลังใจและบำรุงขวัญแก่
ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้บุคลากรมีพฤติกรรมตาม
เป้าหมาย ได้แก่ การยกย่องให้เกียรติ การประกาศ
เกียรติคุณ ให้คำชมเชย

4. การประสานงาน (Coordination) เกี่ยวข้องกับ
การประสานงาน การประสานการดำเนินงาน โดยให้
ผู้ร่วมงานมีการพบปะประชุม สัมมนา แสดงความ
คิดเห็นต่างๆ เรื่องของหน่วยงานในขอบเขตตาม
วัตถุประสงค์

5. การประเมินผล (Evaluation) เกี่ยวข้องกับ
การประเมินแผนงานเพื่อเป็นการตรวจสอบ ติดตาม
ผล การใช้ทรัพยากร และการปฏิบัติงานของบุคลากร
เพื่อทราบถึงปัญหาเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง
ต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษามาตรฐานการ
เรียนร่วม มาตรฐานที่ 3 ผู้บริหารบริหารจัดการเรียน
ร่วมอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
2543,12)

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดี และมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการเรียนร่วม

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้บริหารมีการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework)

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้บริหารมีการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based management : SBM)

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการเรียนร่วมให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการจัดการเรียนร่วม

ตัวบ่งชี้ที่ 5 สถานศึกษามีกระบวนการเปลี่ยนผ่าน (Transition)

ตัวบ่งชี้ที่ 6 มีการส่งเสริม สนับสนุน ยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคลและองค์กรที่มีส่วนร่วมด้านการจัดการเรียนร่วม

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้คือบุคลากรในโรงเรียนเรียนร่วมของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสันทราย 1 จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 8 คน ครูการศึกษาพิเศษ จำนวน 8 คน พี่เลี้ยงเด็กพิการ จำนวน 6 คน และครูผู้สอน จำนวน 56 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 78 คน ในปีการศึกษา 2558

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้มาจากการเจาะจง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน

ครูการศึกษาพิเศษ จำนวน 8 คน พี่เลี้ยงเด็กพิการ จำนวน 6 คน และ ครูผู้สอน จำนวน 37 คน ในโรงเรียนเรียนร่วมของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสันทราย 1 จังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งหมด จำนวน 59 คน ปีการศึกษา 2558

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการบริหารตามมาตรฐานด้านการบริหารจัดการเรียนร่วมของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสันทราย 1 จังหวัดเชียงใหม่ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการสัมภาษณ์เพื่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม

วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง

1.2 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถาม

1.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาตรวจสอบและแก้ไข เพื่อความถูกต้องของเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม

1.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาเลือกของที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.67 ขึ้นไป

1.5 นำแบบสอบถามที่แก้ไขสมบูรณ์แล้ว ไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา

ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอนและพี่เลี้ยงเด็กพิการ
ของโรงเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง
แต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

1.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลอง
ใช้แล้ว ไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดย
ใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค
(Cronbach coefficient alpha) โปรแกรมสำเร็จรูป
ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ
เท่ากับ .8194

1.9 นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาค่า
ความเชื่อมั่น และมีความสมบูรณ์แล้ว นำไปใช้
เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการขั้นตอนการสร้าง
แนวคำถามในการสัมภาษณ์ ดังนี้

2.1 ศึกษาวัตถุประสงค์ของการวิจัยเรื่อง
กระบวนการบริหารจัดการสำหรับมาตรฐานการ
เรียนร่วมกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา
สันทราย 1 จังหวัดเชียงใหม่

2.2 กำหนดหัวข้อประเด็นที่ต้องการ
สัมภาษณ์จากผลการวิเคราะห์แบบสอบถาม ตอน
ที่ 2 กระบวนการบริหารจัดการสำหรับมาตรฐาน
การเรียนร่วมกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาสันทราย 1 จังหวัดเชียงใหม่ โดยเลือก
สัมภาษณ์เฉพาะกระบวนการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด
ของแต่ละตัวบ่งชี้

2.3 รวบรวมแนวคำถามที่ต้องการ
สัมภาษณ์ตามประเด็นที่กำหนดไว้

2.4 พิจารณาแต่ละข้อคำถามว่ามีความ
เป็นปรนัยหรือมีความชัดเจนทางภาษา
เหมาะสมกับการนำไปสัมภาษณ์หรือไม่

2.5 นำแนวคำถามการสัมภาษณ์เสนอต่อ
อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบ
แก้ไขความถูกต้องด้านภาษาและความเหมาะสม
ทั่วไป

2.6 นำแนวคำถามการสัมภาษณ์ไป
ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์
ที่ปรึกษา

2.7 นำแนวคำถามการสัมภาษณ์ที่ได้
ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปสัมภาษณ์ ผู้บริหาร จำนวน
1 คน ครูการศึกษาพิเศษ จำนวน 3 คน ครูผู้สอน
จำนวน 3 คน และพี่เลี้ยงเด็กพิการ จำนวน 3 คน
รวมทั้งหมด 10 คน ของโรงเรียนในกลุ่ม
เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสันทราย 1
จังหวัดเชียงใหม่

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้
ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้
การหาค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

กระบวนการบริหารตามมาตรฐานด้านการ
บริหารจัดการเรียนร่วมของกลุ่มเครือข่ายพัฒนา
คุณภาพการศึกษาสันทราย 1 จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวม
ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า มีการดำเนินงานใน
ระดับมาก โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการวางแผน

พบว่า มาตรฐานการเรียนรู้ร่วม มาตรฐานที่ 3 ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดี และมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการเรียนร่วม และตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้บริหารมีการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) และ ตัวบ่งชี้ที่ 6 มีการส่งเสริม สนับสนุน ยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคลและองค์กรที่มีส่วนร่วมด้านการจัดการเรียนร่วม จากการสัมภาษณ์พบว่า ครู บุคลากร และผู้ปกครองยังขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการเรียนร่วม ให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยเสนอแนะว่าทางโรงเรียนควรมีการจัดประชุมชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม ตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ให้กับครู บุคลากร และผู้ปกครองเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันและชัดเจน

2. ด้านการจัดสรรทรัพยากร

พบว่า มาตรฐานการเรียนรู้ร่วม มาตรฐานที่ 3 ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดี และมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการเรียนร่วม และตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้บริหารมีการบริหารจัดการเรียนร่วม โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based management : SBM) จากการสัมภาษณ์พบว่า ยังขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองดังนั้นควรมีการแต่งตั้งผู้แทนผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นคณะกรรมการโรงเรียนอย่างน้อย 1 คน เพื่อเข้าร่วมบริหารจัดการเรียนร่วมให้บรรลุผล

3. ด้านการกระตุ้นการทำงาน

พบว่า มาตรฐานการเรียนรู้ร่วม มาตรฐานที่ 3 ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดี และมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการเรียนร่วม และตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ตัวบ่งชี้ที่ 5 สถานศึกษามีกระบวนการเปลี่ยนผ่าน (Transition) จากการสัมภาษณ์พบว่า โรงเรียนยังไม่ค่อยมีการแนะแนวการศึกษาต่อ / การหางานทำ ให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอาจเป็นเพราะว่านักเรียนที่มีความต้องการพิเศษส่วนมากถูกมองว่าเป็นเด็กที่ไม่สามารถพัฒนาได้ โดยเสนอแนะว่าทางโรงเรียน ควรจัดกิจกรรมการแนะแนวการศึกษาต่อ / การมีงานทำ ให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ รวมไปถึง มีการติดต่อ เชิญชวน ประชาสัมพันธ์ ให้กับ โรงเรียน หรือ สถานประกอบการเข้ามาแนะแนวการศึกษาต่อ / การมีงานทำที่เหมาะสมให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

4. ด้านการประสานงาน

พบว่า มาตรฐานการเรียนรู้ร่วม มาตรฐานที่ 3 ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดี และมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการเรียนร่วม และตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ตัวบ่งชี้ที่ 6 มีการส่งเสริม สนับสนุน ยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคลและองค์กรที่มีส่วนร่วมด้านการจัดการเรียนร่วม จากการสัมภาษณ์พบว่า ขาดการประสานงานระหว่างผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอความช่วยเหลือในการบริหารจัดการเรียนร่วมและการประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่างๆของทางโรงเรียนและนักเรียน ดังนั้นควรมีการประสานงานประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่างๆไปยังผู้ปกครองและ

หน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องติดต่อ สื่อสาร อย่างทั่วถึง และหลากหลายรูปแบบ

5. ด้านการประเมินผล

พบว่า มาตรฐานการเรียนร่วม มาตรฐานที่ 3 ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจ เจตคติที่ดี และมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการเรียนร่วม และตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 6 มีการส่งเสริม สนับสนุน ยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคลและองค์กรที่มีส่วนร่วมด้านการจัดการเรียนร่วม จากการสัมภาษณ์พบว่า โรงเรียนควรมีนโยบายให้มีการประเมินผลการดำเนินงานในการให้ขวัญและกำลังใจแก่บุคคลและองค์กรที่มีส่วนร่วมด้านการจัดการเรียน ทั้งภายในและภายนอกหลากหลายรูปแบบร่วมกันเพื่อนำข้อมูลนั้นมาปรับปรุงและใช้ในการวางแผนการดำเนินงานต่อไป

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง กระบวนการบริหารตามมาตรฐานด้านการบริหารจัดการเรียนร่วมของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสันทราย 1 จังหวัดเชียงใหม่ผู้วิจัยมีข้อค้นพบและประเด็นที่สมควรหยิบยกมาประกอบการอภิปราย ดังนี้

1. ด้านการวางแผน พบว่า มีการนำกระบวนการวางแผนมาใช้ใน มาตรฐานการเรียนร่วมฯ ตัวบ่งชี้ที่ 2 น้อยที่สุดเพราะว่า โรงเรียนได้มีการจัดประชุมครู บุคลากร และผู้ปกครอง แต่ยังคงขาดการชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมตาม โครงสร้างซีท (SEAT Framework) ให้กับครู

บุคลากร และผู้ปกครองเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันและชัดเจน ซึ่งไม่เป็นไปตามสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดไว้ ดังที่ Gregg (อ้างใน ภิญ โญุ สาธร ,2526,281)กล่าวว่า การวางแผนมีความหมายต่อการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ วรรณทอง ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานกับผลการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนร่วม ของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานของผู้บริหารใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการจัดสรร ทรัพยากร ด้านการกระตุ้นการทำงาน ด้านการประสานงาน และด้านการประเมินผล พบว่า ในภาพรวม มีระดับปฏิบัติของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก

2. ด้านการจัดสรรทรัพยากร พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่มีความเข้าใจในการจัดการเรียนร่วม คิดว่าเป็นหน้าที่ของผู้ปกครองของเด็กคนไหนก็ได้ที่อยู่ใน โรงเรียน ผู้ปกครองที่เป็นผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จึงไม่ค่อยเข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานตามมาตรฐานการจัดการเรียนร่วม ดังที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2545,1-2) ได้กล่าวว่า เป็นการรวมพลังระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรชุมชน องค์กรคนพิการ และองค์กรเอกชนอื่นๆที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการประสานงานร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานการจัดการศึกษา เพื่อคนพิการทุกระบบและครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ โสภณ คำปาเชื้อ (2550) ที่ได้ศึกษา สภาพการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) สำหรับนักเรียนที่มีความ

ต้องการจำเป็นพิเศษ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียน
ร่วม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 ผล
ปรากฏว่า ด้านสภาพแวดล้อมผู้บริหารมีการ
สนับสนุน การจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความ
ต้องการจำเป็นพิเศษ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ
จัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียนเพื่อกำหนดนโยบาย
การจัดการเรียนร่วมประชุมชี้แจงและประชาสัมพันธ์
ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ

3. *ด้านการกระตุ้นการทำงาน* พบว่า ภาระ
งานของครูมีจำนวนมาก จึงทำให้ขาดโอกาสในการ
จัดกิจกรรมแนะแนว รวมถึงการจัดหาโรงเรียนและ
สถานประกอบการเข้ามาแนะแนว ทั้งในเรื่องของ
การศึกษาต่อ การมีงานทำ ให้กับเด็กที่มีความ
ต้องการพิเศษ โดยเฉพาะ ดังที่ ศรียา นิยมธรรม
(2546,15) ได้กล่าวว่าเด็กที่มีความต้องการพิเศษควร
ได้รับการศึกษาควบคู่ไปกับการบำบัด การฟื้นฟู
สมรรถภาพในทุกด้านเพื่อเป็นการเตรียมเด็กให้
พร้อมที่จะเรียนต่อไปและมีพัฒนาการทุกด้านถึงขีด
สูงสุดซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ เนตรทิพย์
เจริญวัย (2546) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาปัญหาและ
แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนใน
โครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติสังกัด
สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ผล
การศึกษาพบว่า งานการเรียนการสอนควรมีการสร้าง
ความตระหนักความเข้าใจในผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุก
ฝ่ายควรมีการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมต่างๆที่จะ
ช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

4. *ด้านการประสานงาน* พบว่า โรงเรียน
ขาดโอกาสในการติดต่อ สื่อสาร ประชาสัมพันธ์
เกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนร่วมเด็กนักเรียนที่มี
ความต้องการพิเศษให้กับบุคคลและองค์กรที่มีส่วน
ร่วมด้านการจัดการเรียนร่วมดังที่ นงลักษณ์ วิรัชชัย

(2544) กล่าวว่า โรงเรียนอาจจัดการเรียนให้
ครอบคลุมถึงการประสานงานกับหน่วยงานทางการ
แพทย์ จัดโปรแกรมการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น
เพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพความพิการตั้งแต่แรกเริ่มและ
เตรียมเด็กในการเข้าเรียน และอาจประสานงานกับ
หน่วยงานจ้างงาน เพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทาง
อาชีพเพื่อให้เด็กนักเรียนมีอาชีพที่เหมาะสม ซึ่ง
สอดคล้องกับงานวิจัย ของ สายวสันต์ นิมาพร
(2554) ได้ทำการศึกษาการจัดการ โรงเรียนแกนนำ
เรียนร่วมในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ผล
การศึกษาสรุปว่า ภาระงานของครูมีมากจึงส่งผลให้
ไม่มีเวลาเพียงพอในการเตรียมการสอนให้กับเด็กที่มี
ความต้องการพิเศษ การยืมเครื่องมืออุปกรณ์ที่จำเป็น
สำหรับเด็กมีความล่าช้า โดยมีข้อเสนอแนะว่า ควรมี
การประสานงานขอความช่วยเหลือ สนับสนุนใน
ด้านต่างๆจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5. *ด้านการประเมินผล* พบว่า โรงเรียน
ขาดการมอบหมายงานให้กับครู บุคลากร ให้มีการ
ประเมินผลเกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุนยกย่องเชิด
ชูเกียรติบุคคลและองค์กรที่มีส่วนร่วมด้านการจัดการ
เรียนร่วมดังที่ Gregg (อ้างใน ภิญ โญุ สาทร
,2526,311) กล่าวว่า การประเมินผลคือการตรวจสอบ
ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้บรรลุผลตาม
เป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ ภาวิณี
ปัญญาจักร (2558) ได้ทำการศึกษากระบวนการ
บริหารตามภาระงานของผู้บริหาร โรงเรียนขยาย
โอกาสทางการศึกษา อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่
ผลการศึกษาพบว่า ขั้นตอนการประเมินผลมีค่าเฉลี่ย
ต่ำสุดเป็นขั้นตอนที่มีการนำมาใช้ดำเนินงานเป็น
ส่วนน้อย

สรุป

จากการวิจัยครั้งนี้ ถึงแม้กระบวนการบริหารตามมาตรฐานด้านการบริหารจัดการเรียนร่วมของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสันทราย 1 จังหวัดเชียงใหม่พบว่ามี การดำเนินงานในระดับมากแต่ก็ยังมี ปัญหาเช่น ครู บุคลากร และผู้ปกครองขาดความรู้ ความเข้าใจในการบริหารจัดการเรียนร่วม ให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ขาดการประสานงานระหว่างผู้ปกครองกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอความช่วยเหลือในการบริหารจัดการเรียนร่วมและการประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่างๆของทางโรงเรียนและนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำเสนอ ต่อผู้บริหารกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสันทราย 1 จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อนำไปบริหารตามมาตรฐานด้านการบริหารจัดการเรียนร่วมของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสันทราย 1 จังหวัดเชียงใหม่ต่อไป และผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ควรจัดประชุมครู บุคลากร และผู้ปกครองควรโดย มีการวางแผนการประชุมเกี่ยวกับการชี้แจงเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนร่วม โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบให้กับทุกฝ่าย อย่างชัดเจน เพื่อทุกคนจะได้ปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน

2. ควรจัดทำข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เป็นรายบุคคล ให้เป็นปัจจุบันเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการแก้ไข พัฒนา นักเรียนต่อไป

3. จัดให้มีโครงการการแนะแนวการศึกษาต่อ การฝึกงานให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ให้เป็นไปตามความเหมาะสม

4. ควรมองเห็นความสำคัญของการทำงานร่วมกันของทุกฝ่ายที่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนร่วม ที่มุ่งพัฒนาและให้การศึกษากับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ดังนั้นจึงควรมีการมอบรางวัล หรือเกียรติบัตร เพื่อแสดงความยกย่องเชิดชูเกียรติ ในการร่วมกันบริหารจัดการเรียนร่วม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการเรียนร่วมและควรศึกษาการประเมินผลของการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนร่วมของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสันทราย 1 จังหวัดเชียงใหม่

2. ควรศึกษาการติดตามผลการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสันทราย 1 จังหวัดเชียงใหม่

เอกสารอ้างอิง

- [1] คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2550). รายงานการวิจัยเรื่อง รูปแบบในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กและเยาวชนพิการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค.ลาดพร้าว.
- [2] เนตรทิพย์ เจริญวัย. (2546). การศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ สังกัด

สำนักงาน การประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา.
วิทยานิพนธ์ คุรุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราช
ภัฏ นครราชสีมา.

[3] ภาวิณี ปัญญาจักร. (2558).กระบวนการบริหาร
ตามภาระงานของผู้บริหาร โรงเรียน ขยายโอกาสทาง
การศึกษา อำเภอค้อยเต่า จังหวัดเชียงใหม่.
วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น.

[4] ระนอง สุวรรณทอง. (2556). ความสัมพันธ์
ระหว่างการบริหารงานกับผลการดำเนินงานด้านการ
จัดการเรียนร่วม ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน อำเภอ
หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. นิสิตปริญญาโท คุรุศาส
ตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสงขลา.

[5] สายวสันต์ นิมาพร. (2554). การจัดการโรงเรียน
แกนนำเรียนร่วมในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่.
การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

[6] โสภณ คาปาเชื้อ. (2550).สภาพการบริหารจัด
การศึกษาแบบเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท
(SEAT Framework)สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการ
จำเป็นพิเศษ โรงเรียนแกนนำการจัดการเรียนร่วม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต2. การศึกษา
อิสระ คุรุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุดรดิตถ์.

การแก้ไขปัญหาการบริการไม่จำเป็นกับบางธุรกิจ!

Service Recovery doesn't matter!

นิตยาพร เสมอใจ

มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, chsame@rpu.ac.th

บทคัดย่อ

ธุรกิจที่ประสบความสำเร็จแล้ว มีชื่อเสียง มีลูกค้ามากมาย ไม่จำเป็นต้องสนใจลูกค้าที่ไม่พึงพอใจต่อการบริการของธุรกิจเพียงแค่ว่าไม่ก็คนก็ได้ ธุรกิจอันเป็นที่ปรารถนาของผู้คนที่ต่างให้ความสนใจอยากเข้ามาใช้บริการไม่จำเป็นต้องใส่ใจลูกค้าเพียงไม่กี่รายที่ไม่พึงพอใจจากความผิดพลาดในการบริการก็ได้ มีธุรกิจกิจการที่ได้รับสิทธิพิเศษยกเว้นจากการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากความผิดพลาดในการให้บริการบ้างหรือไม่ การแก้ไขปัญหาการบริการจะคุ้มค่ากับค่าใช้จ่ายและความพยายามในการแก้ไขปัญหาให้แก่ลูกค้าหรือไม่ หรือธุรกิจควรดำเนินการเพียงแค่นำปัญหาที่เกิดขึ้นมาเป็นบทเรียนในการรักษาลูกค้ารายอื่นต่อไปโดยไม่จำเป็นต้องแก้ไขปัญหาให้กับลูกค้ารายที่พบปัญหาและไม่พึงพอใจเพียงคนเดียวก็ได้

คำสำคัญ : ความภักดี การแก้ไขปัญหาการบริการ ความผิดพลาดในการบริการ

Abstract

All Success and famous business already have plenty of customers. They do not need to concern about those few unsatisfied customers. As the business has a desirable service to customers so they do not need to concern on service recovery. Does any business can have such a privilege to ignore satisfaction of any customer? Does the service recovery worth for any business to put their expense and effort to recovery all those service failure? Can they just learn from those mistakes of service failure and do not need to do any recovery to satisfy their customer? Because only a few unsatisfied customers on service failure may be not worth to keep them.

Keywords : Loyalty, Service Recovery, Service Failure

1. บทนำ

โดยทั่วไปองค์กรธุรกิจมักจะพบปัญหาลูกค้าที่ไม่พึงพอใจต่อการบริการประมาณ 1 ใน 10 ของลูกค้าที่เข้ารับบริการทั้งหมด^[1] โดยมีอัตราของผู้ที่ไม่พึงพอใจแตกต่างกันตามประเภทของการบริการ^[2] ทำให้ธุรกิจเริ่มตระหนักถึงความสำคัญของการแก้ไขปัญหาการบริการมากขึ้น เนื่องจากความผิดพลาดที่เกิดขึ้นในการบริการจะส่งผลให้ลูกค้าเกิดความ

สูญเสียความเชื่อมั่นต่อธุรกิจจนเกิดการเปลี่ยนใจไปใช้บริการของธุรกิจคู่แข่งแทน^[3] นอกจากนี้ลูกค้าที่เกิดความไม่พึงพอใจอาจมีการแสดงออกถึงความรู้สึกนั้นหรือมีการตอบโต้ที่รุนแรงกับธุรกิจที่ให้บริการผิดพลาด เช่น มีการต่อว่าเสียงดัง ใช้ถ้อยคำที่รุนแรง มีการฟ้องร้อง หรือ บอกต่อในทางลบ โดยเฉพาะในยุคสังคมเครือข่ายที่ผู้บริโภคมีสื่อออนไลน์อยู่ในมือและพร้อมที่จะโพสต์ข้อความ

ต่างๆ ได้ทันทีเมื่อพบกับเหตุการณ์ใดๆ ก็ตาม ไม่ว่าจะชอบหรือไม่ชอบ เพื่อแสดงความรู้สึกต่างๆ กับประสบการณ์ที่ตนได้รับ และแสดงความคิดเห็นกับประสบการณ์ของผู้อื่นที่มีการโพสต์ในโลกออนไลน์อีกด้วย

หากพิจารณาพฤติกรรมผู้บริโภคโดยทั่วไปจะพบว่าเมื่อเกิดประสบการณ์ที่ไม่ดีในการรับบริการ มีผู้บริโภคน้อยรายที่เก็บความรู้สึกไม่พึงพอใจโดยไม่มีการพูดหรือการแสดงออกใดๆ และอาจตอบโต้ด้วยการไม่กลับไปซื้อซ้ำ ในขณะที่ผู้ที่ไม่พึงพอใจส่วนใหญ่จะแสดงออกด้วยการบอกต่อถึงปัญหาที่เกิดขึ้นไปยังเพื่อนๆ ญาติๆ คนรู้จัก และบางครั้งแม้กระทั่งคนที่ไม่รู้จักอีกด้วย โดยการประกาศผ่านสื่อออนไลน์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น เฟซบุ๊ก ไลน์ หรือ อินสตาแกรม ฯลฯ เห็นได้จากงานวิจัยที่ศึกษาถึงจำนวนครั้งการบอกต่อที่สรุปได้ว่า การบอกต่อถึงความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์ที่ดีมีมักจะบอกต่อเพียงไม่กี่ครั้ง แต่การบอกต่อถึงความไม่พึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ที่ผิดพลาดจะบอกต่อด้วยอารมณ์^[4] และมีจำนวนครั้งในการบอกต่อเป็นเท่าตัว ซึ่งเป็นการบอกต่อในลักษณะประจានถึงความผิดพลาด และแสดงออกในเชิงปรามผู้รับฟังการบอกต่อนั้นว่าอย่าไปใช้บริการ ธุรกิจทั่วไปจึงจำเป็นต้องแก้ไขปัญหาลูกค้าเพื่อรักษาระดับความพึงพอใจและยังคงเป็นลูกค้าอยู่กับธุรกิจต่อไป รวมถึงเพื่อไม่ให้ทำการบอกต่อถึงปัญหาที่เกิดขึ้น เพราะจะทำให้เกิดการสูญเสียลูกค้าอีกด้วย

แต่ถ้าเป็นกรณีที่ธุรกิจบริการนั้นเป็นที่ปรารถนาของผู้คนโดยทั่วไปที่ต่างต้องการเข้ามาใช้บริการ หรือธุรกิจที่ไม่มีคู่แข่งหรือคู่แข่งน้อยราย หากมีลูกค้าที่ไม่พึงพอใจเพียงไม่กี่รายที่ออกจากความเป็นลูกค้าของธุรกิจไป ก็จะมีลูกค้ารายใหม่ที่รอเข้ามารับ

บริการอย่างรวดเร็วจนไม่รู้สึกลงถึงจำนวนลูกค้าที่ลดลงเลยแม้แต่น้อย เช่น สपोर्टคลับระดับแนวหน้าที่จำกัดผู้เข้ารับบริการซึ่งเป็นที่ปรารถนาของผู้คนในสังคมชั้นสูง สถาบันการศึกษาระดับสูงที่มีผู้ต้องการเข้ารับการศึกษาขอเข้ามาเรียนรู้เพื่อให้ได้คุณวุฒิที่เป็นที่ยอมรับทางสังคม เป็นต้น

โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาคำแนะนำของนักธุรกิจที่ประสบความสำเร็จบางรายและนักวิชาการบางคนที่กล่าวสวนทางกับหลักการที่ว่า ต้องใส่ใจกับลูกค้าทุกรายและให้ความสำคัญว่าลูกค้าคือราชาต้องดูแลลูกค้าให้ดีที่สุด แต่ถ้าเกิดกรณีมีลูกค้าที่สร้างปัญหาที่ควรตัดลูกค้ารายนั้นออกไปเสีย^[5] เพราะการดูแลลูกค้าที่สร้างปัญหาเพียงไม่กี่รายที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น แต่กลับทำให้เสียเวลาในการดูแลลูกค้าที่ดีที่สร้างผลประโยชน์ให้กับธุรกิจได้มากกว่า ซึ่งหากคำนึงถึงหลักการของคุณภาพโดยรวม (Total Quality Management) การแก้ปัญหาให้ลูกค้าเพียงรายเดียว แต่กลับทำให้เสียเวลาในการดูแลลูกค้ารายอื่น และอาจทำให้ประสิทธิภาพในการดูแลลูกค้าโดยรวมลดลงก็ควรจะละความสนใจจากลูกค้าที่มีปัญหานั้นไป

ผู้เขียนจึงให้ความสนใจกับประเด็นการแก้ไขปัญหาคือการบริการของธุรกิจว่าธุรกิจบริการทุกประเภทควรมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาคือการบริการที่เกิดขึ้นหรือไม่ และมีธุรกิจประเภทใดที่ได้รับการยกเว้นหรือได้รับการยอมรับว่า ไม่จำเป็นต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาคือการบริการที่เกิดขึ้นก็ได้ ซึ่งมีปัจจัยที่ใช้ในการพิจารณาคือ ความผิดพลาดในการบริการ การแก้ไขปัญหาคือการบริการ ความพึงพอใจต่อการแก้ไขปัญหาคือการบริการ ความภักดีของลูกค้า และธุรกิจที่ได้รับการยกเว้นจากการแก้ไขปัญหาคือการบริการมีจริงหรือไม่?

2. ความผิดพลาดในการบริการ

ความผิดพลาดในการบริการเป็นสิ่งที่ไม่เป็นไปตามกระบวนการให้บริการตามปกติหรือไม่ได้ผลลัพธ์ตามที่ธุรกิจได้กำหนดไว้ ซึ่งลูกค้าจะเกิดความคาดหวังว่าจะได้ผลลัพธ์หรือได้รับการบริการที่เป็นมาตรฐานตามกระบวนการเหล่านั้น^[6] เมื่อเกิดความผิดพลาดอาจมาจากหลายสาเหตุ ได้แก่

1) ความผิดพลาดจากบุคคล เนื่องจากในกระบวนการบริการมักมีพนักงานเข้ามาเกี่ยวข้องในแทบทุกขั้นตอนของกระบวนการบริการ ด้วยธรรมชาติของคนที่เกิดความผิดพลาดได้ โดยเฉพาะคนที่ขาดทักษะและการฝึกฝน ความผิดพลาดที่เกิดจากบุคคลจึงมีแนวโน้มเกิดได้สูงที่สุด ทั้งจากพนักงานให้บริการผิดพลาด ซึ่งเป็นปัญหาที่พบได้บ่อย เนื่องจากพนักงานที่ให้บริการต้องติดต่อกับลูกค้าโดยตรง หรือพนักงานที่ขาดความเข้าใจในรายละเอียดที่ถูกต้องในการให้บริการแล้วทำการให้ข้อมูลที่ผิดพลาด ลูกค้าจึงเกิดความเข้าใจผิดหรือดำเนินการผิด ซึ่งส่งผลต่อผลลัพธ์ของการบริการที่ผิดพลาดไปด้วย เช่น พนักงานผู้ให้บริการนวนในธุรกิจสปาไม่มีความพร้อมในการให้บริการ ทำให้การให้บริการผิดพลาด ช่างตัดผมออกแบบและตัดผมให้ลูกค้าไม่ได้ตามที่ลูกค้าต้องการ เจ้าหน้าที่ในสถาบันการศึกษาให้ข้อมูลในการลงทะเบียนแก่นักศึกษาผิดพลาด เป็นต้น

2) ความผิดพลาดจากสิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการให้บริการ ที่ยังไม่อยู่ในระดับมาตรฐาน หรือเริ่มเสื่อมสภาพ ที่ทำให้การบริการไม่มีประสิทธิภาพ และบางครั้งก็ก่อให้เกิดปัญหาอีกด้วย เช่น ตู้เอทีเอ็มเสียเป็นเวลานานทำให้ลูกค้าต้องเข้าแถวรอรับบริการจากพนักงานนานขึ้น เครื่องปรับอากาศในห้องพักโรงแรมไม่ทำงาน เป็นต้น

3) ความผิดพลาดจากระบบการให้บริการ ที่อาจวางแผนมาไม่รอบคอบพอ หรือไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนไป เช่น แแถวคอยในการรอรับบริการจากพนักงานที่เคาน์เตอร์ของธนาคารในช่วงเวลาพักเที่ยง ซึ่งมีลูกค้าที่ใช้ช่วงเวลาพักเที่ยงออกมาทำธุรกรรม การจัดจำนวนพนักงานที่ไม่พอเพียงในช่วงเวลาดังกล่าวจะทำให้ลูกค้าต้องอยู่ในแถวคอยยาวนานขึ้น เป็นต้น ดังนั้น เพื่อรักษาระดับมาตรฐานการบริการและป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาในกระบวนการให้บริการจึงจำเป็นต้องมีการตรวจสอบและปรับกระบวนการให้บริการให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ ในขณะเดียวกันต้องให้ความสำคัญกับการรักษามาตรฐานการบริการเป็นหลักอยู่เสมอ

4) ความผิดพลาดจากลูกค้าเอง ที่อาจไม่เข้าใจกระบวนการ หรือไม่เชื่อคำแนะนำในการรับบริการ หรือลักษณะทางกายภาพของลูกค้าเองไม่อยู่ในสภาพที่พร้อมในการรับบริการ หรือลูกค้าให้ข้อมูลที่จำเป็นกับทางธุรกิจไม่ครบถ้วน จึงอาจทำให้ผลลัพธ์ของการบริการไม่ดีเท่าที่ควร และในบางครั้งก็เกิดปัญหาที่ร้ายแรงตามมา เช่น ลูกค้าไม่อ่านคำแนะนำการใช้เครื่องรับฝากเงินอย่างถี่ถ้วน หรือไม่มีการตรวจสอบก่อนนำธนบัตรที่มีการเย็บติดกันเข้าเครื่องรับฝากเงิน ทำให้เครื่องติดขัด หรือลูกค้าไม่แจ้งรายการอาหารที่ตนเองแพ้ให้กับทางบริษัททัวร์อย่างครบถ้วน ทำให้การจัดอาหารผิดพลาด อาจทำให้ไม่ได้รับความสะดวกในจัดหาประเภทของอาหารที่เหมาะสมได้ทันเวลา หรือหากรีบประทานไปแล้ว อาจเกิดอาการแพ้ที่รุนแรง เป็นต้น

เมื่อมีความผิดพลาดในการบริการเกิดขึ้นแล้ว ไม่ว่าจะมีความผิดพลาดที่มาจากสาเหตุใดก็ตาม ย่อมก่อให้เกิดความไม่พึงพอใจแก่ลูกค้าไม่มากก็น้อย ธุรกิจจึงควรมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาคือการบริการ

ที่เกิดขึ้นกับลูกค้า เพื่อรักษาระดับความพึงพอใจของ
ลูกค้าต่อไป

3. การแก้ไขปัญหาการบริการ

การแก้ไขปัญหาการบริการ (Service Recovery) เป็น
ความพยายามในการทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นไม่สร้าง
ปัญหาให้กับลูกค้า เพื่อรักษาสัมพันธภาพกับลูกค้าที่
มีศักยภาพให้คงอยู่ต่อไป หากสามารถรักษาสัมพันธภาพ
ไว้ได้ ลูกค้าจะบอกต่อถึงความประทับใจที่ตนเองได้รับจากการ
แก้ไขปัญหาที่รวดเร็วและเหมาะสมดังกล่าว^[7] ซึ่งจะกลายเป็นการ
เพิ่มความมั่นใจต่อการบริการให้แก่ลูกค้าได้
เนื่องจากวัตถุประสงค์หลักของกระบวนการแก้ไขปัญหาการบริการคือ
การพบปัญหาให้เร็วที่สุดเพื่อตอบสนองต่อปัญหาได้อย่างรวดเร็ว
และหาสาเหตุของปัญหาเพื่อทำการแก้ไขอย่างถาวรไม่ให้เกิด
ปัญหาเดิมซ้ำอีก ทั้งนี้เพื่อรักษาลูกค้าให้อยู่ต่อเนื่อง
ในระยะยาว ธุรกิจจึงต้องพึงเสียดูแลลูกค้าอยู่เสมอ เมื่อ
พบปัญหาเกิดขึ้นต้องแก้ไขอย่างรวดเร็วและเหมาะสม
จึงสามารถแบ่งประเภทของการแก้ไขปัญหาออกเป็น การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า
ที่เน้นถึงความรู้สึกและความพึงพอใจของลูกค้าเป็นหลัก โดย
ต้องรีบดำเนินการทันทีที่พบเหตุการณ์ และการแก้ไขปัญหาระยะยาว
ที่คำนึงถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานเป็นหลัก โดยวางแผน
ในการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาเดิมซ้ำขึ้นอีก ซึ่งแบ่งออกเป็น 3
ระดับ ดังนี้

3.1 การเตรียมการรับมือกับสถานการณ์เบื้องต้น

สิ่งที่ควรดำเนินการทันทีที่พบว่าปัญหาเกิดขึ้น โดยเฉพาะเมื่อ
ลูกค้าแสดงความไม่พึงพอใจแล้ว มีดังนี้

1) ขอมรับความผิดพลาดของตนเอง โดยไม่ได้เถียง จะทำให้
ลูกค้าลดความโกรธลงได้ และ

พยายามอธิบายเท่าที่สมควรถึงปัญหาที่เกิดขึ้น พนักงาน
ที่ต้องเผชิญหน้ากับลูกค้าต้องอาศัยการปลอบโยน เพื่อลดความ
ขัดแย้ง ถึงแม้จะไม่ใช่พนักงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรง
เพราะพนักงานเปรียบเสมือนตัวแทนของธุรกิจ การที่พนักงาน
ปกป้องตนเองมากเกินไป ด้วยการปฏิเสธว่าไม่ใช่ความผิด
ของตนเอง เป็นการสะท้อนการปฏิเสธความรับผิดชอบของ
ธุรกิจไปด้วย จะทำให้ยิ่งรู้สึกในทางลบมากยิ่งขึ้น
ต้องมีการเตรียมกระบวนการ การอบรมพนักงานในการ
รับมือกับความผิดพลาดและการร้องเรียนของลูกค้าด้วย

2) ใช้สัมพันธภาพระหว่างบุคคลในการติดต่อเจรจากับ
ลูกค้า ไม่ใช่ยึดถือแต่ระบบในการดำเนินธุรกิจที่มองผล
ประโยชน์เป็นหลัก ต้องใช้ความมีมนุษยธรรม แสดงความ
เห็นอกเห็นใจ พยายามเข้าใจถึงปัญหา ไม่ใช่แสดงตนเป็น
พนักงานที่อ้างกฎตลอดเวลาเหมือนเป็นหุ่นยนต์ไม่มีจิตใจ
ปกป้องแต่ผลประโยชน์ของบริษัทหรือองค์กรของตนเองเพียง
อย่างเดียว การแสดงความใส่ใจและความเห็นอกเห็นใจจะ
สามารถสร้างความประทับใจและลดอารมณ์ขุ่นเคืองของ
ลูกค้าลงได้

3) ปรับวิธีในการให้บริการกรณีฉุกเฉินให้เกิดความสะดวก
ที่สุด อย่ายปล่อยให้ลูกค้ารอรับบริการอยู่ในกระบวนการ
ปกติ โดยเฉพาะในกระบวนการบริการที่มีแถวคอยของลูกค้า
รายอื่นรออยู่ด้วย ยิ่งลูกค้าที่มีปัญหา มีการแสดงอารมณ์
จะยิ่งทำให้ลูกค้ารายอื่นรับรู้ถึงความไม่พึงพอใจนั้น
ตามไปด้วย โดยเฉพาะในปัจจุบันมักมีผู้แอบถ่ายคลิปขณะที่
ลูกค้าที่ไม่พึงพอใจแสดงอารมณ์เกี่ยวกับกราดต่อธุรกิจ
แล้วนำไปเผยแพร่ในโลกสังคมออนไลน์และจะกลายเป็นที่
วิพากษ์วิจารณ์อย่างมากซึ่งส่งผลทางลบต่อธุรกิจ
ดังนั้น เมื่อพบว่าลูกค้ามีปัญหาเกี่ยวกับการบริการ
จึงควรรีบแยกลูกค้าที่มีปัญหาออกมาจากกระบวนการ
ให้บริการปกติก่อน และต้องให้การ

บริการเป็นพิเศษ อาจยกเลิกบางขั้นตอน ทำให้ทุกอย่างง่ายขึ้น สะดวกขึ้นกับลูกค้า หรือให้การบริการที่มากขึ้น เพื่อลดความรู้สึกผิดหวังทั้งหมดที่เกิดขึ้น

4) ควรมีการมอบอำนาจในการตัดสินใจให้แก่พนักงานในการแก้ปัญหาเพื่อความรวดเร็ว ในบางกรณีที่พนักงานไม่สามารถตัดสินใจได้ หัวหน้าต้องเข้ามาติดต่อกับลูกค้าทันที ต้องเข้ามามีส่วนร่วม ไม่ควรปล่อยให้พนักงานดำเนินการเอง เพื่อจะได้ทราบถึงเหตุการณ์ และใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขและป้องกันต่อไป ซึ่งจะทำให้ลูกค้าเกิดความมั่นใจถึงความรับผิดชอบของธุรกิจจากการเข้ามาแก้ปัญหาของระดับหัวหน้า

3.2 การแก้ไขปัญหา

เป็นขั้นตอนที่สำคัญ การไม่ดำเนินการแก้ไขปัญหาหรือแก้ไขในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจจะยิ่งทำให้เกิดความไม่พึงพอใจเพิ่มขึ้น^[8] การแก้ไขปัญหาคควรดำเนินการดังนี้

1) ปัญหาที่เกิดขึ้นอาจส่งผลกระทบต่อแต่ละบุคคลแตกต่างกัน ต้องทำการประเมินว่าส่งผลกระทบต่อลูกค้าแต่ละรายอย่างไร ได้รับผลกระทบมากน้อยเพียงใด จะหาวิธีแก้ไขให้ลูกค้าแต่ละรายอย่างไร และต้องแจ้งให้ลูกค้าทราบว่า จะได้รับการแก้ไขปัญหายังไงและเมื่อใด การที่ธุรกิจบริการมีคำอธิบายและมีการแจ้งให้ลูกค้าทราบ เป็นสิ่งที่ทำให้ลูกค้าส่วนใหญ่พึงพอใจมากที่สุด^[9]

2) ต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาคโดยด่วนที่สุด ให้คำมั่นที่เชื่อถือได้ และดำเนินการทันที เสนอทางออกทันที อย่างรอให้ลูกค้าเรียกร้องก่อนว่าต้องการให้แก้ไขหรือชดเชยอะไรบ้าง

3) จัดกิจกรรมระหว่างช่วงเวลาที่ต้องรอคอย ในขณะที่ทำการแก้ไขปัญหาคต่างๆ ทำให้รู้สึกถึงความสุข ไม่รู้สึกว้าก้างรอคอยอยู่ การปล่อยให้ลูกค้าใจจดจ่ออยู่กับการรอคอยการแก้ปัญหาค จะทำ

ให้ลูกค้ารู้สึกว้าก้างรอคอยนานยิ่งขึ้น ใจจดจ่อกับปัญหาคมากขึ้น และอาจทำให้รู้สึกว้าก้างปัญหาครุนแรงขึ้นก็ได้

4) ต้องสื่อสารกับลูกค้าโดยตรง ต้องมีคำอธิบายถึงปัญหาคที่เกิดขึ้น ให้ลูกค้าเข้าใจถึงสถานการณ์ เสนอทางแก้ที่สะดวกให้แกลูกค้า และดำเนินการให้เร็วที่สุด จากนั้นต้องมีการแจ้งเป็นระยะว่าได้ดำเนินการอะไรไปแล้วบ้าง เพื่อให้ลูกค้าเกิดความมั่นใจ

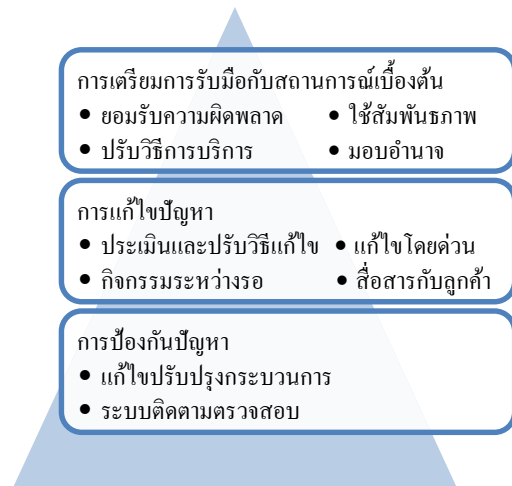
3.3 การป้องกันปัญหา

องค์กรที่มีประสิทธิภาพเมื่อพบว่ามิลูกค้าที่พบปัญหาในการบริการเกิดขึ้น จะรีบดำเนินการแก้ไขและชดเชยให้ลูกค้ารู้สึกว้าก้างได้รับการใส่ใจและสร้างให้เกิดความมั่นใจว้าก้างธุรกิจแสดงความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ ธุรกิจที่ให้ความใส่ใจต่อคุณภาพการบริการอย่างแท้จริง จะไม่ใช่แค่เพียงให้บริการตามหน้าที่เท่านั้น ธุรกิจจะพยายามทำให้มั่นใจได้ว่าเหตุการณ์ความผิดพลาดเช่นเดิมนั้นจะไม่เกิดขึ้นอีก จึงควรต้องมีการดำเนินการ ดังนี้

1) แก้ไขปรับปรุงกระบวนการในการให้บริการ โดยหาสาเหตุของปัญหาคที่แท้จริง และทำการแก้ไขที่สาเหตุ เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์เดิมนั้นซ้ำขึ้นอีก

2) พัฒนาระบบติดตามตรวจสอบปัญหาค อาจมีทีมงานที่ติดตามความพึงพอใจหลังการรับบริการหรือสอบถามถึงความพึงพอใจของลูกค้ายอมรับบริการพร้อมแจ้งวิธีการติดต่อหากเกิดปัญหาค ซึ่งจะทำให้ลูกค้าทราบว่ามิลกระบวนการที่คอยให้การสนับสนุนลูกค้า เมื่อเกิดปัญหาคลูกค้าจะไม่ต้องตกใจ ว้าวาย หรือเกิดความไม่พึงพอใจ แต่ทำการติดต่อกับหน่วยงานที่คอยให้การสนับสนุนได้ทันทีหรือจัดทีมงานหรือมอบหมายหัวหน้างานให้คอยทำการสังเกตและสอบถามลูกค้ายอมรับบริการ จะเป็น

การสร้าง ความมั่นใจให้แกลูกค้าได้อีกทางหนึ่ง เพียงแค่มีการเตรียมการรับมือกับปัญหาการบริการที่ดีก็จะสามารถหาวิธีการตอบสนองที่ดี ซึ่งนำไปสู่การเพิ่มความพึงพอใจ พฤติกรรมการซื้อ และการบอกต่อในทางที่ดีด้วย^[10] ซึ่งเป็นพฤติกรรมของลูกค้าที่มีความภักดีนั่นเอง

ภาพที่ 1 : การแก้ไขปัญหาการบริการ

ลูกค้าที่มีประสบการณ์พบกับปัญหาและได้รับการแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างรวดเร็วและเหมาะสมจะมีความภักดีมากกว่าลูกค้าที่ไม่เคยพบกับประสบการณ์การบริการผิดพลาดมาก่อน ประเด็นสำคัญคือการแก้ไขปัญหาการบริการและการจัดการคำตำหนิร้องเรียนที่มีประสิทธิภาพจึงจะสามารถรักษาลูกค้าไว้ได้ แต่ในปัจจุบันยังไม่มีการศึกษาถึงวิธีและระดับการแก้ไขปัญหาการบริการและการจัดการคำตำหนิร้องเรียนที่มีประสิทธิภาพที่ชัดเจน

4. ความพึงพอใจต่อการแก้ไขปัญหาการบริการ

การแก้ไขปัญหาที่มีค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นทั้งจากความพยายามในการแก้ไขความผิดพลาดและการชดเชยให้แกลูกค้า ธุรกิจจึงมักพิจารณาถึงประเด็นค่าใช้จ่าย

ที่เกิดขึ้นกับความพยายามที่ทุ่มเทในการแก้ไขปัญหาจะได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่าหรือไม่ เมื่อพิจารณาถึงผลลัพธ์เปรียบเทียบระหว่างลูกค้าที่ไม่พึงพอใจต่อความผิดพลาดในการบริการ ซึ่งอาจจะยังใช้บริการอยู่แต่น้อยลง หรืออาจไม่ใช้บริการอีกเลย ถ้าธุรกิจมีการแก้ไขปัญหาความผิดพลาดในระดับที่สามารถสร้างความพึงพอใจให้ลูกค้าได้ อาจทำให้ลูกค้ากลับมาใช้บริการเหมือนเดิมหรือมากกว่าเดิม^[11] นอกจากนี้ ความพึงพอใจของลูกค้าต่อการแก้ไขปัญหาการบริการจะส่งผลต่อความพึงพอใจในภาพรวมของการบริการไปด้วย^[12] หากลูกค้าที่มีความพึงพอใจต่อการบริการเป็นทุนเดิมอยู่แล้วก็จะยิ่งพึงพอใจต่อการบริการมากขึ้นไปอีก^[13] เมื่อเทียบกับลูกค้าที่ไม่มีปัญหาการบริการมาก่อน ลูกค้าที่พึงพอใจต่อการแก้ไขปัญหาการบริการมีแนวโน้มที่จะซื้อซ้ำมากกว่า^[14] ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า การแก้ไขปัญหาในระดับที่น่าพึงพอใจจะเป็นการรักษาฐานรายได้ในระยะยาว มากกว่าเป็นการลงทุนกับค่าใช้จ่ายที่เปล่าประโยชน์ ในทางตรงกันข้าม หากการแก้ไขปัญหาไม่สามารถสร้างความพึงพอใจได้ ลูกค้าอาจจะยังใช้บริการอยู่แต่น้อยลง หรืออาจไม่ใช้บริการอีกเลย^[15] จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ธุรกิจควรให้ความใส่ใจในการแก้ไขปัญหาการบริการในระดับที่สามารถสร้างความพึงพอใจให้แกลูกค้า

นอกจากนี้แล้ว การแก้ไขปัญหาที่สามารถสร้างความประทับใจได้มากเพียงพอมักจะทำให้ลูกค้าเกิดความภักดีได้อีกด้วย ซึ่งการมีลูกค้าที่ภักดีจะช่วยให้ธุรกิจสามารถสร้างกำไรเพิ่มขึ้นได้ในระยะ 5-7 ปี^[16] เพราะประหยัดค่าใช้จ่ายในการหาลูกค้าใหม่ ซึ่งมากกว่าการรักษาลูกค้าเก่า 6 เท่า^[17] และจะมีการซื้อซ้ำอย่างต่อเนื่อง เมื่อใช้บริการต่อเนื่องจึงเกิดความเข้าใจในกระบวนการบริการจึงลดความผิดพลาดในการรับ

บริการไปด้วย นอกจากนี้แล้ว ลูกค้าที่ภักดียังช่วยบอกต่อที่เป็นเสมือนการโฆษณาหรือการขายที่ไม่ต้องจ่ายค่าจ้างและมีประสิทธิภาพเพราะสามารถสร้างความน่าเชื่อถือจากตัวบุคคล ดังผลงานวิจัยที่พบว่า ระดับความภักดีของลูกค้าที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 จะสามารถสร้างกำไรให้แก่ธุรกิจเพิ่มขึ้นได้อีกร้อยละ 25-80 และร้อยละ 60 ของยอดขายที่เพิ่มขึ้นเป็นยอดขายจากลูกค้าที่ได้รับการแนะนำจากลูกค้าที่ภักดี^[18]

จากงานวิจัยพบว่าผู้ที่ไม่ประสบกับปัญหาการบริการจะมีระดับความภักดีสูงกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ปัญหาการบริการ และระดับความรุนแรงของปัญหาที่เกิดขึ้นยิ่งสูงก็ยิ่งส่งผลต่อระดับความภักดีของลูกค้าอีกด้วย^[19] แต่การแก้ไขปัญหาการบริการที่มีประสิทธิภาพสามารถเพิ่มระดับความพึงพอใจของลูกค้าได้มากกว่าลูกค้าที่ไม่เคยพบกับปัญหาการบริการมาก่อนได้ ในกรณีนี้เรียกว่า “การย้อนแย้งในการแก้ไขปัญหาบริการ (Service Recovery Paradox : SRP)” จากการแก้ไขปัญหาการบริการที่ดีสามารถทำให้ลูกค้าที่กำลังโกรธสามารถหายโกรธและกลายเป็นลูกค้าที่มีความภักดีได้

5. ธุรกิจที่ได้รับการยกเว้นจากการแก้ไขปัญหาการบริการมีจริงหรือไม่?

จากที่กล่าวมาในเรื่องต้นว่า ความไม่พึงพอใจต่อการบริการสามารถเกิดขึ้นได้ในองค์การธุรกิจทุกประเภท ซึ่งมีการศึกษาพบว่า ธุรกิจที่มีภักดีลูกค้าที่ไม่พึงพอใจมากที่สุด คือ ธุรกิจโรงแรมและร้านอาหารร้อยละ 50 รองลงมา คือ ธุรกิจการสื่อสารร้อยละ 22.4 และน้อยที่สุด คือ ธุรกิจการศึกษาร้อยละ 3.6^[20] แม้ว่าในปัจจุบันยังไม่มีการศึกษาถึงประเด็นความผิดพลาดในธุรกิจบริการที่มีความโดดเด่น ธุรกิจที่เป็นที่ปรารถนาของผู้คนโดยทั่วไป ที่ทำให้ธุรกิจไม่

เคยพบปัญหาการลดลงของจำนวนลูกค้าว่า เมื่อเกิดความผิดพลาดและมีลูกค้าที่ไม่พึงพอใจ ธุรกิจเหล่านี้จะมีการดำเนินการอย่างไร และลูกค้าจะยังคงภักดีกับธุรกิจบริการนั้นอยู่หรือไม่ แต่มีการศึกษาถึงความผิดพลาดของการให้บริการในสถาบันการศึกษา โดยทำการศึกษาเปรียบเทียบนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาในสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชน ถึงการแก้ไขปัญหาการบริการในสถาบันการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและความภักดีของผู้เรียน^[21] จากผลการวิจัยพบว่า

1) นักศึกษาในสถาบันการศึกษาของรัฐพบปัญหาการบริการน้อยกว่าสถาบันการศึกษาของเอกชน อาจเนื่องด้วยระบบการให้บริการของสถาบันการศึกษาของรัฐที่มีการเปิดให้บริการมายาวนานกว่า จึงมีการปรับปรุงกระบวนการจนมีมาตรฐานและเกิดความผิดพลาดได้น้อยกว่า และ/หรือความคาดหวังของนักศึกษาจากการบริการของสถาบันการศึกษาเอกชนว่าจะต้องให้บริการที่ดีกว่า จึงอาจทำให้เกิดความรู้สึกว่าเกิดปัญหาได้มากกว่า

2) ระดับความรุนแรงของปัญหาการบริการที่เกิดขึ้นนักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐน้อยกว่าในเอกชน อาจเนื่องมาจากความเป็นระบบของการให้บริการที่มีการเปิดให้บริการมาอย่างยาวนานและมีการปรับปรุงและพัฒนาจนมีมาตรฐาน กอปรกับบุคลากรของรัฐที่มักทำงานในหน้าที่อย่างต่อเนื่อง ทำให้บุคลากรทำงานอย่างเป็นระบบและเกิดความเข้าใจในกระบวนการให้บริการ จึงเกิดความผิดพลาดที่นักศึกษารับรู้ถึงความรุนแรงน้อยกว่า ในขณะที่สถาบันการศึกษาเอกชน มีการเปิดดำเนินงานมาในระยะเวลาที่น้อยกว่าและมีอัตราการหมุนเวียนของบุคลากรที่สูงกว่า จึงอาจทำให้นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนไม่มีความเข้าใจถ่องแท้ในกระบวนการให้บริการของตนเองจึงเกิดความผิดพลาดในการบริการที่นักศึกษารับรู้ได้ว่ามีความรุนแรงมากกว่า

3) กรณีที่เกิดปัญหาในระดับที่ไม่รุนแรง และไม่ได้รับการแก้ไขปัญหาในระดับที่ทำให้นักศึกษาเกิดความพึงพอใจ นักศึกษาของสถาบันการศึกษาของรัฐจะยังคงภักดีต่อสถาบันการศึกษา อาจเนื่องมาจากชื่อเสียงและมาตรฐานด้านคุณภาพที่ได้รับการยอมรับจากสังคม

4) นักศึกษาของสถานศึกษารัฐบาลจะรับรู้ถึงปัญหาการบริการที่มีระดับความรุนแรงในระดับที่น้อยกว่านักศึกษาของสถานศึกษาเอกชน อาจสรุปได้ว่าความมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของผู้คนทั่วไปจะช่วยให้ความอดทนต่อปัญหาได้เพิ่มขึ้น

5) นักศึกษาที่พบกับปัญหาการบริการที่รุนแรง และได้รับการแก้ไขปัญหานั้นเป็นที่พึงพอใจ ยังมีความภักดีต่อสถาบันการศึกษา และยินดีที่จะรักษาสัมพันธภาพกับสถาบันการศึกษาต่อไป จากการสัมภาษณ์นักศึกษากับปัญหาและได้รับการแก้ไขปัญหานั้นเกิดความพึงพอใจ ยังคงมั่นใจในกระบวนการบริการของสถาบันการศึกษาเอกชนแห่งเดิมอยู่ และจะยังรักษาสัมพันธภาพต่อไป รวมถึงอาจจะกลับมาเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นหากมีโอกาส

6) นักศึกษาที่พบกับปัญหาที่รุนแรง และไม่ได้รับการแก้ไขปัญหาไม่เพียงแต่ไม่มีความภักดีต่อสถาบันการศึกษา แต่มีการต่อต้านอย่างเห็นได้ชัด แม้จะเป็นนักศึกษาที่เคยมีความภักดีต่อสถาบันศึกษานั้นมาก่อน จากการสัมภาษณ์นักศึกษากับปัญหาการบริการของสถานศึกษาเอกชน ชี้แจงว่าเป็นความผิดพลาดของบุคคลในการดำเนินงานตามกระบวนการให้บริการ จึงทำให้เกิดความผิดพลาดที่รุนแรง และไม่ได้รับการแก้ไขใดๆ ตลอดจนไม่มีความพยายามในการแก้ไขปัญหาจากทุกฝ่าย จนเกิดความเสียหายกับตัวนักศึกษาอย่างมาก และเกิดความรู้สึกทางลบที่

ไม่ต้องการรักษาสัมพันธภาพกับสถาบันการศึกษาแห่งนี้อีกต่อไป

จากกรณีดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การสูญเสียลูกค้าที่ถือเป็นลูกค้าเพียงไม่กี่ราย ไม่ส่งผลกระทบต่อรายได้หรือผลประโยชน์ใดๆ ของสถาบันการศึกษา แต่การเกิดความผิดพลาดที่รุนแรงส่งผลกระทบต่อนักศึกษาอย่างมาก การแก้ปัญหาคือความผิดพลาดในการบริการจึงไม่ใช่เพียงแค่การแก้ไขเพื่อสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้า แต่เป็นประเด็นของคุณธรรมจริยธรรมของการเป็นสถาบันที่มีหน้าที่สอนคนให้เป็นคนเก่งคนฉลาด คนดี ออกสู่สังคม หากสถาบันการศึกษาเองขาดคุณธรรมจริยธรรมในการแสดงความรับผิดชอบแล้ว จะยังคงเป็นสถาบันที่ผลิตคนเก่ง คนดี มีคุณธรรมออกสู่สังคมได้อย่างไร

จากการศึกษาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการแก้ไขปัญหาการบริการอาจไม่มีความจำเป็นสำหรับบางธุรกิจ โดยเฉพาะธุรกิจการศึกษาในด้านการสูญเสียลูกค้า และไม่ส่งผลกระทบต่อรายได้ของธุรกิจ แต่มีประเด็นในการพิจารณาด้านคุณธรรมจริยธรรมในการดำเนินงานที่ต้องรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งเป็นประเด็นที่สำคัญไม่น้อยไปกว่าการสูญเสียลูกค้าและรายได้ของธุรกิจ และควรมีการศึกษาการแก้ไขปัญหาการบริการในธุรกิจที่หลากหลายยิ่งขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพในการบริการต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] Gavin, E., & Durand, P. (1998). "Complaining customers, service recovery and continuous improvement". *Managing Service Quality*, 8(1), 68-71.
- [2] Gull, S. & Iftikhar, S. (2012). "Behavioral Response of Angry and Dissatisfied Customers – An Experience of Service Sector of Pakistan". *International Journal*

- of *Business and Social Science*, 3(21), 254-264.
- [3] Cranage D. (2004). "Plan to do to right: and plan for recovery". *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 16(4), 210-219.
- [4] Sweeney, J.C., Soutat, G.N. & Mazzarol, T. (2005). "The Differences Between Positive And Negative Word-Of-Mouth – Emotion As A Differentiator?". ANZMAC 2005 Conference: Consumer Behavior. (Proceeding). Sydney, Australia, pp.331-337.
- [5] Lovelock, C. & Wirtz, J. (2011). "Services Marketing – People, Technology, Strategy. 7th ed., Upper Saddle River, New Jersey: Prentice Hall.
- [6] Bhandari, M.M. & Polonsky, M.J. (2005). "Variation in Consumer Outcomes: Does the Type of Failure (Process or Outcome) Matter?". ANZMAC 2005 Conference: Consumer Behavior. (Proceeding). Sydney, Australia, pp.2767-2774.
- [7] Sousa, R. & Voss, C.A. (2009). "The effects of service failures and recovery on customer loyalty in e-services: An empirical investigation", *International Journal of Operations & Production Management*, 29(8), 834-864, <http://dx.doi.org/10.1108/01443570910977715>
- [8] Maxham, J.G. (2001). "Service recovery's influence on consumer satisfaction, positive word-of-mouth, and purchase intentions." *Journal of Business Research*. 54(1), 11-24.
- [9] Steyn, T.F.J., Mostert, P.G. DeMeyer, C. F. & van Rensburg, L.R.J. (2011) "The Effect of Service Failure and Recovery on Airline-Passenger Relationships: A Comparison Between South African and United States Airline Passengers". *Journal of Management Policy and Practice*, 12(5), 105-115.
- [10] Lacey, R. (2007). "Relationship drivers of customer commitment". *Journal of Marketing Theory and Practice*, 15(4), 315-333.
- [11] Mostert, P.G., DeMeyer, C.F. & Rensburg, L.R.J. (2009). "The influence of service failure and service recovery on airline passengers' relationships with domestic airlines: an exploratory study". *Southern African Business Review*, 13(2), 118-140.
- [12] Hart, C. W. L., Heskett, J. L., & Sasser, W. E. J. (1990). "The profitable art of service recovery". *Harvard Business Review*, 68(July-August), 148-156.
- [13] Oliver, R.L. (1997). Loyalty and profit: long-term effects of satisfaction. Satisfaction: A Behavioural Perspective on the Consumer, NY: McGraw-Hill.
- [14] Gilly, M.C. (1987). "Post complaint processes: from organizational responses to responses to repurchase behavior". *Journal of Consumer Affairs*, 21(2), 293–313.
- [15] Mostert, P.G., DeMeyer, C.F. & Rensburg, L.R.J. (2009). "The influence of service failure and service recovery on airline passengers' relationships with domestic airlines: an exploratory study". *Southern African Business Review*, 13(2), 118-140.
- [16] Bloemer, J., Brijs, T., Swinnen, G. & Vanhoof, K. (2002). "Identifying latently dis-satisfied customers and measures for dissatisfaction management". *The International Journal of Bank Marketing*, 20(1), 27-37.
- [17] Rosenberg, L., Czepiel, J.A. (1984). "A Marketing Approach to Customer Retention". *Journal of Consumer Marketing*, 1, 45–51.
- [18] Reichheld, F.F. and Sasser, WE. Jr. (1990). "Zero defections: quality comes to services". *Harvard Business Review*, (September-October) 105-111.
- [19] นิตยาพร เสมอใจ. (2552). ผลกระทบของการพลิกฟื้นปัญหาการบริการต่อความภักดีของลูกค้า. Proceeding, การประชุมวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. 3-16.
- [20] Gull, S. & Iftikhar, S. (2012). "Behavioral Response of Angry and Dissatisfied Customers – An Experience of Service Sector of Pakistan". *International Journal of Business and Social Science*. 3(21), 254-264.
- [21] นิตยาพร เสมอใจ. (2558). การแก้ไขปัญหาการบริการในธุรกิจบริการ : เปรียบเทียบสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชน. มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.

การจัดการทรัพยากร โรงเรียนพักนอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่

Boarding School Resource Management of Secondary Schools in Doi Lo District, Chiang Mai Province

นายกฤษณะ จันทร์ขาว¹, พนมพร จันทร์ปัญญา²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, tortor763@gmail.com

²อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น,

panomporn@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การจัดการทรัพยากรโรงเรียนพักนอน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาวิธีการจัดการทรัพยากรโรงเรียนพักนอน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอดอยหล่อจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู และบุคลากรของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์และการศึกษาจากเอกสารการดำเนินงานของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่าการจัดการบริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอน และด้านคุณภาพผู้เรียน จากการสัมภาษณ์ด้านการบริหารจัดการพบว่า ด้านการบริหารกำลังคน โรงเรียนมีการวางแผนโครงสร้างในการดูแลนักเรียนพักนอนในรูปแบบของคณะกรรมการทั้งครู และนักเรียน ด้านงบประมาณ โรงเรียนได้รับงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจาก สพฐ. และให้มีครูผู้รับผิดชอบดูแลจัดการงบประมาณให้มีความโปร่งใสดูต้องตามวัตถุประสงค์ ด้านวัสดุสิ่งของ มีการจัดการใช้งบประมาณจัดสร้างที่พักนอนและอุปกรณ์เครื่องใช้ในชีวิตประจำวันสำหรับนักเรียนให้มีความเป็นอยู่ที่ดี และด้านการจัดการ มีการนำพรบ. กลุ่มครอบครัวปี 2546 มาใช้เป็นแนวทางในการดูแลนักเรียนพักนอนและจัดให้มีกิจกรรมเสริมต่างๆในการอยู่ในโรงเรียนพักนอน แต่ในการจัดการดังกล่าวยังติดในเรื่องของระเบียบที่บังคับใช้ของทางราชการที่มีความยุ่งยากซับซ้อนและล่าช้า และยังขาดกิจกรรมสามารถส่งเสริมความเป็นเลิศเฉพาะด้านให้นักเรียนในการนำไปต่อยอดความสำเร็จในอนาคต

คำสำคัญ: การจัดการ, ทรัพยากร

ABSTRACT

The research titled “Boarding School Resource Management of Secondary Schools in Doi Lo District, Chiang Mai Province” aimed to investigate how to manage the boarding school resources of secondary schools in Doi Lo District, Chiang Mai Province. The target groups used in this study included administrators, teachers and staff of secondary schools in Doi Lo District, Chiang Mai Province. The tools used in the research were interview forms. When studying the documents about school

operation, it revealed that the boarding school resource management comprised 3 aspects, namely management, learning and teaching and quality of learners. The results of interviews about management were as follows. The workforce management showed that the schools prepared a structure for taking care of boarding students in the form of both teacher and student committees. The budget indicated that the schools received the budget allocated from OBEC and assigned the teachers being responsible for managing the budget transparently and met the objectives. The materials revealed that the budget was managed to build accommodation and equipment used in everyday life for the students to have a better living. In addition, the management showed that the Child Protection Act 2003 was used as a guideline for taking care of boarding and various supplementary activities were organized for living in the boarding schools. However, the mentioned management was still stuck in the government regulation being complicated and slow. Furthermore, there were not any activities enhancing the student's special excellence leading to their success in the future.

KEYWORDS: Resource ,management

บทนำ

ในการจัดการศึกษาในปัจจุบันนั้นต้องมีการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะเด็กนักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ห่างไกลสถานศึกษาหรือนักเรียนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาแต่ในส่วนใหญ่สถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่นักเรียนต้องการศึกษาต่อนั้นตั้งอยู่ในเขตตัวเมืองหรืออำเภอรอบนอกที่ติดกับตัวเมืองซึ่งห่างไกลจากภูมิลำเนาของนักเรียน ด้วยเหตุผลดังกล่าวส่งผลให้นักเรียนไม่อยากจะเรียนต่อและผู้ปกครองไม่อยากจะให้เด็กเข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเนื่องจากมีความลำบากในการเดินทาง สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย ไม่มีความปลอดภัยในการเดินทาง หรือจำเป็นต้องเช่าหอพักในเมืองเพื่อเป็นสถานที่พักนอน ในบางกรณีนั้นเด็กนักเรียนที่พักอาศัยตามหอพักที่ให้เช่าต่าง ๆ นั้นเสี่ยงต่อการถูกล่อลวงให้ทำผิดในด้านต่างๆไม่ว่าจะเป็นการหนีเรียน ฐูสาว ติดยาเสพติด เป็นต้น ทำให้เด็กนักเรียนไม่สามารถเรียนจบการศึกษาได้ ด้วยเหตุผลนี้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอค้อยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีนักเรียนส่วนใหญ่เป็นเด็กนักเรียนชาวเขาได้สังเกตเห็นปัญหาดังกล่าวจึงจัดให้โรงเรียนมีสถานที่พักนอนในโรงเรียนเพื่อรองรับนักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ห่างไกลและด้อยโอกาสทางการศึกษา และจัดให้มีการดูแลควบคุมอย่าง

ในเรื่องของความเป็นอยู่เป็นพิเศษโดยมีการนำหลักการ 4M's คือการจัดการด้านคน ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุสิ่งของ และด้านการจัดการ เข้ามาใช้เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาวิธีการจัดการทรัพยากรโรงเรียนพักนอน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอค้อยหล่อจังหวัดเชียงใหม่

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดการทรัพยากรโรงเรียนพักนอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอค้อยหล่อจังหวัดเชียงใหม่ มีวิธีการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการ

ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้ทำการวิจัยได้แบ่งขั้นตอนในการวิจัยดังนี้

1. ทำการศึกษาทฤษฎี หลักการจากหนังสือ เอกสาร บทความ วิทยานิพนธ์ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรโรงเรียนพักนอน เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการวิจัย โดยนำปัญหาที่พบในเรื่องที่ต้องการวิจัยมากำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมายในการวิจัย

2. ขอบหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย

3. เมื่อได้รับการตอบรับจากกลุ่มเป้าหมายแล้ว จึงเข้าไปทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการศึกษาจากเอกสารการดำเนินประจำปี และการสัมภาษณ์จากกลุ่มเป้าหมาย

4. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารการดำเนินประจำปี และการสัมภาษณ์จากกลุ่มเป้าหมาย มาวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้คือ เอกสารการดำเนินงานจัดการทรัพยากรหอพักนักเรียนพักนอน ประจำปี 2557-2558 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอคลองห่อ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 2 แห่ง ผู้บริหาร จำนวน 4 คน และครูผู้ทำหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรโรงเรียนพักนอน จำนวน 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น การศึกษาจากเอกสารการดำเนินงานประจำปีในการจัดการทรัพยากรหอพักนักเรียนพักนอน 2557 – 2558 และการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู ของโรงเรียนพักนอนในเขตอำเภอคลองห่อ จังหวัดเชียงใหม่

การศึกษาเอกสาร

ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดหัวข้อในการศึกษาเอกสารการดำเนินงานจัดการทรัพยากรของโรงเรียนพักนอนในเขตอำเภอคลองห่อ จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้หลักการจัดการ 4M's

การสร้างแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน การสร้างแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

1. ศึกษาวัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. กำหนดหัวข้อประเด็นที่ต้องการถามตามวัตถุประสงค์
3. สร้างข้อคำถามตามประเด็นที่กำหนดและต้องการสัมภาษณ์
4. พิจารณาคำถามแต่ละข้อว่า มีความเหมาะสมชัดเจนทางด้านภาษากับผู้ให้ข้อมูลหรือไม่
5. พิจารณาข้อคำถามที่จะนำไปสอบถามทั้งหมดโดยรวมว่าครอบคลุมทุกประเด็นหรือไม่
6. นำประเด็นคำถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อนำไปพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง
7. นำประเด็นคำถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คนตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาและนำไปปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
8. นำประเด็นคำถามไปทดลองสัมภาษณ์ครู จำนวน 2 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมในการใช้ภาษา
9. นำประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ที่ผ่านการทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงและเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาแก้ไข
10. นำแนวคำถามที่ได้ไปจัดพิมพ์ไว้เป็นคำถามฉบับสมบูรณ์และเพื่อนำมาเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขอบหนังสือจากประธานกรรมการบริหารหลักสูตรบัณฑิตศึกษาด้านบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีเด็กนักเรียนพักนอนในเขตอำเภอคลองห่อ จังหวัดเชียงใหม่
2. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยชี้แจงให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยตลอดจนวิธีสัมภาษณ์

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและนำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การจัดการทรัพยากรโรงเรียนพักนอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอค้อยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ด้านบริหารบุคคล เนื่องจากเป็นส่วนงานที่เป็นระบบราชการที่มีความมั่นคง มีการแบ่งแยกระบบการบริหารงานที่ชัดเจนเป็นลำดับขั้นตอน มีการควบคุมที่มีลำดับชั้นมาจากส่วนกลางลงมาถึงระดับของสถานศึกษา โดยมีระเบียบราชการควบคุมให้ข้าราชการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามคำสั่งในการปฏิบัติงาน หากผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานละเลยการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ผู้บังคับบัญชาสามารถที่จะเอาผิดทางวินัยได้ ทำให้ครูผู้ที่ได้รับแต่งตั้งต้องตระหนักถึงภาระหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบตามงานที่ได้รับมอบหมาย ส่งผลให้การจัดการทรัพยากรโรงเรียนพักนอนมีโครงสร้างในการบริหารจัดการอย่างชัดเจน เป็นที่หน้าเชื่อถือแก่ผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้ามาพักนอนในสถานศึกษา และนักเรียนที่เข้ามาอยู่ในโรงเรียนพักนอนมีความอบอุ่นใจในขณะที่พักอยู่ในโรงเรียน อีกทั้งยังมีสวัสดิการและความมั่นคงในการทำงานส่งเสริมเป็นกำลังใจในการทำงานแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา

จากเอกสารการดำเนินงานประจำปีที่ผ่านมาพบปัญหาที่พบเห็น ว่ายังมีจำนวนครูที่เป็นข้าราชการที่ทำหน้าที่ดูแลหอพักนอนของโรงเรียน ยังมีจำนวนไม่เพียงพอหรือมีความพร้อมต่อการดูแลนักเรียนพักนอน จึงต้องมีการจัดจ้างลูกจ้างชั่วคราว ในตำแหน่งครูอัตราจ้าง และแม่บ้าน เข้ามาช่วยในการควบคุมดูแล ทำให้ต้องมีการประสานงานไปยังเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 เพื่อจัดจ้างครูเข้ามาทำหน้าที่ดูแลเพิ่มเติม

ด้านงบประมาณ ในด้านของงบประมาณที่ได้นำมาใช้ในการดำเนินการจัดการเกี่ยวกับงานหอพักนักเรียนนั้น

เนื่องจากโรงเรียนเป็นหน่วยงานของรัฐบาล จึงได้รับงบประมาณที่ไม่ต้องทำการจัดหาเองมาส่วนหนึ่ง ทำให้การบริหารจัดการมีความคล่องตัวในระดับหนึ่งสามารถนำมาใช้ได้เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความยากจนหรือด้อยโอกาสทางการศึกษา เพราะงบประมาณเหล่านี้เมื่อเด็กนักเรียนหรือโรงเรียนได้ใช้ไปแล้ว มีข้อดีที่ว่าไม่ต้องใช้คืนให้กับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ให้โรงเรียนทำเอกสารรายงานการดำเนินงานที่ถูกต้องและตรงตามวัตถุประสงค์ และเพื่อการตรวจสอบของระบบราชการ

จากเอกสารการดำเนินงานประจำปีทำให้พบเห็นปัญหาในระบบการเงินว่าการดำเนินงานในระบบการเงินของโรงเรียนที่อยู่ในส่วนของราชการนั้นค่อนข้างมีความยุ่งยากซับซ้อนหลายขั้นตอน หากผู้ดำเนินการไม่มีความรู้ความชำนาญในเรื่องของกฎระเบียบที่ถูกต้องของราชการ จะส่งผลให้เกิดความผิดพลาดในการทำเอกสารชี้แจงการนำเงินไปใช้ ทำให้โดนตรวจสอบจากระบบราชการ หรือหากนำเงินที่ได้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ที่มีการเจาะจงหรือกำหนดเป้าหมายของงบประมาณที่ใช้ ซึ่งในการใช้เงินให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนในบางครั้งก็ไม่สามารถที่จะทำได้ หากผู้บริหารยังฝืนทำตามความตนเองจะทำให้เข้าข่ายการทุจริต และโดนตรวจสอบลงโทษทางวินัยได้ ในด้านของความเร็วในการจัดสรรงบประมาณแม้จะยังมีความคล่องตัวในระดับหนึ่ง แต่ยังคงไม่สามารถนำมาจัดการบริหารได้ทันทุกเรื่อง เนื่องจากลำดับขั้นตอนมีความยุ่งยาก จึงต้องจัดหาเงินสำรองจากงบประมาณส่วนอื่นที่ได้รับสนับสนุนมาเตรียมไว้ หรือในบางครั้งต้องมีการทำตกลงกับร้านค้าในรูปแบบของการเชื่อหรือทำเครดิตกับสินค้าในบางประเภท

ด้านวัสดุสิ่งของ โรงเรียนที่สังกัดในส่วนราชการได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ให้งบประมาณในการจัดซื้อหรือจัดจ้างในการจัดหาวัสดุเครื่องนอน และด้านการจัดจ้างงานก่อสร้างหอพักนอนให้กับนักเรียน โดยมีการกำกับดูแลควบคุมอย่างเป็นขั้นเป็นตอนมีการตรวจสอบการนำงบประมาณให้ไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ และบริการให้กับนักเรียนพักนอนได้ใช้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการอยู่หอพักนอน สร้างความอุ่นใจให้แก่แก่นักเรียนและผู้ปกครองได้

จากเอกสารการดำเนินงานประจำปีทำให้พบเห็นปัญหาด้านของวัสดุสิ่งของดังนี้โรงเรียนที่สังกัดในส่วนราชการได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ให้งบประมาณในการจัดซื้อหรือจัดจ้างในการจัดหาวัสดุเครื่องนอน และด้านการจัดจ้างงานก่อสร้างหอพักนอนให้กับนักเรียน โดยมีการกำกับดูแลควบคุมอย่างเป็นขั้นเป็นตอนมีการตรวจสอบการนำงบประมาณให้ไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ และบริการให้กับนักเรียนพักนอนได้ใช้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการอยู่หอพักนอน สร้างความอุ่นใจให้แก่แก่นักเรียนและผู้ปกครองได้

ด้านการจัดการ มีการวางแผนและให้นโยบายแก่ครูผู้ทำหน้าที่ดูแลหอพักให้น้ำเอาพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กและเยาวชนปี 2546 มาเป็นแนวทางในการจัดการและใช้เป็นระเบียบข้อบังคับ เนื่องจากเป็น พรบ.ที่เกี่ยวข้องโดยตรง เมื่อนำระเบียบของ พรบ.มาใช้แล้วถือได้ว่าเป็นการคุ้มครอง ปกป้อง นักเรียนพักนอน ให้มีความปลอดภัย และสามารถคุ้มครองสิทธิเด็กอันพึงที่จะได้รับสามารถปรับแนวทางระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้ความร่วมมือระหว่างครูและนักเรียน ในการส่งเสริมช่วยเหลือ และการแก้ไขปัญหาให้แก่แก่นักเรียนพักนอน มีการกำหนดแนวทางในการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบชัดเจน

จากเอกสารการดำเนินงานประจำปีทำให้พบเห็นปัญหาในระบบการเงินว่าการดำเนินงานด้านนี้ว่าเนื่องจากเป็นโรงเรียนพักนอนที่เปิดกว้างให้กับนักเรียนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา หรืออยู่ในพื้นที่ห่างไกล และมีความแตกต่างกันทางด้านของเชื้อชาติ ภาษา และวัฒนธรรมประเพณี ในการนำนักเรียนที่มีความแตกต่างมาอยู่ร่วมกันนั้น ต้องมีการวางแผนที่ละเอียดอ่อนในการจัดกิจกรรมต่างๆทั้งครูและนักเรียน ทั้งในเรื่องของกฎระเบียบหอพัก มิเช่นนั้นปัญหาที่ตามมาคือความไม่เข้าใจกันในการอยู่ร่วมกัน แม้แต่ครูผู้ทำหน้าที่ควบคุมหอพักในบางเรื่องก็ยังทำงานร่วมกันไม่ลงตัวระหว่างครูด้วยกัน ครูทำงานกับนักเรียนไม่เข้าใจกัน นักเรียนกับนักเรียนอยู่ร่วมกันแบบมีปัญหา เนื่องจากปัญหาในเบื้องต้นที่ได้กล่าวมา ทำให้เกิดความยุ่งยากในการจัดการ

สรุป

จากทบทวนวิจัยครั้งนี้ในการบริหารจัดการหอพักนอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งสองโรงเรียน มีระบบการบริหารจัดการ ในด้านงานบุคคล (MAN) ได้จัดวางให้ครูทำหน้าที่ในการดูแลเด็กนักเรียนพักนอน โดยครูผู้ทำหน้าที่ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ โดยมีการออกคำสั่งจากผู้บริหารให้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว แต่จากการศึกษาพบว่ายังมีปัญหาในเรื่องของจำนวนของครูที่ทำหน้าที่ดูแลหอพักนอน และภาระหน้าที่ทางครอบครัวซึ่งทำให้การดูแลนักเรียนพักนอนในโรงเรียนยังไม่เกิดประสิทธิภาพเต็มที่จึงต้องแก้ไข โดยการนำปัญหาเสนอไปยังเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อทำการจัดจ้างครูเข้ามาทำหน้าที่ดูแลเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ด้านบริหารงบประมาณ (Money) เนื่องจากเป็นโรงเรียนที่สังกัดในหน่วยงานราชการจึงได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลในส่วนของงบประมาณรายหัวนักเรียนพักนอนฟรีทำให้สามารถนำงบประมาณที่ได้ไปใช้ตาม

วัตถุประสงค์ในการจัดการด้านต่างๆทั้งด้านของอาหาร เครื่องอุปโภคและบริโภคและด้านการสร้างอาคารพักนอน ให้แก่นักเรียน แต่ในการจัดการดังกล่าวยังคงมีระบบการล่าช้าอยู่บ้างและยังมีความยุ่งยากซับซ้อนในการเบิกจ่ายงบประมาณ อีกทั้งครูและผู้บริหารต้องทำเอกสารการสั่งงานนี้ให้มีความถูกต้องชัดเจนเพื่อรายงานแก่รัฐบาลที่ห้างบดังกล่าวมา

ด้านวัสดุในการดำเนินงาน (Materials) ได้รับการสนับสนุนจากต้นสังกัดซึ่งเป็นหน่วยงานราชการเช่นกัน ซึ่งจัดสรรมาในส่วนของงบประมาณที่นำมาจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องนอน เครื่องอุปโภคบริโภคที่ใช้ในหอพัก และงบประมาณเพื่อสร้างอาคารที่พักนอน โดยแต่พบปัญหาว่างบประมาณด้านนี้ไม่ได้จัดสรรมาเท่ากันในแต่ละปีงบประมาณจึงต้องมีการดูแลรักษา บำรุงซ่อมแซมให้มีอายุการใช้งานที่ยาวนานให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด และไม่สามารถนำงบประมาณในส่วนนี้ไปใช้แปรรูปไปใช้ในด้านอื่นได้

ด้านการบริหารจัดการ (Management) ในด้านนี้ได้มีการนำเอาพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กปี 2546 เข้ามาใช้ในการดำเนินงานจัดการเป็นระเบียบข้อบังคับให้ครูและเด็กนักเรียนปฏิบัติตามในการอยู่หอพักในโรงเรียน พร้อมกันนี้ยังมีการนำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาปรับใช้ในการช่วยเหลือส่งเสริมด้วย แต่เนื่องจากปัญหาทางด้านชาติพันธุ์ทำให้ยังมีการไม่เคารพกฎระเบียบที่วางไว้ซึ่งนักเรียนบางคนไม่สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนและครูได้ จึงเป็นสาเหตุที่นักเรียนออกกลางคันและเรียนไม่จบ

ดังนั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ด้านคน

1.ผู้บริหารควรจะต้องใช้บุคลากรที่สามารถทุ่มเทเวลาในการดูแลนักเรียนได้ รวมถึงเป็นผู้ที่มีใจในการดูแล

ช่วยเหลือ พัฒนา นักเรียนให้มุ่งสู่ความเป็นเลิศ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบอย่างแท้จริง

2. คณะกรรมการและครูดูแลหอพัก ควรคัดเลือกครูที่เป็นครูอัตราจ้างอายุไม่เกิน 35 ปี เข้ามาดูแล

3.ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญทั้งทางด้านการเสริมแรงจูงใจและอำนาจการบริหารจัดการให้แก่ครูผู้ดูแลอย่างจริงจัง

4.ที่ปรึกษาของครูหอพักหญิงต้องเป็นผู้มีอำนาจในการปกครองโรงเรียน (ผู้อำนวยการ) เพื่อการตัดสินใจและบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านเงิน

1.ควรมีการทำโครงการเพื่อรองรับการใช้เงินตามงบประมาณที่ได้จัดสรรไว้ก่อนเพื่อที่สามารถใช้เงินงบประมาณได้อย่างทันที่ตามปีงบประมาณเพื่อลดความไม่คล่องตัวในการเบิกจ่ายงบประมาณที่มีผลต่อการดำเนินงานหอพัก เนื่องจากมีความล่าช้าไม่สอดคล้องกับบริบท

ด้านวัสดุสิ่งของ

1.ควรมีการพัฒนาแนวทางในการปรับเปลี่ยนการใช้ประโยชน์ – ประเภทของวัสดุที่ได้รับการจัดสรรมาให้สามารถใช้ประโยชน์ได้สูงสุด ภายใต้งบประมาณที่เห็นชอบจากสพฐ.เนื่องจากระบบราชการส่งผลให้ได้รับของที่จำเพาะเจาะจงเกินไปทำให้ไม่สามารถปรับหรือเปลี่ยนการใช้ประโยชน์อื่นได้ เช่น เตียง วัสดุ เครื่องนอน ต่าง ๆ ซึ่งบางอย่างมีมากเกินไปจนความจำเป็น

ด้านการจัดการ

1.ผู้บริหารควรใส่ใจและให้ความสำคัญกับการบริหารงานหอพักนอนอย่างจริงจังและต่อเนื่องเพราะถึงแม้ว่าจะมีการวางโครงสร้างการบริหารจัดการที่ดี แต่ผู้ปฏิบัติเป็นข้าราชการและผู้ที่อยู่ในระบบราชการ โดยเฉพาะบุคลากรที่มีอายุงานมากจะไม่ค่อยให้ความสำคัญร่วมมือและปฏิบัติตาม

บทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างจริงจัง ทำให้
ประสิทธิผลยังไม่บรรลุผลอย่างเต็มที่
2.การพัฒนาผู้เรียนพักนอนควรต้องได้รับการส่งเสริม
พัฒนาศักยภาพครอบคลุมทุกด้านทั้งร่างกาย จิตใจ สังคม
อารมณ์ และสติปัญญา อย่างมีประสิทธิภาพและ
ประสิทธิผลอย่างแท้จริง โดยอาศัยพระราชบัญญัติ
คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 เป็นฐาน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การจัดการทรัพยากรโรงเรียนพักนอนของ

โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตภาคเหนือจังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

1.ด้านการบริหารงานบุคคล (MAN) ถึงแม้ว่าทั้งสอง
โรงเรียนจะมีการออกแบบและกำหนดโครงสร้าง
คณะกรรมการดูแลหอพักที่ชัดเจน มีคำสั่งทางราชการ
รองรับชัดเจน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ลงนามก็
ตาม แต่ในความเป็นจริง พบว่าการกำหนดโครงสร้าง
และหน้าที่ดังกล่าวอยู่ภายใต้กรอบและระบบราชการที่
ไม่สอดคล้องต่อการจัดการหอพักโดยเฉพาะหอพักนอน
เนื่องจากในการดูแลและบริหารจัดการเด็กนักเรียนพัก
นอนต้องอาศัยช่วงเวลานอกราชการ ทั้งในภาคกลางคืน
และวันหยุด ซึ่งผู้ที่ได้รับมอบหมายส่วนใหญ่เป็น
ข้าราชการ ทำงานในช่วง วันและเวลาราชการ อีกทั้ง
ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ ไม่ใช่คนในพื้นที่ ต้องเดินทาง
กลับภูมิลำเนาหลังเลิกเรียนและวันหยุด รวมถึงในคำสั่ง
การแต่งตั้งครูดูแลหอพักยังมีการกำหนดบทบาทหน้าที่
ความรับผิดชอบซ้ำซ้อนเนื่องจากบุคลากรไม่เพียงพอ
และครูและคณาจารย์มีบทบาทหน้าที่ทั้งเรื่องการเรียนการ
สอน บทบาทหน้าที่ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายอื่น ๆ
จึงทำให้ไม่สามารถดูแลนักเรียนพักนอนได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ ภาระงานดูแลหอพักจริง ๆ จึงถูก
มอบหมายให้กับพนักงานจ้าง ลูกจ้างหรือนักศึกษาฝึก
ปฏิบัติงานเป็นหลัก

2.ด้านการบริหารการเงิน (Money) พบว่า ถึงแม้ทั้งสอง
โรงเรียนจะมีการกำหนดไว้เป็นแผนงาน โครงการไว้ใน

แผนกลยุทธ์และแผนงบประมาณประจำปี แต่ในระบบ
การเบิกจ่ายยังมีความล่าช้า ไม่คล่องตัว เนื่องจากต้อง
เสนอเป็นระบบ ขั้นตอนเพื่อรอการอนุมัติ ทำให้เกิด
ความล่าช้า อีกทั้งยังติดขัดเรื่องงบประมาณซึ่งส่งผลต่อ
การเบิกจ่าย อาทิเช่น การจัดซื้อเครื่องกันหนาวที่ต้อง
จัดซื้อก่อนฤดูหนาวแต่เนื่องจากความล่าช้าทำให้จัดซื้อ
ได้ในช่วงเวลาใกล้หมดฤดูหนาว เป็นต้น เนื่องจาก
คณะกรรมการดูแลหอพักกับคณะกรรมการการเงินการ
บัญชีเป็นคณะกรรมการคนละชุด แต่ละชุดมีอำนาจแยก
จากกันแบบเบ็ดเสร็จ

3.ด้านการบริหารวัสดุในการดำเนินงาน (Materials)
พบว่า ถึงแม้ว่าทั้งสองโรงเรียนจะมีคณะกรรมการดูแล
หอพัก มีระเบียบการเบิก-จ่าย ควบคุม ที่ชัดเจนแต่กลับ
กลายเป็นปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการเนื่องจาก
ยึดติดกรอบและกฎระเบียบที่ควบคุมอยู่ จึงทำให้นักเรียน
หอพักไม่ได้รับประโยชน์สูงสุด อาทิเช่น ในการจัดซื้อ
วัสดุอุปกรณ์ เติมนอน เครื่องนอนต่าง ๆ มีการระบุ
จำนวนและคุณสมบัติชัดเจน หากมีจำนวนนักเรียนที่
เพิ่มขึ้นหรือลดลงไม่สามารถนำวัสดุหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่
มีการจัดซื้อหรือได้รับบริจาคมาใช้ปรับเปลี่ยนให้
เหมาะสมกับบริบทและความจำเป็นได้อย่างทัน
สถานการณ์ รวมถึงในการจัดซื้อจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่อ
ใช้สำหรับหอพักที่ถูกเสนอโดยครูผู้ดูแลหอพักบางครั้ง
ไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารเท่าที่ควร โดยให้
ความคิดเห็นว่ายังไม่มีความจำเป็นหรือยังไม่
งบประมาณสำหรับการจัดซื้อจัดหา

4.ด้านการบริการจัดการ (Management) ทั้งสองโรงเรียน
ใช้รูปแบบการบริหารจัดการแบบ โครงสร้างและหน้าที่
ตามภารกิจ และเป็น โครงสร้างและหน้าที่แนวดิ่ง มี
หัวหน้าและภาระหน้าที่ที่ชัดเจน ทำให้เกิดการแยกส่วน
ในการบริหารจัดการ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลใน
การดูแลหอพักนักเรียนตามบทบาทหน้าที่จึงต้องขึ้นอยู่กับ
หัวหน้างานแต่ละกลุ่มงานที่มีศักยภาพและความใส่ใจ
ที่แตกต่างกัน บุคลากรระดับปฏิบัติงานไม่สามารถ

ตัดสินใจหรือดำเนินการโดยพลการ อีกทั้งในกลุ่มงานต่าง ๆ ยังขาดการวางแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการหอพักแบบมีส่วนร่วม นักเรียนที่เป็นคณะกรรมการยังไม่มีความสามารถในการร่วมพัฒนาศักยภาพและเสนอโครงการเพื่อพัฒนาผู้เรียนที่พักนอนในหอพักเท่าที่ควร หากแต่มีบทบาทตามที่ครูกำหนดให้ในลักษณะกิจวัตรประจำวัน เช่น การตรวจเช็คจำนวนนักเรียนรายหอพัก การจัดทำรายงาน การทำความสะอาดหอพัก การปลูกผัก การทำอาหาร เป็นต้น ซึ่งหากประเมินจากกรอบสิทธิเด็กตามพระราชบัญญัติปกป้องคุ้มครองเด็ก ปี พ.ศ. 2546 นั้นทั้ง 2 โรงเรียนจะบรรลุในด้านสิทธิที่จะมีชีวิตรอดและสิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง แต่ยังไม่บรรลุในด้านสิทธิที่จะได้รับการพัฒนาและสิทธิในการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยให้ครอบคลุมไปถึงตัวของนักเรียนพักนอนและครอบครัวให้ได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง 2. ควรให้ชุมชนและกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรนักเรียนพักนอน

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความกรุณาเป็นอย่างดียิ่งจากอาจารย์ ดร. พนมพร จันทบุรีญา อาจารย์ที่ปรึกษา จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูโรงเรียนสันติสุข และโรงเรียนสองแคววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 จังหวัดเชียงใหม่ทุกท่าน ที่อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือในการศึกษาเอกสาร และให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

เอกสารรายงานการดำเนินงานการจัดการหอพักนอนนักเรียน โรงเรียนสันติสุข ประจำปี 2557 - 2558

เอกสารรายงานการดำเนินงานการจัดการหอพักนอนนักเรียน โรงเรียนสองแคววิทยาคม ประจำปี 2557 - 2558
นายชัยพันธุ์ ศรีนันทา ผู้อำนวยการโรงเรียนสันติสุข ต.สันติสุข อ.ดอยหล่อ จ.เชียงใหม่ 2558
นายดิเรก อุ๋นวงศ์ รองผู้อำนวยการโรงเรียนสันติสุข ต.สันติสุข อ.ดอยหล่อ จ.เชียงใหม่ 2558
นายนิเวศ แสงคำ ครูโรงเรียนสันติสุข ต.สันติสุข อ.ดอยหล่อ จ.เชียงใหม่ 2558
นางสาวนิศาชล ศรีปุ่นอ่อนคำ ครูโรงเรียนสันติสุข ต.สันติสุข อ.ดอยหล่อ จ.เชียงใหม่ 2558
นางกัญญาณัฐ อินป็นสาคำ ครูโรงเรียนสันติสุข ต.สันติสุข อ.ดอยหล่อ จ.เชียงใหม่ 2558
นายณรงค์ชัย สุดวงครูโรงเรียนสันติสุข ต.สันติสุข อ.ดอยหล่อ จ.เชียงใหม่ 2558
นายเจียมพดล ไชยาลักษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนสองแคววิทยาคม ต.สองแคว อ.ดอยหล่อ จ.เชียงใหม่ 2558
นายอนุสรณ์ แสนใจบาล รองผู้อำนวยการโรงเรียนสองแคววิทยาคม ตำบลสองแคว อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ 2558
นางสาวเรณู ยาวีลาส ครูโรงเรียนสองแคววิทยาคม ต.สองแคว อ.ดอยหล่อ จ.เชียงใหม่ 2558
นายสมภพ ภูวิโรจน์ ครูโรงเรียนสองแคววิทยาคม ต.สองแคว อ.ดอยหล่อ จ.เชียงใหม่ 2558
นายณัฐชาพงศ์ เนตรดวง ครูโรงเรียนสองแคววิทยาคม ต.สองแคว อ.ดอยหล่อ จ.เชียงใหม่ 2558
นางเพ็ญศรี ตั้งใจ ครูโรงเรียนสองแคววิทยาคม ต.สองแคว อ.ดอยหล่อ จ.เชียงใหม่ 2558

การจัดการทักษะชีวิตของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับนักเรียน กลุ่มชนชาติพันธุ์ ตำบลเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

Life Skills Management of Ethnic Group Students in Chiang Dao Education Quality Development Center, Chiang Dao District, Chiang Mai Province

ลักขณาดี กันตรี¹, พัชรวิพรรณ กิจมี²

¹นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น,

kantree_kai@hotmail.com

²อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น,

nye_nai@hotmail.com

บทคัดย่อ:

การวิจัยเรื่องการจัดการทักษะชีวิตของนักเรียนกลุ่มชนชาติพันธุ์ ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา ตำบล เชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการทักษะชีวิตของนักเรียนกลุ่มชนชาติพันธุ์ ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา ตำบลเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ครูประจำชั้นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 62 คน และนักเรียนกลุ่มชนชาติพันธุ์ จำนวน 10 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 72 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ (1) แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (2) การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า การจัดการทักษะชีวิตของนักเรียนกลุ่มชนชาติพันธุ์ ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา ตำบลเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีจำนวน 3 ด้าน ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด และมีจำนวน 1 ด้านที่มีปฏิบัติปานกลาง คือ ด้านการคิดวิเคราะห์ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ โดยมีรายละเอียดเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์ ดังนี้ (1) ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น พบว่าการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน และปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทำให้เกิดการสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน (2) ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น พบว่า นักเรียนได้รับการสอนการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตัวเองและผู้อื่น จากการเรียนการสอนที่ครูสอดแทรกในชั่วโมงเรียน และการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ (3) ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด พบว่า ควรมีการปรับเปลี่ยนบรรยากาศในการเรียนการสอน โดยการพานักเรียนไปศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ภายนอก และควรลดกิจกรรมหน้า

เสาชงลง ครูควรให้คำปรึกษา แนะนำและเป็นกันเองกับนักเรียน (4) ด้านการคิดวิเคราะห์ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ พบว่า นักเรียนเป็นชนเผ่ามีความหลากหลายชาติพันธุ์ มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม ไม่กล้าแสดงออก ไม่กล้าตัดสินใจ ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ การจัดแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนยังมีไม่เพียงพอ สถานที่ในการจัดกิจกรรมมีน้อย สื่อ อุปกรณ์ สำหรับการจัดกิจกรรมมีไม่เพียงพอ รวมถึงสื่อและเทคโนโลยีในการสืบค้นไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน

คำสำคัญ: การจัดการ ทักษะชีวิต นักเรียนกลุ่มชนชาติพันธุ์ ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลเชียงดาว

ABSTRACT:

The research titled “Life Skills Management of Ethnic Group Students in Chiang Dao Education Quality Development Center, Chiang Dao District, Chiang Mai Province” aimed to investigate the life skills management of ethnic group students in Chiang Dao Education Quality Development Center, Chiang Dao District, Chiang Mai Province. The sample used in this study included supervisors, school administrators, head of academic affairs department, heads of 8 learning areas, 62 advisors of lower secondary education and 10 ethnic group students. There were totally 73 people. The tools used in this research comprised (1) 5-rating scale questionnaires analyzed by frequency, percentage, mean and standard deviation and (2) structured interviews analyzed by content analysis. The findings were as follows:

According to the life skills management of ethnic group students in Chiang Dao Education Quality Development Center, Chiang Dao District, Chiang Mai Province, the respondents agreed that the overall performance was at high level. When considering each aspect, it was found that there were 3 aspects with high performance: The good relationship creation with others, the awareness and self-esteem and other and the dealing with emotions and stress. And there was 1 aspect with moderate performance: The critical thinking and creative problem solving. The additional details from the interviews were as follows. (1) The good relationship creation with others revealed that to participate in the school activities, to follow the school rules and to work with others affected the good relationship creation with each other. (2) The awareness and self-esteem and others indicated that the students were taught to recognize and appreciate themselves and others from learning and teaching intervened by the teachers in the classroom hours and participation in various activities. (3) The dealing with emotions and stress showed that the learning and teaching atmosphere should be changed by taking the students to study from external sources. The activities in front of the flag should be minimized. The teachers should give advices and guide the students and were friendly to them. (4) The critical thinking and creative problem solving revealed that the students were ethnic with diverse races, different cultures. They were unassertive, indecisive and could not solve their problems. The learning resources within the school were not enough. There were only a few places used for arranging activities. Media and equipment used for arranging activities were not adequate. In addition, searching media and technology were insufficient for the number of students.

KEYWORDS: Management, Life Skills, Ethnic Group, Education Quality Development Center, Chiang Dao District.

1. บทนำ

การเรียนรู้ของมนุษย์ เป็นสิ่งที่มนุษย์สามารถเรียนรู้ได้ ตั้งแต่แรกเกิด เป็นสิ่งที่ช่วยในการพัฒนาทักษะชีวิต ซึ่งสามารถ เรียนรู้ได้จากการดำเนินชีวิตประจำวัน ได้พบสิ่งใหม่ ๆ เช่นการเปลี่ยนแปลงของสังคม หรือจากการมีปฏิสัมพันธ์กับคนในครอบครัว เพื่อนและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องในสังคม ทั้งนี้ การเรียนรู้ของมนุษย์

สามารถเรียนรู้ โดยเกิดจากการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น งานประเพณี งานบุญ การละเล่นต่าง ๆ การเล่นเกม ฟังเพลง อ่านหนังสือ เป็นต้น รวมทั้งการอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี เช่น การปฏิบัติของผู้ใหญ่ที่เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นต้น และอาจเกิดจากกระบวนการเรียนการสอน การอบรม การแนะนำ การลงมือปฏิบัติ การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งการเรียนรู้จากการศึกษาเป็นการเรียนรู้ที่สำคัญในชีวิตของมนุษย์ ที่จะ

ช่วยให้มีมนุษย์เกิดการพัฒนาด้านต่าง ๆ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา และพัฒนาขีดความสามารถ ที่จะดำรงชีวิต และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นการศึกษาคือการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาทักษะชีวิตของมนุษย์ ทำให้สามารถจัดการและแก้ไขปัญหาสามารถตัดสินใจ ในสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตของตนเองและในครอบครัวรวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สามารถนำไปใช้ในการปรับตัวในการดำเนินชีวิต เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ภายใต้กรอบความดีมีคุณธรรมจริยธรรม มีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ 2553,7)

ในปี พ.ศ. 2553 รัฐบาลได้ประกาศนโยบายด้านการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ รักที่จะเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย มีความสนุกกับการเรียนรู้ และมีโอกาสได้เรียนรู้นอกห้องเรียนอย่างสร้างสรรค์ ประกอบสภาพปัญหาของประเทศด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จากผลการทดสอบ ได้แก่ การทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET), การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (NT), โครงการศึกษาแนวโน้มการจัดการศึกษาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ (TIMSS) และประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (PISA) ต่ำ ซึ่งจะทดสอบในวิชาหลัก ได้แก่ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ และ สังคมศึกษา ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา จึงได้นำ นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง นโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลและสภาพปัญหาของการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่ผ่านมาเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และแนวทางการปฏิรูปการศึกษา โดยกำหนดจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและแนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553,5) ซึ่งเป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และมีสมรรถนะ 5 ประการคือ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

โรงเรียนในศูนย์ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา ตำบลเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 (2557, 15) เป็นกลุ่มโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 4 โรงเรียน ประกอบด้วยโรงเรียนเจ้าฟ้าอุบลรัตน์ โรงเรียนศิรวิ โรงเรียนบ้านเชียงดาว และโรงเรียนชุมชนบ้านวังจ้อม โดยมีนักเรียนในความดูแลหลายกลุ่มชาติพันธุ์ ได้แก่ เผ่า ปกาเกอญอ อาข่า ม้ง ลีซู ลาหู่ ดารอั้ง เมียนไทยใหญ่ ละว้าและพื้นราบ จากรายงานการประชุมวิชาการของศูนย์คุณภาพการศึกษาตำบลเชียงดาว (2557,4) พบว่า โรงเรียนได้มีการพัฒนาตามนโยบายของเขตพื้นที่ฯ ในการดำเนินการพัฒนานักเรียนที่มีความหลากหลายชาติพันธุ์ แต่ยังคงพบปัญหาในเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เนื่องจากนักเรียนขาดทักษะในการอ่านและเขียนภาษาไทย ทำให้ส่งผลตามมาก็คือ นักเรียนขาดทักษะชีวิต ไม่สามารถคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ได้ ดังนั้น ทางศูนย์คุณภาพการศึกษาฯ จึงใคร่ขอความร่วมมือให้แต่ละโรงเรียนหาแนวทางปรับปรุงและแก้ไข เพื่อให้ นักเรียนมีการพัฒนาทักษะชีวิตให้ดีขึ้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับการจัดการทักษะชีวิตของนักเรียนกลุ่มชนชาติพันธุ์ในศูนย์

คุณภาพการศึกษาตำบลเชียงดาว ว่า มีการจัดการทักษะชีวิตของนักเรียนกลุ่มชนชาติพันธุ์อย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปวางแผนในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนกลุ่มชนชาติพันธุ์ ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา ตำบลเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการจัดการทักษะชีวิตของนักเรียนกลุ่มชนชาติพันธุ์ ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา ตำบลเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปีเตอร์ ดรักเกอร์ (Drucker อังโนศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ 2545,212) เสนอหลักการและทฤษฎีการจัดการยุคใหม่ ว่า กระบวนการจัดการ ประกอบด้วย

1.การวางแผน (Planning) เป็นการกำหนดหน้าที่การงานที่ต้องปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร โดยกำหนดว่าจะดำเนินการอย่างไร เพื่อให้สำเร็จตามแผนที่วางไว้ การวางแผนต้องควบคุมทั้งระยะสั้นและระยะยาว

2.การจัดองค์การ (Organizing) เป็นการมอบหมายงานให้บุคคลในแผนกหรือฝ่ายได้ปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนที่วางไว้ เมื่อแผนกหรือฝ่ายประสบความสำเร็จก็จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จไปด้วยดี

3.การนำ (Leading) เป็นการจูงใจ การชักนำ การกระตุ้นและชี้ทิศทางให้ดำเนินไป

สู่เป้าหมาย โดยการเพิ่มผลผลิตและเน้นมนุษย์สัมพันธ์ ทำให้เกิดผลผลิตในระยะยาวที่สูงกว่าภาวะงานเพราะคนมักไม่ค่อยชอบภาวะงาน

4.การควบคุม (Controlling) เป็นภาวะหน้าที่ของผู้บริหาร ที่จะต้องรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินผลการดำเนินงาน เปรียบเทียบผลงานปัจจุบันกับเกณฑ์

มาตรฐานที่ตั้งไว้ และทำการตัดสินใจไปตามเกณฑ์หรือไม่

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, 1) ได้กำหนดองค์ประกอบของทักษะชีวิตที่สำคัญที่จะสร้างและพัฒนาเป็นภูมิคุ้มกันชีวิตให้แก่เด็กและเยาวชนในสภาพสังคมปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับอนาคตไว้ 4 องค์ประกอบดังนี้

1. การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น หมายถึง การรู้จักความถนัด ความสามารถ จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง เข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล รู้จักตนเอง ยอมรับ เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเอง และผู้อื่น มีเป้าหมายในชีวิต และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

2. การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การแยกแยะข้อมูลข่าวสาร ปัญหา สถานการณ์รอบตัว วิพากษ์วิจารณ์และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผลและข้อมูลที่ต้องการรับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา หาทางเลือก และตัดสินใจ แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ อย่างสร้างสรรค์

3. การจัดการกับอารมณ์และความเครียด หมายถึง ความเข้าใจและรู้เท่าทันภาวะอารมณ์ของบุคคล รู้สาเหตุของความเครียด รู้วิธีการควบคุมอารมณ์และความเครียด รู้วิธีผ่อนคลาย หลีกเลียงและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่จะก่อให้เกิดอารมณ์ไม่พึงประสงค์ไปในทางที่ดี

4. การสร้างความสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น หมายถึง การเข้าใจมุมมอง อารมณ์ ความรู้สึกของผู้อื่น ใช้ภาษาพูดและภาษากาย เพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง รับรู้ความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของผู้อื่น วางตัวได้ถูกต้อง เหมาะสมในสถานการณ์ต่างๆ ใช้การสื่อสารที่สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี สร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

นำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงการจัดการทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนกลุ่มชนชาติพันธุ์ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา ตำบลเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ต่อไป

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่องการจัดการทักษะชีวิตของนักเรียนกลุ่มชนชาติพันธุ์ ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา ตำบลเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ มีวิธีการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการของโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ครูประจำชั้น และนักเรียนหัวหน้าเผ่าระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น รวมทั้งสิ้นจำนวน 72 คน ในปีการศึกษา 2558

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการทักษะชีวิตของนักเรียนกลุ่มชนชาติพันธุ์ ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา ตำบลเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละและนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายและการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการจัดหมวดหมู่สรุปเป็นข้อค้นพบตามประเด็นแต่ละด้าน และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบความเรียง

ผลการวิจัย

1. สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นครูหัวหน้ากลุ่มสาระ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 51.62

2. การจัดการทักษะชีวิตของนักเรียนกลุ่มชนชาติพันธุ์ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา ตำบลเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า โดยรวมผู้ตอบ

แบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น มีการปฏิบัติมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการคิดวิเคราะห์ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีการปฏิบัติปานกลาง

ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น พบว่า โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียนมีนโยบายมุ่งพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษา 2551 มีการปฏิบัติมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือครูแสวงหาเวทีการแข่งขัน/การแสดงความสามารถ ที่สร้างคุณค่าให้กับผู้เรียน มีการปฏิบัติปานกลาง

ด้านการคิดวิเคราะห์ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ พบว่า โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียนจัดทำคู่มือประเมินคุณภาพผู้เรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อครูได้รับการนิเทศเกี่ยวกับการสอดแทรกกระบวนการคิดวิเคราะห์เข้าไปในกิจกรรมการเรียนการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด พบว่า โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนวางแผนจัดกิจกรรมทัศนศึกษา/กีฬา ให้ผู้เรียน เพื่อให้รู้จักสร้างความสุขต่อตนเองและผู้อื่น มีการปฏิบัติมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อครูแนะนำให้ผู้เรียนรู้จักสำรวจและ

ประเมินอารมณ์ความเครียดที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม
ของตนเอง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น พบว่า
โดยรวมและรายข้อ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความ
คิดเห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสในการ
ทำงานร่วมกับผู้อื่น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อครู
ประเมินผู้เรียนจากการสังเกตในขณะที่ผู้เรียนปฏิบัติ
กิจกรรมแล้วบันทึกลงในแบบสรุปพฤติกรรมทักษะ
ชีวิตของผู้เรียน

การสัมภาษณ์ผู้บริหาร และหัวหน้าฝ่าย
วิชาการ ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจาก
แบบสอบถามการจัดการทักษะชีวิตของนักเรียนกลุ่ม
ชนชาติพันธุ์ ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา ตำบล
เชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ มาชี้แจงให้กับผู้ให้
สัมภาษณ์รับทราบโดยรวมพบว่า มีการปฏิบัติมาก
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการคิดสร้างสรรค์
ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีการปฏิบัติ
ปานกลาง โดยขอให้ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงความเห็น
เพิ่มเติม ดังนี้

ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า นักเรียนเป็นชนเผ่ามี
ความหลากหลายชาติพันธุ์ มีความแตกต่างทาง
วัฒนธรรม ความหลากหลายด้านการใช้ชีวิตและภาษา
มีพื้นฐานการดำรงชีวิตที่แตกต่างกัน ส่วนใหญ่จะใช้
ภาษาเผ่าในการสื่อสาร จึงส่งผลต่อการเรียนรู้ทำให้มี
ปัญหาด้านการคิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจและแก้ปัญหา
อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากการอ่านและการ
เขียนภาษาไทยไม่ได้ รวมทั้งกรอบประเพณีวัฒนธรรม
ของเผ่าที่ทำให้นักเรียนไม่กล้าคิดกล้าแสดงออก
เนื่องจากพื้นฐานการดำเนินชีวิตไม่มีการแข่งขันไม่มี
ระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบ ขาดความ
กระตือรือร้น ขาดความเอาใจใส่ต่อการเรียน
ผู้ปกครองบางคนพูดภาษาไทยไม่ได้ ต้องใช้นักเรียน
เป็นล่ามในการสื่อสารระหว่างครูกับผู้ปกครอง มีความ

หลากหลายในการเลี้ยงดูบุตร ไม่มีเวลาให้บุตรเพราะมี
ฐานะยากจน มุ่งทำงานหาเงิน นอกจากนี้ ครูผู้สอนยัง
ใช้วิธีสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง ขาดความตระหนัก
ในจรรยาบรรณครู ไม่มีความถนัดด้านเทคโนโลยี
ภาระงานของครูมีมากเกินไปทั้งงานในโรงเรียนและการ
อบรมประชุมนอกสถานที่ ทำให้กิจกรรมการเรียนการ
สอนได้ไม่ครบตามหลักสูตร มีการนิเทศที่ยังเป็นแบบ
พึ่งพา เพื่อนช่วยเพื่อน ส่วนการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนไม่ได้มีการติดตามอย่างต่อเนื่อง หลังจากร
จัดกิจกรรมไม่ได้มีการประเมินทันที ทำให้เห็นผล
สะท้อนไม่ชัดเจน ไม่สามารถนำไปพัฒนาปรับปรุง
ส่วนการจัดแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนยังมีไม่เพียงพอ
สถานที่ในการจัดกิจกรรมมีน้อย สื่อ อุปกรณ์ สำหรับ
การจัดกิจกรรมมีไม่เพียงพอ รวมถึงสื่อและเทคโนโลยี
ในการสืบค้น ไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน

ส่วนการสัมภาษณ์นักเรียนหัวหน้าเผ่า จำนวน
10 คน ผู้สัมภาษณ์ทำการสัมภาษณ์ เพื่อให้นักเรียน
หัวหน้าเผ่า แสดงความคิดเห็นในแต่ละด้านเกี่ยวกับ
การจัดการทักษะชีวิตของนักเรียนกลุ่มชนชาติพันธุ์ ใน
ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา ตำบลเชียงดาว จังหวัด
เชียงใหม่ สรุปผลการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. ด้านตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง
และผู้อื่น ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า นักเรียนได้รับการ
สอนการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตัวเองและผู้อื่น
จากการเรียนการสอนที่ครูสอดแทรกในช่วงโมงเรียน
การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน แต่นักเรียน
บางคน ยังไม่กล้า ขี้อาย โรงเรียนควรจัดกิจกรรมชมรม
ชุมนุม ตามความถนัดและสนใจของนักเรียน ให้
หลากหลายและไม่จำกัดสมาชิกที่เข้าร่วม ครูควรจัดเวที
แข่งขันให้นักเรียนได้กล้าแสดงออก รวมถึงส่งเสริม
กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์

2. ด้านการคิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจและ
แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า
นักเรียนส่วนใหญ่เป็น กลุ่มชนชาติพันธุ์มีความ

หลากหลายในด้านวัฒนธรรมการใช้ชีวิต และการใช้ภาษา ส่วนใหญ่จะใช้ภาษาเฝ้าของตนเองในการสื่อสาร นักเรียนมีปัญหาด้านการอ่านเขียน ไม่สามารถอ่านและตีความหมาย ไม่มีความสามารถในการอ่าน ไม่ความเข้าใจไม่สามารถตีความและเขียนสื่อความหมายได้ เนื่องจากไม่เข้าใจในคำสั่งและความหมายของคำภาษาไทยบางคำ มีพื้นฐานการศึกษาในระดับประถมศึกษา ความแตกต่างกันไม่รู้จักรักการคิดวิเคราะห์เนื่องจากกรอบประเพณีของบางเฝ้า ทำให้ไม่กล้าแสดงออก ไม่กล้าตัดสินใจ กลัวผิด ไม่สามารถแก้ปัญหาได้เนื่องจากไม่เคยเจอ นอกจากนี้ ครูเข้าสอนไม่ตรงเวลา ขาดเทคโนโลยีในการสืบค้น และนักเรียนไม่สามารถขอคำปรึกษาจากผู้ปกครองได้ ส่วนโรงเรียนควรมีบริการสืบค้นทางเทคโนโลยีให้เพียงพอต่อนักเรียน และให้ชั่วโมงว่างในการทำกิจกรรมที่ตนเองถนัดและสนใจแก่ผู้เรียน ควรเน้นการสอนภาคปฏิบัติมากกว่า รวมทั้งการใช้สื่อเทคโนโลยีในการสอน อีกทั้งให้อิสระนักเรียน ในการคิดและการตัดสินใจอย่างเต็มที่ โดยเริ่มจากการฝึกวิเคราะห์สถานการณ์ง่าย ๆ สั้น ๆ ให้นักเรียนได้เกิดกระบวนการคิด แยกแยะวิเคราะห์สังเคราะห์ ควรให้เวลาในการสืบค้นและเข้าห้องสมุดเพื่อค้นคว้า

3. การจัดการกับอารมณ์และความเครียด

ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า นักเรียนเป็นกลุ่มวัยรุ่น มีนิสัยเอาแต่ใจตนเอง ซึ่งอาจเกิดจากการเลี้ยงดู และวุฒิภาวะอารมณ์ของวัยรุ่นที่ต้องการอิสระ ชอบต่อต้าน ชอบตามเพื่อน ต้องปฏิบัติตามกฎกติกาของโรงเรียน ดังนั้นควรมีการปรับเปลี่ยนบรรยากาศในการเรียนการสอน และพานักเรียนไปศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ภายนอก และควรลดกิจกรรมหน้าเสาธงลง เพื่อจะได้มีเวลาเรียนจริยธรรม และควรให้ครูแนะแนว จัดมุมระบายความเครียด เป็นกันเองกับนักเรียนรวมทั้งคอยให้คำปรึกษา

4. การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นและการสื่อสาร ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า นักเรียนมาจากหลากหลายชนเฝ้า มีกรอบประเพณีและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเฝ้าเดียวกันมากกว่า การได้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน และปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน ได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น ทำให้เกิดการสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ดังนั้นเห็นควรใช้ภาษาไทยเป็นภาษากลางในการสื่อสาร เพื่อที่จะทำให้นักเรียนเกิดความเคยชินในการอ่าน การเขียนสะกดคำ และฝึกทักษะ มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น โดยสามารถแสดงความคิดเห็น กล้าแสดงออก และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยการจัดการทักษะชีวิตของนักเรียนกลุ่มชนชาติพันธุ์ ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา ตำบลเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้ (1) ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น พบว่า นักเรียนได้รับการสอนการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตัวเองและผู้อื่น จากการเรียนการสอนที่ครูสอดแทรกในช่วงโมงเรียน และการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ (2) ด้านการคิดวิเคราะห์ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ พบว่า นักเรียนเป็นชนเฝ้ามีความหลากหลายชาติพันธุ์ มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม ไม่กล้าแสดงออก ไม่กล้าตัดสินใจ ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ การจัดแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนยังมีไม่เพียงพอ สถานที่ในการจัดกิจกรรมมีน้อย สื่อ อุปกรณ์ สำหรับการจัดกิจกรรมมีไม่เพียงพอ รวมถึงสื่อและเทคโนโลยีในการสืบค้น ไม่เพียงพอต่อนักเรียน (3) ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด พบว่า ควรมีการปรับเปลี่ยนบรรยากาศในการเรียนการสอน โดยการพานักเรียนไปศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ภายนอก และควรลดกิจกรรมหน้าเสาธง

ลง ครูควรให้คำปรึกษา แนะนำและเป็นกันเองกับนักเรียน และ (4) ด้านการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น พบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน และปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทำให้เกิดการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน

การอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยค้นพบประเด็นที่น่าสนใจ จึงนำมาอภิปรายผล ดังนี้

ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น พบว่า ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคมผ่านกิจกรรมในการดำเนินชีวิตประจำวัน มีการปฏิบัติมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบในการดำเนินชีวิตประจำวันให้กับนักเรียน ซึ่งเป็นทักษะชีวิตขั้นพื้นฐานที่ทุกคนต้องปฏิบัติเป็นประจำสม่ำเสมอ จนเกิดความชำนาญในทักษะนั้นๆ และนักเรียนสามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับตนเอง และผู้อื่น ซึ่งเป็นไปตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, 20-23) ระบุว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาและเสริมสร้างทักษะชีวิตนั้น ควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความสนใจตามธรรมชาติของผู้เรียนและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนมีอิสระในการคิด และตัดสินใจด้วยตนเอง เรียนรู้ด้วยตนเองด้วยการปฏิบัติจนกระทั่งเกิดทักษะชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกรีใจ วงศ์มะโน (2547,66) ได้ศึกษาเรื่องทักษะชีวิตและการปรับตัวของเด็กวัยรุ่นชาวไทยภูเขา ผลการวิจัยพบว่า ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการที่จะเผชิญกับสิ่งท้าทายต่าง ๆ โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ หรือการจัดกิจกรรมเรียนรู้ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งทักษะชีวิตที่มีความสำคัญกับการปรับตัว ได้แก่ การตัดสินใจ

ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง และการจัดการกับอารมณ์

ด้านการคิดวิเคราะห์ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูได้รับการนิเทศเกี่ยวกับการสอดแทรกกระบวนการคิดวิเคราะห์เข้าไปในกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศที่ขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการ ในการสอดแทรกการคิดวิเคราะห์เข้าไปในกิจกรรมการเรียนการสอน จึงไม่สามารถชี้แนะครูผู้สอนได้ ซึ่งเป็นไปตามที่ วัชร เล่าเรียนดี (2553) ได้กล่าวไว้ว่า การนิเทศจะมีเทคนิคการสอนแนะ (Coaching) ซึ่งเป็นวิธีการพัฒนาบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการแนะนำหรือเรียนรู้จากผู้ชำนาญการ (Coach) ในลักษณะที่ได้รับคำแนะนำหรือเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กับการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับงานวิจัย ของ วรลลิตี วรณพงษ์ (2552,90) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการนิเทศภายในของผู้บริหารของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษามีการกำหนดนโยบายการนิเทศภายในสถานศึกษาในการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่สอดคล้องกับนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดเครื่องมือในการประเมินผลการนิเทศ ไม่ชัดเจน และครอบคลุม ขาดการสร้าง ความเข้าใจใน ความสำคัญของการนิเทศภายใน เพื่อการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในไม่สอดคล้องกับ ความสามารถของบุคลากรในสถานศึกษา ขาดการสำรวจข้อมูลความรู้ความสามารถ ความถนัดของครูในสถานศึกษา

ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด พบว่า ครูให้คำปรึกษาผู้เรียนในเรื่องวิธีผ่อนคลายอารมณ์และความเครียด มีการปฏิบัติมาก ทั้งนี้อาจเป็น

เพราะว่า ทางโรงเรียนสร้างความตระหนักด้านจิตวิญญาณของความเป็นครูที่พร้อมจะช่วยเหลือนักเรียนในทุกเรื่อง ซึ่งครูจะคอยดูแลเอาใจใส่นักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความไว้วางใจ โดยครูจะมีวิธีแนะนำให้นักเรียนได้แสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสมรวมทั้งมีวิธีจัดการกับอารมณ์และความเครียด เพื่อให้นักเรียนนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นไปตาม สมเด็จพระมอญเมือง (2537, 21) ที่กล่าวว่า ทักษะชีวิตเป็นความสามารถขั้นพื้นฐานของบุคคลในการปรับตัวและเลือกทางเดินชีวิตที่เหมาะสมที่จะต้องได้รับคำแนะนำหรือคำปรึกษาที่ดี เพื่อที่จะสามารถเผชิญปัญหาต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวในสภาพสังคมปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับในอนาคต ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับงานวิจัยของ สกต วรเจริญศรี (2550,85) ได้ศึกษาทักษะชีวิตและการสร้างโมเดลกลุ่มฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนวัยรุ่น ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมการให้คำปรึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต มีคะแนนทักษะชีวิตหลังจากการเข้าร่วมการให้คำปรึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมการให้คำปรึกษา

ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทางโรงเรียนได้มีการจัดโครงการ/ กิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมและฝึกทำงานทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งเป็นไปตามที่สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, 1) ที่กล่าวว่าองค์ประกอบของทักษะชีวิตที่สำคัญที่จะสร้างและพัฒนาภูมิคุ้มกันชีวิตให้แก่เด็กและเยาวชน ใน สภาพ สังคมปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับอนาคตคือการสร้างความสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น หมายถึง การเข้าใจมุมมองอารมณ์ ความรู้สึกของผู้อื่น ใช้ภาษาพูดและภาษากาย

เพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง ได้รับความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของผู้อื่น วางตัวได้ถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่างๆ ใช้การสื่อสารที่สร้างสัมพันธภาพที่ดี สร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข และสอดคล้องกับการศึกษาของ อรัญญา ชุตินา (2552,81) ได้ศึกษาการจัดการทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเกรด สกต อำเภอดงจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเอง รู้จักสื่อสารและสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น สามารถจัดการกับชีวิตประจำวัน ทำงานเป็นทีม การปรับตัว มีวิสัยทัศน์ กล้าเสี่ยง ซึ่งครอบคลุมทุกองค์ประกอบของทักษะชีวิต เป็นความรู้ประสบการณ์จากกระบวนการทักษะชีวิตที่มีคุณค่าต่อการนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันและเป็นเป้าหมายการสร้างเด็กและเยาวชนให้เป็นอนาคตที่ดีของประเทศ

บทสรุป

จากผลการวิจัยเรื่องการจัดการทักษะชีวิตของนักเรียนกลุ่มชนชาติพันธุ์ ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา ตำบลเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ถึงแม้ผลการวิจัยโดยรวมจะมีการปฏิบัติมาก แต่ก็ยังคงพบปัญหา ซึ่งได้แก่ แหล่งเรียนรู้ภายในยังมีไม่เพียงพอ สถานที่ในการจัดกิจกรรมมีน้อย รวมทั้งสื่อ อุปกรณ์สำหรับการจัดกิจกรรมมีไม่เพียงพอ สื่อและเทคโนโลยีในการสืบค้นไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน ระบบการนิเทศติดตามยังไม่ชัดเจน นักเรียนชนเผ่าไม่กล้าคิดกล้าแสดงออก ผู้ปกครองมีปัญหาในการสื่อสาร ซึ่งส่วนนี้เป็นประเด็นที่ทางผู้บริหาร ควรนำไปเป็นแนวทางในวางแผนการจัดการทักษะชีวิตของนักเรียนกลุ่มชนชาติพันธุ์ ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา ตำบลเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ต่อไป

ข้อเสนอแนะงานวิจัย

1 โรงเรียนควรประชุมวางแผนร่วมกับครูในการจัดกิจกรรมที่พัฒนานักเรียนด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

2 โรงเรียนควรเชิญวิทยากรมาอบรมให้ความรู้กับบุคลากรในด้านกรณีศึกษาวิเคราะห์

3 โรงเรียนควรจัด สื่อแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ให้เหมาะสม

4 โรงเรียนควรจัด โครงการพัฒนาทักษะชีวิตให้กับนักเรียนโดยเชิญวิทยากรมาให้ความรู้และจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกความคิดและการกล้าแสดงออก

5 โรงเรียนควรจัด โครงการสอนเคลื่อนแบบเคลื่อนที่ให้กับผู้ปกครองโดยครูเป็นผู้สอนให้ในตอนเย็น

ข้อเสนอแนะงานวิจัยครั้งต่อไป

1 ควรมีการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนใน ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา ตำบลเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

2 ควรมีการศึกษาเรื่อง การนำสื่อเทคโนโลยีไปใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา ตำบลเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

ไพศาล วรคำ. (2555). **การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

วรสิทธิ์ วรรณพงษ์. (2552). **การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหากรณีศึกษาในของผู้บริหารของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

วัชราน เล่าเรียนดี. (2553). **กรณีศึกษาการสอนนครปฐม: ภาควิชาหลักสูตร และ วิธี สอน ค ณ ะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร**.

ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลเชียงดาว.(2557). **รายงานประจำปีศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลเชียงดาว**.

สกต วรเจริญศิริ. (2550). **การศึกษาทักษะชีวิตและการสร้างโมเดลกลุ่ม ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนวัยรุ่น**. วิทยานิพนธ์ การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สมเดช มุงเมือง. (2557). **ทักษะชีวิต**. เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2553). **แนวทางการนำจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนสู่การปฏิบัติ**.กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต3.(2558).**ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลเชียงดาว**. ค้นเมื่อ 2 กันยายน 2558, จาก http://data.boppobec.info/emis/schooldataview.php?School_ID=1050130124&Area_CODE=5003

อรัญญา ชูติมา. (2552). **การจัดการทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนนันทชาติ เกรต สกูลอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

การจัดการเรียนรู้ตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียน ดอยเต่าวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 34 จังหวัดเชียงใหม่

Learning Management Based on 21st Century Skills of Doitaowittayakom School under the Office of
The Secondary Education Service Area Office 34

นางสาวพร ตั้งแก้ว¹, พิชวีวรรณ กิจมี²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, tunckeaw@gmail.com

²อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น,
nye_nai@hotmail.com

บทคัดย่อ:

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้ตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้ตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู และนักเรียนของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม ในปีการศึกษา 2558 จำนวน 265 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการสัมภาษณ์ ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่าการจัดการเรียนรู้ตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม โดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอน และด้านคุณภาพผู้เรียน และจากการสัมภาษณ์ ด้านการบริหารจัดการพบว่า ทางโรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และหลักสูตรทวิศึกษา ครูส่วนใหญ่นำการจัดการเรียนรู้ตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มาปรับใช้กับการจัดการเรียนรู้ แต่ครูบางส่วนยังขาดความเข้าใจในการนำการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวมาปรับใช้ ด้านการเรียนการสอนพบว่า โรงเรียนมีการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรทวิศึกษา ครูบางส่วนเปลี่ยนจากผู้สอนมาเป็นผู้อำนวยการสอน แต่ครูและนักเรียนบางส่วนยังยึดติดกับการเรียนรู้แบบครูเป็นศูนย์กลาง และด้านคุณภาพผู้เรียนพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนแนวทางการเรียนรู้มาเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมถึงใช้สื่อและเทคโนโลยีในการค้นคว้าข้อมูล แต่นักเรียนบางส่วนไม่สามารถแยกแยะข้อมูลที่พบจากสื่อและเทคโนโลยี

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้ ทักษะการเรียนรู้ ศตวรรษที่ 21

ABSTRACT:

The research titled “Learning Management Based on 21st Century Skills of Doitaowittayakom School under the office of The Secondary Education Service Area Office 34” aimed to investigate the learning management based on 21st century skills of Doitaowittayakom School. The target groups used in this study included administrators, teachers, and students of Doitaowittayakom School in the academic year 2015 numbering 265 people. The tools used in this research were questionnaires in form of 5 – rating scale. The data were analyzed through frequency, percentage, mean and standard deviation and the interviews were analyzed through content analysis. The findings were as follows : According to the learning management based on 21st century skills of Doitaowittayakom School, the performance was at high level as the whole picture and each aspect ranking from the means, such as management, learning and teaching and quality of learners. The results of interviews concerning the management showed that school developed local curriculum and dual education curriculum. Most teachers applied learning management based on 21st century skills to the learning management of both curricular. However, some teachers still lacked understanding of applying 2 curricular to manage learning to students. The learning and teaching revealed that the school managed learning based on the local curriculum and dual education curriculum. Some teachers changed their roles as teachers to be facilitators. Nevertheless, some teachers as well as some students still attached to traditional learning roles; teachers were as the center of learning management. In addition, the quality of learners indicated that most students changed primitive learning approach obtaining knowledge from teachers to learn by themselves, search information, and analyze data rationally including use media and technology for searching information. Anyway, some students were unable to distinguish information found from media and technology. As a result, they got inappropriate information.

KEYWORDS: Learning Management, 21st Century Skills

บทนำ

ประเทศไทยมีการปฏิรูปการศึกษาหลายครั้งนับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาทุกระดับเฉลี่ยทุกรอบสิบปี โดยมีแนวคิดนโยบายการปฏิรูปการศึกษาที่หลากหลาย จุดประสงค์ของการปฏิรูปคือ เพื่อให้การศึกษาไทยมีความเท่าเทียมกับประเทศอื่น ๆ จึงได้คัดแปลงแนวคิดทางการศึกษาของประเทศชั้นนำต่าง ๆ ที่ประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษา มาประยุกต์ใช้กับระบบการศึกษาไทย โดยคาดหวังให้ประเทศไทยมีการพัฒนาทางด้านทรัพยากรบุคคล หากแต่มีหลายครั้งที่ระบบการศึกษาไทยเผชิญหน้ากับความล้มเหลวในภาคปฏิบัติ เช่นเดียวกับ อมรวิรัช นาคทรพรพ (2557, 1) กล่าวตอนหนึ่งในการเสวนาฯ และโครงสร้างการศึกษา

ไทยว่า “ก ข ค ง ข้อนี้ไม่มีคำตอบ ... หากคุณไม่เริ่มตั้งคำถาม” ระบบการศึกษาไทยในปัจจุบันเป็นระบบเดียวกับที่ใช้กับเยาวชนทั้งประเทศ เปรียบได้กับรองเท้าเบอร์เดียวที่หวังจะให้ทุกคนสวมใส่ โดยไม่คำนึงถึงความหลวมต้ง และความแตกต่างตามบริบทสังคม

ในปีพ.ศ. 2544 ซึ่งถือเป็นปีที่ทุกประเทศทั่วโลกก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะทางซีกโลกตะวันตกซึ่งมีประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นแกนหลัก ประธานาธิบดีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills) กล่าวว่า นับเป็นความล้มเหลวระดับชาติที่นักเรียนอเมริกันส่วนใหญ่จบชั้นมัธยม โดยขาดความสามารถหลักที่นายจ้างและครูระดับอุดมศึกษา เห็นว่าจำเป็น

อย่างยิ่งในโลกของการทำงานและการศึกษาขั้นสูง การคิดเชิงวิพากษ์ การแก้ไขปัญหา ความคิดสร้างสรรค์ และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 คือเครื่องมือที่เราต้องใช้เพื่อเป็นบันไดทางเศรษฐกิจ ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จะช่วยเตรียมความพร้อมให้นักเรียนรู้จักคิด เรียนรู้ ทำงาน แก้ปัญหา สื่อสาร และร่วมมือทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพไปตลอดชีวิต (เคน เคย์, อังใน วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรืองและคณะ, 2556, 40) สิ่งปรากฏอย่างเป็นรูปธรรมคือ การกำหนดให้เป็นระเบียบวาระแห่งชาติของหลายประเทศในการปฏิรูปการศึกษา ประเทศไทยก็ได้ทำการปฏิรูปการศึกษาของประเทศเช่นกัน โดยการประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อเป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ พร้อมกำหนดจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อเป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก พร้อมกันนี้ได้ปรับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ท้องถิ่นและสถานศึกษาได้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่น ในปีพ.ศ. 2551 ประเทศไทยได้ปรับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มาเป็นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทาง การปฏิรูปการศึกษาในระดับโลก หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีความชัดเจน ทั้งเป้าหมายของหลักสูตรในการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน และกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ

ในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยมี การกำหนดวิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นทิศทางในการจัดทำ หลักสูตร การเรียนการสอนในแต่ละระดับ เพื่อพัฒนา เด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้น พื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็น สำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอด ชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, 1)

ผลจากการปฏิรูปการศึกษาระหว่างปี พ.ศ. 2542 – 2551 ปรากฏว่า ระบบการศึกษาไทยยังไม่สามารถพัฒนา ผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย ภายหลังประเทศไทย มีการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 พ.ศ. 2552 – 2561 ซึ่งกำหนดให้คนไทยเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยเน้นการปฏิรูปใน 3 ด้าน คือ พัฒนาคุณภาพ การศึกษาและการเรียนรู้ โอกาสทางการศึกษา เปิดโอกาส ให้คนไทยเข้าถึงการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และการมีส่วนร่วม จากทุกภาคส่วนของสังคม ทางสำนักบริหารงาน การมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557, 1) ได้มีแผนการปฏิรูป การศึกษาทั้งระบบ (พ.ศ. 2558 – 2564) มีแผนการผลิต และพัฒนากำลังคน เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน ซึ่ง สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2557 ที่ให้ความสำคัญในการพัฒนาคนอย่างยั่งยืน (ประยุทธ์ จันทร์โอชา, 2557, 6 – 7)

การเปลี่ยนแปลงของโลกจากศตวรรษที่ 20 เข้าสู่ ศตวรรษที่ 21 กระแสของการเปลี่ยนแปลงโลกได้ ส่งผลกระทบต่อทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และการเมืองของทุกประเทศ ซึ่งประเทศไทยก็จำเป็นต้อง ก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 เช่นเดียวกัน ดังนั้นการเตรียม ความพร้อมให้แก่เยาวชนและคนไทยจึงเป็นสิ่งที่

ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ นอกจากนี้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2557, 5) ได้ทำการชี้แจงเป้าประสงค์หลักของการจัดการศึกษาของไทยว่าเป้าประสงค์ของการพัฒนาสังคมไทยประกอบด้วย 4 ด้าน คือ สังคมแห่งโอกาส (Opportunity Society) สังคมที่สามารถ (Productive Society) สังคมที่เป็นธรรม (Just Society) และสังคมคุณธรรม (Moral Society) ดังนั้นการพัฒนาเยาวชนให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เป็นการเตรียมเยาวชนให้เป็นผู้ที่มีทักษะสำคัญในการเผชิญชีวิตในโลกที่มีกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยต้องสอนให้เยาวชนเป็นผู้คิดเป็น ทำเป็น ตัดสินใจอย่างถูกต้อง สามารถแก้ไขปัญหาได้โดยใช้วิธีการที่เหมาะสมในทุกสถานการณ์ อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข มีคุณธรรม จริยธรรมและความคิดสร้างสรรค์

ในประเทศสหรัฐอเมริกาแนวคิดเรื่อง “ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21” ได้ถูกพัฒนาขึ้น โดยภาคส่วนที่เกิดจากวงการนอกการศึกษา ประกอบด้วย บริษัทเอกชนชั้นนำขนาดใหญ่ เช่น บริษัทแอปเปิ้ล บริษัทไมโครซอฟ บริษัทวอลต์ดิสนีย์ องค์การวิชาชีพระดับประเทศ และสำนักงานด้านการศึกษาของรัฐ รวมตัวและก่อตั้งเป็นเครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills) หรือเครือข่าย P21 หน่วยงานเหล่านี้มีความกังวลและเห็นความจำเป็นที่เยาวชนจะต้องมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกแห่งศตวรรษที่ 21 ที่เปลี่ยนไปจากศตวรรษที่ 20 และ 19 จึงได้พัฒนาวิสัยทัศน์และกรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ขึ้น สามารถสรุปทักษะสำคัญที่เด็กและเยาวชนควรมีได้ว่าทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม หรือ 3Rs และ 4Cs ซึ่งมี

องค์ประกอบ ดังนี้ 3 R คือ การอ่าน (Reading) การเขียน (Writing) และคณิตศาสตร์ (Arithmetic) และ 4 C คือ การคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking) การสื่อสาร (Communication) การร่วมมือ (Collaboration) และความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) รวมถึงทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี และการบริหารจัดการด้านการศึกษาแบบใหม่ (บำรุง เขียนแหลม, 2557, 1)

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้ให้ความสำคัญด้านผลลัพธ์ 2 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน (Student Outcomes) และส่วนที่ 2 ระบบสนับสนุนการจัดการศึกษา (Support Systems) ในการจัดการศึกษาตามทักษะศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนควรได้เรียนสาระวิชาหลัก (Core Subjects) ทั้ง 9 สาระวิชาหลัก และจะต้องให้ผู้เรียนฝึกฝนจนเกิด ผลการเรียนรู้ที่เป็นสมรรถนะสำคัญ 3 ประการเรียกว่า ความสามารถ 3Rs หรือ 3 ฐ คือ ฐที่หนึ่งคือ ฐอ่านเขียน (Literacy) ซึ่งมีใช้แค่อ่านออกเขียนได้ แต่ต้องอ่านเข้าใจ เขียนรู้เรื่อง สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กฤษสิริพัชร ชานนท์และคณะ, 2558, 1) ที่ประกาศว่า “ปี 2558 เป็นปีปลอดนักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้” ฐที่สองคือ ฐคณิต (Numeracy) ซึ่งไม่ใช่แค่คิดเลขเป็น แต่ต้องสามารถตีความหมายและเข้าใจความคิดต่าง ๆ ที่สื่อสารออกมาในรูปของคณิตศาสตร์ และฐที่สามคือ ฐ ICT (Information and Communications Technology Literacy) คือ เข้าใจและสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งเป็นทักษะจำเป็นอย่างยิ่ง ในโลกปัจจุบัน ส่วนที่ 3 ผลการเรียนรู้ด้านคุณลักษณะ เป็นแนวคิดหลักในศตวรรษที่ 21 (21st Century Themes) ที่ควรเกิดขึ้นในผู้เรียนอีกชุดหนึ่ง ได้แก่ ความตระหนักรู้เกี่ยวกับโลก (Global Awareness) ความเข้าใจและ

ปฏิบัติเป็นใน ด้านการเงิน เศรษฐกิจ ธุรกิจ และ การเป็นผู้ประกอบการ (Financial, Economic, Business and Entrepreneurial Literacy) ความเข้าใจ และปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดี (Civic Literacy) ความเข้าใจและสามารถดำเนินชีวิต ให้เป็นผู้มี สุขภาพดี (Health Literacy) และความเข้าใจและ ปฏิบัติเป็นในด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Literacy) ส่วนที่ 4 ผลการเรียนรู้ด้านทักษะ ซึ่งจะ เกิดขึ้นกับผู้เรียนสำหรับศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะ ประกอบด้วยกลุ่มทักษะต่าง ๆ 3 กลุ่ม ได้แก่ ทักษะ ด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning and Innovation Skills) ประกอบด้วย ความสามารถในการปฏิบัติ 4 ทักษะ หรือ 4 C s หรือ 4 การ ได้แก่ การคิดแบบมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) การสื่อสาร (Communication) การทำงานร่วมกัน (Collaboration) การ สร้างสรรค์ (Creativity) (ชลัช กลิ่นแก่นจันทร์และ คณะ, 2558, 4 – 7)

การจัดการเรียนรู้ตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะเป็นการพัฒนา เยาวชนไทยให้มีความรู้ มีทักษะ และสามารถอยู่ ร่วมกับผู้อื่นในสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลง ปี พ.ศ. 2557 สำนักงานกรรมการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้เล็งเห็น ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ตามทักษะศตวรรษ ที่ 21 จึงได้กำหนดให้โรงเรียนในสังกัดนำแนวทาง การจัดการเรียนรู้ตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 มาใช้ในการจัดการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อ พัฒนาผู้เรียนตามกรอบการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น หรือ 5 Steps ได้แก่ (1) การเรียนรู้ตั้งคำถาม (Learning to Question) (2) การเรียนรู้แสวงหาสารสนเทศ (Learning to Search) (3) การเรียนรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้

(Learning to Construct) (4) การเรียนรู้เพื่อสื่อสาร (Learning to Communicate) (5) การเรียนรู้เพื่อตอบแทน สังคม (Learning to Service) (สำนักบริหารงาน การมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557, 5) และการจัดการเรียนรู้ แบบ 7 โมดูล ดังนี้ (1) การสำรวจความต้องการของ ถิ่นฐานในระดับอำเภอ (2) การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ บูรณาการระดับชั้น (3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ บูรณาการ (4) การจัดกิจกรรมความเชี่ยวชาญตาม สาขาวิชาชีพ (5) การวัดผล ประเมินผลตามสภาพ จริง (6) การพัฒนาสมรรถนะตามสาขาวิชาชีพและ จัดทำ Career Path (7) เทคโนโลยีจัดการเรียนรู้ (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557, 9 – 12) โรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 ได้ดำเนินการจัด การเรียนรู้ตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามโครงการการพัฒนา การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาคุณภาพการศึกษา กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34, 2556, 69 – 70) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2557 โดยทำการ จัดการเรียนการสอนตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 คือ การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้นหรือ 5 Steps และการจัดการเรียนรู้แบบ 7 โมดูล ให้แก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 ห้องเรียน คือ ห้องเรียนคิดวิเคราะห์ และนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่ นักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 6 ห้องเรียนคือ ห้องเรียนสายวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ แต่ยังไม่ได้มีการศึกษาว่ามีการจัด

การเรียนรู้ตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อย่างไร

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่ศึกษาการจัดการเรียนรู้ตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผลการวิจัยที่ได้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการนำไปปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 จังหวัดเชียงใหม่ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้ตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 จังหวัดเชียงใหม่

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้ตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 จังหวัดเชียงใหม่ มีวิธีการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา และนักเรียนของโรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 จังหวัดเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2558 จำนวน 265 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูล

โดยใช้การหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการสัมภาษณ์ ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา โดยการจัดหมวดหมู่นำเสนอเนื้อหาสาระในรูปแบบความเรียง

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้ตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 จังหวัดเชียงใหม่ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ การจัดการเรียนรู้ตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 โดยรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติมาก โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการ

โดยรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติมาก และจากการสัมภาษณ์ พบว่าโรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม มีการนำการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ภายในโรงเรียน แต่ครูและบุคลากรทางการศึกษายังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ด้านการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เท่าที่ควร และครูย้ายเข้าใหม่จำนวนหนึ่งที่ยังไม่ทราบถึงแนวทางการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน ครูบางส่วนไม่ได้เป็นคนที่ทำให้ไม่เข้าใจความรู้ในท้องถิ่น และไม่สามารถนำความรู้ท้องถิ่นมาปรับใช้กับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของตนได้

2. ด้านการเรียนการสอน

โดยรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติมาก และจากการสัมภาษณ์ ผู้ให้สัมภาษณ์

ได้ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมว่า ครูบางส่วนทำการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยการเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนมาเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง แต่นักเรียนบางส่วนไม่เข้าใจบทบาทของตนเองในการเรียนรู้ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

3. ด้านคุณภาพผู้เรียน

โดยรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติมาก และจากการสัมภาษณ์ ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงแนวทางการเรียนรู้ตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยการเปลี่ยนแปลงแนวทางการเรียนรู้มาเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมถึงรู้จักใช้สื่อและเทคโนโลยีในการค้นคว้าข้อมูลและติดต่อกับบุคคลอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้ตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนค้อยเต่าวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 ผู้วิจัยมีข้อค้นพบในแต่ละประเด็น ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้สื่อเทคโนโลยี ICT ในการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารเล็งเห็นความสำคัญของการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้เป็นเครื่องมืออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ให้กับครู เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ในเรื่องต่างๆ ได้ดีที่สุดใน ซึ่งเป็นไปตามระบบสนับสนุนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี คือ รู้จักใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือในการสืบค้น รวบรวมความรู้

ใช้กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ให้เกิดการเท่าทันสื่อ (สำนักบริหารงานกรมมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557, 15) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยธิดา บุนนาค (2549, 55) ที่ได้ศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารจัดการ มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก คือ ผู้บริหารส่งเสริมบุคลากรให้เป็น ผู้มีความรู้ความสามารถ เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

2. ด้านการเรียนการสอน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษาให้นักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีนโยบายให้ครูจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้เพื่อใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากของจริง ทำให้เกิดประสบการณ์ตรงและเกิดกระบวนการเรียนรู้ เห็นคุณค่าของแหล่งเรียนรู้ ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีการพัฒนาตนเองเต็มศักยภาพเป็นไปตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพด้านการจัดการเรียนรู้แบบ 7 โมดูล ได้แก่ โมดูลที่ 1 คือ การสำรวจความต้องการของถิ่นฐานในระดับอำเภอ ได้แก่ การจัดทำคลังทะเบียน ชื่อสถานที่ จัดประสบการณ์ประกอบด้วย แหล่งเรียนรู้ที่สำคัญด้านกายภาพ ชีวภาพ และวิถีชุมชน (สำนักบริหารงานกรมมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557, 9-12) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรนิตา กิรติวิทยากรณ์ (2554, 96-97) ที่ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารกับมาตรฐานด้านกระบวนการทางการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า มาตรฐานด้านกระบวนการทางการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

พบว่า มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการสนับสนุน และใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก

3. *ด้านคุณภาพผู้เรียน* พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนไหว้ครูและเพื่อนนักเรียนด้วยกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทางโรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม มีวัฒนธรรมองค์กร ในการแสดงความเคารพต่อผู้มี ความอาวุโสและเพื่อนร่วมงาน ซึ่งเป็นวัฒนธรรม และการเรียนรู้ วิธีปฏิบัติที่อิงตามวิถีชีวิตของ สังคมไทย ที่เน้นให้ผู้ที่อายุน้อยกว่าแสดงออกถึง ความเคารพ การให้เกียรติและมารยาทที่ดี รวมถึง แสดงความสุภาพต่อผู้ที่มีอายุมากกว่าหรือผู้ใหญ่ เป็นไปตามคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ด้านศีลธรรม ได้แก่ ความเคารพผู้อื่น (สำนักบริหารงานการ มัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557, 17) ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของอิงอร รอดน้อย (2551, 64) ที่ได้ศึกษา พฤติกรรมการแสดงมารยาทไทยที่พึงประสงค์ของ เด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมการเล่นประกอบ การศึกษาปฏิบัติจริง ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยมี คะแนนพฤติกรรมแสดงมารยาทไทยที่พึงประสงค์ โดยรวมและรายด้าน เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน คือ มารยาทด้านกรทำความเคารพ มารยาทด้านวาจา และ มารยาททางด้านการแสดงอิริยาบถ

สรุป

จากการวิจัยครั้งนี้ ถึงแม้ว่าการจัดการเรียนรู้ตามทักษะ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม จะมีการปฏิบัติมากก็ตาม แต่ก็ยังคงมีปัญหาที่ต้อง ทำการแก้ไข ซึ่งได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา บางส่วนขาดความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่น ครู และบุคลากรทางการศึกษาบางส่วนไม่สามารถนำ การจัดการเรียนรู้ตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษ

ที่ 21 มาปรับใช้กับการจัดการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน ครูและนักเรียนบางส่วน ยังคงยึดติดกับการจัด การเรียนรู้แบบเก่า คือ ครูเป็นศูนย์กลางของการจัด การเรียนรู้ นักเรียนบางส่วนไม่สามารถแยกแยะ ข้อมูลจากสื่อและเทคโนโลยีได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจะนำเสนอ ผลการวิจัยครั้งนี้ต่อผู้บริหารโรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม เพื่อนำไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 จังหวัดเชียงใหม่ ต่อไป ดังนั้นผู้วิจัย มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

(1) ควรมีการประชุมเพื่อปรับทัศนคติ ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เข้าใจถึงบทบาท หน้าที่ของครูผู้สอน และแนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (2) ควรมี การเชิญวิทยากร / ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ แบบ 5 Steps การจัดการเรียนรู้แบบ 7 โมดูล และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตรท้องถิ่น มาอบรมเชิงปฏิบัติการ ให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างองค์ความรู้ที่มั่นคงแก่ครูและบุคลากรทาง การศึกษา (3) ควรจัดอบรมเทคนิคการสอนตาม แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามทักษะการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจใน เทคนิคการสอนแนวใหม่ในการ จัดการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน (4) ควรทำการปลูกฝังให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยการนำการจัดการเรียนรู้แบบ 5 Steps มาปรับใช้ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ อย่างยั่งยืน (5) ควรให้ครูศึกษาข้อมูลด้านการใช้สื่อ และเทคโนโลยี เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการ จัด การเรียนรู้ให้แก่นักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรมีการศึกษาผลการใช้หลักสูตรการจัดการเรียนรู้อัตโนมัติตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการใช้หลักสูตรการจัดการเรียนรู้อัตโนมัติตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้มีคุณภาพต่อไป และ (2) ควรมีการศึกษาผลการใช้สื่อและเทคโนโลยีจากการจัดการเรียนรู้อัตโนมัติตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้อัตโนมัติตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กฤษณา อโศกสิน. (2558). **ปี 2558 ปีปลอดนักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้**. (12 มกราคม 2558). ข่าวสำนักงานรัฐมนตรี. สืบค้นจาก <http://www.moe.go.th/websm/2015/jan/015.html>

ชลัช กลิ่นแก่นจันทร์และคณะ. (2558). **ครูอาชีพะแห่งศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: บริษัท กรีนแอปเปิ้ลพรีนติ้ง จำกัด

บำรุง เฉียบแหลม. (2557). **การเรียนรู้อัตโนมัติในศตวรรษที่ 21**. (13 ตุลาคม 2557). ข่าวกระทรวงศึกษาธิการ. สืบค้นจาก http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=38880&Key=news_research

ประยุทธ์ จันทร์โอชา. (2557). **คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา

ปิยธิดา บุนนาค. (2549). **สภาพการใช้เทคโนโลยี**

สารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 จังหวัดเชียงราย. การศึกษาอิสระ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

พรนิตา กิรติวิทยากรณ์. (2554). **บทบาทของผู้บริหารกับมาตรฐานด้านกระบวนการทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร**.

วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรืองและคณะ. (2556). **ทักษะแห่งอนาคตใหม่ การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: โอเพ่นเวิลด์ส์.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34. (2556). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2557**. สืบค้น 20 กันยายน 2558 จาก <http://182.93.222.30/plan57/plan57.htm>

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). **รายงานการวิจัย แนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมผู้ ศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: สกศ.

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). **แนวทางการจัดการเรียนรู้อัตโนมัติในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ**. สืบค้น 15 กันยายน 2558 จาก 106.0.176.61/useb/Century21.pdf

อมรวิรัช นาคทรพรพ. (2557). **ระบบการศึกษาไทยล้มเหลว**. (24 เมษายน 2557). เดลินิวส์ออนไลน์. สืบค้นจาก

<http://www.dailynews.co.th/>

education/232597

อิงอร รอดน้อย. (2551). พฤติกรรมการแสดงมารยาท

ไทยที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย

โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่าน

ประกอบการฝึกปฏิบัติจริง.

วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

การจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก ในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

Learning Environment Management of Small Schools in Wang Nuea District, Lampang Province

นายภาสกร นามมะภูนา¹, พนมพร จันทรปัญญา²

¹นักศึกษานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น,

monkey_T_lufee@hotmail.com

²อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น,

panomporc@hotmail.com

บทคัดย่อ:

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง กลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอน จำนวนทั้งสิ้น 105 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ (1) แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (2) การสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า การจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ในด้านบุคลากร ด้านการเงิน ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่และด้านการจัดการ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการจัดการและด้านบุคลากร ส่วนด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่และด้านการเงินมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีการบริหารงานภายในโรงเรียนภายใต้โครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน มอบหมายงานหรือผู้รับผิดชอบโครงการด้านการพัฒนาอาคารสถานที่เพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ มีการแบ่งเขตทำความสะอาดในพื้นที่ของโรงเรียนเพื่อฝึกความรับผิดชอบร่วมกันของนักเรียน และมีการจัดสรรด้านงบประมาณในการจัดซื้อสื่อ การเรียนการสอน ในห้องเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

คำสำคัญ: การจัดการ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้

ABSTRACT:

This research aimed to investigate the learning environment management of small schools in Wang Nuea District, Lampang Province. The population used in this study included totally 105 teachers. The tools used in this research consisted of (1) 5-rating scale questionnaires analyzed by frequency, percentage, mean and standard deviation and the in-depth interviews were analyzed by content analysis. The findings were as follows: According to the learning environment management of small schools in Wang

Nuea District, Lampang Province including personnel management, finance, materials and equipment, buildings and facilities and management, the performance was at high level as the whole picture. When considering each aspect, it was found that there were 2 aspects with high performance, namely management and personnel management whereas materials and equipment, buildings and facilities and finance were operated at moderate level. The administration within the schools was under clear organization charts. The people in charge of the building and facilities development projects were assigned to develop the physical environment. The cleaning zones in the school areas were divided to train the students to share responsibility. In addition, the budget was allocated for purchasing teaching and learning media in the classrooms to enhance the students' learning.

KEYWORDS: Management, Learning Environment

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมโลกในปัจจุบันเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้สังคมไทยก็ย่อมมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสังคมโลกที่หมุนไปพร้อม ๆ กัน หากจะพูดถึงการพัฒนาประเทศให้ก้าวทันต่อสังคมโลกย่อมมีปัจจัยหลาย ๆ อย่างที่จะส่งผลเป็นแรงผลักดันให้ประเทศก้าวไปข้างหน้าอย่างรวดเร็วและมั่นคง การพัฒนาประเทศขึ้นอยู่กับพลเมืองเป็นสำคัญ หากประเทศนั้นมีพลเมืองที่มีคุณภาพและมีศักยภาพสูง ประเทศย่อมมีโอกาสที่จะพัฒนาได้อย่างรวดเร็วและมั่นคง ซึ่งในการที่จะพัฒนาให้พลเมืองในประเทศมีคุณภาพมากขึ้นแล้วแต่ไหนก็ต้องให้ความสำคัญกับระบบการศึกษา เพราะการศึกษานั้นนับว่าเป็นรากฐานของชีวิตที่สำคัญระดับคุณภาพของพลเมือง การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการเตรียมพลเมืองให้พร้อมที่จะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงเพื่อที่จะดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข การศึกษาคือสร้างพลังปัญญาแก่พลเมือง เพื่อพร้อมรับกับปัญหาต่าง ๆ ทั้งในเรื่องเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ดังนั้น การศึกษาจึงถือได้ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับพัฒนาพลเมืองเพื่อเตรียมความพร้อมในสังคมโลกปัจจุบัน สถานศึกษาต้องทำหน้าที่ในการจัดการศึกษา ในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพนั้น ซึ่งมีองค์ประกอบ

สำคัญในหลากหลายด้าน ประกอบด้วย (1) สารระเนื้อหาในการศึกษา การจัดการศึกษาอย่างเป็นมักจัดทำหลักสูตรเป็นตัวกำหนดเนื้อหาสาระ หลักสูตรเหล่านี้จะเป็นหลักสูตรกลาง สถานศึกษาสามารถจัดเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับท้องถิ่น เนื้อหาสาระในการศึกษานั้น ควรทันสมัยและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา (2) ครูผู้สอน ผู้ถ่ายทอดเนื้อหาสาระต้องติดตามเรียนรู้เนื้อหาวิชาการใหม่ๆ และวิทยาการด้านการเรียนการสอนตลอดเวลา ต้องพัฒนาความสามารถในการประยุกต์สารระเนื้อหาและองค์ความรู้ใหม่ให้เหมาะสมกับผู้เรียน (3) สื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษา ครูและผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบ ดูแลให้สิ่งเหล่านี้มีอย่างเพียงพอ อยู่ในสภาพใช้งานได้ และใช้สื่อเหล่านี้เป็นส่วนช่วยให้เกิดการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ (4) รูปแบบวิธีการเรียนการสอน ใช้กระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลาย โดยครูผู้สอนพึงระมัดระวังเลือกใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน และจำเป็นต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ ประกอบกับการทำความเข้าใจธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียน (5) ผู้บริหาร ซึ่งมีหน้าที่จัดการศึกษาที่ตนรับผิดชอบให้ เป็นไปโดยเรียบร้อย นำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ (6) เงินทุนสนับสนุน ผู้ลงทุนอาจเป็น

รัฐบาลในฐานะผู้รับผิดชอบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เงินทุนเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้การจัดการศึกษาเกิดผลตามเป้าหมาย (7) สถานที่ศึกษาและบรรยากาศแวดล้อม อาคารสถานที่ ห้องเรียน และบรรยากาศแวดล้อม เป็นส่วนที่ขาดไม่ได้ในการจัดการศึกษา สิ่งที่ผู้บริหารต้องสนใจดูแลคือความเพียงพอ เหมาะสม ปลอดภัยและการมีบรรยากาศแวดล้อมที่เอื้อการเรียนรู้ ส่วนครูก็ต้องรับผิดชอบในการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสม (8) ผู้เรียน เป็นเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษา การปรับเปลี่ยนความรู้และพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นดัชนีชี้วัดผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษา จะเห็นได้ว่าจากองค์ประกอบของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทั้งหมดที่ได้กล่าวมานั้น คือ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดี มีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมการเรียนรู้ ทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน สร้างอิทธิพลต่อชีวิตและความเป็นอยู่ในการพัฒนาทุก ๆ ด้าน ทั้งนี้ผู้เรียนเองสามารถที่จะเกิดการเรียนรู้ได้ในขณะที่ดำเนินชีวิตอยู่ภายในสถานศึกษาอย่างมีความสุข สร้างบรรยากาศในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งจะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอน บรรลุวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ(2545, 12) ที่ได้กล่าวถึงการให้ความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาว่า การที่สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมและองค์ประกอบอื่น ๆ ครบถ้วน เป็นสถานศึกษาที่มีความพร้อมในการจัดการศึกษาเป็นอย่างดี ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาครบถ้วนเป็นตัวอย่างแก่ชุมชนและสังคมได้รับการพัฒนาด้วยการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้สถานศึกษาจึงต้องให้

ความสำคัญกับการจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในทุก ๆ ด้านที่จะส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพราะสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในโรงเรียนมีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน สภาพแวดล้อมนั้นมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของคนเรามาแต่ช้านาน นักจิตวิทยาที่มีความสนใจเกี่ยวกับอิทธิพลของสภาพแวดล้อมมีความเชื่อว่า พฤติกรรมของผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา วิธีการพัฒนาผู้เรียนที่ได้ผลทางหนึ่งจึงเกี่ยวกับการจัดการกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของสถานศึกษา ด้าน อุทัยวรรณ อิศริยะวณิช (2548, 16) ได้จำแนกสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาผู้เรียน ตามหลักแนวคิดของ Astin ออกมาเป็น 4 ด้าน คือ สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ สภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน และสภาพแวดล้อมด้านการบริหาร ซึ่งสภาพแวดล้อมทั้ง 4 ด้านนี้สถานศึกษาอาจมีการจัดการและดำเนินการในด้านต่าง ๆ ตามบริบทและความเหมาะสม จากสภาพการจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนในเขตอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ตามบริบทของโรงเรียนซึ่งส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กและอยู่ในพื้นที่ชนบท ส่งผลให้การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในโรงเรียนยังไม่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนมากเท่าไรนัก ซึ่งเกิดจากหลายสาเหตุที่เป็นปัจจัยทำให้สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ไม่ส่งเสริมการเรียนรู้ สามารถจำแนกปัญหาที่พบเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ดังนี้ (1) ด้านกายภาพ คือ อาคารเรียนและอาคารประกอบมีสภาพทรุดโทรมไม่เอื้อต่อการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ ห้องปฏิบัติการและห้องเรียนมีไม่เพียงพอ (2)

ปัญหาในการเรียนการสอน คือ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ทั้งภายนอกและภายในชั้นเรียนของครู การใช้สื่อและวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน การอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของผู้เรียน (3) ปัญหาด้านกลุ่มเพื่อน คือ เนื่องจากผู้เรียนมีพื้นฐานทางด้านครอบครัว และการดูแลเอาใจใส่ที่ไม่เหมือนกัน ทำให้เกิดปัญหาในเรื่องของการปรับตัว และพฤติกรรมเลียนแบบ (4) ปัญหาด้านการบริหาร เนื่องจากโรงเรียนในอำเภอวังเหนือ เป็นโรงเรียนขนาดเล็กงบประมาณที่ได้รับจึงมีไม่เพียงพอ จึงไม่สามารถนำมาพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน สอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียนในพื้นที่อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง (สุมล, จิตภวิวัฒน์, และอภิเชษฐ, 2558) ที่กล่าวว่าในส่วนของการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้นั้นมีข้อจำกัดในหลาย ๆ ด้านทั้งเรื่องอาคารสถานที่ ที่มีอยู่อย่างจำกัด การสนับสนุนงบประมาณที่จะเป็นส่วนช่วยในการพัฒนามีไม่เพียงพอ ความพร้อมของห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ส่งผลไปยังคุณลักษณะของครูในการสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งผู้ที่มีบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญในการจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์นั้นก็คือผู้บริหาร ซึ่งมีส่วนสำคัญในการจัดการทรัพยากรทางการบริหารที่มีอยู่ตามบริบทของโรงเรียน

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยศึกษาในเรื่องของการจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ว่าในปัจจุบันมีการจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาขนาดเล็กเป็นอย่างไร อันจะเป็น

ประโยชน์ในการใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในการจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง และจะเป็นสิ่งสะท้อนไปยังหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานระดับสูง และผู้มีอำนาจหน้าที่ และบทบาทในการกำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ สำหรับใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง ส่งเสริม และพัฒนาการจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในสถานศึกษาของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอวังเหนือจังหวัดลำปาง

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอวังเหนือจังหวัดลำปาง มีวิธีการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอวังเหนือจังหวัดลำปาง จำนวน 18 โรงเรียน ทั้งหมดจำนวน 105 คนปีการศึกษา 2558

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 การจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในโรงเรียน ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended)

ข้อคำถามในแบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไปและมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .901 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอข้อมูลโดยใช้ความถี่ ประกอบการบรรยายและการสัมภาษณ์เชิงลึก

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการจัดหมวดหมู่สรุปเป็นข้อค้นพบตามประเด็นแต่ละด้าน และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบความเรียง

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง ผลของการวิจัยพบว่า โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.ด้านบุคลากร

โดยรวมและรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมอบหมายงานหรือผู้รับผิดชอบโครงการด้านการพัฒนาอาคารสถานที่อย่างชัดเจน และจากการสัมภาษณ์ พบว่า บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนและเสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านบุคลากรในการจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ เป็นอย่างดี บุคลากรที่รับผิดชอบดูแลในการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ นั้น มิใช่เพียงพอ เนื่องจากเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ครูผู้สอนต้องรับภาระหน้าที่ดูแลรับผิดชอบหน้าที่งานต่าง ๆ หลายอย่างทำให้การทำงานที่ได้รับมอบหมายขาดประสิทธิภาพ แนวทางในการปฏิบัติของโรงเรียนในกรณีที่มีบุคลากรไม่เพียงพอได้มีการจ้างบุคลากรเพิ่มและอีกแนวทางหนึ่งก็คือการนำเอาระบบการศึกษาทางไกลมาใช้ในการเรียนการสอน

2. ด้านการเงิน

โดยรวมและรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดสรรด้านงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนในห้องเรียนและจากการสัมภาษณ์ พบว่า

งบประมาณที่ได้รับจัดสรรมาจากหน่วยงานต้นสังกัดมาให้ทางโรงเรียนในการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ นั้น มิใช่เพียงพอต่อการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เนื่องจากเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก โดยเฉพาะงบประมาณในการนำมาพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านกายภาพรองลงมาคืองบประมาณในการสนับสนุนการพัฒนาตนเองของครู ทางโรงเรียนควรมีการดำเนินการโดยการการระดมทรัพยากรด้านงบประมาณจากภายนอกหรือขอความร่วมมือจากชุมชน ผู้ปกครองในการร่วมกันซ่อมแซม ปรับปรุงเพื่อลดค่าใช้จ่ายงบประมาณในการซ่อมแซม

3.ด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่

โดยรวมและรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แบ่งเขตทำความสะอาดในพื้นที่ของโรงเรียนเพื่อฝึกความรับผิดชอบร่วมกัน และจากการสัมภาษณ์ พบว่า วัสดุ อุปกรณ์และอาคารสถานที่ ไม่สามารถใช้งานได้เต็มที่ประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอาคารสถานที่ เนื่องจากเป็นอาคารที่ใช้งานมานานปีจึงมีสภาพชำรุดทรุดโทรม ต้องใช้งบประมาณค่อนข้างมากในการปรับปรุงซ่อมแซม ทั้งนี้โรงเรียนขาดบุคลากรที่ทำหน้าที่ในการซ่อมบำรุง ส่วนวัสดุอุปกรณ์ที่ได้รับจัดสรรมาในบางครั้งไม่ตรงกับความต้องการของโรงเรียนและวัสดุอุปกรณ์บางอย่างคือคุณภาพจึงไม่สามารถใช้งานได้ในระยะยาว

4.ด้านการจัดการ

โดยรวมและรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บริหารงานภายใต้โครงสร้างการทำงานที่ชัดเจน และจากการสัมภาษณ์ พบว่าโดยรวมยังถือว่ามีสภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในระดับปานกลาง เนื่องจากเป็นโรงเรียนขนาดเล็กงบประมาณที่ได้รับเพื่อนำมา

พัฒนาจึงมีไม่เพียงพอต่อการจัดการพัฒนาในแต่ละด้าน ควรใช้แนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงสภาพแวดล้อมการเรียนรู้โดยทางงบประมาณในการนำมาพัฒนาโดยการระดมทรัพยากรภายนอก และขอความร่วมมือจากชุมชนและผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ผู้วิจัยมีข้อค้นพบและประเด็นที่สมควรหยิบยกมาประกอบการอภิปราย ดังนี้

1. ด้านบุคลากร พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มอบหมายงานหรือผู้รับผิดชอบโครงการด้านการพัฒนาอาคารสถานที่อย่างชัดเจน กล่าวคือ ในภาระงานของผู้บริหารนั้น การมอบหมายหน้าที่เป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสำคัญในการบริหารองค์การ เพราะ การจะมอบหมายให้บุคคล ภายใต้งานบังคับบัญชาของตนมารับผิดชอบหน้าที่ ที่จะมีส่วนช่วยให้องค์การมีการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ Thomas L. Brown (นิสิต, ผู้แปล, 2552, 24) กล่าวไว้ว่า การมอบหมายงานอย่างมืออาชีพ จะเป็นตัวกระตุ้นสำคัญ ทั้งต่อตัว ผู้บริหารเอง ผู้รับมอบหมายงานและทั้งองค์การด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนรา มะเย็ง (2553) ได้วิจัยเรื่อง การดำเนินตามกระบวนการมอบหมายงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดยะลา กล่าวว่าเพื่อเป็นการกระจายภารกิจงานต่างๆ ให้บุคลากรในสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบร่วมกัน ในการพัฒนางานอย่างมีประสิทธิภาพผู้บริหารต้องมอบหมายงานต่าง ๆ ให้ตรงตามความสามารถ ความ

ถนัดและประสบการณ์ ซึ่งการมอบหมายงานในที่นี้คือการมอบหมายงานในส่วนของการพัฒนาด้านอาคารสถานที่ ซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านกายภาพ เพื่อให้เป็นสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543, 67) ให้กล่าวถึงความสำคัญของอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนว่า นอกจากจะอำนวยความสะดวกให้การดำเนินงานทางการศึกษาในด้านการเรียนการสอนแล้ว ยังมีส่วนช่วยเสริมสร้างความเจริญอกงามทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคมและสติปัญญาของนักเรียนเป็นอย่างมาก

2. ด้านการเงิน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ จัดสรรด้านงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอน ในห้องเรียน กล่าวคือ การจัดสรรงบประมาณจากภาครัฐลงสู่โรงเรียนเป็นเรื่องสำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภายในโรงเรียน ซึ่งงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนจะได้มาในรูปแบบของการจัดสรรมาในรูปแบบรายหัวให้กับโรงเรียนทั่วประเทศที่เปิดสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาภาคบังคับ ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดว่ารัฐบาลจะจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปสำหรับค่าใช้จ่ายต่อหัวเป็นจำนวนที่เหมาะสมให้กับนักเรียน หากผู้บริหารสามารถบริหารงบประมาณในส่วนนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในการจัดซื้อทางการเรียนการสอนในห้องเรียน ได้อย่างเพียงพอ ก็จะส่งผลต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิวัฒน์ อภิสิทธิ์ภิญโญ (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสำรวจความคิดเห็น

ของนักศึกษาโปรแกรมวิชาช่างจักรกลหนักเพื่อเป็นแนวทางในการเสนอของบประมาณเพื่อการพัฒนาโปรแกรมวิชา กล่าวคือ ว่า (1) สภาพแวดล้อมทางการเรียนสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม (2) สภาพแวดล้อมทางการเรียนสนับสนุนการเรียนรู้หลายด้าน (3) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ช่วยจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน ประสบการณ์การเรียนรู้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม

3. ด้านวัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แบ่งเขตทำความสะอาดในพื้นที่ของโรงเรียนเพื่อฝึกความรับผิดชอบร่วมกัน กล่าวคือ การแบ่งพื้นที่ในการทำความสะอาดจะเป็นส่วนช่วยให้บริเวณ ต่าง ๆ ของโรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เมื่ออาคารสถานที่มีความพร้อมก็จะเป็นส่วนช่วยในการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ Astin (อ้างใน อากาศกรณ์ พายสำโรง, 2552, 18) ได้กล่าวว่า ในการเรียนการสอน ครูมิใช่จะมีบทบาทสำคัญเพียงอย่างเดียวที่จะสร้างการเรียนรู้เติบโตในทุก ๆ ด้านของผู้เรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของประกอบ หาญณรงค์ (2549) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ครู และ ผู้ปกครอง ที่มีต่อการพัฒนาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนสะอาด ชรรค์ชัยกัมพลานนท์ อนุสรณ์ ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมเป็นผลให้การเรียนรู้ของนักเรียนสูงขึ้น ทั้งนี้การแบ่งเขตพื้นที่ในการทำความสะอาดร่วมกันของนักเรียนจะช่วยเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนได้ ก่อให้เกิดความสามัคคีและความรับผิดชอบร่วมกันภายในกลุ่ม ดังที่ Astin (อ้างใน อากาศกรณ์

พายสำโรง, 2552, 38) กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนร่วมโรงเรียนและร่วมชั้น มีอิทธิพลในการปรับตัวและการดำรงชีวิตในสังคมโรงเรียนสอดคล้องกับ กุลฉาบบรรณสาร (2550,105) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนโรงเรียนชั้นกแก้ววิทยา อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษาพบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นมากที่สุด คือด้านกลุ่มเพื่อน โดยนักเรียนมีความคิดเห็นว่ามีความรู้สึกสนุกสนาน และอบอุ่นเมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อนขณะเรียนและในการทำกิจกรรมร่วมกัน

4. ด้านการจัดการ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บริหารงานภายใต้โครงสร้างการทำงานที่ชัดเจน คือ การบริหารงานภายในโรงเรียนถือว่าเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาการศึกษาของนักเรียนในโรงเรียนนั้น ๆ และผู้ที่มีส่วนสำคัญที่สุด คือผู้บริหาร ทั้งนี้ผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่มีทั้งศาสตร์และศิลป์ในการวางแผน ควบคุม ประสานงาน จัดระบบการทำงานภายในโรงเรียน เพื่อพัฒนาการศึกษาของนักเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ได้ตั้งเอาไว้ ทั้งนี้เพื่อให้ระบบงานเป็นไปได้อย่างดี เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของงานเมื่อเทียบกับทรัพยากรที่ใช้และเป้าหมายที่โรงเรียนต้องการ ผู้บริหารจำเป็นที่จะต้องออกแบบโครงสร้างการทำงานภายในโรงเรียนเพื่อรองรับระบบงานที่สามารถทำให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพ ควบคู่กันบุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีสภาพชีวิตของการทำงานที่ดี ดังที่ ชัชวาล อรวงศ์สุภทัต(2552) ได้กล่าวว่า โครงสร้างองค์การจัดได้ว่าเป็นงานทางการบริหารอันหนึ่งที่สำคัญของผู้บริหาร และมันก็เป็นสิ่งสำคัญในการสร้างอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคน และกลุ่มคนภายในองค์การ และ

ใน ส่วน ของ OD : Organization Designation (2555,ออนไลน์) จากบทความ โครงสร้างการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ได้กล่าวว่า การออกแบบโครงสร้างองค์กรที่มีประสิทธิภาพ จะดูได้จากการมีระดับของความสัมพันธ์ที่ดี และมีกระบวนการที่รวดเร็ว ซึ่งก็จะสอดคล้องกับเรื่องการบริหารผลปฏิบัติงาน แต่ถ้าเป็นการจัดโครงสร้างการทำงานที่ไม่ดี ก็จะมีปัญหาด้านการสื่อสารและความสัมพันธ์ซึ่งส่งผลกระทบต่อไปถึงผลการดำเนินงานของกิจการในที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นายนนทจักร เนตรพุกคณะ (2554) เรื่อง การวิเคราะห์การบริหารการพัฒนากรมคุมประพฤติ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในการบริหารการพัฒนากรมคุมประพฤติด้านโครงสร้าง มีการจัดโครงสร้างไม่สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ บทบาทภารกิจ การดำเนินงานตามหน้าที่ที่ได้รับยังไม่ชัดเจนทำให้การดำเนินงานในส่วนงานหลักเกิดความล่าช้าส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการทำงาน

สรุป

จากการวิจัยครั้งนี้ โดยสรุปจะเห็นได้ว่าการจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก ในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ซึ่งจากการวิจัยในครั้งนี้ก็ได้พบปัญหาในหลายๆ ด้านของการจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้น ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยครั้งนี้ต่อผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปวางแผนการจัดการศึกษากำหนดนโยบาย ในพัฒนาการจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ในโรงเรียนให้โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อไป ดังนั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ควรมีการจ้างครูสายสนับสนุนเพื่อลดภาระงานครูผู้สอน ผู้บริหารควรมอบหมายงานตามความถนัดของบุคลากรหรือจัดอบรมบุคลากรที่ไม่ได้มีความถนัดในงานด้านนั้นๆ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการที่ได้รับมอบหมาย ผู้บริหารควรมีการจัดของงบประมาณเพิ่มเติมจากหน่วยงานต้นสังกัดหรือระดมทรัพยากรจากองค์กรภายนอก การจัดซื้อสื่อและวัสดุอุปกรณ์ ควรสำรวจความต้องการของครูผู้สอนในโรงเรียนเพื่อลดการซ้ำซ้อนของวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่เดิมมากเกินไป ควรมีการศึกษาดูงานโรงเรียนขนาดเล็กที่มีความเป็นเลิศในด้านจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในโรงเรียน ควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตามในการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อนำผลการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการเพิ่มเติมในส่วนของการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนเพื่อให้ได้ผลการวิจัยในมุมมองที่แตกต่างกัน ออกไป หรือได้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในโรงเรียน ควรมีการศึกษาในด้านของการดำเนินงานในการระดมทรัพยากรจากองค์กรภายนอก ควรมีการศึกษาการจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 3 เพื่อจะได้ นำผลการวิจัยที่แตกต่างกันมาเปรียบเทียบอันจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความกรุณาเป็นอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พนมพร จันทรปัญญา อาจารย์ที่ปรึกษา จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปางทุกท่าน ที่อำนวยความสะดวก

สะดวกและให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณา บรรณสาร. (2550). ความคิดเห็นของนักเรียน
ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนโรงเรียน
ชั้นนวกแก้ววิทยา อำเภอวัฒนานคร จังหวัด
สระแก้ว. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิตภักดิ์ ดิงาม. (2558). การสัมภาษณ์. สัมภาษณ์เมื่อ
วันที่ 5 ตุลาคม 2558.
- ชัชวาล อรวงศ์สุภทัต. (2552). โครงสร้างองค์กรนั้น
สำคัญอย่างไร. (ออนไลน์) ค้นเมื่อ 11
มีนาคม 2559.
[http://www.tpa.or.th/writer/read_this_book
_topic.php?bookID=1456&read=true&cou
co=true.](http://www.tpa.or.th/writer/read_this_book_topic.php?bookID=1456&read=true&couco=true)
- นนทจิตร เนตรพุกกณะ. (2554). การวิเคราะห์การ
บริหารการพัฒนากรมคุมประพฤติ.
วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตร์
มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- นรา มะเย็ง. (2553). การดำเนินการตามกระบวนการ
มอบหมายงานของผู้บริหารสถานศึกษาชั้น
พื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานในจังหวัดยะลา. วิทยานิพนธ์
ศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ประกอบ หาญณรงค์. (2549). รายงานประเมิน
โครงการพัฒนาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม
ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โรงเรียนสะเดา “ขรรค์
ชัยกัมพลานนท์อนุสรณ์” อำเภอสะเดา

- จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
วิวัฒน์ อภิสัทธีภิญโญ. (2554). การสำรวจความ
คิดเห็นของนักศึกษาโปรแกรมวิชาช่าง
จักรกลหนักเพื่อเป็นแนวทางในการเสนอขอ
งบประมาณเพื่อการพัฒนาโปรแกรมวิชา
ช่างจักรกลหนัก. นครราชสีมา :
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.
สุมล สัญญเดช. (2558). การสัมภาษณ์. สัมภาษณ์เมื่อ
วันที่ 5 ตุลาคม 2558.
- อาภาภรณ์ พายสำโรง. (2552). ศึกษาสภาพแวดล้อม
ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนพรพงษ์
กุล จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ การศึกษา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อุทัยวรรณ อิศริยะวณิช (2548). การศึกษา
สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน
โรงเรียน คีรีเวสตรัฐปทุมภัฏ. วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อภิเชษฐ์ วัฒนวรกุลเลิศ. (2558). การสัมภาษณ์.
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2558.
- Organization Designation. (2555). โครงสร้างการ
ทำงานที่มีประสิทธิภาพ. (ออนไลน์)
ค้นเมื่อ 11 มีนาคม 2559.
[https://humanrevod.wordpress.com/2012/0
9/18/effective-working-structure/.](https://humanrevod.wordpress.com/2012/09/18/effective-working-structure/)
- Thomas L. Brown .(2552). เทคนิคการมอบหมาย
งาน. ผู้แปล นิสิต มโนตั้งวรพันธุ์. กรุงเทพฯ :
เอ็กซ์เปอร์เน็ท

การจัดการสารสนเทศของโรงเรียนในเขตอำเภอเวียงแหงจังหวัดเชียงใหม่

Information Management of Schools in WiangHaeng District, Chiang Mai Province

นายมาสาพงษ์ ทิพย์ไพโร¹, พนมพร จันทรปัญญา²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, e46321137b@gmail.com

²อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น,

บทคัดย่อ:

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาการจัดการสารสนเทศของโรงเรียนในอำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่จำนวน 10 คน และครูที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการสารสนเทศของโรงเรียนในอำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 10 คน รวมทั้งสิ้น 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามการจัดการสารสนเทศของโรงเรียนในอำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่และร้อยละและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับปัญหาการจัดการสารสนเทศของโรงเรียนในอำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า

การจัดการสารสนเทศของโรงเรียนในอำเภอเวียงแหงจังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ได้มีการแต่งตั้งมอบหมายผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศและได้มีการจัดทำโปรแกรมสำหรับการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนที่ชัดเจน ตลอดจนมีการสร้างข้อมูลที่เป็นผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนของผู้เรียนส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติหรือปฏิบัติน้อยคือ การปรับปรุงแก้ไขข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน การจัดห้องสำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาสารสนเทศเพื่อการบริหาร โรงเรียนกับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง และการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน จากการสัมภาษณ์ พบว่า มีปัญหาเรื่องการจัดสรรงบประมาณในการจัดการสารสนเทศและการใช้งานระบบอินเทอร์เน็ตจึงทำให้การรับส่งข้อมูลให้กับหน่วยงานต้นสังกัดมีความล่าช้าไม่ทันต่อเหตุการณ์

คำสำคัญ: การจัดการ สารสนเทศ

ABSTRACT:

This research aimed to investigate the information management of schools in WiangHaeng District, Chiang Mai Province. The target group used in this study included 10 administrators of the schools in WiangHaeng District, Chiang Mai Province and 10 teachers being in charge of the information management of schools in WiangHaeng District, Chiang Mai Province. There were totally 20 people. The tools used in this research were questionnaires about the information management of schools in WiangHaeng District, Chiang Mai Province in form of checklist questionnaires analyzed by frequency and percentage and structured interviews concerning the information management of schools in WiangHaeng District, Chiang Mai Province. The findings were as follows:

According to the information management of schools in WiangHaeng District, Chiang Mai Province, the overall respondents agreed that the performance was at high level. When considering each aspect, it revealed that the people being responsible for storing information were appointed and the program used for measuring, evaluating and transferring grades was prepared clearly. In addition, the data about student's learning achievement were created. However, the tasks without performance or with low performance were to improve, correct and update information, to arrange the information technology offices concerning the schools' database management, to co-ordinate with other organizations concerned in order to develop information for the schools' management and to present the information to agencies concerned and communities. The interviews showed that there were some problems about the budget allocation for information management and the usages of internet system. As a result, the information transmission to the agencies delayed and did not catch up with the situation.

KEYWORDS: management information

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงในโลกยุคปัจจุบัน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทที่สำคัญเป็นอย่างมาก มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง ทางด้านสังคม เศรษฐกิจ รวมไปถึง การตอบสนองความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ การดำเนินงานขององค์กรทุกองค์กรซึ่งส่งผลให้ ประเทศได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้นระบบสารสนเทศจึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้ องค์กรสามารถ ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะนอกจากจะใช้ในการวางแผนการดำเนินงาน และประกอบ การตัดสินใจแล้ว ยังนำไปสู่การ พัฒนาแนวคิดเชิงสร้างสรรค์ได้ การมีระบบ

สารสนเทศที่ดีจะทำให้ผู้บริหารสามารถดำเนินงาน ต่างๆ ได้รวดเร็วและตามวัตถุประสงค์ทั้งนี้ทางด้าน การศึกษาต้องมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ เหมือนกันเพราะว่าการศึกษาต้องก้าวหน้ากับการ เปลี่ยนแปลงของข้อมูลข่าวสาร ใน พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติในเรื่องการ นำเทคโนโลยี สารสนเทศมาใช้ในการศึกษา ใน หมวดที่ 9 เรื่องเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและได้มี นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐานปีงบประมาณ พ.ศ.2559 ให้มีการสร้างการ ควบคุมการจัดการการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ที่มีข้อมูลสารสนเทศ และข่าวสาร เกี่ยวกับ กระบวนการเรียนการสอนอย่างพร้อมบริบูรณ์มี

นโยบายการ ติดตามประเมินอย่างเป็นรูปธรรม มี สอน เทคโนโลยี และนวัตกรรม สิ่งอำนวยความสะดวก ที่หลากหลายให้มีการ พัฒนาระบบข้อมูล สารสนเทศ นักเรียนเป็นรายบุคคล ทั้งในเชิง ปริมาณและคุณภาพให้มีประสิทธิภาพ และต่อเนื่อง เชื่อมโยงกัน โดยเฉพาะเมื่อเกิดการส่งต่อนักเรียน (นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐานปีงบประมาณ2559, 6)

ข้อมูลสารสนเทศมีความสำคัญยิ่งต่อการ บริหารและจัดการทุกด้านและทุกระดับ ไม่ว่าจะ ระดับหน่วยงานหรือระดับชาติ ในอดีตคนหนึ่ง ๆ อาจมีความรู้ความเข้าใจทุกสิ่งทุกอย่างที่ตน บริหารจัดการ ได้หมด เพราะงานที่บริหารเป็นงาน ขนาดเล็ก แต่เมื่อสังคมมีความซับซ้อนขึ้น มีองค์ประกอบมากขึ้น จึงเป็นเรื่องยากที่จะมีผู้รู้ รายละเอียดของงานครบถ้วนว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันว่าจะเกิดและไม่ได้ เตรียมรับมือเอาไว้ก่อน อาจส่งผลให้เกิดความ เสียหายขึ้นได้ การทราบว่าจะเกิดอะไรขึ้นบ้างนั้น จึงจำเป็นต้องอาศัยระบบข้อมูลสารสนเทศที่ดี เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยในการวางแผนการตัดสินใจ ดำเนินการสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพและระบบการศึกษาที่เป็นระบบหนึ่งที่มี ความซับซ้อนอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในประเทศไทยที่มี ระบบการศึกษาไม่เป็นเอกภาพที่ดี มีหน่วยงานที่ ทำหน้าที่จัดการศึกษาซ้ำซ้อนกันหลายหน่วยทำให้ เป็นการยากที่จะวางแผนการศึกษาให้มี ประสิทธิภาพและได้ผล นอกจากนั้นการดำเนินงาน ต่าง ๆ ยังเกิดความสับสนและขาดการประสานงาน ที่ดี ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมายที่เราไม่สามารถ กล่าวได้ว่า ปัญหาเหล่านี้จะสามารถแก้ไขได้ตั้งแต่

การส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนการ ด้นหากมีระบบข้อมูลที่ดี แต่เราสามารถกล่าวได้ว่า การมีระบบข้อมูลที่ดีแต่ต้น จะช่วยให้ผู้บริหารเห็น ปัญหาเหล่านี้และหาทางคลี่คลายได้ตั้งแต่แรก (ครุฑจิต มาลัยวงศ์2537, 13-14)

งานสารสนเทศเป็นงานที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนซึ่ง มี ข้อมูล สารสนเทศที่มีประสิทธิภาพย่อมเป็น ประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้บริหารและ บุคลากรในการบริหารงานโรงเรียน อย่างไรก็ตาม หากทำการจัดการข้อมูลสารสนเทศไม่ถูกต้องอาจ ทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพลดลงและเพิ่มการ ใช้งบประมาณมากขึ้น จึงควรพัฒนาให้มีการจัดการ สารสนเทศที่เหมาะสมกับหน่วยงานและทำให้มี การจัดการสารสนเทศที่มีคุณภาพ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจการจัดการ สารสนเทศของ โรงเรียนในอำเภอเวียงแหงจังหวัด เชียงใหม่ ในลักษณะการจัดการสารสนเทศในแต่ละ ด้านของโรงเรียน ได้แก่ ด้านการบริหาร สารสนเทศ ด้านการบริหารสารสนเทศพื้นฐาน โรงเรียน ด้านการบริหารสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียน ด้านการบริหารสารสนเทศการบริหารวิชาการ โรงเรียน ด้านการบริหารสารสนเทศเพื่อการบริหาร รายงานผลงาน โรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการ จัดการสารสนเทศให้ข้อมูลมี ความสะดวกรวดเร็ว ทันต่อเวลา ง่ายต่อการใช้งานเพื่อเป็นประโยชน์ใน การบริหารงาน โรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการจัดการสารสนเทศของโรงเรียน
ใน อ.เวียงแหง จ.เชียงใหม่

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่องการจัดการสารสนเทศของโรงเรียนในอำเภอ
เวียงแหงจังหวัดเชียงใหม่ สรุปลงได้ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนใน
อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ และครูที่รับผิดชอบ
เรื่องการจัดการสารสนเทศของโรงเรียนในอำเภอเวียง
แหง จังหวัด เชียงใหม่
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามแบบ
ตรวจสอบรายการเกี่ยวกับการจัดการสารสนเทศในแต่ละ
ด้านของโรงเรียนในอำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่
วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ ความถี่ร้อยละ และการสัมภาษณ์
วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ เนื้อหา โดยการจัด
หมวดหมู่ นำเสนอเนื้อหาสาระในรูปแบบความเรียง

ผลการวิจัย

1. ด้านการบริหารสารสนเทศของโรงเรียนใน
อำเภอเวียงแหงจังหวัดเชียงใหม่
โดยรวมมีผู้ตอบแบบสอบถาม มีการปฏิบัติมาก
คือการแต่งตั้งมอบหมายผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูล
ที่ชัดเจนรวมถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลคืนจากบุคลากรที่
เกี่ยวข้องมีการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์
ของข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาก่อนนำไปใช้และมี
การดำเนินการติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ได้รับ
การแต่งตั้งให้ดำเนินการกรอกข้อมูลปรับปรุงข้อมูลส่วน
ด้านที่ไม่ได้ปฏิบัติหรือปฏิบัติน้อย คือ การฝึกอบรมการ
พัฒนาการจัดเก็บข้อมูลและทักษะการใช้โปรแกรมใน
การจัดเก็บข้อมูลที่รับผิดชอบโดยมีปัญหาคือมีความ
ต้องการให้บุคลากรที่รับผิดชอบมีการเข้ารับการ
ฝึกอบรมการพัฒนา ด้านสารสนเทศและความรู้ในการ
จัดเก็บข้อมูลและมีทักษะในการใช้โปรแกรมในการ

- จัดเก็บข้อมูลส่วนข้อเสนอแนะคือ ควรมีการจัดอบรม
ให้กับบุคลากรที่รับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูล
สารสนเทศ
2. ด้านด้านการบริหารสารสนเทศพื้นฐานโรงเรียน
โดยรวมมีผู้ตอบแบบสอบถาม มีการปฏิบัติกันมากคือได้มี
การกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบการจัดเก็บข้อมูล
สารสนเทศโรงเรียน มีการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศทั่วไป
ของสถานศึกษา เช่น ข้อมูลบุคลากร งบประมาณต่างๆ
 อีกทั้งมีการสร้างระบบการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ
เกี่ยวกับวัสดุ ครุภัณฑ์ พัสดุอย่างเป็นระบบ ส่วนที่ไม่ได้
ปฏิบัติหรือปฏิบัติน้อย คือการจัดห้องสำนักงาน
เทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการ
บริหารจัดการและบริหารข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนและ
การจัดคอมพิวเตอร์และเครื่องมือที่ช่วยในการ
ประมวลผลข้อมูลให้เพียงพอต่อการงานอีกทั้งไม่ได้มี
การนำเครื่องมือหรือแบบฟอร์มที่ใช้ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูลต่างๆมาใช้ในการจัดการข้อมูล โดยผู้ตอบ
แบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่ามีปัญหา คือการจัดสรร
อุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอต่อการใช้งานการ
ประมวลผลและเครื่องคอมพิวเตอร์มีความล้าสมัย โดย
ส่วนใหญ่ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดอุปกรณ์และ
คอมพิวเตอร์ให้เพียงพอต่อการใช้งานประมวลผลและมี
ความทันสมัย
 3. ด้านการบริหารสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียน
โดยรวมมีผู้ตอบแบบสอบถาม มีการปฏิบัติมากคือ
มีการมอบหมายงานให้บุคลากรที่มีความถนัดในการ
ปฏิบัติงานด้านการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวข้องกับ
ผู้เรียนรวบรวมข้อมูลอีกทั้งการสร้างข้อมูลสารสนเทศ
ทางคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนและมีเพิ่ม
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนแต่ละช่วงชั้นมีการ
สร้างข้อมูลที่เป็นผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนของผู้เรียน เช่น
ผลสัมฤทธิ์ทางทักษะ ความรู้ ความสามารถ แยกตาม
จำนวนชั้นเรียนและมีการจัดทำระเบียบบันทึกข้อมูลใน
การประเมินคุณภาพของผู้เรียน อีกทั้งมีการประชุม

วางแผนในการจัดการสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน ส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติหรือมีการปฏิบัติน้อยคือ การแลกเปลี่ยนข้อมูลของนักเรียนระหว่างโรงเรียนในกรณีที่มีนักเรียนย้ายเข้าออกหรือจบการศึกษาและการปรับปรุงสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนให้ทันสมัยอยู่เสมอ โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่ามีปัญหา คือการแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนระหว่างโรงเรียนยังไม่มีมีการปฏิบัติเท่าที่ควรการติดตามเอกสารของนักเรียนที่ย้ายโรงเรียนหรือจบการศึกษายังมีความล่าช้าและส่วนใหญ่ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าจะส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนระหว่างโรงเรียนควรจะมีการจัดการระบบเอกสารประจำตัวนักเรียนให้มีความสะดวกและมีการเข้าถึงข้อมูลระหว่างโรงเรียนได้

4.ด้านการบริหารสารสนเทศการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน

โดยรวมมีผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ปฏิบัติมาก คือมีการกำหนดบุคลากรรับผิดชอบการจัดการสารสนเทศของงานวิชาการและมีการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาตนเองแก่บุคลากรที่รับผิดชอบทางด้านงานวิชาการ โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอมีการดำเนินการตามกระบวนการวางแผนจัดการสารสนเทศของงานวิชาการที่ชัดเจน มีเป้าหมายของงานวิชาการและตรวจสอบได้ ส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติหรือปฏิบัติน้อยคือการสร้างระบบการจัดเก็บสารสนเทศของงานวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนอีกทั้งการประสานความร่วมมือในการพัฒนาสารสนเทศของงานวิชาการกับสถานศึกษาอื่นๆหรือองค์กรอื่น โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่ามีปัญหา คือการประมวลผลข้อมูลสารสนเทศของงานวิชาการยังมีความล่าช้าและยังไม่ได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการประมวลผลอย่างมีประสิทธิภาพ และการใช้ระบบสารสนเทศในการจัดทำข้อมูลยังมีปัญหาที่มีความล่าช้าการจัดเก็บเอกสารทางวิชาการยังไม่เป็นหมวดหมู่และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้ให้

ข้อเสนอแนะว่า ควรจะมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการประมวลผลข้อมูลทางงานวิชาการของโรงเรียน มีการส่งเสริมให้มีระบบสารสนเทศในการจัดเก็บเอกสารทางวิชาการและการจัดทำข้อมูลควรจะมีควมรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์

5.ด้านการบริหารสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน

โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการปฏิบัติมากคือ มีการมอบหมายให้บุคลากรรับผิดชอบการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศที่มีความชำนาญในการจัดเก็บข้อมูลและมีการสร้างระบบการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณมีการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสถานศึกษาเพื่อนำเสนอต่อผู้บริหารเพื่อการตัดสินใจ ส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติหรือปฏิบัติน้อยคือการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดแหล่งเรียนรู้ห้องปฏิบัติการต่างๆและการประสานความร่วมมือในการพัฒนาสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนกับองค์กรที่เกี่ยวข้องอีกทั้งการกำกับติดตามและประเมินผลที่ชัดเจน เช่นการติดตามบุคลากรที่รับผิดชอบข้อมูลการกำหนดเวลาและปฏิทินการปฏิบัติงานในการจัดเก็บข้อมูลให้ชัดเจนและสามารถตรวจสอบได้ โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่ามีปัญหาคือ การกำกับติดตามข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนยังไม่มีความชัดเจนในการกำกับติดตามส่วนทางด้านข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ควรมีบุคลากรที่กำกับติดตามข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนที่ชัดเจน

6.ด้านการบริหารสารสนเทศเพื่อการรายงานผลงานของโรงเรียน

โดยรวมมีผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่เห็นว่ามีการปฏิบัติมาก คือ การกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศและ มีการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผลงานของโรงเรียนให้กับประชาชนและผู้ปกครองนักเรียนอยู่เสมอมีการตรวจสอบข้อมูลให้

ถูกต้องและทันสมัยก่อนนำเสนอทุกครั้ง บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันในด้านการนำเสนอ ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการรายงานผลงานของโรงเรียน ส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติหรือมีการปฏิบัติน้อย คือ การแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศเพื่อการนำเสนอต่อโรงเรียน ในเขตพื้นที่เดียวกันและยังไม่มีการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน ยังไม่มีการสนับสนุนอุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี ที่ทันสมัยในการ รายงานผลงานโรงเรียน โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถาม เห็นว่า ที่มีปัญหาคือ การนำเสนอข้อมูลสารสนเทศยังไม่มีการกำหนดรูปแบบการนำเสนอที่ชัดเจนและ ข้อเสนอแนะ คือ ควรจะมีการกำหนดรูปแบบการนำเสนอสารสนเทศที่ชัดเจน เช่น การทำแผ่นพับ การประชาสัมพันธ์

อภิปรายผล

1.การบริหารสารสนเทศ พบว่า มีข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีการแต่งตั้งมอบหมายผู้รับผิดชอบในการ จัดเก็บข้อมูล คือมีการสั่งการจากผู้บังคับบัญชาให้มีผู้รับผิดชอบการจัดเก็บข้อมูลถือว่าเป็นงานพิเศษ นอกเหนือจากการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพลินพิศ หยาดพกา (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการระบบสารสนเทศในการบริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 พบว่าส่วนใหญ่มีหน่วยงาน และบุคลากรรับผิดชอบการจัดการระบบสารสนเทศ โดยเฉพาะการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล

2.การบริหารสารสนเทศพื้นฐานของ โรงเรียน พบว่า ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การจัดห้องสำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการและบริหารข้อมูล พื้นฐานของโรงเรียน เพราะว่า การจัดห้องสำนักงาน เทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการต้องให้การลงทุนค่อนข้างสูงเนื่องจาก โรงเรียนอาจจะได้รับงบประมาณเดียวกับทางด้านจัดการสารสนเทศ ค่อนข้างน้อยจึงไม่สามารถจัดทำห้องเกี่ยวกับการบริหาร

จัดการสารสนเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิวัฒน์ บุญนิธิภัทร (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพปัญหาและ ความต้องการการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนมเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพ ปัญหา และความต้องการ การจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร โรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก อยู่ในระดับน้อย และอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ (2) สภาพ ปัญหา และ ความต้องการการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร โรงเรียน

3.การบริหารสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียน พบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การสร้างข้อมูลที่เป็นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเพราะว่าการสร้างระบบข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนแต่ละคนนั้นมีความสำคัญมากในการที่จะได้มองเห็นพัฒนาการของผู้เรียนว่าก้าวไประดับไหนหรือว่า ไม่ก้าวหน้าเลยจะได้นำข้อมูลเหล่านี้มาจำแนกผู้เรียนว่า ผู้เรียนต้องการอะไรหรือผู้เรียนขาดอะไรครูควรที่จะ พัฒนาจุดไหนของผู้เรียนเพื่อตรงตามศักยภาพของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพลินพิศ หยาดพกา(2548) ได้ ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการระบบสารสนเทศในการบริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขต การศึกษา 6 พบว่าส่วนใหญ่มีหน่วยงานและบุคลากร รับผิดชอบการจัดการระบบสารสนเทศโดยเฉพาะการจัดเก็บ รวบรวมข้อมูลและสารสนเทศตรงตามความต้องการของ โรงเรียนและเป็นปัจจุบัน มีการนำข้อมูลและสารสนเทศ มาใช้ประโยชน์ ในการวางแผนการรายงานผล

4.การบริหารสารสนเทศการบริหารงาน วิชาการโรงเรียน พบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การจัดทำ โปรแกรมสำหรับวัดผลและประเมินผล และเทียบโอน ผลการเรียนที่ชัดเจนจะเห็นได้ว่า การนำโปรแกรมซึ่งเป็นเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้งานจำนวนมากเนื่องจาก เทคโนโลยี มีความสามารถในการประมวลผลข้อมูลและ จำแนกข้อมูลมีความรวดเร็วและทันสมัยก่อนนำข้อมูล สารสนเทศไปใช้งานด้านใดด้านหนึ่งสอดคล้องกับ

งานวิจัยของอรุณ เชื้อพรม (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการสารสนเทศในสถานศึกษา สำนักงานเขตบางแคสังกัดกรุงเทพมหานคร2 ผลการวิจัย พบว่าใช้มีการ โปรแกรมคอมพิวเตอร์เข้าช่วยนำเสนอในรูปแบบของเอกสาร และระบบคอมพิวเตอร์ ทั้งที่เป็น ข้อมูลและสารสนเทศ

5.การบริหารสารสนเทศเพื่อการบริหาร

โรงเรียน พบว่า ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง อาจจะเป็นเพราะว่า สภาพความเป็นอยู่สภาพภูมิประเทศของ โรงเรียนในอำเภอเวียงแหง นั้นมีการเข้าถึงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาสารสนเทศเป็นการเข้าถึงที่ค่อนข้างที่จะลำบากเนื่องจาก สภาพภูมิประเทศการเดินทางเข้าถึงค่อนข้างที่จะลำบาก จึงไม่ค่อยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าไปประสาน ผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัย ของ ณัฐนันท บัองวัน (2550) ได้วิจัยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนในโครงการ หนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในพื้นที่การศึกษาอำเภอ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่ามี หน่วยงานจัดให้มีการศึกษาอบรม ด้านนโยบายในการสนับสนุน พบว่า มีนโยบายหรือโครงการในการสนับสนุนเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการปฏิบัติงานทางการศึกษาของโรงเรียน

6.การบริหารสารสนเทศเพื่อการรายงานผลงาน

ของโรงเรียนค่าเฉลี่ยต่ำ คือ การนำเสนอข้อมูลสารสนเทศให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชนอยู่เสมอ อาจจะเป็นเพราะว่า การจัดสรรงบประมาณหรือ การ จัดสรรอุปกรณ์การนำเสนอไม่เพียงพอต่อความต้องการในการนำเสนอข้อมูลหรืออาจจะเป็นเพราะวัสดุ อุปกรณ์ไม่ทันสมัยในการนำเสนอข้อมูลจึงทำให้การนำเสนอข้อมูลออกมาในค่าเฉลี่ยต่ำหรือบุคลากรไม่มีความรู้เรื่องการนำเสนอข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับงาน วิจัย ของ เจษฎา รัชฎาหมอ (2552) ได้ทำการวิจัย สภาพการ

บริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารใน โรงเรียนขนาดเล็ก เขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 โดยมี ผลการวิจัยปรากฏดังนี้พบว่า ขาดซอฟต์แวร์สนับสนุน การปฏิบัติงานหรือการจัดการเรียนการสอน อุปกรณ์ ฮาร์ดแวร์คุณภาพต่ำ อุปกรณ์บางอย่างขาด การบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพใช้การได้ดี วัสดุอุปกรณ์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอต่อการใช้งาน ขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สภาพห้องสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ไม่เหมาะสม ขาดความรู้เรื่องการบำรุงรักษาและซ่อมแซม เมื่อเครื่องมีปัญหาขัดข้อง บุคลากรมีน้อย ขาดความรู้ความเข้าใจ กระแสไฟฟ้าไม่คงที่ หรือต้องใช้แหล่งพลังงานอย่างอื่น

สรุป

จากการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า มีการจัดการสารสนเทศของโรงเรียนในอำเภอเวียงแหงจังหวัดเชียงใหม่ที่มีการปฏิบัติมากในเรื่องของการกำหนดบุคลากรในการรับผิดชอบในการจัดการข้อมูลต่างๆและมีการนำโปรแกรมสำเร็จรูปมาใช้ในงานวิชาการไม่ว่าจะเป็นการวัดและการประเมินผลถือว่ามีปฏิบัติมากแต่อีกส่วนหนึ่งที่มีการปฏิบัติน้อยหรือไม่ได้ปฏิบัติเลย คือการจัดสรรงบประมาณในการบริหารสารสนเทศยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำและบุคลากรยังไม่มีความรู้ในการจัดการสารสนเทศได้ดีและยังไม่มีผู้เชี่ยวชาญในการจัดการข้อมูลสารสนเทศจึงทำให้เกิดปัญหาต่างๆในด้านการบริหารตามมาคือผู้บริหารไม่สามารถใช้ข้อมูลสารสนเทศในการตัดสินใจในเรื่องต่างๆได้เนื่องจาก ข้อมูลสารสนเทศไม่ได้มีการปรับปรุงแก้ไขทำให้เป็นปัจจุบันและทันสมัยทันต่อเหตุการณ์จึงทำให้การตัดสินใจในเรื่องต่างๆของผู้บริหารลดลง ดังนั้นผู้วิจัย จะนำเสนอผลการวิจัยครั้งนี้ต่อผู้บริหารระดับสมาคมและระดับเขตพื้นที่ต่อไปเพื่อจะได้นำไปพัฒนาการจัดการ

สารสนเทศของโรงเรียนในอำเภอเวียงแหงจังหวัด
เชียงใหม่ต่อไป

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ควรมีการประชุมหรือสัมมนาเพื่อพัฒนาการ
จัดการสารสนเทศของโรงเรียนในอำเภอเวียงแหงจังหวัด
เชียงใหม่เพื่อให้ผู้บริหารและครูที่รับผิดชอบในการ
จัดการสารสนเทศของโรงเรียนในอำเภอเวียงแหงจังหวัด
เชียงใหม่ให้เห็นความสำคัญของการจัดการสารสนเทศว่า
มีความสำคัญต่อการบริหารโรงเรียนขนาดไหนควรมี
การจัดสรรงบประมาณหรืออุปกรณ์ที่สำคัญและจำเป็น
ต่อการจัดการสารสนเทศเพื่อให้สารสนเทศมีความ
น่าเชื่อถือและเป็นปัจจุบันและทันสมัยทันต่อเหตุการณ์มี
การจัดอบรมครูผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดการสารสนเทศของ
โรงเรียนเพื่อให้มีความเชี่ยวชาญในการจัดการ
สารสนเทศเพื่อเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและบุคลากรที่
ต้องการใช้สารสนเทศเพื่อนำไปตัดสินใจหรือนำไป
พัฒนาผู้เรียนในด้านต่างๆ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาการติดตามการดำเนินงาน
การจัดการข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนในอำเภอเวียง
แหงจังหวัดเชียงใหม่ ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการ
จัดการสารสนเทศของโรงเรียนในอำเภอเวียงแหงจังหวัด
เชียงใหม่กับการจัดการสารสนเทศของโรงเรียน ใน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเดียวกัน
ข้อมูล และขอขอบพระคุณผู้บริหารที่ร่วมมือในการ
สัมภาษณ์เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542

โรงพิมพ์คุรุสภา กรุงเทพฯ 2542

กรมวิชาการ นโยบายคณะกรรมการการศึกษาขั้น

พื้นฐานปีงบประมาณ 2559 โรงพิมพ์คุรุ

สภา กรุงเทพฯ 2 558

กรมวิชาการ ขอบข่ายงานกระทรวงศึกษาธิการ

โรงพิมพ์ คุรุสภา กรุงเทพฯ 2546

ครรชิต มาลัยวงศ์ การใช้สารสนเทศในโรงเรียน

สืบค้นจากอินเทอร์เน็ต เมื่อวันที่

10 มีนาคม 2559

http://www.drkanchit.com/ict_education/index.html

เพลินพิศ หยาดผกา การจัดการระบบสารสนเทศของ
สถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 1
มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนคร. กรุงเทพฯ
2548

อภิวัฒน์ บุญนิธิภัทร สภาพปัญหาความต้องการการ
จัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษานครพนมเขต 2 มหาวิทยาลัย
นครพนม 2554

อาภรณ์ เชื้อพรม การพัฒนาการจัดการสารสนเทศใน
สถานศึกษา สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพฯ 2
มหาวิทยาลัยศิลปากร กรุงเทพฯ 2548

ณัฐนันท์ ป້องวัน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการ
สื่อสารของโรงเรียนในโครงการหนึ่งโรงเรียน
ในพื้นที่เขตพื้นที่การศึกษาลำพูนเขต 2
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2550

เจษฎา ชาญหม่อ สภาพการบริหารงานเทคโนโลยี
สารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียน
ขนาดเล็กเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 5
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2552

การจัดการสินค้าคงคลังด้วยวิธีการสั่งซื้อใหม่

กรณีศึกษาส่วนบริหารการจัดการและจัดส่งคาเฟ่เมซอน

Inventory Management by means of Re-order Point

Case Study of Supply and Delivery Management of Café Amazon

สหัส แสงผล ¹

¹คณะบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, sahus.sa@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

โดยบริษัทกรณีศึกษาได้ประสบปัญหาสินค้ามีแนวโน้มที่จะไม่พอขาย ต้องมีการตรวจนับสต็อกสินค้าทุกวัน เพื่อตรวจสอบสินค้าในคลังทุกครั้งที่มีการสั่งซื้อจากลูกค้า ซึ่งจำนวนยูนิต สินค้ามีปริมาณสูง ทำให้เสียเวลาและแรงงานในการทำงานซึ่งยังไม่รวมถึงผลกระทบในทางธุรกิจ เช่น ความพึงพอใจต่อบริการของลูกค้า การควบคุมระยะเวลาในการสั่งซื้อและจัดส่งสินค้า การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการสินค้าคงคลังด้วยวิธีการสั่งซื้อใหม่ (Re-order Point) ในส่วนบริหารการจัดการและจัดส่งคาเฟ่เมซอน มาใช้ในการบริหารจัดการการสั่งซื้อสินค้าและควบคุมสินค้าคงคลังให้เหมาะสม

ผลการศึกษาพบว่าระบบจัดการสินค้าคงคลังด้วยวิธีการสั่งซื้อใหม่ (Re-order Point) สามารถช่วยในการกำหนดปริมาณการสั่งซื้อและควบคุมการหมุนเวียนสต็อกสินค้าได้ และสามารถช่วยลดค่าใช้จ่ายในการถือครองสินค้า โดยในเดือนมีนาคมที่มียอดขายเยอะที่สุดของทุกปี

คำสำคัญ: เอบีซี ปริมาณสั่งซื้อใหม่

Abstract

The case study Company encounters the problem of products which are possibly insufficient to sell. The stock is required counting daily in order to inspect the inventory every time the Company needs to order products from customer. Since the quantity of product unit is high, it wastes time and labor in working. This excludes other business impacts, such as, customer satisfaction in services, time control in ordering products, and product delivery. The objective of this research is to study the inventory management by means of re-order point in the part of supply and delivery management of Café Amazon and apply this mean to the management of product order and inventory control appropriately.

Study result also found that inventory management by re-order point approach helps determine order quantity, control stock circulation and reduce inventory holding cost. In March, the most sales every year.

Keywords ABC Re-order

1. บทนำ

การจัดการสินค้าคงคลัง เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการห่วงโซ่อุปทาน ซึ่งประกอบไปด้วย การวางแผน การดำเนินการ การควบคุม การไหลเวียน และการจัดเก็บสินค้า ซึ่งธุรกิจผู้ให้บริการกาแฟสด มีการแข่งขันที่สูงมาก ทั้งด้านการบริหารจัดการ การเข้าใจถึงวิวัฒนาการของธุรกิจผู้ให้บริการกาแฟสด และเพื่อตอบสนองพฤติกรรมของผู้บริโภค จึงต้องดำเนินธุรกิจให้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายสินค้าคงคลังหรือสินค้าคงเหลือ (Inventory) เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับธุรกิจเพราะจัดเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนรายการหนึ่งซึ่งธุรกิจพึงมีไว้เพื่อให้การผลิตหรือการขายสามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่น การมีสินค้าคงคลังมากเกินไปอาจเป็นปัญหาเกี่ยวกับธุรกิจทั้งในเรื่องต้นทุนการเก็บรักษาที่สูง สินค้าเสื่อมสภาพ หมดยุติ ล้าสมัยถูกขโมยหรือสูญหายนอกจากนี้ยังทำให้สูญเสียโอกาสในการนำเงินที่จมอยู่กับสินค้าคงคลังนี้ไปหาประโยชน์ในด้านอื่นๆ

แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าธุรกิจมีสินค้าคงคลังน้อยเกินไปก็อาจประสบปัญหาสินค้าขาดแคลนไม่เพียงพอ (Stock out) สูญเสียโอกาสในการขายสินค้าให้แก่ลูกค้าเป็นการเปิดช่องให้แก่คู่แข่งและก็ต้องสูญเสียลูกค้าไปในที่สุดนอกจากนี้ถ้าสิ่งที่ขาดแคลนนั่นเป็นวัตถุดิบที่สำคัญการดำเนินงานทั้งการผลิตและการขายก็ต้องหยุดชะงักซึ่งอาจส่งผลต่อภาพลักษณ์ของธุรกิจในอนาคตได้ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้ประกอบการในการจัดการสินค้าคงคลังของตนให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมไม่มากหรือน้อยจนเกินไปเพราะการลงทุนในสินค้าคงคลังต้องใช้เงินจำนวนมากและอาจส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องของธุรกิจได้

ในโลกที่มีวิวัฒนาการและบูรณาการในทุกๆด้าน โดยเฉพาะด้านการจัดการสินค้าคงคลัง ถือเป็นปัจจัยหนึ่งในการวางแผนกลยุทธ์ธุรกิจผู้ให้บริการกาแฟสด ทำให้การสั่งซื้อมีประสิทธิภาพการจัดส่งและการจัดเก็บมีความเหมาะสม ซึ่งจะสามารถช่วยให้การดำเนินธุรกิจผู้ให้บริการกาแฟสดเป็นไปตามเป้าหมายที่ได้วางไว้

1.1 ความเป็นมาของกรณีศึกษา

ปัจจุบันถือได้ว่า คาเฟอเมซอน เป็นผู้ให้บริการด้านกาแฟสดชั้นนำของประเทศไทย ที่ได้รับความไว้วางใจจากลูกค้า ด้วยจำนวน 830 สาขา และประสบการณ์กว่า 10 ปี สามารถฝ่าฟันอุปสรรคและปรับตัวให้ผ่านพ้นวิกฤติทางเศรษฐกิจต่างๆมาได้ด้วยดี คาเฟอเมซอน เป็นหนึ่งในธุรกิจค้าปลีกของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) บริษัทพลังงานแห่งชาติและผู้นำในธุรกิจค้าปลีกในสถานีบริการน้ำมันของประเทศไทยซึ่งตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา นอกจากเราจะทำหน้าที่ในการสร้างความมั่นคงด้านพลังงานเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนชาวไทยในวงกว้างแล้วเรายังตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์และพัฒนาบริการเพื่อมอบความพึงพอใจสูงสุดให้กับผู้บริโภค โดยเฉพาะผู้ที่เดินทางเข้ามาใช้บริการภายในสถานีบริการน้ำมัน ปตท. ที่มีกว่าหนึ่งพันสาขา ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ

คาเฟอเมซอน เชื่อมมั่นในศักยภาพของการเจริญเติบโตที่ดีในธุรกิจผู้ให้บริการกาแฟสดและมีนโยบายที่จะทำงานในเชิงรุกมากขึ้น โดยยังคงเน้นสินค้าที่มีคุณภาพและราคาที่เหมาะสม พร้อมด้วยบริการที่เป็นเลิศ เพื่อสร้างความประทับใจให้กับลูกค้า นอกจากนี้ คาเฟอเมซอน ยังยึดมั่นในการดำเนินกิจการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ด้วยสถานะการแข่งขันที่สูงขึ้นของธุรกิจผู้ให้บริการกาแฟสด เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่สูงขึ้น ทำให้ต้องมีการสั่งซื้อและจัดเก็บเป็นสต็อกจำนวนมากเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการ อีกทั้งยังมีกลุ่มประเภทสินค้าที่หลากหลาย จึงต้องมีการจัดการสินค้าคงคลังที่มีประสิทธิภาพเข้ามาช่วยในการดำเนินงาน

สำหรับการศึกษานี้มุ่งเน้นไปที่การศึกษาถึงการจัดการสินค้าคงคลังด้วยวิธีสั่งซื้อแบบประหยัดที่มีการพัฒนาจากแนวคิดทฤษฎีการแบ่งกลุ่มมาเป็นระบบการจัดการสินค้าคงคลัง

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- เพื่อศึกษาการจัดการสินค้าคงคลังด้วยวิธีการสั่งซื้อใหม่ (Re-order Point) ในส่วนบริหารการจัดการและจัดส่งคาเฟอเมซอน
- เพื่อศึกษาการบริหารสินค้าคงคลังด้วยวิธีการสั่งซื้อใหม่ อย่างเหมาะสม
- เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาให้ได้การจัดการสินค้าคงคลัง ด้วยวิธีการสั่งซื้อใหม่ของส่วนบริหารการจัดการและจัดส่งคาเฟอเมซอน อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ขั้นตอนการศึกษา

- ศึกษาเทคนิคการแบ่งกลุ่มสินค้าแบบ ABC Analysis เพื่อแยกประเภทกลุ่มสินค้า
- ศึกษาเทคนิควิธีการสั่งซื้อใหม่ (Re-order Point) ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาระบบการจัดการคลังสินค้าของ ส่วนบริหารการจัดการ และจัดส่งคาเฟอเมซอน
- ศึกษาแนวทางการทำงานของระบบการจัดการห่วงโซ่อุปทาน ที่ใช้ในการบริหารสินค้าคงคลังให้มีความเหมาะสมและเพียงพอตลอดเวลา

1.4 ขอบเขตการศึกษา

- ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาจะใช้จากรายงานการจัดการ และจัดส่งสินค้าจาก ส่วนบริหารการจัดการ และจัดส่งคาเฟอเมซอน
- ข้อมูลที่นำมาศึกษาการทำงานเรื่องการจัดการสินค้าคงคลังด้วยวิธีการสั่งซื้อใหม่ ของส่วนบริหารการจัดการ และจัดส่งคาเฟอเมซอนจากรายงานปี พ.ศ. 2558

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- สามารถคำนวณและกำหนดนโยบายควบคุมสินค้าคงคลัง ด้วยเทคโนโลยีการแบ่งกลุ่มสินค้าแบบ ABC Analysis ได้
- สามารถคำนวณและกำหนดนโยบายควบคุมสินค้าคงคลัง ด้วยเทคนิควิธีการสั่งซื้อใหม่
- สามารถจัดทำหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมเพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารสินค้าคงคลังของ ส่วนบริหารการจัดการ และจัดส่งคาเฟอเมซอน ได้

2. ข้อมูลทั่วไปของบริษัทกรณีศึกษา

คาเฟอเมซอน เป็นธุรกิจค้าปลีกของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) มีสำนักงานใหญ่ ตั้งอยู่ที่ 555 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงจตุจักร เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 ร้านกาแฟคาเฟอเมซอน เกิดจากความคิดริเริ่มและวิสัยทัศน์ของผู้บริหารเมื่อปีพ.ศ.2545 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ธุรกิจร้านกาแฟอยู่ในช่วงคึกคักและตื่นตัวเป็นอย่างมากจากข้อมูลการวิจัยพบว่าตลาดกาแฟคั่วบดในเมืองไทยยังมีอนาคตสดใส บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เล็งเห็นถึงโอกาสทางการตลาดที่จะนำเอาร้านกาแฟที่มีมาตรฐานมาเป็นธุรกิจค้าปลีกในสถานีบริการเพื่อช่วยเพิ่มรายได้ให้กับผู้ประกอบการสถานีบริการน้ำมันและเป็นการพัฒนาธุรกิจดังกล่าว ให้เป็นจุดแข็งของสถานีบริการน้ำมัน ปตท. ซึ่งสามารถให้บริการเครื่องดื่มที่มีคุณภาพเป็นมาตรฐานเดียวกันให้กับกลุ่มผู้บริโภคที่เดินทางท่องเที่ยวหรือเป็นจุด

พักสำหรับนักเดินทางเพื่อผ่อนคลาย และเพิ่มความสดชื่นได้ด้วย ภายใต้แนวคิด “Cafe Amazon เข้มข้น...เพื่อนคนเดินทาง”จากการที่สั่งสมประสบการณ์ในธุรกิจกาแฟอย่างผู้รู้จริง และผลตอบรับเป็นอย่างดีจากผู้บริโภค ทำให้กาแฟเมซอนเป็นที่นิยมและเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางมากขึ้น บริษัท ปตท.จำกัด (มหาชน)จึงขยายสาขาออกไปตามเขตกรุงเทพและปริมณฑลตามเส้นทางหลักเพิ่มมากขึ้น ตามลำดับ หลังจากนั้น ในปี พ.ศ.2547-2551 เป็นช่วงที่กาแฟเมซอนสามารถขยายและเพิ่มจำนวนสาขาไปกับสถานีบริการน้ำมันปตท.ที่มีการปรับปรุงภาพลักษณ์ให้มีความทันสมัยส่งผลให้กาแฟเมซอนเป็นเสมือน “ห้องรับแขก ของสถานีบริการน้ำมันปตท.” ทำให้วันนี้กาแฟเมซอนกลายเป็นร้านกาแฟที่มีสาขามากที่สุดในประเทศกว่า 830 สาขา และมีการตั้งศูนย์ฝึกอบรมเพื่อความเป็นมาตรฐานของกาแฟเมซอนทุกแห่งทั่วประเทศธุรกิจร้านกาแฟกาแฟเมซอน นั้นมีจุดประสงค์แรกคือการเติมเต็มความสมบูรณ์ให้กับสถานีบริการน้ำมันของ ปตท. และต่อมาได้รับความนิยมจากผู้บริโภคเป็นอย่างดี ถือเป็นธุรกิจที่ประสบความสำเร็จโดยมีสาขาและยอดขายที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มรายได้ช่องทางหนึ่งซึ่งเป็นการลงทุนที่ไม่มากแต่ได้ผลตอบแทนที่คุ้มค่า ปัจจุบันกาแฟเมซอนมียอดขายรวมอยู่ที่ 30 ล้านบาทต่อปี บริษัท ปตท.จำกัด (มหาชน)จึงมีความมั่นใจว่าธุรกิจร้านกาแฟสดในประเทศไทยยังมีโอกาสเติบโตได้อีกมาก และผลจากวิจัยความพึงพอใจผู้บริโภคทำให้ทราบความต้องการของผู้บริโภคมากขึ้น กล่าวคือผู้บริโภคมีข้อจำกัดในการหาซื้อเครื่องดื่มกาแฟเมซอน เพราะเนื่องจากมีจำหน่ายเฉพาะภายในสถานีบริการน้ำมัน ปตท. เท่านั้น ดังนั้น บริษัท ปตท.จำกัด (มหาชน) จึงมีแผนการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในการยกระดับมาตรฐานคุณภาพของสินค้าและบริการควบคู่ไปกับ

การขยายสาขา โดยมีแผนการขยายสาขาออกสู่ภายนอกสถานีบริการน้ำมันภายใต้ระบบแฟรนไชส์ออกไปสู่ห้างสรรพสินค้า อาคารสำนักงาน และสถานศึกษา

3.ศึกษาภาพรวมกระบวนการทำงานเดิม

ลูกค้าแจ้งข้อมูลคำสั่งซื้อมาที่ส่วนบริหารการจัดการและจัดส่งกาแฟเมซอน ข้อมูลจะถูกตรวจสอบด้วยระบบ ERP (Enterprise Resource Planning) ว่ามีสินค้าอยู่ในคลังสินค้าเป็นจำนวนเท่าใด พอสำหรับขายหรือไม่ ถ้าไม่พอต้องสั่งซื้อเพิ่มจากนั้นจึงดำเนินการจัดส่งสินค้าให้กับลูกค้า

3.1 เก็บรวบรวมข้อมูล

ปัญหาในการบริหารสินค้าคงคลังของกาแฟเมซอน คือ สินค้ามีแนวโน้มที่จะไม่พอขาย ต้องมีการตรวจนับสต็อกสินค้าทุกวัน เพื่อตรวจสอบสินค้าในคลังทุกครั้งที่มีการสั่งซื้อจากลูกค้า ซึ่งจำนวนยูนิตสินค้ามีปริมาณสูง ทำให้เสียเวลาและแรงงานในการทำงานซึ่งยังไม่รวมถึงผลกระทบในทางธุรกิจ เช่น ความพึงพอใจต่อบริการของลูกค้า การควบคุมระยะเวลาในการสั่งซื้อและจัดส่งสินค้า ดังนั้นการควบคุมสินค้าให้เพียงพอตลอดเวลาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง จากการศึกษาและสังเกตปัญหามาตั้งแต่วันที่ 19-30 สิงหาคม 2558 ผู้วิจัยได้พบว่าผลที่ได้จากการบริหารสินค้าคงคลังที่ใช้อยู่ในปัจจุบันไม่ดีเท่าที่ควร จึงพิจารณาจากสภาพปัญหาและสอบถามจากผู้ปฏิบัติงานในส่วนบริหารจัดการและจัดส่งกาแฟเมซอน โดยสามารถแยกสินค้าออกเป็น 3 กลุ่ม ได้ดังนี้

กลุ่มอุปกรณ์ เช่น แก้วพลาสติกพร้อมฝา แก้วน้ำดื่ม แก้วกระดาษ ถูพลาสติก กระดาษชำระ หลอดดูดน้ำ จานรองแก้ว โต้ะ แก้วอื่น ๆ

กลุ่มวัตถุดิบ เช่น เมล็ดกาแฟ ผงโกโก้ ใบชาเขียว นมข้นจืด นมข้นหวาน น้ำหวานกลิ่นผลไม้ต่างๆ น้ำดื่ม น้ำผึ้ง ฯ

กลุ่มเบเกอรี่ เช่น ขนมปังอบกรอบรสกระเทียม ขนมปังอบกรอบรสเนยสด พายกรอบหน้าเมอแรงค์ ขนมปังอบกรอบรสคาปูชิโน คุกกี้ชอร์ตเบรดไส้สับปะรด ขนมคาราเมลนัตตี้ ฯ

ผู้วิจัยได้นำแผนผังก้างปลาแสดงสาเหตุและปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาการจัดการจัดซื้อบ่อยไม่เพียงพอกับความต้องการ ซึ่งพบว่ามี 3 ปัจจัยคือ กระบวนการทำงาน บุคลากร และนโยบาย

- ปัญหาการจัดซื้อ บริหารการจัดการและจัดส่งคาเฟอีนเพื่อเมซอนขาดการพยากรณ์ยอดขายล่วงหน้า และไม่มีเครื่องมือที่เป็นแนวทางในการตัดสินใจสั่งซื้อสินค้า ซึ่งระบบเดิมจะทำงานแบบแบ่งเป็นเขตการขายซึ่งแต่ละเขตการขายจะมีวันที่กำหนดสำหรับการสั่งซื้อสินค้า คือเมื่อได้รับคำสั่งซื้อจากลูกค้าจะดำเนินการตรวจสอบสินค้าและจัดส่งซึ่งในบางครั้งอาจประสบปัญหาเรื่องสินค้าไม่สามารถรองรับความเปลี่ยนแปลงกะทันหันได้ทัน

- ปัญหาการบริหารสินค้าคงคลัง แม้ว่าปัจจุบันส่วนบริหารจัดการและจัดส่งคาเฟอีนเมซอนแม้จะได้ระบบ ERP เข้ามาช่วยในการบริหารงาน แต่ก็จำเป็นที่จะต้องคอยตรวจสอบระดับสินค้าคงคลังทุกวัน และทุกครั้งที่มีคำสั่งซื้อจากลูกค้า ว่าสินค้าเหลืออยู่เป็นจำนวนเท่าใดซึ่งสินค้าบางชนิดมีอายุในการจัดเก็บซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อรสชาติหรือกลิ่นได้ เช่น เมล็ดกาแฟ ใบชา หรือ นมชนิดต่างๆ

- เนื่องจากไม่มีเอกสารเพื่อการปฏิบัติงานที่ชัดเจนอาจทำให้เกิดความผิดพลาดในการบริหารสินค้าคงคลัง หรือ การจัดซื้อสินค้า ซึ่งต้องอาศัยการปรึกษาหัวหน้าส่วนเพื่อแก้ไขปัญหา

ในการบริหารสินค้าคงคลังของคาเฟอีนเมซอนนั้น แม้จะมีการนำระบบบริหารจัดการด้วยระบบ ERP (Enterprise Resource Planning) มาช่วยในการทำงานแล้ว แต่ปัญหาในการบริหารสต็อกสินค้าของคาเฟอีนเมซอนนั้นมีความซับซ้อน เพราะมีจำนวนสาขามาก ความต้องการในสินค้าแต่ละอย่างคาดเดาได้ยาก อีกทั้งสินค้าบางอย่างไม่สามารถที่เก็บไว้นานเกินไปได้เพราะอาจเกิดความเสียหายไม่สามารถใช้การได้ หรือหมดอายุจนทำให้ไม่สามารถขายสินค้าดังกล่าวได้ ซึ่งระบบดังกล่าวอาจไม่เพียงพอและทันต่อสถานการณ์ ซึ่งการไม่มีแนวทางที่ช่วยในการบริหารสต็อกสินค้าให้เหมาะสมจะมีผลกระทบต่อธุรกิจอย่างมาก เพราะการบริหารสินค้าคงคลังถือเป็นยุทธศาสตร์อย่างหนึ่งที่สำคัญต่อการทำธุรกิจซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผลกำไรในที่สุด

3.2 ศึกษาปัญหาและวิเคราะห์ปัญหา

ในการศึกษาปัญหาและวิเคราะห์ปัญหา ผู้วิจัยได้นำปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสินค้าคงคลังในธุรกิจกาแฟสดที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุหลัก โดยใช้แผนผังก้างปลาช่วยในการวิเคราะห์ ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุของปัญหากับปัจจัยการเกิดของปัญหา เพื่อหาสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาการจัดการสั่งซื้อสินค้าบ่อยมาทำการศึกษาดำเนินการ ดังนี้

3.2.1 ปัญหาด้านกระบวนการทำงาน

- ไม่มีแผนการจัดซื้อ
- ขาดการพยากรณ์
- ไม่มีคู่มือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะ เนื่องจากไม่มีเครื่องมือที่ช่วยในการตัดสินใจสั่งซื้อ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเป็นกรณีศึกษาด้วยการนำเทคนิคจุดสั่งซื้อใหม่ (Reorder Point) มาเป็นแนวทางในการทำงานต่อไป

3.2.2 ปัญหาด้านนโยบาย

- สั่งซื้อได้เพียงเจ้าเดียว
- ใช้การสั่งซื้อแบบแบ่งเขตการขาย

ข้อเสนอแนะ ในส่วนนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับ แนวนโยบายในการบริหารงาน ซึ่งในอนาคตอาจจะมี ัฒพหลายเออร์มากกว่าหนึ่งเจ้าและในส่วนของลูกค้า ที่ใช้วิธีการแบ่งเขตการขายมาใช้สั่งสินค้าตามวันที่ กำหนดคนนั้น อาจเปลี่ยนแปลงให้สามารถสั่งได้ทุกวัน

3.2.3 ปัญหาด้านพนักงาน

- ขาดการฝึกอบรม
- ขาดความชำนาญงาน

ข้อเสนอแนะ จัดให้มีการอบรมพนักงานที่ เกี่ยวข้องให้มีความเข้าใจกับงาน จัดทำมาตรฐานการ ทำงานเป็นเอกสาร มีการประเมินผลความสามารถ ในการปฏิบัติงาน

4. ผลของการศึกษาสามารถสรุปผลได้ดังนี้

4.1 กลุ่มอุปกรณ์

รายการผลิตภัณฑ์กลุ่ม A มีทั้งหมด 1 รายการ ซึ่งจะต้องมีการควบคุมอย่างเข้มงวด

รายการผลิตภัณฑ์กลุ่ม B มีทั้งหมด 3 รายการ ซึ่งจะต้องมีการควบคุมอย่างเข้มงวดปาน กลาง

รายการผลิตภัณฑ์กลุ่ม C มีทั้งหมด 16 รายการ ซึ่งจะต้องมีการควบคุมเข้มงวดน้อย

4.2 กลุ่มวัตถุดิบ

รายการผลิตภัณฑ์กลุ่ม A มีทั้งหมด 3 รายการ ซึ่งจะต้องมีการควบคุมอย่างเข้มงวด

รายการผลิตภัณฑ์กลุ่ม B มีทั้งหมด 3 รายการ ซึ่งจะต้องมีการควบคุมอย่างเข้มงวดปาน กลาง

รายการผลิตภัณฑ์กลุ่ม C มีทั้งหมด 14 รายการ ซึ่งจะต้องมีการควบคุมเข้มงวดน้อย

4.3 กลุ่มวัตถุดิบ

รายการผลิตภัณฑ์กลุ่ม A มีทั้งหมด 3 รายการ ซึ่งจะต้องมีการควบคุมอย่างเข้มงวด

รายการผลิตภัณฑ์กลุ่ม B มีทั้งหมด 3 รายการ ซึ่งจะต้องมีการควบคุมอย่างเข้มงวดปาน กลาง

รายการผลิตภัณฑ์กลุ่ม C ซึ่งจะต้องมีการ ควบคุมเข้มงวดน้อย

4.2 ผลของการพยากรณ์

การพยากรณ์แบบค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ที่ต้องรอ เก็บข้อมูลอย่างน้อย 3 ช่วงเวลา ดังนั้นค่าพยากรณ์ที่ ได้ค่าแรก คือของช่วงที่ 4 เช่นถ้าเริ่มเก็บข้อมูล ยอดขายเดือนมกราคม ในเดือนกุมภาพันธ์ และ มีนาคม ก็ยังพยากรณ์ไม่ได้ จะเริ่มพยากรณ์ได้เมื่อ สิ้นเดือนมีนาคม โดยคำนวณค่าพยากรณ์ของเดือน เมษายนและใช้ค่านี้ทำการพยากรณ์เดือนพฤษภาคม โดยตัดยอดขายจริงของเดือนมกราคมที่อยู่ไกลที่สุด ออกไป เอายอดขายจริงของเดือนเมษายนเข้ามา แทนที่แล้วคำนวณหาค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ซึ่งเป็นค่า พยากรณ์ของเดือนพฤษภาคมต่อไป

ในการคำนวณหาความต้องการยอดขายของ ปี พ.ศ. 2558 โดยยกตัวอย่างกลุ่มสินค้าละจำนวน 5 รายการต่อการพยากรณ์ ซึ่งผลของการพยากรณ์ราย เดือนซึ่งผลการพยากรณ์ยอดขายด้วยวิธีการหา ค่าเฉลี่ยแบบเคลื่อนที่ 3 Months Moving Average

5. สรุปผลการดำเนินงานวิจัย

เนื่องจากบริษัทกรณีศึกษามีการสั่งซื้อสินค้า เป็นจำนวนมาก มีอัตราการหมุนเวียนสินค้าเร็วและมี มูลค่ามาก การจะให้ความสำคัญทั้งหมดนั้นเป็นไปได้ยาก ผู้วิจัยจึงได้แบ่งสินค้าออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ และนำสินค้าคงคลังในเดือนที่มียอดขายสูงสุด และ เดือนที่มียอดขายต่ำสุด ของทุกกลุ่มผลิตภัณฑ์จำนวน กลุ่มละ 5 ชนิด มาหาวิธีการจัดซื้อ ด้วยเทคนิคจุด สั่งซื้อใหม่ (Reorder Point) ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอแนว ทางการให้ความสำคัญกับสินค้าที่มีมูลค่าการ

หมุนเวียนสูงและมีการสั่งต่อเนื่องตลอดเวลา ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยจึงได้เสนอเทคนิคจุดสั่งซื้อใหม่ (Reorder Point) เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารในการกำหนดระบบการควบคุมการสั่งซื้อให้เกิดความเหมาะสม เพื่อป้องกันความไม่แน่นอนจากความต้องการสินค้าที่มีการเปลี่ยนแปลง อีกทั้งยังสามารถช่วยลดรายจ่ายที่เกิดจากรอบการสั่งซื้อที่มากเกินไป ผลการศึกษายังพบว่าระบบจัดการสินค้าคงคลังด้วยวิธีการสั่งซื้อใหม่ (Re-order Point) สามารถช่วยในการกำหนดปริมาณการสั่งซื้อและควบคุมการหมุนเวียนสต็อกสินค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถช่วยลดค่าใช้จ่ายในการถือครองสินค้า โดยในเดือนมีนาคมที่มียอดขายเยอะที่สุดของทุกปี

5.1 ข้อเสนอแนะ

5.1.1 ควรมีการพัฒนาระบบและประสิทธิภาพในการสั่งซื้ออย่างต่อเนื่อง โดยนำโปรแกรมสำเร็จรูปที่สามารถช่วยเหลือในการสั่งซื้อสินค้า หรือควบคุมสินค้าคงคลังมาใช้ เพื่อให้สามารถรองรับการสั่งซื้อและจัดการสินค้าคงคลังได้ครบทุกด้านที่เกี่ยวข้อง เพราะด้วยจำนวนสินค้าที่มีมากการคำนวณด้วยมืออาจมีความผิดพลาดได้

5.1.2 ในการประยุกต์ใช้งานจริงควรนำยอดขายที่ได้พยากรณ์ไว้มาดำเนินการหาวิธีการสั่งซื้อใหม่ โดยสามารถนำเครื่องมือชนิดอื่น เช่น การกำหนดสินค้าคงคลังขั้นต่ำ (Safety Stock) การสั่งซื้อประหยัด (EOQ) มาช่วยในการคำนวณ

5.1.3 ถึงแม้จะสามารถนำข้อมูลจากระบบ ERP เข้ามาช่วยในการคำนวณได้ แต่ก็ยังต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมทำให้เสียเวลาในการทำวิจัย อีกทั้งการเข้าถึงข้อมูลยังทำได้ลำบาก เนื่องจากบริษัทกรณีศึกษาเป็นองค์กรขนาดใหญ่จึงต้องมีการเก็บรักษาข้อมูลเป็นความลับ

5.1.4 ในองค์กรขนาดใหญ่ สามารถนำระบบ Vendor Managed Inventory (VMI) มาช่วยใน

การจัดการสินค้าคงคลัง เพื่อลดรายจ่ายจากต้นทุนการสั่งซื้อ ต้นทุนการถือครองสินค้าคงคลัง

5.1.5 เนื่องจากระยะเวลาในการวิจัยครั้งนี้มีจำกัด จึงได้นำเสนอเฉพาะบางรายการ ในการนำไปประยุกต์ใช้จึงควรที่จะนำไปศึกษาหรือเปรียบเทียบกับสินค้าอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่ได้นำมาอ้างอิง ตลอดจนผู้วิจัยและนักวิชาการทุกท่าน ที่ผู้วิจัยและนักวิชาการทุกท่าน ที่ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาอ้างอิงถึงผลงานการวิจัยในรายงานเล่มนี้ ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงข้อมูลแนวทางในการวิจัย จนสำเร็จลุล่วง และผู้วิจัยขอขอบคุณผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ที่ให้การสนับสนุนทุนวิจัยในครั้งนี้

นอกจากนี้ข้าพเจ้าขอขอบคุณบิดา มารดาญาติพี่น้อง และเพื่อนๆทุกท่านที่ให้การสนับสนุนและคอยเป็นกำลังใจอยู่เคียงข้างข้าพเจ้าตลอดมา จนส่งผลให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเป็นฉบับสมบูรณ์ได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

[1] กนกวรรณ อัมระระ . 2554 . *แนวทางการจัดการสินค้าคงคลัง* . บัณฑิตวิทยาลัย , มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร

[2] กฤษณา กัญจ . 2550 . *กาแฟ* . ภาควิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ , มหาวิทยาลัยนเรศวร

[3] กัลยาณี สูงสมบัติ . 2550 . *ตำราชุดเทคนิคการจัดการสมัยใหม่* . มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

[4] คาเฟอเมซอน . 2553 . สายพันธ์กาแฟ . เอกสาร
ส่งเสริมการขาย . คาเฟอเมซอน , บริษัท ปตท. จำกัด
(มหาชน)

[5] คำนาย อภิปรัชญากุล . 2549 . โลจิสติกส์เพื่อการ
ผลิตและการจัดการซัพพลายเชน . โฟกัสมีเดียแอนด์
พับลิชชิ่ง , กรุงเทพฯ

[6] ชรินทร์ คุณรักษา . 2541 . การศึกษาพัสดุคง
คลังสำหรับอะไหล่ซ่อมบำรุงของโรงงานผลิต
ปูนซีเมนต์ . ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม ,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

[7] ชัยยนต์ ชีโนกุล . 2551 . การจัดการโซ่อุปทาน
และโลจิสติกส์ , มหาวิทยาลัยศรีปทุม

[8] เบญจมาศ สมบัตินิมิตสกุล . 2546 . ปัจจัยที่มีผล
ต่อความต้องการบริโภคกาแฟร้านสตาร์บัคส์ .
ปริญญาโท(เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ) , มหาวิทยาลัย
รามคำแหง

[9] ประทีป ประภามณฑล . 2554 . การบริการสินค้า
คงคลังสำหรับวัตถุดิบในกระบวนการพิมพ์สิ่งพิมพ์
มีค่า . บัณฑิตวิทยาลัย , มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีมหานคร

[10] วิชุดา พาดิ . 2554 . การศึกษาการบริหารการ
จัดซื้อ และการบริหารสินค้าคงคลัง . บัณฑิต
วิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร

[11] ศุภกร ดีเรือง . 2549 . การบริหารสินค้าคงคลัง
ในธุรกิจนำเข้าสารหล่อลื่น . บัณฑิตวิทยาลัย ,
มหาวิทยาลัยบูรพา

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของโรงเรียนมัธยม กลุ่มคอยอ่างขาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34

Student Development Activities Arrangement of Doi Ang Khang Secondary Schools Attached to the Secondary
Educational Service Area Office 34

นายณัฐวุฒิ กำปั่นทอง¹, พัชรวิวรรณ กิจมี²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, tunckeaw@gmail.com

²อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น,

nye_nai@hotmail.com

บทคัดย่อ:

การวิจัยเรื่องการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนมัธยม กลุ่มคอยอ่างขาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนมัธยม กลุ่มคอยอ่างขาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 กลุ่มเป้าหมายได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 8 คน คณะครู จำนวน 112 คน และสถานักเรียนจำนวน 15 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 135 คน ในปีการศึกษา 2558 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนมัธยม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนมัธยม กลุ่มคอยอ่างขาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติ ซึ่งการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีรายละเอียดดังนี้ ด้านกิจกรรมแนะแนว พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือสถานศึกษามีการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจและธรรมชาติของผู้เรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดทำแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยมีการกำหนด ขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน จากการสัมภาษณ์พบว่า ทางสถานศึกษามีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่มีการทำงานเป็นหมู่คณะ ร่วมกันทำงานเพื่อให้เกิดความสามัคคี รู้จักการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น ได้ และด้านกิจกรรมนักเรียนพบว่า มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดกิจกรรมทางศาสนา เช่น การทำบุญตักบาตร การแห่เทียนเข้าพรรษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ วิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจและธรรมชาติของผู้เรียน จากการสัมภาษณ์พบว่า สถานศึกษามีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมด้านกีฬา ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะทางด้าน

ร่างกายได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีส่วนในการส่งเสริมการฝึกเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี แต่ควรมีการเพิ่มเวลาในการจัดกิจกรรมให้มากขึ้น เพราะบางกิจกรรมมีเวลาน้อยเกินไป และบางกิจกรรมไม่ตอบสนองความต้องการของนักเรียน

คำสำคัญ: การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนมัธยมกลุ่มคอยอ่างขาง

ABSTRACT:

The research titled “Student Development Activities Arrangement of Doi Ang Khang Secondary Schools Attached to the Secondary Educational Service Area Office 34” aimed to investigate the student development activities arrangement of Doi Ang Khang secondary schools attached to the Secondary Educational Service Area Office 34. The sample included 8 school administrators, 112 teachers and 15 student councils. There were totally 135 people in the academic year 2015. The tools used in this study were questionnaires about the student development activities arrangement of secondary schools in form of 4-rating scale. The data were analyzed through frequency, percentage, mean and standard deviation. The interviews were analyzed through content analysis. The findings were as follows: According to, the student development activities arrangement of Doi Ang Khang secondary schools attached to the Secondary Educational Service Area Office 34, most respondents agreed that the overall performance was at high level as the following details. Regarding the guidance activities, it revealed that the performance was at high level. The item with the highest mean was that the schools studied and analyzed problem conditions, needs, interests and nature of learners while the item with the lowest mean was that the guidance activity plans determined operational procedures clearly. The results of interviews indicated that the schools supported activity arrangement letting the learners work as a group to achieve a unity and learn how to adapt themselves to others. Related to the student’s activities, it was found that the performance was at high level. The item with the highest mean was to organize religious activities, such as giving alms and candlelight processions whereas the item with the lowest mean was to analyze problem conditions, needs, interests and nature of learners. The results of interviews revealed that the schools promoted sports activity arrangement helping the learners develop their physical skills effectively and encouraged practicing to be good leaders as well as good followers. However, the activity periods should be added since some activities took too short time and some activities did not meet the students’ needs.

KEYWORDS: Student Development Activities Arrangement, Doi Ang Khang Secondary Schools

บทนำ

สภาพสังคมในปัจจุบันได้มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วทั้งในทางที่ดีและทางที่ไม่ดี ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทย บทบาทหน้าที่สำคัญในการอบรมสั่งสอนนักเรียนของบุคคลในครอบครัวลดน้อย จึงส่งผลให้สถานศึกษามีหน้าที่นอกจากให้ความรู้แล้ว จะต้องมีการส่งเสริมพัฒนาทางด้านร่างกาย สังคม คุณธรรม จริยธรรมและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นที่เหมาะสมกับผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ มีทักษะชีวิตที่ดีขึ้นรวมทั้งการจัดการเกี่ยวกับการแก้ไขและป้องกันพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและ เทคโนโลยี ที่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตของคนในสังคมทำให้เกิดปัญหาขึ้น ไม่ว่าจะเป็น ด้าน เศรษฐกิจ ครอบครัว อาชญากรรม สิ่งเสพติดและยาเสพติด ที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในการดำเนินชีวิตทั้งทางตรงและทางอ้อมที่ส่งมาถึงนักเรียนที่ทำให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในหลาย ๆ ด้าน เช่น ความก้าวร้าว การทะเลาะวิวาท การติดสิ่งเสพติด การหนีเรียน การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรและการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมและสถานศึกษาซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้สร้างความหนักใจให้กับทางครูและครอบครัวของนักเรียน ดังนั้นการจัดกิจกรรมนักเรียนภายในสถานศึกษาจึงมีบทบาทและหน้าที่ป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่อาจจะเกิดขึ้น และเป็นการช่วยส่งเสริมนักเรียนให้มีพฤติกรรมที่ดีและเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เกิดการเรียนรู้สร้างและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมอันดีงาม เคารพภาคภูมิใจในสถาบันพระมหากษัตริย์เพื่อให้นักเรียนประพฤติตน

อยู่ในกฎระเบียบวินัยของโรงเรียน เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ จริยธรรม และมีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเอง ครอบครัวสังคมและประเทศชาติ จากการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553, 2) นั้นทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในด้านต่างๆ ซึ่งหมวด 4 ว่าด้วยแนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความ สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความภูมิใจในความเป็นไทยมีศักยภาพในการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้พระราชบัญญัติไว้ในมาตรา 6 ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจสติปัญญาความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต และใน มาตราที่ 24 กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของเด็ก เพื่อฝึกทักษะ กระบวนการคิด การเรียนรู้จากประสบการณ์ ปลูกฝังคุณ ธรรมและการจัด สิ่งแวดล้อมให้เกิดการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544 , 21-22)

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองตามศักยภาพ เพื่อเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยและสร้างจิตสำนึกในความ เป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในการปกครอง ตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์

ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องสร้างองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และนำประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ได้แก่ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ไขปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตและความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นการบูรณาการองค์ความรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, 2)

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียนตามศักยภาพ อย่างมีระบบขั้นตอน ด้วยวิธีการที่หลากหลายที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเอง ได้รับประสบการณ์จากการปฏิบัติเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ปลูกฝังคุณธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ สร้างจิตสำนึก การดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะความรู้จากการปฏิบัติจริงเพื่อให้เกิดประสบการณ์ สามารถพัฒนาตนเองเพื่อเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย และมีจิตสำนึกที่ดีงาม เป็นคนเก่ง ดี มีความสุข ดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสร้างสรรค์

จากการสัมภาษณ์ นายศรันย์ วรรณรัตน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนอรุโณทัยวิทยาคม (2558) กล่าวว่า โรงเรียนมัธยมกลุ่มดอยอย่างขาง มีการจัดกิจกรรมหลายรูปแบบ ตามขอบข่ายการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่คณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดไว้ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ (1) กิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ (2) กิจกรรมที่ตอบสนองความสนใจ ความถนัดและความต้องการของผู้เรียน (3) กิจกรรมที่ปลูกฝังและส่งเสริมจิตสำนึกการทำงาน ประโยชน์ของสังคม และ (4) กิจกรรมที่ฝึกการทำงานและการให้บริการ โดยทางโรงเรียนได้นำนโยบายมาใช้และปรับให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของแต่ละโรงเรียน เพื่อให้การจัดกิจกรรมบรรลุตามวัตถุประสงค์ แต่นักเรียนก็ยังไม่ให้ความสนใจและให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ทางโรงเรียนจัดให้ โดยไม่ตระหนักถึงความสำคัญในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนานักเรียนในด้านต่าง ๆ เพื่อจะทำให้นักเรียนเป็นคนดีของสังคมและประเทศชาติ

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมกลุ่มดอยอย่างขาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 เป็นอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนมัธยม กลุ่มดอยอย่างขาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34

วิธีการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนมัธยม กลุ่มคอยอ่างขาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 ซึ่งมีขั้นตอนการวิจัยดังนี้

กลุ่มเป้าหมาย ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้

1.กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยผู้บริหาร จำนวน 8 คน คณะครู จำนวน 112 คน รวม 120 คน

2.แบบสัมภาษณ์สำหรับสถานนักเรียน โรงเรียนละ 5 คน รวม จำนวน 15 คน ที่ประกอบด้วยตำแหน่งประธานสถานนักเรียน รองประธานสถานนักเรียน กรรมการสถานนักเรียน เภรัญญิกสถานนักเรียนและเลขานุการ

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ มีดังนี้

1. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไป เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นแบบมาตราส่วน(Rating scale) ประมาณค่า 4 ระดับของลิเคอร์ท (Likert Scale)

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

2. การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเลือกสัมภาษณ์เฉพาะสถานนักเรียนจำนวน 15 คน

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินขั้นตอน ดังนี้

1. แบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1.1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และเอกสารอื่น ๆ

1.2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามขอบข่ายการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยแบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรมแนะแนว จำนวน 23 ข้อ และกิจกรรมนักเรียนจำนวน 28 ข้อ

1.3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของภาษาและรูปแบบ

1.4. นำแบบ สอบถาม มาทำการแก้ไขให้ถูกต้องแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา จำนวน 3 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความสอดคล้องตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป

1.5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของภาษาและรูปแบบคำถามอีกครั้ง

1.6. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนแมริมวิทวิทยา อําเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30 คน

1.7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองแล้วมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .728

1.8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาความ
เชื่อมั่นแล้วไปปรับปรุงโดยผ่านความเห็นชอบของ
อาจารย์ที่ปรึกษา

1.9. นำแบบสอบถามที่จัดพิมพ์สมบูรณ์แล้ว
นำไปเก็บข้อมูลการวิจัยต่อไป

2. การสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์ครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลพร้อม
กับแบบสอบถาม ซึ่งการสัมภาษณ์ผู้วิจัยมุ่งเน้น
สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมด้านการจัดกิจกรรมแนะแนว
และการจัดกิจกรรมแนะแนว ของสถานักเรียน
กลุ่มคอยอย่างขาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีขั้นตอน
การสร้างแนวคำถามในการสัมภาษณ์ ดังนี้

2.1 ศึกษาวัตถุประสงค์ของการวิจัยเรื่อง
การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนมัธยม
กลุ่มคอยอย่างขาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 กำหนดหัวข้อประเด็นที่ต้องการ
ถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.2 กำหนดหัวข้อประเด็นที่ต้องการถามตาม
วัตถุประสงค์ของการวิจัย เรื่อง การจัดกิจกรรม
พัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนมัธยม กลุ่มคอยอย่างขาง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34

2.3 รวบรวมข้อคำถามที่ต้องการสัมภาษณ์
จากแบบสอบถามตามขอบเขตเนื้อหาทั้ง 2 ด้านและ
ประเด็นที่กำหนดไว้

2.4 พิจารณาแต่ละข้อคำถามว่ามีความเป็น
ปรนัยหรือมีความชัดเจนทางภาษาเหมาะกับการถาม
ผู้ให้สัมภาษณ์หรือไม่

2.5 นำแนวคำถามการสัมภาษณ์เสนอต่อ
อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไข
ความถูกต้องด้านภาษาและความเหมาะสมทั่วไป

2.6 นำแนวคำถามการสัมภาษณ์ไปปรับปรุง
แก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.7 นำแนวคำถามการสัมภาษณ์ที่ได้ปรับปรุง
แก้ไขแล้วไปสัมภาษณ์สถานักเรียนโรงเรียนละ 5 คน
รวมจำนวน 15 คน ที่ประกอบด้วยตำแหน่ง
ประธานสถานักเรียน รองประธานสถานักเรียน
กรรมการสถานักเรียน เหน้รณูญิกสถานักเรียนและ
เลขานุการ

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของ
โรงเรียนมัธยม กลุ่มคอยอย่างขาง สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 ผลการวิจัย พบว่า
การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของ โรงเรียนมัธยม
กลุ่มคอยอย่างขาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถาม
มีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติ ซึ่งการปฏิบัติโดยรวม
และรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านกิจกรรมแนะแนว พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ใน
ระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.98 ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ย
สูงสุด คือสถานศึกษา มีการศึกษาวิเคราะห์
สภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจและ
ธรรมชาติของผู้เรียน โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.20 ส่วน
ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดทำแผนการจัดกิจกรรม
แนะแนว โดย มีการกำหนด ขั้นตอนการปฏิบัติงาน
ที่ชัดเจน โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.02

ด้านกิจกรรมนักเรียน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ใน
ระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.15 ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ย
สูงสุด คือ จัดกิจกรรมทางศาสนา เช่น การทำบุญ
ตักบาตร การแห่เทียนเข้าพรรษา โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่
3.45 ส่วน ข้อ ที่ มี ค่า เฉ ลี่ย ต่ำ สุ ด คื อ
วิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการ ความสนใจและ
ธรรมชาติของผู้เรียน โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.95

ส่วนการสัมภาษณ์ของกิจกรรมแนะแนว พบว่า สถานศึกษามีการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอุดมศึกษายังมีน้อย โดยทางโรงเรียนไม่ได้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาต่อมากเท่าที่ควร เช่น การเชิญวิทยากรหรือสถาบันการศึกษาเข้ามาให้ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาต่อ รวมทั้งการเชิญศิษย์เก่าที่มีการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นมาให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการศึกษาต่อจึงเป็นสาเหตุที่ทำให้นักเรียนไม่ต้องการศึกษาต่อ

ส่วนการสัมภาษณ์ของกิจกรรมนักเรียน พบว่า มีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมด้านกีฬา ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะทางด้านร่างกายได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีส่วนในการส่งเสริมการฝึกการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี นอกจากนั้นแล้วในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง สถานศึกษาควรมีการเพิ่มเวลาในการจัดกิจกรรมให้มากขึ้น เพราะ บางกิจกรรมมีเวลาน้อยเกินไป และบางกิจกรรมไม่ตอบสนองความต้องการของนักเรียนนอกจากนี้ การจัดกิจกรรมควรมีการส่งเสริมให้นักเรียนออกไปทำกิจกรรมนอกสถานที่ เช่น การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อช่วยเหลือสังคมและการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ตั้งชุมนุมด้วยความสนใจของผู้เรียนด้วยตนเอง เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนในการร่วมกิจกรรม

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนมัธยม กลุ่มคอกอย่างาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 ผู้วิจัยมีข้อค้นพบและประเด็นที่น่าสนใจ นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ด้านกิจกรรมแนะแนว พบประเด็นที่น่าสนใจ
- 2 ประเด็นดังนี้

1.1 ประเด็นที่หนึ่ง พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษามีการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการ ความสนใจและธรรมชาติของผู้เรียน ซึ่งเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการประชุมวางแผนกับบุคลากรก่อนการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้เรียนเป็นหลัก โดยเป็นไปตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, 21) ระบุไว้ว่า การจัดกิจกรรมแนะแนวต้องให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการ ความสนใจ ตามธรรมชาติของผู้เรียน และวิถีทัศน์ของสถานศึกษา ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนมีอิสระในการคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง เรียนรู้ด้วยตนเองด้วยการปฏิบัติจริงจนกระทั่งเกิดทักษะชีวิต ตลอดจนครูทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของจันทร์ กำกัศสร (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการสำรวจข้อมูลปัญหาความต้องการ ความสนใจ และธรรมชาติของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

1.2 ประเด็นที่สอง พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การจัดทำแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยมีกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ซึ่งเป็นเพราะว่า ผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมแนะแนวมุ่งเน้นการดำเนินการจัดกิจกรรมมากกว่าการจัดทำแผนการจัดกิจกรรม ซึ่งไม่เป็นไปตามหลักการบริหารที่จะต้องคำนึงถึงการวางแผนเป็นอันดับแรก ดังที่สุขพัชรา ชุ่มเจริญ (2545, 3) ได้กล่าวไว้ว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่มีการวางแผนที่จัดอย่างเป็นระบบ มีวิธีการที่หลากหลาย

พัฒนาผู้เรียนทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม นอกจากนี้ มณี ครุไชยศรี (2550) ได้ศึกษาเรื่องการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดกิจกรรม ควรมีลักษณะยืดหยุ่นได้ มีการปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ

2. ด้านกิจกรรมนักเรียน พบประเด็นที่น่าสนใจ 2 ประเด็นดังนี้

2.1 ประเด็นที่หนึ่ง พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ จัดกิจกรรมทางศาสนา เช่น การทำบุญตักบาตร การแห่เทียนเข้าพรรษา ซึ่งเป็นเพราะว่า คณะครู และนักเรียนภายในโรงเรียนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ จึงให้ความสำคัญต่อการดำเนินกิจกรรมทางศาสนา ในวันสำคัญต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, 25) ระบุว่า ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียน มีคุณธรรมจริยธรรม และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิทยา รัตนย่อมงามดี (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานด้านจริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมผู้เรียน โดยสอดแทรกจริยธรรม นักเรียนทุกคนได้เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาด้านจริยธรรมของโรงเรียนสม่ำเสมอ เช่น กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมค่ายพัฒนาคุณธรรม

2.2 ประเด็นที่สอง พบว่า การจัดกิจกรรมฝึกทักษะการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีการปฏิบัติมาก ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์สถานักเรียน ที่กล่าวว่า สถานศึกษามีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่ฝึกการ

ทำงานร่วมกัน เพื่อฝึกการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ซึ่งเป็นเพราะว่า สถานศึกษาเลือกจัดกิจกรรมที่เพิ่มศักยภาพตามความเหมาะสมให้กับผู้เรียน โดยเฉพาะกิจกรรมฝึกทักษะการเป็นผู้นำและผู้ตามของผู้เรียน ที่ส่งผลต่อการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิต และเป็นไปตามหลักการจัดกิจกรรมนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, 25) ที่ระบุว่า ต้องเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี มีความรับผิดชอบการทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจ ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกัน และความเอื้ออาทรและสมานฉันท์ สอดคล้องกับงานวิจัยของนิศยา มูลสาร (2549) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยใช้โครงงานเพื่อส่งเสริมความสามารถทางภาษาอังกฤษและทักษะชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีทักษะชีวิต โดยสามารถผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ มีพฤติกรรมด้านความร่วมมือและความกระตือรือร้นในการทำงานในระดับปานกลาง และพฤติกรรมองค์ประกอบด้านความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความตั้งใจในการทำงาน และความเชื่อมั่นกล้าแสดงออกในระดับสูง

สรุป

จากผลการวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนมัธยม กลุ่มดอยอ่างขาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 ถึงแม้ว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะมีการปฏิบัติมาก แต่ก็ยังไม่สามารถทำให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามเป้าหมายที่วางไว้

ซึ่งการที่นักเรียนไม่เข้าร่วมกิจกรรมอาจจะมาจากปัจจัยด้านอื่น ๆ ดังนั้นผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยให้กับผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการ

หาแนวทางในการทำให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนมัธยม กลุ่มคอยอย่างขางสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 ต่อไป ดังนั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 ควรจัดอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของครูแนะแนวให้แก่ คณะครูและบุคลากร เพื่อให้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมแนะแนว

1.2 ควรให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน

1.3 ควรมีกิจกรรมที่มีความหลากหลายตอบสนองความต้องการของผู้เรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม

1.4 ควรจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และสถานที่ เพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรมให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนมัธยม กลุ่มคอยอย่างขาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 เพื่อเป็นแนวทางในการให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กาญจนา ศรีกาพิสินธุ์. (2533). การบริหารกิจการนักเรียน. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
 กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน . กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การ

รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
 จันทร กำภักศร. (2557). การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารกิจการพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
 นิตยา มูลสาร. (2549). การสร้างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้โครงงานเพื่อส่งเสริมความสามารถทางภาษาอังกฤษและทักษะชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
 มณี ครุไชยศรี. (2550). การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
 วิทยา รัตนย่อมนงามดี. (2558). การดำเนินงานด้านจริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
 สุขพัชรา ชีเมเจริญ. (2545). การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: ประสานมิตร.
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

การจัดทำคู่มือปฏิบัติงานสำหรับแผนก CONSOL : EXPORT ของบริษัท เอบีซี โลจิสติกส์ จำกัด

The work manual development for Consol Department of ABC Logistics Co., Ltd.,

เอกนรี ทุมพล¹

¹คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการ โลจิสติกส์ วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก Email : acknaree@southeast.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานแผนก CONSOL :: EXPORT ของบริษัท เอบีซี โลจิสติกส์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่ทำหน้าที่เปรียบเสมือนคนกลางในการขนส่งสินค้าที่มีขนาดเล็กไปจนถึงสินค้าที่มีขนาดใหญ่มีการขนส่งให้เลือกหลายรูปแบบที่มีทีมงานที่มีคุณภาพในการปฏิบัติงานจากการที่ได้เข้าศึกษาในแผนกของ CONSOL : EXPORT ซึ่งมีบทบาทในการทำงานด้านการส่งออกสินค้าผ่านทางมหาสมุทรโดยใช้ตู้คอนเทนเนอร์บรรทุกสินค้าลงเรือขนส่งไปยังประเทศต่างๆพบว่าปัญหาใหญ่ของแผนกนี้คืออัตราการลาออกของพนักงานมีอัตราสูงและต้องรับพนักงานใหม่อยู่เสมอทำให้บริษัทเสียเวลาในการสอนงานและยังส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานของแผนกซึ่งส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานโดยรวมของบริษัทด้วย

การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม PAR (Participatory and Action Research Approach) โดยใช้วิธีรวบรวมข้อมูล 3 วิธี คือ 1. การสังเกตการณ์ทำงานและการสำรวจธุรกิจ 2. การสัมภาษณ์เชิงลึก และ 3. การระดมสมอง ใช้วิธีการเขียนภาพแสดงเส้นทางเดินของการปฏิบัติงานตามระบบ (Work Flow) และใช้การเขียนภาพแสดงทางเดินของเอกสารและการบันทึกข้อมูล (Flow Chart) ในการพัฒนาคู่มือการปฏิบัติงานนี้

ผลการศึกษาพบว่าคู่มือปฏิบัติงานแผนก CONSOL : EXPORT ที่จัดทำขึ้นมีเนื้อหาครอบคลุมขั้นตอนการปฏิบัติงานเอกสารแบบฟอร์มของแผนก CONSOL : EXPORT ทั้งหมดและทางบริษัทสามารถนำคู่มือดังกล่าวไปใช้ได้จริงโดยคู่มือดังกล่าวจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยยกระดับการปฏิบัติงานและสร้างมาตรฐานการทำงานแก้ไขปัญหาความขัดแย้งลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานประหยัดค่าใช้จ่ายช่วยเพิ่มความถูกต้องในการทำงานช่วยให้พนักงานใหม่สามารถปฏิบัติงานได้เร็วขึ้นช่วยลดเวลาในการฝึกอบรมพนักงานทำให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

คำสำคัญ: คู่มือการปฏิบัติงาน, การส่งออกสินค้าโดยใช้ตู้คอนเทนเนอร์ทางทะเล

Abstract

The purpose of this research is to develop the work manual for Consol Department of ABC Logistics Co., Ltd., as an agent engaging in transport of goods contained in both small and large packages with a wide range of transport services and qualified employees. The research reveals that the major issue of the Consol Department operating in shipping of goods loaded in containers via the ocean route to other countries is a high employee turnover rate which causes the Company to frequently recruit new employees and waste time in training the new employees. Moreover, the issue results in lost efficiency of the Department's operations and reflects the overall performance of the Company.

Participatory and Action Research Approach (PAR) was employed for the study The data were collected by the following tools: 1) Observation and Interviewing 2) In-depth interview and 3) Brainstorming: debate, opinion survey. Work flow and Flow chart were used for develop this work manual.

The result of study found that a comprehensive work manual in relation to all documentation procedures of the Consol Department: Export whereby the Company is able to use such manual in a practical way. The work manual is the key tool to help employees improve performance and build work standard while contradiction, task complexity, cost and error will be reduced. In addition, new employees can have their work done faster, and it saves the training time which can lead to the high efficiency

Keywords : Work Manual, shipping of goods loaded in containers via the ocean route

1. บทนำ

ซึ่งในปัจจุบันเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งมนุษย์สามารถติดต่อกันได้สะดวกสบายมากขึ้น หลายๆประเทศจึงมีการแลกเปลี่ยนสินค้ากันเพิ่มมากขึ้น ธุรกิจนำเข้าส่งออกจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดส่งสินค้าระหว่างประเทศ ซึ่งบริษัทที่เกี่ยวกับการนำเข้าส่งออกในอนาคตมีภาวะการแข่งขันค่อนข้างสูงทั้งจากคู่แข่งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเป็นการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันบริษัทต้องมีการบริหารจัดการที่ดี จากภายในองค์กรก่อน

ด้วยภาวะการแข่งขันที่รุนแรงในภาคธุรกิจการนำเข้าส่งออกนอกจากการแข่งขันกันทางด้านเวลาแล้ว ความถูกต้องและรวดเร็วยังเป็นเครื่องมือหนึ่งของบริษัทต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ยิ่งในองค์กรที่มีการเข้าออกของพนักงานบ่อยๆ ระยะเวลาที่ใช้ในการหาคนสร้างคนใหม่เป็นช่วงเวลาที่ การเพิ่มผลผลิตจะขาดหายไปซึ่งแต่ละองค์กรจะมีช่วงเวลาและความเสียหายแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับงานและตำแหน่งที่ไม่มีคนมาทำงานว่าเป็นตำแหน่งงานที่สำคัญมากน้อยแค่ไหนอย่างไรก็ตาม ในบางกรณีการหาพนักงานใหม่มาได้ แต่พนักงานใหม่กลับไม่

สามารถทำงานทดแทนพนักงานเก่าได้หรือไม่ สามารถปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมองค์กรได้ จึงมีความจำเป็นที่ต้องหาพนักงานใหม่มาลองฝึกทดลองดูอีกซึ่งระยะเวลาในการปรับตัวของพนักงานใหม่นั้นจะมีระยะเวลาไม่เท่ากันความท้าทายของงานการบริหารทรัพยากรมนุษย์ จึงขึ้นอยู่กับการทำอย่างไรที่จะรักษาพนักงานที่ทำงานดีไว้ได้ไม่ให้ลาออกให้กระบวนการทำงานคงดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและทำอย่างไรเวลาที่พนักงานลาออกจะสามารถปิดช่องว่างที่หายไปได้เร็วที่สุด นอกจากนั้นการรับพนักงานใหม่เข้ามานอกจากจะต้องใช้เวลาในการทำงานมากขึ้นจากการปฏิบัติงานโดยขาดความเชี่ยวชาญทำให้เสี่ยงต่อการปฏิบัติงานผิดพลาดทำให้เกิดการสูญเสีย และอาจกระทบกับภาพลักษณ์ขององค์กร นอกจากนั้นแต่ละองค์กรต้องมีต้นทุนทั้งด้านเวลาและค่าใช้จ่ายในด้านของการฝึกอบรมพนักงานใหม่ คณะวิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญในการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานแผนก CONSOL :EXPORT ขึ้น เพื่อช่วยลดเวลาในการการสอนงานให้พนักงานใหม่ลง และทำให้พนักงานสามารถปฏิบัติงานได้เร็วขึ้น ส่งผลให้งานที่ทำเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ไม่สะดุดและลดความผิดพลาดในการทำงาน ทำให้เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้

หลักการและเหตุผล

บริษัท เอบีซี โลจิสติกส์ จำกัด เป็นหน่วยงานเอกชน ที่ดำเนินการก่อตั้งขึ้นในประเทศไทยในปี 1988 และเป็นบริษัทที่มุ่งเน้นในการพัฒนาบริการด้าน โลจิสติกส์อย่างต่อเนื่องตามมาตรฐาน ISO 9001 เวอร์ชัน 2000 มีความเชี่ยวชาญในการให้บริการขนส่งระหว่างประเทศผ่านทางเรือและ

เครื่องบิน รับผิดชอบและให้บริการด้าน โลจิสติกส์ทั่วโลก โดยมีตัวแทนให้บริการทั้งในประเทศไทยและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีความเชี่ยวชาญในการให้บริการ สามารถส่งสินค้าถึงปลายทางทั่วโลกในเวลาที่ถูกกำหนดและภายในงบประมาณที่ถูกกำหนดไว้ บริษัทจะทำความเข้าใจกับความต้องการทางธุรกิจของลูกค้าก่อนที่จะแนะนำวิธีการที่ดีที่สุดโดยมุ่งจะตอบสนองวัตถุประสงค์ของลูกค้า ไม่ว่าจะขนาดเล็กหรือว่าใหญ่ โดยทีมงานที่มีประสบการณ์ของบริษัทจะช่วยลูกค้าในการเลือกวิธีการแก้ปัญหาการขนส่งที่ดีที่สุดสำหรับการจัดส่งของลูกค้า การทำงานของทุกแผนกในบริษัทจะมีการทำงานผ่านโปรแกรมเฉพาะของบริษัท แผนก CONSOL : EXPORT เป็นแผนกหนึ่งที่สำคัญมากในธุรกิจมีหน้าที่ทำการประสานงานกับลูกค้าและตัวแทนผู้ให้บริการด้านโลจิสติกส์ขาออกรวมทั้งจัดทำเอกสารในการส่งออกและทำการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกจนกว่าสินค้าจะส่งถึงจุดหมายปลายทางซึ่งในแผนก CONSOL : EXPORT ก็ใช้โปรแกรมเฉพาะเช่นเดียวกันซึ่งปัญหาที่พบบ่อยก็คือเวลาที่มีพนักงานออกจากงานก็ต้องการจัดหาพนักงานเข้ามาทำงานใหม่ซึ่งจะต้องมีการการสอนงานใหม่ตั้งแต่ต้นพนักงานทุกคนต่างต้องมีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ ภาระงานมาก ทำให้ไม่สามารถทำการสอนงานให้กับพนักงานที่เข้ามาใหม่ได้อย่างเต็มที่และการทำงานส่วนมากต้องทำในโปรแกรมเฉพาะของบริษัทซึ่งค่อนข้างซับซ้อนจะต้องใช้เวลาในการฝึกฝนและทำความเข้าใจ คณะผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญจึงได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานแผนก CONSOL : EXPORT นี้ขึ้นเพื่อช่วยลดเวลาในการสอนงานและทำให้พนักงานสามารถฝึกฝนและ

ทดลองใช้โปรแกรมในการทำงานได้ด้วยตนเองไม่
ต้องให้พนักงานที่เลี้ยงฝึกรวมงาน การใช้วิธีการให้
คำแนะนำเพียงอย่างเดียวก็สามารถช่วยให้
ประหยัดเวลาในการปฏิบัติงานได้อย่างมี
ประสิทธิภาพและสามารถลดข้อผิดพลาดในการ
ทำงานให้กับพนักงานใหม่ที่ยังไม่มีความเชี่ยวชาญ
ในการทำงานอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อจัดทำคู่มือปฏิบัติงานสำหรับแผนก
CONSOL : EXPORT ของบริษัท เอบีซี
โลจิสติกส์ จำกัด

แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำ
คู่มือการปฏิบัติงานแผนก CONSOL : EXPORT ของ
บริษัท เอบีซี โลจิสติกส์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่ทำ
หน้าที่เปรียบเสมือนคนกลางในการขนส่งสินค้าที่มี
ขนาดเล็กไปจนถึงสินค้าที่มีขนาดใหญ่มีการขนส่ง
ให้เลือกหลายรูปแบบมีทีมงานที่มีคุณภาพในการ
ปฏิบัติงานจากการที่ได้เข้าศึกษาในแผนกของ
CONSOL : EXPORT ซึ่งมีบทบาทในการทำงาน
ด้านการส่งออกสินค้าผ่านทางมหาสมุทรโดยใช้ตู้
คอนเทนเนอร์บรรทุกสินค้าลงเรือขนส่งไปยัง
ประเทศต่างๆพบว่าปัญหาที่ใหญ่ของแผนกนี้คือ
อัตราการลาออกของพนักงานมีอัตราสูงและต้องรับ
พนักงานใหม่อยู่เสมอ ทำให้บริษัทเสียเวลาในการ
ฝึกรวมพนักงานและยังส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพ
การทำงานของแผนกซึ่งส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการ
ทำงานโดยรวมของบริษัทด้วย

เนื้อหาการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน
ประกอบด้วยกำหนดวิธีการทำงานให้ละเอียด
และรัดกุม จัดทำคำอธิบายเกี่ยวกับการทำงานตาม
ระบบกำหนดเวลาที่ใช้ในการทำงานทุกขั้นตอน

กำหนดการใช้เอกสารแบบพิมพ์ชนิด ขนาด สี และ
วิธีการใช้เอกสาร โดยใช้วิธีการเขียนภาพแสดงเส้น
ทางเดินของงานตามระบบ (Flow of work) เขียนภาพ
แสดงทางเดินของเอกสารและข้อมูล (Flow Chart)
การศึกษาใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ ใช้กระบวนการวิจัย
แบบมีส่วนร่วม PAR (Participatory and Action
Research Approach) โดยใช้วิธีรวบรวมข้อมูล 3 วิธี
คือ 1. การสังเกตการณ์ทำงานและการสำรวจธุรกิจ
ในเรื่อง ระบบการทำงาน การจัดองค์การ ชุด
เครื่องมือ อุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ และ
เอกสาร แบบฟอร์มที่ใช้
2. การสัมภาษณ์เชิงลึก จากหัวหน้างานและ
ผู้ปฏิบัติงาน เนื้อหาประกอบด้วย ศึกษาขั้นตอนการ
ดำเนินงานในเรื่อง กระบวนการปฏิบัติงาน ระบุ
ความชัดเจนของงานที่ทำ โดยแยกได้ว่าใครเป็นคน
ทำ ใครเป็นคนตรวจ ใครเป็นคนอนุมัติ เมื่อทำเสร็จ
แล้วส่งไปยังแผนกใดบ้าง ส่งไปให้ใคร ทำอย่างไร
แยกประเด็นปัญหาและสาเหตุของปัญหาและ แนว
ทางแก้ไขปัญหา สำหรับการศึกษาระบบทางเดินของ
ข้อมูล พิจารณาถึงใครเป็นผู้บันทึกรายการ เวลาโดย
เฉลี่ยในการบันทึกรายการ การรายงานและระยะเวลา
ที่ต้องจัดทำรายงาน เมื่อทำเสร็จแล้วส่งเอกสาร และ
ข้อมูลไปยังแผนกใดบ้าง ส่งไปให้ใคร เมื่อไร และ
การสอบถามเกี่ยวกับพนักงานในแผนกมีความ
ต้องการคู่มือการปฏิบัติงานหรือไม่
3. การระดมสมอง จากหัวหน้างานและผู้ปฏิบัติงาน
และทีมวิจัยเกี่ยวกับเนื้อหาการจัดทำคู่มือการ
ปฏิบัติงาน และการตรวจสอบความถูกต้องของภาพ
แสดงทางเดินของงาน (Flow of work) และภาพ
แสดงทางเดินของเอกสารและข้อมูล (Flow Chart)
รวมทั้งคำอธิบายที่เกี่ยวข้องและสรุปผลการนำคู่มือ
ไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง รวมทั้งแก้ไขคู่มือให้
สมบูรณ์ครบถ้วน

แนวทางการเขียนคู่มือการปฏิบัติงาน มี 4 ชั้น

ชั้นที่ 1 วิเคราะห์งานที่ปฏิบัติ

ชั้นที่ 2 วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุ

ชั้นที่ 3 วิเคราะห์แนวทางแก้ไข

ชั้นที่ 4 ชั้นวางแผนกำหนดโครงสร้าง (Outline)

ชั้นที่ 1 วิเคราะห์งานที่ปฏิบัติ

1.1. นำเอางานที่ได้รับมอบหมายมาพิจารณาว่ามีส่วนอะไรบ้างแยกออกเป็นงานๆงานอะไรเป็นงานหลักงานอะไรเป็นงานรองเพื่อให้เห็นภาระหน้าที่ความรับผิดชอบที่เป็นรูปธรรม

1.2. นำเอางานที่แยกไว้แล้วตามข้อ 1 มาเขียนเป็นขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Flow chart) ว่าต้องมีขั้นตอนอย่างไรที่ขั้นตอนต้องผ่านการพิจารณาตัดสินใจใครบ้างจนถึงการส่งมอบงานให้ผู้รับบริการหรือลูกค้า

1.3. ปัจจัยที่ใช้ในการทำงานแต่ละขั้นตอน (Input) พิจารณาว่าแต่ละขั้นตอนต้องใช้ปัจจัยการผลิตผลงานอะไรกฎระเบียบข้อบังคับกำหนดการจากหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องหรือที่กำหนดขึ้นภายในหน่วยงานเองว่ามีหลักเกณฑ์กำหนดไว้อย่างไรมีวิธีการกำหนดไว้อย่างไรมีเงื่อนไขอะไรบ้าง

ชั้นที่ 2 วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุ

2.1 วิเคราะห์หาปัญหาในการปฏิบัติมีอะไรบ้างแล้วนำเอาปัญหามาจัดหมวดหมู่ว่าปัญหาเหล่านี้เกิดจากการทำงานจุดใด โดยแยกปัญหาออกเป็นขั้นเป็นตอนดำเนินการ 3 ขั้นดังนี้

2.1.1 แยกปัญหาออกเป็น 2 ระดับคือปัญหาที่เกิดจากคนหรือปัญหาที่เกิดจากกฎระเบียบข้อบังคับ

2.1.2 นำเอาปัญหาที่ได้มาแยกจัดระดับของปัญหาออกเป็น 2 ระดับว่าอะไรเป็นปัญหาที่มาจากภายนอกที่ควบคุมไม่ได้หรือปัญหาใดที่เกิดจากภายในที่สามารถบริหารจัดการได้

2.1.3 นำเอาปัญหาที่แยกจัดระดับของปัญหามาแยกได้ดังนี้

2.1.3.1 ปัญหาของขั้นตอนการทำงานมีอะไรบ้าง

2.1.3.2 ปัญหาของหลักเกณฑ์การทำงานมีอะไรบ้าง

2.1.3.3 ปัญหาของวิธีการการทำงานมีอะไรบ้าง

2.1.3.4 ปัญหาของเงื่อนไขการทำงานมีอะไรบ้าง

ชั้นที่ 3 วิเคราะห์แนวทางแก้ไขเมื่อได้รู้ชัดเจนจากการวิเคราะห์แต่ละขั้นตอนดังกล่าวข้างต้นว่ามีปัญหาอะไรเกิดจากคนหรือกฎระเบียบ ปัญหามาจากภายนอกหรือภายใน ปัญหาเกิดจากการทำงานจุดใดขั้นตอนหลักเกณฑ์วิธีการเงื่อนไขการวิเคราะห์เสนอแนวทางแก้ไขต้องเสนอวิธีการแก้ไขตามหัวข้อถ้าเป็นกฎระเบียบภายในจะแก้ไขอย่างไรและถ้าเป็นคนภายนอกจะแก้ไขอย่างไร ถ้าเป็นกฎระเบียบภายนอกจะมีวิธีการแก้ไขอย่างไรทั้งนี้การเสนอวิธีการแก้ไขต้องคำนึงถึงเทคนิควิชาชีพเฉพาะที่จะนำมาใช้อย่างไร เพื่อให้ได้คำตอบของสิ่งต่างๆ ดังนี้ คือ จะพัฒนาคุณภาพของการ

ปฏิบัติงานอย่างไร จะพัฒนางานในหน้าที่อย่างไร จะพัฒนาเชิงระบบอย่างไรจะประยุกต์นวัตกรรมมาใช้ แก้ไขปัญหาอย่างไรหรือจะต้องใช้การแก้ปัญหาอย่างไร โดยอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างผสมผสานกันเพื่อแสดงความเป็นผู้ชำนาญการและผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นที่ 4 ขั้นตอนกำหนดโครงสร้าง (Outline)

4.1 จัดทำสารบัญวางโครงสร้าง

4.2 สอดแทรกเนื้อหาสาระ

ขั้นตอนการดำเนินงานจัดทำคู่มือการทำงาน

1. ทำการกำหนดองค์ประกอบและขอบเขตของคู่มือการทำงาน โดยปรึกษากับหัวหน้างานและผู้ปฏิบัติงานภายในแผนกเพื่อความถูกต้องและสามารถนำไปใช้ได้จริง โดยต้องตอบ โจทย์กระบวนการงานว่า ใคร ต้องทำอะไร ทำที่ไหน ทำเมื่อไหร่และทำอย่างไร โดยองค์ประกอบของคู่มือการทำงานจะครอบคลุมองค์ประกอบของการทำงาน 8 ส่วน ดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives) ในการจัดทำคู่มือโดยทำการชี้แจงพนักงานที่เกี่ยวข้องให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ในการจัดทำคู่มือการทำงานขึ้นมา

1.2 ขอบเขต (Scope) เพื่อเป็นการชี้แจงให้พนักงานที่เกี่ยวข้องทราบถึงขอบเขตของกระบวนการในคู่มือว่าครอบคลุมตั้งแต่ขั้นตอนใด ถึงขั้นตอนใด หน่วยงานใด กับใคร ที่ใด เมื่อใดและอย่างไร

1.3 คำจำกัดความ (Definition) เพื่อเป็นการชี้แจงให้พนักงานที่เกี่ยวข้องทราบถึงคำศัพท์เฉพาะที่จะใช้ในคู่มืออาจเป็นภาษาไทย ภาษาอังกฤษ หรือคำย่อที่กล่าวถึงภายใต้ระเบียบปฏิบัติ

นั้นๆ เพื่อให้เป็นที่เข้าใจตรงกัน

1.4 ความรับผิดชอบ (Responsibilities) เพื่อเป็นการชี้แจงให้ทราบว่ามีใครบ้างที่เกี่ยวข้องกับระเบียบปฏิบัติ นั้น ๆ โดยจะเรียงลำดับตามผังการจัดระเบียบองค์กรจากผู้มีอำนาจหรือตำแหน่งสูงสุดลงมา

1.5 ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Procedure) เพื่อให้ผู้ใช้คู่มือทราบถึงขั้นตอนและกระบวนการในการทำงาน โดยจัดทำเป็น Work Flow เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ

1.6 เอกสารอ้างอิง (Reference Document) เพื่อเป็นการชี้แจงให้ทราบถึงเอกสารอื่นใดที่ต้องใช้ประกอบคู่มือหรืออ้างอิงถึงกัน เพื่อให้การปฏิบัติงานนั้นๆ สมบูรณ์ ได้แก่ ระเบียบ ปฏิบัติ เรื่องอื่น พระราชบัญญัติ กฎหมาย กฎระเบียบ หรือวิธีการทำงาน เป็นต้น

1.7 แบบฟอร์มที่ใช้ (Form) เป็นการชี้แจงให้ผู้ใช้คู่มือทราบถึงแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่ต้องใช้ในการบันทึกข้อมูลของผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติงานของกระบวนการนั้น ๆ

1.8 เอกสารบันทึก(Record)

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลการทำงานทั้งหมด โดยการเข้าไปปฏิบัติงานในแผนก CONSOL : EXPORT เริ่มตั้งแต่การเรียนรู้กับเอกสารต่างๆที่ใช้กับการทำงาน ไม่ว่าจะเป็น BOOKLING, BILLOF LOADING, BILLING AND VOCHER และวิธีการใช้โปรแกรมเฉพาะเพื่อจัดทำเอกสารแต่ละชุด ที่ใช้ประกอบกับการขนส่งสินค้า รวมถึงการติดต่อประสานงานกับลูกค้าทั้งในประเทศ

และต่างประเทศซึ่งการติดต่อกันส่วนใหญ่จะติดต่อกันผ่านทาง E-mail เป็นหลัก

3 การรวบรวมข้อมูลการทำงานทั้งหมดเข้าไว้ด้วยกันเพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นมาทำคู่มือการปฏิบัติงาน

แผนก CONSOL : EXPORT ซึ่งจะทำการรวบรวมข้อมูลตั้งแต่ต้นจนจบ

3.1 การจัดเรียงกระบวนการต่างเพื่อให้ทราบว่าการใดมาก่อนหรือหลัง เอกสารใดควรทำก่อนหรือทำที่หลังและจะต้องจัดทำเอกสารนั้นเมื่อใด

3.2 วางเค้าโครงเนื้อหาที่จะให้ปรากฏอยู่ในคู่มือว่าสิ่งแรกที่คู่มือควรมีก็คือระเบียบและข้อบังคับขององค์กร ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานที่ได้รวบรวมและจัดเรียงไว้แล้ว ศัพท์ที่น่าสนใจหรือที่ใช้งานบ่อยๆ เพราะคำศัพท์ที่ใช้กับการทำงานจะเป็นตัวย่อของภาษาอังกฤษ นำมารวบรวมไว้ในเล่มเพื่อเพิ่มความเข้าใจให้กับผู้ที่สนใจศึกษาข้อมูล

3.3 การจัดเรียงข้อมูลต่างๆตามเค้าโครงที่ได้วางไว้ตั้งแต่ต้นจนจบ

3.4 การตรวจสอบความถูกต้องของคู่มือการปฏิบัติงานแผนก CONSOL : EXPORT โดยการจัดพิมพ์ข้อมูลที่ถูกรวบรวมไว้ทั้งหมดแล้วเพื่อทำการตรวจสอบทุกขั้นตอนอย่างละเอียดอีกรอบก่อนที่จะให้พนักงานที่เกี่ยวข้องช่วยตรวจสอบความถูกต้องทั้งหมดอย่างละเอียดอีกครั้งหนึ่งเพื่อไม่ให้มีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นภายหลัง

3.5 การออกแบบหน้าปกหรือการออกแบบเล่มคู่มือการปฏิบัติงานแผนกCONSOL : EXPORT

3.5.1 การออกแบบหน้าปกของคู่มือจะเริ่มต้นจากการเลือกรูปภาพที่จะมาใช้ประกอบบนหน้าปก จะเน้นที่รูปเรือขนส่งสินค้าทางมหาสมุทร เพราะการทำงานของแผนก CONSOL : EXPORT จะเป็นการจัดส่งสินค้าด้วยเรือขนส่งสินค้าทางมหาสมุทรเพื่อไปยังประเทศต่างๆที่อยู่ปลายทาง

3.5.2 การเลือกใช้กระดาษ กระดาษที่นำมาใช้ในการจัดทำคู่มือถือเป็นสิ่งที่จำเป็นอีกอย่างที่จะดึงดูดใจของผู้อ่าน หรือทำให้ผู้อ่านไปแล้วรู้สึกสบายตา ทางคณะผู้จัดทำเลยมีการเลือกใช้กระดาษถนอมสายตาซึ่งจะมีสีที่อ่อนกว่ากระดาษทั่วไปมาใช้ในการจัดทำคู่มือ

3.5.3 การเลือกขนาดของกระดาษ จะเลือกใช้กระดาษขนาด A4 ซึ่งเป็นขนาดที่กำลังพอดีไม่เล็กจนเกินไปหรือมาใหญ่จนเกินไปเหมาะสมสำหรับนำมาใช้งาน

รูปที่ 1 คู่มือการปฏิบัติงานแผนก CONSOL :EXPORT

3.6 การเข้าเล่มคู่มือรูปการปฏิบัติงานแผนก CONSOL : EXPORT ขั้นตอนนี้จะเป็นขั้นตอนท้ายสุด ซึ่งต้องแน่ใจแล้วว่าข้อมูลหรือเนื้อหาทั้งหมดที่จะนำมาจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานแผนก CONSOL :EXPORT นั้นถูกต้องและครบถ้วนแล้วก็นำเนื้อหาหรือข้อมูลทั้งหมดที่จัดเตรียมไว้และหน้าปกที่ออกแบบไว้ไปเข้าเล่ม เพื่อให้คู่มือออกมาเป็นคู่มือที่สมบูรณ์

3.7 การนำคู่มือที่ได้มาทดลองใช้กับการทำงานจริง ซึ่งจะทำมาใช้กับสองกลุ่ม คือ พนักงานที่ทำงานประจำอยู่แล้วและทดลองใช้กับพนักงานใหม่ที่เพิ่งเข้าปฏิบัติงาน ในส่วนของ CONSOL : EXPORT ใช้ควบคู่ไปกับการสอนงานของพนักงานพี่เลี้ยง เพื่อเป็นการเพิ่มความเข้าใจ และทบทวนเมื่อเกิดการหลงลืมในการทำงาน ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้เวลาทดลอง

ขั้นตอนการดำเนินงาน	เดือน 1	เดือน 2	เดือน 3	เดือน 4
สำรวจการทำงานของแผนก CONSOL : EXPORT	■			
การเก็บข้อมูลการทำงานทั้งหมด		■	■	■
การรวบรวมข้อมูลการทำงานทั้งหมด			■	■
การตรวจสอบความถูกต้อง				■
การออกแบบหน้าปกหรือการออกแบบเล่มคู่มือ				■
การเข้าเล่มคู่มือ				■
การนำคู่มือที่ได้มาทดลองใช้กับการทำงานจริง				■
รวมระยะเวลาการจดทำคู่มือ	■	■	■	■

ตารางที่ 1 แผนการดำเนินงานจัดทำคู่มือ

สรุปผลการศึกษา

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานแผนก CONSOL : EXPORT ของบริษัท เอบีซี โลจิสติกส์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่ทำหน้าที่เปรียบเสมือนคนกลางในการขนส่งสินค้าที่มีขนาดเล็กไปจนถึงสินค้าที่มีขนาดใหญ่มีการขนส่งให้เลือกหลายรูปแบบมีทีมงานที่มีคุณภาพในการปฏิบัติงานจากการที่ได้เข้าศึกษาในแผนกของ CONSOL : EXPORT ซึ่งมีบทบาทในการทำงานด้านการส่งออกสินค้าผ่านทางมหาสมุทรโดยใช้ตู้คอนเทนเนอร์บรรทุกสินค้าลงเรือขนส่งไปยังประเทศต่างเนือหาการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานประกอบด้วยวิธีการกำหนดวิธีการทำงานให้ละเอียดและรัดกุม จัดทำคำอธิบายเกี่ยวกับการทำงานตามระบบ กำหนดเวลาที่ใช้ในการทำงานทุกขั้นตอน กำหนดการใช้เอกสารแบบพิมพ์ ชนิด ขนาด สี และวิธีการใช้เอกสาร โดยใช้วิธีการ เขียนภาพแสดงเส้นทางเดินของงานตามระบบ (Flow of work) เขียนภาพแสดงทางเดินของเอกสารและข้อมูล (Flow Chart)

การศึกษา ใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ ใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม PAR (Participatory and Action Research Approach) โดยใช้วิธีรวบรวมข้อมูล 3 วิธีคือ

1. การสังเกตการณ์ทำงานและการสำรวจธุรกิจ ในเรื่อง ระบบการทำงาน การจัดการ การ ชุดเครื่องมือ อุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ และเอกสารแบบฟอร์มที่ใช้

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก จากหัวหน้างานและ
ผู้ปฏิบัติงาน เนื้อหาประกอบด้วย ศึกษาขั้นตอนการ
ดำเนินงานในเรื่อง กระบวนการปฏิบัติงาน
ระบุความชัดเจนของงานที่ทำโดยแยกได้ว่าใครเป็น
คนทำใครเป็นคนตรวจ ใครเป็นคนอนุมัติ เมื่อทำ
เสร็จแล้วส่งไปยังแผนกใดบ้าง ส่งไปให้ใคร ทำ
อย่างไร แยกประเด็นปัญหาและสาเหตุของปัญหา
และ แนวทางแก้ไขปัญหา สำหรับการศึกษาาระบบ
ทางเดินของข้อมูล พิจารณาถึงใครเป็นผู้บันทึก
รายการ เวลาโดยเฉลี่ยในการบันทึกรายการ การ
รายงานและระยะเวลาที่ต้องจัดทำรายงาน เมื่อทำ
เสร็จแล้วส่งเอกสาร และข้อมูลไปยังแผนกใดบ้าง
ส่งไปให้ใคร เมื่อไร และการสอบถามเกี่ยวกับ
พนักงานในแผนกมีความต้องการคู่มือการปฏิบัติงาน
หรือไม่

3. การระดมสมอง จากหัวหน้างานและผู้ปฏิบัติงาน
และทีมวิจัยเกี่ยวกับเนื้อหาการจัดทำคู่มือการ
ปฏิบัติงาน และการตรวจสอบความถูกต้องของภาพ
แสดงทางเดินของงาน (Flow of work) และภาพ
แสดงทางเดินของเอกสารและข้อมูล (Flow Chart)
รวมทั้งคำอธิบายที่เกี่ยวข้อง และสรุปผลการนำคู่มือ
ไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง รวมทั้งแก้ไขคู่มือให้
สมบูรณ์ครบถ้วน

ผลการศึกษาพบว่า คู่มือปฏิบัติงานแผนก
CONSOL : EXPORT ที่จัดทำขึ้นมีเนื้อหาครอบคลุม
ขั้นตอนการปฏิบัติงานเอกสารแบบฟอร์มของแผนก
CONSOL : EXPORT ทั้งหมดและทางบริษัท
สามารถนำคู่มือดังกล่าวไปใช้ได้จริงโดยคู่มือ
ดังกล่าวจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยยกระดับการ
ปฏิบัติงานและสร้างมาตรฐานการทำงานแก้ไข
ปัญหาความขัดแย้งลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน

ประหยัดค่าใช้จ่ายช่วยเพิ่มความถูกต้องในการทำ
งานช่วยให้พนักงานใหม่สามารถปฏิบัติงานได้เร็ว
ขึ้นช่วยลดเวลาในการฝึกอบรมพนักงานงาน ทำให้
การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

อภิปรายผล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่าประโยชน์ในการ
จัดทำคู่มือปฏิบัติงานสำหรับแผนก CONSOL

: EXPORT ของบริษัท เอบีซี โลจิสติกส์ จำกัด คือ

4.1 เพื่อให้หน่วยงานกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน
หรือจุดสำเร็จของการทำงานของแต่ละงานออกมา
เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้การทำงานเกิด
ประโยชน์ต่อองค์กรโดยส่วนรวมสูงสุดและเพื่อใช้
มาตรฐานการทำงานจากจุดสำเร็จของงานนี้เป็น
เครื่องมือในการประเมินผลการปฏิบัติงานของ
พนักงานต่อไป

4.2 ช่วยลดเวลาในการสอนงาน ในกรณีที่ไม่มีพนักงาน
ใหม่เข้ามาทำงานจะต้องมีการสอนงานใหม่เกิดขึ้น
เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการทำงาน ดังนั้นคู่มือ
การปฏิบัติงานจะช่วยประหยัดเวลาในการการสอน
งานได้มาก

4.3 ช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในการทำงาน บางครั้ง
ผู้ปฏิบัติงานอาจไม่แน่ใจขั้นตอนในการทำงาน
หรือไม่มั่นใจว่าทำไปแล้วจะถูกหรือไม่ การมีคู่มือ
การปฏิบัติงานจะช่วยลดปัญหาเหล่านี้และทำให้
สามารถทำงานด้วยความมั่นใจยิ่งขึ้น

4.4 ช่วยลดความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในการทำงาน
โดยบางครั้งอาจจะมีปัญหาว่าหน้าที่ใคร ใคร
รับผิดชอบ ปัญหานี้จะไม่เกิดขึ้นเพราะในคู่มือการ
ปฏิบัติงานจะถูกระบุไว้อย่างชัดเจน

4.5 ทำให้การปฏิบัติงานเป็นแบบมีอาชีพ เมื่อมี
บุคลากรภายนอกเข้ามาเยี่ยมชม ดูงาน หรือมา

ตรวจสอบ การมีคู่มือการปฏิบัติงานจะแสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพในการปฏิบัติงาน และช่วยให้สามารถอธิบายกระบวนการงานได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

4.6 ช่วยในการปรับปรุงงานและออกแบบกระบวนการใหม่ การลดขั้นตอนและระยะเวลาอาจเป็นสิ่งต้องปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง การมีคู่มือจะช่วยเป็นฐานทำให้สามารถปรับปรุงงาน หรือออกแบบกระบวนการใหม่ได้ง่ายขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดจากเทคนิคการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน (“Work Manual) ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ (ก.พ.ร.) ได้กล่าวประโยชน์ของคู่มือการปฏิบัติงาน ที่กล่าวว่า ประโยชน์คือ

1. ได้งานตามคุณภาพที่กำหนด
2. ผู้ปฏิบัติงานไม่เกิดความสับสน
3. แต่ละหน่วยงานรู้งานซึ่งกันและกัน
4. บุคลากรหรือเจ้าหน้าที่สามารถทำงานแทนกันได้
5. สามารถเริ่มปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและรวดเร็วเมื่อมีการโยกย้ายตำแหน่ง
6. ลดขั้นตอนทำงานที่ซับซ้อน
7. ลดข้อผิดพลาดจากการทำงานที่ไม่เป็นระบบ
8. ช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในการทำงาน
9. ช่วยให้เกิดความสม่ำเสมอในการปฏิบัติงาน
10. ช่วยลดความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในที่ทำงาน
11. ช่วยลดการตอบคำถาม
12. ช่วยลดเวลาในการสอนงาน

13. ช่วยให้การทำงานเป็นมืออาชีพ

14. ช่วยในการออกแบบระบบงานใหม่และปรับปรุงงาน

ข้อเสนอแนะ

คู่มือปฏิบัติงานแผนก CONSOL: EXPORT ที่จัดทำขึ้นมีเนื้อหาครอบคลุมขั้นตอนการปฏิบัติงานเอกสารแบบฟอร์มของแผนก CONSOL : EXPORT ทั้งหมดและทางบริษัทสามารถนำคู่มือดังกล่าวไปใช้ได้จริงโดยคู่มือดังกล่าวจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยยกระดับการปฏิบัติงานและสร้างมาตรฐานการทำงานแก้ไขปัญหาความขัดแย้งลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานประหยัดค่าใช้จ่ายช่วยเพิ่มความถูกต้องในการทำงานช่วยให้พนักงานใหม่สามารถปฏิบัติงานได้เร็วขึ้นช่วยลดเวลาในการฝึกอบรมพนักงานงาน ทำให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

ประโยชน์

4.1 เพื่อให้หน่วยงานกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานหรือจุดสำเร็จของการทำงานของแต่ละงานออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้การทำงานเกิดประโยชน์ต่อองค์กรโดยส่วนรวมสูงสุดและเพื่อใช้มาตรฐานการทำงาน /จุดสำเร็จของงานนี้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานต่อไป

4.2 ช่วยลดเวลาในการสอนงาน ในกรณีที่พนักงานใหม่เข้ามาทำงานจะต้องมีการสอนงานใหม่เกิดขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการทำงาน ดังนั้นคู่มือการปฏิบัติงานจะช่วยประหยัดเวลาในการสอนงานได้มาก

4.3 ช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในการทำงาน บางครั้งผู้ปฏิบัติงานอาจไม่แน่ใจขั้นตอนในการทำงานหรือไม่มั่นใจว่าทำไปแล้วจะถูกหรือไม่ การมีคู่มือการปฏิบัติงานจะช่วยลดปัญหาเหล่านี้และทำให้สามารถทำงานด้วยความมั่นใจยิ่งขึ้น

4.4 ช่วยลดความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในการทำงาน โดยบางครั้งอาจจะมีปัญหาว่าหน้าที่ใคร ใครรับผิดชอบ ปัญหานี้จะไม่เกิดขึ้นเพราะในคู่มือการปฏิบัติงานจะถูกระบุไว้อย่างชัดเจน

4.5 ทำให้การปฏิบัติงานเป็นแบบมืออาชีพ เมื่อมีบุคลากรภายนอกเข้ามาเยี่ยมชม คูงาน หรือมาตรวจสอบ การมีคู่มือการปฏิบัติงานจะแสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพในการปฏิบัติงาน และช่วยให้สามารถอธิบายกระบวนการงานได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

4.6 ช่วยในการปรับปรุงงานและออกแบบกระบวนการงานใหม่ การลดขั้นตอนและระยะเวลาอาจเป็นสิ่งต้องปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง การมีคู่มือจะช่วยเป็นฐานทำให้สามารถปรับปรุงงาน หรือออกแบบกระบวนการงานใหม่ได้ง่ายขึ้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของภาคธุรกิจแลภาคราชการ

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีจากความร่วมมือและสนับสนุนจากหลายฝ่าย ดังนี้

1. วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอกผู้สนับสนุนทุนในการทำวิจัย

2. บริษัท เอ บี ซี โลจิสติกส์ จำกัด ผู้ให้การสนับสนุนข้อมูลในการทำวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- [1] ดร.วิทยา สุหฤทดำรงและคณะ (2551).คู่มือการจัดการลอจิสติกส์และการกระจายสินค้า: อี.ไอ.สแควร์ สำนักพิมพ์
- [2] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ (ก.พ.ร.), เทคนิคการจัดทำ คู่มือการปฏิบัติงาน (“Work Manual)
- [3] Armstrong, M. and Murlis, H., *Reward Management: A Handbook of Remuneration Strategy and Practice*, 2nd ed., Kogan Page, London, 1994, p. 264.
- [4] Kessler, I., “Performance Pay”, in Sisson, K. (Ed.), *Personnel Management: A Comprehensive Guide to Theory and Practice in Britain*, 2nd ed., Blackwell, Oxford, 1994, pp. 465-94.
- [5] Smith, I., *Incentive Schemes: People and Profits*, 2nd ed., Croner Publications, Surrey, 1991, pp. 15-16.
- [6] Institute of Personnel Management , *Performance Management in the UK: An Analysis of the Issues*,IPM, London, 1992.

การจัดทำบัญชีครัวเรือนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชน ในเขต หนองแขม จังหวัดกรุงเทพมหานคร

The Household Accounting –Making Based on the Self-Sufficiency Economy Philosophy of the People in Nongkhaem District of Bangkok Metropolitan Area

ชนวรรณ แฉ่งจำโอม¹, มยุรี เกื้อสกุล², รศ.อรสา อร่ามรัตน์³

¹คณะบัญชี, มหาวิทยาลัยธนบุรี, mamablue_th@hotmail.com

²คณะบัญชี, ศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรีวิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนาบริหารธุรกิจ จังหวัดกรุงเทพมหานคร,
acc_mayuree19@hotmail.com

³คณะบัญชี, มหาวิทยาลัยธนบุรี, fbusosa@ku.ac.th

บทคัดย่อ

การจัดทำบัญชีครัวเรือนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขต หนองแขม จังหวัด กรุงเทพมหานครมีวัตถุประสงค์ดังนี้ (1) เพื่อศึกษาทัศนคติที่มีต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขต หนองแขม จังหวัดกรุงเทพมหานคร (2) เพื่อเปรียบเทียบ ความสม่ำเสมอต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในเขต หนองแขม จังหวัดกรุงเทพมหานครจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ (3) เพื่อเปรียบเทียบ ความสม่ำเสมอต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือน จำแนกตามทัศนคติที่มีต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขต หนองแขม จังหวัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 440 ตัวอย่าง โดยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ ในเขตหนองแขม สถิติที่ใช้ได้แก่ สถิติพรรณนา ใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติสรุปอ้างอิง เพื่อตอบสนองมาตรฐาน ใช้การวิเคราะห์ค่าที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการวิเคราะห์ค่าถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression) ด้วยวิธี Stepwise

ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุไม่เกิน 25 ปี สถานภาพส่วนใหญ่สมรส การศึกษาระดับปริญญาตรี ผู้ตอบส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจส่วนตัว มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท ผลการวิเคราะห์ความสม่ำเสมอในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในเขต หนองแขม จังหวัด กรุงเทพมหานครจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่ามีความแตกต่างกันไปตามอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และความสม่ำเสมอในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ได้รับอิทธิพลจาก การปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ควรได้รับความร่วมมือจากทางราชการ เช่น เอกสาร การอบรมให้ความรู้ ($\beta = 0.20$) การทำบัญชีครัวเรือนสามารถทำได้ กับคนทุกระดับ ($\beta = 0.18$) การทำบัญชีครัวเรือนสามารถทำได้ กับคนทุกระดับ ($\beta = 0.18$) การทำบัญชีครัวเรือนเพื่อให้ทราบรายรับ รายจ่ายถือเป็นสิ่งที่ดี ($\beta = 0.14$) การทำบัญชี

ครัวเรือนทำให้สมาชิก ในครอบครัวสามารถบริหารการเงิน ของตนเองได้ดีขึ้น ($\beta = 0.10$) ข้าพเจ้ามีความรู้และ
เข้าใจเกี่ยวกับปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง ($\beta = 0.10$) โดยมีอำนาจในการพยากรณ์เท่ากับร้อยละ 40

คำสำคัญ : การจัดทำบัญชีครัวเรือน ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประชาชนในเขตหนองแขม

Abstract

This research aims to 1) study the attitude towards the household accounting-making based on the self-sufficiency economy philosophy of the people in Nongkhaem district of Bangkok metropolitan area, 2) compare the consistency of the household accounting-making of the people in Nongkhaem district of Bangkok metropolitan area based on the personal factor, and 3) compare the consistency of the household accounting-making based on the attitude towards the self-sufficiency economy philosophy of the people in Nongkhaem district of Bangkok metropolitan area. The sample, derived from the accidental sampling technique, are those 440 people in Nongkhaem district. Percentage, Mean, Standard Deviation, Inferential Statistics, t-Test, and One-Way Variance Analysis were utilized in data analysis and hypothesis test while the Stepwise was employed in Multiple Regression Analysis.

It is revealed that most questionnaire respondents are female entrepreneurs, aged less than 25 years old, married, and earning the bachelor degree, and earning less than 15,000 baht. The study on the consistency of the household accounting-making of the people in Nongkhaem district of Bangkok metropolitan area based on the personal factor shows that it is different based on age, education level, career, and income at the statistically significant level and the consistency of the household accounting-making is influenced by the practice based on the self-sufficiency economy philosophy and this should be cooperated by the state such as document and knowledge trainings ($\beta = 0.20$), the household accounting-making for all people at all levels ($\beta = 0.18$), the household accounting-making to find out the income and the expense ($\beta = 0.14$), the ability of the household accounting-making in letting the family member better manage their own finance ($\beta = 0.10$), the people being knowledgeable and understand the self-sufficiency economy philosophy ($\beta = 0.10$) with the forecasting power at 40% respectively.

Keywords : Household Accounting-Making, Self-Sufficiency Economy Philosophy, People in Nongkhaem District

1. บทนำ

กระแสการพัฒนาประเทศที่มุ่งความทันสมัยโดยการ
มุ่งเน้นความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (Economic
Growth) ซึ่งเป็นเป้าหมายไปสู่การเป็นประเทศ
อุตสาหกรรมได้เริ่มปรากฏขึ้นพร้อม ๆ กับ
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1
(พ.ศ. 2504 - 2509) เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน ตลอด
ระยะเวลา 50 ปี ที่ผ่านมามีผลการพัฒนาในทิศทาง
ดังกล่าวได้ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ. 2545 : 14) ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย
อาทิ ปัญหาความยากจน ปัญหาการกระจายรายได้
ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม ปัญหาความวุ่นวายในสังคม แนวโน้ม
ของโลกวัตถุนิยมนำมาซึ่ง พฤติกรรมของคนมุ่งเน้น
วัตถุนิยมมากขึ้น ขาดศีลธรรม จริยธรรม ขาด
ระเบียบวินัย การเอาใจเอาเปรียบแย่งชิงความเป็น
ใหญ่ ส่งผลให้วิถีชีวิตค่านิยมดั้งเดิมที่สืบทอดกันมา

ล่มสลายไปพร้อม ๆ กับสถาบันครอบครัว ชุมชน และวัฒนธรรมท้องถิ่น

จากการที่ประเทศไทยได้ประสบปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงมาตั้งแต่ พ.ศ. 2540 ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ทุกคนล้วนตระหนักว่าวิกฤติเศรษฐกิจดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในอาชีพ รายได้ รายจ่าย หนี้สิน ครอบครัว สุขภาพกาย จิตใจและสังคม ต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในชนบท ซึ่งในภาวะที่ต้องเผชิญกับวิกฤติเศรษฐกิจนี้ผู้นำของประเทศ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องหันกลับมา ทบทวนนโยบายและแผนการพัฒนาประเทศส่งผลให้เกิดความขัดแย้ง ประเด็นการตัดสินใจกำหนดคน นโยบายเศรษฐกิจและสังคม (ทักษิณีย์ ลักขณาภิชนชัช. 2545 : 24) ซึ่งหนึ่งในนโยบายการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือ การใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) มีเป้าหมายมุ่งเน้นให้สังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืน เน้นยุทธศาสตร์สู่ความพอเพียงอันประกอบด้วยยุทธศาสตร์ 5 ด้าน คือ คน ชุมชน โครงสร้างเศรษฐกิจ การจัดการทรัพยากรและการสร้าง ธรรมชาติบาล ยุทธศาสตร์แรก พัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ เป็นยุทธศาสตร์ที่เน้นการพัฒนาคน ทั้งในมิติของจริยธรรมและมิติของความรู้ มุ่งสู่สังคมที่มีความสุขยั่งยืน โดยนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ โดยอาศัยการปฏิรูปการศึกษา ขยายรูปแบบการเรียนการสอนที่มุ่งการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่กับการพัฒนาด้านจิตใจเพื่อให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมฐานความรู้และเพิ่มขีดความสามารถของ

ประเทศโดยได้ตั้งเป้าหมาย และให้ผู้อยู่ในเศรษฐกิจนอกระบบ ได้รับการคุ้มครองทางสังคมอย่างทั่วถึง ยุทธศาสตร์ที่สอง มุ่งเน้นการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคม เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศในฐานการใช้งบประมาณ การใช้ทรัพยากรเพื่อการแก้ไขปัญหาของชุมชน ขบวนการจัดทำแผนชุมชนในการสร้างความสมดุลระหว่างหนี้สินและรายได้ของชุมชน การดูแลทรัพยากรธรรมชาติในหมู่บ้าน และการบริหารจัดการอย่างยั่งยืน ส่วนหน้าที่ของรัฐบาลจะเข้ามาเสริมในด้านชุมชน ยุทธศาสตร์ที่สาม มุ่งเน้นการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน จากปัญหาด้านเศรษฐกิจกับโครงสร้างการผลิตและการบริการยังไม่สมดุล จึงต้องมีการปรับโครงสร้าง ด้านเศรษฐกิจ เน้นการผลิตที่เป็นเชิงมูลค่าเพิ่มเริ่มกระจายความเสี่ยงการผลิตจากการผลิตในเชิงอุตสาหกรรมอย่างเดียวลงสู่ภาคบริการ และเน้นจุดแข็งด้านการเกษตรเข้าสู่อุตสาหกรรมบริการ สร้างความมั่นคงของอาหารในระดับชุมชน เน้นการออมเพื่อเป็นฐานในการลงทุนในอนาคต เน้นยุทธศาสตร์เรื่องพลังงานที่จะสามารถพึ่งพาตนเองได้ในระยะยาว ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11

มีการตั้งเป้าหมาย ให้เศรษฐกิจ ระดับมหภาค มีเสถียรภาพ อัตราเงินเฟ้อ อัตราการว่างงานอยู่ในระดับเหมาะสม คุณบัญชีเดินสะพัดขาดดุลไม่เกินร้อยละ 2 ต่อจีดีพี ทุนสำรองเพียงพอและหนี้สาธารณะและฐานะการคลังอยู่ในกรอบการคลังที่ยั่งยืน นอกจากนี้ เศรษฐกิจภายในยังต้องเข้มแข็งและมีขนาดใหญ่ เมื่อเทียบกับขนาดเศรษฐกิจโดยรวม และสามารถมีภูมิคุ้มกันความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากความผันผวนตลาดโลกได้ ยุทธศาสตร์ที่สี่ การพัฒนานับ

พื้นฐานความหลากหลายทางชีวภาพ และการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมได้วางแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ 4 แนวทาง คือ (1) การรักษาฐานทรัพยากรและความสมดุลของระบบนิเวศน์ เพื่อความยั่งยืนของฐานการผลิต การดำรงชีวิตและพึ่งตนเองของสังคมชุมชน (2) การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและการพัฒนาที่ยั่งยืน (3) การพัฒนาคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพ และภูมิปัญญาท้องถิ่น (4) การบริหารจัดการองค์ความรู้เพื่อสร้างพื้นฐานของการพัฒนา โดยอาศัยพื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับเทคโนโลยีที่นำไปสู่การยกระดับความสามารถการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ห้า การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศสู่ความยั่งยืน การปรับระบบของบริหารจัดการภาครัฐให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลมากขึ้น ปรับโครงสร้างกลไก และกระจายการจัดสรรทรัพยากรภาครัฐไปสู่ภูมิภาค ท้องถิ่น และชุมชนกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถรับผิดชอบจัดบริการสาธารณะ ตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่และสร้างความเจริญเศรษฐกิจสังคมแก่ท้องถิ่นชุมชนได้อย่างแท้จริง ส่งเสริมความเข้มแข็งของภาคประชาชนให้เข้าร่วมในการบริหารจัดการประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการร่วมมือระหว่างภาคราชการ บ้าน วัด โรงเรียน และสื่อในการปลูกฝังจิตสำนึกในเรื่อง ธรรมาภิบาล ส่งเสริมภาคธุรกิจเอกชนให้เกิดความเข้มแข็งสุจริต และมีธรรมาภิบาลเพิ่มขึ้น (กรมพัฒนาที่ดิน. 2559 : ออนไลน์)

การใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอภิวชิหนึ่งคือ การจัดทำบัญชีครัวเรือน ให้ประชาชนมีรายรับมากขึ้น และรู้จักควบคุมค่าใช้จ่ายของครัวเรือน การรณรงค์ให้คนไทยออมเงินตามนโยบาย “มีออม...ไม่มีอด” นั้น ถือเป็นโครงการดีมีประโยชน์ ที่คนไทยควรให้ความสนใจ ควรจะปฏิบัติ ปัญหาความยากจนปัจจัยหนึ่งเป็นเพราะยังขาดการจัดการเงินที่ดี ดังนั้นการจัดการเงินด้วยการทำ “บัญชีครัวเรือน” น่าจะเป็นหนทางแห่งการแก้ไขปัญหา การจัดทำ “บัญชีครัวเรือน” มีการรณรงค์มาได้ระยะหนึ่งแล้ว ด้วยนโยบาย “จดแล้วไม่จน” โดยมี ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) และศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะ ความยากจนแห่งชาติ (ศตจ.) เป็นแกนในการดำเนินการ มีการแจกสมุดบัญชีครัวเรือนไปแล้วกว่าห้าล้านเล่ม โครงการบัญชีครัวเรือนเริ่มต้นตั้งแต่วันที่ 12 สิงหาคม พ.ศ. 2548 ถึงวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2548 ที่ผ่านมา ถือว่าประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง มีคนไทยหลายภาคส่วน ทั้งเด็ก ทั้งผู้ใหญ่ ให้ความสนใจในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จากการได้ดูและได้ฟัง โฆษณาชิ้นนี้จากโทรทัศน์ และวิทยุ น่าสนใจว่า การจดบัญชีสามารถทำให้คนเราเลิกพฤติกรรมการบริโภคที่ไม่ดีหลาย ๆ อย่างได้จริงหรือไม่ ทำให้คนซึ่งเคยดื่มเหล้าเป็นประจำ เลิกได้จริงหรือไม่ ทำให้คนซื้อของทั้งที่ไม่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และไม่จำเป็นต้องใช้เลย คิดก่อนซื้อได้ ทำให้ความมั่งคั่งจากการใช้ปุ๋ยที่ทำจากสารเคมี และมีผลเสียต่อสภาพดินหันกลับมาใช้ปุ๋ยที่ได้จากกระบวนการตามธรรมชาติได้ แต่อย่างน้อยที่สุด การจดบัญชี น่าจะช่วยให้เราทราบว่า เรามีรายได้มากน้อยแค่ไหน เราสามารถลดค่าใช้จ่าย

รายการได้ออกไปได้บ้าง การจดบัญชี น่าจะทำให้เราสร้างสมดุลระหว่างรายได้ และค่าใช้จ่ายให้เหมาะสม แก่ฐานะการเงินเฉพาะตัวได้ดีพอสมควร อย่างไรก็ตามปัญหาที่ถือการทำให้บัญชีครัวเรือนนั้นแท้ที่จริงแล้วทอย่างไรต่างหรือเหมือนกับการทำบัญชีกิจการ ห้างร้าน บริษัท หรือไม่ ประการใดบัญชีครัวเรือนน่าจะเป็นการจัดทำบัญชีแบบง่ายที่สุด ซึ่งใครก็ไม่เคยมีความรู้เรื่อง การบัญชีมาก่อน ก็น่าจะทำเองได้ หลักง่าย ๆ คือ แยกรายการออกเป็นรายรับ รายจ่ายรายรับ ก็ได้แก่ เงินเดือน ค่าจ้าง ผลตอบแทน ที่ได้จากการทำงานให้เงินที่ได้จากการขายสินค้า หรือทรัพย์สิน เป็นต้น รายจ่าย ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าสำหรับใช้ในการอุปโภคบริโภค ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ ค่าซ่อมแซม ค่าอุปกรณ์เครื่องใช้ เครื่องไม้เครื่องมือ ค่าเดินทาง ค่าอาหาร ค่าเช่า เป็นต้น (วิโรจน์ เฉลิมรัตนา. 2549 : 2) ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กชกร ชิมะวงศ์ (2549 : 1) ที่ได้ศึกษาการจัดทำบัญชีครัวเรือนของคณบ้านอุดมพัฒนา ตำบลศรีวิชัย อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ซึ่งเน้นปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในเรื่องของความพอเพียง ซึ่งการจัดทำบัญชีครัวเรือนก็เป็นหนึ่งในวิธีดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จึงเป็นที่มาของการทำวิจัยเรื่อง "การจัดทำบัญชีครัวเรือนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขต หนองแขม จังหวัดกรุงเทพมหานคร" โดยผู้วิจัย ต้องการศึกษาสภาพการจัดทำบัญชีครัวเรือนและความต้องการที่จะพัฒนาการทำบัญชีครัวเรือนตามปรัชญาเศรษฐกิจ

พอเพียงของประชาชนเพื่อนำข้อมูลมาส่งเสริมและพัฒนา และสามารถเป็นแนวทาง ที่จะสร้างวิธีการที่พัฒนาขึ้นไปประยุกต์ใช้กับชุมชนอื่น ๆ ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติที่มีต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขต หนองแขม จังหวัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบ ความสม่ำเสมอต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในเขต หนองแขม จังหวัดกรุงเทพมหานครจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อเปรียบเทียบ ความสม่ำเสมอต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือน จำแนกตามทัศนคติที่มีต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขต หนองแขม จังหวัดกรุงเทพมหานคร

1.3 สมมติฐานการวิจัย

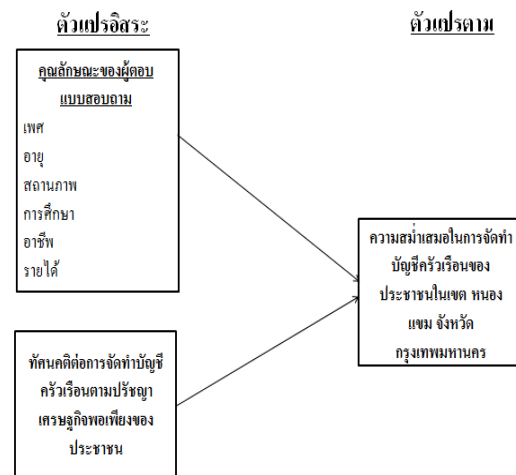
1. ความสม่ำเสมอในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในเขต หนองแขม จังหวัดกรุงเทพมหานคร มีความแตกต่างกันไปตามปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล
2. ทัศนคติที่มีต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีอิทธิพลต่อ ความสม่ำเสมอต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขต หนองแขม จังหวัดกรุงเทพมหานคร

2. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีหลักเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวคิดของ คณาภ ไชยพรธรรม (2550 : 76) ; ปนัดดา พงษ์นภาพิไล (2543 : 68) ; ประเวศ วะสี (2542 : 35) ; อุดมพร อมรธรรม (2549 : 29) และ พิพัฒน์ ยอดพฤติการณ์. (2550 : 82 -84) ซึ่งได้สรุป เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ระบบเศรษฐกิจที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีความเป็นอยู่อย่างพอดีสมควรแก่ฐานะไม่ตามกระแสวัตถุนิยม รู้จักประหยัดคอดออม ไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน

ควบคู่ไปกับเรื่อง การจัดทำบัญชีครัวเรือนตามแนวคิดของ สุภาค อินทองคง (2550 : 1) ; วันชัย ประเสริฐศรี (2545 : 1 - 4) ; ไพบุลย์ ผจงวงศ์ (2544 : 3) ; สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ และ สมเดช โรจน์คูรีเสถียร (2545 : 3) ; สุพยอม นาจันทร์. (2542 : 5) ; จินตนา โสมโสดา และคณะ (2550 : 2) ; สุรี ขวัญเงิน. (2548 : 12) อุดมพร อมรธรรม. (2549 : 63 - 69) และ Chira. (2551 : 2) ซึ่งสรุป ประโยชน์ของการทำบัญชีครัวเรือนไว้ว่า การทำบัญชีครัวเรือนจะทำให้เราทราบว่าในแต่ละเดือนครอบครัวมีรายรับรายจ่ายอะไรบ้าง คนเราส่วนมากมักจะหลงลืมที่จะจดเวลาใช้เงินออกไปหรือรับเงินเข้ามา พอเวลาผ่านไป 2 -3 วันก็ลืม ดังนั้น บัญชีครัวเรือน จะช่วยเตือนความจำให้เรา รู้ถึงการใช้จ่ายเงิน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการวางแผนการใช้จ่ายเงิน ของครอบครัวเพื่อแก้ปัญหาหนี้สิน ให้ครอบครัวมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นได้ ข้อมูลที่ได้จากการทำบัญชีครัวเรือน จะช่วยให้เราสามารถวางแผนการใช้จ่ายในเดือนถัดไปได้ การรู้จักวางแผนใช้จ่ายเงินจะช่วยให้สถานการณ์ การเงินของครอบครัวดีขึ้นและทำให้เรามองเห็นหนทางในการ

นำข้อมูลบัญชีครัวเรือนไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาหนี้สินของครอบครัวได้ เมื่อ รวมกับงานวิจัยของ กชกร ชิมะวงศ์ และคณะ (2549) สุนีย์ ตฤณขจี และ นิยะดา วิเศษบริสุทธ์. (2551) และ วาริพิน มงคลสมัย (2551) จึงสามารถสร้างกรอบแนวคิดได้ดังนี้

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตหนองแขม จำนวน ประชากร 154,389 คน (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย : 2559 ออนไลน์) ใช้สูตรการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (1973: 125) ซึ่งกำหนดให้ระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 95 % ได้กลุ่มตัวอย่าง ที่ต้องจัดเก็บ 400ตัวอย่าง มีการเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ 10 ได้กลุ่มตัวอย่าง เป็น 440 ตัวอย่าง ผู้วิจัยกระจายการเก็บข้อมูล โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ไปยัง 2 แขวง ดังนี้

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่จัดเก็บ

แขวง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
หนองคาย	220
หนองแขม	220
รวม	440

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และความเที่ยงด้วยค่าอัลฟา ครอนบาค แบ่งออกเป็น 2 ส่วนได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลคุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 6 ข้อ ประกอบไปด้วย เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ และรายได้ เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ

ส่วนที่ 2 ทศนคติที่ดีต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชน จำนวน 20 ข้อ และความสม่ำเสมอในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในเขต หนองแขม จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 1 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพรรณนา ใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติสรุปอ้างอิง เพื่อทดสอบสมมติฐาน ใช้การวิเคราะห์ค่าที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการวิเคราะห์ค่าถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression) ด้วยวิธี Stepwise

4. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 53.60) อายุไม่เกิน 25 ปี (ร้อยละ 38.20) สถานภาพส่วนใหญ่สมรส (ร้อยละ 48.90) การศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 78.90) ผู้ตอบส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 43.20) มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท (ร้อยละ 41.10)

ตารางที่ 2 ความสม่ำเสมอในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในเขต หนองแขม จังหวัดกรุงเทพมหานครจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

เพศ	N	Mean	SD.	t	sig
ชาย	204	3.97	0.85	0.05	0.96
หญิง	236	3.96	0.80		

อายุ	N	Mean	SD.	F	sig
ไม่เกิน 20 ปี	168	4.15	0.81	5.09	0.00
21-30 ปี	71	3.79	0.81		
31-40 ปี	62	3.66	0.83		
41-50 ปี	39	3.74	0.75		
51-60 ปี	90	4.04	0.78		
60 ปีขึ้นไป	10	4.00	0.94		

สถานภาพ	N	Mean	SD	F	sig
โสด	207	4.07	0.83	4.63	0.01
สมรส	215	3.90	0.82		
หย่าร้าง หม้าย	18	3.56	0.62		

การศึกษา	N	Mean	SD	F	sig
ต่ำกว่าปริญญาตรี	77	3.71	0.79	7.02	0.00
ปริญญาตรี	347	4.04	0.81		
สูงกว่าปริญญาตรี	16	3.56	0.89		

อาชีพ	N	Mean	SD	F	sig
พนักงานเอกชน	49	3.78	0.92	2.40	0.04
ข้าราชการ	67	3.76	0.84		
ธุรกิจส่วนตัว	190	4.08	0.82		
นักเรียนนักศึกษา	120	3.95	0.78		
เกษตรกร	4	3.75	0.50		
แม่บ้าน	10	4.20	0.63		

รายได้	N	Mean	SD	F	sig
ต่ำกว่า 15,000 บาท	181	4.14	0.79	3.18	0.01
15,001-25,000 บาท	74	3.86	0.85		
25,001-35,000 บาท	100	3.84	0.86		
35,001-45,000 บาท	68	3.87	0.75		
45,001-55,000 บาท	5	3.40	1.14		
55,000 บาท ขึ้นไป	12	3.75	0.75		

ผลการวิเคราะห์ความสม่ำเสมอในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในเขต หนองแขม จังหวัดกรุงเทพมหานครจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่ามีความแตกต่างกันไปตามอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 3 ความสม่ำเสมอในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในเขต หนองแขม จังหวัดกรุงเทพมหานครตามอิทธิพลของทัศนคติที่มีต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

Factor	B	SE.	Beta	t	sig.
(Constant)	0.58	0.21		2.82	0.00
3. การปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ควรได้รับความร่วมมือจากทางราชการ เช่น เอกสารการอบรมให้ความรู้	0.21	0.05	0.20	4.26	0.00
16. การทำบัญชีครัวเรือนสามารถทำได้ กับคนทุกระดับ	0.17	0.04	0.18	4.17	0.00
8. การจดบันทึกรายรับรายจ่ายของครัวเรือน เป็นเรื่องที่ทำได้ง่าย	0.18	0.04	0.18	4.19	0.00
5. การทำบัญชีครัวเรือนเพื่อให้ทราบรายรับรายจ่ายถือเป็นสิ่งที่ดี	0.14	0.05	0.14	3.01	0.00

12. การทำบัญชีครัวเรือนทำให้สมาชิกในครอบครัวสามารถบริหารการเงินของตนเองได้ดีขึ้น	0.11	0.05	0.10	2.38	0.02
1. ข้าพเจ้ามีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	0.10	0.05	0.10	2.21	0.03

$R^2 = 0.403$ Adjusted R Square = 0.395

ผลการวิจัยพบว่า ความสม่ำเสมอในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ได้รับอิทธิพลจาก การปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ควรได้รับความร่วมมือจากทางราชการ เช่น เอกสาร การอบรมให้ความรู้ ($\beta = 0.20$) การทำบัญชีครัวเรือนสามารถทำได้ กับคนทุกระดับ ($\beta = 0.18$) การทำบัญชีครัวเรือนสามารถทำได้กับคนทุกระดับ ($\beta = 0.18$) การทำบัญชีครัวเรือนเพื่อให้ทราบรายรับ รายจ่ายถือเป็นสิ่งที่ดี ($\beta = 0.14$) การทำบัญชีครัวเรือนทำให้สมาชิกในครอบครัวสามารถบริหารการเงิน ของตนเองได้ดีขึ้น ($\beta = 0.10$) ข้าพเจ้ามีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง ($\beta = 0.10$) โดยมีอำนาจในการพยากรณ์เท่ากับร้อยละ 40

5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ
ข้อเสนอแนะ

ความสม่ำเสมอในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในเขต หนองแขม จังหวัดกรุงเทพมหานครจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่ามีความแตกต่างกันไปตามอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนีย์ ตฤณขจี และ นิยะดา วิเศษบริสุทธ. (2551) ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง การรับรู้และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจจัดทำบัญชีครัวเรือน

ของประชาชนในอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ทำให้ตัดสินใจจัดทำบัญชีครัวเรือนทั้ง 3 ด้านไม่แตกต่างกันตาม เพศ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน แต่แตกต่างกันตามอายุ อาชีพ และระดับการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ ในส่วนของสาเหตุที่ทำให้ไม่จัดทำบัญชีครัวเรือนในปัจจุบัน พบว่า ประชาชนในอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความคิดเห็นว่า เสียเวลาในการจัดทำ ส่วนความสม่ำเสมอในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ได้รับอิทธิพลจากการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัยพบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประธินพร แพทย์รังสี. (อ้างถึงใน อภิชาติ พันธเสน. 2549 : 253 -254) ซึ่งได้ทำการประเมินโครงการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองแบบพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ศึกษาเฉพาะกรณีเกษตรกรในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษา พบว่า โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่มีความสำเร็จ สามารถแยกประเด็นความสำเร็จได้ ดังนี้

1. ด้านเทคโนโลยี
2. ด้านเศรษฐกิจ
3. ด้านทรัพยากร
4. ด้านจิตใจ และ
5. ด้านสังคม

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1. ความสม่ำเสมอในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในเขต หนองแขม จังหวัดกรุงเทพมหานครจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ดังนั้น ผู้ที่ให้ความสนใจในการพัฒนาการจัดทำบัญชีครัวเรือนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำเป็นต้องศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคล เพื่อให้ การจัดทำบัญชีครัวเรือนตามปรัชญา

เศรษฐกิจพอเพียงของประชาชน มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

2. ผลการวิจัยพบว่า ความสม่ำเสมอในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ได้รับอิทธิพลจากการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ควรได้รับความร่วมมือจากทางราชการ เช่น เอกสาร การอบรมให้ความรู้ เป็นปัจจัยที่ส่งอิทธิพลมากที่สุด ดังนั้นการให้ความรู้ที่ถูกต้องจากทางราชการ ทั้งในส่วนของเอกสารแผ่นพับ โบรชัวร์ การประชาสัมพันธ์ผ่าน website และการทำ แอปพลิเคชัน เพื่อให้เข้าถึงประชาชนทุกภาคส่วนจะทำให้เกิดความสม่ำเสมอในการจัดทำบัญชีครัวเรือนอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. การทำวิจัยครั้งนี้ศึกษาในลักษณะภาคตัดขวาง กล่าวคือศึกษาในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งเท่านั้นผู้ที่สนใจจะต่อยอดโดยการศึกษาในลักษณะอนุกรมเวลาก็น่าจะทำให้ได้ข้อค้นพบที่แตกต่างออกไป

2. งานวิจัยดังกล่าวศึกษาเฉพาะเขตหนองแขม ซึ่งอาจไม่ได้เป็นตัวแทนของทั้งกรุงเทพมหานคร ผู้ที่สนใจอาจจะขยายขอบเขตในการศึกษาให้กว้างมากยิ่งขึ้น

3. การวิเคราะห์ตัวแปรอิสระจากการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงส่วนตัวแปรตามเป็นความสม่ำเสมอในการการจัดทำบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในเขต หนองแขม จังหวัดกรุงเทพมหานครมีอำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 40 นั้นแสดงให้เห็นว่า ความสม่ำเสมอในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในเขต หนองแขม จังหวัดกรุงเทพมหานคร น่าจะเกิดจากปัจจัยเหตุอื่น ๆ ซึ่ง

ผู้วิจัยสนใจจะต่อขอความรู้ ที่อาจจะศึกษาเกี่ยวกับ
เรื่องแรงจูงใจ และอิทธิพลจากปัจจัยอื่น

6. เอกสารอ้างอิง

- [1] กชกร ชินะวงศ์. (2549). *บัญชีครัวเรือน จุดเริ่ม การเรียนรู้ตัวตนของคนบ้านอุดมพัฒนา* [Online]. เข้าถึงได้จาก : http://www.vijai.org/article/show_topic.asp?Topicid=422 [2558, กรกฎาคม 24]
- [2] กรมพัฒนาที่ดิน. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11*. [Online]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.ddd.go.th/th-TH/แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ-ฉบับที่-11-พศ-2555-2559/> [2559, มีนาคม 10]
- [3] คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2545). *ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*. [Online] เข้าถึงได้จาก : <http://www.nesdb.go.th/sufficiency> [2559, มกราคม 14]
- [4] จินตนา โสมโสดา และคณะ. (2550). *การบัญชีการเงิน*. กรุงเทพฯ : ตรีพีเพิ้ลเอ็ดดูเคชั่น.
- [5] คาญภา ไชยพรธรรม. (2550). *เศรษฐกิจพอเพียง ชีวิตต้องรู้จักพอก่อนที่จะไม่มีอะไรเหลือให้พอ*.
- [6] ทศนีย์ ลักษณะภิชนชัย. (2545). *การสังเคราะห์ สงเคราะห์ชุมชน มรรควิธีสู่ชุมชนเข้มแข็ง*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- [7] ปันดดา พงษ์นภไพไล. (2543). *การพัฒนา หลักสูตรฝึกอบรมการเกษตร ทฤษฎีใหม่ตาม แนว พระราชาธิราชวชิราภิเษก*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [8] ประเวศ วะสี. (2542). *เศรษฐกิจพอเพียง และ ประชาสังคม แนวทางพลิกฟื้นเศรษฐกิจสังคม*.
- [9] พิพัฒน์ ยอดพฤติการณ์. (2550). *เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง อะไร*. กรุงเทพฯ : สถาบันไทยพัฒนา.
- [10] ไพบุลย์ ผจงวงศ์. (2544). *หลักการบัญชีขั้นต้น*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- [11] วิโรจน์ เฉลิมรัตนา. (2548). *บัญชีครัวเรือน*. [Online] เข้าถึงได้จาก : <http://www.bkkonline.com/accounting/30-sep-48.shtml> [2558, กรกฎาคม 22]
- [12] วันชัย ประเสริฐศรี. (2545). *การบัญชีเบื้องต้น 1*. กรุงเทพฯ : ทีพีเอ็น เพรส.
- [13] สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ และ สมเดช โรจน์คูรีเสถียร. (2545). *หลักการบัญชีขั้นต้น*. กรุงเทพฯ : แมคกรอฮิล.
- [14] สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, กองปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร. (2559). *สถิติประชากรและบ้าน – จำนวนประชากรแยกอายุ*. [Online]. เข้าถึงได้จาก : <http://stat.dopa.go.th/stat/statnew/statTDD/> [2559, กุมภาพันธ์ 24]
- [15] สุนีย์ ดฤตขจี และ นิยะดา วิเศษบริสุทธิ์. (2551). *การรับรู้และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจจัด ทำบัญชีครัวเรือน ของประชาชนใน อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา*. กรุงเทพฯ : คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- [16] สุภาภย์ อินทองคง. (2550). *การศึกษา คือ การพัฒนาชีวิต : กรณีการออม เศรษฐกิจพอเพียง และ การทำบัญชีครัวเรือน* [Online] เข้าถึงได้จาก : <http://www.thaingo.org/writer/view.php> [2558, กรกฎาคม 24]

- [17] สุพยอม นาจันทร์. (2542). *การบัญชี 1*. สงขลา :
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- [18] สุรี ขวัญเงิน. (2548). *หลักการบัญชีการเงิน*.
กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- [19] อภิชัย พันธเสน และคณะ. (2549). *สังเคราะห์
องค์ความรู้ เศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ :
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- [20] อุดมพร อมรธรรม. (2549). *ปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง พระเจ้าอยู่หัว*. กรุงเทพฯ : แสงดาว.
- [21] Choke Chira. (2551). *ทำบัญชีครัวเรือนวิธีง่าย
ๆ ในการวางแผนการเงินและแก้ไขปัญหา
หนี้สิน*. [Online]. เข้าถึงได้จาก : [http://www.lasiaproperty.net /index.php?mo= 14&newsid = 114989](http://www.lasiaproperty.net/index.php?mo=14&newsid=114989) [2559, มีนาคม 10]
- [22] Yamane, T. (1973). *Statistic: An introductory
analysis* (3rd ed.). New York: Harper & Row.

การใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับการเรียนการสอน ของโรงเรียนเซนต์โยเซฟแม่แจ่ม อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

Implementing Problem Based Learning for Instruction of
St. Joseph Maechaem School, Maechaem District Ching Mai Province

นางสาวสุนทร โด่งสนั่น,¹ พนมพร จันทรปัญญา²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, mafhse@gmail.com

²อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น,
panomporc@hotmail.com

บทคัดย่อ:

การวิจัยเรื่องการใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับการเรียนการสอนของโรงเรียนเซนต์โยเซฟแม่แจ่ม อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับการเรียนการสอนของโรงเรียนเซนต์โยเซฟแม่แจ่ม อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 6 คน นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 114 คน รวมจำนวน 120 คน ในโรงเรียนเซนต์โยเซฟแม่แจ่ม อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2558 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาผลการวิจัยพบว่า ครูใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาและสัมพันธ์กับชีวิตจริงมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้สร้างความคุ้นเคยในกลุ่ม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันคือ ครูใช้เทคนิคการสอนอย่างหลากหลายเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน โดยอธิบายเนื้อเรื่องตามลำดับขั้นตอนทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่าย ส่วนด้านกระบวนการ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกหัวข้อเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนได้รับการกระตุ้นและส่งเสริมให้ทำงานเป็นกลุ่มมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือข้อที่นักเรียนนำความรู้มาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อสร้างผลงานกลุ่ม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อที่นักเรียนแสดงความคิดเห็นและร่วมอภิปรายถึงปัญหาที่ศึกษาอย่างทั่วถึง สำหรับด้านผลที่ได้รับ พบว่า นักเรียนมีความภาคภูมิใจในการนำเสนอผลงานการศึกษาค้นคว้าต่อผู้อื่น กับข้อที่นักเรียนเข้าใจบทเรียนและสนใจในการเรียนมากขึ้นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือข้อที่นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ นักเรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์มากขึ้นกับนักเรียนมีความพึงพอใจและมีความสุขกับการเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นในวิชาที่สอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

คำสำคัญ: การใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับการเรียนการสอนของโรงเรียนเซนต์โยเซฟแม่แจ่ม อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

ABSTRACT:

The research titled “Implementation of Problem-Based Learning for Learning and Teaching of Mae Cham St. Joseph School in Mae Cham District, Chiang Mai Province” aimed to investigate the implementation of problem-based learning for learning and teaching of Mae Cham St. Joseph School in Mae Cham District, Chiang Mai Province. The population included 6 teachers and 114 the third interval students in MattayomSuksa 1-3. There were totally 120 people from Mae Cham St. Joseph School in Mae Cham District, Chiang Mai Province in the academic year 2015. The tools used in this study were 5-rating scale questionnaires about the implementation of problem-based learning for learning and teaching of Mae Cham St. Joseph School in Mae Cham District, Chiang Mai Province. The data were analyzed by frequency, percentage, mean and standard deviation and the interviews about the implementation of problem-based learning for learning and teaching presented by description with tables. The results of the implementation of problem-based learning for learning and teaching of Mae Cham St. Joseph School in Mae Cham District, Chiang Mai Province Mae were summarized as follows. The teachers used appropriate learning and teaching media to the contents and were related to real life with the highest mean. The following was that the teachers organized activities for the students to create familiarity in the groups. The item with the similar mean was that the teachers used a variety of teaching techniques to stimulate the students’ interest to study on their own whereas the item with the lowest mean was that the teachers were competent in learning and teaching management by explaining the contents respectively to make the students understand the lessons easily. The process indicated that the performance was at high level with all items. When considering each aspect, it was found that the students were motivated and encouraged to work as a group with the highest mean. The following was that the students applied their knowledge to discuss and exchange ideas to create group works while the item with the lowest mean was that they gave their opinions and discuss the studying problems thoroughly. The findings indicated that the students were proud of presenting the results of what they studied to others and that they understood the lessons and were interested in learning much more with the highest mean. The following was that the students could work with others well. The item with the same mean was that the students had much more critical thinking skills and that they were satisfied and happy with the problem-based learning whereas the item with the lowest mean was that the students had higher learning achievement in the subjects taught by using the problem-based teaching.

KEYWORDS: Implementing Problem Based Learning for Instruction

บทนำ

การพัฒนาการศึกษาจัดเป็นปัจจัยที่จะเกื้อหนุนต่อการพัฒนาประเทศในฐานะที่เป็นกระบวนการหนึ่งที่มีบทบาทโดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความเหมาะสมและมีคุณสมบัติสอดคล้องกับความต้องการในการใช้กำลังคนของประเทศ (นรินทรสังขรักษา, 2552,1) แต่การศึกษาของไทยปัจจุบัน

กำลังมีปัญหารุนแรงเข้าขั้นวิกฤต พบว่า รายงานผลดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Human Development index:HDI) ระบุว่า สถานะการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของไทย อยู่อันดับที่ 103 ของโลกจากจำนวน 181 ประเทศ ต่ำกว่า ประเทศมาเลเซีย ทั้งนี้เมื่อพิจารณาการจัดอันดับการแข่งขันระดับโลก (World Competitiveness Ranking) พบว่า ภาวะการจ้างงานของไทยเป็นอันดับสองของโลก ข้อมูลที่กล่าวมา

สนับสนุนว่าประเทศไทยมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจ มีภาวะการจ้างงานสูง แต่ระดับการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์สะท้อนว่า จำเป็นต้องพัฒนาการเตรียมความพร้อมมนุษย์เพื่อตอบสนอง การขยายตัวทางเศรษฐกิจ (ภาวิข ทองโรจน์, 2557)

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2546, 12) จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 มุ่งเน้นการจัดการศึกษาเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และมีวัฒนธรรมที่ดีในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้จึงจำเป็นต้องจัดให้สอดคล้องกับความถนัดความสนใจ และพัฒนาการของผู้เรียน เน้นฝึกทักษะกระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้เพื่อใช้ ในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ การปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสังคม การจัดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ เป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพื่อมุ่งประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข โรงเรียนควรดำเนินการจัดการเรียนการสอนอย่างดี นั้น ควรมีความเป็นพลวัต คือ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ รูปแบบเทคนิค วิธีการ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2559 ดังต่อไปนี้

การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการศึกษาเริ่มแรกของคนในชาติ ดังนั้น เพื่อให้การศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย มีคุณภาพมาตรฐานระดับสากล บนพื้นฐานของความเป็นไทย ให้นักเรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพสูงสุดในตน มีความรู้ และทักษะ ที่แข็งแกร่งและเหมาะสม เป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ระดับสูงขึ้นไป และการดำรงชีวิตในอนาคต สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ดังนี้ เร่งรัดปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบ และกระบวนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งระบบให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัย ทันเหตุการณ์ ทันโลก ให้สำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม

ตามเจตนารมณ์ของนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 นี้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน Problem-Based-Learning เป็นแนวคิดการจัดการศึกษาของ John Dewey นักการศึกษาชาวอเมริกัน ซึ่งเป็นผู้คิดค้นวิธีสอนแบบแก้ปัญหา และเป็นผู้เสนอแนวคิดที่ว่า การเรียนรู้ เกิดจากการปฏิบัติหรือ ได้ลงมือกระทำ ด้วยตนเอง (Learning by doing) จากแนวคิดนี้ได้นำไปสู่แนวคิดของการสอนในรูปแบบต่างๆ ดังที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน และสหรัฐอเมริกายังได้มีการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อคุณโน้มน้าวและวิสัยทัศน์ของหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ใช้กลุ่มตัวอย่าง 150 คนจากหลากหลาย

อาชีพ เช่น นักธุรกิจระดับชาติ ผู้นำทางการศึกษา และตัวแทนจากรัฐบาล เครื่องมือวิจัยสำหรับโครงการนี้ คือการใช้เทคนิค Delphi ในการศึกษาระยะเวลาในการวิจัย 3 ปี ในรายงานส่วนหนึ่งของวิลสัน (Wilson, 1991) สรุปไว้ว่า การเตรียมนักเรียนให้พร้อมที่จะเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงในอนาคต มีความจำเป็นที่จะต้องปลูกฝังให้นักเรียนมีทักษะการคิดแบบวิจารณ์และมีความสามารถในการตัดสินใจนักเรียนต้องสามารถเข้าถึงข้อมูล และสามารถปรับเปลี่ยนข้อมูลเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาได้ โดยนักเรียนเหล่านี้ต้องมีลักษณะกล้าเสี่ยง เป็นนักสำรวจ และเป็นนักคิดที่รู้จักให้ความร่วมมือกับผู้อื่น รวมทั้งต้องมีการบูรณาการหลักสูตรเพื่อให้เกิดกิจกรรมแบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary activity) ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้ที่นักการศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสนใจกันมากได้แก่ ทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์นิยม (Constructivist learning theory) ซึ่งมีแนวคิดที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มากที่สุด ซึ่งในกลุ่มนี้มีความเชื่อว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนได้สร้างความรู้ที่เป็นของตนเองขึ้นมาจากความรู้ที่มีอยู่เดิมหรือจากความรู้ที่รับเข้ามาใหม่ จากแนวคิดดังกล่าวจึงนำไปสู่การปรับเปลี่ยนวิธีเรียน วิธีสอน แนวโน้มห้องเรียนในศตวรรษที่ 21 ครูไม่ใช่ผู้จัดการทุกสิ่งทุกอย่าง ผู้เรียนต้องได้ลงมือปฏิบัติเอง สร้างความรู้ที่เกิดจากความเข้าใจของตนเองและมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น (Active learning) รูปแบบการเรียนรู้ที่เกิดจากแนวคิดนี้มีอยู่หลายรูปแบบ ได้แก่ การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning) การเรียนรู้แบบช่วยเหลือกัน (Collaborative learning) การเรียนรู้โดยการค้นคว้า

อ ย่ า ง อี ส ร ะ

(Independent investigation method) รวมทั้ง การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ จากการใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นในโลกแห่งความเป็นจริง เป็นบริบท (context) ของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์ และคิดแก้ปัญหา รวมทั้งได้ความรู้ตามศาสตร์ในสาขาวิชาที่ตนศึกษาด้วย การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานจึงเป็นผลมาจากกระบวนการทำงานที่ต้องอาศัยความเข้าใจและการแก้ปัญหาเป็นหลัก (มันตราธรรมบุศย์, 2545, 12) ที่ผู้เรียนจะนำความรู้ไปใช้จริงในอนาคต ดังนั้นบริบทของการเรียนรู้จึงมีความสำคัญและมีความหมายกับผู้เรียนเช่นเดียวกับข้อมูลที่ผู้เรียนควรจะได้รับ นอกจากนี้กิจกรรมตามสภาพจริง ผู้เรียนจะได้พัฒนาทั้งความรู้ และทักษะการแก้ปัญหา (นิรมล ศตวุฒิ, 2547, 4) และจากโครงการวิจัยและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) ของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ซึ่งได้ทดลองพัฒนากับครูในโรงเรียนที่จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 2 โรงเรียน พบว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นรูปแบบการสอนแนวทางหนึ่งที่จะนำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาอย่างแท้จริง ที่จะส่งผลทำให้การเรียนการสอนของครูเปลี่ยนไปเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยครูและนักเรียนมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานที่ทำให้นักเรียนได้ร่วมกันคิด ร่วมกันทำงานเป็นทีม กล้าพูด กล้าแสดงออกมากขึ้น และจากการศึกษางานวิจัยทั้งในและนอกประเทศ ยังพบว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานนั้นสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการแก้ปัญหา

ความสามารถในการให้เหตุผล ความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ การพัฒนาตนเองของผู้เรียน กระบวนการทำงาน เป็นกลุ่ม สร้างแรงกระตุ้นให้กับผู้เรียนทำให้กลุ่มผู้เรียนสามารถควบคุมแนวทางเพื่อที่จะค้นหาคำตอบด้วยตนเอง สอดคล้องกับ (ทิสนา แคมมณี, 2550, 137-138) ได้กล่าวว่าการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นการฝึกกระบวนการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหาพร้อมกันเป็นกลุ่มซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเข้าใจปัญหานั้นอย่างเห็นได้ชัด ได้เห็นทางเลือกและวิธีการที่หลากหลายในการแก้ปัญหา รวมทั้งทำให้ผู้เรียนเกิดการใฝ่รู้ เกิดทักษะ กระบวนการคิด และกระบวนการแก้ปัญหาต่างๆ ในปัจจุบันมีนักการศึกษาหลายท่านได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งมีกระบวนการเรียนรู้อยู่หลายวิธี เช่น กระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ กระบวนการเรียนรู้แบบอุปนัยและนิรนัย แต่กระบวนการเหล่านี้ยังขาดส่วนประกอบที่จำเป็นในการแก้ปัญหาที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพที่จะนำไปใช้ในชีวิตรจริงเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนในการค้นหาปัญหา ทำความเข้าใจปัญหาตามสภาพจริง โดยการร่วมมือกันวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นและเป็นอยู่ในปัจจุบันทุกด้าน ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ คือ กิจกรรมที่กำหนดหรือระบุไว้ในขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning PBL) วิธีการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นวิธีการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่งที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่นักเรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นวิธีการที่สำคัญวิธีหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งในปัจจุบันเป็นที่สนใจกันอย่างแพร่หลายและเป็นที่ใช้กันในหลายสถาบันทั่วโลก (วัลลีย์ สัตยาชัย, 2547, 16) การจัดการเรียนรู้

โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นการจัดสภาพการณ์ของการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นเครื่องมือในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย โดยครูอาจจูงใจให้นักเรียนไปเผชิญปัญหาจริงหรือครูอาจจัดสภาพการณ์ให้นักเรียนเผชิญปัญหา หรือฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหาพร้อมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในปัญหานั้นอย่างชัดเจนได้เห็นทางเลือกและวิธีการที่หลากหลายในการแก้ปัญหา รวมทั้งช่วยให้นักเรียนเกิดความใฝ่เรียนรู้ เกิดทักษะกระบวนการคิดและกระบวนการแก้ปัญหาต่างๆ (ทิสนา แคมมณี, 2548, 136) ผู้วิจัยคิดว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหา เพราะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ส่งเสริมให้นักเรียนได้ค้นหาปัญหา ทำความเข้าใจปัญหาและเผชิญสถานการณ์ตามสภาพจริง นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหาร่วมกัน ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจปัญหานั้นชัดเจน มองเห็นทางเลือกและวิธีการที่หลากหลายในการแก้ปัญหา เมื่อนักเรียนสามารถแก้ปัญหาได้จึงอาจส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้

การเรียนรู้ในสังคมนั้นมีหลากหลาย น่าตื่นตาตื่นใจและมีพลังแรงอาจนำพาให้คนเรามีพฤติกรรมทั้งในทางเจริญและทางเสื่อมได้ ฉะนั้นโรงเรียนพยายามมองหาทิศทางเพื่อช่วยให้นักเรียนที่เป็นชนเผ่าได้เรียนรู้และเข้าใจโลกและชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ฉะนั้นจึงเห็นแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อฝึกให้นักเรียนปรับตัวให้รู้เท่าทันอยู่เสมอ โรงเรียนเซนต์โยเซฟ แม่แจ่ม ได้มองเห็นถึงความสำคัญดังที่กล่าวมาข้างต้นจึงทดลองใช้การจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based-Learning)

เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นตามแนวคิด ตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์นิยม (Constructivism) โดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่จากการใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นในโลกแห่งความเป็นจริงเป็นบริบท (Context) ของการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์และปัญหาได้น่าจะเป็นทิศทางจัดการระบบการศึกษาที่ดี และมีการปรับเปลี่ยนตามสภาพแวดล้อมของโรงเรียนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นการจัดสถานการณ์หรือกิจกรรมที่ใช้ปัญหาเป็นเครื่องมือในการช่วยให้นักเรียนแสวงหาความรู้ ครูอาจนำนักเรียนไปเผชิญสถานการณ์ปัญหาจากสื่อ หรือสถานการณ์จริง หรือครูจัดสถานการณ์ให้นักเรียนเผชิญปัญหา และฝึกกระบวนการวิเคราะห์ปัญหา และการแก้ปัญหา ร่วมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจปัญหานั้นอย่างชัดเจน มองเห็นทางเลือกและวิธีการแก้ปัญหานั้นอย่างหลากหลาย โดยสามารถไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมหรือแสวงหาคำตอบโดยครูเป็นผู้แนะนำช่วยเหลือ แนะนำแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาและแสวงหาความรู้ได้ รวมทั้งมีการช่วยให้นักเรียนเกิดความใฝ่รู้ เกิดทักษะกระบวนการคิดและกระบวนการแก้ปัญหาต่างๆได้

เนื่องจากนักเรียนของโรงเรียนมีศักยภาพที่แตกต่างกันมากอันเนื่องมาจากนักเรียน มีความแตกต่างทางชาติพันธุ์ ย่อมหมายถึงพื้นฐานทางภาษา และวัฒนธรรมชนเผ่าที่แตกต่าง จึงเป็นที่มาให้ทางโรงเรียนเซนต์โยเซฟแม่เฒ่า เห็นความจำเป็นที่จะใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองความแตกต่างเฉพาะบุคคลของนักเรียน และสามารถส่งเสริมการพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพของนักเรียน ซึ่งหลังจากทางโรงเรียนได้ทำการปรับการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการใช้

ปัญหาเป็นฐานในปีการศึกษา 2557 พบว่ายังไม่มีผู้ที่มาประเมินผลการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบและจากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนเซนต์โยเซฟแม่เฒ่า นางสาวสุวรรณา บัวทรัพย์ (13 มกราคม 2559) ได้กล่าวถึงปัญหาว่าครูมีประสบการณ์ในด้านการสอนแบบบูรณาการการใช้ปัญหาเป็นฐานยังมีน้อย ครูมีความกังวลในเรื่องของตัวชี้วัดการจัดการเรียนการสอนกลัวว่าจะไม่ครอบคลุมเนื้อหาเท่าควรและงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์การผลิตสื่อการเรียนการสอนมีจำกัดส่งผลต่อการจัดกิจกรรมในการเรียนการสอน

ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้บริหารคนหนึ่งจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาในการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานของโรงเรียนเซนต์โยเซฟแม่เฒ่าตามการรับรู้และความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนเซนต์โยเซฟแม่เฒ่า เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางานการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานของโรงเรียนเซนต์โยเซฟแม่เฒ่า อำเภอแม่เฒ่า จังหวัดเชียงใหม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับการเรียนการสอนของโรงเรียนเซนต์โยเซฟแม่เฒ่า อำเภอแม่เฒ่า จังหวัดเชียงใหม่

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับการเรียนการสอนของโรงเรียนเซนต์โยเซฟแม่เฒ่า อำเภอแม่เฒ่า จังหวัดเชียงใหม่ มีวิธีการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนเซนต์โยเซฟแม่แจ่ม ในปีการศึกษา 2558 จำนวน 120 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับการเรียนการสอนของโรงเรียนเซนต์โยเซฟแม่แจ่มเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา โดยการ จัดหมวดหมู่ นำเสนอเนื้อหาสาระในรูปความเรียง

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับการเรียนการสอนของโรงเรียนเซนต์โยเซฟแม่แจ่ม อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ การใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับการเรียนการสอนของโรงเรียนเซนต์โยเซฟแม่แจ่ม อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมและรายด้าน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติมาก โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านครูผู้สอน

โดยรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติมากเมื่อ พิจารณาเป็น ราย ข้อ พบว่าครู ใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาและสัมพันธ์กับชีวิตจริง รองลงมา คือ ครูจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้สร้างความคุ้นเคยในกลุ่มและครูใช้เทคนิคการสอนอย่างหลากหลายเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือครูมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน โดยอธิบายเนื้อเรื่องตามลำดับขั้นตอน ทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายและจากการสัมภาษณ์พบว่าโรงเรียนได้นำการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานมาใช้ในการเรียนการสอน แต่ครูผู้สอนบาง

คนมีความกังวลในวิชาที่สอนแบบบูรณาการ เนื่องจากสาระการเรียนรู้แต่ละวิชาที่บูรณาการมีตัวชี้วัดค่อนข้างมากซึ่งต้องใช้เวลาหรือต้องให้ทันเวลากับนักเรียนในการทำงานแต่ละชิ้นงานแต่ด้วยเวลาที่มีจำกัดทำให้ครูผู้สอนมีความกังวลกับเนื้อหาสาระที่สอน ทำให้การสอนในบางเรื่องไม่ค่อยเกิดความรู้หรือทักษะบางด้านอย่างแท้จริงและศักยภาพของนักเรียนแต่ละคนไม่เท่ากันกิจกรรมบางอย่างไม่เหมาะกับเด็กหรือไม่ได้ตอบสนองเด็กบางกลุ่มและยังต้องแก้ปัญหาให้กับเด็กส่วนที่มีปัญหาเรื่องการอ่านครูยังขาดเทคนิคการสอนที่หลากหลายโดยเฉพาะการเชื่อมโยงระหว่างวิชาแต่ละวิชา

2. ด้านกระบวนการ

โดยรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักเรียนได้รับการกระตุ้นและส่งเสริมให้ทำงานเป็นกลุ่มมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ นักเรียนนำความรู้มาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อสร้างผลงานกลุ่ม ส่วนข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นักเรียนแสดงความคิดเห็นและร่วมอภิปรายถึงปัญหาที่ศึกษาอย่างทั่วถึง และจากการสัมภาษณ์ ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมว่าครูที่ทำการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยการเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนมาเป็นผู้อำนวยการความสะดวกให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองยิ่งผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีบทบาทในการสร้างความรู้ด้วยตนเอง และสามารถคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น แต่ด้วยศักยภาพของนักเรียนบางคนไม่เท่ากันจึงไม่เข้าใจบทบาทของตนเองในการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

3. ด้านผลที่ได้รับ

โดยรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีความภาคภูมิใจในการนำเสนอผลงานการศึกษาค้นคว้าต่อผู้อื่นกับข้อที่นักเรียนเข้าใจบทเรียนและสนใจในการเรียนมากขึ้นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นในวิชาที่สอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมว่า หลังจากได้จัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานแล้ว นักเรียนส่วนใหญ่มีการพัฒนาในด้านทักษะต่างๆดังนี้ นักเรียนส่วนใหญ่มีทักษะทางด้านการคิดวิเคราะห์มากขึ้น สามารถอธิบาย ขยายความ และตีความออกมาตามความเข้าใจได้ นักเรียนสามารถพูดถึงความรู้สึกและสื่อออกมาได้ดี กล้าแสดงออกมากขึ้น กล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสามารถนำเสนอผลงานต่อหน้าผู้อื่นได้มากขึ้น

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับการเรียนรู้ของโรงเรียนเซนต์โยเซฟแม่เฒ่า อำเภอแม่เฒ่า จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยมีข้อค้นพบและประเด็นที่สมควรหยิบยกมาประกอบการอภิปรายดังนี้

1. ด้านครูผู้สอน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การนำเสนอที่เหมาะสมกับเนื้อหาและสัมพันธ์กับชีวิตจริง เนื่องจากสื่อการเรียนการสอนนั้นถือว่ามีความสำคัญมาก ซึ่งเป็นตัวกลางที่ช่วยให้การสื่อสารระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและทางโรงเรียนเองได้มีการประยุกต์ใช้สื่อในหลากหลายด้าน เช่น สื่อจากธรรมชาติใกล้ตัว สื่อจาก

สารคดีหรือจากคลิปวิดีโอที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับด้านที่สอน และการนำเอาภูมิปัญญาด้านต่างๆมาประยุกต์ทดลอง ลงมือทำ นอกจากนั้นให้นักเรียนลงมือค้นคว้าสอบถามข้อมูลในเรื่องนั้นๆกับปราชญ์ชาวบ้าน ส่งผลให้เด็กมีความเข้าใจในเนื้อหาได้ชัดเจนขึ้น

ดังนั้นจึงเห็นว่าการที่ครูผู้สอนนำสื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหาและสัมพันธ์กับชีวิตมาช่วยในการเรียนรู้อการใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับการเรียนการสอนจึงส่งผลต่อผู้เรียนดีมาก อนึ่งการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้สร้างความคุ้นเคยในกลุ่มเป็นสื่ออีกประเภทหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงจึงทำให้ผู้เรียนได้ให้ความสำคัญเช่นกัน ส่วนข้อที่ผู้เรียนให้ความสำคัญน้อย คือ จำนวนครูผู้สอนที่เพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนนักเรียนกลุ่มย่อยกับความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนโดยอธิบายเนื้อหาตามลำดับขั้นตอนทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้นการที่ผู้เรียนให้ความสำคัญน้อยเนื่องมาจากการที่ครูได้ใช้สื่อที่เหมาะสมได้ช่วยในการเรียนรู้ได้มากครูผู้สอนจึงมีบทบาทน้อยลงแต่ผู้เรียนจะเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ที่สำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของ บลูม (Bloom) เช่น ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist) เป็น ทฤษฎี ที่ให้ความสำคัญกับตัวผู้เรียน เชื่อว่าผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง จากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และสิ่งแวดล้อมอย่างกระตือรือร้น นั่นคือผู้สอนต้องสอนให้น้อยลง หรือส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมากขึ้น ผู้สอนต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งบทบาทของผู้สอนแม้จะน้อยลง แต่บทบาทที่เพิ่มมากขึ้นของครูผู้สอนคือผู้สอนต้องมีการวางแผนและออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนเตรียมสื่อและแหล่งเรียนรู้ และเตรียม

คำถามที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดนักการศึกษา Gagne ที่กล่าวไว้ว่าองค์ประกอบของการเรียนรู้ประกอบด้วย 1. ผู้เรียน (Learner) มีระบบสัมผัสและระบบประสาทในการรับรู้ 2. สิ่งเร้า (Stimulus) คือสถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และ 3. การตอบสนอง (Response) คือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ และจากงานวิจัยของอุทิศย์ สมภูมิ และสุพิศุทธา อารีราษฎร์ (2554,28) ได้ศึกษาการพัฒนาสื่อประสมเรื่องข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูล ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ตัวอย่างความพึงพอใจในระดับมาก สรุปได้ว่าสื่อประสมที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพและมีประสิทธิผลเมื่อนำไปใช้จัดการเรียนรู้ และสอดคล้องกับกิตติพงษ์ ณ นคร (2553,37) ศึกษาการสร้างบทเรียนออนไลน์ผ่านระบบการจัดการเรียนรู้แบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่องระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ พบว่า บทเรียนออนไลน์ที่สร้างขึ้นมีคุณภาพด้านเนื้อหาของบทเรียนอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินด้านคุณภาพสื่อและนำเสนอของบทเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ผลสำคัญทางการเรียนของนักเรียน พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียนและค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนออนไลน์อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ด้านกระบวนการ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนได้รับการกระตุ้นและส่งเสริมการทำงานกลุ่มมีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยปกติวิสัยมนุษย์เป็นสัตว์สังคม ชอบอยู่เป็นกลุ่มพวกและชอบทำงานเป็นกลุ่มอยู่แล้วซึ่งเป็นพื้นฐานของชีวิตโดยเฉพาะอย่างยิ่งวัฒนธรรมของคนเอเชียที่มีการลงแขกเอามือเอาแรง การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนโดยนำกระบวนการ

กลุ่มมาใช้เพื่อการเรียนรู้จากปัญหาที่พบเห็นในแนวการสอนการใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับการเรียนการสอนซึ่งในกระบวนการเรียนแบบนี้ผู้เรียนเป็นผู้คิดค้นแก้ปัญหาด้วยการแบ่งบทบาทหน้าที่เพื่อค้นหาคำตอบและสรุปเป็นชิ้นงานทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมและเกิดการกระตุ้นให้ทุกคนเข้ามามีส่วนรับผิดชอบ ปัจจุบันสภาพแวดล้อมของสังคมมีอิทธิพลทำให้คนในสังคมเป็นสังคมก้มหน้า ไม่สนใจซึ่งกันและกันและอยู่แบบตัวใครตัวมัน การเรียนรู้ดังกล่าวจะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กและเยาวชนสนใจกันมากขึ้นจากการทำกิจกรรมกลุ่ม ฉะนั้นกระบวนการเรียนรู้จึงได้รับการกระตุ้นและส่งเสริมให้ทำงานเป็นกลุ่มจึงมีคุณค่ามากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการเรียนรู้แบบสร้างสรรคนิยม (Constructivist Learning theory) ของ (John Dewey) ได้ให้แนวคิดที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มากที่สุดที่เชื่อว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนได้สร้างความรู้ที่เป็นของตนเองขึ้นมาจากความรู้ที่มีอยู่เดิมหรือจากความรู้ที่รับเข้ามาใหม่ จากแนวคิดดังกล่าวจึงนำไปสู่การปรับเปลี่ยนวิธีเรียน วิธีสอนแนวใหม่ ครูไม่ใช่ผู้จัดการทุกสิ่งทุกอย่างผู้เรียนต้องได้ลงมือปฏิบัติเอง สร้างความรู้ที่เกิดจากความเข้าใจของตนเองและมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น (Active learning) แม้ว่าการใช้สื่อจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดของผู้เรียนแต่เมื่อสื่อนั้นถูกนำลงสู่การปฏิบัติด้วย ทำให้เกิดการกระตุ้นและส่งเสริมให้การทำงานเป็นกลุ่มมีความสำคัญมากขึ้น การเรียนรู้แบบนี้จึงเป็นกระบวนการที่ต่อ ยอดทุนทางสังคมในวิถีชีวิตที่เป็นอยู่ดังกล่าว ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมทำกิจกรรมอย่างมีความหมายมากที่สุด อนึ่งการเรียนรู้มิได้จบลงที่การทำกิจกรรมและสรุปผลเท่านั้น แต่ยังมี การนำผลการเรียนรู้มาแบ่งปันแลกเปลี่ยน

ความคิดเห็นจากการรายงานและอภิปรายร่วมกัน ทำให้เกิดความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้นในทำนองเดียวกัน (Piaget) ก็ได้กล่าวไว้ว่าการพัฒนาทางสติปัญญาของผู้เรียนโดยต้องเน้นให้นักเรียนใช้ศักยภาพของตัวเองให้มากที่สุด ให้ผู้เรียนพบกับความแปลกใหม่อาศัยกิจกรรมการค้นพบ ครูผู้สอนควรจะต้องลดและฟังให้มากขึ้นให้เสรีภาพแก่นักเรียนที่จะเลือกเรียนในกิจกรรมต่างๆ จัดประสบการณ์ให้นักเรียนใหม่ เพื่อจะได้แก้ไขข้อผิดพลาดด้วยตนเองขณะเดียวกันเด็กในวัยนี้หากได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดแรงกระตุ้นสูงใจในการแสดงออกก็ย่อมนำไปสู่การพัฒนากระบวนการทางความคิด สติปัญญาและการพัฒนาในด้านต่างๆ ได้ และจากงานวิจัยของ นัฐนันท์ สุกุลเพชร (2550) ที่ศึกษาการพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง พฤติกรรมเสี่ยงและความปลอดภัยในชีวิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนการสอนได้มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีบทบาทในการสร้างความรู้ด้วยตนเอง และสามารถคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น จากหลักสูตรการเรียนรู้สุขศึกษาพลศึกษาเป็นรายวิชาที่มีเนื้อหาเวลาเรียนน้อย จำเป็นต้องแก้ปัญหาการเรียน ดังนั้นการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นทางเลือกหนึ่งที่เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน นอกจากได้รับความรู้แล้ว นักเรียนยังได้ทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ดังนั้นเมื่อนำการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานไปใช้ในชั้นเรียนพบว่า การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีส่วนช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้ และทักษะที่มุ่งหวังดังกล่าวข้างต้นเป็นที่น่าพอใจเป็นอย่างยิ่ง

3. *ด้านผลที่ได้รับ* พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในการนำเสนอผลงาน การศึกษาค้นคว้าต่อผู้อื่น มีความเข้าใจบทเรียนและสนใจมากขึ้นและผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์มากขึ้น เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนของครูเป็นแบบ การสร้างการใฝ่รู้หรือแรงบันดาลใจให้กับนักเรียน เพื่อให้เขาตระหนักว่าสิ่งนั้นจำเป็น สำคัญหรือเกี่ยวข้องกับชีวิตของเขา ด้วยการตั้งคำถามอันแบบยลของครู บวกกับการแสดงท่าทีของครูที่ไม่คุกคามเด็ก ด้วยคอยตัดสินว่าถูกหรือผิด คาดการณ์การรับเร่งต่อคำตอบ จึงส่งผลให้เด็กนักเรียนกล้าที่จะคิด กล้าที่จะลงมือปฏิบัติ จนเกิดทักษะในด้านต่างๆมากขึ้น

สรุป
จากการวิจัยครั้งนี้ ถึงแม้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานของโรงเรียนชนคัยเขตใหม่เล่มจะมีการปฏิบัติมากก็ตาม แต่ก็ยังมีปัญหาที่จะต้องทำการแก้ไข ซึ่งได้แก่ ครูผู้สอนต้องได้รับการพัฒนาตนเองให้มีความสามารถและทักษะในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและต้องมีการประเมินผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนเพื่อต่อยอดศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียนให้สูงขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยครั้งนี้ต่อผู้บริหาร โรงเรียนชนคัยเขตใหม่เล่ม เพื่อนำไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับการเรียนการสอนของโรงเรียน ชนคัยเขตใหม่เล่มต่อดังนั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. *ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย*

ควรมีการวิจัยการใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับการเรียนการสอนในช่วงชั้นที่ 1-2 เพื่อจะได้ประเมินและพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในระดับประถมศึกษาและควรมีการวิจัยการใช้สื่อการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับช่วงชั้นที่ 1-2 เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2. *ข้อเสนอแนะ ในการทำวิจัยครั้งต่อไป*

ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อเปรียบเทียบที่พบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อัน
 ใช้การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานกับการจัดการเรียนรู้
 แบบอื่น เช่น การจัดการเรียนรู้แบบ ใช้สมองเป็นฐาน ควรมีวิจัย
 การใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับนักเรียนช่วง
 ชั้นที่ 1 หรือ ช่วงชั้นที่ 2 และควรมีการศึกษาและสอดคล้อง
 กิจกรรมที่ส่งผลให้กับนักเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบใช้
 ปัญหาเป็นฐาน เช่น ทักษะความคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้าน
 สังคม เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้
 แบบใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับการเรียนการสอนต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความ
 กรุณาเป็นอย่างดียิ่งจากอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.
 พนมพร จันทระปัญญา ประธานกรรมการที่ปรึกษา
 และ อาจารย์อองอาจ โฆษณชุนหนันท์ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้
 ใ้คำปรึกษาแนะนำตรวจสอบปรับปรุงแก้ไข
 ข้อบกพร่องต่างๆตั้งแต่เริ่มทำการวิจัยจนกว่าจะเสร็จ
 สมบูรณ์ จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้
 ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูโรงเรียน
 เซนต์โยเซฟแม่แจ่ม อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่
 ทุกท่าน ที่อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือ
 ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบใจนักเรียน
 โรงเรียนเซนต์โยเซฟแม่แจ่มทุกคน ที่ให้ความ
 ร่วมมือในการสัมภาษณ์เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ.(2542). **พระราชบัญญัติ**
การศึกษาแห่งชาติ และที่แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.
 กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค,
 2545.
 _____.(2551).**หลักสูตรแกนกลางการศึกษา**
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.

กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์
 การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กาญจนา จันทะดวง.(2542). **พฤติกรรมการสอน**
ภาษาอังกฤษ. สกลนคร : สถาบัน
 ราชภัฏสกลนคร.

กานต์มณี ศักดิ์เจริญ.(2546). **กิจกรรมส่งเสริม**
การอ่าน. กรุงเทพฯ : คุรุสภา
 ลาดพร้าว.

กิตติพงษ์ ฅ นคร.(2553).**ศึกษาการสร้างบทเรียน**
ออนไลน์ผ่านระบบการจัดการ
เรียนรู้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดย
ใช้ปัญหาเป็นฐาน(PBL) เรื่องระบบ
เครือข่ายคอมพิวเตอร์.วิทยานิพนธ์
 คุรุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขา
 คุรุศาสตร์เทคโนโลยี: มหาวิทยาลัย
 เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

ไกลรุ่ง นกราวนากุล.(2547). **การพัฒนาแผนการ**
จัดกิจกรรมการเรียนการสอน
คณิตศาสตร์
ด้วย การเรียนแบบร่วมมือเทคนิค
TAI เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร
เศษส่วน
ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5.

วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต
 สาขาวิชาหลักสูตรและ
 การสอน : มหาวิทยาลัย
 มหาสารคาม.

จุฑามาศ ชัยสงคราม.(2552). ผลการจัดกิจกรรม
 การเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านจับ
 ใจความ
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้
 หนังสือส่งเสริมการอ่านประกอบ
 กลุ่มร่วมมือแบบ STAD.
 วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
 สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน :
 มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.

เจษฎ์สุตา หนูทอง.(2546). ผลสัมฤทธิ์ทางการ
 เรียนเจตคติแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่อ
 วิชาคณิตศาสตร์
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการ
 สอนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์
 ช่วยสอนกับการ สอนตามคู่มือครูที่
 ได้รับการเสริมแรงและไม่ได้รับการ
 เสริมแรง. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
 สาขาวิชาเทคโนโลยี
 การศึกษา : มหาวิทยาลัย
 มหาสารคาม.

ชมพูนุช เกตุแก้ว.(2550). การใช้กลวิธีอภิปัญญาใน
 การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ
 เพื่อ ความ เข้าใจ ของนักเรียนชั้น
 ประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์
 การศึกษามหาบัณฑิต
 สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน :
 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ชวลิต ชุกำแพง.(2551). การพัฒนาหลักสูตร.
 มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ชัยวัฒน์ คุณศรีแก้ว.(2543). ความพึงพอใจของ
 ครูผู้สอนต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหาร
 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
 การประถมศึกษา อำเภอบ้านดุง จังหวัด
 อุดรธานี.วิทยานิพนธ์การศึกษา
 มหำบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการ
 สอน : มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.

ชานนท์ จันทรา.(2558).การเรียนรู้ด้วย
 อิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้โดยใช้ปัญหา
 เป็นฐานการสอนคณิตศาสตร์.
 วารสารวิชาการ แหล่งที่มา
<http://www.research.vdi.ku.ac.th> สืบค้น
 20 กันยายน 2558

จูดีวัฒน์ นงนุช.(2557). ผลการจัดการเรียนรู้โดย
 ใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีต่อการพัฒนา
 แนวความคิดในการออกแบบ
 สถาปัตยกรรม สำหรับนักศึกษาวิชา
 ARC417 การออกแบบ
 สถาปัตยกรรมชั้นสูง2.รายงานวิจัยเพื่อ
 พัฒนาการเรียนการสอน: มหาวิทยาลัย
 ศรีปทุม.

ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์.(2549).องค์แห่ง
 ความรู้:จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ.
 กรุงเทพมหานคร.

บุญชม ศรีสะอาด.(2545).การวิจัยเบื้องต้น.(พิมพ์
 ครั้งที่ 2).กรุงเทพฯ:สุวีริยาสาสน์.

ปัทสรา โดตะจูน.(2558).การจัดการเรียนการสอน
 โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน. (Online)
 แหล่งที่มา

<http://www.sites.google.com/site/prapasara/a2-5> สืบค้น 19 กันยายน 2558

ประสิทธิ์ ชนะรัตน์.(2559). 50 ปีเทคนิคการแพทย์ไทย.

แหล่งที่มา

<http://www.gotoknow.org/post/68137> สืบค้น 3 มกราคม 2559

พิชญาภา พัฒน์รดากุล. (2557).การเปรียบเทียบ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิทยาศาสตร์และ

ความสามารถในการแก้ปัญหาของ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ระหว่างการจัดการ เรียนรู้โดยใช้

ปัญหาเป็นฐาน (PBL) กับการ

จัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็น ฐาน

(BBL). วิทยานิพนธ์การศึกษา

มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอน

วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

รามคำแหง.

มันจตรา ธรรมบุศย์.(2545).การพัฒนาคุณภาพการ

เรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน.

วารสารวิชาการ 5,2 (ก.พ.2545) 11-17

ปัจจัยการเรียนรู้ บทความ

ยุรววัฒน์ คล้ายมงคล.(2545).การพัฒนา

กระบวนการเรียนการสอนโดยประยุกต์

แนวคิดการใช้ปัญหาเป็น หลักในการ

เรียนรู้เพื่อสร้างเสริมสมรรถภาพทาง

คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 1ที่มีความสามารถพิเศษ
ทางคณิตศาสตร์.

วิทยานิพนธ์คุุณบัณฑิต.ครุศาสตร์

(หลักสูตรและการสอน).

รังสรรค์ ทองสุกนอก.(2547).ชุดการเรียนการ

สอนที่ใช้ปัญหาในการเรียนรู้เรื่อง

ทฤษฎีจำนวนเบื้องต้นระดับชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 4. การศึกษา

มหาบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์

กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ.

วาสนา ภูมิ.(2555).ผลของการจัดการเรียนรู้โดย

ใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Base

Learning) เรื่องอัตราส่วนและร้อยละที่มี

ต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทาง

คณิตศาสตร์ และ ความสามารถในการ

ให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ปริญญาโท

ศึกษามหาบัณฑิต (การมัธยมศึกษา)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

(2546).รายงานการติดตามและ

ประเมินผลการปฏิรูปการเรียนรู้ครู

คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา.

กรุงเทพฯ

สุรางค์ ไคว่ตระกูล.(2544).จิตวิทยาการศึกษา.

กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์แห่ง

จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

สุคนธา สมจันทร์.(2546).ผลการฝึกอบรม

คณะกรรมการการพัฒนาเด็ก

เทศบาลตำบลโดยใช้การเรียนรู้

แบบแก้ปัญหาเป็นฐาน.

วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต.ครุศาสตร์

(การศึกษาปฐมวัย).

สมบัติ เผ่าพงศ์คล้าย.(2546).การส่งเสริมความรู้

และความสามารถในการแก้ปัญหา

ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่6

เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงโดยการเรียน

แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน.วิทยานิพนธ์

มหาบัณฑิต.ครุศาสตร์

(ประถมศึกษา).

สมจิต จันทรฉาย.(2557).การออกแบบและ

พัฒนาการเรียนการสอน:นครปฐม

คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ

นครปฐม.

อุทิศย์ สมภูมิ,พิศุทธา อารีราษฎร์.(2554). การ

พัฒนาสื่อประสมเรื่องข้อมูลและ

การจัดเก็บ ข้อมูล ชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 5.วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหา

บัณฑิต สาขาคอมพิวเตอร์ศึกษา

คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ:

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อชิรญาณ์ เกษสุวรรณ.(2554).ศึกษาการพัฒนา

บทเรียนออนไลน์ผ่านระบบ

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหา

เป็นฐานรายวิชาโปรแกรม

นำเสนอข้อมูล.วิทยานิพนธ์ครุ

ศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต

สาขาครุศาสตร์เทคโนโลยี:

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระ

จอมเกล้าธนบุรี.

อุมาพร ต้อยแก้ว.(2554).การพัฒนาบทเรียน

ออนไลน์โดยใช้เทคนิคการ

เรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน

เพื่อพัฒนาทักษะการ

วิเคราะห์ วิชาการเขียน

โปรแกรมภาชี สำหรับ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่

5.วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์

อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาครุ

ศาสตร์เทคโนโลยี:

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระ

จอมเกล้าธนบุรี.

อรรรณพ ชุมเพ็งพันธ์.(2550).การพัฒนาการเรียนรู้

สารในชีวิตประจำวันของนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่6ที่จัดการ

เรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน.

วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.

กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อาภรณ์ แสงรัมย์.(2543). ผลของการเรียนแบบใช้ปัญหา

เป็นหลักต่อลักษณะการเรียนรู้ด้วย

ตนเอง. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครุศาสตร์

มหาบัณฑิต.

อุดม รัตนอัมพร โสภณ.(2544). ผลของการสื่อสาร

ในเวลาเดียวกัน และต่างเวลากันใน

การเรียนรู้เว็บโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก

- ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักศึกษาระดับปริญญาตรี.
วิทยานิพนธ์คุณฎิบัณฑิต.ครุศาสตร์
(เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา).
_____. (2559ก). **ปัจจัยการเรียนรู้.**(Online)
แหล่งที่มา
<http://www.vcharkarn.com/blog/37131> สืบค้น 12 กันยายน 2558
_____. (2559ข). **ทฤษฎีของเพียเจต์.**
(Online) แหล่งที่มา
http://www.moe.go.th/moe/thnews/detail.php?ID=41671&key=news_surachet สืบค้น 9 กันยายน 2558
- กรองแก้ว วรรณพฤกษ์.(2555). การเปรียบเทียบ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องอสมการ
ความคงทน ในการ เรียนรู้และแรงจูงใจ
ใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการ
เรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้น มัธยมศึกษาปีที่
3 ระหว่างการจัดการเรียนรู้ด้วยกลุ่ม
ร่วมมือแบบ STAD กับการ จัดการ
เรียนรู้แบบปกติ. วิทยานิพนธ์ (กศ.ม.
หลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- กระทรวงศึกษาธิการ.(2542). **พระราชบัญญัติ**
การศึกษาแห่งชาติ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ :
พริกหวานกราฟฟิค, 2545.
_____. (2546). **ชุดฝึกอบรมการปรับกระบวนการ**
ทัศน์และพัฒนาสถานศึกษา.
กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและ
พัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)
_____. (2546). **คู่มือการบริหารสถานศึกษา**
ขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ :
องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
(ร.ส.พ.)
_____. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น**
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
กรุงเทพฯ :
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
กิตติพงษ์ ณ นคร.(2553). **ศึกษาการสร้างบทเรียน**
ออนไลน์ผ่านระบบการจัดการเรียนรู้
บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยใช้ปัญหา
เป็นฐาน(PBL) เรื่องระบบเครือข่าย
คอมพิวเตอร์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์
อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาครุศาสตร์
เทคโนโลยี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าธนบุรี.
อุดมรัตน์อัมพร โสภณ.(2544). **ผลของการสื่อสารใน**
เวลาเดียวกัน และต่างเวลาในการ
เรียนรู้ผ่านเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นหลักที่
มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักศึกษาระดับปริญญาตรี.
วิทยานิพนธ์คุณฎิบัณฑิต.ครุศาสตร์
(เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา)
ยุรวัดน์ คล้ายมงคล.(2545). **การพัฒนากระบวนการ**
เรียนการสอนโดยประยุกต์แนวคิดการ
ใช้ปัญหาเป็นหลักในการเรียนรู้เพื่อ
สร้างเสริมสมรรถภาพทาง
คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีความสามารถ
พิเศษทางคณิตศาสตร์.วิทยานิพนธ์
ดุสิตบัณฑิต.ครุศาสตร์(หลักสูตรและ
การสอน)

สุคนธา สมจันทร์.(2546).ผลการฝึกอบรม

คณะกรรมการการพัฒนาเด็กเทศบาล
ตำบล โดยใช้การเรียนรู้แบบแก้ปัญหา
เป็นฐาน.วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต.ครุ
ศาสตร์ (การศึกษาปฐมวัย)

สมบัติ เผ่าพงศ์คล้าย.(2546).การส่งเสริมความรู้

และความสามารถในการแก้ปัญหา
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่องเศษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้
แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน.วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต.ครุศาสตร์ (ประถมศึกษา)

สิรินทรา คงบุญ.(2547).การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็น

ฐานพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาฟิสิกส์ เรื่องไฟฟ้ากระแส กับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5.

วาสนา ภูมิ.(2555). ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้

ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Base
Learning) เรื่องอัตราส่วนและร้อยละที่มีต่อ ความสามารถในการ
แก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์และ
ความสามารถในการให้เหตุผลทาง
คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2.ปริญญาโท กศ.
ม. (การมัธยมศึกษา) : มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ.

อุมาพร ต้อยแก้ว.(2554).การพัฒนาบทเรียน

ออนไลน์โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบ

ปัญหาเป็นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะ
การวิเคราะห์ วิชาการเขียนโปรแกรม
ภาษาซี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี
ที่ 5.วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์

อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาครุศาสตร์

เทคโนโลยี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี

พระจอมเกล้าธนบุรี.

อรรณพ ชุมเพ็ง.(2550).การพัฒนาผลการเรียนรู้สาร

ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดย

ใช้ปัญหาเป็นฐาน.วิทยานิพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศิลปากร.

การดำเนินงานโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (PISA)

ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มดอยอ่างขาง สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34

Performance of Programme for International Student Assessment Project (PISA)

of Doi Ang Khang Cluster Secondary Schools Attached to

Secondary Education Service Area Office 34

ปญญिता สมมิตร¹, พัชรวิรรณ กิจมี²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น,

pichad2540@hotmail.com

²อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น,

nye_nai@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (PISA) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มดอยอ่างขาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหาร ครูและนักเรียน จำนวน 128 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ (1) แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (2) การสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และ (3) การตรวจสอบเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ความถี่และร้อยละ ผลการวิจัยพบว่าการดำเนินงานโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (PISA) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มดอยอ่างขาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 แยกออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้ ด้านคณิตศาสตร์ มีการดำเนินงานน้อย ส่วนด้านวิทยาศาสตร์และด้านการอ่าน มีการดำเนินงานปานกลาง ผลจากการสัมภาษณ์ครู นักเรียน และผู้บริหารในการดำเนินงานโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (PISA) ทั้ง 3 ด้าน พบว่า ปัญหาที่มีความคล้ายคลึงกันคือนักเรียนมีปัญหาด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทย ส่งผลให้ทำข้อสอบ PISA ไม่ได้ นอกจากนี้ นักเรียนยังมีความรู้ในเนื้อหาแต่ละวิชาค่อนข้างต่ำ การนำความรู้ไปต่อยอดยังเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก เพราะโจทย์ข้อสอบ PISA ส่วนใหญ่ เป็นการวัดการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ดังนั้น นักเรียนต้องมีความรู้พื้นฐานในวิชานั้น ๆ อยู่ในระดับที่ดีก่อน โดยมีข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนควรลดกิจกรรมพิเศษบางกิจกรรมลง และเพิ่มกิจกรรมที่ส่งเสริมนักเรียนในด้านการอ่านให้มากขึ้น รวมทั้งฝึกให้นักเรียนได้ทำโจทย์ข้อสอบ PISA อย่างสม่ำเสมอ และจากการตรวจสอบเอกสารการดำเนินงานโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (PISA) พบว่า ทุกโรงเรียนมีเอกสารครบถ้วน

คำสำคัญ: การดำเนินงาน การประเมินผลนักเรียนนานาชาติ กลุ่มดอยอ่างขาง

Abstract

This research aimed to study the performance of programme for international student assessment project (PISA) of Doi Ang Khang cluster secondary schools attached to Secondary Education Service Area Office 34, Chiang Mai Province. The sample used in this study included administrators, teachers and students numbering 128 people. The tools used in this research comprised (1) 5-rating-scale questionnaires analyzed through frequency, percentage, mean and standard deviation, (2) interviews analyzed through content analysis and (3) document verification analyzed through frequency and percentage. The findings were as follows: The performance of programme for international student assessment project (PISA) of Doi Ang Khang cluster secondary schools attached to Secondary Education Service Area Office 34, Chiang Mai Province were divided into 3 aspects as follows. According to the mathematics, the respondents agreed that the performance was at low level. Related to the science and reading, the respondents thought that the performance was at moderate level. The results of interviews from the teachers, students and administrators about the performance of programme for international student assessment project (PISA) all 3 aspects showed similar problems were that the students had problems with Thai reading and writing. Therefore, they could not do PISA tests. Moreover, the students' knowledge of each subject was quite low. To further their knowledge was rather difficult because most of PISA tests measured how to apply the knowledge

Keywords: Performance , Programme for International Student Assessment Project (PISA) , Doi Ang Khang Cluster

บทนำ

ปัจจุบันโลกได้เปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมยุคใหม่ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่จะอยู่ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น มีการแข่งขันกันมากขึ้น การจะอยู่รอดในสถานการณ์เช่นนี้ได้ เราต้องรู้จักปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงและมีทักษะในการดำรงชีวิตตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ต้องมีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการดำรงชีวิต การศึกษาจึงมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตที่จะช่วยให้เรามีความรู้ความสามารถ และทักษะในด้านต่าง ๆ โดยระบบการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ ย่อมทำให้ผู้ที่อยู่ในประเทศนั้น เรียนรู้ที่จะอยู่ในโลกของการเปลี่ยนแปลง รู้จักปรับตัวและมีทักษะในการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น ตามที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ปรับปรุงแผนการศึกษาแห่งชาติ ขึ้นเพื่อพัฒนาระบบการศึกษาของประเทศให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเจตนารมณ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ มุ่งจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นคนดี เก่ง และมี

ความสุข โดยมีเป้าหมายให้มีความรู้เชิงวิชาการ และสมรรถนะทางวิชาชีพ มีความสามารถรอบด้าน หรือความสามารถพิเศษเฉพาะทาง เช่น ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ความสามารถทางด้านคณิตศาสตร์ ความสามารถด้านภาษา มีความคิดสร้างสรรค์ เป็นคนก้าวทันโลก ทันเหตุการณ์ ทันเทคโนโลยี สามารถใช้สติปัญญาในการเผชิญกับปัญหา และพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ, 2553ก,9-54) ทั้งนี้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายตั้งแต่ นักเรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูผู้สอน ผู้จัดการศึกษา ตลอดจนสาธารณชนจำเป็นต้องรู้ว่าระบบการศึกษาได้เตรียมผู้เรียนให้พร้อมที่จะเผชิญความท้าทายของโลกในอนาคตเพียงใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเทียบกับประชาคมโลก ซึ่งเป็นความจริงที่ผู้เรียนจะต้องเผชิญกับการแข่งขันในอนาคต ในการนี้ องค์การเพื่อความร่วมมือและพัฒนามาตรฐานเศรษฐกิจ หรือ OECD (Organization for Economic Co-operation and Development) ซึ่งเป็นองค์กรระหว่างประเทศของกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยยอมรับ

ระบอบประชาธิปไตยและเศรษฐกิจการค้าเสรีและ
พัฒนาเศรษฐกิจของภูมิภาคยุโรปและโลก ได้เริ่ม
โครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (Programme
for International Student Assessment = PISA) ขึ้น
โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณภาพของระบบ
การศึกษาของประเทศสมาชิกในการเตรียมความ
พร้อมให้ประชาชนมีศักยภาพหรือความสามารถ
พื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ในโลกที่มีการ
เปลี่ยนแปลง ซึ่งโครงการประเมินผลนักเรียน
นานาชาติ (PISA) เน้นประเมินสมรรถนะของผู้เรียน
เกี่ยวกับการใช้ความรู้และทักษะในการใช้ชีวิตจริง
มากกว่าการเรียนรู้ในหลักสูตรในชั้นเรียน โดย
ประเมินความสามารถของผู้เรียนที่มีอายุ 15 ปี ใน
ด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ โดย
ประเทศไทยเข้าร่วมโครงการมาตั้งแต่ต้นคือ PISA
2000 (สุนีย์ คล้ายนิล, 2547, 3-6) ทั้งนี้โครงการ
ประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (PISA) ในประเทศ
ไทยมีศูนย์ดำเนินงานอยู่ที่สถาบันส่งเสริมการสอน
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) และดำเนินการ
ด้วยความร่วมมือของกระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียน
ระดับมัธยมศึกษาทั้งสายสามัญและสายอาชีวศึกษา
ในทุกสังกัดของกระทรวงศึกษาธิการ สำนัก
การศึกษา กรุงเทพมหานคร และสำนักประสานและ
พัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ข้อมูล
จากการประเมินผล โครงการประเมินผลนักเรียน
นานาชาติ (PISA) จึงเป็นประโยชน์แก่องค์กร
ดังกล่าวในด้านคุณภาพการศึกษา เพื่อแก้ไขจุดอ่อน
และชี้แจงไว้ซึ่งจุดแข็งในระบบการศึกษาของแต่ละ
องค์กร (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ, 2556, 3-6)

ในส่วนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 34 ได้รับนโยบายจากกระทรวงศึกษาธิการ ให้
แต่ละโรงเรียนดำเนินงาน โครงการประเมินผล
นักเรียนนานาชาติ (PISA) โดยยึดหลักของ สถาบัน

ส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
กระทรวงศึกษาธิการ (2555, 68) ซึ่งโรงเรียนมัธยมศึกษา
กลุ่มคอย่างขวาง สังกัดอยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 34 ตั้งอยู่โดยครอบคลุมพื้นที่บริเวณ
อ.ฝาง อ.ไชยปราการ อ.เชียงดาว และ อ.เวียงแหง
จ.เชียงใหม่ ประกอบด้วยโรงเรียนขนาดกลางและ
ขนาดใหญ่ 5 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนฝางชนูปถัมภ์
โรงเรียนไชยปราการ โรงเรียนเชียงดาววิทยาคม
โรงเรียนอรุโณทัยวิทยาคม และโรงเรียนเวียงแหง
วิทยาคม ซึ่งโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มคอย่างขวาง
รับนโยบายจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 34 ให้ดำเนินงาน โครงการ
ประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (PISA) มาตั้งแต่ ปี
2012 และดำเนินงานต่อเนื่องมาจนถึง ปี 2015 รวม
ระยะเวลาในการดำเนินงานโครงการ 3 ปี ซึ่งจากการ
ที่ผู้วิจัยได้สอบถามศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบการ
ดำเนินงาน โครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ
(PISA) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 34 พบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มคอย่างขวาง มีการ
ส่งคะแนนสอบโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ
(PISA) เพื่อให้ทราบถึงผลการสอบของแต่ละโรงเรียน
ซึ่งส่วนใหญ่มีคะแนนน้อย และไม่ผ่านเกณฑ์การ
ประเมินผลโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (PISA)
ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการดำเนินงาน
โครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (PISA) ของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มคอย่างขวาง สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 ว่ามี
การดำเนินงานอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางใน
พัฒนาการดำเนินงานโครงการประเมินผลนักเรียน
นานาชาติ (PISA) ต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาการดำเนินงาน โครงการประเมินผล
นักเรียนนานาชาติ (PISA) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา

กลุ่มคดอย่างขาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 34

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 5 คน
ครูผู้สอนจำนวน 295 คน และนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 650 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน
950 คน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มคดอย่างขาง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต
34 ปีการศึกษา 2558

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร
สถานศึกษาจำนวน 5 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเจาะจง
(เกียรติสุดา ศรีสุข, 2556, 71) ครูผู้สอนวิชา
คณิตศาสตร์ จำนวน 28 คน วิชาวิทยาศาสตร์จำนวน
40 คน และวิชาภาษาไทย จำนวน 30 คน รวมทั้งสิ้น
จำนวน 98 คน ได้มาโดยวิธีการเจาะจง (เกียรติสุดา
ศรีสุข, 2556, 71) และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
จำนวน 25 คน ได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบ
โควตา (เกียรติสุดา ศรีสุข, 2556, 76) รวมกลุ่ม
ตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 128 คน ของโรงเรียน
มัธยมศึกษา กลุ่มคดอย่างขาง สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 ปีการศึกษา 2558
ซึ่งมีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1.1 แบบสอบถาม แบ่งเป็น

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็น
แบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 การดำเนินงานโครงการประเมินผลนักเรียน
นานาชาติ (PISA) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มคด
อย่างขาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 34 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า
(Rating Scale) มี 5 ระดับ

3.1.2 การสัมภาษณ์

เป็นการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียน
เพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการประเมินผล
นักเรียนนานาชาติ (PISA) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา
กลุ่มคดอย่างขาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 34

3.1.3 การตรวจสอบเอกสาร

เป็นการตรวจสอบเอกสาร ข้อมูล รายงาน เกี่ยวกับการ
การดำเนินงาน โครงการประเมินผลนักเรียน
นานาชาติ (PISA) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มคด
อย่างขาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 34

3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 การสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าเอกสาร หลักการ ทฤษฎี เกี่ยวกับการ
การดำเนินงาน โครงการประเมินผลนักเรียน
นานาชาติ (PISA) ตามแนวทางของสถาบันส่งเสริม
การสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) และ
การดำเนินงานตามกระบวนการบริหารคุณภาพ
PDCA จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถาม
นำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พิจารณาตรวจสอบ
ความเที่ยงตรง ความถูกต้องของเนื้อหา ความชัดเจน
และการใช้ภาษา คำนวณหาค่าความสอดคล้องของ
คำถามกับวัตถุประสงค์ โดยพิจารณาเลือกข้อที่มีค่า
ดัชนีสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป และนำไปทดลอง
ใช้กับ โรงเรียนที่มีบริบทใกล้เคียงกัน เมื่อวันที่ 1
กุมภาพันธ์ 2559 แล้วนำแบบสอบถามที่ผ่านการ
ทดลองใช้ไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ
โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient)
ของครอนบาค (Cronbach coefficient alpha)
(Cronbach อ้างใน ไพศาล วรรค่า, 2555, 282-283)
ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ
ด้านคณิตศาสตร์เท่ากับ 0.819 ด้านวิทยาศาสตร์
เท่ากับ 0.906 และ ด้านการอ่านฉบับเท่ากับ 0.844

จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการหาความเชื่อมั่นแล้ว ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.3.2 การสร้างแนวคำถามในการสัมภาษณ์

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์แล้วนำมาตั้งเป็นประเด็นข้อคำถาม นำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของภาษา นำไปทดลองสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้รวบรวมข้อมูลว่าเข้าใจในคำถาม สามารถตอบคำถามตามที่ต้องการได้หรือไม่ จากนั้นจัดเตรียมแนวคำถามในการสัมภาษณ์ เพื่อนำไปสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียนต่อไป

3.3.3 การสร้างตารางการตรวจสอบเอกสาร

ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา หนังสือ เกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาเอกสาร(เกียรติสุดา ศรีสุข, 2556, 96) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบตารางการตรวจสอบเอกสาร แล้วนำตารางที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาความถูกต้องและเหมาะสมของเนื้อหา จากนั้นจัดพิมพ์ตารางการตรวจสอบเอกสาร เพื่อนำไปตรวจสอบเอกสารต่อไป

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 แบบสอบถาม

ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ อีสเทอร์น ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มดอยอ่างขาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัย ในโรงเรียนฝางชนูปถัมภ์ โรงเรียนไชยปราการ โรงเรียนเชียงดาววิทยาคม โรงเรียนอรุโณทัยวิทยาคม และโรงเรียนเวียงแหงวิทยาคม ในวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2559 แบ่งเป็น ครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 28 คน ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 40 คน และครูผู้สอนวิชาภาษาไทย จำนวน 30 คน รวมทั้งสิ้น

จำนวน 98 คน ปีการศึกษา 2558 และได้รับแบบสอบถามครบถ้วน ในวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2559 คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นนำมาตรวจสอบพบว่า มีความสมบูรณ์ทุกฉบับ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป

3.2.2 การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารจำนวน 5 คน ครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์จำนวน 5 คน ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์จำนวน 5 คน ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยจำนวน 5 คน และนักเรียนจำนวน 25 คน ตั้งแต่วันที่ 23 กุมภาพันธ์ - 1 มีนาคม 2559 โดยมีการจดบันทึกขณะสัมภาษณ์

3.2.3 การตรวจสอบเอกสาร

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบเอกสารด้วยตนเองในวันที่เก็บแบบสอบถาม ตามตารางตรวจสอบเอกสารที่ได้เตรียมไว้

3.3. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลและใช้สถิติดังนี้

3.3.1 แบบสอบถาม

แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่และร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 การดำเนินงานโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (PISA) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มดอยอ่างขาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

มีเกณฑ์การให้ความหมาย ดังนี้

5 หมายถึง	มีการดำเนินงานมากที่สุด
4 หมายถึง	มีการดำเนินงานมาก
3 หมายถึง	มีการดำเนินงานปานกลาง
2 หมายถึง	มีการดำเนินงานน้อย

- 1 หมายถึง มีการดำเนินงานน้อยที่สุด
โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้
(กาญจนา วัฒนาฯ, 2545, 166)
- ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 มีการดำเนินงานมากที่สุด
3.50 - 4.49 มีการดำเนินงานมาก
2.50 - 3.49 มีการดำเนินงานปานกลาง
1.50 - 2.49 มีการดำเนินงานน้อย
1.0 - 1.49 มีการดำเนินงานน้อยที่สุด

3.3.2 การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยนำบันทึกที่ได้จากการสัมภาษณ์มาทำการวิเคราะห์โดยการแยกแยะและจัดกลุ่มข้อมูล จากนั้นนำเสนอข้อมูลในรูปแบบความเรียง

3.3.3 การตรวจสอบเอกสาร

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบเอกสารโดยใช้ความถี่และร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงาน โครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (PISA) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 34 แยกออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้ ด้านคณิตศาสตร์ว่า มีการดำเนินงานน้อย ส่วนด้านวิทยาศาสตร์และด้านการ มีการดำเนินงานปานกลาง

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1. ด้านกระบวนการคณิตศาสตร์ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ จัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้ตีความและแปลความสถานการณ์ในชีวิตจริงให้เป็นสถานการณ์ทางคณิตศาสตร์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนได้ออกแบบการเรียนรู้โดยอิงเนื้อหาด้านคณิตศาสตร์ของ สสวท. แต่ไม่ได้คำนึงถึงนักเรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่เป็นชาติพันธุ์ มีวัฒนธรรม การใช้ชีวิต และภาษารวมถึงบริบทที่แตกต่างจากที่อื่น ๆ ซึ่งในการจัดการเรียนรู้ต้อง

คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวง ศึกษาธิการ, 2551, 20) ระบุว่า การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญใน คุณ ธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนีย์ พิมลศรี (2552) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาผลการดำเนินงานและปัญหาการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ กลุ่มสาระคณิตศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนในสังกัดเทศบาล อุดรดิตต์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านกระบวนการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ เรื่องที่เป็นปัญหาคือ การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ เป็นปัญหาระดับมาก แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริววรรณ เพิ่มพูน (2550) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหา การจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ครูคณิตศาสตร์มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน การวางแผนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย

2. ด้านสถานการณ์และบริบททางวิทยาศาสตร์ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ จัดสถานการณ์ทางวิทยาศาสตร์ให้นักเรียนได้คุ้นเคยกับเรื่องราวของตนเอง ครอบครัว สังคม และโลก ทั้งนี้อาจเป็น

เพราะว่า ครูผู้สอนไม่ได้เข้าไปศึกษาการดำเนินชีวิต และความเป็นอยู่ของนักเรียนอย่างใกล้ชิดว่าในชีวิตประจำวันของนักเรียนมีเหตุการณ์อะไรบ้างที่เป็นสถานการณ์ทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งตามแนวทางในการจัดการศึกษา มาตรา 23 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 ข, 8) ระบุว่าจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม จัดกระบวนการเรียนรู้และบูรณาการความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก สอดคล้องกับ งานวิจัยของ สุมนฉัตร สีมานู และคณะ (2553) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 ของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดการ เรียนรู้ ของครูกลุ่ม สาระ การ เรียนรู้ วิทยาศาสตร์ ด้านที่มีปัญหาคือด้านการจัดกิจกรรม การเรียนรู้

3. ด้านกลยุทธ์การอ่าน พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้อ่านคำถามอย่างหลากหลาย และสามารถจับใจความสำคัญของคำถามได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนมีการออกแบบการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งครูจะต้องเข้าใจแนวคิดหลักของการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนกระบวนการเรียนรู้แล้วออกแบบการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการ ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง ดังที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สำนักงาน เลขา ธิ การ สภา การ ศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, 23) ได้กล่าวถึงการออกแบบการเรียนรู้ว่า ครูผู้สอนต้องพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้ชีวิตสอนและ

เทคนิคการสอนอย่างหลากหลาย มีสื่อแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ และบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิสมัย พรหมโชติ (2550) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษา สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้ ภาษาไทยช่วงชั้นที่ 1 กรณีศึกษาโรงเรียนวัดวังหมู (นิมมานโกวิท) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุดรดิตถ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนในช่วงชั้นที่ 1 มีปัญหาด้านการอ่านสะกดคำ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำ

สรุป

ผลการวิจัยสรุปได้ว่าการดำเนินงาน โครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (PISA) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มดอยอ่างขาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 แยกออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้ ด้านคณิตศาสตร์ มีการดำเนินงานน้อย ส่วนด้านวิทยาศาสตร์และด้านการอ่าน มีการดำเนินงานปานกลาง ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู และนักเรียนพบว่า

ด้านคณิตศาสตร์ ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า ได้มีการประชุมเพื่อเตรียมความพร้อมความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาคณิตศาสตร์ในแต่ละด้าน และออกแบบการเรียนรู้โดยอิงเนื้อหาของ สสวท. มีการประเมินผลโครงการก่อนการทดสอบจริง (Pre-PISA) และรายงานผลการดำเนินงาน โครงการให้สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาทราบ ทั้งนี้ นักเรียนส่วนใหญ่เป็นชนเผ่า มีความหลากหลายในด้านการใช้ชีวิต และภาษา ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน ซึ่งปัญหาที่พบคือนักเรียนมีปัญหาด้านการอ่าน ไม่สามารถอ่านและตีความโจทย์คณิตศาสตร์ได้ ส่งผลให้ทำข้อสอบ PISA ไม่ได้ และยังขาดสื่อการเรียนการสอนในวิชาคณิตศาสตร์ รวมทั้งเวลาเรียนในชั้นเรียนมีน้อย เนื่องจากโรงเรียนมีกิจกรรมมากจนเกินไป โดยผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจะจัดกิจกรรม

บูรณาการวิชาภาษาไทยเข้ากับวิชาคณิตศาสตร์ เพื่อให้นักเรียนได้มีทักษะในการอ่าน และนำโจทย์ PISA มาให้นักเรียนได้ฝึกทำบ่อย ๆ อีกทั้งโรงเรียนควรมีงบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรมและหาสื่อการเรียนการสอน และลดกิจกรรมพิเศษบางกิจกรรมลง เพื่อให้นักเรียนมีเวลาเรียนมากขึ้น ด้านวิทยาศาสตร์ ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า ได้มีการประชุมครูเพื่อเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับเนื้อหาและร่วมกันออกแบบการเรียนรู้ในวิชาวิทยาศาสตร์แต่ละด้าน อีกทั้งมีการประเมินผลโครงการก่อนการทดสอบจริง (Pre- PISA) และรายงานผลการดำเนินงานให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้รับทราบ ส่วนปัญหาที่พบคือ นักเรียนส่วนใหญ่เป็นชนเผ่า มีความเชื่อและพิธีกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับวิญญาณคิดว่าวิทยาศาสตร์ยังเป็นเรื่องไกลตัว ไม่พบเจอในชีวิตประจำวัน รวมถึงมีปัญหาในด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทย อีกทั้งความรู้ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนเป็นเพียงความรู้ขั้นพื้นฐานเท่านั้น ไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับข้อสอบ PISA ได้ทั้งหมด นอกจากนี้ยังขาดงบประมาณในการจัดกิจกรรม และซื้อสื่อการเรียนการสอน และโรงเรียนมีกิจกรรมมากเกินไป ทำให้นักเรียนมีเวลาเรียนไม่เพียงพอ โดยผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนควรลดกิจกรรมที่นอกเหนือจากการเรียนลง และเพิ่มกิจกรรมที่ส่งเสริมนักเรียนด้านการอ่านและจัดกิจกรรมทางวิทยาศาสตร์ที่น่าสนใจให้กับนักเรียน รวมถึงฝึกนักเรียนให้ทำข้อสอบ PISA อยู่เสมอ ทั้งนี้ทางโรงเรียนควรมีงบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรมและซื้อสื่อการเรียนการสอนให้กับนักเรียนด้วย

ด้านการอ่าน ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า ได้ร่วมกันวางแผนออกแบบการเรียนรู้ในด้านการอ่าน และฝึกให้นักเรียนได้อ่านถ้อยความ สำนวนโวหารจากสื่อต่าง ๆ นอกจากนี้ยังได้สำรวจและคัดกรองนักเรียนที่

มีปัญหาด้านการอ่าน และการคิดวิเคราะห์ และประสานผู้ปกครองให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือเมื่อนักเรียนอยู่ที่บ้าน อีกทั้งมีการประเมินผลโครงการก่อนการทดสอบจริง (Pre- PISA) รวมทั้งรายงานผลการดำเนินงาน โครงการให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้รับทราบ ส่วนปัญหาที่พบคือ นักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการอ่าน คือ อ่านไม่ออกและเขียนไม่ได้ค่อนข้างมาก ส่งผลให้ทำข้อสอบไม่ได้ ทั้งนี้ผู้ปกครองยังไม่ให้ความสำคัญและไม่สนับสนุนการอ่าน เพราะเห็นว่าไม่สำคัญ โดยผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรฝึกให้นักเรียนได้อ่านและจับใจความสำคัญของเนื้อเรื่องอยู่บ่อย ๆ และจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการอ่านให้มากขึ้น รวมถึงทางโรงเรียนควรประสานผู้ปกครอง มีการประชุมชี้แจงให้ผู้ปกครองได้ทราบและเห็นความสำคัญของการอ่าน เพื่อจะได้ช่วยเหลือและติดตามนักเรียนได้ การดำเนินงาน โครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (PISA) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มคอยอ่างขาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 ทั้ง 3 ด้าน ผู้วิจัยพบว่า ปัญหาที่มีความคล้ายคลึงกันคือนักเรียนมีปัญหาด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทย ส่งผลให้ทำข้อสอบ PISA ไม่ได้ ทั้งนี้นักเรียนยังมีความรู้ในเนื้อหาแต่ละวิชาค่อนข้างต่ำ การนำความรู้ไปต่อยอดยังเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก นอกจากนี้ทางโรงเรียนยังขาดสื่อการเรียนการสอน และงบประมาณในการดำเนินงานจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน โดยมีข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนควรลดกิจกรรมพิเศษบางกิจกรรมลง และเพิ่มกิจกรรมที่ส่งเสริมนักเรียนในด้านการอ่านให้มากขึ้น รวมทั้งฝึกให้นักเรียนได้ทำโจทย์ข้อสอบ PISA อย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งควรมีงบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรม และหาสื่อการเรียนการสอนให้กับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างหลากหลายขึ้น และจากการตรวจสอบเอกสารการดำเนินงาน

โครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (PISA)
พบว่า ทุกโรงเรียนมีเอกสารครบถ้วน

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

7.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

7.1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 ควรมีการเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (PISA) ให้กับผู้บริหารและครูมากขึ้น โดยจัดประชุมและหารือเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการเป็นระยะ ๆ เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาและผลการดำเนินงาน รวมทั้งมีการนิเทศกำกับติดตามอยู่เสมอ ทั้งนี้ควรหางบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานโครงการ เพื่อทางโรงเรียนจะได้นำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและจัดซื้อสื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างหลากหลายขึ้น

7.1.2 สถานศึกษาควรลดกิจกรรมที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนลง และเพิ่มกิจกรรมพิเศษนอกเวลาเรียนเกี่ยวกับการอ่านให้มากขึ้น

7.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

7.2.1 ควรวิจัยเรื่อง การดำเนินงาน โครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (PISA) แยกเป็นรายด้าน คือ ด้านคณิตศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์ และด้านการอ่าน เพื่อจะได้ข้อมูลที่สามารนำไปพัฒนาในแต่ละด้านได้ดียิ่งขึ้น

7.2.2 ควรวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (PISA) ในโรงเรียนที่มีพื้นที่ติดชายขอบ เพื่อจะได้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานโครงการ แล้วนำไปพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานโครงการให้ดีขึ้นกว่าเดิม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี โดยได้รับความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร.พัชรวิวรรณ กิจมี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูง ณ ที่นี้ ขอขอบคุณผู้บริหารและคณะครูโรงเรียนในกลุ่มคอยอำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและสัมภาษณ์ และขอขอบคุณนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกลุ่มคอยอำนวยความสะดวกจังหวัดเชียงใหม่ ที่ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

กาญจนา วัฒนาญ. (2545). การวิจัยเพื่อพัฒนา

คุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: บริษัท
ชนพร การพิมพ์.

กาญจณีษ์ พิมลศรี. (2552). การศึกษาผลการและ

ปัญหาการจัดการเรียนการสอน
คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระคณิตศาสตร์
ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนในสังกัดเทศบาล
เมืองอุดรดิตต์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์.

เกียรติสุดา ศรีสุข. (2556). ระเบียบวิธีวิจัย.

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พิสมัย พรหมโชติ. (2550). การศึกษาสภาพและปัญหา

การจัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 1 กรณีศึกษา โรงเรียน
วัดวังหมู (นิมมานโกวิท) สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษา อุดรดิตต์ เขต 1. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ราชภัฏอุดรดิตต์.

ไพศาล วรคำ. (2555). การวิจัยทางการศึกษา.

กรุงเทพฯ: ตักศิลาการพิมพ์.

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
กระทรวงศึกษาธิการ.(2555).**ความรู้และ
ทักษะของเยาวชนไทยสำหรับโลกวันพรุ่งนี้**

ผลจากการวิจัยการประเมินนักเรียนนานาชาติ

กรุงเทพฯ: บริษัทเซเวน พรินต์ติ้ง กรุ๊ป จำกัด.

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และ

เทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ. (2556).

ผลการประเมิน PISA 2012คณิตศาสตร์

การอ่าน และวิทยาศาสตร์ บทสรุป สำหรับ

ผู้บริหาร. กรุงเทพฯ:บริษัท แอดวานซ์

พรินต์ติ้ง เซอร์วิส จำกัด.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

(2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น**

พื้นฐาน พุทธศักราช 2551. (ออนไลน์).

เข้าถึงได้

<http://lowersecondarymath.ipst.ac.th/wp>

[content/uploads/2015/PDF/Curriculum](http://lowersecondarymath.ipst.ac.th/wp-content/uploads/2015/PDF/Curriculum)

[%202551.pdf](http://lowersecondarymath.ipst.ac.th/wp-content/uploads/2015/PDF/Curriculum). (สืบค้นข้อมูล : 1 มีนาคม

2558).

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

(2553ก). **แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับ**

ปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559). กรุงเทพฯ:

บริษัท ฟริกหวาน กราฟฟิค จำกัด.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวง ศึกษาธิการ.

(2553ข). **พระราชบัญญัติการศึกษา**

แห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3)

พ.ศ. 2553. (ออนไลน์). เข้าถึงได้

<https://www.mwit.ac.th/-/person/01->

[Statutus/NationnalEducation.pdf](https://www.mwit.ac.th/-/person/01-)

(สืบค้นข้อมูล : 1 มีนาคม 2559).

สิริวรรณ เพิ่มพูน. (2550). **การศึกษาปัญหาการ**

จัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ระดับ

ประถมศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาแพร่

เขต2. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

สุนีย์ คล้ายนิล. (2547) **ความรู้และทักษะของ**

เยาวชนไทยสำหรับโลกวันพรุ่งนี้.

กรุงเทพฯ: บริษัทเซเวน พรินต์ติ้งกรุ๊ป

จำกัด.

สุมนฉัตร สีมาคุณ เปรมจิตร บุญสาย และ

อุษา คงทอง. (2553). **การศึกษาปัญหาการ**

จัดการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3

ของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว. วิทยานิพนธ์

ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย

ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระราชูปถัมภ์.

การดำเนินงานตามมาตรฐานการเรียนรู้รวม ของโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวม

จังหวัดนนทบุรี

Inclusive Schools Performance under the Inclusive Standard, Nonthaburi Province

อรทัย แสนชัย¹, พัชรวิพรรณ กิจมี²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, soy_oratai@hotmail.com

²อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น,

nye_nai@hotmail.com

บทคัดย่อ:

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานตามมาตรฐานการเรียนรู้รวม ของโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวม จังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการหรือหัวหน้าวิชาการ ครูผู้สอน และครูการศึกษาพิเศษ โรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวม จังหวัดนนทบุรี จำนวน 196 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานการเรียนรู้รวม ของโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวม จังหวัดนนทบุรี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่าการดำเนินงานตามมาตรฐานการเรียนรู้รวม ของโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวม จังหวัดนนทบุรี โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า มีการดำเนินการตามมาตรฐานฯ ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการดำเนินการตามมาตรฐานฯ ในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ การบริหารจัดการงบประมาณ มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน และมาตรฐานด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ และมีการดำเนินงานในระดับปานกลาง 6 ด้าน ได้แก่ การจัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเรียนรู้ การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา การกำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการเรียนรู้ มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอน และการดำเนินงานของศูนย์บริการทางการศึกษาพิเศษ (Student Support Services: SSS) ซึ่งจากการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนมีการดำเนินงานตามมาตรฐานที่กำหนดไว้แต่ยังไม่สมบูรณ์ ปัญหาที่พบ ได้แก่ การเปลี่ยนผู้บริหารบ่อย ทำให้การบริหารจัดการเรียนรู้ขาดความต่อเนื่อง ขาดครูการศึกษาพิเศษที่จบเฉพาะทางมาช่วยในการจัดการเรียนการสอน ขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และขาดข้อมูลในการส่งต่อผู้เรียนเมื่อจบการศึกษา

คำสำคัญ: มาตรฐานการเรียนรู้รวม , โรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวม

ABSTRACT:

This research aimed to investigate the inclusive schools performance under the inclusive standard, Nonthaburi Province. The sample used in this study included directors, deputy directors, academic affairs administration groups or heads of academic affairs, teachers and special education teachers from the inclusive schools in Nonthaburi Province numbering 196 people. The tools used in this research were questionnaires about the inclusive learning schools performance under the inclusive standard, Nonthaburi Province in form of 3-rating scale. The data were analyzed through frequency, percentage, mean and standard deviation. The interviews were analyzed through content analysis. The findings were as follows:

According to the inclusive schools performance under the inclusive standard, Nonthaburi Province, the overall respondents agreed that the performance based on the standard was at moderate level. When considering each aspect, it revealed that the performance based on the standard at high level in 3 aspects, such as budget management, learner's quality standard and inclusive learning administration and the performance based on the standard at moderate level in 6 aspects, namely preparation for the inclusive learning quality development project, school internal quality assurance, inclusive learning structure designing, learning society creation standard, learning and teaching management standard and Student Support Services (SSS) performance. The results of interviews showed that the Student Support Services (SSS) performance of the schools followed the standard as set but it was not perfect yet. The problems found were that the administrators were often changed causing the inclusive learning management without consistence. There were inadequate special education teachers graduated specializations helping with learning and teaching management. There were not enough learning exchanges, dissemination and publicity about learning source development and data used for transferring the students after graduation

KEYWORDS: Inclusive Learning Standard , Inclusive Learning Schools

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีการขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนเพิ่มมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเด็กด้อยโอกาส เด็กในชนบท หรือแม้กระทั่งเด็กพิการ รัฐบาลก็ได้ตระหนักถึงความสำคัญ และดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้เกิดความเท่าเทียม ความเป็นธรรม และพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของเด็กกลุ่มนี้ให้ดีขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะการดำเนินการจัดการศึกษาให้แก่เด็กพิการ ซึ่งต้องตระหนักถึงเรื่องสิทธิมนุษยชน ที่ทุกคนควรจะได้รับโอกาสทางการศึกษาที่ทัดเทียมกัน กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดให้ปี พ.ศ. 2542 เป็นปีการศึกษาเพื่อคนพิการ และได้ประกาศต่อสาธารณชนทั่วไปว่า "คนพิการทุกคนที่อยากเรียน

ต้องได้เรียน" (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, 2555, 4) เพื่อเอื้ออำนวยให้เด็กพิการสามารถเข้ารับบริการการศึกษาอย่างเท่าเทียมกับเด็กปกติ ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2555 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีนโยบายที่จะพัฒนาโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมให้เป็นโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม กระจายในทุกสำนักงานเขตพื้นที่ เพื่อรองรับนักเรียนพิการทุกคนให้ได้รับสิทธิและโอกาสในการศึกษาอย่างเสมอภาคกันและได้มีโอกาสเรียนร่วมกับนักเรียนทั่วไปในโรงเรียนใกล้บ้าน โดยคัดเลือกเป็นโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวมที่เป็นศูนย์บริการทางการศึกษาพิเศษ (Student Support Services : SSS) จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้แก่เด็กพิการ พบว่ายังมีปัญหาในเรื่องของเด็กพิการ

ได้รับโอกาสทางการศึกษาไม่ทั่วถึง โดยโรงเรียนส่วนใหญ่จะรับเฉพาะเด็กที่มีความพิการระดับน้อยถึงปานกลางเท่านั้น ส่วนเด็กพิการระดับมากยังไม่สามารถเข้าเรียนในโรงเรียนทั่วไปได้ (สมศักดิ์ ป่าไพร, 2557, 2) เป็นผลให้เด็กพิการขาดสิทธิและโอกาสในการรับการศึกษาอย่างทั่วถึงสอดคล้องกับการสรุปผลโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเรียนรู้และเรียนรวม ในปี 2557 ของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า การดำเนินงานยังมีประเด็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขและพัฒนาในเรื่อง การปฏิเสธการรับเด็กพิการเข้าเรียน การจัดจ้างพี่เลี้ยงเด็กพิการ การจัดการเรื่องครูผู้สอนในโครงการห้องเรียนคู่ขนาน และการบริหารจัดการงบประมาณ (ภายใต้กรอบการดำเนินงาน) (พะโยม ชินวงศ์, 2558) และยังพบว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กพิการขาดโอกาสทางการศึกษา คือ เด็กมีปัญหาในเรื่องความประพฤติจนไม่สามารถเรียนกับเพื่อนที่เป็นเด็กปกติได้ ผู้ปกครองไม่สนใจหรือคิดว่าการศึกษาไม่มีประโยชน์สำหรับเด็กพิการ ไม่มีโรงเรียนที่รับสอนเด็กพิการอยู่ใกล้บ้าน โรงเรียนขาดความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กพิการ ขาดทุนทรัพย์ในการเรียน และเด็กมีความพิการขั้นรุนแรงไม่สามารถเรียนได้ (สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพ ระหว่างประเทศ กระทรวงสาธารณสุข, 2556, 41) ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน (2558) จำนวน 10 คน พบว่า ครูส่วนใหญ่มีความกังวลต่อการมีเด็กพิการในการดูแลเนื่องจากไม่มั่นใจในเรื่องของการคัดกรอง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผลให้แก่เด็กพิการ จึงอยากสะท้อนให้เห็นว่า ในโรงเรียนที่จัดการศึกษาให้แก่เด็กพิการควรมีการพัฒนาบุคลากรครู และการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ เพื่อรองรับเด็กพิการทุกคนให้ได้รับสิทธิและโอกาสในการศึกษา

อย่างเสมอภาค

ซึ่งมาตรฐานของการเรียนรวม จะใช้มาตรฐานการเรียนร่วม เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ปี พ.ศ. 2555 4 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555, 7-23) ได้แก่ (1) มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน (2) มาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอน (3) มาตรฐานด้านการบริหารจัดการเรียนรวม และ (4) มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และการประเมินผล การดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม 5 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557, 18-19) ได้แก่ (1) การจัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเรียนรวม (2) การกำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการเรียนรวม (3) การดำเนินงานของศูนย์บริการทางการศึกษาพิเศษ (4) การประกันคุณภาพภายใน และ (5) การบริหารจัดการงบประมาณ รวมการดำเนินงานการจัดการเรียนรวมทั้งหมด 9 ด้าน โรงเรียนต้นแบบการเรียนรวมในจังหวัดนนทบุรี มี 8 โรงเรียน คือ (1) โรงเรียนชุมชนวัดสมรโกฏิ (2) โรงเรียนวัดใหม่ผดุงเขต (3) โรงเรียนชลประทานสงเคราะห์ (4) โรงเรียนชุมชนวัดบางโล (5) โรงเรียนวัดคลองขุนศรี (6) โรงเรียนชุมชนไมตรีอุทิศ (7) โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย และ (8) โรงเรียนปากเกร็ด มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กพิการ โดยการรับเด็กเข้ารับการศึกษาดังกล่าวโดยแบ่งแยกความบกพร่องของเด็ก หรือคัดแยกเด็กที่ด้อยกว่าเด็กส่วนใหญ่ออกจากชั้นเรียน แต่จะใช้การบริหารจัดการและวิธีการในการให้เด็กเกิดการเรียนรู้และพัฒนาการตามความต้องการจำเป็นอย่างเหมาะสมเป็นรายบุคคล และจัดการศึกษาแบบเรียนรวมให้เป็นไปตามมาตรฐานทั้ง 9 ด้าน ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด แต่ผลการสรุปโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเรียนรวมและเรียนรวม ในปี

2557 พบว่า การจัดการศึกษาให้แก่เด็กพิการบางโรงเรียนยังขาดมาตรฐานที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน มาตรฐานที่ 3 ด้านการจัดการเรียนรวม และมาตรฐานที่ 9 การบริหารจัดการงบประมาณ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การดำเนินงานยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรวม จากเหตุผลดังกล่าว ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นนักวิชาการศึกษาพิเศษ และเป็นส่วนหนึ่งที่มีหน้าที่ดูแลเด็กพิการในจังหวัดนนทบุรี จึงมีความสนใจศึกษาว่า โรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม จังหวัดนนทบุรี มีการดำเนินงานตามมาตรฐานหรือไม่ อย่างไร เพื่อนำผลการวิจัยไปปรับปรุงการดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม จังหวัดนนทบุรี ให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรวม ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการดำเนินงานตามมาตรฐานการเรียนรวมของโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม จังหวัดนนทบุรี

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามมาตรฐานการเรียนรวมของโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม จังหวัดนนทบุรี มีวิธีการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

ผู้อำนวยการ 8 คน รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการหรือหัวหน้าวิชาการ 8 คน ครูผู้สอน 164 คน และครูการศึกษาพิเศษ 16 คน ในโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม จังหวัดนนทบุรี รวมทั้งสิ้นจำนวน 196 คน ในปีการศึกษา 2558 โดยใช้ตารางของเครซี และมอร์แกน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 %

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม

การดำเนินงานตามมาตรฐานการเรียนรวมของโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม จังหวัดนนทบุรี ที่ผ่านการทดลองแล้วไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น

ทั้งฉบับ โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach coefficient alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .960 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ โดยใช้เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย ดังนี้

2.50 - 3.00 หมายถึง โรงเรียนมีการดำเนินงานอยู่ในระดับ มาก

1.50 - 2.49 หมายถึง โรงเรียนมีการดำเนินงานอยู่ในระดับ ปานกลาง

1.00 - 1.49 หมายถึง โรงเรียนมีการดำเนินงานอยู่ในระดับ น้อย

ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการสัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และนำเสนอเป็นความเรียง

ผลการวิจัย

การดำเนินงานตามมาตรฐานการเรียนรวมของโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม จังหวัดนนทบุรี โดยรวม ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า มีการดำเนินงานในระดับปานกลาง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน

โดยรวม มีการดำเนินงานในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 2.52 และจากการสัมภาษณ์ พบว่านักเรียนที่เป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะต้องได้รับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ทุกคน แต่ครูยังเห็นว่าการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เป็นการเพิ่มภาระงานของครูผู้สอน

2. มาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอน

โดยรวมและรายข้อ มีการดำเนินงานในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.34 และจากการสัมภาษณ์ พบว่า ครูผู้สอนมีการจัดทำสื่อ และ

พยายามหากิจกรรมที่หลากหลายมาช่วยในการจัดการเรียนการสอน และครูผู้สอนยังมีการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกปี แต่มีการนำเสนอผลงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในโรงเรียนเท่านั้น

3. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการเรียนรวม

โดยรวม มีการดำเนินงานในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 2.50 และจากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนบริหารจัดการเรียนรวมตามโครงสร้าง SEAT

4. มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

โดยรวม มีการดำเนินงานในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.38 และจากการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน/โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนรวม ครูผู้สอนมีการใช้แหล่งเรียนรู้มาช่วยในการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ แต่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนรวมให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือเครือข่าย ยังทำได้น้อย

5. การจัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเรียนรวม

โดยรวม มีการดำเนินงานในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.48 และจากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ และครูผู้สอน ได้มีการประชุมเพื่อวางแผนจัดทำโครงการ การดำเนินงานการจัดการเรียนรวมร่วมกัน และได้ดำเนินกิจกรรมตามแผน / โครงการที่วางไว้

6. การกำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการเรียนรวม

โดยรวม มีการดำเนินงานในระดับปาน

กลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.44 และจากการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนมีการประชุม และจัดทำคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบงานฝ่ายต่าง ๆ ในโครงสร้างการบริหารจัดการเรียนรวม มีการแบ่งหน้าที่กันอย่างชัดเจน และโรงเรียนได้ประสานการทำงานร่วมกับเครือข่ายสหวิชาชีพ และเครือข่ายอื่น ๆ ยังไม่มากนัก

7. การดำเนินงานของศูนย์บริการทางการศึกษาพิเศษ (Student Support Services: SSS)

โดยรวม มีการดำเนินงานในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.14 และจากการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนยังไม่มีการจัดห้องบริการศูนย์บริการทางการศึกษาพิเศษ เนื่องจากความจำกัดในด้านอาคารสถานที่

8. การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

โดยรวม มีการดำเนินงานในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.48 และจากการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนมีการกำหนดมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของเด็กที่มีความต้องการพิเศษตามตัวชี้วัดของเด็กนักเรียนปกติ รวมถึงได้นำตัวชี้วัดของศูนย์การศึกษาพิเศษมาดำเนินการประกันคุณภาพภายในร่วมด้วย แต่ยังไม่ทำตามมาตรฐานที่กำหนด

9. การบริหารจัดการงบประมาณ

โดยรวม มีการดำเนินงานในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 2.60 และจากการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมการใช้จ่ายงบประมาณในการจัดการศึกษาเรียนรวมทุกปี แต่งบประมาณมีจำนวนน้อย

อภิปรายผล

1. มาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอน

พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

เด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านทักษะและความสามารถ จนไม่สามารถจัดหลักสูตรเดียวให้เหมาะกับทุกคนได้ ครูจึงจำเป็นต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้เหมาะสมตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นไปตามคู่มือปฏิบัติงานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (2553, 6) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งด้านความต้องการ ความสนใจ ความถนัดและยังมีทักษะพื้นฐานอันเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะใช้ในการเรียนรู้ อันได้แก่ความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียน ความสามารถทางสมอง ระดับสติปัญญา และการแสดงผลของการเรียนรู้ออกมาในลักษณะที่ต่างกัน จึงควรมีการจัดการที่เหมาะสมในลักษณะที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เนติสิทธิ์ ปฐมกาล บุตร (2548) ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมให้เด็กออทิสติกในระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมให้เด็กออทิสติก ในระดับประถมศึกษา ได้แก่ ความเหมาะสมของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย การเตรียมหลักสูตรและแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินและ รูปแบบการสอนของครู

2. การกำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการเรียนรวม พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ทำงานร่วมกับเครือข่ายร่วมกับสหวิชาชีพและเครือข่ายอื่น ๆ ที่ให้การสนับสนุนการจัดการเรียนรวม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การประสานงานกับหน่วยงาน หรือเครือข่ายอื่น ๆ ที่ให้การสนับสนุนการจัดการเรียนรวมที่เป็นหน่วยงานภายนอก กระทรวงศึกษาธิการ มีความยุ่งยาก และใช้เวลานาน ส่งผลให้การทำงานร่วมกับเครือข่ายและสหวิชาชีพ

ยังทำได้ไม่มากนัก ซึ่งสอดคล้องกับ สถาบันดำรงราชานุภาพ กระทรวงมหาดไทย (2553, 10-11) ได้กล่าวถึงปัญหาในการติดต่อประสานงาน ดังต่อไปนี้ (1) ให้ข้อมูลล่าช้าเกินไป (2) การรับ - ส่งข้อมูลผิดพลาด (3) เพิกเฉย และหลงลืม และ (4) ไม่ได้รับความร่วมมือ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์ศักดิ์ ภูคาบขาว (2553) ได้ทำการพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนเรียนร่วมจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ควรสร้างและพัฒนาภาคีเครือข่าย แหล่งบริการและระบบการคัดกรองแบบมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ส่งเสริมสนับสนุนหน่วยงานองค์กรภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ ครอบครัว จัดการศึกษาเรียนร่วมอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน

3. การดำเนินงานของศูนย์บริการทางการศึกษาพิเศษ (Student Support Services: SSS) พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ จัดตั้งศูนย์ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนเครือข่าย เพื่อให้โรงเรียนอื่น ๆ มาใช้บริการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนยังไม่มีการจัดห้องบริการศูนย์บริการทางการศึกษาพิเศษ เนื่องจากข้อจำกัดในด้านอาคารสถานที่ จึงส่งผลต่อการดำเนินงานของศูนย์บริการทางการศึกษาพิเศษที่จะต้องอำนวยความสะดวกให้บริการด้านข้อมูลสารสนเทศ สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาแก่โรงเรียนเครือข่ายในพื้นที่ที่จัดการศึกษาเรียนรวม ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 (2551, 4) ที่กำหนดให้สถานศึกษาในทุกสังกัด จัดสภาพแวดล้อม ระบบสนับสนุนการเรียนการสอน ตลอดจนจนบริการเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์ศักดิ์ ภูคาบขาว (2553) ได้ทำ

การพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อความมี
ประสิทธิผลของโรงเรียน เรียนร่วมจังหวัดขอนแก่น
ผลการวิจัยพบว่า ได้ชุดของเป้าหมาย กลยุทธ์และ
ตัวชี้วัด ตามกรอบโครงสร้างซีท ที่มุ่งจะก่อให้เกิด
ผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์และพันธกิจ อาทิ มุ่งมั่นใน
การบริหารจัดการ มีระบบการคัดกรอง มีการฟื้นฟู
สมรรถภาพ มีการเตรียมความพร้อมของเด็กและส่ง
ต่อเข้าเรียน มุ่งวางแผน วิเคราะห์ สภาพแวดล้อม
และจัดตั้งศูนย์ประสานงาน กำหนดมาตรฐาน
ติดตาม กำกับและประเมินผล ระดมสรรพกำลังความ
ร่วมมือ ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีอิสระใน
การดำเนินงาน

สรุป

จากการดำเนินงานตามมาตรฐานการเรียนรู้รวม ของ
โรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวม จังหวัดนนทบุรี
ผลการวิจัยพบว่า มีการดำเนินการตามมาตรฐานฯ ใน
ระดับปานกลาง และมีปัญหาที่จะต้องทำการพัฒนา ซึ่ง
ได้แก่ การดำเนินงานของศูนย์บริการทางการศึกษา
พิเศษ (Student Support Services: SSS) ซึ่งมีข้อจำกัด
ด้านอาคารสถานที่ โรงเรียนขาดครูการศึกษาพิเศษที่จบ
เฉพาะทาง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เผยแพร่ และ
ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้าน
การจัดการเรียนรวมให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือเครือข่าย
และการสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เป็น
หน่วยงานภายนอกของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนั้น
ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยครั้งนี้ต่อผู้บริหารโรงเรียน
ต้นแบบการเรียนรู้รวมจังหวัดนนทบุรี เพื่อนำข้อมูล
ที่ได้รับจากการวิจัยไปปรับปรุงการดำเนินงานของ
โรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวม จังหวัดนนทบุรี ให้
เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้รวม ต่อไป ดังนั้น

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ควรเร่งดำเนินการจัดตั้งศูนย์บริการ
ทางการศึกษาพิเศษ (Student Support Services: SSS)
เพื่อให้บริการ และอำนวยความสะดวกแก่โรงเรียน
เครือข่าย และควรสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานต่าง ๆ
ที่เป็นหน่วยงานภายนอกของกระทรวงศึกษาธิการให้
มากขึ้น เพื่อจะได้ช่วยกันดูแลเด็กที่มีความต้องการ
พิเศษร่วมกันกับสหวิชาชีพ อีกทั้งผู้บริหารและครู
ควรได้รับการอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประกัน
คุณภาพภายในให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาดำเนินงานตาม
มาตรฐานการเรียนรู้รวมของโรงเรียนต้นแบบการ
เรียนรวมแต่ละโรงเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศ
ที่สามารถนำไปพัฒนาการดำเนินงานการเรียนรู้รวม
ของโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวม และควรมี
การศึกษาดำเนินงานการเรียนรู้รวมในโรงเรียน
ต้นแบบการเรียนรู้รวม เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศใน
เรื่องของการบริหารการเรียนรู้รวมอย่างลึกซึ้งและ
ชัดเจน

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความ
กรุณาเป็นอย่างดีจากอาจารย์ ดร. พัชรวิพรรณ กิจมี
อาจารย์ที่ปรึกษา จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้
ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูโรงเรียน
ต้นแบบการเรียนรู้รวม จังหวัดนนทบุรี ทุกท่าน ที่
อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือในการเก็บ
รวบรวมข้อมูล และสัมภาษณ์เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). พระราชบัญญัติการ

จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551.

กรุงเทพฯ: สำนักบริหารงานการศึกษา
พิเศษ สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน.

งานวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

(2553). คู่มือปฏิบัติงานกระบวนการ
จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญ. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พิบูลสงคราม.

เนติสิทธิ ปฐมกาลบุตร. (2548). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการ

ปฏิบัติงานของโรงเรียนที่จัดการเรียน
ร่วมให้เด็กออทิสติกในระดับ

ประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์

ครุศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

พงษ์ศักดิ์ ภูคาบขาว.(2553). ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อ

ความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนเรียนร่วม
จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ปรัชญา
ดุสิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

พะโยม ชินวงศ์. (2558). เอกสารประกอบการอบรม

เรื่องโครงการพัฒนาคุณภาพการจั
การศึกษาเรียนร่วมและเรียนรวม,

กรุงเทพฯ: สำนักบริหารงานการศึกษา
พิเศษ สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน. 8 มิถุนายน 2558.

สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวง

มหาดไทย. (2553). เทคนิคการ

ประสานงาน (Cooperation Technique).

เอกสารความรู้ สดร.ลำดับที่ 18/

ปีงบประมาณ 2553.

สมศักดิ์ ป้าไพโร. (2557). รายงานผลการปฏิบัติงาน

ด้านบริหารจัดการ. นครนายก: สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

(2555). มาตรฐานการเรียนรู้ร่วมเพื่อการ
ประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ปี พ.ศ. 2555. กรุงเทพฯ.

_____ . (2557). แบบประเมินผลการดำเนิน

งานตามโครงการพัฒนาคุณภาพการ

จัดการเรียนร่วมและเรียนรวม.

กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

(2542).พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: สำนัก

นายกรัฐมนตรี.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2555).

เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรการ

พัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการ

จัดการศึกษาสำหรับคนพิการใน

ระดับอุดมศึกษา เรื่อง การทำงานกับ

นักศึกษาพิการ. กรุงเทพฯ: สำนักส่งเสริม

และพัฒนาศักยภาพนักศึกษากลุ่มส่งเสริม

การเรียนรู้ประสบการณ์กับชุมชน.

การดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

School Performance Based on the District Good School Standards

Under Mae Hong Son Primary Educational Service Area Office 2

กิตติยา เขียวคำ¹, พชรวิวรรณ กิจมี²

¹นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาอีสเทอร์น,

tungmay_kittiy@hotmail.com

²อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาอีสเทอร์น,

nye_nai@hotmail.com

บทคัดย่อ:

การวิจัยเรื่องการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานตามมาตรฐานของโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ปีการศึกษา 2558 ประกอบด้วย ผู้บริหารจำนวน 13 คน และครูผู้สอนจำนวน 29 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 42 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนดีประจำตำบล เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยได้ค่า IOC = 0.99 และค่า $\alpha = 0.952$ และการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา โดยได้ค่า IOC = 0.89 ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่ามี การดำเนินงาน ซึ่งการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.14 โดยมีรายละเอียดดังนี้ มาตรฐานด้านปัจจัย พบว่า มีการดำเนินงานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.06 จากการสัมภาษณ์พบว่า ควรมีการส่งเสริม สนับสนุน การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน มาตรฐานด้านกระบวนการ พบว่า มีการดำเนินงานมาก คิดเป็นร้อยละ 2.93 จากการสัมภาษณ์พบว่า ควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมาตรฐานด้านผลผลิต พบว่า มีการดำเนินงานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.44 จากการสัมภาษณ์พบว่า ควรเผยแพร่ผลงานให้บุคคลภายนอกได้รับทราบการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนดีประจำตำบลต่อไป

คำสำคัญ: การดำเนินงาน มาตรฐานโรงเรียนดีประจำตำบล

ABSTRACT:

The research titled “School Performance Based on the District Good School Standards under Mae Hong Son Primary Educational Service Area Office 2” aimed to investigate the school performance based on the district good school standards under Mae Hong Son Primary Educational Service Area Office 2. The population used in this research included 13 administrators and 29 teachers with the total number of 42 people. The tools used in this study were 4-rating scaled questionnaires analyzed by frequency, percentage, arithmetic mean and standard deviation. $IOC = 0.99$, $\alpha = 0.952$. The data of interviews were analyzed by content analysis. $IOC = 0.89$ The results were as follows:

According to the school performance based on the district good school standards under Mae Hong Son Primary Educational Service Area Office 2, most respondents agreed that the performance was at the highest level as the following details. Arithmetic Mean = 3.14. The standards of factors showed that the performance was at the highest level in accordance with the interviews. Arithmetic Mean = 3.06. The results of interviews showed that the participation of all sectors should be promoted as well as supported. The standards of process were found that the performance was at high level being relevant to the interviews. Arithmetic Mean = 2.93. The results of interviews indicated that the process should be developed consistently. In addition, the standards of outputs revealed that the performance was at the highest level in accordance with the interviews. Arithmetic Mean = 3.44. The results of interviews revealed that should be published to outsiders to inform them about the performance based on the district good school standards school's district next further.

KEYWORDS: School Performance Based, District Good School Standards

บทนำ

การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการจัดการศึกษาให้มีมาตรฐาน ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น มีระบบการบริหารที่ได้มาตรฐานทำให้สถานศึกษามีคุณภาพ ดังที่ว่า คุณภาพการศึกษายังเป็นสิ่งที่ยังให้ให้เห็นถึงคุณลักษณะของการจัดการศึกษาที่มี

มาตรฐาน ทำให้เกิดผลอย่างยั่งยืนแก่ผู้เรียน อันเป็นผลมาจากการมีผู้บริหารและครูมืออาชีพ รวมทั้งมีคณะกรรมการสถานศึกษาที่ให้คำปรึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (รัตนา ดวงแก้ว, 2556, 11) การปฏิบัติงานรองรับกรอบการพัฒนาการศึกษาตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.

2552 – 2561) ที่มุ่งเน้นหลักการพัฒนาการศึกษาทั้งด้าน “คุณภาพ โอกาสและการมีส่วนร่วม” จึงกำหนดนโยบายให้มีโครงการ “โรงเรียนดีประจำตำบล” เพื่อดำเนินการพัฒนา “โรงเรียนคุณภาพ และเอื้อต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาพิเศษ ตลอดจนเป็นศูนย์รวมหรือเป็นแหล่งการเรียนรู้ของชุมชน เป็นโรงเรียนที่สังคมภาคภูมิใจและใช้ประโยชน์ร่วมกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558, 8)

การพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนดีประจำตำบลในท้องถิ่นชนบท ให้เป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพ สามารถเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนที่อยู่บริเวณใกล้เคียงในชุมชนได้เข้าถึงการบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ตระหนักในแนวคิดการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพโรงเรียนในสังกัดโดยยึดหลักการพัฒนาคุณภาพกำหนดพื้นที่เป็นฐาน (Area – Based Development) โดยเฉพาะการพัฒนาโรงเรียนระดับตำบลในท้องถิ่นชนบท ให้เชื่อมโยงและรองรับกับแนวนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนไปสู่การพัฒนาโรงเรียนเป้าหมายที่กำหนดให้เป็นโรงเรียนดีระดับชุมชน เพื่อพัฒนาให้เป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพ รวมทั้งสามารถเป็นศูนย์การเรียนรู้ให้แก่นักเรียนจากโรงเรียนที่อยู่บริเวณใกล้เคียงในชุมชนได้มาเรียนนำไปสู่การใช้ทรัพยากรร่วมกัน จึงกำหนดนโยบายโรงเรียนดีประจำตำบล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, 3)

การพัฒนาโรงเรียนในท้องถิ่นชนบทให้เป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพ และเป็นโรงเรียนดีประจำตำบลนั้น ทุกฝ่ายในชุมชนจะต้องร่วมมือกันในการพัฒนาโรงเรียนให้มีความเข้มแข็งและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ให้

สอดคล้องกับองค์ประกอบโรงเรียนดีประจำตำบลต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน คือ (1) ต้องการยกระดับคุณภาพมาตรฐานโรงเรียนให้สูงขึ้น โดยมีสิ่งแวดล้อมที่ดีทั้งกายภาพและคุณภาพ (2) ต้องเป็นโรงเรียนในกำกับของชุมชน และมีการทำ MOU ร่วมกันกับองค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉพาะข้อแรกที่ต้องทำคือ รับผิดชอบนักเรียน และ(3) เป็นโรงเรียนดีที่สร้างเครือข่ายระหว่างโรงเรียนพี่โรงเรียนน้องหรือร่วมมือกับโรงเรียนดีระดับจังหวัด ระดับสากล โรงเรียนนานาชาติ ความร่วมมือกับสถานศึกษาอาชีวศึกษา มาร่วมดูแลพัฒนาภูมิทัศน์ให้บรรยากาศโรงเรียนร่มรื่น การจัดทำเครือข่ายกับมหาวิทยาลัยราชภัฏ ที่จะช่วยเหลือให้ครอบคลุมทั้งเด็กปกติและด้อยโอกาส เด็กพิการ เด็กเรียนร่วมในประเภทต่าง ๆ ด้วย โรงเรียนดีประจำตำบล มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ (1) เพื่อพัฒนาโรงเรียนในท้องถิ่นชนบทให้เป็น “โรงเรียนคุณภาพ” (2) เพื่อเพิ่มโอกาสการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ และ(3) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือและการมีส่วนร่วมจากชุมชนและสังคม โดยกำหนดภาพแห่งความสำเร็จของโรงเรียนดีประจำตำบลคือ (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับสูงไม่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งใน 5 กลุ่มสาระหลัก (2) โรงเรียนสร้างวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตประชาธิปไตยอย่างเข้มแข็งและไม่มีปัญหาเสพติด (3) โรงเรียนมีความร่วมมือกับชุมชน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียงและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเข้มแข็ง (4) นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีสำนึกความเป็นไทย มีความรู้ และทักษะพื้นฐานด้านอาชีพ มีความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ระดับสูง และมีสุขอนามัยดี และ(5) นักเรียนมีความรู้ และ

ทักษะอย่างดีด้านภาษาอังกฤษ หรือภาษาที่สองอื่น ๆ ตามความสนใจหรือความถนัด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, 8-10)

โรงเรียนดีประจำตำบลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 มีจำนวน 21 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2, 2558, 5) ซึ่งการพัฒนาโรงเรียนดีประจำตำบลเป็นการพัฒนาจากพื้นฐานเดิมของแต่ละโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนมีคุณภาพ สามารถดูแลจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนในท้องถิ่นชนบทให้มีคุณภาพ เมื่อโรงเรียนดีประจำตำบลได้ดำเนินการมาระยะหนึ่งแล้ว ต้องมีการนิเทศติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการพัฒนาคุณภาพต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 เพื่อนำผลการประเมินไปช่วยในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและเพื่อก้าวสู่ต้นแบบโรงเรียนดีประจำตำบลที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องสู่ความยั่งยืนต่อไป

จากสภาพการณ์ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่าผู้บริหารและครูผู้สอนมีการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 อย่างไร ทั้งนี้เพื่อรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนดีประจำตำบล ทั้งด้าน ปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ตามมาตรฐานและตัวชี้วัดที่กำหนด และใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานตามมาตรฐานของโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ให้มีความต่อเนื่องมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการดำเนินงานตามมาตรฐานของโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2558, 8-15) ได้กำหนดนโยบายโครงการ “โรงเรียนดีประจำตำบล” เพื่อดำเนินการพัฒนา “โรงเรียนคุณภาพ” ในท้องถิ่นชนบทให้มีความพร้อมและสามารถให้บริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพเอื้อต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาพิเศษตลอดจนเป็นศูนย์กลางหรือเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมและเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ มีความเชื่อมั่น ศรัทธาและส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนดังกล่าว นำไปสู่การลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง การสร้างสรรคคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน โดยโรงเรียนและชุมชนสามารถจัดกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ เพื่อบริหารและเชื่อมความสัมพันธ์กับชุมชนได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ นำไปสู่ภาพความสำเร็จของโรงเรียนดีประจำตำบลที่ว่า “โรงเรียนนำอยู่ ครูดี นำเทคโนโลยีมาใช้ บริหารร่วมกับเครือข่าย เป้าหมายคุณภาพผู้เรียน” รวมทั้งแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนดีประจำตำบล ในการปฏิบัติงานของโรงเรียนดีประจำตำบลที่มีทุกภาคส่วนในสังคมมีส่วนร่วม ช่วยระดมความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไขปัญหา สร้างความตระหนักในการมีส่วนร่วม ยอมรับในบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน ร่วมดำเนินงานในทุกขั้นตอน และประกาศภารกิจตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ให้ประชาคมตำบลรับทราบร่วมกัน เพื่อ

สร้างรูปแบบการจัดการศึกษาของโรงเรียนดีประจำตำบลที่มีคุณภาพจึงได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นสำหรับวางแผนพัฒนา

ขั้นตอนที่ 2 จัดทำร่างบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ขั้นตอนที่ 3 การประชุมประชาคมตำบล เพื่อยอมรับและลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ

ขั้นตอนที่ 4 การนำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ไปปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 5 การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและรายงาน

ส่วน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2558, 16-44) ได้กำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัดสำหรับโรงเรียนดีประจำตำบล เพื่อให้หน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำไปสู่การพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม การประเมินผลการดำเนินงานประกอบด้วย 3 มาตรฐาน คือ มาตรฐานด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยแต่ละมาตรฐานในส่วนนี้จะเกี่ยวข้องกับ รายการประเมินเกณฑ์การประเมินและร่องรอย/หลักฐาน ซึ่งมาตรฐานด้านปัจจัย มี 5 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย

ตัวชี้วัดที่ 1 บุคลากรมีคุณภาพ ตัวชี้วัดที่ 2 การบริหารงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ ตัวชี้วัดที่ 3 วัสดุอุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ เพียงพอและมีคุณภาพ ตัวชี้วัดที่ 4 อาคารสถานที่เพียงพอเหมาะสม พร้อมใช้งาน ตัวชี้วัดที่ 5 แผนพัฒนาคุณภาพและแผนปฏิบัติการประจำปี เหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรม มาตรฐานด้านกระบวนการ ตัวชี้วัดที่ 1 กระบวนการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ ตัวชี้วัดที่ 2 การสร้างโอกาสทางการศึกษา ตัวชี้วัดที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ตัวชี้วัดที่ 4 กระบวนการนิเทศ

ภายในที่มีประสิทธิภาพ ตัวชี้วัดที่ 5 กระบวนการสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการที่มีประสิทธิภาพ และมาตรฐานด้านผลผลิต ตัวชี้วัดที่ 1 โรงเรียนคุณภาพ ตัวชี้วัดที่ 2 โรงเรียนมีสัมฤทธิ์ผลเป็นที่ยอมรับ ตัวชี้วัดที่ 3 นักเรียนเป็นคนดี ตัวชี้วัดที่ 4 นักเรียนเป็นคนเก่ง ตัวชี้วัดที่ 5 นักเรียนเป็นคนมีความสุข

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่องการดำเนินงานตามมาตรฐานของโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 มีวิธีการวิจัย สรุปได้ดังนี้

- 1. ผู้บริหาร โรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 จำนวน 13 คน และครูผู้สอนโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 จำนวน 29 คน รวม 42 คน
- 2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
- วิธีการสร้างเครื่องมือ
 1. การสร้างแบบสอบถาม
 - 1.1 ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 1.2 นำความรู้ที่ได้จาก (1.1) มาสร้างแบบสอบถาม
 - 1.3 นำแบบสอบถามจาก (1.2) เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อแก้ไข
 - 1.4 นำแบบสอบถามจาก (1.3)

เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาหาค่า IOC ได้ค่า IOC = 0.99

1.5 นำแบบสอบถามจาก (1.4) มาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้กับผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนดีประจำตำบลที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรแต่ไม่ใช่ประชากร จำนวน 30 คน

1.6 นำแบบสอบถามจาก (1.5) มาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร α – Coefficient ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่า $\alpha = 0.952$

1.7 นำแบบสอบถามที่ได้จาก (1.6) มาปรับปรุงแก้ไข และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. การสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

2.1 ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 นำความรู้ที่ได้จาก (2.1) มาสร้างเป็นข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์

2.3 นำแบบสัมภาษณ์จาก (2.2) เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อแก้ไข

2.4 นำแบบสัมภาษณ์จาก (2.3) เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาหาค่า IOC ได้ค่า IOC = 0.89

- การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
- การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้การหาค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ

การวิเคราะห์เนื้อหา

	- เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย	
3.51 – 4.00	หมายถึง	มีการดำเนินงานมากที่สุด
2.51 – 3.50	หมายถึง	มีการดำเนินงานมาก
1.51 – 2.50	หมายถึง	มีการดำเนินงานน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	มีการดำเนินงานน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

การดำเนินงานตามมาตรฐานของโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

1. ผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 มีความเห็นว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนดีประจำตำบลโดยรวมมีการดำเนินงานในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.14

2. ผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 มีความเห็นว่า มาตรฐานด้านปัจจัยมีการดำเนินงานในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.06 โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารและครูมีเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 3.76 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการประเมินแผนงานโครงการ/กิจกรรม และนำผลการประเมินมาปรับปรุง พัฒนาให้เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 2.05 และมีข้อเสนอแนะให้ส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

3. ผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 มีความเห็นว่า มาตรฐานด้านกระบวนการมีการดำเนินงานในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 2.93 โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนภายใต้กรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และครูบันทึกคะแนนและจัดทำเอกสารการประเมิน (ปพ.) ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน ซึ่งเป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 3.88 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สรุปรายงานการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ และนำผลไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางาน คิดเป็นร้อยละ 1.88 และมีข้อเสนอแนะให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

4. ผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 มีความเห็นว่า มาตรฐานด้านผลผลิตมีการดำเนินงานในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.44 โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนปฏิบัติตามหลักคำนิยมไทย 12 ประการ และนักเรียนมีสุขภาวะทางด้านร่างกายตามเกณฑ์มาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ 4.00 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีห้องเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย แผนจัดการเรียนรู้ ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล วิจัยในชั้นเรียน มี ICT และมีบรรยากาศน่าเรียน คิดเป็นร้อยละ 2.07 และมีข้อเสนอแนะให้เผยแพร่ผลงานให้บุคคลภายนอกได้รับทราบการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนดีประจำตำบลต่อไป

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามมาตรฐานของโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อค้นพบและประเด็นที่สมควรหยิบยกมาประกอบการอภิปราย ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 มีความเห็นว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนดีประจำตำบลโดยรวมมีการดำเนินงานในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ มัลลวีร์ รอดโพธิ์ (2554: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา การพัฒนาโรงเรียนดีประจำตำบลผ่านกระบวนการภาคีเครือข่ายในประเทศไทย และพบว่ากระบวนการการดำเนินงานเกี่ยวกับภาคีเครือข่ายในโรงเรียนประกอบด้วย 7 ขั้นตอน มีความเหมาะสมถูกต้อง เป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ สอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย

2. จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 มีความเห็นว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานด้านปัจจัยมีการดำเนินงานในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการประเมินแผนงาน โครงการ/กิจกรรม และนำผลการประเมินมาปรับปรุง พัฒนาให้เหมาะสม และมีข้อเสนอแนะให้ส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ซึ่งสอดคล้องกับ เกศินี ชิวปริษา (2555: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนดีประจำตำบล และพบว่า การประเมินผลโดยครูเป็นหลักอยู่

ในระดับมากแต่มีความต้องการจำเป็นในการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยมีองค์ประกอบของการบริหารประกอบด้วย การวางแผน การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ และการประเมินผลโดยครูและชุมชนเป็นหลัก

3. จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐาน โรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 มีความเห็นว่าการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการมีการดำเนินงานในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนภายใต้กรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และครูบันทึกคะแนนและจัดทำเอกสารการประเมิน (ปพ.) ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน ซึ่งเป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลของโรงเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สรุป รายงานการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ และนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางาน และมีข้อเสนอแนะให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ สุทธิรักษ์ ศรีวรรณ (2549: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยแผนกประถม จังหวัดเชียงใหม่ และพบว่า ระบบนิเทศ ติดตามและตรวจสอบยังทำได้ไม่เต็มที่ ทำให้ขาดความต่อเนื่อง

4. จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐาน โรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 มีความเห็นว่าการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านผลผลิตมีการดำเนินงานในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนปฏิบัติตามหลักค่านิยมไทย 12 ประการ

และนักเรียนมีสุขภาพทางด้านร่างกายตามเกณฑ์มาตรฐาน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีห้องเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย แผนจัดการเรียนรู้ ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล วิจัยในชั้นเรียน มี ICT และมีบรรยากาศน่าเรียน และมีข้อเสนอแนะให้เผยแพร่ผลงานให้บุคคลภายนอกได้รับทราบการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนดีประจำตำบลต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ อรทัย มูลคำ (2552: บทคัดย่อ) ที่ได้วิเคราะห์การวิจัยเกี่ยวกับโครงการโรงเรียนในฝัน และพบว่า โดยภาพรวมแล้วยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ระบบการเชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วต่ำและระบบไฟฟ้าไม่เสถียรทำให้ใช้คอมพิวเตอร์ไม่คุ้มค่า นักเรียนส่วนใหญ่ยังขาดทักษะกระบวนการคิด การวิเคราะห์และขาดการรู้เท่าทัน ในการเลือกบริโภคข้อมูลข่าวสาร ขาดการใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน

สรุป

จากการวิจัยครั้งนี้ ถึงแม้การดำเนินงานตามมาตรฐานของโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 จะพบว่าโรงเรียนขยายโอกาสมีการดำเนินงานมากก็ตามแต่ยังมีการไม่ดำเนินงานอยู่บ้าง

ดังนั้น ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยครั้งนี้ต่อผู้บริหาร เพื่อนำไปพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนดีประจำตำบลต่อไป โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

โรงเรียนดีประจำตำบล ควรมีการส่งเสริม สนับสนุน การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านปัจจัย โรงเรียนดีประจำตำบลควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการ โรงเรียนดีประจำตำบลควรเผยแพร่ผลงานให้บุคคลภายนอกได้รับทราบการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนดีประจำตำบลต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามะฮ่องสอน เขต 2

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความกรุณาเป็นอย่างดียิ่งจากอาจารย์ ดร.พัชรวิพรรณ กิจมี อาจารย์ที่ปรึกษา จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ ขอขอบคุณคณบดี อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ของมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น จังหวัดเชียงใหม่ทุกท่าน ที่อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และสัมภาษณ์เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

เกลิณี ชิวปรีชา. (2555). การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนดีประจำตำบล. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามะฮ่องสอน เขต 2, สำนักงาน. (2558). ข้อมูลจำนวนโรงเรียนดีประจำตำบลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามะฮ่องสอน เขต 2. มปท.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงานกระทรวงศึกษาธิการ. (2553). 3-10) คู่มือการดำเนินงานโครงการโรงเรียนดีประจำตำบล. มปท.
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงานกระทรวงศึกษาธิการ. (2558). 8) คู่มือการดำเนินงานโครงการโรงเรียนดีประจำตำบล. มปท.
มัลลวีร์ รอดโพล. (2554). การพัฒนาโรงเรียนดีประจำตำบลผ่านกระบวนการภาคีเครือข่ายในประเทศไทย. ดุษฎีนิพนธ์ ปรัชญาดุสิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
รัตนา ดวงแก้ว. (2556). “การประยุกต์ใช้งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา” ในประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยการบริหารการศึกษา หน้าที่ 14 หน้า 1-79. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
สุทธิรักษ์ ศรีวรรณ. (2549). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย แผนกประถม จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
อรทัย มูลคำ. (2552). รายงานผลการวิเคราะห์งานวิจัยโครงการโรงเรียนในพื้นที่. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเครือข่ายสะเมิง 2 อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

Educational Quality Assurance Performance of Samoeng 2 Network School, Samoeng District, Chiang Mai Province.

นางสาวเดือนใจ สระทองชัย, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พนมพร จันทรปัญญา

¹นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาอีสเทิร์น,

tueanjaisathongyoi25@gmail.com

²อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาอีสเทิร์น,

panomporc@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเครือข่ายสะเมิง 2 อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสายผู้สอนรวมทั้งสิ้น จำนวน 62 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเครือข่ายสะเมิง 2 อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ชุดที่ 2 เป็นการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเครือข่ายสะเมิง 2 อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 3 ด้าน มีการปฏิบัติมาก ด้านการเตรียมการ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ค่าร้อยละสูงที่สุดคือการเตรียมความพร้อมของบุคลากรในเรื่องของการประกันคุณภาพ ส่วนข้อที่มีค่าร้อยละต่ำสุด คือ การพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในให้กับบุคลากร และการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการปฏิบัติเพื่อให้ทุกคนมีโอกาสได้ทราบความจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในอย่างทั่วถึง และร่วมมือร่วมใจในการดำเนินการ สำหรับด้าน การดำเนินการ ค่าร้อยละสูงที่สุด คือ การวางแผนในระยะต่อไป นำผลการประเมินไปใช้ในภาคเรียนหรือปีการศึกษาต่อไป ส่วนข้อที่มีค่าร้อยละต่ำสุด คือ การนิเทศการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง สำหรับด้าน การจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี ค่าร้อยละสูงที่สุด คือ การสร้างกระบวนการในการบริหารจัดการศึกษาที่ใช้ควบคุม ตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าร้อยละต่ำสุด คือ การเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศจากการประเมินตนเองในการดำเนินการจัดการศึกษา และการสัมภาษณ์พบว่าการพัฒนาความรู้และทักษะให้กับบุคลากรนั้นมีความสำคัญโดยได้ดำเนินการให้บุคลากรไปอบรม ศึกษาหาความรู้เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการประกันคุณภาพมากขึ้น มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามกระบวนการวงจรเดมมิ่ง (PDCA) มีการจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อให้งานประกันคุณภาพมีความครบถ้วนสมบูรณ์ และมีการจัดทำรายงานประเมินตนเองเพื่อจัดทำส่งต่อหน่วยงานต้นสังกัดและมีการเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณชน

คำสำคัญ : การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

Abstract

This research aimed to investigate the educational quality assurance performance of Samoeng 2 Network School, Samoeng District, Chiang Mai Province. The population used in this study included school administrators and teachers numbering totally 62 people. The tools used in this research comprised 2 sets. Set 1 consisted of questionnaires about the educational quality assurance of Samoeng 2 Network School, Samoeng District, Chiang Mai Province. Set 2 comprised in-depth interviews analyzed through content analysis.

The findings revealed that the educational quality assurance performance of Samoeng 2 Network School, Samoeng District, Chiang Mai Province with 3 aspects was at high level. According to the preparation, when considering each aspect, the highest percentage was to prepare readiness of personnel about quality assurance while the item with the lowest percentage was to develop knowledge and skills about the internal quality assurance for staff and to arrange workshops in order that everyone had a chance to acknowledge the necessity of internal quality assurance thoroughly and to participate in the performance. Regarding the performance, the highest percentage was to plan for the future and implement the evaluation results next semester or next academic year as the item with the lowest percentage was to operate supervision consistently. Related to the self-assessment report or annual report, the highest percentage was to create the educational administration process used for controlling and investigating the school internal quality while the item with the lowest percentage was to publish information technology due to self-assessment concerning the education management performance. The results of interviews indicated that knowledge and skills development for staff was important. Therefore, the personnel were allowed to attend trainings and to take field trips in order to help them have much more knowledge and understanding about the quality assurance. The educational quality assurance was performed based on Deming Cycle (PDCA). The information technology system was set in order to make the quality assurance complete and the self-assessment report was done in order to send it to the agencies and the information was published to the public.

Keywords : Educational Quality Assurance Performance

บทนำ

กระแสการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์และความเจริญทางเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้สังคมในปัจจุบันเป็นสังคมโลกที่สามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างไร้พรมแดนและรวดเร็วเมื่อผสมผสานกับปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันที่มีแนวโน้มให้เห็นว่าสังคมไทยกำลังก้าวสู่ภาวะวิกฤตการจะแก้ภาวะวิกฤตได้นั้นปัจจัยที่สำคัญคือคุณภาพของคน

การพัฒนาคุณภาพของคนจึงมุ่งไปที่การศึกษาให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพของคนในชาติให้มีคุณภาพมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์การศึกษาต้องทำให้คนรู้จักคิดวิเคราะห์

รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดสร้างสรรค์เรียนรู้ได้ด้วยตนเองมีคุณธรรมจริยธรรมและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข (ณัฐพล ชุมวรฐายี, 2545, 2) เริ่มจากสถานศึกษาทุกแห่งต้องพัฒนาคุณภาพของตนต้องให้การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอันจะเป็นการสร้างความมั่นใจแก่ผู้ปกครองได้ว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา

ด้วยความจำเป็นที่จะต้องประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจึงบังเกิดกฎหมายแม่บทของการ

ปฏิรูปการศึกษาคือพระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)
พ.ศ. 2545 กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้อง
ดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา
ความตามหมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกัน
คุณภาพการศึกษามาตรา 47 ว่า “ให้มีระบบการ
ประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและ
มาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วยระบบการ
ประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพ
ภายนอก” มาตรา 48 “ให้ถือว่าการประกันคุณภาพ
ภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร
สถานศึกษาที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่าง
ต่อเนื่องโดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อ
หน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผย
ต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและ
มาตรฐานการศึกษาเพื่อรองรับการประกันคุณภาพ
ภายนอก” มาตรา 49 “กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่ง
ต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อย
ครั้งในทุก 5 ปีและต้องเสนอผลการประเมินคุณภาพ
การศึกษาของสถานศึกษาต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและ
สาธารณชน” (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
, 2549, 9)

การจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา
ของกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดหลักการสำคัญ
เพื่อพัฒนาการศึกษาไทยให้เป็นเลิศด้วยการกระจาย
อำนาจในการกำหนดนโยบายการบริหารมีการ
สนับสนุนให้ผู้ปกครองชุมชนองค์กรปกครอง
ท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในการจัด
การศึกษาโดยสถานศึกษาจะต้องแสดงภาระหน้าที่
ความรับผิดชอบผลการจัดการศึกษาต่อนักเรียน
ผู้ปกครองตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด
(กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, 3) พร้อมทั้งได้กำหนด
นโยบายในการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ทุก

สถานศึกษามีมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเท่าเทียม
กันส่งเสริมความร่วมมือสร้างจิตสำนึกในความ
รับผิดชอบเพื่อการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานมีการ
จัดตั้งองค์กรรับผิดชอบการพัฒนามาตรฐาน
การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาระดับประถมศึกษา
และระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจัดให้มีการประเมิน
คุณภาพทั้งระบบเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษาของ
สถานศึกษาตามเป้าหมายพัฒนาบุคลากรทุกระดับให้
มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการประกันคุณภาพ
การศึกษาและสามารถดำเนินการตามนโยบายให้ทุก
สถานศึกษามีการประกันคุณภาพได้มาตรฐาน
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542
ฉบับแก้ไข 2545 หมวด 6 มาตรา 48 “ให้หน่วยงาน
ต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกัน
คุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ
บริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยมี
การจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้น
สังกัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อ
สาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและ
มาตรฐาน การศึกษาและเพื่อรองรับการประกัน
คุณภาพภายนอก”

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.
2542 หมวด 6 ได้กำหนดให้มีระบบการประกัน
คุณภาพการศึกษาทั้งการประกันภายในและภายนอก
เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ
โดยถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่ง
ของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการ
อย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอ
ต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ
เปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนา
คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการ
ประกันคุณภาพภายนอก จากสำนักงานรับรอง
มาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา

(องค์การมหาชน) โดยสถานศึกษาทุกแห่งจะได้รับ การประเมินคุณภาพภายนอก จากสำนักงานรับรอง มาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) อย่างน้อยหนึ่งครั้งในห้าปี และ เสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและ สาธารณชน ดังนั้นกระบวนการประกันคุณภาพ การศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา เพื่อสร้างความเข้าใจให้ผู้ที่เกี่ยวข้องว่า ผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพจาก สถานศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดและ พัฒนาความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษา ที่กำหนดใน หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีศักยภาพ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2542, 23) ฉะนั้นสถานศึกษาต้องพัฒนาการจัด การศึกษาของตนเองและแสดงภาระความความ รับผิดชอบให้ประจักษ์แก่สังคมว่าสถานศึกษามี ประสิทธิภาพใน 2 ประเด็นหลัก คือ

1. ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างแท้จริง
2. สถานศึกษามีศักยภาพในการจัด การศึกษาให้ผู้เรียนบรรลุตามมาตรฐานที่แท้จริง ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาจึง เน้นความรับผิดชอบต่อของสถานศึกษา ซึ่งเป็น หน่วยงานที่สถานศึกษารับผิดชอบการจัดการศึกษา ให้ผู้เรียนโดยตรง โดยสถานศึกษาร่วมมือกับชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เขตพื้นที่การศึกษา ภายใต้การกำกับดูแล ภายใต้การกำกับดูแล และ สนับสนุนส่งเสริมของหน่วยงานต้นสังกัด สร้าง ความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักวิชาการ ข้อมูลหลักฐานที่ตรวจสอบได้ และการมีส่วนร่วม ของทุกฝ่าย ผู้เรียนทุกคนจะได้รับบริการด้าน การศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษา เพื่อการพัฒนา

ความรู้ความสามารถและลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่ กำหนดไว้ (สำนักงานการทดสอบการศึกษา, 2545, ข 1-4)

ในส่วนของ การดำเนินงานประกัน คุณภาพภายนอกของโรงเรียนบ้านแม่แคว เครือข่าย สะเมิง 2 อำเภอสะเมิงจังหวัดเชียงใหม่ ยังไม่ผ่าน การประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษารอบสาม ผู้วิจัยมีความ สนใจในการศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาโรงเรียนเครือข่ายสะเมิง 2 อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากผู้วิจัยปฏิบัติการสอนอยู่ใน โรงเรียนเครือข่ายสะเมิง 2 โรงเรียนที่ศึกษาเป็น โรงเรียนที่ผ่านการประเมินรอบสาม จำนวน 6 โรง เพื่อเป็นแนวทางให้แก่ผู้บริหาร ครูสายปฏิบัติการ สอน ได้นำผลจากการศึกษาค้นคว้าไปพัฒนาและ ปรับปรุงการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษาในโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษา ของโรงเรียนเครือข่ายสะเมิง 2 อำเภอ สะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

วิธีการวิจัย

ในการวิจัยการดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเครือข่ายสะเมิง 2 อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ดำเนินตาม ขั้นตอนต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้

กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน เครือข่ายสะเมิง 2 จำนวน 6 คน ครูสายปฏิบัติการ สอนจำนวน 56 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 62 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น
แบบสอบถาม มี 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 การดำเนินงานประกันคุณภาพ
การศึกษาของโรงเรียนเครือข่ายสะเมิง 2 อำเภอสะ
เมิงจังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบ
แบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 การดำเนินงานประกัน
คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเครือข่ายสะเมิง 2
อำเภอสะเมิงจังหวัดเชียงใหม่ เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 3 ปัญหา และ
ข้อเสนอแนะ

ชุดที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบเชิงลึก
เพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องการดำเนินงานประกัน
คุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเครือข่ายสะเมิง 2
อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ โดยนำผลการ
วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามชุดที่ 1 มาทำการ
วิเคราะห์ และกำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์
กลุ่มเป้าหมาย

ผลการวิจัย

การเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพ
การศึกษา ของโรงเรียนเครือข่ายสะเมิง 2 อำเภอ
สะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า สภาพการ
ดำเนินงานสูงสุด คือ เตรียมความพร้อมของ
บุคลากรในเรื่องการประกันคุณภาพ รองลงมา คือ
แต่งตั้งบุคลากรที่รับผิดชอบด้านการประกันคุณภาพ
ภายในตามความเหมาะสม และสภาพการ
ดำเนินงานที่ไม่ปฏิบัติสูงสุด คือ พัฒนาความรู้
และทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในให้กับ
บุคลากร ศึกษาความพร้อมด้านทรัพยากรอื่น เช่น
งบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการ
ประเมินผลภายใน และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ
เพื่อให้ทุกคนมีโอกาสได้ทราบความจำเป็นของการ

ประกันคุณภาพภายในอย่างทั่วถึงและร่วมมือร่วมใจ
ในการดำเนินการ ส่วนสภาพการดำเนินงานที่ไม่
แน่ใจสูงสุด คือ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้
ทุกคนมีโอกาสได้ทราบความจำเป็นของการประกัน
คุณภาพภายในอย่างทั่วถึงและร่วมมือร่วมใจในการ
ดำเนินการ และสำรวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
การประกันคุณภาพภายใน เจตคติต่อการประเมินผล
ภายใน สำหรับการดำเนินงานประกันคุณภาพ
การศึกษา ของโรงเรียนเครือข่ายสะเมิง 2 อำเภอสะ
เมิง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า สภาพการดำเนินงานที่
มีการปฏิบัติสูงสุด คือ วางแผนในระยะต่อไป นำ
ผลการประเมินไปใช้ในภาคเรียนหรือปีการศึกษา
ต่อไป รองลงมา คือ กำหนดเป้าหมายหรือ
มาตรฐานการศึกษาที่เป็นความต้องการของการมี
ส่วนร่วม จากพระราชบัญญัติการศึกษา หลักสูตร
นโยบาย/มาตรฐานต้นสังกัดและมาตรฐานการศึกษา
เพื่อประเมินคุณภาพภายนอก กำหนดผู้รับผิดชอบ
ในการดำเนินการแต่ละชั้นตอนหรือในกิจกรรมและ
โครงการต่าง ๆ และ กำหนดระยะเวลาในการ
ดำเนินงานของโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ และ
สภาพการดำเนินงานที่ไม่ได้ปฏิบัติสูงสุด คือ
จัดทำเครื่องมือการประเมินที่ง่ายต่อการใช้แปล
ความหมายโดยบุคลากรภายในสถานศึกษา และนำ
ข้อมูลสารสนเทศมาใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนา
คุณภาพการศึกษา ส่วนสภาพการดำเนินงานที่ไม่
แน่ใจสูงสุด คือ นิเทศการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

สำหรับการจัดทำรายงานการประเมิน
ตนเองและการจัดทำรายงานประจำปี ของโรงเรียน
เครือข่ายสะเมิง 2 อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่
พบว่า สภาพการดำเนินงานที่ปฏิบัติสูงสุด ได้แก่
สร้างกระบวนการในการบริหารจัดการศึกษาที่ใช้
ควบคุม ตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา
ส่วนสภาพการดำเนินงานที่ไม่ปฏิบัติสูงสุด คือ
นำเสนอภาพและผลการดำเนินงานตามมาตรฐาน

การศึกษาด้านคุณภาพการบริหาร คุณภาพการเรียน การสอน เป้าหมาย มาตรการ ยุทธศาสตร์ แผนงาน/โครงการ สภาพการดำเนินงานที่ไม่แน่ใจ สูงที่สุด คือ เผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศจากการ ประเมินตนเองในการดำเนินงานจัดการศึกษา

ส่วนการสัมมนาแบบเชิงลึก การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียน เครือข่ายสะเมิง 2 อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ในการพัฒนาความรู้และทักษะให้กับ บุคลากรมีความสำคัญ โดยให้บุคลากรไปอบรม ศึกษาดูงาน เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจใน การประกันคุณภาพมากขึ้น และเห็นว่าการมีความ พร้อมด้านทรัพยากรมีความสำคัญต่อการดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษามีการปฏิบัติทุกขั้นตอน สภาพการ ดำเนินงานที่ปฏิบัติมากที่สุด คือ มีการดำเนินงาน โดยใช้วงจรเดมมิ่ง PDCA ในการพัฒนาการ ดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา มีการพัฒนา บุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องของการ ประกันคุณภาพการศึกษามากขึ้น และมีการแต่งตั้ง บุคลากรดำเนินงานด้านประกันคุณภาพ มีการจัดทำ ระบบสารสนเทศเพื่อให้งานประกันคุณภาพมีความ ครบถ้วนสมบูรณ์ และมีการจัดทำรายงานประเมิน ตนเองเพื่อจัดทำส่งต่อหน่วยงานต้นสังกัดและมีการ เผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณชน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง การประกัน คุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเครือข่ายสะเมิง 2 อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ มีข้อค้นพบและ ประเด็นที่น่าสนใจ ที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลพบว่า

ในการเตรียมการประกันคุณภาพ การศึกษา ที่มีสภาพการดำเนินงานที่ปฏิบัติมากที่สุด คือ เตรียมความพร้อมของบุคลากรในเรื่องของการ

ประกันคุณภาพ และแต่งตั้งบุคลากรที่รับผิดชอบ ด้านการประกันคุณภาพภายในตามความเหมาะสม ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาเล็งเห็นถึง ความสำคัญในการพัฒนาการดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษา จึงต้องเตรียมความพร้อมของ บุคลากรให้มีความรู้และทักษะในเรื่องการประกัน คุณภาพ เพื่อให้บุคลากรมีความเข้าใจที่ถูกต้อง ตรงกันเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ โดยมี การเตรียมการดังนี้ 1. สำรวจลักษณะของบุคลากรและ ความพร้อมของบุคลากรในสถานศึกษา 2. แต่งตั้ง บุคลากรที่รับผิดชอบด้านการประเมินผลภายในตาม ความเหมาะสม

ซึ่งเป็นไปตามขั้นตอนของ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้กำหนดขั้นตอนใน การประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีขั้นตอน ในการเตรียมการ คือ เตรียมความพร้อมของบุคลากร โดย การสร้างความตระหนัก พัฒนาความรู้ ทักษะ และ การแต่งตั้งกรรมการที่รับผิดชอบ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ วิโรจน์ พวงอินทร์ (2548) ได้ศึกษา เกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ของอาชีวศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ควรมีการ พัฒนาความรู้ และทักษะในการประกันคุณภาพ ภายใน โดยการส่งครูอบรม ศึกษาดูงาน ส่งเสริม ให้ดำเนินงานตามแผน และมีการรายงานการ ประกันคุณภาพภายใน

ในการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาที่มีสภาพการดำเนินงานที่ปฏิบัติมากที่สุด คือ วางแผนในระยะต่อไป นำผลการประเมินไปใน ภาคเรียนหรือปีการศึกษาต่อไป กำหนดเป้าหมาย หรือมาตรฐานการศึกษาที่เป็นความต้องการของการ มีส่วนร่วมจากพระราชบัญญัติการศึกษา หลักสูตร นโยบาย/มาตรฐานต้นสังกัดและมาตรฐานการศึกษา เพื่อประเมินคุณภาพภายนอก กำหนดผู้รับผิดชอบ ในการดำเนินการแต่ละขั้นตอนหรือในกิจกรรมและ

โครงการต่างๆ และ กำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานของโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ซึ่งมีการดำเนินงานตามกระบวนการสอดคล้องกับวงจรเดมมิ่ง (PDCA) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมด้านการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) ได้กำหนดขั้นตอนในการประกันคุณภาพการศึกษา ในการดำเนินการ ประกอบด้วย การวางแผนการปฏิบัติงาน กำหนดเป้าหมายหรือมาตรฐาน การศึกษาจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย กำหนดแนวทางการดำเนินงาน กำหนดระยะเวลา กำหนดงบประมาณ กำหนดผู้รับผิดชอบ ดำเนินการตามแผน ส่งเสริมสนับสนุน จัดสิ่งอำนวยความสะดวก การสนับสนุนทรัพยากร การกำกับติดตามให้การนิเทศ ตรวจสอบประเมินผล จัดทำ จัดทำเครื่องมือเก็บข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูล แปลความหมาย ตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพการประเมิน นำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขงาน จัดทำข้อมูลสารสนเทศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทยา วงอินทร์ (2557) ได้เคยศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามกระบวนการวงจร (PDCA) ของโรงเรียนปายวิทยาคาร อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า โรงเรียนปายวิทยาคารมีการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามกระบวนการวงจรคุณภาพ (PDCA) ตามขั้นตอนโดยเริ่มจากการวางแผนการปฏิบัติงาน ตามด้วยการปฏิบัติงานตามแผน การตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผน และการปรับปรุงแก้ไข เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตามลำดับ ใกล้เคียงกับผลการวิจัยของ สันติก มุงคุณ (2546) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาที่ประสบผลสำเร็จของสถาบันราชภัฏ พบว่า สถาบันราชภัฏมีการดำเนินงานการ

ประกันคุณภาพการศึกษาตามระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาที่หน่วยงานต้นสังกัดประกาศเป็นนโยบายไว้ โดยมีดำเนินการควบคู่ไปกับการวางแผน การดำเนินการตามแผน การตรวจสอบ และการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี ที่มีสภาพการดำเนินงานที่ปฏิบัติมากที่สุด คือ การสร้างกระบวนการในการบริหารจัดการศึกษาที่ใช้ควบคุม ตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา จัดทำข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการประเมินตนเองเพื่อปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษา บรรลุเนื้อหาครอบคลุมขอบข่ายการดำเนินงานทุกเรื่องหรือทุกมาตรฐานที่กำหนดไว้เป็นเกณฑ์ในการประกันคุณภาพของสถานศึกษา และ เสนอต่อต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรจัดทำรายงานประจำปี เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนางานประกันคุณภาพในปีการศึกษาต่อไป และเพื่อให้สนองกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 48 (กระทรวงศึกษาธิการ 2546 ก, 23) ที่มีสาระส่วนหนึ่งให้สถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก สถานศึกษาควรดำเนินการ การประเมินตนเอง รวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมิน ดำเนินการวิเคราะห์และสังเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานการศึกษา การประเมินตนเองเป็นกลไกสำคัญของระบบการประกันคุณภาพภายในที่ส่งเสริมและผลักดันให้การดำเนินงานของสถานศึกษา บรรลุเป้าหมายที่กำหนดร่วมกันไว้อย่าง

เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการประเมินตนเองจะเป็นข้อมูล ย้อนกลับ สำหรับโรงเรียนในการวางแผนเพื่อปรับปรุงคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง และสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดขั้นตอน การดำเนินงานในการจัดทำรายงานประเมินตนเอง หรือรายงานประจำปี ประกอบด้วย รวบรวมผลการ ดำเนินการและผลการประเมิน วิเคราะห์ตาม มาตรฐานเขียนรายงาน

การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเครือข่ายสะเมิง 2 อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ยังมีการดำเนินงานที่ไม่ปฏิบัติและ ไม่แน่ใจ คือ การนิเทศการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูผู้สอนมีภาระงานอื่นมา แทรก ทำให้การนิเทศไม่ต่อเนื่อง ซึ่งขัดแย้งกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545, 29) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะดำเนินการ ดังนี้ (1) การส่งเสริม สนับสนุน ให้อุบลการ ทำงานอย่างมีความสุข (2) จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อให้การปฏิบัติงาน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (3) กำกับ ติดตาม ดูแล ทั้งระดับรายบุคคล รายกลุ่ม/รายหมวด/ฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินการตามแผน (4) ให้การนิเทศการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ตลอดเวลา เพื่อปรับปรุงแก้ไขการกำกับติดตามการ ปฏิบัติงาน ดังที่ สกิต ยังคง (2549) ได้ศึกษา เกี่ยวกับ ความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนที่มี ต่อระบบประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ ด้วยดี โดยได้รับความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รอง ศาสตราจารย์ดร. หาญตระกูล ประธานกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พนมพร จันทรปัญญา ประธานกรรมการที่ปรึกษา และ อาจารย์ ดร. สุกัญญา นิมนันท์กรรมการที่ปรึกษา รวมทั้งได้รับความกรุณาในการให้คำปรึกษา คำแนะนำและข้อคิด พร้อมทั้งตรวจสอบแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่เริ่มทำการวิจัยกระทั่งสำเร็จ ลุล่วงด้วยดีจาก อาจารย์อ้ออาจ โฆษณุชนันท์ และ ดร.พัชรวิพรรณ กิจมี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ขอขอบคุณอาจารย์ ดร. อุทัย ปัญญาโกญ อาจารย์รัชภูมิ สมสมัย และ อาจารย์กัณตวิษญ์ มะโนคำ ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และผู้อำนวยการ คณะครูโรงเรียน เครือข่ายสะเมิง 2 อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ที่ให้ความกรุณาสละเวลา และให้ความร่วมมือในการ ตอบแบบสอบถามเพื่อการเก็บข้อมูล และสัมภาษณ์ รวมไปถึงผู้อำนวยการ และครูโรงเรียนวาริชียงใหม่ และเชียงใหม่คริสเตียนที่ให้ความกรุณาอำนวยความสะดวกในการทดลองใช้เครื่องมือ ตลอดจน โรงเรียนเครือข่ายสะเมิง 2 ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ ข้อมูลเพื่อใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณการสนับสนุน และกำลังใจ จากครอบครัว ผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนร่วมงาน ตลอดจนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีส เทอร์น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). การประกันคุณภาพ การศึกษา ภายใน สถานศึกษา ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : โรง

- พิมพ์ครูสภาลาดพร้าว.
_____ . (2546). พระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อม
กฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและ
พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.
2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การ
รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ).
ณัฐพล ชุมวรฐายี. (2545). **บันไดสู่การประกัน
คุณภาพการศึกษา : การบริหารจัดการ
คุณภาพในโรงเรียนเพื่อการประเมิน
ภายนอก.** กรุงเทพฯ : บัญชีพอยท์.
วิทยา วงอินทร์. (2557). **การปฏิบัติงานการประกัน
คุณภาพการศึกษาภายใน ตามกระบวนการ
การวงจรคุณภาพ (PDCA) ของโรงเรียน
ปายวิทยาคาร อำเภอปาย จังหวัด
แม่ฮ่องสอน.** วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น.
วิโรจน์ พวงอินทร์. (2548). **การดำเนินงานการ
ประกันคุณภาพภายในของอาชีวศึกษา
จังหวัดกาญจนบุรี.** วิทยานิพนธ์ ศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.
สิ้นศึก มุงคุณ. (2546). **ความคิดเห็นเกี่ยวกับการ
ดำเนินงานประกันคุณภาพที่ประสบ
ผลสำเร็จของสถาบันราชภัฏ.**
วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สถิต ยังกง. (2549). **สภาพการดำเนินงานการ
ประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนใน
เครือข่ายพระยานุเคราะห์มูลนิธิ.
วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีปทุม.**
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545).
**แนวทางการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมิน
ภายนอก.** พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ :
บริษัท พิมพ์ดี จำกัด.

การดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียนใน อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

Performance for Promoting Reading Habit of the Students in Wang Nuea District, Lampang Province

รินระวี อูธร¹, พัชรวิพรรณ กิจมี²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาอีสเทิร์น,
rinrawee9@hotmail.com

²อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาอีสเทิร์น,
nye_nai@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียนในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวนทั้งสิ้น 173 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ (1) แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (2) การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และ (3) การตรวจสอบเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ และร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียนในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่ามี การดำเนินงาน ซึ่งการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มี 1 ด้าน ที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และมี 3 ด้านที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ดังนี้ ด้านพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีการดำเนินงานมาก ส่วนด้านสร้างจิตสำนึกและแรงจูงใจให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่าน ด้านจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านภายในโรงเรียนอย่างหลากหลายและสม่ำเสมอ และด้านใช้กระบวนการอ่านในกระบวนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระและทุกระดับชั้น ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่ามี การดำเนินงานปานกลาง ส่วนการสัมภาษณ์นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีการสร้างจิตสำนึกและแรงจูงใจให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่าน และมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ภายในโรงเรียนแต่กิจกรรมยังมีน้อยและไม่หลากหลาย โรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลางมีการพัฒนาปรับปรุงห้องสมุดให้ดีขึ้นแต่โรงเรียนขนาดเล็กกลับยังขาดการพัฒนา และโรงเรียนทั้ง 3 ขนาดมีการใช้กระบวนการอ่านในทุกรายวิชา โดยเฉพาะรายวิชาภาษาไทย และจากการตรวจสอบเอกสารการดำเนินงานนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียนในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีเอกสารครบ

คำสำคัญ : การดำเนินงาน การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ผู้บริหารสถานศึกษา นักเรียน ครูผู้สอน

ABSTRACT

This research aimed to investigate the performance for promoting reading habit of the students in Wang Nuea District, Lampang Province. The sample used in this study included school administrators, teachers and Prathom Suksa 6 students numbering 173 people. The tools used in this research comprised (1) 5-rating scale questionnaires analyzed through frequency, percentage, mean and standard deviation, (2) structured interviews analyzed through content analysis and (3) document verification analyzed through frequency and percentage. The findings were as follows: According to the performance for promotion of reading habit of the students in Wangnuea District, Lampang Province, most respondents thought that the overall operation was at moderate level. When considering each aspect, it showed that there was only 1 aspect with high performance level, such as to develop libraries as qualitative learning sources and there were 3 aspects with moderate performance level, namely, to create students' awareness and motivation for realizing the importance of reading, to arrange activities promoting reading habits within the schools diversely and consistently and to use reading process in the learning process for all subjects. Regarding the results of Prathom Suksa 6 students' interviews, it revealed that the large-, medium- and small-sized schools created the students' awareness and motivation for realizing the importance of reading and arranged activities promoting reading habits within the schools, but there were a few activities and they were not diverse. The large- and medium-sized schools improved their libraries while the small-sized schools still lacked such development and all 3 sizes of schools used reading process in the learning process for all subjects, particularly Thai. In addition, the results of the document verification about the performance for promoting reading habits of the students in Wangnuea District, Lampang Province showed that most of the schools had complete documents.

Keywords : Performance, Promoting reading habit, School administrators, Students, Teachers

บทนำ

การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ทุกช่วงวัยเพราะ การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ สร้าง ประสบการณ์ พัฒนาสติปัญญา สร้างสรรค์จินตนาการ และอารมณ์ของผู้อ่าน ผู้ที่แสวงหาความรู้ด้วยการอ่าน อยู่เสมอย่อมมีโอกาสในด้านการศึกษาต่อ ด้านสังคม และด้านการประกอบอาชีพมากกว่าผู้ที่ไม่อ่านหนังสือ หรืออ่านหนังสือ น้อย ถึงแม้ว่าปัจจุบัน นี้จะมี เทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้เพื่อการติดต่อสื่อสารแต่ก็ ไม่สามารถทดแทนการอ่านได้ ข้อความตอนหนึ่งของ กรมวิชาการ (2546, 89) ระบุว่า การอ่านเป็นสิ่งสำคัญ สิ่งหนึ่งในการดำเนินชีวิต ผู้ใดมีความสามารถในการ อ่านเป็นพิเศษมักจะมีโอกาสเจริญก้าวหน้าในอาชีพ และในชีวิตมากกว่าคนที่อ่านหนังสือได้น้อยและอ่าน ช้า โลกปัจจุบันเรียกได้ว่าเป็น โลกของการอ่านเพราะ

การอ่านแทรกอยู่ในกิจกรรมทุกประเภททุกแห่ง สอดคล้องกับแนวความคิดของ ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545, 7) ที่ว่า การอ่านมีความสำคัญและมีประโยชน์ ช่วยให้เด็กเติบโตเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่า เป็น พลเมืองที่ดีและเป็นกำลังของประเทศชาติ การรู้จักใช้ เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการอ่านจะทำให้เด็ก เจริญงอกงามทั้งสติปัญญา มีร่างกายที่แข็งแรงและมี จิตใจที่ดี มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาประยุกต์ใช้ในการ ดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข จะเห็นได้ ว่าทุกเพศทุกวัยจะต้องได้รับการส่งเสริมและปลูกฝังให้ มีนิสัยรักการอ่านเพื่อเป็นพื้นฐานให้ผู้เรียนแสวงหา ความรู้ เพราะการเรียนวิชาต่าง ๆ ต้องอาศัยการอ่าน เป็นเครื่องมือในการเรียนและ การสอน การอ่าน นอกจากจะเป็นเครื่องพัฒนาสมองและสร้างทักษะ การแก้ปัญหาแล้วการอ่านยังช่วยสร้างความเจริญ

พัฒนาแก่ประเทศชาติด้วย ฉะนั้นฝรั่งจึงกล่าวว่า ความเจริญสามารถวัดด้วย การอ่านหนังสือ ประเทศใดที่มีการผลิตหนังสือมาก และมีประชากรรู้หนังสือ และอ่านหนังสือมากประเทศนั้นจะพัฒนาไปมาก ไม่ว่าในด้านใด (ศรีวิไล พลมณี, 2545, 122) โดยในวันที่ 5 สิงหาคม 2552 ได้มีมติคณะรัฐมนตรีให้ส่งเสริมการอ่านเป็นวาระแห่งชาติโดยกำหนดให้วันที่ 2 เมษายนของทุกปีเป็นวันรักการอ่าน และในปี 2552-2561 เป็นทศวรรษแห่งการอ่านของประเทศ ขณะเดียวกันด้านระบบการศึกษาไทยก็ได้ให้ความสำคัญกับการอ่านมากขึ้น ดังที่ กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ (2545, 2) กล่าวถึงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระการอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ได้มุ่งหวังให้นักเรียนใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ในการตัดสินใจ แก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน นอกจากนี้การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ยังได้กำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์ไว้ข้อหนึ่งว่าคนไทยใฝ่รู้ คือ คนไทยต้องสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง รักการอ่านและแสวงหาความรู้ ซึ่งเป้าหมายยุทธศาสตร์ข้อนี้จะเป็นการสร้างบุคคลแห่งการเรียนรู้องค์กรแห่งการเรียนรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งคุณลักษณะพื้นฐานที่สำคัญของผู้ใฝ่รู้จะต้องเป็นผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีทักษะในการอ่าน สามารถติดตามความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยี สามารถใช้ความรู้ในการอ่านการศึกษาค้นคว้า สามารถคาดหมายความเปลี่ยนแปลง

ในสังคมและสิ่งแวดล้อมและนำมาพัฒนาความคิดได้อย่างเหมาะสมมีคุณค่าต่อตนเองและสังคม แม้ว่านักวิชาการหรือหน่วยงานต่าง ๆ จะร่วมกันส่งเสริมนิสัยรักการอ่านเพียงใดแต่สถิติการอ่านหนังสือของประชากรในประเทศไทยก็ยังอยู่ในระดับต่ำ โดยงานวิจัยของคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศูนย์วิจัยเพื่อพัฒนาสังคมและธุรกิจเกี่ยวกับการอ่านหนังสือของคนไทยปี 2557-2558 ภายใต้งานวิจัยเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมการอ่านและซื้อหนังสือของคนไทย” ผลการสำรวจพฤติกรรมการอ่านโดยทั่ว ๆ ไปของคนไทยรวมไปถึงตำราเรียนหนังสือพิมพ์ นิตยสาร และสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ เช่นเว็บไซต์ พบว่า คนไทย 88 เปอร์เซ็นต์ ระบุว่าอ่านหนังสือ อีก 12 เปอร์เซ็นต์ระบุว่าไม่อ่านเลย เมื่อพิจารณาเฉพาะการอ่านหนังสือ พบว่ากลุ่มที่อ่านหนังสือเป็นประจำมีเพียง 40 เปอร์เซ็นต์ และเมื่อสำรวจระยะเวลาในการอ่านหนังสือพบว่า ระยะเวลาในการอ่านหนังสือเฉลี่ยต่อวันอยู่ที่ 28 นาทีซึ่งลดลงจากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติเมื่อปี 2556 ที่พบผู้อ่านหนังสือเฉลี่ย 37 นาทีต่อวัน นอกจากนี้ผลการสำรวจพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตกับการอ่านหนังสือที่เป็นกระดาษ พบว่า 41.4 เปอร์เซ็นต์ อ่านหนังสือที่เป็นกระดาษน้อยลงโดยส่วนใหญ่หันไปอ่านเว็บข่าว และเมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านหนังสือกับการใช้อินเทอร์เน็ต (เฉพาะคนในเมือง) พบว่าคนไทยเกือบ 71 เปอร์เซ็นต์ใช้อินเทอร์เน็ตและใช้เกือบทุกวัน โดยมีระยะเวลาการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ที่ 92 นาทีต่อวันหรือมากกว่าการอ่านหนังสือ 3 เท่าตัว นั่นแสดงให้เห็นว่าคนไทยใช้เวลาว่างกับอินเทอร์เน็ตมากกว่าการอ่านหนังสือ

โรงเรียนในเขตพื้นที่อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3 จำนวนทั้งสิ้น 25 โรงเรียน เปิดสอนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1-6 พบปัญหาเช่นเดียวกับทั่วประเทศ คือ นักเรียนส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างไปกับกิจกรรมอื่น ๆ มากกว่าการอ่าน เช่น การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิง การเล่นเกมส์ หรือการใช้เวลาว่างไปกับการนั่งพูดคุยเล่นกัน นอกจากนี้สถิติการเข้าใช้ห้องสมุดเพื่อการอ่านหนังสือหรือแม้แต่การยืมหนังสือเพื่อกลับไปอ่านที่บ้านยังมีจำนวนน้อย ด้วยเหตุที่นักเรียนขาดนิสัยรักการอ่าน และไม่เห็นความสำคัญของการอ่าน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำลง และผลการทดสอบการอ่านตามโครงการปี 2558 ของนักเรียนโรงเรียนในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง มีจำนวนนักเรียนที่อ่านไม่คล่อง และต้องปรับปรุงการอ่านเพิ่มมากขึ้น โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3 (2558) กล่าวว่า ผลการทดสอบการอ่านออกครั้งที่ 1 วันที่ 30 มิถุนายน 2558 มีนักเรียนอ่านไม่ออก และต้องปรับปรุงการอ่าน คิดเป็นร้อยละ 10.71 ผลการทดสอบการอ่านออกครั้งที่ 2 วันที่ 31 กรกฎาคม 2558 มีนักเรียนที่อ่านไม่ออก และต้องปรับปรุงการอ่าน คิดเป็นร้อยละ 8.67 และผลการทดสอบการอ่านออกครั้งที่ 3 วันที่ 31 สิงหาคม 2558 มีนักเรียนอ่านไม่ออกและต้องปรับปรุงการอ่าน คิดเป็นร้อยละ 25.52 นั่นสะท้อนให้เห็นว่าจำนวนนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปางมีปัญหาด้านการอ่านเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าโรงเรียนในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปางมีการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านหรือไม่อย่างไร

เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง การดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียนใน อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

วิธีการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ในปีการศึกษา 2558 จำนวน 173 คน ได้มาจากผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 25 คน ครูผู้สอนจำนวน 118 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542, 148) ส่วนนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการจับฉลากเลือกจากโรงเรียนขนาดใหญ่ 10 คน ขนาดกลาง 10 คน และขนาดเล็ก 10 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษา 2 ส่วน คือ กระบวนการวางแผน 3 ขั้นตอนและการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียนในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ตามนโยบายส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4 นโยบาย ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549)

นโยบายที่ 1 สร้างจิตสำนึก และแรงจูงใจให้นักเรียน ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา เห็นความสำคัญของการอ่าน

นโยบายที่ 2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านทั้งในระดับเขตพื้นที่ การศึกษาและระดับโรงเรียน อย่างต่อเนื่อง หลากหลาย และสม่ำเสมอ

นโยบายที่ 3 ส่งเสริมและสนับสนุนให้พัฒนาห้องสมุด เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

นโยบายที่ 4 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ใช้การอ่านใน กระบวนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และทุกระดับชั้น

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ (1) แบบสอบถามมาตรา ส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละค่าเฉลี่ย และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (2) การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา จัดหมวดหมู่ และนำเสนอสาระเนื้อหาเป็นความเรียง และ (3) การ ตรวจสอบเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ และ ร้อยละ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม คำถามการสัมภาษณ์ และแบบ บันทึกรตรวจสอบเอกสาร

ฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างด้วย ตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นนำมาตรวจสอบพบว่ามีคุณสมบัติทุก ฉบับ และในวันที่ขอรับแบบสอบถามคืนผู้วิจัยได้ทำ การสัมภาษณ์ และขอทำการตรวจสอบเอกสารของแต่ละ โรงเรียนพร้อมกันไปด้วย

5. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพสถานภาพของผู้ตอบ แบบสอบถามผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล

โดยการใช้ความถี่ ร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตาราง ประกอบคำบรรยาย ข้อมูล การดำเนินงานส่งเสริม นิสัยรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียนในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วนำเสนอในรูปตาราง ประกอบคำบรรยาย การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยวิเคราะห์ ข้อมูลโดยการจัดหมวดหมู่สรุปเป็นข้อค้นพบตาม ประเด็นแต่ละด้าน และนำเสนอข้อมูลในรูปความเรียง และการตรวจสอบเอกสารผู้วิจัยรวบรวม และแยกแยะ ข้อมูลรวมทั้งตีความหมายจากการตรวจสอบเอกสาร โดยใช้ความถี่ และค่าร้อยละประกอบการบรรยาย

ผลการวิจัย

การดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน โรงเรียนในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ส่วนใหญ่ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าการดำเนินงาน ซึ่งการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มี 1 ด้าน ที่มีการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก และมี 3 ด้านที่มีการดำเนินงานอยู่ใน ระดับปานกลาง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านการสร้างจิตสำนึกและแรงจูงใจให้นักเรียนเห็น ความสำคัญของการอ่าน พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ใน ระดับปานกลาง ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กำหนด ผู้รับผิดชอบงบประมาณ และระยะเวลาดำเนินงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เชิญบุคคลสำคัญที่ประสบ ความสำเร็จมาเล่าประโยชน์เกี่ยวกับการอ่าน ในส่วน ของการสัมภาษณ์พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาด กลาง และขนาดเล็ก มีการสร้างจิตสำนึกและแรงจูงใจ

ให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่านโดยมีการแจกของรางวัลให้แก่นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมการอ่าน แต่กิจกรรมที่ช่วยสร้างจิตสำนึกและแรงจูงใจให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่านยังมีน้อย และไม่หลากหลาย โดยทางโรงเรียนไม่เคยเชิญบุคคลสำคัญที่ประสบความสำเร็จมาเล่าประโยชน์เกี่ยวกับการอ่านมีเพียงครูภายในโรงเรียนเท่านั้นที่เล่าประโยชน์เกี่ยวกับการอ่านในรายวิชาของตน ซึ่งทำให้นักเรียนไม่ค่อยรู้สึกสนใจ และจากการตรวจสอบเอกสาร พบว่า โรงเรียนมีเอกสาร โครงการ แผนงาน และแผนประจำปี ที่เกี่ยวกับการสร้างจิตสำนึกในการรักการอ่านครบ คิดเป็นร้อยละ 100 และในส่วนที่ไม่มีเอกสาร คือ เอกสารประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่าน จำนวน 7 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 28 ด้านจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านภายในโรงเรียนอย่างหลากหลายและสม่ำเสมอ พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในวันสำคัญต่าง ๆ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ บันทึกรักความก้าวหน้าของนักเรียนที่มีปัญหาการอ่านทุกสัปดาห์ ในส่วนของการสัมภาษณ์พบว่า โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน แต่มีกิจกรรมน้อยและไม่หลากหลาย โดยกิจกรรมมักจะเป็นการอ่านทำนองเสนาะ อ่านนิทาน หรืออ่านเรื่องแล้วตอบคำถามเท่านั้น และจะจัดขึ้นเฉพาะวันสำคัญทางภาษาไทยในระดับโรงเรียน ซึ่งนักเรียนจากโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กต่างมีความเห็นในทิศทางเดียวกัน คือ อยากให้โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในระดับชั้นเรียนบ้าง เพื่อให้ทุกคนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมโดยควรจัดกิจกรรมจัดบ่อยครั้ง

ขึ้น และกิจกรรมควรมีหลากหลายประเภทเพื่อให้นักเรียนทุกคนได้เลือกเข้าร่วมกิจกรรมที่ตนเองสนใจหรือถนัด นอกจากนี้การจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านภายในโรงเรียนยังช่วยกระตุ้นนักเรียนให้รักการอ่านมากขึ้น และช่วยพัฒนาการอ่านของนักเรียนให้ดีขึ้น โดยเฉพาะกับนักเรียนโรงเรียนขนาดเล็ก เพราะนักเรียนโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนน้อยกว่านักเรียนโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางทำให้นักเรียนส่วนใหญ่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านได้เกือบครบทุกคน และจากการตรวจสอบเอกสาร พบว่า โรงเรียนจำนวน 23 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 92 มีเอกสารแผนงาน โครงการและปฏิทินปฏิบัติงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและแบบบันทึกการอ่าน ในส่วนที่ไม่มีเอกสาร คือ หนังสือเชิญชวนบุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียนให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและหนังสือคำสั่งแต่งตั้งเครือข่ายส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน พบว่า มีจำนวน 16 โรงเรียน คิดเป็น ร้อยละ 64 ด้านพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดทำโครงการ แผนงาน และแผนประจำปีในการพัฒนาห้องสมุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการให้บริการสืบค้นหนังสือ ในส่วนของการสัมภาษณ์พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลางมีการพัฒนาปรับปรุงห้องสมุดให้ดีขึ้น โดยมีการขยายห้องสมุดให้กว้างขวางขึ้น จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ เฟอร์นิเจอร์ และหนังสือใหม่ ๆ เข้ามาใช้ภายในห้องสมุด แต่ยังคงการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อการสืบค้นหนังสือภายในห้องสมุด และหนังสือก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน ด้าน

โรงเรียนขนาดเล็กห้องสมุดยังขาดการพัฒนา ขนาดของห้องสมุดมีขนาดเล็ก โต๊ะและเก้าอี้ไม่เพียงพอต่อการใช้งาน หนังสือมีน้อยและไม่หลากหลาย บรรยากาศโดยรวมไม่เหมาะต่อการอ่านหนังสือ และขาดคอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้นภายในห้องสมุด และในการตรวจสอบเอกสารพบว่า ทุกโรงเรียนมีแบบบันทึกสถิติการเข้าใช้ห้องสมุดครบ คิดเป็นร้อยละ 100 และในส่วนที่ไม่มีเอกสาร คือ เกียรติบัตรยกย่องให้ ความสำคัญผู้พัฒนากิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในโรงเรียน พบว่า มีจำนวน 11 โรง คิดเป็นร้อยละ 44 ด้านใช้กระบวนการอ่านในกระบวนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระและทุกระดับชั้น พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สอนโดยบูรณาการกระบวนการอ่านในการเรียนรู้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ รวบรวมตัวอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการอ่านเพื่อให้ครูนำไปใช้ในรายวิชาของตน ในส่วนของการสัมภาษณ์พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีการใช้กระบวนการอ่านในทุกรายวิชา โดยเฉพาะวิชาภาษาไทย ซึ่ง การอ่านโดยส่วนใหญ่จะเป็นการอ่านออกเสียงเนื้อหาในบทเรียน อ่านจับใจความสำคัญ อ่านย่อความอ่านบทความ อ่านนิทาน หรืออ่านข่าว ส่วนรายวิชาที่มีการใช้กระบวนการอ่านน้อย คือ รายวิชาคณิตศาสตร์ และพลศึกษา จากการตรวจสอบเอกสารด้านใช้การอ่านในกระบวนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และทุกระดับชั้น พบว่า โรงเรียนจำนวน 18 โรง คิดเป็นร้อยละ 72 มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการการอ่าน ส่วนข้อที่เหลือมีเอกสาร ร้อยละ 40 ขึ้นไป ในส่วนที่ไม่มีเอกสาร คือ เอกสารตัวอย่าง

กิจกรรมที่เน้นทักษะการอ่าน พบว่า มีจำนวน 16 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 64

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยค้นพบประเด็นที่น่าสนใจ จึงนำมาอภิปรายผล ดังนี้

ด้านการสร้างจิตสำนึกและแรงจูงใจให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่าน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กำหนดผู้รับผิดชอบ งบประมาณ และระยะเวลาดำเนินงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานตามกระบวนการวางแผนเพื่อให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ดังที่ อุทัย บุญประเสริฐ (2532, 19) กล่าวไว้ว่าการวางแผนเป็นความพยายามขององค์กรและหน่วยงานในการกำหนดสิ่งที่จะต้องปฏิบัติเพื่อให้ตอบสนองต่อภารกิจ ปัญหา และความต้องการให้ได้ผลดีที่สุดด้วยวิธีการที่เหมาะสมที่สุดและมีประสิทธิภาพสูงสุดภายใต้ความจำกัดของทรัพยากรและการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในอนาคตโดยมุ่งความสำเร็จและการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพเป็นหัวใจ ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉวีวรรณ นาวเหนียว (2553, 82) ที่ได้ศึกษา บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีบทบาทสูงที่สุดในด้านการวางแผน และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ นรลิต อาทิวะ (2551, 87) ที่ได้ศึกษา กระบวนการบริหารที่ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 พบว่า การวางแผนด้านการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านภายในโรงเรียนอย่างหลากหลายและสม่ำเสมอ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในวันสำคัญต่างๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในวันสำคัญต่างๆ ช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการอ่านจนมีพฤติกรรมและนิสัยรักการอ่านมากขึ้น ดังที่ อุดมศักดิ์ พลอยบุตร (2555) กล่าวว่า ผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการส่งเสริมพฤติกรรมรักการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน หากผู้บริหารเห็นความสำคัญของเรื่องดังกล่าว และส่งเสริมอย่างจริงจัง ย่อมทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมรักการอ่านและนิสัยรักการอ่านได้ ผู้บริหารจึงควรมีบทบาทในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเป็นประจำและต่อเนื่อง ซึ่งเป็นไปตามแนวทางการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549) ที่ว่า โรงเรียนควรจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านอย่างหลากหลาย โดยให้บุคลากรในโรงเรียนและชุมชนร่วมกันทำกิจกรรมสม่ำเสมอตลอดทั้งปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน โอกาสและวาระสำคัญต่างๆ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สังวาล เขียว (2554, 87) ที่ได้ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านอย่างหลากหลายโดยให้บุคลากรในโรงเรียนและชุมชนร่วมกันทำกิจกรรมสม่ำเสมอตลอดทั้งปี อยู่ในระดับการปฏิบัติมาก

ด้านพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดทำโครงการ แผนงาน และแผนประจำปีในการพัฒนาห้องสมุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดทำโครงการ แผนงาน และแผนประจำปี ทำให้บุคลากรภายในโรงเรียนมีแนวทางการทำงานเป็นไปในทิศทางแนวทางเดียวกัน เกิดการประสานงานที่คล่องตัว ช่วยลดความซ้ำซ้อนของงาน ทำให้ควบคุมการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนช่วยให้คาดเดาปัญหาหรือสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตจนทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยวิธีที่ดีที่สุด ดังที่ สมพร แสงชัย (2525, 9-10) กล่าวว่า การวางแผน (Planning) เป็นงานและหน้าที่ที่สำคัญในการบริหารงานของหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน ทั้งนี้เพราะปัจจุบันทรัพยากรทางการบริหารมีอยู่อย่างจำกัด และหน่วยงานมีความสลับซับซ้อนมากในการทำงาน ดังนั้น การวางแผนจึงเป็นการเริ่มต้นในการบริหารงาน ในการสั่งการควบคุมการปฏิบัติโดยมีวัตถุประสงค์ มีเป้าหมาย และการปฏิบัติประสานไปในทางเดียวกัน การวางแผนเป็นกระบวนการในการจัดเตรียมแนวทาง การตัดสินใจสำหรับการดำเนินการในอนาคต โดยมุ่งหาทางบรรลุเป้าหมายด้วยวิธีที่ดีที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนันต์ เสงสุวรรณ (2555, 152) ที่ได้ศึกษาการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการสังเคราะห์งานวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทด้านการสนับสนุนและวางแผน ด้านใช้การอ่านในกระบวนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และทุกระดับชั้น ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สอนโดยบูรณาการกระบวนการอ่านในการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจ

เป็นเพราะว่ากระบวนการอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่ครูทุกคนจำเป็นต้องใช้เพื่อพัฒนาความรู้ และสติปัญญาของผู้เรียน จนผู้เรียนสามารถนำทักษะการอ่านไปใช้เพื่อแสวงหาความรู้ในแต่ละรายวิชาได้ด้วยตนเอง ดังที่เยาวัลักษณ์ สุวรรณแหง (2546, 44) ได้กล่าวไว้ว่า การอ่านนั้นเป็นรากฐานที่สำคัญของการแสวงหาความรู้ เป็นหนทางที่ทำให้เกิดปัญญาที่สามารถนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตได้ หากเด็กทุกคนมีจิตใจที่รักการอ่านหมั่นแสวงหาความรู้โดยได้รับการสนับสนุนจากทั้งครอบครัวและสถาบันการศึกษาก็จะทำให้สังคมไทยกลายเป็นสังคมที่มีความรู้เป็นพื้นฐาน มีความเจริญก้าวหน้าในสหสาขาวิชาการซึ่งจะนำพาประเทศไปสู่การพัฒนาที่ยิ่งใหญ่ ซึ่งเป็นไปตามแนวทางการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549) ที่ว่า โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน โดยบูรณาการ การอ่าน ในกระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของทองดี ดวงรัตน์ (2553,147) ที่ศึกษา ความพร้อมในการส่งเสริมการอ่านภาษาไทย ของ โรงเรียน ปรีดีดิษฐ์ สรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า ครูให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับนักเรียนอยู่ในระดับมาก

จากผลการวิจัย ถึงแม้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามจะมีความคิดเห็นว่า ส่วนใหญ่มีการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน แต่เป็นเพียงการดำเนินงานปานกลาง ดังนั้นผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยครั้งนี้ต่อผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง เพื่อนำไปวางแผนการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านภายในสถานศึกษาของตนเอง ต่อไป

สรุป

จากผลการวิจัย ถึงแม้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามจะมีความคิดเห็นว่า ส่วนใหญ่มีการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน แต่เป็นเพียงการดำเนินงานปานกลาง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรวางแนวทางที่จะส่งเสริมให้นักเรียน มีนิสัยรักการอ่าน มากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย คือ โรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลางควรมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านอย่างสม่ำเสมอ โรงเรียนขนาดเล็กควรมีการพัฒนาปรับปรุงห้องสมุดให้เอื้อต่อการอ่านของนักเรียน ควรมีกิจกรรมที่ช่วยสร้างจิตสำนึกและแรงจูงใจให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่านหลากหลายประเภท ควรมีการรวบรวมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในแต่ละรายวิชา เพื่อให้ครูผู้สอนนำไปประยุกต์ใช้ในรายวิชาของตน ควรมีการฝึกอ่านสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาด้านการอ่าน และบันทึกความก้าวหน้าของนักเรียนคนนั้นอย่างสม่ำเสมอ สำหรับข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการจัดทำวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน และควรมีการจัดทำวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาห้องสมุดเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนขนาดเล็ก

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วย ความกรุณา เป็น อย่าง ดี ยิง จาก อาจารย์ ดร.พัชรวิวรรณ กิจมี อาจารย์ที่ปรึกษา จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูโรงเรียนในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปางทุกท่าน ที่อำนวยความสะดวก

และให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอ
 ขอบใจนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน
 อนุบาลวังเหนือ โรงเรียนวังทองวิทยา โรงเรียน
 บ้านเมืองตึง และโรงเรียนปงถ้ำ ที่ให้ความร่วมมือใน
 การสัมภาษณ์เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- [1] กรมวิชาการ. (2543ก). กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน.
 กรุงเทพฯ : ครูสภา.
- [2] _____. (2543ข). คู่มือการดำเนินงานห้องสมุด
 โรงเรียนระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ครูสภา.
- [3] _____. (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 พุทธศักราช 2544. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ :
 องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- [4] _____. (2546ก). กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน.
 (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : ครูสภา.
- [5] _____. (2546ข). กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน.
 (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : ครูสภา.
- [6] คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ
 ศูนย์วิจัยเพื่อพัฒนาสังคมและธุรกิจ. (2558).
 การศึกษาพฤติกรรมการอ่านและซื้อหนังสือ
 ของคนไทย. สมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่าย
 หนังสือแห่งประเทศไทย (PUBAT).
- [7] จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ. (2527). การบริหาร
 การพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- [8] ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542). การอ่านและการ
 ส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณาการ.
- [9] _____. (2545). วรรณกรรมสำหรับเด็ก.
 กรุงเทพฯ : ศิลปะบรรณาการ.
- [10] ฉวีวรรณ นาวเหนียว. (2553). บทบาทของ
 ผู้บริหารในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านตาม

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 อุทัยธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ การศึกษา
 มหำบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.

- [11] ทองดี ดวงรัตน์. (2553). ความพร้อมในการ
 ส่งเสริมการอ่านภาษาไทยของโรงเรียนปรีชดิ
 รังสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี. สารนิพนธ์ การศึกษา
 มหำบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [12] นรคิด อาทิเวช. (2551). กระบวนการบริหารที่
 ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในสถานศึกษาขั้น
 พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 อุบลราชธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร
 มหำบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 อุบลราชธานี.
- [13] เขียวลักษณ์ สุวรรณแข. (2546). ถิ่นยาน-
 ชั้นวาคม). เด็กกับการอ่าน. วารสารวิทยบริการ.
 14 (13), หน้า 44-47
- [14] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
 (2549). การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน นโยบาย
 มาตรการ แนวทางการดำเนินงาน.
 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- [15] ศรีวิไล พลมณี. (2545). ภาษาและการสอน.
 เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [16] สัจจาล เขียว. (2554). แนวทางการบริหารจัดการ
 ของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กในการ
 ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนในเขต
 พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 2.
 วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
 การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- [17] สมพร แสงชัย. (2525). การวางแผนโครงการพัฒนา. กรุงเทพฯ : คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- [18] อุดมศักดิ์ พลอยบุตร. (2555). ส่งเสริมความรัก.. การอ่าน. สืบค้นเมื่อ 25 กันยายน 2558, จาก <http://182.93.220.66/km/?name=esearch&file=readresearch&id=27>
- [19] อุทัย บุญประเสริฐ. (2532). การวางแผนการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [20] อนันต์ เฮงสุวรรณ. (2555). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สารนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

การตลาดออนไลน์

Online Marketing

บุญสม รัศมิโชติ¹

¹สาขาวิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธนบุรี

E-mail : Boonsom2mk@hotmail.com

บทคัดย่อ

พฤติกรรมของมนุษย์ทุกวันนี้มีการเปลี่ยนแปลงไปโดยให้ความสำคัญกับ Mobile World หรือจะเรียกว่าเป็นสังคมที่ยึดติดกับหน้าจอตลอดเวลา เนื่องจากอินเทอร์เน็ตได้เข้ามามีบทบาทกับมนุษย์มากขึ้น ซึ่งบนโลกอินเทอร์เน็ตนั้น มีเว็บไซต์มากมายที่ออกมาในรูปแบบของ Social Network Service ซึ่งเป็นการบริการที่ผ่านเว็บไซต์มีการเชื่อมโยงระหว่างบุคคลที่มีเครือข่ายสังคมเน็ตเวิร์คและเชื่อมโยงบริการต่างๆ ดังนั้นนักการตลาดก็จึงต้องมีการปรับตัวให้ทันยุค ทันต่อพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งในปัจจุบันการแข่งขันในทางธุรกิจนั้น มีความรุนแรงมากขึ้น ดังนั้นธุรกิจต่างๆ จึงหาวิธีการเพื่อเข้าถึงกลุ่มลูกค้าให้มากที่สุด ซึ่งการตลาดออนไลน์จึงเป็นวิธีหนึ่งที่นักการตลาดนำมาใช้โดยจากการศึกษานั้นจะพบว่า เครื่องมือการตลาดออนไลน์ที่นักการตลาดนำมาใช้ในยุคปัจจุบันนี้ได้แก่ 1) Web Site เปรียบเสมือนหน้าร้านขายของ ที่สามารถแนะนำสินค้าหรือบริการต่างๆได้ และยังสามารถทำการซื้อขายผ่านหน้า Web Site ได้เลย 2) E-mail นั้นสามารถส่งข้อมูลต่างๆ ไปยังกลุ่มลูกค้าเป้าหมายได้ทุกๆ เรื่องไม่ว่าจะเป็น การประชาสัมพันธ์กิจกรรม การส่งข้อมูลการโปรโมชัน การเสนอขายผลิตภัณฑ์ใหม่ การแจ้งข่าวสารต่างๆ 3) Social Media เป็นสังคมออนไลน์ที่เป็นที่นิยมในปัจจุบัน ได้แก่ Facebook , Line ,Instagram , Twitter, Google และ Youtube ซึ่งสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารการตลาดได้ 4) Content Marketing คือ “การตลาดเนื้อหา” โดยการจัดการเนื้อหาให้มีความน่าสนใจและดึงดูดใจผู้บริโภค บนพื้นฐานว่าด้วยการสื่อสารถึงสาระและความบันเทิงควบคู่กัน 5) Community Building เป็นการจัดกลุ่มหรือรวมกลุ่มคนที่มีความสนใจร่วมกัน มีจุดประสงค์ เป้าหมายเดียวกัน เพื่อเข้ามาแลกเปลี่ยนความคิดและเสนอแนะสิ่งต่างๆ ซึ่งการตลาดออนไลน์จึงเป็นสิ่งที่นักการตลาดในยุคปัจจุบันจะมองข้ามไม่ได้และการตลาดออนไลน์ก็มีทิศทางที่จะเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง และที่สำคัญ Web Site ก็ยังเป็นเครื่องมือที่มีความน่าเชื่อถือที่สุดในสายตาของลูกค้าเพราะเป็นการแสดงถึงการมีตัวตนที่แท้จริงของการทำการตลาดออนไลน์

คำสำคัญ: เครื่องมือการตลาดออนไลน์

Abstract

Human behavior today has changed, with the Mobile World , or is referred to as a society that attaches to the screen all the time because the Internet comes to the human world, which on the Internet then. There are many websites that come out in the form of a Social Network Service , which is through the Web site, there are links between individuals with social networks and network link service, various. So, marketers need to adjust it with a modern era of timely consumer behavior change, which is currently in competition. More violent so businesses find ways to reach customers, most of which online marketing is therefore one way marketers utilized by education, it is found that the online marketing tools marketers utilized in the modern era, 1) Web Site in comparison to the wherewithal. The store can recommend goods or services. And also be able to buy or sell through the Web Site at all. 2) E-mail , it can send the data to the target customers have every subject, whether it is public relations activities. To send data to the promotion. Offering new products. News of various. 3) Social Media is a popular social today include Facebook, Twitter, Google, Line, Instagram , and Youtube , which can be used as a tool in marketing communication. 4) Content Marketing is the "content marketing" by managing content, interesting and engaging consumers. On the basic directive on communications and entertainment company. 5) Community Building as group, or join groups of people with shared interests. The same goal is intended to exchange ideas and discuss things, which online marketing is today's marketers will overlook and it's online marketing are growing continuously and is an important Web Site , it is also a tool that has the most credibility in the eyes of the customer, because it represents the true identity of marketing online.

Keywords: Online Marketing Tools

บทนำ

ในสภาพปกติแล้วคนส่วนใหญ่ นั้นเมื่อได้ยินคำว่า “การตลาด” ก็จะนึกถึงเพียงแค่การขายของโดยทั่วๆ ไปที่มีหน้าร้าน หรือการขายที่ใช้บุคคลคอยเสนอขายทั้งที่เสนอขายหน้าร้านหรือเป็นการเสนอขายสินค้าที่พนักงานขายเข้าไปพบลูกค้าตามสถานที่ต่างๆไม่ว่าจะเป็นที่บ้านหรือที่ทำงาน แต่ความจริงนั้นการตลาดไม่ได้มองเพียงแค่การขายของเท่านั้น เนื่องจากการตลาดคือกระบวนการและกิจกรรมต่างๆที่ธุรกิจต่างๆทำขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้เป็นที่ยอมรับ (สุนิษฐ์รัตน์ ลิ้มปนวิวิธ, 2557) ใน

โลกแห่งการตลาดนั้นก็ไม่ใช่เคยหยุดนิ่ง ซึ่งในปัจจุบันนั้นทางภาคธุรกิจได้พบกับการแข่งขันทางการค้าที่รุนแรงและนับวันก็จะทวีความรุนแรงมากขึ้น เนื่องด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจึงทำให้ธุรกิจต่างให้ความสนใจในการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อลดเวลาในการขายสินค้าโดยการทำในรูปแบบ Website และแบบอื่นๆ อีกมากมาย ดังนั้นบริษัทต่างๆ ต้องมีการปรับตัวเพื่อการแข่งขัน (ฉัฐพล ไยไพโรจน์, 2557) โดยเฉพาะงานด้านการตลาดนั้นจะต้องมีการมุ่งเน้นให้มีความหลากหลายเพื่อให้ลูกค้าได้

รู้จักและเกิดความต้องการในสินค้าหรือบริการ มีการนำกลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดมาใช้กันอย่างกว้างขวาง ได้แก่ การโฆษณาและการประชาสัมพันธ์เป็นการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจ และสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภค ซึ่งในปัจจุบันการทำการตลาดนั้นเป็นแบบการตลาดออนไลน์ ซึ่งมีหลายๆบริษัทได้ปรับเปลี่ยนการทำงานโดยหันมาให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำการตลาดโดยผ่านอินเทอร์เน็ตมากยิ่งขึ้น เพราะผู้บริโภคในปัจจุบันให้ความสนใจในสื่อออนไลน์ ซึ่งได้มีผลสำรวจพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2558 คนไทยใช้งานโทรศัพท์มือถือในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต เฉลี่ย 5.7 ชั่วโมงต่อวัน รองลงมาคือคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ (PC) และคอมพิวเตอร์พกพา (Laptop , Notebook) ตามลำดับ โดยกิจกรรมยอดนิยมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตผ่านอุปกรณ์เคลื่อนที่อันดับ 1 คือ Social Network ส่วนอันดับรองลงมาคือ ค้นหาข้อมูล (Search) และ อ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ตามลำดับ ซึ่งคนไทยนิยมใช้ Facebook บ่อยที่สุดถึง 92.1% รองแชมป์ปีที่ 3 ติดต่อกัน (ปี 2556-2558) อันดับ 2 คือ Line ซึ่งกลุ่ม Baby Boomer นิยมใช้สุดๆ และอันดับ 3 คือ Google+ โดย Instagram และ twitter อยู่อันดับ 4 และอันดับ 5 (ออนไลน์ www.it24hrs.com, 2015)

ที่มา

ปัจจุบันการตลาดบนโลกออนไลน์เริ่มเข้ามามีบทบาทให้กับธุรกิจมากขึ้น โดยการเชื่อมโยงข้อมูลจากโลกออนไลน์ไปกระตุ้นหรือทำให้เกิดการตัดสินใจซื้อได้ ซึ่งวิธีการทำการตลาดบนโลกออนไลน์ โดยองค์ประกอบต่างๆ ในการทำการตลาดแบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องทำความเข้าใจการทำการตลาดแบบออนไลน์นั้นไม่ได้ทำไปเพื่อเป็นแฟชั่น แต่ต้องทำให้ได้ผลและมีประสิทธิภาพดังนั้นนักการตลาดควรที่จะต้องมีการศึกษาถึงเครื่องมือการทำการตลาดออนไลน์ว่าที่สำคัญมีอะไรบ้างและแต่ละเครื่องมือที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ของเราหรือไม่และควรต้องมีการพิจารณาถึงการลงทุนที่มีความคุ้มค่าและจะนำเครื่องมือการตลาดออนไลน์นั้นไปใช้ประโยชน์อะไรที่เหมาะสมกับธุรกิจของเรา

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาถึงเครื่องมือการสื่อสารทางการตลาดโดยการทำการตลาดออนไลน์

วิธีการศึกษา

งานวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้เขียนเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ Web Site ที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ต หนังสือเกี่ยวกับการตลาดและการตลาดออนไลน์

วารสารวิชาการเกี่ยวกับเทคโนโลยี และการค้นคว้าเอกสารต่างๆในห้องสมุดโดยข้อมูลทั้งหมดถูกวิเคราะห์โดยเนื้อหา

บททวนวรรณกรรม

ทวิศักดิ์ กาญจนสุวรรณ (2552) ได้กล่าวถึงความหมายพหิมัชยอิเล็กทรอนิกส์ไว้ว่า “พหิมัชยอิเล็กทรอนิกส์” เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการสั่งซื้อ การขาย การเคลื่อนย้าย หรือการแลกเปลี่ยนสินค้า หรือเกี่ยวกับบริการต่างๆ ที่ผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์

ลัดดาวัลย์ แก้วกิติพงษ์ (2556) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพหิมัชยอิเล็กทรอนิกส์บนโทรศัพท์เคลื่อนที่พบประเด็นการจัดการสารสนเทศที่ควรคำนึงถึงในธุรกิจพหิมัชยอิเล็กทรอนิกส์บนโทรศัพท์เคลื่อนที่สองประเด็น ประเด็นแรกคือความต้องการและความพร้อมที่แตกต่างกันของผู้รับบริการ และประเด็นที่สองคือระดับการให้บริการของผู้ประกอบการ

Turban and King (2003) ได้อธิบายการพหิมัชยอิเล็กทรอนิกส์ในมุมมองด้านการสื่อสารว่าเป็นเครื่องมือในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าบริการผ่านทางเว็บไซต์หรือตัวกลางอิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ เช่น บริษัท แลนด์แอนด์เฮาส์มีเว็บไซต์คือ www.lh.co.th ซึ่งเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบ้านในแต่ละโครงการทั่วประเทศ สามารถชมบรรยากาศของบ้านได้แบบ

360 องศา นอกจากนี้ยังมีช่องทางให้ลูกบ้านสอบถามหรือร้องเรียนเรื่องบ้านได้ตลอด 24 ชั่วโมง

บทบาทของอินเทอร์เน็ตในปัจจุบัน

อินเทอร์เน็ต (Internet) เป็นระบบการทำงานแบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่สามารถเชื่อมต่อได้ทั่วโลกกับเครื่องคอมพิวเตอร์ทุกเครื่องให้สามารถที่จะติดต่อสื่อสารถึงกันได้โดยมาตรฐานการรับส่งข้อมูลที่ใช้นับระบบอินเทอร์เน็ต โดยลักษณะของการทำงานระบบอินเทอร์เน็ตนั้นเป็นแบบครอบคลุมเครือข่ายทั่วโลก ซึ่งโลกอินเทอร์เน็ตที่ใช้อยู่ในยุคปัจจุบันนั้นกำลังอยู่ในยุคของ Web 3.0 (ณัฐพล ไขไพโรจน์, 2557) จึงทำให้บนโลกอินเทอร์เน็ตนั้นมีเว็บไซต์มากมายที่ออกมาในรูปแบบของ Social Network Service เป็นการบริการที่ผ่านเว็บไซต์ที่เชื่อมโยงระหว่างบุคคลที่มีเครือข่ายสังคมของตนเองผ่านเน็ตเวิร์คและเชื่อมโยงบริการต่างๆ ในการสื่อสารในรูปแบบต่างๆ อาทิ E-mail , Face book , Line , Instagram และ Twitter

อินเทอร์เน็ต (Internet) เข้ามามีบทบาทกับชีวิตของคนในสังคมมากขึ้น การติดต่อด้วยเสียง ระบบ VDO Conference การใช้โทรศัพท์บนเครือข่าย ซึ่งก็ได้มีการวิวัฒนาการมาลำดับ

E-mail มีบทบาทและได้รับความนิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย ซึ่งการทำงานของ E-mail นั้น

คล้ายกับระบบไปรษณีย์ปกตินั่นเอง โดยการรับส่งจดหมายเพียงแค่การส่ง E-mail เป็นการส่งจดหมายแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถส่งถึงมือผู้รับได้เลยโดยผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

Chat คือการส่งข้อความเช่นกันแต่เป็นเพียงการส่งข้อความแบบสั้นที่คุยกันระหว่างบุคคล โดยสามารถเขียนโต้ตอบกันไปมาได้ ซึ่งบริการเครือข่ายสังคมที่นิยม Chat ในปัจจุบัน ได้แก่ Face book , Line, Instagram และ Twitter เป็นต้น

ผลสำรวจการใช้อินเทอร์เน็ต

จากผลสำรวจของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) หรือ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.) ในปี พ.ศ. 2557 พบว่า ค่าเฉลี่ยของการใช้อินเทอร์เน็ตต่อสัปดาห์สูงขึ้นเป็น 50.4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์หรือเท่ากับ 7.2 ชั่วโมงต่อวัน โดยมีอุปกรณ์ที่ผู้ใช้เข้าถึงอินเทอร์เน็ตนั้นส่วนมากเป็นสมาร์ทโฟน คอมพิวเตอร์แบบตั้งโต๊ะ และ สมาร์ททีวี ตามลำดับ

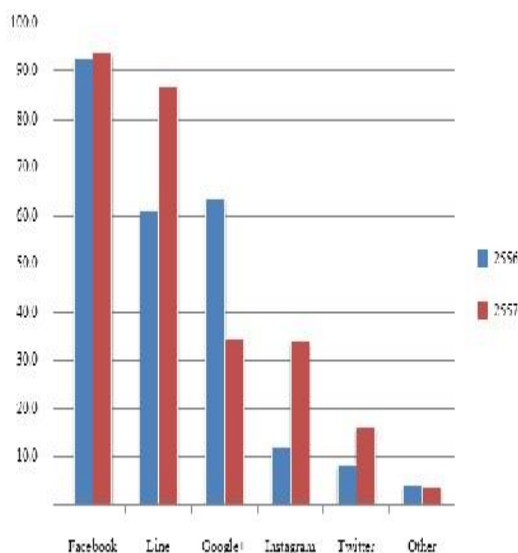
ภาพที่ 1 อุปกรณ์ที่ใช้ในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต

ที่มา: ผู้เขียน (ปรับจาก www.thumbsup.in.th. /2014)

จากผลสำรวจนี้นักการตลาดสามารถที่จะนำข้อมูลไปปรับใช้ในการทำกลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดเพื่อเป็นการเพิ่มยอดขายได้ ซึ่งตามข้อมูลนั้นจะพบว่าสมาร์ทโฟนเป็นอุปกรณ์ที่ผู้บริโภคใช้ในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตมากที่สุด ดังนั้นในยุคนี้นักการตลาดก็ควรปฏิเสธไม่ได้ว่าการสื่อสารการตลาดที่จะทำให้ได้ผลดีนั้นคงต้องเป็นการสื่อสารผ่านอุปกรณ์สมาร์ทโฟนในรูปแบบ Social Media

ช่วงเวลาที่มีการใช้งานอินเทอร์เน็ตจากอุปกรณ์ต่าง ๆ นั้นส่วนมากใช้งานในช่วงเวลา 08.01 – 16.00 น. เป็นช่วงเวลาที่มีการใช้งานอินเทอร์เน็ตจากคอมพิวเตอร์ ส่วนในช่วงเวลา

16.00 -24.00 น. มีผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตจากอุปกรณ์สมาร์ทโฟนมากกว่าคอมพิวเตอร์ และไม่ว่าจะเป็นแท็บเล็ตและสมาร์ตทีวีก็ถูกใช้เป็นอุปกรณ์ในการใช้งานอินเทอร์เน็ตมากกว่าคอมพิวเตอร์เช่นกัน โดยเครือข่ายสังคมออนไลน์และแอปพลิเคชันยอดนิยมนั้น ได้แก่ Face book , Line , Google , Instagram และ Twitter ตามลำดับความนิยมดังนี้

ภาพที่ 2 ลำดับความนิยมเครือข่ายสังคมออนไลน์

ที่มา: ผู้เขียน (ปรับจาก www.thumbsup.in.th /2014)

จากข้อมูลจะพบว่าแอปพลิเคชันยอดนิยมที่ผู้บริโภคนิยมใช้กันนั้น คือ Face book , Line , Google , Instagram และ Twitter โดย Face book มีความนิยมมากที่สุด จึงทำให้นักการตลาดในปัจจุบันต้องหันมาใช้กลยุทธ์การสื่อสาร

การตลาดที่ผ่านแอปพลิเคชันนั้น คงต้องเลือกที่จะพิจารณาใช้ Face book เป็นลำดับต้นๆ

เครื่องมือการตลาดออนไลน์

ถ้าเราพูดถึงเครื่องมือการตลาดออนไลน์นั้นที่จริงแล้วก็คือ สิ่งที่เป็นตัวช่วยให้กับนักธุรกิจหรือนักการตลาดในเรื่องการ โฆษณาและการประชาสัมพันธ์ซึ่งในปัจจุบันนี้นักการตลาดจำเป็นต้องคิดหาวิธีที่หลากหลายเพื่อเป็นการเจาะกลุ่มลูกค้า โดยการใช้เครื่องมือการสื่อสารการตลาดหลายๆ ส่วนเพื่อเข้าถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมายให้มากที่สุด โดยเฉพาะในยุคแห่งทศวรรษที่ 21 เป็นยุคแห่งโลกดิจิทัล จึงทำให้เครื่องมือการสื่อสารการตลาดต้องเปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัย โดยการทำการตลาดออนไลน์นั้นถือเป็นแนวทางที่มาแรงมากในยุคนี้ทางบริษัทตัวแทนโฆษณาจึงมีการคิดสร้างแนวทางการตลาดโดยแบ่งออกเป็น 2 แนวทางคือ การตลาดแบบ Offline Marketing และ การตลาดแบบ Online Marketing ซึ่งเป็นการตลาดที่มีกิจกรรมบนโซเชียลหรือระบบอินเทอร์เน็ต (ออนไลน์ www.sajk-sami.com, 2015) โดยเครื่องมือในการทำการตลาดออนไลน์ที่นิยมสำหรับนักการตลาดในยุคนี้ดังนี้

1. Web Site เป็นเครื่องมือเบื้องต้นของการทำการตลาดออนไลน์ เพราะ Web Site ถ้าเรามองทางการขายสินค้านั้นก็คือหน้าร้านของเรา

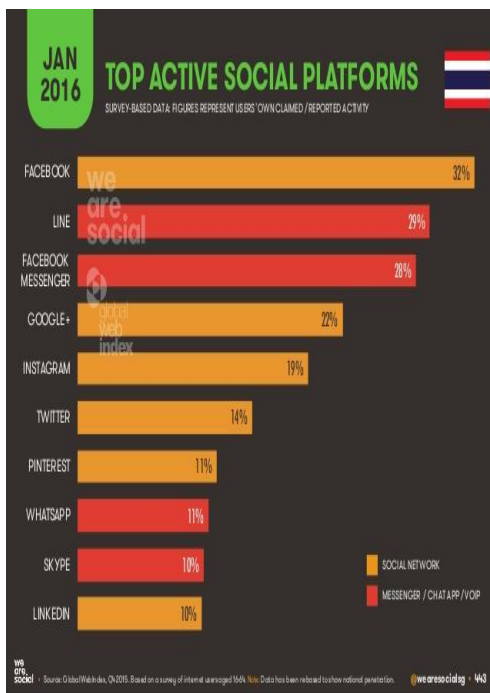
นั่นเอง ที่สามารถแนะนำสินค้าหรือบริการต่างๆ
ได้ และยังสามารถทำการซื้อขายผ่านหน้า Web
Site ได้โดยรวมถึงยังเป็นจุดศูนย์กลางของสื่ออื่นๆ
อีกด้วย ดังนั้นควรออกแบบหน้า Web Site ให้ดู
ดีและมีสาระสำคัญของสินค้าให้ครบตามความ
ต้องการของลูกค้ารวมถึงต้องมีการปรับเปลี่ยน
ข้อมูลหรือสาระสำคัญที่เกี่ยวกับสินค้าเราบ่อยๆ
เพื่อให้เกิดความน่าสนใจที่ลูกค้าจะได้เข้ามาชม
Web Site บ่อยๆ โดยขอยกตัวอย่างเว็บไซต์ที่
ได้รับความนิยมในการทำตลาดออนไลน์เช่น
<http://www.tarad.com> เป็น Website ที่จำหน่าย
สินค้าหลากหลายหมวดหมู่ ได้แก่ เสื้อผ้า นาฬิกา
จิวเวลรี่ อาหารเพื่อสุขภาพ เป็นต้น ดังนั้น Web
Site คือ แหล่งที่เก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารและ
สื่อประสมต่าง ๆ เช่น ภาพ เสียง ข้อความ ของแต่
ละบริษัทหรือหน่วยงานโดยเรียกเอกสารต่าง ๆ
เหล่านี้ว่า Web Page และเรียกเว็บหน้าแรกของแต่
ละ Web Site ว่า Home Page ซึ่งบริษัทแต่ละแห่ง
จำเป็นต้องสร้าง Web Site เป็นของตนเอง
และรวมข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทที่มีประโยชน์กับ
ลูกค้าวางไว้หน้า Home Page

2. E-mail เป็นการส่งจดหมายถึงตัว
ผู้บริโภคโดยตรงแต่เป็นการส่งจดหมายใน
รูปแบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งการส่ง E-mail
นั้นสามารถส่งข้อมูลต่างๆ ไปยังกลุ่มลูกค้า
เป้าหมายได้ทุกๆ เรื่องไม่ว่าจะเป็น การ
ประชาสัมพันธ์กิจกรรม การส่งข้อมูลการ

โปรโมชัน การเสนอขายผลิตภัณฑ์ใหม่ การแจ้ง
ข่าวสารต่างๆเกี่ยวกับบริษัทหรือผลิตภัณฑ์ หรือ
จะเป็นการส่งคำอวยพรในวันสำคัญต่างๆ เป็นต้น
ซึ่งสิ่งเหล่านี้เราก็สามารถส่งตรงไปยังผู้บริโภค
โดยตรง ได้เลยและยังเป็นการต่อยอดความรู้สึก
ดีๆ ของผู้บริโภคให้มีต่อบริษัทและผลิตภัณฑ์ได้
ด้วยซึ่งการส่ง E-mail นี้ถือเป็นเรื่องมือที่มี
ประสิทธิภาพ ปัจจุบันทั่วโลกมีจำนวนผู้ใช้งาน
E-mail รวมกันสูงถึง 3,600 ล้านคน ซึ่งคิดเป็น
สัดส่วนราว 25% ของประชากรทั่วโลก ซึ่งในแต่ละ
วันมีการรับส่ง E-mail เฉลี่ยสูงถึง 112 ฉบับต่อ
คนต่อวัน หรือคิดจำนวนกว่า 9 หมื่นล้านฉบับต่อ
ปี โดย E-mail นับว่าเป็นหนึ่งในกิจกรรมที่ได้รับ
ความนิยมในกลุ่มผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตเป็นอันดับ
ต้นๆ ซึ่งมีสัดส่วนการใช้งานสูงถึง 85% ของ
ผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตทั้งหมด (ออนไลน์
<http://thumbsup.in.th/>,2013) แต่การจะให้ประสบ
ความสำเร็จนั้นต้องมีการเก็บข้อมูลที่จะติดต่อกับ
ลูกค้าได้อย่างครบถ้วน ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน
เพื่อที่จะได้สื่อสารกับลูกค้าได้สะดวกขึ้น ซึ่งใน
ปัจจุบันนั้น E-mail มีความสำคัญสำหรับบริษัท
ต่างๆ มากมายสามารถรับส่งข้อมูลผ่าน E-mail
ทางอินเทอร์เน็ตโดยใช้เวลาแค่วินาทีเดียว รวมถึง
สามารถส่งข่าวสารภายในองค์กรได้ด้วยจึงทำให้
ประหยัดค่าใช้จ่ายด้านกระดาษลง

3. Social Media เนื่องด้วยการสื่อสาร
ของคนในยุคปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงสู่ช่อง

ทางการสื่อสารโดยผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีการเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้งานรวมถึงขยายวงกว้างในการใช้งานได้มากขึ้น จนปัจจุบันทำให้คนมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปโดยหันไปใช้การสื่อสารในรูปแบบสังคมออนไลน์เพิ่มสูงขึ้น โดย We Are Social ดิจิตอลเอเจนซี ในประเทศสิงคโปร์ได้รวบรวมสถิติการใช้ Social Media ที่คนไทยนิยม (ออนไลน์ www.9tana.com, 2016) ดังนี้

ภาพที่ 3 เครือข่ายสังคมที่คนไทยนิยมใช้ในปี

2559

ที่มา: (<http://www.9tana.com/node/thailand-social-stat-2016>)

จากภาพจะพบว่าคนไทยนิยมใช้ Facebook มากที่สุดและยังมีการใช้ Line , Google , Instagram ,และ Twitter ตามลำดับ ซึ่งนักการ

ตลาดควรเลือกใช้ Social Media เพื่อเป็นการสื่อสารและประชาสัมพันธ์นั้นควรเลือกให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ และ กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย เช่น เกี่ยวกับความโดดเด่นที่ภาพลักษณ์ หรือจะเป็นผลิตภัณฑ์ที่ต้องอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์

Facebook เป็นเว็บไซต์สังคมออนไลน์ที่ทุกวันนี้คงจะไม่มีใครที่จะปฏิเสธได้ เพราะทุกวันนี้ Facebook ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมของคนในสังคมออนไลน์โดยการเข้าไปเชื่อมต่อแลกเปลี่ยนข้อมูลรวมถึงข่าวสารต่างๆ และปัจจุบันก็ได้มีผู้ใช้ Facebook เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนกลายเป็นเว็บไซต์ที่มีผู้ใช้บริการมากเป็นอันดับ 1 ของโลก เนื่องจาก Facebook สามารถติดต่อสื่อสารได้ ทั้งแบบข้อความ เล่าเรื่องความรู้สึก แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่สนใจ โฟสต์ภาพ โฟสต์วีดีโอ แชทพูดคุย รวมถึงการเล่นเกม และที่มากกว่านั้น Facebook ยังสามารถสร้างหน้า Page เพื่อให้ผู้ที่ใช้ Facebook ได้เข้าไปทำการเชื่อมโยงตัวเองเข้ากับ Page ดังกล่าว ก็จะทำให้ได้รับข่าวสารหรือร่วมกิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้นหน้า Page นั้นๆ ได้ (กนกพร โพธิ์เทียนทอง, ปองพล สุคนชนิตยกุล, 2556) ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่นักการตลาดส่วนใหญ่ให้ความสนใจในการสร้างหน้า Page ของตนเองบน Facebook เพื่อเป็นช่องทางในการติดต่อกับลูกค้าและปฏิสัมพันธ์ร่วมกันเพื่อสร้างความจงรักภักดี

ต่อตราสินค้าและบริษัท โดยในบางธุรกิจก็ได้มีการประยุกต์ให้ Page กลายเป็น แคตตาล็อกสินค้า เพื่อให้ลูกค้าเลือกชม รวมถึงสั่งจองและสั่งซื้อได้ เช่น ธุรกิจขายเสื้อผ้า เครื่องสำอาง รองเท้า กระเป๋า เป็นต้น

Line เป็นแอปพลิเคชันที่อยู่บนสมาร์ตโฟน หรือแท็บเล็ตที่สามารถติดตั้งได้ฟรี โดยเป็นแอปพลิเคชันสำหรับการสนทนา (Chat) ซึ่งผู้ใช้งานก็สามารถเพิ่มเพื่อนที่จะมาสนทนากันได้หลากหลายวิธี เช่น การใช้ User id เบอร์โทรศัพท์มือถือ หรือ QR Code เป็นต้น Line นั้นเป็นการสนทนากันโดยการพิมพ์ข้อความ แล้วนั้นยังสามารถแชร์ภาพถ่าย วิดีโอ ส่งไฟล์เสียง แชร์ที่ตั้ง (location) นักการตลาดเดิมใช้ Line เพื่อเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกับลูกค้า ทั้งในเรื่องที่เกี่ยวกับสินค้า การต่อรองราคา แจ้งยอดโอนเงิน รับแจ้งโอนเงินจากลูกค้า บอกที่อยู่ในการจัดส่งสินค้า และรับผลตอบรับจากลูกค้าหลังการขาย การที่นักการตลาดเลือก Line ในการติดต่อเพราะความสะดวกในการติดต่อ สามารถตอบโต้กันได้ทันที แต่พอมาในยุคปัจจุบันนี้ Line ได้ออกแอปพลิเคชันใหม่เพื่อช่วยในการขายสินค้า คือ LINE SHOP โดย LINE SHOP นั้นถือได้ว่าเป็นอีกหนึ่งช่องทางใหม่ของพ่อค้า แม่ค้าที่ต้องการเปิดร้านขายสินค้าแบบออนไลน์ โดยไม่ต้องมีค่าใช้จ่าย แล้วยังเป็นการขายสินค้าที่ถูกต้อง

และได้รับการยอมรับจากผู้ซื้อจำนวนมากอีกด้วย ซึ่งเป็นทางเลือกที่น่าสนใจ

พอถึงตอนนี้ผู้เขียนเชื่อว่าคงมีคนที่น่าสนใจจะมีหน้าร้านหรือเป็นเจ้าของร้านค้าออนไลน์ใน LINE SHOP ก็ขอบอกเลย ว่าทำได้ง่ายเพียงแค่อัปโหลดแอปพลิเคชัน LINE SHOP มาติดตั้งบนสมาร์ตโฟน ก็นั่นก่อน โดยในเบื้องต้นได้มีการปล่อยให้ดาวน์โหลดกันฟรีทั้งในเวอร์ชันบนระบบปฏิบัติการ iOS และ Android หลังจากนั้นก็ปรับแต่งได้ตามใจชอบครับเพื่อให้ลูกค้าสนใจในสินค้าและสามารถสอบถามได้ผ่านทาง Line โดยในปัจจุบันมีคนไทยใช้ Line มากกว่า 27 ล้านคน (ออนไลน์ www.nuttaputch.com, 2015)

Instagram เป็นแอปพลิเคชันรูปภาพและแต่งภาพยอดฮิตบนสมาร์ตโฟน ที่มีลูกเล่นการแต่งเติมสีสันให้กับรูปภาพด้วย Filters ต่างๆ ซึ่งสามารถเลือกปรับภาพได้หลากหลาย โดย Instagram เป็นแอปพลิเคชันที่ติดตั้งได้ฟรีไม่มีค่าใช้จ่าย ซึ่งสามารถใช้งานได้บนระบบปฏิบัติการ iOS และระบบปฏิบัติการ Android โดย Instagram เป็นอีกช่องทางหนึ่งในการประชาสัมพันธ์ และสื่อสารกับลูกค้าในธุรกิจออนไลน์ โดยร้านค้าบน Instagram ก็มีระบบการใช้งานเหมือนกับการใช้งาน Instagram ปกติทั่วไป โดย Zocial, inc. บริษัทวิจัยและสำรวจข้อมูลบนโลกโซเชียลมีเดีย ได้ทำการ

เจาะลึกถึงพฤติกรรมการใช้ Instagram ของคนไทย พบว่าในปี 2012 จนถึงปี 2014 มีผู้ใช้ Instagram เพิ่มขึ้นจนถึง 2,000,000 บัญชี (ออนไลน์ www.brandbuffet.in.th, 2015) จากข้อมูลผู้เขียนจึงเห็นว่าการสื่อสารทางการตลาดโดยใช้ Instagram ถือว่าเป็นเครื่องมือที่น่าสนใจ เพราะในปัจจุบันมีผู้ใช้งานเพิ่มมากขึ้น จึงเป็นโอกาสที่นักการตลาดจะได้การสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อบริษัทและตราสินค้าโดยการสร้างกระแสให้ มีผู้ติดตามมาก ๆ

Twitter เป็นเครื่องมือออนไลน์ที่เน้นความเรียบง่ายและรวดเร็ว โดย Twitter สามารถกระตุ้นความสงสัยให้กับกลุ่มเป้าหมายเป็นอย่างดี ซึ่งความเร็วของ Twitter นั้นขนาดว่าถ้ามีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นแล้วเรา Twitter ซึ่งคนที่ Follow เราจะเห็นข้อความนั้นทันที เนื่องจาก Twitter เป็นการบริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ จำพวก Micro Blogging โดยผู้ใช้นั้นสามารถส่งข้อความได้สั้นไม่เกิน 140 ตัวอักษร ที่มีการพ่วงสรรพคุณใส่ URL ลงไปให้เข้าไปสามารถค้นหาข้อมูลกันได้อีกต่อ จึงทำให้นักการตลาดหลายๆ คนมองว่านี่คือโอกาสในการดึงความสนใจของผู้บริโภคได้ดี โดยประโยชน์ของ Twitter นั้นใช้โปรโมตผลงาน เว็บไซต์ หรือ บริษัทและแนะนำสินค้าหรือบริการ รวมถึงเป็นหนึ่งในทางเลือกในการประชาสัมพันธ์สำหรับนักการตลาด และที่สำคัญคือเราสามารถให้ Twitter เป็นเครื่องมือใน

การเช็ครถตั้งหรือใช้เพื่อดูความคิดเห็นของลูกค้าที่มีต่อสินค้าและบริการโดยการพิมพ์ชื่อสินค้าหรือบริการของคุณในช่องค้นหา นักการตลาดในปัจจุบันก็ควรที่จะต้องใช้เครื่องมือการสื่อสารที่ทรงพลังเพื่อให้ลูกค้าได้รู้จักสินค้าและบริษัทโดย Twitter จะเป็นการสร้างสรรค์ผลงานและกระจายข่าวสารไปยังบรรดาลูกค้าผู้รับซื้อ เพื่อเป็นการสร้างกระแสที่ไม่ต้องจ่ายเงินลงทุน โดยผู้ประกอบการสามารถที่จะพูดคุยกับลูกค้าแล้วนำข้อมูลมาทำการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการของลูกค้าได้ เช่น Starbucks ในอเมริกาจะมีพนักงานคอยตอบคำถามลูกค้าอยู่ โดยทางบริษัทจะใช้ Twitter เป็นเครื่องมือการสื่อสารในการเข้าถึงลูกค้า (ออนไลน์ www.clickblogzone.com, 2016)

Google เป็นเครื่องมือค้นหาที่ขอดีเยี่ยม ซึ่งผู้ใช้อินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่หลายคนทั่วโลก ต่างต้องพึ่งพา Google เพื่อการเสิร์ชหาข้อมูลต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลตัวหนังสือ หรือ ข้อมูลรูปภาพ ซึ่งนักการตลาดก็นิยมที่จะใช้ Google เพื่อเป็นการโฆษณาและประชาสัมพันธ์สินค้าหรือบริษัทได้ โดยการลงโฆษณากับ Google AdWords ซึ่งการลงโฆษณากับ Google นั้นจะมีค่าใช้จ่ายก็ต่อเมื่อมีผู้เข้ามาคลิกโฆษณาของเราเมื่อมีผู้ค้นหาใน Google โดยใช้คำหลักคำใดคำหนึ่งของเราที่โฆษณาไว้ การทำโฆษณาบน Google นั้นสามารถแก้ไขโฆษณาและปรับ

งบประมาณของเราจนกว่าจะได้ผลลัพธ์ตามต้องการทั้งรูปแบบการโฆษณาที่หลากหลาย การกำหนดเป้าหมายโฆษณา ภาษา และที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่กำหนดได้ (ณัฐคนัย อ่วมชานาญไพโร และ ทีม, 2557) นักการตลาดสามารถที่จะใช้ Google AdWords เพื่อดึงดูดให้ลูกค้าเข้ามาสนใจชมเว็บไซต์ของเราได้ และที่สำคัญนั้นจะเป็นการเข้าถึงลูกค้าได้มากมายโดยเข้าถึงกับลูกค้าที่ใช้อินเทอร์เน็ต โดย Google นั้นจะเป็นตัวเชื่อมให้ธุรกิจสามารถพบกับลูกค้าได้ทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงการโฆษณาผ่าน Google นั้นก็สามารถที่จะวัดผลจำนวนผู้เข้าชมได้ด้วยจึงทำให้นักการตลาดทราบถึงความเคลื่อนไหวและประสิทธิภาพของการโฆษณา

Youtube เป็นเว็บไซต์ที่ให้บริการแลกเปลี่ยนภาพวิดีโอระหว่างผู้ใช้โดยนำเทคโนโลยีของ Adobe Flash Player มาใช้ในการแสดงภาพวิดีโอ โดยผู้ใช้สามารถเข้าดูวิดีโอต่างๆ พร้อมทั้งเป็นผู้ Upload วิดีโอ ผ่าน Youtube ได้ฟรี ส่วนมากเรื่องที่จะ Upload ลง Youtube เช่น เรื่องฮาฮา ข่าวการเมือง ดนตรี สุขภาพ รีวิวสินค้า ฯลฯ และที่สำคัญคือ วิดีโอที่ Upload ลง Youtube นั้นต้องมีความยาวไม่เกิน 15 นาที ยกเว้นวิดีโอจาก Partner ของ Youtube ที่ได้รับอนุญาตจาก Youtube โดยส่วนมากขนาดของไฟล์ไม่เกิน 2 GB Youtube สามารถรับ File วิดีโอที่ Upload เข้ามาในนามสกุลต่าง ๆ ได้มากมาย ได้แก่ AVI,

MOV, MP4, FLV, DivX รวมทั้งรูปแบบ MPEG , VOB และ WMV นอกจากนี้ยังรองรับ File สกูล 3GP ที่ Upload เข้ามาทางโทรศัพท์มือถืออีกด้วย ซึ่งการ Upload เรื่องราวต่าง ๆ นั้นถ้าคลิปไหนถูกใจผู้ชมก็จะมีแชร์ต่อหรือกลายเป็นกระแสสังคมหรือการบอกต่อบนโซเชียลมีเดีย จากพฤติกรรม Upload และการดู Youtube นั้นนักการตลาดจึงมักจะใช้ Youtube เป็นเครื่องมือหลักในการทำกลยุทธ์ Viral Marketing หรือเรียกว่าการตลาดบอกต่อ (ณัฐพล ใยไพโรจน์, 2557) ซึ่งในปัจจุบันนี้การประชาสัมพันธ์โดยผ่าน Youtube ของสินค้าถือได้ว่าเป็นสิ่งที่หลายๆผลิตภัณฑ์ทำกันเนื่องจากการที่มีผู้บริโภคให้ความสนใจในการดู Youtube โดยการประชาสัมพันธ์นั้นต้องทำให้มีเนื้อหาที่ดึงดูดใจ เพราะผู้บริโภคเปิด Youtube ไม่ได้ต้องการดูโฆษณาแต่ต้องการดูอะไรในสิ่งที่น่าสนใจและเล้าใจมากกว่าหรืองานที่มีความสร้างสรรค์ เพราะฉะนั้นนักการตลาดที่จะลงโฆษณาผ่าน Youtube นั้นต้องคิดงานนั้นให้ดูน่าสนใจจึงจะประสบความสำเร็จในการใช้สื่อนี้

4. Content Marketing เป็นเครื่องมือทางการตลาดในปัจจุบันที่เริ่มมีบทบาทมากขึ้นโดย Content Marketing ก็คือ “การตลาดเนื้อหา” ซึ่งต้องอาศัย Creativity หรือความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการเนื้อหาให้มีความน่าสนใจและดึงดูดใจผู้บริโภค โดยสามารถตอบสนองความต้องการ

ของกลุ่มเป้าหมายได้ บนพื้นฐานว่าด้วยการสื่อสารถึงสาระและความบันเทิงควบคู่กันไป โดยทำไมนักการตลาดต้องมา Create เนื้อหาต่างๆถึงกลุ่มเป้าหมายนั้นก็เพื่อวัตถุประสงค์ คือ

1. การสร้างการรับรู้ต่อตราสินค้า
2. การสร้างการจงรักภักดีต่อตราสินค้า
3. เพื่อการไขข้อข้องใจในเรื่องต่างๆ
4. เพื่อการสร้าง Traffic แก่เว็บไซต์
5. เพื่อเป็นการกระตุ้นยอดขาย

อีกในหนึ่ง Content Marketing คือการพัฒนา Direct Marketing ไปอีกระดับจากการใช้เครื่องมือออนไลน์ไม่ว่าจะเป็นการใช้ Blog การใช้ Social Media ต่างๆ โดยการจัดการเนื้อหาที่ไม่ได้หมายถึงเพียงแค่การเขียนเรื่องราวสั้นๆเท่านั้น แต่ยังรวมถึงวิธีการนำเสนอด้วยวิธีอื่นๆ เช่น การนำเสนอผ่านรูปภาพ การนำเสนอผ่านวิดีโอ ซึ่งการศึกษาจาก Brightcove.com พบว่าวิดีโอเป็นรูปแบบการทำ Content Marketing ที่ดีที่สุด เพราะการนำเสนอเนื้อหาผ่านทางวิดีโอเพียงแค่ 1 นาที สามารถถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ แทนคำพูดได้ถึง 1,800,000 คำ แต่ถ้าเป็นการนำเสนอเรื่องราวโดยผ่านรูปภาพนั้นจะถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆแทนคำพูดได้เพียง 1,000 คำ (ฉัฐพล ไยไพโรจน์, 2557) โดยปัจจุบันนี้นักการตลาดจะนิยมใช้ Content เป็นหัวใจสำคัญ ในการ

กระจายเนื้อหาและบทความที่แฝงการโฆษณาสร้างความรับรู้ให้ผู้บริโภค ซึ่งเนื้อหาเหล่านั้นจะถูกเผยแพร่โดยตัวผู้บริโภคผู้บริโภคเป็นวงกว้างได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งถือเป็นหัวใจของการทำการตลาดออนไลน์ โดยในปัจจุบันนี้นั้นการสื่อสารการตลาดแล้วจะทำให้ผู้บริโภคสนใจในคงต้องมีการคิด Content ที่ดูดีและเป็นเรื่องที่น่าสนใจกลุ่มเป้าหมายสนใจก็จะทำให้มีการส่งต่อไปยังเพื่อนหรือคนรู้จักต่อไปทำให้เราสามารถสื่อสารไปยังกลุ่มลูกค้ามากขึ้นโดย Content Marketing นั้นเราควรจะต้องทำให้ลูกค้าได้รับเนื้อหาที่ตรงประเด็น น่าสนใจ อ่านแล้วสนุก เข้าใจง่าย ซึ่งนักการตลาดควรจะมีหลักทฤษฎี 6W1H

5. Community Building เป็นเครื่องมือแบบอย่างหนึ่งที่ทำกรจัดกลุ่มหรือรวมกลุ่มคนที่มีความสนใจร่วมกัน มีจุดประสงค์ เป้าหมายเดียวกัน เพื่อเข้ามาแลกเปลี่ยนความคิดและเสนอแนะสิ่งต่างๆเพื่อให้เกิดการปรับปรุงหรือทำให้มีการพัฒนาขึ้นนั่นเอง โดยนักการตลาดที่ใช้เครื่องมือนี้เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางการส่งข่าวสารและแพร่ข่าวต่างๆ เกี่ยวกับสินค้าและบริษัทเป็นอย่างดี แต่การที่จะดึงคนให้มาสนใจในเว็บบอร์ดของบริษัทเราได้นั้นควรต้องมีการสร้างเว็บบอร์ดที่เจาะจงกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน มีการสร้างเนื้อหาที่น่าสนใจอยู่ตลอดเวลา และในเว็บของเราไม่ควรแตกห้องมากเกินไป โดยนักการตลาดที่ใช้เครื่องมือนี้อาจจะพูดได้ว่าเป็น

ดาบสองคม เพราะเมื่อ feedback ดี ด้านบวกก็จะ
ส่งผลเร็ว แต่ถ้าพลาดเกิด feedback ด้านลบ จะ
ส่งผลเร็วยิ่งกว่า (ภวัญชนรัตน์ ภูวิจิตร, 2558)
ดังนั้นนักการตลาดต้องเตรียมรับมือและหา
ทางแก้ไขเมื่อมี feedback ด้านลบ ควรมีเจ้าหน้าที่
คอยตอบข้อสงสัยหรือประเด็นที่ขัดแย้งต่างๆ
ภายในกลุ่มให้รวดเร็ว ซึ่งการนำเครื่องมือการ
สื่อสารการตลาดในรูปแบบนี้นั้นก็จะง่ายต่อการ
ส่งข้อมูลต่างถึงกลุ่มเป้าหมายเพียงครั้งเดียวก็ถึง
ลูกค้าทุกๆ คนที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน

ข้อดีของการตลาดออนไลน์

1. ไม่ต้องมีหน้าร้าน
2. ไม่ต้องเช่าหน้าร้านหรือพื้นที่
3. สามารถขายสินค้าได้ 24 ชม.
4. มีการลงทุนน้อย
5. สินค้าสามารถกระจายขายได้ไปทั่วโลก
6. เจาะกลุ่มลูกค้าเป้าหมายได้ชัดเจน
7. สามารถพูดคุยได้กับลูกค้าโดยตรง
8. มีการชำระเงินได้หลากหลาย มีระบบ
การหักเงิน บัตรเครดิต รวมทั้ง ธนาคารออนไลน์
เช่น Paypal Moneybooker Payza เป็นต้น
9. ประหยัดค่าใช้จ่าย ไม่จำเป็นต้องมี
พนักงานขายของ

10. มีช่องทางการขายที่หลากหลาย

ข้อเสียของการขายสินค้าออนไลน์

1. การแข่งขันสูงมาก ใครๆ ก็อยากขาย
ของออนไลน์
2. ไม่เหมาะสำหรับผู้ที่ไม่มีความรู้พื้นฐาน
ทางได้ HTML ต้องศึกษาเพิ่มเติม
3. ต้องมีเวลาให้กับร้านค้า เพื่อการ
Promote สินค้าให้เป็นที่รู้จัก
4. ต้องหมั่นคอย Update สม่ำเสมอ
5. มีข้อจำกัดของเวลาในการส่งสินค้า

บทสรุป

การสื่อสารทางการตลาดโดยการตลาด
ออนไลน์นั้นปัจจุบันมีความจำเป็นเนื่องจาก
ปริมาณผู้ใช้ อินเทอร์เน็ตที่เพิ่มขึ้นรวมถึง
พฤติกรรมการใช้อุปกรณ์ต่างๆ ที่เข้าถึงเครือข่าย
สังคมออนไลน์นั้นก็จะพบว่าผู้บริโภคส่วนใหญ่
ใช้สมาร์ทโฟน ดังนั้นนักการตลาดก็จึงต้องมีการ
ปรับตัวให้ทันยุคทันต่อพฤติกรรมผู้บริโภคที่
เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งในปัจจุบันการแข่งขันในทาง
ธุรกิจก็มีความรุนแรงมากขึ้นจึงทำให้ทุกธุรกิจ
ต่างหาวิธีการเพื่อเข้าถึงกลุ่มลูกค้าให้มากที่สุด
ดังนั้นการตลาดออนไลน์จึงเป็นวิธีหนึ่งที่นักการ
ตลาดนำมาใช้โดยจากการศึกษานั้นจะพบว่า

เครื่องมือการตลาดออนไลน์ที่นักการตลาดนิยมใช้กันในยุคปัจจุบันนี้ได้แก่

1. Web Site เปรียบเสมือนหน้าร้านขายของที่สามารถแนะนำสินค้าหรือบริการต่างๆได้ และยังสามารถทำการซื้อขายผ่านหน้า Web Site ได้เลยรวมถึงยังเป็นจุดศูนย์กลางของสื่ออื่นๆอีกด้วย

2. E-mail เป็นจดหมายในรูปแบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งการส่ง E-mail นั้นสามารถส่งข้อมูลต่างๆไปยังกลุ่มลูกค้าเป้าหมายได้ทุกๆ เรื่องไม่ว่าจะเป็น การประชาสัมพันธ์ กิจกรรม การส่งข้อมูลการโปรโมชัน การเสนอขายผลิตภัณฑ์ใหม่ การแจ้งข่าวสารต่างๆเกี่ยวกับบริษัทหรือผลิตภัณฑ์ หรือจะเป็นการส่งคำอวยพรในวันสำคัญต่างๆ เป็นต้น ซึ่งสามารถส่งตรงไปยังผู้บริโภคได้

3. Social Media ในปัจจุบันการสื่อสารในรูปแบบสังคมออนไลน์ของผู้บริโภคนั้นได้มีการขยายวงกว้างมากขึ้นและนักการตลาดก็ให้ความสนใจในการสื่อสารและส่งข้อมูลต่างๆไปถึงลูกค้าเนื่องจากการใช้ Social Media นั้นมีต้นทุนที่ต่ำโดยจะพบว่า Social Media ที่นิยมใช้คือ

Facebook สามารถติดต่อสื่อสารได้ทั้งแบบข้อความ เล่าเรื่องความรู้สึก แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่สนใจ โพสต์ภาพ โพสต์วิดีโอ

แซทพูดคุย รวมถึงการเล่นเกม และที่มากไปกว่านั้น Facebook ยังสามารถสร้างหน้า Page เพื่อให้ผู้ใช้ Facebook ได้เข้าไปทำการเชื่อมโยงตัวเองเข้ากับ Page ดังกล่าว ก็จะทำให้ได้รับข่าวสารหรือร่วมกิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้นหน้า Page นั้นๆได้

Line เป็นแอปพลิเคชันที่อยู่บนสมาร์ตโฟน หรือแท็บเล็ตที่สามารถติดตั้งได้ฟรี โดยเป็นแอปพลิเคชันสำหรับการสนทนา (Chat) โดยการพิมพ์ข้อความ แล้วนั้นยังสามารถแชร์ภาพถ่าย วิดีโอ ส่งไฟล์เสียง แชร์ที่ตั้ง (location) นักการตลาดนิยมใช้ Line เพื่อเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกับลูกค้า ทั้งในเรื่องที่เกี่ยวกับการต่อรองราคา แจ้งยอดโอนเงิน รับแจ้งโอนเงินจากลูกค้า บอกที่อยู่ในการจัดส่งสินค้า

Instagram เป็นแอปพลิเคชันรูปภาพและแต่งภาพยอดฮิตบนสมาร์ตโฟน ที่มีลูกเล่นการแต่งเติมสีสันให้กับรูปภาพด้วย Filters ต่างๆโดย Instagram เป็นอีกช่องทางหนึ่งในการประชาสัมพันธ์ และสื่อสารกับลูกค้าในธุรกิจออนไลน์

Twitter เป็นเครื่องมือออนไลน์ที่เน้นความเรียบง่ายและรวดเร็ว โดย Twitter สามารถกระตุ้นความสงสัยให้กับกลุ่มเป้าหมายเป็นอย่างดี โดยนำ Twitter ไปใช้ในการโปรโมตผลงาน เว็บไซต์ หรือ บริษัทและแนะนำสินค้าหรือบริการ รวมถึงเป็นหนึ่งในทางเลือกในการประชาสัมพันธ์

สำหรับนักการตลาด และที่สำคัญคือเราสามารถ
ใช้ Twitter เป็นเครื่องมือในการเช็คเรตติ้งหรือใช้
เพื่อดูความคิดเห็นของลูกค้าที่มีต่อสินค้าและ
บริการโดยการพิมพ์ชื่อสินค้าหรือบริการของคุณ
ในช่องค้นหา

Google เป็นเครื่องมือค้นหาโดยการเสิร์ช
หาข้อมูลต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลตัวหนังสือ หรือ
ข้อมูลรูปภาพ ซึ่งนักการตลาดก็นิยมที่จะใช้
Google เพื่อเป็นการโฆษณาและประชาสัมพันธ์
สินค้าหรือบริษัทได้โดยการลงโฆษณากับ
Google AdWords ซึ่งการลงโฆษณากับ Google
นั้นจะมีค่าใช้จ่ายก็ต่อเมื่อมีผู้เข้ามาคลิกโฆษณา
ของเรา

Youtube เป็นเว็บไซต์ที่ให้บริการ
แลกเปลี่ยนภาพวิดีโอ โดยถ้าคลิปไหนถูกใจผู้ชม
ก็จะมีการแชร์ต่อหรือกลายเป็นกระแสสังคมหรือ
การบอกต่อบนโซเชียลมีเดีย จากพฤติกรรม
การ Upload และการดู Youtube นั้นนักการตลาดจึง
มักจะใช้ Youtube เป็นเครื่องมือหลักในการทำ
กลยุทธ์ Viral Marketing หรือเรียกว่าการตลาดบอก
ต่อ

4. Content Marketing เป็นเครื่องมือทาง
การตลาดในปัจจุบันที่เริ่มมีบทบาทมากขึ้น โดย
Content Marketing ก็คือ “การตลาดเนื้อหา” โดย
การจัดการเนื้อหาให้มีความน่าสนใจและดึงดูดใจ
ผู้บริโภค ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของ
กลุ่มเป้าหมายได้ บนพื้นฐานว่าด้วยการสื่อสารถึง

สาระและความบันเทิงควบคู่กันไปเพื่อ
วัตถุประสงค์ คือ

1. การสร้างการรับรู้ต่อตราสินค้า
2. การสร้างการจงรักภักดีต่อตราสินค้า
3. เพื่อการไขข้อข้องใจในเรื่องต่างๆ
4. เพื่อการสร้าง Traffic แก่เว็บไซต์
5. เพื่อเป็นการกระตุ้นยอดขาย

5. Community Building เป็นเครื่องมือ
แบบอย่างหนึ่งที่ทำให้การจับกลุ่มหรือรวมกลุ่มคนที่
มีความสนใจร่วมกัน มีจุดประสงค์ เป้าหมาย
เดียวกัน เพื่อเข้ามาแลกเปลี่ยนความคิดและ
เสนอแนะสิ่งต่างๆ เพื่อให้เกิดการปรับปรุงหรือ
ทำให้มีการพัฒนา โดยนักการตลาดที่ใช้เครื่องมือ
นี้เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางการส่งข่าวสารและ
แพร่ข่าวต่างๆ เกี่ยวกับสินค้าและบริษัทเป็นอย่างดี
แต่การที่จะดึงคนให้มาสนใจในเว็บบอร์ดของ
บริษัทเราได้นั้นควรต้องมีการสร้างเว็บบอร์ดที่
เจาะจงกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน มีการสร้างเนื้อหา
ที่น่าสนใจอยู่ตลอดเวลา

เนื่องจากการทำการตลาดออนไลน์เป็น
การตลาดแบบ 2 ทาง (Two way Communication)
ดังนั้นลูกค้าเราก็สามารถ แนะนำ วิเคราะห์
วิจารณ์ บางทีถึงขั้น “ตำ” หนักๆ ก็เป็นได้ดังนั้น
นักการตลาดที่ทำการตลาดออนไลน์ต้องใจกว้าง
พอและยอมรับการถูกวิจารณ์ แต่ที่สำคัญสำหรับ

นักการตลาดออนไลน์คือเมื่อมีการคอมเม้นใน
 ประเด็นที่ไม่ดีนั้นนักการตลาดต้องรีบแก้ไขโดย
 ค่วนเพื่อที่จะให้ข่าวที่ไม่ดีนั้นแพร่ไปถึงบุคคลอื่น
 ซึ่งการทำการตลาดออนไลน์นั้นนักการตลาด
 สามารถเลือกเครื่องมือที่กล่าวมาข้างต้นนั้นได้
 อย่างอิสระแต่ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของชนิด
 สินค้าและวัตถุประสงค์ในการทำการตลาดนั้นๆ
 ซึ่งการทำการตลาดออนไลน์นั้นโดยมี
 องค์ประกอบหลักๆ ได้แก่ การเลือกเนื้อหาที่
 เหมาะสม การใช้ Keywords ที่ตรงกับลูกค้า
 และสินค้า การวางแผนต่างๆในการทำการตลาด
 ออนไลน์อย่างเป็นขั้นเป็นตอน และการทำ
 Search Engine Optimization (SEO) ที่ดี โดย
 ส่วนตัวผู้เขียนนั้นถึงแม้จะมีการพัฒนาเครื่องมือ
 การสื่อสารออนไลน์มากเท่าไรนั้นแต่ Web
 Site ก็ยังเป็นเครื่องมือที่มีความน่าเชื่อถือที่สุดใน
 สายตาของลูกค้าเพราะเป็นการแสดงถึงการมี
 ตัวตนที่แท้จริงของการทำการตลาดออนไลน์

บรรณานุกรม

[1] กนกพร โพธิ์เทียนทอง, ปองพล สุคนธนิศยกุล. (2556). เริ่มต้นรวยด้วยธุรกิจออนไลน์. นนทบุรี : ไอซีซีฯ.

[2] ณัฐคนัย อ่วมชำนาญไพโร และทีม Think Beyond Best. (2557). กูเกิ้ล (Google) ช่วยหาเงินได้อย่างไร. นนทบุรี : ซิงค์ บียอนด์ บู้คส์.

[3] ณัฐพล โยไพโรจน์. (2557). Digital Marketing : Concept & Case Study. นนทบุรี : ไอซีซีฯ.

[4] ภาวัญชนรัตน์ ภูวิจิตร. (2558). เปิดร้านออนไลน์ให้รวย ด้วยเว็บ & โซเชียล. กรุงเทพฯ : โปรวิชั่น.

[5] Brandbuffet. (2015). สถิติที่น่าสนใจและพฤติกรรมการใช้ Instagram. ออนไลน์จาก www.Brandbuffet.in.th สืบค้นเมื่อ 26 พฤษภาคม 2559

[6] Clickblogzone. (2016). Twitter กับธุรกิจออนไลน์. ออนไลน์จาก www.Clickblogzone.com สืบค้นเมื่อ 26 พฤษภาคม 2559

[7] Chainiran, Pisek. 2013. **Online Marketing of SMES**. Nongkhai: Nongkhai Campus, Khon Kaen University. (in Thai).

[8] Nuttaputch (2015). สถิติของผู้ใช้ Line ทั่วโลก. ออนไลน์จาก www.Nuttaputch.com สืบค้นเมื่อ 26 พฤษภาคม 2559

[9] Sajk-sami (2015). การเพิ่มยอดขายด้วยการตลาดออนไลน์. ออนไลน์จาก www.sajk-sami.com สืบค้นเมื่อ 26 พฤษภาคม 2559

[10] Thumbsup (2014). ผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย.

ออนไลน์ จาก www.thumbsup.in.th. สืบค้นเมื่อ

20 กุมภาพันธ์ 2559

[11] 9tana (2016). สถิติการใช้ Internet และ

Social Media 2016. ออนไลน์ จาก

www.9tana.com สืบค้นเมื่อ 26 พฤษภาคม 2559

การตัดสินใจการกู้ยืมเงินของผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อย ในตลาดชุมชนการเคหะท่าทราย เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร

Borrowing Money decision of retailers in Kankheha Tasai Market, Laksi, Bangkok

ไอริน ศรีวิชาการ¹, สมยศ อวเกียรติ²

¹นักศึกษาลัทธิบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, irin.srivichakarn@gmail.com

²ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, somyos.av@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจการกู้ยืมเงินของผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อย ในตลาดชุมชนการเคหะท่าทราย เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร จำนวน 247 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการศึกษาในครั้งนี้แบ่งออกเป็นสถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ และการแจกแจงความถี่ สำหรับสถิติอ้างอิงที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ Chi-square ผลการวิจัยผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อยผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 63.2 เป็นเพศหญิง อยู่ในช่วงอายุมากกว่าหรือเท่ากับ 41 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 49.8 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. หรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 36.0 จำหน่ายเสื้อผ้า-เครื่องสำอาง คิดเป็นร้อยละ 33.6 รอบระยะเวลาการขายสินค้าตลาดนัดรอบเช้า คิดเป็นร้อยละ 35.6 เข้ามาขายสินค้าในตลาด 5 – 6 ครั้ง/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 36.0 ชำระค่าเช่าพื้นที่ขายสินค้าเป็นรายเดือน คิดเป็นร้อยละ 48.2 ส่งผลต่อการตัดสินใจการกู้ยืมเงินของผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีข้อเสนอแนะให้มีการฝึกอบรมผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อย เกี่ยวกับการออมเงิน เศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งอาจจะจัดขึ้นในศูนย์กลางของตลาด เช่น ศาลาประชาคม เป็นต้น เพราะผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อยส่วนใหญ่มีความรู้ มีการศึกษา เพียงแต่ขาดการพัฒนาทางความคิดเท่านั้นเอง เพื่อให้ผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อยที่อยู่บริเวณโดยรอบ ได้รับฟังข้อมูลข่าวสารดังกล่าว แล้วสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

คำสำคัญ: การกู้ยืมเงิน, ผู้ประกอบการค้าปลีก

Abstract

This research aims To study the factors that influence the decision to borrow entrepreneurial retailers in Community Building Sand Laksi, Bangkok 247 people using a questionnaire to collect data from a

stratified sampling (Stratified Random Sampling) The statistics used to analyze the data for the study was divided into descriptive statistics include percentage and frequency. For reference statistics used to test hypotheses, including Chi-square findings entrepreneurial retailers respondents, 63.2 percent were female, ranged in age greater than or equal to 41 years old accounted for 49.8 percent graduated Education High School / Vocational or equivalent 36.0 percent, clothing - cosmetic 33.6 percent of sales periods Morning Market. 35.6 per cent to market 5-6 times / week. 36.0 per cent pay rent space sales on a monthly basis. 48.2 percent resulted in the decision to borrow entrepreneurial retailers as following this assumption is based on a statistical level of significance. 05. The suggestion to have trained operators retailers about Saving Money Sufficient economy which may be held in the center of the hall market because most retailers have knowledge of only a lack of development of the idea itself for the entrepreneurial retailers in surrounding areas and get such information and be applied in everyday life.

Keywords: Borrowing Money, Retailer.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากปัญหาภาวะวิกฤตเศรษฐกิจในปีที่ผ่านมา เศรษฐกิจโลกได้แสดงอาการอย่างชัดเจนถึงปัญหาการฟื้นตัวที่อ่อนแอ รวมถึงปัญหาทุนไหลออกจากประเทศตลาดเกิดใหม่ สภาพการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จะแตกต่างไปจากที่คาดการณ์หรือคาดคะเนกันไว้ แนวโน้มในปี 2559 มีความคล้ายคลึงกับปีที่ผ่านมา โดยสถานการณ์ที่เลวร้ายอาจเพิ่มขึ้นและยาวนานออกไปอีก เพราะถึงแม้ว่าขณะนี้นักวิเคราะห์และหน่วยงานต่างๆ ยังมองในแง่ดีอยู่ แต่โอกาสที่จะมีการปรับลดประมาณการเศรษฐกิจในช่วงระยะอันใกล้ น่าจะยังมีอยู่มาก เศรษฐกิจโลกมีอุปสรรคสำคัญจากปัญหาหนี้สินที่สะสมอย่างต่อเนื่อง ตลอดช่วงนับตั้งแต่เผชิญวิกฤตซับไพรม์ในสหรัฐ (Sub-Prime Crisis หรือวิกฤตหนี้ค้ายุทธ ภาพ) มีกำลังซื้อที่อ่อนแอลง จึงเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ทำให้ประเทศต่างๆ ทอยแสดงอาการชะลอตัวในทางเศรษฐกิจ นับตั้งแต่สหรัฐ ยุโรป ญี่ปุ่น จนกระทั่งมาถึงในช่วงปัจจุบันที่จีนและประเทศตลาดเกิดใหม่กำลังเผชิญภาวะชะลอตัวตามมา (ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2558). รายงานนโยบายการเงิน กันยายน 2558. ออนไลน์)^[1]

อย่างไรก็ตามภาวะหนี้สินถือเป็นปัญหาเรื้อรังยาวนานของสังคมไทยตลอดมา ในอดีตปัญหาหนี้สินของประชาชนไม่ได้รุนแรงมากนัก แต่แรงกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐในช่วงที่เศรษฐกิจตกต่ำหลาย ๆ ครั้งที่ผ่านมา ทำให้ปัจจุบันประชาชนมีภาระหนี้สินเพิ่มมากขึ้น ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติได้เปิดเผย ผลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ประจำปี 2558 จากกลุ่มครัวเรือนตัวอย่างในทุกจังหวัดทั่วประเทศ ทั้งในเทศบาลและนอกเทศบาล เพื่อสนองความต้องการของผู้ใช้ข้อมูล สำนักงานสถิติแห่งชาติได้จัดทำสรุปผลการสำรวจเบื้องต้นเพื่อนำเสนอข้อมูล ในระดับหนึ่งก่อนที่รายงานฉบับสมบูรณ์จะแล้วเสร็จ โดยใช้ข้อมูลจากการสำรวจ 6 เดือนแรก (มกราคม - มิถุนายน 2558) จำนวนครัวเรือนตัวอย่างประมาณ 26,000 ครัวเรือน ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายที่นำเสนอเป็นค่าใช้จ่ายเฉลี่ยที่จำเป็นต้องใช้ในการยังชีพเท่านั้น จึงไม่รวมการสะสมทุน เช่น ซื้อบ้าน/ที่ดิน และเงินออม ซึ่งสรุปผลการสำรวจที่สำคัญ ได้ดังนี้ รายได้ของครัวเรือน ปี 2558 ทั่วประเทศมีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 27,545 บาท มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเดือนละ 21,818 บาท ร้อยละ 33.6 หนี้สินของครัวเรือน มีร้อยละ 49.2 โดยมีจำนวน

หนี้สิน เฉลี่ย 163,276 บาทต่อครัวเรือน โดยครัวเรือนที่มีหนี้ในระบบอย่างเดียวร้อยละ 91.4 และครัวเรือนที่มีหนี้ทั้งในระบบและนอกระบบร้อยละ 3.5 การเปรียบเทียบรายได้ ค่าใช้จ่าย และหนี้สินของครัวเรือนรายภาค ปี 2558 พบว่าครัวเรือนในภาคกลาง เป็นภาคที่มีสัดส่วนของค่าใช้จ่ายต่อรายได้สูงสุดถึงร้อยละ 82.7 ซึ่งจะทำให้เกิดการออม หรือชำระหนี้ได้น้อยมากเมื่อเทียบกับครัวเรือนในภาคอื่น ๆ การเปรียบเทียบรายได้ ค่าใช้จ่าย และหนี้สินของครัวเรือน ตามสถานะทางเศรษฐกิจสังคมของครัวเรือน (ตามอาชีพ) ปี 2558 พบว่าครัวเรือนลูกจ้างที่เป็นผู้จัดการ/นักวิชาการ/ผู้ปฏิบัติงานวิชาชีพ มีรายได้เฉลี่ยสูงสุดถึง 59,733 บาท และรายได้ต่ำสุดคือครัวเรือนประมง ป่าไม้ ลำสัตว์ฯ 12,925 บาท การเปรียบเทียบรายได้ ค่าใช้จ่าย และหนี้สินต่อรายได้ ปี 2549 – 2558 พบว่ามีรายได้เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จาก 17,787 บาท เป็น 27,545 บาท และค่าใช้จ่ายฯ เพิ่มขึ้นจาก 14,311 บาท เป็น 21,818 บาท ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาผลต่างของรายได้และค่าใช้จ่ายฯ พบว่ารายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการยังชีพ 5,727 บาทต่อครัวเรือน หรือประมาณ 1,975 บาทต่อคน การเปรียบเทียบอัตราร้อยละของครัวเรือนที่มีหนี้ และจำนวนหนี้สิน เฉลี่ยต่อครัวเรือนทั้งสิ้นปี 2549 – 2558 พบว่าสัดส่วนของครัวเรือนที่เป็นหนี้ลดลงตามลำดับ คือ ลดลงจากร้อยละ 64.4 ในปี 2549 เป็นร้อยละ 49.2 ในปี 2558 แต่จำนวนเงินที่เป็นหนี้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จาก 116,585 บาท ในปี 2549 เป็น 163,276 บาท ในปี 2558 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2558.)^[2]

ทั้งนี้ คณะกรรมการนโยบายการเงินคงอัตราดอกเบี้ยนโยบายในการประชุมเดือนสิงหาคม และกันยายน 2558 โดยให้น้ำหนักกับการรักษาเสถียรภาพตลาดการเงินภายใต้แนวโน้มความผันผวนที่สูงขึ้น ทั้งนี้ ความเสี่ยงทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้น

ได้ถูกคำนึงถึงในการลดดอกเบี้ยในช่วงครึ่งแรกของปีไปส่วนหนึ่งแล้ว โดยปัจจุบันภาวะการเงินโดยรวมยังคงอยู่ในระดับผ่อนคลาย ในระยะต่อไป คณะกรรมการฯ เห็นว่านโยบายการเงินควรผ่อนคลายต่อเนื่องเพื่อสนับสนุนการฟื้นตัวเศรษฐกิจ รวมทั้งควรมีบทบาทในการรักษาความเชื่อมั่นของตลาดที่ค่อนข้างอ่อนไหวต่อสถานการณ์ (ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2558). รายงานนโยบายการเงินกันยายน 2558. ออนไลน์)

จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นที่มาของการศึกษาเรื่องการค้าตัดสินใจการกู้ยืมเงินของผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อย ในตลาดชุมชนการเคหะท่าทราย เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ที่จะเป็นผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจตกต่ำในปัจจุบัน อีกทั้งยังประสบปัญหาการขาดสภาพคล่องทางการเงินและปัญหาการขายสูงกว่ารายรับ จึงมีแนวโน้มที่จะก่อหนี้สินเพื่อให้สามารถประคองตัวให้อยู่รอดด้วยการกู้เงินจากแหล่งเงินกู้ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการกู้เงินในระบบหรือการกู้เงินนอกระบบ ผู้วิจัยจึงมุ่งหวังว่าจะนำข้อมูลที่ได้อาจจากการวิจัยครั้งนี้ ไปใช้ประโยชน์ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและแก้ไขเกี่ยวกับปัญหาหนี้สินที่เกิดขึ้น ในการบริหารจัดการรายได้ของผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อย ในตลาดชุมชนการเคหะท่าทราย เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร และนำผลวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการรายได้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อให้มีความสามารถในการลดภาระหนี้สิน และยังช่วยพัฒนาการเปลี่ยนแปลงบนพื้นฐานวิถีชีวิตของสังคม โดยการนำเอาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ให้มีความตระหนักรู้ถึงความ “พอเพียง” และ “เพียงพอ” ของผู้ประกอบการค้ารายย่อย เพื่อให้สังคมไทยมีชีวิตดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนต่อไป (องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี. 25 มิถุนายน 2557. การแปลง

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่กิจกรรมการปฏิบัติ.
ออนไลน์)^[3]

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจการ
กู้ยืมเงินของผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อย ในตลาด
ชุมชนการเคหะท่าทราย เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร
นियามศัพท์เฉพาะ

การกู้ยืมเงิน หมายถึง การยืมเงินด้วยวาจา
หรือลายลักษณ์อักษร โดยมีข้อแม้ว่าผู้กู้จะต้องใช้คืน
เงินกู้ยืมพร้อมดอกเบี้ยตามอัตราที่รัฐบาลกำหนด

การใช้เงินกู้ หมายถึง การนำเงินกู้ไปใช้ใน
ภาระจำเป็นตามความต้องการในการดำเนินชีวิตของ
ครัวเรือนตามสภาพวิถีชีวิต

ผู้กู้หรือผู้ใช้บริการ หมายถึง ผู้มีความ
เดือดร้อนขาดแคลนเงินและมีความต้องการใช้เงิน
โดยการกู้ยืมเงิน และยินยอมให้ดอกเบี้ยเป็นสิ่ง
แลกเปลี่ยน

ผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อย หมายถึง
ผู้ทำการค้าขายสินค้าหรือบริการ ในตลาดชุมชน
การเคหะท่าทราย เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

- เพศ
- อายุ
- การศึกษา

ปัจจัยด้านสถานประกอบการ

- ประเภทสินค้าที่จัดจำหน่าย
- รอบระยะเวลาการขาย
สินค้า
- ความถี่ในการเข้ามาขาย
สินค้าในตลาด
- การชำระค่าเช่าพื้นที่ขาย
สินค้าในตลาด

ตัวแปรตาม

การตัดสินใจการกู้ยืม
เงินของผู้ประกอบการ
ค้าปลีก ราย ย่อย
ในตลาดชุมชน การ
เคหะท่าทราย เขตหลัก
สี่ กรุงเทพมหานคร

- รายรับจากการขาย
- ค่าใช้จ่ายต่อวัน
- ภาระหนี้สิน
- อัตราดอกเบี้ย
- แหล่งเงินกู้
- คำนิยมทางสังคมใน
ปัจจุบัน

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อยที่มี
ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลและปัจจัยด้านสถาน
ประกอบการ แตกต่างกัน จะมีการตัดสินใจกู้ยืมเงิน
ของผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อยในตลาดชุมชน
การเคหะท่าทราย เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร
แตกต่างกัน

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ
นั้น ได้มีผู้นำเสนอเอาไว้อย่างมากมาย เช่น
1) ความหมายของการตัดสินใจของบาร์นาร์ด
(Barnard) 2) ลักษณะการตัดสินใจของลูมบา
(Loomba) 3) ชนิดของการตัดสินใจของไซมอน

(Simon) 4) กระบวนการตัดสินใจของพลันเกต และแอ็ดเนอร์ (Plunkett and Attner) เป็นต้น

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการกู้ยืมเงิน

แนวคิดเรื่องการกู้ยืมเงิน ส่วนหนึ่งมาจากสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ที่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการค้าปลีก รายย่อยเหล่านี้ได้ อีกทั้งยังรวมถึงแหล่งเงินกู้ยืมต่างๆ ที่มีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขเป็นข้อกำหนด เช่น ธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงินเพื่อวัตถุประสงค์โดยเฉพาะ สถาบันการเงินที่ไม่ประกอบกิจการธนาคาร สหกรณ์การเกษตร บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ไร่รับจำนำ บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นต้น

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเงินทุน

สำหรับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเงินทุน นั้น เป็นลักษณะในการจัดหาเงินจากแหล่งเงินทุนต่างๆ เมื่อพิจารณาจากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเงินทุน ที่นำมาใช้อธิบายแหล่งเงินทุนกู้ยืมต่างๆ ได้ เช่น ความหมายของเงินทุน ประโยชน์ของเงินทุน ประเภทของเงินทุน การจัดหาเงินทุน การกู้ยืมจากแหล่งเงินทุนนอกระบบ การกู้ยืมจากแหล่งเงินทุนในระบบ เป็นต้น

ทฤษฎีเกี่ยวกับธุรกิจการค้าปลีก

เมื่อพิจารณาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีเกี่ยวกับธุรกิจการค้าปลีก ที่นำมาใช้อธิบายหรือชี้ให้เห็นถึงปัจจัยต่างๆ เช่น ความหมาย ความสำคัญ ประเภทของร้านค้าปลีก ธุรกิจค้าปลีก รวมถึงช่องทางการค้าปลีก วิวัฒนาการธุรกิจค้าปลีก และคำจำกัดความของรายย่อย

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุชาตย์ ก่องดาวงษ์^[4] (2553) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการกู้ยืมเงินของผู้ค้าขายในตลาดเขตเทศบาลนครเชียงใหม่, กิริยา สุนันทวุฒิ^[5] (2550) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังและความ

พึงพอใจของผู้ค้าและลูกค้าที่ใช้บริการที่มีต่อการบริหารตลาดนัดชุมชนการเคหะท่าทราย เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร, สุชาดา ตูวิชรานนท์^[6] (2550) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การกู้ยืมเงินในตลาดการเงินนอกระบบ, อรรถพันธ์ สุภักพิสุทธิกุล และ ดร.วิษณุ วงศ์สินศิริกุล^[7] (2557) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการตัดสินใจก่อนหนี้สินของบุคคลในจังหวัดสมุทรปราการ เป็นต้น

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปการเลือกใช้ตัวแปรต้น โดยแบ่งเป็น 1.ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ และการศึกษา 2.ปัจจัยด้านสถานประกอบการ ได้แก่ ประเภทสินค้าที่จัดจำหน่าย รอบระยะเวลาการขายสินค้า ความถี่ในการเข้ามาขายสินค้าในตลาด และการชำระ ค่าเช่าพื้นที่ขายสินค้าในตลาด ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลทำให้เกิดตัวแปรตาม คือ การตัดสินใจกู้ยืมเงินของผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อย ในตลาดชุมชนการเคหะท่าทราย เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ในประเด็นที่เกี่ยวกับรายรับจากการขาย ค่าใช้จ่ายรายวัน ภาระหนี้สิน อัตราดอกเบี้ย แหล่งเงินกู้และค่านิยมทางสังคมปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้ จึงเป็นที่มาในการศึกษาวิจัยเรื่อง การตัดสินใจกู้ยืมเงินของผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อย ในตลาดชุมชนการเคหะท่าทราย เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจตกต่ำในปัจจุบัน ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อยในตลาดชุมชนการเคหะท่าทราย เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร เพื่อเรียงลำดับความสำคัญของปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการกู้ยืมเงินทั้งในและนอกระบบ โดยสามารถสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการกู้ยืมเงินที่เพิ่มมากขึ้นในสังคมปัจจุบัน

วิธีการศึกษาวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อย ในตลาดชุมชนการเคหะท่าทราย เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร จากจำนวนผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อยในตลาดทั้งหมด 647 ร้านค้า (บทสัมภาษณ์ของวรัญญา ศรีวิชากร^[8]. (2559, 11 มกราคม). จำนวนผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อย ในตลาดชุมชนการเคหะท่าทราย เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร. สัมภาษณ์โดย ไอริณ ศรีวิชากร ที่ตลาดชุมชนการเคหะท่าทราย เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร.

กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อย ในตลาดชุมชนการเคหะท่าทราย เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มแบ่งออกตามรอบระยะเวลาการขายสินค้า คือ กลุ่มตลาดนัดรอบเช้า กลุ่มตลาดนัดรอบเย็น และกลุ่มตลาดนัดใต้รุ่ง จำนวน 247 ตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ใช้สูตรคำนวณตามทฤษฎีของ Taro Yamane (4067) (Yamane, T. 2967. Elementary Sampling Theory, USA: Prentice Hall) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 0.05 ปรากฏ เครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วยคำถาม 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษารายได้ต่อเดือน ประเภทสินค้าที่จัดจำหน่ายรอบระยะเวลาการขายสินค้า ความถี่ในการเข้ามาขายสินค้าในตลาด การชำระค่าเช่าพื้นที่ขายสินค้าในตลาด

ส่วนที่ 2 ปัจจัยด้านสถานประกอบการที่มีผลต่อการตัดสินใจการกู้ยืมเงินของผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อย ในตลาดชุมชนการเคหะท่าทราย เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 6 ส่วน คือ รายรับจากการขาย ค่าใช้จ่ายต่อวัน ภาระหนี้สิน อัตราดอกเบี้ย แหล่งเงินทุน และค่านิยมทางสังคมไทยในปัจจุบัน

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการตัดสินใจการกู้ยืมเงินของผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อย

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวน 247 ชุด พบว่าผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อยผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 63.2 เป็นเพศหญิง อยู่ในช่วงอายุมากกว่าหรือเท่ากับ 41 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 49.8 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. หรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 36.0

จำหน่ายเสื้อผ้า-เครื่องสำอาง คิดเป็นร้อยละ 33.6 รอบระยะเวลาการขายสินค้าตลาดนัดรอบเช้า คิดเป็นร้อยละ 35.6 เข้ามาขายสินค้าในตลาด 5 – 6 ครั้ง/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 36.0 ชำระค่าเช่าพื้นที่ขายสินค้าเป็นรายเดือน คิดเป็นร้อยละ 48.2

ส่วนที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐานในการศึกษาโดยจำแนกตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลและปัจจัยด้านสถานประกอบการ ที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินของผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อยในตลาดชุมชนการเคหะท่าทราย เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร พบว่า

การศึกษาที่แตกต่างกัน ส่งผลต่ออัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ชำระอยู่ในปัจจุบัน (ร้อยละ 0 – 5 %) ที่ระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.

หรือเทียบเท่า (30.3%) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ประเภทสินค้าที่จัดจำหน่าย ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อรายรับที่ได้จากการขายต่อวัน จำนวน 1,000 – 1,500 บาท ประเภทสินค้าเสื้อผ้า-เครื่องสำอาง (33.7%) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ความถี่ในการเข้ามาขายสินค้าในตลาดที่ต่างกัน ส่งผลต่อผลกระทบจากค่านิยมทางสังคมไทยที่มีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ในด้านอื่นๆ ซึ่งมีความถี่ 5-6 ครั้ง/สัปดาห์ (53.9%) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

การชำระค่าเช่าพื้นที่ขายสินค้าในตลาดที่ต่างกัน ส่งผลต่ออัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ชำระอยู่ในปัจจุบัน (ร้อยละ 0 – 5 %) โดยชำระค่าเช่าเป็นรายเดือน (34.5%) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน รายละเอียดในตารางที่ 1

ตาราง 1 ตารางสรุปสมมติฐาน

สมมติฐาน	รายรับจากการขาย	อัตราดอกเบี้ย	ค่านิยมทางสังคมไทยฯ
เพศ	-	-	-
อายุ	-	-	-
การศึกษา	-	**	-
ประเภทสินค้าที่จัดจำหน่าย	*	-	-
รอบระยะเวลาการขายสินค้า	-	-	-
ความถี่ในการเข้ามาขายสินค้าในตลาด	-	-	**
การชำระค่าเช่าพื้นที่ขายสินค้าในตลาด	-	**	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- ไม่มีความสัมพันธ์กัน

เพศ ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการรับทราบแหล่งข้อมูลการให้บริการเงินกู้ จากแหล่งเงินกู้โดยตรงที่แตกต่างกัน โดยเลือกตอบอันดับ 1 ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย 35.2% และเพศหญิง 17.3% อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

อายุ ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อค่าใช้จ่ายต่อวัน แตกต่างกันในด้านค่าผ่อนรถยนต์/รถจักรยานยนต์ มีอายุเฉลี่ย 31-35 ปี (19.4%) ค่าใช้บริการโทรศัพท์/อินเทอร์เน็ต มีอายุมากกว่า 41 ปี (4.1%) แล้วยังส่งผลต่อภาระหนี้สินที่เกิดจากการซื้อยานพาหนะ/ผ่อนยานพาหนะ หนี้สินที่เกิดจากกู้ยืมเพื่อการศึกษาของบุตร/ตนเอง มีอายุมากกว่า 41 ปี (26.0%) และยังส่งผลต่อการรับทราบแหล่งข้อมูลการให้บริการเงินกู้จากเพื่อนและบุคคลในที่ทำงานที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ค่าใช้จ่ายต่อวันแตกต่างกัน ในด้านค่าเครื่องสำอาง มีอายุเฉลี่ย 21-25, มากกว่า 41 ปี (1.6%) รองลงมาคือค่าซื้อสินค้าอุปโภค/บริโภค มีอายุมากกว่า 41 ปี (22.8%) แล้วยังส่งผลต่อภาระหนี้สินปัจจุบันที่เกิดจากการเล่นแชร์ มีอายุมากกว่า 41 ปี (7.3%) รองลงมาคือ หนี้สินที่เกิดจากการซื้อสินค้าผ่านบัตรเครดิต มีอายุมากกว่า 41 ปี (6.5%) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

การศึกษา ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อค่าใช้จ่ายต่อวัน ในด้านค่าผ่อนบ้าน/ค่าเช่าบ้าน/ที่พักอาศัย มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. หรือเทียบเท่า (55.1%) รองลงมาคือ ค่าเครื่องใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยต่างๆ มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี (2.7%) แล้วยังส่งผลต่อหนี้สินที่เกิดจาก

ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า (31.7%) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 อีกทั้งยังส่งผลต่อภาระหนี้สินปัจจุบันที่เกิดจากการซื้อบ้าน/ผ่อนบ้าน/ค่าเช่าบ้าน มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. หรือเทียบเท่า (28.1%) รองลงมาคือ หนี้สินที่เกิดจากการซื้อสินค้าผ่านบัตรเครดิต มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. หรือเทียบเท่า (10.1%) หนี้สินอื่นๆ มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. หรือเทียบเท่า (13.5%) หนี้สินที่เกิดจากการซื้อยานพาหนะ/ผ่อนยานพาหนะ มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี (24.3%) ตามลำดับ และส่งผลต่อการรับทราบแหล่งข้อมูลให้บริการเงินกู้จากบุคคลในที่ทำงาน มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. หรือเทียบเท่า (9.0%) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ประเภทสินค้าที่จัดจำหน่ายที่แตกต่างกัน คือ สินค้าประเภทเสื้อผ้า-เครื่องสำอาง ส่งผลต่อค่าใช้จ่ายต่อวัน ด้านค่าซื้อสินค้าอุปโภค/บริโภค (30.1%) แล้วส่งผลต่อภาระหนี้สินปัจจุบันที่เกิดจากการซื้อบ้าน/ผ่อนบ้าน/ค่าเช่าบ้าน (26.5%) และส่งผลต่อการรับทราบแหล่งข้อมูลให้บริการเงินกู้จากบุคคลในครอบครัว (19.3%) รองลงมาคือ แหล่งข้อมูลอื่นๆ (3.6%) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่งผลต่อค่าใช้จ่ายต่อวัน รองลงมาคือ ค่าผ่อนบ้าน/ค่าเช่าบ้าน/ที่พักอาศัย (33.7%) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

รอบระยะเวลาการขายสินค้า ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อค่าใช้จ่ายต่อวัน ในด้านค่าเครื่องสำอาง เป็นตลาดนัดรอบไต้รุ่ง (14.3%) รองลงมาคือ ค่าซื้อสินค้าอุปโภค/บริโภค เป็นตลาดนัดรอบเช้า (22.7%)

ค่าใช้จ่ายอื่นๆภายในบ้าน เป็นตลาดนัดรอบเช้า (10.2%) แล้วยังส่งผลต่อภาระหนี้สินปัจจุบันที่เกิดจากการซื้อบ้าน/ผ่อนบ้าน/ค่าเช่าบ้าน เป็นตลาดนัดรอบเย็น (47.9%) หนี้สินที่เกิดจากการเล่นแชร์ เป็นตลาดนัดรอบอื่นๆ (20.9%) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 รวมถึงภาระหนี้สินที่เกิดจากการซื้อยานพาหนะ/ผ่อนยานพาหนะ เป็นตลาดนัดรอบเช้า (18.2%) หนี้สินที่เกิดจากการกู้ยืมนอกระบบ เป็นตลาดนัดรอบอื่นๆ (1.5%) และส่งผลต่อการรับทราบแหล่งข้อมูลให้บริการเงินกู้จากคนรู้จัก เป็นตลาดนัดรอบเย็น (32.4%) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ความถี่ในการเข้ามาขายสินค้าในตลาดที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อค่าใช้จ่ายต่อวัน ในด้านค่าใช้บริการโทรศัพท์/อินเทอร์เน็ต มีความถี่ในการขาย 3-4 ครั้ง/สัปดาห์ (17.9%) รองลงมาคือ ค่าซื้อสินค้าอุปโภค/บริโภค มีความถี่ในการขาย 1-2 ครั้ง/สัปดาห์ (30.9%) ค่าผ่อนบ้าน/ค่าเช่าบ้าน/ที่พักอาศัย มีความถี่ในการขาย 5-6 ครั้ง/สัปดาห์ (57.3%) แล้วยังส่งผลต่อภาระหนี้สินที่รองลงมาคือหนี้สินที่เกิดจากการกู้ยืมเงินจากธนาคารพาณิชย์ มีความถี่ในการขาย 3-4 ครั้ง/สัปดาห์ (23.1%) การรับทราบแหล่งข้อมูลให้บริการเงินกู้จากบุคคลในครอบครัว มีความถี่ในการขาย 7 ครั้งขึ้นไป/สัปดาห์ (23.4%) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อีกทั้งค่าใช้จ่ายต่อวัน ด้านค่าผ่อนรถยนต์/รถจักรยานยนต์ มีความถี่ในการขาย 5-6 ครั้ง/สัปดาห์ (6.7%) แล้วยังส่งผลต่อภาระหนี้สินปัจจุบันที่เกิดจากการซื้อยานพาหนะ/ผ่อนยานพาหนะ มีความถี่ในการขาย 5-6 ครั้ง/สัปดาห์ (13.5%) หนี้สินที่เกิดจากการซื้อบ้าน/ผ่อนบ้าน/ค่าเช่าบ้าน มีความถี่ในการขาย 5-6 ครั้ง/สัปดาห์ (39.3%) หนี้สินที่เกิดจากการเล่นแชร์ มีความถี่ในการขาย 7 ครั้งขึ้นไป/สัปดาห์ (21.9%)

การรับทราบแหล่งข้อมูลให้บริการเงินกู้รองลงมาคือ
คนรู้จัก มีความถี่ในการขาย 5-6 ครั้ง/สัปดาห์
(38.2%) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
0.01

การชำระค่าเช่าพื้นที่ขายสินค้าในตลาด
ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อค่าใช้จ่ายต่อวัน รองลงมาคือ
ด้านค่าใช้จ่ายอื่นๆภายในบ้าน จ่ายค่าเช่าเป็นราย
เดือน (8.4%) ค่าซื้อสินค้าอุปโภค/บริโภค จ่ายค่าเช่า
เป็นรายเดือน (23.5%) และค่ารักษาพยาบาล
จ่ายค่าเช่าเป็นรายสัปดาห์ (4.2%) แล้วยังส่งผลต่อ
ภาระหนี้สินปัจจุบันรองลงมาคือ หนี้สินที่เกิดจาก
การซื้อบ้าน/ผ่อนบ้าน/ค่าเช่าบ้าน จ่ายค่าเช่าเป็น
รายวัน (44.2%) และยังส่งผลต่อการรับทราบ

แหล่งข้อมูลให้บริการเงินกู้จากแหล่งเงินกู้โดยตรง
จ่ายค่าเช่าเป็นรายเดือน (33.6%) และคนรู้จัก
จ่ายค่าเช่าเป็นรายวัน (38.4%) แตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่งผลต่อค่าใช้จ่าย
ต่อวัน ด้านค่าผ่อนรถยนต์/รถจักรยานยนต์ จ่ายค่าเช่า
เป็นรายเดือน (5.0%) แล้วยังส่งผลต่อภาระหนี้สิน
ปัจจุบันที่เกิดจากการเล่นแชร์ จ่ายค่าเช่าเป็นรายเดือน
(13.4%) และยังส่งผลต่อการรับทราบแหล่งข้อมูล
ให้บริการเงินกู้จากเพื่อน จ่ายค่าเช่าเป็นรายเดือน
(7.6%) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน รายละเอียดใน
ตารางที่ 2

ตาราง 2 ตารางสรุปสมมติฐาน

สมมติฐาน	เพศ	อายุ	การศึกษา	ประเภท สินค้าฯ	รอบ ระยะเวลา การขายฯ	ความถี่ใน การเข้ามา ขายสินค้าฯ	การชำระ ค่าเช่า พื้นที่ฯ
ค่าใช้จ่ายต่อวัน							
ค่าผ่อนบ้าน/ค่าเช่าบ้าน/ที่พัก อาศัย	-	-	*	*	-	**	-
ค่าซื้อสินค้าอุปโภค/บริโภค	-	**	-	**	*	**	*
ค่ารักษาพยาบาล	-	-	-	-	-	-	*
ค่าใช้จ่ายอื่นๆภายในบ้าน	-	-	-	-	*	-	*
ค่าเล่าเรียน/การศึกษานูถรหรือ ตนเอง	-	-	-	-	-	-	-
ค่าผ่อนรถยนต์/รถจักรยานยนต์	-	*	-	-	-	-	**
ค่าบัตรเครดิต	-	-	-	-	-	-	-
ค่าใช้ บริการ โทรศัพท์ / อินเทอร์เน็ต	-	*	-	-	-	**	-
ค่าเสื้อผ้า/เครื่องนุ่งห่ม	-	-	-	-	-	-	-
ค่าเครื่องสำอาง	-	**	-	-	*	-	-
ค่าเครื่องใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย	-	-	*	-	-	-	-

ต่างๆ							
ค่าเดินทางท่องเที่ยว	-	-	-	-	-	-	-
ค่ารถเดินทางประจำวัน	-	-	-	-	-	-	-
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	-	-	-	-	-	-	-
ภาระหนี้สิน							
หนี้สินที่เกิดจากการกู้ยืมเพื่อการศึกษาของบุตร/ตนเอง	-	*	*	-	-	-	-
หนี้สินที่เกิดจากการกู้ยืมเงินจากธนาคารพาณิชย์	-	-	-	-	-	**	-
หนี้สินที่เกิดจากการซื้อสินค้าผ่านบัตรเครดิต	-	**	**	-	-	-	-
หนี้สินที่เกิดจากการเล่นแชร์	-	**	-	-	*	*	**
หนี้สินที่เกิดจากการซื้อบ้าน/ผ่อนบ้าน/ค่าเช่าบ้าน	-	-	**	**	*	*	*
หนี้สินที่เกิดจากการซื้อยานพาหนะ/ผ่อนยานพาหนะ	-	*	**	-	**	*	-
หนี้สินที่เกิดจากการซื้อผ่อนเครื่องใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยต่างๆ	-	-	-	-	-	-	-
หนี้สินที่เกิดจากการกู้ยืมเงินนอกระบบ	-	-	-	-	**	-	-
หนี้สินที่เกิดจากการติดการพนัน	-	-	-	-	-	-	-
หนี้สินอื่นๆ	-	-	**	-	-	-	-
แหล่งข้อมูลเงินกู้							
บุคคลในครอบครัว	-	-	-	**	-	**	-
ญาติ	-	-	-	-	-	-	-
เพื่อน	-	*	-	-	-	-	**
บุคคลในสถานที่ทำงาน	-	*	**	-	-	-	-
คนรู้จัก	-	-	-	-	**	*	*
แหล่งเงินกู้โดยตรง	*	-	-	-	-	-	*
อื่นๆ โปรดระบุ	-	-	-	**	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- ไม่มีความสัมพันธ์กัน

การอภิปรายผล

1. ด้านรายรับจากการขาย มีความสัมพันธ์กับประเภทสินค้าที่จัดจำหน่าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรรดพันธ์ สุภักพิสุทติกุล และ ดร.วิษณุ วงศ์สินศิริกุล (2557) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการตัดสินใจก่อนหนี้สินของบุคคลในจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ต้องเลี้ยงดู รายได้รับเป็นเงินเดือนประจำ เงินออม และรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน มีผลต่อการตัดสินใจก่อนหนี้สินของบุคคลในจังหวัดสมุทรปราการ

2. ด้านค่าใช้จ่ายต่อวัน มีความสัมพันธ์กับอายุ การศึกษา ประเภทสินค้าที่จัดจำหน่าย รอบระยะเวลาการขายสินค้า ความถี่ในการเข้ามาขายสินค้าในตลาด และการชำระค่าเช่าพื้นที่ขายสินค้าในตลาด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณษา ยาวีระ (2549)^[9] ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกู้ยืมเงินของครัวเรือนในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าการศึกษาของบุตร/ตนเอง ส่งผลต่อการกู้ยืมเงินของครัวเรือนมากที่สุด รองลงมาคือ การซื้อสินค้าเพื่ออำนวยความสะดวกสบาย

3. ด้านภาระหนี้สิน มีความสัมพันธ์กับอายุ การศึกษา ประเภทสินค้าที่จัดจำหน่าย รอบระยะเวลาการขายสินค้า ความถี่ในการเข้ามาขายสินค้าในตลาด และการชำระค่าเช่าพื้นที่ขายสินค้าในตลาด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณษา ยาวีระ (2549) ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกู้ยืมเงินของครัวเรือนในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ภาระหนี้สินของครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้หลักและรายได้เสริมของ

ครอบครัว ค่าใช้จ่ายในครอบครัวซึ่งส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของบุตร/ตนเอง

4. ด้านอัตราดอกเบี้ย มีความสัมพันธ์กับการศึกษา และการชำระค่าเช่าพื้นที่ขายสินค้าในตลาด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาญ ก่องดาวงษ์ (2553) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการกู้ยืมเงินของผู้ค้าขาย ในตลาดเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่า ความเชื่อมั่น 95% หรือมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 5% ($\alpha = 0.05$) ได้แก่ ปัจจัยด้านอัตราดอกเบี้ยในการกู้ยืมเงินนอกระบบ รองลงมาคือ ปัจจัยด้านการมีวงเงินที่อนุมัติให้สูงในการกู้ยืมเงินนอกระบบ ปัจจัยด้านระยะเวลาในการกู้ยืมเงิน และปัจจัยด้านวงเงินที่อนุมัติให้สูงในการกู้ยืมเงินในระบบ ตามลำดับ

5. ด้านแหล่งเงินกู้ มีความสัมพันธ์กับเพศ อายุ การศึกษา ประเภทสินค้าที่จัดจำหน่าย รอบระยะเวลาการขายสินค้า ความถี่ในการเข้ามาขายสินค้าในตลาด และการชำระค่าเช่าพื้นที่ขายสินค้าในตลาด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชวลิต คชหิรัญ (2541)^[10] ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลการกู้ยืมเงินของข้าราชการตำรวจ ชั้นประทวนของสถานีตำรวจภูธร ในเขตอำเภอเมือง เชียงใหม่ พบว่า ปัจจุบันร้อยละ 79.5 มีหนี้สินกับธนาคารพาณิชย์ สหกรณ์ออมทรัพย์ สถาบันการเงินบุคคลทั่วไป หรือแชร์ เฉลี่ย 95,000 บาทต่อคน

6. ด้านค่านิยมทางสังคมในปัจจุบัน ความสัมพันธ์กับความถี่ในการเข้ามาขายสินค้าในตลาด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรทิพย์ เค้าสิม (2550)^[11] ได้ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของลูกค้าใน

การกู้ยืมเงินของธนาคารอาคารสงเคราะห์ สาขา
ขอนแก่น พบว่า แนวทางการปรับตัวของธนาคาร
เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ
พบว่าธนาคารควรจะดำเนินกลยุทธ์ในเชิงรุกเข้าหา
ลูกค้าเพื่อเพิ่มฐานลูกค้ารายย่อยและเพิ่มสัดส่วน
รายได้ จากค่าธรรมเนียมต่อรายได้รวมให้มากขึ้น
ควรเพิ่มผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายครบวงจร ควรแสดง
ภาพลักษณ์และสื่อสารให้เห็นถึงจุดเด่น หรือ
เอกลักษณ์ที่แตกต่างจากคู่แข่งธนาคาร และควรเน้น
การสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าเพื่อสร้างความภักดี
ต่อธนาคาร

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1) ด้านรายรับจากการขาย ผู้ประกอบการ
ค้าปลีกรายย่อยเงินไม่พอใช้ และมีความต้องการเงิน
ก้อนเพื่อนำไปใช้จ่ายอื่นๆ อีกทั้งต้องการเงินมา
ลงทุนและใช้จ่ายซื้อของ เพราะมีสาเหตุหลายอย่าง
จึงมีความจำเป็นการกู้ยืมเงิน เพื่อนำมาผ่อนบ้านและ
ใช้จ่ายในครอบครัว เนื่องจากการลงทุนมีต้นทุน
สินค้าที่สูงขึ้น แต่ขายสินค้าได้น้อยลง จึงเป็นสาเหตุ
หนึ่งที่ทำให้ผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อยมีความ
จำเป็นในการกู้ยืมเงิน เงินทุนหมุนเวียนรายรับที่ได้
จากการค้าขายมานั้น ไม่เพียงพอต่อรายจ่ายในแต่ละ
เดือน - แต่ละวัน จึงทำให้มีภาระหนี้สินเพิ่มมากขึ้น

2) ด้านค่าใช้จ่ายต่อวัน หากผู้ประกอบการ
ค้าปลีกรายย่อยมีความจำเป็นจะต้องใช้เงิน จึงจะ
ตัดสินใจกู้ยืม ไม่ใช่กู้เพราะแค่คิดว่าไม่มีทุน แต่ถ้ากู้
ก็จะกู้ในระบบ ไม่กู้นอกระบบ เพราะจะมีดอกเบี้ยที่
สูงมาก แล้วควรที่จะเก็บค่าตลาดน้อยลงกว่านี้ จะ
เป็นผลดีต่อผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อยในตลาด
อีกด้วย เพราะจะทำให้ค่าใช้จ่ายลดน้อยลง จะได้ไม่
สร้างภาระหนี้สินต่อไป

3) ด้านภาระหนี้สิน ผู้ประกอบการค้าปลีก
รายย่อยบางรายมีความต้องการที่จะกู้ยืมเงิน แต่ไม่

อยากมีผู้ค้า ควรคำนึงถึงระยะเวลาและวงเงินที่
สามารถใช้ชำระคืนได้ในแต่ละเดือน และต้อง
คำนึงถึงรายรับ-รายจ่ายให้พอดีต่อกัน ให้มีความ
สมดุลกัน เอกสารไม่ควรยุ่งยาก อนุมัติรวดเร็วภายใน
3 วัน วงเงินกู้พอสมควร ระยะเวลาการผ่อนชำระไม่
ยาวนานเกินไป ดอกเบี้ยต่ำ และที่สำคัญที่สุดก็คือ ไม่
มีค่าติดตามและทวงถาม จะได้ไม่เป็นภาระกับลูกหนี้

4) ด้านอัตราดอกเบี้ย อัตราดอกเบี้ยไม่สูง
มากนัก วงเงินให้ตามความต้องการและเหมาะสมกับ
ผู้กู้ความชัดเจนของผู้กู้ เกี่ยวกับเครดิตการชำระเงิน
คืน ปัจจุบันการกู้ยืมนั้น สามารถกู้ได้ง่ายมากขึ้น
มีการปล่อยกู้การค้ารายย่อย และมีอัตราดอกเบี้ยต่ำ
ที่สำคัญคือการค้าประกันตัวเอง ไม่ต้องให้พ่อค้า-
แม่ค้าค้ำกัน ไปมา หรือสามี-ภรรยาค้ำกันได้ และ
เอกสารเกี่ยวกับผู้ค้าประกันควรลดน้อยลงหน่อย
ควรลดอัตราดอกเบี้ยให้น้อยลง และให้วงเงินสูงขึ้น

5) ด้านแหล่งเงินกู้ ด้วยอายุที่เพิ่มมากขึ้น
ส่งผลให้การตัดสินใจกู้ยืมเงินนอกระบบง่ายต่อการ
อนุมัติ และผ่อนชำระง่าย เพราะจ่ายชำระเงินกู้ยืม
เป็นรายวัน แต่อยากให้มีส่วนชุมชนเปิดได้ มีการแจ้ง
เกี่ยวกับเงินกองทุนเพื่อการกู้ยืมที่คนหาเข้ากินค่าได้
เข้าถึงบ้าง มีเงินกู้ในชุมชนดีกว่าไปกู้เงินนอกระบบ
บางท่านจะกู้เฉพาะในระบบเท่านั้น และจะต้องทำ
เงินกู้ที่กู้มาได้นั้น นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์และ
คุ้มค่ามากที่สุด ให้ธนาคารชุมชนและกองทุน
หมู่บ้านปล่อยเงินกู้ยืมบ้าง ธนาคารออมสินปล่อยกู้
ให้ผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อยเหมือนเมื่อก่อน

ด้านค่านิยมทางสังคมในปัจจุบัน รัฐบาล
จะต้องเข้ามาช่วยเหลือเป็นการด่วน เพราะเศรษฐกิจ
ไม่ดี ขายของยากมาก สินค้าแพง ผู้อุปโภค/บริโภคก็
ลดการใช้จ่ายลง สาเหตุมาจากภาวะค่าครองชีพที่
สูงขึ้น ข้าวของทุกอย่างแพงขึ้น การศึกษาสูงขึ้น
แต่การค้าขายไม่ได้มีความคล่องตัวเหมือนเดิม
จะต้องขยันอดทน หามาได้ก็จกต้องรู้จักใช้ ไม่เล่น

การพนัน ต้องรู้จักพอใจในสิ่งที่เรามี แล้วอย่าไป
อยากมียากได้ตามสังคม แล้วเราจะได้ไม่ต้องกู้ยืม
ไม่ต้องเป็นหนี้ เพราะมีผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อย
หลายๆท่านที่เคยเป็นหนี้จากค่าการศึกษาของบุตร
หลาน ต้องหลังจากนั้นก็ไม่มีแล้ว คิดให้ดีกว่านี้ก่อนกู้ยืม
แล้วเราจะไม่ทุกข์ใจภายหลัง ไม่มีก็ไม่ใช้ “เศรษฐกิจ
พอเพียง” เอาไว้ เพราะจ่ายไปก็หมด เงินทดแทน
เงินเก่า เงินออมเข้ามาแทนที่ช้ามาก ส่งผลให้
ผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อยได้รับความเดือดร้อน
และจะเป็นเช่นนี้ตลอด จึงเป็นสาเหตุให้ต้องกู้ยืมเงิน
อยู่ร่ำไป トラバิดที่สภาพเศรษฐกิจยังคงตกต่ำอยู่
ยาวนาน โดยที่ไม่มีมีการแก้ไขให้ดีขึ้นกว่านี้ มีแต่จะ
แยลงเรื่อยๆ เป็นที่น่าเบื่อหน่ายต่อผู้ค้าขายเป็นอย่างมาก

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรจัดให้มีโครงการอบรมเกี่ยวกับการ
ลงทุนการทำธุรกิจ เพราะผู้ประกอบการค้าปลีกราย
ย่อยที่กู้หนี้ยืมสินส่วนใหญ่จะอยู่ในวัยกลางคน ซึ่งม
ีความต้องการใช้เงินมากขึ้น จึงต้องมีการสร้างอาชีพ
เสริมให้กับผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อยกลุ่มนี้ด้วย
เพื่อส่งผลให้ปัญหาหนี้สินลดน้อยลง
2. ควรจัดให้มีการฝึกอบรมผู้ประกอบการ
ค้าปลีกรายย่อย โดยกองทุนหมู่บ้าน ชุมชน หรือ
แหล่งอื่นๆ เพราะผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อยส่วน
ใหญ่มีความรู้ มีการศึกษา เพียงแต่ขาดการพัฒนาทาง
ความคิดเท่านั้นเอง เพราะหากผู้ประกอบการค้าปลีก
รายย่อยกลุ่มนี้มีคนเข้ามาชี้แนะแนวทาง ก็จะสามาร
ดคล้อยตามได้เช่นกัน เพราะฉะนั้นการพัฒนาทาง
ความคิดเป็นสิ่งที่สำคัญมาก
3. ควรจัดให้มีการเรียนรู้เกี่ยวกับการออม
เงิน เศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งอาจจะจัดขึ้นในศูนย์กลาง
ของตลาด เช่น ศาลาประชาคม เป็นต้น เพื่อให้
ผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อยที่อยู่บริเวณโดยรอบ

ได้รับฟังข้อมูลข่าวสารดังกล่าว เพื่อนำไปปรับใช้ใน
ชีวิตประจำวันของตนเองได้

4. ควรจัดการประชุมกันภายในตลาดนัด
บ้าง เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้บริหารตลาดนัดได้รับฟัง
ความคิดเห็นและปัญหาที่ผู้ประกอบการค้าปลีก
รายย่อยประสบปัญหาอยู่บ้าง เช่น ผู้ประกอบการค้าปลีก
รายย่อยมีความต้องการให้ผู้บริหารตลาดนัดลดราคา
ค่าเช่าพื้นที่ขายสินค้าตามความเหมาะสม เพื่อทำให้มี
รายได้เพิ่มขึ้น หนี้สินจะได้ลดลง เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยจากผู้ประกอบการค้าปลีก
รายย่อยที่อยู่นอกเหนือตลาดชุมชนการเคหะท่าทราย
กรุงเทพมหานคร ให้ครอบคลุมกลุ่มผู้ประกอบการ
ค้าปลีกรายย่อยทั่วทุกจังหวัด
2. ควรทำการศึกษาถึงกลุ่มที่ไม่เคยกู้ยืมเงิน
เพื่อนำมาใช้วิเคราะห์ระบบเศรษฐกิจ ซึ่งอาจเป็น
การศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวันภายใต้
เศรษฐกิจพอเพียงจากผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อย
กลุ่มนี้ด้วย
3. ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่คาดว่าจะมีผล
ต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินของผู้ประกอบการค้าปลีก
รายย่อย เช่น ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคม
ปัจจัยด้านแรงจูงใจ เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่ได้อ้างอิง
ตลอดจนผู้วิจัยและนักวิชาการทุกท่าน ที่ผู้วิจัยได้นำ
ข้อมูลของท่านมาอ้างอิงถึงผลงาน การวิจัยใน
รายงานวิจัยเล่มนี้ ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลตลอดจน
ทราบแนวทางในการศึกษาวิจัย จนวิจัยเล่มนี้ได้
สำเร็จ และผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์ที่ปรึกษา

และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมที่ให้คำแนะนำปรึกษาตลอดจนตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และผู้วิจัยต้องขอขอบคุณผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัยธนบุรีกรุงเทพฯ ที่ให้การสนับสนุนให้วิจัยสำหรับการวิจัยเรื่องนี้ สุดท้ายขอขอบพระคุณผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่มีส่วนช่วยเหลือ ทำให้วิจัยเล่มนี้สำเร็จได้

เอกสารอ้างอิง

- [1] ธนาคารแห่งประเทศไทย (2558). รายงานนโยบายการเงิน กันยายน 2558. สืบค้นจาก https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/MonetPolicyComittee/MPR/DocLib/MPR_December2558_GTH58.pdf
- [2] สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2558). *สรุปผลเบื้องต้น การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ในช่วง 6 เดือนแรก ของปี 2558*. สืบค้นจาก <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/the mes/files/SocioPocket58M6.pdf>
- [3] องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี. (25 มิถุนายน 2557). *การแปลงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่กิจกรรมการปฏิบัติ*. สืบค้นจาก http://www.rta.mi.th/21610u/Data/Data_p ro/Popeaing/1.htm
- [4] สุชาญ ก่องดาวงษ์. (2553). *ปัจจัยที่มีผลต่อการกู้ยืมเงินของผู้ค้าขาย ในตลาดเขตเทศบาลนครเชียงใหม่*. เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [5] กิริยา สุนันทวุฒิ. (2550). *ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ค้าและลูกค้าที่ใช้บริการที่มีต่อการบริหารตลาดนัดชุมชนการเคหะท่าทราย เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร*. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- [6] สุชาดา ตูวิชรานนท์. (2550). *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการกู้ยืมเงินในตลาดการเงินนอกระบบ*. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มกราคม 2559.
- [7] อรรถพันธ์ สุภัคพิสุทธิกุล และ ดร.วิษณุ วงศ์สินศิริกุล (2557). *การศึกษาการตัดสินใจก่อนนี้สินของบุคคลในจังหวัดสมุทรปราการ*. เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- [8] วรัญญา ศรีวิชากร. (2559, 11 มกราคม). *จำนวนผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อย ในตลาดชุมชน การเคหะท่าทราย เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร*. สัมภาษณ์โดย ไอริณศรีวิชากร ที่ตลาดชุมชนการเคหะท่าทราย เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร.
- [9] สุพรรณษา ยาวิระ. (2549). *ปัจจัยที่มีผลต่อการกู้ยืมเงินของครัวเรือนในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่*. เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [10] ชาลิต คชหิรัญ. (2541). *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การกู้ยืมเงินของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ของสถานีตำรวจภูธรในเขตอำเภอเมือง เชียงใหม่*. เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [11] พรทิพย์ เกล้าสิม. (2550). *การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของลูกค้าในการกู้ยืมเงินของธนาคารอาคารสงเคราะห์ สาขาขอนแก่น*. เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

การตัดสินใจเรียนเสริมภาษาอังกฤษในโรงเรียนสอนเสริมภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดเชียงใหม่

Decision Making in Learning English Language at English Language Schools of Undergraduate Students in Chiang Mai

นางสาวอัญชัญ กิตติจันทรรัตนา¹, อาจารย์ ดร.พัชรวิพรรณ กิจมี²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น,

anchan8557077@gmail.com

²อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น,

nye_nie@hotmail.com

บทคัดย่อ:

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการตัดสินใจเรียนเสริมภาษาอังกฤษในโรงเรียนสอนเสริมภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี จาก มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยแม่โจ้ จำนวน 397 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผ่านการทดลองแล้วไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.865 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดอันดับ และการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า การตัดสินใจเรียนเสริมภาษาอังกฤษในโรงเรียนสอนเสริมภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ข้อที่มีผลต่อการตัดสินใจ 10 อันดับแรกจากข้อมูลในแบบสอบถามทั้งหมด 54 ข้อ โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ อันดับที่ 1) ครูผู้สอนเป็นคนไทยที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญการใช้ภาษาอังกฤษอย่างแตกฉาน เข้าใจปัญหาการเรียนภาษาอังกฤษของคนไทยด้วยกัน อันดับที่ 2) นำหลักสูตรและตำราเรียนที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับอยู่แล้วมาใช้ในการเรียนการสอน อันดับที่ 3) ครูผู้สอนมีประสบการณ์ด้านการสอนภาษาอังกฤษมาแล้วหลายปี อันดับที่ 4) ครูผู้สอนมีอารมณ์ขันในการสอน ไม่เคร่งเครียด อันดับที่ 5) ครูผู้สอนให้ความเป็นกันเองในการสอน สร้างความผ่อนคลาย ทำให้ผู้เรียนกล้าซักถามระหว่างเรียน อันดับที่ 6) การแจ้งค่าธรรมเนียม มีความชัดเจน อันดับที่ 7) มีระบบการผ่อนชำระ อันดับที่ 8) ครูผู้สอนให้ความสำคัญกับผู้เรียนอย่างเท่าเทียม อันดับที่ 9) สถานที่เรียนอยู่ใกล้ที่พักหรือใกล้มหาวิทยาลัย และ อันดับที่ 10) ครูผู้สอนเป็นเจ้าของภาษาโดยตรง และจากการสัมภาษณ์พบว่า โรงเรียนสอนเสริมภาษาอังกฤษควรใช้สื่อและเทคโนโลยีมาช่วยสอน หลักสูตรควรปรับให้ทันสมัยด้วย อีกทั้งควรมีการทดสอบวัดระดับความรู้และทักษะแล้วหาแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมต่อผู้เรียน

และการประชาสัมพันธ์ต้องให้ข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจน และด้านที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 2 ลำดับสุดท้าย ได้แก่ จัดการสอนโดยใช้เทปบันทึกภาพของการสอนแทนครูสอนในชั้นเรียน และมีหลักสูตรการเขียน-การแปลภาษาอังกฤษ

คำสำคัญ: การตัดสินใจ โรงเรียนสอนเสริมภาษาอังกฤษ

ABSTRACT:

The aim of this research was to investigate the factors affecting the decision making in learning English language at English language schools of undergraduate students in Chiang Mai. The subjects were 397 undergraduate students at Chiang Mai University, Chiang Mai Rajabhat University, Rajamangala University of Technology Lanna and Maejo University. The instruments used in this research were a set of 5 scale questionnaires and interview. The reliability of the questionnaires calculated by the Cronbach's Alpha Coefficient was 0.865. The data collected were analyzed and presented in frequency, percentage, mean, standard deviation including arrangement in rank and the interview were analyzed by content analysis. The results showed ranking factors that affected the decision making in learning English language at English language schools of undergraduate students in Chiang Mai. Top 10 factors were 1) Teachers are native Thai speakers but expert in using, teaching English and understanding Thai students' problems in learning English. 2) Using well-known instant English curriculums and text books. 3) Teachers have several years experience in teaching English. 4) Teachers have a good sense of humor in teaching English. 5) Teachers reduce anxiety, create a positive classroom atmosphere and increase students' self-confidence in asking any questions. 6) Tuition fees and other expenses are clearly indicated. 7) Offering tuition fees with a down payment 8) Teachers treat students equally. 9) English School is located near student's place or campus. 10) Teachers are native English speakers. The additional details from the interviews were as follows; The private English language school should use instructional materials and technologies to stimulate learning also curriculums should be upgraded. A new learner should take a placement tests to analyze the English level so they can be placed into group corresponding the right curriculum and learning management. Moreover school public relations must provide clear and accurate information. The last factors of this ranking are Teaching through VDO and Writing-Translation curriculum.

KEYWORDS: Decision making, English language schools

บทนำ

ภาษาอังกฤษจัดว่าเป็นภาษาสากลที่ใช้สื่อสารกันระหว่างมนุษยชาติตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และคาดว่า จะมีผู้ที่สามารถใช้ทักษะความรู้ภาษาอังกฤษได้มากขึ้น นอกจากนั้นภาษาอังกฤษยังมีบทบาทใช้ในการสื่อสารเพื่อประกอบอาชีพ เพื่อการสร้างรายได้ในยุคเศรษฐกิจซึ่งเต็มไปด้วยการแข่งขันทางเศรษฐกิจสูงและมีการขยายตัวแหล่งทำงาน มีการรวมกลุ่มเป็นประชาคมเพื่อเพิ่มอำนาจในการต่อรองทางเศรษฐกิจโลก เช่น สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรือ ASEAN ซึ่งประเทศไทยได้ร่วม เป็นหนึ่งในประเทศ

สมาชิก ท่ามกลางสมาชิกกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประเทศอื่นอีก (กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ, 2556) ดังนั้นรัฐบาลแต่ละประเทศจึงได้เร่งปรับยกศักยภาพด้านภาษาอังกฤษของประชาชนในประเทศตน โดยเฉพาะเน้นการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้กับวัยที่จะก้าวสู่ตลาดแรงงานต่อไปคือวัยนักเรียนนักศึกษาให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างแตกฉาน ซึ่งแต่ละประเทศก็มีการจัดการเตรียมพร้อมหาวิธีพัฒนาศักยภาพนักเรียนนักศึกษาเข้าสู่ ASEAN แตกต่างกันไป ประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการอยู่แล้ว อาจมีการปรับตัวได้ไม่ยากเท่ากับ

ประเทศที่ไม่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการอย่างเช่น ประเทศไทย

จากการสำรวจและจัดอันดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของประชากรในแต่ละประเทศอย่างเช่น ในปี 2554 สถาบันภาษา EF Education First (2554) ได้จัดอันดับความสามารถทักษะและคุณภาพในการใช้ภาษาอังกฤษของผู้ใหญ่ (EF English Proficiency Index: EF EPI) ศึกษาจากประชาชน 2 ล้านคน จาก 44 ประเทศ ผลการสำรวจพบว่า ประเทศไทยได้ลำดับที่ 42 มีคะแนนต่ำที่สุดในกลุ่มประเทศอาเซียนที่ได้ทำแบบทดสอบ ถ้าเทียบกับประเทศมาเลเซีย ถูกจัดอันดับอยู่ที่อันดับที่ 9 ประเทศอินโดนีเซียอยู่อันดับที่ 34 และเวียดนามอยู่อันดับที่ 39 ตามลำดับ จากผลสำรวจแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความเสียเปรียบในการใช้ภาษาเพื่อการแข่งขันและขยายตัวด้านเศรษฐกิจโลก โดยเฉพาะกลุ่มประเทศอาเซียน ดังนั้นประเทศไทยจำเป็นต้องหามาตรการในการจัดการศึกษาด้านภาษาอังกฤษพัฒนาให้คนไทยมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษให้ทัดเทียมประเทศอื่นอย่างเร่งด่วน และควรเน้นพัฒนาการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นพิเศษเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับบัณฑิต ที่จะออกสู่ตลาดแรงงาน เป็นกำลังและสมองในการแข่งขันในสังคมเศรษฐกิจโลก อีกทั้ง ASEAN ได้กำหนดให้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลัก ดังกฎที่บัญญัติไว้ว่า “The Working language of ASEAN shall be English” (กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ, 2556) ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (สกอ.) (2557) ได้ตระหนักถึงความสำคัญเรื่องนี้ จึงทำกรอบแผนยุทธศาสตร์อุดมศึกษาในไทยในการพร้อมรับมือกับการเป็นสมาชิกในกลุ่ม ASEAN เพื่อเป็นแนวทางให้สถาบันอุดมศึกษาใช้ในการวางแผนยุทธศาสตร์และนโยบายต่อไป ซึ่งยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ มีดังนี้ 1) พันธกิจ:

อุดมศึกษาไทยผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพระดับสากลและพัฒนาศักยภาพในการจัดการ การอุดมศึกษาให้มีคุณภาพร่วมกับประเทศสมาชิกอาเซียน 2) เป้าหมาย : ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของบัณฑิตไทยอยู่ในระดับที่ทัดเทียมกับบัณฑิตในประเทศสมาชิกอาเซียน 3) ตัวชี้วัด : คะแนน ในการทดสอบภาษาอังกฤษตามเกณฑ์มาตรฐานสากลของนักศึกษาไทยโดยเฉลี่ยควรทัดเทียมกับประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น 4) กลยุทธ์: พัฒนามรรรณะการใช้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาในระดับที่สามารถใช้ในการทำงานได้ โดยใช้มาตรการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีระบบวัดผลการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพ ตั้งแต่การศึกษาระดับพื้นฐานไปจนถึงระดับอุดมศึกษา และ ส่งเสริมการผลิตและพัฒนาอาจารย์ด้านการสอนภาษาอังกฤษ รวมทั้งภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษาและอุดมศึกษา

หากจะให้สถาบันอุดมศึกษา เป็นผู้ช่วยสอนเร่งฟื้นฟู สร้างเสริม ให้ความรู้ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษกับนักศึกษาแต่เพียงลำพัง คงจะไม่สามารถช่วยนักศึกษาให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ทันต่อการเตรียมความพร้อมรับมือการแข่งขันใน ASEAN และการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากล (พันธ์ศักดิ์ พลสารมย์, 2546) ดังนั้นโรงเรียนสอนเสริมภาษาอังกฤษจึงเป็นช่องทางหนึ่งที่จะช่วยนักศึกษา ได้ปรับพื้นฐาน ซ่อม เสริม ทดแทนความรู้ที่ควรมีแต่หายไป และช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนลัดไปเรียนชั้นหรือหลักสูตรที่อยู่ในระดับความรู้ที่สูงขึ้นได้ อีกทั้งโรงเรียนสอนเสริมยังเป็นแหล่งเพิ่มเติมความรู้ ทักษะภาษาอังกฤษที่นอกเหนือไปจากหลักสูตรที่สถานศึกษาหลักกำหนดให้เรียน หรือมิได้เปิดสอนในมหาวิทยาลัยและความพร้อมทางด้านเวลาที่จะเข้าเรียนหรือจัดจำกัดด้านระยะเวลาต่อการเรียนรู้ ในแต่ละคนในการเรียน

ภาษาอังกฤษต่างไม่เหมือนกัน เป็นอุปสรรคต่อการเรียนภาษาอังกฤษ อีกทั้งการเรียนรวมกันในชั้นเรียนขนาดใหญ่และเรียนภาษาอังกฤษในหลักสูตรที่ทางมหาวิทยาลัยหรือสถานศึกษากำหนด อาจไม่ได้ตรงกับพื้นฐานความสามารถผู้เรียน แต่โรงเรียนสอนเสริมภาษาอังกฤษสามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานนี้ให้กับผู้เรียนได้ สามารถจัดเนื้อหาเฉพาะอย่างที่เหมาะสมกับระดับผู้เรียนและความพร้อมผู้เรียน มีจำนวนนักเรียนต่อชั้นเรียนน้อยกว่า ดูแลได้ทั่วถึงกว่า (ไพฑูริย์ สีนลรัตน์, 2545, 11) แต่ทั้งนี้โรงเรียนสอนเสริมภาษาอังกฤษควรจัดการเรียนการสอนโดยยึดหลักแผนยุทธศาสตร์และนโยบายของ สกอ. ด้วย เพื่อจะได้จัดหลักสูตรและแนวการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสถาบัน อุดมศึกษาเช่นกัน

ปัจจุบันจังหวัดเชียงใหม่ มีโรงเรียนสอนเสริมภาษาอังกฤษ เปิดดำเนินการเป็นจำนวนมาก ขึ้นนับว่าเป็นสิ่งที่ดีที่จะช่วยเร่งสอน พื้นฟูทักษะความรู้ให้แก่นักศึกษาและชาวเชียงใหม่อีกทาง อีกทั้งผู้ปกครองและนักศึกษา ต่างได้ให้ความสำคัญ เล็งเห็นถึงปัญหาการเรียนภาษาอังกฤษเพิ่มเติม จากโรงเรียนสอนเสริมภาษาอังกฤษ โดยส่วนมากนักศึกษาเอง จะที่ เป็นผู้หาข้อมูล และตัดสินใจเลือกโรงเรียนสอนเสริมภาษาอังกฤษ ซึ่ง รศ.นา อัจฉะกิจ (2537, 84) ได้กล่าวถึง การตัดสินใจ ว่าเป็นพฤติกรรมของบุคคล เมื่อต้องเผชิญกับทางเลือกที่กำลังรอการตัดสินใจ ซึ่งมีตั้งแต่สองทางขึ้นไปหรือมากกว่า แต่จำเป็นต้องเลือกเพียงสิ่งเดียวหรือเลือกเพียงกลุ่มเดียวที่เห็นว่า เป็นประโยชน์เป็นสิ่งที่ดีที่สุดจากทางเลือกทั้งหมด ซึ่งข้อมูลหรือทางเลือกที่นักศึกษาเห็นว่าดีมีประโยชน์ที่สุดที่ใช้ประกอบในการตัดสินใจเลือกเรียนในโรงเรียนสอนเสริมภาษาอังกฤษนั้น อาจมีมากมายปัจจัย เช่น หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การคัดเลือกครูมาสอน การกำหนดราคาค่าธรรมเนียม การประชาสัมพันธ์ข้อมูล ภาพลักษณ์ ความมีชื่อเสียงของโรงเรียน ทำเลที่ตั้ง อาคารสถานที่

การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นต้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจและทำการวิจัยเรื่อง การตัดสินใจเรียนเสริมภาษาอังกฤษในโรงเรียนสอนเสริมภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรีในจังหวัดเชียงใหม่ ว่ามีข้อมูลอะไรบ้างที่นักศึกษาใช้ในการตัดสินใจเรียนเสริมภาษาอังกฤษในโรงเรียนสอนเสริมภาษาอังกฤษ และข้อมูลด้านอะไร ที่นักศึกษาให้ความสำคัญว่ามีผลต่อการตัดสินใจมากที่สุด นั้นผู้บริหารโรงเรียนสอนเสริมภาษาอังกฤษ สามารถใช้ผลวิจัยนี้เป็นข้อมูลการวางแผนการบริหารจัดการ โรงเรียนสอนเสริมภาษาอังกฤษ และช่วยในการวางแผนกลยุทธ์ในเชิงธุรกิจ ตลอดจนใช้เป็นแนวทาง ในการพัฒนาโรงเรียนของตนให้มีคุณภาพตรงตามความต้องการของผู้เรียนของโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการตัดสินใจเรียนเสริมภาษาอังกฤษในโรงเรียนสอนเสริมภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในจังหวัดเชียงใหม่

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การตัดสินใจเรียนเสริมภาษาอังกฤษในโรงเรียนสอนเสริมของนักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี ในจังหวัดเชียงใหม่ มีวิธีการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. *กลุ่มเป้าหมาย* นักศึกษาระดับปริญญาตรี จากสถาบันอุดมศึกษา 4 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราช มงคล สล้านนภาคพายัพเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ซึ่งกำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2/2558 จำนวน 67,294 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 397 คน ได้มาจากการคำนวณกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสูตรของ Taro Yamane ที่ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างที่ระดับ 0.05 โดยการกำหนดชั้นภูมิตามสัดส่วนประชากรในแต่ละมหาวิทยาลัย แล้วทำการสุ่มตัวอย่างตามสะดวก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามการตัดสินใจเรียนเสริมภาษาอังกฤษในโรงเรียนสอนเสริมภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผ่านการทดลองแล้วไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.865

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนการแจกแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ รวมถึงการค้นคว้าข้อมูลทุกวิทยุ

4. วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดลำดับ และการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา โดยการ จัดหมวดหมู่ นำเสนอเนื้อหาสาระในรูปความเรียง

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การตัดสินใจเรียนเสริมภาษาอังกฤษในโรงเรียนสอนเสริมภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดเชียงใหม่ โดยรวม ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ทุกด้านมีผลต่อการตัดสินใจในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านครูผู้สอน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32) 2) ด้านค่าธรรมเนียม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23) 3) ด้านหลักสูตร (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03) 4) ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96) 5) ด้านการจัดการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96) และ 6) ด้านภาพลักษณ์และการประชาสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93) เมื่อพิจารณาในแต่ละรายด้านสามารถสรุปได้ดังนี้

ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ข้อการจัดทดสอบระดับทักษะก่อนจัดหลักสูตรและการจัดการ

เรียนรู้ให้ผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนข้อจัดการสอนโดยใช้เทปบันทึกภาพของการสอนแทนครูสอนในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด จากการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนสอนเสริมส่วนใหญ่จะไม่ค่อยมีการจัดสอบวัดระดับความรู้ก่อนเรียนแล้วแยกชั้นเรียนให้เหมาะสมกับผู้เรียน และสื่อในการสอนที่ใช้ไม่ทันสมัยไม่เป็นที่ดึงดูดความสนใจในการเรียนมีเพียง กระดาน และเอกสารตำราในการสอนเป็นหลัก

ด้านหลักสูตรพบว่า ข้อนำหลักสูตรและตำราเรียนที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับอยู่แล้วมาใช้ในการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนข้อ มีหลักสูตรการเขียน-แปลภาษาอังกฤษ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และจากการสัมภาษณ์ พบว่า หลักสูตรที่ใช้ส่วนใหญ่มักเป็นหลักสูตรที่ซ้ำ ๆ ไม่มีความหลากหลาย และการนำหลักสูตรที่มีชื่อเสียงมาใช้ทันที โดยไม่คำนึงถึงศักยภาพและระดับความสามารถของผู้เรียน และไม่มีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยต่อยุคและเหตุการณ์ปัจจุบัน

ด้านครูผู้สอนพบว่า ข้อครูผู้สอนเป็นคนไทยที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญการใช้ภาษาอังกฤษอย่างแตกฉาน เข้าใจปัญหาการเรียนภาษาอังกฤษของคนไทย เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนข้อครูผู้สอนมีการวางตัวเหมาะสมระหว่างผู้สอนและผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วนการสัมภาษณ์พบว่า ครูผู้สอนจากโรงเรียนสอนเสริมบางแห่ง มีประสบการณ์ในการสอนน้อย และขาดทักษะที่ดีในการถ่ายทอดความรู้ ทำให้การสอนไม่มีประสิทธิภาพ

สำหรับด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ข้อสถานที่เรียนอยู่ใกล้ที่พักหรือใกล้มหาวิทยาลัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และข้อ โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนการสอน ไม่เสียงดัง ไม่มีกลิ่นเหม็นรบกวน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด จากการสัมภาษณ์พบว่า สิ่งที่เป็นปัญหาทำลายบรรยากาศการเรียนรู้ คือ อากาศที่ร้อนอบอ้าว นอกจากนั้นพบว่า

ห้องน้ำมีจำนวนไม่เพียงพอ สถานที่จอดรถมีจำนวนน้อยอีกทั้งไม่สะดวกและปลอดภัย

ด้านภาพลักษณ์และการประชาสัมพันธ์ พบว่าข้อมิปัญญาขนาดใหญ่ ประชาสัมพันธ์โรงเรียนข้างถนนหลัก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนข้อโรงเรียนมีการแบ่งปันสู่สังคมและชุมชน เช่น มีส่วนร่วมระดมทุน บริจาคสิ่งของ ช่วยงานแปล หรือเป็นล่ามในงานสาธารณะ เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด จากการการสัมภาษณ์พบว่า การประชาสัมพันธ์โรงเรียนสอนเสริมยังขาดความชัดเจน ให้ข้อมูลไม่ครบถ้วนอีกทั้งไม่ถูกต้อง รวมถึงการโฆษณาเกินความเป็นจริง และหลังจากได้สมัครเรียนจริง กลับไม่ได้รับบริการหรือผลการเรียนตามความคาดหวัง

สุดท้ายด้านค่าธรรมเนียม พบว่า ข้อการแจ้งค่าธรรมเนียม มีความชัดเจน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนข้อมีการจัดทำโปรมอชันส่วนลดค่าธรรมเนียมอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และจากการสัมภาษณ์พบว่า โรงเรียนสอนเสริมบางแห่งขาดความชัดเจนในเรื่องการเก็บค่าธรรมเนียม บางครั้งมีการเรียกเก็บไม่ตรงกับที่ได้ประชาสัมพันธ์ และมีการเรียกเก็บเพิ่มเติมนอกเหนือจากค่าธรรมเนียม เช่น ค่าสมัครเป็นนักเรียน ค่าบัตรประจำตัวนักเรียน ค่ากิจกรรม เอกสารเพิ่มเติม และปัญหาที่พบอีกประการ คือค่าธรรมเนียมในการเรียนส่วนใหญ่มีราคาสูงมากเกินไป

อภิปรายผล

ประเด็นที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับที่ 1 จากการจัดอันดับข้อมูลรายชื่อทั้งหมดในแบบสอบถาม คือ ครูผู้สอนเป็นคนไทยที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญการใช้ภาษาอังกฤษอย่างแตกฉาน เข้าใจปัญหาการเรียนภาษาอังกฤษของคนไทยด้วยกัน สอดคล้องกับการสัมภาษณ์พบว่าครูผู้สอนคนไทยที่มีความเชี่ยวชาญการใช้ภาษาอังกฤษและมีประสบการณ์สอนมานาน น่าจะเป็นผู้ที่เข้าใจผู้เรียนมากที่สุด อาจ

เนื่องมาจาก ผู้เรียนเชื่อว่า การที่บุคคลหนึ่งจะมาเป็นผู้เชี่ยวชาญการใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างแตกฉานนั้นย่อมรู้วิธีและมีความสามารถถ่ายทอดกระบวนการเรียนรู้ และการแก้ปัญหา การเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ได้ผลจริง รวมทั้งสามารถชี้แนะแนวทางช่วยแก้ปัญหาผู้เรียนได้ถูกต้อง ยิ่งไปกว่านั้นหากครูผู้สอนเป็นคนไทยด้วยกัน จะช่วยให้ผู้เรียนที่ยังไม่ชำนาญในภาษาอังกฤษ สามารถสื่อสารกับผู้สอนได้อย่างชัดเจน ซึ่งพันธุศักดิ์ พลสารัมย์ (2546) ได้กล่าวไว้ในรายงานการวิจัยการปฏิรูปการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรี ว่า ปัญหาด้านผู้สอน เช่น ผู้สอนและศิษย์ไม่ค่อยมีความใกล้ชิดกัน จะส่งผลกระทบต่อกระบวนการเรียนการสอน สอดคล้องกับ ธนเดช อภิภูติกาญจนภา (2555) ได้ทำวิจัยการตัดสินใจ เลือกสถานที่เรียนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับด้านครูผู้สอนที่ต้องมีเทคนิคในการถ่ายทอดได้ดีเป็นอันดับแรก เช่นเดียวกับงานวิจัยของ อรุณ ชาติ บุญทอน (2556) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนกวดวิชาของนักเรียนมัธยมปลายในจังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่า ข้อครูผู้สอนมีความน่าเชื่อถือและมีความชำนาญในการสอนวิชาที่สอน มีความสำคัญที่ใช้ตัดสินใจมาก

ประเด็นที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับที่ 2 จากการจัดอันดับข้อมูลรายชื่อทั้งหมดในแบบสอบถาม คือ นำหลักสูตรและตำราเรียนที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับอยู่แล้วมาใช้ในการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นว่าหลักสูตรที่มีชื่อเสียงน่าจะมีประสิทธิภาพด้านการเรียนการสอนสูง จึงเป็นที่ยอมรับและนำมาใช้กันอย่างแพร่หลาย ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ อารัง จันทวานิช และคณะ (2557) ที่กล่าวว่า หลักสูตรของสถานศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนเป็นปัจจัยหลักอย่างหนึ่งความสำเร็จด้านการสร้างหลักสูตรที่ดีสอดคล้องกับ อภิญญา อิงอาจ และเจษฎา สุทธิอุดม (2549) ที่ได้วิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า ชื่อเสียงและคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และด้านเกียรติยศชื่อเสียงที่จะได้รับเมื่อศึกษาจบหลักสูตร ซึ่งชี้ให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนให้ความสำคัญกับหลักสูตรว่าต้องเป็นหลักสูตรที่มีชื่อเสียง เนื่องจากเมื่อผ่านการเรียนการสอนจากสถาบันจะนำมาซึ่งความภาคภูมิใจและน่าชื่นชม

ประเด็นที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านครูผู้สอน มีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง ถูกจัดให้อยู่ในอันดับที่ 1-10 จากข้อมูลทั้งหมดในแบบสอบถาม มีจำนวนมากถึง 6 ข้อ ซึ่งได้แก่ อันดับที่ 1) ข้อครูผู้สอนเป็นคนไทยที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญการใช้ภาษาอังกฤษอย่างแตกฉาน เข้าใจปัญหาการเรียนภาษาอังกฤษของคนไทยด้วยกัน อันดับที่ 3) ครูผู้สอนมีประสบการณ์ด้านการสอนภาษาอังกฤษมาแล้วหลายปี อันดับที่ 4) ครูผู้สอนมีอารมณ์ขันในการสอน อันดับที่ 5) ครูผู้สอนให้ความสำคัญกับตนเองในการสอน สร้างความผ่อนคลาย ทำให้ผู้เรียนกล้าซักถามระหว่างเรียน 7) ข้อครูผู้สอนให้ความสำคัญกับผู้เรียนอย่างเท่าเทียม และ อันดับที่ 10) ครูผู้สอนเป็นเจ้าของภาษาโดยตรง แสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนโดยผ่านครูผู้สอนถึงแม้ในปัจจุบันจะมีเทคโนโลยีในการช่วยสอนที่ทันสมัยมาช่วยสอนที่สามารถทำให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตัวเองได้ เช่นการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเรียนผ่าน CD ผ่านการสืบค้นในข้อมูลจาก internet เป็นต้น แต่ขาดการปฏิสัมพันธ์หรือการโต้ตอบระหว่างผู้เรียนและครูผู้สอน ดังนั้น จึงถือได้ว่าครูมีบทบาทในกระบวนการเรียนการสอน ซึ่ง อนงค์ ครูบ้านนอก

(2555) ได้กล่าวถึงแนวการสอนภาษาอังกฤษว่า ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในการสอนและต้องเป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนมีการพูดโต้ตอบกล้าแสดงออกสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนีย์ วรรณ โกมล และชานินทร์ ศิลป์จารุ (2552) ที่ได้วิจัยเรื่องปัจจัยสำคัญทางการตลาดและความต้องการของผู้เรียนที่มีต่อการตัดสินใจเลือกเรียนโรงเรียนกวดวิชา ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ วิธีการสอน โดยต้องการให้ผู้สอนใช้วิธีการสอนแบบเขียนบนกระดาน ซึ่งชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ต้องการผู้สอนมากกว่าเทคโนโลยีในการช่วยสอน

ประเด็นที่ 4 ผลการวิจัยพบว่าด้านค่าธรรมเนียมมีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง ถูกจัดให้อยู่ในอันดับที่ 1-10 จากข้อมูลทั้งหมดในแบบสอบถาม มีจำนวน 2 ข้อ ซึ่งได้แก่ อันดับที่ 6) การแจ้งค่าธรรมเนียม มีความชัดเจนและอันดับที่ 8) มีระบบการผ่อนชำระ แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับค่าธรรมเนียมมาก เนื่องจากปัจจุบันเศรษฐกิจมีแนวโน้มไม่เติบโตมากนัก การเรียนเสริมสำหรับผู้เรียนบางกลุ่มอาจเห็นว่าเป็นความฟุ่มเฟือย หากแต่มีความจำเป็นต้องเรียนเพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและการทำงานในอนาคต ซึ่งถ้าหากมีระบบการผ่อนชำระค่าธรรมเนียม น่าจะช่วยทำให้ผู้เรียนและผู้ปกครองตัดสินใจในการเลือกเรียนในโรงเรียนสอนเสริมภาษาอังกฤษได้เร็วขึ้น เป็นไปตามแนวคิดของไพฑูรย์สินลาร์ตัน (2545) ว่า การสอนเสริม ส่วนหนึ่งเป็นการสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง ดังนั้นการผ่อนชำระอาจเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้การเรียนเสริมเกิดขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สาลินี คันธวะ (2550) ที่ได้ ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลในการเรียนกวดวิชา ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่าราคาค่าเรียนถูกกว่าที่อื่น ๆ และสามารถผ่อนชำระค่าเรียนเป็นงวดได้ เป็นปัจจัยที่สำคัญมากในการเลือก

สถาบันกวดวิชา เช่นกัน เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ
ณชเดช อภิวุฒิกัญญาภา (2555) ที่ได้ศึกษาเรื่องการ
ตัดสินใจเลือกสถานที่เรียนภาษาอังกฤษระดับ
ประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ตอบ
แบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญด้านค่าใช้จ่ายใน
การเรียนอยู่ในระดับมาก และพบว่า ข้อที่สำคัญที่สุดใน
ด้านนี้คือ ราคาค่าเล่าเรียนที่กำหนดชัดเจน

ประเด็นที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า สถานที่เรียนอยู่
ใกล้กับที่พักหรือใกล้มหาวิทยาลัย เป็น ข้อที่มีค่าเฉลี่ย
สูงเป็นอันดับที่ 9 จากการจัดอันดับข้อมูลรายชื่อ
ทั้งหมดในแบบสอบถาม อาจเนื่องมาจาก จ. เชียงใหม่
เป็นเมืองใหญ่ มีการจราจรแออัด รถติด อาจทำให้
เสียเวลาหรือล่าช้าในการเดินทาง ดังนั้นถ้าโรงเรียนมี
ทำเลที่ตั้ง อยู่ใกล้กับที่พักหรือมหาวิทยาลัย น่าจะเป็น
สิ่งสำคัญที่มีผลตัดสินใจในการเลือก โรงเรียนสอน
เสริมมาก ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ อารัง จันทวานิช
และคณะ (2557) ว่า โรงเรียนที่มีสถานที่ตั้งเหมาะสม
เป็นหนึ่งในปัจจัยหลักของการจัดการด้านสภาพ
แวดล้อมภายนอกของโรงเรียนดี ที่จะเอื้ออำนวยต่อการ
จัดการศึกษาที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับ สาลีณี คันธวะ
(2550) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลในการเรียน
กวดวิชาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลายใน อำเภอ
เมือง จังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนให้
ความสำคัญกับโรงเรียนกวดวิชาที่อยู่ใกล้สถานศึกษา มี
อิทธิพลต่อการเลือกเรียน โรงเรียนกวดวิชาอยู่ใน
ระดับสูงเช่นกัน

ประเด็นที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ข้อมูลจากด้าน
การจัดการเรียนการสอน และด้านภาพลักษณ์และการ
ประชาสัมพันธ์ ไม่ถูกจัดให้อยู่ในอันดับที่ 1-10 ของข้อ
ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในแบบสอบถาม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก
ผู้เรียนในปัจจุบันให้ความสำคัญเกี่ยวกับความรู้จาก
ครูผู้สอนและค่าธรรมเนียมนในการเรียนสอนเสริม
ภาษาอังกฤษ มากกว่าการจัดการเรียนการสอนและ
ภาพลักษณ์และการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน ซึ่ง

เป็นตามแนวคิดของไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2545) ที่ได้
กล่าวถึงความจำเป็นและเหตุผลของการเรียนใน
โรงเรียนสอนเสริม คือ ต้องการแก้ไขข้อบกพร่องที่
ผิดพลาดหรือทดแทนความรู้ที่หายไป และต้องการ
ความรู้เพิ่มเติมจากที่เรียนรู้ได้แล้วเพื่อให้ตนมีความรู้
ความสามารถเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับ ทรงธรรม ธีระกุล
(2556) ที่ได้ศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา
ระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยทักษิณ ผลการวิจัย
พบว่า ด้านการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาด
อยู่ในระดับปานกลาง เช่นกันกับ ชูลิตตา วิชชโลภา
(2556) ที่ได้วิจัยเรื่องการตัดสินใจของผู้ปกครองในการ
เลือกโรงเรียนอนุบาลกฤษณพรรณ อำเภอบางละมุง
จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดการ
เรียนการสอน เป็นด้านที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของ
ผู้ปกครองในระดับน้อย

สรุป

จากการศึกษาการตัดสินใจเรียนเสริมภาษา
อังกฤษในโรงเรียนสอนเสริมภาษาอังกฤษ ของ
นักศึกษาระดับปริญญาตรี ในจังหวัดเชียงใหม่โดย
ศึกษาเนื้อหาการตัดสินใจ 6 ด้าน คือ ด้านการจัดการ
เรียนการสอน ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้าน
อาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้าน
ภาพลักษณ์และการประชาสัมพันธ์ และ ด้าน
ค่าธรรมเนียมน พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีใน
จังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่ ให้ความสำคัญเห็นว่า ด้าน
ครูผู้สอน เป็นด้านที่นักศึกษาให้ความสำคัญมากที่สุด
ที่นำมาใช้ประกอบการตัดสินใจเข้าเรียนเสริม
ภาษาอังกฤษในโรงเรียนสอนเสริมภาษาอังกฤษ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 ควรมีการจัดทดสอบวัดระดับความรู้และ
ทักษะภาษาอังกฤษก่อน เพื่อหาหลักสูตร ระดับ Level

ที่สอดคล้องให้ผู้เรียน และแยกชั้นเรียนตามหลักสูตร พร้อมทั้งหาแนวรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน

1.2 ควรมีการจัดทำหลักสูตรภาษาอังกฤษโดยครูผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สอนเป็นผู้แต่งหลักสูตรและตำราเองด้วยนอกเหนือจากนำตำราหรือสำเร็จรูปมาใช้ โดยอาศัยความเหมาะสมสภาพแวดล้อม ความต้องการในหลักสูตร และความสามารถในการเรียนของผู้เรียนประกอบในการจัดทำหลักสูตรในการเรียนการสอน

1.3 ควรให้ผู้เรียนสามารถเลือกครูผู้สอนได้ระหว่างครูชาวไทยและชาวต่างประเทศ เพื่อให้มีความหลากหลายและตรงกับความต้องการของผู้เรียน หากผู้เรียนที่ต้องการเรียนพื้นฐานเบื้องต้นอาจจำเป็นต้องเรียนกับครูชาวไทยสำหรับผู้เรียนที่มีพื้นฐานในการสื่อสารและต้องการเรียนกับครูต่างชาติก็สามารถเลือกเรียนได้

1.4 ควรเลือกสถานที่ตั้ง โรงเรียนสอนเสริมภาษาอังกฤษ ที่มีความสะดวกในการเดินทางมาเรียน โดยเน้นอยู่ใกล้ที่พักหรือสถานศึกษามีรถผ่านเป็นประจำ และจราจรไม่ติดขัดมากนัก

1.5 ควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสาร รายละเอียดการรับสมัคร หรือข้อมูลต่าง ๆ ของโรงเรียน เน้นผ่านทางสื่อออนไลน์ ที่ทำให้เข้าถึงผู้ที่สนใจอยากเรียนได้ง่ายขึ้น เช่น Facebook , Instagram, Line เป็นต้น

1.6 ควรแจ้งค่าธรรมเนียมการเรียน ที่มีความชัดเจน และไม่ควรมีการเรียกเก็บเพิ่มทีหลัง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเรื่อง การใช้หลักสูตรภาษาอังกฤษสำเร็จรูปที่มีชื่อเสียง ในโรงเรียนสอนเสริมภาษาอังกฤษ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานด้าน

หลักสูตรภาษาอังกฤษ ให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

2.2 ควรมีการศึกษาเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนในโรงเรียนสอนเสริมภาษาอังกฤษ เพื่อคัดเลือกครูผู้สอนที่มีคุณสมบัติตรงกับความต้องการของผู้เรียน

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความกรุณาเป็นอย่างดียิ่งจากอาจารย์ ดร. พัชรวิพรรณ กิจมี อาจารย์ที่ปรึกษา จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ ขอขอบนักศึกษาปริญญาตรีทุกท่าน ที่อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมถึงให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. (2556). เราคืออาเซียน คู่ประชาคมอาเซียน 2558. กรุงเทพฯ : กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา. (2555). ยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- สุทธิตา วิชชาโลกา. (2556). การตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลกฤษณพรณ อำเภอมะละเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน. การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น.
- ณชเดช อภิวุฒิกัญจนานา ไกรจิต สุตะเมือง. (2555). “การตัดสินใจเลือกสถานที่เรียนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร” วารสารการเงิน การลงทุน การตลาดและการบริหารธุรกิจ. กรกฎาคม-กันยายน, 246-258.

- ทรงธรรม ชีระกุล. (2556). ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของ มหาวิทยาลัยทักษิณ. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- พันธ์ศักดิ์ พลสารมย์. (2546). รายงานการวิจัยการปฏิรูปการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรี. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยและพัฒนา การศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2545). รายงานการวิจัย เรื่องการกวาดวิชาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- รสนา อัชชะกิจ. (2537). กระบวนการแก้ปัญหาและตัดสินใจเชิงวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สาลินี คันธวะ (2550). ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการเรียนกวาดวิชา ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง. สารนิพนธ์เศรษฐศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (สกอ.). (2557). หลักสูตรศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ในปี 2558. สืบค้น เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2558 จาก www.tm.mahidol.ac.th/th/asean/ASEAN15-Plan.pdf.
- สุนีย์ วรรณ โกมล และ ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2552). ปัจจัยสำคัญทางการตลาดและความต้องการของผู้เรียนที่มีต่อการตัดสินใจเลือกเรียนโรงเรียนกวาดวิชาเพื่อเตรียมสอบระดับปริญญาตรี. วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. ปีที่ 19 ฉบับที่ 3 กย. – ธค. 2552.
- อนงค์ ครูบ้านนอก. (2555). แนวทางการจัดรูปแบบการสอนภาษาอังกฤษ. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2558. www.kroobannok.com/blog/48510.
- อภิญา อิงอาจ และ เจษฎา สุทธิอุดม. (2549). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน : กรณีศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยกรุงเทพ. 5(2), 24-38.
- อรุณชาติ บุญทน. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนกวาดวิชาของนักเรียนมัธยมปลายในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเนชั่น.
- อำรุง จันทวานิช และคณะ. (2557). โรงเรียนสมบูรณแบบ. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2558. http://www.moe.go.th/main2/article/Perfect_school1.html.

การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาของหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต

วิทยาลัยพลังงานทดแทน มหาวิทยาลัยแม่โจ้

Following- up of Graduates of Bachelor of Science From

School of Renewable Energy, Maejo University

นางสาวโสภิตา หาญยุทธ¹ ดร.พัชรีวรรณ กิจมี²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, hanyuth@gmail.com

²อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, nye_nai@hotmail.com

บทคัดย่อ:

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาของหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต วิทยาลัยพลังงานทดแทน มหาวิทยาลัยแม่โจ้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 145 คน คือ ผู้สำเร็จการศึกษาของหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต วิทยาลัยพลังงานทดแทน ประจำปีการศึกษา 2556 จำนวน 68 คน และประจำปีการศึกษา 2557 จำนวน 57 รวม 125 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย และผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาของหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต วิทยาลัยพลังงานทดแทน มหาวิทยาลัยแม่โจ้โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความสามารถปฏิบัติงานได้ในระดับดีมาก ซึ่งมีรายละเอียดเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์ ดังนี้ 1) ผู้สำเร็จการศึกษาควได้รับ การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม โดยการสอดแทรกเข้าไปทุกรายวิชาในการจัดการเรียนการสอน 2) ผู้สำเร็จการศึกษาควได้รับการส่งเสริมให้นำความรู้ทางด้านทฤษฎีไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน 3) ผู้สำเร็จการศึกษาควได้รับการฝึกทักษะการต่อ ยอดองค์ความรู้ จนเกิดความชำนาญ และสามารถนำไปพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานได้ 4) ผู้สำเร็จการศึกษาควได้รับการส่งเสริมให้รู้จักการทำงานเป็นทีม ตลอดจนการสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานและบุคคลภายนอก และ 5) ผู้สำเร็จการศึกษาควได้รับการฝึกทักษะด้านภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: การติดตามผล ผู้สำเร็จการศึกษา วิทยาลัยพลังงานทดแทน

ABSTRACT:

This research aimed to follow-up the graduates of Bachelor of Science from the School of Renewable Energy, Mae Jo University. The sample group by purposive sampling of this study is 145 of Bachelor of Science from the School of Renewable who were 68 graduates in academic year 2014, 57 graduates in academic year 2015 and 20 employers. The tools used in this research were 3-rating scale questionnaires analyzed by frequency, percentage, Arithmetic mean and

standard deviation and the interviews were analyzed by content analysis. The findings were as follows:

The respondents agreed that the according the following-up of graduates of the bachelor degree in Science from the School of Renewable Energy Program, Maejo University, the overall respondents agreed that the graduates were able to perform their work at excellent. The additional details from the interviews were as follows. 1) The graduates should be instilled morality and ethics inserted in all subjects of learning and teaching management. 2) The graduates should be encouraged to apply theoretical knowledge while working. 3) The graduates should be trained to further their knowledge until they were skillful and able to develop and create their work. 4) The graduates should be encouraged to work as a team as well as to build good relationships with colleagues and third parties. In addition, 5) the graduates should be trained for English skills continuously.

KEYWORDS: Follow-up, Graduates, School of Renewable Energy

บทนำ

การศึกษานับเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคนควบคู่การพัฒนาประเทศในสถานการณ์ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคม โดยสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาถือเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ เป็นการเพิ่มขีดความสามารถต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคม และสอดคล้องการปฏิรูปการศึกษา ดังคำกล่าวที่ว่า “การศึกษาสร้างคน คนสร้างชาติ” นั้น และสนับสนุนคำกล่าวที่ว่า การศึกษาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาคนหรือทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ซึ่งในหลายประเทศทั่วโลกได้ใช้การศึกษาเป็นนโยบายหลักสำหรับการพัฒนาและปฏิรูปประเทศ เช่นเดียวกันประเทศไทยที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาโดยให้ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพและเท่าเทียมกัน มีภูมิปัญญาและการเรียนรู้ มีการสร้างองค์ความรู้นวัตกรรมและเทคโนโลยีตลอดจนการปลูกฝัง ด้านคุณธรรม จริยธรรม สร้างวินัยจิตสำนึก ความรับผิดชอบ และยึดมั่นในสถาบันศาสนาและพระมหากษัตริย์ โดยได้อธิบายไว้ในรายงานผลการเสวนา รับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำกรอบแนวคิดในการปฏิรูปการศึกษาเพื่อบัญญัติไว้ในร่างรัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2557 (สภานิติบัญญัติแห่งชาติ, 2557)

ดังนั้นการจัดการศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (2552) จึงเป็นหลักสำคัญในการบริหารการศึกษาและการบริหารสถานศึกษาให้เป็นไปตามความคาดหวังของสังคม ในการพัฒนาคุณวุฒิทางด้านวิชาการของผู้เรียน ส่งผลให้สถานศึกษาต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการในการบริหารการดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม โดยในการจัดการศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาที่ปรากฏในหลักสูตร (มคอ.) ได้กำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือพัฒนาขึ้น ซึ่งเป็นคุณลักษณะบัณฑิตที่ต้องมีมาตรฐานการเรียนรู้ 5 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม (2) ด้านความรู้ (3) ด้านทักษะทางปัญญา (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ตามระดับคุณวุฒิที่แสดงออกถึงความรู้ความเข้าใจ และความสามารถเรียนรู้เหล่านั้นได้อย่างเป็นที่น่าสนใจเมื่อสำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาหรือหลักสูตรนั้นแล้ว (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552) แต่การมุ่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพที่ตอบสนองความต้องการของสังคมรวมถึงการได้งานทำของผู้สำเร็จการศึกษาไม่ใช่เรื่องที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ได้โดยง่าย

ดังนั้นการบริหารวิชาการจึงถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา โดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดระบบและกลไกการพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาหลักสูตร การเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนกระบวนการวัดและประเมินผลผู้เรียน ทั้งนี้การบริหารของหลักสูตร จึงต้องตระหนักถึงกระบวนการพัฒนาบัณฑิตจากผลการใช้หลักสูตรที่ประกอบด้วย ผู้สำเร็จการศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต ส่งผลให้ภายหลังที่มีการพัฒนาหลักสูตร ปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมแล้ว ต้องมีการประเมินหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจากการติดตามผลการดำเนินงานของหลักสูตรจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน (อดิศา เบนจอร์ตนานนท์, 2554) การติดตามบัณฑิตเป็นวิธีการประเมินผลหนึ่งของหลักสูตรและเป็นวิธีการสำคัญที่จะทำให้ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพปัญหาและข้อบกพร่องของผู้สำเร็จการศึกษา ความพร้อมในการประกอบอาชีพต่าง ๆ ความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน และเป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับผู้สำเร็จการศึกษา อีกทั้งยังทำให้ทราบความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับการปรับปรุงระบบการบริหารหลักสูตรให้ตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการในสาขาวิชาชีพให้มากที่สุด ผลที่ได้จากการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา จะเป็นข้อมูลและแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้ดีขึ้น และยังช่วยให้สถานศึกษาทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาและการบริการต่าง ๆ ที่ให้แก่ผู้เรียนว่าได้ผลอย่างไร สามารถประเมินผลงานที่ได้กระทำไปแล้วว่า สามารถช่วยเหลือผู้เรียนได้พัฒนาในเรื่องต่าง ๆ เพียงใด (ระวีวรรณ ชินตระกูล, 2537) ซึ่งสอดคล้องกับภาวดีธราสารศรีสุทธิ (2549, 14) ที่กล่าวว่า การติดตามผลเป็นวิธีการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้ว เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการนำการใช้เป็นแนวทางการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรการ

เรียนการสอน การศึกษาต่อตลอดจนความรู้ความเข้าใจของผู้สำเร็จการศึกษาที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งแสดงถึงความใส่ใจ ห่วงใย ต่อการผลิตของสถาบันที่มีต่อผู้สำเร็จการศึกษ่อีกด้วย ซึ่งหลังการติดตามผลจะทำให้สามารถตรวจสอบความสำเร็จของหลักสูตรและบอกได้ว่าหลักสูตรบรรลุจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ และควรใช้หลักสูตรนี้ต่อไปหรือควรปรับปรุงแก้ไข หรือควรยกเลิกหลักสูตร (ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 2539)

จากการติดตามผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาพลังงานทดแทน วิทยาลัยพลังงานทดแทน มหาวิทยาลัยแม่โจ้ พบว่า ถึงแม้จะมีการปรับปรุงหลักสูตรไปแล้วหนึ่งรอบ ปีการศึกษา 2555 แต่ยังไม่มีการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาของหลักสูตร ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงานวิชาการและคณะกรรมการประจำหลักสูตร วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาพลังงานทดแทน ทั้งนี้ วิจิตร อาวะกุล. (2526, 14) ได้กล่าวถึง รูปแบบการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาสามารถกระทำได้ 2 รูปแบบ คือ การประเมินเชิงปริมาณ คือการสำรวจว่า ผู้สำเร็จการศึกษาที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรต่าง ๆ จากสถาบันนั้น มีความเพียงพอต่อความต้องการของสังคมหรือไม่ และเกี่ยวข้องกับการว่าจ้างงานในสถานประกอบการหรือไม่ ส่วนการประเมินเชิงคุณภาพนั้น เพื่อที่จะทราบว่าคุณภาพของผู้ที่สำเร็จการศึกษาออกไปสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับใด เป็นที่น่าพอใจหรือไม่ หรือหลักสูตรสามารถตามวัตถุประสงค์ของการจัดหลักสูตรที่ตั้งไว้เพียงใด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา เรื่อง การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาของหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต วิทยาลัยพลังงานทดแทน มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงหลักสูตรและพัฒนาคุณลักษณะพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาให้มีคุณวุฒิเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษา ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาของหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพลังงานทดแทน มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานได้ตามกรอบมาตรฐานคุณการศึกษาระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 5 ด้าน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร คือ ผู้สำเร็จการศึกษาของหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพลังงานทดแทน รุ่นที่ 1 จำนวน 98 คน และรุ่นที่ 2 จำนวน 98 คน รวม 196 คน และผู้ใช้บัณฑิตในหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนที่ดำเนินกิจกรรมทางด้านพลังงานทดแทน จำนวน 57 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สำเร็จการศึกษาของหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพลังงานทดแทน รุ่นที่ 1 ปีการศึกษา 2556 และรุ่นที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 125 คน ได้มาโดยการหาความเชื่อมั่นจากตารางสำเร็จรูปเครจซี่และมอร์แกน และผู้ใช้บัณฑิตในหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ดำเนินกิจกรรมทางด้านพลังงานทดแทน จำนวน 20 คน ได้มาโดยการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบ่งออกเป็น 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ใช้บัณฑิต มีจำนวน 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาโดยใช้กรอบมาตรฐานคุณการศึกษาระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ และตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเป็นแบบ

สอบแบบปลายเปิด และ ชุดที่ 2 การสัมภาษณ์ผู้ใช้บัณฑิต

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม มีทั้งหมด 9 ขั้นตอน ได้แก่

1. ศึกษาเอกสาร ข้อมูล ผลงานวิชาการ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. สร้างแบบสอบถามโดยใช้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 5 ด้าน จำนวน 57 ข้อ

3. นำเสนอแบบสอบต่ออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา ตรวจสอบ แก้ไข รูปแบบคำถาม

4. ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษา

5. นำแบบ สอบถามที่แก้ไขเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน พิจารณาตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ภาษา

6. แก้ไขแบบสอบถามตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ

7. นำแบบสอบถามไปทดสอบกับผู้สำเร็จการศึกษาของหลักสูตรฯ รุ่นที่ 3 จำนวน 30 คน

8. แบบสอบถามวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีค่าความเชื่อมั่นที่ .939

9. นำแบบสอบถามไปใช้เก็บข้อมูลผู้สำเร็จการศึกษารุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2 และผู้ใช้บัณฑิต การสัมภาษณ์

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม เพื่อนำมาสร้างเป็นแนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์

2. นำข้อคิดเห็นจากแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณา และนำมาปรับปรุงเนื้อหา ภาษาที่จะใช้ในการสัมภาษณ์

3. นำแนวคำถามไปสัมภาษณ์ผู้ใช้บัณฑิต จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอ ดังนี้

1. การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาของหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต วิทยาลัยพลังงานทดแทน มหาวิทยาลัยแม่โจ้ วิเคราะห์โดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอโดยใช้ตารางประกอบค่าความเรียง

2. ปัญหาและข้อเสนอแนะ วิเคราะห์ความถี่ ประกอบการบรรยาย

3. การสัมภาษณ์ จัดหมวดหมู่ สรุปเป็นข้อค้นพบตามประเด็นแต่ละด้าน นำเสนอในรูปแบบความเรียง

ผลการวิจัย

การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาของหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต วิทยาลัยพลังงานทดแทน มหาวิทยาลัยแม่โจ้ สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความสามารถในการปฏิบัติงานได้ในระดับดีมาก ($\bar{X}=2.72$, S.D.=0.45) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ร่วมกันอนุรักษ์วัฒนธรรมการเคารพผู้อาวุโส และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาต่าง ๆ ตามที่หน่วยงานกำหนด จากการสัมภาษณ์ผู้บัณฑิต พบว่า ควรส่งเสริมและปลูกฝังให้มีการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้มีความลึกซึ้ง ไม่ใช่เป็นเพียงการเรียนเพื่อผลการเรียนอย่างเดียวแต่ต้องสามารถพัฒนาหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้นได้

2. ด้านความรู้ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความสามารถในการปฏิบัติงานได้ระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.31$, S.D.=0.62) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ใช้หลักการและความรู้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการทำงานด้วยวิจารณญาณที่เหมาะสม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพ ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถปฏิบัติงาน

ได้ในระดับปานกลาง จากการสัมภาษณ์ผู้บัณฑิตพบว่า ควรนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

3. ด้านทักษะทางปัญญา พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความสามารถในการปฏิบัติงานได้ระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.32$, S.D.=0.57) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานในหน่วยงาน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ วิเคราะห์และสังเคราะห์ผลงานทางวิชาการ ในวิชาชีพของตนเองได้อย่างถูกต้อง จากการสัมภาษณ์ผู้บัณฑิตพบว่า ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่เรียน

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความสามารถในการปฏิบัติงานได้ระดับดีมาก ($\bar{X}=2.65$, S.D.=0.50) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ปรับตัวและอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีส่วนร่วมในการบริหารทรัพยากรร่วมกันภายในหน่วยงาน จากการสัมภาษณ์ผู้บัณฑิตพบว่า ในการพัฒนาคน ควรจะต้องสร้างผ่านกระบวนการขัดเกลาจากครอบครัว และสถานศึกษา ซึ่งจะช่วยสร้างคนให้เป็นที่ยอมรับในสังคมและอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข

5. ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความสามารถในการปฏิบัติงานได้ระดับดีมาก ($\bar{X}=2.40$, S.D.=0.58) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐานที่จำเป็นในการทำงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สามารถสื่อสารด้าน การฟัง การพูด การอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษได้ จากการสัมภาษณ์ผู้บัณฑิตพบว่า ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ถือเป็นทักษะที่สำคัญต่อผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง

อย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ทักษะด้านภาษา จึงควรส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ทักษะด้านภาษาที่เกี่ยวข้องกับด้านพลังงานทดแทน ทั้งการใช้ศัพท์เฉพาะ ศัพท์เทคนิค เป็นสิ่งจำเป็นต่อการปฏิบัติงานอย่างยิ่งในการติดต่อประสานงานกับชาวต่างชาติที่ดำเนินธุรกิจต่าง ๆ กับหน่วยงานหรือองค์กร

สรุป

การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาของหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต วิทยาลัยพลังงานทดแทน มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ถึงแม้ผลการวิจัยจะพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้ในระดับมาก แต่จากการสัมภาษณ์ผู้ใช้บัณฑิตก็ได้ให้ข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงหลักสูตรและการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาให้มีจุดเด่นเฉพาะสาขาวิชาทางด้านพลังงานทดแทน ดังนั้น ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยครั้งนี้ เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงการบริหารงานด้านหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต วิทยาลัยพลังงานทดแทน มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ การศึกษาระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ต่อไป

การอภิปรายผล

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ร่วมกันอนุรักษ์วัฒนธรรมค่านิยมการเคารพผู้อาวุโส ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยเน้นการปลูกฝัง ค่านิยมวัฒนธรรมการเคารพผู้อาวุโส ที่มีการสืบทอดกันมาของสถานศึกษาให้กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยถือปฏิบัติกันรุ่นต่อรุ่นในระหว่าง รุ่นน้อง รุ่นพี่ และศิษย์เก่า ที่เป็นอัตลักษณ์เฉพาะของสถานศึกษาแห่งนี้ ซึ่งเป็นไปตาม สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2552) ที่กล่าวไว้ว่า การพัฒนานิสัย การพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่อยู่ระหว่างการศึกษานในสถานศึกษา ส่งผลใน

การประพฤติตนอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และสร้างค่านิยมการอนุรักษ์วัฒนธรรม เช่น การไหว้ การเคารพ การกล่าวทักทาย จนสามารถปรับชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ พระมหาอาจารย์พงษ์ คำตัน (2554) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติตนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่างกัน มีระดับการปฏิบัติตนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมการอนุรักษ์วัฒนธรรมการเคารพผู้ใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ด้านความรู้ พบว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ใช้หลักการและความรู้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการทำงานด้วยวิจารณญาณที่เหมาะสม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้สำเร็จการศึกษาได้รับการเพิ่มทักษะและการส่งเสริมความรู้ ทั้งหลักการทางด้านทฤษฎีและการปฏิบัติในระหว่างศึกษาอยู่ในสถานศึกษาคือ รายวิชาการค้นคว้าอิสระและสหกิจศึกษา ซึ่งเป็นการคิดวิเคราะห์ผลงานวิจัยจากการสืบค้นระบบสารสนเทศได้อย่างมีวิจารณญาณ เพื่อนำเสนอข้อสรุปผลงานวิจัยในกิจกรรมการสัมมนาวิชาการของนักศึกษา ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (2545) กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ฝึกทักษะกระบวนการคิด โดยมีใจความส่วนหนึ่ง คือ ความสามารถในการคิด ซึ่งเป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม อีกส่วนหนึ่งคือ ความสามารถในการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักการเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความ

สัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับ เพ็ญพิชชา มั่นคง (2554) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และผลการเรียนรู้เรื่องพลเมืองดีของสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้อิงตามแนวโยนิโสมนสิการ ผลการวิจัยพบว่า ผลการเรียนรู้เรื่องพลเมืองดีของสังคมของสังคมก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้อิงตามแนวโยนิโสมนสิการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 และความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน หลังการจัดการเรียนรู้อิงตามแนวโยนิโสมนสิการ โดยภาพอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

3. ด้านทักษะทางปัญญา พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานในหน่วยงาน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า การที่ผู้สำเร็จการศึกษาเลือกสายงานที่ตรงกับความต้องการของตนเอง ไม่ว่าจะอยู่ในหน่วยงานใดย่อมแสดงถึงการมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานตนเองรัก และสนุกกับการทำงาน ดังที่ปรกรณ์ วงศ์รัตนพิบูลย์ (2554) กล่าวว่า การเสริมสร้างทัศนคติเชิงบวกในการทำงาน จะส่งผลให้พนักงานสามารถพัฒนาตัวเองให้มีความกระตือรือร้น มุ่งมั่นในเป้าหมาย และกล้าตัดสินใจในภาระงานของตัวเองมากขึ้น เพราะทัศนคติเชิงบวกที่แท้จริงแล้ว ไม่ใช่เพียงแค่การคิดดี พูดดี เท่านั้น แต่ต้องเป็นคนที่ไม่ยอมแพ้กับอุปสรรค และมีความรู้สึกที่ดีต่อเหตุการณ์ ต่าง ๆ ได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีชา รัตนบุรี (2556) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติในการทำงาน ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองกับผลการปฏิบัติงานของพนักงาน ผลการวิจัยพบว่า พนักงานในบริษัทอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างมีระดับทัศนคติในการทำงาน การรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับมาก จึง

ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติในการทำงานและเห็นคุณค่าในตนเองกับผลการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์เชิงบวก

4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปรับตัวและอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยอาจกล่าวได้ว่า การที่ผู้สำเร็จการศึกษาได้รับการปลูกฝังวัฒนธรรมในขณะที่ร่วมกิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษา ตลอดระยะเวลาที่ศึกษาอยู่ในสถาบัน ซึ่งจะเป็นกิจกรรมทั้งด้านวิชาการ และด้านนันทนาการ กีฬาสัมพันธ์ที่สร้างความอบอุ่นและสร้างความสัมพันธ์อันดีของนักศึกษาให้สามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกันในสิ่งแวดล้อมใหม่ สังคมใหม่ ได้อย่างมีความสุข ดังที่สุภาพร สายชู (2555) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคมในปัจจุบัน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสิ่งแวดล้อมทำให้มนุษย์ต้องเรียนรู้และพยายามปรับตัวเองให้อยู่กับผู้อื่นที่จะสามารถอยู่รอดได้ในสังคม และสามารถเข้ากับสภาวะความเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นได้ สามารถช่วยเหลือผู้อื่น ได้ และสามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับสวดยสม ทิพยธร (2552) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปรับตัวในการทำงานความผูกพันในการทำงานและความสำเร็จในการทำงานของนักบัญชีสหกรณ์ออมทรัพย์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลงานวิจัยพบว่า การปรับตัวในการทำงานด้านความสามารถในการปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมองค์กร ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ด้านความสามารถในการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ด้านความรู้สึกละเป็นหนึ่งเดียวกับงานและด้านความตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงาน

5. ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐานที่

จำเป็นในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจ
เนื่องมาจาก ผู้สำเร็จการศึกษาได้รับการส่งเสริมให้มี
ทักษะด้านการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป
พื้นฐานที่จำเป็นในการประยุกต์ใช้กับการเรียน ทั้งการ
สืบค้นข้อมูล การจัดเก็บเอกสาร การจัดเก็บข้อมูลผล
ห้องปฏิบัติการ และยังได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้
ระบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์จากศูนย์สารสนเทศของ
สถานศึกษา อีกทั้งยังได้รับการทดสอบการใช้
คอมพิวเตอร์จากสถานศึกษา ทุกชั้นปี ซึ่งเป็นไปตาม
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2542) ที่กล่าวไว้ว่า
ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง
อย่างรวดเร็ว ทำให้คนในยุคปัจจุบันสามารถเข้าถึง
ข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว จึงส่งผลดีต่อผู้เรียนที่ได้
มีโอกาสเรียนรู้ข่าวสารจากเทคโนโลยีสารสนเทศใน
รูปแบบต่าง ๆ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐานที่จำ
เป็นได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมี
ความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อ
การศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่าง
ต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยสอดคล้องกับ เมทธี ระดาบุตร
และคณะ (2554) ที่ได้วิจัยเรื่อง สมรรถนะการใช้
เทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาของนักศึกษา
วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก
สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ผลการวิจัยพบว่า
นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีการใช้บริการอินเทอร์เน็ต
อิเล็กทรอนิกส์ การใช้ Web site เพื่อสืบค้นข้อมูลเป็น
ประจำของนักศึกษา และระดับความสามารถในการใช้
โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการทำงานได้ใน
ระดับปานกลาง รวมทั้งงานวิจัยของ ปริศนา มัชฌิมา
และสายสุดา ปันตระกูล (2555) ที่ได้ศึกษา เรื่อง
การศึกษาพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์แบบพกพาของ
นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวน
ดุสิต ผลการวิจัยพบว่า ด้านการเรียน นักศึกษาส่วน
ใหญ่ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐานในการค้นคว้า

หาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ บนอินเทอร์เน็ต ด้วย
คอมพิวเตอร์พกพามากที่สุด

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ควรกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้าน
คุณธรรม จริยธรรม ให้กับผู้เรียนที่เป็นจุดเด่นเฉพาะ
ของหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพลังงาน
ทดแทน มหาวิทยาลัยแม่โจ้
2. ควรจัดการเรียนการสอนหรือปรับปรุงหลัก
สูตรให้เป็นวิศวกรรมทางด้านพลังงานทดแทน ที่
ตอบสนองความต้องการของสังคม
3. ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ไปบริการ
วิชาการให้กับชุมชน
4. ควรส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้น
การใช้ภาษาอังกฤษโดยสอดแทรกเข้าไปในวิชาเอกทุก
รายวิชา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษา เรื่อง คุณลักษณะที่พึง
ประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาของหลักสูตรวิทยา
ศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลังงานทดแทน วิทยาลัย
พลังงานทดแทน มหาวิทยาลัยแม่โจ้
2. ควรมีการศึกษา เรื่อง การติดตามผลผู้สำเร็จ
การศึกษาของหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
พลังงาน ทดแทน วิทยาลัยพลังงาน ทดแทน
มหาวิทยาลัยแม่โจ้ อย่างต่อเนื่อง เพื่อนำข้อมูลไป
ปรับปรุงหลักสูตรเมื่อครบรอบการปรับปรุง ต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ใช้
บัณฑิตของวิทยาลัยพลังงานทดแทน มหาวิทยาลัยแม่
โจ้ทุกท่านที่ความร่วมมือในการให้ข้อมูลและ
ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.พัชรวิธรรม กิจมี อาจารย์ที่
ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำชี้แนะในการทำวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). **การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: อลิ้นเพชร.

ปรกรณ์ วงศ์รัตนพิบูลย์. (2554). **มหัศจรรย์พลังคิดบวก**. กรุงเทพฯ: ชิงค์ บีคอนด์ บู้คส์.

ปริศนา มัชฌิมาและสายสุดา ปั้นตระกูล. (2555). **รายงานการศึกษาการใช้คอมพิวเตอร์แบบพกพาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต**. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

ปรีชา รัตนบุรี. (2556). **ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติในการทำงานและความรู้สึกรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองกับผลการปฏิบัติงานของพนักงาน**. วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้.

อาจริยพงษ์ คำตัน. (2554). **การปฏิบัติตนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตจังหวัดนครปฐม**. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)**. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: เพ็ญพิชชา มั่นคง. (2554). **การพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและผลการเรียนรู้ เรื่องพลเมืองดีของสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแนวโยนิโสมนสิการ**.

วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2549). **การสำรวจความคิดเห็นผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง**. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เมทณี ระดาบุตรและคณะ. (2554). **สมรรถนะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก สังกัดกระทรวงสาธารณสุข**. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี.

ระวีวรรณ ชินตระกูล. (2537). **หลักการแนะแนว**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.

วิจิตร อาวะกุล. (2526). **เทคนิคมนุษยสัมพันธ์**. พระนคร: โรงพิมพ์เจริญผล.

สถานิติบัญญัติแห่งชาติ. (2557). **รายงานผลการเสวนา นายตวง อันทะไชย**. กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

สุภาพร ชูสาย. (2555). **รายงานการศึกษาบุคลิกภาพและความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์**. ราชภัฏเพชรบูรณ์สาร ปีที่ 15 ฉบับ วันที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2556 , 136.

สวสยม ทิพยธร. (2552). **ความสัมพันธ์ระหว่างการปรับตัวในการทำงาน ความผูกพันในการทำงานและความสำเร็จในการทำงานของ**

นักบัญชีสหกรณ์ออมทรัพย์ในภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ บัญชี

มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.(2552).

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

แห่งชาติ พ.ศ. 2552. (สืบค้นข้อมูลวัน

จันทร์ 28 กันยายน 2558,

ที่ <http://www.mua.go.th>)

อดิศา เบญจรัตน์านนท์. (2554). หลักสูตรศิลปศา

สตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต

ปัตตานี: มุมมองสามมิติจากผู้สอน บัณฑิต

และผู้ใช้บัณฑิต. วารสารสงขลานครินทร์

ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 16

(6), 1086.

การเตรียมความพร้อมในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียน
ในพื้นที่โรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนเชิงดาววิทยาคม อำเภอเชียงดาว
จังหวัดเชียงใหม่

Readiness Preparation of Lab School Project to World Class Standard of Chiangdao Wittayakom School
in Chiang Dao District , Chiang Mai Province

จิราวรรณ จันท์หลวง¹, พัชรวิพรรณ กิจมี²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น,

Jirawan.47161304@gmail.com

²อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น,

nye_nai@hotmail.com

บทคัดย่อ:

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในพื้นที่โรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนเชิงดาววิทยาคม อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้คือผู้บริหารสถานศึกษาและครู รวมทั้งสิ้นจำนวน 64 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า การเตรียมความพร้อมในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในพื้นที่โรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนเชิงดาววิทยาคม ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า มีการดำเนินงาน ซึ่งการดำเนินงานโดยรวม มีการดำเนินงานปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านคุณลักษณะผู้เรียน มีการดำเนินงานมาก จากการสัมภาษณ์ พบว่า ควรพัฒนาส่งเสริมนักเรียนในหลากหลายด้านตามศักยภาพของนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนให้มีความรู้พร้อมด้วยทักษะรอบด้าน และดำเนินชีวิตในสังคมอย่างสงบสุข ด้านการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล พบว่า มีการดำเนินงานปานกลาง จากการสัมภาษณ์ พบว่า ควรส่งเสริมความเข้าใจและทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับครูเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน และด้านบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ พบว่า มีการดำเนินงานปานกลาง จากการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนควรระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ ตลอดจนมีการสร้างเครือข่าย ห้องถิ่น ไปสู่ภูมิภาค จนกระทั่งเครือข่ายระดับชาติและนานาชาติในอนาคตต่อไป

คำสำคัญ: โครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในพื้นที่ โรงเรียนมาตรฐานสากล โรงเรียนเชิงดาววิทยาคม

ABSTRACT:

This research aimed to investigate the readiness preparation of lab school project to the world class standard of Chiangdao Wittayakom School in Chiang Dao District, Chiang Mai Province. The population used in this study included school administrators and teachers with the total number of 64 people. The tools used in this research questionnaires and the interviews. The findings were as follows: The readiness preparation of lab school project to the world class standard of Chiangdao Wittayakom School in Chiang Dao District, Chiang Mai Province as the overall of aspects, the respondents agreed that the performance was at moderate level. The additional details from the interviews were as follows. The students' qualifications showed that the students should be improved and supported in a variety of aspects according to their potential to provide them knowledge as well as skills for all aspects and be able to live in the society peacefully. The aspect of learning and teaching management comparing with the international standards indicated that the school should be improved by understanding and communicating about English language, the quality of teachers to help the students be developed English language consistently and sustainably. And the aspect of quality management system presented that the school should be appropriated to the context of their own and also mobilized resources from various sources including created local networks to the regional, national and international networks in the future.

KEYWORDS: lab school project, world class standard, Chiangdao Wittayakom School

บทนำ

จากสภาพสังคมในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไม่มีหยุดยั้ง โดยเฉพาะเรื่องของการศึกษาไทยนั้นย่อมได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม การปฏิรูปการศึกษาจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นยิ่ง เพื่อให้การศึกษาดำรงอยู่และก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด ปัญหาทางการศึกษามีมากมายมานาน จำเป็นต้องเปลี่ยนระบบและเปลี่ยนวิสัยทัศน์ของผู้ปฏิบัติและผู้นำทางการศึกษาให้ได้แนวคิดที่ถูกต้อง และนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป การศึกษาของประเทศไทยนั้น มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และฉบับที่ 2 พ.ศ.2545 มีความมุ่งหมายและหลักการที่สำคัญ เช่น มาตรา 6 การจัดการศึกษา

ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญาและคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีและมาตรา 6 ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษาในโอกาสแรกที่ทำให้ เพื่อให้ความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่อง โดยสอดคล้องกับกรอบแนวทางของโรงเรียนในฝัน คือ ขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษานเน้นการกระจายอำนาจและส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งเร่งรัดพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในทุก ๆ ด้าน ให้ใกล้เคียงกัน และกระจายไปในทุกภูมิภาคของ

ประเทศ โครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระจายโรงเรียนที่มีคุณภาพมาตรฐานให้ทั่วถึงทุกอำเภอ เพื่อให้เด็กและเยาวชนในชนบทได้มีโอกาสเข้ารับการศึกษามีคุณภาพ กำหนดภาพความสำเร็จไว้ 5 ด้าน คือ นักเรียน มีนิสัยใฝ่รู้ รักการอ่านและการศึกษาค้นคว้า โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและนวัตกรรมใหม่ๆ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่นที่ได้มาตรฐานและมุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการเทียบเท่ากับโรงเรียนชั้นนำ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547, 3-6) จากการศึกษาและวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกับหลักสูตรของนานาชาติประเทศ พบว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้เป็นลำดับแรก แต่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ น้อยมาก ซึ่งต่างกับหลักสูตรในหลายๆ ประเทศ อีกทั้งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ไม่สะท้อนให้เห็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนที่เชื่อมโยงกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรมในเรื่อง การเรียนรู้ภาษายุคดิจิทัล การฝึกทักษะความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ การส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีการคิดประดิษฐ์และสร้างสรรค์งาน สามารถผลิตผลงานที่มีคุณภาพสูง ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมุ่งหวังให้โรงเรียนมาตรฐานสากล(World-Class Standard School) ทุกโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยเพิ่มเติมสาระความเป็นสากล 4 สาระ ได้แก่ ทฤษฎีความรู้ (Theory of Knowledge : TOK)

การเขียนความเรียงขั้นสูง (Extended-Essay) กิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ (CAS : Creativity, Action, Service) และ โลกศึกษา (Global Education) และให้ความสำคัญ ในการจัด ให้ ผู้เรียน ได้ เรียน ภาษาต่างประเทศที่ 2 อีกหนึ่งภาษา รวมทั้งการฝึกทักษะภาษาอังกฤษอย่างเข้มข้นเพื่อต่อยอดความรู้ที่ได้จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะเป็นพลโลกมีศักยภาพทัดเทียมกับนานาชาติประเทศ เป็นเยาวชนไทยรุ่นใหม่ เป็นผู้ที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ สามารถสื่อสารได้สองภาษา ล้ำหน้าในทางความคิด สามารถผลิตงานได้อย่างสร้างสรรค์และมีจิตร่วมรับผิดชอบในสังคมโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, 1-3) การดำเนินงาน โรงเรียนมาตรฐานสากล มีทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ (1) คุณลักษณะของผู้เรียน (2) การเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล (3) การบริหารจัดการด้วยคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, 6) โรงเรียนเชียงดาววิทยาคม ได้เข้าร่วมโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน ในรอบที่ 2 เริ่มตั้งแต่ปี พุทธศักราช 2553 เป็นต้นมา ซึ่งวัตถุประสงค์ของโรงเรียนในฝันนั้น มุ่งเน้นการกระจายโรงเรียนที่มีคุณภาพมาตรฐานให้ทั่วถึงทุกอำเภอ เพื่อให้เด็กและเยาวชนในชนบทได้มีโอกาสเข้ารับการศึกษามีคุณภาพ อันเป็นพื้นฐานให้สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต หากพิจารณาจากรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียน ปีการศึกษา 2556 (2557) จะเห็นว่า มีข้อเสนอแนะจากผลการประเมินคุณภาพภายในและภายนอกเกี่ยวกับการบริหารศึกษา คือ ควรเพิ่มโอกาสทางการศึกษา และมุ่งคุณภาพ โรงเรียนสู่มาตรฐานสากล ซึ่งสอดคล้องกับการสัมพันธ

กิริกานต์ คำขาว (2558) ครูหัวหน้าผู้รับผิดชอบด้านโรงเรียนมาตรฐานสากล ที่กล่าวว่า ทางโรงเรียนเชียงดาววิทยาคมได้ดำเนินการตามแนวทางที่มุ่งสู่โรงเรียนมาตรฐานสากลในบางส่วนแล้ว แต่ยังไม่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

จากสภาพการณ์ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาว่าโรงเรียนเชียงดาววิทยาคม อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ มีการเตรียมความพร้อมในโครงการโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล หรือไม่ อย่างไร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนเชียงดาววิทยาคม อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เข้าสู่โรงเรียนมาตรฐานสากลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝันสู่โรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนเชียงดาววิทยาคม อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์หลักของโรงเรียนหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 , หน้า 5) 5 ประการ ดังนี้ (1) สร้างพลังขับเคลื่อนให้โรงเรียนมีระบบบริหารจัดการที่ดี (2) พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการ (3) เสริมสร้างศักยภาพบุคลากรทุกระดับให้เป็นมืออาชีพ (4) เพิ่มสมรรถนะของโรงเรียนในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้และบริหารจัดการ (5) ระดมสรรพกำลังสร้างเครือข่ายอุปถัมภ์งบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา มาตรฐานสากล (World - class standard

school) หมายถึง โรงเรียนที่พัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพเทียบเคียงมาตรฐานสากล รวมทั้งมีการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ เพื่อให้ได้ ผู้เรียนที่มีคุณภาพ คือเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะ (Learner Profile) เทียบเคียงมาตรฐานสากล (World class standard) และมีศักยภาพเป็นพลโลก (World citizen) สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพเยาวชนสำหรับยุคศตวรรษที่ 21 อีกทั้งเป็นไปตามปณิธานว่าด้วยการจัดการศึกษาของ UNESCO คือ Learning to know, Learning to do, Learning to live with the others, Learning to be (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555, 11)

วิธีการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ครูจำนวน 61 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 64 คน โรงเรียนเชียงดาววิทยาคม อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2558
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝันสู่โรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนเชียงดาววิทยาคม อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นแบบสอบถามโดยนำเสนอในรูปแบบตารางและบรรยายประกอบตาราง และการสัมภาษณ์ โดยนำเสนอเนื้อหาสาระในรูปความเรียง

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- ชุดที่ 1 แบบสอบถาม
การสร้างแบบสอบถามแบ่งเป็น 9 ขั้นตอน โดยมีวิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1.1 ศึกษาค้นคว้า หลักการ ทฤษฎี เอกสาร บทความ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมโรงเรียนในพื้นที่ผู้มาตรฐานสากล ตามแนวทางการจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ (สพฐ.)

1.2 สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมโรงเรียนในพื้นที่ผู้มาตรฐานสากล ตามแนวทางการจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ (สพฐ.) กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553,3) ซึ่งมีทั้งหมด 3 ด้านดังนี้ (1)คุณลักษณะผู้เรียนจำนวน 13 ข้อ ข้อที่ 1-13 (2) การจัดการเรียนรู้การสอน เทียบเคียงมาตรฐานสากล จำนวน 18 ข้อข้อที่ 14-31 (3) การบริหารจัดการระบบคุณภาพ จำนวน 19 ข้อ ข้อที่ 32-50 รวมทั้งสิ้น จำนวน 50 ข้อ

1.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านภาษาและรูปแบบคำถาม

1.4 นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

1.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและการใช้ภาษา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องของข้อความ จำนวน 3 คน หาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ที่มีมากกว่า 0.67 ขึ้นไป

1.6 นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา

1.7 นำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยทดลองใช้กับโรงเรียนอรุโณทัยวิทยาคม รวมทั้งหมดจำนวน 30 ชุด

1.8 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองแล้ว มาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค(Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ.885

1.9 นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาค่าความเชื่อมั่นและมีความสมบูรณ์แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูลกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูของโรงเรียนเชิงดากวิทยาคม อำเภอเชิงดากจังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2558

ชุดที่ 2 การสัมภาษณ์

การสร้างแนวคำถามการสัมภาษณ์มีขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาวัตถุประสงค์ของการวิจัยเรื่องการเตรียมความพร้อมโรงเรียนในพื้นที่ผู้มาตรฐานสากล อำเภอเชิงดาก จังหวัดเชียงใหม่ กำหนดหัวข้อประเด็นที่ต้องการถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เรื่อง การเตรียมความพร้อมโรงเรียนในพื้นที่ผู้มาตรฐานสากลอำเภอเชิงดาก จังหวัดเชียงใหม่

2.2 รวบรวมข้อความที่ต้องการสัมภาษณ์ตามประเด็นที่กำหนดไว้

2.3 พิจารณาแต่ละข้อความว่ามีความเป็นปรนัยหรือมีความชัดเจนทางภาษาเหมาะกับการถามผู้ให้ข้อมูลหรือไม่

2.4 นำแนวคำถามการสัมภาษณ์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไขความถูกต้องด้านภาษาและความเหมาะสมทั่วไปของรูปแบบคำถาม

2.5 นำแนวคำถามการสัมภาษณ์ไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.6 นำแนวคำถามการสัมภาษณ์ไปทำการสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการจำนวน 1คน รองผู้อำนวยการจำนวน 2 คน ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 1คน ครูหัวหน้าฝ่ายบริหารบุคคล จำนวน 1คน หัวหน้า

ฝ่ายบริหารทั่วไป จำนวน 1 คน หัวหน้าฝ่ายบริหาร
งบประมาณ จำนวน 1 คน ประธานชมรมผู้ปกครอง
จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 8 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย
ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

ผลการวิจัย

การเตรียมความพร้อมในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่ง
โรงเรียนในพื้นที่โรงเรียนมาตรฐานสากลของ
โรงเรียนเชียงดาววิทยาคม อำเภอเชียงดาว จังหวัด
เชียงใหม่ โดยรวม ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า
มีการดำเนินการปานกลาง หากพิจารณารายด้านมี
รายละเอียดดังนี้

1. ด้านคุณลักษณะผู้เรียน ผลการวิจัย พบว่า
มีการดำเนินงานมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือครู
วางแผนกิจกรรมสาธารณะประโยชน์แก่นักเรียนทั้ง
ในและนอกบริเวณโรงเรียน เช่น กิจกรรม 5ส
โรงเรียนของฉัน กิจกรรมอาสาพัฒนาวัด เป็นต้น
และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือครูสร้างองค์ความรู้ด้าน
การคิด วิเคราะห์ การเขียนเชิงสร้างสรรค์แก่นักเรียน
มีการดำเนินการน้อยที่สุด จากการสัมภาษณ์พบว่า
นักเรียนยังขาดความตระหนักในความสำคัญของการ
พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องนอกชั้นเรียน โดยมี
ข้อเสนอแนะว่า ควรพัฒนาส่งเสริมนักเรียนใน
หลากหลายด้านตามศักยภาพของนักเรียน เพื่อให้
นักเรียนให้มีความรู้พร้อมด้วยทักษะรอบด้าน และ
ดำเนินชีวิตในสังคมอย่างสงบสุข

2. การเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล
ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิจัย พบว่า มีการดำเนินงาน
ปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนจัดหา
หนังสือ ตำราเรียน สื่อที่มีคุณภาพสู่มาตรฐานสากล

มีการดำเนินการมากที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด
คือโรงเรียนจัดเตรียมหลักสูตรทางเลือกที่เทียบเคียง
กับหลักสูตรมาตรฐานสากล ได้แก่ หลักสูตร English
Program (EP) Mini English Program (MEP)
International English Program (IEP) International
Baccalaureate (IB) หรือหลักสูตรความเป็นเลิศ
เฉพาะทาง จากการสัมภาษณ์ พบว่า ครูไม่ค่อยนำ
ภาษาอังกฤษเข้ามามีบทบาทในการเรียนการสอน
เท่าที่ควร มีข้อเสนอแนะว่า ควรส่งเสริมความเข้าใจ
และทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับครูเพิ่ม
มากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาภาษาอังกฤษ
อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

3. การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ
ผลการวิจัย พบว่า มีการดำเนินงานปานกลาง ข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนสำรวจและรวบรวม
ข้อมูล โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายร่วมพัฒนาทุกโรงเรียน
เพื่อพัฒนาระบบเครือข่ายร่วมพัฒนา และข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยต่ำสุด โรงเรียนจัดหาคอมพิวเตอร์พกพา
สำหรับนักเรียนทุกคน จากการสัมภาษณ์พบว่า
โรงเรียนมีงบประมาณไม่เพียงพอในการพัฒนา
ปรับปรุง อาคารสถานที่ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของ
ผู้เรียนเท่าที่ควร โดยมีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการ
ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ ตลอดจนสร้าง
เครือข่าย ท้องถิ่น ไปสู่ภูมิภาค จนกระทั่งเครือข่าย
ระดับชาติและนานาชาติในอนาคตต่อไป

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การเตรียมความพร้อมใน
โครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในพื้นที่โรงเรียน
มาตรฐานสากลของโรงเรียนเชียงดาววิทยาคม อำเภอ
เชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยมีข้อค้นพบและ

ประเด็นที่สมควรหยิบยกมาประกอบการอภิปราย ดังนี้

1. ด้านคุณลักษณะผู้เรียน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูวางแผนกิจกรรมสาธารณะประโยชน์แก่นักเรียนทั้งในและนอกบริเวณโรงเรียน เช่นกิจกรรม 5 ส โรงเรียนของฉันทน์ กิจกรรมอาสาพัฒนาวัด เป็นต้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทางผู้บริหารได้เล็งเห็นความสำคัญของเรื่องจิตอาสาของนักเรียนและมีนโยบายในการจัดทำโครงการที่พัฒนาศักยภาพของนักเรียน มุ่งสู่มาตรฐานสากลต่อไป ดังที่ (กระทรวงศึกษาธิการ 2551, 5) จุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551 คือผู้เรียนมีจิตสาธารณะที่มุ่งหวังประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วลัยทิพย์ เปรมทวีธินโชด (2556) ได้ศึกษา ลักษณะการมีส่วนร่วมในกิจกรรม นักศึกษากับคุณลักษณะด้านจิตอาสาของนิสิตนักศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มากที่สุด คือ ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์หรืออาสาพัฒนา ชนบท อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ด้านการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนจัดหาหนังสือ ตำราเรียน สื่อที่มีคุณภาพสู่มาตรฐานสากล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทางโรงเรียนมีการสนับสนุนด้านการจัดหา จัดซื้อ สื่อเพื่อการเรียนการสอน และพัฒนาให้มุ่งสู่สากลอย่างยั่งยืน ดังที่ (กระทรวงศึกษาธิการ 2552, 26) กล่าวถึงประโยชน์ในการเรียนฟรี 15 ปี คือการสนับสนุนรายการหนังสือ อุปกรณ์การเรียน เครื่องแบบนักเรียนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมอย่าง

คุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถพล เต็กอวยพร (2549) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการสนับสนุนสื่อการเรียนการสอน: การศึกษาในมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ พบว่า ผู้บริหารสนับสนุนสื่อการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนโดยรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง

3. ด้านการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนจัดหาคอมพิวเตอร์พกพาสำหรับนักเรียนทุกคน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โดยปกติแล้วทางโรงเรียนจะมีการบริการแหล่งการเรียนรู้ในด้านสื่อและเทคโนโลยีให้แก่นักเรียนในช่วงเวลาว่างของนักเรียนอยู่แล้ว เพื่อจะได้ดูแลติดตาม การใช้สื่อของนักเรียนในทางที่ถูกต้อง ดังที่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555, 21-22) การใช้แท็บเล็ต ผู้ใช้ต้องมีคุณธรรมและจริยธรรมกำกับเพื่อให้การใช้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพปราศจากอิทธิพล ความโลภ โกรธ หลง ที่จะทำให้การใช้แท็บเล็ต การศึกษา ไม่เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีศนา มัชฌิมา (2555) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การศึกษาพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์แบบพกพาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้คอมพิวเตอร์พกพาในการเรียน การสื่อสารและด้านความบันเทิง

สรุป

จากการวิจัยครั้งนี้ การเตรียมความพร้อมในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียน ในฝัน สู่โรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนเชียงดาววิทยาคม อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่ามหาวิทยาลัยมีการดำเนินการ ปานกลาง แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนควรมีการปรับปรุงการดำเนินงาน ในด้านการเรียนการสอนเทียบเคียง

มาตรฐานสากลและการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพต่อไป เพื่อมุ่งสู่มาตรฐานสากลอย่างยั่งยืน

ดังนั้น ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยครั้งนี้ต่อผู้บริหาร โรงเรียนต่อไป เพื่อการเตรียมความพร้อมใน โครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝันสู่โรงเรียน มาตรฐานสากลของโรงเรียนเชียงดาววิทยาคม อำเภอ เชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ทางโรงเรียนควรเพิ่มแหล่งการเรียนรู้ในด้านสื่อและเทคโนโลยีให้นักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้ใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างทั่วถึง และควรมีสื่อและ เทคโนโลยีอย่างหลากหลาย เพื่อให้นักเรียนเกิดการ เรียนรู้อย่างสร้างสรรค์

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเกี่ยวกับ การบริหารด้านสื่อ เทคโนโลยี เพื่อมุ่งสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 และควรศึกษา ในเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงาน โรงเรียน มาตรฐานสากลในเขตชนบท สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความ กรุณาเป็นอย่างดียิ่งจากอาจารย์ ดร.พัชรีวรรณ กิจมี อาจารย์ที่ปรึกษา จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ ขอขอบคุณคณะผู้บริหารและครู ตลอดจนผู้มีส่วน เกี่ยวข้องทุกท่าน ในโรงเรียนเชียงดาววิทยาคม ที่

อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูล และสัมภาษณ์เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ.(2546).โครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน. กรุงเทพมหานคร.
- กระทรวงศึกษาธิการ.(2547).โครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน. กรุงเทพมหานคร.
- กระทรวงศึกษาธิการ.(2551).หลักสูตรแกนกลาง ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 .กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- กระทรวงศึกษาธิการ.(2552).แนวทางการดำเนิน นโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ.(2553).แนวทางการ ดำเนินการโรงเรียนมาตรฐานสากล . กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ.(2555).แนวทางการจัดการ เรียนการสอนในโรงเรียน มาตรฐานสากล ฉบับปรับปรุง 2555. กรุงเทพมหานคร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). บูรณาการการใช้ คอมพิวเตอร์พกพาเพื่อยกระดับการ เรียนการสอน.กรุงเทพมหานคร: สำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน.

กীরกานต์ คำขาว. (2558). การสัมภาษณ์เกี่ยวกับ
ความคิดเห็นของครูผู้รับผิดชอบ
โครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล.
โรงเรียนเชิงดาววิทยาคม.

ปรีศนา มัชฌิมา. (2555).การศึกษาพฤติกรรมกร
ใช้คอมพิวเตอร์แบบพกพาของนักศึกษา
ปริญญาตรี.มหาวิทยาลัยราชภัฏสวน
ดุสิต.วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต.

วลัยทิพย์ เปรมทวีชนโชติ.(2556).การศึกษาการมี
ส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา
คุณลักษณะด้านจิตอาสาของนิสิต
นักศึกษา.วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา
มหาวิทยาลัยศิลปากร.

โรงเรียนเชิงดาววิทยาคม. (2556). รายงานการ
ประเมินตนเอง(SAR).

อรรณพ เต็กอวยพร.(2549). บทบาทของ
ผู้บริหารที่มีต่อการสนับสนุนสื่อการ
เรียนการสอน : กรณีศึกษา
มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศิลปากร.

การธำรงรักษานักศึกษาของมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น จังหวัดเชียงใหม่

Student Retention Operation of the Far Eastern University, Chiang Mai Province

พิชญ์สกุล พรหมรังษี¹, พัชรวีรณ กิจมี²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, pichsakul@feu.edu

²อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น,

nye_nai@hotmail.com

บทคัดย่อ:

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการธำรงรักษานักศึกษาของมหาวิทยาลัย ฟาร์อีสเทอร์น จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณบดี อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 238 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า การธำรงรักษานักศึกษาของมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมมหาวิทยาลัยมีการปฏิบัติมาก โดยมีรายละเอียดเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์ ดังนี้ ด้านความเสมอภาค พบว่า มีการสร้างความเสมอภาคระหว่างนักศึกษาไทยและนักศึกษาต่างชาติ โดยการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ทั้งทางด้านภาษาและวัฒนธรรม ส่วนความเสมอภาคในการนับถือศาสนา เน้นให้นักศึกษาเล็งเห็นความสำคัญของวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรม และปลูกฝังให้นักศึกษารู้ว่าทุกศาสนาสอนให้คนเป็นคนดี ด้านสิทธิประโยชน์ พบว่า มหาวิทยาลัยให้สิทธิประโยชน์แก่นักศึกษาในรูปแบบประกันอุบัติเหตุ ด้านการจูงใจ พบว่า มีการจัดกิจกรรมเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา ด้านการตอบสนองความต้องการ พบว่า การตอบสนองความต้องการทางด้านอาคาร สถานที่สิ่งแวดล้อม ในมหาวิทยาลัยมีข้อจำกัด ด้านประสิทธิภาพ พบว่า มีการปลูกฝังให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการมีระเบียบวินัย และการปรับปรุงตนเอง ด้านความพึงพอใจ พบว่า มหาวิทยาลัยมีการประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อนำผลไปปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: การธำรงรักษานักศึกษา มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

ABSTRACT:

This research aimed to investigate the student retention operation of the Far Eastern University, Chiang Mai Province. The sample used in this study included deans, lecturers and the 4th year students numbering 28 people. The tools used in the research were 5-rating scale questionnaires. The data were analyzed by frequency, percentage, mean and standard deviation and the interviews were analyzed by content analysis. The findings were as follows: According to the student retention operation of the Far Eastern University, Chiang Mai Province, most respondents agreed that the university performed at high level as the whole picture. The additional details from the interviews were as follows. The equality revealed that the equality between Thai and international students should be established by creating understanding about different learning according to languages and cultures. The equality of religion showed that the students should be emphasized to give precedence to the objectives of activity arrangement and instilled that all religions taught people to be good. The benefits indicated that the university provided benefits to the students in the form of accident insurance. Regarding the motivation, the university should plan to arrange activities by taking the students to learn in the area on Sanphakwan campus, due to the confined areas on the airport campus. The efficiency indicated that the university should instill the students to realize the importance of discipline to create a good image of the students as well as the university. In addition, the satisfaction with the curricular revealed the university evaluated the curricular by both questionnaires and interviews to improve them continuously.

KEYWORDS: The student retention operation, Far Eastern University

บทนำ

ปัจจุบัน โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทุกองค์กรมีการแข่งขันกัน เพื่อพัฒนาคุณภาพขององค์กร โดยเฉพาะด้านทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นทรัพยากรพื้นฐานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับทุกองค์กร ความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมาย ที่พร้อมด้วยความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น จำเป็นอย่างมากที่ต้องมีการดำเนินการในการจัดการด้านทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เพื่อให้้องค์กรได้มีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่า เพียบพร้อมด้วยความสามารถและมีคุณธรรม จริยธรรม ในการขับเคลื่อนนำพาองค์กรให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ (เนตรพัฒนา ยาวราช, 2556, 25)

ดังนั้น การจัดการด้านทรัพยากรมนุษย์ จึงเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับคนในองค์กร ที่ต้องอาศัย

กลยุทธ์และวิธีการตั้งแต่ การวางแผน สรรหา คัดเลือก การฝึกอบรม พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การจัดวางตำแหน่ง การจ่ายค่าตอบแทน การธำรงรักษา และการประเมินผลการปฏิบัติงาน ให้เกิดการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องแก่คนทุกระดับในทุกๆองค์กร อันจะนำไปสู่องค์กรที่มีคุณภาพ อย่างไรก็ตามการที่องค์กรจะมีคุณภาพที่ดีนั้น ต้องอาศัยการมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพที่ดีด้วย อนึ่ง การที่จะสามารถได้มาซึ่งคนที่มีคุณภาพก็ไม่ใช่ว่าเรื่องง่าย และในขณะที่เดียวกันก็ต้องพยายามบำรุงรักษาคนที่มีคุณภาพเหล่านั้นไว้ให้ได้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย (ชูศักดิ์ เจนประโคน, 2549, 171) ในองค์การศึกษาก็เช่นกัน การจัดการด้านทรัพยากรมนุษย์ได้เข้ามามีบทบาทในการจัดการบุคลากรทางการศึกษามากขึ้น ไม่เว้นแม้แต่การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาก็เช่นกัน ทั้งนี้ นอกจากการบริหารทรัพยากรบุคคลที่เป็นผู้บริหาร อาจารย์ ให้มีมิติ

มีคุณภาพแล้ว ยังรวมถึงนักศึกษา ซึ่งถือเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญ ที่บ่งบอกถึงคุณภาพการจัดการศึกษาของสถาบันด้วย เพราะการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้น เป็นการศึกษาที่เตรียมบุคคลเข้าสู่การประกอบอาชีพ ซึ่งสถาบันมุ่งมั่นให้นักศึกษาเมื่อจบการศึกษาในระดับนี้แล้ว มีอาชีพหรือมีงานทำ และมีคุณลักษณะตามที่เจ้าของสถานประกอบการยอมรับ ถือเป็น การสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยการจัดการศึกษา เป็นไปเพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาล ที่ต้องการให้คนไทยมีการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น มีความรู้ ความสามารถในระดับที่สามารถแข่งขันทัดเทียมกับประเทศต่าง ๆ ในยุคโลกาภิวัตน์ ก้าวทันเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว และเตรียมบัณฑิตให้มีความเพียบพร้อมในการดำรงชีวิตการทำงาน มีจิตสำนึกของการเป็นผู้ประกอบการ โดยอยู่บนพื้นฐานของคุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกของความเป็นไทย (มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, 2556, 5) และปัจจุบันมหาวิทยาลัยมีการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี ทั้งหมดจำนวน 6 คณะ ได้แก่ คณะบริหารธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะศึกษาศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ และคณะบริหารรัฐกิจ และจากการวิเคราะห์ข้อมูลยอดนักศึกษารายปี การศึกษา 2555-2557 พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีมีจำนวนลดลง โดยสาเหตุมาจากจำนวนนักศึกษาแรกเข้าลดลง และจำนวนนักศึกษาที่พ้นสภาพ (สำนักบริการการศึกษา, 2557) ซึ่งนับว่าเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัย และนับว่าเป็นการสูญเสียทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง และประเทศชาติอีกด้วย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีข้อกำหนดเกี่ยวกับมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาว่า มหาวิทยาลัยควรมีกฎเกณฑ์พัฒนาความรู้ หรือเตรียมความพร้อมแก่นักศึกษา โดยจัดกิจกรรมพัฒนา

ความรู้ความสามารถต่างๆ เพื่อให้มีอัตราการคงอยู่ของนักศึกษาตามหลักสูตรที่สูง (คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา, 2557, 58-70) ดังนั้นจึงเป็นภารกิจที่สำคัญ ที่มหาวิทยาลัยจะต้องมีการดำเนินการ นอกจากนี้ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสำนักสื่อสารองค์กรของมหาวิทยาลัย ฟาร์อีสเทอร์น (2559,1) เกี่ยวกับการธำรงรักษานักศึกษา ได้กล่าวว่า ในด้านการรับนักศึกษาแรกเข้านั้น มหาวิทยาลัยได้มีการประชาสัมพันธ์ โดยใช้สื่อและเข้าไปประชาสัมพันธ์ในหน่วยงานต่างๆ อย่างเต็มที่ แต่การที่นักศึกษาแรกเข้ามีจำนวนลดลงนั้น เป็นการบริหารจัดการที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของมหาวิทยาลัย สำหรับในส่วนของนักศึกษาที่เข้าสู่ระบบของมหาวิทยาลัยแล้ว แม้ทางมหาวิทยาลัยจะมีการปฏิบัติเพื่อธำรงรักษานักศึกษาไว้ให้อยู่กับองค์กรจนจบการศึกษา แต่ยังคงมีนักศึกษาที่ลาออก และนักศึกษาที่พ้นสภาพการเป็นนักศึกษาอยู่บ้าง ดังนั้น การธำรงรักษานักศึกษาที่มีอยู่ในระบบจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อไม่ให้มีนักศึกษาลาออก หรือพ้นสภาพการเป็นนักศึกษา มหาวิทยาลัยจึงมีหน้าที่ค้นหาแนวปฏิบัติ หรือวิธีการต่าง ๆ เพื่อธำรงรักษานักศึกษาไว้อย่างดีที่สุด

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่ศึกษาการธำรงรักษานักศึกษาของมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผลการวิจัยที่ได้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการนำไป ปรับปรุงการดำเนินการธำรงรักษานักศึกษาของมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น จังหวัดเชียงใหม่ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการธำรงรักษานักศึกษาของมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น จังหวัดเชียงใหม่

แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

อำนาจ แสงสว่าง (2540, 210) ได้กล่าวถึงความหมายของการบำรุงรักษาบุคลากรว่าเป็นความสามารถขององค์กรในการจูงใจให้บุคลากรมีความจงรักภักดีต่อองค์กร โดยองค์กรมีหน้าที่ดำเนินการจัดระบบการทำงานด้วยความปลอดภัยและจัดสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงทั้งด้านร่างกายและจิตใจ มีผลการทำงาน ทั้งปริมาณงานและคุณภาพงานที่ดีให้แก่องค์กร

ส่วน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, 95-96) ได้กล่าวว่า การธำรงรักษาพนักงานเป็นเรื่องผลประโยชน์และบริการต่าง ๆ ที่องค์กรจัดให้แก่บุคคล องค์กรควรจะดำเนินการ เพื่อให้เป็นขวัญกำลังใจและแรงจูงใจให้บุคคลเหล่านั้นมีเจตคติที่ดี ซึ่งจะเกิดผลดีอันกลับมาสู่องค์กร การดำเนินงานองค์กร ควรจะยึดหลักสำคัญ 6 ประการ ได้แก่ หลักความเสมอภาค หลักสิทธิประโยชน์ หลักการจูงใจ หลักการตอบสนองความต้องการ หลักประสิทธิภาพ และหลักความพึงพอใจ สำหรับประโยชน์ของการธำรงรักษาบุคลากรนั้น อุทัย หิรัญโต (2540, 20) ได้ชี้ให้เห็นประโยชน์ของการธำรงรักษาบุคลากรไว้ว่าทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน ผู้ปฏิบัติงานจะได้ใช้ศักยภาพของตนให้เกิดผลอย่างเต็มที่ เป็นการเกื้อหนุนให้เกิดระเบียบข้อบังคับขององค์กรเกิดผลในด้านการควบคุมพฤติกรรมของคนในหน่วยงาน อีกทั้งทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันด้วย

วิธีการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 จำนวน 185 คน อาจารย์ผู้สอน จำนวน 48 คน และคณบดี จำนวน 5

คน รวมทั้งหมด จำนวน 238 คน โดยได้มาจากประชากรจำนวน 308 คน ซึ่งผู้วิจัยนำมาจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (Krejcie, R.V., and Morgan D.W. " Determining Sample Size for Research Activities. " Psychological measurement (1970), 607-610, อ้างถึงใน สุจิตรา บุญยรัตพันธุ์) จากนั้นนำมาเทียบบัญญัติไตรยางค์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการธำรงรักษานักศึกษาของมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น จังหวัดเชียงใหม่ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยค่าเฉลี่ยมาแปลผลตามเกณฑ์ โดยกำหนดเกณฑ์ ของลิเคอร์ท (Likert อ้างถึงใน สุภาเพ็ญ จริยะเศรษฐ์, 2542, 124) ดังนี้

4.50 - 5.00 หมายถึง มหาวิทยาลัยมีการปฏิบัติมากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายถึง มหาวิทยาลัยมีการปฏิบัติมาก

2.50 - 3.49 หมายถึง มหาวิทยาลัยมีการปฏิบัติปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึง มหาวิทยาลัยมีการปฏิบัติน้อย

1.00 - 1.49 หมายถึง มหาวิทยาลัยมีการปฏิบัติที่น้อยที่สุด

และการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และนำเสนอเนื้อหาสาระในรูปความเรียง

ผลการวิจัย

การธำรงรักษานักศึกษาของมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมและรายด้าน

ผลการวิจัยพบว่า การชำระรักษานักศึกษาของมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1. ด้านความเสมอภาค

ผลการวิจัย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ นักศึกษาชายและหญิงได้รับสิทธิเท่าเทียมกัน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นักศึกษาต่างชาติได้รับสิทธิเท่าเทียมกับนักศึกษาไทย จากการสัมภาษณ์พบว่า ความเสมอภาคระหว่างนักศึกษาไทยและนักศึกษาต่างชาติ ทำให้โดยการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่แตกต่างกันทางด้านภาษาและวัฒนธรรม ปลุกจิตสำนึกให้นักศึกษาไทยช่วยเหลือนักศึกษาต่างชาติ และยึดกฎระเบียบเป็นแนวปฏิบัติร่วมกัน ส่วนความเสมอภาคในการนับถือศาสนา มหาวิทยาลัยไม่บีบบังคับนักศึกษาในการปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนาพุทธ แต่เน้นให้นักศึกษาเล็งเห็น ความสำคัญ ของวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรม และปลูกฝังให้นักศึกษารู้ว่าทุกศาสนาสอนให้คนเป็นคนดี

2. ด้านสิทธิประโยชน์

ผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ปฐมนิเทศนักศึกษาทุกชั้นปี ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ให้บริการตรวจสุขภาพประจำปี จากการสัมภาษณ์พบว่า ด้านสิทธิประโยชน์เกี่ยวกับสุขภาพของนักศึกษานั้น มหาวิทยาลัยได้ให้สิทธิประโยชน์แก่นักศึกษาในรูปแบบประกันอุบัติเหตุ การให้บริการปฐมพยาบาลเบื้องต้น และการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับป้องกันตนเองจากโรคระบาด อุบัติภัย หรือภัยธรรมชาติต่าง ๆ ส่วนการจัดสถานที่และอุปกรณ์ สำหรับออกกำลังกาย มหาวิทยาลัยจัดสรรพื้นที่ออกกำลังกายได้เหมาะสม แต่ควรมีอุปกรณ์สำหรับออกกำลังกายที่หลากหลาย และบุคลากรผู้ฝึกสอน สนับสนุนด้านกีฬาอย่างจริงจัง

3. ด้านการจูงใจ

ผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ จัดกิจกรรมที่เน้นความมีคุณธรรมจริยธรรม เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบแก่นักศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ จัดกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษายุ่เสมอ จากการสัมภาษณ์พบว่า การจัดกิจกรรมเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา ควรจัดอย่างต่อเนื่อง มีความน่าสนใจ สามารถดึงดูดให้นักศึกษายากมีส่วนร่วม และทุกกิจกรรมที่จัดขึ้นควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผน เพื่อที่มหาวิทยาลัยจะได้ทราบความต้องการที่แท้จริงของนักศึกษา และสนับสนุนกิจกรรมนักศึกษาได้อย่างเต็มที่

4. ด้านการตอบสนองความต้องการ

ผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สอบถามความต้องการของนักศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สอบถามความต้องการของนักศึกษา เกี่ยวกับอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย จากการสัมภาษณ์พบว่า การตอบสนองความต้องการทางด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยมีข้อจำกัดในเรื่องสถานที่ ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรจะวางแผนเพื่อใช้พื้นที่วิทยาเขต สันผักหวาน และพานักศึกษาออกไปเรียนรู้นอกสถานที่

5. ด้านประสิทธิภาพ

ผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ วางแผน นิเทศ ติดตาม การฝึกประสบการณ์ทางวิชาชีพแก่นักศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ จัดทำโครงการดำเนินงานบริการแก่นักศึกษาอย่างเป็นระบบ จากการสัมภาษณ์พบว่า การส่งเสริมให้นักศึกษาปฏิบัติตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัยทำได้โดยการปลูกฝังให้นักศึกษาเห็นความสำคัญ

ของการมีระเบียบวินัย มีการประชาสัมพันธ์ และบอกกล่าวเตือนอยู่เสมอ เพื่อให้นักศึกษาได้ปรับปรุงตัวให้ดีขึ้น

6. ด้านความพึงพอใจ

ผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประเมินการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดหลักสูตร จากการสัมภาษณ์พบว่า การประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร สามารถประเมินได้หลากหลายรูปแบบ ทั้งแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ เพื่อนำมาประเมินผล และนำไปปรับปรุงหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้น

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การธำรงรักษานักศึกษาของมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยมีข้อค้นพบและประเด็นที่สมควรหยิบยกมาประกอบการอภิปราย ดังนี้

1. ด้านความเสมอภาค พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักศึกษาชายและหญิงได้รับสิทธิเท่าเทียมกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญในการปฏิบัติต่อนักศึกษา โดยเปิดโอกาสให้นักศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิง ได้มีโอกาสแสดงความสามารถ และเข้าถึงทรัพยากรต่าง ๆ อย่างเท่าเทียมกัน ดังที่ สมคิด เลิศไพฑูรย์ (2543, 161-162) ได้กล่าวถึงหลักความเสมอภาคว่า มนุษย์ย่อมได้รับการรับรองและคุ้มครองจากกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่ต้องคำนึงถึงคุณสมบัติเรื่องอื่นๆ เช่น เพศ เชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ถิ่นกำเนิด เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ โชติมา แก้วทอง (2554) ที่ได้ศึกษาการเสริมสร้างความเสมอภาคหญิงชายให้ เป็นกระแส

หลักการพัฒนา ในมหาวิทยาลัยของรัฐ: ศึกษากรณีมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของ การเสริมสร้างความ เสมอภาคหญิงชาย ได้แก่ กระบวนการจัดสรรทรัพยากร การบริหารงานบุคคล และการบริหารงาน

2. ด้านสิทธิประโยชน์ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปฐมนิเทศนักศึกษาทุกชั้นปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า มหาวิทยาลัยจัดปฐมนิเทศนักศึกษาทุกชั้นปี เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจปรัชญาและวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย มีการรับรู้เกี่ยวกับองค์กรและ บทบาทของตนเองอย่างถูกต้อง ดังที่ บรรยงค์ โตจินดา (2543, 164) ได้กล่าวไว้ว่าการปฐมนิเทศ เป็นการแนะนำ ชี้แจงให้บุคคลได้เข้าใจในนโยบายและ วัตถุประสงค์ขององค์กร ตลอดจนรู้จักหน่วยงานของคนที่ต้องเข้าสังกัด หน้าที่ความ รับผิดชอบ และ ผลประโยชน์อื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อช่วยให้บุคคลนั้นเกิดความรอบรู้ เข้าใจและสามารถ ปรับตัวอยู่ในองค์กร ได้อย่างปกติสุข เป็นการลดปัญหาความไม่เข้าใจและ ขจัดข้อขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้น ได้ในอนาคต นอกจากนี้ ยัง สอดคล้องกับ งาน วิจัย ของ กุลมาศ ศิริมาตย์ และ กิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ (2556) ที่ได้ศึกษาปัจจัยด้านการจัดการทรัพยากร มนุษย์ที่มีอิทธิพลต่อความพร้อมขององค์กรในการก้าวเข้าสู่ AEC กรณีศึกษาโรงเรียนการจัดการโรงแรมนานาชาติ (ประกาศนียบัตร) ผลการวิจัยพบว่า การให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบบริหารทรัพยากร มนุษย์ โดยการจัดปฐมนิเทศให้กับพนักงาน จัดเป็นภารกิจหลักของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร

3. ด้านการจูงใจ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดกิจกรรมที่เน้นความมีคุณธรรมจริยธรรม เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบแก่นักศึกษา ทั้งนี้อาจ

เป็นเพราะว่า ทางมหาวิทยาลัยมุ่งเน้นให้นักศึกษาเป็น ผู้ที่มีความรู้ควบคู่กับคุณธรรม โดยส่งเสริมการจัด กิจกรรมที่ให้นักศึกษารู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง สามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนและช่วยเหลือผู้อื่น ได้ อันจะนำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนและการ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ดังที่ วิทย์ วิหท เวทย์ และเสถียรพงษ์ วรรณปก (2529, 36-37) ได้ กล่าวไว้ว่า ความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่ควบคู่ไปกับ หน้าที่ บุคคลที่มีความรับผิดชอบ จะมีความเอาใจใส่ จดจ่อ ตั้งใจ มุ่งมั่นต่อการทำงาน การศึกษาเล่าเรียนและ การเป็นอยู่ของตนเองและผู้อื่น ตลอดจนสังคมอย่าง เต็มความสามารถด้วยความผูกพัน ทำให้บรรลุผล สำเร็จตามความมุ่งหมายในเวลาที่กำหนด สอดคล้อง กับงานวิจัยของพระครูประ โชติจันทวิมล (2555,49) ได้ศึกษาการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม นักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี อำเภอ ปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า โดย ภาพรวมการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ด้าน ความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก

4. ด้านตอบสนองความต้องการ พบว่า ข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สอบถามความต้องการของ นักศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจ เป็นเนื่องมาจาก มหาวิทยาลัยได้จัดทำแบบสอบถาม เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อ จะได้รับทราบความต้องการของนักศึกษา และสามารถตอบสนองความต้องการนั้นได้อย่างครบถ้วน ดังที่ ัญฐพันธ์ เขจรนันท์ (2547, 238 – 245) ได้ กล่าวไว้ว่า ผู้มีหน้าที่จัดการด้านสวัสดิการ ต้องพยายาม ค้นหาวางแผน ให้สวัสดิการ ประโยชน์ และบริการ ในสิ่งที่บุคคลต้องการ เพื่อให้เขาสามารถนำสิ่งที่ ได้รับไปใช้ประโยชน์แก่ทั้งตนเอง และครอบครัว อย่างเต็มที่ เมื่อบุคคลได้รับการตอบสนองในสิ่งที่เขา

เห็นความสำคัญ เขาก็จะเกิดความพึงพอใจ ความ ซาบซึ้ง และก่อให้เกิดความรู้สึกผูกพันกับหน่วยงาน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาภรณ์ ประสงค์ ทัน และไพรวรรณ เภาศรี (2555) ที่ได้ศึกษา ความพึง พอใจและความต้องการจำเป็นของนิสิตและบัณฑิตที่มี ต่อการบริการ ของภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการวิจัยพบว่านิสิต และบัณฑิต มีความต้องการ จำเป็นในด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับ มาก

5. ด้านประสิทธิภาพ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุด คือ วางแผน นิเทศ ติดตาม การฝึก ประสบการณ์ทางวิชาชีพแก่นักศึกษา ทั้งนี้อาจเป็น เพราะที่ มหาวิทยาลัยมีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน มีการกำหนดบทบาทของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมี อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ดูแลอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้ในระยะ ก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ระหว่างการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ และหลังการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพ ดังที่ วรรณทิพา รอดแรงกล้า และ ภาวินิ ศรี สุขวัฒนานันท์ (2545,64) ได้กล่าวไว้ว่า ในการ ดำเนินงานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพต้องอาศัย ความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย นับตั้งแต่ผู้บริหาร หัวหน้าหน่วยฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ อาจารย์ นิเทศก์ ผู้บริหาร โรงเรียนและอาจารย์พี่เลี้ยงใน โรงเรียนฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ พรพรมหม แม้นนทรรัตน์ (2557, 47) ได้ศึกษาพัฒนาการการปรับปรุงรายวิชาการฝึกงาน สถาปัตยกรรม ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า สำนักงาน ที่รับนิสิตฝึกงานแสดงความคิดเห็นว่า ควร มีอาจารย์ ไปตรวจสอบ หรือนิเทศการฝึกงาน เพื่อให้ทาง สำนักงานได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ

โดยเฉพาะการผลิตบัณฑิตให้ตอบสนองกับความต้องการ ในการปฏิบัติวิชาชีพในปัจจุบัน

6. **ด้านความพึงพอใจ** พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประเมินการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก มหาวิทยาลัยได้มีการประเมินการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ทุกคน ในทุกภาคการเรียน เพื่อให้อาจารย์ได้รับทราบ และปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอนในภาคเรียนต่อไป ดังที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 22 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, 13) ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ คณะกรรมการดำเนินงานการวิจัย สาขาวิทยบริการฯ จังหวัดเชียงราย (2556,55) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาปริญญาโท ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดเชียงราย พบว่า นักศึกษาปริญญาโท มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการด้านอาจารย์ผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

สรุป

การธำรงรักษานักศึกษาของมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทิร์น จังหวัดเชียงใหม่ ถึงแม้จะพบว่ามหาวิทยาลัยมีการปฏิบัติมาก แต่นักศึกษาก็ยังมีประเด็นที่อยาก ให้มหาวิทยาลัยปรับปรุงในด้านการตรวจสอบคุณภาพ ประจำปี เพิ่มสถานที่จอดรถ การปฏิบัติตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย และการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

มหาวิทยาลัยควรให้สิทธิประโยชน์เพิ่มเติมแก่นักศึกษา เช่น การตรวจสอบสภาพประจำปี เพิ่มสถานที่จอดรถ เป็นต้น มหาวิทยาลัยควรปลูกฝังความมีระเบียบวินัยให้แก่ นักศึกษา เพื่อภาพลักษณ์ที่ดีของนักศึกษาและมหาวิทยาลัยควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนักศึกษามากขึ้นเพื่อสร้างความเป็นผู้นำ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสาเหตุการลดลงของจำนวนนักศึกษา มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทิร์น จังหวัดเชียงใหม่ และควรศึกษาการพัฒนาระบบดูแล/สนับสนุนนักศึกษา เพื่อลดจำนวนการออกกลางคันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทิร์น จังหวัด เชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความกรุณาเป็นอย่างดียิ่งจากอาจารย์ ดร.พัชรีวรรณ กิจมี อาจารย์ที่ปรึกษา จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ ขอขอบคุณคณบดี อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ของมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทิร์น จังหวัดเชียงใหม่ทุกท่าน ที่อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และสัมภาษณ์เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สภาลาดพร้าว.
กุลมาศ ศิริมาตย์ และ กิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ.

(2556). ปัจจัยด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่มีอิทธิพลต่อความพร้อมขององค์กรในการก้าวเข้าสู่ AEC กรณีศึกษาโรงเรียนการจั ด ก า ร ร ็ อ ง แร ม น น า น ำ ช ำ ดิ (ประกาศนียบัตร). วารสารการเงิน การลงทุน การตลาด และการบริหารธุรกิจ. 3(4), ตุลาคม – ธันวาคม.

คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา. (2557). **คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา**. นนทบุรี: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.

คณะกรรมการดำเนินงานการวิจัย สาขาวิทยบริการฯ จังหวัดเชียงราย. (2556). **ความคิดเห็นของนักศึกษาปริญญาโท ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติจังหวัดเชียงราย**. รายงานการศึกษาวิจัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดเชียงราย.

ชูศักดิ์ เชนประโคน. (2549). การบำรุงรักษาทรัพยากรมนุษย์ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในองค์กร. วารสารรามคำแหง. 23(1), มกราคม-มีนาคม, 163-172.

โชติมา แก้วทอง. (2554). **รายงานการวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างความเสมอภาคหญิงชายให้เป็นกระแสหลักการพัฒนา (Gender Mainstreaming) ในมหาวิทยาลัยของรัฐ: ศึกษากรณีศึกษา: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์**

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน นครปฐม.
ณัฐพันธุ์ เขจรนันท์. (2547). **การจัดการทรัพยากรมนุษย์**. กรุงเทพฯ: บริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน).

บรรยงค์ โตจินดา. (2543). **การบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

เนตรพัฒนา ยาวีราช. (2556). **การจัดการสมัยใหม่**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พระครูประโชติจันทวิมล (นาม จันทโชโต). (2555). **การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม นักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี**. วิทยานิพนธ์ พุทธศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พรพรม แม้นนทรรัตน์. (2557). **พัฒนาการการปรับปรุงรายวิชาการฝึกงานสถาปัตยกรรม ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**.

สุภากรณ์ ประสงค์ทัน และไพรวรรณ เสงศรี. (2555). **ความพึงพอใจและความต้องการจำเป็นของนิสิตและบัณฑิตที่มีต่อการบริการของภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. รายงานการศึกษาวิจัย คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สมคิด เลิศไพฑูรย์. (2543). "หลักความเสมอภาค"
วารสารนิติศาสตร์. 30(2), มิถุนายน.
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
สำนักบริการการศึกษา. (2557). ขอดนักร้องลาออก
และฟื้นฟูสภาพ. แบบรายงานขอดนักร้อง.
มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น.

มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น. (2556). **คู่มือนักศึกษา**
ระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัย
ฟาร์อีสเทอร์น. จังหวัดเชียงใหม่.
วรรณทิพา รอดแรงคำ และ ภาวินีศรี สุขวัฒน์นันท์.
(2551). "การพัฒนารูปแบบการจัด
ประสบการณ์วิชาชีพครูวิทยาศาสตร์". **วิทยา**
สารเกษตรศาสตร์สาขาสังคมศาสตร์
29(1),11-25. คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วิทย์ วิชทเวทย์ และ เสถียรพงษ์ วรรณปก. (2529).
สังคมศึกษา (ส.402). กรุงเทพมหานคร:
อักษรเจริญทัศน์.

อุทัย หิรัญโต. (2530). **ศิลปศาสตร์ของนักบริหาร.**
กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์การพิมพ์.

อำนาจ แสงสว่าง. (2540). **การจัดการทรัพยากร**
มนุษย์. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์การพิมพ์.

การนำการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียน การสอนของโรงเรียนในอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

Implementation of Distance Learning via Information Technology for Teaching and Learning Management of Schools in Phrao District, Chiang Mai Province

กรวรรณ ปุสัจจร¹, พัชรวิพรรณ กิจมี²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น,

noonid1410@hotmail.com

²อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น,

nye_nai@hotmail.com

บทคัดย่อ:

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนที่ใช้การศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน จำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา โดยได้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ นำไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและการใช้ภาษาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน แล้วพิจารณาค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับโรงเรียนบ้านริมใต้ จำนวน 30 คน จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟามีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.8848 แล้วนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นและมีความสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

ผลการวิจัยพบว่า การนำการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมมีการปฏิบัติมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย ดังนี้ ด้านการเรียนการสอนโดยใช้สื่อจาก DLIT Resources มีค่าเฉลี่ย 3.94 ด้านการวัดและประเมินผลโดยใช้ DLIT Assessment มีค่าเฉลี่ย 3.93 ด้านการเรียนการสอนโดยใช้สื่อครูต้นทาง DLIT Classroom มีค่าเฉลี่ย 3.89 ด้านการเรียนการสอนโดยใช้ DLIT Digital Library เป็นแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 3.60 และด้านการพัฒนาตนเองโดยใช้ DLIT Professional Learning Community (PLC) มีค่าเฉลี่ย 3.37

จากการสัมภาษณ์พบว่า การนำการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนนั้น ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนมากขึ้น เนื่องจากมีทั้งสื่อที่เป็นภาพนิ่ง เกมส์ วิดีทัศน์ และแอปพลิเคชันต่างๆ ปัญหาที่พบคือ ครูยังขาดความรู้และทักษะความชำนาญในการใช้สื่อเทคโนโลยี ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูได้รับการอบรมเพิ่มเติม

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะความชำนาญในการใช้สื่อเทคโนโลยี รวมทั้งการมี เจตคติที่ดีต่อการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อนำมาพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอน ต่อไป

คำสำคัญ: การจัดการ การศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศ

ABSTRACT:

This research aimed to the Implementation of Distance Learning via Information Technology for Teaching and Learning Management of the Schools in Phrao District, Chiang Mai Province. The population used in this study comprised 50 teachers implementing the distance learning via information technology for teaching and learning management. The tools used in this research included 5-rating questionnaires analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation and the interviews were analyzed by content analysis. Check the quality of the instruments used in the research to check content validity and the language used by luminaries third person then consider the IOC from 0.67 to were brought to trial and then revised by the banrimtai school comprised 30 teachers data was analyzed for sentiment by using alpha coefficient as 0.8848. Then the questionnaire validated the confidence and integrity to be used to collect data.

The findings were as follows: The implementation of distance learning via information technology for teaching and learning management of the schools in Phrao District, Chiang Mai Province as the whole picture was performed at high level ranking according to the means, such as learning and teaching through media from DLIT Resources the average of 3.94, measurement and evaluation through DLIT Assessment the average of 3.93, learning and teaching through source teachers from DLIT Classroom the average of 3.89 , learning and teaching through DLIT Digital Library as learning source the average of 3.60 and self-development through DLIT Professional Learning Community (PLC) the average of 3.37.

The results of interviews revealed that the implementation of distance education technology for teaching and learning management motivated the students to participate in much more learning activities due to the use of many media, namely slides, games, videos and various applications. The problems found were that the teachers lacked knowledge, skills and proficiency in using technology media. The interviewees suggested that the administrators should encourage the teachers to attend much more trainings to have knowledge, understanding, skills and proficiency in using technology media including favorable attitudes towards the use of information technology to develop teaching and learning management further.

KEYWORDS: Implementation, Distance Learning, Information Technology

บทนำ

การจัดการศึกษาของไทยเท่าที่ผ่านมานั้นพบว่า ระบบ การศึกษาของไทยเป็นระบบที่ไม่เอื้อต่อการสร้างความ รับผิดชอบ โดยหลักสูตรและตำราเรียนของไทยไม่ สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งมี ผลทำให้การเรียนการสอน ตลอดถึงการทดสอบยังคง เน้นการจดจำเนื้อหา มากกว่าการเรียน เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจอย่างแท้จริง และจากการที่มีการ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม

การเมือง วัฒนธรรม เทคโนโลยี โดยเฉพาะข้อมูล ข่าวสารที่ไร้พรมแดน ซึ่งเป็นกลไกของการแข่งขันสูง ทุกรูปแบบ ตลอดจนแนวโน้มทางการเปิดเสรี ทางการศึกษา ศักยภาพของเทคโนโลยีการสื่อสาร การ โทคมนาคม และสังคมแห่งการเรียนรู้ ส่งผลต่อ สถาบันการศึกษา ทำให้เกิดกระแสการปฏิรูปการศึกษา ขึ้นในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยด้วย ในการปฏิรูปการศึกษานั้น เรื่องหนึ่งที่มีความสำคัญ มากคือ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในระบบการศึกษา ซึ่ง

เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของไทยให้ดีขึ้น โดยเฉพาะการนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ, 2544, 47-83)

ปัจจุบันเทคโนโลยีมีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะเทคโนโลยีการสื่อสารจึงเป็นโอกาสในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาที่จะนำเอาเทคโนโลยีการสื่อสารมาเสริมสร้างความเข้มแข็งหรือปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนการสอนในการจัดการศึกษา โดยได้จัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล (Distance Learning : DL) โดยรูปแบบการนำเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล มาใช้ในการยกระดับคุณภาพการศึกษานั้น มี 2 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบการจัดการศึกษาทางไกลผ่าน ดาวเทียม (Distance Learning Television: DLTV) เป็นระบบโทรทัศน์เพื่อการศึกษาที่ใช้เทคโนโลยีการ ถ่ายทอดสัญญาณภาพและเสียงส่งจากต้นทางไปยัง ปลายทางผ่านระบบดาวเทียม และ การจัดการศึกษา ทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Distance Learning via Information Technology : DLIT) เป็น การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการจัดทำ บันทึก ถ่ายทอด และเผยแพร่สัญญาณภาพและเสียง ตลอดจน ทรัพยากรที่เกี่ยวข้องจากต้นทางไปยังปลายทางผ่าน เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัยทุก ช่องทาง ซึ่งทั้งสองรูปแบบเป็นการจัดการศึกษาที่ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนใน ทุกห้องเรียน เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียน การสอนและความเสมอภาคทางการศึกษา ลดช่องว่างและ เพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพให้กับ ประชาชนชาวไทยทุกคน (ศูนย์พัฒนาคุณภาพ การศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล, 2558, 1-2) ในส่วนของการนำการจัดการศึกษาทางไกลผ่าน เทคโนโลยีสารสนเทศ (DLIT) มาใช้ในด้านการ

จัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนของโรงเรียนที่เข้า ร่วมโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางไกลผ่าน เทคโนโลยีสารสนเทศในอำเภอพร้าว นั้น จากการ สอบถาม ปาฐกถา เภสัชชา ศึกษานิเทศก์ประจำเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 2 (2558) ที่รับผิดชอบโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางไกล ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือ Distance Learning via Information Technology (DLIT) ในเขตพื้นที่อำเภอ พร้าวนั้น พบว่ายังไม่เคยมีการศึกษาว่า ครูผู้สอนนำ การศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (DLIT) มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างไร

ดังนั้น ผู้วิจัย จึงมีความต้องการศึกษาว่า การนำ การจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ ในการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนในอำเภอ พร้าวจังหวัดเชียงใหม่ เป็นอย่างไร เพื่อเป็นแนวทาง ในการปรับปรุงการนำการศึกษาทางไกลผ่าน เทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้ในการจัดการเรียน การสอนของโรงเรียนในอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการนำการจัดการศึกษาทางไกลผ่าน เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียน การสอน ของโรงเรียนในอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษาเนื้อหาการนำการศึกษา ทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการ เรียนการสอน ของโรงเรียนในอำเภอพร้าว จังหวัด เชียงใหม่ จำนวน 5 รูปแบบ ของศูนย์พัฒนาคุณภาพ การศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล (2558) ดังนี้ (1) DLIT Classroom (2) DLIT Resources (3) DLIT Digital Library (4) DLIT Professional Learning Community : DLIT PLC และ (5) DLIT Assessment

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การนำการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนในอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนที่ใช้การจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอน จำนวน 50 คน จาก 6 โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ในอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2558

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 การนำการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

และแบบสัมภาษณ์ เพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการนำการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ โดยสัมภาษณ์ ครูผู้สอน 5 คน ผู้ที่ถูกสัมภาษณ์จะเป็นครูผู้สอนของกลุ่มโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ในอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ นำไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และการใช้ภาษาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน แล้วพิจารณาค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับโรงเรียนบ้านริมใต้ จำนวน 30 คน จากนั้นนำแบบสอบถามมา

วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟามีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.8848 แล้วนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นและมีความสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่และ ร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 การนำการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนในอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย โดยมีเกณฑ์การแปลค่าคะแนนเฉลี่ย ได้แก่ ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติน้อย ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติปานกลาง ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติมาก ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 – 5.00 หมายความว่า มีการปฏิบัติมากที่สุด

ชุดที่ 2 การสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และจากการบันทึกเทปไว้มาทำการแยกแยะเนื้อหาแต่ละประเด็น จากนั้นนำมาวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอเป็นความเรียง

ผลการวิจัย

1. สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่สถานที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนบ้านแจ้งคู่เรื่อง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00

2. การนำการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเรียนการสอนโดยใช้สื่อจาก DLIT Resources มีการปฏิบัติมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาตนเองโดยใช้ DLIT Professional Learning Community (PLC) มีการปฏิบัติปานกลาง

ด้านการเรียนการสอนโดยใช้สื่อครูต้นทาง DLIT Classroom พบว่า โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติมากเช่นกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ (บันทึกการสอน) ที่ใช้การศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ตามขั้นตอนอย่างถูกต้องและต่อเนื่อง และดูแลกำกับผู้เรียนตลอดเวลาในการจัดการเรียนการสอน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ จัดการเรียนรู้อของตนเองเป็นสื่อต้นทาง เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ด้านการเรียนการสอนโดยใช้สื่อจาก DLIT Resources พบว่า โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติมากเช่นกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เลือกสื่อประกอบการสอนจาก DLIT Resources สัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียนและจุดมุ่งหมายที่จะสอน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้เรียนมีโอกาสได้ศึกษาและสัมผัสสื่อการสอนจาก DLIT Resources ในการจัดการเรียนรู้อย่างใกล้ชิดและทั่วถึง

ด้านการเรียนการสอนโดยใช้ DLIT Digital Library เป็นแหล่งเรียนรู้ พบว่า โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กำหนดแหล่งเรียนรู้การใช้ DLIT Digital Library สัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียน / มาตรฐาน / ตัวชี้วัด มีการปฏิบัติมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ กำหนดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามความสนใจ จาก DLIT Digital Library มีการปฏิบัติปานกลาง

ด้านการพัฒนาตนเองโดยใช้ DLIT Professional Learning Community (PLC) พบว่า โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ใช้สังคมออนไลน์ (Social Media) เช่น Facebook, Line และกลุ่มของคนที่ชอบบางอย่างเหมือนกัน (Google Community) ในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ Online เพื่อพัฒนาวิชาชีพ มีการปฏิบัติมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สร้างเว็บไซต์ที่ให้พื้นที่ส่วนตัวแก่ผู้ใช้บริการ (Weblog) และการเผยแพร่ข้อมูลผ่านการสร้างกลุ่มเพื่อนเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้ (Google Plus) มีการปฏิบัติปานกลาง

ด้านการวัดและประเมินผลโดยใช้ DLIT Assessment พบว่า โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติมากเช่นกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เลือกข้อสอบจาก DLIT Assessment ได้สอดคล้องกับเนื้อหาที่นำมาจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อพัฒนาระบบการทดสอบ Online โดยใช้ DLIT Assessment

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การนำการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังนี้

ด้านการเรียนการสอนโดยใช้สื่อครูต้นทาง DLIT Classroom พบว่า โดยรวมและรายข้อผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ (บันทึกการสอน) ที่ใช้การศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ตามขั้นตอนอย่างถูกต้องและต่อเนื่อง และ ดูแลกำกับผู้เรียนตลอดเวลาในการจัดการเรียนการสอน และช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการจัดการเรียนการสอน ในส่วนการสัมภาษณ์พบว่า สื่อครูต้นทาง DLIT Classroom ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีเนื้อหาการสอนจากสื่อครูต้นทางนั้นยากเกินไปสำหรับนักเรียนบางกลุ่ม อีกทั้งครูผู้สอนยังขาดทักษะในการใช้สื่อ ซึ่งได้เสนอแนวทางในการแก้ไขคือ ควรมีการพัฒนาครูโดยการจัดอบรม เพื่อให้เกิดทักษะ ความชำนาญ และเจตคติที่ดีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เมื่อครูมีความชำนาญในการใช้สื่อเทคโนโลยีแล้วจะสามารถนำมาจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ได้ โดยสอดแทรกข้อมูลเนื้อหาในบทเรียนที่นักเรียนเข้าใจยาก ให้มีความเข้าใจในเนื้อหา นั้นได้ดีขึ้น

ด้านการเรียนการสอนโดยใช้สื่อจาก DLIT Resources พบว่า โดยรวมและรายข้อผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เลือกสื่อประกอบการสอนจาก DLIT Resources สัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียนและ จุดมุ่งหมายที่จะสอน ในส่วนการสัมภาษณ์พบว่า สื่อการสอนจากโรงเรียน ต้นทางบางบทเรียนมีเนื้อหาไม่ สอดคล้องกับบทเรียนของโรงเรียนปลายทาง อีกทั้งยัง

พบว่า สื่อรูปภาพหรือข้อความในสื่อจากโรงเรียนต้นทาง ทำให้นักเรียนโรงเรียนปลายทางยากที่จะเข้าใจ โดยทางโรงเรียนปลายทางนั้น ควรมีการจัดอบรมการผลิตสื่อการเรียนการสอน เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถผลิตสื่อได้เองและตรงกับบริบทของทางโรงเรียนและตรงกับเนื้อหา อีกทั้งยังสามารถเผยแพร่สื่อของตนเองให้เป็นสื่อโรงเรียนต้นทางแก่โรงเรียนอื่น ๆ ได้อีกด้วย

ด้านการเรียนการสอนโดยใช้ DLIT Digital Library เป็นแหล่งเรียนรู้ พบว่า โดยรวมและรายข้อผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กำหนดแหล่งเรียนรู้การใช้ DLIT Digital Library สัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียน / มาตรฐาน / ตัวชี้วัด ในส่วนการสัมภาษณ์พบว่า การที่จะกำหนดกิจกรรมให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเองตามความสนใจจากสื่อที่นักเรียนนั้นค่อนข้างทำได้ยาก เนื่องจากนักเรียน ผู้ปกครอง ผู้สนใจทั่วไปยังขาดความรู้ ทักษะ ความชำนาญ ในการใช้สื่อ DLIT Digital Library ดังนั้น ควรมีการจัดอบรมการใช้สื่อ DLIT Digital Library ให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง เพื่อให้เกิดทักษะ ความรู้ความชำนาญในการเข้าถึงสื่อ DLIT Digital Library

ด้าน การ พัฒนา ตนเอง โดยใช้ DLIT Professional Learning Community (PLC) พบว่า โดยรวมและรายข้อผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ใช้สังคมออนไลน์ (Social Media) เช่น Facebook, Line และกลุ่มของคนที่ชอบบางอย่างเหมือนกัน (Google Community) ในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ Online เพื่อพัฒนาวิชาชีพ ในส่วนการสัมภาษณ์พบว่า ครูผู้สอนขาดการคิดที่จะนำสื่อนวัตกรรมที่ได้ดาวน์โหลดมา มาทำการต่อยอดหรือสร้างนวัตกรรมใหม่ให้ สอดคล้องกับบริบทของทางโรงเรียนหรือขยายผลเผยแพร่ นวัตกรรมของตนเองเลย ซึ่งทางผู้บริหารควรมีการกระตุ้นการทำผลงานสื่อ นวัตกรรมของครูผู้สอน

โดยการมอบเป็นเกียรติบัตรหรือรางวัล เพื่อให้เกิดการพัฒนาผลงานครูให้ดีและให้มากยิ่งขึ้น

ด้านการวัดและประเมินผลโดยใช้ DLIT Assessment พบว่า โดยรวมและรายข้อผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เลือกข้อสอบจาก DLIT Assessment ได้สอดคล้องกับเนื้อหาที่นำมาจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการพัฒนาผู้เรียน ในส่วนการสัมภาษณ์พบว่า ข้อสอบบางข้อมีความยากเกินไป สำหรับนักเรียน โรงเรียนในอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ โดยทางครูผู้สอนควรมีการตรวจดูข้อสอบหรือหาค่าอำนาจจำแนกและความยากของข้อสอบก่อนนำมาทดสอบกับนักเรียน

การอภิปรายผล

การนำการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยมีข้อค้นพบและประเด็นที่น่าสนใจ นำมาอภิปรายผลดังนี้

ด้านการเรียนการสอนโดยใช้สื่อครูต้นทาง DLIT Classroom พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ (บันทึกการสอน) ที่ใช้การศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ตามขั้นตอนอย่างถูกต้องและต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการประชุมวางแผนกับบุคลากรก่อนนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ครูผู้สอนมีการศึกษาข้อมูลและจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ โดยทางโรงเรียนคำนึงถึงความสำคัญในการดำเนินงานตามกระบวนการวางแผนเพื่อให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพสูงสุด ซึ่งเป็นไปตามที่แนวทางการดำเนินงานพลิกโฉมการนิเทศ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (2558, 11) ที่ระบุว่า เพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีทางไกลส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ถึงห้องเรียนอย่างแท้จริง โรงเรียน

จำเป็นต้องเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ ประยุกต์ใช้จนสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สหรัฐ สีมานนท์ (2549) ได้ศึกษาเรื่องตัวแปรที่สัมพันธ์กับความสำเร็จของการดำเนินการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของวิทยาลัย สังกัดสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านการยอมรับนวัตกรรม ด้านความพึงพอใจและความร่วมมือกับความสำเร็จของการดำเนินการจัดการทำแผนงานตามความคิดเห็นของผู้บริหาร มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ด้านการเรียนการสอนโดยใช้สื่อจาก DLIT Resources พบว่า เลือกสื่อประกอบการสอนจาก DLIT Resources ได้เหมาะสมกับวัย ระดับชั้น และประสบการณ์ของผู้เรียน มีการปฏิบัติมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนมีการเตรียมการสอนตามภาระงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา จึงต้องมีการศึกษาข้อมูลหรือเตรียมความพร้อม โดยศึกษาและเลือกใช้สื่อการสอนที่มีจากสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้เหมาะสมกับวัยหรือระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน ซึ่งเป็นไปตามแนวทางการดำเนินงานพลิกโฉมการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (2558, 10) ระบุว่า การจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มีการจัดทำ บันทึกถ่ายทอดสด และเผยแพร่สัญญาณภาพและเสียงตลอดจนทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง จากต้นทางไปยังปลายทาง ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อที่ทันสมัยทุกช่องทาง เพื่อให้ครูสามารถเลือกใช้ได้ตามความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรรยา พลสมักร (2549) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนวังไกลกังวล: กรณีศึกษากลุ่มโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา

ครูผู้สอน ครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาทางไกล กลุ่มโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ระดับประถมศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการจัดการ ด้านทรัพยากรการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านคุณภาพรายการโทรทัศน์การศึกษา มีความเหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนตามระดับชั้นอยู่ในระดับมาก

ด้านการเรียนการสอนโดยใช้ DLIT Digital Library เป็นแหล่งเรียนรู้ พบว่า กำหนดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ศึกษา ค้นคว้าอิสระ ตามความสนใจ จาก DLIT Digital Library มีการปฏิบัติปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ทางโรงเรียนมีแหล่งสืบค้นข้อมูลให้นักเรียนไม่เพียงพอ จึงทำให้ครูผู้สอนไม่สามารถที่จะกำหนดกิจกรรมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าอิสระตามความสนใจได้ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานรัฐมนตรี (2558) ระบุว่า ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะจัดสรรงบประมาณให้โรงเรียนนำไปซื้ออุปกรณ์บางส่วน และในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จะมีโรงเรียนต้นแบบ 65 แห่งทั่วประเทศ เข้าร่วมดำเนินการภายใต้ระบบ DLIT ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพฑูรย์ จัปอันชอบ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและแนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงราย เขต 3 จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ด้านเครื่องมือ เครื่องใช้ เทคโนโลยี ส่วนใหญ่มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ สถานศึกษาขาดอุปกรณ์บางอย่างที่จำเป็น เช่น เครื่องสำรองไฟฟ้า เครื่องพิมพ์ ฯลฯ ขาดการวางแผน งบประมาณในการจัดซื้อจัดหาคอมพิวเตอร์เพิ่มเติม

ด้านการพัฒนาตนเองโดยใช้ DLIT Professional Learning Community (PLC) พบว่า การใช้ DLIT Professional Learning Community เป็น

แหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาตนเอง มีการปฏิบัติปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรส่วนใหญ่ขาดความรู้ ทักษะความชำนาญ และ เจตคติที่ดีในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งตามแนวทางการดำเนินงาน พลิกโฉมการนิเทศ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (2558, 16) ได้ระบุว่า สถานศึกษาต้องสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ในกลุ่มครูให้มีความชำนาญ เชี่ยวชาญ แล้วพัฒนาต่อยอดให้เป็นผู้ชี้แนะหรือพี่เลี้ยง เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนในโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพฑูรย์ จัปอันชอบ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและแนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงราย เขต 3 จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษามีความสามารถในการพัฒนาสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อใช้ในกระบวนการเรียนการสอนน้อย และมีคอมพิวเตอร์สำหรับเชื่อมโยงเครือข่ายต่อการใช้งานน้อย

ด้านการวัดและประเมินผลโดยใช้ DLIT Assessment พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เลือกข้อสอบจาก DLIT Assessment ได้สอดคล้องกับเนื้อหาที่นำมาจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการพัฒนาผู้เรียน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนได้ให้ความสำคัญกับการวัดและประเมินผลเพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุงการเรียนการสอน จึงให้ความสำคัญในการเลือกใช้ข้อสอบที่หลากหลายและตรงกับเนื้อหาที่ต้องการวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นไปตามยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกระดับทุกประเภท ของนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ.2558 (2558, 25) ที่ระบุว่า ใช้สื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน พร้อมทั้งติดตาม วัดและประเมินผลด้วย

วิธีการที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรวุฒิ จุสวอย (2552) ได้ศึกษาเรื่อง กระบวนการบริหารจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมมีความเหมาะสมมาก ครูผู้สอนได้ศึกษาและใช้แผนการจัดการเรียนการสอนของไกลกังวลที่ส่งมาให้ อีกทั้งเลือกใช้แบบทดสอบที่สอดคล้องกับแผนกิจกรรมที่ได้จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และมีข้อเสนอแนะคือ ควรส่งคู่มือครูและตารางการออกอากาศให้ทราบล่วงหน้า โรงเรียนควรจัดทำแผนโครงการปฏิบัติงานก่อนเปิดเรียน ควรสนับสนุนเอกสารและสื่อประกอบการเรียนการสอน งบประมาณในการซ่อมบำรุง จัดประชุมอบรม สัมมนาศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาทักษะเพิ่มประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะงานวิจัย

1. ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูผู้สอนในด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน โดยให้ครูได้รับการอบรมเพิ่มเติม เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะความชำนาญ และเจตคติที่ดีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
2. ครูผู้สอนควรมีการศึกษาการผลิตสื่อการเรียนการสอน เพื่อให้สามารถผลิตสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาและตรงกับบริบทของโรงเรียนของตนเอง
3. ผู้บริหารควรกระตุ้นการทำผลงานสื่อนวัตกรรมของครู โดยอาจมอบเป็นเกียรติบัตรหรือรางวัล เพื่อให้เกิดการพัฒนาผลงานครูให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะงานวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับ การนำการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- จรรยา พลสมัคร. (2549). การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนวังไกลกังวล : กรณีศึกษากลุ่มโรงเรียน ราชประชานุเคราะห์ 1 วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ.2558. (2558). ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกระดับทุกระดับทุกประเภท. สืบค้น 9 มีนาคม 2559 จาก <http://202.143.143.230/plan/?p=294>
- ปาริชาติ เกสัชชา. (2558). การสัมภาษณ์. ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2. (สัมภาษณ์วันที่ 28 สิงหาคม 2559).
- ไพฑูริย์ จีบอันชอบ. (2550). สภาพและแนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเชียงรายเขต 3. สารนิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล. (2558). แนวทางการดำเนินงานพลิกโฉมการนิเทศ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

สหัสรัฐ สีมานนท์. (2549). **ตัวแปรที่สัมพันธ์กับความสำเร็จของการดำเนินงานการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของวิทยาลัยสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุรวุฒิ จุสวข. (2552). **กระบวนการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1**. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). **การบริหารจัดการและคุณภาพของการจัดการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.).

สำนักงานรัฐมนตรี. (2558). **ประชุมคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วย DLIT**. สืบค้น 9 กันยายน 2558 จาก <http://www.moe.go.th/websm/2015/may/179.html>

การนำแนวคิดการควบคุมภายในทางการบัญชี มาใช้ในการจัดทำงบการเงินของผู้ทำ บัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดนครปฐม

Using Concept of Internal Control in Financial Statement Preparation of the Professional Accountants Registered in Bangkok, Samut-Sakorn and Nakhon Prathom

(ชนวนรณ แฉ่งจำโอม¹, นีพพิชฌน์ กมลธีระวิทย์²)

¹คณะบัญชี มหาวิทยาลัยชนบุรี, mamamblue_th@hotmail.co.th

²คณะบัญชี มหาวิทยาลัยชนบุรี, nippit_bird@hotmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง การนำแนวคิดการควบคุมภายในทางการบัญชี มาใช้ในการจัดทำงบการเงินของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดนครปฐม ซึ่งการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม จากประชากร คือ ผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนในเขต กรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดนครปฐม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 ถึง 2557 ซึ่งมีจำนวนประชากร 57,024 คน และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 397 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วยสถิติเชิงพรรณนา และสถิติอ้างอิง คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแจกแจงแบบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวน

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 25-35 ปี มีสถานภาพโสด มีสถานะเป็นผู้ทำบัญชีแบบอิสระ เป็นผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชี และ เป็นผู้ทำบัญชีในองค์กรธุรกิจ มีรายได้ต่อเดือน 20,000-50,000 บาท มีจำนวนรายธุรกิจที่รับทำบัญชี 1-20 ราย ซึ่งมีระดับการนำแนวคิดการควบคุมภายในทางการบัญชี มาใช้ในการจัดทำงบการเงินอยู่ในระดับดีใน 5 ด้านดังนี้คือ 1) สภาพแวดล้อมการควบคุมภายใน 2) การประกันความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลทางการบัญชี 3) การป้องกันรักษาทรัพย์สิน 4) ระบบบัญชีเพื่อการควบคุม และ 5) การควบคุมทางบัญชี โดยพบว่า ในด้านระบบบัญชีเพื่อการควบคุม และการควบคุมทางบัญชี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากัน ($\bar{X}=4.18$, S.D.= 0.56 และ 0.52 ตามลำดับ) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Anova) พบว่า ผู้ทำบัญชีที่แตกต่างกัน 3 สถานะคือ ผู้ทำบัญชีอิสระ ผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชี และ ผู้ทำบัญชีในองค์กรธุรกิจมีการนำแนวคิดการควบคุมภายในทางการบัญชี มาใช้ในการจัดทำงบการเงินแตกต่างกัน โดยผู้ทำบัญชีในองค์กรธุรกิจจะมีความแตกต่างจากผู้ทำบัญชีอิสระและ ผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีในทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญ ประโยชน์ของงานวิจัยนี้เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการนำแนวคิดการควบคุมภายในมาใช้ในการจัดทำงบการเงินเพื่อให้ได้งบการเงินที่มีคุณภาพ

คำสำคัญ การควบคุมภายใน, ผู้ทำบัญชี, งบการเงิน

Abstract

This research aims to study about the Introducing concept of internal controls to used in financial statements preparation of the accountants in Bangkok. Samutsakorn and Nakhon Prathom. This research is a survey research. The data were collected by questionnaires from the population who are the accountants which registered in Bangkok, Samut Sakhon and Nakhon Pathom since 2011 up to 2014. There are 57,024 people and a sample of 397 people. The Data analysis Includes descriptive statistics according to the statistics of the average standard deviation, distribution T and analysis of variance.

The study found that most respondents were female, ages between of 25-35 years old, single status as an independent accountant. A monthly income 20,000-50,000 baht and number of businesses are 1 -2 0 people. About the introduction concept of internal controls used in financial statements preparation is extented in the following five aspects. 1) Internal control environment. 2) Ensuring the accuracy and reliability of accounting data 3) Protection of property 4) Accounting system for controlling and 5) Control of accounting system. Accounting system for controlling and Control of accounting system are maximum average equal ($\bar{x} = 4.18$, $SD = 0.56$ and 0.52 , respectively) and analytical Ahmet ANOVA (One-way Anova) was at 3 accountant different statuses are doing. Freelance accountant, the accountant work in accounting firm and accountants in business organization, which accountants in business organization is different from freelance accountant and the accountant work in accounting firm in all aspects significantly. The benefits of this research are to guide the development of the internal controls used in preparing financial statements.

Keywords : Internal Control, Accountant, Financial Statement

บทนำ

ในการดำเนินธุรกิจในปัจจุบันที่มีการแข่งขันสูง มีความหลากหลายและซับซ้อนของธุรกรรมทางธุรกิจ ดังนั้นกิจการจะต้องมีการวางแผนการวางกลยุทธ์ในการแข่งขัน และการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีข้อมูลที่มีความสำคัญที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจในการบริหารจัดการ ซึ่งคือข้อมูลทางบัญชีที่สามารถกล่าวได้ว่าถ้ากิจการใดจะดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต้องมีข้อมูลทางด้านงานบัญชีเป็นอย่างดีด้วย ข้อมูลทางบัญชีที่ดี ถือว่ามีคุณภาพ หมายถึงข้อมูลที่

เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของสิ่งที่ต้องการนำเสนอซึ่งเป็นลักษณะเชิงคุณภาพขั้นพื้นฐาน และประโยชน์ของข้อมูลจะเพิ่มขึ้น หากข้อมูลนั้นสามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ พิสูจน์ยืนยันได้ นำเสนอทันเวลา และสามารถเข้าใจได้ ซึ่งเป็นลักษณะเชิงคุณภาพเสริม (สภาวิชาชีพบัญชีฯ, 2558) อย่างไรก็ตามข้อมูลทางบัญชีที่ดีก็ต้องมาจากกระบวนการจัดทำบัญชีที่ดี มีการควบคุมภายในที่ดีเพื่อให้ข้อมูลทางบัญชีมีความถูกต้อง สะท้อนความเป็นจริงของธุรกิจ สำหรับการควบคุมภายในที่ดีเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินงานในทุกกระบวนการขององค์กร ซึ่งการควบคุมภายในเป็นกระบวนการที่ถูกกำหนดร่วมกันระหว่างฝ่ายบริหาร

และฝ่ายปฏิบัติการเพื่อที่จะให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการนำกระบวนการควบคุมภายในไปปรับใช้ในการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชี ซึ่งผู้ทำบัญชีเป็นวิชาชีพที่มีความเกี่ยวข้องกับระบบการควบคุมภายในอย่างมาก และเป็นผู้ที่เจ้าของกิจการมีความคาดหวังที่จะให้รับหน้าที่ในการดูแล ตรวจสอบ และวางระบบการควบคุมภายในเพื่อ ดูแลปกป้องทรัพย์สินของกิจการ เพื่อให้เอกสารในการจัดทำบัญชีมีความถูกต้อง ครบถ้วน และเพื่อให้ระบบงานในทุกๆด้านดำเนินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปราศจากความผิดพลาด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงการนำแนวคิดการควบคุมภายในทางการบัญชี มาใช้ในการจัดทำงบการเงินของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดนครปฐม

2. เพื่อให้ผู้ทำบัญชีวิเคราะห์จุดอ่อนการควบคุมภายใน และนำมากำหนดแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุงกระบวนการควบคุมภายใน กระบวนการจัดทำบัญชีเพื่อให้ข้อมูลทางบัญชีเป็นข้อมูลที่มีคุณภาพต่อการตัดสินใจ

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การนำแนวคิดการควบคุมภายในทางการบัญชี มาใช้ในการจัดทำงบการเงินของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดนครปฐมมีขอบเขตศึกษาดังนี้

ขอบเขตด้านประชากร จะเก็บข้อมูลเฉพาะประชากร ซึ่งเป็นผู้ทำบัญชีที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีกับ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ และ สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ ในเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม และจังหวัดสมุทรสาคร

ขอบเขตด้านเวลาจะเก็บข้อมูลจากผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียน เป็นผู้ทำบัญชี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 จนถึง พ.ศ. 2557

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงระดับของการนำการควบคุมภายในไปใช้ในงานบัญชีของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดนครปฐม

2. เพื่อองค์กรธุรกิจและผู้ทำบัญชีได้พัฒนาแนวทางการนำการควบคุมภายในมาใช้ในการบัญชีวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทบทวนวรรณกรรม ค้นหาคำความรู้ ความจริงเพื่อทำการ วิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อหาคำตอบของงานวิจัย โดยได้ศึกษาจาก แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดเพื่อการวิจัย โดยมี แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี
2. แนวคิดเกี่ยวกับงบการเงิน
3. ทฤษฎีเกี่ยวกับการควบคุมภายใน
4. แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมภายในด้านบัญชีและการเงิน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี การบัญชี หมายถึง ศิลปะของการเก็บรวบรวมบันทึกจำแนก และทำสรุปข้อมูลอัน เกี่ยวกับเหตุการณ์ ทางเศรษฐกิจในรูปของตัวเงิน ผลงานขั้นสุดท้ายของการบัญชีคือ การให้ข้อมูลทางการเงิน ซึ่งเป็นประโยชน์ แก่บุคคลหลายฝ่าย และผู้ที่สนใจในกิจกรรมของกิจการ (สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาต แห่งประเทศไทย, 2538, หน้า 2)

แนวคิดเกี่ยวกับงบการเงิน รายงานทางการเงินที่ดี ควรจะแสดงข้อมูลทางการเงินซึ่งต้องไม่ทำให้ผู้อื่นหลงผิด มีข้อมูลที่ต้องการและเพียงพอ

แสดงข้อมูลที่ไม่เบี่ยงเบนจากความจริง และมีข้อมูล
ที่เปิดเผยเพียงพอต่อการตัดสินใจ นอกจากนี้แล้ว
รายงานทางการเงินควร แสดงข้อมูลทางการเงินที่
เป็นพื้นฐานในการตัดสินใจทราบถึงสภาพ ให้ผู้
มีส่วนได้เสียและ ผู้อ่านรายงานทางการเงินทั่วไป
สามารถวิเคราะห์พิจารณาถึงฐานะและแนวโน้มที่จะ
ลงทุนด้วย แม้บทการบัญชีได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์
ของงบการเงิน

ความหมายของการควบคุมภายใน

การควบคุมภายใน (Internal Control)
หมายถึง นโยบาย วิธีการปฏิบัติหรือการกระทำใด ๆ
ซึ่งผู้บริหารของกิจการกำหนดขึ้น เพื่อช่วยให้กิจการ
บรรลุถึงเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้สำเร็จ
ซึ่งจะทำให้เกิดความมั่นใจเท่าที่จะสามารถทำได้ว่า
การดำเนินงานธุรกิจเป็นไปอย่างมีระเบียบและมี
ประสิทธิภาพ รวมถึงการปฏิบัติตามนโยบายของ
ผู้บริหาร การป้องกันรักษาทรัพย์สิน การป้องกันและ
การตรวจพบการทุจริตและข้อผิดพลาด ความถูกต้อง
และความครบถ้วนของการบันทึกบัญชี และการ
จัดทำข้อมูลทางการเงินที่เชื่อถือได้อย่างทันเวลา
(จันทนา สาขากรและคณะ, 2557)

วัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน

การควบคุมภายใน เป็นกระบวนการซึ่ง
ได้รับการออกแบบไว้โดยคณะกรรมการบริษัท
ผู้บริหารขององค์กร โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้
เกิดความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลในเรื่องดังต่อไปนี้

1. ด้านการดำเนินงาน (Operation) การ
ควบคุมภายในมุ่งหมายให้การปฏิบัติงานเกิด
ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุ้มค่าใช้จ่ายการกำกับ
การใช้ทรัพยากรทุกประเภทขององค์กร ทั้ง คน เงิน
เวลา ทรัพย์สิน วัสดุ เครื่องมือเครื่องใช้ ให้เป็นไป
อย่างมีประสิทธิภาพ โดยประหยัด ได้ผลคุ้มค่า และ
บรรลุเป้าหมายที่ผู้บริหารขององค์กรกำหนดไว้ ซึ่ง
จะส่งผลให้การดำเนินงานขององค์กรมีกำไร หรือ

สำหรับองค์กรที่มีได้ค่าหากำไร ก็ให้มีรายรับ
เพียงพอจ่ายที่เพิ่มขึ้นเท่าที่จำเป็นจริงๆเท่านั้น
อันจะทำให้ทุกฝ่ายได้รับประโยชน์ร่วมกัน และการ
ดูแลป้องกันระวังรักษาทรัพยากรทุกประเภทให้อยู่
ในสภาพพร้อมสำหรับการนำไปใช้ประโยชน์ และ
ให้ปลอดภัยจากการรั่วไหล สิ้นเปลือง สูญเปล่า หรือ
การกระทำทุจริตของพนักงานหรือผู้บริหาร และหาก
มีความเสียหายเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็ความสูญเปล่า
อย่างหนึ่งอย่างใดหรือโดยการกระทำอันมีเจตนา
ทุจริตก็ช่วยให้ทราบถึงความเสียหายนั้นได้โดยเร็ว
ที่สุด

2. ด้านการรายงานทางการเงิน (Financial
Reporting) รายงานหรืองบการเงิน ไม่ว่าจะเป็
รายงานที่ใช้ภายในหรือภายนอกองค์กร ต้องมีความ
เชื่อถือได้ และทันเวลาเพื่อให้เป็นรายงานที่น่าเสนอ
ข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณภาพเหมาะสมสำหรับการ
นำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา และการ
ตัดสินใจทางธุรกิจของนักบริหาร เจ้าหนี้ ผู้ถือหุ้น
และผู้ลงทุนโดยทั่วไป

3. ด้านการปฏิบัติให้เป็นไปตาม กฎ
ระเบียบ และนโยบาย (Compliance with
Applicable Laws and Regulations) การปฏิบัติงาน
หรือการดำเนินธุรกิจสอดคล้อง หรือเป็นไปตาม
บทบัญญัติ หรือข้อกำหนดของกฎหมาย นโยบาย
ข้อบังคับ ระเบียบ โครงการหรือแผนงาน มติ
คณะกรรมการบริษัท ผู้บริหาร หรือองค์กรบริหาร
อื่นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน หรือเกี่ยวข้องกับ
การดำเนินธุรกิจนั้น เพื่อป้องกันมิให้เกิดผลเสียหาย
ใดๆ จากการละเว้นการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎ
ระเบียบเหล่านั้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชริดา แซ่ลี (2556) ศึกษาเรื่องการประเมิน
ระบบการควบคุมภายในตาม แนวทาง COSO
ระบบงานบริการช่างกรรมสี กษาโครงการแกรนพาร์

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 397 คน พบว่าเป็นผู้หญิงมากที่สุดถึงร้อยละ 84.4 และมีอายุอยู่ระหว่าง 25-35 ปี มากที่สุดถึงร้อยละ 33.0 รองลงมา มีอายุระหว่าง 36-45 ปี ถึงร้อยละ 24.9 มีสถานภาพ โสดถึงร้อยละ 55.9 และรองลงมาสมรสแล้ว ร้อยละ 39.3 และมีวุฒิปริญญาตรีสูงสุดถึงร้อยละ 76.6 สถานะการเป็นผู้ทำบัญชี ส่วนใหญ่เป็นผู้ทำบัญชีในองค์กรธุรกิจถึงร้อยละ 45.8 มีอายุการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีน้อยกว่า 10 ปี ถึงร้อยละ 89.9 โดยมีรายได้ต่อเดือน 20,000-50,000 บาท ถึงร้อยละ 50.9 มีจำนวนรายธุรกิจที่รับทำบัญชี 1-20 รายมากที่สุดร้อยละ 66.5

ตอนที่ 2 การทดสอบสมมติฐาน

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์สถิติพรรณนาระดับการนำแนวคิดการควบคุมภายในมาใช้ในการจัดทำงบการเงินของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดนครปฐม

Descriptive Statistics		
	Mean	Std. Deviation
1.สภาพแวดล้อมการควบคุม		
1.1. ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับการสร้างระบบการควบคุมภายใน	4.02	.60
1.2. มีการกำหนดงบประมาณและทรัพยากรสนับสนุน	3.98	.67
1.3. บุคลากรทุกระดับมีความเข้าใจ	4.05	.69
1.4. ผู้บริหารและบุคลากรมีความเชื่อมั่นในระบบ	4.11	.67
1.5. ผู้บริหารรับฟังคำแนะนำของผู้ทำบัญชี	4.01	.57
1.6. ผู้ทำบัญชีมีส่วนในการแนะนำการปรับปรุงงาน	3.87	.74
1.7. ปรัชญาการบริหารมีอิทธิพลต่อการควบคุมภายใน	3.95	.52
2.การประกันความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลทางการเงิน		
2.1. ผู้ประกอบการเข้าใจความสำคัญของการควบคุมทางการเงิน	3.88	.60
2.2. ผู้ประกอบการเข้าใจดีว่าการควบคุมทางการเงินส่งผลต่อความถูกต้องของงบการเงิน	4.03	.67
2.3. ผู้ประกอบการเข้าใจดีว่าการควบคุมทางการเงินป้องกันการทุจริตทั่วไป	4.18	.64
2.4. ในเรื่องการควบคุมภายในผู้ประกอบการทำตามคำแนะนำของผู้ทำบัญชี	3.92	.56
2.5. ผู้ทำบัญชีมีการนำการบริหารความเสี่ยงมากำหนดการควบคุมภายใน	3.86	.49
3.การป้องกันทรัพย์สิน		
3.1 องค์กรธุรกิจที่ท่านเป็นผู้ทำบัญชีมีระบบการดูแลรักษาทรัพย์สินที่ดี มีมาตรฐาน	4.00	.49
3.2 ผู้ทำบัญชี ได้มีส่วนกำหนดหรือแนะนำให้องค์กรมีกิจกรรมการควบคุม เพื่อการป้องกัน ดูแลรักษาทรัพย์สิน	3.80	.59
3.3 ผู้ทำบัญชีมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพย์สินของกิจการ	3.87	.66
3.4 บุคลากรในองค์กรตระหนักถึงความสำคัญของการดำรงรักษาทรัพย์สินในองค์กรมากกว่าการมองประโยชน์ส่วนตัว	3.77	.52

Descriptive Statistics		
	Mean	Std. Deviation
4.ระบบบัญชีเพื่อการควบคุม		
4.1 ผู้ทำบัญชีให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์รายการทางบัญชีที่มีความถูกต้องตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน	3.87	.661
4.2 ผู้ทำบัญชี ให้ความสำคัญกับบัญชีให้สอดคล้องกับการดำเนินงานขององค์กร	3.78	.609
4.3 ผู้ทำบัญชีให้ความสำคัญกับความถูกต้องของเอกสารต้นฉบับที่เป็นมาตรฐาน มีความครบถ้วน	4.06	.671
4.4 ผู้ทำบัญชีให้ความสำคัญกับการจัดทำบัญชีคุมยอดบัญชีย่อย และการกระทบรายการเพื่อการพิสูจน์ยืนยันได้	4.09	.670
4.5 ผู้ทำบัญชีให้ความสำคัญกับการจัดเก็บรักษาเอกสารทางบัญชี ทั้งนี้เพื่อการสืบค้นข้อมูลที่มีความจำเป็น	4.05	.549
รวม	3.97	.630
5.วิธีการควบคุมทางบัญชี		
5.1 ผู้ทำบัญชีได้กำหนดวิธีการในการบันทึกรายการทางบัญชีโดยให้มีการตรวจสอบ และการอนุมัติก่อน	4.10	.640
5.2 ฝ่ายบริหารได้กำหนดวิธีการรักษาความปลอดภัยของทรัพย์สิน เพื่อป้องกันการทุจริตในทรัพย์สินและข้อมูล	4.03	.683
5.3 ผู้ทำบัญชีมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการรักษาความปลอดภัยของทรัพย์สินและข้อมูล	3.95	.569
5.4 ผู้ทำบัญชีมีส่วนร่วมในการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่พนักงาน	4.00	.553
5.5 ผู้ทำบัญชีมีส่วนร่วมในการกำหนดการจัดทำเอกสารและการบันทึกที่ถูกต้อง	4.07	.644

ตารางที่ 1 สถิติพรรณนา (ต่อ)

Descriptive Statistics			
	N	Mean	Std. Deviation
1.สภาพแวดล้อมการควบคุม	397	4.07	0.43
2.การประกันความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลทางการบัญชี	397	4.05	0.41
3.การป้องกันทรัพย์สิน	397	4.01	0.46
4.ระบบบัญชีเพื่อการควบคุม	397	4.18	0.56
5.วิธีการควบคุมทางบัญชี	397	4.18	0.52
Valid N (listwise)	397		

จากตารางที่ 1 พบว่าระดับการนำแนวคิดการควบคุมภายในมาใช้ในการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรสาคร

และจังหวัดนครปฐมเป็นดังนี้คือ ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมภายในอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.07$, S.D.=0.43) ด้านการประกันความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลทางการบัญชีอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.05$, S.D.=0.41) ด้านการป้องกันทรัพย์สิน อยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.01$, S.D.=0.46) ด้านระบบบัญชีเพื่อการควบคุมอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.18$, S.D.=0.56) และด้านวิธีการควบคุมทางบัญชี อยู่ในระดับดีเช่นกัน ($\bar{X}=4.18$, S.D.=0.52)

ในรายละเอียดแต่ละด้านมีดังนี้คือในด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ผู้บริหารและ บุคคลากรขององค์กรมีความเชื่อมั่น ในระบบการควบคุมภายในที่จะสามารถพัฒนาองค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์ และมีประสิทธิภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.11$, S.D.= 0.68) แต่ในส่วนของผู้ทำบัญชีได้มีส่วนในการแนะนำในด้านการปรับปรุงการจัดองค์กร การมอบหมายงาน การวัดผลการปฏิบัติงาน การควบคุมภายใน ให้แก่ผู้ประกอบการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.87$, S.D.= 0.75)

ในด้านการประกันความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลทางการบัญชี ผู้ประกอบการเข้าใจดีว่าการควบคุมทางบัญชีช่วยลดการทุจริต การรั่วไหลหรือความเสียหายด้านการเงินและอื่นๆขององค์กรได้ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.18$, S.D.= 0.64) แต่ในด้านที่ ผู้ทำบัญชีได้นำแนวทางการบริหารความเสี่ยงมากำหนดแนวทางการควบคุมภายในให้แก่องค์กรธุรกิจได้ปรับปรุงในการดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.86$, S.D.= 0.50)

ในด้านการป้องกันทรัพย์สิน องค์กรธุรกิจมีระบบการดูแลรักษาทรัพย์สินที่ดี มีมาตรฐานอยู่แล้วมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.00$, S.D.=0.50) แต่ในส่วนของบุคคลากรในองค์กรที่ได้ตระหนักถึงความสำคัญ

ของการดำรงรักษาทรัพย์สินในองค์กรมากกว่าการมองประโยชน์ส่วนตนนั้นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (\bar{X} =3.77, S.D.=0.52)

ในส่วนของระบบบัญชีเพื่อการควบคุม ผู้ทำบัญชีให้ความสำคัญกับการจัดทำบัญชีคุมยอดบัญชีย่อย และการกระทบรายการเพื่อการพิสูจน์ยืนยันได้โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (\bar{X} =4.09, S.D.=0.67) แต่ในส่วนของ การที่ผู้ทำบัญชี ได้ออกแบบผังบัญชีให้สอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจขององค์กร และการวิเคราะห์รายการให้มีความสอดคล้องกับผังบัญชีที่กำหนด มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (\bar{X} =3.78, S.D.=0.61)

ในด้านของวิธีการควบคุมทางบัญชี ผู้ทำบัญชีได้กำหนดวิธีการในการบันทึกรายการทางบัญชีโดยให้มีการตรวจสอบ และการอนุมัติก่อน โดยมีการวิเคราะห์รายการ กำหนดตามผังบัญชี และการตรวจสอบเอกสารขั้นต้นที่ถูกต้อง สมบูรณ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (\bar{X} =4.10, S.D.=0.64) แต่ในส่วนของ ผู้ทำบัญชีที่ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการรักษาความปลอดภัยของทรัพย์สินและข้อมูล ได้แก่ ระดับการเข้าถึงข้อมูล ทั้งการเรียกดูและการแก้ไข มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (\bar{X} =3.95, S.D.=0.57)

จากตารางที่ 2 พบว่า ความแปรปรวนของระดับการนำแนวคิดการควบคุมภายในมาใช้ในการจัดทำงบการเงินของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรสาครและจังหวัดนครปฐมของผู้ทำบัญชีที่แตกต่างกันใน 3 สถานะ คือ 1) ผู้ทำบัญชีอิสระ 2) เป็นผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชี และ 3) ผู้ทำบัญชีในองค์กรธุรกิจมีความแตกต่างกัน โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่ดังนี้

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับการนำแนวคิดการควบคุมภายในมาใช้ในการจัดทำงบการเงินของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรสาครและจังหวัดนครปฐม ใน 3 สถานะของผู้ทำบัญชี

Multiple Comparisons					
LSD					
Dependent Variable			Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
สภาพแวดล้อมการควบคุมภายใน	อิสระ	สำนักงานบัญชี	-.20211*	.05909	.001
		องค์กร	-.23951*	.05595	.000
	สำนักงานบัญชี	อิสระ	.20211*	.05909	.001
		องค์กร	-.03741	.04777	.434
	องค์กร	อิสระ	.23951*	.05595	.000
		สำนักงานบัญชี	.03741	.04777	.434
2.การประกันความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลทางการบัญชี	อิสระ	สำนักงานบัญชี	-.15279*	.05714	.008
		องค์กร	-.21983*	.05410	.000
	สำนักงานบัญชี	อิสระ	.15279*	.05714	.008
		องค์กร	-.06704	.04619	.147
	องค์กร	อิสระ	.21983*	.05410	.000
		สำนักงานบัญชี	.06704	.04619	.147
3.การป้องกันทรัพย์สิน	อิสระ	สำนักงานบัญชี	.03940	.06077	.517
		องค์กร	-.31163*	.05754	.000
	สำนักงานบัญชี	อิสระ	-.03940	.06077	.517
		องค์กร	-.35103*	.04913	.000
	องค์กร	อิสระ	.31163*	.05754	.000
		สำนักงานบัญชี	.35103*	.04913	.000
4.ระบบบัญชีเพื่อการควบคุม	อิสระ	สำนักงานบัญชี	-.03435	.07221	.635
		องค์กร	-.47343*	.06838	.000
	สำนักงานบัญชี	อิสระ	.03435	.07221	.635
		องค์กร	-.43908*	.05838	.000
	องค์กร	อิสระ	.47343*	.06838	.000
		สำนักงานบัญชี	.43908*	.05838	.000
5.วิธีการควบคุมทางบัญชี	อิสระ	สำนักงานบัญชี	-.18600*	.07056	.009
		องค์กร	-.39425*	.06681	.000
	สำนักงานบัญชี	อิสระ	.18600*	.07056	.009
		องค์กร	-.20825*	.05705	.000
	องค์กร	อิสระ	.39425*	.06681	.000
		สำนักงานบัญชี	.20825*	.05705	.000

*. The mean difference is significant at the 0.05 level.

ในด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมภายในพบว่า ผู้ทำบัญชีอิสระมีความแตกต่างจาก ผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชี และผู้ทำบัญชีในองค์กรธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 แต่ผู้ทำบัญชี

ในสำนักงานบัญชี ไม่มีความแตกต่างจากผู้ทำบัญชี
ในองค์กรธุรกิจ

ในด้านการประกันความถูกต้องและเชื่อถือ
ได้ของข้อมูลทางการบัญชีก็เช่นกัน พบว่า ผู้ทำบัญชี
อิสระมีความแตกต่างจากผู้ทำบัญชีในสำนักงาน
บัญชี และผู้ทำบัญชีในองค์กรธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญ
ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 แต่ผู้ทำบัญชีในสำนักงาน
บัญชี ไม่มีความแตกต่างจากผู้ทำบัญชีในองค์กร
ธุรกิจ

ในด้านการป้องกันทรัพย์สิน ผู้ทำบัญชี
อิสระไม่มีความแตกต่างจากผู้ทำบัญชีในองค์กร
ธุรกิจ แต่มีความแตกต่างจากผู้ทำบัญชีในสำนักงาน
บัญชี โดยผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชี กับ องค์กร
ธุรกิจ ไม่มีความแตกต่างกัน

ในด้านระบบบัญชีเพื่อการควบคุม ผู้ทำ
บัญชีอิสระไม่มีความแตกต่างจากผู้ทำบัญชีใน
สำนักงานบัญชี แต่มีความแตกต่างจากผู้ทำบัญชีใน
องค์กรธุรกิจ แต่สำหรับผู้ทำบัญชีในองค์กรธุรกิจมี
ความแตกต่างจากทั้งผู้ทำบัญชีอิสระและผู้ทำบัญชี
ในสำนักงานบัญชี

ในด้านของวิธีการควบคุมทางบัญชี ผู้ทำ
บัญชีทั้ง 3 สถานะมีความแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญ
ที่ระดับ 0.05

การอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยซึ่งพบว่าระดับการนำ
แนวคิดการควบคุมภายในมาใช้ในการจัดทำบัญชี
ของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัด
สมุทรสาคร และจังหวัดนครปฐม ในด้าน
สภาพแวดล้อมการควบคุมภายใน ด้านการประกัน
ความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลทางการบัญชี
ด้านการป้องกันทรัพย์สิน ด้านระบบบัญชีเพื่อการ
ควบคุม และด้านของวิธีการควบคุมทางบัญชี อยู่ใน
ระดับดีทุกด้าน แต่ในด้านระบบบัญชีเพื่อการควบคุม

และด้านของวิธีการควบคุมทางบัญชี มีค่าเฉลี่ยสูง
กว่า ซึ่งเป็นปัจจัยที่ผู้ทำบัญชีสามารถเข้าไปมีส่วน
ร่วมดำเนินการ หรือกำหนดได้มากที่สุด ในด้านอื่นๆ
เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลจาก ผู้บริหาร และบุคคลากร
อื่นๆของกิจการที่ต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดระดับ
ของการ นำแนวคิดการควบคุมภายใน มาใช้
สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “การประเมินระบบการ
ควบคุมภายในตามแนวทาง COSO ระบบงานบริการ
ช่างและคลังพัสดุของโครงการแกรนด์พาร์กพาร์ท
เมนท์” (ชลิดา แซ่ลี, 2556)

ในด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมภายใน
นั้น พบว่า ผู้บริหารและ บุคคลากรขององค์กรมี
ความเชื่อมั่นในระบบการควบคุมภายในที่จะสามารถ
พัฒนาองค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้นั้นก็นับว่า
เป็นสภาพแวดล้อมที่ดีที่จะสามารถปรับปรุงพัฒนา
การควบคุมภายในให้ดียิ่งขึ้น แต่ในส่วนที่ผู้ทำบัญชี
ควรได้มีส่วนในการแนะนำในด้านการปรับปรุงการ
จัดองค์กร การมอบหมายงาน การวัดผลการ
ปฏิบัติงานการควบคุมภายใน ให้แก่ผู้ประกอบการ
นั้นผู้ทำบัญชีควรปรับปรุงเพิ่มขึ้น โดยควรถือเป็น
ภาระตามหน้าที่งานของผู้ทำบัญชีด้วยทั้งนี้เพื่อส่งผล
ให้งานทำบัญชีและงบบการเงินมีคุณภาพดีขึ้น

ในด้านการประกันความถูกต้องและเชื่อถือ
ได้ของข้อมูลทางการบัญชี ซึ่งผู้ประกอบการเข้าใจดี
ว่า การควบคุมทางบัญชีช่วยลดการทุจริต การรั่วไหล
หรือความเสียหายด้านการเงินและอื่นๆขององค์กร
นั้น ก็เป็นสิ่งที่ผู้ประกอบการมีความคาดหวังต่อการ
ปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีว่าจะเป็นผู้ที่มีความเข้าใจใน
การควบคุมทางบัญชีเพื่อช่วยมิให้เกิดการทุจริต
รั่วไหล เพราะข้อมูลทางบัญชีจะเป็นข้อมูลที่มี
ประโยชน์ในการให้สัญญาณเตือนได้ แต่ในด้านของ
ผู้ทำบัญชีต้องพัฒนานำเอาแนวคิดด้านการบริหาร
ความเสี่ยงมาปรับใช้ในการกำหนดแนวปฏิบัติการ
ควบคุมภายในให้มากขึ้น โดยต้องร่วมกันกับฝ่าย

บริหารในการกำหนดปัจจัยเสี่ยง การประเมินโอกาส และผลกระทบของความเสียหายซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “ การควบคุมภายในด้านการเงินและบัญชี” (กาญจนา อยู่คง, 2556)

ในด้านการป้องกันทรัพย์สิน ซึ่งพบว่าองค์กรธุรกิจมีระบบการดูแลรักษาทรัพย์สินที่ดี มีมาตรฐานอยู่แล้ว ซึ่งปัจจุบันองค์กรธุรกิจส่วนใหญ่ใช้ระบบสารสนเทศในการทำงานทั้งในระบบบัญชีและอื่นๆซึ่งถือได้ว่าเป็นการสร้างระบบการควบคุมภายในที่ดีในระดับหนึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการวางแผนการควบคุมภายในของธุรกิจอุตสาหกรรม Polyethylene Foam :กร ณี ศี กษ า บ ริ ย ั ท เอ บี ซี (ประเทศไทย) จำกัด (จตุรงค์ อุดมกุลและคณะ, 2557) แต่ในส่วนของคุณคณาจารย์ในองค์กรที่มีความตระหนักถึงความสำคัญของการดำรงรักษาทรัพย์สินในองค์กรมากกว่าการมองประโยชน์ส่วนตัวนั้นยังน้อยอยู่ก็จะเป็นไปตามธรรมชาติของมนุษย์ที่ส่วนใหญ่ยังคงคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตัวก่อน

ในส่วนของระบบบัญชีเพื่อการควบคุม ซึ่งผู้ทำบัญชีให้ความสำคัญกับการจัดทำบัญชีคุมยอดบัญชีย่อย และการกระทบรายการเพื่อการพิสูจน์ยืนยันได้มากที่สุด ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีที่ต้องกำหนดให้มีเทคนิคการควบคุมภายในขั้นพื้นฐานเหล่านี้เป็นขั้นต่ำ แต่ในส่วนที่ผู้ทำบัญชี ยังออกแบบผังบัญชีให้สอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจขององค์กร และการวิเคราะห์รายการให้มีความสอดคล้องกับผังบัญชีที่กำหนดไม่ได้มากก็เพราะความซับซ้อนของธุรกิจมีมากขึ้นและอาจยังไม่มีแนวปฏิบัติทางบัญชี หรือมาตรฐานบัญชีกำหนดเฉพาะในเรื่องดังกล่าว

ในด้านของวิธีการควบคุมทางบัญชี ซึ่งผู้ทำบัญชีได้การกำหนดวิธีการในการบันทึกรายการทางบัญชีโดยให้มีการตรวจสอบ และการอนุมัติก่อน

โดยมีการวิเคราะห์รายการ กำหนดตามผังบัญชี และการตรวจสอบเอกสารขั้นต้นที่ถูกต้อง สมบูรณ์นั้นก็นับเป็นไปตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีตามเทคนิคการควบคุมภายในขั้นพื้นฐานส่วนส่วนในด้านที่ผู้ทำบัญชีได้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการรักษาความปลอดภัยของทรัพย์สินและข้อมูลได้แก่ ระดับการเข้าถึงข้อมูล ทั้งการเรียกดูและการแก้ไขน้อยไปนั้นก็น่าจะมาจากภาระหน้าที่นี้ควรกำหนดโดยฝ่ายบริหาร แต่ผู้ทำบัญชีควรเป็นผู้ให้ข้อมูล และคำปรึกษาในด้านการควบคุมภายในที่ดี ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

จากสรุปผลวิเคราะห์จากงานวิจัยนี้จึงมีข้อเสนอให้ผู้ทำบัญชีต้องพัฒนาบทบาทในการให้คำปรึกษาแนะนำการควบคุมภายในในองค์กรธุรกิจมากขึ้นทั้งการนำแนวคิดบริหารความเสี่ยงมาใช้ในการประเมินการควบคุมภายใน เพื่อกำหนดแนวปฏิบัติการควบคุมภายในเพื่อให้องค์กรธุรกิจสามารถดำเนินงานได้คล่องตามวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นผู้ทำบัญชีในสถานะใด เนื่องจากงานวิจัยนี้พบว่าผู้ทำบัญชีอิสระ และผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีมีค่าเฉลี่ยในทั้ง 5 ด้านต่ำกว่า ผู้ทำบัญชีในองค์กรธุรกิจ เนื่องจากผู้ทำบัญชีอิสระ และผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีมุ่งเน้นแต่ผลสำเร็จของงานคือการจัดทำงบการเงิน โดยไม่ได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับงานในด้านอื่นๆของกิจการ แต่เนื่องจากความสำเร็จของงานด้านอื่นๆย่อมส่งผลต่อความถูกต้องและเชื่อถือได้ของงบการเงินด้วยนั่นเอง

เอกสารอ้างอิง

- [1] นักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย, สมาคม. (2538). ศัพท์บัญชี (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ : พี.เอ.ดีฟวิง.
- [2] สภาวิชาชีพบัญชี. (2558). *กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน*. สืบค้นจาก

http://www.fap.or.th/images/column_1412565962/framework%20revised%202558+.pdf

[3] จันทนา สาขากรและคณะ. (2557). *การควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน*. พิมพ์ครั้งที่ 1 : กรกฎาคม 2557. หจก.ทีพีเอ็นเพรส.

[4] ชลิดา แซ่ลี. (2556). *การประเมินระบบการควบคุมภายในตามแนวทาง COSO ระบบงานบริการช่างและคลังพัสดุของโครงการแกรนด์พาร์คอพาร์ทเมนต์*. การค้นคว้าอิสระ, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

[5] กาญจนา อยู่คง. (2556). *การควบคุมภายในด้านการเงินและบัญชีของ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สาขาตะพานหิน จังหวัดพิจิตร*. การค้นคว้าอิสระ, มหาวิทยาลัยพิษณุโลก.

[5] จตุรงค์ อุดมกุลและคณะ. (2557). *การใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการวางแผน การควบคุมภายในของธุรกิจอุตสาหกรรม Polyethylene Foam : กรณีศึกษา บริษัท เอบีซี (ประเทศไทย) จำกัด*. การค้นคว้าอิสระ, วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา.

การนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

Utilization of External Quality Assessment Results for Primary School Development, Chiang Dao District, Chiang Mai Province

(สรศักดิ์ ไชยมงคล¹)

¹คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ อีสเทอร์น, chaimong741@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้คือ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอ เชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 10 แห่ง ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้แนวทางในการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นแนวทางในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ การศึกษาเอกสาร การสังเกต และการสัมภาษณ์ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ มีการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกทั้ง 3 รอบไปใช้เพื่อพัฒนาโรงเรียนแบ่งตามลักษณะการดำเนินการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ได้ดังนี้คือ ลักษณะที่ 1 มีขั้นตอนการดำเนินการ 7 ขั้นตอน ลักษณะที่ 2 มีขั้นตอนการดำเนินการ 6 ขั้นตอน ลักษณะที่ 3 มีขั้นตอนการดำเนินการ 5 ขั้นตอน ลักษณะที่ 4 มีขั้นตอนการดำเนินการ 4 ขั้นตอน ลักษณะที่ 5 มีขั้นตอนการดำเนินการ 2 ขั้นตอน ลักษณะที่ 6 มีขั้นตอนการดำเนินการ 1 ขั้นตอน ซึ่งขั้นตอนในการดำเนินการประกอบไปด้วย ขั้นตอนที่ 1 ประชุมฝ่ายที่เกี่ยวข้องต่างๆ เพื่อกำหนดแผนการดำเนินงาน ขั้นตอนที่ 2 กำหนดแผนการดำเนินงานและบรรจุไว้ในธรรมนูญโรงเรียน แผนปฏิบัติการประจำปี รายงานการประเมินตนเอง ขั้นตอนที่ 3 กำหนดโครงการ/กิจกรรม เพื่อพัฒนาตามมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ ขั้นตอนที่ 4 ผู้เกี่ยวข้องผู้บริหาร คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม ขั้นตอนที่ 5 การดำเนินโครงการ/กิจกรรม มีความต่อเนื่อง ขั้นตอนที่ 6 ผลการดำเนินงาน บรรลุตามเป้าหมายโครงการ/กิจกรรม และขั้นตอนที่ 7 ประเมินความพึงพอใจผู้เกี่ยวข้อง โครงการ/กิจกรรม

คำสำคัญ

การประเมินคุณภาพภายนอก หมายถึง การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

การพัฒนาโรงเรียน หมายถึง การดำเนินการพัฒนาสถานศึกษาในด้าน ผู้บริหาร ด้านครู ด้านผู้เรียน ด้านอัตลักษณ์ และด้านมาตรการส่งเสริมของสถานศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาและโรงเรียนประถมศึกษาที่ขยายโอกาสทางการศึกษาถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่

Abstract

The research titled “Utilization of External Quality Assessment Results for Primary School Development, Chiang Dao District, Chiang Mai Province” aimed to investigate the utilization of external quality assessment results for primary school development, Chiang Dao District, Chiang Mai Province. The target groups of this study were 10 primary schools in Chiang Dao District, Chiang Mai Province. The researcher applied the approach of qualitative research as guidelines to do the research. The tools used in this study comprised literature reviews, observation and interviews. The findings revealed that the primary schools in Chiang Dao Sub-district, Chiang Mai Province utilized the 3 rounds of external quality assessment results to develop the schools divided by the performance features of external quality assessment result utilization as follows. The first feature consisted of 7 steps. The second feature comprised 6 steps. The third feature has 5 steps. The fourth feature consisted of 4 steps. The fifth feature comprised 2 steps. The sixth step has 1 step. The steps of performance consisted of step 1: hold a meeting for people who concerned to determine an operational plan, step 2: determine an operational plan and contain it in the school constitution, an annual action plan, a self-assessment report, step 3: determine projects/activities to develop based on standards/indicators, step 4: people who concerned, administrators, teachers, students, guardians, school board, communities participate in projects/activities, step 5: projects/activities run continuously, step 6: results of performance achieve the goals of projects/activities and step 7: evaluate people who concerned with projects/activities.

Keywords

External Quality Assessment means the assessment of the study by the Office for Standards and Quality Assessment (ITD)

The development of the school means to develop education in the management of teacher learner identities. And the promotion of educational measures.

Primary School means of basic school education in the primary and elementary schools, expend educational opportunities to the ninth grade

บทนำ

ปัจจุบันมีกระแสเรียกร้องที่รุนแรงต้องการการศึกษาที่มีคุณภาพสูง ต้องการให้มีการตรวจสอบมากขึ้น ผู้ปกครองต้องการรู้ว่าบุตรหลานของตน เมื่ออยู่ในสถานศึกษาทำอะไรได้ดีเพียงไร และชุมชนต้องการความมั่นใจว่าสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ได้ตามมาตรฐาน ในสถานศึกษาที่มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษานั้นจะต้องเป็นสถานศึกษาที่มุ่งมั่นจะสร้างระบบคุณภาพให้นักเรียนมีคุณภาพ

สอดคล้องตามความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน และเนื่องจากสถานศึกษาเป็นองค์การระดับฐานล่างของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายใต้โครงสร้างของการบริหารจัดการ การศึกษารูปแบบใหม่ที่มีการแบ่งสถานศึกษาตามเขตพื้นที่การศึกษานั้น สถานศึกษามีสถานะเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติการศึกษา นอกจากนั้นในการดำเนินงานของสถานศึกษา ยังพบอีกว่าสถานศึกษาจะได้รับการกระจายอำนาจทางการศึกษา

จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดังนั้นกระบวนการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานจึงเป็นแนวคิดที่สำคัญของสังคมที่ได้กล่าวขานกันมากในปัจจุบัน อนึ่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐานโดยกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งประกอบด้วย “ระบบการประกันคุณภาพภายใน” และ “ระบบการประกันคุณภาพภายนอก” เพื่อใช้เป็นกลไกในการคุ้มครองรักษาคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา ดังนั้น การประกันคุณภาพภายนอกจึงเป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการติดตามและตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยคำนึงถึงความมุ่งหมายหลักการและแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับซึ่งประเมินโดย “สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือเรียกชื่อย่อว่า “สมศ.” พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้งในทุกรอบ 5 ปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้ายและเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนซึ่ง สมศ. ได้ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกครั้งแรก (พ.ศ. 2544-2548) รอบที่สอง (พ.ศ.2549-2553) และการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สาม (พ.ศ.2554-2558) เสร็จสิ้นไปแล้ว ในการประเมินคุณภาพภายนอก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้เสนอ จุดเด่น จุดควรพัฒนา ข้อเสนอแนะ และทิศทางการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาในอนาคตภายหลังจากการเสร็จสิ้นกระบวนการประเมินคุณภาพ

ภายนอกต่อสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา และสาธารณชนให้ได้รับทราบ ซึ่งในการให้ข้อเสนอ จุดเด่น จุดควรพัฒนา ข้อเสนอแนะ และทิศทางการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาในอนาคตนั้นให้อยู่บนรากฐานสภาพความเป็นจริงและศักยภาพของสถานศึกษาแต่ละแห่งเพื่อประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการปรับใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกได้โดยทันที จากกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกดังกล่าวข้างต้น เห็นได้ว่าหากสถานศึกษามีการนำผลจากการประเมินคุณภาพภายนอก จุดควรพัฒนา ข้อเสนอแนะ และทิศทางการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาในอนาคตที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา จะส่งผลให้สถานศึกษามีทิศทางการพัฒนาคุณภาพที่มีความต่อเนื่อง ก่อให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษาให้มีมาตรฐานที่เท่าเทียมกัน นอกจากนั้นการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอก ยังส่งผลให้สถานศึกษามีทิศทางการพัฒนาที่ตรงต่อมาตรฐานการศึกษา ดังนั้น การวิจัยถึงการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาจึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจ จากความสำคัญและที่มาของปัญหาดังกล่าว เห็นได้ว่า การประเมินคุณภาพภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษานั้น นับว่าเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่า โรงเรียนในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ มีการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาโรงเรียนอย่างไร ทั้งนี้ข้อค้นพบที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด ที่จะนำผลการศึกษาวินิจฉัยไปใช้เพื่อวางแผน กำหนดนโยบาย ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้แนวทางในการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้ โดยผู้วิจัยมีแบ่งขั้นตอนในการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ก่อนเข้าสู่ภาคสนาม เข้าสู่ภาคสนาม และนำข้อมูลมาวิเคราะห์และหาข้อสรุป ก่อนเข้าสู่ภาคสนามผู้วิจัยทำการศึกษาทฤษฎี หลักการจากตำรา เอกสาร ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย หลังจากนั้นผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัยและกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย การเข้าสู่ภาคสนาม ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยทำการประสานงานกับกลุ่มเป้าหมายทางโทรศัพท์ เพื่อแนะนำตนเองว่าผู้วิจัยกำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ซึ่งกลุ่มเป้าหมายเป็นสถานศึกษาที่ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการวิจัยและเป็นสถานศึกษาที่มีการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาใช้ในการพัฒนาโรงเรียน หลังจากนั้นผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลโดยการขอคัดถ่ายเอกสาร รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทั้ง 3 รอบการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการเข้าสัมภาษณ์สังเกต กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งกลุ่มเป้าหมายได้ให้ความอนุเคราะห์ให้ข้อมูลและความให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี นำข้อมูลมาวิเคราะห์และหาข้อสรุปผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้จากเอกสารการสังเกต และการสัมภาษณ์มาสร้างข้อสรุปในเชิง

คุณภาพ โดยนำข้อค้นพบที่สำคัญมาจัดกลุ่มของข้อมูล และสร้างข้อสรุปการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้คือ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 10 แห่ง ในปีการศึกษา 2544-2559

ผลการวิจัย

การดำเนินการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบแรกไปใช้พัฒนาโรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 10 แห่ง สามารถแบ่งออกตามลักษณะของการดำเนินการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ได้เป็น 4 ลักษณะดังนี้ ลักษณะที่ 1 โรงเรียนมีการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ 7 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ประชุมฝ่ายที่เกี่ยวข้องต่างๆ เพื่อกำหนดแผนการดำเนินงาน ขั้นตอนที่ 2 กำหนดแผนการดำเนินงาน และบรรจุไว้ในธรรมนูญโรงเรียน แผนปฏิบัติการประจำปี รายงานการประเมินตนเอง ขั้นตอนที่ 3 กำหนดโครงการ/กิจกรรม เพื่อพัฒนาตามมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ ขั้นตอนที่ 4 ผู้เกี่ยวข้องผู้บริหาร คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม ขั้นตอนที่ 5 การดำเนินโครงการ/กิจกรรม มีความต่อเนื่อง ขั้นตอนที่ 6 ผลการดำเนินงาน บรรลุตามเป้าหมายโครงการ/กิจกรรม ขั้นตอนที่ 7 ประเมินความพึงพอใจผู้เกี่ยวข้อง โครงการ/กิจกรรม ลักษณะที่ 2 โรงเรียนมีการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ 6 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 กำหนดแผนการดำเนินงานไว้ในวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์ แผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติ

การ รายงานการประเมินตนเอง ขึ้นตอนที่ 2 กำหนด
โครงการ/กิจกรรม เพื่อพัฒนาตามมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้
ขึ้นตอนที่ 3 ผู้เกี่ยวข้องผู้บริหาร คณะครู นักเรียน
ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน เข้าร่วม
โครงการ/กิจกรรม ขึ้นตอนที่ 4 การดำเนิน โครงการ/
กิจกรรม มีความต่อเนื่อง ขึ้นตอนที่ 5 ผลการ
ดำเนินงาน บรรลุตามเป้าหมายโครงการ/กิจกรรม
ขึ้นตอนที่ 6 ประเมินความพึงพอใจผู้เกี่ยวข้อง
โครงการ/กิจกรรม ลักษณะที่ 3 โรงเรียนมีการนำผล
การประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ โดยมีขั้นตอน
การดำเนินการ 6 ขั้นตอน ดังนี้ ขึ้นตอนที่ 1 กำหนด
แผนการดำเนินงานไว้ใน ธรรมนูญ แผนกลยุทธ์
แผนปฏิบัติการ ขึ้นตอนที่ 2 กำหนดโครงการ/
กิจกรรมตามมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ ขึ้นตอนที่ 3
ผู้เกี่ยวข้องผู้บริหาร คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง
คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน เข้าร่วมโครงการ/
กิจกรรม ขึ้นตอนที่ 4 การดำเนินโครงการ/กิจกรรม
มีความต่อเนื่อง ขึ้นตอนที่ 5 ผลการดำเนินงาน บรรลุ
ตามเป้าหมายโครงการ/กิจกรรม ขึ้นตอนที่ 6
ประเมินความพึงพอใจผู้เกี่ยวข้อง โครงการ/กิจกรรม
ลักษณะที่ 4 โรงเรียนมีการนำผลการประเมินคุณภาพ
ภายนอกไปใช้ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ 6
ขั้นตอน ดังนี้ ขึ้นตอนที่ 1 กำหนดแผนการ
ดำเนินงานไว้ใน วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย
นโยบาย ขึ้นตอนที่ 2 กำหนดโครงการ/กิจกรรมตาม
มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ ขึ้นตอนที่ 3 ผู้เกี่ยวข้องผู้บริหาร
ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้เรียน เข้า
ร่วมโครงการ/กิจกรรม ขึ้นตอนที่ 4 การดำเนิน
โครงการ/กิจกรรม มีความต่อเนื่อง ขึ้นตอนที่ 5 ผล
การดำเนินงาน บรรลุตามเป้าหมายโครงการ/
กิจกรรม ขึ้นตอนที่ 6 ประเมินความพึงพอใจ
ผู้เกี่ยวข้อง โครงการ/กิจกรรม การนำผลการประเมิน
คุณภาพภายนอกรอบสองไปใช้พัฒนาโรงเรียนแบ่ง
ออกตามลักษณะของการดำเนินการ ได้เป็น 11

ลักษณะลักษณะที่ 1 โรงเรียนมีการนำผลการ
ประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ โดยมีขั้นตอนการ
ดำเนินการ 6 ขั้นตอน ดังนี้ ขึ้นตอนที่ 1 กำหนด
แผนการดำเนินงานและบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการ
ประจำปี แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ขึ้นตอนที่ 2
กำหนดโครงการ/กิจกรรมตามมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้
ขึ้นตอนที่ 3 ผู้เกี่ยวข้องผู้บริหาร คณะครู นักเรียน
ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา เข้าร่วม
โครงการ/กิจกรรม ขึ้นตอนที่ 4 การดำเนินโครงการ/
กิจกรรม มีความต่อเนื่อง ขึ้นตอนที่ 5 ผลการ
ดำเนินงาน บรรลุตามเป้าหมายโครงการ/กิจกรรม
ขึ้นตอนที่ 6 ประเมินความพึงพอใจผู้เกี่ยวข้อง
โครงการ/กิจกรรม ลักษณะที่ 2 โรงเรียนมีการนำผล
การประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ โดยมีขั้นตอน
การดำเนินการ 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขึ้นตอนที่ 1 กำหนด
แผนการดำเนินงานและบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการ
ประจำปี แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ขึ้นตอนที่ 2
กำหนดโครงการ/กิจกรรมตามมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้
ขึ้นตอนที่ 3 ผู้เกี่ยวข้องผู้บริหาร คณะครู นักเรียน
ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน เข้าร่วม
โครงการ/กิจกรรม ขึ้นตอนที่ 4 การดำเนินโครงการ/
กิจกรรม มีความต่อเนื่อง ลักษณะที่ 3 โรงเรียนมีการ
นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ โดยมี
ขั้นตอนการดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขึ้นตอนที่ 1
กำหนดแผนการดำเนินงานและบรรจุไว้ใน
แผนปฏิบัติการประจำปี แผนพัฒนาคุณภาพ
การศึกษา ขึ้นตอนที่ 2 กำหนดโครงการ/กิจกรรม
ตามมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ ขึ้นตอนที่ 3 ผู้เกี่ยวข้อง
ผู้บริหาร คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการ
สถานศึกษา ชุมชนเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม
ลักษณะที่ 4 โรงเรียนมีการนำผลการประเมินคุณภาพ
ภายนอกไปใช้ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ 5
ขั้นตอน ดังนี้ ขึ้นตอนที่ 1 กำหนดแผนการ
ดำเนินงานและบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี

แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ขั้นตอนที่ 2 กำหนด
โครงการ/กิจกรรมตามมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ ขั้นตอนที่ 3
ผู้เกี่ยวข้องผู้บริหาร คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง
คณะกรรมการสถานศึกษา เข้าร่วมโครงการ/
กิจกรรม ขั้นตอนที่ 4 การดำเนินโครงการ/กิจกรรม
มีความต่อเนื่อง ขั้นตอนที่ 5 ประเมินความพึงพอใจ
ผู้เกี่ยวข้อง โครงการ/กิจกรรม ลักษณะที่ 5 โรงเรียน
มีการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ โดยมี
ขั้นตอนการดำเนินการ 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1
กำหนดโครงการ/กิจกรรมตามมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้
ขั้นตอนที่ 2 ผู้เกี่ยวข้องผู้บริหาร คณะครู นักเรียน
ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา เข้าร่วม
โครงการ/กิจกรรม ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินโครงการ/
กิจกรรม มีความต่อเนื่อง ขั้นตอนที่ 4 ประเมินความ
พึงพอใจผู้เกี่ยวข้อง โครงการ/กิจกรรม ลักษณะที่ 6
โรงเรียนมีการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไป
ใช้ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ 2 ขั้นตอน ดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 กำหนดโครงการ/กิจกรรมตาม
มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ ขั้นตอนที่ 2 ผู้เกี่ยวข้องผู้บริหาร
คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการ
สถานศึกษา เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม ลักษณะที่ 7
โรงเรียนมีการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไป
ใช้ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ 5 ขั้นตอน ดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 กำหนดแผนการดำเนินงานและบรรจุไว้
ในแผนปฏิบัติการประจำปี แผนพัฒนาคุณภาพ
การศึกษา ขั้นตอนที่ 2 กำหนดโครงการ/กิจกรรม
ตามมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ ขั้นตอนที่ 3 ผู้เกี่ยวข้อง
ผู้บริหาร คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการ
สถานศึกษา เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม ขั้นตอนที่ 4
ผลการดำเนินงาน บรรลุตามเป้าหมายโครงการ/
กิจกรรม ขั้นตอนที่ 5 ประเมินความพึงพอใจ
ผู้เกี่ยวข้อง โครงการ/กิจกรรม ลักษณะที่ 8 โรงเรียน
มีการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ โดยมี
ขั้นตอนการดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1

กำหนดโครงการ/กิจกรรมตามมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้
ขั้นตอนที่ 2 ผู้เกี่ยวข้องผู้บริหาร คณะครู นักเรียน
ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา เข้าร่วม
โครงการ/กิจกรรม ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินโครงการ/
กิจกรรม มีความต่อเนื่อง ลักษณะที่ 9 โรงเรียนมีการ
นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ โดยมี
ขั้นตอนการดำเนินการ 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1
กำหนดโครงการ/กิจกรรมตามมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้
ขั้นตอนที่ 2 ผู้เกี่ยวข้องผู้บริหาร คณะครู นักเรียน
ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาเข้าร่วม
โครงการ/กิจกรรม ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินโครงการ/
กิจกรรม มีความต่อเนื่อง ขั้นตอนที่ 4 ประเมินความ
พึงพอใจผู้เกี่ยวข้อง โครงการ/กิจกรรม ลักษณะที่ 10
โรงเรียนมีการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไป
ใช้ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ 4 ขั้นตอน ดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 กำหนดโครงการ/กิจกรรมตาม
มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ ขั้นตอนที่ 2 ผู้เกี่ยวข้องผู้บริหาร
คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการ
สถานศึกษา เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม ขั้นตอนที่ 3
การดำเนินโครงการ/กิจกรรม มีความต่อเนื่อง
ขั้นตอนที่ 4 ผลการดำเนินงาน บรรลุตามเป้าหมาย
โครงการ/กิจกรรม ลักษณะที่ 11 โรงเรียนมีการนำ
ผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ โดยมีขั้นตอน
การดำเนินการ 1 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 กำหนด
โครงการ/กิจกรรมตามมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ การนำผล
การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามไปใช้พัฒนา
โรงเรียนแบ่งออกตามลักษณะของการดำเนินได้เป็น
5 ลักษณะ ลักษณะที่ 1 โรงเรียนมีการนำผลการ
ประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ โดยมีขั้นตอนการ
ดำเนินการ 6 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 กำหนด
แผนการดำเนินงานและบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการ
ประจำปี แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ขั้นตอนที่ 2
กำหนดโครงการ/กิจกรรมตามมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้
ขั้นตอนที่ 3 ผู้เกี่ยวข้องผู้บริหาร คณะครู นักเรียน

ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา เข้าร่วม
โครงการ/กิจกรรม ขั้นตอนที่ 4 การดำเนินโครงการ/
กิจกรรม มีความต่อเนื่อง ขั้นตอนที่ 5 ผลการ
ดำเนินงาน บรรลุตามเป้าหมายโครงการ/กิจกรรม
ขั้นตอนที่ 6 ประเมินความพึงพอใจผู้เกี่ยวข้อง
โครงการ/กิจกรรม ลักษณะที่ 2 โรงเรียนมีการนำผล
การประเมินคุณภาพภายนอก ไปใช้ โดยมีขั้นตอน
การดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 กำหนด
แผนการดำเนินงานและบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการ
ประจำปี แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ขั้นตอนที่ 2
กำหนดโครงการ/กิจกรรมตามมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้
ขั้นตอนที่ 3 ผู้เกี่ยวข้องผู้บริหาร คณะครู นักเรียน
ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา เข้าร่วม
โครงการ/กิจกรรม ลักษณะที่ 3 โรงเรียนมีการนำผล
การประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ โดยมีขั้นตอน
การดำเนินการ 2 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 กำหนด
แผนการดำเนินงานและบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการ
ประจำปี แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ขั้นตอนที่ 2
กำหนดโครงการ/กิจกรรมตามมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้
ลักษณะที่ 4 โรงเรียนมีการนำผลการประเมินคุณภาพ
ภายนอกไปใช้ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ 2
ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 กำหนดโครงการ/กิจกรรม
ตามมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ ขั้นตอนที่ 2 ผู้เกี่ยวข้อง
ผู้บริหาร คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการ
สถานศึกษา เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม ลักษณะที่ 5
โรงเรียนมีการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไป
ใช้ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 กำหนดโครงการ/กิจกรรมตาม
มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ ขั้นตอนที่ 2 ผู้เกี่ยวข้องผู้บริหาร
คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการ
สถานศึกษา เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม ขั้นตอนที่ 3
การดำเนินโครงการ/กิจกรรม มีความต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเชียง
ดาว จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 10 แห่ง มีการนำผลการ
ประเมินคุณภาพภายนอกทั้ง 3 รอบไปใช้ในการ
พัฒนาโรงเรียนภายหลังทราบผลการประเมิน
คุณภาพภายนอกแล้ว โดยแบ่งโรงเรียนตามลักษณะ
การดำเนินการใช้ผลการประเมินภายนอกในการ
พัฒนาได้ดังนี้คือ การประเมินคุณภาพภายนอกรอบ
แรก โรงเรียนมีการนำผลการประเมินคุณภาพ
ภายนอกไปใช้พัฒนาโรงเรียน แบ่งออกเป็น 4
ลักษณะ รอบสอง 11 ลักษณะ และรอบสาม 5
ลักษณะ ซึ่งโรงเรียนทุกแห่งมีการพัฒนาคุณภาพโดย
นำข้อเสนอแนะ จุดควรพัฒนา และทิศทาง
การพัฒนาสถานศึกษาในอนาคตไปใช้ในการพัฒนา
โรงเรียน ซึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ
โรงเรียนนั้น จะเห็นได้ว่าโรงเรียนได้ดำเนินการตาม
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2542, 14) ที่
กำหนดไว้ใน หมวด 6 มาตรฐานและการประกัน
คุณภาพการศึกษา มาตรา 47 ให้มีระบบการประกัน
คุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน
การศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกัน
คุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพ
ภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกัน
คุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดใน
กฎกระทรวง และมาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัด
และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพ
ภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร
การศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการ
จัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้น
สังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อ
สาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและ

มาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก สอดคล้องกันกับที่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553, 13-16) ได้กล่าวถึงการพัฒนาโรงเรียนไว้ว่า การพัฒนาโรงเรียนเป็นแนวทางหนึ่งในการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบ จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโรงเรียน การกระทรวงศึกษาธิการของประเทศแคนาดา ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนได้ดังนี้ เป็นกระบวนการทำงานของบุคลากรภายในโรงเรียนที่มีลักษณะการขับเคลื่อนเป็นวงจร เปรียบเสมือนภาพสะท้อนโดยรวมของการทำงานในโรงเรียน การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น รวมถึงการวางแผน และการพัฒนาการทำงานอย่างต่อเนื่อง โมเดลการพัฒนาโรงเรียนประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการ 8 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การสร้างเสริมศักยภาพ (2) คำนิยามและวิสัยทัศน์ (3) การทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา (4) การกำหนดแผนงาน (5) พันธกิจ (6) การทบทวนคุณภาพภายนอก (7) การปฏิบัติงานและการกำกับดูแล และ (8) การสื่อสาร เช่นเดียวกันกับ มะลิวัน ศรีโคตร (2549, 89) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำผลการประเมินภายนอกและข้อเสนอแนะไปใช้ในการพัฒนา โรงเรียนมัธยมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครู มีการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกและข้อเสนอแนะไปใช้ในการพัฒนา โรงเรียน อยู่ใน ระดับ มาก นอกจากนั้น สุพรรณิ นิลเยี่ยม (2550, 101-105) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินการของสถานศึกษาในการนำผลการประเมินภายนอกไปพัฒนาสถานศึกษาของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7:กรณีศึกษา ผลการศึกษาวิจัยพบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ได้ดำเนินการประชุมวางแผนการดำเนินงาน มีการวิเคราะห์ปัญหา ดำเนินการตามข้อเสนอแนะ มี

การติดตามผลเป็นระยะๆ มีการแบ่งงานให้หัวหน้าฝ่ายต่างๆ รับผิดชอบเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นเสนอผลงานต่อหัวหน้างาน หัวหน้างานรวบรวมผลงานบันทึกเสนอต่อผู้บริหารต่อไป ซึ่งการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะได้รับความร่วมมือจากบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนเป็นอย่างดี เช่นเดียวกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553, 13-16) ได้กล่าวถึงการประกันคุณภาพไว้ว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นการทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจกระบวนการทำงาน แนวทางในการปฏิบัติงาน รวมถึงผลลัพธ์จากการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อที่จะนำมาใช้เป็นตัวกำหนดจุดแข็งหรือจุดที่ต้องปรับปรุง ชี้นำแนวทางที่ช่วยสร้าง โอกาสที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนในด้านการพัฒนาการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระยะเวลาในการทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษาส่วนใหญ่อาจใช้เวลา 3-4 ปี สารสนเทศหรือข้อมูลที่ได้จากการทบทวนคุณภาพจะนำมาเป็นรากฐานของการประเมินและพัฒนาต่อไป นอกจากนี้การวิเคราะห์เกณฑ์ที่พัฒนาขึ้นจะช่วยให้โรงเรียนสามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของแผนการพัฒนารวมถึงพันธกิจของโรงเรียนภายหลังการทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนจะมีการวางแผนงานเพื่อการเปลี่ยนแปลงใน 3-5 ปีข้างหน้า ตามแนวทางที่ได้จากการทบทวนคุณภาพภายใน การทบทวนคุณภาพภายนอกจะทำให้ข้อมูลย้อนกลับถึงความน่าเชื่อถือของการทบทวนภายใน และช่วยเพิ่มเติมแผนการพัฒนาโรงเรียนที่จำเป็น ในการทบทวนคุณภาพภายนอกจะเป็นการดำเนินงานของคณะทำงานจากองค์กรภายนอกที่เกี่ยวข้อง เข้าตรวจเยี่ยม โรงเรียนใช้ระยะเวลา 1-3 วัน ส่วนใหญ่ภายหลังจากที่มีการทบทวนคุณภาพภายใน

เสร็จสิ้นแล้ว โดยทั่วไปโรงเรียนจะเข้ารับการ
ทบทวนคุณภาพภายนอกในทุก 3-5 ปี ภายหลังจาก
การทบทวนคุณภาพภายนอกจะมีการนำเสนอสารสนเทศ
ที่ได้รับมาใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกภาค
ส่วน โดยมีการกำกับดูแลการปฏิบัติงานอย่าง
ต่อเนื่อง นอกจากนั้น โรงเรียนยังต้องใช้การสื่อสาร
เพื่อให้ข้อมูลที่จำเป็นกับบุคลากร หรือเป็นการรับฟัง
ความคิดเห็น หรือปัญหาที่พบระหว่างการนำผลการ
ทบทวนไปใช้ในการปฏิบัติงาน ดังนั้นการพัฒนา
สถานศึกษาจะต้องมีการทบทวนคุณภาพตามวงจร
โมเดลการพัฒนาโรงเรียน และยิ่งไปกว่านั้นการ
พัฒนาโรงเรียนสมควรอย่างยิ่งที่จะมีการพัฒนาที่มุ่ง
สู่ความเป็นเลิศ ในประเด็นเกี่ยวกับ การนำผลการ
ประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรกไปใช้ในการ
พัฒนาโรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอ
เชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า โรงเรียนที่มี
ลักษณะการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้
โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ 7 ขั้นตอน คือ ขั้นตอน
ที่ 1 ประชุมฝ่ายที่เกี่ยวข้องต่างๆ เพื่อกำหนดแผนการ
ดำเนินงาน ขั้นตอนที่ 2 กำหนดแผนการดำเนินงาน
และบรรจุไว้ในธรรมนูญโรงเรียน แผนปฏิบัติการ
ประจำปี รายงานการประเมินตนเอง ขั้นตอนที่ 3
กำหนดโครงการ/กิจกรรม เพื่อพัฒนาตามมาตรฐาน/
ตัวบ่งชี้ ขั้นตอนที่ 4 ผู้เกี่ยวข้องผู้บริหาร คณะครู
นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา
ชุมชน เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม ขั้นตอนที่ 5 การ
ดำเนินโครงการ/กิจกรรม มีความต่อเนื่อง ขั้นตอนที่
6 ผลการดำเนินงาน บรรลุตามเป้าหมายโครงการ/
กิจกรรม และขั้นตอนที่ 7 ประเมินความพึงพอใจ
ผู้เกี่ยวข้อง โครงการ/กิจกรรม ซึ่งการดำเนินการของ
โรงเรียนเป็นไปตามระบบการประกันคุณภาพภายใน
และวงจรคุณภาพ สอดคล้องกันกับที่ สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, 5-9) ได้
กล่าวเกี่ยวกับ หลักเกณฑ์ และวิธีการพัฒนาระบบ

การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตาม
กฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการ
ประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 ไว้ดังนี้ ให้
สถานศึกษาดำเนินการโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม
ของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและ
ภาคเอกชน ดังต่อไปนี้ กำหนดมาตรฐานการศึกษา
ของสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
ของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
ของสถานศึกษา จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ
สถานศึกษา จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพ
การศึกษา จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตาม
มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำรายงาน
ประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และ
จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
และภายหลังจากนั้นจะมีการประเมินคุณภาพ
ภายนอกต่อไป เช่นเดียวกันกับที่ สำนักงานรับรอง
มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(2556, 10-
18) ได้กล่าวเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกไว้
ว่า การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินผล
การจัดการศึกษา เพื่อตรวจสอบคุณภาพของ
สถานศึกษาโดยหน่วยงานหรือบุคคลภายนอก
สถานศึกษา เพื่อมุ่งให้การพัฒนาคุณภาพและ
มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาดียิ่งขึ้น ซึ่งต้อง
เริ่มต้นจากการที่สถานศึกษามีระบบการประกัน
คุณภาพภายใน เพื่อวางแผนพัฒนาคุณภาพของ
ตนเอง ดำเนินการปรับปรุงคุณภาพ มีการกำกับ
ติดตามคุณภาพ และมีระบบประเมินตนเองก่อน
ต่อจากนั้นจึงรับการประเมินคุณภาพภายนอกโดย
สมศ. ซึ่งจะดำเนินการพิจารณาและตรวจสอบจากผล
การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา การ
ประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพ
ภายนอกจึงควรสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
เพราะต่างมุ่งสู่มาตรฐานหรือคุณภาพที่คาดหวังให้

เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน เช่นเดียวกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, 5-9) ได้กล่าวเกี่ยวกับ หลักเกณฑ์ และวิธีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 ได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพทั้งภายในให้สถานศึกษาดำเนินการ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน (1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ (4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (5) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (6) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (7) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน (8) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่วนการดำเนินการโครงการ/กิจกรรม เพื่อพัฒนาโรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ที่โรงเรียนมีการดำเนินการนำมาใช้ในการพัฒนาโรงเรียน พบว่า โรงเรียนมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง ผู้บริหาร คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษา เข้าสู่คุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาจากระบบและโครงสร้าง การวางแผนและการดำเนินงานตามแผนรวมทั้ง“สร้างจิตสำนึก”ให้เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็น “ความรับผิดชอบร่วมกัน” ของทุกคน

สอดคล้องกับที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, 5-9) ได้กล่าวเกี่ยวกับ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาจึงยึดหลักการ การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการทำงาน หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทั้งในฐานะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา หรือคณะทำงานในส่วนอื่น ๆ ของสถานศึกษาโดยมีการร่วมกันคิดตัดสินใจ สนับสนุน ส่งเสริม และติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน ตลอดจนร่วมภาคภูมิใจในความสำเร็จของสถานศึกษา เช่นเดียวกันกับที่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553, 13-16) ได้กล่าวถึงการพัฒนาโรงเรียน ไว้ว่า การพัฒนาโรงเรียนเป็นแนวทางหนึ่งในการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบ จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโรงเรียน การระดมศึกษาศึกษาของประเทศแคนาดา ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนได้ดังนี้ เป็นกระบวนการทำงานของบุคลากรภายในโรงเรียนที่มีลักษณะการขับเคลื่อนเป็นวงจร เปรียบเสมือนภาพสะท้อนโดยรวมของการทำงานในโรงเรียน การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น รวมถึงการวางแผน และการพัฒนาการทำงานอย่างต่อเนื่อง

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์ของบุคคลหลายท่าน ซึ่งไม่อาจจะนำมากล่าวได้ทั้งหมด ท่านแรกคือผู้ศึกษาใคร่ขอกราบพระคุณคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนมพร จันทรปัญญา ประธานกรรมการที่ปรึกษา ท่านที่สองคือ ท่านอาจารย์อองอาจ โฆษณุนันท์ ท่านที่สาม คือท่านอาจารย์ ดร.พัชรวิวรรณ กิจมี กรรมการที่ปรึกษา ที่ให้

คำแนะนำเทคนิคการจัดทำรายงานการวิจัย ผู้วิจัยใคร่
ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ขอขอบผู้เชี่ยวชาญ
รวมทั้งคณะครูผู้บริหาร โรงเรียนผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน
ที่ได้ให้ข้อมูลและอำนวยความสะดวกในเก็บข้อมูลที่เป็น
ประโยชน์ในการวิจัย ขอขอบพระคุณคุณพ่อ
สง่า ไชยมงคล คุณแม่วรรณวิไล ไชยมงคล และคุณ
ศุภลักษณ์ ไชยมงคล ที่อยู่เบื้องหลังในความสำเร็จ
และให้ความช่วยเหลือสนับสนุนและให้กำลังใจ
ตลอดมา

เอกสารอ้างอิง

- [1] มะลิวัน ศรีโคตร. (2549). การผลการประเมิน
ภายนอกและข้อเสนอแนะไปใช้พัฒนา
โรงเรียนมัธยมศึกษาตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษานครราชสีมา เขต 6 .
- [2] สุพรรณิ นิลเยี่ยม. (2550). การดำเนินการของ
สถานศึกษาในการนำผลการประเมินภายนอก
ไปพัฒนาสถานศึกษาของโรงเรียนในเขตพื้นที่
การศึกษานครราชสีมา เขต 7 : กรณีศึกษา.
วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต., บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- [3] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553).
การวิเคราะห์กระบวนการพัฒนาการศึกษาของ
โรงเรียนภายหลังการประเมินภายนอกรอบ
แรก. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- [4] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
(2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุม
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- [5] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
(2554). แนวทางการประกันคุณภาพภายใน

ของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ
หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพ
การศึกษา พ.ศ.2553. กรุงเทพมหานคร : โรง
พิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
จำกัด.

- [6] สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน
คุณภาพการศึกษา. (2556). คู่มือการประเมิน
คุณภาพภายนอกกรอบสาม(พ.ศ.2554-2558)
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา
(แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2554).
กรุงเทพมหานคร : บริษัท
ออฟเซท พลัส จำกัด.

การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้กับการบริหารสถานศึกษาใน โรงเรียนเนินมะปรางศึกษาวิทยา อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

Implementation of Sufficient Economic Philosophies to Education Institute Administration in Neunmaprangsuksawittaya School, Noen Maprang District, Phitsanulok Province

พัฒน์อนิษฐ์ ตระกูลอินคอม¹

¹สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาอีสเทอร์น

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเนินมะปรางศึกษาวิทยาอำเภอเนินมะปรางจังหวัดพิษณุโลก ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูและพนักงานราชการจำนวน 48 คนในปีการศึกษา 2557 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการสัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเนินมะปรางศึกษาวิทยา อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับการปฏิบัติมากทุกด้าน ได้แก่ (1) ด้านการบริหารงานวิชาการ (2) ด้านการบริหารงานแผนงานและงบประมาณ (3) ด้านการบริหารงานบุคคล และ (4) ด้านการบริหารงานทั่วไป และผลการสัมภาษณ์ พบว่า (1) ด้านการบริหารงานวิชาการ ได้มีการปรับหลักสูตรโดยนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของครูให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน (2) ด้านการบริหารงานแผนงานและงบประมาณมีการจัดทำรายละเอียด โครงสร้าง แผนงานงานโครงการ และกิจกรรมหลักที่ชัดเจน รวมทั้งมีการบริหารบัญชีเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง (3) ด้านการบริหารงานบุคคลมีการวิเคราะห์ภารกิจและประเมินสภาพความต้องการกำลังคนกับภารกิจของสถานศึกษา (4) ด้านการบริหารงานทั่วไปสถานศึกษามีการจัดใช้อาคารสถานที่อย่างประหยัด มีการติดตามและตรวจสอบการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและเอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้

คำสำคัญ

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, การบริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aimed to investigate the implementation of sufficient economic philosophies to education institute administration in Neunmaprangsuksawittaya School, Noen Maprang District, Phitsanulok Province. The population used in this study included school administrators, teachers and government officers numbering 48 people in the academic year 2014. The tools used for collecting the

data were 5-rating-scale questionnaires. The data were analyzed through frequency, percentage, mean and standard deviation while interviews were through content analysis. The findings were as follows:

The educational personnel of Neunmaprangsuksawittaya School, Noen Maprang District, Phitsanulok Province implemented sufficient economic philosophies to education institute administration at high level in all aspects, namely (1) academic affairs administration (2) plan and budget administration (3) personnel administration and (4) general administration. In addition, the results of interviews were as follows. (1) According to the academic affairs administration, the curricular were improved by implementing the sufficient economic philosophies to manage learning and teaching and develop teacher's learning sources being appropriate to the school context. (2) Related to the plan and budget administration, the details, structures, plans and main activities were made clearly and the accounting administration was relevant to laws, regulations and documents related. (3) Regarding the personnel administration, the missions were analyzed and the power man needs with the school missions were evaluated. (4) According to the general administration, the school utilized buildings and places economically, monitored and checked the school resources to make them worthiness and benefits for learning.

บทนำ

จากแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559) โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีพระราชดำรัสไว้ในโอกาสต่าง ๆ มาเป็นปรัชญาพื้นฐาน เพื่อเป็นแนวในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ ของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ โดยแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติเป็นการบูรณาการด้าน ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและกีฬา กับการศึกษาทุกระดับ มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นคนดี เก่ง และมีความสุข ซึ่งเป้าหมายของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาตินี้มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ มีสมรรถนะด้านต่าง ๆ เช่นสมรรถนะทางด้านการอ่านและการเขียนทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ด้านการคิดคำนวณคิดวิเคราะห์ เพื่อแก้ปัญหา การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รักการอ่าน มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง แสวงหาความรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตมีความรู้เชิงวิชาการและสมรรถนะทางวิชาชีพ สามารถประกอบอาชีพและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553, หน้า 13)

ทิศทางการพัฒนาประเทศโดยเน้นที่คนเป็นศูนย์กลางนั้น กระทรวงศึกษาธิการในฐานะเป็นองค์กรที่มีหน้าที่ในการพัฒนาคนจึงได้ประกาศใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมเพื่อแก้ไขปัญหาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม นโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงนั้นประกอบด้วย 2 ส่วน คือ การบริหารสถานศึกษา โดยนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการกำหนดนโยบายและแนวทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นหลักของการบริหารจัดการและการประสานงานให้ทุกส่วนได้มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา และการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยสถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) กระทรวงศึกษาธิการได้มุ่งเน้นให้คนไทยเป็น คนดี คนเก่งมีภูมิคุ้มกันมีความสุขมีความรู้เชิงวิชาการและสมรรถนะทางวิชาชีพใฝ่เรียนรู้ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตลอดอายุขัยและยาเสพติดเป็นฐานหลักของการพัฒนาประเทศได้จัดทำ

กรอบทิศทางในการศึกษาให้กับหน่วยงานในสังกัด
ได้ใช้เป็นหลักสูตรในการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต
39 ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐ สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษา
มีหน้าที่บริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับ
มัธยมศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน จึงได้
จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระยะ 4 ปี (พ.ศ.
2555 - 2558) โดยวิเคราะห์ความสอดคล้องกับ
นโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล
กระทรวงศึกษาธิการ แผนพัฒนาการศึกษา เพื่อเป็น
กรอบทิศทางในการดำเนินงาน และได้กำหนด
นโยบายในการบริหารการศึกษาของสถานศึกษาว่า
“ปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทย
และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”
(แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระยะ 4 ปี, 2555,
หน้า 5) โรงเรียนเนินมะปรางศึกษาวิทยา เป็น
โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ได้เห็นความสำคัญใน
การบริหารจัดการสถานศึกษา ตามนโยบายของ
กระทรวงศึกษาธิการ และนโยบายของสำนักงาน
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 (แผนพัฒนาคุณภาพ
การศึกษา ระยะ 4 ปี, 2555, หน้า 5) จึงได้นำหลัก
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาดำเนินงานจัดการบริหาร
สถานศึกษาของสถานศึกษาใน 4 ด้าน คือ 1) การ
บริหารงานวิชาการ โดยมุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพของ
ผู้เรียน ด้วยการจัดการกิจกรรมด้านต่าง ๆ มุ่งเน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญและการใช้กระบวนการตามหลักของ
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียน
โดยการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนทั้ง 8 กลุ่ม
สาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่มี
เป้าหมายให้ผู้เรียนมีการดำเนินชีวิตที่ดี อยู่ในความ
ไม่ประมาทยึดหลักของหลักปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง อันได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล

มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีความรู้และคุณธรรม 2) การ
บริหารงานแผนงานและงบประมาณ มุ่งในการ
พัฒนาการกำหนดนโยบายและการวางแผน
งบประมาณของสถานศึกษา มีเป้าหมายให้
สถานศึกษาตั้งอยู่ในแนวทางสายกลางตามหลัก
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ยึดหลักความพอประมาณ
ในการบริหารจัดการงบประมาณสถานศึกษาตาม
ความเหมาะสม มีเหตุผลในการตัดสินใจพิจารณาใช้
งบประมาณด้วยความรอบคอบ และสร้างภูมิคุ้มกัน
ในตัวที่ดีเพื่อเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง
ต่อสภาวะแวดล้อมในด้านต่าง ๆ 3) ด้านการ
บริหารงานบุคคล มุ่งพัฒนาบุคลากรด้านความรู้
ความเข้าใจและการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงการสร้างวัฒนธรรมองค์กร และ
พัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนอันพึงประสงค์ 4) การ
บริหารงานทั่วไป มุ่งพัฒนาให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย
ตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้ตามหลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจและได้ศึกษาว่า
มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ใน
โรงเรียนเนินมะปรางศึกษาวิทยา อำเภอเนินมะปราง
จังหวัดพิษณุโลก อย่างไร เพื่อเป็นข้อมูลและ
แนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตาม
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียงไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียน
เนินมะปรางศึกษาวิทยา อำเภอเนินมะปราง จังหวัด
พิษณุโลก

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 1 คน ครู 46 คน และพนักงานราชการ 1 คน รวมทั้งสิ้น 48 คน ของโรงเรียนเนินมะปรางศึกษาวิทยา อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2558

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้กับการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเนินมะปรางศึกษาวิทยา อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลกโดยยึดหลัก 3 ห่วง ได้แก่ 1. ความพอประมาณ 2. ความมีเหตุผล และ 3. การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และ 2 เงื่อนไข ได้แก่ 1. เงื่อนไขความรู้ และ 2. เงื่อนไขคุณธรรม ซึ่งนำไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน คือ (1) การบริหารงานวิชาการ (2) การบริหารงานแผนงานและงบประมาณ (3) การบริหารงานบุคคล (4) การบริหารงานบริหารทั่วไป ตามโครงสร้างการบริหารสถานศึกษา

วิธีการดำเนินงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

1. แบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยปรับปรุงและพัฒนาขึ้นโดยพิจารณาภายใต้กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมทั้งให้สอดคล้องกับคำจำกัดความในการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ 3 ตอนประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง

หน้าที่ในสถานศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้กับการบริหารสถานศึกษาเป็นแบบมาตรวัดประเมินค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็น ปัญหาและข้อเสนอแนะของการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา

2. เครื่องมือแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความสำคัญและที่มาของการเลือกใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารและการปฏิบัติหน้าที่สถานศึกษาตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานแผนงานและงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับผลการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 4 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ขออนุญาตผู้อำนวยการ โรงเรียนเนินมะปรางศึกษาวิทยา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการศึกษาวิจัยทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้กับการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเนินมะปรางศึกษาวิทยา อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

2. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอเข้าสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครู
3. รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนนินมะปรางศึกษาวิทยาอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก
4. ตรวจสอบและสรุปรายละเอียดในแต่ละประเด็นข้อคำถาม
5. เรียบเรียงข้อมูลเพื่อสรุปเป็นรายงานการวิจัยเรื่องการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้กับการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนนินมะปรางศึกษาวิทยา อำเภอเนินมะปรางจังหวัดพิษณุโลก

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่องการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้กับการบริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนนินมะปรางศึกษาวิทยา อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก ประชากรผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าคือผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 1 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา 47 คน รวมจำนวน 48 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการสัมภาษณ์วิเคราะห์สาระเนื้อหา และใช้การพรรณนาความ

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 48 คนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ระหว่าง 30 - 40 ปี มากที่สุด ส่วนใหญ่มีการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรี มีตำแหน่งเป็นครูผู้สอน และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงาน น้อยกว่า 6 ปี และมากกว่า 20 ปี มากที่สุด

1. การบริหารงานวิชาการ พบว่าส่วนมากมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุดคือการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้ครอบคลุมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับการปฏิบัติมากและด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ศึกษาหรือวิเคราะห์หรือวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียน การสอน อยู่ในระดับการปฏิบัติปานกลาง ในการสัมภาษณ์ พบว่า มีการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรจะคำนึงถึงศักยภาพของนักเรียนในแต่ละชั้น และมีการจัดทำรายวิชาเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของโรงเรียน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีการส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ และมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ส่วนด้านการวัดประเมินผลมีการส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงและจัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่นๆ ได้ตามความเหมาะสม

2. การบริหารงานแผนงานและงบประมาณ พบว่าส่วนมากมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุดคือการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานด้านงบประมาณไว้ชัดเจน อยู่ในระดับการปฏิบัติมากที่สุดและด้านที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ระดมทรัพยากรจากหน่วยงานอื่นเพื่อใช้ในการบริหารจัดการอย่างเหมาะสมกับทรัพยากรที่มีอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก ในการสัมภาษณ์ พบว่ามีการจัดทำและเสนอของบประมาณมีการจัดทำรายละเอียดโครงสร้างแผนงาน งานโครงการ และกิจกรรมหลักที่ชัดเจนรวมทั้ง มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาที่มีผลกระทบต่อจัดการศึกษา ด้านการจัดสรรงบประมาณ มีการวิเคราะห์กิจกรรมตามภารกิจงานเพื่อลำดับความสำคัญและกำหนดงบประมาณของแต่ละสายงานเพื่อจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามความเหมาะสม ด้านการบริหารการเงิน มีการวางแผนการ

บริหารการเงิน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความจำเป็นของสถานศึกษามีการบริหารการเงินให้เป็นไปตามความต้องการ ความจำเป็น และเกิดประโยชน์สูงสุด

3. การบริหารงานบุคคล พบว่าส่วนมาก มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุดคือกำหนดบทบาทผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานในแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจนอยู่ในระดับการปฏิบัติมากและด้านที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุดคือใช้วิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้ในการพัฒนาบุคลากรเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันด้านสังคมและวัฒนธรรมอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก ในการสัมภาษณ์ พบว่ามีการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งของสถานศึกษา มีการวิเคราะห์ภารกิจและประเมินสภาพความต้องการกำลังคนกับภารกิจของสถานศึกษา มีการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตามความต้องการและความจำเป็นของสถานศึกษา ส่วนการพัฒนาบุคลากรก็มีการจัดให้มีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาตามความรู้และความสนใจของแต่ละคน

4. การบริหารงานทั่วไป พบว่าส่วนมาก มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุดคือการจัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์สืบสานวัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาไทยอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก และด้านที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุดคือการจัดองค์กร โครงสร้างและระบบการบริหารงานที่มีความคล่องตัวสูงและปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป อยู่ในระดับการปฏิบัติมาก ในการสัมภาษณ์ พบว่ามีการจัดใช้อาคารสถานที่อย่างประหยัด คัดค้านในส่วนที่จำเป็นต่อการใช้ประโยชน์ มีการติดตามและตรวจสอบการใช้อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและเอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ มีการบำรุง ดูแล และพัฒนาอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

ให้อยู่ในสภาพที่มั่นคงปลอดภัย เหมาะสมที่จะใช้ประโยชน์

อภิปรายผล

การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้กับการบริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนเนินมะปรางศึกษาวิทยา อำเภอนีนมะปราง จังหวัดพิษณุโลก มีประเด็นที่ควรอภิปราย ดังนี้

ในการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาได้มีการกำหนดด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้ครอบคลุมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและสังคมเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการจัดการศึกษาโดยคำนึงถึงศักยภาพของนักเรียน และยังมี การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมนำความรู้ ที่หลากหลายให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจของผู้เรียนรวมทั้งมีการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง เป็นไปตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเรื่องของความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ กิติมา ปรีดีดีล (2532 หน้า 48) ได้กล่าวว่าผู้บริหารควรจัดทำแผนวิชาการที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือนโยบาย มีความริเริ่มสร้างสรรค์ในงานวิชาการ มีการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบ โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาทางวิชาการมีการส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานปรับปรุงตนเองด้านวิชาการ ให้ครูผู้สอนเข้าใจจุดประสงค์และจุดมุ่งหมายของการสอน ติดตามและประเมินผลโดยใช้เทคนิคการส่งเสริมมากกว่าการสอนคน รวมทั้งสร้างขวัญและกำลังใจให้เกิดขึ้นในการทำงาน เพื่อให้การบริหารงานวิชาการพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่กำหนดอีกด้วย

การบริหารงานแผนงานและงบประมาณ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานด้านงบประมาณไว้ชัดเจน พร้อมกับบริหาร งบประมาณ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล และยังมี การกำหนดมาตรการและใช้ทรัพยากรของสถานศึกษา อย่างเหมาะสมกับแผนงานโครงการของสถานศึกษา รวมถึงมีการติดตาม ประเมินผล ตรวจสอบการใช้ งบประมาณ ที่เป็นปัจจุบันอีกด้วย สอดคล้องกับผล การศึกษาของ สมเดช สีแสง (2544 หน้า 416) ได้กล่าว ว่าภารกิจการบริหารงานงบประมาณเป็นภารกิจสำคัญ ของการบริหารสถานศึกษา การบริหารงาน งบประมาณเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารงานทุก ชนิด ทุกหน่วยงานและทุกองค์การไม่ว่าจะเป็นฝ่ายรัฐ หรือเอกชน องค์กรการกุศลหรือฝ่ายธุรกิจ ทุก หน่วยงานและทุกองค์การจะต้องจัดทำงบประมาณให้ มีประสิทธิภาพ เพื่อสามารถใช้งบประมาณที่มีอยู่ให้ เกิดประโยชน์สูงสุดรวมทั้งคาดการณ์ล่วงหน้าถึงการ เปลี่ยนแปลงทางการเงินที่จะเพิ่มหรือลดในอนาคต ด้วย เพื่อสามารถวางแผนแก้ปัญหาได้ทันการณ์และไม่ เป็นเหตุให้การดำเนินงานต้องหยุดชะงักงบประมาณ เป็นสิ่งบ่งชี้แนวความคิดในการบริหารงานตลอดจน วิธีการดำเนินงานงบประมาณ จึงมีความสัมพันธ์ เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ นโยบาย วิธีดำเนินงานและ โครงสร้างของหน่วยงาน การดำเนินการกับ งบประมาณในรูปแบบที่เหมาะสม มีความจำเป็นใน การช่วยส่งเสริมการดำเนินงานของหน่วยงานองค์การ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ

การบริหารงานบุคคล สถานศึกษาได้มีการ จัดทำแผนงาน โครงการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าของปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง และวางแผนกรอบอัตรากำลัง บุคลากรของสถานศึกษา ให้พอดีกับปริมาณงานของ สถานศึกษาโดยคำนึงถึงศักยภาพและความเหมาะสม

กับงานพร้อมทั้งจัดสรรงบประมาณให้โครงการพัฒนา บุคลากร ตามความต้องการและจำเป็น เน้นความ ประหยัด ทั้งยังมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของ บุคลากรในสถานศึกษาเป็นไปอย่าง บริสุทธิ์ ยุติธรรม ตรวจสอบได้อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ สมคิด บางโม (2538 หน้า 126) ได้กล่าวว่ากระบวนการบริหารงาน บุคคล เป็นกระบวนการเกี่ยวกับการกำหนด นโยบาย และการวางแผนเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลที่จะเข้า มาปฏิบัติงานหรือที่กำลังปฏิบัติงาน อยู่ในหน่วยงาน หรือองค์การ เพื่อให้การดำเนินงานด้านการบริหารงาน บุคคลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ต่อหน่วยงานหรือองค์การ กระบวนการบริหารงาน บุคคล จะประกอบด้วย การสรรหาบุคคล การใช้บุคคล การพัฒนาบุคคล และการธำรงรักษาบุคคล ซึ่งแต่ละ ขั้นตอนผู้บริหารจะต้องดำเนินการ โดยอาศัยความรู้ ด้านระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องและประสบการณ์

ในด้านการบริหารงานทั่วไปสถานศึกษาจัด กิจกรรมที่สร้างสรรค์สืบสาน วัฒนธรรมประเพณีและ ภูมิปัญญาไทย มีการดำเนินการบริการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ได้อย่างสอดคล้องกับ ภูมิสังคมและสภาพของสถานศึกษาพร้อมกับเผยแพร่ และส่งเสริมการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับ เศรษฐกิจ พอเพียงผ่านสื่อที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง และยังให้มี คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วม รับผิดชอบการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่าง จริงจังซึ่งสอดคล้องกับ ปรียานุช พิบูลสราวุธ (2549) กล่าวว่า บุคลากรจะต้องรู้จักบูรณาการการเรียนการสอนให้เด็กและเยาวชนเห็นถึงความเชื่อมโยงในมิติ ต่าง ๆ ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม สังคม และ เศรษฐกิจ ซึ่งความเป็นองค์รวมนี้อาจเกิดขึ้นได้ ครูต้อง ใช้ความรู้และคุณธรรมเป็นปัจจัยในการขับเคลื่อน โดยสอดแทรกแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรสาระเรียนรู้ต่าง ๆ และประยุกต์หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดกิจกรรม

ผู้เรียน เพื่อสอนให้เด็กรู้จักการใช้ชีวิตได้อย่างสมดุล ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อนันต์ เพียรพาณิชย์ (2545) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานรูปแบบที่ครูและชุมชนมีบทบาทหลัก ตามความคิดเห็นของครูและผู้นำชุมชนกลุ่มโรงเรียนขามใหญ่พัฒนา จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ด้านบริหารทั่วไปใช้หลักความมีเหตุผล โดยชุมชนให้ความร่วมมือกับโรงเรียนและสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น หลักภูมิคุ้มกัน โรงเรียนให้บริการงานธุรการ งานอาคารสถานที่ และงานสัมพันธ์กับชุมชน และหลักความพอประมาณ คือ โรงเรียนเอื้อวัสดุ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกและสถานที่ให้กับชุมชนเข้ามาใช้ได้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยได้รับความกรุณาเป็นอย่างดีจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนมพรจันทร์ปัญญา ประธานกรรมการที่ปรึกษาอาจารย์ และอาจารย์ อองอาจโฆษ ชุณหันธ์ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตั้งแต่เริ่มการวิจัย คำนึงว่าจนเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณดร.จักรปรุฬห์ วิชาอัครวิทย์ นางพิมพ์ทอง สังสุทธิพงศ์ และ นาง อัญชัญ เลียงเพ็ชร ผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาให้คำแนะนำ และตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นรวมทั้งผู้อำนวยการ โรงเรียนเนินสะอาด วิทยาคม โรงเรียนวังโพรงพิทยาคมและโรงเรียนไทรย้อยพิทยาคมที่ให้ความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือ ตลอดจนผู้บริหารและคณะครู โรงเรียนเนินมะปรางศึกษาวิทยาอำเภอเนินมะปรางจังหวัดพิษณุโลกทุกท่านที่ให้การช่วยเหลือร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

นอกจากนี้ยังได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือในการทำงานจากบุคคลในครอบครัว ผู้คอยให้กำลังใจและสนับสนุนในการทำงานในทุกๆ ด้านมาโดยตลอดทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี คุณค่าและประโยชน์จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบเพื่อเป็นการตอบแทนพระคุณบิดา-มารดา สมาชิกทุกคนในครอบครัว และครูอาจารย์ทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนให้กำลังใจที่ดีแก่ผู้วิจัย

เอกสารอ้างอิง

- [1] กิติมา ปริดีดิถก. (2532) การบริหารและการนิเทศ การศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: บริษัทอักษรภาพพัฒนา จำกัด.
- [2] ปรียานุช พิบูลสรารุช. (2549) หลักการบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: สหมิตรออฟเซต.
- [3] สมคิด บางโม. (2538) หลักการจัดการ. กรุงเทพฯ: นำอักษรการพิมพ์.
- [4] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39. (2555). แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2555 - 2558). พิษณุโลก: กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 (เอกสารประกอบการประชุม).
- [5] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553) แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 – 2559). กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- [6] สมเดช สีแสง. (2544) คู่มือการบริหารโรงเรียน ประถมศึกษา. ชัยนาท.
- [7] อนันต์ เพียรพาณิชย์. (2545) หลักการบริหารงานบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

การนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ในโรงเรียนเครือข่ายพร้าว 4 อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

Local Curriculum Application of School in The School Network 4,
Phrao District, Chiang Mai Province

นายกรวัฒน์ เรืองศักดิ์¹, พิชรีวรรณ กิจมี²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, korawat_801@hotmail.com

²อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, nye_nai@hotmail.com

บทคัดย่อ:

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ในโรงเรียนเครือข่ายพร้าว 4 อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร และครูจำนวนทั้งสิ้น 83 คน ปีการศึกษา 2558 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการสัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่าการนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ในโรงเรียนเครือข่ายพร้าว 4 อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าโดยรวมมีการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีจำนวน 7 ด้านที่มีการปฏิบัติมาก คือด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ด้านการจัดหา เลือกรู้ ทำและพัฒนาสื่อ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการทำวิจัยเพื่อพัฒนาและด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และมีจำนวน 1 ด้านเท่านั้น ที่มีการปฏิบัติปานกลาง คือ ด้านการแนะแนว ผลจากการสัมภาษณ์พบว่า ครูผู้สอนบางคนขาดความรู้ในการบูรณาการหลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง จึงได้มีการเชิญวิทยากรท้องถิ่น/ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาให้ความรู้เพิ่มเติม ส่วนผู้เรียนมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนควรจัดหลักสูตรท้องถิ่นให้เป็นวิชาเฉพาะ เพิ่มขึ้นอีก 1 วิชา เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีรายได้เสริมระหว่างเรียน และสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ในอนาคต

คำสำคัญ: หลักสูตรท้องถิ่น โรงเรียนเครือข่ายพร้าว 4

ABSTRACT:

This research aimed to study the local curriculum application of school in the school network 4 in Phrao District, Chiang Mai Province. The population used in this research administrators and teachers numbering totally 83 people in the academic year 2015. The tools were 5-rating scale questionnaires analyzed by frequency, percentage, mean and standard deviation and the interviews were analyzed by content analysis. The findings were as follows: According to the local curriculum application of school in the school network 4 in Phrao District, Chiang Mai Province, the respondents thought that the overall performance was at high level. When considering each aspect, it was found that 7 aspects were performed at high level, such as the learning environment creation, the providing, selecting, producing and developing media, the learner development activity arrangement, the learning process management, the measurement and evaluation. the research and development and the supervision, monitoring and following-up. The only 1 aspect with moderate level was the guidance. The results from the interviews indicated that some teachers lacked knowledge of integrating the local curriculum in accordance with the core curriculum. Therefore, some local guest speakers and local intellectuals were invited to provide additional The learners agreed that the schools should provide 1 more local curriculum as a specific course to encourage the learners to have extra income while studying and to be able to do their careers in the future.

KEYWORDS: Local Curriculum , School in The School Network 4

บทนำ

การศึกษาบ่งบอกถึงความเจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ด้านของประเทศนั้นๆ เพราะการศึกษาช่วยพัฒนาคนให้มีคุณภาพ เพื่อที่จะได้นำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาประเทศ ซึ่งความเจริญก้าวหน้าของวิทยาการด้านต่าง ๆ ในยุคโลกาภิวัตน์นี้ ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจและการศึกษา ทำให้แต่ละประเทศจะต้องมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน ซึ่งประเทศไทยก็ได้มีการจัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น เพื่อให้สถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอน โดยจะมีหลักสูตรท้องถิ่นเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรสถานศึกษา ทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง [7] ซึ่ง [13] กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้เป็นกิจกรรมที่สำคัญของการจัดการศึกษาที่จะก่อให้เกิดความสำเร็จไม่ว่าหลักสูตรที่สร้างขึ้นด้วยกระบวนการ และวิธีการที่ดีเพียงใดก็ตาม ดังนั้นทางโรงเรียนจึงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้าน

ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา มีความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรม และรักษาวัฒนธรรม เกิดทักษะแห่งการเรียนรู้และมีทักษะชีวิต สามารถดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ให้มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ หนึ่งในหลักสูตรแกนกลางนอกจากมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ 8 กลุ่มสาระแล้วนั้น ยังมีการนำเอาหลักสูตรท้องถิ่นเข้ามาสอดแทรกอยู่ในหลักสูตรแกนกลาง [6] หลักสูตรท้องถิ่นเป็นหลักสูตรที่สามารถบูรณาการเอาทรัพยากรท้องถิ่นและภูมิปัญญาชาวบ้านทั้งหลายมาใช้ในการเรียนการสอน หลักสูตรท้องถิ่นเป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นจากปัญหาและความต้องการของผู้เรียน และแก้ปัญหาในท้องถิ่นให้เข้ากับชีวิตของผู้เรียน ซึ่งครูและผู้เรียนเป็นผู้ที่ร่วมพัฒนาหรือสร้างหลักสูตรสำหรับตนเองขึ้นมาตามสภาพของเหตุการณ์หรือปัญหาในขณะนั้น

ดังนั้น หลักสูตรท้องถิ่นจึงต้องมีลักษณะสำคัญคือ เป็นหลักสูตรที่ตอบสนองชีวิตของผู้เรียนและความหลากหลายของปัญหามุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เหมาะสมกับเพศและวัย มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด และทักษะเน้นกระบวนการสอนให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริง ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ รู้จักการแสวงหาความรู้เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการแก้ปัญหา รู้วิธีวิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลเพื่อตัดสินใจได้เหมาะสม คือ คิดเป็น ชุมชน เป็นภูมิปัญญาเบื้องต้นและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่งเสริมความเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพของสังคม ในด้านศีลธรรม จริยธรรม การชำระใจซึ่งสังคมประชาธิปไตยร่วมรักษาสิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดความภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่น [21] ซึ่งผู้บริหารได้เริ่มนำหลักสูตรท้องถิ่นที่ได้รับการพัฒนาจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามาใช้เมื่อปีการศึกษา 2552 โดยการกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการเข้ากับการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระหรือกิจกรรมเสริมให้มีความสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น จากการสัมภาษณ์ [17] ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแจ่งกู๋เรือง (2559) กล่าวว่า ทางโรงเรียนได้นำหลักสูตรท้องถิ่นเข้ามามีใช้ในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการให้เข้ากับการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ และจัดกิจกรรมเสริมที่สอดคล้องกับสภาพชุมชนในท้องถิ่น ซึ่งตั้งแต่เริ่มใช้หลักสูตรท้องถิ่นมาอย่างไม่เคยมีการศึกษาว่า มีการนำไปปฏิบัติเป็นอย่างไร เพียงแต่พบว่า ในรายงานการปฏิบัติงานมีการกล่าวถึงปัญหาว่า ครูขาดความรู้ความชำนาญในการบูรณาการหลักสูตรท้องถิ่นเข้ากับการเรียนรู้ใน 8 กลุ่มสาระ

จากเหตุผลดังกล่าวมา ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาว่า มีการนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพร้าว 4 อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

อย่างไร เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นปีการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพร้าว 4 อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. หลักสูตรและแนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตร
 - 1.1 ความหมายของหลักสูตร
 - 1.2 ความสำคัญของหลักสูตร
2. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่น
 - 2.1 ความหมายหลักสูตรท้องถิ่น
3. ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้
 - 3.1 ความหมายของการนำหลักสูตรไปใช้
 - 3.2 ความหมายและจุดมุ่งหมายของการนำหลักสูตรไปใช้
 - 3.3 แนวคิดเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้
 - 3.4 กระบวนการนำหลักสูตรไปใช้

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพร้าว 4 อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ มีวิธีการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพร้าว 4 อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 83 คน ปีการศึกษา 2558
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพร้าว 4 อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ได้ทำทดสอบโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) ในการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ

เท่ากับ .899 ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และนำเสนอเนื้อหาสาระในรูปแบบความเรียง

ผลการวิจัย

การนำหลักสูตรท้องถิ่น ไปใช้ใน โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพร้าว 4 อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติมาก จำนวน 7 ด้าน ดังนี้ (1) ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ (2) การจัดหา เลือกใช้ทำและพัฒนาสื่อ (3) การจัดกระบวนการเรียนรู้ (4) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (5) การวัดผลและประเมินผล (6) การทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ และ (7) การนิเทศ กำกับ ติดตาม ส่วนด้านการแนะแนว มีการปฏิบัติปานกลาง และจากการสัมภาษณ์พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนในการจัดหลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้องกับหลักสูตรขั้นพื้นฐาน สภาพเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและสภาพท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงของตนเองในท้องถิ่น โดยนำหลักสูตรท้องถิ่น เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของวิชา 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการเรียนแบบบูรณาการ แต่พบว่า ครูผู้สอนบางคนขาดความรู้ในการบูรณาการหลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง จึงได้มีการเชิญวิทยากรท้องถิ่น/ภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้ามาให้ความรู้ หรือมีการนำนักเรียนไปศึกษาเรียนรู้สภาพจริงในท้องถิ่น ส่วนนักเรียนมีความคิดเห็นว่าเป็นว่า โรงเรียนควรจัดหลักสูตรท้องถิ่นให้เป็นวิชาเฉพาะเพิ่มขึ้นอีก 1 วิชา และควรจัดแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นในโรงเรียน เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น และสภาพแวดล้อมท้องถิ่น เพื่อให้ นักเรียนเข้าไปศึกษาเพิ่มเติม โดยที่ไม่ต้องออกไปศึกษานอกโรงเรียน

อภิปรายผล

1. ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าทางผู้บริหารได้มีการอนุมัติงบประมาณ เพื่อนำมาจัดสร้างบรรยากาศ/สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และใฝ่เรียนรู้มากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นไปตามที่ [16] กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับวัยและระดับของผู้เรียนจะเป็นสิ่งที่สนับสนุนและ ทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่อยากเรียน ซึ่งจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น และสอดคล้องงานวิจัย [1] ที่ศึกษาการประเมินการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติของโรงเรียนผดุงนารี จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับดีทุกด้าน

2. ด้านการจัดหา เลือกใช้ ทำและพัฒนาสื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารจัดการสื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีการประชุมและวางแผนร่วมกับบุคลากรในการจัดหาสื่อเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนและจัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับครูผู้สอน ซึ่งเป็นไปตามที่ [4] กล่าวว่า สื่อเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนั้นกระบวนการเรียนการสอนที่ผู้สอนถ่ายทอดเพียงด้านเดียวจึงเปลี่ยนแปลงไป กระบวนการเรียนรู้และวิธีสอนต้องกำหนดใหม่เพื่อมุ่งให้ผู้เรียน ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย สอดคล้องกับความต้องการ

ความสามารถ ความสนใจ การจัดการเรียนการสอน โดยใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ จะช่วยให้ผู้เรียน มีความรู้ ความเข้าใจ เพิ่มพูนประสบการณ์ทาง ความคิด การคิดสร้างสรรค์ และคิดอย่างมี วิจารณญาณ และสอดคล้องงานวิจัย [19] ที่ได้ ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการจัดหาสื่อและเครื่องเล่น สำหรับเด็กก่อนประถมศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียน เอกชน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนเอกชน มีการปฏิบัติการจัดหาสื่อ และเครื่อง เล่นสำหรับเด็กก่อนประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยการจัดหาสื่อที่มีความคงทน จัดหาเครื่องเล่น สัมผัสอย่างหลากหลาย

3. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ พบว่า ข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของผู้เรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูศึกษากระบวนการจัดการ เรียนรู้เพื่อวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ สภาพท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียน ได้อย่าง เหมาะสม ซึ่งเป็นไปตามที่ [2] กล่าวว่า การจัดการ เรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้หลักการ เดียวกับที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางที่ยึดผู้เรียน เป็นสำคัญที่สุด ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงพัฒนาการ ทางด้านร่างกายและสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความ สนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะๆ อย่าง ต่อเนื่อง และสอดคล้องงานวิจัย [18] ที่ศึกษาการ พัฒนานุเคราะห์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) โรงเรียนพหุศกภูมิพิสัย อำเภอพหุศกภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่าการพัฒนา บุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐาน BBL โรงเรียน พหุศกภูมิพิสัย อำเภอพหุศกภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ในวงรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์การ

ประชุม ปฏิบัติการ การศึกษาคุณและการนิเทศ ทำ ให้ครูผู้สอน เข้าใจถึงการสอนโดยใช้สมองเป็นฐาน แต่ยังมีปัญหาในเรื่องของการเขียนแผนการจัดการ เรียนรู้และนำเสนอแก่ผู้เรียน จึงต้องดำเนินการพัฒนา ในวงรอบที่ 2 โดยการนำกลยุทธ์ การเปรียบเทียบ ระหว่างโรงเรียนต้นแบบกับ โรงเรียนพหุศกภูมิพิสัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้มานำ มาปรับปรุงและพัฒนาการ เขียนแผนการ จัดการเรียนรู้อะไรและกระบวนการจัด กิจกรรมการเรียนรู้และจัดให้มีการนิเทศโดยการ สังเกตพฤติกรรมการสอนทำให้กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และจัด กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมอง เป็นฐาน BBL ได้ อย่างดี

4. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนจัดกิจกรรมที่ ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึง ประสงค์แก่ผู้เรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทาง โรงเรียนให้ความสำคัญในการพัฒนานักเรียนจึงเลือก จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม อันพึงประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ ซึ่งเป็นไปตามที่ กล่าวว่ากิจกรรม พัฒนาผู้เรียน โดย แบ่งเป็น 2 ลักษณะดังนี้ 1) กิจกรรมแนะแนว แนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริม และ พัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความ แตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนา ศักยภาพของตนเอง 2) กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรม ที่เกิดจากความสมัครใจของผู้เรียน มุ่งพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมจากกิจกรรมใน กลุ่มสาระ เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียน ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันแก้ปัญหาส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนอย่าง เต็มที่ และสอดคล้องงานวิจัย [8] ที่ได้ทำการศึกษาวินิจฉัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ กับคุณธรรม พื้นฐานของนักเรียนใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ให้แก่นักเรียนในโรงเรียนตามความเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอน และประชาชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก

5. ด้านการวัดผลและประเมินผลพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนในทุก ระดับชั้นปีโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารให้นโยบายเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนของนักเรียน โดยเน้นการประเมินสภาพจริง ซึ่งจะทำให้ครูสามารถรู้ถึง ปัญหาของผู้เรียนที่มีผลการเรียนต่ำ และสามารถนำ ผลการเรียนมาพัฒนาวิธีการสอนและการกำหนด จุดมุ่งหมายในการสอนที่เหมาะสมในปีการศึกษาต่อไป ซึ่งเป็นไปตามที่ [15] กล่าวว่า ความสำคัญของการวัดผลประเมินผลไว้ว่า หน้าที่ของครูต้องมีการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน ซึ่งนอกจากจะมีการจัดเตรียมการสอนและสอนแล้วไม่ว่าการเรียนการสอนจะอยู่ในระดับหรือวิชาใดก็ตาม การวัดและการประเมินผลจะเป็นเครื่องมือพัฒนาคุณภาพการเรียน การสอน เพราะผลจากการวัดผลประเมินผลจะเป็น เครื่องมือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และ สอดคล้องงานวิจัย [20] ที่ศึกษาการพัฒนาบุคลากร ด้านการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง โรงเรียน วังไม้แดงพิทยาคม อำเภอประทาย จังหวัด นครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ผลการดำเนินการ พัฒนาด้านความสามารถในการวัดผลและประเมินผล ตามสภาพจริง บุคลากรทุกคน ดำเนินการวัดและ ประเมินผลตามสภาพจริงได้ถูกต้องและสำเร็จ โดยมี ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

6. ด้านการแนะแนว พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุด คือ โรงเรียนแนะแนวเกี่ยวกับการนำเอาความรู้

ท้องถิ่นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้กับผู้เรียน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ทางโรงเรียนยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ในการบูรณาการเกี่ยวกับการนำหลักสูตร ท้องถิ่นไปใช้ในชีวิตประจำวันให้กับผู้เรียนได้ ซึ่งเป็นไปตามที่ [5] กล่าวว่า ต้องจัดให้มีการบูรณาการ เน้นแนวเข้าไปในการจัดการเรียนรู้ เป็นหน้าที่ของครู ทุกคนที่ต้องรู้จักและเข้าใจผู้เรียน และเข้าใจถึง พฤติกรรมและสาเหตุของพฤติกรรมตลอดจนให้ คำแนะนำเบื้องต้นอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะการ จัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน อย่างแท้จริง สอดคล้องงานวิจัย [11] เรื่องการพัฒนา ความสามารถในการแนะแนวของครู โรงเรียนชุมชน สันป่ายางหลวงด้วยกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่า การนำแผนการแนะแนวแต่ละเรื่อง ของครู ไปสู่การดำเนินงานวิจัยแบบมีส่วนร่วม เกิด การพัฒนาในระดับปานกลาง

7. ด้านการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารนำผลการวิจัยมา วางแผน ในการนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ใน ปี การศึกษาต่อไป ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีการ ดำเนินงาน โดยการใช้วงจรคุณภาพ PDCA ซึ่งจะนำ ผลที่ได้จากการประเมินมาทำการปรับปรุงแก้ไข โดย นำไปวางแผนในการทำงานในครั้งต่อไป เพื่อจะ ทำ ให้เกิดการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นไปตามที่ [10] กล่าวว่า การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ เรียนรู้ เป็นการหาความรู้หรือวิธีการใหม่ๆ เพื่อนำมา ประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ของการเรียนการสอนใน ชั้นเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพของการเรียนการสอน สอดคล้องงานวิจัย [12] ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาและวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนเชิงใหม่มีชัย อำเภอ แม่แตง จังหวัด เชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การวางแผนการใช้ หลักสูตรของโรงเรียนเชิงใหม่มีชัย อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ สิ่งที่ต้องดำเนินการคือ 1) กำหนด

จุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียน และการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน 2) กำหนดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียน และจัดการสอน ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) ดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและผู้เรียน จัดทำแผนการสอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอน วัดผลประเมินผล การเรียนการสอน 4) สนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร การนิเทศ ติดตามผลการใช้หลักสูตร 5) ดำเนินการใช้หลักสูตร โดยครูศึกษาหลักสูตรวิชาที่สอนและวิชาอื่น ๆ และ 6) ประเมินการใช้หลักสูตร ใช้รูปแบบ CIPP Model ของ Daniel Stufflebeam

8. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารตรวจสอบการดำเนินงานตามตัวชี้วัดสภาพความสำเร็จของหลักสูตรท้องถิ่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีการดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานประจำปี ตลอดจนมีการนิเทศ ติดตาม และ ตรวจสอบผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นไปตามที่ [14] กล่าวว่า การนิเทศมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาและการสอนในโรงเรียน การนิเทศช่วยพัฒนางานของครูผู้สอน ช่วยกระตุ้นให้ครูปรับปรุงการสอน จัดกิจกรรมการสอนผลิตและใช้สื่อ ประเมินผล ตลอดจนพัฒนาและปรับใช้หลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนและท้องถิ่น สอดคล้องงานวิจัย [9] ที่ได้ทำการศึกษากาวิจัยเรื่องทักษะการนิเทศของผู้ทำหน้าที่นิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ผู้ทำหน้าที่นิเทศภายในสถานศึกษาโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครราชสีมา มีทักษะในการนิเทศภายในสถานศึกษาทั้งในภาพรวม และรายทักษะอยู่ในระดับมากทุกด้าน

สรุป

การนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ในโรงเรียนเครือข่าย 4 ถึงแม้ว่าจะมีการปฏิบัติตามก็ตาม แต่ก็ยังมีปัญหาที่จะต้องทำการแก้ไข ซึ่งได้แก่ ครูผู้สอนบางคนขาดความรู้ในการบูรณาการหลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง ดังนั้น ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยครั้งนี้ต่อผู้บริหารโรงเรียนเครือข่าย 4 เพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โรงเรียนเครือข่าย 4 อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ในปีการศึกษาต่อไป โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 ควรจัดอบรมครูทุกปีการศึกษาเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการในปีการศึกษาต่อไป

1.2 ควรมีการจัดอบรมการแนะแนว เกี่ยวกับการนำเอาความรู้ท้องถิ่นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้กับครูผู้สอนเพื่อนำไปแนะแนวให้กับผู้เรียนต่อไป

1.3 ควรพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของท้องถิ่นภายในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับการติดตามผลการพัฒนาความรู้ของบุคลากรเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการของโรงเรียนเครือข่าย 4 อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับผลการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นในโรงเรียน อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความกรุณาเป็นอย่างดียิ่งจากอาจารย์ ดร. พัชรวิพรรณ กิจมี อาจารย์ที่ปรึกษา จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูโรงเรียน

เครือข่ายพร้าว 4 อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ที่
อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือในการเก็บ
รวบรวมข้อมูล รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและคณะ
ครูโรงเรียนเครือข่ายพร้าว 4 อำเภอพร้าว จังหวัด
เชียงใหม่

เอกสารอ้างอิง

- [1] กมลวรรณ ดวงอ่อนนาม. (2551). การประเมินการ
จัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริม
ให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติของ
โรงเรียนผดุงนารี จังหวัดมหาสารคาม,
วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- [2] กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545ก).
กระบวนการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
การศาสนา.
- [3] กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545ค). คู่มือ
การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุ
ภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- [4] กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545ง). คู่มือ
สื่อการบริหารจัดการแนะแนว. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- [5] กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545ช). แนว
ทางการวัดผลประเมินผลการเรียน.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- [6] กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือจัดกิจกรรม
พัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- [7] กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลาง
ศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- [8] ชัชวาล พรหมเทศน์. (2551). ความสัมพันธ์
ระหว่างการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

และค่านิยมที่พึงประสงค์กับคุณธรรม
พื้นฐานของนักเรียนในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร
เขต 1. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- [9] นันทกร คัมภีร์พงศ์ .(2551). ทักษะการนิเทศของ
ผู้ทำหน้าที่นิเทศภายในสถานศึกษาของ
โรงเรียน ในสังกัดเทศบาลนครนครราชสีมา.
วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- [10] บัญชา อึ้งสกุล. (2546). เส้นทางสู่การวิจัยในชั้น
เรียน: เส้นทางสู่ครูมืออาชีพ. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- [11] พวงเพ็ชร จินะวงศ์. (2549). การพัฒนา
ความสามารถในการแนะแนวของครู
โรงเรียนชุมชนสันป่ายางหลวงด้วย
กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม.
วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- [12] พิรุณ จันระวังยศ. (2551). การพัฒนาและวาง
แผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของ
โรงเรียนเชียงใหม่มีชัย อำเภอแม่แตง
จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [13] แรมสมร อยู่สถาพร. (2543). การพัฒนาหลักสูตร
และวิทยวิธีทางการสอน. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- [14] วินิจ เกตุขำ. (ม.ป.ป.). การพัฒนาทักษะด้าน
บุคลากรในการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ:
ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (อัสสำเนา).

- [15] วินิจ เกตุขำ. (2544). การบริหารงานวิชาการ.
กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (ถ่ายเอกสาร).
- [16] วิทยา จันถา. (2553). สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม
กับการเรียนรู้. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา
[https:// www.l3nr.org/posts/314900](https://www.l3nr.org/posts/314900)
- [17] สวีง บุญพรหม. (2559). การสัมภาษณ์.
สัมภาษณ์ วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2559.
- [18] สายสมร ทองก้านเหลือง. (2554). การพัฒนา
บุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้
กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็น
ฐาน (BBL) โรงเรียนพัยคณภูมิพิสัย
อำเภอพัยคณภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม.
วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- [19] สุภาภรณ์ อินทวงศ์. (2548). การจัดหาสื่อและ
เครื่องเล่นสำหรับเด็กก่อนประถมศึกษาของ
ผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน จังหวัดสุราษฎร์
ธานี. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- [20] อุดม ศรีจันทร์ .(2555). การพัฒนาบุคลากรด้าน
การวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง
โรงเรียนวังไม้แดงพิทยาคม อำเภอประทาย
จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- [21] อุดม เขยกิจวงศ์. (2545). หลักสูตรท้องถิ่น
ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์บรรณกิจ.

การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

Risk Management of Private Primary Schools in Mueang District, Chiang Mai Province

นางอัญชุลี ทวีชัย¹, พนมพร จันทรปัญญา²

¹นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, meawanchu@gmail.com

²อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น,

panompor@hotmail.com

บทคัดย่อ:

การวิจัยเรื่อง การบริหารความเสี่ยงในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารความเสี่ยงในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน คือ ผู้รับใบอนุญาต ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้จัดการ ในปีการศึกษา 2558 โรงเรียนละ 3 คน จำนวน 10 คน รวม 30 คน เครื่องมือที่จะใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ (1) แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ (2) แบบสัมภาษณ์ โดยกำหนดโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามที่ต้องการถามตามวัตถุประสงค์ นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า การบริหารความเสี่ยงเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีดังนี้

(1) ความเสี่ยงด้านการเงิน พบว่า ไม่มีความเสี่ยง คือ 1) การรับเงินโดยไม่ได้ลงบัญชี 2) นำเงินไปใช้ก่อนแล้วค่อยนำมาลงบัญชีทีหลัง 3) รับเงินโครงการต่างๆโดยไม่ผ่านระบบบัญชีของโรงเรียน 4) เจ้าหน้าที่แยกประเภทบัญชีไม่ถูกต้อง 5) ผู้รับ ผู้จ่าย ผู้ทำบัญชีเป็นคนๆเดียวกันและการทำทะเบียนคุมใบเสร็จรับเงิน (2) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน พบว่า ไม่มีความเสี่ยงในด้านการส่งเสริมบุคลากรและพัฒนาให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน (3) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์และยุทธศาสตร์ พบว่า ไม่มีความเสี่ยงในด้านการตรวจสอบภายในของโรงเรียน (4) ด้านกฎระเบียบ/ข้อบังคับ ไม่มีความเสี่ยงด้านบุคลากรที่ขาดความรู้ ความเข้าใจกฎระเบียบของโรงเรียน (5) ด้านเทคโนโลยี/การสื่อสาร พบว่า ไม่มีความเสี่ยง คือ 1) เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศมีการใช้ไม่คุ้มค่าและไม่เหมาะสม 2) ความสะดวกสบายในการกระบวนการถ่ายทอดเทคโนโลยีสารสนเทศ (6) ด้านทรัพยากรมนุษย์ บุคลากรในสถานศึกษาเคยประสบความสำเร็จในภารกิจที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน (พิจารณาความเครียดในการปฏิบัติงาน) พบว่า ไม่มีความเสี่ยง คือ 1) การอบรม/พัฒนา 2) การประเมินเพื่อเลื่อนขั้น/เลื่อนขั้นเงินเดือน (7) ด้านภาพลักษณ์ชื่อเสียง พบว่า ไม่มีความเสี่ยงในเรื่องที่คนในชุมชนไม่รู้จักโรงเรียน (8) ด้านการเรียนการสอน พบว่า ไม่มีความเสี่ยง คือ 1) การขาดการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน 2) การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 3) การขาดระบบการจัดการกรณีพิพาทภายในโรงเรียน

(9) ความเสี่ยงด้านร่างกายพบว่า ไม่มีความเสี่ยงคือ 1) จากเหตุการณ์ที่นักเรียนได้รับบาดเจ็บจากกระแสไฟฟ้าภายในโรงเรียน 2) นักเรียนได้รับการบาดเจ็บโดนน้ำร้อนลวก 3) การตกจากที่สูง 4) การถูกสารพิษต่างๆ ภายในโรงเรียน (10) ความเสี่ยงด้านทุจริต พบว่า ไม่มีความเสี่ยง คือ 1) การตรวจสอบพัสดุ ครุภัณฑ์ประจำปี 2) การเขียนเช็คสั่งจ่ายโดยไม่ระบุรายละเอียดในต้นขั้วเช็คทะเบียนคุมเช็คเพื่อให้ทราบว่าเช็คแต่ละฉบับเป็นการจ่ายเงินให้ใคร จำนวนเท่าใด 3) หลักฐานการเงินสูญหายไม่มีความเสี่ยงด้านการจัดทำรายงานการขอซื้อของจ้างไม่เป็นไปตามขั้นตอน 4) เอกสารทางการเงินถูกปลอมแปลง (11) ความเสี่ยงด้านความมั่นคงทางการศึกษา พบว่า ไม่มีความเสี่ยง คือ 1) การดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่ทั่วถึง 2) การร้องเรียนจากบุคคลภายนอกต่อพฤติกรรมของครู 3) การร้องเรียนจากบุคคลภายนอกต่อพฤติกรรมของผู้บริหาร 4) การร้องเรียนจากบุคคลภายนอกต่อพฤติกรรมของนักเรียน 5) การร้องเรียนจากบุคคลภายในต่อพฤติกรรมของครู 6) การร้องเรียนจากบุคคลภายในต่อพฤติกรรมของนักเรียน 7) การร้องเรียนจากบุคคลภายในต่อพฤติกรรมของผู้บริหาร 8) การฟ้องร้องโรงเรียน/ครู/ผู้บริหารผ่านศาลปกครอง 9) ผู้ปกครองขาดความเชื่อมั่นในการสอนของครู 10) ผู้ปกครองขาดความเชื่อมั่นต่อชื่อเสียงของโรงเรียน 11) ผู้ปกครองขาดความมั่นใจในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหาร 12) โรงเรียนขาดการให้บริการทางวิชาการกับหน่วยงานภายนอกหรือชุมชน ผู้ปกครอง (12) ด้านข้อตกลงทางวิชาการ พบว่า ไม่มีความเสี่ยง คือ 1) การดำเนินการวัดและประเมินผลในการปฏิบัติงานมีการดำเนินการไม่ต่อเนื่อง 2) การประเมินผู้เรียนเป็นรายบุคคล 3) วิธีการประเมินไม่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน 4) การตัดสินใจประเมินผล เช่น การตัดเกรด นักเรียนตามความพึงพอใจ (13) ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า มีการบริหารความเสี่ยง คือ 1) โรงเรียนมีการซักซ้อมการหนีไฟ 2) จัดครูเวรดูแลอาคารสถานที่ภายในโรงเรียน 3) จัดให้มีการเปิดประตู หน้าต่าง ภายในห้องเรียนเสมอโดยเฉพาะเวลากลางวัน 4) จัดครูเวรดูแลนักเรียนที่มาถึงโรงเรียนก่อนเวลาและที่ออกจากโรงเรียนหลังเลิกเรียน 5) บันทึกรายการบาดเจ็บ/สถิติการเกิดอุบัติเหตุ 6) จัดกิจกรรมสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยให้กับนักเรียน 7) มีการติดตั้งอุปกรณ์ดับเพลิงในอาคารเรียน 8) มีการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนด้านสารเสพติด

คำสำคัญ: การบริหารความเสี่ยง, โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา

ABSTRACT:

The purpose of this research is to study the “Risk Management of Private Primary Schools in Mueang District, Chiang Mai Province” a sample was selected of 30 educational administrators consisting of school directors, principals, school managers, in the year 2558 in 10 schools were chosen having 3 persons from each school. The research instruments used in this research are as follows: (1) A method of gathering and recording data and presenting the data as a percentage. (2) An interview protocol that limits the framework of data gathering to within the purpose of this research. Research results of the management of risk when examined produce a list as follows: (1) Financial risk: no risk was revealed in 1) receipt of money without entering into an account. 2) Taking money to use and returning it to an account by installments. 3) Receiving money for various projects without it passing through the accounts of the school. 4) the treasurer assigning the category of the account incorrectly. 5) The person, receiving money, paying out and keeping the account being the same person; who also issues receipts. (2) Observation of risk in monetary procedures found that there was no risk in the encouragement of personnel and the development of knowledge and understanding in the administration of finance. (3)

Observation of risk in monetary machinations and strategies found no risk in any aspect examined within the school. (4) Observation of risk in monetary regulations and controls found no risk in the aspect of personnel lacking knowledge or understanding of the monetary regulations of the school. (5) In the aspect of technology and information no risk was found in 1) Worth or suitability of technological equipment. 2) Teachers' experience in the use of technology and information. (6) In the aspect of human resources in educational institutions some involvement was experienced in activities relating to work performance (consideration of work stress) no risk was found in 1) Training and development. 2) Assessing advancement and salary. (7) Regarding character and reputation it was found no risk that people in the community did not know about the school. (8) Regarding learning and teaching no risk was found in 1) Lack of resources and technology to use in developing processes in learning and teaching. 2) Involvement of local wisdom in managing education severing. 3) The regime of supervision in the school. (9) In the manner of bodily risk, no risk was found in 1) Situations of injury or electric shock to students in the school. 2) Receiving injury from scalding water. 3) Falling from a height. 4) Illness from hazardous substances in the school. (10) Regarding risk of corruption no risk was found in 1) Checks of resources of the class teachers. 2) Writing cheques in payment without specifying details in the cheque butt for a supervisor to be aware to whom the cheque is made out to and the amount to be paid. 3) Regarding evidence of missing monies no risk was found in the reporting of requests to purchase or pay in installments. 4) Forged documents relating to money. (11) Regarding the soundness of education, no risk was found in: 1) Caring for and helping students without exception. 2) Complaints by personnel from outside the school at the teacher's behavior. 3) Complaints by personnel from outside the school at the administrator's behavior. 4) Complaints by personnel from outside the school at the student's behavior. 5) Complaints by personnel from inside the school at the teacher's behavior. 6) Complaints by personnel from inside the school at the administrator's behavior. 7) Complaints by personnel from inside the school at the student's behavior. 8) Accusations against the school/teachers/administrators made by a parent. 9) Parent not satisfied with a teacher's teaching. 10) Parent not satisfied with the reputation of the school. 11) Parent not have faith in the school administration or administrators. 12) Lack of provision of knowledge about units outside or in the parent's community. (12) Regarding expertise in decision making, no risk was found in: 1) infrequent measurement and assessment of work and service. 2) Student assessment not individual. 3) Method of assessment not consistent with the management of learning and teaching. 4) Choice of assessment method, e.g. determining a student's grade according to personal preference. (13) Regarding the environment, it was found that in there is the administration of risk: 1) Schools have provided for avoiding electrical danger. 2) Teachers assigned to check the safety of buildings within the school. 3) Ensuring that doors, windows in classrooms can always be opened during the day. 4) Teachers assigned to supervise students who arrive early or remain late at the school. 5) Recording injury and accidents. 6) Posting notices advising students of dangers in the school. 7) Installation of firefighting equipment in classroom buildings. 8) Observation and recording behaviour of students regarding drugs.

KEYWORDS: Risk Management, Private Primary Schools.

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในมาตรา 43 และมาตรา 81 ดังนี้ มาตรา 43 กำหนดว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่

น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน การจัดการศึกษาขององค์กรวิชาชีพและเอกชนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐย่อมได้รับการคุ้มครอง มาตรา 81 กำหนดว่า

รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม การศึกษาเอกชนมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล โดยมีบทบาทและเป็นกำลังในการจัดการศึกษาแก่ประชาชนให้ทั่วถึงยิ่งขึ้น มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรือง นอกจากนี้สถาบันการศึกษาเอกชนได้รับการยอมรับจากสังคมมากขึ้นเนื่องจากการได้มีการปรับปรุงประสิทธิภาพมาตรฐานการเรียนการสอนในทุก ๆ ด้าน การดำเนินงานทางด้านการศึกษาเอกชนเป็นที่ยอมรับมากขึ้น ย่อมเป็นการช่วยเหลือรัฐบาลในระดับหนึ่ง รัฐบาลไม่ต้องรับภาระในการลงทุนทางด้านการศึกษาแต่เพียงฝ่ายเดียว นโยบายรัฐต่อการศึกษาของเอกชนภายใต้กระทรวงศึกษาธิการ คือ ส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคเอกชนจัดการศึกษาช่วยรัฐกระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเป็นผู้กำกับดูแลส่งเสริมการจัดการศึกษา รวมทั้งกำกับดูแลการจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพและมีมาตรฐาน

โรงเรียนเอกชนเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาโดยคณะหรือบุคคลเป็นผู้ตั้งขึ้น โดยทั้งบุคคล ทนทรัพย์และวัสดุอุปกรณ์ของภาคเอกชน ซึ่งจัดขึ้นด้วยวัตถุประสงค์เพื่อการจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์สำหรับบุคคลเฉพาะกลุ่ม โรงเรียนเอกชนได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐบาลในการจัดการศึกษา ให้การอุดหนุนเงินสมทบเงินเดือนครู เงินค่าครองชีพและเงินสมทบในการสงเคราะห์แก่ครูใหญ่ และครู รัฐบาลให้การสบทบเพื่อปรับเงินเดือนครูให้ทัดเทียมเงินเดือนข้าราชการในปีงบประมาณ ซึ่งทำให้ครูมีความมั่นคงในอาชีพมากขึ้น อย่างไรก็ตามการช่วยเหลือดังกล่าวนั้นเป็นการช่วยเหลือครูโดยตรงเท่านั้น ซึ่งเจ้าของโรงเรียนเอกชนหลายโรงเรียน

ได้รับการสนับสนุนน้อย ซึ่งไม่เพียงพอต่อรายจ่ายของโรงเรียนโดยรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายรายหัวของนักเรียน (ซึ่งมีการอุดหนุนเป็นค่าตอบแทนครูตามจำนวนรายหัวนักเรียน) การที่โรงเรียนเอกชนจะอยู่รอดและดำเนินกิจการต่อไปได้หรือไม่ มีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงที่สำคัญอย่างหนึ่งคือคุณภาพหรือประสิทธิผลของโรงเรียนทั้งนี้เพราะโรงเรียนเอกชนไม่มีหลักประกันว่าจะมั่นคงเหมือนโรงเรียนของรัฐไม่มีเงินงบประมาณจากรัฐมาช่วยในการจัดการใช้จ่ายทางการศึกษา ถึงแม้ว่าบางโรงเรียนอาจจะได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐแต่ก็ไม่มากนักซึ่งการดำเนินการดังกล่าวต้องสอดคล้องกับจำนวนนักเรียนหรือรายหัวนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการอุดหนุนจากรัฐบาล ดังนั้นจำนวนนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนเอกชนจึงมีผลต่อบริหาร และการดำเนินการของโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง

นายบัณฑิต ศรีพุททวงกุล (หนังสือพิมพ์ มติชน วันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2558 หน้า 5) ได้กล่าวในบทสัมภาษณ์ สำหรับสถิติโรงเรียนเอกชนทั่วประเทศที่เลิกกิจการตั้งแต่ปี 2545-2556 รวมจำนวน 431 โรงเรียน แบ่งเป็น ประเภทสามัญศึกษา 375 แห่ง และประเภทอาชีวศึกษา 56 แห่ง และจากสถิติย้อนหลัง 16 ปี ตั้งแต่ปี 2540-2556 ดังกล่าว จะเห็นว่าโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพฯเลิกกิจการทั้งหมดถึง 225 โรงเรียน และมีแนวโน้มจะเลิกกิจการอีกจำนวนมากในอนาคต ด้วยสาเหตุต่างๆ ได้แก่ (1) ความไม่เท่าเทียมกันของการบริหารจัดการของภาครัฐระหว่างโรงเรียนเอกชนกับโรงเรียนรัฐทั้งด้านนโยบายงบประมาณ อุปกรณ์ และการจัดสรรครู โดยจากการเปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเอกชนในกรุงเทพฯ และโรงเรียนสังกัด สพฐ. ในปี 2556 โรงเรียนเอกชนมีนักเรียนรวม 324,934 คน แต่

โรงเรียนสังกัด สพฐ. มีนักเรียนเพียง 287,101 คน และเมื่อเปรียบเทียบจำนวนโรงเรียน มีโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพฯถึง 649 แห่ง แต่โรงเรียนสังกัด สพฐ. มีเพียง 156 โรงเรียนเท่านั้น ทำให้เห็นภาพชัดเจนว่าโรงเรียนเอกชนดำเนินกิจกรรมด้านการศึกษา และแบกรับภาระจำนวนนักเรียนมากกว่าภาครัฐหลายเท่า แต่ภาครัฐยังให้ความสำคัญกับโรงเรียนเอกชนน้อยมาก (2) เกิดจากลูกหลานเห็นความยากลำบากในการดำเนินกิจการ โรงเรียนที่บรรพบุรุษได้ก่อตั้งขึ้นจึงไม่นิยมประกอบกิจการต่อจากพ่อแม่ (3) ที่ดินมีราคาแพงขึ้นจึงเปลี่ยนไปทำธุรกิจอื่นที่ได้ผลตอบแทนมากกว่า (4) ค่าใช้จ่ายทั่วไปที่เพิ่มขึ้นและเงินเดือนครูวุฒิปริญญาตรีที่ถูกกำหนดให้ต้องจ่ายขั้นต่ำเดือนละ 15,000 บาท ตามนโยบายรัฐบาล (5) ปัญหาเกี่ยวกับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูในส่วนของหน่วยงานที่ออกใบอนุญาตฯ ทำให้ผู้ประกอบการมีปัญหา (6) ขาดแคลนครู ซึ่งรัฐไม่เคยสนับสนุนอัตราค่าจ้างครูเอกชน แต่โรงเรียนรัฐกลับเปิดสอบบรรจุจำนวนมาก (7) อัตราเงินอุดหนุนรายหัวที่รัฐจัดให้ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กและใหญ่ในจำนวนเท่ากัน ทำให้โรงเรียนขนาดเล็กได้รับเงินอุดหนุนฯ ไม่เพียงพอกับการบริหาร (8) การเก็บอัตราภาษีโรงเรียน ซึ่งรัฐควรยกเว้นให้กับโรงเรียนเอกชน เพราะดำเนินกิจการช่วยรัฐ (9) รัฐไม่มีความเท่าเทียมกันด้านวิชาการ เช่น รัฐเปิดโอกาสให้เด็กของโรงเรียนรัฐสอบเอ็นที แต่ไม่มีนโยบายให้นักเรียนเอกชนสอบเอ็นที (10) รัฐปล่อยให้โรงเรียนเอกชนเปิดกิจการโดยไม่คำนึงถึงพื้นที่ระยะใกล้และไกล (11) จำนวนเด็กที่เกิดในแต่ละปีลดลง (12) การลงทุนสร้างโรงเรียนในยุคนี้ต้องลงทุนสูง ทั้งค่าที่ดิน และค่าก่อสร้าง และ (13) การแข่งขันสูงทำให้แต่ละโรงเรียนต้องใช้หาวิธีการในการได้มาซึ่งนักเรียนที่เพิ่มขึ้น

ทางด้าน โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ จากปี 2556-2558 มีโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาที่ปิดกิจการลง จำนวน 4 โรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ปิดกิจการลง จำนวน 3 โรงเรียน คือ โรงเรียน อนุศึกษา โรงเรียนสิริมงคลานุสรณ์ และโรงเรียนวรเชษฐ์อนุสรณ์ โดยมีสาเหตุส่วนใหญ่มาจาก (1) นโยบายภาครัฐกำหนดให้ปรับอัตราเงินเดือนครูระดับปริญญาตรีเป็น 15,000 บาท (2) การเปิดรับสมัครนักเรียนของ โรงเรียนสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีค่าใช้จ่ายน้อยกว่าเรียนในโรงเรียนเอกชน (3) ผู้ปกครองค้างชำระค่าเล่าเรียนเป็นจำนวนมาก (4) เจ้าของกิจการโรงเรียนไม่สามารถบริหารจัดการการศึกษาของไทยในปัจจุบัน (5) เจ้าของกิจการโรงเรียนอายุเกิน 60 ปี และทายาทไม่ประสงค์สืบทอดกิจการ (6) ที่ดินของโรงเรียนมีราคาสูง จึงขายที่ดินเปลี่ยนไปทำธุรกิจอื่นมากกว่า

จากการที่โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ปิดกิจการลงนั้นทำให้เกิดปัญหาสำคัญของการบริหารงานในโรงเรียนเอกชนซึ่งผู้ปกครองต้องหาที่เรียนใหม่ให้กับนักเรียน ครูที่บรรจุและทำการสอนในโรงเรียนเอกชนต้องย้ายไปทำงานในโรงเรียนอื่น หรือเปลี่ยนสายงาน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องเห็นความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงในโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนเอกชนสามารถดำเนินกิจการต่อไปได้และลดความเสี่ยงเสียโอกาสในการที่จะประสบกับความเสียหายลง (ธารชуда ออมรเพชรกุล, 2546, 1) ภายใต้สภาวะการดำเนินงานของทุกๆ องค์กรล้วนแต่มีความเสี่ยง คือความไม่แน่นอนที่จะส่งผลกระทบต่อการทำงานจึงจำเป็นต้องมีการจัดการความเสี่ยงเหล่านี้อย่างเป็นทางการ

ระบบโดยการระบุความเสี่ยงว่าความเสี่ยงใดบ้างที่กระทบต่อการดำเนินงานหรือเป้าหมายขององค์กร วิเคราะห์ความเสี่ยงจากลดการสูญเสียและโอกาสที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่องค์กร

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจถึงเรื่องการบริหารความเสี่ยงในโรงเรียนซึ่งเป็นเรื่องสำคัญของการจัดการศึกษา เพื่อจะเป็นแนวทางในการนำไปวางแผนการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาเพื่อให้โรงเรียนดำเนินกิจการต่อไปได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการบริหารความเสี่ยงในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีการบริหารความเสี่ยง ธนรัตน์ แด้วพัฒนา และชัยเสถียร พรหมศรี (2550, 15) เป็นกระบวนการที่ปฏิบัติโดยคณะกรรมการบริหาร ผู้บริหารและบุคลากรทุกคนในองค์กรในการกำหนด กลยุทธ์และดำเนินงานเพื่อให้สามารถบ่งชี้เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อองค์กรและสามารถจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

กระบวนการบริหารความเสี่ยง (risk management process) เพื่อให้เกิดการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร สมชาย ไตรรัตนภิรมย์ (2549,12) ได้แบ่งขั้นตอนกระบวนการบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน

1. การวางแผนการบริหารความเสี่ยง (risk management planning) ประกอบด้วยการตัดสินใจว่าจะวางแผนบริหารกิจกรรมโครงการอย่างไร
2. การจำแนกความเสี่ยง (risk identification)

ประกอบด้วยข้อกำหนดที่มีผลกระทบของโครงการ

3. การวิเคราะห์คุณภาพความเสี่ยง (qualitative risk analysis) เป็นการจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง

4. การวิเคราะห์ปริมาณความเสี่ยง (quantitative risk analysis) เป็นการประเมินค่าผลกระทบของความเสี่ยงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

5. การวางแผนเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นกับความเสี่ยง (risk response planning) การนำขั้นตอนมาใช้เพื่อเป็นการสร้างโอกาสในความสำเร็จ

6. การควบคุมและการติดตามความเสี่ยง (risk monitoring and control) เป็นการกำหนดการติดตามความเสี่ยงและความเสี่ยงที่เหลืออยู่

กึ่งกาญจน์ คงจูน (2553) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการบริหารความเสี่ยง ดังนี้

1. การจัดตั้งผู้บริหารงานด้านความเสี่ยงและทีมบริหารความเสี่ยงขององค์กรจะต้องมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยง

2. การระบุความเสี่ยงขององค์กร โดยระบุความเสี่ยงที่องค์กรเผชิญหาแนวทางการดำเนินการต่อไป

3. การประเมินความเสี่ยงขององค์กร ประเมินผลกระทบความเสี่ยงสามารถจัดทำแยกเป็นความถี่และความรุนแรงความเสี่ยง

4. การสร้างแผนภูมิความเสี่ยง เพื่อผู้บริหารและทุกคนในองค์กรได้เห็นภาพรวมว่าความเสี่ยงมีการกระจายตัวตามความเสี่ยงที่รุนแรงอย่างไร

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารความเสี่ยงในโรงเรียนเอกชน
ระดับประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่
มีวิธีการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. *กลุ่มเป้าหมาย* ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน
(ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ผู้อำนวยการ) ในปีการศึกษา 2558
จำนวน 30 คน

2. เครื่องมือที่จะใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ
แบบถามแบบตรวจสอบรายการ วิเคราะห์ข้อมูลโดย
ใช้ความถี่ร้อยละ และแบบสัมภาษณ์ นำข้อมูลที่ได้มา
วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเสนอ
เนื้อหาสาระในรูปความเรียง

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การบริหารความเสี่ยงในโรงเรียน
เอกชนระดับประถมศึกษาในเขตอำเภอเมือง
เชียงใหม่จังหวัดเชียงใหม่ สามารถสรุปผลการวิจัยได้
โดยรวมและรายด้าน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่ามี
ข้อที่มีร้อยละของการไม่มีความเสี่ยงสูงสุด โดย
มีรายละเอียดของการบริหารความเสี่ยง ดังนี้

1. *ด้านการเงิน* พบว่า ไม่มีความเสี่ยงสูงสุด
โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน คือ การรับเงินโดยไม่ได้
ลงบัญชีนำเงินไปใช้ก่อนแล้วค่อยนำมาลงบัญชีที่
หลัง รับเงินโครงการต่างๆโดยไม่ผ่านระบบบัญชี
ของโรงเรียน เจ้าหน้าที่แยกประเภทบัญชีไม่ถูกต้อง
ผู้รับ ผู้จ่าย ผู้ทำบัญชีเป็นคนๆเดียวกัน และการทำ
ทะเบียนคุมใบเสร็จรับเงิน

2. *ด้านการดำเนินงาน* พบว่า ไม่มีความเสี่ยง
สูงสุดเท่ากัน คือ ไม่มีความเสี่ยงในเรื่องการส่งเสริม
บุคลากรและพัฒนาให้มีความรู้ความเข้าใจในการ
ปฏิบัติงาน

3. *ด้านกลยุทธ์และยุทธศาสตร์* พบว่า ไม่มี
ความเสี่ยงสูงสุด คือ การตรวจสอบภายในของ
โรงเรียน

4. *ด้านกฎระเบียบ/ข้อบังคับ* พบว่า ไม่มี
ความเสี่ยงสูงสุด คือ บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจ
กฎระเบียบของโรงเรียน

5. *ด้านเทคโนโลยี/การสื่อสาร* พบว่า ไม่มี
ความเสี่ยงสูงสุด คือ เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีการ
ใช้ไม่คุ้มค่าและไม่เหมาะสม ครอบคลุมการมี
ประสิทธิภาพในกระบวนการถ่ายทอดเทคโนโลยี
สารสนเทศ

6. *ด้านทรัพยากรมนุษย์บุคลากรใน
สถานศึกษาเคยประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน*
เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน (พิจารณาความเครียดในการ
ปฏิบัติงาน) พบว่า ไม่มีความเสี่ยงสูงสุด คือ การ
อบรม/พัฒนา การประเมินเพื่อเลื่อนขั้น/เลื่อนขึ้น
เงินเดือน

7. *ด้านภาพลักษณ์ชื่อเสียง* พบว่า ไม่มี
ความเสี่ยงสูงสุด คือ คนในชุมชนไม่รู้จักโรงเรียน

8. *ด้านการเรียนการสอน* พบว่า ไม่มีความ
เสี่ยงสูงสุด คือ การขาดการนำนวัตกรรมและ
เทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนการ
สอน การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาร่วมในการจัด
การศึกษา การขาดระบบการจัดการการนิเทศภายใน
โรงเรียน

9. *ด้านร่างกาย* พบว่า ไม่มีความเสี่ยงสูงสุด
คือ จากเหตุการณ์ที่นักเรียนได้รับการบาดเจ็บจาก
กระแสไฟฟ้าภายในโรงเรียน การบาดเจ็บโดนน้ำ
ร้อนลวก การตกจากที่สูง การถูกสารพิษต่างๆภายใน
โรงเรียน

10. *ด้านการทุจริต* พบว่า ไม่มีความเสี่ยง
สูงสุด คือ การตรวจสอบพัสดุ ครุภัณฑ์ ประจำปี การ

ชอบ การเบียดบังยักยอกหรือนำทรัพย์สินทาง
ราชการไปใช้ส่วนตัวโดยทุจริต การเบิกจ่ายเงิน
งบประมาณไม่โปร่งใส การเบิกจ่ายเงินนอก
งบประมาณไม่โปร่งใส

2. การบริหารความเสี่ยงด้านความมั่นคง
ทางการศึกษา พบว่า ไม่มีความเสี่ยงในเรื่อง ดังนี้
การดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่ทั่วถึง การร้องเรียนจาก
บุคคลภายนอกต่อพฤติกรรมของครู การร้องเรียนจาก
บุคคลภายนอกต่อพฤติกรรมของผู้บริหาร การ
ร้องเรียนจากบุคคลภายนอกต่อพฤติกรรมของ
นักเรียน การร้องเรียนจากบุคคลภายในต่อพฤติกรรม
ของครู การร้องเรียนจากบุคคลภายในต่อพฤติกรรม
ของนักเรียน การร้องเรียนจากบุคคลภายในต่อ
พฤติกรรมของผู้บริหาร การฟ้องร้อง โรงเรียน/ครู/
ผู้บริหารผ่านศาลปกครอง ความเชื่อมั่นของ
ผู้ปกครองในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหาร ด้าน
ความมั่นใจในชื่อเสียงของโรงเรียนต่อผู้ปกครอง
ด้านการขาดความเชื่อมั่นในการสอนของครูต่อ
ผู้ปกครอง การบริหารความเสี่ยงในด้านความมั่นคง
ทางการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินการ
ของโรงเรียน เมื่อเกิดความมั่นคงทางการศึกษาแล้ว
ความเชื่อมั่น เชื่อถือต่อองค์กร บุคคลภายนอกและ
ผู้ปกครองจะตามมา สอดคล้องกับงานวิจัยของ
ดวงใจ ช่วยตระกูล (2545,324) ที่ได้ศึกษาความเสี่ยง
ในบริบทของการศึกษาว่าเป็นความเสี่ยงที่ใช้สำหรับ
การรักษาสภาพทางการเงินที่เป็นผลที่เกิดจากความ
เสี่ยงที่เกิดขึ้นในลักษณะที่มีประสิทธิภาพที่สุดเท่าที่
จะเป็นไปได้โดยเฉพาะเรื่องการฟ้องร้องต่างๆ

3. ความเสี่ยงด้านการเรียนการสอน พบว่า
ไม่มีความเสี่ยงในเรื่อง ดังนี้ การขาดการนำนวัตกรรม
และเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียน
การสอน การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าร่วมในการ

จัดการศึกษา การขาดระบบการจัดการการนิเทศ
ภายในโรงเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ได้เสนอความเสี่ยง
ทางด้านการเรียนการสอนอันได้แก่ความเสี่ยงในด้าน
การวัดและประเมินผล กระบวนการเรียนการสอน
การพัฒนาหลักสูตร ตำราเอกสาร คุณภาพ
วิทยานิพนธ์ การคัดเลือกนิสิต สอดคล้องกับแนวคิด
ของสมชาย ไตรรัตน์ภิรมย์ (2549) ที่ได้แบ่งความ
เสี่ยงออกเป็นด้านการดำเนินการ 5 ด้าน คือความ
เสี่ยงด้านชื่อเสียง/การยอมรับ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์
ธุรกิจ ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยี ความเสี่ยงด้าน
ระบบการดำเนินงานภายใน ความเสี่ยงด้านการ
บริหารงานผิดพลาดและการทุจริต

สรุป

จากการวิจัยครั้งนี้ ถึงแม้ว่าการบริหารความเสี่ยง
ในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในเขตอำเภอ
เมืองเชียงใหม่ จะมี การบริหารความเสี่ยงในด้านต่างๆอยู่ใน
ระดับร้อยละที่มากก็ตาม แต่ก็ยังมีความเสี่ยงที่พบและต้อง
ทำการแก้ไข ซึ่งได้แก่ ครูที่มีความรู้ความสามารถขอ
ลาออก นักเรียนส่วนใหญ่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
เพื่อความบันเทิงมากกว่าความรู้ ครูมีภาระงาน
นอกเหนือจากงานสอน และนักเรียนได้รับอุบัติเหตุ
จากการลื่นหกล้มใน โรงเรียน ผู้วิจัยจะนำเสนอ
ผลการวิจัยครั้งนี้ต่อผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับ
ประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ ต่อไป

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

โรงเรียนควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการการบริหาร
ความเสี่ยงโดยเฉพาะ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาเปรียบเทียบถึงความแตกต่างของปัจจัยความเสี่ยงตามขนาดของโรงเรียนเอกชน เช่น ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และศึกษาถึงการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความกรุณาเป็นอย่างดียิ่งจาก ผศ.ดร. พนมพร จันทรบัญญา อาจารย์ที่ปรึกษา จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ ขอขอบคุณผู้บริหารสถานโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ทุกท่าน ที่อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- กิ่งกาญจน์ คงจูน .(2553). การบริหารจัดการความเสี่ยงทางด้านการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากรณีศึกษาเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 3. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี. (2550). RISK MANAGEMENT การบริหารความเสี่ยง. กรุงเทพฯ : บริษัท ออฟเซต ครีเอชั่นจำกัด.
- ดวงใจ ช่วยตระกูล. (2550). การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ดุษฎีบัณฑิต การบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประกอบ กุลเกลี้ยง และคณะ. (2550). ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันคอร์รัปชันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.

วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ธนรัตน์ เต้าวัฒนา. (2550). คู่มือการบริหารความเสี่ยง. กรุงเทพฯ

ธารชуда อมรเพชรกุล. (2546). การพัฒนาระบบบริหารความเสี่ยงในส่วนการพัสดุสำนักบริหารแผนและการคลัง. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิทยานิพนธ์ปริญญา วิศวกรรมศาสตรจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บัณฑิตย์ ศรีพุททรางกุล. (2558, 2 มกราคม). สถานการณ์โรงเรียนเอกชน. มติชนสุดสัปดาห์.

สมชาย ไตรรัตน์ภิรมย์. (2549). การบริหารความเสี่ยง. นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหิดล.

การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนนทบุรี Participation Management of Child Development Center Committee Nonthaburi Province

สุกัญญา วรรณละเอียด*

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนนทบุรี และเพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน อาชีพ และตำแหน่งในคณะกรรมการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 216 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, One-way ANOVA และ LSD

ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพบว่าคณะกรรมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนทุกภาคส่วน ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และ ความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและ ด้านบุคลากร

2) ผลการเปรียบเทียบเมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน อาชีพ และตำแหน่งในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายด้านแตกต่างกันทุกด้าน ยกเว้นด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย จำแนกตามระดับการศึกษา ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันทุกด้าน ยกเว้นด้านการบริหารจัดการศูนย์

คำสำคัญ: การบริหารแบบมีส่วนร่วม, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

*นิสิตหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

Abstract

The objectives of this research were to study the participation management of child development center committee in educational management standard in Pakkret District, Nonthaburi Province, to compare classified by gender status , age, educational level, work experience, occupation, and position on the board. Sample group was 210 persons. The data was gathered by questionnaires and analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA and LSD.

The research results were as follows:

1) The participation management of child development center committee in educational management standard in Pakkret District, Nonthaburi Province in all aspects had high. The highest level was in involvement and support of all sectors and lower rankings according mean were the promotion of early childhood development, networking, facilities, environmental and safety aspects of development, academic and activities in curriculum, management of child development center and personnel aspect.

2) The comparison by gender status, age, educational level, work experience, occupation, and position on the board had statistical difference level at .05 in overall and in every aspect. Meanwhile in the buildings, environment and safety of child development centers was not difference by gender status and age. And in personnel aspect was not difference also by age.

Keywords: participatory management, child development centers

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553 (ฉบับที่ 3) กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้บัญญัติอำนาจหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทรับผิดชอบการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในพื้นที่ซึ่งรวมถึงการจัดการศึกษา โดยมีสิทธิจัดการศึกษา ระดับใดก็ได้ตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ประกอบกับแผนปฏิบัติการกำหนดให้การศึกษาลงสู่ชุมชนหรือก่อนประถมศึกษา ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่จะต้องรับการถ่ายโอนการจัดการศึกษา ทำให้ต้องมีการวางแผนในการดำเนินการจัดการศึกษาให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยจัดตั้งและดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพร้อมทั้งรับถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งเดิมอยู่ในความดูแลของส่วนราชการต่างๆ มีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุกๆ ด้าน เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพและได้มาตรฐาน เนื่องจากเด็กเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต การพัฒนาเด็กเล็กให้ได้รับความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา จึงเป็นภารกิจสำคัญที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องตระหนักและให้ความสนใจ เพื่อให้การพัฒนาเด็กเล็กเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ดังนั้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงเป็นสถานที่ดูแลและให้การศึกษาศูนย์ระหว่าง

3-5 ปีมีฐานะเทียบเท่าสถานศึกษา เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของส่วนราชการต่างๆ ที่ถ่ายโอนให้อยู่ในความดูแลรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ศูนย์อบรม เด็กก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิด ธรรมการศาสนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ธรรมการพัฒนารวมชน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก(เด็ก 3-5 ขวบ) รับถ่ายโอนจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ฯลฯ ซึ่งเด็กเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่า และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต การพัฒนาเด็กให้ได้รับความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาจึงนับเป็นภารกิจสำคัญที่หน่วยงานซึ่งรับผิดชอบจะต้องตระหนัก และให้ความสนใจ เพื่อให้การพัฒนาเด็กเป็นไปอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานเหมาะสมกับวัย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะหน่วยงานซึ่งมีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาเด็กในรูปแบบใดก็ตาม ทั้งองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล หรือเมืองพัทยาที่ดี ล้วนแต่มีบทบาทที่สำคัญในการบริหารจัดการเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งสิ้น ได้เล็งเห็นความสำคัญในการจัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถดำเนินงานเพื่อพัฒนาเด็กได้อย่างมีคุณภาพ และเหมาะสม ซึ่งจะเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป ในปัจจุบันนโยบายการพัฒนาที่เน้นคนเป็นศูนย์กลาง การสร้างประชาชนให้มีคุณภาพจะต้องเริ่มปลูกฝัง

มาตั้งแต่วัยแรกเริ่มของชีวิต คือ วัยแรกเกิดจนถึง 6 ขวบซึ่งมีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างฐานะความพร้อมให้แก่เด็กที่จะเจริญเติบโตขึ้นเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ การเน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ทุกคนในสังคมได้รับการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพมีสติปัญญา ความคิดมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นการพัฒนาที่มีพื้นฐานบนความเป็นไทย รู้จักตนเอง รู้จักวัฒนธรรมไทย การวางรากฐานของการพัฒนาคนต้องปลูกฝังมาตั้งแต่วัยเด็ก คือตั้งแต่แรกเกิด จนถึง 6 ปี ซึ่งเป็นวัยที่ต้องวางรากฐานการพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์สังคม สติปัญญา บุคลิกภาพ คุณธรรมและจริยธรรมให้เจริญงอกงามอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม เด็กวัยนี้ไม่สามารถดำเนินชีวิตอยู่ดีหากไม่ได้รับการเอาใจใส่ดูแลจากพ่อแม่ หรือผู้ปกครองที่จะตอบสนองความต้องการพื้นฐานของเด็ก ในสภาวะการณ์ปัจจุบันการประกอบอาชีพนอกบ้านเพื่อหาเลี้ยงครอบครัวให้อยู่รอดในสังคมอย่างมีความสุขก่อให้เกิดปัญหาการทอดทิ้งบุตรหลานให้อยู่ตามลำพังกับคนเลี้ยงที่ขาดการดูแลเอาใจใส่อย่างถูกต้อง

“ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก” จึงเป็นสถานที่แห่งหนึ่งที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นการจัดสวัสดิการในชุมชนของรัฐ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มองเห็นปัญหาและความจำเป็นเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระการอบรมเลี้ยงดูเด็กของพ่อแม่ผู้ปกครองให้ได้ใช้เวลาในการประกอบอาชีพได้อย่างเต็มที่ จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด

กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ สิ่งสำคัญในการจัดการศึกษา คือ ผู้เรียนต้องได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียน บ้าน และสังคมพร้อมกันไปอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนต้องสื่อความเข้าใจให้กับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมไทยได้ทราบว่าการเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่และตลอดเวลา การเรียนรู้จากบ้านและโรงเรียนจะสร้างพลังการเรียนรู้ทั้งทางด้านปัญญา และอารมณ์ควบคู่กันไป การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนในการจัดและพัฒนาการศึกษา การจัดการศึกษาต้องเป็นความต่อเนื่องจากบ้านสู่โรงเรียนและโรงเรียนสู่บ้าน การร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียนจึงมีความสำคัญ เพราะครอบครัวเป็นแหล่งสถานศึกษาแรก พ่อแม่คือครูคนแรกของลูก โรงเรียนจึงเป็นสถาบันทางสังคมหน่วยเดียวเท่านั้นที่มีการติดต่อสัมพันธ์กันกับสถาบันครอบครัวมากกว่าหน่วยอื่นๆ โดยเฉพาะในสถานรับเลี้ยงเด็กหรือโรงเรียนอนุบาล ซึ่งจะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้านเป็นสิ่งสำคัญ

คณะกรรมการการศึกษาของศูนย์ เป็นคณะบุคคลที่มีความสำคัญที่ทำหน้าที่กำกับติดตาม ส่งเสริม สนับสนุน เสนอแนวทาง ระดมทรัพยากร เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนและกิจการอื่นๆ ของสถานศึกษา ตามบทบาทหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ซึ่งในปัจจุบันการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพบว่าคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาน้อย

เนื่องจากคณะกรรมการยังไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ในการมีส่วนร่วมทำให้มีบทบาทในด้านต่างๆ ตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการวางแผน การเข้าร่วมประชุมและร่วมกิจกรรมต่างๆ น้อยมาก จึงทำให้ไม่ได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น รวมถึงการขาดการประสานงานด้านอื่นๆ และอีกประเด็นคืองบประมาณไม่เพียงพอ นอกจากนี้ที่ตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้ถ่ายโอนมาแล้ว บุคลากรฝ่ายต่างๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ยังมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการให้ลุล่วงตามหน้าที่ที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับงานบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพราะเป็นงานที่มุ่งเน้นในการเสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะเด็กก่อนวัยเรียนซึ่งเป็นวัยสำคัญที่สุด ประกอบกับในปัจจุบันกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดนโยบายเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นและชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับกฎหมาย แผนพัฒนาและนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยมุ่งประโยชน์สูงสุดกับเด็ก

จากผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) รอบสาม เป็นการประเมินรอบแรกของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาพรวมของจังหวัดนนทบุรีอยู่ในระดับที่ควรปรับปรุง จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในปัญหา

ดังกล่าวและต้องการศึกษาลักษณะการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์เด็กเล็ก จังหวัดนนทบุรี เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการวางแผนและส่งเสริมแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

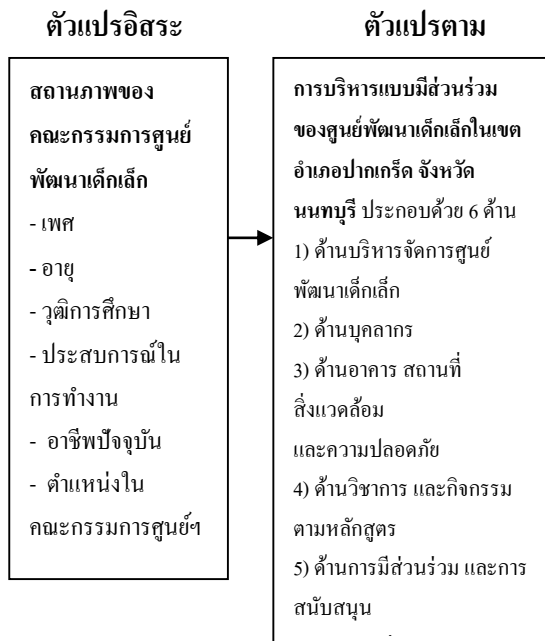
1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน อาชีพ และตำแหน่งในคณะกรรมการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนนทบุรี

สมมติฐานการวิจัย

คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน อาชีพ และตำแหน่งในคณะกรรมการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนนทบุรีแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบการวิจัยใช้แนวคิดการประกันคุณภาพของของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน พ.ศ. 2554

กลุ่มตัวอย่าง : กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดนนทบุรี ได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจำนวน 36 ศูนย์ ศูนย์ละ 6 คน ในปีการศึกษา 2558 สาเหตุที่ใช้การสุ่มอย่างง่าย เนื่องจากทุกศูนย์มีโครงสร้างการบริหารที่เหมือนกัน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 216 คน ถือว่าเป็นตัวแทนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 36 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา จำนวน 36 คน ผู้นำศาสนา จำนวน 36 คน ผู้นำชุมชน จำนวน 36 คน ผู้ปกครอง จำนวน 36 คน ครูผู้ดูแลเด็กจำนวน 36 คน รวมทั้งสิ้น 216 คน

ประโยชน์ของงานวิจัย

- นำผลการศึกษาสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนนทบุรี มาปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น
- นำผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์อาชีพ และตำแหน่งในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดนนทบุรี มาพัฒนาปรับใช้กับการบริหารจัดการในด้านต่างๆ ให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร : ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 75 ศูนย์ จังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2558 จำนวน 450 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบ (Checklist) สอบถามเกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ ดังนี้

- 1) ด้านบริหารจัดการศูนย์
- 2) ด้านบุคลากร
- 3) ด้านสถานที่ และสิ่งแวดล้อม
- 4) ด้านวิชาการ
- 5) ด้านการสนับสนุนงบประมาณ
- 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็ก

ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ของ ลิเคิร์ต (Likerts)

การพิจารณาคะแนนของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ IOC= 0.95 และนำไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่างคือที่ศูนย์เด็กเล็กจังหวัดปทุมธานี จำนวน 30 คน เพื่อนำมาหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.99 การพิจารณาคะแนนของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ IOC= 0.95

ผลการศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนนทบุรี

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลค่า ความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนนทบุรี

การบริหารแบบมีส่วนร่วม	แปล	อัน
ด้านที่	\bar{X}	S.D. ค่า
1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์	3.52	.84 มาก 5
2 ด้านบุคลากร	3.47	.88 มาก 6
3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	3.57	.82 มาก 3
4 ด้านวิชาการและ กิจกรรมตามหลักสูตร	3.54	.92 มาก 4

5 ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนทุกภาคส่วน 3.72 .87 มาก 1

6 ด้านส่งเสริมเครือข่าย การพัฒนาเด็กปฐมวัย 3.69 .85 มาก 2

ภาพรวม 3.58 .73 มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า โดยภาพรวมการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนทุกภาคส่วน รองลงมาคือ

ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือด้านบุคลากร

ผลการเปรียบเทียบเมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน อาชีพ และ ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายด้านแตกต่างกันทุกด้าน ยกเว้นด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย จำแนกตามระดับการศึกษา ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันทุกด้าน ยกเว้นด้านการบริหารจัดการศูนย์

สรุปผลการวิจัย

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ

ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนทุกภาคส่วน รองลงมาคือด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ ด้านบุคลากร

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน อาชีพ และตำแหน่งโดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายด้านแตกต่างกันทุกด้าน ยกเว้นด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามเพศและอายุ ส่วนด้านบุคคลไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามอายุ โดยผลการเปรียบเทียบรายด้านมีดังนี้

2.1) จำแนกตามอายุ คณะกรรมการที่มีอายุน้อยกว่า 39 ปีกับอายุ 40-59 ปี มีความเห็นแตกต่างกันในภาพรวมและรายด้านคือด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนทุกภาคส่วน ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย อายุต่ำกว่า 39 ปีกับอายุ 60 ปีขึ้นไปแตกต่างกันในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน อายุ 40-59 ปี กับอายุ 60 ปีขึ้นไป แตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้านทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2) จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า คณะกรรมการที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา กับระดับมัธยมศึกษา แตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้านคือด้านการบริหารจัดการศูนย์

พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ระดับประถมศึกษา กับระดับอนุปริญญาแตกต่างกัน ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ระดับประถมศึกษา กับระดับปริญญาตรีขึ้นไป แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระดับมัธยมศึกษา กับระดับอนุปริญญา ไม่แตกต่างกัน ระดับอนุปริญญา ระดับปริญญาตรีขึ้นไป แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3) จำแนกตามอาชีพ พบว่าคณะกรรมการอาชีพรับราชการกับอาชีพค้าขายแตกต่างกันทุกด้าน ยกเว้นด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อาชีพรับราชการกับอาชีพรับจ้างแตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้าน ยกเว้นด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อาชีพรับราชการกับอาชีพอื่น ๆ แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาชีพค้าขายกับอาชีพรับจ้าง ไม่แตกต่างกัน อาชีพค้าขายกับอาชีพอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน อาชีพรับจ้างกับอาชีพอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

2.4) จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า คณะกรรมการในตำแหน่งผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา มีความเห็นแตกต่างกันในด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ตำแหน่งผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเห็นแตกต่างกับตำแหน่งผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง และครูผู้ดูแลเด็กในทุกด้าน

2.5) จำแนกตามประสบการณ์ พบว่า คณะกรรมการที่มีประสบการณ์ 1-5 ปี กับ

อายุ 6-10 ปี , อายุ 11-15 ปี และ 16 ปีขึ้นไป
แตกต่างกันทุกด้าน ยกเว้นด้านอาคารสถานที่
สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนา
เด็ก

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของคณะกรรมการ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม
อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการ
มีส่วนร่วมและสนับสนุนทุกภาคส่วน แสดงให้
เห็นว่าการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการและ
ผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมวันสำคัญทาง
ศาสนาและประเพณีต่างๆของศูนย์พัฒนาเด็ก
เล็กให้ความสำคัญและมาร่วมงานกันมากเป็น
อันดับแรก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมต่างๆมัก
จัดในวันหยุดราชการ ผู้ปกครองจึงมาร่วมงาน
กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาและประเพณีต่างๆ
ได้สะดวกมากกว่าการมีส่วนร่วมด้านอื่นๆ
สอดคล้องกับงานวิจัยของพระชานนท์ จักรใจ
(2554) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วม
ของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
บ้านถ้ำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษายะลา เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า
สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัด
การศึกษาของโรงเรียนบ้านถ้ำ โดยภาพรวม มี
สภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมากและ
สอดคล้องกับ เพ็ญประภา เบญจวรรณ (2552) ที่
ได้ทำการศึกษาเรื่อง ผลการปฏิบัติการแบบมี
ส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศูนย์เด็กเล็กน่าน้อย :
กรณีศึกษาศูนย์เด็กเล็กน่าน้อยโรงเรียนเทศบาล1
อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส ผลการศึกษาพบว่า
แกนนำและผู้ปกครองมีส่วนร่วมใน

กระบวนการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมระดับ
มากทั้งในขั้นการเตรียมการ ขั้นปฏิบัติการแบบ
มีส่วนร่วมและขั้นประเมินผลและ

2. ส่วนผลการเปรียบเทียบพบว่า
กลุ่มตัวอย่าง ที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็น
ต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของ
คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัด
นนทบุรี ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าแตกต่างกันทุก
ด้าน ยกเว้นด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และ
ความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้งนี้อาจ
เป็นเพราะว่าด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม
และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
คณะกรรมการทุกคนได้มองเห็นอยู่เป็นประจำ
จึงไม่มีความแตกต่างกัน ส่วนด้านระดับ
การศึกษาผู้ปกครองที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป ให้
ความสำคัญมากกว่าวุฒิการศึกษาอื่นอาจเป็น
เพราะผู้ที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป มีความมั่นใจ
และกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นมากกว่าวุฒิ
การศึกษาอื่น สำหรับอาชีพรับราชการมีส่วน
ร่วมมากที่สุด เนื่องจากมีเวลาในวันหยุดตาม
เวลาราชการมากกว่าอาชีพอื่นๆจึงสามารถ
มาร่วมกิจกรรมได้ และตำแหน่งผู้แทนองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากที่สุด
เนื่องจากเป็นหน้าที่ต้องรับผิดชอบดูแลศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กโดยตรงอยู่แล้ว ซึ่งสอดคล้องกับ
นภัสสร สว่างโคตร (2552) ที่ได้ศึกษาเรื่อง
การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น ตามทัศนะของบุคลากร
เขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษา
พบว่า บุคลากรที่มีตำแหน่งหน้าที่และสถานภาพ
ทางครอบครัวต่างกัน มีทัศนะต่อการดำเนินงาน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัย การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนนทบุรีมีดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนทุกภาคส่วน ควรจัดทำสมุดสื่อสารระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และควรจัดทำป้ายให้ความรู้กับผู้ปกครอง

2. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรเพิ่มค่าตอบแทนและสวัสดิการให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีการกำหนดแนวทางเกี่ยวกับงบประมาณเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ชัดเจน และควรมีการวางแผนเกี่ยวกับงบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.

3. ด้านบุคลากรควรรีให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการคัดเลือกแต่งตั้งผู้ประกอบอาหาร/ภารโรง/ยามรักษาความปลอดภัยและพนักงานจ้างในตำแหน่งอื่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าจำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรจัดให้มีการอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพและพัฒนาบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีจัดให้ความรู้ การติดตามและกำหนดมาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉินของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และควรร่วมออกแบบกำหนด

พื้นที่ใช้สอยโดยรวมต่างๆของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5.ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรควรมีการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กอายุ 2 – 5 ให้ชัดเจน

6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยควรมีการออกแบบ โครงสร้างและเครือข่ายการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชัดเจน ควรจัดให้มีการความรู้การสร้างเครือข่าย ประเมินผลการดำเนินงานและการปรับปรุงพัฒนางานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในกลุ่มเครือข่าย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. ควรศึกษารูปแบบการบริหารงานแบบอื่น เช่น การบริหารงานสู่ความเป็นเลิศของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2553). มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. 2553 กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2553). คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย.

กิตติ กรทอง. (2553). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

ขนิษฐา กิจเจริญ. (2554). ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ดูแลเด็กในการบริหารงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี.

ขวัญชนก กุลชะ โมรินทร์. (2557). การศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการศูนย์พัฒนาของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตกรุงเทพมหานคร โชน กรุงเทพฯ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดนครราชสีมา.

จุฑารัตน์ ยะตะนัง.(2556). การบริหารแบบมีส่วนร่วมตามเกณฑ์มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

ทนงศักดิ์ ปักโคทานัง.(2557). การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม.

นภัสสร สว่างโคตร. (2552). การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามทัศนะของบุคคลกรเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์.

เบญจวรรณ ศรีศรี (2556). การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร.

พรพิมล มากพันธ์.(2557). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษาของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตกรุงเทพมหานคร โชน กรุงเทพฯได้. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยพุกภัย.

พระชานนท์ จักรใจ. (2554). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านถ้ำ. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3 วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.

เพ็ญประภา เบญจวรรณ.(2552). ผลการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศูนย์เด็กเล็กน่ายู่: กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่ายู่โรงเรียนเทศบาล1 อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส. วิทยานิพนธ์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์.

ศิริลักษณ์ เฟื่องกาญจน์.(2557). การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 4. วิทยานิพนธ์ศึกษา
ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหา
ลัยราชพฤกษ์.

ศิริศิลป์ บุตรจันทร์. การดำเนินงานของศูนย์เด็ก
เล็กภายใต้กำกับการดูแลองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น. กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล
เป้า อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี.

สุนันทา พงษ์เสื่อ.(2552). สภาพปัญหาและความ
ต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ
คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด
องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการ
บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

**การบริหารงานประกันคุณภาพระดับปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลเอกชนขนาดเล็ก
ในเขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร**

**Quality Assurance Administration of Small Private Kindergartens under
The Office of the Primary School in Bangkok Metropolitan Area 3
Nongkam District**

อรวรรณ เลิศแสง*

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, orawan_leartsang@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัยและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองตามเพศ อายุ วุฒิ การศึกษา ตำแหน่งงาน ประสบการณ์ในการทำงานของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษา เขต 3 เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร และข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาเพื่อการบริหารงานประกันคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 210 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, One-way ANOVA และ LSD ผลการวิจัยพบว่า

- 1) การบริหารงานประกันคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย โดยภาพรวมและรายด้านมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับคือด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านการจัดการศึกษา ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียน และ ด้านมาตรการส่งเสริม
- 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ อายุ ตำแหน่งงาน ประสบการณ์ในการทำงานต่างกันพบว่า การบริหารงานประกันคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ไม่แตกต่างกัน ส่วน วุฒิการศึกษา ที่ต่างกันพบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 3) ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาคือควรส่งเสริมพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายและจิตใจของเด็ก ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ด้านการจัดการปฐมวัย การบริหารควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

คำสำคัญ : การบริหารงานประกันคุณภาพ โรงเรียนอนุบาลเอกชนขนาดเล็ก

Abstract

The objectives of this research were to study and compare quality assurance administration of small private kindergartens under The Office of The Primary school in Bangkok Metropolitan area 3 Nong-kham district by gender, age, educational level, positioning and experiences and present the recommendations and guidelines. Sample groups made up of 210 education personnel. The data was gathered by questionnaires and analyzed through descriptive statistic: frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA and LSD.

The research results were as follows:

- 1) Overall, the quality assurance administration had high level in the construction of the learning society, learning management, school identity, student quality and promotion measures.
- 2) The comparison by gender, age, positioning and experiences had no difference overall and in each aspect. Meanwhile, the comparison by education level had statistical significant different level at $p=0.05$.

3) Recommendations and guidelines in primary education quality assurance administration should continue to pursue educational programs to develop students' kinesthetic and mental abilities, and engage with the community to ensure quality development planning.

Keywords: Quality Assurance Administration, Small Private Kindergartens

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) [1] ได้มีการกำหนดตัวบ่งชี้เพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในชั้น และพบว่า การดำเนินงานในลักษณะดังกล่าวขาดการพัฒนาในกระบวนการทำงานของสถานศึกษาที่รับผิดชอบ จนกระทั่งเมื่อปีการศึกษา 2554 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ได้มีการปรับเปลี่ยนการนำคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2554[2] มาใช้ ซึ่งทางสถานศึกษาได้มีการพัฒนาปรับปรุงระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทั้งในระดับสถานศึกษา มีการกำหนดนโยบายประกันคุณภาพเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการแต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาระบบคุณภาพ เพื่อทำหน้าที่กำหนดแนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสมตามเกณฑ์มาตรฐาน ติดตามความก้าวหน้า และรายงานผลการดำเนินงานตัวบ่งชี้ที่รับผิดชอบ รวมถึงนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา โดยแบ่งเกณฑ์มาตรฐานในการประเมินออกเป็น เกณฑ์มาตรฐานระดับสถานศึกษา และมีเกณฑ์มาตรฐานระดับหน่วยงาน มีตัวอย่างแนวทางปฏิบัติงานในแต่ละเกณฑ์มาตรฐานเพื่อให้เข้าใจการประเมินคุณภาพการศึกษา และเป็นแนวทางการปฏิบัติงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ทางสถานศึกษายังขาดการจัดทำแนวปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษาที่ดี โดยสถานศึกษาได้จัดประชุมเพื่อพิจารณากระบวนการการทำงาน มีการระบุกิจกรรม หลักฐาน ผู้รับผิดชอบ กรอบระยะเวลาการดำเนินงาน ในแต่ละเกณฑ์มาตรฐานของแต่ละตัวบ่งชี้ และได้มีการประชุมเพื่อสรุปแนวทางการดำเนินงานในแต่ละตัวบ่งชี้ จัดทำเป็นแนวปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา โดยเริ่มใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2555 เป็นต้นมา ในการดำเนินการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานการประกันคุณภาพ การประกันคุณภาพของโรงเรียนเอกชนในระดับอนุบาลในเขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ยังขาดความพร้อมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาทั้ง 4 ด้านคือด้านที่ 1 ด้านผลการจัดการศึกษา ด้านที่ 2 ด้านการบริหารจัดการศึกษาผู้เรียน ด้านที่ 3 ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ ด้านที่ 4 ด้านการประกันคุณภาพภายใน

การประเมินคุณภาพภายนอกสามระดับการศึกษาปฐมวัย (2-5 ปี) สมศ. ได้กำหนดตัวบ่งชี้จำนวน 12 ตัวบ่งชี้ ซึ่งครอบคลุมทั้ง 4 มาตรฐานตามที่กฎกระทรวงกำหนดโดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ตัวบ่งชี้พื้นฐาน(จำนวน 8 ตัวบ่งชี้)

กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ (จำนวน 2 ตัวบ่งชี้) และ กลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม (จำนวน 2 ตัวบ่งชี้) และ มาตรฐานการศึกษาปฐมวัยเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา(ประกอบด้วย 11 มาตรฐาน 51 ตัวบ่งชี้) แบ่งออกเป็นด้านที่ 1 ด้านคุณภาพผู้เรียน มี (4 มาตรฐาน) ด้านที่ 2 ด้านการจัดการศึกษา มี (1

มาตรฐาน) ด้านที่ 3 ด้านการจัดการศึกษา มี (2 มาตรฐาน) ด้านที่ 4 ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มี (1 มาตรฐาน) ด้านที่ 5 ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา มี (1 มาตรฐาน) ด้านที่ 6 ด้านมาตรการส่งเสริม มี (1 มาตรฐาน) และ ด้านที่ 7 ด้านการจัดการศึกษา มี (1 มาตรฐาน) มาตรฐานที่ สมศ. ประเมิน นั้นเน้นทั้งปัจจัย กระบวนการ ผลผลิตที่สำคัญการประเมินรอบสามนี้ สมศ. ใช้ผลการประเมินอิงสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาได้ มาตรฐานของสถานศึกษา ในภาพรวมสถานศึกษา ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา รอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) จาก สมศ. ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านปฐมวัยตั้งแต่วันที่ 26 สิงหาคม 2557 ที่ผ่านมาก การรับรองมาตรฐานการศึกษาจะมีผลอยู่จนถึงรอบการประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานคราวต่อไปซึ่งจะต้องดำเนินการภายในระยะเวลา 5 ปี นับแต่การรับรองมาตรฐานในรอบการประเมินนี้ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายกำหนด (สมศ., 2557, ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา.) [3]

จากสภาพการณ์ดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่าผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองมีความคิดเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน ระดับปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลเอกชนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร อย่างไร ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง ที่มีเพศอายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และ ประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน ระดับปฐมวัยของ

โรงเรียนอนุบาลเอกชนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร แตกต่างกันหรือไม่ และผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพและผู้ปกครองมีข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน ระดับปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลเอกชนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร อย่างไร ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารการประกันคุณภาพภายใน ระดับปฐมวัยให้มีคุณภาพเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพรอบที่สี่ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลเอกชนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อสภาพการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลเอกชนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพของบุคลากร
3. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลเอกชนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองที่มี เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารจัดการ การประกันคุณภาพการศึกษา ระดับปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลเอกชนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

สถานภาพส่วนบุคคล	สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย
- เพศ	1) ด้านคุณภาพผู้เรียน
- อายุ	2) ด้านการจัดการศึกษา
- วุฒิการศึกษา	3) ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้
- ตำแหน่งงาน	4) ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา
- ประสบการณ์ทำงาน	5) ด้านมาตรการส่งเสริม

ประโยชน์ของงานวิจัย

1. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารการประกันคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย และสามารถนำข้อมูลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานด้านการเรียนการสอน มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา และ มาตรฐานด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่ได้จากการศึกษา

2. ได้แนวทางมุ่งสู่การพัฒนาด้านการประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ว่าเป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร : ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นบุคลากรโรงเรียนอนุบาลเอกชนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร จำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานประกันคุณภาพ จำนวนทั้งสิ้น 466 คน กลุ่มตัวอย่าง : สำหรับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ได้มาโดยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน ดังนี้

1. เลือกโรงเรียนที่ใช้ในการศึกษาจากการกำหนดโดยเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติ คือ เป็นโรงเรียนอนุบาลเอกชนขนาดเล็ก เขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ได้จำนวน 5 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่างจากบุคคลากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานประกันคุณภาพ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2558 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางของ (Krejcie and Morgan อ้างถึงในลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์และคณะ, 2555:264) [4] ได้จำนวน 210 คน จากนั้นจึงสุ่มแบบสัดส่วนจากจำนวนประชากรแต่ละโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งงาน ประสบการณ์ในการทำงาน ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการบริหารงานประกันคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณภาพผู้เรียน 2) ด้านการจัดการศึกษา 3) ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 4) ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา 5) ด้านมาตรการส่งเสริม แบบวัดเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับของ ลิเคิร์ต (Likerts) มีเกณฑ์การให้คะแนน ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและแนวทางพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพ

ผลการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) หาค่า IOC ใช้เกณฑ์ตั้งแต่ 0.50ขึ้นไปใช้ได้ค่าเท่ากับ 0.89นำไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหารสถานศึกษา ครูระดับอนุบาล คณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนที่ลักษณะของประชากรใกล้เคียงกันคือ โรงเรียนอนุบาลบ้านสวน โรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 เขตภาษีเจริญ จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน แล้วนำไปหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ใช้เกณฑ์ตั้งแต่ 0.70ขึ้นไปใช้ได้ซึ่งได้ค่าเท่ากับ 0.95 การวิเคราะห์โดยการหาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, One-way ANOVA และ LSD

ผลการศึกษา

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลเอกชนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร โดยรวมและแต่ละด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านการจัดการศึกษา ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียน และ ด้านมาตรการส่งเสริม
2. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพระดับปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลเอกชนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถาน ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพระดับปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลเอกชนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร โดยรวมและแต่ละด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านการจัดการศึกษา ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียน และ ด้านมาตรการส่งเสริม ซึ่งสอดคล้องกับ

ชาญเจริญ ชื่อชวกรกุล(2550:บทคัดย่อ) [5] ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเพื่อ

รองรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 2 ของโรงเรียนโป่งหลวงวิทยาคม รัชมังคลาภิเษก จังหวัดลำปาง และพบว่าด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ส่วนใหญ่มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับดี และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 [6] ที่ระบุว่าการจัดการศึกษาต้องให้ประชาชนสังคมเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาให้เป็นคนเก่งดี มีสุข สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้กับผู้อื่นได้ ตลอดชีวิต ตามศักยภาพซึ่งเป็นแนวคิดที่ดี ที่จะปลูกฝังเด็กตั้งแต่วัยปฐมวัยทั้งนี้ยังช่วยให้ชุมชนเกิดการเรียนรู้ที่เข้มแข็ง โดยการมีส่วนร่วม บุคคล ครอบครัว ชุมชน และองค์กรต่างซึ่งถือว่าเป็นเรียนรู้ที่สำคัญของสังคม และสอดคล้องกับ Council of Europe (2009): [7] ที่พบว่าความทุ่มเทในการทำให้เกิดคุณภาพทางการศึกษาในประเทศต่างๆ ควบคู่ไปกับแผนการอบรมครูซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ต้องใช้ในการสร้างคุณภาพทางการศึกษา ในเรื่องกิจกรรมที่สามารถทำให้เกิดขึ้นได้ จะมีการพิจารณาเรื่องการประยุกต์ใช้เครื่องมือรวมถึงวิธีการทำงานหลากหลายกับกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับสัมมา รธนินัย (2553) [8] ที่ว่าผู้บริหารปฏิบัติงานตามได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการบริหารขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้นำ และสอดคล้องเกณฑ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (2553) [9] ที่ว่ามาตรฐานที่ผู้บริหารต้องเข้าใจปรัชญา และหลักการจัดการปฐมวัยมีวิสัยทัศน์มีภาวะผู้นำและความคิดริเริ่มรวมทั้งการใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและได้ข้อมูลการประเมินผลหรือการวิจัยเป็นงานด้านทั้งวิชาการและการจัดการ โดยให้บรรลุ

เป้าหมายตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาอีกทั้งให้คำแนะนำปรึกษาทางวิชาการและเอาใจใส่การจัดการศึกษาทางปฐมวัยเต็มศักยภาพและเต็มเวลาและสอดคล้องกับรวีพร วีระเมธิกุล (2545) [10] ที่ได้ให้ทัศนะไว้ว่าการบริหารโรงเรียนเป็นการตั้งการควบคุม ดูแล และการจัดกิจกรรมต่างๆเพื่อให้ไปสู่สัมฤทธิ์ผลในการจัดการโดยผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้นำทางด้านประกันคุณภาพได้และสอดคล้องกับ Ioannis Vasileiadis (2010) [11] ที่ได้ให้ทัศนะไว้ว่าแนวความคิดที่มีต่อหลักการบริหารคุณภาพโดยรวมเป็นไปในทางที่ดีและเมื่อนำแนวความคิดนั้น ไปสร้างความสัมพันธ์กับตัวแปรเพศ, อายุ, ตำแหน่ง, ระดับการศึกษา, พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน และสอดคล้องกับทิสนา แซมมณี (2550) [12] และรังสิมา ทวีศรี (2545) [13] ที่ว่าบทบาทของครูที่ต้องสามารถดูแล สั่งสอนเด็ก ให้มีความรู้ ความสามารถและกริยามารยาทที่ดี ดังนั้นครูจึงต้องเป็นต้นแบบให้แก่เด็กและสอดคล้องกับจุฬารักษ์ ประจงพงศ์พันธ์ (2546) [14] ที่ได้ให้ทัศนะไว้ว่าครูปฐมวัยต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ปกครอง และเพื่อนครู ครูต้องมีลักษณะพิเศษคือมีเจตคติที่ดี สุภาพ มีเมตตา วาจาไพเราะ และยังเป็นคนช่างสังเกต แต่ขัดแย้งกับประสิทธิ์ พิทักษ์ชวงค์ (2554:บทคัดย่อ [15]) ที่พบว่าการจัดการแหล่งเรียนรู้ชุมชนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดปทุมธานีที่อยู่ระดับปานกลาง

2. จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองที่มีวิถีทางการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอนุบาลเอกชนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องผลการวิจัยของ(คัลกิน (Culkin,1949:104-107 ; อ้างอิงจาก จิราพร นราศรี (2550:119) [14] และสอดคล้องกับชรินทร์ มั่งคั่ง (2550:173-174) [15] ที่ได้ให้ทัศนะไว้ว่าการประเมินคุณภาพการศึกษามีความสำคัญกับสถานศึกษามากเพราะการประเมินนั้นเป็นการรับรองสถานศึกษา

บทสรุป

จากผลการวิจัยพบว่า1)ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพระดับปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลเอกชนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาเขต3เขตหนองแขมกรุงเทพมหานคร โดยรวมและแต่ละด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านการจัดการศึกษา ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียน และด้านมาตรการส่งเสริม 2) ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองที่มีวิถีทางการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลเอกชนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 ควรส่งเสริมการพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายและจิตใจของเด็ก

1.2 ควรส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ด้านการจัดการปฐมวัย

1.3 ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความพึงพอใจของบุคลากรทางการศึกษาและผู้ปกครองเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลเอกชนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร

2.2 ควรศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาและผู้ปกครองเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลเอกชนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน. (2545). *แนวคำเนิการเพื่อการประกันคุณภาพและการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2551).
- [2] สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.(2554). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- [3] สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2546). *ระบบประกันคุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

- [4] ลัดดาวัลย์ เพชร โรจน์และคณะ.(2555).สถิติ
สำหรับการวิจัยและเทคนิคการวิจัยSPSS.
กรุงเทพฯ:เจริญดีมั่นคงการพิมพ์ สำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- [5] ชาญเจริญ ชื่อชวกรกุล. (2550). การ
ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเพื่อ
รองรับการประเมินภายนอกรอบที่สองของ
โรงเรียนโป่งหลวงวิทยา รัชมังคลาภิเษก
จังหวัดลำปาง.การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [6] คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
สำนักงาน. (2545). พระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ:
พริกหวานกราฟฟิค
- [7] Concil of Europe. 2009. *Learning and
living democracy Introducing quality
assurance of education for democratic
citizenship in schools Comprative study of
10 countries*. Council of Europe
Publishing.
- [8] สัมมา ธนนิธย์. (2553). *ภาวะผู้นำของ
ผู้บริหาร*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: แอล.ที.
เพรส จำกัด.
- [9] คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
สำนักงาน (2554). *แนวทางการพัฒนาระบบ
การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และ
วิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553*.
พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุม
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- [10] รวิพร วีระเมธีกุล. (2547). *ปัจจัยการ
ตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนอนุบาล
หลักสูตรสอนภาษาสังกัดคณะกรรมการ
ศึกษาเอกชน เขตบางบอน
กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา,
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- [11] Ioannis Vasileiadis. 2010. *Quality
Assurance Elementary
Education*.University of Macedonia.
- [12] ทิศนา แจมมณี. 2550. *รูปแบบการเรียน
การสอน : ทางเลือกที่หลากหลาย*. (พิมพ์
ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [13] รังสิมา ทวีศรี. (2545). *สภาพและปัญหาการ
บริหารงานโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัด
นนทบุรี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- [14] จุฬารัตน์ ประจงพงศ์พันธ์. (2546). *ปัจจัยที่
มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองใน
การเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนเขต
ลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร*. ปริญญาานิพนธ์
กศ.ม.(เศรษฐศาสตร์การศึกษา). กรุงเทพฯ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่าย
เอกสาร.
- [15] ประสิทธิ์ พิทักษ์คชวงศ์. (2554).*การจัดการ
แหล่งเรียนรู้ชุมชนของสถานศึกษาขั้น
พื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ในจังหวัดปทุมธานี.การค้นคว้าแบบอิสระ
บัณฑิตวิทยาลัย*. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ในจังหวัดเชียงใหม่

Academic Administration of Special Schools in Chiang Mai Province

นางสาวสุทธิดา คิณะมาศ¹, พนมพร จันทรปัญญา²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, sudtida2006@hotmail.com

²อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น,

panomporn@hotmail.com

บทคัดย่อ:

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเฉพาะ ความพิการ ในจังหวัด เชียงใหม่ และเพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเฉพาะ ความพิการ ในจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนเฉพาะความพิการ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งหมด 120 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลใช้ความถี่ ร้อย ละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ในจังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 5 ด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยแยกเป็นราย ด้านดังนี้ ด้านการบริหารหลักสูตร มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด คือ รายงานผลการใช้หลักสูตรของสถานศึกษาต่อชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นประจำทุกปีการศึกษา ส่วนข้อที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ จัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบเพื่อนำไปใช้จัดทำหลักสูตรของ สถานศึกษา สำหรับด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่าค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด คือชี้แจงและแนะนำรายละเอียดของ แผนการเรียนรู้ในแต่ละรายวิชา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ประเมินผลการนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ ในขณะที่ด้าน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด คือ ดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามปฏิทินที่วางไว้ ส่วนข้อที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นำผลการนิเทศติดตามไปพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ส่วนด้านการนิเทศการเรียน การสอน ค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด คือ กำหนดวัน เวลา และสถานที่ ที่ใช้ในการนิเทศ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีความ เชี่ยวชาญและความมั่นใจในเทคนิควิธีการนิเทศ และเรื่องที่นิเทศของผู้นิเทศ และด้านการวัดและประเมินผลการ เรียน ค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด คือ ดำเนินการวิเคราะห์และจัดทำข้อสอบ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สร้างและปรับปรุง เครื่องมือในการวัดผลการเรียนตามจุดประสงค์ของรายวิชา

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเฉพาะความพิการ

ABSTRACT:

This research aimed to investigate the academic administration of special schools in Chiang Mai Province and to study problems and solutions for the academic administration of special schools in Chiang Mai Province. The target groups used in this study included the administrators and the teachers of special schools in Chiang Mai Province. There were totally 120 people. The tools used in this research were questionnaires. The data were analyzed through frequency, percentage, mean and standard deviation and the structured interviews were analyzed through content analysis. The findings revealed that the academic administration of special schools in all 5 aspects was performed at high level by dividing into each aspect as follows: The curriculum administration was performed at high level. When considering each item, the highest mean was to report the results of using the school curricular to communities and agents concerned every academic year. The item with the lowest mean was to prepare the school information technology systematically to be used for preparing the school curricular. In addition, the results of interviews revealed some problems about information technology application for planning and preparing the school curricular. According to the learning and teaching management it was found that the item with the highest mean was to clarify and give information about lesson plans of each subject while the item with the lowest mean was to evaluate lesson plan implementation. Regarding the results of interviews, some problems were found, such as the teachers were often on duty as civil servants and the teachers had too much various workload. Therefore, they had not any time to teach fully. Related to the learners' development activities, the item with the highest mean was to arrange the learners' development activities based on the calendar as set whereas the item with the lowest mean was to utilize the results of supervision to improve the learners' development activity arrangement in the future. The results of interviews revealed that the student care-taking was not thorough since some students learning at home could not come to school. According to the teaching and learning supervision, the item with the highest mean was to determine dates, time and places used for the supervision as the item with the lowest mean was that the supervisors had expertise and confidence in supervisory techniques and matters. The results of interviews showed that the supervisors lacked knowledge, expertise and experience in what they supervised. The supervision did not focus on problems and needs of each supervisee. Related to the measurement and evaluation, the item with the highest mean was to analyze and prepare tests while the item with the lowest mean was to create and improve the tools for measuring learning achievement based on the course purposes. The results of interviews indicated that the tools used for measuring and evaluating were neither diverse nor inconsistent with the students' conditions.

KEYWORDS: Academic Administration , Special Schools

บทนำ

การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษในประเทศไทยปัจจุบันนี้มีรูปแบบการจัดที่หลากหลาย และผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถเลือกรับบริการได้ตามอายุ ประเภทความพิการและระดับความรุนแรง รูปแบบการจัดการศึกษาของโรงเรียนการศึกษาพิเศษเป็นการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งจัดในรูปแบบของโรงเรียนเฉพาะความพิการ เป็นรูปแบบของสถานศึกษาที่ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษซึ่งผ่านการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มจากศูนย์การศึกษาพิเศษมาแล้ว และมีความรุนแรงของความพิการที่ยังไม่สามารถศึกษาต่อในโรงเรียนทั่วไปได้ จึงเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ซึ่งโรงเรียนประเภทนี้มักจัดเป็นโรงเรียนพักประจำมีเรือนนอนให้ผู้เรียนได้พักในระหว่างเรียน สำหรับโรงเรียนเฉพาะความพิการสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดว่าเป็นสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลมีจำนวนทั้งสิ้น 43 โรงเรียน ใน 35 จังหวัด แบ่งออกเป็น 4 ประเภทความพิการ ดังนี้ (1) โรงเรียนเฉพาะความพิการสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น (2) โรงเรียนเฉพาะความพิการสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน (3) โรงเรียนเฉพาะความพิการสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และ (4) โรงเรียนเฉพาะความพิการสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ

ซึ่งการจัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กพิการ (Education for the Handicap) เป็นการจัดการศึกษาที่

มุ่งให้ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ ได้เรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพร่างกาย จิตใจ และความสามารถ ซึ่งมีหลักสำคัญในการจัดการศึกษาพิเศษคือ ต้องจัดสถานการณ์การเรียนการสอน เพื่อเปิดโอกาสให้ทุกคนได้รับประโยชน์เต็มที่พัฒนาไปสู่ระดับสูงสุดแห่งศักยภาพของแต่ละบุคคล โดยจัดการศึกษาในรูปแบบต่างๆ เช่น จัดโรงเรียนพิเศษแบบประจำให้บริการการศึกษาและการรักษาพยาบาลอยู่ด้วยกันสำหรับเด็กพิการรุนแรง หรือโรงเรียนพิเศษแบบประจำหรือแบบไป – กลับ ที่แยกการรักษาพยาบาลต่างหากจัดเรียนรวมใน โรงเรียนปกติ หรือจัดบริการการศึกษาพิเศษตามบ้าน หลักการที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ จะต้องติดตามให้ความช่วยเหลือทันทีที่รู้ถึงความบกพร่อง ต้องมีบริการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองและบุคคลทั่วไปที่เกี่ยวกับเด็กพิการและการปฏิบัติที่เหมาะสมต่อคนพิการ และสิ่งสำคัญที่สุดคือให้มีความใกล้ชิดกับครอบครัวและชุมชนมากที่สุด

โรงเรียนเฉพาะความพิการเป็นการจัดการศึกษาในรูปแบบของโรงเรียนการศึกษาพิเศษตามประเภทความพิการแต่ละประเภท โดยจัดให้ทุกระดับตั้งแต่ชั้นเรียนเตรียมความพร้อมก่อนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีทั้งการศึกษาสายสามัญและสายอาชีพมีการจัดทำหลักสูตรเฉพาะประเภทความพิการที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของแต่ละกลุ่มจัดทำโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล การมีบุคลากรที่เชี่ยวชาญ รวมทั้งมีสื่อเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก และบริการที่เพียงพอและมีคุณภาพ

โดยที่สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2540, 75) กล่าวไว้ว่า ข้อดีของโรงเรียนเฉพาะความพิการคือ พ่อ แม่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายและมีเวลาไปทำงานหารายได้ ครูมีความรู้ทางการศึกษาพิเศษ เด็กมีความรับผิดชอบมากขึ้น เนื่องจากไม่มีพ่อแม่คอยช่วยเหลือ แต่ข้อจำกัดคือ เด็กจะเหงาและขาดความอบอุ่น ครูต้องดูแลเด็กเป็นจำนวนมากไม่ทั่วถึง และเด็กบกพร่องอยู่ร่วมกัน ทำให้เรียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เด็กอาจจะขาดทักษะบางอย่างในการดำรงชีวิตประจำวันร่วมกับคนทั่วไปได้

นอกจากนี้ การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการบริหารกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนและการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมถึงการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรสายวิชาการนั้น เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานทุกฝ่ายได้ทราบและถือปฏิบัติ รวมถึงเป็นกระบวนการบริหารในกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้น ซึ่งส่งผลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อปรับปรุง ส่งเสริม และพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพมาตรฐานได้ตามเจตนารมณ์ของการศึกษาให้มากที่สุด

และสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2540, 126) ยังได้กล่าวอีกว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเฉพาะความพิการเป็นงานหลักและเป็นหัวใจในการบริหารงานที่จะบ่งบอกถึงคุณภาพของโรงเรียนและคุณภาพของคณาพิการ ผู้บริหารจำเป็นต้องให้ความสำคัญและเข้าใจขอบข่ายของงานวิชาการ พร้อมทั้งภาระหน้าที่ของการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเฉพาะความพิการแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ การบริหาร

หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การนิเทศการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลการเรียน

จากข้อมูลผลการสัมมนาการปฏิบัติงานประจำปีการศึกษา 2557 และแบบรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีที่ผ่านมาพบว่าการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเฉพาะความพิการ จังหวัดเชียงใหม่ ยังมีข้อบกพร่องอยู่หลายประการ เช่น การพัฒนาหลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ยังไม่ตรงกับความสามารถและความต้องการในการพัฒนาศักยภาพของเด็กอย่างแท้จริง การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนยังไม่เป็นระบบและขั้นตอนที่ต่อเนื่อง การวัดและประเมินผลการเรียนยังไม่มีการกำหนดเกณฑ์ที่แน่นอนในการวัดและประเมินผลเกี่ยวกับจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ที่จะส่งเสริมนักเรียนที่ไม่ผ่าน นักเรียนไม่เข้าใจ และการส่งเสริมนักเรียนเก่งที่จะต้องดำเนินการสอนซ่อมเสริมขาดความต่อเนื่อง ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนยังขาดการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และในด้านงานนิเทศการเรียนการสอนครูยังไม่มีการสรุปผลจากเอกสารหลักฐานในการดำเนินการในการนิเทศการเรียนการสอนวิชาการ อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

ซึ่งจากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ส่งผลกระทบต่อเด็กนักเรียน ทำให้เด็กนักเรียนมีการพัฒนาอย่างไม่เต็มศักยภาพ อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อภาพรวมของโรงเรียน ยกตัวอย่างเช่นในปีการศึกษาที่ผ่านมาโรงเรียนไม่ประสบผลสำเร็จในการส่งนักเรียนเข้าแข่งขันทักษะทางวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับต่ำ

เด็กนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ในการวัดและประเมินผล ก็ยังไม่ได้ได้รับการสอนซ่อมเสริมให้ดีขึ้น นอกจากนี้จากการประชุมผู้ปกครองเมื่อสิ้นปี การศึกษา พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่เสนอแนะให้ ทางโรงเรียนสอนจัดสอนซ่อมเสริมในวิชาหลัก เพิ่มขึ้นอีกในช่วงหลังเลิกเรียน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษารื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเฉพาะ ความพิการ จังหวัดเชียงใหม่เพื่อจะค้นหาปัญหาต่าง ๆ ในการบริหารงาน ตลอดจนเสาะหาแนวทางการ พัฒนางานวิชาการของโรงเรียนเฉพาะความ พิการ เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนางานวิชาการ ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ในจังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการ แก้ไขปัญหาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน เฉพาะความพิการ ในจังหวัดเชียงใหม่

วิธีการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ใน จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ดำเนินตามขั้นตอน ต่อไปนี้

กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหาร สถานศึกษาและข้าราชการครู จำนวน 120 คน จากโรงเรียนเฉพาะความพิการ ทั้งหมด 4 โรงเรียน ในจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือฯ โรงเรียน กาวีละอนุกุล โรงเรียนศรีสังวาลย์ และ โรงเรียนโสตศึกษาอนุสารสุนทร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมี โครงสร้าง

แบบสอบถามมี 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบ แบบสอบถาม เกี่ยวกับเพศ ตำแหน่ง หน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงานและระดับ การศึกษา เป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเฉพาะความพิการใน 5 ด้าน คือ (1) การ บริหารหลักสูตร (2) การจัดการเรียนการสอน (3) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (4) การนิเทศการเรียน การสอน (5) การวัดและประเมินผลการเรียน โดยเป็น แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยผู้วิจัยทำ การสัมภาษณ์ผู้บริหารและครู ของโรงเรียนเฉพาะ ความพิการ ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยเป็นรอง ผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 2 คน และหัวหน้าฝ่าย วิชาการ จำนวน 2 คน

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเฉพาะ ความพิการ ในจังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาในการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ในจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ

ผู้บริหารและครูใน โรงเรียนเฉพาะความพิการ
จังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งหมด 120 คน
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์
ข้อมูลใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน และการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย
สรุปได้ดังนี้

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า
เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่มีตำแหน่ง
เป็นข้าราชการครู มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมาก
ที่สุด และมีประสบการณ์การปฏิบัติงานอยู่ในช่วง
ระยะเวลา 11-15 ปีมากที่สุด

การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน
เฉพาะความพิการ ในจังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 5 ด้าน
มีดังนี้

ด้านการบริหารหลักสูตร โดยรวมผู้ตอบ
แบบสอบถามมีความเห็นว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ใน
ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด
คือ รายงานผลการใช้หลักสูตรของสถานศึกษาต่อ
ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นประจำทุกปี
การศึกษา รองลงมาคือ จัดสาระการเรียนรู้ที่มุ่งเน้น
ตามโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ดำเนินการประเมินการ
ใช้หลักสูตรสถานศึกษาทุกภาคเรียน และ จัดทำ
ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบเพื่อ
นำไปใช้จัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาตามลำดับ
และจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างพบปัญหาใน
เรื่องของการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการ
วางแผนและจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งโรงเรียน
ส่วนใหญ่จะมีข้อมูลสารสนเทศที่ไม่เป็นปัจจุบัน

หรือบางที่ไม่มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเลย ทำให้
มีความยากลำบาก เมื่อมีการจัดทำหลักสูตรเพราะ
จะต้องใช้ข้อมูลสารสนเทศมาประกอบด้วยการ
จัดทำหลักสูตรด้วย ดังนั้นแต่ละโรงเรียนควรมี
การจัดทำข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน

สำหรับด้านการจัดการเรียนการสอน
พบว่า โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า
มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อ ค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด คือชี้แจงและแนะนำ
รายละเอียดของแผนการเรียนรู้ในแต่ละรายวิชา
รองลงมา คือ ปฏิบัติหน้าที่การสอนตรงเวลาที่
กำหนดไว้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีหลักฐาน
การนำแผนการจัดการเรียนรู้มาใช้ และประเมินผล
การนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ตามลำดับ และจากการ
สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างพบปัญหา คือ ครูไป
ราชการบ่อยครั้ง ครูมีภาระงานด้านอื่นๆ เช่น งาน
เอกสารมากเกินไป ทำให้ไม่มีเวลาในการสอนได้
เต็มที่ หรือโรงเรียนจัดกิจกรรมบ่อยครั้ง ทำให้ไม่
สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามกำหนด ดังนั้น
ผู้บริหารและครูควรจะหันมาตระหนักถึงความสำคัญ
ของการสอนให้มากขึ้น โดยลดภาระงานหรือ
กิจกรรมอื่น ๆ ที่ไม่จำเป็นลง เพื่อที่จะได้มีเวลาใน
การจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้อย่างเต็มที่
นอกจากนี้เมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา ควรจะมีการ
ประเมินผล การนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ เพื่อที่จะได้
ทราบว่าที่ผ่านมา มีข้อบกพร่องหรือสิ่งที่ต้อง
ปรับปรุงและพัฒนาในการจัดทำแผนการเรียนรู้
ต่อไปอย่างไรบ้าง

ในขณะที่ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า มีระดับ

การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด คือ ดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามปฏิทินที่วางไว้ รองลงมา คือ จัดทำแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้เป็นการล่วงหน้า ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นิเทศติดตามการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และนำผลการนิเทศติดตามไปพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต่อไปตามลำดับ และจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างพบว่า การติดตามช่วยเหลือนักเรียนยังไม่ทั่วถึงกล่าวคือ เด็กนักเรียนที่เรียนอยู่บ้านไม่สามารถมาโรงเรียนได้ ก็ยังไม่ได้รับการช่วยเหลือดูแลจากโรงเรียนในอย่างทั่วถึง ดังนั้นทางโรงเรียนควรที่จะดูแลในส่วนนี้ในลักษณะของการออกเยี่ยมบ้าน โดยอาจจะออกเยี่ยมบ้านอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อเข้าไปประเมินสภาพปัญหา และความต้องการในการช่วยเหลือจากโรงเรียน รวมถึงให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครองและนักเรียนด้วย นอกจากนี้ทางโรงเรียนควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อที่จะได้นำผลการนิเทศ กำกับ ติดตามไปพัฒนาการจัดกิจกรรมต่อไปได้ ซึ่งในปัจจุบันโรงเรียนส่วนใหญ่ขาดความต่อเนื่องในการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ส่วนด้านการนิเทศการเรียนการสอน โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด คือ กำหนดวัน เวลา และสถานที่ ที่ใช้ในการนิเทศ รองลงมาคือ ปฏิบัติการนิเทศโดยใช้กิจกรรมและวิธีการที่กำหนดไว้ในแผนนิเทศส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ใช้เครื่องมือการนิเทศไปปฏิบัติการนิเทศกับผู้บริหารนิเทศ และมีความ

เชี่ยวชาญและความมั่นใจในเทคนิควิธีการนิเทศ และเรื่องที่นิเทศของผู้นิเทศ ตามลำดับและจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างพบว่า ผู้นิเทศยังขาดความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในเรื่องที่ตนเองนิเทศ การนิเทศไม่ได้มุ่งเจาะลึกถึงปัญหาและความต้องการของผู้รับการนิเทศแต่ละคน อีกทั้งโรงเรียนไม่ได้กำหนดบทบาทของผู้นิเทศอย่างชัดเจน ทำให้การนิเทศการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ อีกทั้งการนิเทศการสอนไม่ทั่วถึงเนื่องจากมีเวลาจำกัดและบุคลากรในสถานศึกษามีมาก ซึ่งในสภาพปัจจุบันงานนิเทศ เป็นงานที่ผู้บริหารและครูไม่ค่อยเล็งเห็นความสำคัญเท่าที่ควร และผู้บริหารเองก็ไม่ได้ลงมานิเทศการสอนของครูด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องด้วย ดังนั้นควรเริ่มที่ผู้บริหารลงมานิเทศติดตามการสอนของครูอย่างสม่ำเสมอ และชี้แนะให้ครูเล็งเห็นความสำคัญของงานนิเทศการเรียนการสอน รวมถึงอาจจะขอความร่วมมือผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ เข้ามาช่วยนิเทศการเรียนการสอนร่วมด้วย

สำหรับด้านการวัดและประเมินผลการเรียน โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด คือ ดำเนินการวิเคราะห์และจัดทำข้อสอบ รองลงมาคือ ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนตามปฏิทินและแนวปฏิบัติที่กำหนด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ รวบรวมระเบียบการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนและสร้างและปรับปรุงเครื่องมือในการวัดผลการเรียนตามจุดประสงค์ของรายวิชาตามลำดับ และจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างพบว่า เครื่องมือที่ใช้ใน

การวัดและประเมินผลที่ยังไม่หลากหลาย ไม่สอดคล้องกับสภาพผู้เรียน บุคลากรที่รับผิดชอบงานวัดและประเมินผลมีน้อยและยังไม่เข้าใจระเบียบการวัดและประเมินผลเท่าที่ควร รวมถึงการนิเทศติดตาม ประเมินผล การวัดผลการเรียนการสอนก็ยังไม่มีความต่อเนื่องและยังไม่เป็นระบบ ดังนั้นควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการแก่ครูเรื่องการวัดและประเมินผล เพื่อจะได้สร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพตรงตามจุดประสงค์รายวิชา

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจจึงนำมาอภิปรายผลดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ด้านการบริหารหลักสูตร จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าการรายงานผลการใช้หลักสูตรของสถานศึกษาต่อชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นประจำทุกปี การศึกษามีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติสูงที่สุด และการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบเพื่อนำไปใช้จัดทำหลักสูตรของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติต่ำที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจุบันในแต่ละสถานศึกษาไม่ได้มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศหรือข้อมูลสารสนเทศที่มีอยู่ไม่เป็นปัจจุบัน ทำให้ในการวางแผนและจัดทำหลักสูตรแต่ละครั้งไม่มีข้อมูลสารสนเทศนำมาใช้ในการอ้างอิง นอกจากนี้ยังพบประเด็นที่น่าสนใจจากการสัมภาษณ์คือ หลักสูตรไม่มีความสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน ซึ่งเป็นเด็กนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เนื่องจากหลักสูตรสถานศึกษาที่ใช้ในปัจจุบันเป็น

หลักสูตรที่มุ่งเน้นตามโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานสอดคล้องกับอู๋ทึ๋ บุญประเสริฐ (2540, 45) ที่ว่าสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องจัดทำสาระในรายละเอียดตามกรอบของหลักสูตรแกนกลาง ดังนั้นจึงเป็นปัญหาต่อเนื่องที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนตามมา เพราะหลักสูตรไม่มีความสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษาเขต 35 กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา (2554, 56) อ่างในศศิวิมล แดงมูล, 2556, 83) ที่กล่าวไว้ว่า สถานศึกษา ยังไม่ได้มีการวิเคราะห์หลักสูตรจึงทำให้หลักสูตรที่มีไม่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน ทำให้หลักสูตรไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน และยังคงสอดคล้องกับ เทียม วันมหาชัย (2545 อ่างในศศิวิมล แดงมูล, 2556, 83) ที่ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนฮอดพิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนควรดำเนินการวิเคราะห์หลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน และยังคงสอดคล้องกับ วิณา หาญใจ (2540) ที่ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนางานวิชาการในด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตรว่า ควรจัดเตรียมเอกสารที่ให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรให้เพียงพอเพื่อให้ครูได้ศึกษาก่อนที่จะเตรียมการสอนในแต่ละรายวิชา และผู้บริหารควรจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ครูสามารถวิเคราะห์หลักสูตรให้เหมาะสมกับผู้เรียนก่อนนำไปใช้

ประเด็นที่สอง ด้านการจัดการเรียนการสอนพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า

การชี้แจงและแนะนำรายละเอียดของแผนการเรียนรู้
ในแต่ละรายวิชา มีการปฏิบัติมากที่สุด ทั้งนี้อาจ
เนื่องมาจาก ในแต่ละสถานศึกษาได้มีวางแผนการ
จัดทำแผนการเรียนรู้ตั้งแต่ต้นปีการศึกษา โดย
คณะกรรมการในการจัดทำแผนการเรียนรู้ ได้
กำหนดปฏิทินในการดำเนินงาน และได้มีการ
ดำเนินการตามแผนที่วางไว้ทำให้ครูรวมถึงบุคลากร
ที่เกี่ยวข้องได้ทราบรายละเอียดของแผนการเรียนรู้
ในแต่ละรายวิชา ซึ่งสอดคล้องกับ วาริรัตน์ แก้วอุไร
(2552, 14) ที่ว่า การวางแผนการสอน เป็นการ
เตรียมการสอนล่วงหน้า ทำให้ครูมีแนวทางในการ
สอน ได้ทราบว่าสอนเนื้อหาใด สอนโดยวิธีใด
ในเวลาเท่าใด เพื่อจุดประสงค์ใด ใช้สื่ออะไร
ประกอบการสอนและวัดผลประเมินผลโดยวิธีใด ทำ
ให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้
ยังสอดคล้องกับ รุจิ ภู่อาระ (2546, 62) ที่ว่า การ
วางแผนการสอนจัดทำได้ 2 ลักษณะ คือ จัดทำเป็น
กำหนดการสอนหรือแผนระยะยาว และจัดทำเป็น
แผนการสอนหรือแผนระยะสั้น ในการจัดทำต้อง
ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร ศึกษาแนวการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่
เกี่ยวข้องกับวิสัยทัศน์ คุณภาพผู้เรียน จะช่วยให้การ
จัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักการ จุดหมาย
ของหลักสูตรเพื่อให้การสอนบรรลุผลสำเร็จตาม
วัตถุประสงค์ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มี
หลักฐานการนำแผนการเรียนรู้มาใช้ ซึ่งอาจเป็น
เพราะว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่ได้เก็บเอกสาร
หลักฐานในการสอน ซึ่งเป็นปัญหาเมื่อมี
คณะกรรมการจากภายนอกเข้ามาประเมินทำให้ไม่มี
เอกสาร ร่องรอยหลักฐานการนำแผนการเรียนรู้มาใช้

ซึ่งสอดคล้องกับ กอบวิทย์ พิริยะวัฒน์ (2556, 28)
ที่ว่า แผนการเรียนรู้ต้องมีความชัดเจนและถูกต้อง
ครบถ้วน ทั้งในเรื่ององค์ประกอบและรายละเอียดที่
จะช่วยให้การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง
นอกจากนี้ครูผู้สอนควรคำนึงถึงการเก็บเอกสาร
หลักฐานที่ใช้ประกอบการสอนในแผนการเรียนรู้
เพื่อที่จะนำมาประเมินผลในปลายภาคการศึกษา
นำมาปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้นต่อไป นอกจากนี้
ยังพบประเด็นที่น่าสนใจจากการสัมภาษณ์แบบมี
โครงสร้าง คือ ครูมีภาระงานด้านอื่น ๆ มากเกินไป
ทำให้ไม่มีเวลาในการสอนได้เต็มที่ซึ่งสอดคล้องกับ
คำกล่าวของ สุนทร วิไลลักษณ์ (2551, 41-42) ที่ว่า
ครูผู้สอนมีภาระงานสอนและภาระงานอื่นมาก ทั้งนี้
อาจเนื่องมาจากอัตราส่วนของบุคลากรใน
สถานศึกษาขึ้นอยู่กับขนาดของโรงเรียนและจำนวน
นักเรียน จึงทำให้โรงเรียนมีบุคลากรไม่ครบตามวิชา
ที่เปิดสอน และทำให้บุคลากรบางคนต้องสอนใน
รายวิชาที่ไม่ถนัด และยังสอดคล้องกับ สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษาเขต 35 กลุ่มนิเทศติดตาม
และประเมินผลการจัดการศึกษา (2554, 56 อ้างใน
ศศิวิมล แดงมูล, 2556, 84) ที่ว่า สถานศึกษามี
จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอและขาดบุคลากรด้านการ
สอนที่ตรงกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ต้องการดังนั้น
ผู้บริหารและครูควรตระหนักถึงความสำคัญของการ
สอนให้มากขึ้น โดยลดภาระงานหรือกิจกรรมอื่น ๆ
ที่ไม่จำเป็นลง เพื่อที่จะได้มีเวลาในการจัดการเรียน
การสอนให้นักเรียนได้อย่างเต็มที่

ประเด็นที่สาม ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า
ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ดำเนินการจัดกิจกรรม

พัฒนาผู้เรียนตามปฏิทินที่วางไว้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นำผลการนิเทศติดตามไปพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต่อไป และจากการสัมภาษณ์พบประเด็นที่น่าสนใจ คือ การติดตามช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษยังไม่ทั่วถึง กล่าวคือเด็กนักเรียนที่เรียนอยู่บ้านไม่สามารถมารับบริการที่โรงเรียนได้ ยังไม่ได้รับการช่วยเหลือดูแลจากโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ รุจิรา อุดรแผ้ว (2553, 81) ที่ว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลคือ การที่ครูทุกคนที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนต้องทำความรู้จักกับนักเรียนที่ตนเองรับผิดชอบในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนหรือนักเรียนที่อยู่ที่บ้านไม่สามารถมาโรงเรียนได้ และสอดคล้องกับ กนก จันทร์จจร (2545, 69) ที่ว่าผู้บริหาร โรงเรียน และครูทุกคนต้องมีความตระหนักและให้ความสำคัญกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน รวมถึงการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนโดยครูที่ปรึกษา ซึ่งอาจมีกรณีที่บางปัญหามีความยากต่อการช่วยเหลือ เช่น เด็กนักเรียนที่เรียนตามบ้านมีข้อจำกัดในการมาเรียนที่โรงเรียน หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่ดีขึ้นก็ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกทางและรวดเร็วขึ้น ดังนั้นทางโรงเรียนควรที่จะดูแลในลักษณะของการออกเยี่ยมบ้าน โดยอาจจะออกเยี่ยมบ้านอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อเข้าไปประเมินสภาพปัญหาและความต้องการในการช่วยเหลือจากโรงเรียน รวมถึงให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครองและนักเรียนด้วย

ประเด็นที่ดี ด้านการนิเทศการเรียนการสอนในภาพรวมพบที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่ใช้ในการนิเทศ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีความเชี่ยวชาญและความมั่นใจในเทคนิควิธีการนิเทศและเรื่องที่นิเทศของผู้นิเทศ ในการนิเทศการเรียนการสอน ซึ่งปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับปัญหาในการสัมภาษณ์ คือ ผู้นิเทศยังขาดความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในเรื่องที่ตนเองนิเทศ การนิเทศไม่ได้มุ่งเจาะลึกถึงปัญหาและความต้องการของผู้รับการนิเทศแต่ละคน อีกทั้งโรงเรียนไม่ได้กำหนดบทบาทของผู้นิเทศอย่างชัดเจน ทำให้การนิเทศการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ อีกทั้งการนิเทศการสอนไม่ทั่วถึงเนื่องจากมีเวลาจำกัดและบุคลากรในสถานศึกษามีมาก ซึ่งในสภาพปัจจุบันงานนิเทศ เป็นงานที่ผู้บริหารและครูไม่ค่อยเล็งเห็นความสำคัญเท่าที่ควร และผู้บริหารเองก็ไม่ได้ลงมานิเทศการสอนของครูด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 35 กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา (2554, 56 อ้างใน ศศิวิมล แดงมูล , 2556, 85) ที่ได้กล่าวไว้ว่า สถานศึกษาไม่ได้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการที่จะทำหน้าที่นิเทศการสอนไว้อย่างชัดเจน และยังสอดคล้องกับ ยอดชาย คำชาย (2550) ได้ศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนหนองบัวพิทยาคม อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน และยังพบปัญหาด้านนี้คือ ไม่มีคณะกรรมการนิเทศภายในและไม่มีการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 35 กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผล

การจัดการศึกษา (2554, 56 อ้างใน ศศิวิมล แดงมูล, 2556, 86) ที่ว่า ผู้ที่มาทำหน้าที่ในการนิเทศมีจำนวนจำกัดและผู้ที่ทำหน้าที่ในการนิเทศมีความรู้ความเข้าใจในการนิเทศไม่เพียงพอ ดังนั้นควรเริ่มที่ผู้บริหารลงมานิเทศติดตามการสอนของครูอย่างสม่ำเสมอ และชี้แนะให้ครูเล็งเห็นความสำคัญของงานนิเทศการเรียนการสอน รวมถึงอาจจะขอความร่วมมือผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ เข้ามาช่วยนิเทศการเรียนการสอนร่วมด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ณรงค์ สินธุปັນ (2541 อ้างใน ศศิวิมล แดงมูล, 2556, 86) ที่ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนปงพัฒนาวิทยาคม จังหวัดพะเยา ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนควรมีการประสานผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศเพื่อนำผลการนิเทศมาพัฒนาการเรียนการสอนและควรมีการทำอย่างต่อเนื่อง

ประเด็นที่ห้า ด้านการวัดและประเมินผล การเรียน พบว่าโดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า มีระดับการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ดำเนินการวิเคราะห์และจัดทำข้อสอบ ส่วนประเด็นที่น่าใจคือ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สร้างและปรับปรุงเครื่องมือในการวัดผลการเรียนตามจุดประสงค์ของรายวิชา ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์พบปัญหาในแง่ของเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลที่ยังไม่หลากหลาย ไม่สอดคล้องกับสภาพผู้เรียน ไม่มีการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผล บุคลากรที่รับผิดชอบงานวัดและประเมินผลมีน้อยและยังไม่เข้าใจระเบียบการวัดและประเมินผลเท่าที่ควร รวมถึงการนิเทศติดตาม ประเมินผล การวัดผลการเรียนการสอนก็ยังไม่มีความต่อเนื่องและยังไม่เป็น

ระบบ สอดคล้องกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 35 กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษา (2554, 42 อ้างใน ศศิวิมล แดงมูล, 2556, 86) ที่ว่า ผู้ที่รับผิดชอบงานวัดและประเมินผลยังขาดความรู้ความเข้าใจและความเชี่ยวชาญในงานนี้ และยังคงสอดคล้องกับ พัชรินทร์ สมมติ (2550, 32) ที่ศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายคุณภาพการศึกษาคุรุศิริ อำเภอมะเขม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ครูขาดความรู้เกี่ยวกับ การวัดและประเมินผล ไม่มีระเบียบเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับกานดา พูนลาภทวี (2546, 24-25) ที่ว่า การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นกระบวนการที่ช่วยให้ได้ ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงถึงพัฒนาการและความก้าวหน้าในการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ รวมถึงการมีเครื่องมือวัดผลที่หลากหลายจะช่วยให้การวัดและประเมินผลมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น ดังนั้นควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการแก่ครูเรื่องการวัดและประเมินผล เพื่อจะได้สร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพตรงตามจุดประสงค์รายวิชา

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยได้รับความกรุณาเป็นอย่างดีจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนมพร จันทรปัญญา อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์องอาจ โฆษขุณ หนันท์ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่เริ่มการวิจัยค้นคว้าจนเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ นางเพียงใจ แจ่มเงิน นางสาวดวงเดือน คำมูลสุข และอาจารย์ ดร.สุภัทร ชูประดิษฐ์ ผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาให้คำแนะนำและตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งผู้อำนวยการโรงเรียนกาวีละอุนกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีสังวาลย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนโสตศึกษาอนุสารสุนทร และผู้อำนวยการโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือในพระบรมราชานุปกัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ ที่ให้การช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

นอกจากนี้ยังได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือในการทำงานจากบุคคลในครอบครัว ผู้คอยให้กำลังใจและสนับสนุนในการทำงานในทุก ๆ ด้านมาโดยตลอด ทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี คุณค่าและประโยชน์จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบเพื่อเป็นการตอบแทนพระคุณของบิดามารดา สมาชิกทุกคนในครอบครัว และครูอาจารย์ทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทความรู้ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย

เอกสารอ้างอิง

กนก จันทร์ขจร. (2545). **การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.

กอบวิทย์ พิริยะวัฒน์. (2556). **หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลเจริญพานิช.

กานดา พูนลาภทวี. (2546). **การจัดผลการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

เกียรติสุดา ศรีสุข. (2547). **ระเบียบวิธีวิจัย**. เชียงใหม่ : โรงพิมพ์ครองช่าง.

กิติมา ปรีดีคิลก. (2542). **ทฤษฎีการบริหารองค์กร**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ซัด บุญญา. (2546). **การนิเทศการการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สหภาพการพิมพ์.

ชัยทัศน์ จ้องสกุลวงษ์. (2553). **การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสระแก้ว**. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ . (2543). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมการพิมพ์.

พะโยม ชินวงศ์. (2543). **พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ**. สังกัดกองการศึกษาเพื่อคนพิการ กรมสามัญศึกษา.

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร.

สมมติ. (2550). **การดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพ**

การศึกษาครูคีรี อำเภอมะเอนก จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ภิญโญ สาธร. (2546). **หลักการบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช

มารศรี สุธีพิเชฐภัณฑ์. (2553). ปัญหาและ
ข้อเสนอแนะในการแก้ไขการบริหารงานวิชาการตาม
ความคิดเห็นของครูโรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ 2
สังกัดกรมสามัญศึกษาจะเชิงเทรา.ปริญญาานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต (สาขาการบริหารการศึกษา).
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

การบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดกำแพงเพชร

The Management of Sustainable Tourism of Kamphaeng Phet Province

ดร.พงษ์ศักดิ์ เพชรสถิตย์

คณะรัฐศาสตร์ / สาขารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, pongsak.ph@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ:

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการ ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการ และ เสนอการบริหารจัดการที่เหมาะสมในการการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดกำแพงเพชร การวิจัยนี้เป็นแบบผสมวิธีทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารจัดการการท่องเที่ยวของจังหวัดกำแพงเพชร ประกอบด้วยแผนพัฒนาการท่องเที่ยวภาคเหนือตอนล่าง แผนการท่องเที่ยวจังหวัดกำแพงเพชร และแผนปฏิบัติการประจำปี แต่ไม่มีแผนแม่บท 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ประกอบด้วย (1) ปัจจัยนโยบายการท่องเที่ยวของจังหวัดกำแพงเพชร โดยรวมอยู่ในระดับมากและเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้ ด้านวัตถุประสงค์ชัดเจน ด้านมีความต่อเนื่อง และด้านการนำไปปฏิบัติได้ ตามลำดับ และ (2) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมากและเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้ ปัจจัยการบริหารจัดการภาครัฐ ปัจจัยการบริหารจัดการภาคเอกชน และปัจจัยการบริหารจัดการภาคประชาชนและองค์กรท้องถิ่น ตามลำดับ 3) ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการที่เหมาะสมในการการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดกำแพงเพชร โดยเรียงลำดับตามความสำคัญสูงสุด ประกอบด้วย (1) การบริหารจัดการภาคประชาชนและองค์กรท้องถิ่น (2) การบริหารจัดการภาคเอกชน (3) การบริหารจัดการภาครัฐ และ (4) ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนและองค์กรท้องถิ่น

คำสำคัญ: ยุทธศาสตร์ / การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ABSTRACT:

The objectives of this study were to study the management, the factors affecting the management and propose the appropriate management of sustainable tourism management of Kamphaeng Phet province. This research was conducted by using mixed methods of qualitative and quantitative research. The research findings were as follows: 1) the management of sustainable tourism of Kamphaeng Phet province was found that in overall were at the high level and ranked from the high to low namely management of tourism networks creation, management of public relations, managements of tourism potential promotion, respectively. Its composed of tourism development plan in the Lower Northern, tourism plan of Kamphaeng Phet province and annual operational plan but did not have master plan 2) the factors affecting the management of sustainable tourism of Kamphaeng Phet province was found that comprising (1) the tourism policy factor in overall were at the high level and ranked from the highest mean to the lowest mean were the aspect of measurable and evaluable policy, the aspect of policy clearance, the aspect of continuing and the aspect of policy implementation, respectively and (2) the management factor in overall were at the high level and

ranked from the highest mean to the lowest mean were the aspect of public sector management, the aspect of private sector management and the aspect of people sector and local organizations, respectively. 3) the proposed appropriate management of sustainable tourism of Kamphaeng Phet province ranked by the importance composed of (1) strategy for management of people sector and local organizations (2) strategy for management of private sector (3) strategy for management of public sector and (4) strategy for tripartite was the cooperatives between public sector, private sector and people sector and local organizations

Keyword : Strategies / Sustainable tourism

1. บทนำ

การพัฒนาประเทศในท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ ต้องมีการปรับตัวให้เหมาะสมกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลาย ซับซ้อน มีการแข่งขันกันสูง การกำหนดยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศและรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องที่ควรตระหนัก โดยการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ประชาชนและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นแก่ชุมชนท้องถิ่น พร้อมทั้งฟื้นฟูและอนุรักษ์ปัจจัยแวดล้อมชุมชนให้เกิดความยั่งยืน หากปัจจัยพื้นฐานเหล่านี้มีคุณภาพ ก็จะส่งผลถึงวิถีชีวิตของชุมชนและสังคมไทย มีความมั่นคงและยั่งยืน ดำรงอยู่ในประชาคมโลกอย่างมีเกียรติและมีศักดิ์ศรี

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ.2555-2559) ได้มียุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข เศรษฐกิจเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศที่ปรับเปลี่ยนเร็ว คาดการณ์ได้ยาก และซับซ้อนมากยิ่งขึ้น การพัฒนาในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ได้กำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เหมาะสม โดยเร่งสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อป้องกันปัจจัยเสี่ยง และเสริมรากฐานของประเทศด้านต่างๆ ให้

เข้มแข็งควบคู่ไปกับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพ มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรและได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม รวมทั้งสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจด้วยฐานความรู้ และความคิดสร้างสรรค์บนพื้นฐานการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม นำไปสู่การพัฒนาประเทศที่มั่นคงและยั่งยืน

จากยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศดังกล่าว เป็นยุทธศาสตร์ที่นำไปสู่การพัฒนาประเทศที่มั่นคงและยั่งยืนได้ สามารถแข่งขัน ยืนหยัดอยู่ในประชาคมโลก ได้อย่างภาคภูมิใจ การเข้ามาลงทุนและการเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศของชาวต่างชาติก็จะมากขึ้นเป็นทวีคูณ โดยเฉพาะการท่องเที่ยว นับว่า เป็นอุตสาหกรรมอย่างหนึ่ง ที่สร้างรายได้ให้กับประเทศได้อย่างเป็นกอบเป็นกำ การส่งเสริมการท่องเที่ยวจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยประเทศไทยได้มีการประชาสัมพันธ์ ปีท่องเที่ยวไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2530 เป็นต้นมา ทำให้นักท่องเที่ยวได้หลั่งไหลมาเที่ยวประเทศไทยเป็นจำนวนมาก

การขับเคลื่อนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย เป็นส่วนหนึ่งของพลังการขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจ เพราะการท่องเที่ยวสามารถสร้างงาน สร้างอาชีพ กระจายรายได้ มีความเกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมการพัฒนาในหลายๆ ด้าน สร้างคุณภาพชีวิตและความยั่งยืนให้กับ

ประชาชนในประเทศได้ แต่การเกิดวิกฤติทางเศรษฐกิจบางช่วงเวลาที่ผ่านมามีอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสามารถเป็นพลังขับเคลื่อนแก้วิกฤติดังกล่าวได้ในระดับหนึ่ง เพราะการท่องเที่ยวสามารถดึงดูดการเดินทางเข้าประเทศ และสร้างความเชื่อมั่นได้ แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวว่า สามารถสร้างผลประโยชน์ให้ประเทศชาติและประชาชนได้ หากมีการส่งเสริมและพัฒนาให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีความยั่งยืน

การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จึงเป็นรูปแบบของการท่องเที่ยวที่สามารถดำรงคุณค่าหรือความเป็นประโยชน์ของแหล่งท่องเที่ยวได้ยาวนานไม่มีที่สิ้นสุด และไม่สร้างความเสื่อมโทรมหรือเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมของแหล่งและบริเวณโดยรอบ โดยปกป้องและรักษาโอกาสให้กับคนในรุ่นต่อ ๆ ไปในอนาคต ซึ่งจะนำไปสู่การจัดการทรัพยากรทั้งหมดที่จะสนองความต้องการด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ในขณะที่จะสามารถธำรงรักษาเนื้อหาทางวัฒนธรรม กระบวนการทางนิเวศวิทยาที่จำเป็น ความหลากหลายทางชีวภาพ และระบบอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการเกี่ยวพันและระบบต่างๆ ที่เกี่ยวพันชีวิต พืช สัตว์ และมนุษย์ทั้งหลาย (World Tourism Organization, 1998)

จังหวัดกำแพงเพชรมีสถานที่ท่องเที่ยวมากมาย มีทั้งสถานที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ และสถานที่ท่องเที่ยวทั่วไป เช่น อุทยานแห่งชาติคลองลาน อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร บ่อน้ำพุร้อนพระร่วง (บึงสาป) พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติกำแพงเพชร อุทยานแห่งชาติคลองวังเจ้า อุทยานแห่งชาติแม่วังกะ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขา

สนามเพ็ญ และ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร นอกจากนี้ จังหวัดกำแพงเพชร ยังมีงานประจำปี เช่น ประเพณีงานนบพระ - เล่นเพลง และงานกาชาดจังหวัดกำแพงเพชร งานมหกรรมอาหารพื้นบ้านเทศกาลกินกล้วยเดี่ยว เที่ยวเมืองกำแพงเพชร งานสารทไทยกล้วยไข่เมืองกำแพง เป็นต้น

จากบริบทพื้นที่ของจังหวัดกำแพงเพชร ที่มีแหล่งท่องเที่ยวมากมายและหลากหลาย จากข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของจังหวัดกำแพงเพชร พบว่ามีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ มีปริมาณเพิ่มขึ้นในทุกปี โดยสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวในแต่ละปี (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกำแพงเพชร) ตั้งแต่ปี พ.ศ.2553-2558 มีดังนี้ 1) ปี 2553 จำนวน 398,327 คน รายได้ 10,372,538 บาท 2) ปี 2554 จำนวน 444,973 คน รายได้ 10,043,816 บาท 3) ปี 2555 จำนวน 469,556 คน รายได้ 10,106,012 บาท 4) ปี 2556 จำนวน 471,342 คน รายได้ 12,320,845 บาท 5) ปี 2557 จำนวน 472,659 คน รายได้ 13,902,639 บาท 6) ปี 2558 จำนวน 15,258,871 บาท จากสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้ในแต่ละปี จะเห็นได้ว่า การท่องเที่ยวของจังหวัดกำแพงเพชร มีปริมาณจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้เพิ่มขึ้นทุกปี หากมีการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง มียุทธศาสตร์การท่องเที่ยวที่เหมาะสม จะทำให้จังหวัดกำแพงเพชรสามารถเป็นจังหวัดที่น่าท่องเที่ยว จังหวัดหนึ่งของประเทศ การเป็นจังหวัดที่เป็นเมืองมรดกโลก เป็นเมืองประวัติศาสตร์ สามารถพัฒนาให้เป็นเมืองท่องเที่ยวระดับโลกได้ เพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดกำแพงเพชรเป็นการพัฒนาที่ความยั่งยืนในทุกด้านได้ โดยผู้วิจัยจะ

ทำการศึกษานในหัวเรื่อง การบริหารจัดการการ
ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดกำแพงเพชร

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการ การ
ท่องเที่ยวของจังหวัดกำแพงเพชร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหาร
จัดการ การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัด
กำแพงเพชร
3. เพื่อเสนอการบริหารจัดการที่เหมาะสม
ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของ
จังหวัดกำแพง เพชร

3. วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
สำหรับประชากรที่จะนำมาเป็นกลุ่ม
ตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์เชิงปริมาณ การเลือก
กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ
(Accidental Sampling) โดยเป็นนักท่องเที่ยวที่มา
เที่ยวในจังหวัดกำแพงเพชรหลังจากนั้นจะกำหนด
กลุ่มตัวอย่างตามสูตรของยามานะ ที่ระดับความ
เชื่อมั่น 95% โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานใน
การประมาณค่าการสุ่มในระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ได้
ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่าง
ที่ใช้ในการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ได้แก่ บุคลากร
ภาครัฐ บุคลากรภาคเอกชน บุคลากรภาคประชาชน
และองค์กรท้องถิ่น และนักวิชาการ ใช้แบบ
สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จำนวน 25 คน
ประกอบด้วย บุคลากรภาครัฐ จำนวน 8 คน บุคลากร
ภาคเอกชน จำนวน 5 คน บุคลากรภาคประชาชน
และองค์กรท้องถิ่น จำนวน 5 คน และนักวิชาการ
จำนวน 7 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามที่มี
ประเด็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การบริหารจัดการการ
ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดกำแพงเพชร เป็นข้อ
คำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5
ระดับ

2.2 แบบสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาข้อมูลจาก
กลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร
จัดการ การท่องเที่ยวของจังหวัด
กำแพงเพชร เป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีประเด็น
เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยว
อย่างยั่งยืนของจังหวัดกำแพงเพชร

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การวิเคราะห์ ข้อมูลจากแบบ
สัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการอุปมาน
วิเคราะห์ และการตีความ

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม
ดำเนินการดังนี้

1) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของ
แบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทุกฉบับ และ
วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการ
ประมวลผลข้อมูล

2) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย

3) ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายด้านการ
ท่องเที่ยว ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารจัดการ
และข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยว
อย่างยั่งยืนของจังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยได้ทำการ
รวบรวมคะแนนที่ได้ทั้งหมดมาหาค่าเฉลี่ยของกลุ่ม
ตัวอย่าง สำหรับการแปลข้อมูลในภาพรวมและราย
ข้อ

4) การทดสอบปัจจัยด้านนโยบายการ
ท่องเที่ยวและปัจจัยด้านการบริหารจัดการที่มีผลต่อ
การบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของ
จังหวัดกำแพงเพชร

5) การวิเคราะห์ข้อมูลการบริหาร
จัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัด
กำแพงเพชร มีขั้นตอนการดำเนินการ ได้แก่ ศึกษา
มาตรการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนทั่วไป ศึกษา
เอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลการ
สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) วิเคราะห์ผล
ของการตอบแบบสอบถามและประเมินบทบาท
ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการการท่องเที่ยวของ
จังหวัดกำแพงเพชร

4. ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการการ
ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดกำแพงเพชร มีผล
การศึกษา ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

1. ผลการศึกษาการบริหารจัดการการ

ท่องเที่ยวของจังหวัดกำแพงเพชร

การบริหารจัดการการท่องเที่ยวของจังหวัด
กำแพงเพชร มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและ
วัตถุประสงค์ เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทพื้นที่
สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และนโยบายในระดับต่างๆ การ
ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไปสู่การปฏิบัติ
ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน
และมีการติดตามและประเมินผลตามแนวทางของ
กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
ส่วนการกำหนดยุทธศาสตร์ มีการนำจุดแข็ง จุดเด่น
ของจังหวัด มาเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการ
บริหารจัดการการท่องเที่ยว พัฒนาจุดอ่อนเพื่อ

รองรับนักท่องเที่ยวด้วยการบูรณาการความร่วมมือ
ของทุกภาคส่วนอย่างเป็นระบบ มีการปรับตัวเพื่อ
รองรับกับอุปสรรค เช่น สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ
ความไม่แน่นอนทางการเมือง พัฒนาศักยภาพด้าน
บริการให้เท่าเทียมกับจังหวัดใกล้เคียง และ
สนองตอบนโยบายรัฐบาลที่ส่งเสริมและสนับสนุน
การพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งภายในและต่างประเทศ
และกำหนดยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของจังหวัด
ให้สอดคล้องยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดด้วยการ
เชื่อมโยงการท่องเที่ยวของจังหวัดกับจังหวัด
ใกล้เคียง และเตรียมความพร้อมในการที่ประเทศ
ไทยจะเปิดการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Economic
Community : AEC)

2. ผลการศึกษาวิจัยที่มีผลต่อการบริหาร
จัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัด
กำแพงเพชร

ปัจจัยการบริหารจัดการภาครัฐ

1) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการ

ท่องเที่ยว ภาครัฐให้ความสำคัญกับการพัฒนาการ
ท่องเที่ยวเป็นอันดับรองจากด้านอื่นๆ และ ส่วนใหญ่
ภาครัฐมีการส่งเสริมและพัฒนาด้านการท่องเที่ยวใน
ส่วนที่เป็นสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก
ยังขาดการส่งเสริมและพัฒนาในเรื่องของโครงการ
กิจกรรม และการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยว

2) ด้านการส่งเสริมการลงทุน ภาครัฐควร
นำเอาจุดแข็งของจังหวัดมาเป็นจุดขายด้านการ
ท่องเที่ยว เพื่อเป็นการกระตุ้นการลงทุนของนัก
ลงทุนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ และปัจจัยสำคัญ
ในการขับเคลื่อนการลงทุนด้านการท่องเที่ยว คือ
การให้ความสำคัญด้านการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง
ของภาครัฐ

3) การพัฒนาปัจจัยพื้นฐานด้านการบริการท่องเที่ยว จังหวัดไม่มีความพร้อมด้านปัจจัยพื้นฐานด้านการบริการท่องเที่ยว เช่น 1) ระบบขนส่งยังไม่มีความพร้อม 2) บุคลากรด้านการบริการยังมีข้อจำกัดด้านภาษาต่างประเทศ 3) การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวมีน้อย 4) จำนวนป้ายบอกทางไปแหล่งท่องเที่ยวมีน้อยมาก และ 5) สินค้าทางการท่องเที่ยวและบริการทางการท่องเที่ยวยังไม่ได้มาตรฐาน

4) การส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์อย่างมีวิสัยทัศน์ภายใน 5-10 ปีข้างหน้า จังหวัดควรพัฒนามาตรฐาน กฎเกณฑ์ในการบริการการท่องเที่ยว เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และควรพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยวในการกลับมาท่องเที่ยวอีก นอกจากนี้ ควรมีการประชาสัมพันธ์ในหลายช่องทางและหลายรูปแบบพร้อมทั้ง สร้างความเชื่อมั่นในเรื่องความปลอดภัยให้เกิดขึ้นแก่นักท่องเที่ยว

ปัจจัยการบริหารจัดการภาคเอกชน

1) การร่วมมือส่งเสริมการลงทุน ผู้ประกอบการมีการแข่งขันกันสูง ผู้ประกอบการต้องการให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือเรื่องการจัดหาแหล่งเงินทุน และ สนับสนุนด้านวิชาการ

2) การร่วมมือพัฒนากฎเกณฑ์เพื่อการท่องเที่ยว สินค้าทางการเกษตรไม่ได้พัฒนาหรือแปรรูปให้เป็นสินค้าเพื่อการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง ภาครัฐไม่ได้เข้ามาส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่าในผลิตภัณฑ์ และควรจัดศูนย์บริการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เพื่อการท่องเที่ยวตามเส้นทางทางการท่องเที่ยว

3) การร่วมสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยว ผู้ประกอบการเคยร่วมกันสร้างเครือข่ายระหว่างผู้ประกอบการด้วยกัน แต่ไม่ประสบความสำเร็จ เพราะมีการแข่งขันกันสูง สิ่งที่ภาคเอกชนต้องการคือให้ภาครัฐเข้ามาสนับสนุนด้านงบประมาณและเป็นตัวกลางในการสร้างเครือข่ายเพื่อสร้างจุดยืนร่วมกันในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยว

ปัจจัยการบริหารจัดการภาคประชาชนและองค์กรท้องถิ่น

1) การมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน ภาคประชาชนและองค์กรท้องถิ่นในฐานะเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและเป็นผู้อยู่ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ควรมีบทบาทในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้วยการดำเนินการเองหรือเข้าไปร่วมจัดการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยภาครัฐอาจจัดให้มีการอบรมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน ประชาชนและองค์กรท้องถิ่น บุคคลที่จะเป็นกำลังสำคัญในการดำเนินการเรื่องเหล่านี้ คือ ผู้นำท้องถิ่นจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ มีความรอบรู้ เป็นที่เคารพศรัทธา กระตุ้นให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ

2) การสร้างจิตสำนึกร่วมปกป้องผลประโยชน์แหล่งท่องเที่ยว ภาคประชาชนและองค์กรท้องถิ่นในฐานะเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียคนสำคัญ ต้องได้รับการปลูกฝังจิตสำนึกร่วมปกป้องผลประโยชน์แหล่งท่องเที่ยว โดยภาครัฐต้องเข้ามาสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับคนในพื้นที่ให้มีความรู้เกี่ยวกับผลกระทบอันจะเกิดจากแหล่งท่องเที่ยว และองค์กรท้องถิ่นต้องเป็นหลักในการสร้างจิตสำนึกร่วม โดยร่วมมือกับผู้นำชาวบ้าน ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้อาวุโส ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของชาวบ้านและเยาวชน เพื่อให้คน

เหล่านี้เกิดความรัก ความหวงแหนชุมชนของตนเอง โดยทุกคน ถือเป็น เจ้าของของท้องถิ่นร่วมกัน กลุ่มเป้าหมายในการสร้างจิตสำนึกร่วมปกป้องผลประโยชน์แหล่งท่องเที่ยว คือ คนในท้องถิ่นทุกคนซึ่งเป็นเจ้าของท้องถิ่น ให้ช่วยกันรักษาและหวงแหนแหล่งท่องเที่ยว

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในประเด็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดกำแพงเพชร ในภาพรวม อยู่ในระดับที่มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัย ทั้ง 3 ด้าน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารจัดการภาครัฐ มากที่สุด รองลงมา คือ ปัจจัยการบริหารจัดการภาคเอกชน และกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ปัจจัยการบริหารจัดการภาคประชาชนและองค์กรท้องถิ่น ตามลำดับ

3. นำเสนอการบริหารจัดการที่เหมาะสมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดกำแพงเพชร โดยวิเคราะห์จากผลการศึกษาทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ สรุปได้ดังนี้

1. การบริหารจัดการภาครัฐ แบ่งออกเป็น 4 ยุทธวิธี อันได้แก่ ยุทธวิธีการส่งเสริมและพัฒนากองการท่องเที่ยว ยุทธวิธีการส่งเสริมการลงทุน ยุทธวิธีการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานด้านการบริการท่องเที่ยว และยุทธวิธีการส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์อย่างมีวิสัยทัศน์

2. การบริหารจัดการภาคเอกชน แบ่งออกเป็น 3 ยุทธวิธี อันได้แก่ ยุทธวิธีการร่วมมือส่งเสริมการลงทุน ยุทธวิธีการร่วมมือพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อการท่องเที่ยว และยุทธวิธีการร่วมสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยว

3. การบริหารภาคประชาชนและองค์กรท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 3 ยุทธวิธี อันได้แก่ ยุทธวิธีการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน ยุทธวิธีการสร้างจิตสำนึกร่วมปกป้องผลประโยชน์แหล่งท่องเที่ยว

4. ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนและองค์กรท้องถิ่น เป็นการวิเคราะห์และสรุปจากการบริหารจัดการภาครัฐ การบริหารจัดการภาคเอกชน และการบริหารจัดการภาคประชาชนและองค์กรท้องถิ่น มาบูรณาการเป็นความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนและองค์กรท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 3 ยุทธวิธี อันได้แก่ ยุทธวิธีการส่งเสริมและพัฒนากองการท่องเที่ยวเพื่อสังคม ยุทธวิธีการส่งเสริมและพัฒนากองท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและยุทธวิธีการส่งเสริมและพัฒนากองเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน

5. อภิปรายผลการวิจัย

1. ในการศึกษาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า มีวิสัยทัศน์พันธกิจ เป้าหมายและวัตถุประสงค์ เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทพื้นที่ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และนโยบายในระดับต่างๆ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไปสู่การปฏิบัติได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน และมีติดตามและประเมินผลตามแนวทางของกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา การกำหนดยุทธศาสตร์ มีการนำจุดแข็ง จุดเด่นของจังหวัด มาเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการการท่องเที่ยว พัฒนาจัดอ่อนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ด้วยการบูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วนอย่าง

เป็นระบบ มีการปรับตัวเพื่อรองรับกับอุปสรรค และสนองตอบนโยบายรัฐบาลที่ส่งเสริมและสนับสนุน การพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งภายในและต่างประเทศ และกำหนดยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของจังหวัด ให้สอดคล้องยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดด้วยการ เชื่อมโยงการท่องเที่ยวของจังหวัดกับจังหวัดใกล้เคียง และเตรียมความพร้อมในการที่ประเทศไทยจะเปิดการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การบริหารยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของ กรุงเทพมหานครแบบบูรณาการ ของ ภูวนิดา คุณผลิน (2550) สรุปได้ว่า รูปแบบกระบวนการบริหาร การพัฒนาการท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานคร มี 2 ระดับ คือ โมเดลบูรณาการระดับมหภาคเป็นกระบวนการ ศึกษายุทธศาสตร์การบูรณาการภาครัฐ เอกชน ในการกำหนดกระบวนการจากนโยบายไปสู่การปฏิบัติ อย่างมีประสิทธิภาพ โมเดลบูรณาการระดับจุลภาค เน้นการบูรณาการระดับพื้นที่ประกอบด้วยประเมิน ความต้องการ (Need Assessment) การกำหนด เป้าหมาย (Setting Goals) การกำหนดผู้มีส่วนได้ส่วน เสีย (Identification Stakeholder) การกำหนดพันธกิจ และภารกิจ (Mission and Function Analysis) กระบวนการมีส่วนร่วม (Participation Process) การ ตั้งวัตถุประสงค์ (setting Objective) การบูรณาการ แฝม (Responsibilities) การปฏิบัติ การ (Implementation) และ การประเมินแบบมีส่วนร่วม (Participatory Evaluation)

2. ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการ การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัด กำแพงเพชร พบว่า

ปัจจัยด้านนโยบาย

การท่องเที่ยวส่งผลให้เกิดประโยชน์ในหลายๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และ การท่องเที่ยวก็ส่งผลให้เกิดผลกระทบในหลายๆ ด้านเช่นกัน ทั้งด้านสังคม ด้านธรรมชาติและด้านสิ่งแวดล้อม การพัฒนาการท่องเที่ยวจึงต้องคำนึงถึงผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบและดำเนินการไปพร้อมกับการดูแลรักษา ให้คงสภาพเดิมหรือปรับปรุงฟื้นฟู พัฒนาให้ดีขึ้น เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม แต่การที่จะกำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวนั้น ควรมีการรวบรวมข้อมูลต่างๆ ทั้งที่เป็นอุปสงค์ อุปทาน โอกาส ข้อจำกัดในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางการดำเนินการ กำหนดกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ รูปแบบกิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทพื้นที่ ที่สำคัญที่สุด คือ การนำนโยบายที่กำหนดขึ้นสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง กระบวนการนำนโยบาย การพัฒนาการท่องเที่ยวระดับจังหวัดไปปฏิบัติ : ศึกษากรณีจังหวัดเพชรบุรี ของ ปาณิดล นิยมคำ (2544 : บทคัดย่อ) พบว่า นโยบายพัฒนา การท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งแยกออกเป็นแผนงานและโครงการต่างๆ นั้นในด้านวัตถุประสงค์ มีความชัดเจน มีแนวทางในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดรับรู้นโยบาย มาจากการร่วม ประชุม การถ่ายทอด การมอบหมายงาน และการอ่านจากเอกสารรายงานประจำปี นอกจากนี้ยังพบว่า สมรรถนะของหน่วยงาน ซึ่งได้แก่ บุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ยังไม่เพียงพอต่อการ ปฏิบัติงานตามนโยบาย การได้รับการสนับสนุนจาก

หน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องมีน้อย ในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีการกำหนดภารกิจและการมอบหมายงานมีชัดเจน มีการติดตาม และประเมินผลโครงการ แต่จะมีปัญหาในด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประชาชน ยังไม่มีส่วนร่วมเท่าที่ควร โดยปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหาในด้านการประสานงานและระหว่างหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ปัญหางบประมาณมีจำนวนจำกัด และมีไม่เพียงพอ บุคลากรไม่เพียงพอ และขาดความรู้ความชำนาญเฉพาะด้าน รวมทั้งปัญหาด้านการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา ได้แก่ ควรมีการฝึกอบรมพัฒนาความรู้ และปรับเปลี่ยนจำนวนผู้ปฏิบัติงานทางด้านการวางแผนและพัฒนานโยบาย รวมทั้งจัดสรรงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานด้านนโยบาย ควรมีการประสานงานที่ดีระหว่างหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งจะสนับสนุนให้ภาคประชาชนเข้ามีส่วนร่วมมากขึ้น

ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ

ปัจจัยที่ 1 ปัจจัยการบริหารจัดการภาครัฐ

บริบทของจังหวัดกำแพงเพชร เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว เพราะเป็นเมืองประวัติศาสตร์ มีวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ที่เป็นเอกลักษณ์ มีศักยภาพเพียงพอที่จะเป็นพัฒนาให้เป็นเมืองท่องเที่ยวหลักได้ แต่ขาดการสนับสนุนอย่างจริงจังจากผู้บริหารระดับบน นโยบาย เพราะฉะนั้น ในการพัฒนาการท่องเที่ยว ภาครัฐควรมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทาง การท่องเที่ยว และ นโยบาย และยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวที่ภาครัฐกำหนดขึ้น

ต้องมีความชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติได้ และสอดคล้องกันทั้งในระดับภูมิภาคและในภาพรวมของประเทศ อีกทั้ง ควรมีการจัดเตรียมความพร้อมทั้งด้านบุคลากรและงบประมาณในการปฏิบัติงานให้เพียงพอ ประเด็นสำคัญที่จังหวัดควรคำนึงถึงในการพัฒนาการท่องเที่ยว คือ บริบทของพื้นที่ นำเอาจุดเด่น จุดแข็ง ซึ่งเป็นศักยภาพของจังหวัด มาเป็นจุดขายด้านการท่องเที่ยว ได้แก่

1) การนำเอาความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดมาเป็นจุดขายด้านการท่องเที่ยว

การที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวให้ประสบความสำเร็จ มีความยั่งยืนได้นั้น สิ่งที่ต้องคำนึงถึง คือ บริบทของพื้นที่ มีการประเมินศักยภาพ ด้วยการวิเคราะห์ถึงจุดเด่น จุดด้อย โอกาส และ ข้อจำกัด และมีการวางแผนอย่างเป็นระบบและอย่างมีวิสัยทัศน์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์แผนยุทธศาสตร์จังหวัดนครศรีธรรมราช ของวิราภรณ์ วิยวัฒน์ (2549) พบว่า ผลของการประเมินทรัพยากรท่องเที่ยวต่าง ๆ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นทางธรรมชาติ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติเขาหลวง แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นด้านวัฒนธรรม ได้แก่ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นด้านงานประเพณี ได้แก่ ประเพณีสารทเดือนสิบ กิจกรรมท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่น ได้แก่ การเล่นน้ำตก และการบริการที่เป็นจุดเด่น คือ ที่พัก ร้านอาหาร (อาหารประจำถิ่น) รถประจำทาง ในส่วนของการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการพัฒนาจังหวัดนครศรีธรรมราชของบุคลากรภาครัฐ ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว พบว่า จุดแข็งของจังหวัด คือ เป็นแหล่งผลิตพืชผลทางการเกษตรที่สำคัญของภาคใต้ รองลงมาคือมีทรัพยากร

ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่หลากหลายและสำคัญของภาคใต้ จุดอ่อนของจังหวัดคือ การขาดการวางแผนยุทธศาสตร์แบบบูรณาการเพื่อจัดความยากจนโอกาสในการพัฒนาจังหวัดคือ มีโอกาสในการพัฒนาด้านระบบส่งเสริมสินค้าทางการเกษตรมากขึ้น และอุปสรรคของจังหวัดที่สำคัญที่สุดคือ มีการกีดกันทางการค้า สำหรับผลการวิเคราะห์วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาจังหวัดนครศรีธรรมราช มีวิสัยทัศน์ที่สำคัญ คือ การเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ที่สำคัญของภาคใต้ และยุทธศาสตร์ คือ เป็นศูนย์กลางการศึกษาศาสนาศิลปวัฒนธรรมและชุมชนเข้มแข็ง

2) การเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น เพื่อสร้างรายได้ สร้างอาชีพให้กับชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ต้องมีวางแผน และได้รับการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน แต่ควรให้ชุมชนท้องถิ่นจัดการด้วยตัวเองเป็นหลัก เพื่อการพึ่งตนเองได้ อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยภาครัฐคอยสนับสนุนเรื่องของวิชาการ วางแผนทางการตลาด และสนับสนุนเรื่องงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การจัดการด้านการตลาดการท่องเที่ยวชุมชนนครชุมจังหวัดกำแพงเพชร ของ เพชรรา บุคสีทา (2552 : บทคัดย่อ) พบว่า ศักยภาพของชุมชนนครชุมด้านการจัดการท่องเที่ยวชุมชน มีสิ่งที่น่าสนใจที่จะพัฒนาชุมชนนครชุมเป็นสถานที่ท่องเที่ยวชุมชน ที่เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนในชุมชน รวมถึงสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชุมชนแก่ผู้มาท่องเที่ยวทุกคน โดยความคิดเห็นของประชาชนเห็นว่า ชุมชนนครชุมมีศักยภาพระดับมากในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชน รวมทั้งมีความรู้ และความต้องการมีส่วนร่วมที่จะพัฒนาให้ชุมชนนครชุมเป็นแหล่ง

ท่องเที่ยวชุมชน อีกทั้งภาคที่เกี่ยวข้องและผู้มาชุมชนนั้น ต้องการส่งเสริมกิจกรรมที่จะสร้างความพร้อมให้กับชุมชน ในการพัฒนาให้ชุมชนนครชุมเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางด้านวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนในชุมชน และต้องการสนับสนุนในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ชุมชนให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อตอบสนองความต้องการและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มาเยือน ในส่วนผลของการศึกษาการจัดการด้านการตลาดการท่องเที่ยวชุมชนนครชุมโดยใช้ส่วนประสมทางการตลาด 7P's นั้น พบว่า ควรมีการจัดรูปแบบการท่องเที่ยวแบบแพ็คเกจตามความสนใจของนักท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มความน่าสนใจในการเสนอขายและสามารถรองรับการท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี รวมถึง การจัดการประชาสัมพันธ์เชิงรุก เพื่อให้ชุมชนบ้านนครชุมเป็นที่รู้จักในกลุ่มตลาดเป้าหมายที่ต้องการ โดยเสนอแนะว่า ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนด้านประชาสัมพันธ์เพื่อให้เป็นที่รู้จัก สำหรับชุมชนนครชุมควรนำการจัดการการตลาดทั้ง 7P's ไปประยุกต์ใช้ในชุมชน เพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้นให้เป็นอย่างดีในอนาคต

3) การกำหนดยุทธศาสตร์ร่วมกันทั้งภาครัฐภาคเอกชน และภาคประชาชนและองค์กรท้องถิ่น เป็นการทำงานร่วมกัน เพราะแต่ละภาคส่วนมีศักยภาพ ความพร้อมแตกต่างกัน เป้าหมายในการทำงานร่วมกันคือ การพัฒนาการท่องเที่ยวไปสู่ความยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ : ศึกษาเฉพาะกรณีการล่องเรือที่ตลาดริมน้ำคอนหวาย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ของ สุพัตรา กลัปดี (2545 : บทคัดย่อ) พบว่า สภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ตลาด

ริมน้ำคอนหาวยมีศักยภาพสูง สำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพราะมีความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติมากที่สุด รองลงมาเป็นแหล่งจำหน่ายอาหารและสินค้าทางการเกษตรที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (วิถีชีวิต) ภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศในพื้นที่ตามลำดับ การจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จากการศึกษา พบว่า ชุมชนมีการจัดการด้านการป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมยังอยู่ในระดับต่ำ การจัดการด้านกิจกรรมและการจัดการนักท่องเที่ยว ชุมชนมีการจัดการอยู่ในระดับปานกลาง รูปแบบขององค์กรในการจัดการ พบว่า ชุมชนสามารถจัดการในระดับสูง เพราะมีการรวมตัวกันเพื่อจัดระเบียบการท่องเที่ยวในรูปของคณะกรรมการ และให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมให้ความเห็นในการจัดการท่องเที่ยว ตลอดจนประชาชนในท้องถิ่นได้รับประโยชน์จากการจัดการท่องเที่ยว

ปัจจัยที่ 2 ปัจจัยการบริหารจัดการภาคเอกชน

การจัดการท่องเที่ยวควรมีโครงสร้างการจัดการ ในลักษณะกลุ่มหรือเครือข่าย เพื่อความเป็นมาตรฐานเดียวกัน และเพื่อนำไปสู่การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ ภาคเอกชนเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยว จึงควรเสริมจุดแข็งและแก้ไขจุดอ่อนให้กับภาคเอกชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง โครงสร้างของอุตสาหกรรมของ เสรีวงศ์ไพจิตร และคนอื่น ๆ (2547) พบว่า ควรเสริมจุดแข็งให้แก่ภาคเอกชน ในประเด็นดังนี้ คือ 1) ภาคเอกชนมีความสามารถด้านการตลาด และมีการรวมตัวกันเพื่อรักษาผลประโยชน์ของธุรกิจ หากจะใช้ความสามารถเพื่อสร้างความเป็นเอกภาพในการที่

จะช่วยกันจัดให้มีมาตรฐานของสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการให้เทียบเท่าระดับสากล หรือมีอัตลักษณ์ที่ดีกว่าแตกต่างกว่า จะเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรภาคเอกชน และอุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยรวม และเป็นการช่วยสร้าง Brand Image ให้กับประเทศ 2) สมาคม สมาพันธ์ธุรกิจการท่องเที่ยว และสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ควรประสานงานและดำเนินงานร่วมกับองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการเปิดเสรีทางการค้าและบริการ โดยเร่งสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องดังกล่าวในรายละเอียดให้กับมวลสมาชิกทั้งระดับผู้บริหารและระดับผู้ปฏิบัติงาน 3) ในอนาคตอันใกล้ มาตรฐานและการประกันคุณภาพจะทวีความเข้มข้นมากขึ้น องค์กรภาคเอกชนจึงต้องแสวงหาความรู้ในส่วนที่เป็น Global Agenda เพื่อนำมาถ่ายทอดให้กับสมาชิก และผู้ประกอบการในธุรกิจท่องเที่ยว และจำเป็นต้องเร่งรัดการแก้ไขปรับปรุงมาตรฐานในการให้บริการ ต่าง ๆ ให้สอดคล้องและเป็นไปตามหลักปฏิบัติที่เป็นที่รับรองกัน ในระดับสากล มิฉะนั้นจะมีปัญหาโดยตรงต่อการประกอบธุรกิจ และควรแก้ไขจุดอ่อน คือ 1) ควรมีงานวิจัยสนับสนุนการดำเนินงานของสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดยเฉพาะในส่วนของ การสร้างเอกภาพในการบริหารอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในส่วนของเอกชน เพราะในปัจจุบันยังมีปัญหาการประสานงาน ปัญหาการขาดความร่วมมือ ปัญหาความสับสนในการรวมตัวกันของกลุ่มธุรกิจแต่ละประเภท และปัญหาการควบคุมพฤติกรรมที่ขัดต่อจรรยาบรรณธุรกิจ 2) องค์กรภาคเอกชนควรจะควบคุมด้านมาตรฐานการบริการ และจรรยาบรรณธุรกิจได้ในระดับหนึ่ง เพราะโดยสามัญสำนึกน่าจะ

พอเข้าใจได้ว่าลักษณะการประกอบการที่เป็นการเอา รัศเอาเปรียบ หรือหลอกลวงนักท่องเที่ยว ย่อมมี ผลกระทบต่อการตลาดในระยะยาวต่อไป กรณี ตัวอย่าง เช่น นักท่องเที่ยวจากตลาดจีน ซึ่งจะเป็น ตลาดใหญ่ที่สุดในอนาคต และประเทศจีน กำหนดให้นักท่องเที่ยวจีนไปเที่ยวประเทศอื่น ๆ ได้ 33 ประเทศ รวมทั้งประเทศไทย ภาคธุรกิจเอกชน จึงต้องเข้าใจความสำคัญและ โอกาสที่อาจสูญเสีย ตลาดนี้ไป ถ้าทางการจีนประกาศห้ามมิให้ นักท่องเที่ยวชาวจีนเดินทางมาประเทศไทย 3) องค์กรเอกชนที่เรียกว่า NGO ไม่ได้เป็นฝ่ายตรงข้าม เสมอไป แต่เป็นองค์กรที่ภาคธุรกิจท่องเที่ยวเอกชน ควรแสวงหาความร่วมมือ เพื่อที่จะได้ช่วยกัน กำหนดทิศทางการพัฒนา และการดำเนินงาน ให้ เกิดลักษณะการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีความยั่งยืน

ปัจจัยที่ 3 ปัจจัยการบริหารจัดการภาค ประชาชนและองค์กรท้องถิ่น

การพัฒนาการท่องเที่ยวควรมีการจัดการใน ลักษณะการบูรณาการร่วมกันของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะภาคประชาชนและองค์กรท้องถิ่นให้เข้า มามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการตั้งแต่ร่วมคิด ร่วม ดำเนินงาน ร่วมกันแก้ปัญหา ร่วมรับผิดชอบ และ ร่วมกันรับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างเป็น ธรรม ต้องเน้นให้ภาคประชาชนและองค์กรท้องถิ่น เป็นแกนนำในการบริหารจัดการ ในฐานะเป็น เจ้าของพื้นที่ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ ชุมชน และ นักท่องเที่ยวที่มาเยือน ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยเรื่อง ความคาดหวังและความต้องการมีส่วน ร่วมของประชาชนในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวถ้ำ เชียงดาว ของ ทับทิม สุวรรณประภา (2541 : 118) ได้กล่าวถึงกลยุทธ์การสร้างการมีส่วนร่วมของ ประชาชนว่า ประชาชนในชุมชนพื้นที่แหล่ง

ท่องเที่ยว มีบทบาทสำคัญต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อย่างมากเนื่องจากประชาชนเป็นเจ้าของท้องถิ่น สามารถเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงกับหน่วยงานรัฐและ เอกชนที่เกี่ยวข้องในกระบวนการท่องเที่ยวระดับต่าง ๆ ได้ ความรู้สึกเป็นเจ้าของท้องถิ่นของสมาชิก ชุมชน ซึ่งมีความรัก ความหวงแหน พึ่งพิงและใช้ ประโยชน์ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวอยู่แล้ว สามารถ นำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดการพัฒนาแบบยั่งยืนแก่ ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวได้ ชุมชนจะต้องพัฒนา ตนเองให้เป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงาน รัฐกับชุมชนเอง และระหว่างชุมชนกับเอกชนที่ เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

6. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จังหวัดควรมีการวางแผนยุทธศาสตร์ ระยะยาว เพื่อให้เกิดความเนื่องในการกำหนด ยุทธศาสตร์และยุทธวิธี ให้มีความสอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
2. ภาครัฐ ควรมีการส่งเสริมและพัฒนา ผลิตภัณฑ์ของชุมชนท้องถิ่นอย่างจริงจัง ควรพัฒนา คุณภาพผลิตภัณฑ์ จัดหาตลาด ให้ความรู้ในด้าน วิชาการ
3. ภาคเอกชน ควรร่วมมือกับภาครัฐและ ภาคประชาชน เพื่อผนึกกำลังพัฒนาการท่องเที่ยวให้ ไปในทิศทางเดียวกัน
4. ภาคประชาชน ในฐานะเป็นผู้อยู่ในพื้นที่ รับรู้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค ควรให้ความ ร่วมมือกับภาครัฐและภาคเอกชน ในการพัฒนาการ ท่องเที่ยวที่เน้นแก้ปัญหาที่แท้จริง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น โดยศึกษาถึงแหล่งในการรับรู้ข่าวสารการท่องเที่ยว เนื่องจากจังหวัดกำแพงเพชรมีแหล่งท่องเที่ยวมากมาย แต่ยังคงขาดการประชาสัมพันธ์ รวมถึงข้อมูลที่ประชาสัมพันธ์อย่างครบถ้วน

2. ควรมีการศึกษาเชิงลึกในส่วนภาคเอกชนและภาคประชาชน ในฐานะผู้เสนอสินค้าและบริการ ในชุมชนท้องถิ่น เพื่อเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ และเพื่อเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ในลักษณะบูรณาการในจังหวัดกำแพงเพชร

บรรณานุกรม

ทับทิม สุวรรณประภา. (2541). ความคาดหวังและความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการฟื้นฟู

แหล่งท่องเที่ยวถ้ำเชียงดาว. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ปานฉิล นิมมคำ. (2544). กระบวนการนำนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวระดับจังหวัดไปปฏิบัติ :

ศึกษากรณีจังหวัดเพชรบุรี. ภาค

นิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนบริหารศาสตร์ สถาบัน

บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

เพชรมา บุคสีทา. (2552). การจัดการด้านการตลาดการท่องเที่ยวชุมชนนครชุม จังหวัดกำแพงเพชร,

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยี

สารสนเทศ, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

ภูวนิดา คุณผลิน. (2550). การบริหารการพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยว. ปรินญาปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิต

สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วีราภรณ์ ้วยวัฒน์. (2549). การวิเคราะห์แผนยุทธศาสตร์จังหวัดนครศรีธรรมราช. ปรินญาวิทยาศาสตร์

มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนและจัดการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เสรี วังสัโฬจิตร และคนอื่นๆ. (2547). โครงสร้างของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย. กรุงเทพฯ:

มหาวิทยาลัยรังสิต.

สุพัตรา กลับดี. (2545). การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ศึกษาเฉพาะกรณีการล่องเรือที่ตลาดริมน้ำดอนหวาย อำเภอสามพราน

จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาพัฒนาสังคม สถาบันพัฒนบัณฑิตบริหารศาสตร์.

World Tourism Organization. (1998). **Guid for local authorities on developing sustainable tourism.**

Madrid, Spain : Author.

การบริหารจัดการสู่ความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของ การทำเรือแห่งประเทศไทย ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

The Administration of Port Authority of Thailand Towards High Performance Organization According to Sufficiency Economy Philosophy

อนุชาติ บุนนาค¹

¹บัณฑิตวิทยาลัย, วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก, abunnag@gmail.com

บทคัดย่อ :

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการสู่ความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของการทำเรือแห่งประเทศไทย เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารสู่ความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของการทำเรือแห่งประเทศไทย เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีส่วนสำคัญทำให้การบริหารจัดการสู่ความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของการทำเรือแห่งประเทศไทย และเพื่อสร้างตัวแบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของการทำเรือแห่งประเทศไทยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยออกแบบเป็นการวิจัยแบบผสม ผลของการวิจัย พบว่า ทำเรือในปัจจุบันจึงจะต้องทำหน้าที่ว่าเป็นศูนย์กลางของระบบการขนส่ง (Logistics Center) และเป็นส่วนหนึ่งของการกระจายสินค้าระหว่างประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

การทำเรือแห่งประเทศไทย (กทท.) เป็นรัฐวิสาหกิจประเภทสาธารณูปการ สังกัดกระทรวงคมนาคม ซึ่งในปัจจุบันมีปัญหาคriticalหลายด้าน คือ ปัญหาด้านบุคลากร ปัญหาด้านกฎระเบียบที่ไม่ทันสมัย ปัญหาด้านความโปร่งใสในการทำงาน ปัญหาด้านอุปกรณ์เครื่องใช้ ปัญหาด้านงบประมาณ และปัญหาด้านการบริหารจัดการ ซึ่งการบริหารจัดการสู่ความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของการทำเรือแห่งประเทศไทยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น สามารถดำเนินการได้ โดย 1. การปรับปรุงการบริหารจัดการให้เกิดความพอเพียง ทั้งในด้านบุคลากร งบประมาณ อุปกรณ์ และองค์ความรู้ 2. การกำหนดนโยบายบนพื้นฐานของความมีเหตุผลให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน 3. การสร้างภูมิคุ้มกัน โดยการแนวทางการบริหารจัดการเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต บนพื้นฐานของการสร้างองค์ความรู้เฉพาะและหลักคุณธรรมจริยธรรม

คำสำคัญ: การทำเรือแห่งประเทศไทย การบริหารจัดการ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง องค์กรสมรรถนะสูง

ABSTRACT:

The objective of the research were to study about the management leading to high efficiency organization of the Port Authority of Thailand, to study involving main factors for management leading to high efficiency organization of the Port Authority of Thailand and to create the management model leading to high efficiency organization of the Port Authority of Thailand according to the philosophy of “Sufficiency Economy” through the methodology of Mixed method research .

The results found that currently, the port must be responsible to be the logistics center and will be a part of goods distribution among countries completely and unavoidably.

The Port Authority of Thailand (PAT) is one of state enterprises in type of public assistant organization in the Ministry of Transport . Currently, there are many important problems of various aspects such as personnel, out of date regulations and orders, working transparency, , instrument and equipment, lack of budget and general management. The management leading to high efficiency organization of the Port Authority of Thailand according to the philosophy of “Sufficiency Economy” should be implemented including ;

- 1.The sufficient improvement of management must be done in various aspects together including personnel, budget, instrument and knowledge .
- 2.The policy forming on the reasonable base according to the changing environment very rapidly in the present must be fixed .
- 3.The immune creating through strategies established approach to support the constant changing in the coming future on the base of creating specific knowledge and the great principle of virtue and ethics .

KEYWORDS: Port Authority of Thailand, Management, Sufficiency Economy, High Performance Organization

1. บทนำ

รัฐบาลไทยตั้งแต่ยุคของ พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีในสมัย จนถึงปัจจุบัน ได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานของรัฐบาลในปี พ.ศ.2550 เพื่อให้ภาครัฐยึดถือเป็นธรรมเนียมการปฏิบัติในการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งภาครัฐได้ถือเป็นหลักสำคัญในการพัฒนาประเทศมาจนถึงทุกวันนี้ (พ.ศ.2558) ด้วยการยึดหลักของความพอดี พอเหมาะ พอควร ความมีเหตุผล ความรอบคอบไม่ประมาทในการตัดสินใจ ในการรักษาคุณธรรม รวมทั้งการสร้างสามัคคีสามานฉันท์ให้เกิดขึ้นในทุกระดับชั้น โดยส่วนราชการต่าง ๆ รวมทั้งรัฐวิสาหกิจจะต้องน้อมนำแนวคิดเหล่านี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานยิ่งขึ้น ไปด้วย เพราะรัฐบาลมีความเชื่อมั่นว่าการน้อมนำหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน จะสามารถทำ

ให้รัฐวิสาหกิจไทยสร้างภูมิคุ้มกันกับปัญหาและอุปสรรค พร้อมทั้งสามารถปรับตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและความผันผวนต่างๆ ได้เป็นอย่างดี [1] จากแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มาสู่แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโลจิสติกส์ไทยได้กำหนดผลสัมฤทธิ์ขั้นสุดท้าย คือ การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจ และการสร้างความเติบโตทางเศรษฐกิจร่วมกันบนพื้นฐานของการมีภาคธุรกิจที่เข้มแข็ง โดยมียุทธศาสตร์การพัฒนาบริการขนส่งและเครือข่ายโลจิสติกส์ตามเส้นทางคมนาคม และได้กำหนดกลยุทธ์หลักด้วยการส่งเสริมการเปลี่ยนรูปแบบการขนส่งไปสู่ทางลำน้ำ (inland waterway) และพัฒนาระบบท่าเรือหลักและบริการเรือชายฝั่งเพื่อการประหยัดพลังงาน ด้วยการศึกษาวิเคราะห์ความเหมาะสม การพัฒนาเขื่อนยกระดับในแม่น้ำเจ้าพระยา และสนับสนุนการพัฒนาลำน้ำสาขาเชื่อมโยงเส้นทางหลัก รวมทั้ง

ปรับปรุงท่าเรือเดิมหรือพัฒนาท่าเรือใหม่เพื่อเป็นท่าเรือเฉพาะสำหรับเรือชายฝั่งและกำหนดอัตราค่าบริการหน้าท่าให้จูงใจให้เอกชนมาใช้บริการ ตลอดจนสนับสนุนให้มีการพัฒนาท่าเรือชายฝั่งทะเลตะวันตก (feeder port) เพื่อเป็นทางเลือกในการเปลี่ยนรูปแบบการขนส่งสินค้าที่ออกจากภาคใต้ไปสู่ท่าเรือสิงคโปร์ [2] ท่าเรือ เป็นกิจการที่มีความสำคัญสูงสุดในระบบการคมนาคมหลักของประเทศ ทั้งนี้เพราะเป็นรูปแบบของการขนส่งคมนาคมที่มีต้นทุนค่าใช้จ่ายต่อผู้โดยสาร 1 คน หรือต่อสินค้า 1 หน่วย ถูกที่สุดเมื่อเทียบกับการขนส่งทางบก ทางราง และทางอากาศ ยกเว้นการขนส่งทางท่อ ซึ่งมีขีดจำกัดเฉพาะสินค้าที่เป็นของเหลวหรือก๊าซเท่านั้น ในอดีตบทบาทและหน้าที่ของท่าเรือถูกจำกัดอยู่ที่งานหลัก 2 ประเด็นคือ [3] 1. การให้บริการแก่เรือ เช่น การนำร่อง การเทียบท่า การให้ความสะดวกในเรื่องการเดินเรือ การให้บริการแก่เรือในเรื่องการซ่อมบำรุง เสบียง น้ำจืด น้ำมัน เป็นต้น 2. การให้บริการแก่สินค้า เช่น การเก็บรักษาสินค้า และการรักษาความปลอดภัยของสินค้า เป็นต้น แต่ในปัจจุบันท่าเรือได้ถูกพัฒนาให้มีบทบาทและหน้าที่เพิ่มมากขึ้น โดยกลายเป็นศูนย์กลางของระบบการขนส่ง (Port as logistics Center) และเป็นอีกส่วนหนึ่งในระบบการกระจายสินค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบบการกระจายสินค้าของโลก (Global distribution system) หรือระบบโซ่อุปทานโลก (Global Supply chain system) ซึ่งสินค้าทั้งส่งออกและนำเข้าของประเทศไทยล้วนเป็นส่วนหนึ่งของระบบนี้ทั้งสิ้น เนื่องจากเศรษฐกิจของประเทศไทยขึ้นอยู่กับการค้าระหว่างประเทศเป็นอย่างมาก และเนื่องจากการนำเข้าและส่งออกสินค้าของไทยร้อยละ 90 โดยปริมาณขนส่งโดยทางเรือผ่านท่าเรือจากการที่ธุรกิจในปัจจุบันให้ความสำคัญกับการกระจายสินค้าหรือโลจิสติกส์ในระบบโซ่อุปทานมากขึ้น ส่งผล

กระทบโดยตรงต่อการดำเนินงานและการให้บริการของท่าเรืออย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยที่ธุรกิจปัจจุบันได้ตระหนักดีว่า ความสำเร็จหรือความสามารถในการแข่งขันนั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถในระบบการกระจายสินค้าเป็นอย่างมาก ซึ่งต้องประกอบด้วยกระบวนการผลิต การบรรจุภัณฑ์ การยกขน การเคลื่อนย้าย การขนส่ง และการเก็บรักษา รวมถึงการจัดการข้อมูลในการกระจายสินค้าทุกขั้นตอนตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง ซึ่งหน้าที่ทั้งหมดนี้จะต้องประสานและสอดคล้องกันทั้งในด้านค่าใช้จ่าย และเวลา จึงจะทำให้ต้นทุนรวมของสินค้านั้นลดลงได้ สินค้าส่งถึงมือลูกค้าได้รวดเร็วและปลอดภัย ท่าเรือในปัจจุบันจึงจะต้องทำหน้าที่ว่าเป็นศูนย์กลางของระบบการขนส่ง (Logistics Center) และเป็นส่วนหนึ่งของการกระจายสินค้านี้ระหว่างประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เป็น Logistics Platform (Globalization of port logistics services) คือ เป็นสถานีหรือศูนย์ระบบการขนส่งเพื่อการกระจายสินค้านั้นเอง ดังนั้นเพื่อให้ท่าเรือสามารถให้บริการในการเป็นศูนย์กลางระบบการขนส่งเพื่อการกระจายสินค้าที่มีประสิทธิภาพ ท่าเรือจึงควรต้องมีบริการต่าง ๆ เหล่านี้เป็นส่วนเสริมเพื่อเพิ่มมูลค่าบริการให้แก่ลูกค้า รวมทั้งช่วยอำนวยความสะดวกให้การกระจายสินค้าเข้าและออกผ่านท่าเรือได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในเรื่องต้นทุนและเวลา มิฉะนั้น ท่าเรืออาจกลายเป็นอุปสรรคในการกระจายสินค้าได้ การรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ของประเทศสมาชิกอาเซียนตั้งแต่ปี พ.ศ.2558 เป็นต้นไปนั้น จะส่งผลให้มีการเปิดเสรีทางการค้าการลงทุนทั้งภายในอาเซียนและระหว่างอาเซียนกับภูมิภาคอื่น ๆ ทั่วโลกที่ขยายตัวสูงขึ้น ซึ่งหากเราพิจารณากันตามความเป็นจริงแล้วการค้าทั่วโลกพึ่งพาการขนส่งทางทะเลเป็นหลักประมาณร้อยละ 90 ของปริมาณขนส่ง

สินค้าระหว่างประเทศทั้งหมด ส่งผลให้ท่าเรือมีความสำคัญในฐานะประตูเปิดรับการค้าการลงทุนระหว่างประเทศ ดังนั้น ความพร้อมและศักยภาพของท่าเรือในอาเซียนจึงเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งของความสำเร็จของ AEC [4] สำหรับประเทศไทยนั้น ปัจจุบันมีท่าเรือสินค้าถึง 147 แห่ง แต่มีท่าเรือสินค้าที่มีกิจกรรมการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศเพียง 10 กว่าแห่งเท่านั้นที่มีหน่วยงานที่บริหารจัดการ ได้แก่ การท่าเรือแห่งประเทศไทย การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และบริษัทเอกชน ทั้งนี้ แต่ละหน่วยงานมีวัตถุประสงค์ในการสร้างท่าเรือที่ต่างกันไปตามประเภทสินค้าและผู้ใช้บริการในการขนส่งสินค้าผ่านท่าเรือ นั้น นอกเหนือจากการเป็นศูนย์ระบบการขนส่งซึ่งได้แก่ การให้บริการเรือและการขนส่งสินค้าโดยทั่วไปแล้ว ยังประกอบด้วยงานพิธีการศุลกากร การตรวจสอบสินค้า กฎระเบียบและขั้นตอนการดำเนินงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเรียกสิ่งเหล่านี้รวมกันว่า สิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า (Trade Facilitation) การปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าที่ทำเรือได้แก่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทั้งตัวท่าเรือเอง ระบบคมนาคมขนส่งที่เข้า-ออกท่าเรือ กฎระเบียบทางด้านศุลกากรที่เอื้ออำนวยต่อการนำเข้า/ส่งออกสินค้า การปฏิบัติงานที่โปร่งใสและสอดคล้องกับข้อตกลงของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยทั้งหมดนี้จะเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ ช่วยลดต้นทุนทั้งด้านเวลาและค่าใช้จ่าย รวมถึงส่งผลให้การค้าระหว่างประเทศของไทยสามารถดำเนินไปได้อย่างสมบูรณ์ ในกรณีของประเทศไทย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการค้าโลก และการค้าโลกก็เป็นหัวใจของเศรษฐกิจการท่าเรือ ซึ่งเป็นภารกิจรับผิดชอบโดยตรงของการท่าเรือแห่งประเทศไทย จำเป็น ต้องพัฒนาและปรับแต่ง

บทบาทของตนให้ครอบคลุมบริการด้านการกระจายสินค้าในระบบโซ่อุปทานโลกให้ได้มากที่สุด เพื่อให้สินค้าไทยยืนอยู่ในระบบโซ่อุปทานโลกอย่างยั่งยืนจากการที่ การท่าเรือแห่งประเทศไทย เป็นองค์กรหลักในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจด้านการขนส่งคมนาคมแก่ประเทศในยุคปัจจุบัน ดังนั้น การสร้างเสริมศักยภาพในการบริหารจัดการด้านการให้บริการของการท่าเรือแห่งประเทศไทย โดยการนำหลักการและแนวความคิดขององค์กรที่มีสมรรถนะสูงมาใช้เป็นหลักการกำหนดทิศทางการพัฒนา เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของคณะกรรมการความสงบแห่งชาติและรัฐบาลชุดปัจจุบัน ซึ่งให้ความสำคัญอย่างสูงต่อการพัฒนาเศรษฐกิจไทยให้สอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมระดับ โลก ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ และเพื่อให้ผลการประเมินคุณภาพพัสดุวิสาหกิจเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด พร้อมทั้งสอดคล้องกับแผนการสนับสนุนรัฐวิสาหกิจของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาถึงแนวทางการบริหารจัดการการให้บริการของการท่าเรือแห่งประเทศไทยให้มีขีดความสามารถเพียงพอที่จะก้าวเข้าสู่การเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการวิจัยครั้งนี้จะเป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ และการท่าเรือแห่งประเทศไทย สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงได้ต่อไปในอนาคตอันใกล้ รวมถึง ผลของการศึกษาจะสามารถนำไปใช้เป็นต้นแบบให้กับรัฐวิสาหกิจอื่น ๆ ได้นำไปพิจารณาประยุกต์ใช้ในแต่ละหน่วยงาน ได้ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการสู่ความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของการทำเรือแห่งประเทศไทยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารสู่ความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของการทำเรือแห่งประเทศไทยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีส่วนสำคัญทำให้การบริหารจัดการสู่ความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของการทำเรือแห่งประเทศไทยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. เพื่อสร้างตัวแบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของการทำเรือแห่งประเทศไทยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. สมมติฐานของการวิจัย

การบริหารจัดการด้านการให้บริการสู่ความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของการทำเรือแห่งประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วย

1. การบริหารทรัพยากรมนุษย์
2. การบริหารงบประมาณ
3. การบริหารงานทั่วไป
4. การบริหารวัสดุอุปกรณ์
5. การบริหารคุณธรรม
6. การให้บริการแก่ประชาชน
7. การบริหารข้อมูลข่าวสาร
8. วิธีการ ระเบียบ แบบแผน หรือเทคนิค
9. การบริหารเวลา
10. การประสานงาน
11. การประเมินผลการปฏิบัติงาน

4. กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเรื่ององค์กรสมรรถนะสูง 11 ประการ ซึ่งประกอบด้วย 1. การบริหารทรัพยากรมนุษย์ 2. การบริหารงบประมาณ 3. การบริหารงานทั่วไป 4. การบริหารวัสดุอุปกรณ์ 5. การบริหารคุณธรรม 6. การให้บริการแก่ประชาชน 7. การบริหารข้อมูลข่าวสาร 8. วิธีการ ระเบียบ แบบแผน หรือเทคนิค 9. การบริหารเวลา 10. การประสานงาน และ 11. การประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยตั้งอยู่บนหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการการทำเรือแห่งประเทศไทย ในประเด็นหลักคือ ความพอเพียง ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกัน บนเงื่อนไขของความรู้และคุณธรรม

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ มีกลุ่มประชากร 2 กลุ่ม คือ ประชากรสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ และประชากรสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ

ประชากรใช้การวิจัยปริมาณ คือ พนักงานระดับต่างๆของการทำเรือแห่งประเทศไทย ณ ท่าเรือกรุงเทพ และท่าเรือแหลมฉบัง มีจำนวนทั้งสิ้น 3,721 คน [5] และเมื่อใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ [6] จากกลุ่มประชากร 3,721 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 930 คน ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.03

5.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ 1. การบริหารทรัพยากรมนุษย์ 2. การบริหารงบประมาณ 3. การบริหารงานทั่วไป 4. การบริหารวัสดุอุปกรณ์ 5. การบริหารคุณธรรม 6. การให้บริการแก่ประชาชน 7. การบริหารข้อมูลข่าวสาร 8. วิธีการ ระเบียบ แบบแผน หรือเทคนิค 9. การบริหาร

เวลา 10. การประสานงาน และ 11. การประเมินผลการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังมีสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก การทำเรือแห่งประเทศไทย

6. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1. แบบบันทึกข้อมูล (Note Card) 2. เครื่องบันทึกเสียงดิจิทัล 3. แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง และ 4. แบบสอบถาม ซึ่งได้กำหนดไว้ 3 ระดับ ตามแนวทางของ ศาสตราจารย์ ดร.อรุณ รักธรรม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะประชากรของกลุ่มเป้าหมาย ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานของการทำเรือแห่งประเทศไทยในปัจจุบัน และส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นในการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพในการให้บริการของการทำเรือแห่งประเทศไทย ทั้งนี้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจะใช้เทคนิค IOC ในการปรับความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้ ก่อนนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

7. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังผู้อำนวยการการทำเรือแห่งประเทศไทย เพื่อขอรับการสนับสนุนในการแจกจ่ายแบบสอบถามไปยังหน่วยงานต่างๆ ในสังกัด จำนวน 930 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับมา จำนวน 875 ชุด คิดเป็นร้อยละ 94.09 แล้วนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ด้วยตนเอง

8. การวิเคราะห์ข้อมูลและการทดสอบสมมติฐาน

การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จ

รูปวิเคราะห์หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

2.35-3.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

1.68-2.34 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

1.00-1.67 หมายถึง ไม่เห็นด้วยมากที่สุด

9. ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาของการทำเรือแห่งประเทศไทย สรุปปัญหาที่สำคัญได้ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาด้านบุคลากร

เนื่องจากจำนวนบุคลากรในปัจจุบันไม่เพียงพอต่อปริมาณงานที่ได้รับมอบหมาย ส่งผลให้การทำเรือแห่งประเทศไทย มีบุคลากรไม่เพียงพอกับปริมาณงานที่ต้องปฏิบัติตามภารกิจที่ต้องรับผิดชอบ เนื่องจากมีการบรรจุพนักงานด้านการบริการเข้าทำงานไม่ทันต่อความต้องการของหน่วยงาน ส่งผลให้เกิดช่องว่างในการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง โดยการทำอะไรๆ ได้แก้ไขปัญหานี้ส่วนหนึ่งด้วยการใช้พนักงานจากการจ้าง (Out Source) ดังนั้น ความเอาใจใส่ในการให้บริการแก่ลูกค้าในตัวพนักงานบางคนยังไม่มีมาตรฐานถึงความสำเร็จในเรื่องนี้

2. ปัญหาด้านการประสานงานกับผู้ใช้บริการและเกี่ยวกับเงินนอกระบบ

3. จากการจัดโครงสร้างองค์การของการทำเรือแห่งประเทศไทย ยังมีการซ้ำซ้อนกันระหว่างหน่วยงานต่างๆ ในเรื่องหน้าที่และขอบเขตการปฏิบัติงาน

4. โครงสร้างของการปฏิบัติงานล่วงเวลาของพนักงาน โดยเฉพาะการให้บริการเรือและสินค้าเป็นงานบริการ 24 ชั่วโมง สำหรับปัจจัยภายนอกที่ทำให้การทำเรือจำเป็นจะต้องทำการศึกษาถึงการปรับปรุงการบริหารจัดการด้านการให้บริการของการทำเรือแห่งประเทศไทย

ไทยสู่ความเป็นองค์การสมรรถนะสูงตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาจากเหตุผลหลายประการดังต่อไปนี้

1. องค์การภาครัฐได้รับแรงกดดันมากขึ้น เป็นผลมาจากประชาชนเรียกร้องบริการที่มากขึ้นกว่าเดิม รัฐวิสาหกิจ หรือแม้แต่ภาคเอกชนที่ไม่ปรับปรุงการบริการของตนเองก็ยากที่จะผลักดันกิจการให้สามารถแข่งขันในเวทีโลกได้ ทั้งนี้ สภาพแวดล้อมที่ทำให้องค์กรต้องเพิ่มขีดความสามารถของตนเองพอสรุปประเด็นใหญ่ได้ 4 ประเด็น คือ

1.1 ระบบเศรษฐกิจแบบไร้พรมแดน จำเป็นต้องมีกระบวนการทัศน์ใหม่ในการบริหารและพัฒนาคนให้สามารถแข่งขันได้ทั่วโลก

1.2 ตลาดแรงงานและการให้บริการที่หลากหลาย ทำให้มีคู่แข่งมากขึ้น

1.3 การเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลและการสื่อสาร โครงข่ายการสื่อสารช่วยทำให้เกิดความยืดหยุ่นในการทำงานเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีการเปลี่ยน โครงสร้างการจัดการแบบเก่าไปอย่างกว้างขวาง

1.4 องค์กรประกอบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของการทำเรือฯ มีการปรับตัวขึ้นอย่างรวดเร็วมากขึ้นกว่าเดิม ทั้งความลึกและความกว้าง

2. ข้อกำหนดของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ โดยการกำหนดแนวทางให้รัฐวิสาหกิจทั้งมวลของประเทศ ให้มีการพัฒนาและเพิ่มสมรรถนะในการให้บริการ การดำเนินงาน และการบริหารจัดการของรัฐวิสาหกิจ ให้มีคุณภาพและสามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล

3. การทำเรือแห่งประเทศไทย ผ่านเกณฑ์การประเมินจากสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจในระดับ BB ซึ่งเป็นระดับที่ค่อนข้างต่ำ และเป็นดัชนีวัด

การบริหารจัดการซึ่งจำเป็นจะต้องมีการพัฒนาอย่างเร่งด่วนเพื่อรองรับการประเมินในครั้งต่อไป

4. สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ได้กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงภาคอุตสาหกรรมขึ้น คือ มอก.9999 [7] เพื่อให้ภาคอุตสาหกรรม รวมทั้งองค์กรในห่วงโซ่อุปทาน มีความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีแนวคิดไปในแนวทางเดียวกัน โดยที่องค์กรต่างๆ สามารถกำหนดวิธีการปฏิบัติได้ด้วยตนเองซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์คือมีการพัฒนาที่สมดุลในทุกมิติทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคง เติบโตได้อย่างยั่งยืน และมีความสุข

5. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ได้กำหนดให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจในสังกัด จะต้องส่งเสริมให้หน่วยงานปรับปรุงการบริการในการเพิ่มขีดความสามารถในการประกอบธุรกิจ

10. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานของการทำเรือแห่งประเทศไทย ยังมีปัญหาที่จะต้องทำการพัฒนาการบริหารจัดการที่สำคัญคือ 1. การบริหารทรัพยากรมนุษย์ 2. การบริหารงบประมาณ 3. การบริหารงานทั่วไป 4. การบริหารวัสดุอุปกรณ์ 5. การบริหารคุณธรรม 6. การให้บริการแก่ประชาชน 7. การบริหารข้อมูลข่าวสาร 8. วิธีการ ระเบียบ แบบแผน หรือเทคนิค 9. การบริหารเวลา 10. การประสานงาน และ 11. การประเมินผลการปฏิบัติงาน

11. อภิปรายผล

จากผลการวิจัย มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การบริหารทรัพยากรมนุษย์ เนื่องจากจำนวนบุคลากรในปัจจุบันไม่เพียงพอต่อปริมาณงานที่ได้รับมอบหมาย คือ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2530 เป็นต้นมา การทำเรื่องแห่งประเทศไทย รัฐบาลให้ลดจำนวนบุคลากรลงจากเดิม 7,000 คน ลงไปร้อยละ 50 หากหน่วยงานใดขาดพนักงาน ให้เปิดสอบคัดเลือกพนักงานภายในเท่านั้น ซึ่งปัจจุบันได้ขยายงานด้านบริการเรือและสินค้า จากเหตุนี้เองส่งผลให้การทำเรื่องแห่งประเทศไทย มีบุคลากรไม่เพียงพอกับปริมาณงานที่ต้องปฏิบัติตามภารกิจที่ต้องรับผิดชอบ เนื่องจากมีการบรรจุพนักงานด้านการบริการเข้าทำงานไม่ทันต่อความต้องการของหน่วยงาน ส่งผลให้เกิดช่องว่างในการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ทำให้พนักงานรุ่นใหม่หรือจากหน่วยงานภายในขาดความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่จะทดแทนพนักงานที่เกษียณไปแล้ว ซึ่งการพัฒนาบุคลากรขององค์กรต้องใช้เวลาในการเปิดโอกาสให้พนักงานใหม่เรียนรู้และหาประสบการณ์เพื่อรองรับการทำงานที่เปลี่ยนแปลงไปจากระบบเดิม

2. การบริหารงบประมาณ ยังไม่มีทิศทางที่ชัดเจนในอันที่จะมุ่งไปที่ผลสำเร็จของงานเป็นเป้าหมาย แต่ยังคงมีการบริหารงบประมาณจำนวนมากไปในด้านการเดินทางไปดูงานต่างประเทศของฝ่ายบริหาร หรือในการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในส่วนกลาง แต่ขณะเดียวกันเครื่องจักรที่จำเป็นในการขนสินค้าหน้าท่ายังไม่ได้รับงบประมาณในการปรนนิบัติบำรุง ซึ่งขัดแย้งกับหลักการบริหารงานงบประมาณของ [8] และ [9]

3. การบริหารงานทั่วไป การจัดองค์กรของการท่าเรือแห่งประเทศไทย ในรายละเอียด พบว่า การจัดส่วนงาน

ไม่เหมาะสมกับภารกิจที่ปฏิบัติ เนื่องจากมีงานหลายประเภทรวมอยู่ในส่วนงานเดียวกันมากเกินไป และสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จตามเป้าหมายแผนงานที่กำหนดไว้น้อย เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงระบบการทำงานและแนวปฏิบัติบ่อยเกินไป ปัญหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาขององค์กร ทั้งนี้องค์กรจะต้องมีการแบ่งงานกันอย่างชัดเจน [10] ไม่ให้มีงานหลายประเภทรวมอยู่ในส่วนงานเดียวกัน และองค์กรจะต้องมีระเบียบแบบแผนที่ชัดเจนแน่นอน ไม่เปลี่ยนแปลง เพื่อบรรลุผลสำเร็จของความมุ่งหมายที่เห็นพ้องต้องกัน

4. การบริหารวัสดุอุปกรณ์ ทำเรื่องในพื้นที่ภูมิภาคหลายแห่ง มีประเภทของการบริการกับลูกค้าอย่างครบถ้วน ซึ่งเป็นการให้บริการแบบ 7 วันต่อสัปดาห์ และ 24 ชั่วโมงต่อวัน ทั้งในด้านอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับขนถ่ายและยกขนสินค้า คลังสินค้าทั่วไป คลังสินค้าอันตราย สถานที่กระจายสินค้า ระบบถนนและรางรถไฟที่มีโครงข่ายเชื่อมโยงไปยังจุดต่างๆ ทั่วประเทศ ระบบสาธารณูปโภค เช่น ระบบไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ นอกจากนี้ท่าเรือแหลมฉบังยังมีการให้บริการนำร่องเรือสินค้า บริการเรือลากจูงซึ่งจากปัญหาด้านงบประมาณในการปรนนิบัติบำรุง และการจัดหาเครื่องจักรใหม่ ทำให้การให้บริการแก่ลูกค้าไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

5. การบริหารคุณธรรม จากการศึกษายังพบว่ามีกรณีเรียกรับเงินค่าให้บริการเป็นการพิเศษแก่ผู้มาใช้บริการ ซึ่งก็ได้รับการตอบสนองด้วยความเต็มใจ ทำให้การดำเนินงานไม่เกิดความโปร่งใส

6. การให้บริการแก่ประชาชน ซึ่งการกระจายอำนาจการตัดสินใจในการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้นั้น ยังมีปัญหาขาดการมอบหมายงานที่ชัดเจน ปัญหาบางอย่าง ผู้บริหารระดับล่างไม่สามารถ

ตัดสินใจได้ จึงให้การให้บริการแก่ผู้ใช้บริการมีความ
ล่าช้าและด้อยประสิทธิภาพกว่าที่ควรจะเป็น

7. การบริหารข้อมูลข่าวสาร อำนาจหน้าที่ของ
หน่วยงานบางหน่วย เช่น สำนักตรวจสอบและตรวจ
การมีอำนาจหน้าที่โดยตรงที่จะต้องเข้าไปมีส่วน
เกี่ยวข้องกับส่วนราชการอื่นในการตรวจสอบเอกสาร
สินค้าและตรวจสอบเอกสารทางการเงิน ทำให้
หน่วยงานอื่น ๆ มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของ
หน่วยงานดังกล่าวในทางที่ไม่ดี หรือปัญหาที่พบเป็น
จำนวนมากคือ ลูกค้ายของการท่าเรือแห่งประเทศไทย
มักมีความสับสนในระเบียบการปฏิบัติและการทำงานของ
พนักงานการท่าเรือฯ เป็นประจำ แสดงถึงการ
บริหารข้อมูลข่าวสารยังไม่เกิดประสิทธิภาพตาม
แนวทางที่กำหนดไว้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วย
หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.
2546 และ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับ
คอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการ
นโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) เป็นหน่วยงานควบคุม
กำกับดูแลในเรื่องการบริหารจัดการสารสนเทศ
โดยตรง ทั้งนี้เนื่องจากองค์กรต้องมีการประสานงาน
ร่วมแรงร่วมใจกันของบุคคล อย่างมีความรู้สึกสำนึก
รับผิดชอบต่อองค์กร [11] และการจัดองค์กรให้
มีความสัมพันธ์และสมดุลกันเพื่อให้การดำเนินงาน
บรรลุตามแผนที่วางไว้ [12] 8. วิธีการ ระเบียบ แบบ
แผน หรือเทคนิค ปัญหาสำคัญการท่าเรือฯ ที่สำคัญอีก
ประการหนึ่งคือ การมีงานซึ่งไม่ตรงกับหน้าที่ที่
กำหนดไว้ โดยเฉพาะงานที่มีความคาบเกี่ยวกับงานใน
หน้าที่โดยตรง ทั้งนี้เนื่องจากการแบ่งงานภายในไม่
ชัดเจน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการจัดการโครงสร้างองค์กร
ที่ไม่สอดคล้องกับแนวคิดในการแบ่งงานกันทำ
โดยรวมงานที่มีความเหมือนกันไว้ด้วยกัน และแบ่ง
ซอยงานที่เป็นภาระหน้าที่ที่ออกแยกทำงานตาม

ลักษณะเฉพาะ (specialization) และฝีมือการทำงาน
(skill) ของคน แบ่งงานกันทำตามความสัมพันธ์ต่อการ
จัดแผนงาน (departmentation) รวมกลุ่มกิจกรรม
ต่างๆ เข้าด้วยกัน หรือแบ่งงานกันทำตามความถนัด
นั่นเอง [13]

9. การบริหารเวลา เนื่องจากการให้บริการท่าเรือเป็น
งานที่ต้องทำต่อเนื่องไม่มีเวลาหยุด แต่ปัจจุบันการ
ท่าเรือฯ ยังไม่สามารถให้บริการแก่ลูกค้าได้ ทั้งการ
หยุดวันนักขัตฤกษ์ และการจัดเบี่ยงลี้ยงตอบแทนมี
อัตราไม่เหมาะสมกับสภาพการทำงาน ส่งผลให้เกิด
ปัญหาในการบริหารเวลาในการให้บริการแก่ลูกค้า ซึ่ง
เป็นความเสี่ยงประการหนึ่งในการบริหารองค์กร

10. การประสานงาน จากการวิจัยพบว่า การจัด
โครงสร้างองค์กรของการท่าเรือไม่มีความเหมาะสม
ย่อมส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการท่าเรือ
อย่างแน่นอน ทั้งนี้เนื่องจากองค์กรต้องมีการ
ประสานงานร่วมแรงร่วมใจกันของบุคคล อย่างมี
ความรู้สึกสำนึกรับผิดชอบต่อองค์กร [11] และการจัด
องค์กรให้มีความสัมพันธ์และสมดุลกันเพื่อให้การ
ดำเนินงานบรรลุตามแผนที่วางไว้ [12] แต่เมื่อคน
องค์กรเห็นว่าการจัดแบ่งงานหรือการจัดองค์กรไม่
มีความสมดุลแล้ว ย่อมส่งผลกระทบต่อการบรรลุ
วัตถุประสงค์ขององค์กรตามที่วางแผนที่วางไว้ สำหรับ
หน่วยงานที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าไม่มีความ
เหมาะสมมากที่สุด ได้แก่ สำนักตรวจสอบและตรวจ
การ ซึ่งมีความสำคัญต่อการท่าเรือแห่งประเทศไทย
เป็นอย่างมากในการตรวจสอบความถูกต้องและการ
ดำเนินงาน ของหน่วยงานอื่น ๆ การที่ผู้ตอบ
แบบสอบถามซึ่งมาจากหน่วยงานต่าง ๆ กันไม่แน่ใจ
ความเหมาะสมในการจัดส่วนงานของสำนักตรวจสอบ
และตรวจการ สะท้อนให้เห็นถึงการประสานงาน
ภายในของการท่าเรือแห่งประเทศไทย ซึ่งจะส่งผล

กระทบต่อการจัดโครงสร้างองค์กรของการทำเรือ ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดโครงสร้างองค์กรต้องประกอบด้วย การประสานงาน (coordination) เป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้ ส่วนงานต่าง ๆ ร่วมมือกันเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ให้ การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น สอดคล้องกับ นโยบายขององค์กร [14]

11. การประเมินผลการปฏิบัติงาน เนื่องจากผลการ ประเมินของสำนักงานคณะกรรมการนโยบาย รัฐวิสาหกิจได้ประเมินการดำเนินงานของการทำเรือ แห่งประเทศไทยในระดับค่อนข้างต่ำ จึงเป็นหลักฐาน ว่าการทำเรือแห่งประเทศไทยยังมีประสิทธิภาพในการ ประเมินผลการปฏิบัติงานน้อยกว่าที่ควร อัน ประกอบด้วยการประเมินบทบาทของคณะกรรมการ รัฐวิสาหกิจ การบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน การตรวจสอบภายใน การบริหารจัดการสารสนเทศ และการบริหารทรัพยากรบุคคล ซึ่งขัดแย้งกับแนว ทิศทางพัฒนาหน่วยงานให้เป็นองค์กรสมรรถนะสูง ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการได้ กำหนดไว้

12. ข้อเสนอแนะ

12.1 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการบริหารจัดการผู้ ความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของ การทำเรือแห่ง ประเทศไทย ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. การสร้างความเพียงพอในการบริหารจัดการ ด้าน บุคลากร งบประมาณ เครื่องจักรอุปกรณ์
2. การสร้างความมีเหตุผลในการบริหารจัดการ ด้าน การติดตามและประเมินผลบทบาทของคณะกรรมการ รัฐวิสาหกิจ การบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน การตรวจสอบภายใน การบริหารจัดการสารสนเทศ และการบริหารทรัพยากรบุคคล

3. การสร้างภูมิคุ้มกันในการบริหารจัดการ ด้านการ บริหารความเสี่ยง การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารทั้งภายในและภายนอกองค์กร การ บริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน การตรวจสอบ ภายใน การบริหารจัดการสารสนเทศ และการบริหาร ทรัพยากรบุคคล

12.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรจะต้องทำการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของการทำเรือแห่งประเทศไทย ในเชิงลึกทั้ง 11 ด้าน ประกอบด้วย 1. การบริหาร ทรัพยากรมนุษย์ 2. การบริหารงบประมาณ 3. การ บริหารงานทั่วไป 4. การบริหารวัสดุอุปกรณ์ 5. การ บริหารคุณธรรม 6. การให้บริการแก่ประชาชน 7. การ บริหารข้อมูลข่าวสาร 8. วิธีการ ระเบียบ แบบแผน หรือ เทคนิค 9. การบริหารเวลา 10. การประสานงาน และ 11. การประเมินผลการปฏิบัติงาน

13. เอกสารอ้างอิง

- [1] กลุ่มยุทธศาสตร์และแผนการประชาสัมพันธ์ สำนักงานโฆษกรัฐบาล. (2557). นายกรัฐมนตรี มอบรางวัลรัฐวิสาหกิจดีเด่น ย้ำรัฐวิสาหกิจเป็นเสา หลักทางเศรษฐกิจของประเทศที่มีความมั่นคง แข็งแรง. ค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2557, จาก <http://www.thaigov.go.th/th/governmental/item/9149-.html?tmpl=component&print=1>.
- [2] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ. (2557). แผนพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11. ค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2557, จาก <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=395>.

- [3] Freight Max. (2015). *A review of port authority functions: towards a renaissance*. Retrieved June 1, 2014, from http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/03088831003700645#.U8H0spR_suc.
- [4] Logistics Corner. (2015). *Logistic*. Retrieved June 1, 2015, from <http://www.logisticscorner.com/>
- [5] ชำนาญ ไชยฤทธิ์. ให้สัมภาษณ์, 23 สิงหาคม 2558, อนุชาติ บุนนาค ผู้สัมภาษณ์. จำนวนพนักงานของการท่าเรือแห่งประเทศไทย. การท่าเรือแห่งประเทศไทย
- [6] Krejcie, R.V., & Morgan, D.W., (1970). *Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement*. New York: McGraw-Hill.
- [7] กระทรวงอุตสาหกรรม. (2556). *มาตรฐานแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง มอก.๘๘๘๘ เล่ม ๑ – ๒๕๕๖*. ค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2557, จาก http://www.tisi.go.th/images/stories/project_tisi9999/tisi9999-3.pdf.
- [8] Hood, C. (1991). *A Public Management for All Seasons. Public Administration*. New York: McGraw-Hill Pub.
- [9] David Osborne & Ted Gaebler (1992). *Reinventing Government*. Retrieved June 1, 2014, from <http://www.scottlondon.com/reviews/osborne.html>
- [10] ศุภดี สัตยamananะ. (2521) . *การบริหารรัฐกิจ*. กรุงเทพฯ:มงคลการพิมพ์.
- [11] Barnard, Chester I. (1970). *The Functions of the Executive*. Cambridge : Harvard University Press.
- [12] Newman, William H. and Summer, Charles E. (1964). *The Process of Management*. New Jersey : Prentice-Hall.
- [13] ชงชัย สันติวงษ์. (2516). *องค์การและการบริหาร*. กรุงเทพฯ:ไทยวัฒนาพานิช.
- [14] มาลัย หุวะนันท์. (2503). *การบริหารรัฐกิจ*. กรุงเทพฯ:อักษรเจริญทัศน์.

การบริหารวิชาการตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาด้านการเรียนการสอนใน ทศวรรษที่สอง ของกลุ่มคอยอินทนนท์ สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34

An Academic Affairs Administration Based on Strategy of the Educational Reform in Learning and Teaching in the Second Decade of Doi Inthanon Cluster Under the Secondary Educational Service Office Area 34

อภิวัฒน์ คนใจบุญ¹, ดร.พัชรวิพรรณ กิจมี²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

kampoo08@hotmail.com

²อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

nye_nai@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการบริหารวิชาการตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา
ด้านการเรียนการสอนในทศวรรษที่สอง ของกลุ่มคอยอินทนนท์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต
34 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารวิชาการตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาด้านการเรียนการสอนใน
ทศวรรษที่สอง ของกลุ่มคอยอินทนนท์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 จำแนกตามตำแหน่ง
หน้าที่ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 120 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่
แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิง
เนื้อหา และการหาค่าความเชื่อมั่น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
และค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า

การบริหารวิชาการตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาด้านการเรียนการสอนในทศวรรษที่สอง ของกลุ่ม
คอยอินทนนท์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 โดยรวมมีการปฏิบัติมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ย
สูงสุดเรียงตามลำดับ คือ ด้านการปฏิรูปหลักสูตร ตำรา /หนังสือเรียน ด้านการปฏิรูปสื่อเทคโนโลยี และ
นวัตกรรมเพื่อการศึกษา ด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ด้านการปฏิรูปการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียน
การสอน และด้านการปฏิรูปการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เมื่อเปรียบเทียบการบริหารวิชาการตามยุทธศาสตร์
การปฏิรูปการศึกษาด้านการเรียนการสอนในทศวรรษที่สอง ของกลุ่มคอยอินทนนท์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 34 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ทุกด้านมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นด้านการปฏิรูปการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ไม่มีความแตกต่างกัน

คำสำคัญ : การบริหารวิชาการ ยุทธศาสตร์การปฏิรูป ทศวรรษที่สอง

Abstract

The purposes of this research were to study Academic Affairs Administration Based on Strategy of the Educational Reform in Learning and Teaching in the Second Decade of Doi Inthanon Cluster Under the Secondary Educational Service Office Area 34 and to compare Academic Affairs Administration Based on Strategy of the Educational Reform in Learning and Teaching in the Second Decade of Doi Inthanon Cluster Under the Secondary Educational Service Office Area 34 by positions. The samples were 120 school's administrators and teachers. The instrument of the study was questionnaire in form of a 5 rating scales and the quality of the instrument was checked by content validity and reliability analysis . The statistics used to analyze data were frequency, percentage, mean, standard deviation and t-test.

The results of this study were as followed, Academic Affairs Administration Based on Strategy of the Educational Reform in Learning and Teaching in the Second Decade of Doi Inthanon Cluster Under the Secondary Educational Service Office Area 34 were performed in high level. When each aspect was considered separately, it was also performed in high level. In comparison of Academic Affairs Administration Based on Strategy of the Educational Reform in Learning and Teaching in the Second Decade of Doi Inthanon Cluster Under the Secondary Educational Service Office Area 34 by positions, it was found that all aspects were different at .01 level of significance which was following as hypothesis setting. And when each aspect was considered separately, it was found that most of all aspects were different except educational supervision reform.

Keywords : Academic Affairs Administration, Strategy of Reform, the Second Decade

บทนำ

การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาบุคคลในชาติ เป็นเครื่องมือพัฒนามนุษย์ให้มีจิตใจสูงกว่าสัตว์เดรัจฉาน เป็นเครื่องมือในการสร้างและพัฒนาคนเพื่ออนาคตของประเทศ การศึกษาจึงเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการพัฒนาคนหรือทรัพยากรมนุษย์ของประเทศให้มีคุณภาพ การศึกษาสร้างคนคนสร้างความเจริญและมั่งคั่งให้ประเทศชาติ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการศึกษานั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนา

ประเทศ ประเทศใดที่ประชากรมีความรู้ มีการศึกษาดี มีคุณภาพและมาตรฐานย่อมส่งผลให้ประเทศนั้นมีการพัฒนาตามไปด้วย ซึ่งในปัจจุบันมีการกล่าวถึง การปฏิรูประบบต่าง ๆ กันอย่างกว้างขวางซึ่งในส่วนวงการศึกษาก็เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา ทั้งนี้เพราะคนในสังคมเริ่มตระหนักถึงปัญหาด้านคุณภาพการศึกษา และพยายามหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงให้การศึกษามีคุณภาพมากยิ่งขึ้น แนวคิดในการปฏิรูปการศึกษานั้นมิได้เพิ่งเกิดขึ้นแต่ในความเป็น

จริงมีมานานแล้ว

จุดเริ่มต้นสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา คือ เมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งได้บัญญัติให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติเพื่อเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารจัดการการศึกษาเพื่อนำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาอย่างจริงจัง และต่อมาได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารจัดการการศึกษาขึ้น จากพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว นำไปสู่การดำเนินการปฏิรูปการศึกษารอบแรกขึ้น ในระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, 10) มีผลทำให้กระทรวงศึกษาได้กำหนดแนวทางการปฏิรูปการศึกษาไว้ 5 ประการ คือ 1) การปฏิรูประบบการศึกษา 2) การปฏิรูปการเรียนการสอน 3) การปฏิรูประบบการบริหารและจัดการศึกษา 4) การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา และ 5) การปฏิรูประบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, 3) จากแนวทางการปฏิรูปการศึกษาดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความสำคัญในเรื่องของการปฏิรูปการเรียนรู้ ทั้งนี้ เพราะการปฏิรูปการเรียนรู้เป็นผลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้เรียนซึ่งถือเป็นหัวใจหลักของการปฏิรูปการศึกษาทั้งหมด สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545, 15) ว่าหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา คือ การปฏิรูปการเรียนรู้ และหัวใจของการปฏิรูปการเรียนรู้ คือ การปฏิรูปจากการยึดวิชาเป็นตัวตั้งมาเป็นยึดผู้เรียนเป็นตัวตั้ง หรือเรียกว่าผู้เรียนเป็นสำคัญตามสารพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการจัดการศึกษา

คือ หมวด 4 มาตรา 22 ระบุว่า หลักการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ แต่ผลของการปฏิรูปนั้นกลับพบว่า ระบบการศึกษาของไทยยังไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพได้ตามที่ตั้งไว้ จนนำมาสู่การปฏิรูปการศึกษารอบสอง ที่เรียกว่า การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. 2552-2561 ซึ่งคณะกรรมการนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552, 10-23) ได้กำหนดคำเป้าหมายและตัวบ่งชี้การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองจนสิ้นสุด พ.ศ. 2561 จำนวน 4 เป้าหมาย 20 ตัวบ่งชี้ โดยเน้นประเด็นหลัก 3 ประการ คือ 1) คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ของคนไทย 2) เพิ่มโอกาสการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และ 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา ดังนั้น การปฏิรูปการศึกษา จึงเป็นกระบวนการที่จิตใจสร้างการเปลี่ยนแปลงระบบการจัดการศึกษาทุกด้านที่เป็นอยู่ เพื่อให้สามารถนำไปสู่ผลิตผลผลิต คุณภาพหรือเป้าหมายของการศึกษาได้ตามที่ประสงค์ (ปรัชญา เวสารัชช, 2545, 19)

โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มดอยอินทนนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 ประกอบด้วยโรงเรียนจอมทอง โรงเรียนหอดพิทยาคม โรงเรียนแม่แจ่ม โรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม โรงเรียนอมก๋อยวิทยาคม และโรงเรียนแม่ตื่นวิทยาคม ได้ดำเนินงานตามทิศทางการพัฒนาคุณภาพการจัด

การศึกษาและการบริหารจัดการของหน่วยงานต้นสังกัด ภายใต้กรอบของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง จุดเน้นด้านเรียน ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา และด้านการบริหารจัดการ ซึ่งสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการจัดการโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์เน้นการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม และมีความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน (Participation and Accountability) แต่จากรายงานผลการนิเทศ ติดตามการดำเนินการจัดการศึกษาในปีการศึกษา 2557 ที่ผ่านมามีพบว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดยังไม่บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34, 2557, 5) ซึ่งโรงเรียนในกลุ่มคอยอินทนนท์ ก็ได้ดำเนินงานตามนโยบายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบของการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านคุณภาพการศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับงานวิชาการ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนในโรงเรียนนั้น ๆ แต่เมื่อมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ (O-NET) ในแต่ละปี ก็ยังพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ย่อมมาจากการจัดการศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการโดยตรง โรงเรียนที่บริหารวิชาการได้อย่างเป็นระบบและครอบคลุมตามกรอบภาระงานวิชาการได้ดี มีความพร้อมในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านวัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น ก็ย่อมส่งผลถึงมาตรฐานการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน กล่าวได้ว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มคอยอินทนนท์ ได้บริหารงานวิชาการ โดยการวางแผน มีการจัดระบบโครงสร้าง และการกำหนดบทบาทหน้าที่

ดำเนินงานทางวิชาการ การผลิตสื่อและอุปกรณ์การศึกษา การวัดและประเมินผล การจัดบรรยากาศเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพทางวิชาการ การจัดแหล่งหรือศูนย์สารสนเทศ รวมทั้งการจัดตั้งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ และการนิเทศภายในเพื่อให้งานวิชาการมีคุณภาพ เมื่อมีการจัดการศึกษาตามกรอบงานวิชาการ ซึ่งเป็นภารกิจหลักให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาและเป็นประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนหรือผู้รับบริการแล้ว แต่จากรายงานผลการนิเทศ ติดตามการดำเนินการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 ในปีการศึกษา 2557 ที่ผ่านมามีพบว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในกลุ่มคอยอินทนนท์ ยังไม่บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาว่า การบริหารวิชาการตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง โดยเฉพาะในกรอบด้านการเรียนการสอน ทั้ง 5 ด้าน ของกลุ่มคอยอินทนนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 มีการปฏิบัติกันอย่างไร เพื่อนำผลการวิจัยไปวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการบริหารวิชาการตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา ด้านการเรียนการสอนในทศวรรษที่สอง ของกลุ่มคอยอินทนนท์ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารวิชาการตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาด้านการเรียนการสอนในทศวรรษที่สอง ของกลุ่มคอยอินทนนท์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารวิชาการตาม

ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาด้านการเรียนการสอน
ในทศวรรษที่สอง ของกลุ่มคดียินทนนท์ สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 จำแนกตาม
ตำแหน่งหน้าที่

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มี
ตำแหน่งหน้าที่แตกต่างกันจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
การบริหารวิชาการตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา
ด้านการเรียนการสอนในทศวรรษที่สอง ของกลุ่มคดียิน
ทนนท์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 34 แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการบริหาร
วิชาการตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาด้านการ
เรียนการสอนในทศวรรษที่สอง ตามกรอบแนวทาง
การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ
(2557, 4) ด้านการเรียนการสอนซึ่งกำหนดไว้ 5 ด้าน
ดังนี้ 1) ปฏิรูปหลักสูตร ตำรา / หนังสือเรียน 2)
ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ 3) ปฏิรูปสื่อเทคโนโลยี
และนวัตกรรมเพื่อการศึกษา 4) ปฏิรูปการวัดและ
ประเมินผลการเรียนรู้ และ 5) ปฏิรูปการนิเทศเพื่อ
พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

ประโยชน์ของการวิจัย

ได้แนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา
ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาในการวางแผน
การบริหารงานวิชาการตามยุทธศาสตร์การปฏิรูป
การศึกษาด้านการเรียนการสอนในทศวรรษที่สอง และเพื่อ
พัฒนาคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา

กลุ่มคดียินทนนท์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 34

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน กลุ่มคดียินทนนท์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34
จำนวน 398 คน ปีการศึกษา 2558

2. ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร
สถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา
กลุ่มคดียินทนนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 จำนวน 120 คน ปีการศึกษา
2558 โดยใช้เกณฑ์การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง คือ
จำนวนประชากรหลักร้อยละใช้กลุ่มตัวอย่าง 15 – 30%
สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (บุญชม ศรีสะอาด,
2543, 40)

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาตามกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2557, 4) ซึ่ง
กำหนดไว้ 5 ด้าน ดังนี้ 1) ปฏิรูปหลักสูตร ตำรา /
หนังสือเรียน 2) ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ 3) ปฏิรูป
สื่อเทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อการศึกษา 4) ปฏิรูป
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ 5) ปฏิรูปการ
นิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม
แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
เป็นแบบสำรวจรายการ

ตอนที่ 2 การบริหารวิชาการตามยุทธศาสตร์
การปฏิรูปการศึกษาด้านการเรียนการสอนในทศวรรษ
ที่สอง ของกลุ่มคดียอินทนนท์ สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 โดยเป็นแบบมาตร
ส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

2. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content
Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน พิจารณา
เลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป
ปรับปรุงแก้ไขข้อที่ซ้ำแล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out)
จากนั้น นำเครื่องมือมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น
โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของ
Cronbach พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ
0.819

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ความถี่ ร้อยละ
ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที (t-test)
นำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ใช้
เกณฑ์การแปลความหมายของ บุญชม ศรีสะอาด
(2543, 103) ดังนี้

การแปลความหมายข้อมูล

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

และเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย มีดังนี้

- 4.50-5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด
- 3.50-4.49 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
- 2.50-3.49 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง
- 1.50-2.49 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
- 1.00-1.49 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การบริหารวิชาการตาม
ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาการเรียนการสอน
ในทศวรรษที่สอง ของกลุ่มคดียอินทนนท์ สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 มีรายละเอียด
ดังนี้

1. ด้านปฏิรูปหลักสูตร ตำรา/หนังสือเรียน
พบว่า โดยรวมและรายข้อผู้ตอบแบบสอบถามมีความ
คิดเห็นว่า มีการปฏิบัติมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
คือ ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและ
บริหารหลักสูตรสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด
คือ ผู้บริหารประชุมชี้แจงผู้ปกครอง ชุมชน ให้ทราบ
ถึงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. ด้านปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ พบว่า
โดยรวมและรายข้อผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็น
ว่า มีการปฏิบัติมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ
ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหาร
และครูนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง
ๆ อย่างต่อเนื่อง
3. ด้านปฏิรูปสื่อเทคโนโลยี และนวัตกรรม
เพื่อการศึกษา พบว่า โดยรวมและรายข้อผู้ตอบ
แบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติมาก โดย

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลเพื่อประกอบการเรียนการสอนและอื่น ๆ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูผลิตสื่อเทคโนโลยี

นวัตกรรมการศึกษาเพื่อใช้จัดการเรียนการสอน

4. ด้านปฏิรูปการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า โดยรวมและรายข้อผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการวัดผลและประเมินผล ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษากำหนดระเบียบการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

5. ด้านปฏิรูปการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน พบว่า โดยรวมและรายข้อผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาจัดระบบการนิเทศการจัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา

ผลการเปรียบเทียบการบริหารวิชาการตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาด้านการเรียนการสอน ในทศวรรษที่สอง ของกลุ่มคอยอินทนนท์ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ มีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการปฏิรูปหลักสูตร ตำรา/หนังสือเรียน พบว่า โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ พบว่า โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ด้านการปฏิรูปสื่อเทคโนโลยี และ

นวัตกรรมทางการศึกษา พบว่า โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ด้านการปฏิรูปการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ด้านการปฏิรูปการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน พบว่าโดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

1. การบริหารวิชาการตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาด้านการเรียนการสอนในทศวรรษที่สอง ของกลุ่มคอยอินทนนท์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 โดยรวมและรายข้อผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงตามลำดับ คือ ด้านการปฏิรูปหลักสูตร ตำรา/หนังสือเรียน ด้านการปฏิรูปสื่อเทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อการศึกษา ด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ด้านการปฏิรูปการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และด้านการปฏิรูปการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2. การเปรียบเทียบการบริหารวิชาการตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา ด้านการเรียนการสอน ในทศวรรษที่สอง ของกลุ่มคอยอินทนนท์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ของผู้บริหารกับครูผู้สอน พบว่า โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .01 ยกเว้น ด้านการปฏิรูปการนิเทศเพื่อพัฒนา
คุณภาพการเรียนการสอน ไม่มีความแตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. ด้านปฏิรูปหลักสูตร ตำรา/หนังสือเรียน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรและบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งเป็นแผนหรือแนวทางในการจัดการศึกษาและยังเป็นตัวชี้วัดคุณภาพของผู้เรียน ดังนั้น จึงมีการแต่งตั้งคณะทำงานเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีการกำหนดภารกิจและหาแนวทางในการปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณรัตน์ ทายิดา (2551) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ด้านหลักสูตรสถานศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. ด้านปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงผู้เรียน มีการวางแผนสร้างหน่วยการเรียนรู้ จัดทำแผนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง และมีการวัดผลและประเมินผลเป็นไปตามสภาพจริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมเกียรติ นีราศรี (2552) ได้ศึกษา สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการเรียนการสอน

ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3. ด้านปฏิรูปสื่อเทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อการศึกษา พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลเพื่อประกอบการเรียนการสอนและอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า หน้าที่หลักของครู คือ จัดกระบวนการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ นำเอาความรู้ต่าง ๆ โดยการสืบค้นความรู้ใหม่ ๆ ที่ทันสมัยผ่านสื่อเทคโนโลยีมาบูรณาการกับเนื้อหาวิชาเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ จนสามารถสืบค้นหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิตติมา สุวรรณ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

4. ด้านปฏิรูปการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการวัดผลและประเมินผล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักถึงมาตรฐานการเรียนรู้ที่ครูจัดกระบวนการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน จึงมีการออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการวัดผลและประเมินผล เพื่อทำหน้าที่จัดทำระเบียบหลักเกณฑ์และแนวทางการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา ซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อันเป็นตัวชี้วัดคุณภาพและมาตรฐานการเรียนรู้ของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณรัตน์ ทายิดา (2551) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพ

และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

5. ด้านปฏิรูปการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการ จึงมีการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน เพื่อให้ทราบปัญหา/แนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทพร สุกะพันธุ์ (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสมรรถนะการบริหารด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ส่วนผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารวิชาการตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาจัดการเรียนการสอนในทศวรรษที่สอง จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่รับผิดชอบการปฏิบัติงานขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคาดหวังในการยกระดับ

ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน จึงนำทักษะทางการบริหารมาเป็นกระบวนการในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีการวางแผน มอบหมายงานที่เหมาะสมแก่บุคลากรให้ปฏิบัติตามแผน ทำการนิเทศ ติดตามประเมินผล และนำผลไปปรับปรุงพัฒนาเพื่อนำไปสู่ผลสำเร็จในการปฏิบัติการกิจของหน่วยงานหรือองค์กร ในขณะที่ครูซึ่งทำหน้าที่เป็นบุคลากรสายการสอนปฏิบัติหน้าที่ตามกรอบงานที่ได้รับมอบหมายคือ การจัดการกระบวนการเรียนการสอน เพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาของผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของสาระวิชานั้น จึงมีความคาดหวังถึงผลสำเร็จของการปฏิบัติงานตามกรอบที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 ควรพัฒนาศักยภาพผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาให้มีความรู้ควบคู่กับการปฏิบัติงานด้านวิชาการให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง
2. สถานศึกษาควรพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิชาการให้ครอบคลุมทุกด้านควบคู่กับการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารวิชาการตามแนวปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน
2. ควรวิจัยเรื่อง ความต้องการในการพัฒนางานวิชาการตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- [2] กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558-2563). สืบค้น 5 กันยายน 2558 จาก <http://www.moe.go.th>
- [3] จูติมา สุวรรณ. (2550). สภาพการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1. วิทยานิพนธ์ คุรุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- [4] นันทพร ศุภะพันธุ์. (2551). การศึกษาสมรรถนะการบริหารด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. ปรินญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [5] บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- [6] ปรัชญา เวสารัชช. (2545). หลักการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- [7] วรณรัตน์ ทายิดา. (2551). สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4. วิทยานิพนธ์ คุรุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- [9] สมเกียรติ นิราศรี. (2552). สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการเรียนการสอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ขอนแก่นเขต 1. วิทยานิพนธ์ คุรุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- [9] สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). การพัฒนาตัวบ่งชี้สำหรับประเมินคุณภาพการบริหารจัดการ. กรุงเทพฯ.
- [10] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34. (2557). รายงานผลการดำเนินงานปีการศึกษา 2557. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34.
- [11] สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561). กรุงเทพฯ: สกศ.
- [12] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : 프리ทวานกราฟฟิค.

การบริหารสถานศึกษาตามกรอบการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มคดอยอ่างขาง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34

**School Administration Based on the Second Decade Education Reform
Guidelines of Doi Ang Khang Cluster Secondary Schools Attached to
The Secondary Education Service Area Office 34**

นายภาณุพงษ์ แก้วอินทร์¹, พชรวิวรรณ กิจมี²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, pkpanupong@gmail.com

²อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น,

nye_nai@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามกรอบการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มคดอยอ่างขาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 17 คน และครูผู้สอน จำนวน 148 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 165 คน ปีการศึกษา 2558 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ (1) แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ (2) การสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

การบริหารสถานศึกษาตามกรอบการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง โรงเรียนมัธยม กลุ่มคดอยอ่างขาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 โดยรวมและรายด้าน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยมีรายละเอียดเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์ดังนี้ (1) ด้านกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้สถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า สถานศึกษายังคงยึดหลักการกระจายอำนาจโครงสร้างการบริหารงาน 4 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายงานบริหารงานวิชาการ ฝ่ายงานบริหารงานบุคคล ฝ่ายงานบริหารงานทั่วไป และฝ่ายงานบริหารงานงบประมาณ ซึ่งอาจมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างตามความเหมาะสมกับสภาพบริบท โดยมีการเน้นทางด้านงานวิชาการเป็นหลักและมีการดำเนินการเป็นนิติบุคคลมากขึ้น (2) ด้านพัฒนาระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลให้มีความโปร่งใสเป็นธรรม และมีระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ พบว่า หลักธรรมาภิบาล

ช่วยบรรเทาความขัดแย้งภายในสถานศึกษา มีการจัดระบบที่มีความโปร่งใสชัดเจนมากขึ้นโดยมีการนำหลักสถิติมาใช้ประกอบในการพิจารณาตัดสินใจ (3) ด้านพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ พบว่า สถานศึกษาคควรมีการสร้างแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับสายอาชีพ หรือทวิศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทผู้เรียน เพื่อลดปัญหาเด็กด้อยโอกาส และแนวทางการประกอบอาชีพสร้างรายได้และลดปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียน (4) ด้านพัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ภาคเอกชนและทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษาและเรียนรู้มากขึ้น พบว่า ผู้บริหารควรแสดงบทบาทในการเข้าหองค์กร หน่วยงาน ทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมจัดการศึกษา และนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เป็นการกำหนดบทบาทให้หน่วยงาน องค์กรท้องถิ่น ภาครัฐและเอกชนเข้ามาร่วมในการจัดการศึกษา (5) ด้านพัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ พบว่า สถานศึกษาบริหารทรัพยากรของสถานศึกษาใช้หลัก 4M's โดยดำเนินการตามกฎ ระเบียบการเงินและพัสดุ มีการกำกับ ติดตามโดยหน่วยงานต้นสังกัด

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง

Abstract

This research aimed to investigate the school administration based on the second decade education reform guidelines of Doi Ang Khang cluster secondary schools attached to the Secondary Education Service Area Office 34. The sample used in this study included 17 school administrators and 148 teachers. There were totally 165 people in the academic year 2015. The tools used in this research comprised (1) 5-rating scaled questionnaires analyzed by frequency, percentage, mean and standard deviation and (2) interviews analyzed by content analysis. The findings were as follows:

According to the school administration based on the education reform in the second decade guidelines of Doi Ang Khang cluster secondary schools attached to the Secondary Education Service Area Office 34 as the whole picture and each aspect, the respondents agreed that the performance was at high level as the following details. (1) Regarding the decentralized management and education administration for the schools in the education service area, it revealed that the schools still maintained the principle of decentralized management structure with 4 divisions, such as academic affairs administration, personnel management, general administration and budget administration which may be adjusted according to the appropriateness with the context by emphasizing the academic affairs mainly and operating as a corporation a lot more. (2) Related to the management system development based on the principle of good governance with transparency, fairness and an effective monitoring system, it was found that the principle of good governance alleviated the conflicts within the schools with more transparent and clearer system management by using the principle of statistics for making a decision. (3) Related to the management development to enhance education qualitatively, it indicated that the schools should create learning sources about career study fields or dual education being suitable for learners to reduce disadvantaged children's problems, guide them how to do a career, generate incomes and reduce the students' dropout problems. (4) According to the management system development to promote the participation of people, private sectors and all sectors in educational management and support much more education and learning more, it was found that the administrators should perform their duties by contacting organizations, agencies and all

sectors involving in educational management, the policy of reducing classroom hours and increasing learning time. That assigned the roles for agencies, local organizations, public and private sectors to participate in the educational management. (5) According to the resource management system development for efficient education, it revealed that the schools managed their resources based on the principle of 4M's by following financial and procurement rules and regulations and were monitored by the agencies.

KEYWORDS: School Administration Based, The Second Decade Education Reform Guidelines

บทนำ

ในการปฏิรูปการศึกษานั้นสถานศึกษาถือเป็นหน่วยงานที่สำคัญอย่างยิ่งเพราะเป็นหน่วยปฏิบัติการ ซึ่งผลของการจัดการศึกษาจะเกิดขึ้นที่สถานศึกษา แต่การปฏิรูปการศึกษาในอดีตไม่ได้เล็งเห็นความสำคัญของการปฏิรูปการบริหารสถานศึกษาโดยเน้นการปรับปรุงหน่วยงานระดับสูงที่มีอำนาจเหนือกว่าสถานศึกษา ซึ่งมีผลต่อการปฏิบัติการของครูและการเรียนการสอนน้อยมาก ถ้าต้องการปรับปรุงคุณภาพของนักเรียนให้ดีขึ้น จุดที่ต้องปฏิรูปก็คือ โรงเรียนหรือสถานศึกษาเพราะการปฏิรูปของสถานศึกษาเท่านั้นที่จะทำให้การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของคนทั้งประเทศประสบความสำเร็จ (รุ่ง แก้วแดง, 2543, 244) ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายสูงสุดของการจัดการศึกษา คือพัฒนาคุณภาพของคนในประเทศให้ดีขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ตามมา อาทิ ด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม

ในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่นั้น สถานศึกษาจะต้องมีการปรับเปลี่ยนเพื่อพัฒนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ ตามแนวทางการปฏิรูปดังนี้ 1. กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้กับสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา โดยในการบริหารจัดการที่ดั่งนั้นจะต้องให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจการบริหาร โดยให้

สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ มีอิสระและความคล่องตัวในการตัดสินใจการบริหารจัดการทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากรและการบริหารงานทั่วไป 2. พัฒนาระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลให้มีความโปร่งใสเป็นธรรมและมีระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ ผู้นำควรมีคุณสมบัติในการเป็นผู้นำองค์กรที่ดี มีหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ 3. พัฒนาการบริหารการจัดการเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ สถานศึกษาต้องจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ให้กับประชาชนทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ผู้ด้อยโอกาส ผู้มีโอกาสดำเนินการศึกษาและเรียนรู้ที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต 4. พัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ภาคเอกชนและทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษาและเรียนรู้ให้มากขึ้น สถานศึกษาจัดให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นทุกภาคส่วน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษามากขึ้น 5. พัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สถานศึกษาควรมีการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ รู้จักใช้ทรัพยากรอย่าง

เหมาะสม เพื่อขับเคลื่อนสถานศึกษาให้เป็น
สถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 (สำนักงาน
เลขาธิการสภาการศึกษา, 2553)

โรงเรียนมัธยม กลุ่มคอยอย่างขาง สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 มีทั้งหมด 5
โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนฝางชนูปถัมภ์
โรงเรียนเชียงดาววิทยาคม โรงเรียนไชยปราการ
โรงเรียนอรุโณทัยวิทยาคม และ โรงเรียนเวียงแหง
วิทยาคม ได้รับนโยบายจากสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 (2558) ให้กำหนดทิศ
ทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและการ
บริหารจัดการที่มีความสอดคล้องกับกรอบการปฏิรูป
การศึกษาในทศวรรษที่สอง ซึ่งมียุทธศาสตร์ที่สำคัญ
4 ประการ คือ (1) พัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกระดับทุก
ประเภท (2) ขยายโอกาสทางการศึกษาให้ครอบคลุม
ผู้เรียน (3) พัฒนาคุณภาพครู และบุคลากรทางการ
ศึกษา (4) พัฒนาระบบการบริหารจัดการ โดยแต่ละ
โรงเรียนในกลุ่มคอยอย่างขาง สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 ได้ปฏิบัติตาม
นโยบายในการบริหารสถานศึกษาด้านการพัฒนา
ระบบการบริหารจัดการมาแล้วเป็นระยะเวลา 7 ปี
แต่จากการสัมภาษณ์ นายสรณ์ย์ วรรณรัตน์
ผู้อำนวยการ โรงเรียนอรุโณทัยวิทยาคม กล่าวว่า ทาง
สถานศึกษาได้มีการนำกรอบการปฏิรูปการศึกษาใน
ทศวรรษที่สอง โดยเฉพาะด้านพัฒนาบริหารจัดการ
ใหม่มาปรับใช้ในการดำเนินงานการบริหาร
สถานศึกษา แต่ยังไม่มีการศึกษาว่าการบริหาร
สถานศึกษาตามกรอบการปฏิรูปการศึกษาใน
ทศวรรษที่สองเป็นอย่างไร (สรณ์ย์ วรรณรัตน์, 2558)
จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาการบริหาร

สถานศึกษาเพื่อนำไปพัฒนาในการบริหาร
สถานศึกษาตามกรอบการปฏิรูปการศึกษาใน
ทศวรรษที่สอง กลุ่มคอยอย่างขาง สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามกรอบ
การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ของโรงเรียน
มัธยมศึกษา กลุ่มคอยอย่างขาง สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามกรอบการ
ปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของโรงเรียนมัธยมศึกษา
กลุ่มคอยอย่างขาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 34 มีวิธีการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา

จำนวน 17 คน และบุคลากรครู จำนวน 148 คนของ
โรงเรียนมัธยม กลุ่มคอยอย่างขาง รวมทั้งสิ้น จำนวน
165 คน ปีการศึกษา 2558 โดยการใช้วิธีการสุ่มอย่าง
ง่ายจากตารางเลขสุ่มของ Krejcie and Morgans
(อ้างอิงในบุญชม ศรีสะอาด, 2553, 43-44) หลังจากนั้น
ใช้วิธีเทียบบัญชีไตรยางศ์ และใช้วิธีการสุ่ม
อย่างง่ายโดยการจับฉลาก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม

เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามกรอบการปฏิรูป
การศึกษาในทศวรรษที่สองของโรงเรียนมัธยมศึกษา
กลุ่มคอยอย่างขาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 34 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า
5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ
ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการ
สัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

โดยการจัดหมวดหมู่ นำเสนอเนื้อหาสาระในรูป

ความเรียง

ผลการวิจัย

การบริหารสถานศึกษาตามกรอบการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มคอยอย่างขาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 34 โดยรวมและรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่ามี การดำเนินงานในระดับมากพร้อมทั้งการสัมภาษณ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้สถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นว่ามี การดำเนินงานในระดับมาก และในส่วนสัมภาษณ์พบว่าการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาในสถานศึกษาระหว่างการกระจายอำนาจการบริหารสถานศึกษาระหว่างการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่หนึ่งกับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง สถานศึกษายังคงยึดหลักการกระจายอำนาจ โครงสร้างการบริหารงาน 4 ฝ่าย คือ (1) ฝ่ายงานบริหารงานวิชาการ (2) ฝ่ายงานบริหารงานบุคคล (3) ฝ่ายงานบริหารงานทั่วไป และ (4) ฝ่ายงานบริหารงานงบประมาณ ซึ่งอาจมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างตามความเหมาะสมกับสภาพบริบท โดยมีการเน้นทางด้านงานวิชาการเป็นหลัก มีการดำเนินการเป็นนิติบุคคลมากขึ้น ส่วนปัญหาพบว่า ครูยังมีภาระหน้าที่มากนอกเหนือจากการสอน ขาดแคลนบุคลากรทางการศึกษาที่มีบทบาทในด้านของงานสำนักงาน อีกทั้งการโยกย้ายผู้บริหารทำให้การบริหารขาดความต่อเนื่อง ดังนั้นหน่วยงานต้นสังกัดควรจัดสรรตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาประจำทุกสถานศึกษาในงานด้าน การเงินและพัสดุ ทะเบียน

วัดผลและประเมินผล เพื่อลดภาระงานครูผู้สอนในสถานศึกษา

2. ด้านพัฒนาระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลให้มีความโปร่งใสเป็นธรรม และมีระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ พบว่า โดยรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นว่ามี การดำเนินงานในระดับมาก และในส่วนสัมภาษณ์พบว่าการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่หนึ่งไม่มีการมุ่งเน้นในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล จึงทำให้เกิดความแตกแยกภายในสถานศึกษา ส่วนในปัจจุบันการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองได้กำหนดให้สถานศึกษามีการนำหลักธรรมาภิบาลเข้ามีส่วนในการบริหารอย่างชัดเจน อีกทั้งหลักธรรมาภิบาลช่วยบรรเทาความขัดแย้งภายในสถานศึกษา มีการจัดระบบที่มีความโปร่งใสชัดเจนมากขึ้น โดยมีการนำหลักสถิติมาใช้ประกอบในการพิจารณาตัดสินใจ พร้อมทั้งผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการพิจารณาความชอบ รวมทั้งการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองผ่านมา 8 ปี เกิดมุมมองภาพลักษณ์วิชาชีพอครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง คนเก่ง คนดี หันมาเรียนที่จะเป็นครู ส่วนปัญหาที่เกิดขึ้น คือ ขาดแนวทางที่ชัดเจนในการลดความขัดแย้ง การมีส่วนร่วมหน่วยงานต้นสังกัดและเอกชน จัดระบบความโปร่งใสและร่วมพัฒนางาน

3. ด้านพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ พบว่า โดยรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นว่ามี การดำเนินงานในระดับมาก และในส่วนการสัมภาษณ์ พบว่า สถานศึกษาดำเนินการตามแผนการกำหนดรับนักเรียน มุ่งให้ทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีเป้าหมายไม่ต่ำกว่า 15 ปีในสถานศึกษา รับนักเรียนร้อยเปอร์เซ็นต์ มีการให้ทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนเรียนดี ส่วนนักเรียนผู้ด้อยโอกาสได้มีการวางแผนในการช่วยเหลือผู้เรียนกลุ่มดังกล่าว

และมีการจัดการเรียนร่วมกับเด็กพิเศษซึ่งมีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดนมิกครูพี่เลี้ยงเด็กคอยกำกับดูแล ส่วนปัญหาที่เกิดขึ้น คือ การช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาสฐานะยากจนยังไม่ทั่วถึง เนื่องจากข้อจำกัดด้านกำลังเงินทุนในการสนับสนุนของภาครัฐ และขาดครูการศึกษาพิเศษโดยตรงในการกำกับดูแล ช่วยเหลือเด็กพิเศษ อีกทั้งค่านิยมไม่มีเป้าหมายทางการศึกษามาเรียนเพื่อให้มีสถานะของสังคมไทย ดังนั้น สถานศึกษาควรมีการสร้างแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับสายอาชีพ หรือทวิศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทผู้เรียน เพื่อลดปัญหาเด็กด้อยโอกาส มีแนวทางการประกอบอาชีพสร้างรายได้ และลดปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียน

4. ด้านพัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ภาคเอกชนและทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษาและเรียนรู้มากขึ้น พบว่าโดยรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นว่าการดำเนินงานในระดับมาก ในการสัมภาษณ์พบว่า การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองหน่วยงานได้ส่วนร่วมในการเข้ามามีการจัดการศึกษามากขึ้น องค์กรหลักคือ องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นจะเน้นสนับสนุนทางการเงินโดยมีการแนบโครงการของบประมาณ ส่วนหน่วยงานอื่นและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการให้ความรู้ อบรมผู้เรียน บางครั้งสถานศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากร้านค้า บุคคลให้กับผู้เรียน ส่วนการร่วมของชุมชนนั้นหัวใจสำคัญคือ ผู้ใหญ่บ้านจะเป็นผู้ประสานและขับเคลื่อนระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้มีส่วนร่วมกันในการจัดการศึกษา ส่วนปัญหาที่เกิดขึ้น พบว่า บางบริบทชุมชนของสถานศึกษามีความแตกต่างทางภาษา ค่านิยม วัฒนธรรม ทำให้การมีส่วนร่วมของชุมชนมีน้อย โดยมีข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารควรแสดงบทบาทในการ

เข้าหาลงมือ หน่วยงาน ทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมจัดการศึกษา และนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ เป็นการกำหนดบทบาทให้หน่วยงาน องค์กรท้องถิ่น ภาครัฐและเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

5. ด้านพัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ พบว่า โดยรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นว่าการดำเนินงานในระดับมาก ในส่วนการสัมภาษณ์พบว่า สถานศึกษาบริหารทรัพยากรของสถานศึกษาโดยใช้หลัก 4M's ในการดำเนินการตามกฎ ระเบียบการเงินและพัสดุ มีการกำกับ ติดตามโดยหน่วยงานต้นสังกัด นอกจากนี้สถานศึกษายังมีรายได้้นอกจากเงินอุดหนุนรายหัวและการระดมทุนเพื่อการศึกษา อีกทั้งสถานศึกษามีการนำเทคโนโลยีเข้าช่วยในการดำเนินงานให้เป็นระบบมากยิ่งขึ้น ส่วนปัญหาที่เกิดขึ้น พบว่า สถานศึกษามีรายได้เงินอุดหนุนรายหัวนักเรียนลดลงทุกปี เนื่องจากมีการแข่งขันสูงในการรับนักเรียนเข้าศึกษาในสถานศึกษา และการให้ทุนการศึกษาเรียนฟรี ทำให้มีค่าใช้จ่ายมากกว่ารายรับ อีกทั้งโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กขาดบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ในการทำหน้าที่ด้านการเงินและการพัสดุ โดยมีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการนำระบบเทคโนโลยีโปรแกรมเข้ามาบริหารด้านการเงินและพัสดุแทนการใช้เอกสาร รวมทั้งการแต่งตั้งบรรจบบุคลากรทางการศึกษาทางการเงินบัญชีและพัสดุกับทุกโรงเรียนที่ขาด อีกทั้งการสร้างเครือข่ายในการพัฒนาระบบการบริหารแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงานและสถานศึกษา

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามกรอบการปฏิรูปการศึกษาใน

ทศวรรษที่สองของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มคอย
อ่างขาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 34 ซึ่งผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจ จึงนำมา
อภิปรายผล ดังนี้

1. ด้านการกระจายอำนาจการบริหารและ
การจัดการศึกษาให้สถานศึกษาและเขตพื้นที่
การศึกษา พบว่า ข้อเสนอศึกษาปรับและพัฒนาการ
บริหารรูปแบบใหม่ที่เน้นวิชาการ โดยลดภาระงาน
เชิงธุรการและการสั่งการ มีการดำเนินงานในระดับ
มาก ซึ่งในส่วนการสัมภาษณ์กลับพบว่าภาระหน้าที่
ครูนอกเหนือจากการสอนยังคงมีมากเหมือนเดิม
โดยเฉพาะงานเอกสาร ที่ต้องรายงานต่อหน่วยงาน
ต้นสังกัด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทางสถานศึกษามี
การปรับระบบและพัฒนารูปแบบใหม่
อย่างต่อเนื่อง แต่ปัญหาที่พบคือสถานศึกษาขาด
บุคลากรทางการศึกษาในการทำงานด้านสำนักงาน
โดยตรง จึงทำให้มีการกระจายภาระงานไปสู่
ครูผู้สอนตามเดิม ซึ่งตามหลักในการบริหารงาน
บุคคล ควรจะมีการวางแผนอัตรากำลัง กำหนด
ตำแหน่ง สรรหาและบรรจุแต่งตั้งตามขอบข่าย
ภารกิจ (ประภาพรธรรม รักเลี้ยง, 2556, 76) สอดคล้อง
กับงานวิจัยของ นางสาวลีภรณ์ จงแก้ววัฒนา
(2553) ที่ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานบุคคลในด้าน
บุคลากรของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร
ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการวางแผน
กำลังคน ทั้งนี้เป็นเพราะการวางแผนกำลังคนเป็น
ขั้นตอนแรกของการบริหารงานบุคคล เป็นการ
คาดคะเนว่า จะต้องใช้ในการทำงานมากน้อยเพียงใด
มีคุณสมบัติอย่างไร เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของ
องค์กร

2. ด้านการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการตาม
หลักธรรมาภิบาลให้มีความโปร่งใสเป็นธรรม และมี
ระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ พบว่า ข้อเสนอ
สถานศึกษาใช้หลักธรรมาภิบาลมาประสานความ

ต้องการที่แตกต่างกัน โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของ
ประโยชน์ส่วนรวม มีการดำเนินงานในระดับมาก
ซึ่งในส่วนการสัมภาษณ์กลับพบว่า ยังมีความขัดแย้ง
ในองค์กรซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรังที่ถูกมองข้าม ขาด
แนวทางการความพึงพอใจในการอยู่ร่วมกัน ทั้งนี้อาจ
เป็นเพราะว่า ทางสถานศึกษามีการนำ
หลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการประสานความต้องการ
ที่แตกต่างกันของบุคลากร แต่สถานศึกษายังขาด
แนวทางที่ชัดเจนในการประสานความแตกต่างของ
บุคลากร ดังที่ วิจารย์ พานิช (2553) กล่าวว่า เมื่ออยู่
ในองค์กรที่ซับซ้อน มีสมาชิกขององค์กรอยู่จำนวน
หนึ่ง บุคคลเหล่านั้นมีความหลากหลาย จะมองมุม
ไหนก็มีความหลากหลายแตกต่างกัน ดังนั้น ความ
คาดหวังก็คือ คนเหล่านี้ มีความแตกต่างกัน ซึ่ง
สอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ อลัมพล เข็มศรีพลชัย
และ ประทีป ตระกูลสา (2554) ที่ศึกษาเรื่องการ
บริหารตามหลักธรรมาภิบาล: ศึกษากรณี
เปรียบเทียบเทศบาลตำบลบางไผ่และองค์การบริหาร
ส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอมูลนาท จังหวัดพิจิตร
ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตาม
หลักธรรมาภิบาล จะต้องขึ้นกับสภาพจริงและจะ
ประสบความสำเร็จที่คาดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้อง
มองถึงระบบโครงสร้าง ซึ่งประกอบด้วยหน้าที่
ต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กับการดำเนินงานปรับตัวเข้ากับ
การเปลี่ยนแปลงและความต้องการขอสภาพแวดล้อม

3. ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อเพิ่ม
โอกาสทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ พบว่า
ข้อเสนอศึกษาเปิดโอกาสให้บุคคล ทุกเพศ ทุกวัย มี
โอกาสในการเข้าถึงการศึกษาและเรียนรู้้อย่าง
ต่อเนื่องตลอดชีวิต มีการดำเนินการในระดับมากซึ่ง
สอดคล้องกับการสัมภาษณ์ที่ผู้ให้สัมภาษณ์มีความ
คิดเห็นว่าได้เพิ่มเติมในส่วนของการเพิ่มโอกาสทาง
การศึกษากับผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาโดยมุ่งเน้น
ในนโยบายการจัดการศึกษาทวิศึกษา ทั้งนี้อาจเป็น

เพราะว่า ผู้ค้อยโอกาสมีความต้องการพัฒนาทักษะ
 เพื่อการประกอบอาชีพด้านแรงงาน ซึ่งจะเป็นการ
 สร้างรายได้ให้กับครอบครัว สอดรับกับนโยบายใหม่
 ในการจัดการศึกษาทวิศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
 ที่ต้องการผลิตผู้เรียนด้านอาชีวศึกษาให้มากขึ้น เพื่อ
 รองรับการทำงาน ทั้งภาคธุรกิจบริการ
 ภาคอุตสาหกรรม และภาคการเกษตร โดยเฉพาะ
 อย่างยิ่งกลุ่มอาชีพที่เป็นความต้องการของ
 ตลาดแรงงานที่กำลังขยายตัวในทุกภาคส่วนให้จัด
 การศึกษาในสถานศึกษาและช่วยผู้ค้อยโอกาสมี
 แนวทางในการสร้างอาชีพยกระดับความยากจน
 (หน่วยศึกษานิเทศก์และสำนักนนโยบายและแผน
 อาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา,
 2558) ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของสำนักงาน
 เลขาธิการสภาการศึกษา (สำนักประเมินผลการ
 จัดการศึกษา, 2557) ที่ศึกษาเรื่องการติดตามและ
 ประเมินการจัดการศึกษาตามนโยบายด้านการศึกษา
 ของรัฐบาลปี 2556 ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตร
 ระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ส่งผลให้ผู้เรียนมี
 ความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะทางวิชาชีพ
 อย่างเพียงพอ สอดคล้องและทันต่อการเปลี่ยนแปลง
 ของโลก ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน
 และสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพทั้งใน
 ประเทศและในกลุ่มประเทศอาเซียน

4. ด้านการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการเพื่อ
 ส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน
 ภาคเอกชนและทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาและ
 สนับสนุนการศึกษาและเรียนรู้มากขึ้น พบว่า ข้อ
 สถานศึกษาส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
 และชุมชน ในการกำหนดนโยบายและวางแผน
 พัฒนาการศึกษามีการดำเนินการในระดับมาก ซึ่งใน
 ส่วนการสัมภาษณ์กลับพบว่า ชุมชนที่มีความ
 แตกต่างทางด้านภาษา วัฒนธรรม ไม่ให้ความสนใจ
 ในการร่วมจัดการศึกษาในสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็น

เพราะว่า สถานศึกษามีการส่งเสริมการมีส่วนร่วม
 ของชุมชน แต่สถานศึกษาขาดการกำหนดบทบาทที่
 ชัดเจนในการมีส่วนร่วมของชุมชนที่เหมาะสมกับ
 บริบท ซึ่งกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ จะเป็น
 แนวทางที่จะทำให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการจัด
 การศึกษาร่วมกับสถานศึกษามากขึ้น ซึ่งตามหลัก
 นโยบาย การลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ มีวัตถุประสงค์
 เพื่อให้พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องกับการจัด
 การศึกษามีความพึงพอใจในการจัดการศึกษาของ
 โรงเรียนและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (สำนัก
 วิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2558) ซึ่ง
 สอดคล้องกับงานวิจัยของสุริย์รัตน์ ธรรมทิง (2558)
 ได้ศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางการดำเนินงานเพื่อ
 แก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงาน
 ทั่วไปของโรงเรียนเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียง
 หนองล่อง จังหวัดลำพูน ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนไม่
 สามารถเข้าร่วมการประชุมได้และการประชุมแต่ละ
 ครั้งควรมีการกำหนดกิจกรรมรวมทั้งบทบาทหน้าที่
 ในการปฏิบัติงานร่วมกับชุมชนให้ชัดเจน

5. ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการ
 ทรัพยากรเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ พบว่า ข้อ
 สถานศึกษาพัฒนาระบบการประเมินผล
 ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการใช้ทรัพยากรเพื่อ
 การศึกษา มีการดำเนินงานในระดับมาก ซึ่งในส่วน
 การสัมภาษณ์กลับพบว่า งบประมาณอุดหนุนรายหัว
 ลดลงทุกปี ทำให้การบริหารจัดการทรัพยากรยกขึ้น
 โดยการใช้งบประมาณลดน้อยเพราะต้องจ่ายเป็นทุน
 เรียนฟรี ซึ่งเป็นนโยบายการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา
 ทางสถานศึกษา จึงทำให้รายจ่ายมากกว่ารายรับ ทั้งนี้
 อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาดำเนินการบริหาร
 ภายใต้อาณาการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและ
 สังคม ดังนั้น ถึงแม้ว่างบประมาณตามรายหัวลดลง
 แต่สถานศึกษาก็ยังคงมีการพัฒนาระบบการ
 ประเมินผลประสิทธิภาพและประสิทธิผลการใช้

ทรัพยากรเพื่อการศึกษา ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2545 มาตรา 59 ที่กำหนดให้สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล มีอำนาจในการปกครองดูแล บำรุงรักษา ใช้และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษาที่เป็นราชพัสดุตามกฎหมาย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชญานี นาดัน (2555) ได้ศึกษา การบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของโรงเรียนบ้านแม่हनหลวง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ความเสี่ยงด้านการเงินอันดับแรกคือ การใช้เงินที่ไม่เป็นไปตามแผนหรือโครงการ มีความเสี่ยงสูง สำหรับการจัดทำเอกสารการเงิน การเบิกจ่ายเงินโดยขาดการศึกษาระเบียบและแนวปฏิบัติ ได้แก่ การจัดทำเอกสารการเงินไม่ถูกต้องและไม่เป็นปัจจุบันมีความเสี่ยงปานกลาง และการจัดซื้อจัดจ้างไม่ถูกต้องตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุ มีความเสี่ยงปานกลาง โดยมีข้อเสนอแนะว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งเป็นผู้สั่งการควรสรรหางบประมาณรองรับภารกิจเร่งด่วนให้กับโรงเรียน และควรจัดสรรบุคลากรที่มีความรู้ด้านการเงิน บัญชี พัสดุ โดยเฉพาะให้มาปฏิบัติงานในโรงเรียน

สรุป

ถึงแม้ว่าผลการวิจัยเรื่องการบริหารสถานศึกษาตามกรอบการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มดอยอ่างขาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 จะมีการดำเนินงานมากก็ตาม แต่การสัมภาษณ์ก็พบปัญหาว่า ภาระหน้าที่ครูที่นอกเหนือจากการสอนมีมาก สถานศึกษาไม่กำหนดบทบาทที่ชัดเจนในการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมการจัดการศึกษาดังนั้นผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยให้กับผู้บริหารเพื่อนำไปพัฒนาในการบริหารสถานศึกษาตามกรอบการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของโรงเรียน

มัธยมศึกษา กลุ่มดอยอ่างขาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 ต่อไป จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยและข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 ควรลดภาระหน้าที่ครูผู้สอนโดยจัดสรรบุคลากรทางการศึกษาทำหน้าที่ด้านงานสำนักงาน

1.2 ควรนำหลักธรรมาภิบาลเป็นกรอบหลักการคุณภาพที่ทุกองค์กรต้องนำไปดำเนินการบริหารจัดการ

1.3 ควรมีการนำหลักสูตรทวิศึกษานำไปใช้ในสถานศึกษาอย่างจริงจัง

1.4 ควรส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วน

ร่วมกับสถานศึกษาตามนโยบายการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษา เรื่อง การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาภายใต้หลักสูตรทวิศึกษาในสถานศึกษา กลุ่มดอยอ่างขาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34

2.2 ควรศึกษา เรื่อง การบริหารงาน

วิชาการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของ

โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มดอยอ่างขาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ (2553). **พระราชบัญญัติ**

การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542.

(พิมพ์ครั้งที่ 3 ฉบับปรับปรุง).

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่ง

สินค้า และพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

ชญานี นาดัน. (2555). **การบริหารความเสี่ยงด้าน**

การเงินของโรงเรียนแม่हनหลวง

อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่. การ
 ค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
 บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น.
 (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
 ประภาพรธรรม รักเลี้ยง. (2556). หลักทฤษฎีและ
 ปฏิบัติการบริหารการศึกษา. พิษณุโลก:
 มปท.
 รุ่ง แก้วแดง. (2543). การปฏิวัติการศึกษาไทย.
 (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
 มติชน จำกัด (มหาชน).
 วิภรณ์ สงแก้ววัฒนา. (2553). การศึกษาการ
 บริหารงานบุคคลในด้านบุคลากรของ
 โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร.
 วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
 สรินทร์ วรรณรัตน์ ผู้อำนวยการ โรงเรียนอรุโณทัย
 วิทยาคม (สัมภาษณ์) 17 ธันวาคม
 2558.
 สุรรัตน์ ธรรมเทิง. (2558). แนวทางการ
 ดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาการมีส่วนร่วม
 ร่วมของชุมชนในการบริหารงาน
 ทั่วไปของโรงเรียนเทศบาลตำบลวัง
 ผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัด
 ลำพูน. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาวิทาลัยฟาร์อีสเทอร์น.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553).
 แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง
 พ.ศ. 2552-2559 .กรุงเทพฯ: บริษัท
 พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
 สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา. (2557). การ
 ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
 ตามนโยบายด้านการจัดการศึกษา
 ตามนโยบายด้านการจัดการศึกษา
 ของรัฐบาล ปี 2556.วารสารวิจัย
 การศึกษา. 2(5), 2.
 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2558).
 คู่มือบริหารจัดการเวลาเรียน ลดเวลา
 เรียน เพิ่มเวลารู้. กรุงเทพฯ : อักษร
 เจริญทัศน์ อจท. จำกัด.
 สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา. (2558).
 แนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วม
 หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษา
 ตอนปลาย (ทวิศึกษา). กรุงเทพฯ: ห้าง
 หุ่นส่วนจำกัด ส.ศรีวิไล.
 อลัมพล เจียมศรีพงศ์และประทีป ตระกูลสา.
 (2554). การบริหารตามหลักธรรมาภิ
 บาล: ศึกษากรณีเปรียบเทียบเทศบาล
 ตำบลบางไผ่และองค์การบริหารส่วน
 ตำบลบางไผ่ อำเภอมูลนาทจังหวัด
 พิจิตร. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษ
 ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
 นเรศวร.

การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในระดับประถมศึกษา ในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

School Curriculum Administration of Elementary School in Wang Nuea District, Lampang Province

นางสาวอังสุมารินทร์ รูปงาม¹, พิชวีวรรณ กิจมี²

¹นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาอีสเทอร์น,

aungsumarin_ee@hotmail.com

²อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาอีสเทอร์น,

nye_nai@hotmail.com

บทคัดย่อ:

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนในระดับประถมศึกษา ในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 165 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาผลการวิจัยพบว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนในระดับประถมศึกษา ในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง โดยรวมและรายด้าน มีความคิดเห็น ว่า สถานศึกษามีการปฏิบัติมาก โดยมีรายละเอียดเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์ ดังนี้ 1) ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา สถานศึกษาควรมีการอบรมเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา 2) ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ควรมีการประสานร่วมมือกันในระดับกลุ่ม ให้โรงเรียนที่มีบริบทเดียวกัน ใกล้เคียงกัน ร่วมกันจัดทำหลักสูตร และใช้หลักสูตรสถานศึกษาเดียวกัน 3) ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร สถานศึกษาควรมีการประชุมวางแผนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยเน้นการมีส่วนร่วมและควรมีการวางแผนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โดยการบูรณาการภารกิจตามด้านต่าง ๆ 4) ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ควรมีการให้ความรู้ ความเข้าใจหลักสูตรสถานศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งส่งผลต่อการนำไปใช้ในการจัดทำแผนการสอน และการจัดการเรียนการสอนได้ตรงตามเป้าหมาย 5) ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล สถานศึกษาควรมีการนิเทศแบบกัลยาณมิตร และมุ่งอบรมครูผู้ได้รับการนิเทศได้เสริมความรู้ใหม่ ทันท่วงทีต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา 6) ด้านการสรุปผลการดำเนินงาน ควรมีการประเมินหลักสูตรว่า เหมาะสมกับการนำไปใช้ และมีข้อบกพร่องที่ต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร และ 7) ด้านการปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตร สถานศึกษาควรมีการปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตร โดยนำข้อมูลทั้งหมดมาดำเนินการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตร ตั้งแต่กระบวนการแรกจนถึงกระบวนการสุดท้าย

คำสำคัญ: การบริหาร หลักสูตร สถานศึกษา

ABSTRACT:

This research aimed to investigate the school curriculum administration of elementary schools in Wang Nuea District, Lampang Province. The sample included school administrators and teachers numbering 165 people. The tools used in this study consisted of 5-rating scaled questionnaires analyzed by frequency, percentage, mean and standard deviation and interviews analyzed by content analysis. The findings were as follows: The school curriculum administration of elementary schools in Wang Nuea District, Lampang Province as the whole picture and each aspect revealed that the respondents agreed that the schools performed at high level. The additional details from each aspect of interviews as follows, (1) The school readiness preparation showed that the schools should arrange trainings on how to prepare a curriculum to keep pace with the changes at all time, (2) The school curriculum preparation showed that the schools should coordinate with each other in group system by allowing the schools with the same or similar context to prepare curriculum together and use the same curriculum. (3) The curriculum implementation planning indicated that the schools arranged the meetings and planned to administrate the school curriculum by focusing on participation and should plan to administrate the school curriculum by integrating various aspects of mission. (4) The curriculum implementation revealed that the schools should provide knowledge and understanding concerning the school curriculum in the same way. That affected the lesson plan preparation implementation and learning and teaching management according to the target. (5) The supervision, monitoring and evaluation showed that the schools should perform supervision friendly and focus on training supervisees to obtain new knowledge and catch up with the changes at all time. (6) The conclusion of operation results indicated that the curriculum should be assessed whether it was suitable for the implementation or not and how to improve the mistakes. (7) The curriculum administrative process improvement indicated that the schools should develop the curriculum administrative process by using all data for improving the curriculum administrative process from the first to the last process.

KEYWORDS: Administration Curriculum School

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของโลกด้านสังคม วัฒนธรรม ข้อมูลข่าวสาร เศรษฐกิจ หรือแม้แต่ด้านการศึกษาเกิดขึ้นทุกยุคทุกสมัยซึ่ง การเปลี่ยนแปลงแต่ละด้านนั้นสามารถส่งผลให้ประเทศนั้น ๆ เจริญหรือเสื่อมถอยได้ การศึกษาเป็นรากฐานอันสำคัญที่จะ พัฒนาคอนให้เ็นบุคคลแห่งการเริญรู้ ที่จะสามารถช่วยพัฒนา ประเทศของตนให้เริญรุ่งเรือง โดยหัวใจสำคัญของ สถานศึกษาคือ หลักสูตร ซึ่งเป็นเครื่องมือที่สถานศึกษานำไป จัดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้เรียนเกิดการเริญรู้จาก ประสบการณ์ที่ได้ โดยอาศัยกระบวนการสอนที่มีคุณภาพของ ครู ควบคู่ไปกับหลักสูตรที่ใช้กระบวนการสอนที่มี

ประสิทธิภาพจึงจะสามารถนำพาให้หลักสูตรนั้นมีความหมาย อย่างสำคัญ(อภา บุญช่วย, 2535, 17-18) การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคน เพราะ หลักสูตรเป็นกระบวนการสร้างองค์ความรู้ให้กับคนได้อย่าง สมบูรณ์ ทั้งทางด้านร่างกายจิตใจ สติปัญญา บุคลิกภาพและ คุณธรรม จริยธรรมการพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพได้ นั้น จะต้องพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพบริบทของโรงเรียน และให้ตรงกับความถนัด ความต้องการของผู้เรียน สอดคล้อง กับวิถีชีวิตของชุมชนเพื่อมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้นำองค์ความรู้ ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข และยั่งยืน (ชูศรี สุวรรณโชติ, 2544, 12) ทั้งนี้ สำนักงาน

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542, 34) กล่าวว่า สิ่งที่สำคัญนอกเหนือจากครูผู้สอน คือ อุปกรณ์การสอน แล้วหลักสูตรยังเป็นส่วนที่มีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนเป็นอย่างยิ่ง สถานศึกษาได้จัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติหรือไปสู่การเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีการพัฒนาตนเอง และจะต้องเป็นไปตามจุดมุ่งหมายหลักการ โครงการ เนื้อหาของรายวิชาและหลักสูตรยังหมายความรวมถึง สื่อและอุปกรณ์การเรียน การสอนทุกอย่าง เพื่อให้ผู้เรียนนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน อยู่กับสังคมได้อย่างปกติสุข หากไม่มีหลักสูตรแล้ว ครูผู้สอนก็จะสอนไปอย่างไร้ทิศทาง ซึ่งจุดหมายปลายทางของการจัดการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการให้การศึกษาในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียนหรือตามอัธยาศัยก็ตาม จำเป็นต้องมีกำหนดหลักสูตรขึ้นมาซึ่งจุดหมายปลายทางของการจัดการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการให้การศึกษาในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียนหรือตามอัธยาศัยก็ตาม จำเป็นต้องมีกำหนดหลักสูตรขึ้นมาที่ผ่านมจนถึงปัจจุบัน ประเทศไทยได้มีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรด้านการศึกษาให้เหมาะสมกับประชาชนไทยและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544) ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง ตลอดจนเทคโนโลยีด้านต่างๆ ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา และได้กำหนดเกี่ยวกับหลักสูตรที่จัดการเรียนการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรา 27 ว่า ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์ คือ “เพื่อความเป็นไทยความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ” โดยให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของ

หลักสูตรตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ทั้งนี้ต้องให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคม โดยนำภูมิปัญญาท้องถิ่นผนวกเข้ากับเนื้อหาหลักสูตร ปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, 13-14)

โรงเรียนระดับประถมศึกษา ในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง มีจำนวนทั้งสิ้น 25 โรงเรียน เปิดสอนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 ซึ่งทุกโรงเรียนก็นำการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา 7ภารกิจของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546, 37-41) มาใช้ในสถานศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 เป็นต้นมา ได้แก่ (1) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา (2) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล (3) การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร โดยการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ การเตรียมเนื้อหา และสื่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ (4) การดำเนินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา (ใช้หลักสูตร) โดยการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการปฏิบัติงานในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา (5) การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล โดยกำหนดขั้นตอนการนิเทศให้ตรงตามเป้าหมาย (6) การสรุปผลการดำเนินงาน การประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา และ (7) การปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตร โดยนำผลการติดตามและรายงานผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนจากการสัมภาษณ์ นางวัลย์วิมล รูปงาม รักษาการแทนผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแม่สง (2559) กล่าวว่า ทางโรงเรียนได้มีการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา และได้ดำเนินการตามการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา 7 ภารกิจตามแนวทางและนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัญหาที่พบคือ สถานศึกษาได้มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในทุกปี แต่ในทางปฏิบัติกลับพบว่า ครูไม่ค่อยนำหลักสูตรที่มีการพัฒนาแล้วมาใช้ ยังคงจัดการเรียนการสอนแบบเดิมอยู่ จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาว่า โรงเรียนระดับประถมศึกษา ในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง มี

การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาอย่างไร เพื่อนำไปปรับปรุง
การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนในระดับ
ประถมศึกษา ในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนใน
ระดับประถมศึกษา ในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ของ
โรงเรียน ในระดับประถมศึกษา ในอำเภอวังเหนือ
จังหวัดลำปาง มีวิธีการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่
ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 25 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบ
เจาะจง (บุญชม ศรีสะอาด, 2543, 40) และครูผู้สอน จำนวน
140 คน โรงเรียนในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ในปี
การศึกษา 2558 กำหนดกลุ่มตัวอย่าง ที่ระดับความเชื่อมั่น
95% โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (อ้างใน
ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542, 148) จากนั้นนำมาเทียบ
บัญญัติไตรยางศ์ และจับฉลาก รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
จำนวน 165 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ
แบบสอบถามการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ของ
โรงเรียนในระดับประถมศึกษา ในอำเภอวังเหนือ
จังหวัดลำปาง เป็นแบบ มาตราส่วนประมาณค่า 5
ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน และการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการ
วิเคราะห์เนื้อหา และนำเสนอเป็นความเรียง

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของ
โรงเรียนในระดับประถมศึกษา ในอำเภอวังเหนือ

จังหวัดลำปาง สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ การ
บริหารหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนในระดับ
ประถมศึกษา ในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง โดยรวม
และรายด้าน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า
มีการปฏิบัติมาก โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา

โดยรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติ
มาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาดำเนินการ
แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะกรรมการสถานศึกษาตาม
ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการการบริหาร
หลักสูตรสถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง)
ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตร
สถานศึกษาให้ผู้ที่เกี่ยวข้องภายนอกสถานศึกษาได้รับทราบ

จากการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อม
ในการบริหารหลักสูตร โดยการเตรียมความพร้อมให้กับ
บุคลากร เป็นอันดับแรก ทำความเข้าใจ สร้างความตระหนัก
ให้กับบุคลากร ให้เห็นถึงความสำคัญของหลักสูตร และสิ่งที่
ขาดไม่ได้เลย คือการกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา ให้
สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและ
สนองนโยบาย กฎระเบียบต่าง ๆ และการศึกษาสภาพของ
โรงเรียน เพื่อวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคใน
การพัฒนาสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลของการตอบ
แบบสอบถาม

2. ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

โดยรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติ
มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ
กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษามี
การปฏิบัติมากที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นำ
คำอธิบายรายวิชาจัดทำหน่วยการเรียนรู้และกำหนดผลการ
เรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ สื่อการ
เรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล

จากการสัมภาษณ์ ผู้ให้สัมภาษณ์ ได้ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมว่า โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยสิ่งที่สำคัญที่สุดในการจัดทำหลักสูตร คือการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง มีการวิเคราะห์ในส่วนที่เป็นจุดเด่น จุดด้อย โอกาสและอุปสรรคในการบริหารสถานศึกษา เป็นอันดับแรก ลำดับต่อมาเป็นการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายของสถานศึกษาและนำผู้จัดทำหลักสูตรชั้นเรียนและแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาและจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลของการตอบแบบสอบถาม

3. ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร

โดยรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติมาก โดยมีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมและตอบสนองจุดเน้นของสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือจัดห้องเรียนด้วยสื่อการสอนที่หลากหลาย

จากการสัมภาษณ์ ผู้ให้สัมภาษณ์ ได้ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมว่า โรงเรียนมีการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยจะต้องดำเนินการรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องเพื่อจะได้ นำหลักสูตรที่ได้จัดทำขึ้นมาใช้ได้อย่างถูกต้อง สิ่งที่จะทำให้การใช้หลักสูตรที่ประสบความสำเร็จที่สุดคือ การจัดทำคู่มือในการใช้หลักสูตรของสถานศึกษาและมีการติดตามประเมินผลว่า ได้มีการดำเนินการตามแผนงาน หรือคู่มือที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งสอดคล้องกับผลของการตอบแบบสอบถาม

4. ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

โดยรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เตรียมการเพื่อการรองรับการประเมินคุณภาพจากองค์กรภายนอก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียน

จากการสัมภาษณ์ ผู้ให้สัมภาษณ์ ได้ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมว่า โรงเรียนมีการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาด้วยการประเมินคุณภาพภายใน โดยมีการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและตัวชี้วัดคุณภาพของสถานศึกษา ให้มี

การสำรวจจุดอ่อน จุดแข็งมีการระดมความคิดในการจัดทำแผนพัฒนา สรุปความคิดรวบยอดของแต่ละประเด็นและจำเป็นต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรอยู่ตลอดเวลา ตามนโยบายหรือ ตามสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับผลของการตอบแบบสอบถาม

5. ด้านการนิเทศกำกับ ติดตามและประเมินผล

โดยรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติมาก โดยมีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ นิเทศกำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือรวบรวม วิเคราะห์ สรุปและรายงานผลการนิเทศให้ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาได้รับทราบ

จากการสัมภาษณ์ ผู้ให้สัมภาษณ์ ได้ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมว่า โรงเรียนมีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการหลักสูตร โดยโรงเรียนมีการประชุมก่อนเปิดเรียนเพื่อปรึกษาหารือ เตรียมการด้านต่าง ๆ มีการประชุมนิเทศ แนะนำระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และสิ่งที่มีความสำคัญของงานนิเทศ คือการมุ่งอบรมครู ได้เสริมความรู้ใหม่ ทันทต่อความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา อีกทั้งมีการสาธิตการสอน พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนเทคนิควิธีการสอน และการจัดนิทรรศการ การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ การนำเสนอให้เป็นที่น่าสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับผลของการตอบแบบสอบถาม

6. ด้านการสรุปผลการดำเนินงาน

โดยรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติมาก โดยมีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาต่อผู้ที่เกี่ยวข้องและชุมชนเป็นประจำ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดสรุปการประเมินผลการใช้หลักสูตร

จากการสัมภาษณ์ ผู้ให้สัมภาษณ์ ได้ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมว่า โรงเรียนมีการสรุปผลการดำเนินงาน มี

การจัดการหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีการศึกษา รวบรวม ปัญหา อุปสรรคความสำเร็จ และข้อมูลต่างๆ นำมาสรุปผล การดำเนินงาน และรายงานผลการดำเนินงานให้แก่ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและ จัดส่งหน่วยงานต้นสังกัดตามระยะเวลาที่กำหนด และนำผลการรายงานเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนทราบ ซึ่ง สอดคล้องกับผลของการตอบแบบสอบถาม

7. ด้านการปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหาร หลักสูตร

โดยรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นว่า มีการ ปฏิบัติมาก โดยมีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ดำเนินการวางแผน ปรับปรุงพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นำกระบวนการวิจัยและพัฒนาไป ใช้ในกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

จากการสัมภาษณ์ ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมว่า โรงเรียนมีการปรับปรุงพัฒนา กระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โดยนำผลการ ดำเนินงานมารวบรวมทั้งปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อนำ มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนปรับปรุง และพัฒนา กระบวนการบริหารหลักสูตร มีการนำข้อมูลทั้งหมดมา ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตร ตั้งแต่กระบวนการแรกจนถึงกระบวนการสุดท้าย ซึ่งสอดคล้อง กับผลของการตอบแบบสอบถาม

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ของ โรงเรียนในระดับประถมศึกษา ในอำเภอวังเหนือ จังหวัด ลำปาง ผู้วิจัยมีข้อค้นพบและประเด็นที่สมควรหยิบ ยกมาประกอบการอภิปราย ดังนี้

1. ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาดำเนินการแต่งตั้ง คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการสถานศึกษาตามระเบียบ

กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการการบริหารหลักสูตร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 (ฉบับปรับปรุง) ซึ่งสอดคล้อง กับผู้ให้สัมภาษณ์ที่กล่าวว่า โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อม ในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โดยเริ่มที่บุคลากรก่อนเป็น อันดับแรก ประกอบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครองชุมชนและนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษามีความตระหนักในการบริหาร หลักสูตร สถานศึกษาจึงมีการแต่งตั้งคณะกรรมการฯ เพื่อทำหน้าที่ ใน การพัฒนาสถานศึกษา โดยการกระจายอำนาจ กระจายความคิด และร่วมกันกำหนดทิศทางนโยบายและแนวทางการดำเนินงาน ของสถานศึกษา ซึ่งเป็นไปตามที่

กรมวิชาการ (2545, 7-11) ได้กล่าวถึงการเตรียมความพร้อมของ สถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาว่า ควรสร้าง ความตระหนักให้แก่บุคลากร และมี การแต่งตั้งคณะกรรมการ ของโรงเรียนตามระเบียบคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานว่าด้วย คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และสอดคล้องกับ อนุกฤษฎีกา (2549) ได้ศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 มีการ แต่งตั้งคณะกรรมการและดำเนินการประชุมวางแผนการบริหาร หลักสูตรสถานศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมร่วมด้านการ ดำเนินการให้หลักสูตร ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายในการสรุปผลการดำเนินการบริหารหลักสูตร สถานศึกษา

2. ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผู้ให้สัมภาษณ์ที่กล่าวว่า โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยได้มีการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง มีการวิเคราะห์ในส่วนที่เป็น

จุดเด่น จุดด้อย โอกาสและ อุปสรรคในการบริหารสถานศึกษา มีการกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจ และเป้าหมายของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีการประชุมและวางแผนร่วมกับบุคลากร ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ SWOT แล้วจึงมากำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจเป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งเป็นไปตามที่ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545,9) ได้กล่าวถึงการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โดยจะต้องศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องและกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจและเป้าหมายของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาก่อน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของวิภารัตน์ กันทะมาศ (2557) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาพบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติโดยมีร้อยละสูงสุด คือ กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3. ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมและตอบสนองจุดเน้นของสถานศึกษาสอดคล้องกับผู้ให้สัมภาษณ์ที่กล่าวว่า โรงเรียนมีการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร โดยสถานศึกษามีการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรทุกชนิดที่มีอยู่ให้พร้อมที่จะนำไปใช้ เช่น ตัวหลักสูตร คู่มือการใช้หลักสูตร คู่มือครู ฯลฯ และมีการติดตามประเมินผลว่าได้มีการดำเนินการตามแผนงานและคู่มือ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีนโยบายให้บุคลากร จัดทำแผนงาน โดยรวบรวมข้อมูลตามบริบทของสถานศึกษาและจุดเน้นของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาแผนงาน โครงการ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและใช้เป็นแนวทางดำเนินโครงการ และกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาซึ่งเป็นไปตามที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2552,2) ได้กำหนดแนวทาง

ในการนำหลักสูตร ไปใช้ตามคู่มือการใช้หลักสูตรของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการว่า โรงเรียนมีการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยจะต้องดำเนินการรวบรวมเอกสาร ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ต้องดำเนินการใช้หลักสูตรโดยมุ่งเน้นตามหลักการจัดการเรียนการสอนและสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภารัตน์ กันทะมาศ(2557) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมและตอบสนองจุดเน้นของสถานศึกษา

4. ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเตรียมการเพื่อการรองรับการประเมินคุณภาพจากองค์กรภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับผู้ให้สัมภาษณ์ที่กล่าวว่า โรงเรียนมีการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาด้วยการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อพร้อมรับการประเมินนอกโดยองค์กรเอกชน โดยมีการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและตัวชี้วัดคุณภาพของสถานศึกษา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยทำหน้าที่กำกับ ดูแลและติดตามผลการปฏิบัติงานของแต่ละฝ่าย เพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับการประเมินภายนอก ซึ่งขึ้นไปตามที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2545ข) ได้กล่าวถึงการดำเนินการใช้หลักสูตรในการบริหารหลักสูตร โดยจะต้องมีการประเมินภายในอย่างเป็นระบบ และ จัดให้มีการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาโดยองค์กรภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิภารัตน์ กันทะมาศ (2557) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการวิจัยพบว่า ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ข้อที่มีการปฏิบัติ โดยมีร้อยละสูงสุด คือ เตรียมการเพื่อการรองรับการประเมินคุณภาพจากองค์กรภายนอก

5. ด้านการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล

พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นิเทศกำกับติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ ผู้ให้สัมภาษณ์ที่กล่าวว่า โรงเรียนมีการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผลการจัดการหลักสูตร โดยโรงเรียนมีการประชุมก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อปรึกษาหารือเตรียมการด้านต่างๆ ก่อนเปิดภาคเรียน สถานศึกษามีการให้คำปรึกษาแนะนำ ใช้ในระบบการนิเทศ และมีการนิเทศการสอน ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง และมีการอบรมเกี่ยวกับการนิเทศกำกับติดตามเสมอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทางสถานศึกษามีการวางแผนร่วมกับบุคลากร ในการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาด้านการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นไปตามกรอบภารกิจของกรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษา 7ภารกิจ ของกรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (2545,11) ได้กล่าวถึง การนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาว่า ต้องมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา งานวิชาการ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวรรณี วัฒนาร (2550) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพปัญหาและผลสำเร็จในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต2ผลการวิจัยพบว่า ด้านการนิเทศกำกับติดตาม ประเมินผล มีสภาพในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

6. ด้านการสรุปผลการดำเนินงาน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาต่อผู้ที่เกี่ยวข้องและชุมชนเป็นประจำต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า โรงเรียนมีการสรุปผลการดำเนินงานด้านการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา โดยจัดทำสรุปผลการดำเนินงานและรายงานผลต่อต้นสังกัด ผู้ที่เกี่ยวข้อง และชุมชนเป็นประจำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทางสถานศึกษามีการกำหนดปฏิทินการดำเนินงานไว้

อย่างชัดเจน ซึ่งจะมีหัวหน้างานคอยติดตามการปฏิบัติงานให้ไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นไปตามที่กรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (2545,27) ได้กล่าวถึงการสรุปผลการดำเนินงานในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ต้องมีการรายงานสรุปผลการดำเนินงานต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง และชุมชนเป็นประจำและต้องนำมาประเมินผลการใช้หลักสูตรด้วยทุกครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภารัตน์ กันทะมาศ (2557,103) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็อำเภอขุนยวมจังหวัดแม่ฮ่องสอนพบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติโดยมีร้อยละสูงสุดคือ จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาต่อผู้ที่เกี่ยวข้องและชุมชนเป็นประจำ ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร อยู่ในระดับมากและยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชนศักดิ์ เปริก (2550) ได้ศึกษาการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1และเขต 2ผลการวิจัยพบว่า การสรุปผลการดำเนินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับปฏิบัติมาก และปัญหาอยู่ในระดับน้อย

7. ด้านการปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตร พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ดำเนินการวางแผนปรับปรุงพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ พบว่าโรงเรียนมีการปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โดยนำผลการดำเนินงานมารวบรวมทั้งปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตร มีการนำข้อมูลทั้งหมดมาดำเนินการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทางสถานศึกษามีการวางแผนการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้วยการนำกระบวนการ PDCA มาใช้ในการพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งเป็นไปตามที่กรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2545,27) ได้กล่าวถึงการปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตรในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาคือ สถานศึกษานำผลการดำเนินงานรวมทั้งปัญหาและข้อเสนอแนะ ต่างๆ มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตร และสถานศึกษาคำเนินการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตร และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ รัชศักดิ์ เปรริก (2550) ได้ศึกษาการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และ 2 ผลการวิจัยพบว่า การปรับปรุงพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับปฏิบัติมาก และมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

สรุป

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่าการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในระดับประถมศึกษา ในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง โดยรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นว่าการศึกษามีการปฏิบัติมาก โดยมีรายละเอียดเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์ ดังนี้ 1) ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา สถานศึกษาควรมีการอบรมเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา 2) ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ควรมีการประสานร่วมมือกันในระบบกลุ่มให้โรงเรียนที่มีบริบทเดียวกัน ใกล้เคียงกันร่วมกันจัดทำหลักสูตรและใช้หลักสูตรสถานศึกษาเดียวกัน 3) ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร สถานศึกษาควรมีการประชุมวางแผนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยเน้นการมีส่วนร่วมและควรมีการวางแผนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โดยการบูรณาการภารกิจตามด้านต่าง ๆ 4) ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ควรมีการให้ความรู้ ความเข้าใจหลักสูตรสถานศึกษาไปในทิศทาง

เดียวกัน ซึ่งส่งผลต่อการนำไปใช้ในการจัดทำแผนการสอน และการจัดการเรียนการสอนได้ตรงตามเป้าหมาย 5) ด้านการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล สถานศึกษาควรมีการนิเทศแบบกัลยาณมิตร และมุ่งอบรมครูผู้ได้รับการนิเทศได้เสริมความรู้ใหม่ ทนต่อความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา 6) ด้านการสรุปผลการดำเนินงาน ควรมีการประเมินหลักสูตรว่าเหมาะสมกับการนำไปใช้ และมีข้อบกพร่องที่ต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร และ 7) ด้านการปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาควรมีการปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตร โดยนำข้อมูลทั้งหมดมาดำเนินการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตร ตั้งแต่กระบวนการแรกจนถึงกระบวนการสุดท้าย

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

สถานศึกษาควรมีการประสานร่วมมือกันในระบบกลุ่ม โดยให้โรงเรียนที่มีบริบทเดียวกัน ใกล้เคียงกันจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกันและสถานศึกษาควรมีการอบรมครูเกี่ยวกับการดำเนินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อนำไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ให้กับนักเรียน และสถานศึกษาควรนำข้อเสนอแนะที่ได้จากการรายงานสรุปผลการดำเนินงาน การประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา มาวางแผนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในครั้งต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในระดับประถมศึกษา ในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และฉบับแก้ไข**

ปรับปรุง พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
 องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
 กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลาง
 การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.**
 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
 การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
 กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น
 พื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
 ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **แนว
 ทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา.**
 กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
 ชูศรี สุวรรณโชติ. (2544). **หลักสูตรและการพัฒนา
 หลักสูตร.** กรุงเทพฯ: อักษรไทย.
 ธนศักดิ์ เปาริก. (2550). **การศึกษาสภาพและปัญหา
 การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของ
 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2.**
 วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
 บุญชม ศรีสะอาด. (2543). **การวิจัยเบื้องต้น.** กรุงเทพฯ:
 สุวีริยาสาส์น.
 ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). **ระเบียบวิธีวิจัยทาง
 พฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.** (พิมพ์ครั้งที่
 2). บุรีรัมย์: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ
 บุรีรัมย์.

วิจารณ์ กันทะมาศ. (2557). **การบริหารหลักสูตร
 สถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก
 อำเภอนายวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน.**
 วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
 มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น.

สุภารัตน์ ชนะมาร. (2550). **สภาพปัญหาและผลสำเร็จ
 ในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาใน
 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
 พื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2.** วิทยานิพนธ์
 ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 สกลนคร.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
 (2542). **การจัดกิจกรรมที่เน้นเด็กเป็น
 ศูนย์กลาง การเรียนรู้ก่อนประถมศึกษา.**
 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
 (2546). **กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร
 การศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา.
 ประชากรศึกษา 54.** กุมภาพันธ์ – มีนาคม,
 หน้า 37-41.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544).
**รายงานการวิจัยรูปแบบการจัดการศึกษา
 สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษด้านทักษะ
 ความคิดระดับสูง.** กรุงเทพฯ: รัตนพรชัย.

อเนก อักกีเดช. (2549). **การบริหารหลักสูตร
 สถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงาน
 เขตพื้นที่ศึกษานครปฐม เขต 2.**
 สารนิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
 มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อำภา บุญช่วย. (2535). **การบริหารวิชาการในโรงเรียน.**
 กรุงเทพฯ: โอ เอส พริ้นติ้งเฮ้าส์.

การปฏิบัติการคลังสินค้าขององค์การคลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา

The Warehouse Operation of the Public Warehouse Organization in Nakho Ratchasima Province

วันดี ฤทธิเดช¹, ไพโรจน์ เกิดสมุทร²

¹บัณฑิตวิทยาลัย, วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก, wande_idea2528@hotmail.com

²บัณฑิตวิทยาลัย, วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก, graduate_school@hotmail.ac.th

บทคัดย่อ :

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับการ การแก้ปัญหาการคลังสินค้าขององค์การคลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่าง คือ ลูกจ้างองค์การคลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 92 คน โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตาราง Krejcie and Morgan เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.66-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.78 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี Scheffe'

ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติการคลังสินค้าขององค์การคลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการเก็บรักษาสินค้า รองลงมาคือ ด้านการรับสินค้า และด้านการจ่ายสินค้า และผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติการคลังสินค้าขององค์การคลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า พนักงานที่มีเพศ และอายุต่างกัน มีการปฏิบัติการคลังสินค้าขององค์การคลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนพนักงานที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีการปฏิบัติการคลังสินค้าขององค์การคลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ความคิดเห็น, การปฏิบัติการคลังสินค้า, องค์การคลังสินค้า

ABSTRACT:

This research aimed to study and compare the employees' opinion on the warehouse operation of the public warehouse organization in Nakhon Ratchasima province, were categorized by the personal factors. The sample group was determined according to Krejcie and Morgan table, consisted of 92 employees who worked in the public warehouse organization in Nakhon Ratchasima province. The instrument used in this study was a questionnaire; it valued the index of item-objective congruence (IOC) between 0.66-1.00 and the reliability of 0.78. The statistics used in this data analysis were percentage,

mean, standard deviation, t-test and One-way ANOVA (F-test) for testing of variance as well as pair-wise comparison by means of Scheffe's method.

The results of this study found that the opinion of employees on the warehouse operation of the public warehouse organization in Nakhon Ratchasima province was a high level ($\bar{X} = 4.41$) in overall. When considering in each aspect found that the highest mean factor was put-away, the subordinate factors were the receiving and the order picking. The hypothesis testing found that the opinion of employees on the warehouse operation of the public warehouse organization in Nakhon Ratchasima province, categorized by personal factors found that the employees who were different gender and age; they had the opinion on the warehouse operation, was not different in overall. However, the employees who were different education level and working experience, they gave their opinion on the warehouse operation which was different in the overall at statistical significance level of 0.05.

KEYWORDS: Opinion, Warehouse Operation, Public Warehouse Organization

1. บทนำ

โลกปัจจุบันเป็นโลกของการแข่งขัน โดยเฉพาะ การดำเนินธุรกิจในยุคการค้าเสรีการที่ธุรกิจจะสามารถ รักษาสถานภาพและมีการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน จำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาศักยภาพในการผลิตสินค้าและบริการสู่ ตลาดโลกอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของลูกค้าได้อย่างรวดเร็วและ สินค้ามีระดับสากล ปัจจัยที่มีการพิจารณาอย่างกว้างขวาง สำหรับนำมากำหนดกลยุทธ์การจัดการที่มีประสิทธิภาพในปัจจุบัน คือ การจัดการด้านโลจิสติกส์ กิจกรรมโลจิสติกส์ มีความสำคัญต่อความสามารถการแข่งขัน การปรับปรุง กิจกรรมโลจิสติกส์มีจุดมุ่งหมายเพื่อลดต้นทุน ลดขั้นตอน การทำงาน ลดภาระเรื่องสินค้าคงคลัง ขจัดทรัพยากรที่ไม่ เพิ่มมูลค่าออกจากระบบ สร้างมูลค่าเพิ่มในการตอบสนอง ความต้องการที่แท้จริงของลูกค้าปลายทางได้อย่างถูกต้อง บทบาทของการจัดการ โลจิสติกส์มีความเกี่ยวข้องกับ บุคคลหลายฝ่าย โดยแต่ละฝ่ายมีความซับซ้อนแตกต่างกัน ในขณะที่ด้านกิจกรรมนั้นมีหลากหลายทั้งที่เป็นกิจกรรม หลัก ได้แก่ การขนส่ง การบริหารสินค้าคงคลัง การสั่งซื้อ การบริหารข้อมูลและกิจกรรมการเงินที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง กิจกรรมเสริม ได้แก่ การบริหารคลังสินค้า การดูแลสินค้า การ

จัดซื้อ การบรรจุหีบห่อ รวมถึงการบริหารความต้องการ ของลูกค้าเพื่อจะนำไปสู่การสร้างความพอใจสูงสุดกับ ลูกค้า [1] คลังสินค้ามีวิวัฒนาการที่ยาวนาน จุดเริ่มต้น เกิดจากการเก็บรักษาอาหาร รวมทั้งวัตถุดิบที่ใช้ในการปรุง อาหาร จนถึงทรัพย์สินต่าง ๆ ที่จำเป็นไว้ใช้ในการ ดำรงชีวิต จนมีพัฒนาการเรื่อยมาสู่ระบบของการผลิต และการค้าในปัจจุบัน กลายเป็นความจำเป็นต่อธุรกิจการผลิต ที่ถือว่าคลังสินค้าเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งในด้านการจัดเก็บรักษาวัตถุดิบเพื่อรอการผลิต จน กลายเป็นสินค้าสำเร็จรูปที่รอการจำหน่าย คลังสินค้าเป็น ปัจจัยที่มีผลต่อต้นทุนในการดำเนินการที่สูง แต่ด้วยความ จำเป็น คลังสินค้าจึงต้องมีการพัฒนาและปรับปรุง ประสิทธิภาพการดำเนินงาน ด้วยการหาวิธีการในจัดเก็บ วัตถุดิบและสินค้าให้มีปริมาณที่เหมาะสมไม่มาก และน้อย ไป ซึ่งได้มีการพัฒนานำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ เข้ามาจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินงานใน คลังสินค้า จึงถือได้ว่าคลังสินค้าเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่ง ที่จะนำความสำเร็จไปสู่อุตสาหกรรมการผลิตที่จะสามารถ แข่งขันในตลาดได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังได้มีการ พัฒนารูปแบบของคลังสินค้าไปอยู่ในศูนย์กระจายสินค้าที่ คิดค้นโดยผู้ประกอบการค้าส่ง และธุรกิจค้าปลีกขนาด

ใหญ่ ซึ่งช่วยให้การดำเนินงานด้านการกระจายสินค้า เป็นไปอย่างรวดเร็ว และลดความผิดพลาดในคลังสินค้า [2] องค์การคลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา เป็นคลังสินค้า ที่จัดเก็บข้าวสาร จากการรับจำหน่ายข้าวของรัฐบาล ซึ่งการ ดำรงปัญหาในเบื้องต้นพบว่า คลังสินค้ามีวิธีการจัดเก็บ และจัดวางไม่เหมาะสมทำให้กระบวนการจ่ายออกสินค้า ใช้ระยะเวลาในการจ่ายสินค้าออกจากคลังสินค้าแต่ละ รอบซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

จิราภรณ์ สามัคคี[10] เมื่อพิจารณาปัญหาตามที่กล่าวมา ข้างต้น ทำให้ผู้ศึกษาต้องการศึกษาถึงการปฏิบัติการ คลังสินค้าขององค์การคลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา ทั้งนี้ การปฏิบัติการคลังสินค้าที่ดีจะช่วยเป็นแนวทางลดความ ผิดพลาดในการดำเนินงานคลังสินค้าสามารถหาทาง ป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นและเป็นแนวทางการปรับปรุง การดำเนินงานคลังสินค้าให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพในการทำงาน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติการคลังสินค้าขององค์การ คลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติการคลังสินค้าขององค์การ คลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

3. สมมติฐานของการวิจัย

พนักงานองค์การคลังสินค้า ขององค์การคลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา มีการปฏิบัติการคลังสินค้า แตกต่าง กัน

4. กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การปฏิบัติการคลังสินค้าขององค์การ คลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้นำระเบียบขององค์การ คลังสินค้า ว่าด้วยการรับ-จ่าย และเก็บรักษาสินค้า พ.ศ. 2538 [3] ซึ่งเกี่ยวกับการปฏิบัติการคลังสินค้าขององค์การ คลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา ใน 3 ด้านประกอบด้วย 1)

ด้านการรับสินค้า 2) ด้านการจ่ายสินค้าและ3) ด้านการเก็บ รักษาสินค้า มาใช้เป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ลูกจ้างองค์การคลังสินค้า จังหวัด นครราชสีมา จำนวน 114 คน จากคลังสินค้าจำนวน 57 แห่ง [4]

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ลูกจ้างองค์การคลังสินค้า จังหวัด นครราชสีมา โดยใช้เกณฑ์การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามตาราง Krejcie and Morgan [5] และใช้วิธีการสุ่ม ตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 92 คน โดยการนำรายชื่อพนักงานทั้งหมดมาจับ ฉลาก

5.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษา และ4) ประสบการณ์การทำงาน ตัวแปรตาม ได้แก่ การปฏิบัติการคลังสินค้าขององค์การ คลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา ใน 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการรับสินค้า 2) ด้านการจ่ายสินค้า และ 3) ด้านการ เก็บรักษาสินค้า

6. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ของผู้ตอบ แบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจ รายการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติการคลังสินค้า ขององค์การคลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา ลักษณะของ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ การปฏิบัติมากที่สุด การปฏิบัติมาก การ

ปฏิบัติการปานกลาง การปฏิบัติการน้อย และการปฏิบัติการน้อยที่สุด โดยผ่านการตรวจสอบ

สอบจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้ค่าความตรงตามเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.66-1.00 หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้แล้วนำไปวิเคราะห์ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.78

7. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่จัดเตรียมไว้ดำเนินการแจกแบบสอบถามด้วยตนเองกับกลุ่ม ตัวอย่างรวมทั้งหมดจำนวน 92 ชุด พร้อมกำหนดวันรับแบบสอบถามกลับคืน ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 92ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 แล้วนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ด้วยตนเอง

8. การวิเคราะห์ข้อมูลและการทดสอบสมมติฐาน

การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ [5]
 4.50-5.00 หมายถึง การปฏิบัติการอยู่ในระดับมากที่สุด
 3.50-4.49 หมายถึง การปฏิบัติการอยู่ในระดับมาก
 2.50-3.49 หมายถึง การปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง
 1.50-2.49 หมายถึง การปฏิบัติการอยู่ในระดับน้อย
 1.00-1.49 หมายถึง การปฏิบัติการอยู่ในระดับน้อยที่สุด
 การทดสอบสมมติฐาน โดยการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างด้วยค่า t และค่า F และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี 'Scheffe'
 โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

9. ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป การปฏิบัติการคลังสินค้าขององค์กรคลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา และการเปรียบเทียบการปฏิบัติการคลังสินค้าขององค์กรคลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา ดังแสดงตามตารางที่ 1-4

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงาน

	ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	39	42.40
	หญิง	53	57.60
	รวม	92	100.00
อายุ	ต่ำกว่า 25ปี	9	9.78
	25-35 ปี	43	46.74
	36-45 ปี	27	29.35
	46 ปีขึ้นไป	13	14.13
รวม	92	100.00	
ระดับการศึกษา	ปวช.หรือเทียบเท่า	11	11.95
	ปวส.หรือเทียบเท่า	25	27.18
	ปริญญาตรี	56	60.87
รวม	92	100.00	
ประสบการณ์การทำงาน	น้อยกว่า 1 ปี	5	5.43
	5 – 10 ปี	33	35.87
	11 – 15 ปี	30	32.61
	16 ปีขึ้นไป	24	26.07
รวม	92	100.00	

จากตารางที่ 1 พบว่า ลูกจ้างองค์กรคลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 57.60) มีอายุ 25-35 ปี (ร้อยละ 46.74) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 60.87) และมีประสบการณ์การทำงาน 1-5 ปี (ร้อยละ 35.87)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับปฏิบัติการคลังสินค้าขององค์กรคลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมและรายด้าน

การปฏิบัติการคลังสินค้าขององค์กรคลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา	\bar{X}	S	ระดับ
1. ด้านการรับสินค้า	4.47	0.34	มาก
2. ด้านการจ่ายสินค้า	4.28	0.28	มาก
3. ด้านการเก็บรักษาสินค้า	4.51	0.28	มากที่สุด
รวม	4.41	0.22	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การปฏิบัติการคลังสินค้าขององค์กรคลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 3 ด้านการเก็บรักษา ($\bar{X} = 4.51$) รองลงมาคือ ข้อ 1 ด้านการรับสินค้า ($\bar{X} = 4.47$) และข้อ 2 ด้านการจ่ายสินค้า ($\bar{X} = 4.28$) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติการคลังสินค้าขององค์กรคลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวม จำแนกตามเพศ

การปฏิบัติการคลังสินค้า	เพศ				t	P-value
	ชาย		หญิง			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ภาพรวม	4.41	0.22	4.42	0.23	0.19	0.85

* $p \leq 0.05$

จากตารางที่ 3 พบว่า ลูกจ้างองค์กรคลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา ที่มีเพศต่างกันมีระดับปฏิบัติการคลังสินค้าขององค์กรคลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติการคลังสินค้าขององค์กรคลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวม จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

การปฏิบัติการคลังสินค้า	ปัจจัยส่วนบุคคล					
	อายุ		ระดับการศึกษา		ประสบการณ์การทำงาน	
	F	P-value	F	P-value	F	P-value
ภาพรวม	2.45	0.07	3.06	0.05*	7.09	0.00*

* $p \leq 0.05$

จากตารางที่ 4 พบว่า ลูกจ้างองค์กรคลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา ที่มีอายุต่างกัน มีระดับปฏิบัติการคลังสินค้าขององค์กรคลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ

ลูกจ้างองค์กรคลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา ที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีระดับปฏิบัติการคลังสินค้าขององค์กรคลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

10. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติการคลังสินค้าขององค์กรคลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

การเปรียบเทียบการปฏิบัติการคลังสินค้าขององค์กรคลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ลูกจ้างองค์กรคลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา ที่มีเพศและอายุ ต่างกัน มีระดับปฏิบัติการคลังสินค้าขององค์กรคลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วน ลูกจ้างองค์กรคลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา ที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน ต่างกัน มีระดับปฏิบัติการคลังสินค้าขององค์กรคลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

11. อภิปรายผล

จากผลการวิจัย มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ด้านการรับสินค้า ผลการศึกษาพบว่า มีการปฏิบัติการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ องค์กรคลังสินค้าจังหวัดนครราชสีมา มีการดำเนินการรับสินค้าให้ตรงกับใบสั่งรับสินค้า มีการตรวจนับ ตรวจสอบ ปริมาตร คุณภาพ ชนิดและน้ำหนักของสินค้า โดยดำเนินการต่อหน้าผู้ส่งมอบสินค้า สอดคล้องกับ แนวคิดการปฏิบัติการคลังสินค้า [6] ด้านการรับสินค้า ที่กล่าวว่า การรับสินค้าเกี่ยวข้องกับ การตรวจสอบจำนวน คุณลักษณะ ในการที่จะแยกแยะจัดเก็บให้เป็นหมวดหมู่

โดยการจัดการที่มีระบบการตรวจสอบและตรวจนับความถูกต้องที่เกี่ยวข้องกับปริมาณ จำนวน สภาพ และคุณภาพ และสอดคล้องในทิศทางเดียวกันกับงานวิจัยของ [7] ซึ่งได้ทำการศึกษาความคิดเห็นต่อการปรับปรุงการจัดการคลังสินค้าบริษัทสยาม โอคามูระ สตีล จำกัด โดยผลการศึกษาพบว่า พนักงานมีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการคลังสินค้า ด้านการรับสินค้าในภาพอยู่ในระดับมาก และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ [8] ซึ่งได้ทำการศึกษาการปรับปรุงการปฏิบัติการคลังสินค้าของพนักงาน บริษัท เมนเซ็นเอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด โดยผลการศึกษาพบว่า พนักงานมีระดับความคิดเห็นต่อการปรับปรุงการปฏิบัติการคลังสินค้า ด้านการรับสินค้าภาพรวม

2. ด้านการจ่ายสินค้า ผลการศึกษาพบว่า มีการปฏิบัติการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ องค์กรคลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา มีการตรวจนับ-ตรวจสอบ ปริมาณ คุณภาพ และน้ำหนักของสินค้าต่อหน้าผู้รับสินค้า เมื่อมีการจ่ายสินค้าออกจากคลังสินค้า สอดคล้องกับ แนวคิดการปฏิบัติการคลังสินค้าของ [9] ด้านการจัดส่งสินค้า ที่กล่าวว่า งานด้านจัดส่งสินค้า (Goods Dispatch) หรือการจ่ายสินค้าให้แก่ผู้รับ เป็นขั้นตอนการนำสินค้าออกจากที่เก็บ (Picking) มารวมกัน ไว้ยังพื้นที่จัดส่งเพื่อตรวจสอบความถูกต้องตามหลักฐานการสั่งจ่าย หรือตามความต้องการของผู้รับ หรือตามจุดมุ่งหมายปลายทางที่จะส่งไป และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ [8] ซึ่งได้ทำการศึกษาการปรับปรุงการปฏิบัติการคลังสินค้าของพนักงาน บริษัท เมนเซ็นเอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด โดยผลการศึกษาพบว่า พนักงานมีระดับความคิดเห็นต่อการปรับปรุงการปฏิบัติการคลังสินค้า ด้านจ่ายสินค้าภาพรวมอยู่ระดับมาก

3. ด้านการเก็บรักษาสินค้า ผลการศึกษาพบว่า มีการปฏิบัติการในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ องค์กรคลังสินค้าจังหวัดนครราชสีมา การจัดทำบัญชีสินค้าคงเหลือภายในคลังสินค้าถูกต้องและเป็น

ปัจจุบัน สอดคล้องกับแนวคิดการปฏิบัติการคลังสินค้าของ [9] ด้านงานดูแลรักษาสินค้า ที่กล่าวว่า งานดูแลรักษาสินค้า (Stock Maintain) เป็นมาตรการป้องกันไม่ให้สินค้าที่เก็บรักษาอยู่ในคลังสินค้าเกิดความเสียหาย สูญหาย และเสื่อมคุณภาพ โดยมาตรการหนึ่งคือ ตรวจสอบยอดกับบัญชีคุมในคลังสินค้าตามระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับสินค้าแต่ละประเภท การตรวจสอบยังมีผลเป็นการรับรองความถูกต้องของยอดคลังสินค้าคงคลังด้วยและสอดคล้องกับงานวิจัยของ [10] ซึ่งได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของพนักงานในการปฏิบัติการคลังสินค้า กรณีบริษัท แก้วปราการ จำกัด ผลการศึกษาพบว่า พนักงานมีระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติการคลังสินค้า ด้านการเก็บรักษาสินค้า อยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการทดสอบสมมุติฐานพบว่า พนักงานองค์การคลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา ที่มีเพศและอายุต่างกัน มีระดับปฏิบัติการคลังสินค้าในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพนักงานจังหวัดนครราชสีมาส่วนมากเป็นเพศหญิง และมีอายุ 25-35 ปี มากที่สุด จึงมีระดับการปฏิบัติการคลังสินค้าที่ไม่แตกต่างกัน และผลการทดสอบสมมุติฐานพบว่า พนักงานองค์การคลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา ที่มีระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีระดับการปฏิบัติการคลังสินค้าในภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ พนักงานองค์การคลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา มีระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน สอดคล้องกับ สิริวรรณ เสรีรัตน์[11] ได้กล่าวว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ การศึกษา เป็นต้น มีอิทธิพลต่อการทำงาน โดยปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน จะส่งผลต่อการปฏิบัติงานที่

12. ข้อเสนอแนะ

12.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1) ด้าน การรับสินค้า องค์กรคลังสินค้าจังหวัดนครราชสีมา ควรทำการตรวจสอบการดำเนินการเกี่ยวกับ

การแยกใบส่งสินค้าแนบไปพร้อมกับใบคุมยอดรับ-จ่ายสินค้าประจำวันทุกครั้งโดยอาจมอบหมายให้กองผู้ควบคุมคลังสินค้า เป็นผู้รับผิดชอบเนื่องจากในการปฏิบัติงานของพนักงานจะต้องดำเนินการเพื่อส่งให้กองผู้ควบคุมคลังสินค้าอยู่แล้ว

2) ด้านการจ่ายสินค้า องค์การคลังสินค้าจังหวัดนครราชสีมา ควรมีการกำหนดมาตรการในการรับผิดชอบความเสียหายจากกรณีที่เกิดความผิดพลาดในการจ่ายสินค้า โดยกำหนดเป็นกฎเกณฑ์ วิธีการอย่างชัดเจน แสดงให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้รับทราบและปฏิบัติทั้งบุคลากรขององค์การคลังสินค้า และผู้ที่มารับสินค้า

3) ด้านการเก็บรักษาสินค้า องค์การคลังสินค้าจังหวัดนครราชสีมา ควรปรับปรุงวิธีการจัดวางสินค้าเพื่อให้เกิดความปลอดภัยจากการสูญหาย โดยการยกยอกหรือการโจรกรรม รวมถึงความเสียหายด้วยสาเหตุอื่น ทั้งนี้อาจนำเอาวิธีการบริหารคลังสินค้าสมัยใหม่ หรือเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าช่วยในการเก็บรักษาและการตรวจสอบ และควบคุมให้พนักงานปฏิบัติตามมาตรการด้านความปลอดภัยในการเก็บรักษาสินค้าอย่างเคร่งครัด

12.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารคลังสินค้า ขององค์การคลังสินค้าจังหวัดนครราชสีมา โดยเฉพาะแนวทางในการนำเอาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศทางการบริหารคลังสินค้าเข้ามาใช้ในการปฏิบัติการ เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ระดับการปฏิบัติการเกี่ยวกับด้านการตรวจสอบจำนวน การป้องกันการสูญหาย ระบบงานเอกสาร รวมถึงความผิดพลาดในการจ่ายสินค้า เป็นประเด็นที่มีระดับการปฏิบัติต่ำที่สุดในแต่ละด้าน ซึ่งถ้ามีการนำเอาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้น่าจะช่วยแก้ไขปัญหานี้ให้กับองค์การคลังสินค้าจังหวัดนครราชสีมาได้ จึงควรมีการศึกษาแนวทางในด้านนี้

13. เอกสารอ้างอิง

- [1] ชุตริระ ระบอบ. (2553). การจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน. พิมพ์ครั้งที่ 1. สมุทรปราการ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- [2] โลจิสติกส์คอนเนอร์. (2557). เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับคลังสินค้า ตอนที่ 1 www.logisticscorner.com/index.php?option=com_content&view=article&id=2548:1&catid=38:warehousing&Itemid=92
- [3] องค์การคลังสินค้า. (2557) ข. ระเบียบองค์การคลังสินค้า. www.pwo.co.th/ewt_news.php?nid=243.
- [4] องค์การคลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา. (2556). สัญญาจ้างงาน. องค์การคลังสินค้า จังหวัดนครราชสีมา.
- [5] พรรณี ลีกิจวัฒน์. (2553). วิธีการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : มินเซอร์วิศซัพพลาย.
- [6] ธนิต โสรรัตน์. (2552). คู่มือการจัดการคลังสินค้าและการกระจายสินค้า. กรุงเทพฯ : ประชุมทองพรินต์ติ้ง.
- [7] เพชรรัตน์ พิศภูมิวิธิ. (2556). “ความคิดเห็นของพนักงานต่อการปรับปรุงการจัดการคลังสินค้ากรณี บริษัท สยามโอเคามูระสติล จำกัด” การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ บัณฑิตวิทยาลัย, วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
- [8] ศวรรยา เจริญตา. (2556). “การปรับปรุงการปฏิบัติการคลังสินค้า กรณีบริษัทแมนเซ็นเอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด” การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ บัณฑิตวิทยาลัย, วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก.

- [9] คำนาย อภิปรัชญาสกุล. (2553). **คลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้า**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โฟกัสมีเดีย แอนด์ พับลิชชิ่ง.
- [10] จิราภรณ์ สามัคคี. (2555). **“ความคิดเห็นของพนักงานในการปฏิบัติการคลังสินค้า กรณีบริษัทแก้วปราคาร”** การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ บัณฑิตวิทยาลัย, วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
- [11] ศิริวรรณ เสรีรัตน์, จิรศักดิ์ จิยะจันทร์, สมชาย หิรัญกิตติ, ตัทธิตกาล ศรีวะรัมย์, สุดา สุวรรณภิรมย์, และชวลิต ประภวานนท์. 2542. องค์การและการจัดการ ฉบับสมบูรณ์ปรับปรุงใหม่. กรุงเทพฯ: วีราฟิล์ม และไอเทคซ์

การประชุมวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ “เบญจมิตรวิชาการ” ครั้งที่ 6 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียมของผู้บริโภค ตามแนวรถไฟฟ้าสายสุขุมวิท กรุงเทพมหานคร

The Factors Affecting The Decision to buy Condominium Along The BTS Sukhumvit line. Bangkok Metropolitan

กุลลวารี จีรัตน์ภวิบูล

คณะบริหารธุรกิจ/สาขาการตลาด, มหาวิทยาลัยธนบุรี, kunvareee_j@hotmail.com

บทคัดย่อ:

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาปัจจัยด้านจิตวิทยาของธุรกิจที่พักอาศัย ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียมของผู้บริโภค ตามแนวรถไฟฟ้าสายสุขุมวิท กรุงเทพมหานคร (2) ศึกษากระบวนการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียมของผู้บริโภค ตามแนวรถไฟฟ้าสายสุขุมวิท กรุงเทพมหานคร (3) ศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยด้านจิตวิทยาของธุรกิจที่พักอาศัย ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อที่พักอาศัยของผู้บริโภค จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (4) ศึกษาเปรียบเทียบการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ที่พักอาศัยหรือผู้ที่มีความสนใจซื้อคอนโดมิเนียม ตามแนวรถไฟฟ้าสายสุขุมวิท กรุงเทพมหานคร จำนวน 358 ตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน คือ การวิเคราะห์ค่าที (t-test) และ F-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ในช่วงอายุระหว่าง 31-40ปี สถานภาพสมรสและอยู่ด้วยกัน มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพพนักงานเอกชน และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 50,001-60,000 บาท
2. ปัจจัยด้านจิตวิทยาของธุรกิจที่พักอาศัยมีผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีผลต่อการตัดสินใจด้านการรับรู้เป็นอันดับแรก ด้านแรงจูงใจอันดับสอง ด้านทัศนคติอันดับสาม ส่วนด้านการเรียนรู้เป็นอันดับสุดท้าย
3. กระบวนการตัดสินใจซื้อที่อยู่อาศัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียม พบว่า การประเมินทางเลือกเป็นกระบวนการตัดสินใจเป็นอันดับแรก การตระหนักถึงปัญหาเป็นอันดับสอง การค้นหาข้อมูลเป็นอันดับสาม การตัดสินใจซื้อเป็นอันดับสี่ และพฤติกรรมหลังการซื้อเป็นอันดับสุดท้าย
4. การเปรียบเทียบทดสอบสมมติฐานโดยจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน โดยรวมพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีปัจจัยด้านจิตวิทยาของธุรกิจที่พักอาศัย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ยกเว้น จำแนกตามเพศและรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนที่พบความแตกต่าง

5. การเปรียบเทียบทดสอบสมมติฐานโดยจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน โดยรวมพบว่า ผู้บริโภคมีพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียมตามแนวรถไฟฟ้าสายสุขุมวิท ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ยกเว้น จำแนกตามเพศและรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนที่พบความแตกต่าง

คำสำคัญ : พฤติกรรม , การตัดสินใจ , คอนโดมิเนียม

ABSTRACT:

This research aims to (1) study the psychology of residence. Affecting consumer purchase decisions Condominium. Along the BTS Sukhumvit Line Bangkok (2) study the decision-making processes that affect consumer purchasing decisions of consumers to purchase a condominium. Along the BTS Sukhumvit Line (3) compare the psychology of residence. Influencing the decision to purchase residential consumers. By personal factors (4) compare the purchasing decisions of consumers. By personal factors The sample used in this study were residents or those who are interested to buy a condominium. Along the BTS Sukhumvit Line The sample consisted of 358 questionnaires were used to collect data used in this study is the frequency. The average percentage Standard deviation is a statistical analysis that uses test values (t-test) and F-test.

The results showed that

1. The majority of respondents were female. Between the ages of 31-40 years old, married and living together. A Bachelor's degree. Senior staff have private The average income per month. 50,001-60,000 baht

2. Psychological Factors of Residential influence the buying decisions of consumers. Were at the highest level. Considering that it was found. The decision affects the perception first. The second motivation The third attitude The learning is last.

3. The decision to purchase a residential condominium affect buying behavior found that the evaluation process is the first choice. Awareness of the problem is the second. To find the third The decision to buy the fourth And behavior after the purchase is final.

4. By comparison test by personal characteristics, including gender, age, marital status, education, occupation, and family income per month that include personal factors are different. Psychological factors of housing. No difference was statistically significant at the .05 level. It does not conform to the hypothesis except by sex and average household income per month, to find the differences.

5. By comparison test by personal characteristics, including gender, age, marital status, education, occupation, and family income per month found that consumers are buying behavior condominiums along the BTS Sukhumvit Line. No difference was statistically significant at the .05 level. It does not conform to the hypothesis except by sex and average household income per month, to find the differences.

Keywords: behavior, decisions, condominium.

1. บทนำ

คอนโดมิเนียม ถือเป็นโครงการยอดฮิตที่คนนิยมซื้อเป็นที่อยู่อาศัยกัน โดยเฉพาะคนในเมืองหลวง เนื่องจากมีราคาไม่แพงนัก และคอนโดมิเนียมส่วนใหญ่ มักจะสร้างในที่ชุมชน การเดินทางค่อนข้างสะดวกสบาย ถ้าสังเกตจะเห็นว่ามีคอนโดมิเนียมเกิดขึ้นมากมายหลายระดับ ตั้งแต่ถูกสุดจนถึงแพงสุด เพราะรูปแบบ

ของคอนโดมิเนียมที่มีให้เลือกมากมาย มีสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อมเหมือนกับบ้าน บางโครงการเน้นในเรื่องของภูมิทัศน์ที่สวยงาม ปัญหาในการเลือกซื้อคอนโดมิเนียมในปัจจุบันคือจะเลือกซื้ออย่างไรจึงจะคุ้มค่าที่สุด

สภาพการคมนาคมในปัจจุบัน การทำงานที่ต้องอาศัยการประหยัดระยะเวลาในการเดินทางการใช้

บริการรถไฟฟ้าบีทีเอส ก็เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ได้รับ ความนิยมในการเดินทางที่สะดวกมากขึ้น ไม่ต้องกังวล กับการจราจรบนถนนที่ติดขัด เนื่องจากถนนสุขุมวิท ช่วงต้น ๆ สายที่ผ่านกรุงเทพมหานคร ถือเป็นเขตธุรกิจ สำคัญแห่งหนึ่งของกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ยังเป็น แหล่งบันเทิงใหญ่ของเมืองอีกด้วย และที่สำคัญถนน สุขุมวิทยังมีแนวระบบขนส่งมวลชนตามแผนแม่บท ซึ่งก็คือรถไฟฟ้าบีทีเอสสายสุขุมวิทด้วย ในปัจจุบันได้ มีการสร้างส่วนต่อขยายระยะที่ 2 ระหว่างแบริ่ง - สมุทรปราการ โดยส่วนต่อขยายดังกล่าวจะยกระดับ ถนนสุขุมวิทตลอดเส้นทาง โดยเริ่มจากจากสถานีอ่อนนุช ถึงสถานีแบริ่ง ได้แก่ สถานีชิดลม, สถานีเพลินจิต, สถานีนาา, สถานีโศก, สถานีพร้อมพงษ์, สถานีทองหล่อ, สถานีเอกมัย, สถานีพระโขนง, สถานีอ่อนนุช, สถานี บางจาก, สถานีปทุมธานี, สถานีอุดมสุข, สถานีบางนา และสถานีแบริ่ง

ด้วยเหตุผลดังกล่าว การเลือกซื้อคอนโดมิเนียม จึงมีปัจจัย ที่ต้องนำมาพิจารณา เช่น เจ้าของโครงการ พื้นที่โดยรอบ การเลือกชั้น สิ่งอำนวยความสะดวกใน ห้องพัก สิ่งอำนวยความสะดวกส่วนกลาง การคมนาคม ตำแหน่งของห้อง ภูมิทัศน์ของห้องสถาปัตยกรรม ระบบ รักษาความปลอดภัย ระบบป้องกันภัย และที่จอดรถ ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้สามารถที่จะนำข้อมูลไปใช้ ในการพัฒนาการบริการและการกำหนดกลยุทธ์ทาง การตลาดให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคใน ปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านจิตวิทยาของธุรกิจที่พัก อาศัย ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียมของ ผู้บริโภค ตามแนวรถไฟฟ้าสายสุขุมวิท กรุงเทพมหานคร

2. เพื่อศึกษากระบวนการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียมของ ผู้บริโภค ตามแนวรถไฟฟ้าสายสุขุมวิท กรุงเทพมหานคร

3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยด้านจิตวิทยาของ ธุรกิจที่พักอาศัย ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อที่พัก อาศัย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

4. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐาน

1. ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีผลต่อปัจจัย ด้านจิตวิทยาของธุรกิจที่พักอาศัยแตกต่างกัน

2. ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีผลต่อ กระบวนการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียมแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

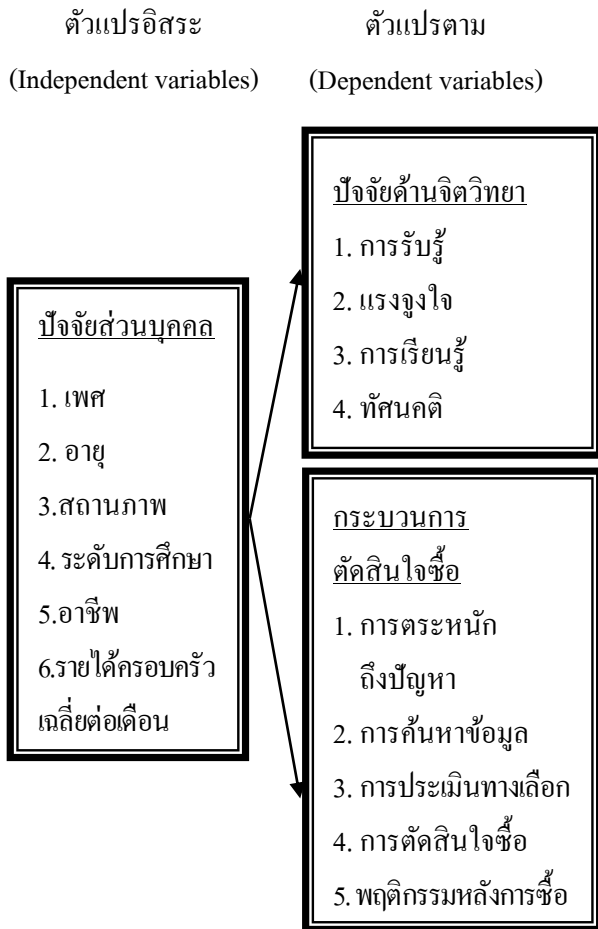
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา - คือ ผู้ที่พักอาศัยหรือผู้ที่มีความสนใจซื้อ คอนโดมิเนียมตามแนวรถไฟฟ้าสายสุขุมวิท กรุงเทพมหานคร

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ - ปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ สถานภาพ สมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ครอบครัวเฉลี่ย ต่อเดือน

2.2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ - ปัจจัยด้านจิตวิทยา คือ การรับรู้ แรงจูงใจ การเรียนรู้ และทัศนคติ

- กระบวนการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค ได้แก่ การตระหนักถึงปัญหา การค้นหาข้อมูล การประเมิน ทางเลือก การตัดสินใจ และพฤติกรรมหลังการซื้อ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

- ผู้บริโภค** หมายถึง บุคคลที่เลือกซื้อสินค้าโดยมีความตั้งใจและต้องการเลือกซื้อคอนโดมิเนียมตามแนวรถไฟฟ้าสายสุขุมวิท
- พฤติกรรมผู้บริโภค** หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของผู้บริโภคที่เกี่ยวข้องกับการซื้อและการใช้สินค้า บริการ โดยผ่านกระบวนการตัดสินใจ โดยมีปัจจัยทางการตลาดต่างๆ และปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อและการใช้สินค้าหรือบริการ
- การตระหนักถึงปัญหาหรือตระหนักถึงความต้องการ (Problem or Need Recognition)** เป็นกระบวนการที่ผู้บริโภคมักเห็นภาพพจน์ของความแตกต่าง สภาพที่น่าปรารถนา (The Desired State) กับสภาพที่เป็นจริง (The Actual State)

- การแสวงหาข้อมูล (Search for information)** หมายถึง การที่ผู้บริโภคเสาะหาข่าวสารจากการเก็บไว้ในความทรงจำ หรือ หาข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจจากสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ
 - การประเมินทางเลือก (Alternative Evaluation)** หมายถึง การที่ผู้บริโภคทำการประเมินค่าทางเลือกในแง่คุณประโยชน์ที่คาดหวังไว้ และทำให้การเลือกแคบลงจนกระทั่งได้ทางเลือกที่ชอบที่สุด
 - การประเมินหลังการซื้อ** หมายถึง การที่ผู้บริโภคทำการประเมิน ว่าสินค้าหรือบริการที่เลือกมาแล้วตอบสนองความต้องการและความคาดหวังหรือไม่ ทั้งนี้ที่มีการใช้หรือบริโภคสินค้าหรือบริการ
 - การรับรู้ (Perception)** หมายถึง วิธีทางที่บุคคล รวบรวมและบันทึกข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่ผู้บริโภคกำลังสนใจ ซึ่งการรับรู้ของผู้บริโภคจะเริ่มจากการที่ผู้บริโภคเกิดความสนใจ
 - แรงจูงใจ (Motives)** หมายถึง พลังผลักดันภายในที่ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมต่างๆ เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายหรือความพอใจของแต่ละบุคคล
 - การเรียนรู้ (Learning)** หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือความรู้ความเข้าใจ อันเป็นผลจากประสบการณ์ที่ผู้บริโภคมี ซึ่งประสบการณ์จะเป็นตัวบอกผู้บริโภคว่าควรจะซื้อสินค้านั้นหรือไม่
 - ทักษะคติ (Attitude)** หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
 - คอนโดมิเนียม (Condominium)** หมายถึง อาคารที่บุคคลสามารถแบ่งถือกรรมสิทธิ์ออกเป็น ส่วนๆ โดยแต่ละส่วนประกอบด้วยกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินส่วนบุคคลและกรรมสิทธิ์ใน ทรัพย์สินส่วนกลาง ลักษณะส่วนใหญ่ตัวอาคารจะเป็นตึกใช้วัสดุทนไฟหรืออาจเรียกง่ายๆ ว่า “บ้านลอยฟ้า” นั่นเอง
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ**
- เพื่อนำไปเป็นข้อมูลให้ผู้ประกอบการที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับคอนโดมิเนียมนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีมาตรฐานต่อไป
 - เพื่อให้ผู้ประกอบการที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับคอนโดมิเนียมนำข้อมูลจากการวิจัยไปใช้ เพื่อที่จะ

สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค

พฤติกรรมผู้บริโภคอาจให้คำจำกัดความได้ว่าเป็น “ปฏิกิริยาของบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการได้รับและใช้สินค้าและบริการทางเศรษฐกิจรวมทั้งกระบวนการต่าง ๆ ของการตัดสินใจ ซึ่งเกิดก่อนและเป็นตัวกำหนดปฏิกิริยาเหล่านั้น” คำจำกัดความแบ่งออกเป็นสามส่วนสำคัญได้ 3 ส่วนคือ

1. ปฏิกิริยาของบุคคล ซึ่งรวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเดินทางไปและกลับจากร้านค้า การซื้อ การขนส่งสินค้า การใช้ประโยชน์และการประเมินค่าสินค้าและบริการที่มีจำหน่ายอยู่ในตลาด

2. บุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการได้รับและการใช้สินค้าและบริการทางเศรษฐกิจซึ่งหมายถึงผู้บริโภคคนสุดท้ายมุ่งที่ตัวบุคคล ผู้ซื้อสินค้าและบริการเพื่อนำไปใช้บริโภคเองและ/หรือเพื่อการบริโภคของหน่วยบริโภคต่าง ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

3. รวมถึงกระบวนการต่าง ๆ ของการตัดสินใจซึ่งเกิดก่อน และเป็นตัวกำหนดปฏิกิริยาต่าง ๆ เหล่านี้ซึ่งรวมถึงการตระหนักถึงความสำคัญของกิจกรรมการซื้อของผู้บริโภคที่กระทบโดยตรงต่อปฏิกิริยาทางการตลาดที่เราสังเกตได้ สรุปในที่นี้คือ พฤติกรรมผู้บริโภคเกี่ยวข้องกับการศึกษาถึงบุคคลว่าผู้บริโภค บริโภคอะไร ที่ไหน บ่อยแค่ไหน และภายใต้สถานการณ์อะไรบ้าง ที่สินค้าและบริการได้รับการบริโภค

2.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้บริโภค

การศึกษาถึงปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรมซึ่งถือเป็นปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อผู้บริโภค การทราบถึงลักษณะความต้องการของผู้บริโภคทางสังคมและวัฒนธรรม จะช่วยในการจัดตั้งกระตุ้นทางการตลาดให้เหมาะสม เมื่อผู้ซื้อได้รับสิ่งกระตุ้นทางการตลาดหรือสิ่งกระตุ้นอื่น ๆ ผ่านเข้ามาในความรู้สึกนึกคิดของผู้ซื้อ ซึ่งเปรียบเสมือนกล่องคำที่ผู้ขายไม่สามารถคาดคะเนได้ดังนั้นการค้นหาและเข้าใจผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการรับรู้ ซึ่งเกิดจากสิ่ง

กระตุ้นจากภายนอกและ การตัดสินใจซื้อของผู้ซื้อว่าลักษณะของการซื้อและความรู้สึกนึกคิดได้รับอิทธิพลมาจากสิ่งใดบ้าง

การศึกษาถึงลักษณะของผู้ซื้อที่เป็นเป้าหมายจะมีประโยชน์ ทำให้ทราบถึงความต้องการและลักษณะของลูกค้าเพื่อที่จะจัดส่วนประสมทางการตลาดต่าง ๆ กระตุ้นและตอบสนองความต้องการของผู้ซื้อที่เป็นเป้าหมายที่ต้องการได้ถูกต้องโดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ปัจจัยด้านวัฒนธรรม (Cultural Factor)
2. ปัจจัยด้านสังคม (Social Factors)
3. ปัจจัยส่วนบุคคล (Personal Factor) การตัดสินใจของผู้ซื้อได้รับอิทธิพลจากลักษณะส่วนบุคคลของคนทางด้านต่าง ๆ ได้แก่ อายุ วงจรชีวิตครอบครัว อาชีพ โอกาสทางเศรษฐกิจ การศึกษา ค่านิยมหรือคุณค่า และรูปแบบการดำรงชีวิต
4. ปัจจัยด้านจิตวิทยา (Psychological Factor)

เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกนึกคิดของผู้บริโภคในการเลือกซื้อสินค้าของบุคคลจะได้รับอิทธิพลจากปัจจัยด้านจิตวิทยา ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยภายในตัวผู้บริโภคที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรซื้อและการใช้สินค้า

4.1 การรับรู้ (Perception) เป็นกระบวนการของแต่ละบุคคลซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยภายใน เช่น ความเชื่อ ประสพการณ์ ความต้องการ และอารมณ์ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยภายนอก คือ สิ่งกระตุ้น โดยจะมีเงื่อนไขเฉพาะในแต่ละบุคคลจึงทำให้เกิดการรับรู้ต่างกัน การรับรู้เป็นกระบวนการกลั่นกรองความรู้สึกจากประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้แก่ การได้เห็น การได้กลิ่น การได้ย่น และการได้รู้สึก

4.2 การจูงใจ (Motivation) เป็นสภาพภายในของบุคคล ซึ่งผลักดันให้เกิดพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย (Soloman, 2002:530)

4.3 การเรียนรู้ (Learning) หมายถึงขั้นตอนซึ่งบุคคลได้นำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการตัดสินใจซื้อสินค้า และพฤติกรรมกรบริโภคหรือหมายถึง การเปลี่ยนพฤติกรรม หรือการโน้มเอียงของพฤติกรรมจากประสบการณ์ที่ผ่านมา การเรียนรู้

ของบุคคลเกิดขึ้นเมื่อบุคคลได้รับสิ่งกระตุ้น (Stimulus) และเกิดการตอบสนอง (Response)

4.4 ทักษะ (Attitude) หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง นักการตลาดจึงต้องศึกษาว่าทัศนคติเกิดขึ้นมาได้อย่างไร และเปลี่ยนแปลงอย่างไร การเกิดของทัศนคตินั้นเกิดจากข้อมูลที่แต่ละบุคคลได้รับ ถ้า นักการตลาดต้องการให้ผู้บริโภคซื้อสินค้าของเขา นักการตลาดมีทางเลือกคือ (1) สร้างทัศนคติของผู้บริโภคให้สอดคล้องกับสินค้าของธุรกิจ (2) พิจารณาทัศนคติของผู้บริโภคเป็นอย่างไรแล้วจึงพัฒนา สินค้าให้สอดคล้องกับทัศนคติซึ่งจะทำให้ง่ายกว่าการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้บริโภค

2.3 แนวคิดและทฤษฎีกระบวนการตัดสินใจซื้อ

การศึกษาถึงกระบวนการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคในตลาด เพื่อให้เกิดความเข้าใจต่อพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภคได้อย่างถูกต้องมาก

ขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจซื้อ (Stages of the buying decision Process)

ขั้นที่ 1 การตระหนักถึงปัญหา กระบวนการตัดสินใจซื้อเกิดขึ้นเมื่อผู้ซื้อตระหนักถึงปัญหาหรือความต้องการ โดยผู้บริโภครู้สึกถึงความแตกต่างระหว่างภาวะความต้องการที่แท้จริงและพึงปรารถนา ความต้องการอาจถูกกระตุ้นโดยสิ่งเร้าภายในหรือภายนอก

ขั้นที่ 2 การค้นหาข้อมูลข่าวสาร เมื่อมีผู้บริโภคได้รับการกระตุ้นจะมีแนวโน้มที่จะค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับสินค้านั้น ๆ ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 2 ระดับด้วยกัน คือ ภาวะการค้นหาค้นหาข้อมูลแบบธรรมดา เรียกว่า การเพิ่มการพิจารณาให้มากขึ้น เช่น การเปิดรับข้อมูลเกี่ยวกับสินค้ามากขึ้น และในระดับถัดมา บุคคลอาจเข้าสู่การค้นหาข้อมูลข่าวสารอย่างกระตือรือร้นโดยการอ่านหนังสือ โทรทัศน์ถามเพื่อน และเข้าร่วมกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับสินค้า

ขั้นที่ 3 การประเมินทางเลือก ผู้บริโภคประมวลข้อมูลเกี่ยวกับตราสินค้าเชิงเปรียบเทียบและทำการตัดสินใจมูลค่าของตราสินค้านั้น ๆ กระบวนการ

ประเมินของผู้บริโภคส่วนใหญ่มีพื้นฐานอยู่บนทฤษฎีการเรียนรู้ ซึ่งมองว่าผู้บริโภคทำการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์โดยอาศัยจิตใจสำนึกและมีเหตุผลสนับสนุน

ขั้นที่ 4 การตัดสินใจซื้อ ในขั้นตอนการประเมินผลทางเลือกนี้ ผู้บริโภคจะสร้างรูปแบบความชอบในระหว่างตราสินค้าต่าง ๆ ที่มีอยู่ในทางเลือกเดียวกัน นอกจากนี้ผู้บริโภคอาจสร้างรูปแบบความตั้งใจในการซื้อไว้ที่ตราสินค้าที่ชอบมากที่สุดแต่อาจมี 2 ปัจจัย ที่เข้ามาสอดคล้องกับความตั้งใจและการตัดสินใจในการซื้อ ปัจจัยแรก คือทัศนคติของผู้ซื้อ ปัจจัยตัวที่ 2 คือปัจจัยด้านสถานการณ์

ขั้นที่ 5 พฤติกรรมภายหลังการซื้อ หลังจากซื้อผลิตภัณฑ์มาแล้ว ผู้บริโภคจะมีประสบการณ์ตามระดับความพอใจหรือไม่พอใจในระดับหนึ่งระดับใด งานของนักการตลาด ไม่ใช่จะจบลงหลังจากที่ผลิตภัณฑ์ได้ถูกขายออกไปแล้ว แต่นักการตลาดต้องคอยตรวจสอบความพอใจหลังการซื้อของผู้บริโภคอีกด้วย ได้แก่ กิจกรรมหลังการซื้อ การใช้ และการจัดการหลังการซื้อ

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อิชยา หล่อกิจกุล (2550) ได้ศึกษาเรื่องกระบวนการตัดสินใจซื้ออาคารชุดพักอาศัยผู้บริโภคในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร สรุปผลการศึกษาดังนี้ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการตัดสินใจซื้อ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการซื้ออาคารชุดพักอาศัยของผู้บริโภคในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ส่วนทางด้านปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดนั้น ขนาดพื้นที่ ห้องพัก ราคา การโฆษณาประชาสัมพันธ์และการส่งเสริมการขายที่แตกต่างกัน ทำให้มีระดับความคิดเห็นต่อกระบวนการตัดสินใจซื้ออาคารชุดพักอาศัยที่แตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ฐปนภ เต็ดแก้ว (2552) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อบ้านจัดสรรในเขต จังหวัด ปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อบ้านพักอาศัยในเขต จังหวัด ปทุมธานี อายุ

สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อครัวเรือน และจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่แตกต่างกันทำให้ระดับความสำคัญของกระบวนการตัดสินใจซื้อบ้านพักอาศัยแตกต่างกัน นอกจากนี้ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อบ้านพักอาศัย ปัจจัยด้านทัศนคติมีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อบ้านพักอาศัย ผลการวิเคราะห์ ปัจจัยด้านการรับรู้ และปัจจัยด้านทัศนคติมีอิทธิพลต่อระดับความสำคัญของกระบวนการตัดสินใจซื้อบ้านพักอาศัยโดยรวม โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันและผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่าหน่วยงานของรัฐควรส่งเสริมหรืออำนวยความสะดวก ระบบสาธารณูปโภคไปสู่เขตจังหวัดปทุมธานีให้มากขึ้น

3. วิธีดำเนินงานวิจัย

3.1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ที่พักอาศัยหรือผู้ที่มีความสนใจซื้อคอนโดมิเนียมตามแนวรถไฟฟ้าสายสุขุมวิท กรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างไม่สามารถหาข้อมูลประชากรที่แน่นอน จึงได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างคำนวณหาขนาดเอง กลุ่มตัวอย่างไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non-Probability) โดยคำนวณได้จากสูตร

โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเท่ากับร้อยละ 95 ซึ่งหมายความว่ายอมรับให้มีความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 5

$$\text{สูตร } n = \frac{Z^2}{4e}$$

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ 384.16 หรือประมาณ 385 ตัวอย่าง และสำรองค่าความคลาดเคลื่อนจึงสำรองไว้ 15 ตัวอย่าง เพราะฉะนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ได้ คือ 400 ตัวอย่าง และจากการเก็บข้อมูลจริงมีแบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ผลได้ จำนวน 358 ตัวอย่าง

3.2 แหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการสร้างแบบสอบถาม ซึ่งได้พัฒนามาจากลักษณะแบบสอบถามที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ เพศ , อายุ , สถานภาพสมรส, ระดับการศึกษา, อาชีพ, รายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปัจจัยทางด้านจิตวิทยาของธุรกิจที่พักอาศัย ใน 4 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านการรับรู้ ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ปัจจัยด้านการเรียนรู้ ปัจจัยด้านทัศนคติ โดยเป็นแบบสอบถามที่มีให้เลือกหลายคำตอบ ลักษณะแบบปลายปิด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจแบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ กระบวนการที่ 1 การตระหนักถึงปัญหา กระบวนการที่ 2 การค้นหาข้อมูล กระบวนการที่ 3 การประเมินทางเลือก กระบวนการที่ 4 การตัดสินใจซื้อ กระบวนการที่ 5 พฤติกรรมหลังการซื้อ แบ่งเป็น 5 ระดับ

ซึ่งลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง ความคิดเห็น / อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ความคิดเห็น / อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ความคิดเห็น / อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ความคิดเห็น / อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ความคิดเห็น / อยู่ในระดับน้อยที่สุด

วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจ แบ่งออกเป็น 5 ดังนี้

5 หมายถึง ความคิดเห็น / อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ความคิดเห็น / อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ความคิดเห็น / อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ความคิดเห็น / อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ความคิดเห็น / อยู่ในระดับน้อยที่สุด

นำผลการวิเคราะห์ทางสถิติมาแปลผล ใช้เกณฑ์การให้คะแนนตามวิธีของ Likert Scale โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาค การแปลความหมายหาค่าเฉลี่ย โดยใช้หลักเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 - 5.00 อยู่ในเกณฑ์ เห็นด้วยมากที่สุด

- ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20 อยู่ในเกณฑ์ เห็นด้วยมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40 อยู่ในเกณฑ์ เห็นด้วยปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60 อยู่ในเกณฑ์ เห็นด้วยน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80 อยู่ในเกณฑ์ เห็นด้วยน้อยที่สุด

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามพื้นที่ที่ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้ในการเก็บแบบสอบถามจะมอบหมายให้ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นผู้ตอบแบบสอบถามเอง และขอรับคืนทันทีที่ตอบเสร็จ

3.4 การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามจนครบแล้วนำข้อมูลที่ได้ออกตรวจสอบความสมบูรณ์ และจัดทำรหัสข้อมูล เพื่อแบ่งข้อมูลออกเป็นกลุ่มต่างๆ แล้วนำมาวิเคราะห์สถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลโดยใช้ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ปัจจัยทางด้านจิตวิทยาที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อของลูกค้า โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้านและโดยภาพรวม
3. การเปรียบเทียบปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล จำแนกตาม เพศ ที่แตกต่างกันมีผลต่อปัจจัยด้านจิตวิทยาที่พึงอาศัย แตกต่างกันทดสอบโดยใช้สถิติหาค่า t-test (t-test for independent samples)
4. การเปรียบเทียบปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล จำแนกตาม อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกันมีผลต่อปัจจัยด้านจิตวิทยาที่พึงอาศัยแตกต่างกัน ทดสอบโดยใช้ค่าสถิติ F-test (f-test for independent samples)
5. การเปรียบเทียบปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล จำแนกตาม เพศ ที่แตกต่างกันมีกระบวนการตัดสินใจซื้อ แตกต่างกันทดสอบโดยใช้สถิติหาค่า t-test (t-test for independent samples)

6. การเปรียบเทียบปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล จำแนกตาม อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกันมีกระบวนการตัดสินใจซื้อแตกต่างกันทดสอบโดยใช้ค่าสถิติ F-test (f-test for independent samples)

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียมของผู้บริโภคตามแนวรถไฟฟ้าสายสุขุมวิท กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 31 – 40 ปี มีสถานภาพสมรสอยู่ด้วยกัน ระดับการศึกษาวุฒิปริญญาตรี รายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน 50,000 – 60,001 บาท

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยทางด้านจิตวิทยาที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อของลูกค้า คอนโดมิเนียมตามแนวรถไฟฟ้าสายสุขุมวิท เขต กรุงเทพมหานคร มีทั้งหมด 4 ด้าน คือ ด้านการรับรู้ ด้านแรงจูงใจ ด้านการเรียนรู้ และด้านทัศนคติ มีรายละเอียด ดังนี้ ปัจจัยทางด้านจิตวิทยามีผลต่อการตัดสินใจซื้อของลูกค้าคอนโดมิเนียม ด้านต่างๆ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ ด้านการรับรู้ รองลงมาคือ ด้านแรงจูงใจ ด้านทัศนคติ และปัจจัยที่มีความสำคัญน้อยที่สุด คือ ด้านการเรียนรู้

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์กระบวนการตัดสินใจซื้อที่อยู่อาศัย ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อ คอนโดมิเนียมตามแนวรถไฟฟ้าสายสุขุมวิท เขต กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการที่ 1 การตระหนักถึงปัญหา และกระบวนการที่ 3 การประเมินทางเลือก มีผลต่อการตัดสินใจซื้อ คอนโดมิเนียม ตามแนวรถไฟฟ้าสายสุขุมวิท อยู่ใน ระดับมากที่สุด รองลงมาคือ กระบวนการที่ 2 การค้นหาข้อมูล กระบวนการที่ 4 การตัดสินใจซื้อ และ กระบวนการที่ 5 พฤติกรรมหลังการซื้อ ตามลำดับ

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีต่อ ปัจจัยด้านจิตวิทยาของธุรกิจที่พึงอาศัย ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียม ตามแนวรถไฟฟ้าสายสุขุมวิท

จำแนกตามเพศ โดยรวมมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีความแตกต่างกัน 3 ด้าน คือ ด้านแรงจูงใจ,ด้านการ เรียนรู้ และด้านทัศนคติ

จำแนกตามอายุ สถานภาพการสมรส และ ระดับการศึกษาโดยภาพรวมและรายข้อ ไม่มีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จำแนกตามอาชีพโดยภาพรวมและรายด้าน ไม่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ยกเว้นด้านการ รับรู้ที่พบความแตกต่าง

จำแนกตามรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนโดย ภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ซึ่งเป็น ไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน ไม่พบความแตกต่างกันทุกด้าน

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีผล ต่อการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียมของลูก้าตามแนว รถไฟฟ้าสายสุขุมวิท

จำแนกตามเพศ โดยรวมมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีความแตกต่างกัน 3 กระบวนการ คือ การตระหนักถึง ปัญหา , การค้นหาข้อมูล , การประเมินทางเลือก ส่วน การตัดสินใจซื้อและพฤติกรรมหลังการซื้อ ไม่พบ ความแตกต่าง

จำแนกตามอายุ สถานภาพการสมรส และระดับ การศึกษา โดยภาพรวมและรายข้อ พบว่า ผู้บริโภคที่มี อายุ สถานภาพการสมรส และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียม ตามแนวรถไฟฟ้าสาย สุขุมวิท เขตกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่ เป็น ไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้

จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวมและรายข้อ พบว่าผู้บริโภคที่มีอาชีพแตกต่างกันมีการตัดสินใจซื้อ คอนโดมิเนียมตามแนวรถไฟฟ้าสายสุขุมวิท เขต กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่ เป็น ไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีความแตกต่างกัน 2 ข้อ คือ การตระหนักถึงปัญหา และการค้นหาข้อมูล

จำแนกตามรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน โดยภาพรวมและรายข้อ พบว่าผู้บริโภคที่มีรายได้ แตกต่างกันมีการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียม ตามแนว รถไฟฟ้าสายสุขุมวิท เขตกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็น ไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความแตกต่างกัน 3 ข้อ คือ การตระหนักถึงปัญหา, การค้นหาข้อมูล และการประเมินทางเลือก

5. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ ซื้อคอนโดมิเนียมของผู้บริโภค ตามแนวรถไฟฟ้าสาย สุขุมวิท กรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยนำผลการวิจัยมา อภิปรายผลโดยให้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้ง โดยรวมและรายด้าน คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพครอบครัว ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน มีผลต่อ ปัจจัยด้านจิตวิทยาของธุรกิจที่พิกอาศัยทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการรับรู้ ด้านแรงจูงใจ ด้านการเรียนรู้และ ด้านทัศนคติ รวมทั้งกระบวนการตัดสินใจซื้อทั้ง 5 กระบวนการ คือ การตระหนักถึงปัญหา การค้นหา ข้อมูล การประเมินทางเลือก การตัดสินใจซื้อ และ พฤติกรรมหลังการซื้อ ผู้วิจัยจะทำการอภิปรายผล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ ระหว่าง 31-40 ปี สถานภาพสมรส/อยู่ด้วยกัน การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มีอาชีพเป็นพนักงาน บริษัทเอกชน มีรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน 50,000 - 60,000 บาท มีปัจจัยด้านจิตวิทยา ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้าน การรับรู้ ด้านแรงจูงใจ ด้านการเรียนรู้ และทัศนคติ โดยภาพรวมสรุปได้ว่าผู้บริโภคที่มีเพศและรายได้ ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกัน มีปัจจัยด้าน จิตวิทยาในการซื้อคอนโดมิเนียมแตกต่างกัน ส่วน ผู้บริโภคที่มีอายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาและ อาชีพที่แตกต่างกัน มีปัจจัยด้านจิตวิทยาในการซื้อ คอนโดมิเนียมไม่แตกต่างกัน แต่มีกระบวนการ ตัดสินใจซื้อทั้ง 5 กระบวนการ คือ การตระหนักถึง

ปัญหา การค้นหาข้อมูล การประเมินทางเลือก การตัดสินใจซื้อ และพฤติกรรมหลังการซื้อ โดยภาพรวมสรุปได้ว่าผู้บริโภคที่มีเพศและรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกันไป มีพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียมแตกต่างกัน ส่วนผู้บริโภคที่มีอายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาและอาชีพที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อิชยา หล่อกิจกุล (2550) ได้ศึกษาเรื่องกระบวนการตัดสินใจซื้ออาคารชุดพักอาศัยผู้บริโภคในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ และระดับการศึกษา ที่แตกต่างกัน ทำให้มีระดับความคิดเห็นต่อกระบวนการตัดสินใจซื้ออาคารชุดพักอาศัยที่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ รูปนภ เต็ดแก้ว (2552) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อบ้านจัดสรรในเขตจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อครัวเรือน และจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่แตกต่างกัน ทำให้ระดับความสำคัญของกระบวนการตัดสินใจซื้อบ้านพักอาศัยแตกต่างกัน

นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยด้านจิตวิทยาที่ผู้บริโภคให้ความสำคัญต่อการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียมมากที่สุด คือปัจจัยด้านการรับรู้ (Perceptions) ในด้านมีการออกแบบที่ทันสมัย และใช้วัสดุก่อสร้างที่มีคุณภาพในด้านทำเลที่ตั้งของโครงการ และการคมนาคมที่สะดวกต่อการเข้าถึง ในด้านสโมสร สถานที่ออกกำลังกายและสถานที่พักผ่อนในโครงการ และในด้านระบบการรักษาความปลอดภัย ระบบกล้องวงจรปิด ระบบป้องกันอัคคีภัยนั้น ผู้ประกอบการให้ความสำคัญต่อยังปัจจัยดังกล่าวให้มากยิ่งขึ้น โดยการปรับปรุงการออกแบบและใช้วัสดุก่อสร้างที่มีคุณภาพ รวมทั้งมีระบบรักษาความปลอดภัยที่ดี

ในส่วนของกระบวนการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค ที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อมากที่สุดคือกระบวนการ การประเมินทางเลือก ในด้านการพิจารณาทำเลที่ตั้งของที่อยู่อาศัยก่อนการตัดสินใจซื้อ ด้านการเข้าชมห้องตัวอย่างที่เป็นจริงก่อนการตัดสินใจซื้อ ดังนั้นผู้ประกอบการจึงควรคำนึงถึงปัจจัยดังกล่าวในการก่อสร้างคอนโดมิเนียมเพื่อขาย เช่น ทำเลที่ตั้งอยู่ในเขตปริมณฑลที่มีการคมนาคมสะดวก และอาจจะสร้าง

คอนโดมิเนียมที่มีราคาขนาดกลางที่ไม่ต้องหรูหรามากนัก แต่ต้องอยู่ใกล้ป้ายจอดรถประจำทาง หากทำเลที่ตั้งใจกลางเมืองก็ควรคำนึงถึงความสะดวกใกล้รถไฟฟ้า BTS หรือรถไฟฟ้าใต้ดิน เป็นต้น

5. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยที่เกี่ยวกับปัญหาและความพึงพอใจของผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในคอนโดมิเนียม ตามแนวรถไฟฟ้าสายสุขุมวิท เขตกรุงเทพมหานคร เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงบริการหลังการขาย หรือนำมาเป็นข้อมูลในการจัดทำโครงการคอนโดมิเนียมของผู้ประกอบการรายอื่นต่อไป

2. ควรทำการศึกษาโดยเน้นเรื่องคุณภาพของผลิตภัณฑ์รายย่อย เช่น ควรศึกษาว่าห้องชุดรูปแบบใดที่ผู้บริโภคต้องการ รวมทั้งวัสดุก่อสร้างที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และมีความปลอดภัยเพียงพอ และผู้ประกอบการอาจมีการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์โดยการที่ลูกค้าสามารถออกแบบผังห้องชุดเองได้ และทำการศึกษาแนวโน้มความเป็นไปได้ในการก่อสร้างคอนโดมิเนียมในครั้งต่อไป ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคให้มากที่สุด

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบ ทักษะคิด และความพึงพอใจของผู้บริโภคที่พักอาศัยอยู่ในคอนโดมิเนียมเปรียบเทียบกับที่พักอาศัยประเภทอื่นๆ เช่น บ้านเดี่ยว ทาวน์เฮ้าส์ เป็นต้น เพื่อเปรียบเทียบกลยุทธ์และสามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้

เอกสารอ้างอิง

1. กัลยา วานิชย์บัญชา. (2545). *การวิเคราะห์สถิติสำหรับการบริหารและการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .
2. รูปนภ เต็ดแก้ว. (2552). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อบ้านจัดสรรในเขต จังหวัดปทุมธานี*. งานวิจัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
3. ธนวรรณ แสงสุวรรณ และคณะ. (2544). *การบริหารการตลาด*. กรุงเทพฯ : บริษัทเอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด.

4. อธิชา หล่อกิจกุล. (2550). *กระบวนการตัดสินใจ
ใช้อาคารชุดพักอาศัยผู้บริโภคนในเขตดินแดง
กรุงเทพมหานคร. งานวิจัย, มหาวิทยาลัยราช
มงคลชัยบุรี.*
5. อุดลย์ จาตุรงค์กุล. (2546). *พฤติกรรมผู้บริโภค.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*

การประเมินโครงการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

An Evaluated Project Education in Developing Active Learning Activities at North Bangkok University

ธรรมรัตน์ เม่งพัฒน์¹, ประเสริฐ ประวัติรุ่งเรือง²

¹สำนักวิจัย, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, thammarat.me@northbkk.ac.th

²อธิการบดี, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, prasert.pr@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ปีการศึกษา 2558 โดยใช้รูปแบบของอัลคิน เป็นแนวทางประเมิน 5 ขั้นตอน คือ การประเมินระบบ การประเมินการจัดเตรียมโปรแกรม การประเมินการนำโปรแกรมไปใช้ การประเมินเพื่อปรับปรุงโปรแกรม และการประเมินเพื่อรับรองโปรแกรม ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นอาจารย์ผู้สอนจำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการประเมินพบว่า 1. ขั้นตอนการประเมินระบบ พบว่า หลักการ วัตถุประสงค์ และจุดมุ่งหมายของโครงการ การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning มีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูง 2. ขั้นตอนการจัดเตรียมโปรแกรมพบว่า บุคลากร สถานที่ เวลา วัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณมีความเหมาะสมหรือเพียงพออยู่ในระดับค่อนข้างสูง 3. ขั้นตอนการประเมินการนำโปรแกรมไปใช้ พบว่าการดำเนินการของโครงการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างสูง 4. ขั้นตอนปรับปรุงโปรแกรมพบว่า ส่วนใหญ่ดีแล้วจึงมีระดับการปรับปรุงอยู่ในระดับต่ำ 5. ขั้นรับรองโปรแกรม พบว่า อาจารย์ผู้สอนมีความพึงพอใจต่อโครงการอยู่ในระดับสูง

คำสำคัญ เทคนิควิธีสอนที่เน้นการเรียนรู้เชิงรุก, การประเมินโครงการ

Abstract

The purpose of this research was to evaluate a project education developing Active Learning Activities at North Bangkok University in the year of 2015 by using five Alkin evaluation concepts model. They were the evaluation of System Assessment Program Planning, Program Implementation, Program Improvement and Program Certification. The sample used in the research composed of 35 Instructors. The research instruments were 5 rating scale

questionnaires. The statistics analysis of data used were percentages, means and standard deviations.

The findings of the research were as follow. 1). System Assessment The principles aims and goals of this developing learner – cent project were appropriate and at a high level. 2). Program Planning The human resources, places, times, materials and funds we appropriate and at a quite high level.3). Program Implementation The procedures in this Developing learner – centered project were a quite high level. 4). Program Improvement was at a low level. 5). Program Certification Teachers were satisfaction a high level.

Keywords: Active Learning, Evaluated Project

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นหัวใจของการพัฒนามนุษย์ ซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและมี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทำให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ การปฏิรูปการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่ทำให้เกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมทั้งในเชิงความคิด ความเชื่อ และการปฏิบัติ การจัดการศึกษาของประเทศจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนโฉมหน้าใหม่ไปสู่การจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม และจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสูงสุด เพื่อให้เกิดการพัฒนาลักษณะของคนไทยที่พึงปรารถนา คือ ดี เก่ง และมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540 : 1) [1] จากปรัชญาการศึกษาดังกล่าวประเทศไทยได้มีความพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงการจัดการจัดการเรียน การสอนจากการเน้นครู เป็นเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังจะเห็นได้จากการปรับปรุงหลักสูตรตั้งแต่ หลักสูตร พ.ศ. 2503 หลักสูตร พ.ศ. 2521 และหลักสูตร พ.ศ. 2533 ซึ่งยังไม่ประสบความสำเร็จ เท่าที่ควร ดังนั้น ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงได้มีการกำหนดแนวทางการ จัดการศึกษา ในมาตรา 22 ไว้อย่างชัดเจนว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมี ความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด

กระบวนการจัดการ ศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542) [2]

การปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนจึงเป็นการปรับเลื้อยวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนหรือคิดค้นพัฒนาวิธีสอนแบบใหม่ๆ เทคโนโลยีใหม่ๆเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนเพิ่มพูนทักษะการคิดและการแก้ไขปัญหาของผู้เรียน เน้น การ จัด กิจกรรม ที่ให้ ผู้เรียน เกิด ประสบการณ์จริงสามารถเรียนรู้จากสิ่งรอบตัวแล้วนำมาบูรณาการให้เกิดเป็นองค์ความรู้ในตัวเองสร้างบรรยากาศที่เอื้อหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มีความสุขที่จะค้นคว้าศึกษาหาความรู้สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในระหว่างเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังความดีงามให้เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียน (หริสชา ยวรรณกร :2556) [3]

จากการศึกษารูปแบบและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับแนวคิด การจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ศึกษาปรัชญาการศึกษาและจิตวิทยาการศึกษาสาขาต่างๆ พบว่าปรัชญาการศึกษาและแนวคิดด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ต่างๆของนักวิชาการไทยและต่างชาติพบว่ามีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า Active learning เป็นแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับ

แนวการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากที่สุด เนื่องจากเป็นแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสแก่ผู้เรียนได้ทำสิ่งต่างๆและคิดถึงสิ่งที่กำลังทำอยู่ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะทั้งในเชิงความคิด มนุษยสัมพันธ์ และเทคนิควิธี (Kinzie, Schuh, Whitt, & Associates, 2005) [4] ทั้งนี้จากบทบาทเดิมของผู้สอนที่เคยเป็นผู้บอกความรู้ให้จบๆไป จะเปลี่ยนมาเป็นผู้อำนวยความสะดวกคือ เป็นผู้เตรียมและเอื้ออำนวยในการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ และจากเดิมที่เคยคาดหวังให้ผู้เรียนจดจำความรู้ต่าง ๆ นานาเพื่อสามารถนำมาทวนซ้ำได้ ก็ต้องเปลี่ยนมาหวังให้ผู้เรียนรู้จักคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นที่น่าสังเกตว่า Active learning ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีนิสัยสนใจใฝ่หาความรู้เอง ด้วยว่าสาระความรู้ที่เกิดขึ้นจากการศึกษาค้นคว้ามิใช่ความรู้ที่ได้รับจากผู้สอนแต่เพียงแหล่งเดียว และเหนืออื่นใดแนวโน้มในอนาคตของการศึกษานั้นจะมุ่งเน้นในรูปแบบที่เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น ผู้เรียนมีแหล่งที่จะแสวงหาหรือค้นคว้าหาความรู้มากมาย (Gerlach, & Ely, 1971: 2-4) [5]

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพได้ดำเนินการตามโครงการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม 3 กิจกรรมคือการจัดอบรมอาจารย์ผู้สอน การฝึกปฏิบัติการ และการนิเทศติดตามจนถึงปัจจุบันตามลำดับ การประเมินโครงการที่แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการดำเนินงานในแต่ละกระบวนการจึงมีความสำคัญ ดังนั้นผู้ประเมินจึงมีความสนใจที่จะประเมินโครงการการพัฒนาการจัดการศึกษาระบบการเรียนรู้แบบ Active Learning โดยนำรูปแบบการประเมินของอัลคิน (Alkin) มาประเมินความก้าวหน้าของ

โครงการ ติดตามการดำเนินงานของโครงการเพื่อให้ทราบถึงผลของการดำเนินงานของโครงการซึ่งจะนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงเพื่อให้โครงการบรรลุผลตามเป้าหมายของโครงการที่ได้กำหนดไว้

วัตถุประสงค์

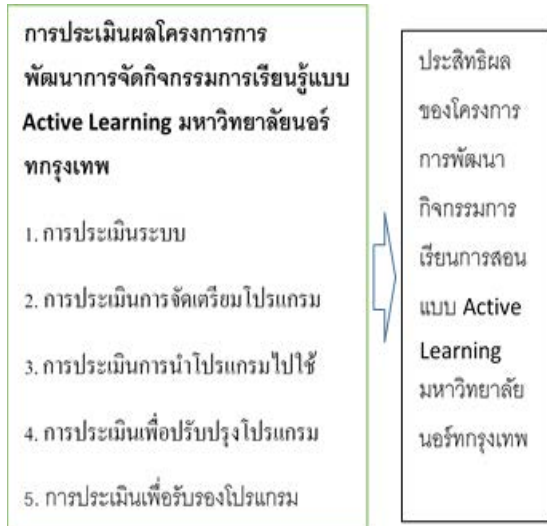
เพื่อประเมินโครงการพัฒนาการจัดการศึกษาระบบการเรียนรู้แบบ Active Learning ของมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ประจำปีการศึกษา 2558

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ค้นคว้าเพื่อนำผลที่ได้จากการประเมินโครงการพัฒนาการจัดการศึกษาระบบการเรียนรู้แบบ Active Learning ของมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาแนวทางในการดำเนินงานให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ โดยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นและเป็นประโยชน์กับนักศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การประเมินโครงการพัฒนาการจัดการศึกษาระบบการเรียนรู้แบบ Active Learning ของมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ประจำปีการศึกษา 2558 โดยใช้รูปแบบการประเมินของแบบจำลองการประเมินของอัลคิน มาร์วินชี (Mavin C. Alkin, 1969) อ้างถึงในศิริชัย กาญจนวาสี. (2545) [6] ได้เสนอรูปแบบการประเมินเรียกว่า CSE (Center for Study of Evaluation Approach) โดยมีกรอบการประเมินดังนี้

แผนภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การประเมินโครงการพัฒนาการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ของมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ มีนิยามศัพท์เฉพาะในการประเมินโครงการดังนี้

1. โครงการพัฒนาการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning หมายถึง การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีการจัดกิจกรรม 3 กิจกรรม คือ การจัดอบรมอาจารย์ใหม่ การฝึกปฏิบัติการ และการนิเทศกำกับติดตาม
2. อาจารย์ หมายถึง อาจารย์ที่ได้รับการบรรจุใหม่ ประจำมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพที่เข้ารับการอบรมให้มีทักษะการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ในปีการศึกษา 2558
3. การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการวัดที่มีการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีระบบ เพื่อนำไปใช้ในการตรวจสอบผลการดำเนินงานของโครงการพัฒนาการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ปีการศึกษา 2558 โดยในการวิจัยครั้งนี้ได้นำรูปแบบการประเมินของอัลคิน (Alkin) มาใช้ในการประเมินโครงการ ประกอบด้วย กระบวนการ 5 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 การประเมินระบบ (System Assessment) หมายถึง การประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการ ขอบข่าย ความจำเป็น ปัญหา และวัตถุประสงค์ของโครงการว่า ผู้สอนมีความคิดเห็นว่าจะเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.2 การประเมินการวางแผนโครงการ (Program Planning) หมายถึง การประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนของโครงการซึ่งประกอบด้วย บุคลากร สถานที่ เวลา และวัสดุอุปกรณ์ ว่าผู้สอนมีความเห็นว่าเหมาะสมเพียงพอมากน้อยเพียงใด ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดเตรียมโปรแกรมที่ผู้ประเมินสร้างขึ้น

3.3 การประเมินการนำโปรแกรมไปใช้ (Program Implementation) หมายถึง การประเมินความคิดเห็นของผู้สอนผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของโครงการว่ามีการดำเนินงาน การปฏิบัติงานของบุคลากร และกิจกรรมที่จัดว่าปฏิบัติเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำโปรแกรมไปใช้ที่ผู้ประเมินสร้างขึ้น

3.4 การประเมินเพื่อปรับปรุงโครงการ (Program Improvement) หมายถึง การประเมินความคิดเห็นของครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องกับโครงการว่ากิจกรรมทั้ง 3 กิจกรรมได้แก่ การอบรมอาจารย์ใหม่ การฝึกปฏิบัติงานและการนิเทศกำกับติดตามควรมี

การปรับปรุงเล็กน้อยเพียงใด ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงโปรแกรมที่ผู้ประเมินสร้างขึ้น

3.5 การประเมินเพื่อรับรองโปรแกรม (Program Certification) หมายถึง การประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของอาจารย์ที่มีต่อโครงการซึ่งพิจารณาจากกิจกรรมทั้ง 3 กิจกรรม ได้แก่ การอบรมครูผู้สอน การฝึกปฏิบัติงานและการนิเทศกำกับติดตามวัดได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรองโปรแกรมที่ผู้ประเมินสร้างขึ้นเลือกใช้รูปแบบที่กำหนดไว้ให้เท่านั้น และให้ยึดถือตามไฟล์ตัวอย่างที่จัดไว้ให้เป็นอย่างสำคัญ

ระเบียบวิธีวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยการประเมินผลโดยใช้รูปแบบของอัลคิน เป็นแนวทางประเมิน 5 ขั้นตอน คือ การประเมินระบบ การประเมินการจัดเตรียมโปรแกรม การประเมินการนำโปรแกรมไปใช้ การประเมินเพื่อปรับปรุงโปรแกรม และการประเมินเพื่อรับรองโปรแกรม กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นอาจารย์ผู้สอนที่เข้าโครงการอบรมในปีการศึกษา 2558 จำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale) เกณฑ์แปลความหมายค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์ของเบส (Best:1977) [7] ดังนี้

4.50 - 5.00	สูง
3.50 - 4.49	ค่อนข้างสูง
2.50 - 3.49	ปานกลาง
1.50 - 2.49	ค่อนข้างต่ำ
1.00 - 1.49	ต่ำ

ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ reliability coefficient alpha ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.943

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

สรุปผลการวิจัย

จากการสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์ใหม่มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ประจำปีการศึกษา 2558 ซึ่งได้เข้าร่วมอบรมในโครงการ จำนวน 35 ได้ผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการประเมินการดำเนินโครงการ

ประเด็นการประเมิน	μ	σ	แปลผล
1. การประเมินระบบ (System Assessment)	4.80	0.874	สูง
2. การประเมินการจัดเตรียมโปรแกรม (Program Planning)	4.48	0.290	ค่อนข้างสูง
3. การประเมินการนำโปรแกรมไปใช้ (Program Implementation)	4.44	0.271	ค่อนข้างสูง
4. การประเมินเพื่อปรับปรุงโปรแกรม (Program Improvement)	1.38	0.373	ต่ำ
5. การประเมินเพื่อรับรองโปรแกรม (Program Certification)	4.50	0.390	สูง

จากตาราง 1 ผลการวิจัยพบว่าผู้เข้ารับการอบรมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในด้านการประเมินระบบผู้เข้ารับการอบรมมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานในด้านการประเมินระบบอยู่ในระดับสูง มีค่า $\mu = 4.80$ ด้านการประเมินการจัดเตรียมโปรแกรม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ

ค่อนข้างสูง มีค่า $\mu = 4.48$ ในด้านการประเมิน การนำโปรแกรมไปใช้ มีความคิดเห็นในระดับสูงมี ค่า $\mu = 4.44$ ในด้านการประเมินเพื่อการ ปรับปรุงโปรแกรม พบว่าผู้เข้ารับการอบรม มีความ ต้องการให้ปรับปรุงโปรแกรมอยู่ในระดับต่ำ มีค่า $\mu = 1.38$ ส่วนการประเมินเพื่อรับรองโปรแกรม พบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับสูงมีค่า $\mu = 4.50$

อภิปรายผล

จากผลการประเมินโครงการการพัฒนาการจัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ของ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพมีประเด็นที่ผู้วิจัยมา อภิปรายผลดังนี้

1. การประเมินระบบของโครงการการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ของมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ผลการศึกษาพบว่า หลักการ ขอบข่าย ความจำเป็น ปัญหา และวัตถุประสงค์ของโครงการ ผู้เข้ารับการ อบรมมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับสูง กล่าวได้ ว่า หลักการ ขอบข่าย ความจำเป็นของโครงการ พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ของมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพมีความ เหมาะสม และสอดคล้องเป็นปัจจุบัน อาจารย์ผู้สอน ได้เห็นความสำคัญและเข้าใจวัตถุประสงค์ ของโครงการที่ให้การสนับสนุนให้ผู้สอนเกิดแนวคิดใน การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ของมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพอาจเป็นเพราะ อาจารย์ที่เข้ารับการพัฒนาสมัครใจเข้าร่วมพัฒนา และมีความคาดหวังจะนำความรู้และทักษะที่ได้ไป ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและที่สำคัญคือมีการ นิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่องจากวิทยากรภายใน มหาวิทยาลัยมีพี่เลี้ยงอาจารย์ใหม่ซึ่งเป็นอาจารย์ใน

แผนกพัฒนาการเรียนการสอนที่มีประสบการณ์ใน การให้คำปรึกษาได้ตลอดเวลาซึ่ง สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ ต้องการให้เกิดการเรียนรู้ ความเจริญงอกงามการ สร้างองค์ความรู้อันเกิดจากสภาพแวดล้อม สังคมการ เรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนเรียนรู้อย่างตลอดชีวิต สอดคล้องกับ Ubben (2001) [8] ที่นำเสนอแนวคิด ของรูปแบบการพัฒนาวิชาชีพครูประกอบด้วย รูปแบบการพัฒนาที่เกิดจากความต้องการของครูเอง โดยเชื่อว่าผู้ที่จะกำหนดความต้องการและความ จำเป็นในการพัฒนาคือตนเองรูปแบบการสังเกตและ การประเมิน โดยการให้เพื่อนครูสังเกตและมีผล ย้อนกลับเพื่อนครูด้วยกันรูปแบบมีส่วนเกี่ยวข้องกับ การพัฒนาเป็นการ

2. การประเมินการจัดเตรียมโปรแกรมโครงการการพัฒนาการจัดกิจกรรมแบบ Active Learning ของ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ผลการศึกษพบว่า งบประมาณ บุคลากร สถานที่ เวลาและวัสดุ อุปกรณ์ของโครงการ อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูงกล่าวได้ว่า การ วางแผนกำหนด ระยะเวลาในการควบคุม กำกับ นิเทศเหมาะสม วิทยากรมีความรู้เหมาะสมในการ อบรม การจัดบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการ สถานที่ งบประมาณในการจัดโครงการการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ของมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพมีความ เหมาะสมและเพียงพอ

3. การประเมินการนำไปใช้ของโครงการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ของมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ผล การศึกษาพบว่า การดำเนินงานการปฏิบัติงานของ

บุคลากร และกิจกรรมของโครงการผู้สอนมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับสูงกล่าวได้ว่ามีการประชุมวางแผนในการดำเนินงาน มีความชัดเจนของปฏิทินปฏิบัติงานกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนระยะเวลา ขั้นตอนการปฏิบัติงาน กิจกรรมการฝึกปฏิบัติการสอนจริง การจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์งบประมาณรวมทั้งการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการปฏิบัติงาน เนื่องจากโครงการมีการกำหนดสาระและกระบวนการความรู้ที่นำไปประยุกต์ใช้ได้จริง และสามารถพัฒนาอาจารย์ในทุกๆ ด้านได้อย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง มีแนวทางในการนำรูปแบบการพัฒนาอาจารย์อุดมศึกษาเป็นผลการวิจัยไปใช้ในหลากหลายวิธีการ อาทิแบบการเป็นที่เลี้ยง สอนงาน (Coaching) แบบเครือข่าย (Network) แบบการจัดโปรแกรมร่วม ร่วมกับการฝึกอบรมเป็นต้น โดยในทุกๆ วิธีการจะมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรคตลอดจนความต้องการของผู้เข้ารับการพัฒนาและผู้ที่เกี่ยวข้อง กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์กำหนดกลุ่มเป้าหมาย กำหนดสาระการพัฒนา กำหนดวิทยากรและบุคลากร สร้างสาระในการพัฒนารวบรวมคัดเลือกสาระ กำหนดการพัฒนา กำหนดเกณฑ์ วิธีประเมินผล ออกแบบวิธีการพัฒนาจัดเตรียมวิทยากรและบุคลากร พัฒนาเครื่องมือพัฒนาดำเนินการพัฒนามีการประเมินผลและมีกลไกการปรับปรุงและพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับวงจรพัฒนาบุคลากรตามแนวคิดของ ดนัย เทียนพูน (2545) [9] ได้เสนอแนวคิดว่าธุรกิจมีการแข่งขันกันอย่างรุนแรงและต่างต้องการแสดงให้เห็นถึงความสามารถที่จะเติบโตของธุรกิจหรือเพื่อความอยู่รอดของธุรกิจขณะเดียวกันพฤติกรรมของคนทำงานจะต้องเปลี่ยน

แปลงไปตามยุคสมัยเทคโนโลยี ซึ่งส่งผลทำให้ธุรกิจเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลลัพธ์ (Output) รวมถึงกฎระเบียบ ข้อกฎหมายของรัฐที่เปลี่ยนแปลงทำให้องค์การต่าง ๆ ต้องปรับเปลี่ยนทั้งวิสัยทัศน์ธุรกิจ กระบวนการดำเนินธุรกิจ ทักษะของคนทำงาน และผลการวิจัยของ จงอาจ ทะสา (2550) [10] ที่พบว่าอาจารย์ผู้สอนใหม่มีความมั่นใจต่อการนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมเชิงปฏิบัติการไปใช้ในสภาพจริง อีกทั้งยังเห็นความสำคัญของการส่งเสริมให้นักนักศึกษาได้เรียนรู้อย่างมีความสุขกล้าคิดกล้าแสดงออกตามแนวปฏิรูป

4. การประเมินเพื่อปรับปรุงโปรแกรมของโครงการการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ของมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพผลการศึกษาพบว่า การปรับปรุงของโครงการ ครุมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปรับปรุงน้อย กล่าวได้ว่า การส่งเสริม สนับสนุนครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ของมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพของผู้นิเทศ สถานที่บรรยากาศที่ใช้ในการอบรม ระยะเวลาในการให้ความรู้ การประสานงานกิจกรรมการฝึกปฏิบัติการงบประมาณ การกำกับ ติดตาม ดูแลนิเทศ สอดคล้องกับ จงอาจ ทะสา (2550) [10] ที่กล่าวว่า การพัฒนาครูให้ประสบผลสำเร็จตามแนวปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติจึงจะไม่จบลงที่การจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการเพียงช่วงระยะเวลาสั้นๆแต่จำเป็นต้องมีการวางแผนระยะยาวและให้การติดตามสะท้อนผลอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่าการปฏิบัติการดำเนินการของโครงการอาจารย์ใหม่มีความพึงพอใจต่อโครงการจึง

มีความเห็นสอดคล้องกันว่าโครงการควรมีการปรับปรุงระดับต่ำแสดงให้เห็นว่าขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานมีความเหมาะสมดีแล้ว

5. การประเมินเพื่อรับรองโปรแกรมของโครงการการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ของมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ การศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของอาจารย์ใหม่ที่เข้ารับการอบรมเพื่อยืนยันประโยชน์ของโครงการ อาจารย์มีความคิดเห็นโดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับสูงกล่าวได้ว่าผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ของมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพมีความพึงพอใจในการอบรม การศึกษาดูงาน การนิเทศติดตาม การแนะนำแนวทางการเขียนแผนการเรียนรู้ / แผนการสอน พึงพอใจที่ได้รับความรู้จากวิทยากรและเอกสารประกอบในการฝึกอบรมสอนจากการจัดโครงการการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่แบบ Active Learning ของมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ซึ่งสรุปได้ว่าเป็นโครงการที่ทำให้อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนและมีความพึงพอใจมาก

ข้อเสนอแนะ

1) ควรศึกษาประเมินผลของโครงการการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ของมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ อย่างต่อเนื่อง

2) ควรทำการเปรียบเทียบการประเมินผลสัมฤทธิ์ ก่อนและหลังการดำเนินโครงการเพื่อที่จะได้เห็นผลของโครงการชัดเจนมากขึ้น

3) นำข้อมูลจากการประเมินโครงการไปใช้ปรับปรุงโครงการให้ดียิ่งขึ้น

4) การทำโครงการครั้งต่อไปควรศึกษาความต้องการจำเป็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้นำชุมชน

5) ในการนำรูปแบบการเรียนการสอนแบบ Active Learning ไปใช้จะต้องมีการปรับปรุงหรือประยุกต์รูปแบบให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชานั้นๆ และสอดคล้องกับการเรียนการสอนที่ต้องการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ สามารถคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ได้ซึ่งขั้นตอนต่างๆ สามารถปรับเปลี่ยนได้ให้มีความยืดหยุ่นกับเนื้อหาสาระ และธรรมชาติของแต่ละรายวิชา ตลอดจนความเหมาะสมกับระยะเวลา สอดคล้องกับแนวคิดของจงอาจ ทะสา (2550) [10] ที่สะท้อนให้เห็นว่าการนำวิธีการสอนไปใช้ให้สัมฤทธิ์ผลได้นั้นผู้สอนจะต้องมีความสามารถประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละเนื้อหาและธรรมชาติของแต่ละรายวิชาได้

6) กิจกรรม/กระบวนการพัฒนาอาจารย์ (process) ต้องให้ผู้สอนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา โดยพยายามให้ผู้สอนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนเช่นการวางแผนและการนิเทศติดตามผลรวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้รับการอบรมสะท้อนความคิดที่ได้รับจากกระบวนการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนกว่าครูจะพัฒนาไปสู่ระดับที่คาดหวังไว้ดังนั้นเป้าหมายของการพัฒนาอาจารย์ใหม่ให้มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning จึงมิใช่เพียงการพัฒนาผู้สอนเฉพาะในช่วงการฝึกอบรมเท่านั้นแต่ต้องมุ่งผลผลิต (output) ที่อาจารย์มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ได้เป็นรูปธรรมตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมสอดคล้องกับ

ผลการวิจัยของ เมธิ์ ปี ยะคุณ และสุรชัย เลิศธนาผล
(2551) [11]

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรใช้การวิจัยเชิงคุณภาพศึกษาปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขในการพัฒนาอาจารย์ผู้สอนไปสู่การปฏิบัติตามสภาพจริงในสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งโดยอาจเป็นการวิจัยเชิงบูรณาการระหว่างสาขาวิชา

2) ผู้บริหารและผู้ให้การอบรมควรมีการวิจัยควบคู่ไปกับการจัดอบรมในรูปแบบของการวิจัยเชิงปฏิบัติการซึ่งเกิดผลดีแก่ผู้บริหารผู้ให้การอบรมในเรื่องของความรู้ความเข้าใจในกระบวนการของการพัฒนาอาจารย์ใหม่ที่เป็นระบบ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีผู้วิจัยต้องขอขอบคุณอาจารย์ใหม่ เจ้าหน้าที่สำนักวิจัยที่ช่วยเหลือในกระบวนการอบรมอาจารย์ใหม่ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และที่สำคัญคือมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพที่ได้กรุณาให้ทุนสนับสนุนการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดีผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

[1] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). การเรียนรู้ขุมทรัพย์ในตน (**Learning: The Treasure Within**): รายงานเสนอต่อ ยูเนสโก โดยคณะกรรมการนานาชาติว่าด้วยการศึกษาในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

[2] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่2) พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

[3] หริสา ยงวรรณกร (2556) การปฏิรูปการเรียนรู้ของครูในยุคโลกาภิวัตน์วารสารบริหาร การศึกษา มศว. Vol10, No 19 (2013)

[4] Kuh, G. D., Kinzie, J., Schuh, J. H., Whitt, E. J., & Associates (2005). **Student success in college: Creating conditions that matter.** San Francisco: Jossey-Bass

[5] Gerlach, V.S., & Ely, D.P. (1980). **Teaching and media: A systematic approach** (2nd ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

[6] สิริชัย กาญจนวาสิ. (2545). **ทฤษฎีการประเมิน.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

[7] Best, John W. 1977. **Research in Education.** 3rd ed. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice Hall, Inc.

[8] Ubben, C.G. and Others. (2001). **The Principal : Creative Leadership for Effective School.** 4th. ed. Boston : Allyn and Bacon.

[9] ดนัย เทียนพุด. (2545). การออกแบบและพัฒนาความรู้ในองค์กรโดยมีอาชีพเพื่อมีอาชีพ. กรุงเทพฯ : นาโกต้า.

[10] จงอาจ ทะสา. (2550). การพัฒนาครูตามแนวการปฏิรูปการเรียนรู้ : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านโนนจิกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

[11]เมธี ปิยะคุณ และสุรัชย์ เลิศธนาผล (2551)
การพัฒนาชุดฝึ กอบรมแบบ e-Training เรื่อง
ทักษะการสอนงานสำหรับหัวหน้างาน รายงาน
การวิจัยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

การประเมินผลการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบการจัดชั้นเรียน ออนไลน์

Class Start ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

The Evaluation of Teaching and Learning Through The Online Classes by Class Start for Graduate Level Program at Rajapruk University

ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์

มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, lapetc@rpu.ac.th, ladrojch@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบการจัดชั้นเรียนออนไลน์ Class Start ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ การประเมินใช้กรอบ CIPPIEST ครอบคลุมบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลลัพธ์ ผลกระทบ ประสิทธิภาพ ความยั่งยืนและการส่งต่อและปัญหา กลุ่มตัวอย่างคือนิสิตหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตจำนวน 95 คน เครื่องมือคือแบบตรวจสอบรายการ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบการประเมินกับเกณฑ์ ผลการวิจัยพบว่า 1)ด้านบริบทคือการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบการจัดชั้นเรียนออนไลน์ Class Start สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัย 2)ด้านปัจจัยนำเข้าคือมหาวิทยาลัยมีความพร้อมของอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง 3) ด้านกระบวนการคือClass Startมีดำเนินการจัดได้ดีมากคือสมัครเป็นสมาชิกง่าย ใช้ได้สะดวก เรียนรู้ได้ตลอดเวลา 4) ด้านผลลัพธ์คือสามารถสื่อสารกับอาจารย์ได้สะดวก ได้รับรู้เนื้อหาทั้งก่อน-หลังเรียน สามารถสร้างเนื้อหาได้หลากหลาย มีระบบเอื้อต่อการเรียนการสอนอย่างดี และมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนได้รวดเร็ว 5)ด้านผลกระทบคือสามารถตอบสนองนโยบายเชิงบวก 6) ด้านประสิทธิภาพ คือนิสิตเกิดทักษะการเรียนรู้ มีความพึงพอใจ มีประโยชน์ นำความรู้ไปใช้ในการทำงานได้ โปรแกรมมีคุณภาพ 7)ด้านความยั่งยืนคือใช้สอนในวิชาเดิม และ8)ด้านการส่งต่อคือแนะนำให้นิสิตและอาจารย์ได้ใช้ในวิชาอื่นๆ 9)สำหรับปัญหาคือความสามารถใช้เทคโนโลยีของนิสิตไม่เท่ากัน สัญญาณอินเทอร์เน็ตไร้สายหลุดบ่อยในวันอาทิตย์ และนิสิตส่งงานไม่ทันตามกำหนดเวลา

คำสำคัญ : การประเมินผล ชั้นเรียนออนไลน์Class Start กรอบประเมินCIPPIEST ระดับบัณฑิตศึกษา

Abstract

The objective of this research was to evaluate a graduate-level teaching and learning using the online-classroom management program Class Start at Rajapruk University, Thailand. The CIPPIEST model was used for the evaluative framework which covered eight main areas: general classroom context, input, process, product, impacts, effectiveness, sustainability and transport on the program, and problems occurred from using the program. The questionnaires and checklist forms were used to collect the data from 95 graduate students of M.Ed. and MBA. The data then were analyzed using percentage, mean and standard deviation, and the evaluation was also compared with the criteria. The results from the research were as follows. (1) In terms of the general classroom context, the nature of teaching and learning context was parallel with the university's policies. (2) Input was that the university was equipped with high-speed Internet. (3) The management processes of the program were

well-organized; easy to register, easy to use, and able to use at all time. (4) Product was that it could be used conveniently to communicate and contact with instructors and learners could easily receive the lessons before and after the class. (5) In terms of impacts on the program, the result showed a positive policy impact. (6) The program had high quality and was effective because it increased student's learning skills, satisfactions, and it was useful for students' future usage. (7) For sustainability, the program was used to teach in the originated class. (8) In terms of transportability, it was recommended to other students and colleagues in other classes. And (9) for the problems caused by using the program, students had unequal ability when using the technology, so some students had difficulty using the program. Also the internet access often failed on Sundays, causing some students to turn in their assignments late.

Keywords: evaluation, online classroom Class Start, CIPPIEST, graduate

1. ความเป็นมาของปัญหา

การจัดการเรียนการสอนในยุคโลกไร้พรมแดน ไม่ได้มีการเรียนการสอนอยู่แต่ในชั้นเรียนเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่เป็นการจัดชั้นการเรียนการสอนผ่านสื่อที่หลากหลาย ได้แก่ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านทางอินเทอร์เน็ต ทางโทรศัพท์ ทางโทรศัพท์มือถือ หรือผ่านทางคอมพิวเตอร์ขนาดเล็กส่วนบุคคล (PDA :Personal Digital Assistant) และช่องทางอื่นๆที่หลากหลาย ที่เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของนักศึกษาโดยเฉพาะในศตวรรษที่ 21 ทั้งคุณาจารย์ และนักศึกษาต้องรู้จักบริหารจัดการที่ช่วยให้เกิดทักษะที่สำคัญได้แก่ ทักษะการสืบค้นสารสนเทศ (Information Skill) ทักษะการใช้สื่อ (Media Skill) และทักษะการใช้เทคโนโลยี (Technology Skill) โดยเฉพาะระดับบัณฑิตศึกษาที่มีความจำเป็นที่ต้องสืบค้นข้อมูลที่ทันสมัย รวดเร็ว และมีความสมบูรณ์ ครบถ้วนประกอบการทำรายงานและการทำวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์

จัดการเรียนการสอนผ่านระบบการจัดการชั้นเรียนออนไลน์ ClassStart.org ที่ใช้กันแพร่หลายได้รับการพัฒนาขึ้นโดย คณะวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ผู้ให้บริการ GatoKnow.org) เนื่องในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 84 พรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช 5 ธันวาคม 2554 ศูนย์พัฒนานวัตกรรมเพื่อการจัดการความรู้และการเรียนรู้ (Usable Labs) เพื่อให้บริการฟรีแก่ทุกสถานศึกษาทั่วประเทศไทยในทุกระดับชั้น โดย ClassStart.org มุ่งส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้สอนสามารถออกแบบการเรียนการสอนที่มีความยืดหยุ่นและใช้สื่อเทคโนโลยีของ ClassStart.org เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างสะดวก เนื่องจากสามารถใช้งานได้ง่าย เข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลาเพียงแค่มีคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตก็เพียงพอไม่ต้องติดตั้งและดูแลเว็บไซต์และเครื่องแม่ข่ายเอง

มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ได้จัดการเรียนการสอนด้วยชั้นเรียนออนไลน์ Class Start.org มาใช้ตั้งแต่ปี 2555 โดยสอนในหลักสูตรบัณฑิตระดับปริญญาโทในหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตและหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ในวิชาระเบียบวิธีวิจัย ทฤษฎีและการบริหารการศึกษา โดยใช้ประกอบควบคู่ไปกับการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติ โดยมหาวิทยาลัยมีนโยบายส่งเสริมการใช้สื่อ

ประสม(Multi Media)ที่หลากหลายโดยเฉพาะ e-learning มาช่วยเสริมทักษะผู้เรียนให้สอดคล้องกับความสามารถในศตวรรษที่ 21 ซึ่งการจัดการเรียนการสอนด้วย Class Start มีการประเมินผลติดตามมาเป็น ระยะ (Formative Evaluation) และ ผลการดำเนินการผ่านไปแล้ว 2 ปีจึงสมควรจะมีการประเมินเพื่อการสรุปผล(Summative Evaluation) ประเมินผล ดังนั้นเพื่อให้ทราบผลการจัดการเรียนการสอนผ่านโปรแกรม Class Start ผู้วิจัยในฐานะผู้สอนจึงจัดการประเมินผลการเรียนเพื่อนำผลการวิจัยมาวางแผนและปรับปรุงการเรียนการสอนในรุ่นต่อไปให้ได้ประโยชน์มากขึ้นและเป็นแนวทางพัฒนาการเรียนการสอนผ่านสื่อในวิชาอื่นๆของมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบการจัดชั้นเรียนออนไลน์ Class Start ระดับบัณฑิตศึกษา
2. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบการจัดชั้นเรียนออนไลน์ Class Start ระดับบัณฑิตศึกษา

กรอบแนวคิดการเรียนการสอน

การเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาในระดับที่สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา โดยการศึกษาในระดับนี้มุ่งให้นักศึกษาได้มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ โดยคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: Thailand Qualifications Framework for Higher Education; TQF: H Ed) ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา[1] คือ

- 1) การเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มในการแก้ไขปัญหาและข้อโต้แย้งทั้งในสถานการณ์ส่วนบุคคลและของกลุ่มโดยการแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในการแสวงหาทางเลือกใหม่ที่เหมาะสมไปปฏิบัติได้
- 2) สามารถประยุกต์ความเข้าใจอันต้องแท้ในทฤษฎีและระเบียบวิธีการศึกษาค้นคว้าในสาขาวิชาของตนเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาและข้อโต้แย้งในสถานการณ์อื่นๆ
- 3) สามารถพิจารณาแสวงหาและเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาทางวิชาการหรือวิชาชีพ โดยยอมรับข้อจำกัดของธรรมชาติของความรู้ในสาขาวิชาของตน
- 4) มีส่วนร่วมในการติดตามพัฒนาการในศาสตร์ของตนให้ทันสมัย และเพิ่มพูนความรู้และความเข้าใจของตนอยู่เสมอ และ
- 5) มีจริยธรรมและความรับผิดชอบสูงทั้งในบริบททางวิชาการ ในวิชาชีพและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้เน้น การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (communication and information technology skills) หมายถึง มีความสามารถในการสื่อสารทั้ง การพูด การเขียน โดยเฉพาะทักษะทางด้านภาษาอังกฤษ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นทักษะชีวิตและวิชาชีพ(Life and Career Skills) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning and Innovation Skills) ประกอบด้วย ทักษะการคิดวิเคราะห์(Critical Thinking) ทักษะการสื่อสาร (Communication) ทักษะการทำงานร่วมกัน (Collaboration) และทักษะการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Creativity) รวมทั้งทักษะการใช้สารสนเทศ สื่อ (Media) และทักษะการใช้เทคโนโลยีTechnology) มากขึ้นอาจเป็นทั้งสื่อหลักและสื่อเสริมก็ได้ ทั้งนี้

มหาวิทยาลัยจะต้องจัดให้มีการเรียนการสอนที่หลากหลายและเน้นการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์(e-Learning) เพิ่มจากระบบจัดการการเรียนการสอนปกติ การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์สามารถจัดได้หลายรูปแบบเช่น รูปแบบออนไลน์(Online)เป็นการศึกษาผ่านทางเว็บไซต์ การเรียนรู้ผ่านโทรศัพท์มือถือ(m-Learning) สื่อประสม(Multi Media)ซึ่งเป็นการนำสื่อหลายๆชนิดมาใช้ร่วมกัน

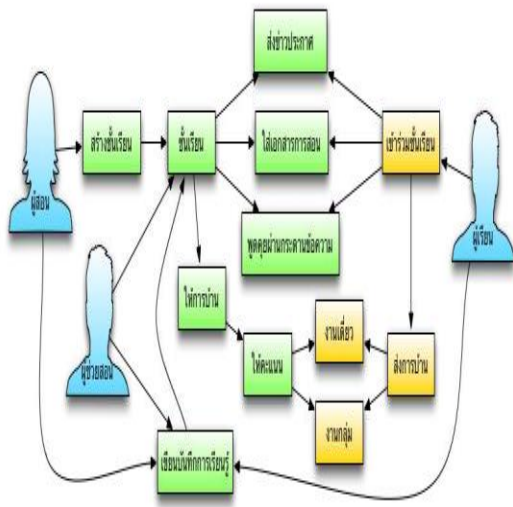
สื่อคอมพิวเตอร์แบบออนไลน์เป็นการใช้สายนำสัญญาณและใช้ซอฟต์แวร์จัดการให้ข้อมูลในเครื่องหนึ่งไปแสดงผลบนเครื่องอื่นได้ และสื่อมัลติมีเดียเป็นระบบเครือข่าย (LAN) อาศัยสายสัญญาณที่เชื่อมโยงติดต่อกันนำข้อมูลมัลติมีเดียจาก เครื่องแม่ข่าย (server) กระจายไปแสดงผลที่ทุกเครื่องที่เป็นลูกข่าย (clients) ในเครือข่าย (network) ข้อดีของระบบออนไลน์คือ

(<http://boom0415kit.blogspot.com/13/04/2016>) สามารถถ่ายทอด เผยแพร่สื่อไร้พรมแดน สามารถปรับปรุงข้อมูลได้ตลอด มีการปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้ ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถเลือกเรียนได้ตามศักยภาพของตนเองและสร้างความรับผิดชอบ ความมั่นใจในตนเองแต่ก็มีข้อเสียคือ ผู้เรียนต้องมีเครื่องคอมพิวเตอร์ ต้องมีความรู้ด้านคอมพิวเตอร์พื้นฐาน บางครั้งอาจมีปัญหาทางด้านเทคนิคเวลาใช้งาน ค่าใช้จ่ายในการใช้งาน อินเทอร์เน็ต ต้นทุนในการพัฒนาแบบเรียนสูงและผู้มีความรู้ในการผลิตและออกแบบสื่อให้มีคุณภาพหาได้ยาก

สื่อคอมพิวเตอร์แบบออฟไลน์(Offline) เป็นการไม่ใช้สายนำสัญญาณซึ่งหมายถึงการนำแผ่นดิสก์หรือแผ่นซีดีที่บันทึกข้อมูลลงบนเครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องเดียว(Stand Alone) ภาพและเสียง

จะแสดงบนเครื่องเดียวเท่านั้น ข้อดีของระบบออฟไลน์คือสามารถใช้ได้ทุกที่ ๆ มีคอมพิวเตอร์ไม่จำเป็นต้องต่อกับระบบ network เพราะภายในตัวสื่อนี้มีความพร้อมอยู่แล้ว เกิดการจูงใจทำให้มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ง่าย และใช้เวลาในการเรียนรู้ไม่มากนักเนื่องจากการใช้งานของโปรแกรมไม่ซับซ้อน แต่ก็มีข้อเสียคือ เป็นสื่อที่มีข้อมูลค่อนข้างกว้างและยากต่อการปรับปรุง ไม่สามารถแก้ไขข้อมูลได้ตลอดเวลา การเรียนจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบทเรียน การให้ผู้เรียนอ่านเนื้อหาไปที่หน้าจอๆ นั้นไม่ใช่การสร้างปฏิสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ ผู้สร้างควรที่จะสร้างสรรค์กิจกรรมหลายรูปแบบเพื่อให้ผู้ใช้เกิดแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้น สื่อต่างๆนี้จะช่วยในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระ สื่อแต่ละชนิดที่นำมาใช้ต้องมีความสัมพันธ์สนับสนุนซึ่งกันและกัน และเพื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้ความเข้าใจยิ่งขึ้น

Class Start เป็นเครื่องมือของผู้สอนที่สร้างบทเรียนออนไลน์ให้นักนิสิตได้เรียนรู้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ผังการทำงานของ Class Start ดังแผนภาพที่ 1 ที่ประกอบด้วยกิจกรรมของผู้สอนและผู้เรียน

แผนภาพที่ 1 ฝั่งการทำงานของ Class Start

คณะวิทยาการจักษุมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้พัฒนาการเรียนผ่านระบบการจัดชั้นเรียนออนไลน์ Class Start ขึ้นเพื่อรองรับรูปแบบจัดการการศึกษาของไทยและมุ่งส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยอนุญาตให้ใช้ฟรี โปรแกรมนี้ผู้สอนสามารถออกแบบการเรียนการสอนที่มีความยืดหยุ่นและใช้สื่อเทคโนโลยีของ ClassStart.org เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างสะดวก เนื่องจากสามารถใช้งานได้ง่าย เข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลาเพียงมีคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเท่านั้น อีกทั้งผู้ใช้ไม่ต้องติดตั้งและดูแลเว็บไซต์และเครื่องแม่ข่ายเอง (ClassStart.org <http://help.classstart.org/manual/home.html> retrieved 13/06/2557)

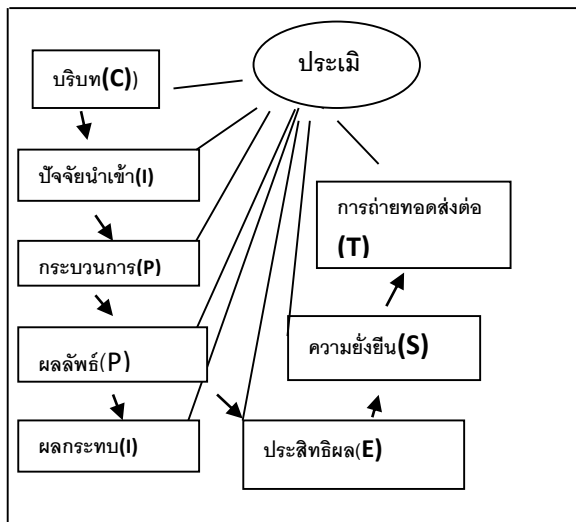
ก่อนเริ่มใช้งานทั้งผู้สอนจะต้องมีการสมัครสมาชิก โดยจะใช้อีเมลเป็นตัวกลางในการสื่อสารผู้ที่ เป็นสมาชิกแล้วจะสามารถแก้ไขข้อมูลสมาชิกและรูปประจำตัวได้ โดยข้อมูลและรายละเอียดเฉพาะสมาชิก ClassStart.org ที่เป็นผู้สอนเท่านั้นที่สามารถ

ดูได้ เมื่อผู้สอนเปิดชั้นเรียนแล้ว ผู้เรียนก็สามารถสมัครเข้าชั้นเรียนได้โดยสมัครเป็นสมาชิกเช่นกัน

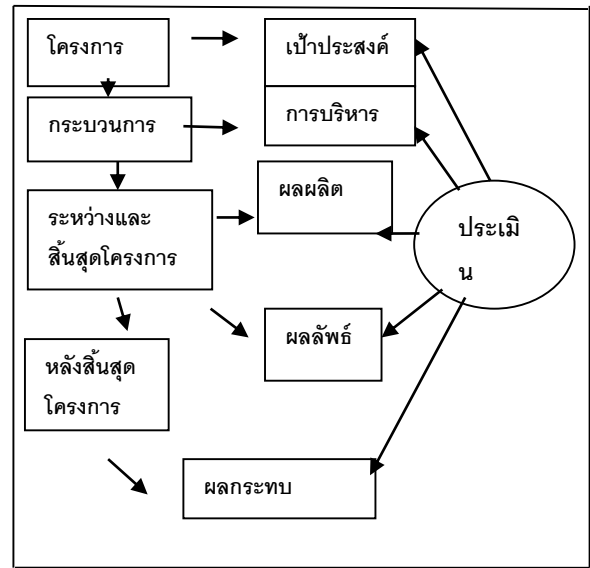
ระบบจัดการชั้นเรียนใน Class Start.org เน้นการจัดการเรียนการสอนที่มีความยืดหยุ่นและหลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนสามารถประยุกต์ใช้เครื่องมือต่าง ๆ ของ ClassStart.org ให้เหมาะสมต่อรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละชั้นเรียน เช่น การเรียนรู้แบบกลุ่ม (Cooperative learning) การเรียนรู้แบบกระตือรือร้น (Active learning) และ การเรียนรู้แบบอุปนัย (Inductive learning) โดยก่อนที่จะเริ่มใช้ความสามารถทั้งหมดของ Class Start.org ผู้สอนจะต้องดำเนินการจัดการชั้นเรียนโดยมีการสร้างชั้นเรียนพร้อมแจ้งลิงก์ของชั้นเรียนนั้น ๆ ให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนจะได้ทำการขอเข้าร่วมชั้นเรียน หลังจากนั้นผู้สอนจะต้องมีการอนุมัติหรือปฏิเสธผู้เรียนในการเข้าชั้นเรียน นอกจากนี้ผู้สอนยังสามารถเพิ่มผู้ช่วยสอนสำหรับชั้นเรียนหนึ่ง ๆ ได้อีกด้วย ซึ่งผู้ช่วยสอนจะได้รับสิทธิในการเข้าใช้ระบบเช่นเดียวกับผู้สอน ไม่ว่าจะเป็น การให้คะแนนผู้เรียน การจัดการข่าวประกาศ การสนทนาร่วมกันผู้เรียน เป็นต้น แต่ผู้ช่วยสอนจะไม่ได้รับสิทธิในการปิดชั้นเรียน ClassStart.org มีระบบเอกสารการสอนที่ช่วยให้ผู้สอนสามารถวางแผนการเรียนการสอนได้อย่างมีลำดับขั้นตอน ผู้สอนสามารถให้เนื้อหาที่ใช้ในการเรียนการสอนแก่ผู้เรียนไว้ก่อนล่วงหน้าทั้งหมดในรูปแบบสื่ออันหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นไฟล์ข้อมูลประเภทต่าง ๆ ไฟล์รูป และวิดีโอคลิป ซึ่งจะเป็นการสร้างผลสัมฤทธิ์ในการสื่อสารและถ่ายทอดความรู้ได้เป็นอย่างดี อีกทั้งด้วยศักยภาพของสื่อสาธารณะทางสังคมในโลกอินเทอร์เน็ต (Social

media) ที่ส่งเสริมให้เกิดการเผยแพร่เนื้อหาความรู้ได้อย่างสะดวก ระบบเอกสารการสอนสำหรับชั้นเรียนของ ClassStart.org สามารถรองรับสื่อเหล่านี้ได้ถูกประเภทอย่างสมบูรณ์แบบทำให้ผู้เรียนสามารถได้รับความรู้ที่เป็นปัจจุบันเท่าทันผู้เรียนในประเทศชั้นนำของโลกได้ นอกจากนี้หากผู้สอนสามารถผลิตไฟล์เสียงหรือไฟล์วิดีโอของการสอนได้ก่อนล่วงหน้าและนำมาเผยแพร่ไว้ในชั้นเรียนของผู้สอนใน ClassStart.org ไว้ก่อนจะทำให้ผู้เรียนสามารถศึกษาเนื้อหาการสอนได้ทั้งก่อนและหลังการเข้าชั้นเรียน ทำให้ผู้สอนสามารถใช้ชั่วโมงในชั้นเรียนเน้นไปที่การพูดคุยซักถามปัญหาข้อสงสัยในเนื้อหาหรือทำกิจกรรมเสริมการเรียนในชั้นเรียนได้มากยิ่งขึ้น

กรอบการประเมิน ใช้ CIPPIEST Model ของ Stufflebeam and Shinkfield [2] และ Stufflebeam and Coryn [3] Zhang, Guili and Others [4] ศิริชัย กาญจนวาสิ [5] และรัตนะ บัวสนธิ์ [6]

กรอบการประเมินการเรียนการสอนของUniversity of Tasmania [7]

การประเมิน 1) บริบท(Context) คือความต้องการ ความจำเป็น ปัญหา นโยบายของมหาวิทยาลัย 2) ปัจจัยนำเข้า(Input) คือปัจจัยด้านอาจารย์ นิสิต อุปกรณ์ ห้องเรียน ความพร้อมพื้นฐานเครือข่าย อินเทอร์เน็ต 3) กระบวนการ(Process) คือการจัดการเรียนการสอน การมอบหมายงาน การประเมินผล 4) ผลลัพธ์(Product) คือผลที่เกิดกับนิสิตด้านผลสัมฤทธิ์ การเรียน ปฏิสัมพันธ์ ความพึงพอใจ ความรู้ที่ได้ ความสามารถการเรียนรู้ผ่านสื่อและความรับผิดชอบ 5) ผลกระทบ(Impact) คือผลการเปลี่ยนแปลงความรู้ ทักษะการเรียนรู้ ทักษะการสอนผ่านสื่อออนไลน์ และความพึงพอใจของอาจารย์ และนิสิต 6) ประสิทธิภาพ(effectiveness) คือความสามารถของ นิสิตต่อในการใช้โปรแกรม 7) ความยั่งยืน (sustainability) คือการนำไปประยุกต์ใช้ในวิชาอื่นๆ และ 8) การถ่ายทอดส่งต่อ(transportability) คือ นิสิตสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนของตนเองและ ถ่ายทอดความรู้สู่เพื่อนร่วมงาน ทีมงานได้ สำหรับการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ที่มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์มีวิชาที่สอนผ่านClassstart.org คือ รายวิชาทฤษฎีและหลักการบริหารการศึกษา การวิจัย

ทางการศึกษา การวิจัยทางธุรกิจ โดยการใส่เนื้อหาวิชา เอกสารประกอบการสอน แบบฝึกหัดข้อสรุป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องดวงพร ทรัพย์ลักษณ์และคณะ [8] ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสื่อการศึกษาชุดวิชา32210 องค์การและการจัดการ และการจัดการเชิงกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพสื่อการศึกษา และความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพสื่อการศึกษา ผลการศึกษาพบว่าสื่อมีคุณภาพระดับมาก รายการนำเสนอน่าสนใจ ภาพ เสียง ตัวอักษรชัดเจน เนื้อหามีความเหมาะสม คู่มือแล้วเข้าใจ เนื้อหาในเอกสารมากขึ้น ได้รับประโยชน์ระดับมาก ความต้องการคือรูปแบบการบรรยายของอาจารย์ พร้อมมีภาพประกอบ ตัวอักษรประกอบ พร้อมมีตารางประกอบ สำหรับวุฒิชัย หนูยอด[9]ได้ศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการสอนโดยใช้สื่อการสอนแบบออนไลน์ วิชาการเขียนโปรแกรมเว็บแบบพลวัต คณะเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนแบบ e-learning โดยเรียนผ่านระบบสร้างสื่อการเรียนการสอนออนไลน์ 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนแบบ e-learning โดยเรียนผ่านระบบสร้างสื่อการเรียนการสอนออนไลน์กับในห้องเรียนปกติ และ 3) เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนแบบe-learning โดยเรียนผ่านระบบสร้างสื่อการเรียนการสอนออนไลน์ โดยกลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาสาขาาระบบสารสนเทศทางคอมพิวเตอร์ ชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา การเขียนโปรแกรมเว็บ

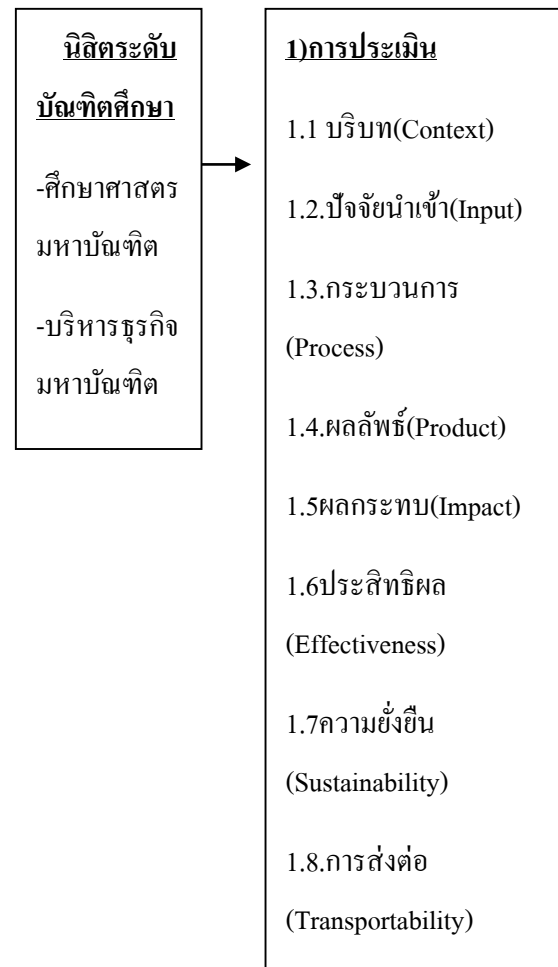
พลวัต จำนวน 44 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มๆ ละ 22 คนกลุ่มที่ 1 กลุ่มทดลองเรียนแบบ e-learning โดยผ่านระบบสร้างสื่อการเรียน การสอนออนไลน์ และกลุ่มที่ 2 กลุ่มควบคุมเรียนในห้องเรียนปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) ระบบสร้างสื่อการเรียนการสอนออนไลน์ และ 2) แบบประเมินผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษาที่เรียนแบบ e-learning โดยผ่านระบบสร้างสื่อการเรียนการสอนออนไลน์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาที่เรียนในห้องเรียนปกติ ซึ่งมีค่า t เท่ากับ 2.22 ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 และ 2) ความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนแบบ e-learning โดยผ่านระบบสร้าง สื่อการเรียนการสอนออนไลน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์พึงพอใจมากที่สุด

จิรา อรรถพร[10] ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการสอนเชิงรุกออนไลน์เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ ของนิสิตปริญญาบัณฑิตในวารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา OJED[11]มีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนารูปแบบการสอนเชิงรุกออนไลน์เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ของ นิสิตปริญญาบัณฑิต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบนี้คือ ผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนารูปแบบจำนวน 5 คน และ ผู้เชี่ยวชาญในการประเมินรูปแบบ 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และแบบประเมินรูปแบบ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 9 องค์ประกอบคือ 1) บทบาทผู้สอน 2) บทบาทผู้เรียน 3) ระบบจัดการเรียนรู้ 4) เนื้อหาของบทเรียน 5) การสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 6) การติดต่อสื่อสารผ่าน เทคโนโลยี 7) กระบวนการส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ 8) การสะท้อนการ

เรียนรู้ของผู้เรียน และ 9) การวัดและ ประเมินผล รูปแบบการสอนเชิงรุกออนไลน์เพื่อส่งเสริม พฤติกรรมการเรียนรู้ มี 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ชั้นศึกษา ค้นคว้า 2) ชั้นเชื่อมโยงปัญหา 3) ชั้นระดมสมอง 4) ชั้นสังเกตการณ์ และ 5) ชั้นสะท้อนคิด ส่วนศรายุทธ เนียนกระโทก[12] ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาระบบ จัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์สำหรับอาจารย์ และนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มี วัตถุประสงค์คือการศึกษาและพัฒนาระบบการ จัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ที่จะช่วย สนับสนุนการทำงานและการเรียน ของนักศึกษาและ อาจารย์เพื่อให้ได้ข้อดีของระบบคือใช้งานได้ง่าย และครอบคลุมความต้องการของผู้ใช้มากที่สุด วิธีการใช้การสัมภาษณ์ สอบถามและวิเคราะห์ระบบ เดิม ผลการวิจัยพบว่าความพอใจของอาจารย์ นักศึกษาต่อระบบอยู่ในระดับดี สำหรับการวิจัยของ Volery and Lord[13] ได้ศึกษาโดยการสำรวจการ เรียนทางอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาสาขาการจัดการที่ ลงทะเบียน online ของมหาวิทยาลัยออสเตรเลีย (Australian University) พบว่ามี 3 องค์ประกอบที่ทำให้ การเรียนประสบความสำเร็จคือการรู้จักวิเคราะห์ แยกแยะ วิจัย (Identify) สามารถใช้เทคโนโลยี (Technology) มีอาจารย์ผู้สอน (Instructor) สอดคล้อง กับ Anderson[14] จาก Athabasca University กล่าว ว่าใน Towards A Theory of Online Learning ว่าการ เรียน Online ที่ประสบความสำเร็จต้องมีปฏิสัมพันธ์ ระหว่างนักศึกษาและอาจารย์ด้วยการเรียนที่ผ่าน web เช่น Blackboard , Moodle การเรียนนี้ต้อง คำนึงถึงเนื้อหา และปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์- อาจารย์ อาจารย์-นักศึกษา และนักศึกษา-นักศึกษา ด้วยกัน โดย Vrasidas and McIsaac [15] กล่าวว่า

องค์ประกอบความสำเร็จการเรียน Online ขึ้นอยู่กับ โครงสร้างลักษณะวิชา (Structure of the course) จำนวนผู้เรียนในชั้นเรียน (Class size) การให้ข้อมูล ตอ บ ก ลั บ (Feedback) ป ร ะ ส บ ก า ร ณ์ แ ล ะ ความสามารถการใช้คอมพิวเตอร์

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรประกอบด้วยนิสิตหลักสูตรศึกษาศาสตร มหาลัยและหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาลัยปี การศึกษา 2555-2557 จำนวน 120 คน แบ่งชั้นตาม หลักสูตรและแต่ละหลักสูตรสุ่มอย่างง่ายได้ กลุ่ม ตัวอย่าง 95 คน

เครื่องมือคือแบบตรวจสอบรายการ แบบสอบถาม และแบบประเมินกิจกรรมโดยหาคุณภาพคือความตรง(Validity)แบบสอบถามโดยอิงผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้ค่า IOC=0.86 และความเที่ยง(Reliability) ด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา(α -coefficient)ของ Cronbach ได้ค่าเท่ากับ0.91

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบกับเกณฑ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1.ลักษณะสภาพการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบการจัดชั้นเรียนออนไลน์ Class Start ระดับบัณฑิตศึกษา จากการตรวจสอบรายการพบว่ามหาวิทยาลัยมีความต้องการให้มีการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ โดยอนุวุฒิ ชูทรัพย์[16] ระบุว่า ในอนาคตอันใกล้ ความรู้จะไม่ได้จำกัดอยู่แต่ในชั้นเรียนหรือในตำราเรียนอีกแล้ว แต่จะกระจายไปอยู่ในเว็บไซต์ หรือสื่อออนไลน์ต่างๆ เพราะฉะนั้นจึงกำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาที่นี้คุ้นชินกับสื่อออนไลน์ด้วยการให้อาจารย์ทุกคนนำบทเรียนออนไลน์ลงในเว็บไซต์ของอาจารย์แต่ละท่าน เพื่อให้บัณฑิตสามารถทบทวนบทเรียนทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนได้ตลอดเวลา การใช้ Class start จึงสอดคล้องนโยบาย ความจำเป็นของมหาวิทยาลัย

2.ผลการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบการจัดชั้นเรียนออนไลน์ Class Start ระดับบัณฑิตศึกษา ดังปรากฏในตารางที่ 2-4

ตารางที่ 1 ผลการประเมินClass start

สภาพ	ตัวบ่งชี้	วิธีประเมิน	เกณฑ์	ผลประเมิน
บริบท	-นโยบาย ความจำเป็น	แบบ ตรวจ สอบ รายการ	ความสอดคล้อง	มีความ สอดคล้อง
ปัจจัย นำเข้า	-เครือข่าย อินเทอร์เน็ต เน็ต -ความ พร้อมของ อาจารย์/ นิสิต	-แบบ ตรวจ สอบ - สัมภาษณ์ อาจารย์ นิสิต	--ใช้ง่าย --รวดเร็ว -ความ พร้อมของ อาจารย์/ นิสิต	-ใช้ได้ง่าย -อินเทอร์เน็ต เน็ต สัญญาณ รวดเร็ว -นำคอมฯ มาเรียน
กระบวนการ	-ก่อนและ ระหว่างการ เรียน -การเข้า ระบบ -เนื้อหา -การส่ง คำตอบ แบบฝึก	แบบสอบ ถาม อาจารย์ นิสิต แบบ บันทึก	-ค่าเฉลี่ย ระดับมาก --ความ สะดวก -ส่งแบบฝึก ทันเวลา -เนื้อหาที่ เข้าใจง่าย	-ได้มาก ถึงมาก ที่สุด -ใช้ได้ สะดวก -ยืดหยุ่น -มีเนื้อหา เข้าใจง่าย -ส่ง ทันเวลา
ผลผลิต ผลกระทบ	-ตอบสนอง นโยบาย	แบบสอบ ถาม	-เชิงบวก	สนอง นโยบาย เชิงบวก
ประ สิทธิภาพ	--ความพึง พอใจและ ประโยชน์	แบบสอบ ถาม	ค่าเฉลี่ย ระดับมาก ขึ้นไป	มีความ พึงพอใจ มีประ โยชน์ มากที่สุด
ความ ยั่งยืน	-ความ ต่อเนื่อง	แบบ ตรวจ สอบ	การใช้ อยู่ใน วิชาเดิม	-มีการใช้ อยู่ในวิชา เดิม
การส่ง ต่อ	-แนะนำ ผู้ติดต่อและ นำไปใช้ต่ กับวิชาอื่นๆ	แบบสอบ ถาม	-การแนะนำ ต่อ	-แนะนำ ให้บัณฑิต และเพื่อน อาจารย์ ไปใช้ใน วิชาอื่น

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความ
คิดเห็นของนิสิตต่อการใช้ Class start ก่อนการเรียน

รายการ	\bar{X}	SD	แปล ผล
1.มีคำแนะนำการใช้โปรแกรมที่ชัดเจน	4.21	.68	มาก
2.การเข้าสู่โปรแกรมทำได้ง่ายไม่ยุ่งยาก	4.33	.61	มาก
3.ตอบสนองการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา	4.52	.63	มากที่สุด
4.มีระบบรองรับการใช้ที่สะดวก	4.31	.60	มาก
5.มีบริการตอบคำถามที่รวดเร็ว	4.40	.70	มาก
6.มีการสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้อย่างพอเพียง	4.26	.73	มาก
7.สมัครเป็นสมาชิกได้ง่ายและสะดวก	4.60	.49	มากที่สุด
8.ใช้ได้สะดวกตลอดเวลา	4.52	.59	มากที่สุด
9.การสร้างไฟล์ข้อมูลทุกประเภททำได้ง่าย	4.48	.59	มาก
รวม	4.40	.43	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่านิสิตเห็นว่าการใช้ Class Start ก่อนการเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมากส่วนรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุดคือสมัครเป็นสมาชิกได้ง่ายและสะดวก รองลงมาคือ ใช้ได้สะดวกตลอดเวลา ตอบสนองการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ส่วนที่อยู่ระดับมากคือการสร้างไฟล์ข้อมูลทุกประเภททำได้ง่าย มีบริการตอบคำถามที่รวดเร็ว การเข้าสู่โปรแกรมทำได้ง่ายไม่ยุ่งยาก มีระบบรองรับการใช้ที่สะดวก มีการสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้อย่างพอเพียง และมีคำแนะนำการใช้โปรแกรมที่ชัดเจน

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความ
คิดเห็นของนิสิตต่อ Class Start ระหว่างการเรียน

รายการ	\bar{X}	SD	แปล ผล
1.มีระบบเอื้อต่อการเรียนการสอนอย่างดี	4.60	.58	มากที่สุด
2.สามารถสร้างเนื้อหาได้หลากหลาย	4.60	.49	มากที่สุด
3.มีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนได้รวดเร็ว	4.55	.59	มากที่สุด
4.มีความยืดหยุ่นสูง	4.24	.85	มาก
5.ทราบผลการประเมินทันที	4.40	.66	มาก
6.สะดวกได้รู้เนื้อหาทั้งก่อน-หลังเรียน	4.67	.47	มากที่สุด
7.สามารถสื่อสารกับอาจารย์ได้สะดวก	4.71	.45	มากที่สุด
รวม	4.53	.47	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่าคิดเห็นของนิสิตต่อ Class Start ระหว่างการเรียนในภาพรวมเห็นว่าอยู่ในระดับมากที่สุดรายข้ออันดับแรกคือสามารถสื่อสารกับอาจารย์ได้สะดวก รองลงมาตามลำดับคือ สะดวกได้รู้เนื้อหาทั้งก่อน-หลังเรียน สามารถสร้างเนื้อหาได้หลากหลาย มีระบบเอื้อต่อการเรียนการสอนอย่างดี และมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนได้รวดเร็ว ส่วนที่อยู่ระดับมากคือทราบผลการประเมินทันที และมีความยืดหยุ่นสูง

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความ

คิดเห็นของนิสิตต่อ Class Start หลังการเรียน

รายการ	\bar{X}	SD	แปลผล
1.คุณภาพของโปรแกรม	4.50	.50	มากที่สุด
2.เกิดทักษะการเรียนรู้	4.64	.48	มากที่สุด
3.นำไปสอนผู้อื่นได้	4.50	.59	มากที่สุด
4.นำความรู้ไปใช้ในการทำงานได้	4.57	.50	มากที่สุด
5.สามารถเรียนรู้ในศาสตร์นี้มากขึ้น	4.52	.55	มากที่สุด
6.โดยภาพรวมมีความพอใจในการเรียนด้วยโปรแกรมนี้นี้	4.62	.49	มากที่สุด
รวม	4.55	.43	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่าคิดเห็นของนิสิตต่อ Class Start หลังการเรียน ทั้งในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยอันดับแรกคือเกิดทักษะการเรียนรู้ รองลงมาตามลำดับคือมีความพอใจในการเรียนด้วยโปรแกรมนี้นี้โดยภาพรวม นำความรู้ไปใช้ในการทำงานได้ สามารถเรียนรู้ในศาสตร์นี้มากขึ้น คุณภาพของโปรแกรมและนำไปสอนผู้อื่นได้

3.ปัญหาการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบการ จัด ชั้ น เรี ย น อ น ไ ล น์ Class Start คือ ความสามารถการใช้เทคโนโลยีของนิสิตไม่เท่ากัน สัญญาณไร้สายหลุดบ่อยในวันอาทิตย์ นิสิตส่งงานไม่ทันตามกำหนดเวลา

สรุปผลการวิจัย

1.การจัดการเรียนการสอนผ่านระบบการจัดชั้นเรียนออนไลน์ Class Start ระดับบัณฑิตศึกษาผลประเมินพบว่า

1.1) **ด้านบริบท** การจัดชั้นเรียนออนไลน์ Class Start มีสอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัย

1.2) **ด้านปัจจัยนำเข้า** มีสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่รวดเร็ว อาจารย์ นิสิตมีความพร้อมใช้เครื่องคอมพิวเตอร์

1.3) **ด้านกระบวนการ** คือสมัครเป็นสมาชิกง่ายและสะดวก ใช้ได้สะดวกตลอดเวลา ตอบสนองการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา การสร้างไฟล์ข้อมูลทุกประเภททำได้ง่าย มีบริการตอบคำถามที่รวดเร็ว การเข้าสู่โปรแกรมทำได้ง่าย ไม่ยุ่งยาก มีระบบรองรับการใช้ที่สะดวก การสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้อย่างพอเพียง และมีคำแนะนำการใช้โปรแกรมที่ชัดเจน

1.4) **ด้านผลลัพธ์** คือสามารถสื่อสารกับอาจารย์ได้สะดวก รองลงมาคือ สะดวกได้รับรู้เนื้อหาทั้งก่อน-หลังเรียน สามารถสร้างเนื้อหาได้หลากหลาย มีระบบเอื้อต่อการเรียนการสอนอย่างดี และมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนได้รวดเร็ว ส่วนที่อยู่ระดับมากคือทราบผลการประเมินทันที และมีความยืดหยุ่นสูง

1.5) **ด้านผลกระทบ** คือตอบสนองนโยบายเชิงบวก

1.6) **ด้านประสิทธิผล** คือนิสิตเกิดทักษะการเรียนรู้ มีความพึงพอใจในการเรียนด้วยโปรแกรมนี้นี้ มีประโยชน์นำความรู้ไปใช้ในการทำงานได้ สามารถเรียนรู้ในศาสตร์นี้มากขึ้น โปรแกรมมีคุณภาพ

1.7) **ด้านความยั่งยืน** คือมีการใช้ Class Start ในวิชาเดิมอย่างต่อเนื่อง และ

1.8) **ด้านการส่งต่อ** คือแนะนำให้ นิสิตและอาจารย์ในมหาวิทยาลัยได้ใช้ในวิชาอื่นๆต่อไปและนำไปสอนผู้อื่นได้

2. ปัญหาคือความสามารถการใช้เทคโนโลยีของนิสิตไม่เท่ากัน สัญญาณอินเทอร์เน็ตไร้สายหลุดบ่อยในวันอาทิตย์ นิสิตส่งงานไม่ทันตามกำหนดเวลา

อภิปรายผล

1 การจัดการเรียนการสอนผ่านระบบการจัดชั้นเรียนออนไลน์ Class Start ระดับบัณฑิตศึกษาพบว่าด้านบริบทมีสอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัย เนื่องจากการเรียนในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคของเทคโนโลยี ดังนั้นมหาวิทยาลัยต้องมีความพร้อมด้านสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่รวดเร็ว รองรับการใช้ที่เพียงพอโดยมหาวิทยาลัยได้ลงนามความร่วมมือกับกลุ่มทรูเมื่อ 17 สิงหาคม 2558 เพื่อติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตบรอดแบนด์ความเร็วสูงและแบบไร้สาย (Wireless LAN) ด้วยเทคโนโลยีสื่อสารทันสมัยบนโครงข่ายคุณภาพของทรู ครอบคลุมทั่วประเทศ เพื่อให้อาจารย์ บุคลากร นิสิตของมหาวิทยาลัยสามารถเชื่อมต่อข้อมูลสื่อสารในโลกออนไลน์ได้อย่างรวดเร็วและไร้ขีดจำกัด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน ทั้งยังวางแผนขยายการใช้งานไปยังวิทยาเขตอื่นๆ เพื่อความเป็นมหาวิทยาลัยแห่งการบริหารจัดการที่มีคุณภาพในระดับนานาชาติ และผลสรุปการสมัครเป็นสมาชิกง่ายและสะดวกเนื่องจากมีรายละเอียดคำแนะนำที่ดีจึงใช้ได้สะดวกตอบสนองการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา สอดคล้องกับแนวคิดของส่วนสรายุทธ เนียนกระโทก[12] ที่ศึกษาและพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์เพื่อจะช่วยสนับสนุนการทำงานและการเรียน เพื่อให้ได้ระบบการใช้งานได้ง่ายและครอบคลุมความต้องการของผู้ใช้มากที่สุด

2. ด้านปัจจัยนำเข้าพบว่าสัญญาณอินเทอร์เน็ตมีความรวดเร็ว อาจารย์ นิสิตมีความพร้อมใช้เครื่องคอมพิวเตอร์นี้เป็นเพราะมหาวิทยาลัยเน้นให้ความสำคัญตามแนว RPU3.0 ที่เน้นให้ทุกหลักสูตรจัดสอนแบบ e-learning สอดคล้องกับจรรยา วรรณพร[10] ที่ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการสอนเชิงรุกออนไลน์เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้

3) ด้านกระบวนการคือสมัครเป็นสมาชิกง่ายและสะดวก ใช้ได้สะดวกตลอดเวลา ตอบสนองการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา การสร้างไฟล์ข้อมูลทุกประเภททำได้ง่าย มีบริการตอบคำถามที่รวดเร็ว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ Class Start ให้บริการการศึกษาทุกระดับจึงต้องต้องใช้ได้ง่าย และได้รับการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยทีมผู้ทรงคุณวุฒิ สอดคล้องกับจรรยา วรรณพร[10]ที่ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการสอนเชิงรุกออนไลน์เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการพบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 9 องค์ประกอบคือ 1) บทบาทผู้สอน 2) บทบาทผู้เรียน 3) ระบบจัดการเรียนรู้ 4) เนื้อหาของบทเรียน 5) การสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

4) ด้านผลลัพธ์คือสามารถสื่อสารกับอาจารย์ได้สะดวกทั้งนี้เป็นเพราะอาจเป็นเพราะนิสิตต้องเรียนด้วยตนเองหากมีข้อสงสัยก็สามารถถามอาจารย์ได้สะดวก ก็จะเกิดการเรียนรู้ได้เพิ่มขึ้นประเด็นนี้จึงมีความสำคัญสอดคล้อง Anderson[14] ที่ว่าการเรียน Online ที่ประสบความสำเร็จต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาและอาจารย์และ Vrasidas and McIsaac [15] ที่พบว่าองค์ประกอบความสำเร็จการเรียน Online ขึ้นอยู่การให้ข้อมูลตอบกลับ (Feedback) ที่ได้จากอาจารย์ และสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: Thailand

Qualifications Framework for Higher Education;

TQF: H Ed) ได้พัฒนา รูปแบบการสอนเชิงรุก
ออนไลน์เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้พบว่าต้อง
มีการสะท้อนคิด

5) **ด้านผลกระทบ**คือตอบสนองนโยบายเชิงบวก
ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป็นประโยชน์แก่ทุกคน
สอดคล้องกับนโยบายของ ClassStart.org ที่มุ่ง
ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ผู้สอนสามารถออกแบบการเรียนการสอนที่มีความ
ยืดหยุ่นและใช้สื่อเทคโนโลยีของ ClassStart.org เพื่อ
ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่าง
สะดวก ใช้งานได้ง่าย เข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลาเพียงแค่มิ
คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตก็เข้าถึงได้ไม่ต้องติดตั้ง
และดูแลเว็บไซต์และเครื่องแม่ข่ายเอง

6) **ด้านประสิทธิผล** คือนิสิตเกิดทักษะการเรียนรู้ มี
ความพึงพอใจในการเรียนด้วยโปรแกรมนี้ มี
ประโยชน์นำความรู้ไปใช้ในการทำงานได้ สามารถ
เรียนรู้ในศาสตร์นี้มากขึ้น โปรแกรมมีคุณภาพทั้งนี้
ClassStart.org มี ทีม ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่พัฒนาอยู่
ตลอดเวลาสอดคล้องกับวุฒิชัย หนูยอด[9] ที่ได้ศึกษา
ประสิทธิผลของรูปแบบการสอนโดยใช้สื่อการสอน
แบบออนไลน์พบว่าความพึงพอใจของนักศึกษาที่
เรียนแบบ e-learning โดยผ่านระบบสร้าง สื่อการ
เรียนการสอนออนไลน์ มากที่สุด

7) **ด้านความยั่งยืน**คือมีการใช้Class start ในวิชาเดิม
อย่างต่อเนื่องเนื่องจากผู้สอนสามารถปรับและพัฒนา
สาระการสอนให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา สอดคล้อง
กับการพัฒนาทักษะให้บัณฑิตในศตวรรษที่ 21 ที่ต้อง
รู้จักบริหารจัดการในทักษะการสืบค้นสารสนเทศ
(Information Skill) ทักษะการใช้สื่อ (Media Skill)

และทักษะการใช้เทคโนโลยี(Technology Skill)

โดยเฉพาะระดับบัณฑิตศึกษา

8) **ด้านการส่งต่อ**คือแนะนำให้นิสิตและอาจารย์ใน
มหาวิทยาลัยได้ใช้ในวิชาอื่นๆต่อไปและนำไปสอน
ผู้อื่นได้ อาจเป็นเพราะเป็นการจัดชั้นเรียนออนไลน์
ฟรีที่ทุกคนเข้าถึงได้ง่าย จึงสอดคล้องนโยบาย ความ
จำเป็นของมหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้อย่างพอเพียง
โดยนำเสนอเนื้อหาเสริมสิ่งที่น่าสนใจพร้อมภาพ
และเสียง

2. ควรปรับปรุงพื้นฐานความสามารถทักษะการใช้
คอมพิวเตอร์ก่อนการจัดการเรียนการสอนผ่านชั้น
เรียนออนไลน์

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราช
พฤกษ์

เอกสารอ้างอิง

[1] สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา,(2552)
กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ

[2] Stufflebeam Shinkfield (2007) *CIPP*

Evaluation Model

www.wmich.edu/evalctr/checklists (retrieved
13/06/2015)

[3] Stufflebeam ,Daniel L.and , Coryn, Chris
L. S.(2014) *Evaluation Theory, Models, and
Applications* CA: Jossy-Bass,2014

[4] Zhang, Guili and others(2011) “Using the Context, Input, Process, and Product Evaluation Model (CIPP)” *Journal of Higher Education Outreach and Engagement*, Volume 15, Number 4, p. 57.

[5] ศิริชัย กาญจนวาสิ, (2556) รูปแบบการประเมินโครงการ ศูนย์ ทดสอบและประเมินเพื่อการพัฒนาการ ศึกษาและวิชาชีพ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

[6]รัตนะ บัวสนธ์(2556) “รูปแบบการประเมิน CIPP และ CIPPIEST มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนและถูกต้องในการใช้”วารสารศิลปการ ศึกษาศาสตร์ วิจัย ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2556)7-24.

[7] University of Tasmania Project Evaluation Toolkit website: <http://www.teaching-learning.utas.edu.au/elearning/evaluating-projects>. สืบค้นวันที่ 4/1/2014

[8]ดวงพร ทรัพย์ลักษณะและคณะ(2557) *คิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสื่อการศึกษาชุดวิชา32210 องค์การและการจัดการและการจัดการเชิงกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช*

[9]วุฒิชัย หนูยอด(2556)ประสิทธิผลของรูปแบบการสอนโดยใช้สื่อการสอนแบบออนไลน์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

[10] จิรภา อรรถพร(2557) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการสอนเชิงรุกออนไลน์เพื่อส่งเสริม พฤติกรรมการเรียนรู้ ของนิสิตปริญญาบัณฑิต วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ทางการศึกษาOJED, Vol.9,

No.4, 2014, pp. 122-136) An Online Journal of Education

<http://www.edu.chula.ac.th/ojed> สืบค้น 14/3/2559.

[11]วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ทางการศึกษาOJED, Vol.9, No.4, 2014, pp. 122-136) An Online Journal of Education <http://www.edu.chula.ac.th/ojed> สืบค้น 14/3/2559.

[12] ศราวุธ เนียนกระ โทก (2557) The Tenth National Conference on Computing and Information Technology, NCCIT2014 pp. 401.

[13] Volery, Thierry and Lord Deborah,(2000) "Critical success factors in online education", *International Journal of Educational Management*, Vol. 14 Issue: 5, pp.216 – 223.

[14] Anderson(2008) “Towards A Theory of Online Learning” *The Theory and Practice of Online Learning* Athabasca University.

[15] Vrasidas and McIsaac (2009) “Factors Influencing Interaction in an Online Course” *American Journal of Distance Education* Volume 13, Issue 3, 1999 Published online: 24 Sep. 2009.

[16] อณาวุฒิ ชูทรัพย์(2015)มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ร่วมกับทรู www.rpu.ac.th สืบค้น 12/04/2559

Zhang, Guili and others(2011) “Using the
Context, Input, Process, and Product
Evaluation Model (CIPP)”
*Journal of Higher Education Outreach
and Engagement*, Volume 15, Number 4,
p. 57.

การประเมินผลโครงการสหกิจศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ในปีการศึกษา 2555

The Evaluation of the Cooperative Education Project, Ratchaphruek College in 2012

ปริศนา ตั้งมุกทาสวัสดิ์

สาขาวิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ,prtang@rpu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิผลโครงการตามวัตถุประสงค์ของโครงการสหกิจศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ในปีการศึกษา 2555 2) ศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่เป็นผู้ดูแลนักศึกษาในโครงการสหกิจศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ในปีการศึกษา 2555 3) ศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่เป็นหัวหน้างานในโครงการสหกิจศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ในปีการศึกษา 2555 4) ศึกษาระดับความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศที่มีต่อสถานประกอบการในโครงการสหกิจศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ในปีการศึกษา 2555 5) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของโครงการสหกิจศึกษา ประชากร คือ ผู้ดูแลนักศึกษาและหัวหน้าหน่วยงาน ที่เป็นตัวแทนสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษาของวิทยาลัยราชพฤกษ์และอาจารย์นิเทศในโครงการสหกิจศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ เครื่องมือที่ใช้วิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) บรรลุประสิทธิผลตามโครงการ คือ บรรลุวัตถุประสงค์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการโดยวัดจากแบบประเมินผลนักศึกษาสหกิจศึกษาในการรับเข้าทำงานเมื่อนักศึกษาสำเร็จการศึกษาในมุมมองของตัวแทนสถานประกอบการในระดับหัวหน้าหน่วยงาน พบว่า หัวหน้าหน่วยงานที่เป็นตัวแทนสถานประกอบการ โดยส่วนใหญ่จะรับนักศึกษาจากวิทยาลัยราชพฤกษ์เข้าทำงานหลังสำเร็จการศึกษา เป็นจำนวน 135 คน และไม่รับเข้าทำงานเป็นจำนวน 6 คน จากจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 141 คน นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษา 2) ผลจากการประเมินนักศึกษาสหกิจศึกษาระหว่างปฏิบัติงานในสถานประกอบที่เข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษาของวิทยาลัยราชพฤกษ์ ในปีการศึกษา 2555 ในมุมมองของผู้ดูแลที่เป็นตัวแทนผู้ประกอบการ ภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.35$) 3) โดยพิจารณาผลการประเมินนักศึกษาสหกิจศึกษาตามวัตถุประสงค์ของโครงการสหกิจศึกษาของวิทยาลัยราชพฤกษ์ ในปีการศึกษา 2555 ตามความคิดเห็นของตัวแทนผู้ประกอบการในภาพรวมอยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.32$) 4) ผลประเมินงานนักศึกษาสหกิจศึกษาระหว่างปฏิบัติงานในสถานประกอบที่เข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษา

ของวิทยาลัยราชพฤกษ์ ในปีการศึกษา 2555 มุมของอาจารย์นิเทศเป็นผู้ประเมินภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$) 5) ปัญหาอุปสรรค คือ การจำกัดด้านเวลาในการออกนิเทศในโครงการสหกิจศึกษา

คำสำคัญ: การประเมิน โครงการสหกิจศึกษา

Abstract

This research aims to 1) to study the successful level according to cooperative education project of student trainees, Ratchaphruek College in the year 2012 2) to study the appropriate level of the entrepreneur who were student trainees' controller in cooperative education project of student trainees, Ratchaphruek College in the year 2012 3) to study the appropriate level of the entrepreneur who were student trainees' supervisor in cooperative education project of student trainees, Ratchaphruek College in the year 2012 4) to study the appropriate level of the college supervisor in cooperative education project of student trainees, Ratchaphruek College in the year 2012 5) to study problems and obstacles of the cooperative education project. Research populations are the entrepreneur who were student trainees' controller and student trainees' supervisor in cooperative education project of student trainees, Ratchaphruek College and the college supervisor in cooperative education project of student trainees, Ratchaphruek College. The research instrument was questionnaire. Percentage, mean and standard deviation analysis were used to examine. Found that the entrepreneur will accept student trainees of Ratchaphruek College when they graduate by 135 acceptance. While 6 student trainees were unacceptable. The most appropriate level of the entrepreneur who were student trainees' controller in cooperative education project of student trainees, Ratchaphruek College in the year 2012 were found at the mean score of 4.35. The most appropriate level of the entrepreneur who were student trainees' supervisor in cooperative education project of student trainees, Ratchaphruek College in the year 2012 were found at the mean score of 4.32. The most appropriate level of the college supervisor in cooperative education project of student trainees, Ratchaphruek College in the year 2012 were found at the mean score of 4.29. The problems and obstacles of the cooperative education project of student trainees, Ratchaphruek College in the year 2012 were time limitation and a period of time.

Keywords: The Evaluation , the Cooperative Education Project

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกในยุคปัจจุบันถือได้ว่า “คน” เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ทั้งปวง ทำให้คนนั้นเป็นกำลังสำคัญในฐานะปัจจัยนำเข้า (Input) ของการพัฒนา และคนที่เป็นปัจจัยนำเข้า จะต้องเป็นคนที่ได้ชื่อว่ามี “คุณภาพ” จึงเป็นข้อมูลที่ส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งพยายามผลิตบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันของเหล่านั้นให้ออกมามีคุณภาพและคุณธรรม ถือเป็นส่วนหนึ่งของความเป็นเลิศที่สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งมุ่งมั่นในการแสวงหาและพัฒนาวิธีการที่จะช่วยให้บรรลุเป้าหมาย เพื่อให้บัณฑิตมีคุณภาพนั้นสถาบันการศึกษาจัดให้มีการเรียน

การสอนที่เน้นประสบการณ์วิชาชีพเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา เริ่มต้นจากวิชาชีพหลายสาขาที่เน้นการเป็นวิชาชีพเชิงปฏิบัติ (Practicing Profession) ได้กำหนดให้ผู้ที่ศึกษาในสาขาดังกล่าว ก่อนสำเร็จการศึกษา อาทิ สาขาศึกษาศาสตร์ จะต้องมีการฝึกสอนในสถานศึกษา (Practice Teaching) หรือมิฉะนั้นก็กำหนดให้มีการศึกษาดูงาน และฝึกงานระยะสั้นเพิ่มเติมในสถานประกอบการ เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษา ซึ่งต่อมาได้ขยายไปสู่การพัฒนาการผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาชีพต่างๆ กว้างขวางขึ้น โดยมีการพัฒนาวิธีการจัดเป็นแบบ “สหกิจศึกษา” (Cooperative

Education) ซึ่งเป็นวิธีการจัดการศึกษารูปแบบหนึ่งเพื่อพัฒนาคุณภาพบัณฑิตที่นิยมกันไปทั่วโลก

ข้อดีของการจัดการศึกษาแบบสหกิจศึกษา (coop.siam.edu/ - Cached - Similar 27 April 2010)

1. นักศึกษามีความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเองมากขึ้น
2. นักศึกษาเรียนรู้การปรับตัว และเข้าใจศักยภาพของตนเองมากขึ้น
3. นักศึกษามีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น
4. นักศึกษาสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดีขึ้น
5. นักศึกษาเข้าใจงานและความถนัดของตนเอง รวมทั้งความชอบใน ตำแหน่งงานต่างๆมากขึ้น
6. อาจารย์ผู้สอน/นิเทศงาน มีความตื่นตัวที่จะเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ มากขึ้น
7. สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถาบันการศึกษา นักศึกษา และอาจารย์
8. มีการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ระหว่าง นักศึกษากับอาจารย์ และระหว่างสถาบันการศึกษา กับสถานประกอบการ
9. อัตราการได้งานทำของบัณฑิตสูงขึ้น
10. บัณฑิตได้รับค่าจ้าง/เงินเดือน มากกว่าเกณฑ์ปกติ

ดังนั้นวิทยาลัยราชพฤกษ์ก็เป็นสถาบันหนึ่งที่ทำให้ความสำคัญในการผลิตบัณฑิต โดยมีการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษาเพื่อผลิตนักศึกษาให้ฝึกปฏิบัติหลังการเรียน ให้นักศึกษามีประสบการณ์จริงในสถานประกอบการ งานวิจัยนี้จะทำให้ทราบโอกาสใน

การรับนักศึกษาไปเป็นพนักงานประจำในสถานประกอบการ และเป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการสหกิจศึกษาของวิทยาลัยราชพฤกษ์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโครงการตามวัตถุประสงค์ของโครงการสหกิจศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ในปีการศึกษา 2555
- 2) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่เป็นผู้ดูแลนักศึกษาในโครงการสหกิจศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ในปีการศึกษา 2555
- 3) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่เป็นหัวหน้างานในโครงการสหกิจศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ในปีการศึกษา 2555
- 4) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศที่มีต่อสถานประกอบการในโครงการสหกิจศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ในปีการศึกษา 2555
- 5) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของโครงการสหกิจศึกษา

ขอบเขตการวิจัย

ประชากร คือ คือ ผู้ดูแลนักศึกษาและหัวหน้าหน่วยงาน ที่เป็นตัวแทนสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษาของวิทยาลัยราชพฤกษ์และอาจารย์นิเทศในโครงการสหกิจศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาที่ใช้ประเมินในการประเมิน การฝึกสหกิจศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ประกอบด้วย วิถีปฏิบัติตนของนักศึกษาในการฝึกงาน การใช้ความรู้ความสามารถของนักศึกษา โดยพิจารณา จากคุณลักษณะส่วนบุคคล ด้านผลสำเร็จของงาน ด้าน ความรู้ความสามารถ ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ด้านประโยชน์ที่สถานประกอบการได้รับ และด้านการ ดำเนินงานของโครงการสหกิจศึกษา รวมทั้งปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นพร้อมข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทาง ในการแก้ไข

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ได้ทราบประสิทธิผลของโครงการตาม วัตถุประสงค์ของโครงการสหกิจศึกษาของนักศึกษา วิทยาลัยราชพฤกษ์ ในปีการศึกษา 2555
- 2) ได้ทราบระดับความคิดเห็นของ ผู้ประกอบการที่เป็นผู้ดูแลนักศึกษาในโครงการสหกิจ ศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ในปีการศึกษา 2555
- 3) ได้ทราบระดับความคิดเห็นของ ผู้ประกอบการที่เป็นหัวหน้างานในโครงการสหกิจ ศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ในปีการศึกษา 2555
- 4) ได้ทราบระดับความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศ ที่มีต่อสถานประกอบการในโครงการสหกิจศึกษา วิทยาลัยราชพฤกษ์ ในปีการศึกษา 2555

5) ได้ทราบปัญหาและอุปสรรคของโครงการ และเป็นข้อมูลในการปรับปรุงวางแผนการจัดทำ โครงการต่อไปในอนาคต

2. แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มีแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่ เกี่ยวข้องต่าง ๆ ดังนี้

สหกิจศึกษา

คำว่า “สหกิจศึกษา” (Cooperative Education) เป็น ศัพท์บัญญัติที่ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอาน เป็น บุคคลแรกที่นำระบบสหกิจศึกษาเข้าไปในประเทศไทย ที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีเมื่อปี พ.ศ. 2536 ได้ บัญญัติขึ้น โดยถอดความจากคำว่า Cooperative Education มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้จัด การศึกษาระบบไตรภาคเพื่อรองรับการปฏิบัติงานสห กิจศึกษาสองครั้ง คือ ในชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มี ภาคสหกิจศึกษาสลับกับภาคเรียนปกติ โดยนักศึกษา ได้เริ่มไปปฏิบัติงานสหกิจศึกษารั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2538 มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์เป็นมหาวิทยาลัยยุคแรก เช่นกันที่จัดสหกิจศึกษาโดยเริ่มในปี พ.ศ. 2541 จากนั้นแนวคิดดังกล่าวได้ขยายไปสู่มหาวิทยาลัยของ รัฐและเอกชนอย่างกว้างขวาง เช่น มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือได้จัดสหกิจ ศึกษาเป็นสามช่วงระยะเวลาคือ 4-2-4 เดือน รวม 10 เดือน โดยจัดในชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ทำให้ระยะเวลา เรียนในหลักสูตรสหกิจศึกษามากกว่าหลักสูตรปกติ หนึ่งปีการศึกษา โดยสรุปอาจกล่าวได้ว่ามหาวิทยาลัย

เทคโนโลยีสุรนารีเป็นสถานศึกษาแรกที่ริเริ่มสหกิจศึกษาในประเทศไทย (วารสารสหกิจศึกษาไทย ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 เดือนมิถุนายน 2552)

การประเมินผลโครงการ

ในการประเมินผลโครงการมีเป้าหมายหลักคือ ต้องการข้อมูลที่บ่งชี้ว่าโครงการที่ดำเนินการนั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่หรือเป็นโครงการที่คุ้มค่าต่อการตัดสินใจในการดำเนินการหรือไม่ รวมถึงการศึกษาว่าในการดำเนินการโครงการมีปัญหาที่ต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขในเรื่องอะไรบ้าง และเป็นโครงการที่มีคุณค่ามากน้อยเพียงใด

การประเมินผลโครงการ หมายถึง กระบวนการที่ก่อให้เกิดการนิเทศในการปรับปรุงโครงการ และการนิเทศในการตัดสินใจผลสัมฤทธิ์ของโครงการ (สมหวัง พิริยานุวัฒน์, 2544)

การประเมินผลโครงการ หมายถึง กระบวนการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อสรุปผลว่าโครงการนั้น ๆ ได้บรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมาย และมีประสิทธิภาพเพียงใด (เขาวดี รวงชัยกุล วิบูลย์ศรี, 2546)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการสหกิจศึกษาได้มีผู้ศึกษาดังนี้

พาทิส คงโตสมา (2555). ศึกษาเรื่อง สหกิจศึกษากับการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตไทย พบว่า สหกิจศึกษาเป็นการจัดการศึกษาแบบบูรณาการร่วมมือ

ระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับสถานประกอบการ เพื่อเตรียมความพร้อมด้านการประกอบอาชีพและการเข้าสู่ระบบการทำงานของบัณฑิตก่อนสำเร็จการศึกษา และเพื่อพัฒนาคุณภาพบัณฑิตตามความต้องการของตลาดแรงงาน การพัฒนาคุณภาพบัณฑิตไทยโดยใช้สหกิจศึกษานั้น สถาบันอุดมศึกษาจะต้องดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงานสหกิจศึกษาของสมาคมสหกิจศึกษาไทย เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักศึกษาและสถานประกอบการที่รับนักศึกษาเข้าปฏิบัติงานในส่วนของสถานประกอบการที่เข้าร่วมสหกิจศึกษานั้นจะต้องเป็นสถานประกอบการที่สอดคล้องกับสาขาวิชาชีพที่นักศึกษากำลังศึกษา มีนโยบายสนับสนุนสหกิจศึกษาที่ชัดเจน และกำหนดผู้นิเทศ เพื่อให้คำแนะนำหรือถ่ายทอดงานแก่นักศึกษา จากการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาสหกิจศึกษา พบว่า นักศึกษาสหกิจศึกษามีศักยภาพในระดับยอดเยี่ยม มีการพัฒนาตนเอง และสอดคล้องกับความต้องการของสถาบันการศึกษาและสถานประกอบการ ทั้งนี้จากการเปรียบเทียบนักศึกษาที่ไปฝึกงานภาคฤดูร้อนกับนักศึกษาในโครงการสหกิจศึกษา พบว่า นักศึกษาสหกิจศึกษามีศักยภาพดีกว่านักศึกษาฝึกงานภาคฤดูร้อน และนักศึกษาสหกิจศึกษามีอัตราการได้งานทำสูงกว่า จากผลสัมฤทธิ์ของสหกิจศึกษาดังกล่าว ประทับกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยเฉพาะการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สหกิจศึกษา จึงเป็นแนวทางที่เหมาะสมใน

การพัฒนาคุณภาพบัณฑิตสำหรับสถาบันอุดมศึกษา ของประเทศไทย

ชลลดา มงคลวนิช. (2552). ศึกษาเรื่อง **ความคิดเห็นต่อการนิเทศงานสหกิจศึกษา** การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษา ตัวแทนสถานประกอบการ และคณาจารย์นิเทศต่อการนิเทศงานในโครงการสหกิจศึกษารวมทั้งความสามารถของคณาจารย์นิเทศและตัวแทนสถานประกอบการ ในการช่วยแก้ปัญหาการปฏิบัติงานของนักศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากนักศึกษา สาขาการโรงแรมและการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม ที่เข้าร่วมโครงการดังกล่าวจำนวน 86 คน ตัวแทนสถานประกอบการ จำนวน 60 คน และคณาจารย์นิเทศจำนวน 12 คน ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2551 ถึงกุมภาพันธ์ 2552 โดยผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการเห็นว่าควรเริ่มการนิเทศงานภายใน 1 เดือนหลังจากปฏิบัติงาน และควรไปนิเทศงานอย่างน้อย 1 ครั้ง ซึ่งตัวแทนสถานประกอบการที่ต้องการให้ประสานงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน คือ พนักงานที่ปรึกษา สำหรับคณาจารย์นิเทศและตัวแทนสถานประกอบการ เห็นว่าในการนิเทศงานควรมีการนัดหมายล่วงหน้าอย่างน้อย 2 สัปดาห์ โดยต้องการให้ประสานงานผ่านทางแผนกบุคคลและฝึกอบรม โดยควรชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการสหกิจศึกษาทุกครั้ง ประโยชน์ที่ตัวแทนสถานประกอบการได้รับมากที่สุดในการนิเทศงาน คือ การเข้าใจวัตถุประสงค์และ

แนวทางในการดำเนินงานสหกิจศึกษา รวมทั้งสามารถช่วยแก้ปัญหาด้านความประพฤติและการปฏิบัติงานของนักศึกษา สำหรับคณาจารย์นิเทศเห็นว่าการนิเทศที่สถานประกอบการสามารถช่วยให้ทราบรายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติงานของนักศึกษาในแผนกต่าง ๆ ความคิดเห็นต่าง ๆ ของตัวแทนสถานประกอบการที่สามารถนำไปปรับใช้ในการเรียนการสอนได้ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของนักศึกษา

พรชัย มงคลวนิช (2552). ศึกษาเรื่อง **ปัจจัยที่ส่งเสริมและลดทอนความสำเร็จในการจัดการศึกษาแบบสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไทย** พบว่าสถาบันการศึกษาส่วนใหญ่มีหลักการในการจัดการศึกษาแบบสหกิจศึกษา เพื่อให้บัณฑิต นักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศได้สัมผัสโลกแห่งความจริงของการทำงานในวิชาชีพของตนและทำให้สถาบันอุดมศึกษามีความเข้มแข็งทางวิชาการยิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มสมรรถนะ มีโอกาสในการได้งานที่ตรงกับวิชาชีพที่เรียนมามากขึ้นและเป็นประโยชน์โดยตรงกับการพัฒนาประเทศ ผลการวิจัยพบว่า การมีผู้รับผิดชอบโครงการสหกิจศึกษาที่ชัดเจนและการที่ภาครัฐมีนโยบายในการสนับสนุนสหกิจศึกษาที่ชัดเจนเป็นปัจจัยส่งเสริมอย่างมากที่สุดในการจัดการศึกษาแบบสหกิจศึกษา แต่มีความเห็นว่าการที่นักศึกษาไม่มีเป้าหมายในอนาคตหลังจากสำเร็จการศึกษาเร็วที่สุดเป็นปัจจัยลดทอนความสำเร็จของการจัดการศึกษาแบบสหกิจศึกษามากกว่าปัจจัยอื่น ๆ อาจารย์นิเทศงานสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษามีความเห็น

สอดคล้องกันว่า การที่สถาบันมีนโยบายอย่างชัดเจนในเรื่องสหกิจศึกษาและการที่มีผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยระดับรองอธิการบดีและมีผู้ประสานงานสหกิจศึกษาระดับมหาวิทยาลัย คณะและภาควิชาเป็นปัจจัยส่งเสริมระบบสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาอย่างมากที่สุด แต่การที่ไม่มีการกำหนดเป้าหมายในอนาคตหลังสำเร็จการศึกษาและการที่นักศึกษาไม่อยากทำงานหนักและต้องการสำเร็จการศึกษาเร็วที่สุด เป็นปัจจัยจุดรั้งให้ระบบสหกิจศึกษาลดลงและไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษาเห็นว่าประสบการณ์จากสหกิจศึกษาทำให้มีการพัฒนาตนเองปรับตัวกับการทำงานจริงและมีความมั่นใจในตนเองมากขึ้นเป็นปัจจัยส่งเสริมให้ระบบสหกิจศึกษามีประสิทธิภาพและแพร่หลาย แต่การที่นักศึกษาไม่อยากทำงานหนักต้องการสำเร็จการศึกษาเร็วที่สุดและไม่มีเป้าหมายในอนาคตหลังสำเร็จการศึกษาเป็นปัจจัยจุดรั้ง ซึ่งทำให้ระบบสหกิจศึกษาลดประสิทธิภาพลงอย่างมาก พนักงานที่ปรึกษาหรือผู้บริหารสถานประกอบการในระบบสหกิจศึกษาเห็นว่าสหกิจศึกษามีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อสถานประกอบการ สถาบันอุดมศึกษามีนโยบายสหกิจศึกษาที่ชัดเจน และการมีอาจารย์ที่ปรึกษาระดับคณะและภาควิชาเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมระบบสหกิจศึกษาให้มีประสิทธิภาพ แต่การที่นักศึกษาไม่อยากทำงานหนักและต้องการสำเร็จการศึกษาเร็วที่สุดและการที่นักศึกษาไม่มีเป้าหมายในอนาคตหลังสำเร็จการศึกษา

เป็นปัจจัยจุดรั้งทำให้ระบบสหกิจศึกษาไม่ประสบความสำเร็จ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ คือ ผู้ดูแลนักศึกษาและหัวหน้าหน่วยงาน ที่เป็นตัวแทนสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษาของวิทยาลัยราชพฤกษ์และอาจารย์นิเทศในโครงการสหกิจศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบประเมินโครงการสหกิจวิทยาลัยราชพฤกษ์ จำนวนออกเป็น 2 ชุด ได้แก่

1. แบบประเมินงานนักศึกษาสหกิจศึกษาระหว่างปฏิบัติงานในสถานประกอบการและแบบประเมินผลนักศึกษาสหกิจศึกษา
2. แบบประเมินผลนักศึกษาสหกิจศึกษาสำหรับผู้แทนสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษา วัดความคิดเห็นออกมาเป็นแบบมาตรวัด 5 ระดับ คือ
 - 5 = เหมาะสมมากที่สุด
 - 4 = เหมาะสมมาก
 - 3 = เหมาะสมปานกลาง
 - 2 = เหมาะสมน้อย

1 = เหมาะสมน้อยที่สุด

และคำถามปลายเปิดสำหรับปัญหาอุปสรรค
ข้อบกพร่อง และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล

การวิเคราะห์ในส่วนนี้เป็นการประเมินความ
สัมฤทธิ์ผลจากแบบประเมินงานนักศึกษาสหกิจศึกษา
ระหว่างปฏิบัติงานในสถานประกอบที่เข้าร่วม
โครงการสหกิจศึกษาของวิทยาลัยราชพฤกษ์ ในปี
การศึกษา 2555 โดยมีรายละเอียดดังนี้

- ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ
แบบประเมินงานนักศึกษาสหกิจศึกษาระหว่าง
ปฏิบัติงานในสถานประกอบที่เป็นระดับหัวหน้า
หน่วยงานในการรับนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการสหกิจ
ศึกษาของวิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีการศึกษา 2555 เข้า
ทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว พบว่า หัวหน้า
หน่วยงานที่เป็นตัวแทนสถานประกอบการส่วนใหญ่
จะรับนักศึกษาจากวิทยาลัยราชพฤกษ์เข้าทำงานหลัง
สำเร็จการศึกษา เป็นจำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ
95.7 และไม่รับเข้าทำงานเป็นจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อย
ละ 4.3 จากจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 141 คน

- ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ
แบบประเมินงานนักศึกษาสหกิจศึกษาระหว่าง
ปฏิบัติงานในสถานประกอบที่เข้าร่วมโครงการสหกิจ
ศึกษาของวิทยาลัยราชพฤกษ์ในปีการศึกษา 2555 ตาม
ความคิดเห็นของผู้ดูแลนักศึกษาที่เป็นตัวแทน

ผู้ประกอบการเป็นผู้ประเมิน ในภาพรวมอยู่ในระดับ
เหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.73)

- ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ
แบบประเมินผลนักศึกษาสหกิจศึกษาตามวัตถุประสงค์
ของโครงการสหกิจศึกษาของวิทยาลัยราชพฤกษ์ ในปี
การศึกษา 2555 ตามความคิดเห็นของตัวแทน
ผู้ประกอบการระดับหัวหน้างานในภาพรวมอยู่ใน
ระดับความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.62)

- ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผล
จากแบบประเมินงานนักศึกษาสหกิจศึกษาระหว่าง
ปฏิบัติงานในสถานประกอบที่เข้าร่วมโครงการสหกิจ
ศึกษาของวิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีการศึกษา 2555 ในมุมมอง
ของอาจารย์นิเทศเป็นผู้ประเมินภาพรวมอยู่ในระดับ
เหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.77)

ข้อคำถามปลายเปิดของแบบประเมินผล
นักศึกษาสหกิจศึกษาตามวัตถุประสงค์ของโครงการ
สหกิจศึกษาของวิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีการศึกษา 2555
ตามความคิดเห็นของตัวแทนผู้ประกอบการเห็นว่า

จุดเด่นของนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการสหกิจ
ศึกษาของวิทยาลัยราชพฤกษ์ในปีการศึกษา 2555
นักศึกษามีความขยันในการทำงาน มีมนุษยสัมพันธ์ดี
ตั้งใจมุ่งมั่นทำงานที่ได้รับมอบหมาย มีความ
รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา กิริยาจาสุภาพ กระตือรือร้น
ชอบช่วยเหลือผู้อื่น โดยเฉพาะเพื่อนร่วมงาน อดทน
ซื่อสัตย์ เรียนรู้งานบางอย่างได้เร็ว บุคลิกเรียบร้อย มี
ระเบียบวินัยในการทำงาน การแต่งกายเรียบร้อยและมี

อัยยาศัยดีเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้อย่างดี กล้าแสดงออก
ทางความคิดและพฤติกรรม มีความอ่อนน้อมถ่อมตน
แต่ก็มีมั่นใจในตัวเองเช่นกัน

ข้อควรปรับปรุงของนักศึกษา

- เรื่องศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการทำงาน ควรศึกษาหา
ความรู้เพิ่มเติม

- เรื่องภาษาอังกฤษที่ควรอบรมภาษาอังกฤษให้
มากก่อนการออกไปฝึกงานในโครงการสหกิจศึกษา

- ในช่วงแรกการเรียนรู้งานของนักศึกษาที่เข้า
ฝึกสหกิจศึกษาก่อนข้างช้า

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอื่นๆสำหรับโครงการสหกิจศึกษา
ของวิทยาลัยราชพฤกษ์

- เมื่อรู้จุดเด่นและข้อควรปรับปรุงของนักศึกษา
แล้ว ควรเรียกนักศึกษามาพูดคุยเพื่ออธิบายการทำงาน
ให้นักศึกษาเข้าใจในระบบการทำงาน ทำให้นักศึกษาที่
รู้จุดเด่นสามารถนำจุดเด่นไปพัฒนาให้ดีขึ้นและข้อควร
ปรับลดข้อด้อยของตนเองให้น้อยลง

- อาจารย์ในโครงการสหกิจศึกษาควรให้ความสนใจใส่
ใจกับนักศึกษาที่เข้าร่วมใน โครงการสหกิจศึกษาให้
มากกว่านี้

- สำนักสหกิจศึกษาและแนะแนวอาชีพควรมี
รายชื่อบริษัทหรือรายชื่อสถานประกอบการที่เป็นที่
รู้จักและมีชื่อเสียง เพื่อเป็นทางเลือกให้นักศึกษาได้เข้า
ไปฝึกงาน และสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ

ควรมีสายวิชาชีพเฉพาะ หรือหน่วยงานที่ตรงกับคณะ/
สาขามากขึ้น

ปัญหาและอุปสรรคในการวิจัย

- ระยะเวลาในการนิเทศนักศึกษาตามสถาน
ประกอบการของอาจารย์นิเทศมีระยะน้อยเกินไป การ
ได้รับข้อมูลจากสถานประกอบการยังไม่เพียงพอใน
การพัฒนา

5. ข้อเสนอแนะแบ่งออกเป็น 2 หัวข้อย่อยดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลงานวิจัยไปใช้

- ข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยนี้สามารถนำไปใช้เป็น
แนวทางในการพัฒนาจัดการเรียนการสอน
เสริมสร้างนักศึกษาให้มีคุณสมบัติตรงกับ
ความต้องการของสถานประกอบการ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

- ควรศึกษาความพึงพอใจในคุณลักษณะของ
นักศึกษาที่ผู้ประกอบการเป็นรายละเอียด

- ควรศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่เข้าฝึก
ประสบการณ์ในสถานประกอบการเป็นรายละเอียด

เอกสารอ้างอิง

[1] ชลลดา มงคลวนิช. (2552). *ความคิดเห็นต่อ
การนิเทศงานสหกิจศึกษา*. วารสารสหกิจ
ศึกษาไทย. ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 เดือนมิถุนายน
2552, หน้า 101.

- [2] พรชัย มงคลวนิช. (2552). *ปัจจัยที่ส่งเสริมและจุดริ้วความสำเร็จในการจัดการศึกษาแบบสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไทย. วารสารสหกิจศึกษาไทย. ปีที่1 ฉบับที่ 1 เดือนมิถุนายน 2552, หน้า 19 - 20*
- [3] พาทีศ คงโสมมา. (2555). *สหกิจศึกษากับการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตไทย. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม. ปีที่2 ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน - ธันวาคม 2555.*
- [4] เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2546). *การประเมินโครงการแนวคิดและแนวปฏิบัติ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร.*
- [5] สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2544). *รวมบทความทางการประเมินโครงการ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร.*
- [6] สมาคมสหกิจศึกษาไทย. (2552). *วารสารสหกิจศึกษาไทย. ปีที่1 ฉบับที่1 เดือนมกราคม – มิถุนายน 2552. กองบรรณาธิการวารสารสหกิจศึกษาไทย. จังหวัดนครราชสีมา.*
- [7] (27/04/2010). *ข้อดีของการจัดการศึกษาแบบสหกิจศึกษา. (coop.siam.edu/ - Cached - Similar 27 April 2010)*
<http://www.mfu.ac.th/division/co-op-education/job.php>
(6/05/2010).

การประยุกต์ใช้กูเกิล คลาสรูม สำหรับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการวิเคราะห์
และออกแบบระบบของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

**Google Classroom Application in Learning Management for System
Analysis and Design Course of Students in the Faculty of Information
Technology, North Bangkok University**

อนุมาศ แสงสว่าง¹, ดร.เฉลิมชัย วิโรจน์วรรณ²

¹คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, anumas.sa@northbkk.ac.th

²สำนักวิจัย, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, chalermchai.wi@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการประยุกต์ใช้กูเกิล คลาสรูม สำหรับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการวิเคราะห์และออกแบบระบบของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ มีวัตถุประสงค์เพื่อประยุกต์ใช้โปรแกรมกูเกิล คลาสรูม ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการวิเคราะห์และออกแบบระบบ พร้อมทั้งศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้โปรแกรมกูเกิล คลาสรูม ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการวิเคราะห์และออกแบบระบบ ในการดำเนินงานวิจัย ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณา ตรวจสอบ และให้คำแนะนำในการออกแบบชั้นเรียนกูเกิล (Google Classroom) ในรายวิชาการวิเคราะห์และออกแบบระบบและส่วนที่ 2 ผู้ใช้ระบบ ซึ่งได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ ชั้นปีที่ 3 คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 37 คน ผลจากการดำเนินงานวิจัยอาจารย์ผู้สอนสามารถสร้างชั้นเรียนและเชิญนักเรียนเข้าสู่ชั้นเรียน แจ้งข่าวสาร อัปเดตผลงาน การบ้าน ส่งคืนงานที่ตรวจแล้ว และส่งข้อความถึงผู้เรียน ผู้เรียนสามารถศึกษาเนื้อหาของบทเรียน ส่งและรับคืนงานได้ และจากการหาค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการใช้โปรแกรมกูเกิล คลาสรูม ปรากฏว่ามีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจคือ 4.32 คือผู้ที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งจากผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่าการประยุกต์ใช้โปรแกรมกูเกิล คลาสรูม สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางหนึ่งสำหรับการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี และสามารถนำโปรแกรมกูเกิล คลาสรูม ไปประยุกต์ใช้กับรายวิชาต่างๆ ในมหาวิทยาลัยได้

คำสำคัญ : กูเกิล คลาสรูม สื่อการเรียนการสอน

Abstract

This research aimed to apply the Google Classroom Program in learning management for System Analysis and Design Course, as well as study satisfaction of Google Classroom Program users in learning management for System Analysis and Design Course. In conducting the research, the researcher divided the sample group into 2 parts, that is, part 1: experts for considering, verifying and providing advice in designing the Google Classroom Program for System Analysis and Design Course and part 2: system users, i.e., 37 third-year students majoring in Information Technology of the Faculty of Information Technology, North Bangkok University. The findings revealed that lecturers could create classrooms and invite students to the classroom, give information, upload assignments, return checked assignments, and send messages to students. Moreover, students could study lessons and send-return assignments. The mean of satisfaction in using the Google Classroom Program showed that users had satisfaction at a high level ($\bar{X} = 4.32$). This concluded that Google Classroom Program could be used as an approach to learning management very well and applied to other courses in the university.

Keywords: Google Classroom, instructional media

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เป็นเครื่องมือสำหรับผู้สอนและนักศึกษา โดยเฉพาะในยุคที่การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตทำได้ทุกที่ทุกเวลา ข้อมูลข่าวสารสามารถส่งถึงกันได้อย่างรวดเร็ว การเรียนการสอนก็ต้องมีการปรับเปลี่ยนให้ทันต่อสถานการณ์ ชั้นเรียนกูเกิล (Google Classroom) เปิดให้บริการสำหรับทุกคนที่ใช้ Google Apps for Education ซึ่งเป็นชุดเครื่องมือเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่ให้บริการฟรี ซึ่งรวมถึง Gmail, Drive และ Document นอกจากนี้ Google Classroom ยังได้รับการออกแบบมาเพื่อช่วยให้ครูสร้างและเก็บงานได้โดยไม่ต้องสิ้นเปลืองกระดาษ มีคุณลักษณะที่ช่วยประหยัดเวลา เช่น สามารถทำสำเนา เอกสารสำหรับนักเรียนแต่ละคนได้โดยระบบจะสร้างไฟล์เดอร์ของไดรฟ์ (Google Drive) สำหรับแต่ละงานและนักเรียนแต่ละคนเพื่อช่วยจัดระเบียบให้ทุกคน

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพเล็งเห็นความสำคัญของการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จึงได้มีการนำ Google Apps for Education มาประยุกต์ใช้ในมหาวิทยาลัยเพื่อเสริมสร้างกิจกรรมการเรียนการสอนและเพื่อที่จะสามารถให้ครูและนักศึกษามีเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอน

ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการนำ Google Classroom ซึ่งเป็นบริการหนึ่งใน Google Apps for Education มาประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการวิเคราะห์และออกแบบระบบของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ เพื่อประยุกต์ใช้ Google Classroom และศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้ Google Classroom ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการวิเคราะห์และออกแบบระบบ ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ และเป็นการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้มากขึ้น เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อประยุกต์ใช้ Google Classroom และศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้กูเกิล คลาสรูม ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการวิเคราะห์และออกแบบระบบของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ ชั้นปีที่ 3

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย

เป็นแนวทางการนำโปรแกรมกูเกิล คลาสรูม มาใช้กับการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาอื่นๆ ของมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพต่อไป

2. การทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.1 โปรแกรม Google Classroom

ชั้นเรียนกูเกิล (Google Classroom) เป็นโปรแกรมหนึ่งใน Google Apps for Education ซึ่งเป็นชุดเครื่องมือเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่ให้บริการฟรี ได้รับการออกแบบมาเพื่อช่วยให้ครูสร้างและเก็บงานได้โดยไม่ต้องสิ้นเปลืองกระดาษ มีคุณลักษณะที่ช่วยประหยัดเวลา เช่น สามารถทำสำเนาของกูเกิล (Google) เอกสารสำหรับนักเรียนแต่ละคนได้ โดยระบบจะสร้างไฟล์เดสก์ทอปสำหรับแต่ละงานและนักเรียนแต่ละคนเพื่อช่วยจัดระเบียบให้ทุกคน ซึ่งนักเรียนสามารถติดตามได้ว่ามีอะไรครบกำหนดบ้างในหน้างานครูสามารถดูได้ว่าใครทำงานเสร็จหรือไม่เสร็จได้อย่างรวดเร็ว ตลอดจนสามารถให้ความคิดเห็นโดยตรงและให้คะแนนได้แบบทันทีในชั้นเรียนกูเกิล (Google Classroom)

ประโยชน์ของระบบ Google Classroom สำหรับชั้นเรียน คือ สามารถเตรียมการได้ง่าย ผู้สอนสามารถเพิ่มนักเรียนได้โดยตรงหรือแชร์รหัสเพื่อให้นักเรียนเข้าชั้นเรียนได้ ประหยัดเวลา กระบวนการมอบหมายงานไม่สิ้นเปลืองกระดาษทำให้ผู้สอน

ทราบผลตรวจและให้เกรดงานได้ในที่เดียวกัน ช่วยจัดระเบียบ นักเรียน สามารถดูงานทั้งหมดของตนเองได้ในหน้างาน และเนื้อหาสำหรับชั้นเรียนทั้งหมดจะจัดเก็บอยู่ในโฟลเดอร์ภายในกูเกิลไดรฟ์ (Google Drive) โดยอัตโนมัติ ช่วยให้การสื่อสารกันได้ดีขึ้น เนื่องจากในชั้นเรียนกูเกิล (Google Classroom) ทำให้ผู้สอนส่งประกาศและเริ่มการพูดคุยในชั้นเรียนได้ทันที นักเรียนสามารถแชร์แหล่งข้อมูลกันหรือตอบคำถามในชั้นเรียนกูเกิล (Google Classroom) ได้ ประหยัดและปลอดภัยเนื่องจากชั้นเรียนกูเกิล (Google Classroom) ไม่มีโฆษณาไม่ใช่เนื้อหาหรือข้อมูลของนักเรียนในการโฆษณาและให้บริการฟรีสำหรับสถานศึกษา การใช้งาน Google Classroom มีขั้นตอนในการใช้งานตามกระบวนการคือ เริ่มต้นใช้งาน หากเป็นการเข้าใช้งานในครั้งแรกก็ต้องลงชื่อเข้าใช้ ห้องเรียน (Classroom) ที่ classroom.google.com และคลิกที่ครูคลิกคำว่า Google Classroom ทำงานอย่างไร เพื่อดูคำแนะนำสำหรับการใช้ Google Classroom

ในการสร้างชั้นเรียนสำหรับแต่ละชั้นเรียนสามารถเชิญนักเรียนเข้าสู่ชั้นเรียน สร้างงานโพสต์ประกาศ ส่งคืนงานที่ตรวจแล้ว และส่งข้อความถึงนักเรียน นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นในประกาศแชร์โพสต์กับเพื่อนร่วมชั้นเรียน หรือส่งคืนงานได้ โดยดำเนินการเพิ่มชั้นเรียนได้ดังนี้ ลงชื่อเข้าใช้ชั้นเรียนที่ classroom.google.com และทำการคลิกเครื่องหมาย “+” ที่ด้านบนของหน้าและคลิก “สร้างชั้นเรียน” ทำการป้อนชื่อชั้นเรียนในช่องข้อความช่องแรก ป้อนคำอธิบายสั้นๆ ในช่องข้อความที่ 2 เช่น กลุ่ม ระดับชั้น หรือเวลาเรียน (ไม่บังคับ) คลิกคำว่า “สร้าง”

การสร้างงาน ผู้สอนสามารถสร้างงานได้ตามขั้นตอนคือ ลงชื่อเข้าใช้ชั้นเรียน ที่ classroom.google.com และเลือกชั้นเรียน คลิกงานที่

ด้านบนของสตริม ป้อนชื่อของงาน ป้อนคำอธิบายของงานหรือคำแนะนำเพิ่มเติม หากจำเป็น ในงานจะมีกำหนดส่งเป็นวันถัดไปโดยค่าเริ่มต้น และสามารถคลิก วันที่เพื่อเลือกวันที่อื่นจากปฏิทิน และถ้าต้องการส่งงานก่อนเที่ยงคืนของวันครบกำหนดให้คลิกเพิ่มเวลาเพื่อตั้งเวลาใหม่ ผู้สอนสามารถคลิกที่เวลาอีกครั้งเพื่อเลือกเวลาจากรายการแบบเลื่อนลง ในการแนบไฟล์ รายการของ Google Drive วิดีโอ YouTube หรือลิงค์สามารถทำได้โดยคลิกไอคอนที่ต้องการ ค้นหาและเลือกรายการที่เกี่ยวข้องและคลิกเพิ่มในการแนบลิงค์ ให้ป้อนหรือวางลิงค์ และคลิกเพิ่ม ถ้าเปลี่ยนใจและคิดว่าไม่ต้องการแนบไฟล์แล้ว ให้คลิก X ถัดจากไฟล์แนบเพื่อลบออกจากงาน ถ้าผู้สอนแนบรายการของใคร่พิ จะมีตัวเลือกว่าจะให้นักเรียนทำงานกับรายการดังกล่าวอย่างไร ผู้สอนสามารถตั้งค่าตัวเลือกที่เหมาะสม โดยคลิกนักเรียนสามารถดูไฟล์ถัดจากรายการที่แนบ ถ้าผู้สอนต้องการมอบหมายงานให้กับชั้นเรียนอื่นด้วย ให้คลิกชื่อชั้นเรียนถัดจากไอคอนไฟล์แนบ และเลือกชั้นเรียนอื่น คลิกมอบหมายเพื่อโพสต์งานให้นักเรียน

การให้คะแนนและส่งคืนงาน เมื่อนักเรียนเริ่มต้นทำงานแล้ว ผู้สอนสามารถดูความคืบหน้าและเพิ่มความคิดเห็นหรือแก้ไขได้เมื่องานเสร็จสมบูรณ์แล้ว ผู้สอนสามารถให้คะแนนและส่งคืน หลังจากส่งงานคืนแล้ว นักเรียนจะได้รับอีเมล แจ้งเตือน และมีสิทธิ์แก้ไขงานได้อีกครั้ง ผู้สอนสามารถเข้าถึงและตรวจงานโดยใช้กูเกิล คลาสรูมเวอร์ชันทางเว็บหรือแอปพลิเคชัน แต่ผู้สอนสามารถให้คะแนนและส่งคืนงานหรือส่งออกคะแนนของงานโดยใช้กูเกิล คลาสรูม เวอร์ชันทางเว็บเท่านั้น สำหรับกิจกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาผ่านโปรแกรมกูเกิล คลาสรูม นักศึกษาสามารถเรียนรู้เนื้อหาในรายวิชาผ่านโปรแกรมกูเกิล คลาสรูมซึ่งมีกิจกรรมต่างๆ คือ ศึกษาเนื้อหาของบทเรียนในแต่ละหัวข้อก่อนเข้า

เรียนในแต่ละสัปดาห์ทางกูเกิล คลาสรูม ศึกษาข้อมูลเนื้อหาความรู้เพิ่มเติมผ่านทางกูเกิล คลาสรูมที่ผู้สอนได้มอบหมายให้ทำการศึกษา ทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนผ่านทางกูเกิล คลาสรูม เพื่อพัฒนาความรู้ตามที่ผู้สอนมอบหมาย ร่วมแสดงความคิดเห็นในกูเกิล คลาสรูมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในเนื้อหาที่ได้เรียนรู้ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน

2.2 สื่อการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอน นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งในกระบวนการเรียนการสอน นอกเหนือจากตัวผู้สอน ผู้เรียน และเทคนิควิธีการต่างๆ บทบาทของสื่อการเรียนการสอนก็คือ เป็นตัวกลางหรือพาหนะ หรือเครื่องมือ หรือช่องทางที่ใช้นำเรื่องราว ข้อมูลความรู้หรือสิ่งบอกกล่าว (information) ของผู้ส่งสารหรือผู้สอน ไปสู่ผู้รับหรือผู้เรียน เพื่อทำให้การเรียนรู้หรือการเรียนการสอนบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่วางไว้ได้เป็นอย่างดี สื่อการเรียนการสอนได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีด้านต่างๆ จากสื่อพื้นฐานซึ่งเป็นภาษาพูดหรือเขียนถึงปัจจุบันสื่อมีหลายประเภท หลายรูปแบบ ให้ผู้สอนได้พิจารณาเลือกใช้ตามความเหมาะสมของสื่อแต่ละประเภทที่มีคุณลักษณะหรือคุณสมบัติเฉพาะตัวของมันเอง สื่อการเรียนการสอนที่ถือว่าทันสมัยมากในปัจจุบันก็คือ สื่อประเภทซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ ซึ่งการพัฒนาเป็นไปอย่างรวดเร็วควบคู่ไปกับเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์ที่เรียกว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction : CAI) หรือสื่อประสมที่เรียกว่า มัลติมีเดีย (Multi Media) เป็นต้น

สื่อ (Media) หมายถึง ตัวกลางที่ใช้ถ่ายทอดหรือนำความรู้ในลักษณะต่างๆ จากผู้ส่งไปยังผู้รับให้เข้าใจ ความหมายได้ตรงกันในการเรียนการสอน สื่อ

ที่ใช้เป็นตัวกลางนำความรู้ในกระบวนการสื่อความหมายระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเรียกว่าสื่อการเรียนการสอน (Instruction Media) ในทางการศึกษามีคำที่มีความหมายแนวเดียวกันกับสื่อการเรียนการสอน เช่น สื่อการสอน (Instructional Media or Teaching Media) สื่อการศึกษา (Educational media) อุปกรณ์ช่วยสอน (Teaching Aids) เป็นต้น ในปัจจุบันนักศึกษามักจะเรียกการนำสื่อการเรียนการสอนชนิดต่างๆ มารวมกันว่า เทคโนโลยีทางการศึกษา (Educational) ซึ่งหมายถึง การนำเอาวัสดุ อุปกรณ์และวิธีการมาใช้ร่วมกันอย่างมีระบบในการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน เหตุผลที่ต้องใช้สื่อการเรียนการสอน มีอยู่หลายประการคือ ช่วยให้คุณภาพการเรียนรู้ดีขึ้น เพราะมีความจริงจังและมีความหมายชัดเจนต่อผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในปริมาณมากขึ้น ในเวลาที่กำหนดไว้จำนวนหนึ่ง ช่วยให้ผู้เรียนสนใจ และมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการเรียนการสอน ช่วยให้ผู้เรียนจำ ประทับความรู้สึกได้รวดเร็วและดีขึ้น ช่วยส่งเสริมการคิดและการแก้ปัญหาในกระบวนการเรียนการสอน ช่วยให้สามารถเรียนรู้ในสิ่งที่เรียนได้ลำบากและซับซ้อนได้ง่ายขึ้น ทำนามธรรมให้เป็นรูปธรรมขึ้น ทำสิ่งที่เคลื่อนไหวหรือเปลี่ยนแปลงช้าให้ดูเร็วขึ้น ทำสิ่งที่เคลื่อนไหวหรือเปลี่ยนแปลงเร็วให้ดูช้าลง ทำสิ่งที่ใหญ่มากให้ย่อขนาดลง ทำสิ่งที่เล็กมากให้ขยายขนาดขึ้น นำอดีตมาให้นักศึกษาได้ นำสิ่งที่อยู่ไกลหรือลึกลับมาศึกษาได้ ในกรณีนี้เป็นการส่งเสริมการเรียนการสอนมีคุณภาพดีขึ้น และยังสอดคล้องกับวิธีการสอนที่ครูผู้สอนพิจารณาเลือกเอาใช้สอนอีกด้วย ช่วยให้ผู้เรียนเรียนสำเร็จง่ายขึ้น และผ่านการวัดผลอันหมายถึงการบรรลุวัตถุประสงค์ของบทเรียน

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.3.1 รายวิชาการวิเคราะห์และออกแบบระบบเรียนรู้เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ความหมาย ความจำเป็น และขอบข่ายของการวิเคราะห์และออกแบบระบบขั้นตอนการดำเนินงาน ระเบียบวิธี และเครื่องมือที่ใช้วิเคราะห์ระบบเทคนิคการรวบรวมข้อเท็จจริง พจนานุกรมข้อมูล แผนภาพกระแสข้อมูล การกำหนดกระบวนการต่างๆ การกำหนดฐานข้อมูล ผังงานแบบโครงสร้าง การออกแบบระบบเชิงวัตถุ ระเบียบวิธีในการออกแบบ ในการทดสอบและปรับปรุงระบบ เอกสารประกอบและการอบรม

2.3.2 แบบวัดความพึงพอใจในการประยุกต์ใช้คู่มือ คลาสรูมสำหรับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการวิเคราะห์และออกแบบระบบของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยรัตนนคร กรุงเทพฯ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับตามเกณฑ์ ดังนี้

ระดับความพึงพอใจ 5 ระดับ

มากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
มาก	ให้ 4 คะแนน
ปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
น้อย	ให้ 2 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายของระดับความพึงพอใจ

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00	มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49	มีความพึงพอใจระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49	มีความพึงพอใจระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49	มีความพึงพอใจระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49	มีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

2.3.3 วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อการสอนผ่านโปรแกรมกูเกิล คลาสรูม โดยใช้ค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. ขอบเขตของการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้จัดแบ่งใช้กลุ่มตัวอย่างโดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณา ตรวจสอบ และให้คำแนะนำในการออกแบบชั้นเรียนกูเกิล (Google Classroom) ในรายวิชาการวิเคราะห์และออกแบบระบบ

ส่วนที่ 2 ผู้ใช้ระบบ ซึ่งได้แก่ นักศึกษา สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ ชั้นปีที่ 3 คณะเทคโนโลยีสารสนเทศจำนวน 37 คน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ ชั้นปีที่ 3 คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

ตัวแปรในการวิจัย ได้แก่

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การสอนผ่านโปรแกรมกูเกิล คลาสรูม

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนผ่านโปรแกรมกูเกิล คลาสรูม

4. วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง โดยมีรายละเอียดการดำเนินงาน คือทำการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชาการวิเคราะห์และออกแบบระบบผ่านทางโปรแกรมกูเกิล คลาสรูม โดยทำการรวบรวมข้อมูล และเนื้อหาต่างๆ หลังจากนั้นจึงออกแบบระบบการทำงาน หน้าจอการโต้ตอบ และการแสดงผลในส่วนต่างๆ เมื่อทำการออกแบบ

ระบบการทำงานต่างๆ เรียบร้อยแล้วจึงทำการทดสอบระบบการทำงาน และนำระบบที่ออกแบบให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจประเมินคุณภาพ หลังจากนั้นจึงนำไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง และหาค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้งาน

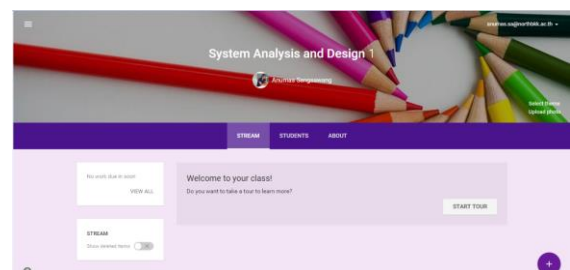
เครื่องมือในการเก็บรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้แบบวัดความพึงพอใจการประยุกต์ใช้กูเกิล คลาสรูม สำหรับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการวิเคราะห์และออกแบบระบบของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ และในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความพึงพอใจโดยใช้คะแนนเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5. ผลการดำเนินการวิจัย

ผลการดำเนินงานวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้กูเกิล คลาสรูมสำหรับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการวิเคราะห์และออกแบบระบบของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ มีดังนี้

ส่วนของอาจารย์ผู้สอน

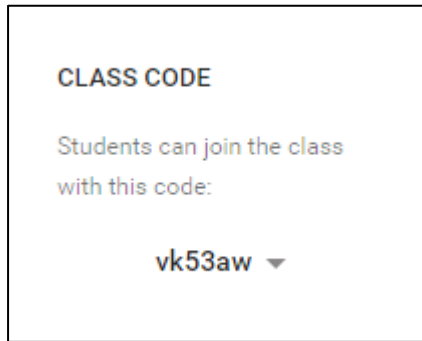
อาจารย์สามารถสร้างชั้นเรียนผ่านทาง โปรแกรมกูเกิล คลาสรูมได้ โดยเมื่อทำการสร้างเรียบร้อยแล้วจะปรากฏหน้าจอแสดงการต้อนรับ ดังรูป

รูปที่ 1 แสดงหน้าจอต้อนรับการใช้ Google Classroom

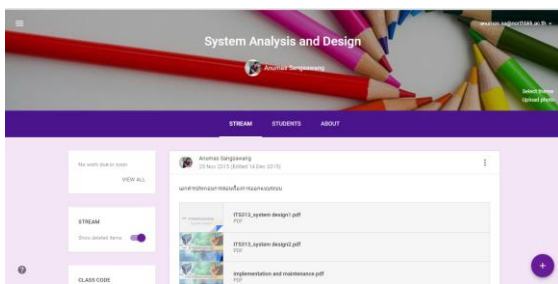
อาจารย์ผู้สอนสามารถเพิ่มนักเรียนด้วยการส่งรหัสของชั้นเรียนหรือเพิ่มนักเรียนโดยตรงและสามารถ

นำเข้าเป็นกลุ่มได้ ดังรูปแสดงถึงรหัสเพื่อให้นักศึกษาเข้าชั้นเรียนถูกใจ

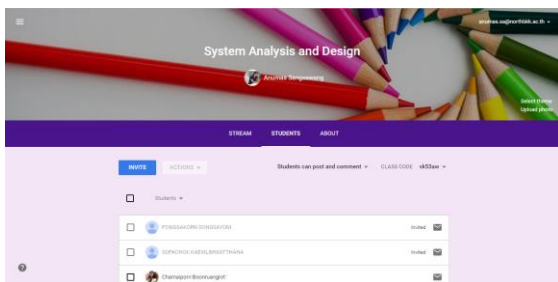
รูปที่ 2 ภาพแสดงรหัสเข้าเรียน

อาจารย์ผู้สอนสามารถทำการอัปโหลดเอกสารประกอบการเรียนและสร้างชิ้นงานและส่งสำเนาให้นักศึกษาทุกคนและสามารถตรวจสอบได้ว่ามีนักศึกษาคนใดบ้างที่ทำชิ้นงานเรียบร้อยแล้ว ดังตัวอย่างในรูปที่ 3

รูปที่ 3 ภาพแสดงเอกสารการสอนใน Google Classroom

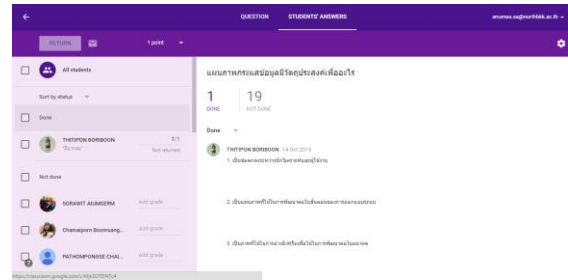
นักศึกษาสามารถเข้าร่วมชั้นเรียนจากรหัสที่อาจารย์ผู้สอนส่งให้

รูปที่ 4 ภาพแสดงรายชื่อนักศึกษาในห้องเรียน

นักศึกษาสามารถสนทนาสื่อสารกับอาจารย์ผู้สอนแบบส่วนตัวหรือถามคำถามทุกคนในชั้นเรียนโดยมีการทำงานแบบทันทีทันใด สามารถส่งงาน

แบบข้อมูล เช่น ไฟล์เอกสาร ไฟล์ที่อยู่ในโทรศัพท์หรือลิงค์ได้

รูปที่ 5 ภาพแสดงคำถามในโปรแกรมถูกใจ คลาสรูม

6. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้ถูกใจ คลาสรูมสำหรับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการวิเคราะห์และออกแบบระบบของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ สรุปผลได้คือ ได้รูปแบบการเรียนการสอนโดยการใช้โปรแกรมถูกใจ คลาสรูม สำหรับใช้ในรายวิชาการวิเคราะห์และออกแบบระบบ และสามารถใช้เป็นแนวทางในการนำไปใช้กับรายวิชาอื่นๆ ต่อไป และผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการประยุกต์ใช้โปรแกรมถูกใจ คลาสรูมในรายวิชาการวิเคราะห์และออกแบบระบบ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ 4.32 คือผู้ใช้มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งจากผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่าการประยุกต์ใช้โปรแกรมถูกใจ คลาสรูม สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางหนึ่งสำหรับการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี และสามารถนำโปรแกรมถูกใจ คลาสรูมไปประยุกต์ใช้กับรายวิชาต่างๆ ในมหาวิทยาลัยได้เป็นอย่างดี

6.2 อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้ถูกใจ คลาสรูมสำหรับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการ

วิเคราะห์และออกแบบระบบของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ พบว่า สามารถใช้โปรแกรมกูเกิล คลาสรูม ในการเรียนการสอนรายวิชาการวิเคราะห์และออกแบบระบบได้เป็นอย่างดี ผู้ใช้มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีค่า 4.32 ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนการเรียนการสอนนั้นสามารถทำให้ผู้เรียนมีความสนใจในเนื้อหาที่เรียนมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนสามารถเตรียมตัวก่อนเข้าเรียนได้จากการศึกษาข้อมูลในชั้นเรียนกูเกิล ซึ่งสามารถทำให้ผู้เรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้น กระบวนการเรียนการสอนมีความน่าสนใจ และมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งยังเป็นการกระตุ้นให้นักศึกษาใช้เทคโนโลยีที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า

6.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย การประยุกต์ใช้กูเกิล คลาสรูมสำหรับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการวิเคราะห์และออกแบบระบบของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจกับการใช้โปรแกรมกูเกิล คลาสรูมในการเรียนการสอนรายวิชาการวิเคราะห์และออกแบบระบบ อยู่ในระดับมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะว่า ควรนำโปรแกรมกูเกิล คลาสรูม ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนรายวิชาอื่นๆ ของมหาวิทยาลัยต่อไป ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

7. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จได้เป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากนายพุทธิพันธ์ นาคสุข ที่ได้ช่วยให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ขอขอบคุณนักศึกษา คณะเทคโนโลยี

สารสนเทศ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัย ขอขอบพระคุณเจ้าของเอกสาร ตำราต่างๆ รวมไปถึงแหล่งรวบรวมความรู้ต่างๆ ทางเว็บไซต์ ที่ได้ให้ผู้วิจัยได้ใช้ในการศึกษาและนำมาอ้างอิง ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และครอบครัว ผู้เป็นที่เคารพรักยิ่ง เป็นผู้ที่ให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา คุณความดีและผลประโยชน์อันพึงมีจากการจัดทำวิจัยเล่มนี้ ทางผู้วิจัยขอมอบแด่คุณพ่อ คุณแม่ ครอบครัว และครูอุปัชฌาย์อาจารย์ ผู้ที่มีความรู้ให้กับผู้วิจัยทุกท่าน ด้วยความเคารพยิ่ง ขอขอบพระคุณสำนักวิจัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ที่ได้สนับสนุนให้ทุนวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- [1] พัทธภรณ์ ฝ่ายหมื่นไวย์. (2557). *ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนผ่าน Google Classroom รายวิชา BNS102: วัฒนธรรมและสุขภาพ* สืบค้นจาก <http://isdc.rsu.ac.th/>
- [2] ไพรัช นพ วิริยารกุล และ ดวงกมล โพธิ์นาค. (2557). *Google Apps for Education นวัตกรรมทางการศึกษายุคดิจิทัล*. SDU Res..J.7 (3) หน้า 103.
- [3] โอภาส เอี่ยมสิริวงศ์. (2555). *การวิเคราะห์และออกแบบระบบ*. บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด.

การปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของคลังสินค้า กรณีศึกษา : บริษัทตัวอย่าง

Improvement of Warehouse Performance Case Study: Sample Company

สุชาติ คชชีพ¹ ฌภพ ชัยสุวรรณ² กนกวรรณ เบ็ญจะปัก³

¹ภาควิชาเทคโนโลยีการจัดการอุตสาหกรรม, คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธนบุรี, suchchem@hotmail.com

²ภาควิชาเทคโนโลยีการจัดการอุตสาหกรรม, คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธนบุรี, s_jswequ@yahoo.com

³ภาควิชาเทคโนโลยีการจัดการอุตสาหกรรม, คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธนบุรี, b_kanokwan@yahoo.com

บทคัดย่อ:

งานวิจัยนี้มีจุดประสงค์ที่หาแนวทางปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานของคลังสินค้าในส่วนอุปกรณ์เหล็ก MT ของบริษัทตัวอย่าง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดเวลาในการค้นหาวัตถุดิบภายในคลังสินค้า ปรับปรุงวิธีการทำงานในส่วนการเบิกจ่ายวัตถุดิบในคลังสินค้าเพื่อลดขั้นตอนและเวลาในการเบิกจ่ายวัตถุดิบในคลังสินค้า และลดวัตถุดิบภายในคลังสินค้าในส่วนที่เป็นวัตถุดิบที่ไม่มีการเคลื่อนไหวหมดอายุ (Dead Stock) เพื่อเพิ่มการใช้ประโยชน์ในส่วนในพื้นที่ที่ใช้ในการจัดเก็บภายในคลังสินค้าให้มีมากขึ้น แนวทางในการดำเนินการเริ่มจากการนำเทคนิค 5ส และ ECRS (การกำจัด การรวมกัน การจัดใหม่ และการทำให้ง่าย) มาใช้ในการจัดและปรับปรุงพื้นที่การทำงานและการลดขั้นตอนการทำงานในส่วนของการเบิกจ่ายวัตถุดิบ รวมถึงนำมาใช้ในการวิเคราะห์เพื่อทำการคัดแยกวัตถุดิบในส่วนที่เป็น Dead Stock จากนั้นใช้เทคนิคแผนภาพการไหล (Flow Diagram) และ แผนภูมิกระบวนการไหล (Flow Process Chart) ในการวิเคราะห์และปรับปรุงกระบวนการเคลื่อนที่ภายในคลังสินค้า และทำการออกแบบและกำหนดระบบ Location Code ที่เหมาะสมกับคลังสินค้าในปัจจุบันเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดเวลาในการค้นหาวัตถุดิบภายในคลังสินค้า ผลการวิจัยพบว่าสามารถลดเวลาในการค้นหาวัตถุดิบคลังเฉลี่ยต่อหนึ่งรายการจากเดิม 6.33 นาที ลดลงเหลือ 3.19 นาที ลดลงจากเดิม 3.14 นาที คิดเป็น 49.6% สามารถลดมูลค่าวัตถุดิบที่เป็น Dead Stock ที่มีมูลค่าในปัจจุบันก่อนทำการปรับปรุงจากเดิม 2,143,570 บาท ลดลงเหลือ 702,856 บาท มูลค่าผลต่างเท่ากับ 1,440,714 บาท คิดเป็น 67.21% และสามารถลดกระบวนการทำงานในส่วนของการเบิกจ่ายวัตถุดิบภายในคลังสินค้าจากเดิม 12 ขั้นตอนลดลงเหลือ 10 ขั้นตอน ลดลงจากเดิม 2 ขั้นตอนคิดเป็น 16.7% และส่งผลทำให้เวลาในขั้นตอนของการเบิกจ่ายวัตถุดิบลดลงจากเดิม 80 นาที เหลือ 47 นาที ลดลงจากเดิม 33 นาทีคิดเป็น 41.25% ผลการปรับปรุงต่าง ๆ เป็นผลโดยภาพรวมทำให้การบริหารและการจัดการวัตถุดิบของคลังสินค้าในส่วนของอุปกรณ์เหล็ก MT มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

คำสำคัญ: วัตถุดิบที่ไม่มีการเคลื่อนไหวหมดอายุ แผนภูมิกระบวนการไหล แผนภาพการไหล การวางระบบการแจ้งตำแหน่งในการจัดเก็บสินค้า

ABSTRACT:

This research aimed at finding the approaches to improve the working efficiency in the warehouse in the section of steel equipment: MT of sample company. The objectives were to reduce the material searching time in the warehouse, improve the working procedure on request and issue of materials by reducing the process steps and time, reduce the dead stock of raw materials in the warehouse in order to increase utilization of storage space for the better warehouse management. The approach began at using 5S and ECRS (eliminate, combine, rearrange and simplify) techniques to deal with and to improve the working space and to reduce the working steps on the materials requisition and issue in the warehouse, as well as to do the analysis and the selection of item within the section of raw materials and dead stock, then used the flow diagram and the flow process chart to improve and analyze the movement, designed and created efficient location code to reduce time in searching product in the warehouse.

The results of this research showed that, we could reduce the average searching time per item on improvement from 6.33 minutes to 3.19 minutes. The reduced time was 3.14 minutes or 49.6%. The value of dead stock was reduced from 2,143,570 baht to 702,856 baht. The reduced value was 1,440,714 baht or 67.21%. The steps on material requisition and issue were reduced from 12 steps to 10 steps. The reduction was 2-step or 16.7%. And the material requisition process was reduced from 80 minutes to 47 minutes. The reduced time was 33 minutes or 41.25%. The results of these improvement made better efficiency raw materials warehouse management in the section of steel equipment MT of sample company.

KEYWORDS: Dead Stock, Flow Process Chart, Flow Diagram, System Location Code

1. รายละเอียดทั่วไป

บริษัทตัวอย่าง เป็นผู้ผลิตและจำหน่ายเฟอร์นิเจอร์สำนักงาน เฟอร์นิเจอร์บ้าน และนำเข้าวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบเฟอร์นิเจอร์และตกแต่งบ้าน บริษัทตัวอย่าง มาสำนักงานตั้งอยู่บนถนนศรีนครินทร์ แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร 10250 มีโรงงาน P1 ตั้งอยู่ที่ตำบลบางโกลน อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540 และ โรงงาน P2 ตั้งอยู่ที่ถนนบางขุนเทียน-ชายทะเล แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน กทม. 10150

เนื่องจากการแข่งขันทางธุรกิจที่มีความรุนแรงขึ้นมีผลทำให้บริษัทต่าง ๆ ต้องมีการปรับตัวเพื่อลดต้นทุนในการประกอบกิจการ ซึ่งต้นทุนด้านสินค้าคงคลังเป็นต้นทุนสำคัญที่มักถูกมองข้ามและส่งผลอย่างยิ่งต่อการดำเนินงาน กลยุทธ์ในการลดต้นทุนด้านสินค้าคงคลัง

ไม่ว่าจะเป็นการเก็บรักษาสินค้าคงคลังให้มีปริมาณน้อยลง จะเห็นได้ว่าการจัดสินค้าคงคลังมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อกิจกรรมหลักของธุรกิจ การบริหารสินค้าคงคลังที่มีประสิทธิภาพ จะส่งผลโดยตรงต่อผลกำไรขององค์กรและการบริหารสินค้าคงคลังจะเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับระเบียบวิธีปฏิบัติของแต่ละบริษัทที่จะบริหารหรือควบคุมสินค้าคงคลังให้มีประสิทธิภาพ ผู้ทำโครงการจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น โดยนำข้อมูลบริษัทตัวอย่างในส่วนของคลังสินค้าโรงงานบางขุนเทียน (P2) มาเป็นกรณีตัวอย่างในการศึกษาวิจัยเรื่องการปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของคลังสินค้า และเสนอวิธีการปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของคลังสินค้า โดยที่ผ่านมามีบริษัทยังไม่มีการปรับปรุงและบริหารพื้นที่ในคลังสินค้าที่ดีพอและพบปัญหาว่าข้อมูลในคลังสินค้า

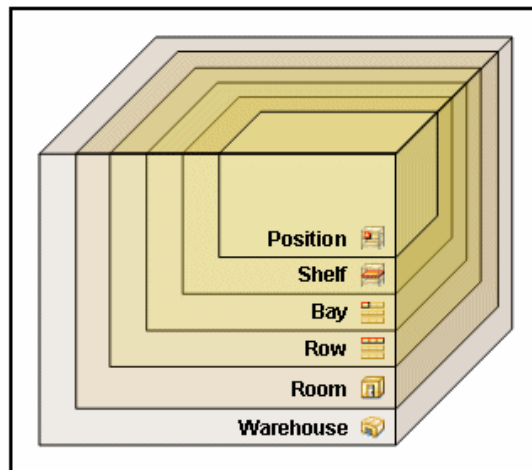
ไม่ตรงกับความเป็นจริง การเก็บวัตถุดิบที่นานเกินไป การค้นหาวัตถุดิบที่ใช้เวลานานเกินไปเนื่องจากเก็บของไม่เป็นระบบการจัดเก็บแบบมาตรฐาน ทำให้บริษัทต้องเสียต้นทุนจำนวนมากในการสั่งซื้อวัตถุดิบใหม่เข้ามาทดแทนและเกิด Dead stock ในคลังสินค้า จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้ทำวิจัยจึงได้นำเอาวิธีต่าง ๆ เข้ามาช่วยในการแก้ปัญหา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดเวลาในการค้นหาวัตถุดิบภายในคลังสินค้า ปรับปรุงวิธีการทำงานในส่วนการเบิกจ่ายวัตถุดิบในคลังสินค้า เพื่อลดขั้นตอนและเวลาในการเบิกจ่ายวัตถุดิบในคลังสินค้า และลดวัตถุดิบภายในคลังสินค้าในส่วนที่เป็นวัตถุดิบที่ไม่มีการเคลื่อนไหวหมดอายุ (Dead Stock) เพื่อเพิ่มการใช้ประโยชน์ในส่วนพื้นที่ที่ใช้ในการจัดเก็บภายในคลังสินค้าให้มีมากขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของคลังสินค้าในส่วนอุปกรณ์เหล็ก MT ของบริษัทตัวอย่าง

2. ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ระบบการแจ้งตำแหน่งในการจัดเก็บสินค้า

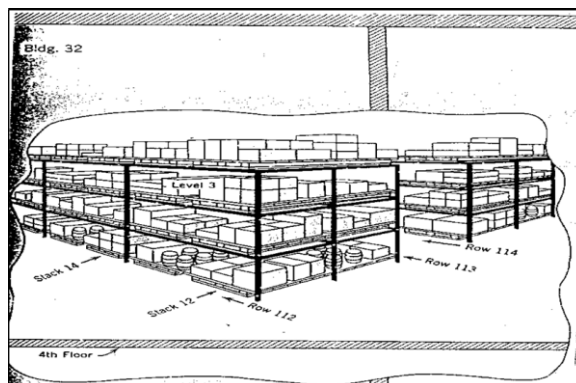
(Stock Location System)

เพื่อให้การจัดเก็บและการจัดการภายในคลังสินค้าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องรู้ตำแหน่งของสินค้าที่จะจัดเก็บ การนำเอาสัญลักษณ์ อักษร หรือตัวเลขมาใช้แสดงเป็นรหัสประจำตำแหน่ง (Location Code) เพื่อทำให้การค้นหาสินค้าที่ต้องการมีความรวดเร็วและถูกต้องมากขึ้น ระบบการแจ้งตำแหน่งในการจัดเก็บ (Stock Location System) โดยพื้นฐานจะอ้างตำแหน่งที่อยู่ของสิ่งของโดยใช้ลำดับตรรกะ (logic) อ้างถึงตำแหน่งทางกายภาพจากทางกว้างไปทางแคบหรือจากขนาดใหญ่ไปขนาดเล็ก

รูปที่ 2.1 หลักพื้นฐานของ Stock Location System

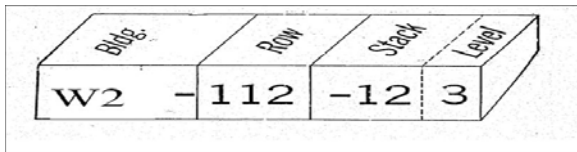
รูป 2.1 แสดงการกำหนดลำดับตรรกะ (logic) เพื่ออ้างอิงตำแหน่งทางกายภาพที่สินค้าถูกจัดวางในคลังสินค้า (warehouse) ตำแหน่งที่อยู่ของสินค้าถูกระบุโดยลำดับจาก คลังสินค้า (warehouse) ห้อง (room) แถว (row) อ่าว (bay) ชั้นวาง (shelf) และ ตำแหน่ง (position) เป็นต้น การใช้ชั้นวาง (shelf) แบบหลาย ๆ ชั้นที่มีรูปแบบคล้ายกัน เป็นการใช้ประโยชน์มิติความสูงของที่วางในห้อง (room) ตามรูป 2.2 และจะทำให้เกิดความง่ายในการกำหนดรหัสประจำตำแหน่ง (Location Code)

รูปที่ 2.2 Stock Location System

จากนั้นใช้ สัญลักษณ์ อักษร และ/หรือตัวเลข มาใช้เป็นรหัสประจำตำแหน่ง (Location Code) ของสินค้า การปรับปรุงการจัดการและควบคุมคลังโดยการจัดทำแผนผัง (Layout) ของคลังสินค้าตาม stock location system และการจัดทำ Location Code ทำให้มีความสะดวกและการลดเวลาในการเบิกจ่ายของคลังสินค้า

และวัตถุดิบ การเพิ่มขึ้นของประสิทธิภาพแรงงานและ
ความถูกต้องในการตรวจนับ การบริหารและจัดการ
คลังสินค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตัวอย่างตามรูป 2.3

รูปที่ 2.3 ตัวอย่าง Location Code

การปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานของคลังสินค้าใน
ส่วนอุปกรณ์เหล็ก MT ของบริษัทตัวอย่าง ประยุกต์ใช้
ระบบการแจ้งตำแหน่งประกอบด้วย รหัสสองหลักแรก
หมายถึงคลังสินค้า รหัสต่อมา หมายถึง Shelf Number
รหัสสามหลักต่อมา หมายถึง แถว (Row) รหัสสาม
หลักต่อมา หมายถึง กอง (Stack) และรหัสสุดท้าย
หมายถึง ชั้น (Level) ตัวอย่าง เช่น รหัส W1-S1-001-A
โดยที่

W1	แทน ชื่อคลังสินค้า
S1	แทน ซอย
0	แทน ชั้นวางของ
0	แทน อาคาร
1	แทน ประตูอาคาร
A	แทน ชั้นอาคาร

ตัวอย่าง รหัส ที่ให้มา WI-SI-001-A จะ หมายถึง
วัตถุดิบเก็บอยู่ที่คลัง W1 ที่ Location ซอยที่ 1 ชั้นวาง
ของชั้นที่ 2 อาคารที่ 2 ประตูที่ 2 ชั้นอาคารที่ชั้น 2

2.2 กิจกรรม 5ส

5ส เป็นเทคนิคหรือวิธีการจัดหรือปรับปรุงสถานที่
ทำงานหรือสภาพการทำงานให้เกิดความสะอาด ความ
เป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาดเพื่อเอื้ออำนวยให้เกิด
ประสิทธิภาพในการทำงาน ความปลอดภัย และ
คุณภาพของงาน อันเป็นพื้นฐานในการเพิ่มผลผลิต
เป็นหลักเบื้องต้น/พื้นฐาน เพื่อทำให้หน่วยงานมีความ

เป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด ปลอดภัย นำอยู่ นำ
ทำงาน มีความเกี่ยวข้องอย่างลึกซึ้งกับการเพิ่มผลผลิต
(Productivity) เกี่ยวข้องกับการประหยัดทรัพยากรและ
เวลา มีความเกี่ยวข้องกับความเชื่อถือของผู้รับบริการ มี
ความเกี่ยวข้องกัปัญหาสิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดการ
ทำงานเป็นทีม (Teamwork) และสร้างความสามัคคีใน
หน่วยงาน การจัดระเบียบและปรับปรุงที่ทำงานสถาน
ประกอบกิจการ และงานของตนด้วยตนเอง เพื่อ
ก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมการทำงานที่ดี ปลอดภัย มี
ระเบียบเรียบร้อย มีคุณภาพและประสิทธิภาพ โดยใช้
กิจกรรม 5ส หรือ 5S ในภาษาอังกฤษ กิจกรรม 5ส เริ่ม
ในประเทศญี่ปุ่นประกอบด้วย

Seiri (เซิริ) = สะสาง (ทำให้เป็นระเบียบ) คือ การแยก
ให้ชัดเจนระหว่างของที่จำเป็นต้องใช้กับของที่
ไม่จำเป็นต้องใช้ ของที่ไม่จำเป็นต้องใช้ต้องขจัดทิ้งไป
กล่าวกันว่า การเพิ่มประสิทธิภาพนั้น ต้องเริ่มจาก
สะสาง

Seiton (เซตง) = สะดวก (วางของในที่ที่ควรอยู่) คือ
การจัดวางของที่จำเป็นต้องใช้ให้เป็นระเบียบสามารถ
หยิบฉวยใช้งานได้ทันที กล่าวกันว่า ให้ใช้หลัก
“สะดวก” นี้ เพื่อกำจัดความสูญเปล่าของเวลาในการ
“ค้นหา” สิ่งของ

Seiso (เซโซ) = สะอาด (ทำความสะอาด) คือ การปิด
กวาดเช็ดถูสถานที่ สิ่งของ อุปกรณ์ เครื่องมือ
เครื่องจักร ให้สะอาดอยู่เสมอ ไม่มีเศษขยะ ไม่ให้
สกปรกเลอะเทอะ “สะอาด” คือพื้นฐานของการ
ยกระดับคุณภาพ

Seiketsu (เซเคทซึ) = สุขลักษณะ (รักษาความสะอาด)
คือ การรักษาและปฏิบัติ 3ส ได้แก่ สะสาง สะดวก และ
สะอาดให้ติดต่อกันไป ก้าวแรกของความปลอดภัยเริ่ม
จากการรักษาความสะอาด

Shitsuke (ซิทซึเคะ) = สร้างนิสัย (ฝึกให้เป็นนิสัย) คือ การรักษาและปฏิบัติ 4ส หรือสิ่งที่กำหนดไว้แล้วอย่าง ถูกต้องจนติดเป็นนิสัย

2.3 เทคนิค ECRS

หลักการ ECRS เป็นหลักการที่ประกอบด้วย การกำจัด (Eliminate) การรวมกัน (Combine) การจัดใหม่ (Rearrange) และการทำให้ง่าย (Simplify) ซึ่งเป็น หลักการง่าย ๆ ที่สามารถใช้ในการเริ่มต้นลดความสูญ เปล่าหรือ MUDA ลงได้เป็นอย่างดี ในองค์กรธุรกิจ ทั่วไปจะสามารถแบ่งรูปแบบของกระบวนการ หน่วยงานออกได้เป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ ส่วนของงาน โรงงานและส่วนของงานสนับสนุน ทั้ง 2 ส่วนนี้ สามารถก่อให้เกิดความสูญเปล่าได้ ซึ่งอธิบายเป็น ตัวอย่างได้ดังนี้ ส่วนแรกคือส่วนของงาน โรงงาน คือ ส่วนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการผลิตสินค้าของบริษัท การลดความสูญเปล่าในการผลิตเป็นสิ่งจำเป็นและควร ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะความสูญเปล่าที่ เกิดขึ้นจะหมายถึงต้นทุนของสินค้าที่เพิ่มสูงขึ้น หาก สามารถลดความสูญเปล่าลงได้ก็จะส่งผลให้ประหยัด ต้นทุนการผลิตลงด้วย ผลที่ตามมาคือมีความสามารถ ในการแข่งขันกับคู่แข่งสูงขึ้น โดยแนวทางการลด MUDA ลงสามารถทำได้โดยใช้หลักการ ECRS ดังนี้

การกำจัด (Eliminate) หมายถึง การพิจารณาการทำงาน ปัจจุบันและทำการกำจัดความสูญเปล่าทั้ง 7 ที่พบใน การผลิตออกไป คือ การผลิตมากเกินไป การรอคอย การเคลื่อนที่/เคลื่อนย้ายที่ไม่จำเป็น การทำงานที่ไม่เกิด ประโยชน์ การเก็บสินค้าที่มากเกินไป การเคลื่อนย้ายที่ ไม่จำเป็น และของเสีย

การรวมกัน (Combine) สามารถลดการทำงานที่ไม่ จำเป็นลงได้ โดยการพิจารณาว่าสามารถรวมขั้นตอน

การทำงานให้ลดลงได้หรือไม่ เช่น จากเดิมเคยทำ 5 ขั้นตอนก็รวมบางขั้นตอนเข้าด้วยกัน ทำให้ขั้นตอนที่ ต้องทำลดลงจากเดิม การผลิตก็จะสามารถทำได้เร็วขึ้น และลดการเคลื่อนที่ระหว่างขั้นตอนลงอีกด้วย เพราะ ถ้ามีการรวมขั้นตอนกัน การเคลื่อนที่ระหว่างขั้นตอนก็ ลดลง

การจัดใหม่ (Rearrange) คือ การจัดขั้นตอนการผลิต ใหม่เพื่อให้ลดการเคลื่อนที่ที่ไม่จำเป็น หรือ การรอคอย เช่น ในกระบวนการผลิต หากทำการสลับขั้นตอนที่ 2 กับ 3 โดยทำขั้นตอนที่ 3 ก่อน 2 จะทำให้ระยะทางการ เคลื่อนที่ลดลง เป็นต้น

การทำให้ง่าย (Simplify) หมายถึง การปรับปรุงการ ทำงานให้ง่ายและสะดวกขึ้น โดยอาจจะออกแบบจิ๊ก (jig) หรือ fixture เข้าช่วยในการทำงานเพื่อให้การ ทำงานสะดวกและแม่นยำมากขึ้น ซึ่งสามารถลดของ เสียลงได้ จึงเป็นการลดการเคลื่อนที่ที่ไม่จำเป็นและลด การทำงานที่ไม่จำเป็น

2.4 Flow Diagram และ Flow Process Chart

Flow Diagram คือ แผนผังการไหล จะแสดงแผนผัง ของบริเวณที่ทำงาน และตำแหน่งของเครื่องจักรที่ เกี่ยวข้องทั้งหมด ผังนี้จะกำหนดสเกลหรือไม่กำหนดก็ ได้แล้วแต่ความจำเป็น หรือความเหมาะสมแล้วเขียน เส้นทางเคลื่อนที่ของสิ่งสังเกตผังการไหลแบ่งตาม ชนิดของสิ่งสังเกตได้เป็น 2 ชนิด คือ ผังการไหลของ คน แสดงการเคลื่อนที่ของคนในการทำงานหรือสิ่ง สังเกต หรือคนงานนั่นเอง และผังการไหลของวัสดุ แสดง การเคลื่อนที่ของ วัสดุ หรือ วัตถุ ดิบ ใน กระบวนการผลิต กรณีนี้สิ่งสังเกตคือวัสดุการเขียน แผนภูมิกระบวนการผลิตและแผนผังการไหลของ กระบวนการผลิต แบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอน คือ

- 1) เลือกกิจกรรมการทำงานที่ต้องการศึกษา โดยกำหนดเจาะจงไปว่าต้องการศึกษากระบวนการของคน วัสดุ และ ชิ้นส่วน
- 2) กำหนดจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของกระบวนการผลิตที่จะศึกษา โดยต้องควบคุมกิจกรรมทั้งหมดที่ต้องการศึกษา
- 3) เขียนแผนภูมิกระบวนการผลิตโดยในแผนภูมิจะต้องประกอบด้วย Heading Description and Summary
- 4) แสดงผลของจำนวนกิจกรรมต่างๆ คือ จำนวน ขั้นตอนการปฏิบัติงาน จำนวนขั้นตอนการขนส่ง จำนวนครั้งของความล่าช้า จำนวนครั้งการตรวจสอบ และจำนวนครั้งในการพักหรือเก็บรวมถึงระยะทางการขนส่งไว้ในตารางสรุป
- 5) เขียนแผนผังการไหลของกระบวนการผลิตแสดงสถานงาน ที่ตั้งของเครื่องจักรและเครื่องมือต่างๆ
- 6) แสดงทิศทางการไหลของกระบวนการผลิตโดยใช้ หัวลูกศรชี้แสดง

Flow Process Chart คือ แผนภูมิที่แสดงการเคลื่อนย้ายตามลำดับก่อนหลังหรือเส้นทางการทำงานของผลิตภัณฑ์ เป็นแผนภูมิที่บอกรายละเอียดของการปฏิบัติงานเน้นที่การเคลื่อนที่ดังนั้นการวิเคราะห์ด้วยแผนภูมินี้จะทำได้ดีก็ต่อเมื่อมีการกำหนดผังของการเคลื่อนที่แล้ว และจากแผนภูมินี้จะนำไปสู่การปรับปรุงการวางแผนให้ดีขึ้น แผนภูมิการผลิตต่อเนื่องนี้อาจจำแนกได้เป็น 3 ชนิด คือ การเคลื่อนของ การเคลื่อนของวัสดุหรือผลิตภัณฑ์ และการเคลื่อนของเครื่องมือ แสดงการใช้เครื่องมือของคนงาน

3. วิธีการวิจัย

การศึกษาการปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของคลังสินค้ากรณีศึกษา เริ่มตั้งแต่กระบวนการรับวัตถุดิบ การตรวจแยกประเภท การจัดเก็บวัตถุดิบ การดูแล

รักษาสินค้า และการจัดส่งวัตถุดิบ มีวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของคลังสินค้ามีขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานดังนี้

3.1 แผนการดำเนินงาน

- 1) ศึกษารวบรวมข้อมูล
- 2) เสนอหัวข้อและเค้าโครงหัวข้อวิจัย
- 3) คณะกรรมการพิจารณาอนุมัติ
- 4) วางแผนการดำเนินงาน
- 5) จัดเตรียมวัสดุและอุปกรณ์
- 6) ดำเนินการตามแผนงานที่วางไว้
- 7) วิเคราะห์ผล
- 8) เปรียบเทียบผล
- 9) สรุปผลการดำเนินงาน

3.2 ขั้นตอนการดำเนินงาน

3.2.1 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลในส่วน Dead stock

ตารางที่ 3.1 แสดงข้อมูล Dead stock มูลค่าทั้งหมด อุปกรณ์หลัก MT สะสม

% Dead stock	มูลค่า Dead stock ก่อนปรับปรุง (บาท)
60	1,836,506
80	145,692
100	161,370
Total	2,143,570

จากตาราง 3.1 เป็นการดำเนินการเก็บข้อมูลส่วนของงานที่เป็น Dead stock สะสมเป็นเวลาประมาณ 10 ปี จึงมีการเก็บข้อมูลเพื่อที่จะใช้ในการปรับปรุงคลังสินค้า

ตารางที่ 3.2 แสดงเวลาก่อนการปรับปรุงที่ทำการจ่ายวัตถุดิบอุปกรณ์หลักปั๊มทำสี (MT)

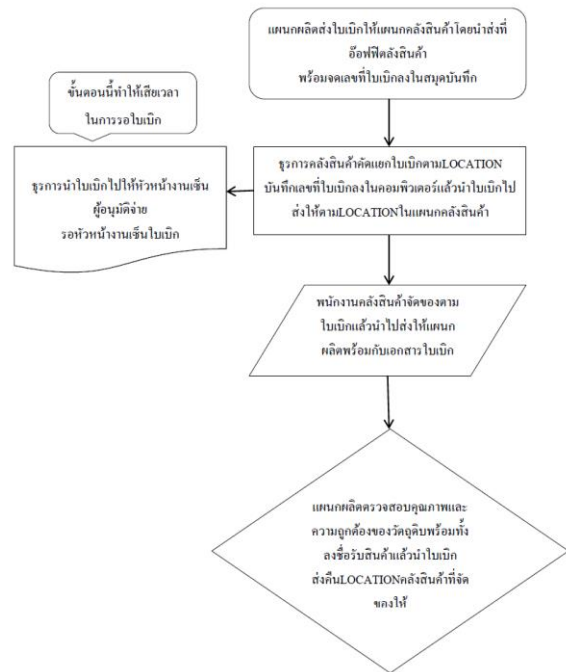
ใบเบิก	จำนวนรายการ	เวลาเฉลี่ยที่ค้นหาวัตถุดิบ (นาทีต่อชิ้น)

1	1	5.50
2	2	5.52
3	3	5.54
4	4	5.56
5	5	6.03
6	6	6.12
7	7	6.12
8	8	6.26
9	9	6.28
10	10	6.30
เฉลี่ยเวลาทั้งหมด		6.33

จากตาราง 3.2 เวลาที่ใช้ก่อนการปรับปรุงกระบวนการทำงาน โดยจับเวลาหนึ่งสัปดาห์สุ่มจากพนักงานวันละ 5 คน จากใบเบิกที่เบิกตั้งแต่วัตถุดิบ 1 รายการถึงวัตถุดิบ 10 รายการ ได้ค่าเวลาเฉลี่ยที่ใช้ในการค้นหาวัตถุดิบเฉลี่ยต่อหนึ่งรายการ 6.33 นาทีต่อชิ้น

3.2.2 นำเทคนิค 5ส และ ECRS ไปดำเนินการปรับปรุงพื้นที่การทำงานภายในคลังสินค้าเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้มากขึ้น

3.2.3 ปรับปรุงกระบวนการเบิกจ่ายวัตถุดิบภายในคลังสินค้าโดยวิเคราะห์ด้วย Process Chart และ Flow Diagram Flow ของการทำงาน โดยมีข้อมูลก่อนปรับปรุงตามรูป 3.1 และ 3.2

รูปที่ 3.1 Flow Diagram ก่อนการปรับปรุง

รหัส	เวลา	สัญลักษณ์	ลักษณะการทำงาน	สรุปผล		
				วิธีการ	วิธีเก็บ	ความสอดคล้อง
1	3 นาที	○	การดำเนินงาน	3		
2	3 นาที	○	การขนส่ง	3		
3	4 นาที	□	การตรวจสอบ	4		
4	2 นาที	○	การส่ง	2		
5	0 นาที	▽	การรับสินค้า	0		
6	28 นาที	▽	การส่งคืน	28		

ระยะเวลา	เวลา	สัญลักษณ์	ลักษณะการทำงาน
10 M	5 นาที	○	ผลิตและส่งใบเบิกให้คลังสินค้า
7 นาที	○	บุคลากรคัดแยกใบเบิกตาม Location	
3 นาที	○	บุคลากรนำใบเบิกไปให้ฝ่ายรับงานที่ศูนย์ผลิต	
30 นาที	○	รอที่ฝ่ายรับงาน	
5 M	3 นาที	○	บุคลากรนำใบเบิกไปให้คลัง Location
1 M	5 นาที	○	พนักงานคลังสินค้าคัดแยก Location ให้ใบเบิก
2 M	5 นาที	○	พนักงานคลังสินค้าจัดของตามรายการผลิต
5 นาที	○	พนักงานคลังสินค้าตรวจสอบวัตถุดิบใบเบิก	
10 M	7 นาที	○	พนักงานคลังสินค้าจัดวัตถุดิบไปส่งผลิต
10 นาที	○	ผลิตและส่งวัตถุดิบใบเบิก	
10 นาที	○	ผลิตและส่งวัตถุดิบใบเบิก	
28 M	80 นาที	▽	ผลิตและส่งวัตถุดิบใบเบิก

รูปที่ 3.2 Flow Process Chart ก่อนการปรับปรุง

จากรูปที่ 3.2 การดำเนินการจ่ายวัตถุดิบก่อนปรับปรุงใช้เวลา 80 นาที

3.2.4 กำหนดและออกแบบ System Location Code ที่เหมาะสมกับคลังสินค้าในปัจจุบัน

3.2.5 นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ไปปฏิบัติในกระบวนการทำงานจริง

3.2.6 เปรียบเทียบผลที่ได้กับวัตถุประสงค์

3.2.7 สรุปผลการดำเนินการ

4. ผลการวิจัย

จากการเก็บข้อมูลจากการดำเนินงานวิจัยที่ได้กล่าวมา แสดงผลที่ได้จากการดำเนินงานและการปรับปรุงแก้ไข ปัญหาต่างซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.1 ผลการดำเนินงานและการวิเคราะห์

จากข้อมูลต่าง ๆ ที่มีในปัจจุบันสามารถที่จะสรุปและ วิเคราะห์ผลการดำเนินงานได้ดังนี้

4.1.1 การนำเทคนิค 5ส และ ECRS ไปดำเนินการ ปรับปรุงในส่วนของการปฏิบัติงานในกระบวนการ เบิกจ่ายวัสดุภายในคลังสินค้าส่วนอุปกรณ์เหล็ก MT หลังจากการปรับปรุงตำแหน่งการจัดวางสินค้าใน คลังสินค้าในรูปแบบใหม่ทำให้การทำงานภายใน คลังสินค้ามีประสิทธิภาพและมีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น พนักงานทำงานได้อย่างรวดเร็วขึ้น มีความปลอดภัยใน การทำงานมากขึ้น บรรยากาศและสภาพแวดล้อมดีขึ้น ความร่วมมือความร่วมมือใจเกิดมากขึ้น พนักงานรัก หน่วยงานมากขึ้น พนักงานมีวินัยมากขึ้นตระหนักถึง ผลเสียของความไม่เป็นระเบียบในสถานที่ทำงาน สถานที่ทำงานสะอาด ช่วยลดอัตราของเสียลดลงและ เห็นปัญหาเรื่องคุณภาพได้อย่างชัดเจน พนักงานปฏิบัติ ตามกฎระเบียบ คู่่มือความปลอดภัย และคู่มือ ปฏิบัติงานทำให้อุบัติเหตุและความเสี่ยงต่าง ๆ ลดลง ดังจะเห็นได้จากรูปการปรับปรุงพื้นที่การทำงาน ดังต่อไปนี้

รูปที่ 4.1 คลังสินค้าส่วนอุปกรณ์เหล็ก MT ก่อนการปรับปรุง

รูปที่ 4.1 แสดงคลังสินค้าส่วนอุปกรณ์เหล็ก MT ก่อน การปรับปรุงเป็นการจัดวัสดุแบบเดิมที่ไม่เป็น ระเบียบ ไม่มีป้ายบ่งชี้ที่ชัดเจนว่าวัสดุชิ้นนี้ชื่ออะไร ขนาดเท่าไร ทำให้เกิดปัญหาเวลาเบิกจ่ายวัสดุซึ่ง พนักงานส่วนใหญ่จะใช้เวลาในการหาวัสดุ

รูปที่ 4.2 การจัดเก็บส่วนอุปกรณ์เหล็ก MT ก่อนการปรับปรุง

รูป 4.2 แสดงการจัดเก็บส่วนอุปกรณ์เหล็ก MT ก่อน การปรับปรุงโดยการวางชิ้นงานจะไม่อยู่เป็นหมวดหมู่ งานชนิดเดียวกันอยู่หลายที่

รูปที่ 4.3 คลังสินค้าส่วนอุปกรณ์เหล็ก MT ก่อนการทำ 5ส

รูป 4.3 แสดงคลังสินค้าส่วนอุปกรณ์เหล็ก MT ก่อนการทำ 5ส โดยทำการย้ายคลังสินค้าจากเดิมอยู่ที่ชั้นสามซึ่งพื้นที่ไม่เพียงพอลงมาที่ชั้นสองที่มีขนาดเท่ากัน

รูปที่ 4.4 การทำตัดออก (Eliminate)

รูป 4.4 การตัดออก (Eliminate) คือ การให้พนักงานคัดเลือกสิ่งที่ไม่จำเป็นออกจากคลังส่วนอุปกรณ์เหล็ก MT และทำการจัดเตรียมที่จะย้ายของลงมาที่ชั้นสอง โดยที่ทำการแยกลงไปที่ชั้นสองที่ละหมวดหมู่

รูปที่ 4.5 การทำการรวม (Combine)

รูป 4.5 ขั้นการทำการรวม (Combine) คือ การรวมวัสดุภัณฑ์ที่สามารถรวบรวมเข้าด้วยกัน แล้วแยกเป็นกลุ่ม

ๆ ทำความสะอาดจัดเก็บและเตรียมเพื่อที่จะนำลงไปที่คลังชั้นสอง

รูปที่ 4.6 การลำดับใหม่ (Re-arrange)

รูปที่ 4.6 ขั้นตอนการ การลำดับใหม่ (Re-arrange) หลังจากที่มีการรวบรวมวัสดุภัณฑ์แยกเป็นกลุ่ม ๆ แล้วนำมาลำดับใหม่เพื่อจัดเป็นหมวดหมู่อีกครั้ง

รูปที่ 4.7 ขั้นตอน การทำให้ง่าย (Simplify)

จากรูปที่ 4.7 ขั้นตอนการทำให้ง่าย (Simplify) คือ การปรับปรุงที่นำไปสู่กระบวนการที่ใช้เทคนิค System Location Code

รูปที่ 4.8 การปรับปรุงพื้นที่

รูป 4.8 รูปแสดงการปรับปรุงพื้นที่เพื่อนำสู่กระบวนการการกำหนดระบบ System Location Code ซึ่งเป็นการใช้เทคนิค ECRS และเทคนิค 5ส

รูปที่ 4.9 รูปแสดง Location code

รูปที่ 4.9 รูปแสดง Location code และการติดป้ายชี้บ่งที่ชัดเจนและการกำหนดระบบ System Location Code

รูปที่ 4.10 รูปแสดงการติดป้ายชี้บ่งที่ชัดเจน

รูปที่ 4.10 รูปแสดงการติดป้ายชี้บ่งที่ชัดเจนแสดงรายละเอียดของงาน เช่น ขนาด ความกว้าง ความยาว รายการ(item) ชี้อะไร

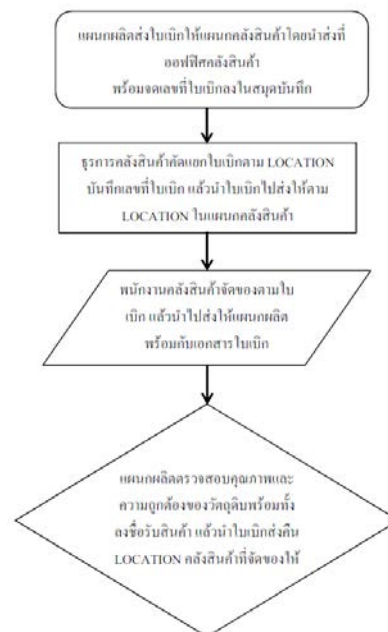

รูปที่ 4.11 การจัดวัตถุดิบแยกหมวดหมู่งานที่ชัดเจน

รูปที่ 4.12 สโตร์เหล็ก MT ที่มีการปรับปรุงอย่างเรียบร้อย รูป 4.11 และ 4.12 แสดงกระบวนการปรับปรุงพื้นที่ที่การทำงานทั้งหมดแล้วมีการจัดตำแหน่งที่ชัดเจน ป้ายบ่งชี้ที่ชัดเจนตลอดจน Location code มีการทำความสะอาดทำให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยซึ่งมีผลทำให้สะดวกต่อการปฏิบัติงาน

4.1.2 การปรับปรุงการเบิกจ่ายวัตถุดิบในคลังสินค้า ส่วนอุปกรณ์เหล็ก MT ด้วย Flow Diagram และ Flow Process Chart

รูปที่ 4.13 Flow Diagram หลังการปรับปรุง

รูป 4.13 แสดง Flow Diagram กระบวนการเบิกจ่ายวัตถุดิบที่ปรับปรุงแล้ว โดยการลดขั้นตอนการลงชื่ออนุมัติใบเบิก

รูปที่ 4.18 ชั้นวางของในคลังสินค้า MT มีการกำหนด

Location Code

หลังจากปรับปรุงคลังสินค้าต่าง ๆ ถูกจัดเก็บบนชั้นวางตามตำแหน่งดังรูป 4.19

รูปที่ 4.19 คลังสินค้าในส่วนของอุปกรณ์เหล็ก MT ที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว

5. สรุปผล

5.1 สรุปผลงานวิจัย

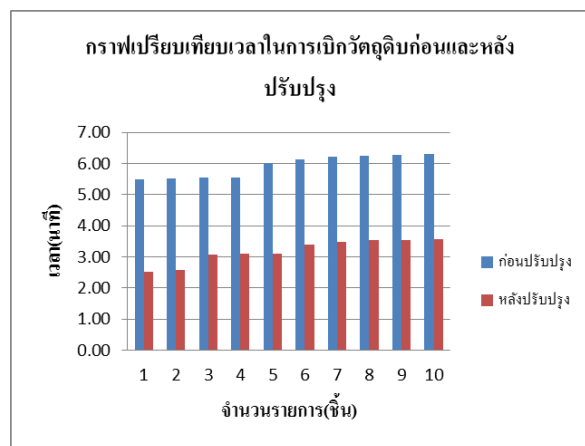
จากผลการดำเนินการที่ได้จากการศึกษาและการเก็บข้อมูลกระบวนการทำงานฝ่ายคลังสินค้าของกรมศึกษา การปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของคลังสินค้าสามารถวิเคราะห์การศึกษาได้ดังนี้

5.1.1 ผลการศึกษาการลดเวลาในการค้นหาวัสดุภายในคลังสินค้าส่วนของอุปกรณ์เหล็ก MT หลังจากที่มีการนำเทคนิค 5ส ECRS และ System Location Code เข้ามาใช้ในการปรับปรุงคลังสินค้า พบว่าสามารถลดระยะเวลาในการค้นหาวัสดุได้ถึงจากก่อนการ

ปรับปรุงเฉลี่ยต่อหนึ่งรายการจากเดิม 6.33 นาทีตามตารางที่ 3.2 และหลังปรับปรุงเป็นเวลา 3.19 นาทีตามตารางที่ 5.1 คิดเป็น 49.6% สามารถลดลงได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลเปรียบเทียบดังรูป 5.1

ตารางที่ 5.1 เวลาหลังการปรับปรุงที่ทำการจ่ายวัสดุอุปกรณ์เหล็กปั๊มทำสี MT

ใบเบิก	จำนวนรายการ	เวลาเฉลี่ยที่ค้นหาวัสดุ (นาทีต่อชิ้น)
1	1	2.53
2	2	2.58
3	3	3.07
4	4	3.09
5	5	3.11
6	6	3.39
7	7	3.48
8	8	3.53
9	9	3.55
10	10	3.58
เฉลี่ยเวลาทั้งหมด		3.19

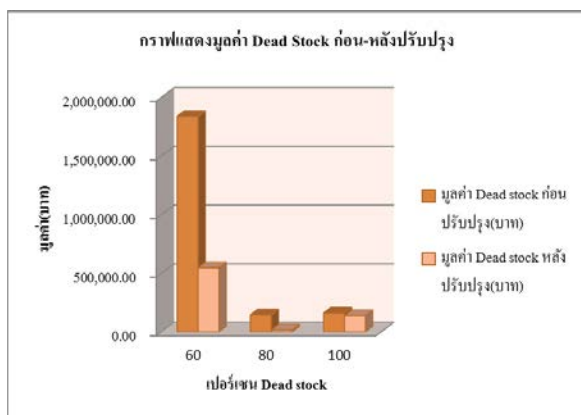

รูปที่ 5.1 กราฟการเปรียบเทียบเวลาในการเบิกวัสดุ ก่อน-หลังปรับปรุง

5.1.2 ผลจากการปรับปรุงวิธีการทำงานการเบิกจ่ายวัสดุภายในคลังสินค้าส่วนอุปกรณ์เหล็ก MT ด้วย Flow Diagram และ Flow Process Chart พบว่าสามารถลด

ขั้นตอนการทำงานที่ซ้ำซ้อนจากเดิม 12 ขั้นตอน (รูป 3.1 และ 3.2) ลดลงเหลือ 10 ขั้นตอน (รูป 4.13 และ 4.14) บาท คิดเป็น 16.7% และสามารถลดเวลาได้จากเดิมก่อนปรับปรุง 80 นาที หลังปรับปรุงลดลงเหลือ 47 นาที มีผลต่างเท่ากับ 33 นาที คิดเป็น 41.25% ทำให้การปรับปรุงกระบวนการทำงานสินค้าในคลังสินค้านี้มีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์

5.1.3 ผลการศึกษาและรวบรวมข้อมูลในส่วนของ Dead stock ข้อมูลในส่วนของ Dead stock เปรียบเทียบก่อนและหลังการปรับปรุง

รูปที่ 5.2 การเปรียบเทียบมูลค่าของข้อมูล Dead stock ก่อนและหลังปรับปรุง

จากรูปที่ 5.2 เปรียบเทียบข้อมูล Dead stock ก่อน-หลังปรับปรุง เพื่อลดสินค้าที่เป็น Dead stock ลดลงจากเดิมอย่างน้อย 10% ผลในการดำเนินการสามารถลด Dead stock ลงได้จากเดิมมีมูลค่า 2,143,570 บาท ลดลงเหลือ 702,856 บาท ผลต่างมีมูลค่า 1,440,714 บาท คิดเป็น 67.21% สามารถลดลงได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จากการศึกษาในงานวิจัยนี้พบว่าการนำเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ในการปรับปรุงคลังสินค้านั้นสามารถลดระยะเวลา ระยะทาง การเคลื่อนที่ ตลอดจนขั้นตอนการทำงานต่าง ๆ ลงได้ และภายในคลังสินค้ามีความเป็นระเบียบมากขึ้นลดความเสี่ยงในการทำงาน วัตถุประสงค์ภายในคลังสินค้ามี Code ที่ชัดเจนที่สะดวกต่อการหา วัตถุประสงค์ สินค้าถูกแบ่งตามประเภททำให้พนักงาน

ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจได้ง่ายและไม่จำเป็นต้องมีการบันทึกตำแหน่งสินค้าเนื่องจากมีการจัดทำ System Location Code ทำให้ง่ายต่อการปฏิบัติงาน สามารถเปลี่ยนการจัดเก็บได้ตามสภาพของคลังสินค้าสามารถใช้พื้นที่จัดเก็บได้อย่างเกิดประโยชน์สูงสุด มีความยืดหยุ่นสูง

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยการปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของคลังสินค้ากรณีศึกษาบริษัทตัวอย่าง มีข้อเสนอแนะดังนี้

5.2.1 เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดวางสินค้า ทำให้ผู้ปฏิบัติงานควรมีการฝึกอบรมและทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเพื่อสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.2.2 สามารถนำหลักการที่นำมาปรับปรุงคลังสินค้าในส่วนหลัก MT ทำการประยุกต์ใช้กับคลังสินค้าในส่วนอื่น ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานได้

5.2.3 ในอนาคตบริษัทกรณีศึกษาควรนำเอาเทคโนโลยีทันสมัยในการบริหารการจัดการคลังสินค้า เช่น ระบบบาร์โค้ดเพื่อความแม่นยำ สะดวก และรวดเร็วในการปฏิบัติงานเพิ่มมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง <16 พ้อยท์, ตัวหนา>

- [1] ชูสิทธิ์ แซ่ตัน. (2553). การจัดการสินค้าคงคลังกรณีศึกษา บริษัท ยูอาร์ซี (ประเทศไทย) จำกัด. ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเทคโนโลยีโลจิสติกส์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร.
- [2] อมรรัตน์ ปาลกะวงษ์ ณ อยุธยา. (2554). การเพิ่มประสิทธิภาพคลังสินค้าด้วยการจัดแผนผังคลังสินค้าสินค้าใหม่. วิทยานิพนธ์วิศวกรรม

ศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหา
นคร.

- [3] สุนันทา ศิริเจริญวัฒน์, และ วัชรวิ จันทรประกาย
กุล. (2555). การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการ
คลังสินค้า. วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตร
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- [4] ชัยวัฒน์ ศรีไชยแสง, และ รัตนา รักษาพันธุ์.
(2555). การปรับปรุงกระบวนการผลิตด้วยการใช้
เทคนิควิศวกรรมอุตสาหกรรม กรณีศึกษา
โรงงานผลิตรองเท้าแบบหีด. วิทยานิพนธ์
วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- [5] สุจินดา ศรีณย์ประชา. (2553). การปรับปรุงการ
ผลิตของสายการผลิตชิ้นส่วนเบาะที่นั่งรถยนต์
ด้วยแนวคิดระบบการผลิตแบบโตโยต้า. วิทยญา
นิพนธ์วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง เครื่องมือช่าง วิชาความปลอดภัยใน โรงงานอุตสาหกรรม ของนักศึกษา ชั้น ปวส.1 ที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้ เกม รอบรู้เรื่องเครื่องมือช่าง และสถานการณ์จำลอง “ความปลอดภัยในโรงงาน” กับการสอนแบบปกติ

A Comparison of the Achievement of High Vocational Students on Mechanical Tools, Safety in Industrial Factory Subject taught by Using “Proficient Mechanical tool” Game and “Safety in Industrial Factory” Simulation with Conventional Method

มังกร หริรักษ์¹, เอลิมพล ช่วยดำรงค์², เจษฎา ผาแพร³

¹บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธนบุรี, urairat-y@hotmail.com

²วิทยาลัยเทคโนโลยียานยนต์, chalermpontc@gmail.com

³วิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู, boss_2527@live.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของความรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน ในกลุ่มที่เรียนโดยใช้เกมและสถานการณ์จำลอง 2) เพื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นของกลุ่มที่เรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลองกับกลุ่มที่เรียนแบบปกติ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียน โดยใช้เกม กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือนักศึกษาระดับ ปวส. 1 จากวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครูและวิทยาลัยเทคโนโลยียานยนต์ จำนวน 96 คน ซึ่งแต่ละโรงเรียนจะมีทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลองจะสอนด้วยการใช้เกม “รอบรู้เครื่องมือช่าง” และสถานการณ์จำลอง “ความปลอดภัยในโรงงาน” ส่วนกลุ่มควบคุมสอนด้วยวิธีการปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนด้วยเกม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลองมีคะแนนเฉลี่ยของความรู้หลังเรียน ($M_{E1} = 17.41, S.D. = 0.12; M_{E2} = 11.43, S.D. = 0.87$) เรียนสูงกว่าก่อนเรียน ($M_{E1} = 7.57, S.D. = 0.41; M_{E2} = 4.05, S.D. = 0.36$) (2) ผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลองมีคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลอง ($M_{E1} = 9.84, M_{C1} = 6.69; M_{E2} = 7.38, M_{C2} = 5.13$) (3) ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการเรียนด้วยเกม “ดีด สี ดี เป่า” และสถานการณ์จำลอง อยู่ในระดับมาก ($M_{E1} = 4.48, S.D. = 0.53; M_{E2} = 4.32, S.D. = 0.60$)

คำสำคัญ: เกม “รอบรู้เครื่องมือช่าง”, สถานการณ์จำลอง

Abstract

The purposes of this research were: (1) to compare the mean scores before and after of students learned mechanical tools by using the game and simulation (2) to compare the mean scores increase of group learning by game with conventional method. (3) to find satisfaction of vocational students after learning mechanical tools by using game. The participant included 96 vocational 1 students of Mubankru College, Automotive Technological College. Each school will have either an experimental group and a control group. The experimental group was taught by “Proficient Mechanical tool” game and “Safety in Industrial Factory” simulation; where as, the control group was taught by conventional method. The instruments used for data collection comprised pre-test, post-test, and satisfaction questionnaires. Data were analyzed by mean and standard deviation.

The research results showed as follows. (1) The student groups learned mechanical tools by using the game and simulation, the mean scores of post-test ($M_{E1} = 17.41$, S.D. = 0.12; $M_{E2} = 11.43$, S.D. = 0.87) was higher than the mean scores of pre-test ($M_{E1} = 7.57$, S.D. = 0.41; $M_{E2} = 4.05$, S.D. = 0.36). (2) The student groups learned by using the game and simulation, the mean scores increase was higher than and groups learned by conventional method ($M_{E1} = 9.84$, $M_{C1} = 6.69$; $M_{E2} = 7.38$, $M_{C2} = 5.13$). (3) The students satisfied with learning mechanical tools by using “Proficient Mechanical tool” game and “Safety in Industrial Factory” simulation at the high level ($M_{E1} = 4.48$, S.D. = 0.53; $M_{E2} = 4.32$, S.D. = 0.60).

Keywords: “Proficient Mechanical tool” Game, Simulation

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบันทำให้ผู้ประกอบการอาชีพต้องทำงานในสภาพที่แข่งขันกัน แข่งขันและทำงานแข่งกับเวลา ไม่ว่าจะเป็นอาชีพด้านใดก็ตาม ทุกคนต้องพยายามปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ เจ้าของกิจการมุ่งแต่ผลิตสินค้าให้ได้จำนวนมาก จนกระทั่งขาดความสนใจในเรื่องความปลอดภัย ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุของแรงงาน เกิดการบาดเจ็บ หรือเสี่ยงต่อโรคร้ายไข้เจ็บต่างๆ จนอาจถึงขั้นเสียชีวิตได้ ส่งผลให้มีผลกระทบในระยะยาวต่อครอบครัว สังคม และต่อประเทศชาติต่อไปด้วย นอกจากนี้การเจ็บป่วยของผู้ปฏิบัติงานยังก่อให้เกิดผลกระทบกับสถานประกอบการเนื่องจากคนที่ประสบอันตรายไม่สามารถมาทำงานได้ ขาดคนทำงาน ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น และทำให้คนงานเสียขวัญและกำลังใจในการทำงาน จึงทำให้ในปัจจุบันสถานประกอบการให้ความสำคัญในการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องความปลอดภัยในการทำงานกันมากยิ่งขึ้น และในขณะเดียวกันเจ้าของกิจการ

ก็คำนึงถึงผลประโยชน์ในด้านการเพิ่มผลผลิตและป้องกันหรือลดการสูญเสียของกำลังงานกับวัตถุดิบไปพร้อมกันด้วย ดังนั้นสถานประกอบการหรือเจ้าของกิจการก็พยายามพัฒนาแรงงานให้เท่าทันกับเทคโนโลยี และผลักดันให้คนงานเพิ่มขีดความสามารถ ด้วยวิธีการจัดฝึกอบรมให้การศึกษาอย่างต่อเนื่อง และจัดสวัสดิการที่เหมาะสมให้กับคนงานเพิ่มมากขึ้นเพื่อเป็นการลดสถิติการเกิดอุบัติเหตุ และความปลอดภัยในการทำงานลงได้ จากสาเหตุในการทำงานที่ไม่ปลอดภัย ซึ่งอาจเกิดจากบุคคลหรือเครื่องจักรก็ตาม จึงมีความจำเป็นอย่างมากในการเรียนวิชา ความปลอดภัยในโรงงาน และในทางช่างเทคนิคในฝ่ายซ่อมบำรุงต้องมีการบำรุงรักษาเครื่องจักร จึงจำเป็นต้องรู้จักเครื่องมือพื้นฐานและการใช้งานเครื่องมือให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด เพื่อการซ่อมบำรุงที่รวดเร็ว และการใช้งานของเครื่องจักรที่มีประสิทธิภาพและปลอดภัยมากที่สุด (วิฑูรย์ สิมะโชคดี และวีรพงษ์ เฉลิมจิระรัตน์, 2547: หน้า 13)

ดังนั้น ในการเรียนในวิชา ความปลอดภัยใน
 โรงงานอุตสาหกรรม เป็นวิชาที่ต้องใช้การบรรยายจึง
 อาจทำให้นักศึกษามีความสนใจในการศึกษาไม่มากพอ
 ขาดทักษะในการเลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับงาน
 ซึ่งส่งผลในการทำงานล่าช้า และไม่มีความปลอดภัยใน
 การใช้เครื่องมือ ส่งผลทำให้ชิ้นงานเสียหาย และเกิด
 อุบัติเหตุในการทำงานได้ จึงเป็นปัญหาในการเรียนที่
 นักศึกษาจะนำไปใช้ในการเรียนในวิชาที่เป็นปฏิบัติ
 โดยขาดทักษะในการเลือกใช้เครื่องมือ และความ
 ปลอดภัยในการใช้เครื่องมือที่ถูกต้อง เช่น ในการ
 เลือกใช้ประแจในการขันน็อต ถ้าเลือกประแจขันน็อต
 ไม่ตรงเบอร์กับตัวน็อตก็ทำให้ตัวน็อตเกิดการเสียหาย
 หรือเกิดอุบัติเหตุกับตัวนักศึกษาได้ นักศึกษาจึง
 จำเป็นต้องมีทักษะในการเลือกเบอร์ประแจในการ
 ขันน็อตได้ตรงกับตัวน็อตเพื่อให้รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ
 และปลอดภัยในการทำงาน เป็นต้น

ด้วยเหตุผลนี้ ครูซึ่งเป็นผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องทำ
 การวิจัยโดยใช้เกม และสถานการณ์จำลอง มาใช้ในการ
 พัฒนาการเรียนการสอนในวิชา ความปลอดภัยใน
 โรงงานอุตสาหกรรม กับ กลุ่มนักศึกษา ปวส. 1 ที่จบ
 จากระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเรื่องของ
 เครื่องมือช่าง เพื่อให้ให้นักศึกษาได้รู้จักชื่อเครื่องมือ การ
 เลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสม ใช้เครื่องมือที่ปลอดภัย
 การแก้ปัญหาเมื่อเกิดอุบัติเหตุ และการป้องกันไม่ให้เกิด
 อุบัติเหตุ และสามารถนำไปใช้ในการทำงานใน
 อนาคตของนักศึกษา

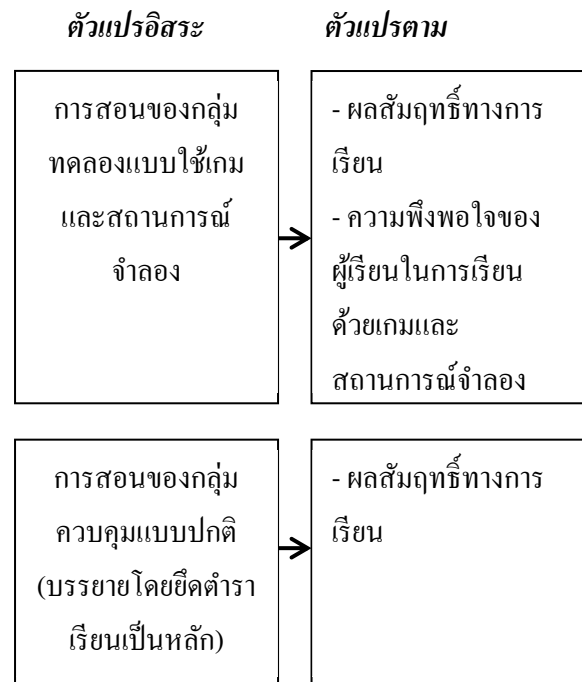
วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของความรู้
ก่อนเรียนและหลังเรียน ในกลุ่มที่เรียนโดยใช้เกม “รอบรู้
เครื่องมือช่าง” และสถานการณ์จำลอง “ความ
ปลอดภัยในโรงงาน”
- 2) เพื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้น
ของกลุ่มที่เรียนด้วยเกม “รอบรู้เครื่องมือช่าง” และ

สถานการณ์จำลอง “ความปลอดภัยในโรงงาน” กับ
 กลุ่มที่เรียนแบบปกติ

- 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนในการ
เรียนโดยใช้เกม “รอบรู้เครื่องมือช่าง” และสถานการณ์
จำลอง “ความปลอดภัยในโรงงาน”

กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการทำวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย: เป็นนักศึกษาชั้น ปวส. 1 ที่กำลัง
 ศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ของวิทยาลัย
 เทคโนโลยีหมู่บ้านครูและวิทยาลัยเทคโนโลยียานยนต์
 รวมจำนวนทั้งสิ้นจำนวน 96 คน ได้แก่

- นักศึกษาชั้น ปวส. 1/11 และ ปวส. 1/13 ของ
 วิทยาลัยเทคโนโลยียานยนต์ จำนวนทั้งสิ้น 36 คน
 ประกอบด้วย กลุ่มทดลอง จำนวน 18 คน กลุ่มควบคุม
 จำนวน 18 คน

- นักศึกษาชั้น ปวส. 1 กลุ่ม 551 และ ปวส.1 กลุ่ม
 551/M ของวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู จำนวนทั้งสิ้น

60 คน ประกอบด้วย กลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน กลุ่มควบคุม จำนวน 30 คน

การเลือกกลุ่มเป้าหมาย: ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เฉพาะนักศึกษาที่เรียนในห้องเรียนที่มีการจัดชั้นเรียนจากผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระคือ วิธีการสอนของครูผู้สอน รายวิชาความปลอดภัยในโรงงานอุตสาหกรรม ได้แก่

- (1) การสอนแบบใช้เกมและสถานการณ์จำลอง
- (2) การสอนแบบปกติ (บรรยายโดยยึดตำราเรียนเป็นหลัก)

2.2 ตัวแปรตามคือ ผลจากการทดลองใช้เกมและสถานการณ์จำลองประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาความปลอดภัยในโรงงานอุตสาหกรรม ได้แก่

- (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- (2) ความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลอง

3. เนื้อหาใช้ในการสร้างเกมและสถานการณ์จำลอง เป็นเนื้อหาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงพุทธศักราช 2556 ประเภทวิชา ช่างอุตสาหกรรม เรื่อง ความปลอดภัยในโรงงานอุตสาหกรรม

4. ระยะเวลาในการทดลองใช้เกมและสถานการณ์จำลอง ใช้เวลาในการทดลองใช้เกม “รอบรู้เครื่องมือช่าง” และสถานการณ์จำลอง “ความปลอดภัยในโรงงาน” วิทยาลัยละ 2 วัน วันละ 1 ชั่วโมง รวม 6 ชั่วโมง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Quasi-experimental research) ทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังเรียนระหว่างกลุ่มทดลองที่สอนโดยการใช้เกม “รอบรู้เครื่องมือช่าง” และสถานการณ์จำลอง “ความปลอดภัยในโรงงาน” และกลุ่มควบคุมที่

สอนแบบปกติที่เน้นการบรรยายตามคู่มือครูเป็นหลัก ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ผู้วิจัยแจกแบบทดสอบก่อนเรียนให้กับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม
2. ผู้วิจัยจัดการเรียนการสอนโดยใช้เกม “รอบรู้เครื่องมือช่าง” และสถานการณ์จำลอง “ความปลอดภัยในโรงงาน” ให้กับนักเรียนกลุ่มทดลอง
3. ผู้วิจัยจัดการเรียนการสอนแบบปกติ โดยเน้นการสอนแบบบรรยายตามคู่มือครูเป็นหลัก ให้กับนักเรียนกลุ่มควบคุม
4. ผู้วิจัยแจกแบบทดสอบหลังเรียนให้กับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม
5. ผู้วิจัยแจกแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลองให้กับนักเรียนกลุ่มทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือในการทดลอง คือ เกม “รอบรู้เครื่องมือช่าง” และสถานการณ์จำลอง “ความปลอดภัยในโรงงาน” ที่มีลักษณะมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาสมรรถนะทางช่างด้านความปลอดภัยภายในโรงงานอุตสาหกรรม

2. เครื่องมือในการเก็บข้อมูล คือ แบบทดสอบก่อนเรียน แบบทดสอบหลังเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลองซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 แบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 5 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

2.2 แบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 5 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ (เป็นฉบับเดียวกันแบบทดสอบก่อนเรียนแต่สลับข้อ)

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจการเรียนรู้โดยใช้เกมรอบรู้เรื่อง เครื่องมือช่าง สถานการณ์จำลอง “ความปลอดภัยภายในโรงงานอุตสาหกรรม”

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การสร้างเกมและสถานการณ์จำลอง

1.1 ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและพัฒนาเกมและสถานการณ์จำลอง

1.2 วิเคราะห์หลักสูตรและจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยทำความเข้าใจมาตรฐานการเรียนรู้ของวิชา ความปลอดภัยในโรงงานอุตสาหกรรม ความสัมพันธ์ของเรื่อง เนื้อหา เวลาเรียน เพื่อเป็นกรอบในการสร้างเกมและสถานการณ์จำลอง

1.3 สร้างเกม “รอบรู้เรื่องเครื่องมือช่าง” และสถานการณ์จำลอง “ความปลอดภัยในโรงงาน”

1.4 นำเกม “รอบรู้เรื่องเครื่องมือช่าง” และสถานการณ์จำลอง “ความปลอดภัยในโรงงาน” ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ

1.5 นำเกม “รอบรู้เรื่องเครื่องมือช่าง” และสถานการณ์จำลอง “ความปลอดภัยในโรงงาน” ที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะก่อนนำไปทดลองใช้

2. การสร้างแบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน

2.1 สร้างแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

2.2 นำแบบแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของวิธีการเขียนข้อสอบ ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วนำไปปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

3. การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเล่นเกมและสถานการณ์จำลองของผู้เรียน

3.1 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียน โดยใช้เกม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 5 ข้อ

3.2 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ

3.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

3.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบัก ($\alpha = \text{coefficients}$) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.92

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติพรรณนาได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนจากวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู

การทดลอง	วิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู (N=60)			
	กลุ่มทดลอง (E1)		กลุ่มควบคุม (C1)	
	M	S.D.	M	S.D.
Pre-test	7.57	0.41	6.48	0.16
Post-test	17.41	0.12	13.17	0.23
ผลต่างของค่าเฉลี่ยหลัง- ก่อนเรียน	9.84		6.69	

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลองมีคะแนนเฉลี่ยของความรู้หลังเรียน ($M_{E1} = 17.41, S.D. = 0.12$) สูงกว่าก่อนเรียน ($M_{E1} = 7.57, S.D. = 0.41$) นอกจากนี้ผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลองมีคะแนนที่เพิ่มขึ้นหลัง

เรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนแบบปกติ ($M_{E1} = 9.84$, $M_{C1} = 6.69$)

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนจากวิทยาลัยเทคโนโลยี ยานยนต์

การทดลอง	วิทยาลัยเทคโนโลยียานยนต์(N=40)			
	กลุ่มทดลอง (E2)		กลุ่มควบคุม (C2)	
	M	S.D.	M	S.D.
Pre-test	4.05	0.36	8.40	0.40
Post-test	11.43	0.87	13.53	0.31
ผลต่างของค่าเฉลี่ยหลัง- ก่อนเรียน	7.38		5.13	

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเกม และสถานการณ์จำลองมีคะแนนเฉลี่ยของความรู้หลังเรียน ($M_{E2} = 11.43$, S.D. = 0.87) สูงกว่าก่อนเรียน ($M_{E2} = 4.05$, S.D. = 0.36) นอกจากนี้ผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลองมีคะแนนที่เพิ่มขึ้นหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนแบบปกติ ($M_{E2} = 7.38$, $M_{C2} = 5.13$)

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลอง

กลุ่มทดลอง	M	S.D.	แปลความ
วิทยาลัยเทคโนโลยี หมู่บ้านครู (M_{E1})	4.48	0.53	มาก
เทคโนโลยียานยนต์ (M_{E2})	4.32	0.60	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้เรียนกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่มมีความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลองในระดับมากที่สุด ($M_{E1} = 4.48$, S.D. = 0.53; $M_{E2} = 4.32$, S.D. = 0.60)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ความปลอดภัยในโรงงาน วิชาความปลอดภัยในโรงงานอุตสาหกรรมของ นักศึกษาระดับชั้น ปวส. 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู และวิทยาลัยเทคโนโลยี ยานยนต์ ที่จัดการเรียนการสอนโดยการใช้เกม “รอบรู้เรื่องเครื่องมือช่าง” และสถานการณ์จำลอง “ความปลอดภัยในโรงงาน” กับการสอนแบบปกติ ซึ่งมีประเด็นสำคัญที่สมควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดยการใช้เกม “รอบรู้เรื่องเครื่องมือช่าง” และสถานการณ์จำลอง “ความปลอดภัยในโรงงาน” มีคะแนนเฉลี่ยของความรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเกม และสถานการณ์จำลองมีคะแนนที่เพิ่มขึ้นหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนแบบปกติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุไรรัตน์ แยมชุตติ ธนัญญา พรหมสร และ สุชาติพิย ษ์จิวานาน (2558: หน้า 606) ที่ได้ศึกษาถึงผลของการเรียนเกมจำลองสถานการณ์การฝึกงาน ผลการศึกษาพบว่า ภายหลังจากการเรียน เรื่องสรรหาและคัดเลือกพนักงานโดยการใช้เกม ผู้เรียนกลุ่มนี้มีคะแนนเฉลี่ยการทดสอบหลังเรียน ($M = 7.65$, S.D.= 0.93) สูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนจากการทดสอบก่อนเรียน ($M = 3.70$, S.D.= 1.17) อย่างมีนัยสำคัญ ($t = 16.07$, $p < 0.61$) นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไพรัช จุ่นเกตุ ณิชวุฒิ จันแดง และ ปิรันทร ททรัพย์ร่วม (2558: หน้า 626) ได้ศึกษาถึงผลของการใช้เกมบิงโกพาเพลินในการเรียนเรื่อง การนับจำนวนตัวเลข ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 ฝึกงาน ผล

การศึกษาพบว่า ภายหลังจากการเรียนรู้ เรื่องการนับจำนวนตัวเลขภาษาญี่ปุ่น โดยการใช้เกม ผู้เรียนกลุ่มนี้มีความเฉลียวการทดสอบหลังเรียน ($M = 9.71, S.D. = 0.67$) สูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนจากการทดสอบก่อนเรียน ($M = 2.79, S.D. = 1.95$) อย่างมีนัยสำคัญ ($t = -18.73, p < 0.00$) แสดงให้เห็นว่า การเรียนรู้โดยใช้เกมทำให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่อง ต่างๆ อย่างสนุกสนานและทำทายความสามารถโดยนักเรียนเป็นผู้เล่นเอง ทำให้ได้ประสบการณ์ตรงเป็นวิธีที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วม ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เพิ่มสูงขึ้น

2. ด้านความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลอง จากผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลอง มีความพึงพอใจในการเรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลองอยู่ในระดับมาก ($M_{E1} = 4.48, S.D. = 0.53; M_{E2} = 4.32, S.D. = 0.60$) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุไรรัตน์ แยมชุตี ธนัญญา พรหมสร และ สุชาติพิทย์ ชิวขนาน (2558: หน้า 606) ที่ได้ศึกษาถึงผลของการเรียนเกมจำลองสถานการณ์การฝึกงาน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียน โดยใช้เกมจำลองสถานการณ์การฝึกงานอยู่ระดับดี ($M = 4.26, S.D. = 0.61$) นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไพรัช จุ่นเกตุ ฉวีวุฒิ จันแดง และ ปิลันทร ทรัพย์อร่าม (2558: หน้า 636) ได้ศึกษาถึงผลของการใช้เกมบิงโกพาเพลินในการเรียนเรื่อง การนับจำนวนตัวเลข ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้เกมบิงโกพาเพลินในการเรียนเรื่อง การนับจำนวนตัวเลข อยู่ในระดับมากแสดงให้เห็นว่า การเรียนรู้โดยใช้เกมทำให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องต่างๆ อย่างสนุกสนานและมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยการใช้เกม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การใช้เกมและสถานการณ์จำลองให้มีประสิทธิภาพนั้น ครูผู้สอนควรศึกษาวิธีการใช้เกมและสถานการณ์จำลองให้เข้าใจและมีการจัดเตรียมอุปกรณ์ต่างๆ ล่วงหน้า ซึ่งเป็นการเตรียมบทบาทของครูนักเรียน และสถานที่ เพื่อให้การดำเนินการเรียนการสอนเป็นไปอย่างราบรื่นทุกขั้นตอน

2. “รอบรู้เรื่องเครื่องมือช่าง” และสถานการณ์จำลอง “ความปลอดภัยในโรงงาน” เป็นการส่งเสริมความสามารถทางการเรียนรู้ของบุคคล คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูงจะสามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและมีเวลาเหลืออยู่มาก ครูผู้สอนควรหากิจกรรมอื่นเพื่อให้นักเรียนที่ทำเสร็จก่อนได้ทำในระหว่างรอเพื่อนๆ ที่ยังทำไม่เสร็จ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยใช้เกม “รอบรู้เรื่องเครื่องมือช่าง” และสถานการณ์จำลอง “ความปลอดภัยในโรงงาน” กับวิธีการสอนแบบอื่นๆ เช่น การสอนแบบโครงการ และการสอนแบบแก้ปัญหา เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้และเจตคติต่อการเรียนรู้โดยใช้เกม “รอบรู้เรื่องเครื่องมือช่าง” และสถานการณ์จำลอง “ความปลอดภัยในโรงงาน”

เอกสารอ้างอิง

ไพรัช จุ่นเกตุ ฉวีวุฒิ จันแดง และ ปิลันทร ทรัพย์อร่าม.(2558).ผลของการใช้เกมบิงโกพาเพลินในการเรียนเรื่อง การนับจำนวนตัวเลข ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3.รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ

ThaiSim2015 ครั้งที่ 7.

วิฑูรย์ สิมะโชคคี และวีรพงษ์ เฉลิมจิระรัตน์.(2547).

วิศวกรรมและการบริหารความปลอดภัยใน

ในโรงงาน. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพมหานคร :

สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).

อุไรรัตน์ แยมหุติ ธนัญญา พรหมสร และ สุรชาติพิย์

ชีวนาน. (2558). ผลของการเรียนเกมจำลอง

สถานการณ์การฝึกงาน. รายงานสืบเนื่องจาก

การประชุมวิชาการระดับนานาชาติ

ThaiSim2015 ครั้งที่ 7.

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง เงื่อน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น ที่ได้รับการสอนโดยการใช้เกมและสถานการณ์จำลอง กับการสอนแบบปกติ

A Comparison of the Achievement of Students in Secondary School on Knot Scouts Taught by Using Game and Simulation with Conventional Method

มนัส บุญประกอบ¹, พัฒน์นรี กิจเจริญ², อารดา เมืองผัด³

¹บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยธนบุรี, gs@thonburi-u.ac.th

^{2,3}ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางแค, Love_tp@live.com, arm_0048@hotmail.com.

บทคัดย่อ:

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของความรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน ในกลุ่มที่เรียนโดยใช้เกมและสถานการณ์จำลอง 2) เพื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นของกลุ่มที่เรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลองกับกลุ่มที่เรียนแบบปกติ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนโดยใช้เกมและสถานการณ์จำลอง กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางแค จำนวนรวม 120 คน โดยกลุ่มทดลองจะสอนด้วยการใช้เกม “เงื่อนहरषया” และสถานการณ์จำลอง ส่วนกลุ่มควบคุมสอนด้วยวิธีการปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนด้วยเกม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า (1) ผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลองมีคะแนนเฉลี่ยของความรู้หลัง ($M_{E1} = 19.27, S.D. = 0.17$; $M_{E2} = 18.03, S.D. = 0.87$) เรียนสูงกว่าก่อนเรียน ($M_{E1} = 4.97, S.D. = 0.94$; $M_{E2} = 10.10, S.D. = 0.93$) (2) ผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลองมีคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลอง ($M_{E1} = 14.30, M_{C1} = 8.57$; $M_{E2} = 7.93, M_{C2} = 4.27$) (3) ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการเรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลอง อยู่ในระดับมาก ($M_{E1} = 3.83, S.D. = 0.75$; $M_{E2} = 4.46, S.D. = 0.51$)

คำสำคัญ: เกม “เงื่อนहरषया”

Abstract:

The purposes of this research were: (1) to compare the mean scores before and after of students learned knot scouts by using the game (2) to compare the mean scores increase of group learning by game with conventional method. (3) to find satisfaction of students after learning knot scouts by using game and simulation. The participant included 120 Grad 7-9 students of Office of The

Non-Formal and Informal Education Area Bangkhae. The experimental group was taught by “Fun knot” Game and Simulation; where as, the control group was taught by conventional method. The instruments used for data collection comprised pre-test, post-test, and satisfaction questionnaires. Data were analyzed by mean and standard deviation. The research results showed as follows. (1) The student groups learned knot scouts by using the game and simulation, the mean scores of post-test ($M_{E1} = 19.27$, S.D. = 0.17; $M_{E2} = 18.03$, S.D. = 0.87) was higher than the mean scores of pre-test ($M_{E1} = 4.97$, S.D. = 0.94; $M_{E2} = 10.10$, S.D. = 0.93). (2) The student groups learned by using the game and simulation, the mean scores increase was higher than and groups by conventional method ($M_{E1} = 14.30$, $M_{C1} = 8.57$; $M_{E2} = 7.93$, $M_{C2} = 4.27$). (3) The students satisfied with learning knot scouts by using game and simulation at the high level ($M_{E1} = 3.83$, S.D. = 0.75; $M_{E2} = 4.46$, S.D. = 0.51).

Keywords: “Fun knot” Game

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 หมวด 1 มาตรา 6 ที่ระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: หน้า 3) ดังนั้นการจัดกิจกรรมลูกเสือจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาให้เด็กและเยาวชนเป็นผู้ที่มีคุณภาพเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีคุณธรรม มีระเบียบวินัย รู้จักเสียสละ สร้างความสามัคคีบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข จึงทำให้ประเทศทั่วโลก ยอมรับถึงความสำคัญของกิจการลูกเสือการเรียนการสอนวิชาลูกเสือเป็นวิชาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะประสบการณ์เรียนรู้ด้วยตัวเองมีสุนทรียภาพทางวิชาลูกเสือโดยมีครูคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือซึ่งการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการเรียนการสอนเป็นอย่างดีเช่นการจัดบันทึกการเตรียมอุปกรณ์การลงมือปฏิบัติและชื่นชมผลงานเกิดความประทับใจและสนุกสนานเพลิดเพลินหลักการของการลูกเสือ มุ่งส่งเสริมสร้างสรรค์ให้ลูกเสือและผู้บังคับบัญชาลูกเสือยึดถือ

เป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินกิจกรรมลูกเสือและใช้ในการดำเนินชีวิตของตนเองให้เกิดความสุขให้เป็นคนดี คนเก่ง พึ่งตนเอง เห็นอกเห็นใจและช่วยเหลือผู้อื่นได้ มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ โดยยึดหลักการ คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือเป็นหลักปฏิบัติ จากการศึกษาปัญหาและอุปสรรคตามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการสอนวิชา ลูกเสือ-เนตรนารี โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 77 พบว่านักเรียนเห็นว่ากิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีเป็นกิจกรรมที่น่าเบื่อร้อยละ 47 นักเรียนไม่ชอบแต่งชุดลูกเสือ – เนตรนารีซึ่งคิดเป็นร้อยละ 33 ซึ่งค่อนข้างสูงนั้น เป็นอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษาต่อไปที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน (ปัทมา ปรีชา, 2556: หน้า 26)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการจัดการเรียนการสอนวิชา ลูกเสือ – เนตรนารี พบปัญหาและอุปสรรคของนักเรียนในชั้นเรียนส่วนใหญ่เกิดจากการคุยเล่นไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่มขาดความอดทนอดกลั้นต่อสภาพแวดล้อมต่างๆ ขาดจิตสำนึกสาธารณะ ขาดความรู้ความเข้าใจในขบวนการลูกเสืออย่างแท้จริง ทำให้บรรยากาศในการเรียนรู้ไม่เอื้อต่อการเรียนการสอน รวมทั้งรบกวนเพื่อนและมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาในการเรียนรู้และส่งผลต่อ

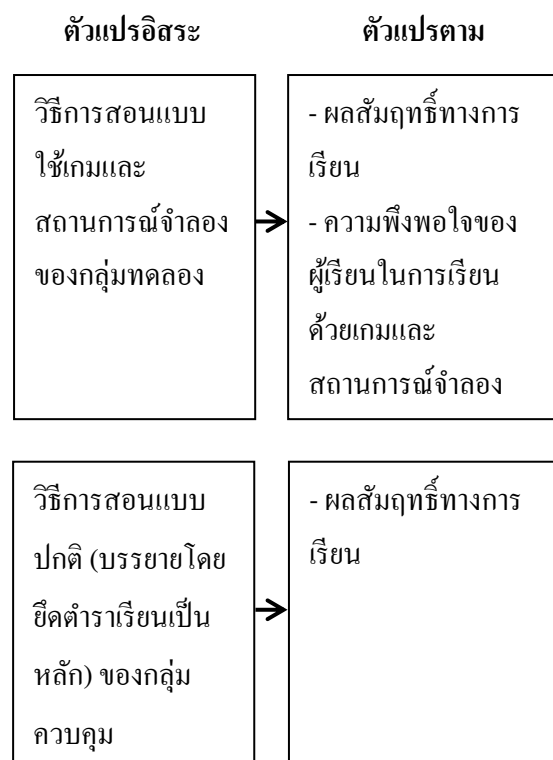
นักเรียนบางคนที่มีผลการเรียนค่อนข้างต่ำ ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาเกมและสถานการณ์จำลองสำหรับนำมาใช้เป็นสื่อประกอบการจัดการเรียนการสอน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง เงื่อน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ได้รับการสอนโดยการใช้เกมและสถานการณ์จำลองกับการสอนแบบปกติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของความรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน ในกลุ่มที่เรียนโดยใช้เกม “เงื่อนहरรรยา” และสถานการณ์จำลอง “เดินทางไกล”
2. เพื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นของกลุ่มที่เรียนด้วยเกม “เงื่อนहरรรยา” และสถานการณ์จำลอง “เดินทางไกล” กับกลุ่มที่เรียนแบบปกติ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนโดยใช้เกม “เงื่อนहरรรยา” และสถานการณ์จำลอง “เดินทางไกล”

กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการทำวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย: เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางแค รวมจำนวนทั้งสิ้นจำนวน 120 คน ประกอบด้วย กลุ่มทดลองจำนวน 60 คน กลุ่มควบคุม จำนวน 60 คน

การเลือกกลุ่มเป้าหมาย: ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เฉพาะนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ วิธีการสอนของครูผู้สอนรายวิชาลูกเสือเสริมสร้างคุณธรรม ได้แก่

- (1) วิธีการสอนแบบใช้เกม และสถานการณ์จำลอง
- (2) วิธีการสอนแบบปกติ (บรรยายโดยยึดตำราเรียนเป็นหลัก)

2.2 ตัวแปรตาม คือ ผลจากการทดลองใช้เกมและสถานการณ์จำลองประกอบการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาลูกเสือเสริมสร้างคุณธรรม ได้แก่ (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (2) ความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลอง

3. เนื้อหาที่ใช้ในการสร้างเกมและสถานการณ์จำลอง ได้แก่ เนื้อหาในหลักสูตรสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยรายวิชาลูกเสือเสริมสร้างคุณธรรม เรื่อง เงื่อน

4. ระยะเวลาในการทดลอง ใช้เวลาในการทดลองจำนวน 1 วัน วันละ 3 ชั่วโมง รวม 3 ชั่วโมง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

วิธีการสอนโดยใช้เกม (Game)

ทิสนา แคมมณี (2552, หน้า 365-367) ได้ให้ความหมาย วัตถุประสงค์ ขั้นตอนของวิธีการสอนโดยการใช้เกม (Game) สรุปได้ดังนี้

ความหมาย

วิธีสอนโดยใช้เกม คือ กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการให้ผู้เรียนเล่นเกมตามกติกา และนำเนื้อหาและข้อมูลของเกม พฤติกรรมการเล่น วิธีการเล่น และผลการเล่นเกมของผู้เรียนมาใช้ในการอภิปรายเพื่อสรุปการเรียนรู้

วัตถุประสงค์

วิธีสอนโดยใช้เกมเป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องต่างๆ อย่างสนุกสนานและท้าทายความสามารถ โดยผู้เรียนเป็นผู้เล่นเองทำให้ได้รับประสบการณ์ตรง เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมสูง

ขั้นตอนการสอน

1. ผู้สอนนำเสนอเกม ชี้แจงวิธีการเล่น และกติกาการเล่น
2. ผู้เรียนเล่นเกมตามกติกา
3. ผู้สอนและผู้เรียนอภิปรายเกี่ยวกับผลการเล่น และวิธีการหรือพฤติกรรมการเล่นของผู้เรียน
4. ผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

วิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง

ทิสนา แคมมณี (2544: หน้า 83 – 85) ได้ให้ความหมายและองค์ประกอบสำคัญของวิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง สรุปได้ดังนี้

ความหมาย

วิธีการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง คือ กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้ผู้เรียนลงไปเล่นในสถานการณ์ที่มีบทบาท ข้อมูล และกติกาการเล่น ที่สะท้อนความเป็นจริง และมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ ที่อยู่ในสถานการณ์นั้น โดยใช้ข้อมูลที่มีสภาพคล้ายกับข้อมูลในความเป็นจริงในการตัดสินใจและแก้ปัญหาต่างๆ ซึ่งการตัดสินใจนั้นจะ

ส่งผลถึงผู้เล่นในลักษณะเดียวกันกับที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง

องค์ประกอบสำคัญของวิธีสอน

1. มีสถานการณ์ ข้อมูล บทบาทและกติกา ที่สะท้อนความเป็นจริง
2. ผู้เล่นในสถานการณ์มีปฏิสัมพันธ์กันหรือมีปฏิสัมพันธ์กับปัจจัยต่างๆ ในสถานการณ์นั้น
3. ผู้เล่นหรือผู้สวมบทบาทมีการใช้ข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจ
4. การตัดสินใจส่งผลต่อผู้เล่นในลักษณะเดียวกันกับที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง
5. มีการอภิปรายเกี่ยวกับสถานการณ์ ข้อมูล และกติกาของสถานการณ์ วิธีการเล่น พฤติกรรมการเล่นและผลการเล่น เพื่อการเรียนรู้

สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เกมและสถานการณ์จำลอง สามารถช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ควบคู่ไปกับความสนุกสนาน เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนและเป็นการพัฒนากระบวนการคิดของผู้เรียนไปด้วยที่ผู้เรียนไม่รู้ตัวรวมทั้งส่งเสริมกระบวนการทำงานและอยู่ร่วมกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Quasi-experimental research) ทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังเรียนระหว่างกลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้เกมและสถานการณ์จำลอง และกลุ่มควบคุมที่สอนแบบปกติที่เน้นการบรรยายตามคู่มือครูเป็นหลัก ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ครูแจกแบบทดสอบก่อนเรียนจำนวน 20 ข้อ 20 คะแนนให้กับนักเรียนกลุ่มควบคุม ซึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่ใช้เกมและสถานการณ์จำลอง และกลุ่มทดลอง ซึ่งเป็นกลุ่มที่ใช้เกมและสถานการณ์จำลอง

2. ครูดำเนินการสอนรายวิชาลูกเสือเสริมสร้างคุณธรรม เรื่อง เงื่อน โดยใช้วิธีการสอนแบบปกติให้กับนักเรียนกลุ่มควบคุม

3. ครูดำเนินการสอนรายวิชาลูกเสือเสริมสร้างคุณธรรม เรื่อง เงื่อน โดยใช้เกม “เงื่อนहरรรยา” และสถานการณ์จำลอง “เดินทางไกล”

4. หลังเสร็จสิ้นการสอนรายวิชาลูกเสือเสริมสร้างคุณธรรม เรื่อง เงื่อน ของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองแล้วให้นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มทำแบบทดสอบหลังเรียนจำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียนแต่สลับข้อและสลับตัวเลือก พร้อมทั้งทำแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนด้วยการใช้เกมและสถานการณ์จำลอง

5. ครูแจกแบบทดสอบหลังเรียนให้กับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แล้วเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

6. ครูแจกแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลองให้กับนักเรียนกลุ่มทดลอง แล้วหาค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนด้วยการใช้เกมและสถานการณ์จำลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1. เครื่องมือในการทดลอง คือ เกม “เงื่อนहरรรยา” และสถานการณ์จำลอง “เดินทางไกล” ที่มีลักษณะมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะในการแก้ปัญหาฝึกกระบวนการคิดและเห็นคุณค่าของการมีจิตสาธารณะ

2. เครื่องมือในการเก็บข้อมูล คือ แบบทดสอบก่อนเรียน แบบทดสอบหลังเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การสร้างเกมและสถานการณ์จำลอง

1.1 ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเกมและสถานการณ์จำลอง

1.2 วิเคราะห์หลักสูตรและจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยทำความเข้าใจมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการพัฒนาสังคม ความสัมพันธ์ของเนื้อหา เวลาเรียน เพื่อเป็นกรอบในการสร้างเกมและสถานการณ์จำลอง

1.3 สร้างเกม “เงื่อนहरรรยา” และสถานการณ์จำลอง “เดินทางไกล”

1.4 นำเกม “เงื่อนहरรรยา” และสถานการณ์จำลอง “เดินทางไกล” ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ

1.5 นำเกม “เงื่อนहरรรยา” และสถานการณ์จำลอง “เดินทางไกล” ที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ ก่อนนำไปทดลองใช้

2. การสร้างแบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน

2.1 สร้างแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

2.2 นำแบบแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของวิธีการเขียนข้อสอบ ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วนำไปปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

3. การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลอง

3.1 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลองชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

3.2 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ

**ตารางที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน
ในการเรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลอง**

กลุ่มทดลอง	M	S.D.	แปล ความ
ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวัด ศาลาแดง (M _{E1})	3.83	0.75	มาก
ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนศิริ เกษม(M _{E2})	4.46	0.51	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้เรียนกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่มมีความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลองในระดับมาก (M_{E1} = 3.83, S.D. = 0.75; M_{E2} = 4.46, S.D. = 0.51)

สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ (1) ผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลองมีคะแนนเฉลี่ยของความรู้หลัง (M_{E1} = 19.27; M_{E2} = 18.03) เรียนสูงกว่าก่อนเรียน (M_{E1} = 4.97 ; M_{E2} = 10.10) (2) ผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลองมีคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน – ก่อนเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนแบบปกติ (M_{E1} = 14.30 > M_{C1} = 8.57 ; M_{E2} = 7.93 > M_{C2} = 4.27) (3) ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการเรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลอง อยู่ในระดับมาก (M_{E1} = 3.83; M_{E2} = 4.46)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง เงื่อน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ได้รับการสอนโดยการใช้เกมและสถานการณ์จำลองกับการสอนแบบปกติ มีประเด็นสำคัญที่สมควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากผลการวิจัย

พบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดยการใช้เกม “เงื่อนหรรษา” และสถานการณ์จำลอง “เดินทางไกล” มี

คะแนนเฉลี่ยของความรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลอง มีคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน – ก่อนเรียน สูงกว่ากลุ่มที่เรียนแบบปกติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเรียนรู้โดยใช้เกมทำให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่อง ต่าง ๆ อย่างสนุกสนานและท้าทายความสามารถโดยนักเรียนเป็นผู้เล่นเอง ทำให้ได้รับประโยชน์และประสบการณ์ตรงเป็นวิธีที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมสูง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี (2552: หน้า 368) ที่กล่าวว่า เกมเป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยการเห็นประจักษ์แจ้งด้วยตนเอง ทำให้การเรียนรู้ที่มีความหมายและอยู่คงทน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นันทิวัฒน์ พงษ์เจริญ อริสราภรณ์ พงษ์ทองเจริญ สายัญ ทองดอนดี และ ปรรารณา ยัมสีโส (2558: หน้า 511) ที่ได้ศึกษาถึงเกมเงื่อนไขช่วยชีวิต ผลการศึกษาพบว่า ภายหลังจากการเรียนรู้เรื่องเงื่อนไขเชือก โดยการใช้เกมเงื่อนไขช่วยชีวิต ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน (M = 8.48, S.D. = 0.82) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยการทดสอบก่อนเรียน (M = 4.96, S.D. = 0.93) มีค่าเฉลี่ยการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (t = 13.94, p = 0.00) แสดงให้เห็นว่าวิธีการสอนโดยการใช้เกมนั้น ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย จึงทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น

2. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน

ต่อเรียนด้วยเกมเงื่อนหรรษา ในวิชาลูกเสือเสริมสร้างคุณธรรม ว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่มมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสอนด้วยการใช้เกมและสถานการณ์จำลองนั้น ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจเรียนรู้ และได้เรียนรู้อย่างสนุกสนาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี (2552: หน้า 369) ที่กล่าวว่า วิธีการ

สอนด้วยเกม เป็นวิธีสอนที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้สูงมาก ผู้เรียนได้เรียนอย่างสนุกสนาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทิวัฒน์ พงษ์เจริญ อริสราภรณ์ พงษ์ทองเจริญ สายัญ ทองคอนเตี้ย และ ประรณนา ยิ้มสีใส (2558: หน้า 511) ที่ได้ศึกษาถึงเกมเงื่อนไขช่วยชีวิต ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการเล่นเกมนเงื่อนไขช่วยชีวิตที่ระดับดีมาก ($M = 4.63$, $S.D. = 0.47$) แสดงให้เห็นว่า นักเรียนได้รับความรู้ และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน รวมทั้งมีความสนุกสนานในการเล่นเกมน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรมีการใช้เกมในการเรียนการสอนโดยผู้สอนจะต้องออกแบบเกมให้เหมาะสมกับวิชาและเนื้อหาของเรื่องนั้น ๆ
2. วิธีการเล่นเกมนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในวิชาอื่น ๆ ได้อีก
3. ควรนำไปใช้ในการทดลองมากกว่า 1 ครั้ง และควรใช้เวลาในการทดลอง 1 ภาคเรียน หรือ 1 ปี การศึกษา เพื่อให้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยใช้เกม “เงื่อนไขช่วยชีวิต” และสถานการณ์จำลอง “เดินทางไกล” กับวิธีการสอนแบบอื่น ๆ เช่น การสอนแบบโครงการ และการสอนแบบแก้ปัญหา เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้และเจตคติต่อการเรียนรู้โดยใช้เกม “เงื่อนไขช่วยชีวิต” และสถานการณ์จำลอง “เดินทางไกล”

เอกสารอ้างอิง

- ทศนา แคมมณี. (2544). นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ สำหรับครูยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทศนา แคมมณี (2552). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้ เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทิวัฒน์ พงษ์เจริญ อริสราภรณ์ พงษ์ทองเจริญ สายัญ ทองคอนเตี้ย และ ประรณนา ยิ้มสีใส. (2558). เกมเงื่อนไขช่วยชีวิต. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ ThaiSim 2015 ครั้งที่ 7.
- ปัทมา ปรีชา. (2556). การศึกษาปัญหาและอุปสรรคของนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาลูกเสือ – เนตรนารี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. รายงานการวิจัยในชั้นเรียน. ชุมพร. โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 77.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : พรินทวานกราฟฟิค.

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ระบบย่อยอาหาร ของนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยการใช้เกมและสถานการณ์จำลอง กับการสอนแบบปกติ

A Comparison of the Achievement of Vocational Certificate 1 Students on Digestive System Taught by Using Game and Simulation with Conventional Method

วารางคณา ขอบขำ¹, นภวรรณ แยมชุตี²

¹วิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู, k.warangkana92@gmail.com

²บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธนบุรี, gs@thonburi-u.ac.th

บทคัดย่อ:

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของความรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน ในกลุ่มที่เรียนโดยใช้เกมและสถานการณ์จำลอง 2) เพื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นของกลุ่มที่เรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลองกับกลุ่มที่เรียนแบบปกติ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนโดยใช้เกมและสถานการณ์จำลอง กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 ของวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู จำนวนรวม 60 คน โดยกลุ่มทดลองจะสอนด้วยการใช้เกม “เรามาช่วยกันเถอะ” และสถานการณ์จำลอง ส่วนกลุ่มควบคุมสอนด้วยวิธีการปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนด้วยเกม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า (1) ผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลองมีคะแนนเฉลี่ยของความรู้หลังเรียน ($M_{E1} = 8.60$, S.D. = 0.40) เรียนสูงกว่าก่อนเรียน ($M_{E1} = 4.83$, S.D. = 0.37) (2) ผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลองมีคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลอง ($M_{E1} = 3.77$, $M_{C1} = 2.00$) (3) ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการเรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลอง อยู่ในระดับมากที่สุด ($M_{E1} = 4.63$, S.D. = 0.48)

คำสำคัญ: เกม “เรามาช่วยกันเถอะ”

Abstract:

The purposes of this research were: (1) to compare the mean scores before and after of students learned digestive system by using the game (2) to compare the mean scores increase of group learning by game with conventional method. (3) to find satisfaction of students after learning digestive system by using game and simulation. The participant included 60 Vocational Certificate 1 students of

Mubankru Technology College. The experimental group was taught by “Let’s Digest” Game and Simulation; where as, the control group was taught by conventional method. The instruments used for data collection comprised pre-test, post-test, and satisfaction questionnaires. Data were analyzed by mean and standard deviation. The research results showed as follows. 1) The student groups learned digestive system by using the game and simulation, the mean scores of post-test ($M_{E1} = 8.60$, S.D. = 0.40) was higher than the mean scores of pre-test ($M_{E1} = 4.83$, S.D. = 0.37). 2) The student groups learned by using the game and simulation, the mean scores increase was higher than and groups by conventional method ($M_{E1} = 3.77$, $M_{C1} = 2.00$). 3) The students satisfied with learning digestive system by using game and simulation at the highest level ($M_{E1} = 4.63$, S.D. = 0.48).

Keywords: “Let’s Digest” Game

ความสำคัญและปัญหาทางการวิจัย

วิทยาศาสตร์มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตในโลกปัจจุบันเพราะวิทยาศาสตร์เกี่ยวข้องกับชีวิตของทุกคนทั้งในการดำรงชีวิตประจำวันและในงานอาชีพต่างๆวิทยาศาสตร์ทำให้คนได้พัฒนาวิธีคิดทั้งความคิดเป็นเหตุเป็นผลคิดสร้างสรรค์คิดวิเคราะห์มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ มีทักษะสำคัญในการค้นคว้าหาความรู้ทั้งการใช้ชีวิตมีแบบแผน ตลอดจนสามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วนรอบคอบช่วยในการคาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหาและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เพราะสิ่งแวดล้อมรอบๆตัวเราล้วนเป็นวิทยาศาสตร์ทั้งสิ้น การเรียนการสอนเรื่องระบบย่อยอาหาร ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เป็นสาระการเรียนรู้หนึ่งที่ช่วยให้นักเรียนได้เรียนถึงเหตุผล กระบวนการคิด การแก้ปัญหาและความคิดสร้างสรรค์ ที่สำคัญยิ่งคือความรู้วิทยาศาสตร์ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาเศรษฐกิจสามารถแข่งขันกับต่างประเทศและดำเนินชีวิตร่วมกันในสังคมโลกได้อย่างมีความสุข

จากการที่ผู้วิจัยได้รับมอบหมายจากกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ให้สอนในวิชาวิทยาศาสตร์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ของวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู ในการจัดการเรียนการสอนเรื่องระบบย่อยอาหารพบว่า นักเรียนประสบปัญหา

เกี่ยวกับการเรียนรู้เรื่องระบบอวัยวะภายในต่างๆ ซึ่งนักเรียนไม่เข้าใจหรือเข้าใจแต่ไม่ถูกต้อง เพราะด้วยเนื้อหาในบทเรียนมีจำนวนมาก และยากต่อการเข้าใจ โดยเห็นได้จากผลการสอบกลางภาค คะแนนสอบของนักเรียนในบทเรียนนี้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนออกมาต่ำกว่าเกณฑ์และนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ใส่ใจในการเรียนไม่ตระหนักถึงความสำคัญในศึกษาเท่าที่ควร

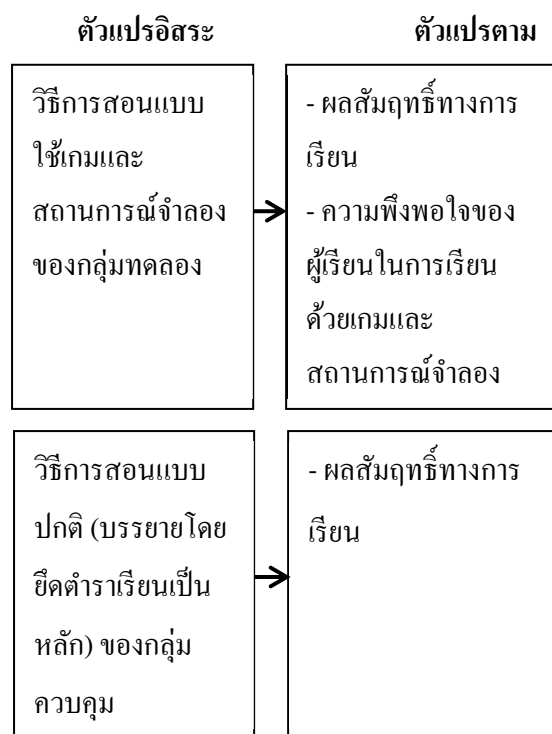
ผู้วิจัยจึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาการเรียนจัดการสอนให้ดีขึ้น โดยต้องมีวิธีที่ให้นักเรียนสามารถฝึกฝนด้วยตนเองได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องระบบย่อยอาหาร ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่ได้รับการสอน โดยการใช้เกมและสถานการณ์จำลองกับการสอบแบบปกติ โดยผู้วิจัยเห็นว่าวิธีการสอบแบบใช้เกมและสถานการณ์จำลองเป็นวิธีหนึ่งที่เหมาะสมที่จะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะการคิด เป็นสื่อช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีการจัดการเรียนรู้ไว้อย่างเป็นระบบ มีข้อชวนคิดและคำถามท้าทายกิจกรรมให้นักเรียนฝึกคิดแล้วตอบ เป็นการช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง เรียนรู้อย่างอิสระ มีความสนใจ ไม่ก่อให้เกิดความเบื่อหน่าย ส่งเสริมให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาในทุกๆด้าน โดยการพัฒนาเกมเรามาช่วยกันเถอะ และเป็นการสร้าง

แรงจูงใจในการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 โดยมุ่งให้ผู้เรียน ได้ฝึกกระบวนการเรียนรู้การค้นคว้าด้วยตนเอง เกิดการพัฒนาความรู้ และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ในระดับที่สูงขึ้นไปได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของความรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน ในกลุ่มที่เรียนโดยใช้เกมและสถานการณ์จำลอง
2. เพื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นของกลุ่มที่เรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลองกับกลุ่มที่เรียนแบบปกติ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนโดยใช้เกมและสถานการณ์จำลอง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการทำวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย: เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ของวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู รวมจำนวนทั้งสิ้นจำนวน 60 คน ประกอบด้วย กลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 30 คน

การเลือกกลุ่มเป้าหมาย: ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เฉพาะนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาการบัญชี ที่เรียนในห้องเรียนที่มีการจัดชั้นเรียนแบบละสติปัญญา เด็กเก่ง ปานกลาง อ่อน อยู่ร่วมกัน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ วิธีการสอนของครูผู้สอนรายวิชาวิทยาศาสตร์ ได้แก่

- (1) วิธีการสอนแบบใช้เกม และสถานการณ์จำลอง
- (2) วิธีการสอนแบบปกติ(บรรยายโดยยึดตำราเรียนเป็นหลัก)

2.2 ตัวแปรตาม คือ ผลจากการทดลองใช้เกม “เรามาช่วยกันเถอะ”และสถานการณ์จำลอง “โรคที่เกิดจากระบบย่อยอาหาร” ประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาวิทยาศาสตร์ ได้แก่

- (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- (2) ความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลอง

3. เนื้อหาที่ใช้ในการสร้างเกมและสถานการณ์จำลอง ได้แก่ เนื้อหาในหลักสูตรสถานศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องระบบย่อยอาหาร

4. ระยะเวลาในการทดลอง ใช้เวลาในการทดลองจำนวน 2 วัน วันละ 2 ชั่วโมง รวม 4 ชั่วโมง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Quasi-experimental research) ทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังเรียนระหว่างกลุ่มทดลองที่สอนโดยการใช้เกมและสถานการณ์จำลอง และกลุ่มควบคุมที่สอนแบบปกติที่เน้นการบรรยายตามคู่มือครูเป็นหลัก ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ครูแจกแบบทดสอบก่อนเรียนจำนวน 10 ข้อ 10 คะแนนให้กับนักเรียนกลุ่มควบคุม ซึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่ใช้เกมและสถานการณ์จำลอง และกลุ่มทดลอง ซึ่งเป็นกลุ่มที่ใช้เกมและสถานการณ์จำลอง

2. ครูดำเนินการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องระบบย่อยอาหาร โดยใช้วิธีการสอนแบบปกติ (บรรยายโดยยึดตำราเรียนเป็นหลัก) ให้กับนักเรียนกลุ่มควบคุม

3. ครูดำเนินการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องระบบย่อยอาหาร โดยการใช้เกม“เรามาช่วยกันเถอะ” และสถานการณ์จำลอง “โรคที่เกิดจากระบบย่อยอาหาร”

4. หลังเสร็จสิ้นการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องระบบย่อยอาหาร ของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง แล้วให้นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มทำแบบทดสอบหลังเรียนจำนวน 10 ข้อ 10 คะแนนซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน แต่สลับข้อและสลับตัวเลือก พร้อมทั้งทำแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนด้วยการใช้เกมและสถานการณ์จำลอง

5. ครูแจกแบบทดสอบหลังเรียนให้กับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แล้วเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

6. ครูแจกแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลอง ให้กับนักเรียนกลุ่มทดลอง แล้วหาค่าเฉลี่ยความพึง

พอใจของผู้เรียนต่อการเรียนด้วยการใช้เกมและสถานการณ์จำลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ เกม“เรามาช่วยกันเถอะ”และสถานการณ์จำลอง “โรคที่เกิดจากระบบย่อยอาหาร” ที่มีลักษณะมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาระบวนการคิด วิเคราะห์ และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบอวยวะย่อยอาหาร หน้าที่ของระบบย่อยอาหาร รวมทั้งฝึกการทำงานเป็นทีม มีความสามัคคีในหมู่คณะ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบก่อน แบบทดสอบหลังเรียนและแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียน โดยเล่นเกมและสถานการณ์จำลอง

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การสร้างเกมและสถานการณ์จำลอง

1.1 ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและพัฒนาเกมและสถานการณ์จำลอง

1.2 วิเคราะห์หลักสูตรและจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยทำความเข้าใจมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ ความสัมพันธ์ของเนื้อหา เวลาเรียน เพื่อเป็นกรอบในการสร้างเกมและสถานการณ์จำลอง

1.3 สร้างเกม“เรามาช่วยกันเถอะ”และสถานการณ์จำลอง “โรคที่เกิดจากระบบย่อยอาหาร”

1.4 นำเกม“เรามาช่วยกันเถอะ”และสถานการณ์จำลอง “โรคที่เกิดจากระบบย่อยอาหาร” ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ

1.5 นำเกม“เรามาช่วยกันเถอะ”และสถานการณ์จำลอง “โรคที่เกิดจากระบบย่อยอาหาร” ที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ ก่อนนำไปทดลองใช้

2. การสร้างแบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน

2.1 สร้างแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ

2.2 นำแบบแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของวิธีการเขียนข้อสอบ ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วนำไปปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

3. การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลอง

3.1 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลองชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 7 ข้อ

3.2 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ

3.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

3.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายและนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบัก ($\alpha =$ coefficients) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.65

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นสถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนจากวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู

การทดลอง	วิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู (N=60)			
	กลุ่มทดลอง (E1)		กลุ่มควบคุม (C1)	
	M	S.D.	M	S.D.
Pre-test	4.83	0.37	4.93	0.40
Post-test	8.60	0.40	6.93	0.80
ผลต่างของค่าเฉลี่ย หลัง- ก่อนเรียน	3.77		2.00	

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลองมีคะแนนเฉลี่ยของความรู้หลังเรียน ($M_{E1} = 8.60, S.D. = 0.40$) สูงกว่าก่อนเรียน ($M_{E1} = 4.83, S.D. = 0.37$) นอกจากนี้ผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลองมีคะแนนที่เพิ่มขึ้นหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนแบบปกติ ($M_{E1} = 3.77, M_{C1} = 2.00$)

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลอง

รายการ	M	S.D.	แปลความ
1. การเรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลองทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้ดีขึ้น	4.50	0.51	มากที่สุด

รายการ	M	S.D.	แปล ความ
2. ความเหมาะสมของสถานที่ ในการทำกิจกรรม	4.65	0.58	มากที่สุด
3. การเรียนด้วยเกมและ สถานการณ์จำลองทำ ให้นักเรียนเกิดความ สนุกสนาน	4.60	0.50	มากที่สุด
4. ความรู้ที่ได้รับจากการ ทำกิจกรรมเกมและ สถานการณ์จำลอง	4.77	0.43	มากที่สุด
5. ความเหมาะสมของระยะ เวลาดำเนินกิจกรรม	4.50	0.51	มากที่สุด
6. สามารถเข้าใจเนื้อหา ระบบย่อยอาหารได้ดีขึ้น	4.70	0.47	มากที่สุด
7. นำความรู้ที่ได้รับมา ประยุกต์ใช้ในชีวิต ประจำวันได้	4.80	0.41	มากที่สุด
รวม	4.63	0.48	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลองในระดับมากที่สุด ($M_{E1} = 4.63$, $S.D. = 0.48$)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องระบบย่อยอาหาร ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยการใช้เกมและสถานการณ์จำลองกับการสอบแบบปกติ มีประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยได้นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดยการใช้เกม“เรามาช่วยกันเถอะ”และสถานการณ์จำลอง “โรคที่เกิดจากระบบย่อยอาหาร” มีคะแนนเฉลี่ยของความรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลองมีคะแนนที่เพิ่มขึ้นหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนแบบปกติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี (2552: หน้า 365) ที่กล่าวว่า วิธีสอนโดยการใช้เกมเป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการให้ผู้เรียนเล่นเกมตามกติกา และนำเนื้อหาและข้อมูลของเกม พฤติกรรมการเล่น วิธีการเล่น และผลการเล่นเกมของผู้เรียนมาใช้ในการอภิปรายเพื่อสรุปการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มนัส บุญประกอบ วราภรณ์ ต้นเหลียง และ กัทรรภ กียรติศิริ (2558: หน้า 401) ได้ศึกษาถึงการศึกษผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาสุขศึกษาโดยการใช้เกมการเรียนรู้เพื่อป้องกันยาเสพติด ผลการศึกษาพบว่า ภายหลังผู้เรียนเรียนโดยการใช้เกมการเรียนรู้เพื่อป้องกันยาเสพติดผู้เรียนมีคะแนนการทดสอบความรู้เฉลี่ยหลังเรียน ($M = 7.66$, $S.D. = 1.20$) สูงกว่าการทดสอบความรู้ก่อนเรียน ($M = 6.19$, $S.D. = 0.97$) และมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 5.31$, $p < .00$) แสดงให้เห็นว่าเกมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยมีค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

กล่าวโดยสรุปจะเห็นได้ว่าการใช้เกมและสถานการณ์จำลองทำให้บทเรียนน่าสนใจและช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงกว่าการสอนด้วยวิธีปกติ นอกจากนี้เกมและสถานการณ์จำลองยังทำให้นักเรียนมีความสนุกสนานเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และยังส่งผลให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดี

2. ด้านความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลอง จากผลการวิจัยพบว่า

ผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลอง มีความพึงพอใจในการเรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลองอยู่ในระดับมากที่สุด ($M_{E1} = 4.63$, $S.D = 0.48$) จากข้อมูลการประเมินผลแบบสอบถามความพึงพอใจแสดงให้เห็นว่านักเรียนได้รับความรู้และความสนุกสนานกับการเล่นเกม ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้นจากเดิมที่มีแต่เพียงการเรียนการสอนแบบเดิม คือการสอนเนื้อหาตามหนังสือ ไม่มีกิจกรรมการเรียนรู้อื่นๆเพิ่มเติม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของทิสนา แจมมณี (2552: หน้า 366) ที่กล่าวว่า วิธีสอนโดยการใช้เกมเป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องต่างๆ อย่างสนุกสนานและทำทายความสามารถ โดยผู้เรียนเป็นผู้เล่นเองทำให้ได้รับประสบการณ์ตรง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มนัส บุญประกอบ วราภรณ์ ตันเหลียง และ ภัทรภร เกียรติศิริ (2558: หน้า 401) ได้ศึกษาถึงการศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาสุขศึกษาโดยใช้เกมการเรียนรู้เพื่อป้องกันยาเสพติด ผลการศึกษาพบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการเรียนวิชาสุขศึกษา เรื่อง อันตรายจากยาเสพติดโดยการใช้เกมการเรียนรู้เพื่อป้องกันยาเสพติด อยู่ในระดับดีมาก ($M = 4.88$, $S.D. = 0.34$)

กล่าวโดยสรุปจะเห็นได้ว่าการใช้เกมและสถานการณ์จำลองในการเรียนการสอน สามารถกระตุ้นความสนใจของนักเรียน ทำให้นักเรียนเรียนรู้อย่างสนุกสนาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรทำการทดลองใช้เกมและสถานการณ์จำลองกับผู้เรียนกลุ่มอื่นๆและระดับชั้นอื่น
2. ควรมีนำคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้จากการทดลองไปวิเคราะห์และวางแผนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นรายบุคคล

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ได้รับการสอนด้วยการใช้เกม “รามาย้อยกันเถอะ”และสถานการณ์จำลอง “โรคที่เกิดจากระบบย่อยอาหาร”
2. ควรมีการศึกษาถึงรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบต่างๆ ที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เช่น รูปแบบการสอนแบบโครงงาน

เอกสารอ้างอิง

- ทิสนา แจมมณี .(2552). **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- มนัส บุญประกอบ วราภรณ์ ตันเหลียง และ ภัทรภร เกียรติศิริ. (2558). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาสุขศึกษาโดยใช้เกมการเรียนรู้เพื่อป้องกันยาเสพติด. รายงานการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ ThaiSim2015 ครั้งที่ 7.**

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง รูปร่าง รูปทรง สี ของนักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้เกมจินตภาพและสถานการณ์จำลองบ้านของฉันกับการ สอนแบบปกติ

A Comparison of the Achievement of Grade 3 Students on Shape and Color by Using the Image Game and My Home Simulation with Conventional Method

เตือนจิตต์ จิตต์อารี¹, อุมล ตั้งจิตพัฒนกุล²

¹บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธนบุรี, gs@thonburi-u.ac.th

² โรงเรียนวัดตุ๊กตา, aumoi_joy@hotmail.co.th

บทคัดย่อ:

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในกลุ่มที่เรียน โดยใช้เกมจินตภาพและสถานการณ์จำลองบ้านของฉัน 2) เพื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่เรียนด้วยเกมจินตภาพและสถานการณ์จำลองบ้านของฉันกับกลุ่มที่เรียนแบบปกติ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในการเรียน โดยใช้เกมจินตภาพและสถานการณ์จำลองบ้านของฉัน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดตุ๊กตา จำนวน 50 คน โดยกลุ่มทดลองได้รับการสอนด้วยการใช้เกมจินตภาพและสถานการณ์จำลองบ้านของฉัน ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนด้วยเกมจินตภาพและสถานการณ์จำลองบ้านของฉัน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า (1) ผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเกมจินตภาพและสถานการณ์จำลองบ้านของฉัน มีคะแนนเฉลี่ยของความรู้หลังเรียน ($M_{E1} = 22.58$, S.D. = 0.88) สูงกว่าก่อนเรียน ($M_{E1} = 12.54$, S.D. = 0.75) (2) ผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเกมจินตภาพและสถานการณ์จำลองบ้านของฉัน มีคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนแบบปกติ ($M_{E1} = 10.04$, $M_{C1} = 7.08$) และ (3) ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการเรียนด้วยเกมจินตภาพและสถานการณ์จำลองบ้านของฉันอยู่ในระดับมาก ($M_{E1} = 4.42$, S.D. = 0.64)

คำสำคัญ: เกมจินตภาพ, สถานการณ์จำลองบ้านของฉัน

Abstract:

The purposes of this research were: (1) to compare the mean scores before and after of Grade 3 students learned shape and color by using the Image Game and My Home Simulation. (2) to

compare the mean scores increase of Grade 3 students group who learned by game with conventional method. (3) to find the satisfaction of Grade 3 students after learning shape and color by using the Image Game and My Home Simulation. The participant included 50 Grade 3 students of Watukta School. The experimental group was taught by “Image” Game and My Home Simulation; where as, the control group was taught by conventional method. The instruments used for data collection comprised pre-test, post-test, and satisfaction questionnaires. Data were analyzed by mean and standard deviation. The research results showed as follows. (1) The student groups learned shape and color by using the Image Game and My Home Simulation, the mean scores of post-test ($M_{E1} = 22.58$, $S.D. = 0.88$) was higher than the mean scores of pre-test ($M_{E1} = 12.54$, $S.D. = 0.75$) (2) The student groups learned by using the game and simulation, the mean scores increase was higher than and groups by conventional method ($M_{E1} = 10.04$, $M_{C1} = 7.08$). (3) The students satisfied with learning shape and color by using the Image Game and My Home Simulation at the high level ($M_{E1} = 4.42$, $S.D. = 0.64$).

Keywords: “Image” Game, My Home Simulation

ความสำคัญและปัญหาทางวิจัย

การส่งเสริมศิลปศึกษาหรือความซาบซึ้งในคุณค่าศิลปะ โดยทั่วไปการสอนศิลปะในชั้นประถมศึกษาชั้นนั้น มิได้มีเป้าหมายที่จะให้นักเรียนมีอาชีพในทางศิลปะแต่เพื่อปลูกฝังให้เกิดการรู้คุณค่าทางสุนทรียภาพ รู้จักนำเอาความรู้ไปบูรณาการประยุกต์กับการศึกษาวิชาอื่น ๆ ตลอดจนการปรับปรุงชีวิตในอนาคตให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ใน การศึกษานั้น มิใช่เพียงแต่สอนให้ทำในภาคปฏิบัติเท่านั้น แต่ควรต้องอบรมให้มีความซาบซึ้งในศิลปะทั่ว ๆ ไป นับตั้งแต่ความมุ่งหมายของวิชาศิลปศึกษา อิทธิพลของศิลปวัฒนธรรม ศิลปะกับชีวิตประจำวัน ตลอดจนคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมประจำชาติและศิลปะสากล เป็นต้น เลิศ อานันทนะ (2549, 30) กล่าวถึง คุณค่าของศิลปศึกษาว่ามุ่งส่งเสริมให้เด็กพัฒนาลักษณะนิสัยที่ดีพร้อมกันในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้เด็กมีความเจริญงอกงามในทางสร้างสรรค์อย่างสูงสุด และส่งเสริมความเจริญเติบโตตามวุฒิภาวะ ความสนใจ และความต้องการของเด็ก อีกทั้งศิลปะยังมีคุณค่าในการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กดังต่อไปนี้คือ 1) ด้านสติปัญญา (Intellectual Growth) ศิลปะจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้โดยการที่เด็กได้เรียนจากการกระทำ มีประสบการณ์ตรงในการ

สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง สร้างสรรค์ แก้ปัญหา สิ่งเหล่านี้ จะเสริมสร้างให้เด็กเกิดปัญญา ความรู้ รู้จักการแก้ปัญหาต่าง ๆ มีความเชื่อมั่นและสามารถคิดสร้างสรรค์ในสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง 2) ด้านร่างกาย (physical Growth) การสร้างสรรค์งานศิลปะทุกชนิด จะส่งเสริมให้เด็กได้มีการเคลื่อนไหว และการใช้เครื่องมือออกแรงในการทำกิจกรรมศิลปะ ช่วยทำให้ร่างกายและกล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ ได้เคลื่อนไหวทำงานประสานสัมพันธ์กัน อันมีส่วนช่วยพัฒนาให้ร่างกายเจริญเติบโต 3) ด้านสังคม (Social Growth) ศิลปะเป็นสื่อให้เด็กมีโอกาสในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เสริมสร้างความเข้าใจอันดี รู้จักรับผิดชอบร่วมกัน โดยการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ รู้จักแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน รู้จักยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นก่อให้เกิดประโยชน์ในวิถีทางของประชาธิปไตย และ 4) ด้านอารมณ์ (Emotional Growth) ศิลปะช่วยสนองความต้องการที่แสดงออกและการสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ เมื่อเด็กสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสำเร็จ เด็กจะเกิดความพึงพอใจ มีอารมณ์แจ่มใส มีการแสดงออกอย่างเสรี มีความมั่นใจในตัวเองอันเป็นพื้นฐานของความเจริญทางด้านอารมณ์

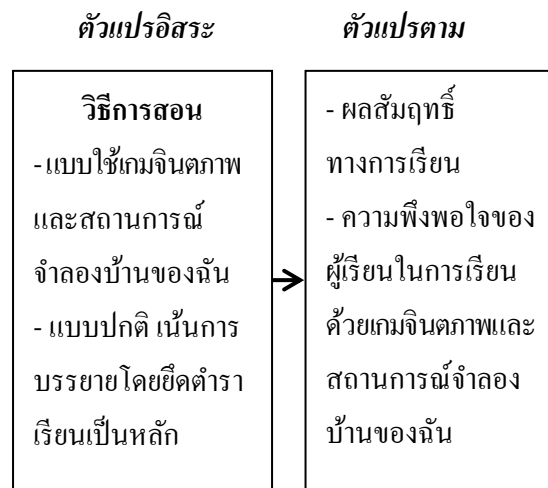
จากการที่ผู้วิจัยได้รับมอบหมายในการสอนรายวิชาศิลปะ ระดับประถมศึกษา ของโรงเรียนวัดตุ๊กตา เรื่อง รูปร่าง รูปทรง และสี พบว่านักเรียนประสบปัญหาการเรียนในเรื่อง รูปร่าง รูปทรง และสี เพราะนักเรียนบางคนไม่สามารถแยกแยะในเรื่องของรูปร่างของผักและผลไม้ บางอย่างได้ จึงส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ใส่ใจในการเรียน แสดงออกโดยการเล่นและไม่ตั้งใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง รูปร่าง รูปทรง สี ของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอน โดยการใช้เกมและสถานการณ์จำลองกับการสอนแบบปกติ โดยการพัฒนาเกม “จินตภาพ” และสถานการณ์จำลอง “บ้านของฉัน” ให้มีเนื้อหาครอบคลุมจุดประสงค์ในหลายๆ ประการ เพื่อให้ผู้เล่นสามารถบรรลุเป้าหมายอย่างหนึ่งอย่างใดในคราวเดียวกัน และเพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ในวิชาศิลปะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในกลุ่มที่เรียนโดยใช้เกมจินตภาพและสถานการณ์จำลองบ้านของฉัน
2. เพื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่เรียนด้วยเกมจินตภาพและสถานการณ์จำลองบ้านของฉันกับกลุ่มที่เรียนแบบปกติ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในการเรียน โดยใช้เกมจินตภาพและสถานการณ์จำลองบ้านของฉัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการทำวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย: เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ของโรงเรียนวัดตุ๊กตา รวมจำนวนทั้งสิ้น 50 คน ประกอบด้วย กลุ่มทดลอง จำนวน 25 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 25 คน

การเลือกกลุ่มเป้าหมาย: ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เฉพาะนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนในห้องเรียนที่มีการจัดชั้นเรียนแบบคละสติปัญญา เด็กเก่ง ปานกลาง และอ่อน อยู่ร่วมกัน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ วิธีการสอนของครูผู้สอนรายวิชาศิลปะ ได้แก่

- (1) วิธีการสอนแบบใช้เกมจินตภาพและสถานการณ์จำลองบ้านของฉัน
- (2) วิธีการสอนแบบปกติ (บรรยายโดยยึดตำราเรียนเป็นหลัก)

2.2 ตัวแปรตาม คือ ผลจากการทดลองใช้เกม “จินตภาพ” และสถานการณ์จำลอง “บ้านของฉัน” ประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาศิลปะ ได้แก่

- (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

(2) ความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนด้วยเกมจินตภาพและสถานการณ์จำลองบ้านของฉัน

3. เนื้อหาที่ใช้ในการสร้างเกมและสถานการณ์จำลอง ได้แก่ เนื้อหาในหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวัดตุ๊กตา รายวิชาศิลปะ เรื่องรูปร่าง รูปทรง และสี

4. ระยะเวลาในการทดลอง ใช้เวลาในการทดลองจำนวน 1 วัน วันละ 2 ชั่วโมง รวมระยะเวลา 2 ชั่วโมง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) แบบ Pretest - Posttest Design ทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังเรียนระหว่างกลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้เกมจินตภาพและสถานการณ์จำลองบ้านของฉัน และกลุ่มควบคุมที่สอนแบบปกติที่เน้นการบรรยายตามตำราเรียนเป็นหลัก ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ครูแจกแบบทดสอบก่อนเรียนจำนวน 30 ข้อ 30 คะแนนให้กับนักเรียนกลุ่มควบคุม ซึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่ใช้เกมจินตภาพและสถานการณ์จำลองบ้านของฉัน และกลุ่มทดลอง ซึ่งเป็นกลุ่มที่ใช้เกมจินตภาพและสถานการณ์จำลองบ้านของฉัน

2. ครูดำเนินการสอนรายวิชาศิลปะ เรื่องรูปร่าง รูปทรง และสี โดยใช้วิธีการสอนแบบปกติ (บรรยายโดยยึดตำราเรียนเป็นหลัก) ให้กับนักเรียนกลุ่มควบคุม

3. ครูดำเนินการสอนรายวิชาศิลปะ เรื่องรูปร่าง รูปทรง และสี โดยการใช้เกมจินตภาพและสถานการณ์จำลองบ้านของฉัน ให้กับนักเรียนกลุ่มทดลอง

4. หลังเสร็จสิ้นการสอนรายวิชาศิลปะ เรื่องรูปร่าง รูปทรง และสี ของกลุ่มควบคุมและกลุ่ม

ทดลองแล้ว นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มทำแบบทดสอบหลังเรียนจำนวน 30 ข้อ 30 คะแนน ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน แต่สลับข้อและสลับตัวเลือก พร้อมทั้งทำแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนด้วยการใช้เกมจินตภาพและสถานการณ์จำลองบ้านของฉัน

5. ครูตรวจคะแนนการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แล้วเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม

6. ครูวิเคราะห์การตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนด้วยเกมจินตภาพและสถานการณ์จำลองบ้านของฉัน ของนักเรียนกลุ่มทดลอง โดยหาค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนด้วยการใช้เกมจินตภาพและสถานการณ์จำลองบ้านของฉัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1. เครื่องมือในการทดลองคือ เกม “จินตภาพ” และสถานการณ์จำลอง “บ้านของฉัน”
2. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ 1) แบบทดสอบก่อนเรียน 2) แบบทดสอบหลังเรียน และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจ

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การสร้างเกมและสถานการณ์จำลอง

1.1 ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและพัฒนาเกมจินตภาพและสถานการณ์จำลองบ้านของฉัน

1.2 วิเคราะห์หลักสูตรและจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยทำความเข้าใจมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ความสัมพันธ์ของเรื่อง

เนื้อหาเวลาเรียน เพื่อเป็นกรอบในการสร้างเกมจินตภาพ และสถานการณ์จำลองบ้านของฉัน

1.3 สร้างเกม “จินตภาพ” และสถานการณ์จำลอง “บ้านของฉัน”

1.4 นำเกม “จินตภาพ” และสถานการณ์จำลอง “บ้านของฉัน” ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ

1.5 นำเกม “จินตภาพ” และสถานการณ์จำลอง “บ้านของฉัน” ที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ ก่อนนำไปทดลองใช้

2. การสร้างแบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน

2.1 สร้างแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

2.2 นำแบบแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของวิธีการเขียนข้อสอบ ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วนำไปปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

3. การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนด้วยเกมจินตภาพและสถานการณ์จำลองบ้านของฉัน

3.1 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนด้วยเกมจินตภาพและสถานการณ์จำลองบ้านของฉัน ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

3.2 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ

3.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

3.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย และ

นำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัก ($\alpha =$ coefficients) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.76

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสถิติพรรณนาได้แก่ 1) ค่าเฉลี่ย (M) 2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง รูปร่าง รูปทรง สี ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้เกมจินตภาพ และสถานการณ์จำลองบ้านของฉันกับการสอนแบบปกติ สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การทดลอง	โรงเรียนวัดตุ๊กตา (N=50)			
	กลุ่มทดลอง (E1)		กลุ่มควบคุม (C1)	
	M	S.D.	M	S.D.
Pre-test	12.54	0.75	14.50	0.52
Post-test	22.58	0.88	21.58	0.32
ผลต่างของค่าเฉลี่ยหลัง- ก่อนเรียน	10.04		7.08	

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเกม “จินตภาพ” และสถานการณ์จำลอง “บ้านของฉัน” มีคะแนนเฉลี่ยของความรู้หลังเรียน ($M_{E1} = 22.58$, $S.D. = 0.88$) สูงกว่าก่อนเรียน ($M_{E1} = 12.54$, $S.D. = 0.75$) นอกจากนี้ผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเกม “จินตภาพ” และ

สถานการณ์จำลอง “บ้านของฉัน” มีคะแนนที่เพิ่มขึ้น
หลังเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนแบบปกติ ($M_{E1} = 10.04$,
 $M_{C1} = 7.08$)

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน
ในการเรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลอง

รายการ	M	S.D.	แปล ความ
1. นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อ วิชาศิลปะศึกษา	4.21	0.77	มาก
2. ความเหมาะสมต่อการ เรียนรู้ของผู้เรียน	4.08	0.88	มาก
3. ลำดับขั้นตอนในการเล่น เกมและสถานการณ์จำลอง	4.17	0.76	มาก
4. ความรู้ที่ได้รับจากการ ใช้เกมและสถานการณ์ จำลอง	4.33	0.63	มาก
5. ความสอดคล้องของเกม และสถานการณ์จำลองกับ เนื้อหา	4.54	0.50	มาก ที่สุด
6. นักเรียนเกิดความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์จากการ เล่นเกมและสถานการณ์ จำลอง	4.67	0.56	มาก ที่สุด
7. นักเรียนสามารถทำงาน ร่วมกันเป็นทีม	4.67	0.48	มาก ที่สุด
8. นักเรียนได้ข้อคิดที่ดีจาก การเล่นเกมและ สถานการณ์จำลอง	4.50	0.59	มาก
9. ระยะเวลาในการเล่น และสถานการณ์จำลองมี ความเหมาะสม	4.50	0.65	มาก
10. นำความรู้ที่ได้รับมา ประยุกต์ใช้ในชีวิต	4.62	0.57	มาก ที่สุด

รายการ	M	S.D.	แปล ความ
ประจำวันได้			
รวม	4.42	0.64	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจในการเรียนด้วยเกม “จินตภาพ” และสถานการณ์จำลอง “บ้านของฉัน” อยู่ในระดับมาก ($M_{E1} = 4.42$, $S.D. = 0.64$)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง รูปร่าง รูปทรง สี ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้เกมจินตภาพและสถานการณ์จำลองบ้านของฉันกับการสอนแบบปกติ ซึ่งมีประเด็นสำคัญที่สมควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดยการใช้เกมจินตภาพและสถานการณ์จำลองบ้านของฉัน มีคะแนนเฉลี่ยของความรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเกมจินตภาพและสถานการณ์จำลองบ้านของฉัน มีคะแนนที่เพิ่มขึ้นหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนแบบปกติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของไพรัช จุ่นเกตุ ชลธิชา ทรัพย์รังสี และอมรรัตน์ วุฒิสักดิ์ (2558, 254) ที่ได้ศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์ของการเรียนองค์ประกอบทางดนตรีไทยโดยใช้เกมดนตรีมีสนุก ผลการศึกษาพบว่า ภายหลังจากผู้เรียน โดยใช้เกมดนตรีมีสนุก ผู้เรียนมีคะแนนการทดสอบความรู้เฉลี่ยหลังเรียน ($M = 6.63$, $S.D. = 2.23$) สูงกว่าการทดสอบความรู้ก่อนเรียน ($M = 4.15$, $S.D. = 2.13$) และมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 7.91$, $p < .001$) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สัมฤทธิ์ หงษ์พินิจ ประรณนา หอยสังข์ และ ัญญฐพงษ์ จันทรอยู่ (2558, 288) ที่ได้

ศึกษาถึงการศึกษาระดับคุณภาพของชุดเกมจินตภาพ สำหรับรายวิชาทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า เกมจินตภาพ ช่วยให้นักเรียนมีคะแนนสูงขึ้น โดยนักเรียนมี คะแนนเฉลี่ยหลังเล่นเกมจินตภาพ ($M = 15.92, S.D. = 1.32$) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเล่นเกมจินตภาพ ($M = 11.50, S.D. = 1.27$) และมีความแตกต่างอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงให้เห็นว่าเกม จินตภาพและสถานการณ์จำลองบ้านของฉันที่ได้ พัฒนาขึ้นทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยมีค่าเฉลี่ย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการใช้ เกมจินตภาพและสถานการณ์จำลองบ้านของฉันทำให้ บัณฑิตเรียนน่าสนใจจึงช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้สูงกว่าการสอนด้วยวิธีปกติ

2. ด้านความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียน ด้วยเกมจินตภาพและสถานการณ์จำลองบ้านของฉัน
จากผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเกมจินตภาพ และสถานการณ์จำลองบ้านของฉัน มีความพึงพอใจ ในการเรียนด้วยเกมจินตภาพและสถานการณ์จำลอง บ้านของฉันอยู่ในระดับมาก ($M_{E1} = 4.42, S.D. = 0.64$) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไพรัช อุ่นเกตุ ชลธิชา ทรัพย์รังสี และ อมรรัตน์ วุฒิสักดิ์ (2558, 254) ที่ได้ศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์ของการเรียน องค์กรประกอบทางดนตรีไทยโดยใช้เกมดนตรีมีสนุก ผลการศึกษาพบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการเรียน โดยการใช้เกมดนตรีมีสนุก อยู่ในระดับมาก ($M = 4.13, S.D. = 0.90$) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผล การศึกษาของ สัมฤทธิ์ หงษ์พิณีจ ประรณนา หอยสังข์ และ ณีฎฐพงษ์ จันทรอยู่ (2558, 288) ที่ได้ ศึกษาถึงการศึกษาระดับคุณภาพของชุดเกมจินตภาพ สำหรับรายวิชาทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีเจตคติ ที่ดีต่อเกมจินตภาพ ที่ใช้ในการสอนรายวิชา ทัศนศิลป์ในระดับดี แสดงให้เห็นว่าเกมจินตภาพ

และสถานการณ์จำลองบ้านของฉันที่พัฒนาขึ้น สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจและเรียนรู้ อย่างสนุกสนาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

การใช้เกมและสถานการณ์จำลองให้มี ประสิทธิภาพนั้น ครูผู้สอนจะต้องออกแบบเกมให้ เหมาะสมกับวิชาและเนื้อหาของเรื่อง ซึ่งลักษณะ วิธีการเล่นเกมและสถานการณ์จำลองนี้สามารถ นำไปประยุกต์ใช้ในวิชาอื่นๆ ได้อีก ไม่จำกัดเฉพาะ วิชาศิลปะ โดยจะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้และความ สนุกสนานควบคู่กันไป ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีเจตคติ ที่ดีต่อการเรียนวิชานั้นๆ ด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความคงทนของ ความรู้ในการเรียนรู้ด้วยเกมจินตภาพและสถานการณ์ จำลองบ้านของฉัน
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพ ของเกมจินตภาพและสถานการณ์จำลองบ้านของฉัน กับเกมและสถานการณ์จำลองรูปแบบอื่นๆ ที่มีผู้ คิดค้นขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ไพรัช อุ่นเกตุ ชลธิชา ทรัพย์รังสี และ อมรรัตน์ วุฒิสักดิ์. (2558). **ผลสัมฤทธิ์ของการเรียน องค์กรประกอบทางดนตรีไทยโดยใช้เกมดนตรี มีสนุก**. รายงานการประชุมวิชาการระดับ นานาชาติ ThaiSim 2015 ครั้งที่ 7.
- เลิศ อำนันทนะ. (2549). **แนวคิดเกี่ยวกับ ศิลปศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สัมฤทธิ์ หงษ์พิณีจ ประรณนา หอยสังข์ และ ณีฎฐพงษ์ จันทรอยู่. (2558). **การศึกษา**

ประสิทธิภาพของชุดเกมจินตภาพสำหรับ
รายวิชาทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 2. รายงานการประชุม
วิชาการระดับนานาชาติ ThaiSim 2015
ครั้งที่ 7.

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง อัตราส่วนและร้อยละ ของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ได้รับการสอนโดยการใช้เกมและ สถานการณ์จำลองกับการสอนแบบปกติ

A Comparison of the Achievement of Secondary students on Ratio and Percent Taught by Using Game and Simulation with Conventional Method

อุไรรัตน์ แยมชุตี¹, อรنگกรณ์ แพงมาพรหม², มนตรี แสงหาญ³

¹บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธนบุรี, gs@thonburi-u.ac.th

²โรงเรียนสาธิตสาสน์วิเทศบางบอน, abalone110@gmail.com

³โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์, montrib4@yahoo.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของความรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน ในกลุ่มที่เรียนโดยใช้เกมและสถานการณ์จำลอง 2) เพื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นของกลุ่มที่เรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลองกับกลุ่มที่เรียนแบบปกติ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนโดยใช้เกมและสถานการณ์จำลอง กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากโรงเรียนสาธิตสาสน์วิเทศบางบอน และโรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ จำนวน 120 คน โดยกลุ่มทดลองจะสอนด้วยการใช้เกมเสริมชื่อ “อัตราส่วนและร้อยละ” และสถานการณ์จำลอง “ร้านขายเครื่องใช้ไฟฟ้า” ส่วนกลุ่มควบคุมสอนด้วยวิธีการปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนด้วยเกม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลองมีคะแนนเฉลี่ยของความรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน (2) ผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลองมีคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลอง (3) ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการเรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลองอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: เกมเสริมชื่อ “อัตราส่วนและร้อยละ”, สถานการณ์จำลอง “ร้านขายเครื่องใช้ไฟฟ้า”

Abstract

The purposes of this research were: (1) to compare the mean scores before and after of students learned ratio and percent by using the game (2) to compare the mean scores increase of group learning by game with conventional method. (3) to find satisfaction of students after learning ratio and percent by using game and simulation. The participant included 120 Grade 8 students of Sarasas Witaed Bangbon School and Marie Umphatam School. The experimental group was taught by “Millionaire Ratio and Percent” Game and “Home Appliances Shop” Simulation; where as, the control group was taught by conventional method. The instruments used for data collection comprised pre-test, post-test,

and satisfaction questionnaires. Data were analyzed by mean and standard deviation. The research results showed as follows. (1) The student groups learned ratio and percent by using the game and simulation, the mean scores of post-test was higher than the mean scores of pre-test . (2) The student groups learned by using the game and simulation, the mean scores increase was higher than and groups by conventional method (3) The students satisfied with learning ratio and percent by using game and simulation at the highest level.

Keywords: “Millionaire Ratio and Percent” Game , “Home Appliances Shop” Simulation

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความคิดของมนุษย์ทำให้มนุษย์มีความคิดอย่างสร้างสรรค์คิดอย่างมีเหตุผลเป็นระบบระเบียบ มีแบบแผน ชัดเจนและรัดกุม นอกจากนี้มนุษย์ยังใช้คณิตศาสตร์เป็นหลักในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ในศาสตร์แขนงอื่นๆ รวมถึงด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี เศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนพื้นฐานสำหรับการค้นคว้าวิจัยทุกประเภท โดยถือว่าคณิตศาสตร์เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ตลอดจนช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ซึ่งจุดประสงค์โดยทั่วไปในการสอนคณิตศาสตร์นั้นเพื่อต้องการให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในการคิดคำนวณตามกระบวนการทางคณิตศาสตร์ รู้คุณค่าของคณิตศาสตร์สามารถนำประสบการณ์ทางด้านความรู้ ความคิด และทักษะที่ได้จากการเรียนคณิตศาสตร์ไปใช้ในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ และใช้ในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้คณิตศาสตร์เป็นศาสตร์แห่งการคิด และเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของสมอง จุดเน้นของการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องเน้นให้จดจำข้อมูลทักษะพื้นฐาน เป็นการพัฒนาให้นักเรียนได้มีความเข้าใจในหลักการและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ และมีทักษะพื้นฐานเพียงพอที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ๆ นักเรียนจะต้องได้ประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายที่จะช่วยให้เกิดความเข้าใจจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ด้วย

ตัวเอง เช่น การสืบค้น การคาดเดา การตรวจสอบ และให้เหตุผลในกิจกรรมการแก้ปัญหาที่มีการพูด แลกเปลี่ยนความคิด ได้อธิบาย อภิปราย และชี้แจงเหตุผล ซึ่งนอกเหนือจากการพัฒนาความสามารถและกระบวนการแก้ปัญหาแล้วยังช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการให้เหตุผล ความสามารถในการสื่อสารและสามารถแก้ปัญหาร่วมกับผู้อื่นได้(สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551, 1)

ครูผู้สอนในรายวิชาคณิตศาสตร์จึงให้ความสำคัญเพราะในสภาพปัจจุบันพบว่าการจัดการศึกษาด้านคณิตศาสตร์ของประเทศไทยยังไม่สามารถผลักดันให้ประเทศไทยเป็นผู้นำทางด้านเทคโนโลยีในภูมิภาค จึงจำเป็นต้องปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้เด็กไทยมีทักษะกระบวนการ และเจตคติที่ดีทางคณิตศาสตร์ มีความคิดสร้างสรรค์ การนำไปใช้ยังไม่สามารถสร้างพื้นฐานในการคิด สร้างวิธีการเรียนรู้ให้คนไทย มีทักษะในการจัดการและทักษะในการดำเนินชีวิตสามารถเผชิญปัญหาสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ วิชาคณิตศาสตร์เป็นวิชาหนึ่งในสาระการเรียนรู้ที่เป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ เพื่อสร้างพื้นฐานการคิดและเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤตของชาติ คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของบุคคลในด้านการสื่อสาร การสืบเสาะ และเลือกสารสนเทศ การตั้งข้อสันนิษฐานการตั้งสมมติฐาน การให้เหตุผล การเลือกใช้ทฤษฎี

ต่างๆแต่สภาพการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน
 ที่ผ่านมา พบปัญหาการจัดการเรียนการสอนยังเป็น
 รูปแบบเดิมที่มีครูเป็นศูนย์กลางใช้วิธีสอนแบบ
 บรรยายสาธิตให้ผู้เรียนทำตาม เป็นเหตุให้ผู้เรียนไม่
 มีโอกาสร่วมกันคิดและร่วมกันแก้ปัญหาในสิ่งที่
 กำลังเรียนรู้มากนักจึงเกิดความเบื่อหน่ายไม่สนใจ
 และไม่ตั้งใจเรียน การสอนของครูจะเป็นแบบให้จำ
 มากกว่าให้ทำ สอนให้เชื่อมากกว่าสอนกระบวนการ
 แสวงหาความรู้ไม่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิด
 วิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ หรือมีเจต
 คติที่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นเหตุให้ผลสัมฤทธิ์
 ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ไม่เป็นที่น่าพอใจ

ด้วยเหตุนี้ครูซึ่งเป็นผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องทำ
 การวิจัยโดยใช้เกมและสถานการณ์จำลองมาใช้ในการ
 พัฒนาจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ชั้น
 มัธยมศึกษาตอนต้น เรื่อง อัตราส่วนและร้อยละ เป็น
 เนื้อหาที่นักเรียนเกิดความเข้าใจยาก ซึ่งเป็นเนื้อหาที่
 เป็นปัญหาสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 เป็นอย่างมาก โจทย์คณิตศาสตร์ถ้านักเรียนขาด
 ทักษะการคิดคำนวณ การตีความในโจทย์แล้วทำ
 นักเรียนเกิดความสับสนไม่สามารถแก้ปัญหาหรือหา
 คำตอบได้ เพราะอ่านโจทย์แล้วไม่เข้าใจ จึงจำเป็น
 อย่างยิ่งที่นักเรียนจะต้องได้รับการพัฒนา เพื่อให้
 นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเข้าใจและสามารถ
 นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ ผู้วิจัยได้
 คิดค้น เกมเศรษฐี อัตราส่วนและ ร้อยละและ
 สถานการณ์จำลอง เป็นสื่อที่มีความสำคัญอย่างหนึ่ง
 ที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการเรียนรู้

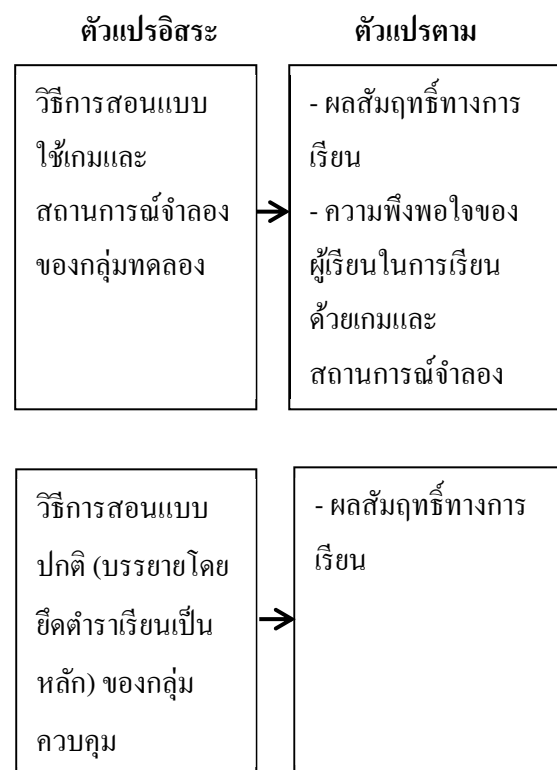
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของความรู้อ
 ก่อนเรียนและหลังเรียนในกลุ่มที่เรียน โดยใช้เก
 มเศรษฐี “อัตราส่วนและร้อยละ” และสถานการณ์จำลอง
 “ร้านขายเครื่องใช้ไฟฟ้า”

2. เพื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้น
 ของกลุ่มที่เรียนด้วยเกมเศรษฐี “อัตราส่วนและร้อยละ”
 และสถานการณ์จำลอง “ร้านขายเครื่องใช้ไฟฟ้า”
 กับกลุ่มที่เรียนแบบปกติ

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนในการ
 เรียน โดยใช้เกมเศรษฐี “อัตราส่วนและร้อยละ” และ
 สถานการณ์จำลอง “ร้านขายเครื่องใช้ไฟฟ้า”

กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในทำวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย: เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา
 ปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา
 2558 ของโรงเรียนสารสาสน์วิเทศบางบอน และ
 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ ประกอบด้วย กลุ่มทดลอง 2
 กลุ่ม จำนวนกลุ่มละ 30 คน รวม 60 คน และกลุ่ม
 ควบคุม 2 กลุ่ม จำนวนกลุ่มละ 30 คน รวม 60 คน รวม
 จำนวนทั้งสิ้นจำนวน 120 คน

การเลือกกลุ่มเป้าหมาย: ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เฉพาะนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนในห้องเรียนที่มีการจัดชั้นเรียนแบบคละสตีปัญญา เค้ก่ง ปานกลางอ่อน อยู่ร่วมกัน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ วิธีการสอนของครูผู้สอนรายวิชาคณิตศาสตร์ ได้แก่

- (1) วิธีการสอนแบบใช้เกม และสถานการณ์จำลอง
- (2) วิธีการสอนแบบปกติ(บรรยายโดยยี้ดตำราเรียนเป็นหลัก)

2.2 ตัวแปรตาม คือ ผลจากการทดลองใช้เกม และสถานการณ์จำลองประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาคณิตศาสตร์ ได้แก่

- (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- (2) ความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลอง

3. เนื้อหาที่ใช้ในการสร้างเกมและสถานการณ์จำลอง ได้แก่ เนื้อหาในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง อัตราส่วนและร้อยละ

4. ระยะเวลาในการทดลอง ใช้เวลาในการทดลอง จำนวน 2 วัน วันละ 2 ชั่วโมง รวม 4 ชั่วโมง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) แบบ Pretest - Posttest Design ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ครูแจกแบบทดสอบก่อนเรียนจำนวน 15 ข้อ 15 คะแนนให้กับนักเรียนกลุ่มควบคุม ซึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่ใช้เกมและสถานการณ์จำลอง และกลุ่มทดลอง ซึ่งเป็นกลุ่มที่ใช้เกมและสถานการณ์จำลอง

2. ครูดำเนินการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อัตราส่วนและร้อยละ โดยใช้วิธีการสอนแบบปกติ (บรรยายโดยยี้ดตำราเรียนเป็นหลัก) ให้กับนักเรียนกลุ่มควบคุม

3. ครูดำเนินการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อัตราส่วนและร้อยละ โดยการใช้เกมเสริมฐึ “อัตราส่วนและร้อยละ” และสถานการณ์จำลอง “ร้านขายเครื่องใช้ไฟฟ้า”

4. หลังเสร็จสิ้นการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อัตราส่วนและร้อยละ ของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองแล้วนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มทำแบบทดสอบหลังเรียนจำนวน 15 ข้อ 15 คะแนนซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน แต่สลับข้อและสลับตัวเลือก พร้อมทั้งทำแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนด้วยการใช้เกมและสถานการณ์จำลอง

5. ครูแจกแบบทดสอบหลังเรียนให้กับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แล้วเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

6. ครูแจกแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลอง ให้กับนักเรียนกลุ่มทดลอง แล้วหาค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนด้วยการใช้เกมและสถานการณ์จำลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1. เครื่องมือในการทดลอง คือ เกมเสริมฐึ “อัตราส่วนและร้อยละ” และสถานการณ์จำลอง “ร้านขายเครื่องใช้ไฟฟ้า” ที่มีลักษณะมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถใช้ทักษะทางคณิตศาสตร์ในการแก้ปัญหา และฝึกการทำงานเป็นทีม

2. เครื่องมือในการเก็บข้อมูล คือ แบบทดสอบก่อนเรียน แบบทดสอบหลังเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลอง

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การสร้างเกมและสถานการณ์จำลอง

1.1 ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและพัฒนาเกมและสถานการณ์จำลอง

1.2 วิเคราะห์หลักสูตรและจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยทำความเข้าใจมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ความสัมพันธ์ของเรื่อง เนื้อหา เวลาเรียน เพื่อเป็นกรอบในการสร้างเกมและสถานการณ์จำลอง

1.3 สร้างเกมเสริมฐึ “อัตราส่วนและร้อยละ” และสถานการณ์จำลอง “ร้านขายเครื่องใช้ไฟฟ้า”

1.4 นำเกมเสริมฐึ “อัตราส่วนและร้อยละ” และสถานการณ์จำลอง “ร้านขายเครื่องใช้ไฟฟ้า” ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ

1.5 นำเกมเสริมฐึ “อัตราส่วนและร้อยละ” และสถานการณ์จำลอง “ร้านขายเครื่องใช้ไฟฟ้า” ที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ ก่อนนำไปทดลองใช้

2. การสร้างแบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน

2.1 สร้างแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ

2.2 นำแบบแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของวิธีการเขียนข้อสอบ ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วนำไปปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

3. การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลอง

3.1 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลอง ชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 5 ข้อ

3.2 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ

3.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

3.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย และนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัก ($\alpha = \text{coefficients}$) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.70

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นสถิติพรรณนาได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน โรงเรียนสาธิตสาธิตบางบอน

การทดลอง	โรงเรียนสาธิตสาธิตบางบอน(N=30)			
	กลุ่มทดลอง (E1)		กลุ่มควบคุม (C1)	
	μ	σ	μ	σ
Pre-test	4.47	0.41	4.70	0.84
Post-test	9.30	0.71	6.07	0.82
ค่าเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้น	32.20 %		9.13 %	

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเกมเสริมฐึ “อัตราส่วนและร้อยละ” และสถานการณ์

จำลอง “ร้านขายเครื่องใช้ไฟฟ้า” มีคะแนนเฉลี่ยของความรู้หลังเรียน ($\mu_{E1} = 9.30, \sigma = 0.71$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\mu_{E1} = 4.47, \sigma = 0.41$) นอกจากนี้ผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเกมเสริมฐึ “อัตราส่วนและร้อยละ” และสถานการณ์จำลอง “ร้านขายเครื่องใช้ไฟฟ้า” มีคะแนนที่เพิ่มขึ้นหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนแบบปกติ ($E1 = 32.20\%, C1 = 9.13\%$)

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์

การทดลอง	โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ (N=30)			
	กลุ่มทดลอง (E2)		กลุ่มควบคุม (C2)	
	μ	σ	μ	σ
Pre-test	9.37	0.54	10.90	0.94
Post-test	12.40	0.76	12.93	0.80
ค่าเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้น	20.20 %		13.53 %	

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเกมเสริมฐึ “อัตราส่วนและร้อยละ” และสถานการณ์จำลอง “ร้านขายเครื่องใช้ไฟฟ้า” มีคะแนนเฉลี่ยของความรู้หลังเรียน ($\mu_{E2} = 12.40, \sigma = 0.76$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\mu_{E2} = 9.37, \sigma = 0.54$) นอกจากนี้ผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเกมเสริมฐึ “อัตราส่วนและร้อยละ” และสถานการณ์จำลอง “ร้านขายเครื่องใช้ไฟฟ้า” มีคะแนนที่เพิ่มขึ้นหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนแบบปกติ ($E1 = 20.20\%, C1 = 13.53\%$)

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลอง

กลุ่มทดลอง	μ	σ	แปลความ
โรงเรียนสารสาสน์วิเทศบางบอน (E1)	4.61	0.49	มากที่สุด

กลุ่มทดลอง	μ	σ	แปลความ
โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ (E2)	4.59	0.47	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้เรียนกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่มมีความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนด้วยเกมเสริมฐึ “อัตราส่วนและร้อยละ” และสถานการณ์จำลอง “ร้านขายเครื่องใช้ไฟฟ้า” ในระดับมากที่สุด ($\mu_{E1} = 4.61, \sigma = 0.49; \mu_{E2} = 4.59, \sigma = 0.47$)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง อัตราส่วนและร้อยละ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ได้รับการสอนโดยการใช้เกมและสถานการณ์จำลองกับการสอนแบบปกติ มีประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลตามลำดับดังนี้

1. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากผลการวิจัย

พบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดยการใช้เกมเสริมฐึ “อัตราส่วนและร้อยละ” และสถานการณ์จำลอง “ร้านขายเครื่องใช้ไฟฟ้า” มีคะแนนเฉลี่ยของความรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเกมเสริมฐึ “อัตราส่วนและร้อยละ” และสถานการณ์จำลอง “ร้านขายเครื่องใช้ไฟฟ้า” มีคะแนนที่เพิ่มขึ้นหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนแบบปกติ สอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา แจมมณี (2544, 81 – 85) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้โดยใช้เกม เป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยการให้นักศึกษาเล่นเกมตามกติกาและนำเนื้อหาและข้อมูลของเกม พฤติกรรมการเล่น วิธีการเล่น และผลของการเล่นเกมของนักศึกษามาใช้ในการสรุปการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิริยพงศ์ เตชะศิริยีนง (2552, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนแบบสืบสวนสอบสวนโดยใช้เกมคณิตศาสตร์ เรื่อง การให้เหตุผล ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนแบบสืบสวนสอบสวนโดยใช้เกมคณิตศาสตร์ เรื่อง การให้เหตุผล มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนได้รับการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 รวมทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทรเพ็ญ จงพิพัฒน์มงคล (2555, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสอนคณิตศาสตร์ เรื่อง การแก้โจทย์ปัญหาโดยใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์โดยใช้เกมของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าในการจัดกิจกรรมดังกล่าวทำให้นักเรียนมีการเคลื่อนไหวเกิดกระบวนการเรียนรู้เกิดทักษะการแก้ปัญหาเนื่องจากนักเรียนมีความสนใจการเรียนมีความรับผิดชอบมีการเคลื่อนไหว ทำให้ไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียนรู้ที่สนุกสนานส่งเสริมทักษะในด้านต่างๆรู้จักทำงานเป็นกลุ่มมีความเข้าใจบทเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

2. ด้านความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลอง จากผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเกมเศรษฐกิจ “อัตราส่วนและร้อยละ” และสถานการณ์จำลอง “ร้านขายเครื่องใช้ไฟฟ้า” มีความพึงพอใจในการเรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลองอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu_{E1} = 4.61, \sigma = 0.49; \mu_{E2} = 4.59, \sigma = 0.47$) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา แคมมณี (2551, 323) ที่กล่าวว่า วิธีสอนโดยใช้เกมมีข้อดีคือ เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้สูง ผู้เรียนได้รับความสนุกสนานและเกิดการเรียนรู้จากการเล่น รวมทั้งเป็นวิธีสอนที่ผู้สอนไม่เหนื่อยแรงมากขณะสอน และผู้เรียนชอบ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ซึ่งจาก

ข้อมูลการประเมินผลแบบสอบถามความพึงพอใจ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุไรรัตน์ แยมชุตติ ปริญญ โขตินาราวัตน์ และ อรวรรณ ม่วงนา (2558, 495) ที่ได้ศึกษาถึงผลของการใช้ เกมคณิตศาสตร์ ทฤษฎีในการเรียนเรื่อง การทดลองสุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียน โดยการใช้เกมคณิตศาสตร์ทฤษฎีอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้วิจัยพบว่าเกมเศรษฐกิจ “อัตราส่วนและร้อยละ” และสถานการณ์จำลอง “ร้านขายเครื่องใช้ไฟฟ้า” ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นดังนั้นควรมีการใช้เกมในการเรียนการสอน โดยผู้สอนจะต้องออกแบบเกมให้เหมาะสมกับวิชาและเนื้อหาของเรื่องนั้นๆ

2. ลักษณะวิธีการเล่นเกมเศรษฐกิจ “อัตราส่วนและร้อยละ” และสถานการณ์จำลอง “ร้านขายเครื่องใช้ไฟฟ้า” สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในวิชาอื่นได้อีก โดยจะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้และความสนุกสนานควบคู่กันไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนโดยใช้เกมเศรษฐกิจ “อัตราส่วนและร้อยละ” และสถานการณ์จำลอง “ร้านขายเครื่องใช้ไฟฟ้า” กับวิธีการสอนแบบอื่นๆ เช่น การสอนแบบโครงการ และการสอนแบบแก้ปัญหา เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้และการใช้ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ในการแก้ปัญหา ของผู้เรียนที่ได้รับการเรียนโดยใช้เกมเศรษฐกิจ “อัตราส่วนและร้อยละ” และสถานการณ์จำลอง “ร้านขายเครื่องใช้ไฟฟ้า”

เอกสารอ้างอิง

จันทร์เพ็ญ จงพิพัฒน์มงคล.(2555).การสอน

คณิตศาสตร์เรื่องการแก้โจทย์ปัญหาโดยใช้
สื่อประกอบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา
ทักษะการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์
โดยการใช้เกมของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี. เข้าถึงจาก:
http://swis.act.ac.th/html_edu/act/temp_emp_research/1742.pdf . (เข้าถึงวันที่ 1
พฤศจิกายน 2558).

ทศนา เขมมณี. (2551). การสอนจิตวิทยาการเรียนรู้
เรื่องศาสตร์การสอนองค์ความรู้ เพื่อการจัด
กระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่
ที่5. กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

ทศนา เขมมณี และคณะ.(2544).นวัตกรรมเพื่อ
การเรียนรู้สำหรับครูยุคปฏิรูปการศึกษา.
พิมพ์ครั้งที่ 1.กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิริยพงศ์ เตชะศิริยืนยง. (2552).การศึกษาผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
ที่ได้รับการสอนแบบสืบสวนสอบสวนโดยใช้
เกมคณิตศาสตร์ เรื่องการให้เหตุผล.สารนิพนธ์
กศ.ม.(การมัธยมศึกษา).กรุงเทพฯ ฯ บัณฑิต
วิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.(2551).
การพัฒนาทักษะการคิดเน้นผู้พัฒนา
คุณภาพผู้เรียน.สำนักคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน.กรุงเทพฯ:กระทรวงศึกษาธิการ.

อุไรรัตน์ เข้มชูดิ ปริญ โขตินารวัฒน์ และ
อรวรรณ ม่วงนา. (2558). ผลของการใช้ เกม
คณิตศาสตร์ หารษาในการเรียนเรื่อง
การทดลองลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 3. รายงานการประชุมวิชาการระดับ
นานาชาติ ครั้งที่ 7 ThaiSim 2015.

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการวางเงา วิชาทัศนศิลป์ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนฐานปัญญา ที่ได้รับการสอนโดยการใช้เกมและ สถานการณ์จำลองกับการสอนแบบปกติ

A Comparison of the Academic Achievement of Grade 10 Students in Learning and Teaching Drop Shadow Topic, Fine Arts Subject at Tharnpanya School by Using Game and Simulation with Conventional Method

พรรณี บุญประกอบ¹, นพพล ฤทธิธำอินันท์², ไชยพร สุธารักษ์³

¹บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธนบุรี, gs@thonburi-u.ac.th

²โรงเรียนฐานปัญญา, park.ie@tharnpanya.ac.th

³โรงเรียนฐานปัญญา, Cz06.bsn@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของความรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน ในกลุ่มที่เรียนโดยใช้เกมและสถานการณ์จำลอง 2) เพื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นของกลุ่มที่เรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลองกับกลุ่มที่เรียนแบบปกติ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนโดยใช้เกมกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนฐานปัญญา จำนวน 24 คน โดยกลุ่มทดลองจะสอนด้วยการใช้เกม เกม “การวางเงา” สถานการณ์จำลอง “มุมศิลปะ” ส่วนกลุ่มควบคุมสอนด้วยวิธีการปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนด้วยเกม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลองมีคะแนนเฉลี่ยของความรู้หลัง ($M_{E1} = 8.46$, S.D. = 0.51) เรียนสูงกว่าก่อนเรียน ($M_{E1} = 4.15$, S.D. = 0.41) (2) ผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลองมีคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลอง ($M_{E1} = 4.31$, $M_{C1} = 2.25$) (3) ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการเรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลอง อยู่ในระดับมาก ($M_{E1} = 4.12$, S.D. = 0.73)

คำสำคัญ: เกม “การวางเงา”, สถานการณ์จำลอง

Abstract:

The purposes of this research were: (1) to compare the mean scores before and after of students learned drop shadow skills by using the game (2) to compare the mean scores increase of group learning by game with conventional method. (3) to find satisfaction of students after learning drop shadow by using game and simulation. The participant included 24 Grade 10 students of Tharnpanya school. The experimental group was taught by “Drop Shadow” Game and Simulation; where as, the control group was taught by conventional method. The instruments used for data collection comprised pre-test, post-test, and satisfaction questionnaires. Data were analyzed by mean and standard deviation. The research results showed as follows. (1) The student groups learned drop shadow by using the game and simulation, the mean scores of post-test ($M_{E1} = 8.46$, S.D. = 0.51) was higher than the mean scores of pre-test ($M_{E1} = 4.15$, S.D. = 0.41). (2) The student groups learned by using the game and simulation, the mean scores increase was higher than and groups by conventional method ($M_{E1} = 4.31$, $M_{C1} = 2.25$). (3) The students satisfied with learning drop shadow by using game and simulation at the high level ($M_{E1} = 4.12$, S.D. = 0.73).

Keywords: “Drop Shadow” Game

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันปัญหาเรื่องกระบวนการศึกษาค้นคว้าในงานวิจัยกับการสร้างสรรค์งานศิลปะเป็นประเด็นที่น่าสนใจและมีข้อถกเถียงกันค่อนข้างมากว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร ในหลายแง่มุมจากนักวิชาการทางศิลปะทั้งในประเทศและต่างประเทศ แต่ปัญหาดังกล่าว ยังไม่มีข้อสรุปที่ชัดเจน ทั้งนี้เพราะศาสตร์ทั้งสองศาสตร์นี้มีธรรมชาติที่ต่างกัน กล่าวคือ งานวิจัย เป็นศาสตร์ที่มีกระบวนการศึกษาค้นคว้า เพื่อหาความรู้ใหม่อย่างมีระบบแบบแผนตามหลักเหตุผล ส่วนการสร้างสรรค์ศิลปะ เป็นศาสตร์ที่มีกระบวนการศึกษาค้นคว้า เพื่อสร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่ หรือเพื่อการพัฒนาของเดิมให้ดีขึ้น ทำให้เกิดผลงานที่มี ลักษณะเฉพาะตน กระบวนการหาความรู้ใหม่ อาจไม่จำเป็นต้องทำตามระบบแบบแผน บ่อยครั้งจะเป็นการแสดงออกโดยตรง จากสัญชาตญาณ โดยไม่ใช้เหตุผล และการได้ความรู้ใหม่อาจเกิดจากการค้นพบโดยบังเอิญ ซึ่งจากความแตกต่างกันของทั้งสองศาสตร์นี้ในช่วง 2-3 ทศวรรษที่ผ่านมาในต่างประเทศมีการถกประเด็นการวิจัยกับการสร้างสรรค์ศิลปะอย่าง

กว้างขวาง สาระสำคัญของการถกเถียงกันคือ ความเป็นวิชาการของการปฏิบัติการและทฤษฎีทางทัศนศิลป์ รวมทั้งความเข้าใจเรื่องการวิจัยในเชิงปฏิบัติการทางศิลปะ ซึ่งสามารถสรุปออกมาเป็น 3 ประเด็นใหญ่ ดังนี้คือ 1) การปฏิบัติการสร้างสรรค์งานศิลปะถือว่าเป็นการวิจัยในตัวเองอยู่แล้ว 2) การสร้างสรรค์มีลักษณะที่สามารถเทียบเคียงกับงานวิจัยได้ 3) การปฏิบัติการทางศิลปะไม่มีทางที่จะเป็นการวิจัยได้ เพราะการวิจัยผ่านศิลปะจัดเป็นความพยายามบันทึก เพื่อสื่อสารผลจากการสร้างสรรค์ งานศิลปะและสะท้อนกระบวนการทำงานทุกขั้นตอน แล้ววิเคราะห์สังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ที่สามารถนำมาเผยแพร่ให้เข้าใจ ได้ย่อมจะเป็นประโยชน์ต่อการขยายระเบียบและประเพณีด้านการวิจัยทางศิลปะ (นันทกาญจน์ คำสุวรรณ, 2554 : ออนไลน์) ดังนั้น ในการศึกษาศิลปะไม่ว่า ระดับใดก็ตาม ผู้ศึกษาหรือผู้สร้างสรรค์ต้องสามารถอธิบายสาระสำคัญของแนวคิด ทฤษฎีกระบวนการสร้างสรรค์งานศิลปะ อย่างมีหลักวิชาการที่คนในวงการศิลปะยอมรับ อันจะนำไปสู่การแสวงหาหนทางร่วมกันที่จะผลักดันให้การ

สร้างสรรค์งานศิลปะเป็นที่ยอมรับและเป็นศาสตร์ที่น่าเชื่อถือ

จากการที่ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนในวิชาทัศนศิลป์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนฐานปัญญาและผู้วิจัยได้ทำการศึกษาสภาพปัญหาในการเรียนการสอนวิชาทัศนศิลป์ผลการศึกษาสภาพปัญหาพบว่านักเรียนส่วนใหญ่ขาดความเข้าใจหลักการวาดภาพแสงเงาและภาพเสมือนจริง และขาดทักษะการวาดภาพแสงเงาและภาพเสมือนจริง

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดว่าจะทำอย่างไรให้พัฒนาการทางการเรียนศิลปะและมีทักษะการวาดภาพแสงเงาและภาพเสมือนจริงดีขึ้น ในเมื่อผู้เรียนอยู่ในวัยที่มีพัฒนาการการเรียนรู้จากการเล่นและแน่นอนผู้เรียนส่วนใหญ่มีความชอบในการเล่นเกมส์ต่างๆ ผู้วิจัยจึงมีความคิดที่จะนำเอาสิ่งที่ผู้เรียนชอบและสนใจมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างสร้างสรรค์ในรูปแบบเกมส์และสถานการณ์จำลอง เพื่อที่จะสามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนและในขณะเดียวกันเพื่อให้เกิดพัฒนาการทางด้านสติปัญญาในขณะที่หรือหลังการเล่นเกมส์ไม่มากนักน้อย ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการวางเงา วิชาทัศนศิลป์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนฐานปัญญา ที่ได้รับการสอนโดยการใช้เกมส์และสถานการณ์จำลองกับการสอนแบบปกติ

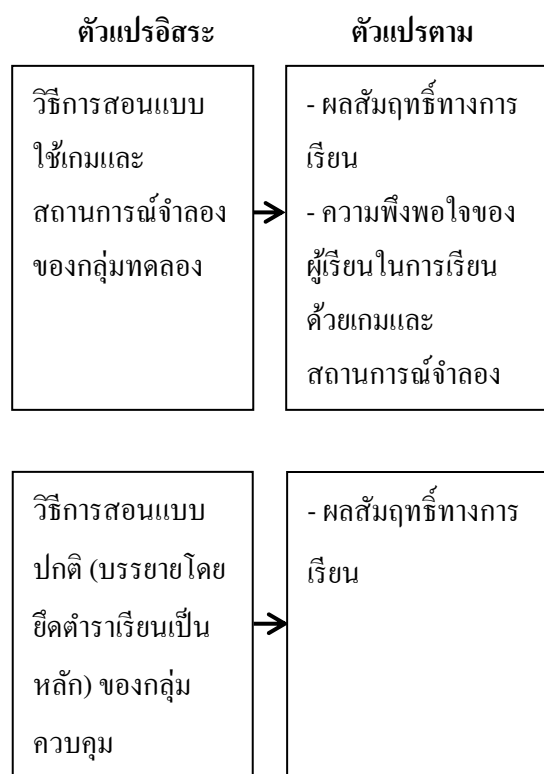
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของความรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนในกลุ่มที่เรียนโดยใช้เกมส์ “การวางเงา” สถานการณ์จำลอง “มุมศิลปะ”

2. เพื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นของกลุ่มที่เรียนด้วยเกมส์ “การวางเงา” สถานการณ์จำลอง “มุมศิลปะ” กับกลุ่มที่เรียนแบบปกติ

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียน โดยใช้เกมส์ “การวางเงา” สถานการณ์จำลอง “มุมศิลปะ”

กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในทำวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย: เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ของโรงเรียนฐานปัญญา ประกอบด้วย กลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม จำนวน 12 คน และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม จำนวน 12 คน รวมกลุ่มเป้าหมายทั้งสิ้นจำนวน 24 คน

การเลือกกลุ่มเป้าหมาย: ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เฉพาะนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนในห้องเรียนที่มีการจัดชั้นเรียนแบบคละสติปัญญา เด็กเก่ง ปานกลาง อ่อน อยู่ร่วมกัน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ วิธีการสอนของครูผู้สอนรายวิชาทัศนศิลป์ ได้แก่

- (1) วิธีการสอนแบบใช้เกม และสถานการณ์จำลองของกลุ่มทดลอง
- (2) วิธีการสอนแบบปกติ(บรรยายโดยยึดตำราเรียนเป็นหลัก) ของกลุ่มควบคุม

2.2 ตัวแปรตาม คือ ผลจากการทดลองใช้เกม และสถานการณ์จำลองประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาทัศนศิลป์ ได้แก่

- (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- (2) ความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลอง

3. เนื้อหาที่ใช้ในการสร้างเกมและสถานการณ์จำลอง ได้แก่ เนื้อหาในหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนฐานปัญญา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (รายวิชาทัศนศิลป์)

4. ระยะเวลาในการทดลอง ใช้เวลาในการทดลอง จำนวน 2 วันๆ ละ 2 ชั่วโมง รวม 4 ชั่วโมง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) ทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังเรียนระหว่างกลุ่มทดลองที่สอนโดยการใช้เกม “การวางเงา” สถานการณ์จำลอง “มุมศิลปะ” และกลุ่มควบคุมที่สอนแบบปกติที่เน้นการบรรยายตามตำราเรียนเป็นหลัก ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ครูแจกแบบทดสอบก่อนเรียนจำนวน 10 ข้อ 10 คะแนนให้กับนักเรียนกลุ่มควบคุม ซึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่ใช้เกม “การวางเงา” สถานการณ์จำลอง “มุมศิลปะ” และกลุ่มทดลอง ซึ่งเป็นกลุ่มที่ใช้เกม “การวางเงา” สถานการณ์จำลอง “มุมศิลปะ”

2. ครูดำเนินการสอนรายวิชาทัศนศิลป์ เรื่อง การวางเงา โดยใช้วิธีการสอนแบบปกติ (บรรยายโดยยึดตำราเรียนเป็นหลัก) ให้กับนักเรียนกลุ่มควบคุม

3. ครูดำเนินการสอนรายวิชาทัศนศิลป์ เรื่อง การวางเงา โดยการใช้เกม “การวางเงา” สถานการณ์จำลอง “มุมศิลปะ”

4. หลังเสร็จสิ้นการสอนรายวิชาทัศนศิลป์ เรื่อง การวางเงา ของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองแล้วนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มทำแบบทดสอบหลังเรียนจำนวน 10 ข้อ 10 คะแนนซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน แต่สลับข้อและสลับตัวเลือก พร้อมทั้งทำแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนด้วยการใช้เกมและสถานการณ์จำลอง

5. ครูแจกแบบทดสอบหลังเรียนให้กับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แล้วเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

6. ครูแจกแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียน โดยใช้เกมและสถานการณ์จำลอง ให้กับนักเรียนกลุ่มทดลอง แล้วหาค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียน โดยใช้เกมและสถานการณ์จำลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1. เครื่องมือในการทดลอง คือ เกม “การวางเงา” สถานการณ์จำลอง “มูมซิลปะ” ที่มีลักษณะมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการในการลำดับความเข้มอ่อนของแสงเงา และการกำหนดทิศทางของแสงเงาที่เข้าวัตถุ ฝึกกระบวนการคิดวางแผนร่วมกับผู้อื่น การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จำลอง

2. เครื่องมือในการเก็บข้อมูล คือ

- (1) แบบทดสอบก่อนเรียน
- (2) แบบทดสอบหลังเรียน
- (3) แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียน

โดยใช้เกมและสถานการณ์จำลอง

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การสร้างเกมและสถานการณ์จำลอง

1.1 ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและพัฒนาเกมและสถานการณ์จำลอง

1.2 วิเคราะห์หลักสูตรและจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยทำความเข้าใจมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (รายวิชาทัศนศิลป์) ความสัมพันธ์ของเรื่อง เนื้อหา เวลาเรียน เพื่อเป็นกรอบในการสร้างเกมและสถานการณ์จำลอง

1.3 สร้างคือ เกม “การวางเงา” สถานการณ์จำลอง “มูมซิลปะ”

1.4 นำคือ เกม “การวางเงา” สถานการณ์จำลอง “มูมซิลปะ” ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ

1.5 นำคือ เกม “การวางเงา” สถานการณ์จำลอง “มูมซิลปะ” ที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ ก่อนนำไปทดลองใช้

2. การสร้างแบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน

2.1 สร้างแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ

2.2 นำแบบแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของวิธีการเขียนข้อสอบ ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วนำไปปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

3. การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนโดยใช้เกมและสถานการณ์จำลอง

3.1 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียน โดยใช้เกมและสถานการณ์จำลอง ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 8 ข้อ

3.2 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ

3.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

3.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย และนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัก ($\alpha = \text{coefficients}$) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.65

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นสถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและ
 หลังเรียนของนักเรียน โรงเรียนฐานปัญญา ของกลุ่ม
 กลุ่มทดลอง (E1) และ กลุ่มควบคุม (C1)

การทดลอง	โรงเรียนฐานปัญญา (N=24)			
	กลุ่มทดลอง (E1)		กลุ่มควบคุม (C1)	
	M	S.D.	M	S.D.
Pre-test	4.15	0.41	3.66	0.87
Post-test	8.46	0.51	5.91	0.67
ผลต่างของ ค่าเฉลี่ย หลัง- ก่อน เรียน	4.31		2.25	

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเกม
 “การวางเงา” สถานการณ์จำลอง “มุมศิลปะ” มีคะแนน
 เฉลี่ยของความรู้หลังเรียน ($M_{E1} = 8.46$, $S.D. = 0.51$) สูง
 กว่าก่อนเรียน ($M_{E1} = 4.15$, $S.D. = 0.41$) นอกจากนี้
 ผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเกม “การวางเงา” สถานการณ์
 จำลอง “มุมศิลปะ” มีคะแนนที่เพิ่มขึ้นหลังเรียนสูงกว่า
 กลุ่มที่เรียนแบบปกติ ($M_{E1} = 4.31$, $M_{C1} = 2.25$)

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนใน
 การเรียนด้วยเกมและสถานการณ์จำลอง

รายการ	M	S.D.	แปล ความ
1. ความรู้ในเรื่องแสงเงา	4.38	0.65	มาก
2. เกมการวางเงา - ความน่าสนใจ - ระยะเวลาในการเล่น - สถานที่ในการเล่น	4.23	0.59	มาก
3. สื่อวัสดุและอุปกรณ์	4.46	0.51	มาก

รายการ	M	S.D.	แปล ความ
4. เกมส์เข้ากับเนื้อหาวิชา	4.15	0.80	มาก
5. ระดับความยาก-ง่าย	4.15	0.89	มาก
6. ความร่วมมือในชั้น เรียน	3.76	0.92	มาก
7. การนำไปใช้ในชีวิต จริง	3.84	0.68	มาก
8. ประโยชน์ที่ได้รับจาก การทำกิจกรรม	4.00	0.81	มาก
รวม	4.12	0.73	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความ
 พึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนด้วยเกม “การวางเงา”
 สถานการณ์จำลอง “มุมศิลปะ” ในระดับมาก ($M_{E1} =$
 4.12 , $S.D. = 0.73$)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการ
 เรียนเรื่องการวางเงา วิชาทัศนศิลป์ของนักเรียนชั้น
 มัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนฐานปัญญา ที่ได้รับการสอน
 โดยการใช้เกมและสถานการณ์จำลองกับการสอนแบบ
 ปกติ มีประเด็นสำคัญที่สมควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากผลการวิจัย
 พบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดยการใช้เกม “การวาง
 เงา” สถานการณ์จำลอง “มุมศิลปะ” มีคะแนนเฉลี่ยของ
 ความรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และผู้เรียนกลุ่มที่
 เรียนด้วยเกม “การวางเงา” สถานการณ์จำลอง “มุมศิลปะ”
 มีคะแนนที่เพิ่มขึ้นหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนแบบ
 ปกติ ทั้งนี้เนื่องมาจากการเรียนรู้โดย ใช้เกมเป็น
 กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้นักเรียนเกิดการ
 เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยการให้นักเรียน

เล่นเกมตามกติกาและนำเนื้อหาและข้อมูลของเกม พฤติกรรมการเล่น วิธีการเล่น และผลของการเล่นเกม ของนักเรียนมาใช้ในการสรุปการเรียนรู้ (อารี พันธุ์ณี, 2540: หน้า 95) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัย ของ สัมฤทธิ์ หงษ์พิณีจ ปรารณา หอยสังข์ ัญญูพงศ์ จันทรอยู่ (2558: หน้า 288) ที่ได้ศึกษาถึงประสิทธิภาพ ของชุดเกมจินตภาพสำหรับรายวิชาทัศนศิลป์สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า เกม จินตภาพช่วยให้นักเรียนมีคะแนนสูงขึ้น โดยนักเรียนมี คะแนนเฉลี่ยหลังเล่นเกม ($M = 15.92, S.D. = 1.32$) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเล่นเกม ($M = 11.50, S.D. = 1.27$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงให้เห็นว่าวิธีการสอนโดยการใช้เกมและสถานการณ์จำลองนั้น ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนด

2. ด้านความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียน ด้วยเกมและสถานการณ์จำลอง จากผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเกม “การวางเงา” สถานการณ์ จำลอง “มุมศิลปะ” มีความพึงพอใจในการเรียนด้วยเกม และสถานการณ์จำลองอยู่ในระดับมาก ($M_{EI} = 4.12, S.D. = 0.73$) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สกุด สุขศิริ (2550: ออนไลน์) กล่าวไว้ว่าการใช้เกมเป็นสื่อในการ เรียนรู้สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้เกิดการ เรียนรู้ได้ดีกว่าทั้งระดับความจำและความเข้าใจ และ รูปแบบของเกมสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วย ตัวเอง กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมเป็น อย่างมาก และทำให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกสนานในขณะที่ เล่นเกม และสิ่งที่สำคัญที่สุดคือผู้เรียนจะเกิดเจตคติที่ดี ต่อการเรียนรู้ในรายวิชานั้นๆอีกด้วยและสอดคล้องกับ งานวิจัยของ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัย ของ สัมฤทธิ์ หงษ์พิณีจ ปรารณา หอยสังข์ ัญญูพงศ์

จันทรอยู่ (2558: หน้า 288) ที่ได้ศึกษาถึงประสิทธิภาพ ของชุดเกมจินตภาพสำหรับรายวิชาทัศนศิลป์สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อเกมจินตภาพที่ใช้ในการสอน วิชาทัศนศิลป์ในระดับดี แสดงให้เห็นว่า ภายหลังจาก การเรียนโดยใช้เกม “การวางเงา” สถานการณ์จำลอง “มุม ศิลปะ” นักเรียนได้รับความรู้และความสนุกสนานกับ การเล่นเกมและสถานการณ์จำลอง มีเจตคติที่ดีต่อวิชา ทัศนศิลป์ สามารถทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และสามารถ นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยพบว่าเกม “การวางเงา” สถานการณ์จำลอง “มุมศิลปะ” ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงขึ้นดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรมีการนำเกมไปใช้ในการจัดการเรียนการ สอน โดยผู้สอนจะต้องออกแบบเกมให้เหมาะสมกับ วิชาและเนื้อหาของเรื่องนั้นๆ ซึ่งลักษณะวิธีการเล่น เกมนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในวิชาอื่นได้อีก จะทำ ให้ผู้เรียนได้รับความรู้และความสนุกสนานควบคู่กัน ไป ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาทัศนศิลป์ ด้วย

2. ควรมีนำเนื้อหาสาระในรายวิชาทัศนศิลป์ไป พัฒนาต่อยอดพัฒนาเป็นเกม ให้สอดคล้องกับความ ต้องการและวัยของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนโดยการใช้เกม “การวางเงา” สถานการณ์จำลอง “มุมศิลปะ” กับวิธีการสอนแบบอื่นๆ

เช่น การสอนแบบโครงการ และการสอนแบบ
แก้ปัญหา เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความคงทนใน
การเรียนรู้และเจตคติต่อการเรียนรู้โดยใช้เกม “การวาง
เงา” สถานการณ์จำลอง “มูมคิลปะ”

เอกสารอ้างอิง

นันทกาญจน์ คำสุวรรณ.(2554) .การส่งเสริมและ
พัฒนาการวาดภาพและความคิดสร้างสรรค์.
เข้าถึงจาก <https://baukham.files.wordpress.com/> เข้าถึงข้อมูลวันที่ 6 พฤศจิกายน 2558.
สายัณต์ พลเชียงสา. (2555). การศึกษาผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
ที่ได้รับการสอนโดยใช้กระบวนการปฏิบัติ
และการเสริมแรงผู้เรียน ภายในโรงเรียน
อัสสัมชัญธนบุรี ปีการศึกษา 2555. เข้าถึงจาก
swis.act.ac.th/html_edu/act/temp_emp_research/1755.pd. (เข้าถึงข้อมูลวันที่ 1
พฤศจิกายน 2558).

สัมฤทธิ์ หงษ์พินิจ ปรารณา หอยสังข์ ณีฐพงษ์
จันทร์อยู่. (2558). การศึกษาประสิทธิภาพขอ
ชุดเกมจินตภาพสำหรับรายวิชาทัศนศิลป์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2.
รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับ
นานาชาติThaiSim2015 ครั้งที่ 7.
อารี พันธุ์ณี. (2540). นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้
สำหรับครูยุคปฏิรูปการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ : พิมพ์ลักษณ์ บริษัทต้นอ้อ แกรมมี
จำกัด.

การเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้บริการคอมมูนิตี้ มอลล์ กับ ซูเปอร์เซ็นเตอร์ ในจังหวัดสมุทรสาคร

“The Comparison of Customers’ Service Using Behavior toward Community Mall and Super Center in Samut Sakorn Province”

(ดร.สิงห์ชัย อรุณวุฒิพงษ์¹, สุรศักดิ์ ประชุมเกษร², ชัตชนก แยมจินดา³)

¹คณะบัญชี, มหาวิทยาลัยธนบุรี,

²คณะบริหารธุรกิจสาขาวิชาการตลาด, มหาวิทยาลัยธนบุรี

³ คณะบริหารธุรกิจสาขาวิชาการตลาด, มหาวิทยาลัยธนบุรี/, Chatchanok_k@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการคอมมูนิตี้ มอลล์ กับ ซูเปอร์เซ็นเตอร์ของผู้บริโภคในเขตจังหวัดสมุทรสาคร (2) ศึกษาพฤติกรรมของผู้ใช้บริการคอมมูนิตี้ มอลล์กับ ซูเปอร์เซ็นเตอร์ของผู้บริโภคในเขตจังหวัดสมุทรสาคร (3) พัฒนาแนวทางในการตั้งร้านในสถานประกอบการในคอมมูนิตี้มอลล์กับซูเปอร์เซ็นเตอร์ของผู้ใช้บริการในจังหวัดสมุทรสาคร

1. กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ใช้บริการ จำนวน 400 ราย โดยการสุ่มแบบบังเอิญ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ปัจจัยส่วนบุคคล พฤติกรรมผู้ให้บริการ และปัจจัยส่วนประสมการตลาดบริการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยสถิติเชิงพรรณนา (ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และสถิติเปรียบเทียบ (Independent Sample t-test) สถิติ F-test (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บริการคอมมูนิตี้ มอลล์ กับ ซูเปอร์เซ็นเตอร์ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีสถานภาพโสด อายุเฉลี่ย 21-25 ปี ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จบการศึกษาระดับปริญญาตรีรายได้เฉลี่ย 15,001-20,000 บาท ค่าใช้จ่ายในการใช้บริการ 1,001 – 1,500 บาท ส่วนใหญ่เลือกใช้บริการ ซูเปอร์เซ็นเตอร์ (1) ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการคอมมูนิตี้มอลล์ที่ผู้บริการเห็นว่ามีความสำคัญที่สุด คือ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย/สถานที่ และด้าน สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ส่วน ซูเปอร์เซ็นเตอร์ผู้บริการเห็นว่ามีความสำคัญที่สุดคือ ด้านการส่งเสริมการตลาด (2) พฤติกรรมการใช้บริการของคอมมูนิตี้ มอลล์ และซูเปอร์เซ็นเตอร์ โดยส่วนใหญ่เพื่อจับจ่ายใช้บริการ 1-2 เดือนต่อครั้ง และใช้บริการ 1-2 ชั่วโมง แต่ช่วงเวลาใช้บริการจะต่างกัน คือ คอมมูนิตี้ มอลล์ เข้าใช้บริการช่วงเย็นถึงค่ำ แต่ ซูเปอร์เซ็นเตอร์ เข้าใช้บริการ ช่วงกลางวัน / พักเที่ยง (3) พัฒนาแนวทางในการตั้งร้านในสถานประกอบการที่มีความสำคัญที่สุดคือ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย / สถานที่ เป็นสิ่งสำคัญ อันดับแรกต้องตั้งอยู่ใกล้แหล่งชุมชน มีการเดินทางมีความสะดวกสบาย เนื่องจากปัญหาการจราจร และการขยายตัวของที่อยู่อาศัย ในย่านชานเมือง ความเจริญที่เกิดขึ้น ทำให้คนที่เมื่อปัญหาการจราจร ก็จะหันมาช้อปปิ้ง ผ่านคอมมูนิตี้มอลล์ และ ซูเปอร์เซ็นเตอร์ มากขึ้น (4) การเปรียบเทียบ ความแตกต่างของผู้ใช้บริการที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ด้าน เพศ

อายุ อาชีพ การศึกษา มีพฤติกรรมการใช้บริการที่แตกต่างกัน และ ภาพรวมของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด มีพฤติกรรมการใช้บริการที่ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : พฤติกรรม /คอมมูนิตี้ มอลล์ /ซูเปอร์เซ็นเตอร์

Abstract

This study was the survey research aimed (1) to study the influence factors toward the selection of services from community mall and super center of the consumers in Samut Sakhon province; (2) to study the behaviors of service clients of the community mall and super center in Samut Sakhon province; (3) to develop the guideline in the establishment of the shops in the entrepreneurial place in the community mall and super center of service clients in Samut Sakhon province.

The samples were 400 of service clients which were randomly selected from the accidental sampling method. The questionnaire was used as the research tool consisting of three main parts which were: the personal factor of the sample groups, service clients' behaviors, and the factor of mixtures in the service marketing. The statistics used in data analysis consisted of descriptive statistic (percentile, average, standard deviation) and Comparison statistic Independent Sample (t-test) and F-test (One-Way ANOVA).

It was found from the research result that: (1) Mostly the service clients of community mall and super center were female, single with the average age of 21-25 years old, being the employees in private companies and graduated from Bachelor degree with the average income of 15,001-20,000 baht. The cost of services was about 1,001 – 1,500 baht and mostly selected the service from super center. (2) They usually took the consumption services by normally done at noon. They took services about 1-2 times per month and used about 1-2 hours per time. (3) The attention paid to the factors of marketing mixtures in selection for the services of community mall; the highly attention was paid to the distribution channels/location and physical environment while for the super center, the attention was paid to the marketing promotion. (4) The service clients with the personal factors on gender, age, occupation, and education had different behaviors of service taking and the overall picture of the factors of marketing mixtures had no differences in service taking behavior.

Keywords: Behavior /Community mall /Super center

บทนำ

เนื่องจากปัจจุบันได้เกิดการขยายตัวของแหล่งชุมชนเป็นจำนวนมากอันเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมสังคมและเศรษฐกิจที่แตกต่างจากเดิม ส่งผลให้พฤติกรรมของผู้บริโภค และรูปแบบการดำเนินชีวิตเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยจะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภคมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของธุรกิจค้าปลีกด้วย ทำให้คนเหล่านี้หันมาซื้อสินค้าจากช่องทางจําหน่ายที่สามารถตอบสนองความต้องการในชีวิตประจำวันได้ภายใน

ระยะเวลาอันรวดเร็วที่เข้ากับวิถีชีวิตอันเร่งรีบและไม่ต้องไปประสบปัญหาหากกับการจราจรติดขัด ซึ่งทำให้คอมมูนิตี้ มอลล์ (Community Mall) หรือซูเปอร์เซ็นเตอร์ (Super Center) ได้รับความนิยมและเป็นที่น่าสนใจของกลุ่มคนหรือกลุ่มผู้บริโภคเป็นอย่างมาก เน้นการตอบสนองไลฟ์สไตล์ (Life Style) ของผู้บริโภคความสะดวกสบายรวดเร็วแล้วยังเป็นแหล่งนัดพบและการใช้ชีวิตของผู้บริโภค

คอมมูนิตี้ มอลล์ หมายถึง ศูนย์การค้าชุมชน อยู่ใกล้หมู่บ้าน อาคารพาณิชย์ต่างมีขนาดพื้นที่ใช้สอย

ประมาณ 10,000 - 50,000 ตารางเมตร มีร้านค้าหลัก เป็นซูเปอร์มาร์เก็ต เช่นฟู๊ดแลนด์เปิดให้บริการ 24 ชั่วโมง และจะมีบริการร้านค้า Drive Thru เช่น สตาร์บัค แมคโดนัลด์ มีธนาคาร และร้านขายสินค้า เฉพาะทางร่วมด้วย โดยศูนย์การค้าประเภทนี้ จะรองรับลูกค้าในรัศมี 10 กิโลเมตร และจะมีรูปแบบ เอกลักษณะของแต่ละสถานที่แตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น เมเจอร์อเวนิว รัชโยธิน , พอร์โตชิโน สมุทรสาคร เป็นต้น

ซูเปอร์เซ็นเตอร์ หมายถึง สถานที่ขายสินค้า อุปโภคบริโภคที่จำเป็นต่อชีวิตประจำวัน ในสถานที่ เดียวกัน (One stop shopping) มีความหลากหลาย ของสินค้าเน้นกลุ่มลูกค้าที่ชัดเจน มีการกำหนด นโยบายราคาดึงดูดใจลูกค้า ให้บริการแบบบริการ ตนเอง (Self-Service) พื้นที่บริการลูกค้าจัดเป็นชั้น เดียว เช่น บิ๊กซีซูเปอร์เซ็นเตอร์ เทสโก้ โลตัส

ประกอบกับจังหวัดสมุทรสาคร เป็นจังหวัดที่มี ศักยภาพสูง ปัจจุบันในจังหวัดสมุทรสาคร มี คอมมู นิตี้มอลล์ ที่เปิดบริการแล้ว ได้แก่ พอร์โต้ ชิโน้ และ มี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ ได้แก่ เทสโก้ โลตัส 4 สาขา และ บิ๊กซีซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำนวน 1 สาขา จาก เหตุผลและประโยชน์ต่างๆของ คอมมูนิตีมอลล์ และ ซูเปอร์เซ็นเตอร์ เบื้องต้น ซึ่งถ้าทราบถึงพฤติกรรม การใช้บริการระหว่างคอมมูนิตีมอลล์ และซูเปอร์ เซ็นเตอร์ ก็จะส่งผลดีทั้งต่อผู้ประกอบการ และ ผู้บริโภค ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจจะ ศึกษาการ เปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้บริการคอมมูนิตีมอลล์ กับ ซูเปอร์เซ็นเตอร์ ของผู้บริโภค ในเขตจังหวัด สมุทรสาคร โดยผลการศึกษาที่ได้จากงานวิจัยนี้ สามารถนำไปเป็นแนวทางในการวางแผนกลยุทธ์ ทางการตลาดเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการ คอมมูนิตี มอลล์ กับ ซูเปอร์เซ็นเตอร์ของ ผู้ใช้บริการในจังหวัดสมุทรสาคร
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคของการ ใช้บริการคอมมูนิตี มอลล์กับซูเปอร์เซ็น เตอร์ ของ ผู้บริโภค ใน เขต จัง หวั ด สมุทรสาคร
3. เพื่อพัฒนาแนวทางในการตั้งร้านในสถาน ประกอบการในคอมมูนิตี มอลล์กับ ซูเปอร์เซ็นเตอร์ของผู้บริโภคในเขต จังหวัดสมุทรสาคร

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ผู้บริโภคที่มีปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้บริการคอมมูนิตีมอลล์ กับ ซูเปอร์เซ็นเตอร์ที่แตกต่างกัน
2. ปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด ต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้บริการที่ แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ผู้เข้ามาใช้ บริการคอมมูนิตี มอลล์ กับ ซูเปอร์เซ็น เตอร์ ในจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งไม่ทราบ จำนวนประชากรที่แน่นอน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ ผู้เข้าใช้บริการคอมมูนิตี มอลล์ และ ซูเปอร์เซ็นเตอร์ในจังหวัดสมุทรสาคร การสุ่มโดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ จำนวน 400 คน ดังนี้ พอร์โต้ ชิโน้ จำนวน 200 คน และซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำนวน 200 คน โดย แบ่งเป็น บิ๊กซี 100 คน โลตัส 100 คน

3. ผู้วิจัยจะดำเนินการศึกษาในจังหวัด
สมุทรสาครเริ่มจาก มีนาคม 2559 – เมษายน
2559

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม
(Questionnaire) เป็นเครื่องมือสำหรับการเก็บ
รวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เครื่องมือที่
ใช้ในการศึกษานี้ เป็นแบบสอบถามที่มีข้อ
คำถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ใช้บริการ
เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับลักษณะทางเศรษฐกิจและ
สังคม ในด้านเพศ อายุ การศึกษา รายได้ อาชีพ
สถานภาพ ค่าใช้จ่ายในการใช้บริการ การเลือก
สถานการให้บริการ ลักษณะข้อคำถาม เป็นแบบ
ตรวจสอบรายการ (Checklist) ให้เลือกตอบข้อ
เดียว

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของ
ผู้ใช้บริการ ดังนี้ วัตถุประสงค์ในการเข้าใช้
บริการ ช่วงเวลาที่เข้าใช้บริการ ความถี่ในการใช้
บริการ ระยะเวลาเฉลี่ยในการใช้บริการลักษณะ
ข้อคำถามเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า (Rating Scale) ที่แบ่งออกเป็น 5
ระดับ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านส่วน
ประสมการตลาด ที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการ
คอมมูนิตี้ มอลล์ กับ ซูเปอร์ เซ็นเตอร์ เป็นข้อ
คำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating
Scale) ที่แบ่งออกเป็น 5 ระดับ มีจำนวนข้อ
คำถามตามส่วนประสมการตลาดบริการ ดังนี้
ด้านผลิตภัณฑ์บริการ ด้านราคา ด้านช่องทาง
การจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด

ด้านบุคลากร ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้าน
กระบวนการให้บริการ

4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการ
ให้บริการเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูล จะดำเนินการเก็บ วันละ 20
คน โดยการเก็บทุก ๆ ต้นชั่วโมง จนครบ 400 คน
โดยผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถาม แจกและขอรับคืน
ระหว่างวันที่ เมษายน - 15 เมษายน 2559 พร้อม
อธิบายให้คำแนะนำในการตอบแบบสอบถามและ
เมื่อได้รับคืนแล้วก็ได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของ
การตอบแบบสอบถาม จากนั้นนำไปทำการวิเคราะห์
ค่าทางสถิติและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้
โปรแกรมทางสถิติ และนำเสนอในรูปตาราง แปลผล
โดยการบรรยาย

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่ม
ตัวอย่าง พบว่า ผู้ใช้บริการคอมมูนิตี้ มอลล์ กับ
ซูเปอร์ เซ็นเตอร์ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มี
สถานภาพโสด อายุเฉลี่ย 21-25 ปี ประกอบอาชีพ
พนักงาน บริษัทเอกชน จบการศึกษาระดับปริญญา
ตรีรายได้เฉลี่ย 15,001-20,000 บาท ค่าใช้จ่ายในการ
ใช้ บริการ 1,001 – 1,500 บาท ส่วนใหญ่เลือกใช้
บริการ ซูเปอร์เซ็นเตอร์ (ดังตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 แสดงผลสรุปจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคล	ผลสรุป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	หญิง	246	61.5
สถานภาพ	โสด	207	51.8
อายุ	21-25 ปี	130	32.5
อาชีพ	พนักงานบริษัทเอกชน	182	45.5
รายได้	15,001-20,000 บาท	139	34.8
การศึกษา	ปริญญาตรี	219	54.8
ค่าใช้จ่ายในการใช้บริการ	1,001 – 1,500 บาท	123	30.8
การเลือกสถานที่ใช้บริการ	ซูเปอร์เซ็นเตอร์	263	65.8

2.ผลการวิเคราะห์ การให้ความสำคัญต่อบริการส่วนประสมทางตลาดในการเลือกใช้บริการคอมมูนิตีมอลล์ ให้ความสำคัญเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย/สถานที่ ($\bar{X} = 3.47$, S.D. 0.584) และด้าน สิ่งแวดล้อมทาง ($\bar{X} = 3.47$, S.D. 0.851),ด้านผลิตภัณฑ์/บริการ($\bar{X} = 3.44$, S.D. 0.584),น้อยที่สุดได้แก่,ด้านการส่งเสริมการตลาด ($\bar{X} = 3.26$, S.D. 0.855) (ดังตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 การให้ความสำคัญต่อบริการส่วนประสมทางตลาดในการเลือกใช้บริการ คอมมูนิตีมอลล์

ส่วนประสมการตลาด	คอมมูนิตีมอลล์			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. ด้านผลิตภัณฑ์/บริการ	3.44	0.584	มาก	2
2. ราคา	3.42	0.729	มาก	3
3. ช่องทางการจัดจำหน่าย/สถานที่	3.47	0.778	มาก	1
4. การส่งเสริมการตลาด	3.26	0.855	มาก	6
5. บุคลากร/พนักงานขาย	3.42	0.708	มาก	5
6. กระบวนการ	3.45	0.829	มาก	4
7. สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	3.47	0.85	มาก	1
รวม	3.4	0.59	มาก	

และ เลือกใช้บริการ ซูเปอร์เซ็นเตอร์ ให้ความสำคัญเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้ ด้านการส่งเสริมการตลาดสถานที่ ($\bar{X} = 4.04$, S.D. 0.775), ด้านราคา ($\bar{X} = 3.96$, S.D. 0.678) น้อยที่สุดได้แก่ , ด้านบุคลากร/พนักงานขาย ($\bar{X} = 3.83$, S.D. 0.726) (ดังตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 การให้ความสำคัญต่อบัณฑิตส่วนประสม
ทางตลาดในการเลือกใช้บริการเซ็นเตอร์

ส่วนประสม การตลาด	ซูเปอร์เซ็นเตอร์			
	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	ลำดับ
1. ด้านผลิตภัณฑ์/ บริการ	3.90	0.647	มาก	5
2. ราคา	3.96	0.678	มาก	2
3. ช่องทางการจัด จำหน่าย/สถานที่	3.94	0.725	มาก	4
4. การส่งเสริม การตลาด	4.04	0.775	มาก	1
5. บุคลากร/ พนักงานขาย	3.83	0.726	มาก	7
6. กระบวนการ	3.89	0.827	มาก	6
7. สิ่งแวดล้อมทาง กายภาพ	3.95	0.825	มาก	3
รวม	3.93	0.565	มาก	

3. ผลการวิเคราะห์ พฤติกรรมการใช้บริการ
ของคอมมูนิตี มอลล์ และซูเปอร์เซ็นเตอร์ โดย
ส่วนใหญ่เพื่อจับจ่ายใช้สอย ใช้บริการ 1-2 เดือนต่อครั้ง
และใช้บริการ 1-2 ชั่วโมง แต่ช่วงเวลาใช้บริการจะ
ต่างกัน คือ คอมมูนิตี มอลล์ เข้าใช้บริการช่วงเย็นถึง
ค่ำ แต่ ซูเปอร์เซ็นเตอร์ เข้าใช้บริการ ช่วงกลางวัน /
พักเที่ยง (ดังตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 สรุปผลการวิจัยเปรียบเทียบลักษณะ
พฤติกรรมของผู้ใช้บริการ

พฤติกรรม	รายชื่อ	ลำดับ	แปลผล
วัตถุประสงค์ ในการเข้าใช้ บริการ	จับจ่าย ใช้ สอย	1	บ่อยครั้ง
ความถี่ใน การใช้ บริการ	1-2 ครั้ง ต่อ เดือน	1	บ่อยครั้ง
ระยะเวลา เฉลี่ยในการ ใช้บริการ	1-2 ชั่วโมง	1	บ่อยครั้ง

4.ผลการวิเคราะห์ การพัฒนาแนวทางใน
การตั้งร้านในสถานประกอบการที่มีความสำคัญที่สุด
คือ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย / สถานที่ เป็นสิ่ง
สำคัญ อันดับแรก ต้องตั้งอยู่ใกล้แหล่งชุมชน มีการ
เดินทางมีความสะดวกสบาย เนื่องจากปัญหา
การจราจร และการขยายตัวของที่อยู่อาศัย ในย่าน
ชานเมือง ความเจริญที่เกิดขึ้น ทำให้คนที่แก้ปัญหา
การจราจร ก็จะหันมาช้อปปิ้ง ผ่านคอมมูนิตี มอลล์
และ ซูเปอร์เซ็นเตอร์ มากขึ้น

5.ผลการวิเคราะห์ สัมมติฐาน
ผู้บริการที่มีปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มี
พฤติกรรมการใช้บริการคอมมูนิตี มอลล์ กับ ซูเปอร์
เซ็นเตอร์ที่แตกต่างกัน พบว่า ผู้บริการที่มีปัจจัย
ส่วนบุคคล จำแนกตามสถานภาพด้าน อายุ อาชีพ
การศึกษา มีพฤติกรรมการใช้บริการที่แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และ สถานภาพ

ด้านเพศ มีพฤติกรรมการใช้บริการที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

และ ปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดต่างกันมีผลต่อการเลือกใช้บริการคอมมูนิตี้ มอลล์กับซูเปอร์เซ็นเตอร์ มีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการที่ต่างกัน พบว่าปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดทั้งคอมมูนิตี้มอลล์ กับซูเปอร์เซ็นเตอร์มีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการ ที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนรายด้านพบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด คอมมูนิตี้มอลล์ รายด้าน การส่งเสริมการตลาด บุคลากร/พนักงานขาย มีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และ ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ซูเปอร์เซ็นเตอร์ บุคลากร/พนักงานขาย มีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่นของผู้ใช้บริการ

ด้านพฤติกรรม ส่วนใหญ่ผู้บริโภคมองวัตถุประสงค์ในการจับจ่ายใช้สอย ควรมีผลิตภัณฑ์ หรือ การบริการให้เพียงพอ เพื่อรองรับผู้บริโภครายด้านส่วนประสมทางการตลาด

1. ด้านผลิตภัณฑ์ /บริการ พบว่าผลิตภัณฑ์ และร้านค้าให้บริการ บางรายการมีไม่เพียงพอต่อความต้องการ ของผู้ให้บริการ

2. ด้านราคา พบว่า ผลิตภัณฑ์บางประเภท ราคาที่ป้าย และ ราคาชำระจริงไม่ตรงกัน , ผลิตภัณฑ์บางประเภทมีราคาสูงกว่าท้องตลาด

3. ด้านการจัดจำหน่าย พบว่า บางสาขา สถานที่จอดรถไม่เพียงพอต่อการให้บริการทำให้ไม่สะดวกในการเข้าไปใช้บริการ

4. ด้านการส่งเสริมการตลาด พบว่ารายการลดแลกแจกแถม ไม่เป็นไปตามที่ประกาศ เช่น ของหมดก่อนเวลา

5. ด้านบุคลากร พบว่า พนักงานต้องมีความรู้ในการให้บริการ พนักงานบางสาขาไม่มีมนุษยสัมพันธ์ และชอบคุยกันเองไม่สนใจลูกค้า ทำให้การบริการในบางครั้งไม่ถูกต้อง และให้บริการไม่เท่าเทียมกันทุกระดับ

6. ด้านลักษณะทางกายภาพ พบว่า ควรมีการมีจุดบริการที่นั่งรอ จุดบริการน้ำดื่ม และการบริหารจุดชำระเงินให้รวดเร็วยิ่งขึ้น

7. ด้านกระบวนการ พบว่า บางสาขาปริมาณลูกค้ามาก ควรมีพนักงานให้คำแนะนำในการใช้บริการ

อภิปรายผลการศึกษา

การวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้บริการคอมมูนิตี้ มอลล์กับ ซูเปอร์เซ็นเตอร์ ในจังหวัดสมุทรสาคร สามารถนำมาอภิปรายผลการศึกษาได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ การให้ความสำคัญต่อบริการส่วนประสมทางการตลาดในการเลือกใช้บริการคอมมูนิตี้มอลล์ ให้ความสำคัญในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ทั้ง 7 ด้านดังนี้

1.1 ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย/สถานที่ ด้าน สิ่งแวดล้อมทาง

1.2 ด้านผลิตภัณฑ์/บริการ

1.3 ด้านกระบวนการ,บุคลากร

1.4 ด้านพนักงานขาย

1.5 ด้านราคา

1.6 ด้านการส่งเสริมการตลาด

ผลรวมส่วนประสมทางการตลาดแตกต่างกันที่สถิติ โดยรวมด้านส่วนประสมทางการตลาดและความภักดี มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการซื้อสินค้าในตลาดสดและซูเปอร์มาร์เก็ตแตกต่างกัน โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลางและระดับต่ำ และทัศนคติด้านผลรวมผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทและทัศนคติด้านผลรวมส่วนประสมทางการตลาดแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การทำวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องเช่นทำเลที่ตั้ง การลงทุน นักลงทุน ในการเปิดสถานที่ให้บริการคอมมูนิตี้มอลล์ หรือ สาขาของซูเปอร์เซ็นเตอร์ ที่มีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นทุกปี
2. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจที่เข้าพื้นที่ของคอมมูนิตี้มอลล์ หรือซูเปอร์เซ็นเตอร์ ของผู้ประกอบการรายย่อย

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้โดยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก ผศ.ดร.ธนายุส ธนธิตี ที่กรุณาให้คำแนะนำที่มีคุณค่า ช่วยเหลือ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการวิจัยอย่างดียิ่งทำให้งานวิจัยนี้มีความสมบูรณ์ ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยธนบุรี ที่ได้สนับสนุนทุนการวิจัย และขอขอบคุณคณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยธนบุรี ที่ได้ให้คำปรึกษาและข้อมูลเพื่อใช้ในการประกอบการจัดทำงานวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถามรวมถึงขอบคุณทุกท่านที่คอยช่วยเหลือและแนะนำในการจัดทำงานวิจัยจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- [1] ฉัตรยาพร เสมอใจ.(2548). *การจัดการและการตลาดบริการ*. กรุงเทพฯ : ส.เอเชียเพลส.
- [2] ชาญญา แซ่เตีย .(2557). *การศึกษาแนวโน้มการใช้บริการคอมมูนิตี้ มอลล์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร*.สารนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ,มหาวิทยาลัยเนชั่น.
- [3] ศรีทิพ บุญเยี่ยม,นวนัตรสมบุรณ์ศิลป์. (2555) . *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการคอมมูนิตี้มอลล์ ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร* .วารสารปัญญาทัศน์ปีที่ 4,ฉบับที่ 1 ประจำเดือน กรกฎาคม – ธันวาคม 2555,หน้า 11.
- [4] ธานินทร์ ศิลปะจารุ.(2551).*การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยSPSS*. กรุงเทพฯ :ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- [5] รณชัย ดันตระกูล.(2551).*การตลาด: ศัพท์และคำจำกัดความ*.กรุงเทพฯ: ซีเคแอนด์เอส โฟโด้สตูดิโอ.
- [6] วราภรณ์ สงวนศักดิ์. (2552) . *การเปรียบเทียบพฤติกรรมระหว่างการค้าปลีกค้าปลีกในตลาดสดและซูเปอร์มาร์เก็ตในกรุงเทพมหานคร*. สหศาสตร์ศรีปทุม ชลบุรีปีที่ 1, ฉบับที่ 3 กุมภาพันธ์ 2554- พฤษภาคม 2554, หน้า 83.
- [7] ศิวฤทธิ พงศกรรังศิลป์. (2547) *หลักการตลาด Principles of marketing*. กรุงเทพฯ : ท็อป.
- [8] สนธิพร บุญแซมชู .(2554) . *พฤติกรรมการใช้บริการห้างซูเปอร์เซ็นเตอร์ ของผู้บริโภคในอำเภอเมืองจังหวัดกระบี่*.ภาคนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- [9] สุพรรณิ อินทร์แก้ว.(2549).*การตลาดธุรกิจเฉพาะอย่าง*.กรุงเทพฯ: ธนาเพรส.
- [10] เสรี วงษ์มณฑา. (2548). *การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค*. กรุงเทพฯ: ซีระฟิล์มและไซเท็กซ์.

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษโดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น

THE DEVELOPMENT OF TEACHER'S INSTRUCTION FOR DEVELOPING THE SPECIAL NEED PUPILS' POTENTIAL BY USING LEARNING RESOURCES AND LOCAL WISDOMS

เกตุมณี มากมี¹

Ketmanee Markmee

¹คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ kmarkmee@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและศึกษาผลการพัฒนาครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ให้สามารถใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม ได้แก่ โรงเรียนวัดทุ่งศาลา โรงเรียนบ้านกาด(เขมวังส์) และโรงเรียนบ้านหัวช่วง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 14 คน

แผนแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แนวคำถามเพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ (Situational Analysis) แบบบันทึกภาคสนาม และแนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก(Indepth Interview Guideline) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าสถิติพื้นฐาน ประกอบด้วยค่าร้อยละ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนการดำเนินงาน มีดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นการวางแผน ขั้นที่ 2 ขั้นการปฏิบัติวงรอบที่ 1 ขั้นที่ 3 ขั้นการสะท้อนการปฏิบัติงานวงรอบที่ 1 ขั้นที่ 4 ขั้นการวางแผนและปฏิบัติวงรอบที่ 2 ขั้นที่ 5 ขั้นการสะท้อนการปฏิบัติงานวงรอบที่ 2 ผลการพัฒนาครูผู้สอน พบว่าครูทุกคนสามารถใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งนี้ภูมิปัญญาที่ใช้ ได้แก่ ภูมิปัญญาด้านนิทานพื้นบ้าน งานปั้น และศิลปะแม่ไม้มวยไทย สรุปผลการพัฒนานักเรียนพบว่านักเรียนมีพัฒนาการเพิ่มมากขึ้นทุกระดับเมื่อเปรียบเทียบกับผลการประเมินก่อนเรียน ปัญหาอุปสรรค คือการสื่อสารของภูมิปัญญาแก่นักเรียน ครูผู้สอนได้แก้ปัญหาโดยการพัฒนาคู่มือเสริมเพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจมากขึ้น

คำสำคัญ

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู

นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ABSTRACT

The purposes of this research were ; to develop and study about the result of the in-service training of the special need pupils' teachers for using learning resources and local wisdoms in their instructional to enhance the potential of special need pupils . The populations were 14 special need pupils' teachers , academic year 2013.

The research design was the Participatory Action Research. The research instruments were ; 1) the Situational Analysis guideline 2) field note and 3) Indepth interview guideline . The percentage of scores was used in data analysis. The qualitative data was analyzed by Content Analysis.

The development of special need pupils' teachers were concluded in 5 steps; step 1 Planning /Preparing , step 2 to implement the 1st cycle of the research , step 3 to reflex and share idea of the 1st cycle among the local wisdoms and research teams , step 4 Planning to create the learning process and to implement the 2nd cycle of the research step 5 to reflex and share the successful of their instruction from the 2nd cycle of the research .

The result of the development of the 14 special need pupils' teachers were ; they could integrate the local wisdoms in their instructional such as local art ,folk tale, local sculpture and Thai boxing .

The result of the instructional development for enhance the quality of pupils found that the development of special need pupils were progress when compared with there pre- test. The obstacles was about the communicative in teaching technique between local wisdom and pupils ,the solution was the teachers had to develop more hand out for special need pupils to help them understood the lesson.

Key words

The Development of Teachers' Instruction
Special Need Pupils
Learning Resources and Local Wisdoms

รายละเอียดทั่วไป

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ด้วยวิธีการพิเศษ โดยมีการปรับทั้งวิธีการสอน การจัดดำเนินการ สื่อ และการให้บริการ ทั้งนี้เพราะบุคคลดังกล่าวไม่อาจรับประโยชน์เต็มที่จากการศึกษาที่จัดตามปกติทั่วไป เนื่องจากสาเหตุแห่งความบกพร่องทางร่างกาย อารมณ์ และสติปัญญา โดยมีปรัชญาที่จะจัดการศึกษาเพื่อให้เด็กกลุ่มนี้สามารถดำรงชีวิตอิสระ (independent Living) มีทักษะการพึ่งตนเอง ทักษะสังคม ทักษะในด้านความรู้ ความคิด ที่จะส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน(เกตุมณี มากมี ,2555:86) ทั้งนี้ โรงเรียนมีหน้าที่ในการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ บุคคลสำคัญที่มีส่วนผลักดันให้การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ บรรลุผลตามปรัชญานี้คือ ครูผู้สอน โดยความร่วมมือกับ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชนสังคมที่แวดล้อมตัวเด็กทุกฝ่าย เพราะเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความใกล้ชิด

กับเด็กมากที่สุด หนึ่งในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มักจะเป็นการจัดกิจกรรมที่ยังไม่ได้บูรณาการแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่นำสิ่งที่ใกล้ตัวเด็กมาเป็นสื่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสอดคล้องกับชุมชนที่ตนอาศัยอยู่และไม่เป็นภาระแก่สังคม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ให้สามารถใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
2. เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมระหว่างนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษกับนักเรียนปกติ ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษา เขต 4 จังหวัดเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 14 คน

แผนแบบการวิจัย

แผนแบบการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ขั้นตอนกระบวนการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการวางแผน /เตรียมการ

1.1 การวิเคราะห์สถานการณ์ ปัจจุบัน (situational analysis) ของแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่สามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนท้องถิ่น ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ประกอบด้วย กรรมการสถานศึกษา ผู้นำทางศาสนา ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ คณะครู โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกตามคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูลแต่ละกลุ่มดังนี้

1) ครูภูมิปัญญา โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกคือ เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในชุมชนของโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย ทั้ง 3 แห่ง 2) ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกคือ เป็นผู้ยินดีให้ความร่วมมือกับครูกิจกษณนาม มีเหตุผล มีความน่าเชื่อถือ สนใจกระตือรือร้นในการพัฒนาบุตรหลานของตน 3) คณะกรรมการสถานศึกษา โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกคือ เป็นผู้ยินดีให้ความร่วมมือกับผู้วิจัย มีเหตุผล มีความน่าเชื่อถือ สนใจกระตือรือร้นในการพัฒนาการศึกษา 4) คณะครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โรงเรียน

แกนนำจัดการเรียนร่วมของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 4 ประกอบด้วย โรงเรียนวัดทุ่งศาลา โรงเรียนบ้านกาด(เขมวังส์) และโรงเรียนบ้านหัวข่วง

ผลการวิเคราะห์สถานการณ์ พบว่า แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่สามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนท้องถิ่นครั้งนี้ ประกอบด้วย แหล่งเรียนรู้ที่เป็น แหล่งประกอบอาชีพของบุคคลในชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงสถานศึกษา อาทิ กระชังเลี้ยงปลา สวนลำไย ฯลฯ วัด และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ไปใน โรงเรียน สำหรับภูมิปัญญาที่เป็นคลังปัญญาในชุมชนที่สำคัญๆ ได้แก่ ผู้สูงอายุในชุมชน และมีการทำโครงการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เด็กๆ ในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ เช่น โครงการอุ้ยสอนหลาน เป็นกิจกรรมทำของเล่นจากการจักสาน ภูมิปัญญาด้านอาหารพื้นเมือง ภูมิปัญญาด้านศิลปะการแสดง เช่น การฟ้อนเล็บ การแสดงแม่ไม้มวยไทย เป็นต้น

1.2 การระดมสมอง (Brain Storming) เป็นการระดมความคิดเห็นของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ของ ชุมชนทุ่งศาลา ชุมชนบ้านกาด (เขมวังส์) และชุมชนบ้านหัวข่วง ที่สามารถ นำมาใช้ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ สรุปดังนี้

- ชุมชนทุ่งศาลา ได้เลือกภูมิปัญญาด้านวรรณกรรม และศิลปะดนตรีพื้นเมือง คือ นายชัยวัฒน์ จันทร์ทอง เพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความบกพร่องด้านการเรียนรู้(การอ่านและเขียนภาษาไทย)

- ชุมชนบ้านกาด ได้เลือกภูมิปัญญาด้านศิลปกรรมการสานไม้ไผ่เป็นของเล่น ได้แก่ นางบัวศรี สมเที่ยง และ ด้านศิลปกรรมการปั้นดินเป็นของเล่น ได้แก่ นายสมทรัพย์ ศรีสุวรรณ เพื่อพัฒนานักเรียนที่มีสมาธิสั้น สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องด้านการ

เรียนรู้(การอ่านและเขียนภาษาไทย)ได้เลือกภูมิปัญญาด้านภาษาและวรรณกรรมการเล่านิทานพื้นบ้าน ได้แก่ นายใจ ทิพย์แดง

-ชุมชนบ้านหัวช่วง ได้เลือกภูมิปัญญาด้านดนตรีและการแสดงพื้นเมือง ได้แก่ นายประพันธ์ แก้วเก้ เพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความบกพร่องด้านการเรียนรู้(การอ่านและเขียนภาษาไทย)และ แหล่งเรียนรู้ การเลี้ยงปลาทาบทิมในกระชัง ของ นายธงชัย ประยูรญาติ และค่ายมวยไทย ของ นายวิชาญ เตจะดำ ในการพัฒนานักเรียนที่มีสมาธิสั้น

2). คณะครูนักวิจัยวางแผนเลือกนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายบุคคล (Individualized Implementation Plan = IIP) ที่จะเตรียมบูรณาการแหล่งเรียนรู้หรือ ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยนำผลจากการวิเคราะห์สถานการณ์มาร่วมกันวางแผนกำหนดแนวทางการสร้างและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 2 ขั้นการปฏิบัติการวงรอบที่ 1

การวิจัยขั้นการปฏิบัติวงรอบที่ 1 เป็นขั้นตอนที่คณะครูนักวิจัยดำเนินการปฏิบัติตามขั้นตอนที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้ ในการพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ได้แก่ ขั้นตอนการวิเคราะห์ผู้เรียนและเก็บรวบรวมข้อมูลจากภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยดำเนินการแบบมีส่วนร่วมระหว่าง ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น และนักศึกษาหลักสูตรการศึกษาพิเศษ ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา SPE 2137 การศึกษาของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (Education of Children with Learning Disabilities) ผู้วิจัย และผู้ช่วยนักวิจัยภาคสนาม(ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4)มีหน้าที่กำกับ ติดตามนิเทศทุกระยะ

ขั้นที่ 3 ขั้นการสะท้อนการปฏิบัติการวงรอบที่ 1

การวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนการพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อนำมาบูรณาการในแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นรายบุคคล จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยคณะครูนักวิจัย แต่ละโรงเรียนได้เชิญครูภูมิปัญญาท้องถิ่น มาถ่ายทอดประสบการณ์ให้แก่แก่นักเรียนทั่วไป และนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ จากนั้นคณะครูนักวิจัย ได้ถอดบทเรียนความรู้ที่ได้รับจากครูภูมิปัญญา มาเป็นสื่อเพื่อใช้ในการพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยเฉพาะและนำเสนอร่างดังกล่าวให้เจ้าของภูมิปัญญานั้น วิพากษ์เพื่อความสมบูรณ์ของเนื้อหา คณะครูนักวิจัยปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของเจ้าของภูมิปัญญา และจัดทำเป็นต้นฉบับนวัตกรรมของแต่ละคน

ขั้นที่ 4 ขั้นการวางแผนและปฏิบัติการวงรอบที่ 2 รายละเอียด ดังนี้

4.1 คณะครูนักวิจัยร่วมกันวิเคราะห์หลักสูตรมาตรฐานการเรียนรู้รายวิชา ตัวชี้วัดในแต่ละระดับชั้น แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล(IIP) เพื่อนำมาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายครั้งรายบุคคลที่บูรณาการ แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น

4.2 คณะครูนักวิจัยดำเนินการพัฒนากลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายครั้งรายบุคคลที่บูรณาการ แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 10 คาบ ๆ ละ 20-30 นาที โดยดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยในชั้นเรียน

4.3 คณะครูนักวิจัยสรุปผลและ เขียนรายงานผลการทดลอง

ขั้นที่ 5 ขั้นการสะท้อนการปฏิบัติการวงรอบที่ 2 ดำเนินการดังนี้

5.1 คณะครูนักวิจัยและผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายบุคคลที่บูรณาการ แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ ผู้บริหาร คณะครูนักวิจัย ผู้ช่วยนักวิจัย และนักศึกษา ได้สะท้อนคิดผลการปฏิบัติ

5.2 นักวิจัยหลัก ดำเนินการเผยแพร่ดำเนินการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายบุคคลที่บูรณาการ แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยจัดนิทรรศการ ในวันราชภัฏวิชาการประจำปีการศึกษา 2557

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ชุดประกอบด้วย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นที่ 1 ขั้นการวางแผน ประกอบด้วย ได้แก่ แนวคำถามเพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ (Situational Analysis Guideline) แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น ประกอบด้วย

1.1 แนวคำถามกลุ่มครูนักวิจัย

1.2 แนวคำถามกลุ่มภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นที่ 2 ขั้นการปฏิบัติการวงรอบที่ 1 ได้แก่ แบบสำรวจข้อมูลรายบุคคล สำหรับนักวิจัยหลัก เพื่อเข้าใจบริบทของคณะครูนักวิจัย และ แบบบันทึกในการรวบรวมข้อมูลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นรายบุคคล สำหรับคณะครูนักวิจัย เพื่อใช้วิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นที่ 3 ขั้นการสะท้อนการปฏิบัติการวงรอบที่ 1 และขั้นที่ 4 ขั้นการวางแผนและปฏิบัติการวงรอบที่ 2 ได้แก่ แบบบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของคณะครูนักวิจัย และ แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารและคณะครูนักวิจัยที่มีต่อการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นที่ 5 ขั้นการสะท้อนการปฏิบัติการวงรอบที่ 2 ได้แก่แบบสอบถามปลายเปิดเพื่อประเมินความคิดเห็นของคณะครูนักวิจัยเกี่ยวกับความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคต่อการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น/แหล่งเรียนรู้มาจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือแจ้งขอความร่วมมือในการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ไปยังผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 3 แห่ง และวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1.1 ก่อนการดำเนินการ ได้จัดประชุมผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูนักวิจัยที่เป็นผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจในกระบวนการวิจัยตลอดโครงการ

1.2 ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ การวิเคราะห์สถานการณ์ของโรงเรียน จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stake Holder) เป็น 2 กลุ่มย่อย และนำผลการประชุมมาวางแผนนำภูมิปัญญาท้องถิ่น/แหล่งเรียนรู้มาจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในกลุ่มผู้บริหารและคณะครูนักวิจัย

1.3 ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูนักวิจัย เพื่อวางแผนเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นรายบุคคลและวางแผนพัฒนาการเรียนการสอนในระดับชั้นและรายวิชาที่คณะครูนักวิจัยแต่ละคนรับผิดชอบ

1.4 คณะครูนักวิจัยแต่ละคนรวบรวมข้อมูลส่งนักวิจัยหลักเพื่อการวิเคราะห์

1.5 นักวิจัยหลักสัมภาษณ์ผู้บริหารและคณะครูนักวิจัยเกี่ยวกับความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคต่อการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น/แหล่งเรียนรู้มาจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษด้วยตนเอง

1.6 นักวิจัยหลักสรุปผลการวิจัย

2. เผยแพร่ผลการพัฒนาครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ให้สามารถใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในรูปแบบการเสวนาและการจัดนิทรรศการ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปผลการพัฒนาครูผู้สอนโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ที่ 4

- เสนอความคิด Position Idea
- การอาสาสมัครเข้าร่วมโครงการ Voluntary to Join Project
- เปิดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ภูมิปัญญาในชุมชน Local Wisdom Situational Analysis
- ประชุมปฏิบัติการเพื่อบูรณาการแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญา Workshop
- ระดมความคิดในกลุ่มย่อย Brainstorming Groups
- กำหนดประเด็นการวิจัยในชั้นเรียน Mind Set CAR*
- ให้คำปรึกษา Advisory Activities
- องค์ความรู้ Body of Knowledge

การมีส่วนร่วมตลอดการวิจัย

ผลจากการพัฒนาครู ทำให้คณะครูนักวิจัยจำนวน 14 คน สามารถออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ แยกตามสังกัดสถานศึกษาต่างๆ ได้ดังนี้

คณะครูนักวิจัยโรงเรียนวัดทุ่งศาลา ได้ใช้ภูมิปัญญาด้านวรรณกรรมและดนตรี ด้านนิทานพื้นบ้าน ได้แก่ นายชัยวัฒน์ จันทร์ทอง เพื่อพัฒนานักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านและการเขียน ดังนี้ นางสุนันทา หน่อเต็ม ได้พัฒนานวัตกรรมโดยใช้วรรณกรรมพื้นบ้านเรื่อง กระจ่างกับเพื่อน มาพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน และการเขียน นางกนิษฐนิษฐ์ คำจินะ พัฒนาทักษะการอ่านและเขียนของนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วรรณกรรมพื้นบ้านเรื่อง กุญแจกับพญาอินทรี นางสาวอุไร ศรีสวัสดิ์ พัฒนาทักษะการอ่านและเขียนของนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วรรณกรรมพื้นบ้านเรื่อง แบ่งของ

คณะครูนักวิจัยโรงเรียนบ้านกาด(เขมวังส์ฯ) สรุปได้ดังนี้ นาง บุญกร สุริยาได้พัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษด้านสมาธิสั้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยบูรณาการภูมิปัญญาด้านศิลปกรรม จักสานไม้ไผ่เป็นของเล่น ได้แก่ การสานม้า การสานกบ การสานนก การสานงู ภูมิปัญญาคือ นาง บัวศรี สมเทียง นายวิรุยุทธ บัวเรียวได้พัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษประเภทออทิสติกด้านการพูด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยบูรณาการภูมิปัญญา ด้านศิลปกรรมการปั้นดินเป็นของเล่น ครูภูมิปัญญา ได้แก่ นายสมทรัพย์ ศรีสุวรรณ นางสาวอริยญา ศรีสวัสดิ์ ได้พัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษประเภทออทิสติกด้านการพูด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยบูรณาการภูมิปัญญา ด้านศิลปกรรมการปั้นดินเป็นของเล่น สำหรับ ครูภูมิปัญญา ได้แก่ นาย

สมทรัพย์ ศรีสุวรรณ นางอุษา ขอนกลาง ได้พัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ด้านการเรียนรู้ในการอ่าน ได้บูรณาการภูมิปัญญา ด้านภาษาและวรรณกรรม ครอบคลุมได้แก่ นายใจทิพย์เนตร นางสาวจุฬารัตน์ ทากุ้ง ได้พัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้านการเขียน ครอบคลุมได้แก่นายสมทรัพย์ ศรีสุวรรณ (สล่าแดง) นางดวงสมร สมบูรณ์ ได้พัฒนาทักษะด้านการอ่านและเขียนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านและเขียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ครอบคลุมปัญหานายใจ ทิพย์เนตร นางพรทิว เต้จา ได้พัฒนานักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครอบคลุมปัญหาท้องถิ่นด้านศิลปกรรม (การปั้น) ได้แก่นายสมทรัพย์ ศรีสุวรรณ (สล่าแดง)

ผลงานคณะครูนักวิจัยโรงเรียนบ้านหัวขวงสรุปได้ดังนี้ นายรัชชัย กันธิยา ได้พัฒนานักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ด้านการอ่านและเขียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยมีครูภูมิปัญญานายประพันธ์ แก้วเก้ ศิลปินพื้นบ้านเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้เพื่อนำมาพัฒนานักเรียนด้านทักษะการอ่านและเขียน นายพัฒนา อมาตยกุล ได้พัฒนานักเรียนที่มีสมาธิสั้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยมีบูรณาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านศิลปะแม่ไม้มวยไทย

สรุปผล

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่าศักยภาพในการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีพัฒนาการขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนก่อนและหลังการพัฒนาตามศักยภาพ โดยคณะครูนักวิจัยได้บูรณาการแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นใน

กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีพัฒนาการขึ้นทุกโรงเรียน โดยมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ร้อยละ 7 ถึงร้อยละ 50

ปัญหาอุปสรรคของการพัฒนาครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ให้ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยสรุปได้ดังนี้

1.ด้านบุคลากร บุคลากรในโรงเรียนมีบทบาทหน้าที่หลายด้านต้องรับผิดชอบงานอื่นๆในโรงเรียน แม้จะมีการจัดวางตัวบุคคลในด้านวิชาการแต่ก็มีภาระงานหลายอย่างทำให้การดูแลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษไม่ทั่วถึง

2.ด้านการได้รับการการส่งเสริมสนับสนุนในเรื่องการพัฒนาด้านเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับ ครูผู้สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษจากหน่วยงานต่างๆ ยังไม่ทั่วถึง และขาดความต่อเนื่องและควรจัดในลักษณะของการพัฒนาครูที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน จะได้ช่วยให้การพัฒนานั้นสอดคล้องกับความต้องการและบริบทของสถานศึกษามากยิ่งขึ้น

3.ด้าน การมีส่วนร่วมของ ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง ในการพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษบางคนเป็นนักเรียนชาวเขา ไม่ได้อยู่ร่วมกับครอบครัว ทำให้การพัฒนาด้านวิชาการ และด้านทักษะอื่นๆ ไม่ได้ได้รับการดูแลเท่าที่ควร ทำให้ขาดความต่อเนื่องจากสิ่งที่โรงเรียนให้ความรู้

4.ด้านความพร้อมของภูมิปัญญาท้องถิ่น นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีความสามารถในการเรียนรู้ช้า และครูภูมิปัญญาได้ถ่ายทอดความรู้ค่อนข้างรวดเร็วจึงเป็นปัญหาในการเข้าใจบทเรียนและในขณะที่ครูภูมิปัญญาสอน คณะครูนักวิจัยได้ใช้วิธีการแก้ปัญหาโดยการสอนซ้ำๆเพิ่มเติม และใช้

วิธีการสอนเฉพาะที่ทำให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนรู้ได้

5.ด้านงบประมาณ ยังไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนมีโอกาสได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียน

อภิปรายผล

การวิจัยเชิงปฏิบัติการครั้งนี้เป็นการพัฒนา คณะครูนักวิจัย โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (school based) ผลการวิเคราะห์สถานการณ์ของแหล่งเรียนรู้ และ ภูมิปัญญาในท้องถิ่น พบว่า แหล่งเรียนรู้และ ภูมิปัญญาในท้องถิ่น ที่โรงเรียนตั้งอยู่มีความเข้มแข็ง และมีหลากหลาย ทำให้ครูนักวิจัยสามารถเลือกมาใช้ในการพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้ สอดคล้องกับศักยภาพของนักเรียน ได้แก่ ภูมิปัญญาด้านภาษาและวรรณกรรมการเล่นพื้นบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปวัฒนธรรมด้านการขับร้องแบบล้านนา ภูมิปัญญาด้านศิลปกรรมปั้นดินเป็นของเล่น และภูมิปัญญาด้านศิลปกรรมจักสานไม้ไผ่เป็นของเล่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่มีการศึกษา ผลการพัฒนาศักยภาพครู ในการนำ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ ทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในหลักการวิธีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น สามารถพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่นำ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการ และครูส่วนใหญ่ มีความรู้ความเข้าใจ สามารถพัฒนาตนเอง พัฒนาการปฏิบัติงาน มีการเปลี่ยนแปลงและมีพัฒนาการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้เกิดทักษะ มีความชำนาญในการปฏิบัติงานการเรียนการสอน ส่งผลให้นักเรียนมีทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ คิดเป็นทำเป็น แก้ปัญหา เป็น รู้จักแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม กล้าแสดงออก มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสุข นักเรียนรู้สึกรักและภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และภูมิปัญญา

ท้องถิ่นของตนเองและมีความพึงพอใจอย่างมากที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น (สุพิน นาสมนุรณ (2553), ชีรพงศ์ เสนาวงศ์ (2553), ทินกร ชินโคตร (2555) และนงลักษณ์ เลื่อมใส (2556))

หนึ่งในกระบวนการพัฒนา คณะครูนักวิจัยครั้งนี้ ครูนักวิจัยหลักได้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research / PAR) ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี ความต้องการของคนตามหลักทฤษฎีของ Maslow (อ้างถึงใน อคินรพีพัฒน์, 2527, หน้า 7-8) ที่เรียกว่าลำดับขั้นความต้องการ (hierarchy of needs) ในระดับ 5 ที่กล่าวว่า ความต้องการความสำเร็จแห่งตน (self-actualization needs) เป็นความต้องการในระบบสูงสุด ที่อยากจะทำให้เกิดความสำเร็จในทุกสิ่งทุกอย่าง ตามความนึกคิดของตนเอง ดังนั้นเมื่อครูเกิดความต้องการที่จะพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของตนเองให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ความต้องการนี้จึงเป็นความต้องการ พิเศษของบุคคลที่จะพยายามผลักดันชีวิตของตนเองให้เป็นแนวทางที่ดีที่สุด ที่เอื้อต่อกระบวนการพัฒนา ศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพราะในกระบวนการพัฒนาครูครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการคัดเลือกโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมที่มีความตั้งใจที่จะพัฒนา ศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งนี้มีเกณฑ์การคัดเลือกที่พิจารณาทั้งตัวผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกลุ่มภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความเข้มแข็ง และในระหว่างกระบวนการปฏิบัติการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ผู้วิจัยและคณะ ได้มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างคณะครู และการให้คำแนะนำช่วยเหลือ (Coaching) จึงทำให้ผลการพัฒนาครูครั้งนี้ ส่งผลต่อการพัฒนา ศักยภาพนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

อีกประการหนึ่งในกระบวนการวางแผนพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษของคณะครูในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ต่างมีวัตถุประสงค์

ร่วมกันที่จะมุ่งให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีความเข้าใจ ยอมรับตนเอง มีความเชื่อมั่น มีสัจจการแห่งตน และมุ่งให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ตลอดจนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ในการวิจัยครั้งนี้ได้มีการวิเคราะห์นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยเน้นที่ความสามารถของนักเรียน และให้นักเรียนมีโอกาสได้ประสบความสำเร็จมากกว่าที่จะคำนึงถึงความบกพร่อง ทำให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีความมั่นใจว่า แม้นตนเองมีความบกพร่อง แต่ก็ยังมีความสามารถบางอย่างเหมือนกับนักเรียนคนอื่นๆ ในชั้นเรียนปกติ ซึ่งช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถปรับตัวได้ดีขึ้น หลักการนี้สอดคล้องกับแนวคิดของการจัดการศึกษาพิเศษ ที่มีความเชื่อมั่นพื้นฐานในเรื่องของความเท่าเทียมกันในเรื่องของสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ในสังคมทุกคน มีสิทธิเสมอภาคในการได้รับการศึกษาที่เป็นไปเพื่อให้ทุกคนใช้ความสามารถที่มีอยู่ตามศักยภาพเพื่อใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันได้ โดยยอมรับในความแตกต่างของแต่ละบุคคลทั้งด้านกายภาพและความสามารถ การจัดการศึกษาจึงต้องจัดให้มีรูปแบบที่หลากหลาย ปรับให้เหมาะสมกับสภาพความแตกต่างของผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการด้านความสามารถที่เพิ่มขึ้นมากกว่าดูที่ความไม่สามารถปฏิบัติในสิ่งใดได้หรือไม่ได้การสนับสนุนให้นักเรียนด้อยโอกาสเพราะมีความบกพร่องหรือพิการได้มีความมั่นใจในตนเอง ให้บรรลุ สัจจการแห่งตนเพื่อการพึ่งพาตนเองได้ในที่สุด จึงเป็นหลักการสำคัญของการพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ (ศรียา นิยมธรรม และคณะ ,2546 : 33 , ผดุง อารยะวิญญู ,2542 : 39)

ทั้งนี้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น จัดเป็นแนวทางหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ที่ปรับให้เหมาะสมกับสภาพความแตกต่างของผู้เรียนตลอดจน

เป็นการเปิดโอกาสให้ภูมิปัญญาในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ทำให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนในโครงการวิจัยครั้งนี้มีผลการพัฒนาศักยภาพในระดับที่ก้าวหน้าทุกคน และในการวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาครูให้สามารถพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษโดยเป็นการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน(School Based) ทำให้ในขั้นตอนที่ครูนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมเชิงปฏิบัติการไปใช้ที่โรงเรียน ผู้วิจัยหลักและคณะได้ร่วมเรียนรู้กับครูนักวิจัยทุกคน โดยใช้การแนะนำ (Coach) ที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกตุมณี มากมี (2555) ที่ศึกษาการพัฒนาการจัดการศึกษา สำหรับเด็กความต้องการพิเศษใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเสริมสร้างศักยภาพด้านการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมพบว่า สามารถจัดการศึกษาให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีพัฒนาการมากขึ้น เพราะนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน นอกจากนี้ นักเรียนยังมีโอกาส ได้ร่วมกิจกรรมในทุกกิจกรรมพิเศษที่โรงเรียนจัดขึ้น โรงเรียนแกนนำเรียนร่วมจัดสภาพแวดล้อมที่จูงใจให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีความพยายามจะร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้สามารถพัฒนาตนเองให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมได้มากขึ้นนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เรียนรู้ในการสื่อสารได้ดีโดยสามารถเรียนรู้โดยตรงกับเพื่อน ในวัยเดียวกันที่มีความสามารถในการใช้ภาษาในระดับที่ใกล้เคียงกันทำให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีประสบการณ์ที่ดีในชั้นเรียนร่วม

สำหรับผลการพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเมื่อเปรียบเทียบจากคะแนนก่อนและหลังการพัฒนาตามศักยภาพ พบว่า นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีพัฒนาการขึ้นทุกโรงเรียน โดยมีค่าเฉลี่ย

ตั้งแต่ร้อยละ 7 ถึงร้อยละ 50 นั้น ทั้งนี้เนื่องจากการที่ครูได้ใช้หลักการบูรณาการภูมิปัญญาในกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูทุกคน โดย เน้นการปฏิบัติ เช่น การฟังนิทาน การสานของเล่น การปั้น แล้วจึงสอดแทรกบทเรียนด้านการอ่าน เขียน จึงทำให้บทเรียนน่าสนใจและสร้างความสนุกสนาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อการนำผลการวิจัยไปใช้

เนื่องจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมที่ใช้กระบวนการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน(School Based)จึงมีบริบทเฉพาะ ดังนั้นในการนำผลการวิจัยไปใช้จึงต้องพิจารณาในข้อจำกัดนี้ด้วย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สำนักบริหารจัดการศึกษาพิเศษ ควรประสานงานกับศูนย์การศึกษาพิเศษ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในการสนับสนุนให้ทุกโรงเรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการ แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาในท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อให้สอดคล้องตามเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในมาตรา 7 ที่ระบุว่า... *ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับ... มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ... รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การ กีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย ... รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วย ตนเองอย่างต่อเนื่อง ...* ในมาตรา 8 ที่กำหนดว่าการจัดการศึกษาให้ยึดหลัก... (2) *ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา* และ มาตรา 9 ในเรื่อง การจัดระบบ

โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนดังระบุว่า .. (5) *ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา* (6) *การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น*

2. โรงเรียนที่มีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ควรสนับสนุน ให้ครูทุกคน ได้ตระหนักถึงความสำคัญของบทบาทของครูที่จะพัฒนานักเรียนทุกคน โดยมีความเชื่อว่านักเรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพของตนเอง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควร มี การ ศึ ก ษา เปรี ย บ เที ย บ กระบวนการพัฒนาครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ระหว่างโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนเฉพาะความพิการ และ โรงเรียนเรียนร่วม ในการบูรณาการ แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

2. ควรมีการวิจัยใน ลักษณะ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ระหว่างคณะครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษร่วมกับนักวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนแต่ละประเภทความพิการพิเศษ

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องดังนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัย คณะครูนักวิจัย ผู้บริหาร คณะครู และนักเรียน ในโรงเรียนที่เป็นผู้สนับสนุนการวิจัยทุกท่าน ที่ได้ให้ความกรุณาในการให้ความร่วมมือจนงานวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเครื่องมือเก็บรวบรวม

ข้อมูล ทำให้งานวิจัยชิ้นนี้มีคุณค่า ส่งผลให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ได้รับการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพ

เอกสารอ้างอิง

- เกตุมนี มากมี. (2550). การวิจัยทางการศึกษาพิเศษ เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- เกตุมนี มากมี. (2555). การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ทินกร ชินโคตร. (2555). การพัฒนาศักยภาพครูในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนบ้านนาคุณน้อยหนองหัวจั่ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2. มหาสารคาม : วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ธีรพงศ์ เสนาวงศ์. (2553). การพัฒนาบุคลากรในการจัดการเรียนรู้โดยอาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งการเรียนรู้ท้องถิ่น โรงเรียนข้างเขื่อนวิทยาคม อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด. มหาสารคาม: การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นงลักษณ์ เลื่อมใส. (2556). การพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบูรณาการแหล่งเรียนรู้ในชุมชน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โรงเรียนเสลภูมิ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด. มหาสารคาม: การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2542). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แว่นแก้ว.

ศรียา นิยมธรรมและคณะ.(2546).การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานพิมพ์พัฒนาศึกษา.

- สุพิน นาสมบูรณ์. (2553). การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่นักเรียนโรงเรียนฟ้าแดดสูงยางวิทยาการ อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์. มหาสารคาม : การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อคิน รพีพัฒน์. (2527). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคม และวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภากการพิมพ์.

การพัฒนาการท่องเที่ยวทางน้ำของจังหวัดนนทบุรี

The Development of River and Canal Tourism in Nonthaburi Province

กฤษณา จิรทิวาวัช

คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการการ โรงแรมและการท่องเที่ยว, มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, kochir@rpu.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและผู้ที่พักอยู่ในเกาะเกร็ดและพื้นที่ใกล้เคียงที่มีต่อการท่องเที่ยวทางน้ำของจังหวัดนนทบุรี เพื่อศึกษารูปแบบการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยว และหาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวทางน้ำของจังหวัดนนทบุรีอย่างยั่งยืน มีสมมติฐานคือ ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการท่องเที่ยวทางน้ำของจังหวัดนนทบุรีแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำที่เกาะเกร็ดและบริเวณใกล้เคียงจำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม 2) ประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เกาะเกร็ดและบริเวณใกล้เคียงจำนวน 20 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่เดินทางมาท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 21 – 30 ปี มีระดับการศึกษาระดับมัธยมหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ อาชีพส่วนใหญ่เป็นนักเรียนหรือนักศึกษา รายได้ส่วนใหญ่อยู่ที่ 10,001 – 15,000 บาท และส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดนนทบุรี

2. รูปแบบการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมายังท่าเรือข้ามฟากโดยรถยนต์ส่วนตัว และส่วนใหญ่มาเที่ยวที่เกาะเกร็ดเป็นครั้งแรก มีผู้ร่วมเดินทางมากกว่า 3 คน และส่วนใหญ่เดินทางมากับเพื่อน

3. นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางน้ำของจังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว และด้านความปลอดภัย และมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดในด้านแหล่งท่องเที่ยว

4. นักท่องเที่ยวชาวไทยและผู้ที่พักอยู่ในเกาะเกร็ดและบริเวณใกล้เคียงแสดงความคิดเห็นว่า ควรพัฒนาและดูแลแม่น้ำลำคลองให้สะอาด ควรเพิ่มการจัดกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ควรพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกให้มีสภาพดีพร้อมใช้งาน และควรให้ความสำคัญด้านความปลอดภัยในระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวทางน้ำ

5. การเปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวกับความคิดเห็นต่อการท่องเที่ยวทางน้ำ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศ อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้และที่อยู่อาศัยต่างกันมีความคิดเห็นต่อการท่องเที่ยวจังหวัดนนทบุรีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การพัฒนาการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวไทย การท่องเที่ยวทางน้ำของจังหวัดนนทบุรี

Abstract

The purposes of this research were to study the opinion of Thai Tourists and people who live in Koh Kret and nearby areas toward the waterway tourism in Nonthaburi, the form of travel and specify

the guideline to develop the sustainable waterway tourism. In addition, to compare the satisfaction of the tourists classified by sex, age, occupation, education, income and resident.

The sample group of this study was divided into 2 groups. 1) 400 Thai tourists who visited Koh Kret and nearby areas and the subject was selected by accidental random sampling and the research instrument for data collecting was a questionnaire. 2) 20 people who living and/or working in The Koh Kret and nearby areas and the subject was selected by purposive sampling and the research instrument was an interviewed form. After that, the data was analyzed both statistical and quality method.

The results of the research were as follow:

1. Most of Thai tourists visiting Koh Kret are female. Most of them are in the age between 21 – 30 year olds. The level of education of them is high school or vocational education. Most of them are student. The level income between 10,001 – 15,000 and most of them are come from Nonthaburi.

2. Most of Thai tourists come to Koh Kret pier by personal car. Most of them come here for the first time. They come to Koh Kret with the group of friend more than 3 persons.

3. The opinion of Thai tourists toward the waterway Tourism overall was considered as satisfied. However, in detail, the Thai tourists satisfy on the tourism attraction in the high level.

4. The main suggestion from Thai tourists for developing the sustainable waterway tourism are; improve the dirty water; promote the art and cultural activities and shows; maintain the tourist facilities; and emphasize on safety.

5. Comparison between general information and the opinion of Thai tourist shown that there were significant difference in sex, age, occupation, education, income and resident concerning satisfaction of Thai Tourists toward the Waterway Tourism in Nonthaburi at level .05

Keywords : Tourism Development, Thai Tourist, River and Canal Tourism of Nonthaburi

1. บทนำ

การเดินทางท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมหนึ่งในชีวิตประจำวันของมนุษย์มาแต่โบราณกาลและได้พัฒนาเป็นลำดับ ซึ่งปัจจุบันการเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่าง ๆ กลายเป็นกิจกรรมที่เป็นที่นิยมของคนทั่วโลก และยิ่งไปกว่านั้นยังมีความสำคัญในด้านเศรษฐกิจและสังคมอีกด้วย หลายประเทศก็พยายามพัฒนาการท่องเที่ยวให้เจริญยิ่งขึ้นเพื่อเพิ่มรายได้จำนวนมหาศาลให้แก่ประเทศรวมถึงประเทศไทย^[1] เนื่องจากการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่สามารถนำเข้าเงินตราต่างประเทศโดยไม่ต้องพึ่งพาการนำเข้าเครื่องจักรและวัตถุดิบจากต่างประเทศ ก่อให้เกิดการจ้างงาน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การค้า การลงทุน การพัฒนา การกระจายรายได้ การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติ และเป็นที

แน่นอนว่า ความสำคัญของการท่องเที่ยวจะมีมากขึ้นในอนาคต เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง และความสำเร็จในแต่ละปีที่ผ่านมาจากพลังขับเคลื่อนทั้งส่วนเล็กและส่วนน้อย เช่น ชุมชน ภาครัฐ และเอกชน ที่ช่วยกันผลักดันผลักดันให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเคลื่อนไหวก้าวหน้าไปข้างหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง และแสดงบทบาทนำในการเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจซึ่งนำไปสู่การจ้างงาน สร้างอาชีพ การกระจายรายได้ และการลงทุนในธุรกิจที่เกี่ยวข้องมากมายหลายร้อยสาขาเป็นการสร้างความมั่นคงให้กับประชาชนและประเทศชาติอย่างอเนกอนันต์ และนำไปสู่ความสำเร็จในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวไทย

อย่างไรก็ตาม การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในประเทศไทยมีหลากหลายรูปแบบหลากหลายเส้นทาง หนึ่งในนั้นคือ การท่องเที่ยวทางน้ำ ซึ่งนับเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมหรือแหล่งการเรียนรู้วิถีชีวิตที่สำคัญ โดยการท่องเที่ยวทางน้ำในประเทศไทยนั้นเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมานาน โดยแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับมาท่องเที่ยวกันอย่างแพร่หลาย เช่น ตลาดน้ำด่งซัน ตลาดน้ำคลองลัดมะยม ตลาดน้ำดำเนินสะดวก ตลาดน้ำดอนหวาย ตลาดน้ำอัมพวา เป็นต้น^[2]

จังหวัดนนทบุรีถือได้ว่าเป็นอีกหนึ่งจังหวัดที่มีความโดดเด่นในเรื่องของการท่องเที่ยวทางน้ำ เนื่องจากการมีแม่น้ำพระยาไหลผ่าน ซึ่งแบ่งพื้นที่จังหวัดออกเป็นสองฝั่ง อีกทั้งยังมีลำคลองมากมาย อาทิ คลองบางกอกน้อย คลองแม่น้ำอ้อม คลองขนมหวาน คลองบางบัวทอง คลองบางใหญ่ คลองแม่น้ำน้อย คลองสิบสอง เป็นต้น มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนหลากหลายวัฒนธรรมและหลากหลายเชื้อชาติอาศัยอยู่ร่วมกัน อีกทั้งจังหวัดนนทบุรียังเป็นเมืองที่มีความเป็นมาทางประวัติศาสตร์สืบเนื่องมาหลายยุคหลายสมัย รวมทั้งยังรักษาเอกลักษณ์การเป็นเมืองเกษตรกรรมควบคู่กับความเจริญทางด้านอุตสาหกรรมบริการและการเป็นศูนย์แสดงสินค้าและศูนย์ประชุมสมัยใหม่ ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดนนทบุรี โดยส่วนใหญ่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทวัด และโบราณสถาน รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและเชิงวัฒนธรรม โดยเฉพาะวิถีชีวิตสองฝั่งคลอง และริมน้ำเจ้าพระยา อาทิ เกาะเกร็ด วัดเฉลิมพระเกียรติวรวิหาร เป็นต้น^[3]

แหล่งท่องเที่ยวทางน้ำในจังหวัดนนทบุรีที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับแพร่หลายที่สุดนั้นก็คือ เกาะเกร็ดและบริเวณใกล้เคียง นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะมีลักษณะแบบเข้ามาเย็นกลับโดยทางรถยนต์ โดยรถ

ประจำทางแล้วโดยสารเรือข้ามฝากมายังตัวเกาะเกร็ด และบางส่วนล่องเรือมาตามแม่น้ำ และเมื่อเที่ยวชมแหล่งท่องเที่ยวในเกาะเกร็ดเสร็จแล้วก็นิยมใช้บริการเรือท่องเที่ยวเพื่อชมบรรยากาศรอบเกาะและแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง และจากการสังเกตพบว่ามีนักท่องเที่ยวที่สนใจในการท่องเที่ยวทางน้ำ โดยล่องเรือชมสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ มากมาย

อย่างไรก็ตาม สถานที่ท่องเที่ยวทางน้ำของจังหวัดนนทบุรีส่วนใหญ่ยังขาดการดูแลและพัฒนา ทำให้สถานที่ท่องเที่ยวเสื่อมโทรมหรือไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์ตามศักยภาพที่มี ขาดความร่วมมือจากชุมชนเจ้าของพื้นที่รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งยังไม่ได้รับการพัฒนาในเชิงการตลาดที่เหมาะสม และต่อเนื่อง ดังนั้นผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวทางน้ำ รวมถึงความคิดเห็นของผู้อยู่อาศัยและประกอบธุรกิจในพื้นที่ที่ทำการศึกษา เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวทางน้ำของจังหวัดนนทบุรีเพื่อก่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่ที่มีต่อการท่องเที่ยวทางน้ำของจังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษารูปแบบการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวทางน้ำในจังหวัดนนทบุรี
3. เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวทางน้ำของจังหวัดนนทบุรีอย่างยั่งยืน

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวที่แตกต่างกันส่งผลให้ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวทางน้ำของจังหวัดนนทบุรีมีแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ แบ่งเป็นหัวข้อดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำในจังหวัดนนทบุรีบริเวณเกาะเกร็ดและพื้นที่ใกล้เคียง ใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญจำนวน 400 คน และ 2) ประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เกาะเกร็ดและบริเวณใกล้เคียง เลือกแบบเจาะจงเพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน แบ่งเป็นผู้ที่อยู่อาศัยในเกาะเกร็ด 10 คน และผู้ที่ประกอบอาชีพอยู่ในเกาะเกร็ด 10 คน

2) เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือสำหรับวิจัยนักท่องเที่ยวคือแบบสอบถาม และเครื่องมือสำหรับวิจัยประชากรที่อาศัยและประกอบอาชีพในเกาะเกร็ดคือแบบสัมภาษณ์

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิเป็นข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม และจากคำให้สัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่กำหนดไว้ และข้อมูลทุติยภูมิได้จากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยรวบรวมจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้แก่ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่างๆ และเว็บไซต์ต่างๆ

4) การวิเคราะห์ข้อมูล

มีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 400 คน ที่มาท่องเที่ยวทางน้ำในจังหวัดนนทบุรีบริเวณเกาะเกร็ดและใกล้เคียง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 21 – 30 ปี มีการศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยเป็นนักเรียนหรือนักศึกษามากที่สุด ส่วนใหญ่มีระดับรายได้อยู่ระหว่าง 10,001-15,000 บาท อาศัยอยู่ในจังหวัดนนทบุรี

สำหรับรูปแบบการเดินทาง ส่วนใหญ่นิยมเดินทางมาเที่ยวโดยยนต์ส่วนตัว และส่วนใหญ่เดินทางมาเที่ยวเป็นครั้งแรก มีผู้ร่วมเดินทางมาเที่ยวมากกว่า 3 คนขึ้นไป และโดยส่วนใหญ่เดินทางมากับกลุ่มเพื่อน

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการท่องเที่ยวทางน้ำของจังหวัดนนทบุรี พบว่า โดยภาพรวมความคิดเห็นที่นักท่องเที่ยวมีต่อการท่องเที่ยวทางน้ำของจังหวัดนนทบุรีอยู่ในระดับมาก โดยนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมาก 3 ด้านเรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการทางการท่องเที่ยว และด้านความปลอดภัย และมีความพึงพอใจด้านแหล่งท่องเที่ยวในระดับมากที่สุด

ผลการเปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลกับความคิดเห็นต่อการท่องเที่ยวทางน้ำของจังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกรายด้าน ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และที่อยู่อาศัย พบว่า โดยภาพรวมทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

สำหรับข้อเสนอแนะจากนักท่องเที่ยวที่ได้จากแบบสอบถามซึ่งเป็นคำถามปลายเปิดพบว่า ในด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ควรดูแลเรื่องความสะอาดของแม่น้ำเจ้าพระยาที่ค่อนข้างสกปรก บางจุด

เน่าเสียและมีกลิ่นเหม็น มีขยะลอย มีฝักตบชวาและ
วัชพืชหนาแน่น ทำให้เสียบรรยากาศในการชม
ทัศนียภาพ ควรมีการพัฒนาถนนทางเข้าแหล่ง
ท่องเที่ยวบางแห่งที่ค่อนข้างคับแคบให้กว้างขวางขึ้น
และต้องการให้ทำการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มี
บรรยากาศเป็นแบบตลาดน้ำ เพื่อเพิ่มความน่าสนใจ
และดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวมากขึ้น

ด้านการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางน้ำ
นักท่องเที่ยวเสนอให้มีการจัดกิจกรรมการแสดง
เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของเกาะ
เกร็ด นอกเหนือจากการล่องเรือชมทัศนียภาพรอบ
เกาะ การไหว้พระขอพร การชิมอาหารและการซื้อ
ของที่ระลึก เพื่อสร้างความเพลิดเพลินและสร้าง
บรรยากาศในการท่องเที่ยว ต้องการให้แหล่งท่องเที่ยว
รวมถึงร้านขายของที่ระลึกหลายแห่งเปิดโอกาสให้
นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ
เพิ่มขึ้นจากเดิมที่มีเพียงไม่กี่แห่ง ซึ่งหากมีเวลา
ท่องเที่ยวอย่างน้อยนักท่องเที่ยวก็จะพลาดโอกาสนี้ไป
เพราะส่วนใหญ่แล้วนักท่องเที่ยวมีจำนวนมากจนต่อ
รอคิวยาว

ด้านการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก
นักท่องเที่ยวเสนอให้พัฒนาปรับปรุงซ่อมแซม
ห้องน้ำในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้มีสภาพดีพร้อม
ใช้งาน และมีการรักษาความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ
นอกจากนี้ เสนอว่าควรมีการพัฒนาท่าจอดเรือหรือ
โป๊ะจอดเรือให้มีความสวยงาม และซ่อมแซมให้มี
สภาพดีอยู่เสมอ ในกรณีนี้นักท่องเที่ยวไม่ได้นำรถ
ส่วนตัวมาเอง ควรมียุโรปรับ-ส่ง จากถนนใหญ่ไปยัง
ท่าเรือข้ามฝากวัดกลางเกร็ดและวัดสนามเหนือ และ
แนะนำว่าควรซ่อมแซมจุดขึ้น-ลงเรือบางแห่งที่ชำรุด
เสียหายให้มีสภาพที่ดีพร้อมใช้งาน

สำหรับข้อเสนอแนะการพัฒนาด้านความ
ปลอดภัย นักท่องเที่ยวให้ความเห็น เสนอว่าควรจัด
ระเบียบการสัญจรทางเรือให้เป็นระเบียบ หรือมีค่า

เตือนอย่างต่อเนื่อง เพราะเรือท่องเที่ยวบางลำขับเร็ว
เกินไปทำให้เกิดคลื่นขนาดใหญ่มากระแทกเรือที่วิ่ง
ผ่านหรือวิ่งสวนทาง ซึ่งอาจเกิดอันตรายหรือ
อุบัติเหตุขึ้นได้ ทำให้นักท่องเที่ยวหวาดกลัวและเกิด
ความกังวล ควรมีการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวที่
โดยสารเรือข้ามฝากมายังเกาะเกร็ด ซึ่งเรือบางลำ
รับผู้โดยสารมากเกินไป เสนอให้ผู้ประกอบการเรือ
นำเที่ยวจัดอุปกรณ์ช่วยชีวิตที่มีคุณภาพสมบูรณ์
พร้อมใช้งานไว้ในเรือทุกลำ และควรแจ้งให้
พนักงานขับเรือหรือผู้ที่เกี่ยวข้องคอยชี้แจงและกำชับ
ให้นักท่องเที่ยวสวมใส่เสื้อชูชีพทุกครั้งที่ได้โดยสารใน
เรือ

ส่วนผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้ที่อาศัยอยู่
ในพื้นที่เกาะเกร็ดและบริเวณใกล้เคียงในด้านแหล่ง
ท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่าเกาะเกร็ดเป็นแหล่ง
ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ โดยเฉพาะการที่มีลักษณะเป็น
เกาะต้องนั่งเรือมาเที่ยว อยู่ห่างไกลจากกรุงเทพฯ ๑
สามารถเที่ยวได้ครบภายใน 1 วัน มีเอกลักษณ์โดดเด่นคือ วัฒนธรรมชาวมอญและวิถีชีวิตริมแม่น้ำ มี
สิ่งศักดิ์สิทธิ์ให้กราบไหว้บูชา มีสินค้าที่น่าสนใจ
หลากหลายทั้งของกินและของที่ระลึก สิ่งที่ต้องการให้
พัฒนาคือ อยากให้ปรับปรุงภูมิทัศน์ให้โดดเด่นสวยงาม
จัดระเบียบร้านค้า ขยายทางเดินเท้า ปลูกลงไม้ให้ร่ม
รื่น และช่วยกันรักษาความสะอาด นอกจากนี้ ชาว
เกาะเกร็ดต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์แหล่ง
ท่องเที่ยวอย่างเกาะเกร็ดให้เป็นที่รู้จักกันอย่าง
แพร่หลายว่าเกาะเกร็ดเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีของดีที่
เป็นเอกลักษณ์

ส่วนด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ผู้ที่อาศัย
อยู่ในพื้นที่เกาะเกร็ดและบริเวณใกล้เคียงส่วนใหญ่
อยากให้ทำการรื้อฟื้นประเพณีในอดีตที่หายไป
กลับมาใหม่ โดยเฉพาะพิธีศกบาตรเทโวทางน้ำใน
วันออกพรรษา และการแข่งขันพายเรือ

ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวทางน้ำบริเวณเกาะเกร็ดและพื้นที่ใกล้เคียงนั้น ผู้ที่อาศัยอยู่ในเกาะเกร็ดและบริเวณใกล้เคียงเห็นว่าอยากให้พัฒนาเรื่องป้ายบอกทางทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ซึ่งมีอยู่น้อยและไม่ค่อยชัดเจน ทำให้นักท่องเที่ยวหลงทางและต้องคอยถามทางอยู่ตลอด และควรติดป้ายให้ทั่วทั้งเกาะนอกจากนี้ เห็นว่าขณะมีค่าน้ำขึ้นเยอะ ต้องการให้ช่วยกันรักษาความสะอาดและเพิ่มจำนวนห้องน้ำ ซึ่งมักจะไม่ใช่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวเป็นจำนวนมากในช่วงวันหยุดและเห็นว่าควรเพิ่มจำนวนเรือข้ามฟาก รวมถึงเพิ่มท่าเรือและที่จอดรถเพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางให้กับนักท่องเที่ยว

สำหรับด้านความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยว ชาวเกาะเกร็ดส่วนใหญ่เห็นว่า การเดินทางโดยเรือข้ามฟากนั้นปลอดภัยไม่อันตราย เนื่องจากไม่เคยมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นเลย แต่ต้องการให้พัฒนาโดยการเพิ่มจำนวนเรือในวันหยุดเพื่อรองรับการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนค่อนข้างมาก รวมถึงเพิ่มจำนวนอุปกรณ์ชูชีพให้มีเพียงพอต่อผู้โดยสารเรือข้ามฟาก

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวทางน้ำในจังหวัดนนทบุรีที่เกาะเกร็ด ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 21-30 ปี สอดคล้องกับงานวิจัยของวารภรณ์ ศรีแก้ว^[4] เรื่อง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวในเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่พบว่านักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวยังเกาะเกร็ดส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง และส่วนใหญ่อายุระหว่าง 21-30 ปี และสอดคล้องกับงานวิจัยของประกอบศิริ ภัคศิพินิจ^[5] ศึกษาเรื่อง

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาการท่องเที่ยวทางน้ำชุมชนริมคลองเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ที่พบว่านักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวทางน้ำส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงและมีอายุระหว่าง 21-30 ปี ทั้งนี้เนื่องจากเพศหญิงมักจะนิยมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ชอบแหล่งท่องเที่ยวที่มีแหล่งซื้อของหลากหลายอย่างเกาะเกร็ด ซึ่งสอดคล้องกับงานของสุดารัตน์ พวงผกา และคณะ^[6] เรื่อง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อตลาดน้ำตลิ่งชัน ที่ให้ความคิดเห็นไว้ว่า อายุช่วงนี้ตรงกับวัยทำงานมีรายได้แล้ว มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนและสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตให้กับตนเองและมีความคล่องตัวในการขึ้นลงเรือ

สำหรับผลวิเคราะห์รูปแบบการเดินทางนั้น จากการสอบถามถึงประเภทของพาหนะที่นักท่องเที่ยวใช้เดินทางมายังท่าเรือข้ามฟากเพื่อมาเที่ยวเกาะเกร็ด พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวทางน้ำในพื้นที่เกาะเกร็ดและใกล้เคียง ส่วนใหญ่เดินทางมาเที่ยวโดยยนต์ส่วนตัว สอดคล้องกับงานของณิชชิสรา จันทรมาลา^[7] เรื่อง ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยว กรณีศึกษาการท่องเที่ยวเกาะเกร็ด ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่พบว่านักท่องเที่ยวนิยมเดินทางมาเที่ยวโดยรถส่วนตัว เนื่องจากการเดินทางมาก่อนข้างสะดวก และมีที่จอดรถเพียงพอ

ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อการท่องเที่ยวทางน้ำของจังหวัดนนทบุรี ด้านแหล่งท่องเที่ยวพบว่าความคิดเห็นที่นักท่องเที่ยวมีต่อการท่องเที่ยวทางน้ำของจังหวัดนนทบุรีด้านแหล่งท่องเที่ยว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานของศักดิ์ชัย เสนาพรหม^[8] เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกท่องเที่ยวเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรีของนักท่องเที่ยวที่พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเที่ยวเกาะเกร็ดใน

ระดับมาก คือ ด้านแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากนักท่องเที่ยวไทยที่ไปเที่ยวเกาะเกร็ด มีความมุ่งหมายและตั้งใจไปทัศนะแหล่งท่องเที่ยวเป็นสำคัญ เพราะแหล่งท่องเที่ยวมีสิ่งจูงใจให้อยากเดินทางมาชม เช่น วัฒนาอารามต่าง ๆ รวมถึงศิลปวัฒนธรรมของชาวมอญ ส่วนปัจจัยอื่น ๆ อย่างความปลอดภัย กิจกรรมการท่องเที่ยว หรือสิ่งอำนวยความสะดวกนั้นเป็นความสนใจที่รองลงมา

สำหรับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวทางน้ำ เช่น การล่องเรือไปแวะร้านขายขนม ร้านขายของที่ระลึก การล่องเรือไปแวะไหว้พระตามวัดวาต่าง ๆ รอบเกาะเกร็ดและพื้นที่ใกล้เคียง การล่องเรือชมทัศนียภาพ ธรรมชาติและวิถีชีวิตรอบเกาะเกร็ดพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานของสายทิพย์ บัวเผือก^[9] เรื่อง พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่พบว่านักท่องเที่ยวไทยมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมนันทนาการด้านล่องเรือเที่ยวชมรอบเกาะอยู่ในระดับมาก

ส่วนด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับราคาล่องเรือ ร้านอาหารและเครื่องดื่ม การบริการห้องน้ำสาธารณะ ทางเดินในแหล่งท่องเที่ยว พนักงานขับเรือมีความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ถึงขยะ ร้านขายของที่ระลึก ป้ายอธิบายข้อมูลของสถานที่ท่องเที่ยว จุดจอดเรือขึ้น-ลงสะดวกและปลอดภัย ซึ่งโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ งานของ สิริจิตรา ฤกษ์บ้าย^[10] เรื่อง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อการจัดดำเนินการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกให้แหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก

สำหรับด้านความปลอดภัย พบว่าความคิดเห็นที่นักท่องเที่ยวชาวไทยในด้านนี้ ซึ่งประกอบด้วยความปลอดภัยในระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวทางน้ำ และความปลอดภัยในการเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานของ ฉนิชชิตา จันทรมาลา^[11] เรื่อง ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยว กรณีศึกษา การท่องเที่ยวเกาะเกร็ด ที่พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังด้านความปลอดภัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการรักษาความปลอดภัยในบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว ความปลอดภัยของเรือ

ส่วนการเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลที่มีต่อความคิดเห็นต่อการท่องเที่ยวทางน้ำของจังหวัดนนทบุรี พบว่านักท่องเที่ยวที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการท่องเที่ยวทางน้ำของจังหวัดนนทบุรีต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งได้แก่ ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวและด้านความปลอดภัย เพราะส่วนใหญ่เพศหญิงจะนิยมชมชอบแหล่งท่องเที่ยวที่มีสินค้าให้จับจ่ายซื้อของ มีอาหารแปลก ๆ ให้ชิม มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน ซึ่งสอดคล้องกับงานของ อรุณี ธรรมคุณ^[12] เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในการจัดการของชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่พบว่า นักท่องเที่ยวเพศหญิงมีความพึงพอใจกับการท่องเที่ยวเกาะเกร็ดมากกว่าเพศชาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเพศหญิงมีความละเอียดอ่อน ชอบความสวยงาม ชอบธรรมชาติ พึงใจกับธรรมชาติ ซึ่งเกาะเกร็ดเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชีวิต เมื่อมาท่องเที่ยวสัมผัสกับธรรมชาติ เช่น สวนผลไม้ สินค้าของที่ระลึก วิถีชีวิตของชุมชนและประเพณีที่แตกต่างจาก

แหล่งท่องเที่ยวอื่น มีสวนผลไม้ และมีอาหารการกินที่แตกต่างกัน

นอกจากนี้ พบว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการท่องเที่ยวทางน้ำของจังหวัดนนทบุรีต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากพฤติกรรมการท่องเที่ยวในแต่ละช่วงอายุนั้นแตกต่างกันไปตามประสบการณ์และความต้องการท่องเที่ยวของแต่ละช่วงวัยที่ต่างกัน สอดคล้องกับงานของสิริจิตรา ฤกษ์ปาย^[13] เรื่องความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่พบว่านักท่องเที่ยวที่มีช่วงอายุ 20-34 ปี ต้องการที่จะไปชมสถานที่ต่าง ๆ เพื่อถ่ายรูป และหาประสบการณ์ในการเดินทาง เป็นวัยที่ต้องการท่องเที่ยวเพื่อความเพลิดเพลินสนุกสนาน ไม่ได้คิดในเรื่องวิชาการสักซึ่งมากนัก ซึ่งแตกต่างกับนักท่องเที่ยวที่อยู่ในช่วงอายุ 35-49 ปี ที่เป็นวัยผู้ใหญ่ วัยทำงานเพื่อสร้างฐานะ มีประสบการณ์ความรู้เชิงวิชาการและความต้องการที่จะไปชมความสวยงามของโบราณสถาน โบราณวัตถุ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของชาวมอญที่อาศัยอยู่ที่เกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี และนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป เป็นช่วงอายุที่อยู่ในวัยสูงอายุส่วนมากเดินทางมาพักผ่อนเพื่อมาชมทิวทัศน์ สถาปัตยกรรมที่สวยงามอันทรงคุณค่าของเกาะเกร็ด และมีความสนใจเป็นอย่างมากในด้านอาหาร ของฝาก ของที่ระลึก

ด้านระดับการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการท่องเที่ยวทางน้ำของจังหวัดนนทบุรีต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยกลุ่มที่มีการศึกษามากกว่าระดับปริญญาตรีจะมีความต้องการความสะดวกสบาย และต้องการข้อมูลความรู้จากแหล่งท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาน้อยกว่าระดับปริญญาตรี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

ยศวีร์ ยุกตะนันท์^[14] เรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเลียบลองมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ที่พบว่านักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรต่างกัน เนื่องจากระดับการศึกษาที่ต่างกันทำให้มุมมองและความคาดหวังต่อแหล่งท่องเที่ยวและบริการสิ่งอำนวยความสะดวกแตกต่างกัน

ส่วนด้านอาชีพ พบว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการท่องเที่ยวทางน้ำของจังหวัดนนทบุรีต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานของศักดิ์ชัย เสนาพรหม^[15] เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกท่องเที่ยวเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรีของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่พบว่าอาชีพนับเป็นปัจจัยพื้นฐานการดำรงชีพของบุคคลสามารถหล่อหลอมบุคลิกภาพ และพฤติกรรมการดำเนินชีวิตให้แตกต่างกันได้ จึงทำให้แนวคิดและการตัดสินใจมีวิธีการต่าง ๆ กัน นอกจากนี้กระบวนการตัดสินใจของบุคคลแต่ละกลุ่มอยู่บนพื้นฐานของความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติในอาชีพนั้น ๆ ซึ่งจะแตกต่างกันได้

สำหรับด้านรายได้ พบว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการท่องเที่ยวทางน้ำของจังหวัดนนทบุรีต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานของ ภาวดี จินะวัฒน์^[16] เรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อผลการจัดการสิ่งแวดล้อมบริเวณชายหาดพัทยา ที่พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่างกันมีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวต่างกัน อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ เนื่องจากกลุ่มที่มีรายได้น้อยหรือไม่มีรายได้มักจะมีโอกาสในการท่องเที่ยวพักผ่อนค่อนข้างน้อย เพราะต้องทำงานหารายได้ให้เพียงพอหรือไม่ก็ต้องพึ่งพารายได้จากผู้ปกครอง แต่เมื่อมีโอกาสได้ท่องเที่ยวจึงค่อนข้างมีความพึงพอใจกับ

แหล่งท่องเที่ยวในระดับที่มากกว่ากลุ่มที่มีรายได้สูงที่มีอำนาจในการจ่ายและมีความต้องการความสะดวกสบายในการท่องเที่ยวมากกว่า เมื่อพบเจอกับแหล่งท่องเที่ยวที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกน้อยจึงมีความพึงพอใจน้อยกว่า

ส่วนด้านภูมิภานา พบว่านักท่องเที่ยวที่มีภูมิภานาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการท่องเที่ยวทางน้ำของจังหวัดนนทบุรีต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จะเห็นได้จากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นชาวจังหวัดนนทบุรี บางกลุ่มมาเป็นครั้งบางกลุ่มมาหลายครั้งแล้ว ทั้งนี้จะเป็นเพราะ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เดินทางมาสะดวกสบาย ไม่ไกล มีอาหารและของที่ระลึกนานาชนิดให้เลือกชิมและชมเหมาะกับการเดินทางมาพักผ่อนในวันหยุดแบบไปเช้า – เย็นกลับ สอดคล้องกับงานวิจัยของสาวนีย์กันทะแสน^[17] เรื่อง ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดสภาพและกิจกรรมทางการท่องเที่ยว: กรณีศึกษาหมู่บ้านรวมมิตร อำเภอเมือง จังหวัดเชียงรายที่พบว่านักท่องเที่ยวที่มีที่อยู่อาศัยต่างกันมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวหมู่บ้านรวมมิตร อำเภอเมือง จังหวัดเชียงรายต่างกันอย่างน้อยะสำคัญทางสถิติ แต่ต่างกันตรงที่นักท่องเที่ยวจากต่างภูมิภาคมีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวที่มากกว่านักท่องเที่ยวที่อยู่ในพื้นที่เดียวกันเนื่องจากสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตที่แปลกใหม่

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการศึกษายาจะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อการท่องเที่ยวทางน้ำของจังหวัดนนทบุรีบริเวณเกาะเกร็ดโดยภาพอยู่ในระดับมาก ไม่ว่าจะเป็นด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว และด้านความปลอดภัยในการท่องเที่ยว โดยเฉพาะด้านแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวพึงพอใจมากที่สุด ทั้งนี้ เกาะ

เกร็ดเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวไม่ว่าจะเป็นด้านวัฒนธรรมที่ผสมผสานทั้งไทยและมอญ วัฒนาอารามเก่าแก่สวยงาม การมีวิถีชีวิตริมน้ำที่เป็นธรรมชาติที่อยู่ไม่ไกลจากเมืองหลวงมากนัก การมีภูมิฐานเป็นเกาะอันโดดเด่นอยู่กลางแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งล้วนแต่สร้างแรงดึงดูดให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติสัญจรมาเยี่ยมชมอยู่เป็นเนืองนิจ นอกจากนี้ระบบสาธารณูปโภคทั้งหลายก็มีครบครันสามารถให้บริการด้านการท่องเที่ยวได้มีประสิทธิภาพ และถึงแม้จะเป็นเกาะเดินทางเข้าถึงได้เฉพาะทางเรือเท่านั้น แต่ก็ไม่ได้เป็นอุปสรรคแต่อย่างใด เนื่องจากมีเรือข้ามฝากให้บริการอยู่ตลอด อีกทั้งคนในชุมชนก็ให้ความร่วมมือในการส่งเสริมการท่องเที่ยวและดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี ยิ่งไปกว่านั้นยังได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรภาครัฐและองค์กรด้านการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาหาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำแห่งสำคัญของจังหวัดนนทบุรีให้มีความยั่งยืน ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะแนวทางดังต่อไปนี้

1. เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำอย่างเกาะเกร็ดและบริเวณใกล้เคียงมีความโดดเด่นและดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยี่ยมชมด้วยปัจจัยด้านวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นองค์กรภาครัฐด้านการท่องเที่ยว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และโดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในชุมชนควรร่วมด้วยช่วยกันส่งเสริมกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี เทศกาล ที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ซึ่งบางอย่างอาจถูกลืมเลือนไปตามกาลเวลาแล้วให้กลับมาเป็นที่นิยมอีกครั้งนี้ควรชี้ให้เห็นคุณค่าในการธำรงรักษาสิ่งเหล่านี้เอาไว้เพื่อถ่ายทอดสู่ลูกหลานและเป็นการสร้างความภาคภูมิใจให้กับคนในท้องถิ่น รวมถึงสนับสนุนการ

ประชาสัมพันธ์ให้แหล่งท่องเที่ยวเป็นที่รู้จักแพร่หลาย เพื่อให้มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวอย่างต่อเนื่อง และมีอัตราการมาเที่ยวที่สูง

2. ควรการรักษาสภาพแวดล้อมโดยรอบให้มีทัศนียภาพที่สวยงามและเหมาะสมทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะต้องให้ความสำคัญในเรื่องของขยะ ของเสีย และวัชพืช ควรมีการดูแลอย่างสม่ำเสมอ รมณรงค์ให้ชุมชนให้ความร่วมมือในเรื่องการทิ้งขยะให้เป็นที่ เป็นทาง บำบัดน้ำเสียและหลีกเลี่ยงการปล่อยน้ำเสียลงแม่น้ำ และลดการใช้ภาชนะที่ย่อยสลายยาก โดยหันมาใช้วัสดุธรรมชาติ รวมถึงสร้างสำนักสาธารณะให้นักท่องเที่ยวให้ความร่วมมือด้วยเช่นกัน อีกทั้ง ควรจัดหาถังขยะให้เพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้นด้วย

3. ควรส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน โดยใช้การท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับผลผลิตของชุมชน เพื่อเป็นการสร้างรายได้แก่ชุมชนเองอย่างยั่งยืน เพื่อให้เงินให้หมุนเวียนอยู่ในชุมชนไม่รั่วไหลออกไปภายนอกมากเกินไป และยังเป็น การสร้างมูลค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยว เช่น การส่งเสริมสินค้า OTOP ที่มีความโดดเด่นไม่ซ้ำกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น และไม่ควรนำเสนอสินค้าแบบเดียวกันทุกแห่งที่เรือจอดให้นักท่องเที่ยวแวะชม เพราะจะทำให้ให้แข่งขันกันเอง และสร้างความเบื่อหน่ายให้กับนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ ยังต้องดูแลเรื่องของคุณภาพของสินค้าให้เป็นไปตามมาตรฐาน หากเป็นประเภทอาหารก็ต้องเน้นความสะอาด ถูกสุขลักษณะ

4. ควรพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับการขายตัวของ การท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม เนื่องจากการมีบุคลากรที่มีคุณภาพจะส่งเสริมให้การประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวได้รับการควบคุมกำกับ และตรวจสอบให้มีความถูกต้องเหมาะสมอยู่ เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาให้ประชาชนมีความพื้นฐานอย่างสม่ำเสมออย่างทั่วหน้า โดยการ

เป็นเจ้าของที่ดีมีความพร้อมในการต้อนรับและการบริการ เพื่อสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว ไม่เอาเปรียบนักท่องเที่ยว ร่วมมือกันสอดส่องดูแลในเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินระหว่างการเดินทางทางน้ำ นอกจากนี้ก็ควรพัฒนาเรื่องของภาษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในอนาคตอันใกล้ด้วย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการพัฒนาการท่องเที่ยวทางน้ำของเกาะเกร็ด

2. จังหวัดนนทบุรียังมีแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำอีกหลายแห่งที่ควรทำการศึกษาศึกษาภาพทางการท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาเป็นเส้นทางท่องเที่ยวทางน้ำเส้นทางใหม่ เช่น คลองบางกอกน้อย คลองอ้อม คลองบางกรวย โดยอาจใช้รูปแบบการท่องเที่ยวทางน้ำของเกาะเกร็ดเป็นแนวทางในการพัฒนา

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์สำหรับการสนับสนุนเงินทุนการวิจัย ขอขอบคุณสำหรับความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากคณาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการการ โรงแรมและการท่องเที่ยวทุกท่าน รวมถึงเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์วิจัยและนวัตกรรมการท่องเที่ยวให้คำแนะนำและคำปรึกษาอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำงานวิจัยมาโดยตลอด และสุดท้ายขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการให้ข้อมูลอันมีค่าอย่างยิ่ง

เอกสารอ้างอิง

[1] กองวิชาการท่องเที่ยว. (2555). *แผนยุทธศาสตร์และกลยุทธ์พัฒนาการท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว พ.ศ. 2555 – 2559*. สืบค้นเมื่อ 2 ธันวาคม 2555. จาก <http://61.19.236.137/tourism/th/home/detail.php?id=2415>

- [2] การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2533). อ้างใน อัญชลี รุ่งชัยยันต์. (2545). *การพัฒนาการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง : กรณีศึกษาเส้นทางวัดชัยมงคล-วัดท่าหลุก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [3] จังหวัดนนทบุรี. (2555). *แหล่งท่องเที่ยวนนทบุรี*. สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม, 2555 จาก http://www.nonthaburi.go.th/nonthaburi_province.pdf.
- [4] วราภรณ์ ศรีแก้ว. (2548). *ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวในเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี*. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- [5] ประกอบศิริ ภักดีพินิจ. (2550). *การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน : กรณีศึกษาการท่องเที่ยวทางน้ำชุมชนริมคลองเขตคลังชั้นกรุงเทพมหานคร*. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- [6] สุดารัตน์ พวงผกา และคณะ. (2550). *ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อตลาดน้ำตลิ่งชัน*. บริหารธุรกิจบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- [7] นิชชิสรา จันทรมาลา. (2553). *ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวกรณีศึกษาการท่องเที่ยวเกาะเกร็ด ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี*. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [8] สักดิ์ชัย เสนาพรหม. (2548). *ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกท่องเที่ยวเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรีของนักท่องเที่ยวชาวไทย*. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [9] สายทิพย์ บัวเผือก. (2550). *พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี*. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [10] ลีริจิตรา ฤกษ์บาย. (2550). *ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี*. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [11] นิชชิสรา จันทรมาลา. (2553). *ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวกรณีศึกษาการท่องเที่ยวเกาะเกร็ด ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี*. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [12] อรุณี ธรรมคุณ. (2550). *ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในการจัดการของชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี*. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- [13] ลีริจิตรา ฤกษ์บาย. (2550). *ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี*. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [14] ยศวีร์ ยุกตะนันท์. (2547). *ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเลียบบคลองมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม*. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- [15] สักดิ์ชัย เสนาพรหม. (2548). *ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกท่องเที่ยวเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรีของนักท่องเที่ยวชาวไทย*.

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ.

[16] ภาวิดา จินะวัฒน์. (2548). ความพึงพอใจของ
นักท่องเที่ยวชาวไทยต่อผลการจัดการ
สิ่งแวดล้อมบริเวณ ชายหาดพัทยา.
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราช
ภัฏนครปฐม.

[17] เสาวนีย์ ก้นทะแสน. (2545). ความคาดหวังและ
ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัด
สภาพและกิจกรรมทางการท่องเที่ยว:
กรณีศึกษาหมู่บ้านรวมมิตร อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงราย. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

การพัฒนาเครื่องมือในการสื่อสารเรื่อง ผลเสียของยาเสพติด: กรณีศึกษาเกมกล่อง

Developing a communication tool for effects of drugs abuse and addiction : a case study the game

พฤษชัย จิรสัตยาภรณ์¹, ดร.ฐิติพร กรัยวิเชียร²

¹ สำนักวิจัย, มหาวิทยาลัยธนบุรี, pop_env020@hotmail.com

² บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธนบุรี, khunnaioat@yahoo.com

บทคัดย่อ

การพัฒนาเครื่องมือในการสื่อสารเรื่อง ผลเสียของยาเสพติด: กรณีศึกษาเกมกล่อง มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1. เพื่อศึกษารูปแบบการสื่อสารผลเสียของยาเสพติด 2. เพื่อพัฒนารูปแบบเกมให้เหมาะสมกับนักเรียนในระดับประถมศึกษา โดยใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เป็นเงื่อนไขในการเล่นเกมนั้น วิธีการดำเนินวิจัย ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 พัฒนาเครื่องมือในการสื่อสารเรื่อง ผลเสียของยาเสพติด: กรณีศึกษาเกมกล่อง ขั้นตอนที่ 2 การทดสอบเครื่องมือในการสื่อสารเรื่อง ผลเสียของยาเสพติด: กรณีศึกษาเกมกล่อง ตัวอย่าง โดยใช้แบบประเมินความรู้ก่อนและหลังเล่นเกม และแบบสัมภาษณ์ข้อบกพร่องของเกม กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 32 ตัวอย่าง

ผลการศึกษา พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเล่นเกมเท่ากับ 8.71 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.87 คะแนน และหลังการเล่นเกม พบว่ามีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 12.25 คะแนน และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.48 คะแนน โดยคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ในเรื่องความรู้เกี่ยวกับโทษของยาเสพติดก่อนเล่นและหลังเล่น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.00 ($t\text{-test}=8.63, df=31$)

คำสำคัญ ยาเสพติด , เกมกล่อง

Abstract

Tool development for communication adverse effects of drugs: A case study the game box which has purposes. The first, to study communication adverse effects of drug. Second, to develop a game to suitable for elementary students by using law relate to drugs, condition of the game. Method consists of two stages of the research process, the first step in the development of tools to communicate. Adverse effects of drugs: the game box. The second step in the process of testing the communication. Adverse effects of drugs: the game will use second phase of the study sample consisted of 32 samples by using the knowledge before and after the game and interview flaws of game.

The results showed that the average score before play game equal 8.71 and has standard deviation equal 1.87. After play game has average equal 12.25 and has standard deviation equal 1.48 by achievement scores on knowledge about the danger of drugs before and after play. The difference is statistically significant at the 0.00 level ($t\text{-test}=8.63, df=31$)

Keywords Drugs , Game Box

บทนำ

จากการสำรวจ ศูนย์วิจัยเอแบค.(2550). พบว่าสถานการณ์ปัญหาสุขภาพจิตในภาพรวมของหมู่บ้าน/ชุมชน ในระดับรุนแรงมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น เท่ากับร้อยละ 5.7 เมื่อเทียบกับผลการสำรวจปฏิบัติการรวมพลังไทยทั้งชาติ ขจัดภัยสุขภาพจิต (1 มีนาคม – 31 สิงหาคม 2549) ที่เท่ากับร้อยละ 4.0 และเมื่อเทียบกับปฏิบัติการรวมพลังแผ่นดินครั้งที่ 2 (ตุลาคม – ธันวาคม 2547) พบว่าความรุนแรงของสถานการณ์ปัญหาสุขภาพจิตโดยภาพรวมเพิ่มขึ้น เกือบ 3 เท่า (จากร้อยละ 1.8 เป็นร้อยละ 5.7) ซึ่งจะเห็นว่าปัญหาสุขภาพจิตนั้นมีแนวโน้มที่รุนแรงขึ้น

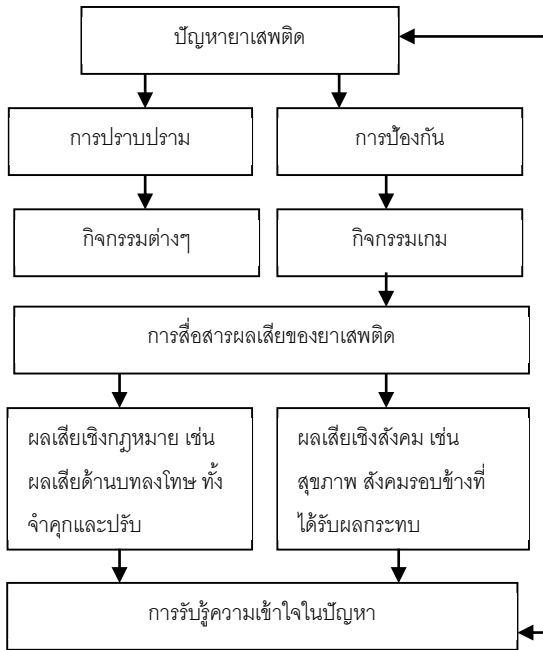
ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ.(2554:3-4) ระบุว่าผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด มีแนวโน้มเป็นกลุ่มเยาวชน และวัยแรงงานมากขึ้น โดยอายุของผู้เข้ามาเกี่ยวข้อง มีแนวโน้มลดลงมาสู่กลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี โดยพิจารณาจากข้อมูลผู้เข้ารับการรักษาเปรียบเทียบตั้งแต่ปี 2551-2553 พบว่า ผู้เข้ารับการรักษาที่เป็นผู้เสพยาใหม่มีช่วงอายุระหว่าง 15-19 ปี มากที่สุด โดยหากจะดำเนินการป้องกันต้องเริ่มดำเนินการตั้งแต่ก่อนช่วงอายุดังกล่าว คือ ควรเริ่มตั้งแต่ 7-19 ปี ซึ่งมีจำนวนประมาณ 11,734,742 คน จากข้อมูลประมาณการประชากรไทย ปี 2553 ทั้งหมด 62.5 ล้านคน อยู่ในระบบการศึกษา 9,618,446 คน แบ่งเป็นระดับประถมศึกษา จำนวน 4,817,764 คน ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 3,826,507 คน และระดับอาชีวศึกษา จำนวน 974,175 คน และอยู่นอกระบบการศึกษา จำนวน 2,116,296 คน

จะเห็นได้ว่าการแก้ปัญหาสุขภาพจิตนั้นควรดำเนินการป้องกันปัญหาสุขภาพจิตตั้งแต่ระดับประถมศึกษาซึ่งเป็นช่วงอายุที่จะเรียนรู้ถึงผลเสียที่เกิดขึ้นจากยาเสพติดทำให้เกิดความตระหนักถึงผลเสีย ซึ่งอาจจะทำให้การกระทำผิดมีจำนวนลดลง อีกทั้ง อัญมณี บูรณกานนท์.(2552).ระบุว่ากิจกรรมเพื่อป้องกันยาเสพติดในเยาวชนนั้นมีผลต่อความสนใจของเยาวชนอยู่ในระดับมาก

ด้วยสาเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาเครื่องมือในการสื่อสารเรื่อง ผลเสียของยาเสพติด: กรณีเกมกล่อง ขึ้นเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับผลเสียของยาเสพติดผ่านกิจกรรมเกมกล่องแก่นักเรียนในระดับประถมศึกษา

กรอบแนวคิด

ปัญหาสุขภาพจิต สามารถดำเนินการได้ 2 ลักษณะ คือ การปราบปราม การป้องกัน โดยการป้องกันนั้นสามารถดำเนินการได้หลายรูปแบบผ่านกิจกรรมต่างๆ โดยกิจกรรมเกมเป็นกิจกรรมที่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ครอบคลุมทั้งสามารถวางเงื่อนไขในการจัดการความรู้ในด้าน ผลเสียเชิงกฎหมาย เช่น ผลเสียด้านบทลงโทษ ทั้งจำคุกและปรับ รวมทั้ง ผลเสียเชิงสังคม เช่น สุขภาพ สังคมรอบข้างที่ได้รับผลกระทบ เพื่อพัฒนาการรับรู้ความเข้าใจในปัญหาสุขภาพจิต โดยมีรายละเอียดดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 กรอบแนวคิด

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาเครื่องมือในการสื่อสารเรื่องผลเสียของยาเสพติด: กรณีเกมกล่อง

2. เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของเครื่องมือในการสื่อสารเรื่อง ผลเสียของยาเสพติด: กรณีเกมกล่อง

แนวคิดทฤษฎี

1.แนวคิดเกี่ยวกับกฎหมาย

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.(2552). ได้รวบรวมกฎหมายยาเสพติดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ประกอบด้วย กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด จำนวน 19 ฉบับ ดังนี้

1.พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519

2. พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534

3.พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. 2550

4.พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

5.พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518

6.พระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533

7.พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545

8.พระราชบัญญัติควบคุมโรคภัย พ.ศ. 2495

9.พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535

10.พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2535

11.พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2535

12.พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479

13.พระราชบัญญัติให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการกระทำความผิดบางอย่างทางทะเล พ.ศ. 2490

14.พระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ. 2535

15.พระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. 2551

16.พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
การฟอกเงิน พ.ศ. 2542

17.พระราชบัญญัติการปฏิบัติเพื่อความ
ร่วมมือระหว่างประเทศ ในการดำเนินการตามคำ
พิพากษาคดีอาญา พ.ศ. 2527

18.ระเบียบ คำสั่ง และหนังสือราชการอื่น

19.อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการ
ต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุที่ออกฤทธิ์
ต่อจิตและประสาท ค.ศ. 1988(United Nations
Convention against illicit Traffic in Narcotics Drugs
and Psychotropic Substances, 1988)

เนื่องจาก การพัฒนาเครื่องมือในการสื่อสาร
เรื่อง ผลเสียของยาเสพติด: กรณีเกมกล่อง เป็น
งานวิจัยที่จะดำเนินการพัฒนาเกม ดังนั้นจึงพิจารณา
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ใน ประเด็น คือ
ผลประโยชน์หรือรางวัลที่ได้รับจากการแก้ปัญหา
ด้านยาเสพติด และ ผลเสียของยาเสพติดรวมทั้งโทษ
ที่จะได้รับตามกฎหมาย

กฎหมายที่ใช้ในการตั้งเงื่อนไขในเกม

1.ผลประโยชน์หรือรางวัลที่ได้จากการ
แก้ปัญหาด้านยาเสพติด ประกอบด้วย

1.1.ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลคดียาเสพติด
พ.ศ. 2537 โดยระบุไว้ใน หมวด 3 เรื่อง อัตราและ
หลักเกณฑ์การจ่ายเงินสินบนเงินรางวัล ในข้อที่ 18,
21 และ 22

1.2.ประกาศกระทรวงยุติธรรม
เรื่อง กำหนดอัตราการจ่ายเงินสินบนเงินรางวัลคดียา
เสพติด พ.ศ. 2549 ในข้อที่ 2

1.3.พระราชบัญญัติมาตรการใน
การปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
พ.ศ. 2534 หมวด 7 เงินสินบนและเงินรางวัล ในข้อที่
19, 20 และ 21

2.ผลเสียของยาเสพติดรวมทั้งโทษที่จะ
ได้รับตามกฎหมาย ประกอบด้วย

2.1.พระราชบัญญัติมาตรการใน
การปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
พ.ศ. 2534 ได้ระบุไว้ในหมวด 4 บทกำหนดโทษ ใน
มาตราที่ 40

2.2.พระราชบัญญัติยาเสพติดให้
โทษ พ.ศ. 2522 ได้ระบุไว้ใน หมวด 12 บทกำหนด
โทษ ในมาตราที่ 65,66,81,93, 93/1, 93/2 และ94

2.3 พระราชบัญญัติวัตถุที่ออก
ฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 ได้ระบุไว้ใน
หมวด 12 บทกำหนดโทษ ในมาตราที่ 114-115

2.4. พระราชบัญญัติฟื้นฟู
สมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ได้ระบุไว้ใน
หมวด 6 บทกำหนดโทษ ในมาตราที่ 41-42 และ 82-
83

2.5. พระราชบัญญัติป้องกันและ
ปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ได้ระบุไว้ใน
หมวด 7 บทกำหนดโทษ ในมาตราที่ 60 และ 63

2.ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเล่นเกมและการ เรียนรู้

ทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์ไคค์
(ทิสนา แจมมณี 2553:52-58, อังฉินจิตรลดา ถาวร
2555:25-26) ได้ระบุไว้ดังนี้

ธอร์น ไคต์(ค.ศ.1814-1949) เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองซึ่งมีหลายรูปแบบ บุคคลจะมีการลองผิดลองถูก จนเกิดการเรียนรู้แล้วจะเลือกรูปแบบที่เหมาะสมเพียงรูปแบบเดียวเพื่อใช้ต่อ

กฎการเรียนรู้ของธอร์น ไคต์สรุปได้ดังนี้

1.กฎแห่งความพร้อม การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีเมื่อผู้เรียนมีความพร้อมทั้งกายและจิตใจ

2.กฎแห่งการฝึกหัด การฝึกหัดบ่อยๆ ด้วยความเข้าใจจะทำให้การเรียนรู้นั้นคงทนถาวร

3.กฎแห่งการใช้ การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ความมั่นคงของการเรียนรู้จะเกิดขึ้น

4.กฎแห่งผลที่พึงพอใจ เมื่อบุคคลได้รับผลที่พึงพอใจย่อมอยากจะทำซ้ำต่อไป

ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบโอเปอเรนต์ของสกินเนอร์ อาจจะสรุปได้ดังนี้

1.การกระทำใดๆ ถ้าได้รับการเสริมแรง จะมีโอกาสเกิดขึ้น

2.การเสริมแรงที่เปลี่ยนแปลงทำให้การตอบสนองทนกว่าการเสริมแรงที่ตามตัว

3.การลงโทษทำให้เรียนรู้ได้เร็วและลืมเร็ว

4.การให้แรงเสริมหรือการให้รางวัลจะทำให้เกิดการเรียนรู้และปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

จะเห็นได้ว่าการพัฒนาเครื่องมือในการสื่อสารเรื่อง ผลเสียของยาเสพติด: กรณีเกมกล่องสามารถสร้างให้เกิดการเรียนรู้ตาม ทฤษฎีของ ธอร์น ไคต์ และสกินเนอร์ ได้ดังนี้

1.นักเรียนในระดับปฐมศึกษามีความพร้อมทั้งกายและจิตใจในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ

2.การเล่นเกมน้อยๆ ด้วยความเข้าใจจะทำให้การเรียนรู้เกี่ยวกับผลเสียของยาเสพติดนั้นคงทนถาวร

3.เกมมีการกำหนดให้มีเงื่อนไขกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ เช่น ประตูดวง หีบสมบัติ จะมีการสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับกฎหมายที่เกิดผลเสียของยาเสพติดไว้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้

4.เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจ ในการเล่นเกมทำให้อยากจะเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

3.ทฤษฎีการเรียนรู้และสื่อ

3.1. ความหมายของการรับรู้

การรับรู้ เป็นกระบวนการทางจิตวิทยาพื้นฐานของบุคคล ถ้าปราศจากการรับรู้บุคคลจะไม่สามารถมีความจำ ความคิด หรือเกิดการเรียนรู้ การรับข้อมูลของบุคคลจะมีผลทำให้บุคคลมีพฤติกรรมและการปฏิบัติแตกต่างกันไป (ลาดทองใบ ภูอภิรมย์ .2529.อ้างในจักรกฤษณ์ พิญาพวงษ์.2545)

จักรกฤษณ์ พิญาพวงษ์ (2545) ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้ การรับรู้ หมายถึงความสามารถในการที่จะรับรู้ในกระบวนการสื่อสาร รวมทั้งการแปลความหมายของข่าวสารได้ถูกต้องในสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวบุคคลจึงมีความสำคัญมากต่อการดำรงชีวิตของผู้รับรู้ ผู้ที่มีการรับรู้ดีจะทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ดีและยังส่งผลต่อกระบวนการสื่อสารกับผู้อื่น และสังคมหน่วยใหญ่

โดยอาจจะสรุปความหมายได้ดังนี้ การรับรู้ หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ข้อมูลหรือข่าวสารที่ได้จากผู้ส่งข้อมูล โดยมีความเข้าใจที่ตรงกันกับผู้ส่งสาร รวมทั้งมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

3.2. กระบวนการรับรู้ มีขั้นตอนที่สัมพันธ์กันดังนี้

เมื่อสิ่งเร้ามากระทบอวัยวะรับสัมผัสของอินทรีย์ อาจจะเป็นหู ตา จมูก ลิ้น กายสัมผัส ประสาทสัมผัสจะส่งกระแสไปยังระบบประสาทส่วนกลาง ซึ่งมีศูนย์กลางอยู่ที่สมอง หลังจากนั้นจะมีการแปลความหมายออกมาเป็นความรู้ ความเข้าใจ โดยอาศัยความจำ ความรู้เดิม (past knowledge) ประสบการณ์เดิม (past experience) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบุคคล แต่ละคนว่า มีความแตกต่างกันมากหรือร่อย ถ้าบุคคลใดมีความจำดี ไม่ลืมง่ายในสิ่งที่เคยทำไปแล้ว เมื่อมีการเร้าครั้งใหม่ของสิ่งเร้าเดิม ก็อาจทำให้บุคคลนั้นรับรู้ได้เร็วและชัดเจนมากขึ้น นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับลักษณะทางสังคม ความต้องการ ค่านิยม ทักษะคติ บุคลิกภาพของแต่ละบุคคล ซึ่งแตกต่างกัน (กรรณิการ์ ภูประเสริฐ, 2535 อังในจักรกฤษณ์ พิญญาพงษ์, 2545)

ช่องทางเพื่อการประชาสัมพันธ์

นภาพร พงษ์ชัยไกรกิติ ((2552). อังใน กชพร ตันทะสุวรรณและคณะ. 2555) ระบุว่าสื่อหรือช่องทางเพื่อการประชาสัมพันธ์ นักประชาสัมพันธ์ จึงจำเป็นต้องศึกษา ค้นคว้าประเภทสื่อเพื่อศึกษาคุณลักษณะและการเข้าถึงกลุ่มประชาชนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งคำว่า “สื่อ” มาจากคำว่า medium หรือ media เป็นภาษาละติน แปลว่า กลาง อยู่ตรงกลางสิ่งที่อยู่ตรงกลาง แต่เมื่อนำมาใช้ในภาษาอังกฤษก็มีความหมายกว้างออกไป จนรวมถึงวิธี (means) สิ่งแวดล้อมห่อหุ้ม (environmental element) ซึ่งได้มีการแบ่งสื่อตามเกณฑ์ ตามประเภทต่างๆ ได้เป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. แบ่งตามวิวัฒนาการ ได้แก่ สื่อประเพณี สื่อมวลชน สื่อเฉพาะกิจ

2. แบ่งตามบทบาทหน้าที่ทางสังคม ได้แก่ สื่อข่าวสาร สื่อการศึกษา สื่อบันเทิง

3. แบ่งตามประสาทที่ใช้ในการรับสาร ได้แก่ สื่อโสต สื่อทัศน์ สื่อโสตทัศน์

4. แบ่งตามบทบาทหน้าที่ทางเทคนิค ได้แก่ สื่อถ่ายทอดสาร สื่อบันทึกสาร

5. แบ่งตามเครื่องหมายสื่อสาร ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อบันเทิงเสียงหรือภาพ

จากทฤษฎีการรับรู้และสื่อ นั้นเครื่องมือในการสื่อสารเรื่อง ผลเสียของยาเสพติด: กรณีเกมกล่อง เป็นสื่อทางการศึกษาที่ให้ความบันเทิง และสามารถถ่ายทอดเนื้อหาเกี่ยวกับผลเสียของยาเสพติดให้แก่ผู้เล่นได้ดี

4. ผลกระทบของสารเสพติด

ศูนย์วิชาการด้านยาเสพติด. (2557). ระบุว่าปัญหาการติดยาเสพติด เป็นปัญหาสำคัญโดยอาจจะสรุปได้ 4 ประเด็นดังนี้

1. ด้านสุขภาพอนามัย ผู้ตกเป็นทาสสารเสพติดเกือบทุกประเภทร่างกายจะซูบซีด ผอมเหลือง เหลือแต่หนังหุ้มกระดูก ความคิดอ่านช้า ความจำเสื่อม ขาดสติ อาเจียน นอนไม่หลับ เบื่ออาหาร และเสียชีวิตในที่สุด

2. ด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากสารเสพติดทุกประเภทผู้เสพจะต้องเพิ่มยาให้มากขึ้นตลอดเวลาและหยุดเสพไม่ได้ ดังนั้นจึงต้องสูญเสียเงินทองสำหรับซื้อยามาเสพไม่มีที่สิ้นสุด ร่างกายไม่แข็งแรง ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ดังเช่นคนปกติทั่วไป

ครอบครัวและรัฐต้องสูญเสียแรงงานไป ดังนั้น จึงส่ง
ผลเสียหายต่อเศรษฐกิจ ทั้งของตนเอง ครอบครัว
และประเทศชาติโดยส่วนรวม

3.ด้านสังคม สารเสพติดยังเป็นตัวก่อให้เกิด
ปัญหาสังคมอย่างมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหา
อาชญากรรม เพราะผู้ติดยาจำเป็นต้องใช้เข็มสำหรับ
ฉีดยาเสพติดเป็นประจำทุกวัน และจำเป็นต้องเพิ่ม
ปริมาณขึ้นอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น การประกอบอาชีพ
สุจริตต่างๆ ไปนั้นย่อมเป็นการยากที่จะหาเงินมาซื้อ
สารเสพติดได้อย่างพอเพียง และในสภาพความเป็น
จริงผู้ติดยาจะไม่มีใครคบค้าหรือร่วมสมาคมด้วยเหตุ
นี้จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการประกอบอาชญากรรม
โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชญากรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน
นอกจากนั้นยังเป็นสาเหตุของปัญหาสังคมอื่นๆ อีก
มากมาย เช่น ปัญหาวัยรุ่น ปัญหาการพนัน ปัญหา
ครอบครัว ปัญหาการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ เป็น
ต้น

4.ด้านความมั่นคงของชาติ ความร้ายแรง
ของสารเสพติดมีผลโดยตรงต่อความมั่นคงของ
ประเทศชาติเป็นอย่างมาก เพราะถ้าประเทศใดมี
ประชากรติดสารเสพติดจำนวนมาก ประเทศนั้นก็จะ
อ่อนแอ เศรษฐกิจเสียหาย มีปัญหาสังคมต่างๆ
เหล่านี้ย่อมไม่เป็นผลดีต่อความมั่นคงของประเทศ

จากผลกระทบของสารเสพติด ซึ่งประเด็น
ปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งตัวผู้เสพรวมถึงบุคคลรอบข้างที่จะ
ได้ปัญหาอันเกิดจากการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด
ตลอดจนขนาดของปัญหานั้นอาจจะเริ่มจากระดับ
บุคคลจนแต่จะมีผลกระทบจนถึงระดับประเทศ
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.สามารถเผยแพร่เกมในการให้ความรู้เรื่อง
ผลเสียของยาเสพติด

2.ผลที่จะทำให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความ
ตระหนักถึงผลเสียของยาเสพติด

3.สามารถพัฒนารูปแบบการสื่อสารเรื่อง
ผลเสียของยาเสพติดให้กับนักเรียนในระดับ
ประถมศึกษาเข้าใจและตระหนักถึงผลเสียของยาเสพติด

วิธีการดำเนินวิจัย

การพัฒนาเครื่องมือในการสื่อสารเรื่อง
ผลเสียของยาเสพติด: กรณีเกมทดลอง เป็นการวิจัยเชิง
ทดลอง ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินงาน 2 ขั้นตอน
ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนในการพัฒนาเครื่องมือ
ในการสื่อสารเรื่อง ผลเสียของยาเสพติด: กรณีเกม
ทดลอง

1.1. ทบทวนวรรณกรรม

1.2. พัฒนาเกมต้นแบบ

1.3. ตรวจสอบความสอดคล้องของ
เกมกับเนื้อหาที่ต้องการจะสื่อสาร โดยที่ปรึกษา

1.4. ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนการทดสอบเครื่องมือ
ในการสื่อสารเรื่อง ผลเสียของยาเสพติด: กรณีศึกษา
เกมทดลอง

2.1. กลุ่มประชากร

นักเรียนระดับประถมศึกษา

2.2. กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนระดับประถมศึกษา
จำนวน 32 คน เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีการแจกแจง
แบบโค้งปกติ

2.3. วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง และสอบถามความเต็มใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมในงานวิจัย โดยให้ครูระดับประถมศึกษาเป็นผู้พิจารณา

2.4. ขั้นตอนการวิจัย/วิธีการทดลอง

1. พัฒนาแบบประเมินความรู้ก่อน และหลังเล่นเกมของนักเรียน

2. ทดสอบก่อนเล่นเกม

3. เล่นเกมกลุ่มละ 4-5 คน

4. ทดสอบก่อนเล่นเกม และ สัมภาษณ์ข้อบกพร่องของเกม

5. ปรับปรุงให้มีความเหมาะสม

2.5. เครื่องมือในการวิจัย

1. เกมทดลอง ที่ได้จากการพัฒนาใน ขั้นตอนที่ 1 ของงานวิจัย

2. แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดก่อนและหลังเล่นเกมของนักเรียน จากคู่มือในการเล่นและเนื้อหาบางส่วน แบบถูกผิด จำนวน 15 ข้อ โดยจะแบ่งข้อถูกจำนวน 8 ข้อ และ ข้อผิดจำนวน 7 ข้อ รวมทั้งข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิด โดยมีรายละเอียดดังนี้

ข้อถูก ได้แก่ ข้อที่ 1.กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดมีจำนวน 19 ฉบับ ข้อที่ 2. ถ้าชี้เบาะแสจนสามารถจับผู้กระทำผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด จะได้สินบนนำจับ ข้อที่ 4. การไม่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ที่ป้องกันหรือปราบปรามยาเสพติด ถือว่ามีความผิดตามกฎหมาย ข้อที่ 5. การขัดขวางการ

จับกุมในคดียาเสพติดถือว่ามีความผิดตามกฎหมาย ข้อที่ 8. ใช้อุบายให้บุคคลอื่น ชน ย้าย ยาเสพติด ถือว่ามีความผิดตามกฎหมาย ข้อที่ 10. ผู้เสพยาเสพติดให้โทษ ไม่ยอมรับการบำบัด ถือว่ามีความผิดตามกฎหมาย ข้อที่ 12. ไม่ปฏิบัติตามหนังสือขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่เจ้าหน้าที่ที่ป้องกันหรือปราบปรามยาเสพติด ถือว่ามีความผิดตามกฎหมาย ข้อที่ 13. ไม่ให้ถ้อยคำเจ้าหน้าที่เจ้าหน้าที่ที่ป้องกันหรือปราบปรามยาเสพติด ตามที่เจ้าหน้าที่ร้องขอ ถือว่ามีความผิดตามกฎหมาย

ข้อผิด ได้แก่ ข้อที่ 3. การตรวจสอบจำนวนยาเสพติด จะนับจากน้ำหนักที่ชั่งได้ ทั้งสดและแห้ง ข้อที่ 6. เปิดเผยความลับทางราชการ ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ถือว่าไม่มีความผิดตามกฎหมาย ข้อที่ 7. การมียาเสพติดไว้ในครอบครอง ถ้าไม่เสพ ถือว่าไม่มีความผิดตามกฎหมาย ข้อที่ 9. ใช้อุบายให้บุคคลอื่นเสพยาเสพติด ถือว่าไม่มีความผิดตามกฎหมาย ข้อที่ 11. เปิดเผยข้อมูลผู้ที่รับการบำบัด เพื่อให้เลิกยาเสพติด ถือว่าไม่มีความผิดตามกฎหมาย ข้อที่ 14. ปกปิดข้อมูลทางการเงินที่ได้มาจากการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ถือว่ามีความผิดตามกฎหมาย ข้อที่ 15 คนไทยทำผิดในต่างประเทศ ต้องใช้กฎหมายต่างประเทศ

3. แบบสัมภาษณ์ข้อบกพร่องของเกม ประกอบด้วย

1. รูปแบบเกม เช่น จำนวนช่อง การวางเงื่อนไขในการเล่น สีสันของเกม

2. ความเหมาะสมของเนื้อหาที่ใส่ในเกม เช่น เนื้อหาของเกม ความ

เหมาะสมในการประยุกต์เนื้อหากฎหมายมาใส่ใน
เกม

3. ความสนุกของเกม

2.6. ระดับการวัดการแปลผลตามหลักของ
การแบ่ง อันตรภาคชั้น ตามเกณฑ์ของ Best (1977)
ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80 คะแนน
หมายถึง ผลการประเมินความพึงพอใจรูปแบบเกม
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81-2.60 คะแนน
หมายถึง ผลการประเมินความพึงพอใจรูปแบบเกม
อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61-3.40 คะแนน
หมายถึง ผลการประเมินความพึงพอใจรูปแบบเกม
อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41-4.20 คะแนน
หมายถึง ผลการประเมินความพึงพอใจรูปแบบเกม
อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21-5.00 คะแนน
หมายถึง ผลการประเมินความพึงพอใจรูปแบบเกม
อยู่ในระดับมากที่สุด

2.7. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา โดย
บรรยายค่า ความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ค่าสูงสุด ค่าสุด ในอธิบายข้อมูล

2. วิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ย
t-test ของคะแนนการทดสอบความรู้ก่อนและหลัง
เล่นเกม

ผลการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้จะแบ่งผลการศึกษออกเป็น 4
ส่วน ดังนี้

1. ผลการพัฒนาเครื่องมือในการสื่อสารเรื่อง
ผลเสียของยาเสพติด (เกมมหาเศรษฐีห่างไกลยาเสพติด)

1.1. วิธีการเล่น เกมมหาเศรษฐีห่างไกลยา
เสพติด

ในการซื้อขายบ้าน ที่ดินและ
กิจการต่างๆ เพื่อหวังผลกำไรในการเก็บค่าเช่าจากผู้
เล่นคนอื่น ฉะนั้น การปลูกบ้าน หรือ โรงแรม บนที่ดิน
แต่ละแปลง ยิ่งทำให้เก็บค่าเช่าได้มากขึ้น เป็นลำดับ
ในระหว่างเล่น บางครั้งผู้เล่นอาจจะประสบกับ
เหตุการณ์ต่างๆ ตามที่ระบุไว้ในบัตร ประตูดวง หรือ
หีบสมบัติ ซึ่งเกิดขึ้นเหมือนชีวิตจริง โดยจะกำหนด
เหตุการณ์ที่เกิดปัญหาหรือช่วยเจ้าหน้าที่ในการ
จัดการปัญหา ยาเสพติด

1.2. อุปกรณ์การเล่น (สำหรับผู้เล่น 2- 6 คน)

1. กระดานสำหรับเดิน 2. บ้าน 3.
โรงแรม 4. ตัวเดิน 5. โฉนดที่ดิน 6. ธนบัตร 7. บัตร
ประตูดวง 8. บัตรหีบสมบัติ 9. คำถามเกี่ยวกับ
กฎหมายยาเสพติด 10. ลูกเต๋า 11. คู่มือกฎหมายที่
เกี่ยวข้องกัยยาเสพติด จำนวน 5 เล่ม

1.3. วิธีการเล่นเกม

วิธีการเล่นเกมจะมีรูปแบบ
เหมือนกับการเล่นเกมเศรษฐีทั่วไป แต่จะแตกต่าง
ตรงที่การเดินทางในแต่ละรอบผู้เล่นจะต้องตอบ
คำถามเพื่อที่จะรับเงินในแต่ละรอบ โดยสามารถเปิด
คู่มือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกัยยาเสพติดได้ หากตอบ

ผิจะไม่ได้รับเงินในรอบนั้นๆ โดยจะมีลักษณะเกม
ดังรูปที่ 2

รูปที่ 2 กระดานเกมมหาเศรษฐีห้างไกลยาเสพติด

2.ผลการทดสอบความรู้ก่อนและหลังเล่นเกม ซึ่งพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเล่นเกมเท่ากับ 8.71 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.87 คะแนน และหลังการเล่น เกม พบว่ามีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 12.25 คะแนน และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.48 คะแนน รายละเอียดดังตาราง

ตารางที่ 1 แสดงผลคะแนนเฉลี่ยการทดสอบความรู้ก่อนและหลังเล่นเกม

	ก่อนเล่น (คะแนน)	หลังเล่น (คะแนน)
\bar{X}	8.71	12.25
S.D.	1.87	1.48

3.ผลวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ย t-test ของคะแนนการทดสอบความรู้ก่อนและหลังเล่นเกม

ผลสัมฤทธิ์จากการเรียนรู้ผ่านเครื่องมือในการสื่อสารเรื่อง ผลเสียของยาเสพติด: กรณีเกมกล่อง พบว่า คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ในเรื่องความรู้เกี่ยวกับโทษของยาเสพติดก่อนเล่นและหลังเล่น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.00 โดยมีค่าเฉลี่ย ผลสัมฤทธิ์ในเรื่องความรู้เกี่ยวกับโทษของยาเสพติดหลังเล่นเกมสูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนได้รับการเล่นเกม

ตารางที่ 2 แสดงผลวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ย t-test ของคะแนนการทดสอบความรู้ก่อนและหลังเล่นเกม

แบบทดสอบ	N	\bar{X}	S.D.	t-test
ก่อนเรียน	32	8.71	1.87	8.63***
หลังเรียน	32	12.25	1.48	

(df=31,sig.(2-tailed)=0.00

4.ผลการประเมินความเหมาะสมของเกม โดยประกอบ 3 ประเด็นดังนี้

รูปแบบของเกม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.60 คะแนน

เนื้อหาที่ได้รับจากการเล่นเกม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดโดยมีเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49 คะแนน

ความสนุกของเกม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดโดยมีเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47 คะแนน

ความเหมาะสมของเกมในภาพรวม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดโดยมีเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.55 คะแนน

เยาวชน.คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์.

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ศูนย์วิชาการด้านยาเสพติด.ผลกระทบของสารเสพ

ติด.สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ

ปราบปรามยาเสพติด (ออนไลน์)

http://nctc.oncb.go.th/new/index.php?option=com_content

&view=article&id=1122:2555-02-21-02-m-

s&catid=239:all-content&Itemid=270 วันที่เข้าถึง

วันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2557

Best, John w. (1977). **Research in Education**. 3

rd.ed., Englewood Cliffs, New

Jersey, Prentice-Hall, Inc.

การพัฒนาตัวแบบตรวจสอบการบุกรุกบนเครือข่ายเฉพาะบริเวณ

The Development of Intrusion Detection System Model on Local Area Network

จิรวินญ์ ติเจริญชิตพงศ์¹ ชนินทร์ เอี่ยมสะอาด²

¹สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, jirawin.de@northbkk.ac.th

²สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, chanin.ia@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

ในปัจจุบันอินเทอร์เน็ตมีบทบาทสำคัญต่อการทำงานและทำกิจกรรมต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนได้มีการนำระบบเครือข่ายเข้ามาเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต ทำให้สามารถใช้งานได้อย่างสะดวก แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นตามมาก็คือความปลอดภัยของเครือข่ายที่ผู้ใช้งานบางคนอาจไม่ได้ตระหนักเห็นถึงความสำคัญของการเปิดแชร์ไฟล์หรือช่องโหว่ในระบบเครือข่ายที่อาจมีการขโมยข้อมูลหรือการเข้าถึงข้อมูลโดยไม่ได้รับอนุญาตได้

จากปัญหาดังกล่าวทำให้องค์กร ต้องมีวิธีการในการลดความเสี่ยง โดยใช้ไฟร์วอลล์ (Firewall) ซึ่งช่วยป้องกันอันตรายต่างๆ จากผู้ใช้งานภายนอกเครือข่ายที่เข้ามาใช้งานทรัพยากรระบบภายในเครือข่าย แต่ไม่ถึงกับป้องกันได้สมบูรณ์ดังนั้น เพื่อที่จะเพิ่มประสิทธิภาพและความน่าเชื่อถือ ในการตรวจสอบผู้บุกรุกเครือข่าย และช่วยลดความเสียหายให้องค์กร จึงจำเป็นต้องหาวิธีการป้องกันและรักษาความปลอดภัยภายในองค์กร โดยระบบตรวจสอบการบุกรุก (Intrusion Detection System) ถือว่าเป็นเทคโนโลยีในการรักษาความปลอดภัยที่ได้รับ ความสนใจที่จะทำการศึกษาค้นคว้าและทำการวิจัย เนื่องจากสามารถติดตามตรวจสอบพฤติกรรมของเหตุการณ์ที่มีความผิดปกติจากผู้ไม่หวังดีทำการโจมตีระบบเครือข่ายและข้อมูล

งานวิจัยให้ความสำคัญในเรื่องของประสิทธิภาพของตัวต้นแบบของระบบตรวจจับการบุกรุกโดยใช้วิธีการคัดเลือกและจำแนกข้อมูลเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจจับการบุกรุกโดยการสร้างตัวจำแนกจะมีการเรียนรู้จากชุดข้อมูล NSL-KDD ในการฝึกสอน และสร้างโมเดลของตัวต้นแบบในการตรวจจับการบุกรุก เพื่อให้สามารถจำแนกการบุกรุกแบบ DOS, R2L, U2R และ PROBE ที่มีประสิทธิภาพ ด้วยค่าความแม่นยำ (Precision) และค่าความถูกต้อง (Accuracy) ไม่น้อยกว่า 98%

คำสำคัญ: การตรวจสอบการบุกรุก, เครือข่ายเฉพาะบริเวณ

Abstract

Nowadays, the internet has significantly played an important role for working in operation and several activities of both public and private which are connected over network system. This allows users to access network system easily. However, a security problem was occurred by someone who wasn't realize on the importance of file sharing or vulnerability over it that be subjected to data theft or unauthorized access.

In spite of the problem mentioned above, organization must prepared the way as tool to reduce risk by using a firewall to prevent any dangerous cause from outside of the network who access resource sharing but partly affordable. Thus, improving the efficiency and reliability has taken into account in case of network intrusion detection that reduces the outbreak for the organization. Therefore, avoidance of any damage that called intrusion detection system was introduced as technological security tool for studying and researching. This system has been used to investigate of abnormal behavior incident of threats from malicious users do not, existed.

The research design pays close attention to the efficiency performance of intrusion detection model by using selection method and data classification to optimize intrusion detection. The classification will be trained from the series NSL-KDD, and create a hybrid model, which be able to classify intrusion DOS, R2L, and U2R PROBE, efficiently. By this it means that, not less than 98% has been reached of the precision and accuracy.

Keywords: Intrusion Detection System, Local Area Network

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันอินเทอร์เน็ตมีบทบาทสำคัญต่อการทำงานและทำกิจกรรมต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนได้มีการนำระบบเครือข่ายเข้ามาเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต ทำให้สามารถใช้งานได้อย่างสะดวก แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นตามมาก็คือความปลอดภัยของเครือข่ายที่ผู้ใช้งานบางคนอาจไม่ได้ตระหนักเห็นถึงความสำคัญของการเปิดแชร์ไฟล์หรือช่องโหว่ในระบบเครือข่ายที่อาจมีการขโมยข้อมูลหรือการเข้าถึงข้อมูลโดยไม่ได้รับอนุญาตได้

เนื่องจากปัจจุบันมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์เป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากมีข้อมูลของแต่ละองค์กรเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก สำหรับแต่ละองค์กรที่ต้องการแลกเปลี่ยนข้อมูลนั้นจะต้องมีการสร้างระบบเครือข่ายขึ้นและมีการเชื่อมโยงถึงกัน จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้เกิดระบบเครือข่ายขึ้นจำนวนมาก ซึ่งข้อมูลที่ส่งไปมาระหว่างองค์กรหน่วยงานจะต้อง

ได้รับความปลอดภัยสำหรับข้อมูลที่สำคัญหรือส่งไปถึงผู้รับอย่างถูกต้อง ในการส่งข้อมูลบนระบบเครือข่ายก็ต้องมีการเฝ้าระวังดูแลข้อมูล ซึ่งถือว่าเป็นการรักษาความปลอดภัยให้กับระบบเครือข่ายที่อาจจะถูกบุกรุกในรูปแบบต่างๆ ทั้งภายนอกและภายในระบบเครือข่ายจากกลุ่มคนบางกลุ่มที่ต้องการจะดูแลข้อมูล ขโมยข้อมูล หรือแม้แต่จะทำลายข้อมูล ทำให้องค์กร หน่วยงานต้องให้ความสำคัญ แต่การบุกรุกเข้ามาในเครือข่ายหรือทำลายมีมากมายมีทั้งที่เป็น virus worm และรูปแบบอื่นๆ ซึ่งการบุกรุกหรือทำลายข้อมูลบางรูปแบบไม่สามารถรักษาความปลอดภัยและตรวจสอบได้ครบถ้วน จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้ต้องมีการรักษาความปลอดภัยโดยการตรวจจับการบุกรุกเพื่อที่จะทำให้เพิ่มประสิทธิภาพในการรักษาความปลอดภัยให้กับระบบเครือข่ายมากยิ่งขึ้น

จากปัญหาดังกล่าวทำให้องค์กร ต้องมีวิธีการในการลดความเสี่ยง โดยใช้ไฟร์วอลล์ซึ่ง (Firewall) ซึ่งช่วยป้องกันอันตรายต่างๆ จากผู้ใช้งาน

ภายนอกเครือข่ายที่เข้ามาใช้งานทรัพยากรระบบภายในเครือข่าย แต่ไม่ถึงกับป้องกันได้สมบูรณ์ ดังนั้น เพื่อที่ ทำให้เพิ่มประสิทธิภาพและความน่าเชื่อถือ ในการตรวจสอบผู้บุกรุกเครือข่าย และช่วยลดความเสียหายให้แก่องค์กร จึงจำเป็นต้องหาวิธีการป้องกันและรักษาความปลอดภัยภายในองค์กร โดยระบบตรวจสอบการบุกรุก (Intrusion Detection System) ก็เป็นเทคโนโลยีในการรักษาความปลอดภัยที่ได้รับความนิยมที่จะทำการศึกษาค้นคว้าและทำการวิจัย เนื่องจากสามารถติดตามตรวจสอบพฤติกรรมของเหตุการณ์ที่มีความผิดปกติจากผู้ไม่หวังดีทำการโจมตีระบบเครือข่ายและข้อมูล

งานวิจัยให้ความสำคัญในเรื่องของประสิทธิภาพของระบบตรวจจับการบุกรุกโดยใช้วิธีการลดคุณลักษณะที่เหมาะสม เพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจจับการบุกรุกโดยการสร้างตัวจำแนกที่อาศัยวิธีการลดคุณลักษณะที่เหมาะสมร่วมกัน จำแนกข้อมูล โดยจะนำข้อดีของแต่ละวิธีการมาโหวตการลดคุณลักษณะที่เหมาะสม และเลือกใช้วิธีการจำแนกข้อมูลที่เหมาะสมเพื่อนำไปสร้างโมเดลในการตรวจจับการบุกรุกที่มีประสิทธิภาพ และทำการประเมินประสิทธิภาพ ด้วยค่าความถูกต้อง (Accuracy) และ ค่า F-measure

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อทำการลดคุณลักษณะที่เหมาะสมโดยใช้ชุดข้อมูล NSL-KDD
- 2.2 เพื่อหาประสิทธิภาพของตัวแบบ ด้วยค่าความแม่นยำ และค่าความถูกต้อง

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 เทคนิคที่นำเสนอมีประสิทธิภาพในการจำแนกข้อมูลการบุกรุกได้ถูกต้องไม่น้อยกว่า 98% โดยใช้การลดคุณลักษณะร่วมกันจำแนกข้อมูลหลายวิธี

4. ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยทำการลดคุณลักษณะที่เหมาะสม เพื่อให้ค่านำออกมีความถูกต้องและการประเมินประสิทธิภาพ จำแนกประเภทการบุกรุกให้มีค่าความถูกต้อง ซึ่งประกอบด้วย

4.1 การจำแนกการบุกรุกจะทำการจำแนก 4 ประเภท คือ Denial-of-Service (DOS), Remote to Local (R2L), User to Root (U2R) และ Probing

4.2 การทดสอบ ใช้ฐานข้อมูล NSL-KDD ซึ่งเป็นฐานข้อมูลเปิดสำหรับใช้ในการเรียนรู้ และการทดสอบโมเดลในการจำแนกข้อมูล

4.3 การลดคุณลักษณะ (Feature Selection) ใช้วิธี Information Gain, Gain Ratio, Symmetrical Uncertainty, Relief และ Filtered Attribute Evaluator

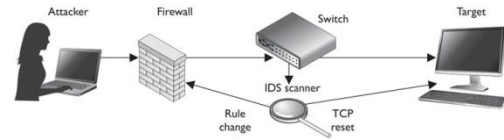
4.4 การทดสอบประสิทธิภาพในการจำแนกประเภทการบุกรุก ได้แก่ Support Vector Machine, Naïve Bayes และ Decision tree เพื่อใช้ในการวัด ความถูกต้อง (Accuracy) และ ค่า F-measure

4.5 ใช้แอปพลิเคชันทางด้าน Data Mining คือ Weka ในการทดสอบประสิทธิภาพของตัวแบบ

5. ประโยชน์ของการวิจัย

5.1 ได้โมเดลสำหรับการจำแนกการตรวจจับข้อมูลการบุกรุกที่ได้ผลลัพธ์แม่นยำโดยเฉลี่ยที่ดีกว่า ด้วยค่าความถูกต้องไม่น้อยกว่า 98%

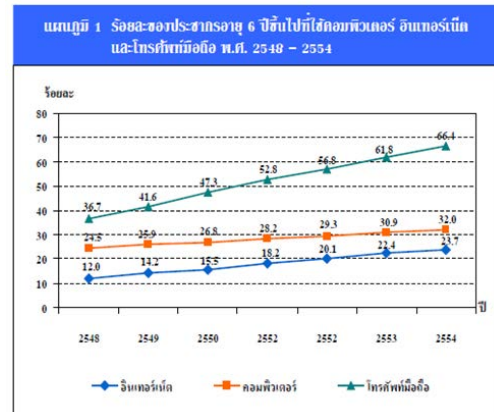
5.2 ได้โมเดลที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้สำหรับงานที่ต้องการประสิทธิภาพในการจำแนกข้อมูลการบุกรุก

6. ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

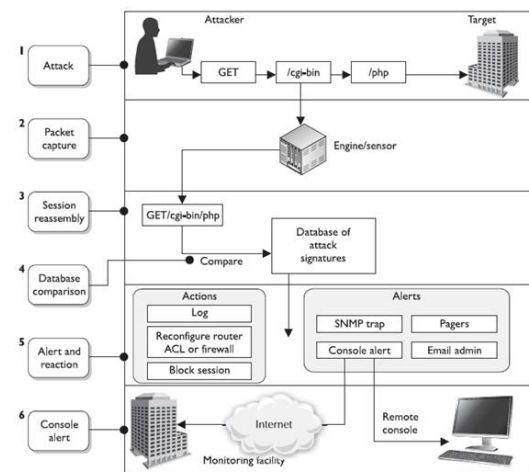
ความหมายของระบบตรวจสอบการบุกรุก ระบบตรวจสอบการบุกรุก (Intrusion Detection System) คือระบบที่ใช้สำหรับการเฝ้าระวังหรือตรวจสอบเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในระบบคอมพิวเตอร์หรือมีการบุกรุกในระบบเครือข่ายแล้วนำมาทำการวิเคราะห์เพื่อหาร่องรอยของการบุกรุกซึ่งหมายถึงการพยายามที่จะทำลายความลับ (Confidentially) ความคงสภาพ (integrity) และความพร้อมใช้งาน (availability) ของข้อมูลหรือการหลีกเลี่ยงระบบรักษาความปลอดภัยของระบบคอมพิวเตอร์หรือเครือข่าย การบุกรุกเกิดจากการที่ผู้บุกรุกเข้าถึงระบบจากอินเทอร์เน็ต หรือการที่ผู้ใช้ภายในที่พยายามจะทำในสิ่งที่ไม่ควรจะทำหรือไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่มีสิทธิ์หรือการที่ผู้ใช้พยายามที่จะใช้สิทธิพิเศษของตนเอง ในทางที่ผิดระบบตรวจจับการบุกรุก (IDS) จะทำหน้าที่ในการตรวจจับสิ่งผิดปกติเหล่านี้ แล้วรายงานให้ทราบพร้อมทั้งหยุดการบุกรุกได้ทันที

จากข้อมูลสำนักสถิติเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานสถิติแห่งชาติในปี พ.ศ. 2554 จะเห็นได้ว่าปริมาณผู้ใช้งานโทรศัพท์เพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 60 โดยคาดคะเนว่าปริมาณการใช้งานโทรศัพท์มือถือจะเพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 80 ในเวลาไม่เกิน 10 ปี ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ผู้ใช้งานโทรศัพท์มือถือจะมีความเสี่ยงในการที่จะมีผู้บุกรุกหรือผู้ไม่หวังดี มากขึ้นด้วย

รูปที่ 1 แสดงสถาปัตยกรรมระบบตรวจสอบการบุกรุก (IDS)[1]

รูปที่ 2 แสดงปริมาณการใช้งานคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์มือถือ[2]

รูปที่ 3 แสดงสถาปัตยกรรมระบบตรวจสอบการบุกรุกแบบพื้นฐานของ (NIDS)[1]

6.1 ความจำเป็นที่จะต้องใช้ระบบตรวจจับการบุกรุก

เมื่อคำนึงถึงเรื่องความปลอดภัยของคอมพิวเตอร์มักเป็นการยากในการมองภาพที่ชัดเจนว่า อะไรที่บ่งบอกได้ว่าการใช้งานคอมพิวเตอร์มีความปลอดภัย เนื่องจากความปลอดภัยของคอมพิวเตอร์เป็นสิ่งที่มองเห็นยากและยากต่อการวัด อย่างไรก็ตามการเปรียบเทียบความปลอดภัยของคอมพิวเตอร์กับการรักษาความปลอดภัยสถานที่ ในการรักษาความปลอดภัยของสถานที่นั้น นอกจากการจับบริเวณที่ต้องรักษาความปลอดภัยให้มีรั้วรอบขอบชิด มีกุญแจที่ใช้ล็อกประตูหรือทางเข้าออก สิ่งหนึ่งที่จะขาดไม่ได้คือการจัดให้มีบุคคลหรืออุปกรณ์ที่คอยตรวจสอบการละเมิดต่ออุปกรณ์และเครื่องกีดขวางที่จัดตั้งเพื่อความปลอดภัย ทั้งนี้เนื่องจากอาจมีผู้ไม่หวังดีพยายามบุกรุกโดยทำลายอุปกรณ์หรือเครื่องกีดขวางดังกล่าว ดังนั้นควรต้องอาศัยระบบที่ใช้ตรวจสอบเมื่อมีการทำลายหรือลวงล้าต่ออุปกรณ์หรือเครื่องกีดขวางที่ได้ติดตั้งไว้อีกหนึ่งชั้นหนึ่ง ตัวอย่างอุปกรณ์ที่ใช้ตรวจสอบเช่น ระบบสัญญาณเตือนขโมยที่ใช้ควบคู่กับรั้วที่แข็งแรง

ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ก็เช่นเดียวกัน บุคคลทั่วไปจะคิดว่า การมีกลไกในการควบคุมการใช้งานและการติดตั้งไฟร์วอลล์ (Firewall) ก็สามารถทำให้เครือข่ายคอมพิวเตอร์มีความปลอดภัย แต่อย่างไรก็ตาม การติดตั้งไฟร์วอลล์ (Firewall) ให้กับระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ก็เปรียบเสมือนการสร้างรั้วหรือกำแพงเพื่อตรวจสอบบุคคลที่จะเข้ามาในสถานที่ที่จะรักษาความปลอดภัยแต่หากมีบุคคลที่ไม่หวังดีสามารถปีนรั้วเข้ามาได้การรักษาความปลอดภัยโดยใช้รั้วก็หมดความหมาย ดังนั้นในการเพิ่มความปลอดภัยอีกประการหนึ่งคือการใช้ระบบ

ตรวจจับการบุกรุกซึ่งมีคุณลักษณะที่กล่าวมาในตอนต้น

6.2 องค์ประกอบสำหรับระบบตรวจจับการบุกรุก

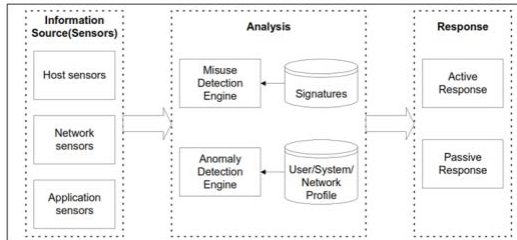
ถึงแม้ว่าปัจจุบันระบบตรวจจับการบุกรุกจะมีหลากหลายประเภท แต่ละประเภทมีลักษณะการทำงานและแนวทางในการวิเคราะห์เพื่อตรวจจับการบุกรุกที่แตกต่างกัน แต่ระบบตรวจจับการบุกรุกส่วนใหญ่จะมีองค์ประกอบและกระบวนการในการทำงานทั่วไปเหมือนกันคือ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบพื้นฐานดังนี้ [7]

6.2.1 Information Source (Sensor) ข้อมูลเหตุการณ์และข้อมูลการทำงานจากแหล่งข้อมูลต่างๆ จะถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์เพื่อตัดสินใจว่าเมื่อใดที่มีการบุกรุกเกิดขึ้น โดยแหล่งข้อมูลเหล่านี้จะนำมาจากข้อมูลในระดับต่างๆ ของระบบ เช่น ข้อมูลในระดับเครือข่าย ระดับเครื่องคอมพิวเตอร์ และโปรแกรมประยุกต์ที่มีการใช้งานอยู่ในระบบ

6.2.2 Analysis เป็นส่วนที่ทำหน้าที่ในการจัดการและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากแหล่งข้อมูลต่างๆ แล้วตัดสินใจว่าเหตุการณ์หรือการกระทำใดที่บ่งชี้ว่ากำลังมีการบุกรุกเกิดขึ้นหรือได้มีการบุกรุกเกิดขึ้นแล้วในระบบ โดยแนวทางที่ใช้ในการวิเคราะห์มีสองรูปแบบ คือ Anomaly Detection และ Misuse Detection

6.2.3 Response เป็นชุดของการกระทำเมื่อระบบตรวจจับการบุกรุกจับได้ว่ามีการบุกรุกเกิดขึ้น โดยการกระทำเหล่านี้สามารถจัดกลุ่มได้เป็นการกระทำแบบ active และ passive โดยการกระทำแบบ active จะก่อให้เกิดการกระทำอื่นๆ ที่จะตอบสนองต่อเหตุการณ์การบุกรุกนั้น โดยอัตโนมัติ เช่น การปรับค่าของเราเตอร์หรือโปรโตคอลในการบุกรุก เป็นต้น

ส่วนการกระทำแบบ passive จะเป็นการรายงานหรือแจ้งเตือนการบุกรุกไปยังบุคคลที่รับผิดชอบเพื่อแก้ไขปัญหา โดยอาศัยข้อมูลที่ได้รับรายงาน

รูปที่ 4 องค์ประกอบระบบตรวจจับการบุกรุก [4]

7. วิธีการดำเนินงาน

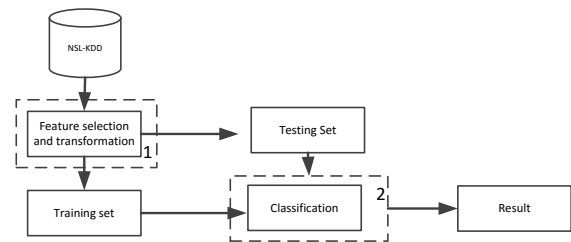
การนำเสนอวิธีการตรวจสอบและปรับปรุงประสิทธิภาพการตรวจสอบการบุกรุกโดยใช้การลดคุณลักษณะ จากนั้นจะนำการลดคุณลักษณะมาใช้ในการจำแนกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจำแนกการบุกรุก ได้ถูกต้อง โดยการประเมินประสิทธิภาพค่าของความถูกต้อง (Accuracy) ค่าความแม่นยำ (Precision) จากนั้นนำผลลัพธ์ที่ได้มาทดสอบทางด้านสถิติ ดังมีรายละเอียดเนื้อหาประกอบด้วยหัวข้อย่อย ดังนี้

7.1 การวิเคราะห์และจัดเตรียมข้อมูลเบื้องต้นเป็นขั้นตอนที่จะทำการจัดเตรียมข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลได้ตรงตามชนิดของข้อมูล

7.2 การลดคุณลักษณะ จะทำการลดคุณลักษณะ (Attribute) เพื่อใช้คุณลักษณะที่สำคัญในการนำไปใช้ในการฝึกสอนและทดสอบต่อไป

7.3 การฝึกสอนและทดสอบ เป็นการนำเอาข้อมูลมาทำการแบ่งออก 2 ส่วนคือ ในการฝึกสอน และหาประสิทธิภาพ คือ 60 และ 40 เปอร์เซนต์

7.4 การวัดประสิทธิภาพ ในการวัดประสิทธิภาพต่อไปนี้จะเป็นการนำเสนอเกี่ยวกับข้อมูลที่น่าสนใจในการทดลองประสิทธิภาพของโมเดลซึ่งผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลทดสอบ (Datasets) เป็นข้อมูลที่น่าสนใจเพื่อวัดผลอัลกอริทึมที่คิดค้นขึ้นมา หรือดัดแปลงใช้งาน รวมทั้งการฝึกสอน ดังภาพที่ 5 เป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาตัวแบบ

รูปที่ 5 กรอบแนวคิดในการพัฒนา

โดยใช้แอปพลิเคชันทางด้าน Data Mining มาช่วย โดยมีข้อมูลทั้งหมด 62,984 เรคคอร์ด ประกอบด้วย 41แอทริบิว 22 คลาส ซึ่งเป็น Dataset ของ NSL-KDD [6] โดยเป็นฐานข้อมูลที่ใช้ในวิจัยทางการโจมตีของระบบเครือข่าย โดยจะมีรูปแบบการโจมตี 4 รูปแบบหลักด้วยกัน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงลักษณะโดยรวมของการบุกรุกแต่ละรูปแบบ [5]

รูปแบบการบุกรุก	ลักษณะโดยรวมของการบุกรุกแต่ละรูปแบบ
Denial-of-Service (DOS)	เป็นการโจมตีที่มีการเรียกใช้งานหรือส่งแพ็กเก็ต (Packet) จำนวนมากไปยังเป้าหมาย ทำให้คิว (Queue) ของการให้บริการของเครื่องเป้าหมายเต็มจึงไม่สามารถให้บริการได้ตามปกติ รูปแบบการโจมตีที่นิยมใช้กัน ตัวอย่างเช่น SYN flood UDP Flood และ Smurf เป็นต้น
Remote to Local (R2L)	เป็นลักษณะการพยายามเข้าถึงระบบงานของเป้าหมายที่ไม่ได้อำนาจอนุญาตในการเข้าถึงเพื่อทำลายระบบงานของเป้าหมาย หรือเจาะระบบข้อมูล โดยรูปแบบการโจมตีที่นิยมใช้กัน เช่น การทลายพาสเวิร์ด เป็นต้น

User to Root (U2R)	เป็นลักษณะที่ผู้ใช้พยายามใช้งานสิ่งที่ไม่ได้รับอนุญาตในการเข้าถึงสิทธิ์สำหรับ Local Supper-User (Root) เช่น การโจมตี Buffer Overflow เป็นต้น
Probing	เป็นลักษณะการตรวจสอบและการตรวจเช็คข้อมูลบนเครือข่าย โดยจะทำการ สแกนหาจุดอ่อนหรือช่องโหว่ของเป้าหมาย เพื่อจำและนำมาเป็นข้อมูลในการโจมตี โดยรูปแบบการโจมตีที่นิยมใช้กัน เช่น Port Scanning

ตารางที่ 2 แสดงการกระจายประเภทการโจมตีแบบต่างๆ ในชุดข้อมูลที่ทดสอบ

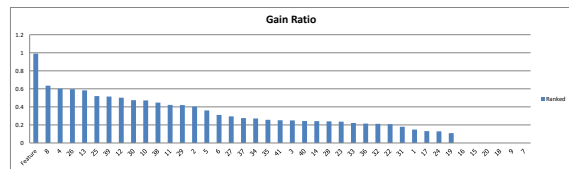
ประเภทการโจมตี	จำนวนเรคคอร์ดในชุดฝึกสอน	จำนวนเรคคอร์ดในชุดทดสอบ
Normal	13,449	9,711
Dos	9,234	5,741
Probe	209	2,199
R2L	2,289	1,106
U2R	11	37
Total	25,192	18,794

8. การลดคุณลักษณะ (Feature Selection)

เนื่องจากขนาดคุณลักษณะของการจำแนกประเภทการบุกรุกมีจำนวนมาก การลดคุณลักษณะจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่าง ในการงานวิจัยนี้ ได้ การคัดเลือกคุณลักษณะ feature selection จำนวน 41 คุณลักษณะ โดยจะทำการเลือกเฉพาะคุณลักษณะที่สำคัญมาใช้งาน ซึ่งมีขั้นตอนและวิธีการคัดเลือกคุณลักษณะซึ่งจะส่งผลให้การปรับปรุงประสิทธิภาพการตรวจจับการบุกรุกที่ดี โดยเริ่มต้นจากการนำชุดข้อมูล NSL-KDD มาทำการทดสอบ ด้วยการใช่วิธีการลดคุณลักษณะ ซึ่งการลดคุณลักษณะนี้จะมี การหาค่า Gain โดยมีการจัดเรียงอันดับจาก Feature ที่มีค่า Rank สูงสุด เรียงลงมาไปยังค่า Rank ที่มีค่าต่ำสุด ผลที่ได้จะนำค่าของ Feature ที่มีค่าไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของค่า Rank อาทิเช่นการคำนวณจากการ

เลือกของ Information Gain อันดับที่ 1-17 แล้วนำค่า Rank มารวมกันจะได้เท่ากับ 13.21 นำมาหารด้วยค่ารวม ผลลัพธ์ที่ได้เท่ากับ 82.82 % สำหรับในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ทำการนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการคำนวณเพื่อค่าโหวตกับวิธีการเลือกคุณลักษณะอื่นที่เหมาะสมต่อไป โดยผลของการเลือก feature selection แต่ละวิธีการมีดังนี้

8.1 ผลการลดคุณลักษณะของ Gain Ratio ในการคัดเลือก Attribute ที่จะนำมาใช้โดยใช้ Gain Ratio ทำการคัดเลือก Attribute ที่นำมาใช้ได้ดังรูปที่ 6

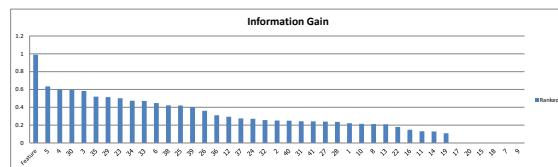

รูปที่ 6 ผลการลดคุณลักษณะของ Gain Ratio

รูปที่ 6 จะเป็นผลการลดคุณลักษณะของ Gain Ratio โดยจะสรุปภาพรวมของ Attribute ที่มีค่า Rank สูงสุดจากทางด้านซ้ายมือมาทางด้านขวามือที่ Rank ต่ำสุด จนครบ 41 Attribute ใน Attribute ลำดับที่ 15, 20, 18, 9 และ 7 จะมีค่า Rank เท่ากับ 0

8.2 ผลการลดคุณลักษณะของ Information Gain

ในการคัดเลือก Attribute อีกวิธีก็คือจะใช้ Information Gain ร่วมกับการจัด Rank หรืออันดับ เพื่อทำการคัดเลือก Attribute ที่เหมาะสมที่สุดเพื่อนำมาใช้งานผลที่ได้แสดงดังรูปที่ 7

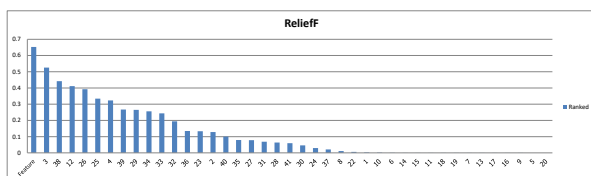

รูปที่ 7 ผลการลดคุณลักษณะของ Information Gain

จากรูปที่ 7 แสดงให้เห็นว่าผลลัพธ์การลดคุณลักษณะที่ได้จาก Information Gain โดยมีการจัดเรียงลำดับตาม Rank ที่มีค่าสูงสุดอันดับแรกคือ Attribute ลำดับที่ 5 ของชุดข้อมูล NSL-KDD ชื่อ src_bytes มีค่า Rank เท่ากับ 1.35 ผลลัพธ์ที่ได้จะเรียงตามลำดับค่า Rank จากค่าสูงสุดไปยังค่าต่ำสุด และได้เลือก Attribute ที่เป็นตัวแทนจาก 41 Attribute ได้เท่ากับ 17 Attribute ผลลัพธ์ที่ได้เท่ากับ 82.82 % โดยผลลัพธ์นี้จะนำไปใช้ในการโหวตต่อซึ่ง ผลการลดคุณลักษณะของ Information Gain โดยจะสรุปภาพรวมของ Attribute ทั้งหมดของ Information Gain โดยเรียงลำดับจากค่า Rank สูงสุดจากทางด้านซ้ายมือมาทางด้านขวามือที่ Rank ต่ำสุด จนครบ 41 Attribute ใน Attribute ลำดับที่ 20, 15, 18, 7 และ 9 จะมีค่า Rank เท่ากับ 0

8.3 ผลการลดคุณลักษณะของ ReliefF

การคัดเลือก Attribute วิธี ReliefF ซึ่งเป็นการเลือกมีการจัดลำดับเหมือนกับ 2 วิธีแรกก็คือการจัด Rank เรียงตามลำดับเพื่อทำการคัดเลือก Attribute ที่เหมาะสมที่สุดเพื่อนำมาใช้งานผลที่ได้แสดงดังรูปที่ 8

รูปที่ 8 ผลการลดคุณลักษณะของ ReliefF

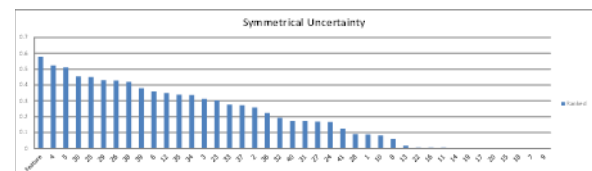
จากรูปที่ 8 แสดงให้เห็นว่าผลลัพธ์การลดคุณลักษณะที่ได้จาก ReliefF โดยมีการจัดเรียงลำดับตาม Rank ที่มีค่าสูงสุดอันดับแรกคือ Attribute ลำดับที่ 3 ของชุดข้อมูล NSL-KDD ชื่อ service มีค่า Rank

เท่ากับ 0.65 ผลลัพธ์ที่ได้จะเรียงตามลำดับค่า Rank จากค่าสูงสุดไปยังค่าต่ำสุด และได้เลือก Attribute ที่เป็นตัวแทนจาก 41 Attribute ได้เท่ากับ 12 Attribute ผลลัพธ์ที่ได้เท่ากับ 81.63 %

ReliefF โดยจะสรุปภาพรวมของ Attribute ทั้งหมดของ ReliefF โดยเรียงลำดับจากค่า Rank สูงสุดจากทางด้านซ้ายมือมาทางด้านขวามือที่ Rank ต่ำสุด จนครบ 41 Attribute ซึ่ง Attribute ลำดับที่ 20 และ 21 จะมีค่า Rank เท่ากับ 0

8.4 ผลการลดคุณลักษณะของ Symmetrical Uncertainty

ในการคัดเลือก Attribute อีกวิธีก็คือจะใช้ Symmetrical Uncertainty ร่วมกับการจัด Rank เพื่อทำการคัดเลือก Attribute ที่เหมาะสมที่สุดเพื่อนำมาใช้งานผลที่ได้จากการลดคุณลักษณะแสดงดังรูปที่ 9

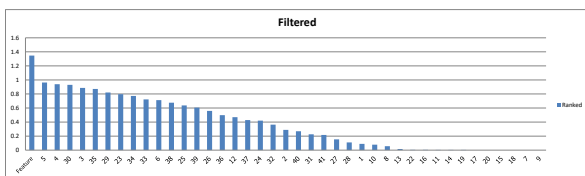
รูปที่ 9 ผลการลดคุณลักษณะของ Symmetrical Uncertainty

จากรูปที่ 9 แสดงผลลัพธ์การลดคุณลักษณะที่ได้จาก Symmetrical Uncertainty โดยมีการจัดเรียงลำดับตาม Rank ที่มีค่าสูงสุดอันดับแรกคือ Attribute ลำดับที่ 4 ของชุดข้อมูล NSL-KDD ชื่อ flag มีค่า Rank เท่ากับ 0.58 อันดับสองคือ src_bytes และอันดับสามคือ diff_srv_rate ผลลัพธ์ที่ได้จะเรียงตามลำดับค่า Rank จากค่าสูงสุดไปยังค่าต่ำสุด และได้เลือก Attribute ที่เป็นตัวแทนจาก 41 Attribute ได้เท่ากับ 18 Attribute ผลลัพธ์ที่ได้เท่ากับ 81.44 % ซึ่ง

ผลการลดคุณลักษณะของ Symmetrical Uncertainty โดยจะสรุปภาพรวมของ Attribute ทั้งหมดของ Symmetrical Uncertainty โดยเรียงลำดับจากค่า Rank สูงสุดจากทางด้านซ้ายมือมาทางด้านขวามือที่ Rank ต่ำสุด จนครบ 41 Attribute ซึ่ง Attribute ลำดับที่ 20, 15, 18, 7, 9 และ 21 จะมีค่า Rank เท่ากับ 0

8.5 ผลการลดคุณลักษณะของ Filtered

ในการคัดเลือก Attribute อีกวิธีสุดท้ายวิธีที่ 5 คือ Filtered วิธีนี้จะทำการจัด Rank เพื่อทำการคัดเลือก Attribute ที่เหมาะสมที่สุดเพื่อนำมาใช้งาน ผลที่ได้จากการลดคุณลักษณะแสดงดังรูปที่ 10

รูปที่ 10 ผลการลดคุณลักษณะของ Filtered

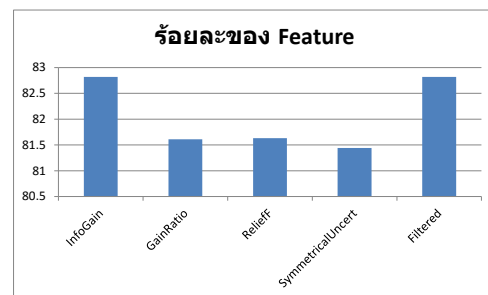
จากรูปที่ 10 แสดงผลลัพธ์การลดคุณลักษณะที่ได้จาก Filtered โดยมีการจัดเรียงลำดับตาม Rank ที่มีค่าสูงสุดอันดับแรกคือ Attribute ลำดับที่ 5 ของชุดข้อมูล NSL-KDD ชื่อ src_bytes มีค่า Rank เท่ากับ 1.35 อันดับสองคือ flag และอันดับสามคือ diff_srv_rate ผลลัพธ์ที่ได้จะเรียงตามลำดับค่า Rank จากค่าสูงสุดไปยังค่าต่ำสุด และได้เลือก Attribute ที่เป็นตัวแทนจาก 41 Attribute ได้เท่ากับ 23 Attribute ผลลัพธ์ที่ได้เท่ากับ 82.82 %

9.ผลการลดคุณลักษณะ (Feature Selection)

ผลจากการลดคุณลักษณะของแต่ละวิธีจะให้ผลไม่เหมือนกันเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการโน้มเอียงไปทางวิธีใดวิธีหนึ่ง จากภาพที่ 11 จะเห็นว่า Feature

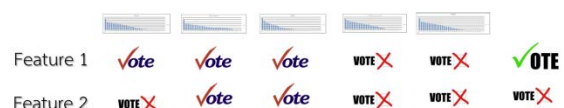
ที่ได้ทำการเลือกมาจาก 5 วิธีจะให้ผลลัพธ์ของคะแนนที่ได้จากการเลือก Feature มากกว่า 80% ขึ้นไป

จากรูปที่ 10 แสดงร้อยละของแต่ละ Feature ซึ่งผลที่ได้ของ Info Gain ร้อยละ 82.82 Gain Ratio ร้อยละ 81.61 ReliefF ร้อยละ 81.63 Symmetrical Uncert ร้อยละ 81.84 และ Filtered อยู่ที่ 82.82 ซึ่งเท่ากับ Info Gain สามารถสรุปได้ว่า Feature ที่เลือกสามารถเป็นตัวแทนของ Feature ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

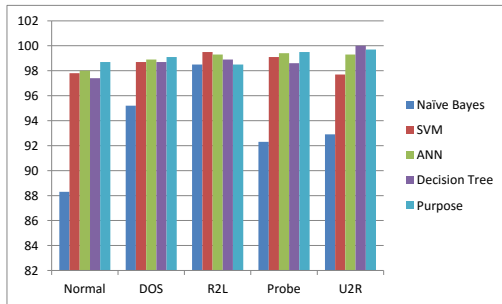

รูปที่ 11 ร้อยละของแต่ละ Feature

หลังจากการลดคุณลักษณะของแต่ละวิธีจะให้ผลไม่เหมือนกันเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการโน้มเอียงไปทางวิธีใดวิธีหนึ่ง ดังนั้นการที่จะเลือกใช้ Feature หรือ Attribute ใดนั้น การที่เลือกคุณลักษณะที่เหมาะสมนั้น จะต้องเป็นตัวแทนของ Feature ได้ดี เพื่อให้ได้ข้อสรุป Feature ที่จะทำการเลือกนั้นเหมาะสมจึงต้องมีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนที่ ต้องมีคะแนนรวมในการโหวตมากกว่า 3 คะแนนขึ้นไป

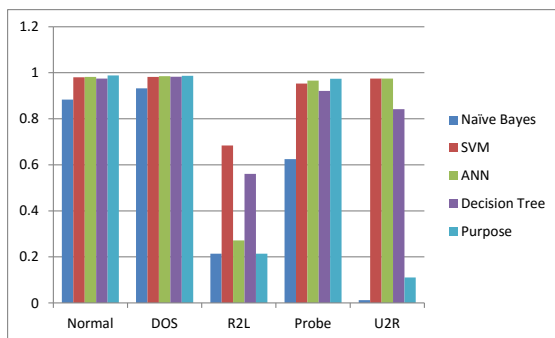

รูปที่ 12 การโหวตเลือก Feature ที่จะนำมาใช้

รูปที่ 13 สรุปผลค่า Accuracy แต่ละประเภทการโจมตี

จากรูปที่ 13 สรุปค่าของ Accuracy โดยทำการเปรียบเทียบวิธีการอื่นๆ จะเห็นได้ว่า การโจมตีแบบ DOS และ Probe มีค่า Accuracy สูงกว่าการจำแนกด้วยวิธีอื่น

รูปที่ 14 สรุปผลค่า F-Measure แต่ละประเภทการโจมตี

จากรูปที่ 14 เป็นการสรุปค่า F-Measure จะเห็นได้ว่า การโจมตีแบบ DOS และ Probe มีค่า F-Measure สูงกว่าวิธีการอื่นๆ ส่งผลให้ประสิทธิภาพของตัวต้นแบบทำได้ในการโจมตีแบบ DOS และ Probe ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาได้ต่อไป

10. สรุปผล

ผลจากการจำแนกประเภทการโจมตีทั้ง 4 รูปแบบสามารถสรุปได้ว่าการลด Feature สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการโจมตีของการใช้งานปกติหรือ Normal เท่ากับ 98.7 การโจมตีแบบ Dos เท่ากับ 99.1 และ การโจมตีแบบ Probe 99.5 ได้สูงกว่า

11. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากงานวิจัยในครั้งนี้เป็นการพัฒนาตัวแบบสำหรับตรวจสอบการบุกรุก โดยยังไม่มีมีการวัดประสิทธิภาพของความเร็ว และทดสอบกับข้อมูลจริง ซึ่งจะต้องมีการทดลองเพื่อให้ระบบสามารถเรียนรู้และตรวจสอบการบุกรุกแบบใหม่ๆ ให้มากยิ่งขึ้น

12. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ ด้วยความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยของมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพที่ได้รับความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี รวมถึงผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือซึ่งผู้วิจัยต้องขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ และท้ายสุดนี้ต้องขอขอบคุณมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพที่ได้ให้ทุนสนับสนุนในการทำวิจัยครั้งนี้

13. เอกสารอ้างอิง

- [1] S. Harris. (2008). *CISSP All-in-One Exam Guide*. Fourth Edition. The McGraw-Hill Companies.
- [2] สำนักสถิติเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2554). *สำรวจการมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในครัวเรือน พ.ศ.2554*. กรุงเทพฯ.
- [3] ชีรสุด ไพรินทรภา. (2555). *ระบบการจัดการกฎของระบบตรวจจับการบุกรุก*. สารนิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิศวกรรมเครือข่าย คณะวิทยาการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร.

- [4] ศุภโชค สุขเกษม. (2548). *การวิเคราะห์ข้อมูลกิจกรรมของระบบเพื่อตรวจจับการบุกรุก*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- [5] มารุต คำภักดี.(2555).*การสำรวจระบบตรวจจับการบุกรุกที่อยู่บนพื้นฐานของ Snort*.สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [6] พลอยพรรณ สอนสุวิทย์. (2552).*การพัฒนาขั้นตอนวิธีสำหรับการตรวจจับสิ่งผิดปกติบนการจราจรระบบเครือข่าย*. วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [7] Hung-Jen Liao a, Chun-Hung Richard Lin a,n, Ying-Chih Lin a,b, and Kuang-Yuan Tung (2012). *Intrusion detection system: A comprehensive review*. Journal of Network and Computer Applications.
- [8] Chirag Modi, Dhiren Patel, Bhavesh Borisaniya, Hiren Patel, Avi Patel, and Muttukrishnan Rajarajan. (2012). *A survey of intrusion detection techniques in Cloud*. Journal of Network and Computer Applications.

การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเอกชน

อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

The 21 st Century Learning Skills Development of Private School Teachers, Mueang District, Lamphun Province

นางพัทธนันท์ รชตะไพโรจน์¹, พนมพร จันทรบัญญา²

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาอีสเทอร์น, fa-patta@hotmail.com

² อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาอีสเทอร์น,
panomporc@hotmail.com

บทคัดย่อ:

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ครู จำนวน 120 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ย

ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยรวมและรายด้าน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่ามี การแสดงความคิดเห็นระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยดังนี้ ด้านทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและเสนอแนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 5 คน ครู จำนวน 120 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบที่มีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ครูขาดความตระหนักและกระตือรือร้นในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการแนวคิดรวมไปถึง การออกแบบหลักสูตร วิธีการสอน และวิธีการวัดผลตามแนวคิดทักษะในศตวรรษที่ 21 อีกทั้งขาดแรงจูงใจให้ครูเปลี่ยนแปลงรูปแบบการสอน

แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในโรงเรียนเอกชน จังหวัดลำพูน พบว่า 1. ควรมีการปรับทัศนคติ กระบวนทัศน์ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของครู ไม่ให้ยึดติดกับรูปแบบเดิม 2. สร้างให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยการจัดให้มีการอบรมในเรื่อง ทักษะการเรียนรู้

ในศตวรรษที่ 21 3. ผู้มีส่วนได้เสียร่วมวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย และทิศทางการจัดการศึกษาของโรงเรียน ท้องถิ่น โดยบูรณาการทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เข้าไปในหลักสูตร

4. จัดให้มีการประชุมครูเพื่อนำหลักสูตรสถานศึกษานำไปสู่ภาคปฏิบัติ โดยครูจะต้องมีการศึกษาเอกสารหลักสูตรสถานศึกษา วิธีการและสื่อการสอน แผนการสอน และส่งเสริมให้มีการใช้ห้องปฏิบัติการ แหล่งเรียนรู้ให้มากขึ้น

5. สร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ในการเพิ่มพูนสมรรถนะที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาการเรียนการสอนในเรื่อง ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยนำการจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) โดยมีการรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ ซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในสถานศึกษาสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล และ 6. นิเทศ ติดตามและประเมินผล

คำสำคัญ: การพัฒนา ทักษะการเรียนรู้ ศตวรรษที่ 21

Abstract

The research titled “The 21st Century Learning Skills Development of Private School Teachers, Mueang District, Lamphun Province with the 1st purpose was to investigate the 21st century learning skills development of private school teachers, Mueang District, Lamphun Province. The target group used in this study included 120 teachers. The tools used in this research were 5-rating scaled questionnaires analyzed by frequency, percentage, mean and standard deviation. Regarding the findings both the overall and each aspect, the respondents agreed that the opinion giving was at high level ranking according to the means, namely the 21st century learning skills, the design of the 21st century learning management and the process of the 21st century learning management. The 2nd purpose was to examine the problem conditions and suggest the ways how to develop the 21st century learning skills of private school teachers, Mueang District, Lamphun Province. The target groups used in this study comprised 5 administrators and 120 teachers. The tools used in this research were structured interviews analyzed by content analysis. The results showed that the teachers lacked awareness and enthusiasm in developing the 21st century learning skills due to lack of knowledge and understanding of the principles, concepts including curriculum design, teaching methodology and measuring methods based on the concepts of the 21st century skills. Moreover, there were not any incentives for the teachers to change their teaching methods. The ways how to develop the 21st century learning skills of private school teachers in Lamphun Province were as follows.

1. Attitude and paradigm should be adjusted for changing the teachers’ teaching behaviors to protect them from not sticking to the traditional ones.
2. The knowledge and understanding of the 21st century learning skills should be provided to the teachers by arranging the training titled “The 21st Century Learning Skills.”
3. The stakeholders should participate in analyzing the school curriculum to analyze the strengths and weaknesses and direction of managing the local school education by integrating the 21st century learning skills into the curriculum.
4. The teacher meetings should be arranged to put the school curriculum into practice. The teachers will have to study the school curriculum documents, methodology and teaching materials, lesson plans and much more usages of laboratory and learning sources should be promoted.
5. The learning organization in schools should be created to make learning and create knowledge enhancing capacity to cause a change in the learning and teaching

development titled “The 21st Century Learning Skills.” by using knowledge management (KM) for collecting knowledge available and scattering in individuals or documents developed systematically in order that everyone on campus can access knowledge and develop themselves to be knowledgeable people applying gained knowledge while working efficiently and effectively and 6. supervising, monitoring and evaluating should be performed.

Keywords

Development, Learning skills, The 21st century

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 โลกมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว อันสืบเนื่องมาจากการใช้เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ของทุกภูมิภาคของโลกเข้าด้วยกัน กระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีพของสังคมอย่างทั่วถึง ครูจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลก

โดยทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญที่สุด คือ ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เด็กในศตวรรษที่ 21 นี้ มีความรู้ ความสามารถ และทักษะจำเป็น ซึ่งเป็นผลจากการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ที่เป็นปัจจัยสนับสนุนที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ดังกล่าว ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) (วิจารณ์ พานิช ,2555, 16-21) ได้กล่าวถึงทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ดังนี้ สาระวิชาหลัก (Core Subjects) ประกอบด้วย ภาษาแม่ และภาษาสำคัญของโลก ศิลปะ คณิตศาสตร์ การปกครองและหน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์

วิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และประวัติศาสตร์ โดยวิชาแกนหลักนี้จะนำมาสู่การกำหนดเป็นกรอบแนวคิดและยุทธศาสตร์สำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาเชิงสหวิทยาการ (Interdisciplinary) หรือ หัวข้อสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยการส่งเสริมความเข้าใจในเนื้อหาวิชาแกนหลัก และสอดแทรกทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เข้าไปในทุกวิชาแกนหลัก ดังนี้

1. ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับโลก (Global Awareness) ความรู้เกี่ยวกับการเงิน เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ (Financial, Economics, Business and Entrepreneurial Literacy) ความรู้ด้านการเป็นพลเมืองที่ดี (Civic Literacy) ความรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy) ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Literacy)

2. ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม จะเป็นตัวกำหนดความพร้อมของนักเรียนเข้าสู่โลกการทำงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้นในปัจจุบัน ได้แก่ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา และการสื่อสารและการร่วมมือ

3. ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี
เนื่องด้วยในปัจจุบันมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อและเทคโนโลยีมากมาย ผู้เรียนจึงต้องมีความสามารถในการแสดงทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและปฏิบัติงานได้หลากหลาย โดยอาศัยความรู้ในหลายด้าน ดังนี้ ความรู้ด้านสารสนเทศ ความรู้เกี่ยวกับสื่อ ความรู้ด้านเทคโนโลยี

4. ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ในการดำรงชีวิตและทำงานในยุคปัจจุบันให้ประสบความสำเร็จ นักเรียนจะต้องพัฒนาทักษะชีวิตที่สำคัญ ดังต่อไปนี้ ความยืดหยุ่นและการปรับตัว การริเริ่มสร้างสรรค์ และเป็นตัวของตัวเอง ทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม การเป็นผู้สร้างหรือผู้ผลิต(Productivity) ความรับผิดชอบเชื่อถือได้ (Accountability) ภาวะผู้นำ และความรับผิดชอบ (Responsibility)

การที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ต้องอาศัยครูผู้สอนที่มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง โดยเฉพาะในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะแห่งอนาคตที่ครูควรมีทักษะและคุณลักษณะที่รองรับเข้าถึง เพื่อสร้างนวัตกรรมบริหารจัดการชั้นเรียนแนวใหม่อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน สอดคล้องหลักการจัดการศึกษาตาม มาตรา 22 ที่ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ซึ่งในปัจจุบันเป็นยุคที่โลกมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว อันสืบเนื่องมาจากการใช้เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆของทุกภูมิภาคของโลกเข้าด้วยกัน กระแส

การปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีพของสังคมอย่างทั่วถึง ครูจึงต้องมีการตื่นตัวและเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกศตวรรษที่ 21 ที่เปลี่ยนไปจากศตวรรษที่ 20 (ไวน์เบอร์เกอร์, อังในรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรืองและอชิป จิตฤกษ์, 2554, 114) กล่าวว่าการที่ผลสัมฤทธิ์ต่ำเกิดจากการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 20 ดังนั้น การที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ต้องอาศัยครูผู้สอนที่มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ มีเจตคติต่อวิชาชีพครูที่ดี มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง โดยเฉพาะในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะแห่งอนาคตใหม่ที่ครูต้องเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ มีทักษะและคุณลักษณะที่รองรับเข้าถึงเพื่อสร้างนวัตกรรมบริหารจัดการชั้นเรียนแนวใหม่ ในอันที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นเยาวชนในยุคใหม่ได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน และในขณะนี้

โรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน เป็นหน่วยงานที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ภายใต้การดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 จากการสัมภาษณ์ พัทธิธรา รัชตะไพโรจน์ (2558) ผู้อำนวยการโรงเรียนเลาหจิตรวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน พบว่า ปัจจุบันครูไม่สามารถจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ โดยครูพยายามค้นคว้าหาข้อมูล สารระ ข้อมูลต่างๆป้อนให้แก่ นักเรียน แต่ไม่เน้นการสร้างกระบวนการคิด หรือส่งเสริมทักษะต่างๆที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนแต่ละโรงเรียนก็มุ่งเน้นแต่การแข่งขันกัน

ทั้งผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมพื้นฐาน (O-net) และการสอบแข่งขันเข้าโรงเรียนที่มีชื่อเสียง ซึ่งผลสัมฤทธิ์ที่ได้หรือผลการสอบแข่งขันไม่ได้มาจากกระบวนการสอนที่มีประสิทธิภาพ แต่กลับมาจากการติวข้อสอบจากโรงเรียนหรือสถาบัน กวดวิชาต่างๆ สิ่งเหล่านี้เป็นปัญหาที่ส่งผลให้ ครูผู้สอนไม่ได้จัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะ ที่สำคัญ เช่น ทักษะทางปัญญา ทักษะทางสังคม และทักษะการใช้เทคโนโลยี อีกทั้งครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจที่เพียงพอ ซึ่งเป็นทักษะที่ครู/ผู้สอนไม่เคยได้เรียนรู้มาก่อน ขาดแคลนแหล่งข้อมูลความรู้ วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 ของครู โรงเรียนเอกชน อำเภอ เมือง จังหวัดลำพูน
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและเสนอแนวทางการ พัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของ โรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 ของครู โรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัด ลำพูน มีวิธีการวิจัยสรุปได้ดังนี้

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารจำนวน 5 คน และครู จำนวน 120 คน ของโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ในปีการศึกษา 2558

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู โรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน เป็นแบบ

สนับสนุน ขาดผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ อีกทั้งยังเป็น ทักษะที่วัดและประเมินได้ยาก จึงก่อให้เกิดปัญหา ในการจัดการเรียนการสอน

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะ ศึกษาการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู โรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ซึ่งผลการวิจัยที่ได้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการนำไป ปรับปรุงการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ต่อไป

มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และแบบสัมภาษณ์แบบที่มีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา โดยการ จัดหมวดหมู่ มีการนำเสนอในรูปแบบของความเรียง

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 ของครู โรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ การ พัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของ โรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยรวม และรายด้าน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่ามี การแสดงความคิดเห็นมาก โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านทักษะการเรียนรู้

โดยรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นว่ามี การแสดงความคิดเห็นระดับมาก โดยมีความรู้ความ เข้าใจในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยพบว่า ต้องเตรียมนักเรียนออกไปเป็นพนักงาน โดยใช้ความรู้

2. ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้

โดยรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นว่าการแสดงความคิดเห็นระดับมาก โดยมีความรู้ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ในระดับมาก คือต้องมุ่งไปยังการวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กันและการออกแบบทักษะการเรียนรู้ด้านการสื่อสารอย่างได้ผลในสภาพแวดล้อมที่หลากหลาย

3. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้

โดยรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นว่ามีความรู้ในด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ในระดับมาก ครูมีการใช้ Twitter and Facebook เพื่อสำรวจสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการจัดการเรียนรู้รวมทั้งประสบการณ์สอนใหม่ๆ เพื่อให้การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นไปอย่างน่าจดจำ น่าตื่นเต้น และสามารถเปลี่ยนทัศนทางการศึกษาของนักเรียนได้

สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่า ครูยังขาดความตระหนักและกระตือรือร้นในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการแนวคิดรวมถึง การออกแบบหลักสูตร วิธีการสอน และวิธีการวัดผลตามแนวคิดทักษะในศตวรรษที่ 21 อีกทั้งยังขาดแรงจูงใจให้ครูเปลี่ยนรูปแบบการสอน

แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในโรงเรียนเอกชน จังหวัดลำพูน พบว่า

1. ควรมีการปรับทัศนคติ กระบวนทัศน์ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการสอนของครู ไม่ให้ยึดติดกับรูปแบบเดิม 2. สร้างให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยการจัดให้มีการอบรมในเรื่อง ทักษะการเรียนรู้

ในศตวรรษที่ 21 3. ผู้มีส่วนได้เสียร่วมวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย และทิศทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนท้องถิ่น โดยบูรณาการทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เข้าไปในหลักสูตร 4. จัดให้มีการประชุมครูเพื่อนำหลักสูตรสถานศึกษานำไปสู่ภาคปฏิบัติ โดยครูจะต้องมีการศึกษาเอกสารหลักสูตรสถานศึกษา วิธีการและสื่อการสอน แผนการสอน และส่งเสริมให้มีการใช้ห้องปฏิบัติการ แหล่งเรียนรู้ให้มากขึ้น 5. สร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ ในการเพิ่มพูนสมรรถนะที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาการเรียนการสอนในเรื่อง ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยนำการจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) โดยมีการรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ ซึ่งกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในสถานศึกษาสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล และ 6. นิเทศ ติดตามและประเมินผล

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ผู้วิจัยมีข้อค้นพบและประเด็นที่สมควรยกมาประกอบการอภิปราย ดังนี้

1. ด้านทักษะการเรียนรู้ พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้

ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ(ทิพวรรณ สังขศิลา, 2553,97) ที่ได้ศึกษาองค์ประกอบตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพการสอนของครูวิทยาศาสตร์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความสามารถทางเนื้อหา ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านทักษะความเป็นครู ด้านการสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน ด้านบุคลิกภาพ

2. ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การออกแบบทักษะการเรียนรู้ด้านการสื่อสารอย่างได้ผลในสภาพแวดล้อมที่หลากหลายซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ(จริยา ขุนเศรษฐ, 2551, 122) ได้ศึกษา การจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ร่วมกับแผนภูมิโน้ตสน์ ทำให้นักเรียนสามารถที่จะมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการที่จะมีการเสาะแสวงหาความรู้ การคิดการค้นคว้าและแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ โดยเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนรู้จักการแสวงหาความรู้โดยใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์จึงทำให้ส่งผลให้มีค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนสูงขึ้น จะเห็นได้ว่าถ้าครูมีทักษะในการออกแบบทักษะการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มุ่งไปยังการวิเคราะห์เปรียบเทียบและการออกแบบทักษะการเรียนรู้ด้านความสร้างสรรค์เพื่อลงมือปฏิบัติตามความคิดเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ ผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนของนักเรียนก็จะดีขึ้น ดังนั้น จึงต้องมีการพัฒนาครูให้มีทักษะในด้านการออกแบบทักษะการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มุ่งไปยังการวิเคราะห์เปรียบเทียบและการออกแบบทักษะการเรียนรู้ด้านความสร้างสรรค์เพื่อลงมือปฏิบัติตามความคิดเห็นอย่างเร่งด่วน

3. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือครูมีความรู้ในด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูใช้ Twitter and Facebook เพื่อสำรวจสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้รวมทั้งประสบการณ์สอนใหม่ๆเพื่อให้นักเรียนเป็นไปอย่างน่าจดจำน่าตื่นตื่นเร้าใจและสามารถเปลี่ยนทัศนคติทางการศึกษาของนักเรียนได้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ศาสตร์การสอนในศตวรรษที่ 21 ครูต้องยึดหลักนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งเป็นเครื่องมือในการอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ให้กับครูเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ในเรื่องต่างๆได้ดีที่สุด ด้านความสร้างสรรค์เพื่อลงมือปฏิบัติตามความคิดเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (บุญเกิด ไชยวงศ์ , 2548, 105) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แผนผังมโนทัศน์ก่อนและหลังเรียน

ผลการวิจัยสรุปว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แผนผังมโนทัศน์มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ และงานวิจัยของ (จรรยา ขุนเศรษฐ์, 2551, 122) ได้ศึกษาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ร่วมกับแผนภูมิมโนทัศน์ ทำให้นักเรียนสามารถที่จะมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการที่จะมีการเสาะแสวงหาความรู้ การคิดการค้นคว้าและแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ โดยเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนรู้จักการแสวงหาความรู้โดยใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์จึงทำให้ส่งผลให้มีค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนสูงขึ้น จะเห็นได้ว่าถ้าครูมีทักษะในการออกแบบทักษะการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มุ่งไปยังการวิเคราะห์เปรียบเทียบและการออกแบบทักษะการเรียนรู้ด้านความคิดสร้างสรรค์เพื่อลงมือปฏิบัติตามความคิดเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก็จะดีขึ้น ดังนั้น จึงต้องมีการพัฒนาครูให้มีทักษะในด้านการออกแบบทักษะการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มุ่งไปยังการวิเคราะห์เปรียบเทียบและการออกแบบทักษะการเรียนรู้ด้านความคิดสร้างสรรค์เพื่อลงมือปฏิบัติตามความคิดเห็นอย่างเร่งด่วน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (เอกชัย พุทธ

สอนและสุวิธิดา จรุงเกียรติกุล, 2557) ได้ศึกษาเรื่อง แนวโน้มการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่. ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการวิเคราะห์ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่ ได้แก่ 1.1 ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม คือ มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง 1.2 ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี คือ มีทักษะความรู้ การใช้และการจัดการด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ให้เท่าทันเสมอ และ 1.3 ทักษะชีวิตและการทำงาน คือ มีทักษะในการปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมและสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ 2) แนวโน้มการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่ ได้แก่ 2.1 แนวโน้มด้านหลักการและนโยบาย คือ เน้นการเรียนรู้อยู่บนพื้นฐานการศึกษาผู้ใหญ่ 2.2 แนวโน้มด้านคุณลักษณะทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และทักษะชีวิตและการทำงาน 2.3 แนวโน้มด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ คือ การส่งเสริมรูปแบบ การปฏิบัติจริง และ 2.4 แนวโน้มด้านการสนับสนุนและส่งเสริม คือ การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้จากทุกภาคส่วนในสังคม

สรุป

จากการวิจัยครั้งนี้ ถึงแม้ว่า การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนเอกชนอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน จะมีการแสดงความคิดเห็นมากก็ตาม แต่ก็ยังมีปัญหาที่จะต้องแก้ไขซึ่งได้แก่ ครูยังขาดความตระหนักและกระตือรือร้นในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการ แนวคิดรวมถึง การออกแบบหลักสูตร วิธีการสอน และวิธีการวัดผลตามแนวคิดทักษะในศตวรรษที่ 21 อีกทั้งยังขาดแรงจูงใจให้ครูเปลี่ยนรูปแบบการสอน เนื่องจากการวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนขึ้นอยู่กับคะแนน O-Net ซึ่งทำให้ครูมีรูปแบบการสอนแบบตัวเข้ม เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ให้กับนักเรียนทำให้การออกแบบการจัดการเรียนการสอนไม่ตอบสนองทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งต้องใช้เวลาและต้องมีการบูรณาการในสาระการเรียนรู้อื่นๆ

ครูขาดเทคนิคและวิธีการวัดผลแนวใหม่ ครูไม่สอนตามแผนการสอน ไม่มีเวลาเนื่องจากมีภาระอื่นมากและไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนขาดแหล่งเรียนรู้และศูนย์วิชาการ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

สถานศึกษาควรมีการสร้างแรงจูงใจการสอนของครู โดยมีการเชื่อมโยงการทำงานและการเลื่อนเงินเดือนเข้ากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และควรมีการส่งเสริมและสร้างความตระหนักให้แก่ผู้ปกครองและชุมชน ในการมีส่วนร่วม เสนอแนะและกำกับกำกับการดำเนินงานของสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการนำผลวิจัยไปทำแผนพัฒนาเพื่อพัฒนาครู โดยเฉพาะเรื่องการออกแบบการจัดการเรียนรู้ของทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู
2. ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครอง หรือชุมชนที่มีต่อหลักสูตรที่เน้นทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
3. ควรมีการศึกษารูปแบบการสร้างแรงจูงใจของครูที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจากอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนมพร จันทรปัญญา อาจารย์ที่ปรึกษา จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ขอขอบคุณคณะผู้บริหารและคณะครูของโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ทุกท่าน ที่อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

จริยา ขุนเศรษฐ์. (2551). ผลการจัดการเรียนร่วมแบบร่วมมือโดยใช้จิ๊กซอว์ร่วมกับแผนภูมิโน้ตสน์ ที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์, ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณวิทยาเขตพัทลุง.

ทิพวรรณ สังขศิลา. (2553)การวิเคราะห์.

องค์ประกอบตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพการ

สอนของครูวิทยาศาสตร์ สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัด

ร้อยเอ็ด.วิทยานิพนธ์,มหาวิทยาลัย

มหาสารคาม.

บุญเกิด ไชยวงศ์. (2548).การศึกษาผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้

วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แผนผังมโน

ทัศน์.วิทยานิพนธ์,การศึกษามหาบัณฑิต

อุบลราชธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏ

อุบลราชธานี.

วิจารณ์ พานิช. (2555).วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อ

ศิษย์ในศตวรรษที่ 21.กรุงเทพฯ:มูลนิธิ

สดศรีสฤษดิ์วงศ์.

วิโรจน์ สารรัตน์. (2556).กระบวนการทัศน์ใหม่

ทางการศึกษา กรณีทัศน์ต่อการศึกษา

ศตวรรษที่ 21.กรุงเทพฯ:ทิพย์วิสุทธิ์.

วรพจน์ สารรัตน์และอชิป จิตตฤกษ์.

(2554).ทักษะแห่งอนาคตใหม่ การศึกษา

เพื่อศตวรรษที่ 21.กรุงเทพฯ:โอเพ่นเวิร์ด.

การพัฒนาแบบประเมินคุณภาพบัณฑิตตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยธนบุรี

The Development Assessment Forme at Graduate Identities of Thonburi University

ไพโรจน์ แจ่มศรี

บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธนบุรี, pairote4@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาแบบประเมินคุณภาพบัณฑิตตามอัตลักษณ์ กลุ่มตัวอย่าง คือ นายจ้าง ผู้ใช้บัณฑิตที่รับผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยธนบุรีเข้าทำงาน ปีการศึกษา 2558 จำนวน 245 คน โดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา อำนาจจำแนกแบบที(t-test) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า แบบประเมินอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยธนบุรี มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.80 ถึง 0.86 มีความสอดคล้องระหว่างคะแนนรายด้านกับคะแนนรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยแบบประเมินอัตลักษณ์ด้านใฝ่รู้ ($t = 4.592 - 6.744, p < .05$) ด้านคุณธรรม($t = 3.625 - 5.007, p < .05$)และด้านนำจิตอาสา($t = 2.124 - 4.547, p < .05$)ทั้ง 3 ด้านมีอำนาจจำแนกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.823 โดยด้านใฝ่รู้ ด้านคุณธรรมและด้านจิตอาสา มีค่าเท่ากับ 0.879, 0.759 และ 0.889 ตามลำดับ

คำสำคัญ : แบบประเมินคุณภาพบัณฑิต, อัตลักษณ์มหาวิทยาลัยธนบุรี

Abstract

This study aimed to devalopment evaluate the quality of graduates based identity. The samples of 245 employers receive graduates in 2015, Collect data by questionnaire. Data were analyzed by statistical index consistency of content. Discrimination t-test, correlation coefficient of Pearson's, alpha Coefficient.

The research results devalopment evaluate the quality of graduates based identity of Thonburi University IOC 0.80 to 0.86. Consistency between the revenue and the total score level of statistical significance. 05. Assessment of learning the identity($t = 4.592 - 6.744, p < .05$), morality($t = 3.625 - 5.007, p < .05$) and Volunteer($t = 2.124 - 4.547, p < .05$). The third aspect is the discrimination statistically significant level. 05. The alpha Coefficient = 0.823 by Learning, Morality, Volunteer = 0.879, 0.759 and 0.889 respectively.

Keywords : Assessment Forme at Graduate, Identities Thonburi University

บทนำ

สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีพันธกิจหลัก 4 ด้าน ได้แก่ การผลิตบัณฑิต การวิจัย บริการวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม แต่ละแห่งมีจุดเน้นจุดเด่นแตกต่างกันตามบริบทกำหนด ยุทธศาสตร์ นโยบายเพื่อจัดการเรียนการสอนให้บัณฑิตมีคุณลักษณะตามที่กำหนดไว้ โดยมีสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นหน่วยงานที่ควบคุมติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานทุกปี และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก(สมศ.)มีหน้าที่ติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานทุก 5 ปี โดยมีเกณฑ์การประเมินสอดคล้องกับพันธกิจหลัก 4 ด้าน และกลุ่มเกณฑ์การประเมินที่สะท้อนอัตลักษณ์ จุดเน้นจุดเด่นของสถาบัน ในการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 สำนักมาตรฐานและประเมินคุณภาพภายนอก(สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา,2553) [1] ได้ให้คำจำกัดความของอัต-ลักษณ์และเอกลักษณ์ไว้ว่า อัตลักษณ์คือผลผลิตของผู้เรียนตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจและวัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับการอนุมัติจากสภาสถาบัน ในปีการศึกษา 2556 มหาวิทยาลัยธนบุรีกำหนดประเด็นอัตลักษณ์ใหม่ให้สอดคล้องกับบริบทของมหาวิทยาลัย ไว้ว่า “ใฝ่รู้ คู่คุณธรรม นำจิตอาสา” (ไพโรจน์ แจ่มศรี,2556) [2] เพื่อให้การประเมินคุณภาพบัณฑิตตามอัตลักษณ์เป็นไปอย่างถูกต้องและเที่ยงตรง ผู้วิจัยจึงสนใจสร้างแบบ

ประเมินอัตลักษณ์ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยธนบุรี เพื่อใช้ประเมินคุณภาพบัณฑิตตามอัตลักษณ์รองรับการตรวจประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1 เพื่อพัฒนาแบบประเมินอัตลักษณ์ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยธนบุรี
- 2 เพื่อหาคุณภาพของแบบประเมินอัตลักษณ์ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยธนบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

1 ประชากร

การศึกษาครั้งนี้ประชากรคือ นายจ้าง ผู้ใช้บัณฑิตที่รับสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยธนบุรี เข้าทำงาน ในปี 2558 จำนวนทั้งสิ้น 1,500 คน (Cheqa3D,ออนไลน์: สืบค้น วันที่ 9 ธันวาคม 2558) [3]

2 กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ตัวอย่างคือ นายจ้าง ผู้ใช้บัณฑิตที่รับสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยธนบุรี เข้าทำงาน ปีการศึกษา 2558 จำนวน 245 คน ผู้วิจัยโดยใช้หลักการสุ่มแบบเจาะจง แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 จำนวน 60 คน ทดสอบเครื่องมือครั้งที่ 1 กลุ่มที่ 2 จำนวน 120 คน ทดสอบเครื่องมือครั้งที่ 2 และกลุ่มที่ 3 จำนวน 65 คน หาคุณภาพของเครื่องมือ

3 พื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยธนบุรีเท่านั้น

3.2 การเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือผู้วิจัยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างคือนายจ้างผู้ใช้บัณฑิตที่รับผู้สำเร็จการศึกษาของมหาวิทยาลัยธนบุรีเข้าทำงานปีการศึกษา 2558 เท่านั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยธนบุรี มี 3 ด้านได้แก่ ใฝ่รู้ คู่คุณธรรม นำจิตอาสา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ทั้งหมด 24 ข้อ ประกอบด้วย ประเมินคุณลักษณะการเป็นผู้ใฝ่รู้ จำนวน 8 ข้อ ประเมินคุณลักษณะการเป็นผู้มีคุณธรรม จำนวน 8 ข้อ และประเมินคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา จำนวน 8 ข้อ

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนาแบบประเมินอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธนบุรี โดยผู้วิจัยสังเคราะห์คุณลักษณะของลูกจ้างที่นายจ้างต้องการตามกรอบแนวคิดด้านใฝ่รู้ คู่คุณธรรม นำจิตอาสา ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและ

ประเมินผลจำนวน 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิชาชีพระดับผู้จัดการจำนวน 1 ท่าน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือจำนวน 245 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 จำนวน 60 คน ทดสอบเครื่องมือครั้งที่ 1 กลุ่มที่ 2 จำนวน 120 คน ทดสอบเครื่องมือครั้งที่ 2 และกลุ่มที่ 3 จำนวน 65 คน หาคุณภาพของเครื่องมือ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 4 ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ 1 เก็บข้อมูลผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผลจำนวน 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิชาชีพระดับผู้จัดการจำนวน 1 ท่าน ครั้งที่ 2 เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 จำนวน 60 คน เพื่อทดสอบเครื่องมือครั้งที่ 1 ครั้งที่ 3 เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2 จำนวน 120 คน เพื่อทดสอบเครื่องมือครั้งที่ 2 และครั้งที่ 4 เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 4 จำนวน 65 คน หาคุณภาพของเครื่องมือ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำค่าคะแนนจากแบบประเมินทั้ง 4 กลุ่ม มาหาคุณภาพของแบบประเมินประกอบด้วย หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ค่า

อำนาจจำแนกใช้การทดสอบแบบที่ ความเที่ยงตรงเชิง
โครงสร้างด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
ความเชื่อมั่นของแบบประเมินโดยหาค่าสัมประสิทธิ์
แอลฟา

ผลการวิจัย

1 ผลการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงเชิง
เนื้อหาของแบบประเมินสรุปดังตารางที่ 1
ตารางที่ 1 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบ
ประเมินอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญา
ตรีมหาวิทยาลัยธนบุรี

แบบประเมินอัตลักษณ์	IOC	\overline{IOC}
ใฝ่รู้	0.40 – 1.00	0.86
คุณธรรม	0.60 – 1.00	0.82
จิตอาสา	0.60 – 1.00	0.80
รวมทั้งฉบับ	0.40 – 1.00	0.79

จากตารางที่ 1 พบว่าความเที่ยงตรงเชิง
เนื้อหาของแบบประเมินพบว่า แบบประเมินอัตลักษณ์
ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัย
ธนบุรี มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยมีค่าดัชนีความ
สอดคล้องของเนื้อหา วัตถุประสงค์ของอัตลักษณ์ของ
ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ด้านใฝ่รู้ ด้าน
คุณธรรมและด้านจิตอาสา เท่ากับ 0.86, 0.82 และ 0.80
ตามลำดับ

2 ผลการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของ
แบบประเมินสรุปดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 อำนาจจำแนกของแบบประเมินอัตลักษณ์
ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัย
ธนบุรี

การ ทดสอบ	t-test	แปลผล	จำนวน ข้อ	ผลการ พิจารณา
ทดสอบ ครั้งที่ 1	-1.914 ถึง 1.938	จำแนก ไม่ได้	10 ข้อ	ปรับปรุง
	2.244 ถึง 4.300*	จำแนก ได้	20 ข้อ	คัดเลือก ไว้
ทดสอบ ครั้งที่ 2	1.340 ถึง 2.203	จำแนก ไม่ได้	6 ข้อ	ปรับปรุง
	2.444 ถึง 7.425*	จำแนก ได้	24 ข้อ	คัดเลือก ไว้

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าอำนาจจำแนกของ
แบบประเมินพบว่า แบบประเมินอัตลักษณ์ของ
ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยธนบุรี
รวมจำนวน 30 ข้อ ผลการทดสอบครั้งที่ 1 มีอำนาจ
จำแนกของแบบประเมินมีค่า t ระหว่าง -1.914 ถึง
4.300 โดยมีข้อที่มีค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
จำนวน 20 ข้อ และข้อที่มีค่า t ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
จำนวน 10 ข้อ ผู้วิจัยคัดเลือกข้อที่มีรายการประเมินที่
มีคุณภาพจำนวน 20 ข้อ และปรับปรุงจำนวน 10 ข้อ
เพื่อใช้ในการทดสอบครั้งที่ 2

ส่วนผลการทดสอบครั้งที่ 2 อำนาจจำแนก
ของแบบประเมินมีค่า t ตั้งแต่ 1.340 ถึง 7.425 โดยมี
ข้อที่มีค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 25
ข้อ และข้อที่มีค่า t ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติจำนวน 5
ข้อ ผู้วิจัยคัดเลือกข้อที่มีรายการประเมินที่มีคุณภาพ
จำนวน 25 ข้อเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ

3 ผลการวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบประเมินมีผลการศึกษาดังนี้

3.1 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันสรุปดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนแบบประเมินรายด้านกับคะแนนรวมทั้งหมด

ด้าน	r
แบบประเมินอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านใฝ่รู้	0.714*
แบบประเมินอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านคุณธรรม	0.628*
แบบประเมินอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านนำจิตอาสา	0.533*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่าแบบประเมินอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยธนบุรี มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยมีความสอดคล้องระหว่างคะแนนรายด้านกับคะแนนรวมทั้งหมดของแบบประเมินอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = 0.714, p < .05$; $r = 0.628, p < .05$ และ $r = 0.533, p < .05$ ตามลำดับ)

3.2 อำนาจจำแนกของแบบประเมิน พบว่าแบบประเมินอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านใฝ่รู้มีอำนาจจำแนกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 8 ข้อ ($t = 4.592 - 6.744, p < .05$) แบบประเมินอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านคุณธรรมมีอำนาจจำแนกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 8 ข้อ ($t =$

3.625 - 5.007, $p < .05$)แบบประเมินอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านนำจิตอาสา มีอำนาจจำแนกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 8 ข้อ ($t = 2.124 - 4.547, p < .05$)

3.3 ผลการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาสรุปดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความเชื่อมั่นของแบบประเมินอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยธนบุรี

ด้าน	N	\bar{X}	S.D.	S.E. _{mcas}	A
แบบประเมินอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านใฝ่รู้	65	4.12	0.89	0.77	0.879
แบบประเมินอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านคุณธรรม	65	3.98	0.67	0.60	0.759
แบบประเมินอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านนำจิตอาสา	65	3.88	0.97	0.76	0.889
ภาพรวม	65	4.01	0.85	0.75	0.823

จากตารางที่ 4 พบว่า แบบประเมินอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.823 เมื่อพิจารณาในด้านใฝ่รู้ ด้านคุณธรรมและด้าน

จิตอาสา มีค่าเท่ากับ 0.879, 0.759 และ 0.889 ตามลำดับ

อภิปรายผล

1 ผลการศึกษาพบว่า แบบประเมินอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยธนบุรี มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา วัตถุประสงค์ด้านใฝ่รู้ ด้านคุณธรรมและด้านจิตอาสา เท่ากับ 0.86, 0.82 และ 0.80 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องการแนวคิดของเขาวดี วิบูลย์ศรี(2551) [4] ที่กล่าวว่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเป็นความสามารถของเครื่องมือที่สามารถวัดสิ่งที่ต้องการวัดได้อย่างถูกต้อง แบบประเมินฉบับนี้มีคุณภาพดีคุณสมบัติที่จะวัดครอบคลุม ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของการวัด

2 ผลการศึกษาพบว่า แบบประเมินอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยธนบุรี มีความสอดคล้องระหว่างคะแนนรายด้านกับคะแนนรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = 0.714, p < .05$; $r = 0.628, p < .05$ และ $r = 0.533, p < .05$ ตามลำดับ) จะเห็นได้ว่าคะแนนแบบประเมินรายด้านกับคะแนนรวมมีความสัมพันธ์กันปานกลางถึงสูง ซึ่งสอดคล้องการแนวคิดของ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ(2543) [5] ที่กล่าวว่า แบบประเมินมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง เพราะถือว่าคะแนนรวมทั้งฉบับเป็นคะแนนที่แทนโครงสร้างโดยรวมของคุณลักษณะที่ต้องการวัด ดังนั้นข้อคำถามใดก็ตามถ้ามีค่าสัมประสิทธิ์กับคะแนนรวมสูงข้อคำถามนั้นมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างสูง

3 ผลการศึกษาพบว่า แบบประเมินอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านใฝ่รู้มีอำนาจจำแนกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จำนวน 8 ข้อ ($t = 4.592 - 6.744, p < .05$) แบบประเมินอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านคุณธรรมมีอำนาจจำแนกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 8 ข้อ ($t = 3.625 - 5.007, p < .05$) แบบประเมินอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านนำจิตอาสา มีอำนาจจำแนกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 8 ข้อ ($t = 2.124 - 4.547, p < .05$) เนื่องจากการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยผู้ประเมินจะต้องใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมของลูกจ้าง ผู้ประเมินมีความใกล้ชิดกับผู้ถูกประเมิน ซึ่งเป็นการประเมินตามสภาพจริง แบบวัดที่ดีจะต้องสามารถจำแนกคุณลักษณะที่สะท้อนอัตลักษณ์ของบัณฑิตได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ น้ำทิพย์ แก้ววิจิต [6] ที่ศึกษาการ สร้างแบบประเมินความสามารถและคุณลักษณะของพยาบาลกุมารเวชกรรม พบว่า ค่าอำนาจจำแนกของแบบประเมินโดยการทดสอบที่ t-test มีค่า t ตั้งแต่ 6.24 ถึง 12.68

4 ผลการศึกษาพบว่า แบบประเมินอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.823 เมื่อพิจารณาในด้านใฝ่รู้ ด้านคุณธรรมและด้านจิตอาสา มีค่าเท่ากับ 0.879, 0.759 และ 0.889 ตามลำดับ แสดงว่าแบบประเมินสามารถวัดผลที่เชื่อถือได้เพราะความเชื่อมั่นของแบบประเมินมีค่ามากกว่า 0.70 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ น้ำทิพย์ แก้ววิจิต [6] ที่ศึกษาการ สร้างแบบประเมินความสามารถและคุณลักษณะของพยาบาลกุมารเวชกรรม พบว่า แบบประเมินความสามารถและคุณลักษณะของพยาบาลกุมารเวชกรรมทั้งฉบับมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.78 ซึ่งอยู่ในระดับสูง และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทั้ง 5 ด้าน มีค่าระหว่าง 0.65 ถึง 0.86 อยู่ในระดับปานกลางถึงสูง

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1 การนำแบบสอบถามไปใช้ในการประเมินคุณภาพบัณฑิตตามอัตลักษณ์ผู้ดำเนินการควรเก็บข้อมูลในรูปแบบของการวิจัย หรือชี้แจงให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการประเมิน เพื่อไม่ให้เกิดความเข้าใจความคลาดเคลื่อน และจะได้ผลการประเมินที่เที่ยงตรงนำไปใช้ในการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาต่อไปได้

2 การใช้แบบประเมินควรมีการประเมินหลังจากบัณฑิตได้งานทำหลังจากสำเร็จการศึกษาแล้วอย่างน้อย 1 ปี

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1 ควรศึกษาพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพบัณฑิตตามอัตลักษณ์ในรูปแบบการประเมินออนไลน์ เพื่อให้เกิดความสะดวกในการตอบแบบประเมินและการสรุปผล

2 ควรศึกษาพัฒนาแบบประเมินคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยธนบุรี

บรรณานุกรม

- [1] สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน)(2553).คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบ 3, กรุงเทพมหานคร.
- [2] ไพโรจน์ แจ่มศรี(2556).อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัยธนบุรี,มหาวิทยาลัยธนบุรี.
- [3] สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
Cheqa3D.
<http://www.cheqa.mua.go.th/cheqa3d2557> :

สืบค้น วันที่ 9 ธันวาคม 2558

- [4] เยาวดี วิบูลย์ศรี(2551).การวัดผลและการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์,พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [5] ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ(2543).เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้.กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- [6] นันทิพย์ แก้ววิจิตร(2546).การสร้างแบบประเมินความสามารถและคุณลักษณะของพยาบาลกุมารเวชกรรม.บัณฑิตวิทยาลัย การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยทักษิณ.

THE FAR EASTERN UNIVERSITY

120, Mahidol Road, Muang, Chiang Mai, Thailand, 50100